DICTIONARIVM LVSITANICOLATINVM

IVXTA SERIEM ALPHABETICAM

OPTIMOS, PROBATISQ. DOCTISSIMORVM

Auctorum teſtimonijs perutili quadam expoſitione locupletatum,

CVM COPIOSISSIMO LATINI SERMONIS Indice, necnon libello vno aliquarum Regionum, Ciuitatum, Oppidorum, Fluuiorum, Montium,& Locorum, quibus veteres vti ſolebant. Omnia in ſtudioſæ iuuentutis gratiam, & vſum collecta

Per Auguſtinum Barboſam Luſitanum.

Ad Illuſtriſsimum D. D. F. Prudentium de Sandoual Tudenſem Epiſcopum, & Philippi Hiſpaniarum Regis Catholici Hiſtoriographum.

Cum Priuilegio Regio, & facultate Superiorum.

BRACHARÆ

Sub ſigno IESVS ſuprà duabus Fortunis.

Typis, & expenſis Fructuoſi Laurentij de Baſto. M. DC. XI.

Taxado a 500 reis em papel.

LICENÇAS.

AO Padre Mestre Frey Pedro Martir, que veja este liuro, & informe com seu parecer. Em Lisboa 28. de Iulho de 610.

Bertholameu da Fonsequa.

VI este Dictionario, & não contem cousa, por onde não se possa imprimir. S. Domingos, o primeiro de Agosto de 610.

Frey Pedro Martir.

VIsta a informação podese imprimir este Dictionario, & depois de impresso torne a este Concelho, para se conferir com o original, & se dar licença para correr, & sem ella não correrá. Em Lisboa 6. de Agosto de 610.

Bertholameu da Fonsequa.

POdese imprimir este liuro, vista a licença, que tem do Santo Officio, & depois de impresso tornará a esta Mesa pera se tayxar, & sem isso não correrá, a 21. de Agosto de 610.

Francisco Vaz Pinto. *Luis Machado de Gouuea.*

VIsta a licença, que tem do Santo Officio da Inquisição dou licença, que se possa imprimir. Braga 4. de Octubro. 1610.

Simão d'Abreu Arcediago de Neyua.

PRIVILEGIO.

EV EL REY FAÇO SABER AOS que este Aluará virem, que Fructuoso Lourenço de Basto impressor me enuiou dizer por sua petição, que por eu lhe ter dado licença, para poder imprimir o liuro intitulado Dictionarium Linguæ latinæ, me pedia lhe mandasse passar prouisão, para que por tempo de dez annos impressor, nem liureyro algum podesse imprimir, nem vender o dito liuro, & visto seu requerimento, & por lhe fazer merce. Ey por bem, & me praz, que por tempo de dez annos nenhum impressor, nem liureyro, nem outra pessoa de qualquer qualidade, que seja, possa imprimir, nem vender em todos estes Reynos, & senhorios de Portugal, nem trazer de fora delles o dito liuro, se não aquelles impressores, liureyros, & pessoas, que para isso tiuerem licença do dito Fructuoso Lourenço; & qualquer pessoa, que durando os ditos dez annos imprimir, ou vender o dito liuro nos ditos Reynos, & senhorios, ou trouxer de fora delles sem licença do dito Fructuoso Lourenço, perderá para elle todos os volumes, que assi imprimir, vender, ou de fora trouxer, & alem disso encorrerá em pena de vinte cruzados ametade para minha Camara, a outra ametade para quem o accusar, & mando a todas minhas justiças, & officiaes, a que o conhecimento disto pertencer, que lhe cumprão, guardem, fação inteyramente cumprir, & guardar este Aluará, como se nelle contem, posto que o effecto delle aja de durar mais de hum anno, sem embargo da Ordenação em contrario. Sebastião Pereyra o fez em Lisboa a dez de Dezembro de mil seis centos, & dez, Ioão da Costa o fez escreuer.

REY.

ILLVS-

ILLVSTRISSIMO,

AC REVERENDISSIMO DOMINO

D. F. PRVDENTIO DE SANDOVAL

Tudensi Episcopo,

Et Philippi Hispaniarum Regis Catholici Historiographo

Augustinus Barbosa Vimaranensis S. P. D.

CVM amicorum de re litteraria benemeritorum, Præsul Illustrissime, precibus diù excitatus Dictionarium hoc in lucẽ proferre decreuissem, multa fuerunt, quæ me ab incœpto retrahebant, & manum (vt aiunt) de tabula amouere suadebant; verebar enìm, ne id, quod in studiosæ iuuentutis gratiam, & vsum conscripseram, si ad aliorũ manus peruenisset, censuram, & obeliscos non effugeret, eò quòd intra fines adolescentię constitutus præcoces, ac immaturos fructus in aliud tempus non reseruassem, in quo nec audaciæ incusari, nec temeritatis notam incurrere, aut maleuolorũ hominum inuidiam, & obtrectationem subire possem. Fateor quidèm fuisse hæc omnia mihi grauia, & difficilia, & ad ea præcauenda magnificentissimo patrono mihi opus esse, sub cuius tutelari protectione in publicum prodire ausus sim. Primus igitùr animo volutanti, & cogitanti occurristi Pręsul Illustrissime, cui hunc libellum dedicarem, & cuius ad aram (vt ità dicam) hæc

dona suspenderem: quod vt pręstarem, multa me impulerunt; cũ enim velim his meis scriptis aliquid luminis admouere, cùr lucem à te non sperarem, in quo illustrissimi generis claritas, incredibilis ingenij dexteritas, & virtutis splendor relucent? quarum prior te procùl dubio commouere poterit ad hunc meę mentis partum, infirmum licèt, & informem, non modò beneuolè tutoris instàr, sed etiàm blandè patris in morem fouendum, & ad expositam prolem benignè suscipiendam, ne fortè pro honoris fama, liuoris subeat flammam. Nemo est enim, qui præstantissimam tuam in audiendis hominum postulatis comitatem, & facilitatem admirabilem in omnes (cuiuscunque illi ordinis, ac fortunæ essent) inauditam clementiam, & inusitatam mansuetudinem non admiretur, & veneretur; sed hęc ità nota, & perspicua sunt, vt in eis enarrandis superuacaneum sit tempus consumere. Optarem igitùr solùm mihi tanta suppeteret orationis facultas, tanta ingenij vbertas, & dicendi copia, vt illos heroas maiores tuos, illustrissimas scilicèt Sandoualium, Touarensium, Roiarum, aliasq; familias Hispanæ gentis amplissima ornamenta intrà nostræ epistolæ limites referre possem: sed eorum promerita magno, excelsoq; animo dignissima & memoria vigebunt hominum sempiterna, & omnium gentium, posterorumq; seculorum litteris clarescent. Attamèn nec silentio prætereundos putaui Didacum Gomezium Sandoual primum Castri Comitem, vniuersę Hispaniæ Præpositum, & vtriusque militiæ Magistrum, alterumq; Didacum Sandoual primum Denię Marchionem, & hac nostra tempestate Illustrissimum Dominum Franciscum Gomezium Sandoual Lermæ Ducem, Deniæ, & Ceæ Marchionem, rerum domi, forisq; gestarum gloria clarissimum, qui ob admirabilem prudentiã, & insignes animi dotes, quibus est ornatus, ità inuictissimo, ac Catholico Philippo Regi nostro charus euasit, vt omnia regni negotia (magni scilicèt ponderis, & momẽti) eius singulari consilio, & auctoritate expediantur. Quòd si ad alios Episcopali dignitate insignitos viros diuertamus, nonnè Diuus Rosendus Benedictini ordinis, quem tu felicitèr professus es, decus, & ornamentum, in hac Interamni regione natus, & in ea Dumiensis Ecclesiæ in suburbijs Bracharensis ciuitatis constitutæ Episcopus, gradu licèt remoto, te consanguineum poterit nuncupare? necnon Petrus ille Barrosus vir & litteris, & sanctimonia præclarus, Collegij Bononiensis institutor, qui per gradus è Seguncienſi, Olisiponensi, Hispalensi Episcopatibus Toletanus Episcopus creatus, ad Cardinalium tandèm numerum,

rum, & Purpuratorum collegium cooptatus fuit. Quorum tu veſtigijs inſiſtens, dum ſancti Benedicti ſacrũ ordinem (caducis, & fluxis mundi rebus penitùs ſpretis) profiteris, virtutum radijs ità coruſcas, vt iure optimo dignitatum oneri par ſis, & honori: de quibus iàm apertiſſima habemus argumenta in ſingulari animi prudentia, qua Tudenſem Epiſcopatum à prędicto Rege Catholico tibi commiſſum ità vniuerſorum vtilitate, & applauſu moderaris, vt Prudentij nomen numen æternum tibi puero indidiſſe futuræ prudentiæ indicium meritò affirmare poſſimus. Iàm verò ingenij tui dexteritatem quis, vel cæcutiens, non videat? cum eam luce palàm atteſtentur Hiſpaniæ Annales ea elegantia à te conſcripti, vt veteres hiſtorici, ſi adeſſent, multa haberent, quæ admirarentur, noui autèm plura, quæ imitarentur. Hanc ergò ob cauſam te tanquàm humanum Iouem, & defenſorem in hoc primo ſtudiorum meorum fructu ſelegi, vt tibi, tuæ vè auctoritati, tanquàm firmiſſimæ columnæ adhærens nullis poſteà rerum viciſſitudinibus, nullis vè temporum iniurijs, & crebris detrectationum, & calumniarum inundationibus vllo tempore ſubmergatur; nequè ego vnquàm auderem tanta animi fiducia in publicum venire, niſi luce tua illuſtratus, præſidio munitus, protectione defenſus, auctoritate decoratus, quippè qui viderim ſub tanta generis claritate, & virtutis ſplendore poſſe hoc opus ſine vllo audacię crimine apparere. Accipe igitùr, & foue noſtrum hoc munuſculum, quale quale illud eſt, & vtinàm foret tuæ virtutis, & honoris tàm perpetuum, quàm noſtri animi, & amoris in te propenſi certiſſimum monumentum. Vale.

AD LECTOREM.

AMœnioribus litteris dum in pueritia inuigilarem, ità cum tenera ætate sciendi ardor accreuit, vt in hoc studio, aut stadio fræno potiùs, & cohibitione fuerim coercendus, quàm stimulo, & admonitione impellendus. Mansuetiores itaq; Musas dum sedulò excolerem, opus hoc sanè apud me natum vidi puerili penè fœtura, ideoq; (vtpotè adolescentis ingenij luxuriantem segetem) silentij falce compescendum existimabã, ne legentium aleam subirẽ, periculosam, & ferulas licentiorum grammaticorũ, tanquã crabonũ acculeos irritarẽ. Amicorũ tamèn precibus addactus, qui meas esse aliquid putarunt nugas, tyrocinium florescentis ingenij trepidè emitto potiùs ducens genuinos dentes experiri detrahentium, quàm frustrà habere preces beneuolentium. Amicorum igitùr animum, & iudicium meo præferens Dictionarium hoc in lucem do, opus sanè Latini candoris amatoribus haùd inutile, & fortassè in via Auctoribus satìs trita multa non trita, nec vulgaria beneuolè euoluenti passim obuiàm erunt. Vt maleuolorum ergò hominum detractiones vndiq; effugerem, theoninosq; dentes penitùs retunderem, ne inconsultò, & clausis oculis me id fecisse (vt alibì dixere) falsò opponerent, singula Dictionarij mei vocabula perspicuis, probatisq; doctissimorum Auctorum testimonijs locupletare operæpretium duxi; & pro pleniori totius operis complemento, vt perfectius, & absolutius prodiret lexicon, faciliùsq; verborum omnium, & nominum redderetur cognitio, copiosissimum Latini sermonis Indicem, necnon libellum vnum de proprijs Regionum, Prouinciarum, Insularum, Ciuitatum, Oppidorum, & alijs scitu dignissimis, diligentissimè, & quàm fieri potuit succinctè collegi. Sed vt has studiorum meorum vigilias vehementiori studio, & indubitata interpretatione expiassem, nitidasq; reddidissem, eas (mea non fisus opinione) post doctissimos Latinæ linguæ professores sapientissimo, & non vulgaris eruditionis viro Gaspari à Costa castigandas, & corrigendas supposui, qui solito suæ sapientiæ acumine, & subtili ingenij sui acie in multis vocabulorum dubijs clarissimum mihi lumen præbuit. His igitùr, & amicorum rationibus, ac verbis fretus has nostras, mi Lector, elucubrationes, quæq; sunt, in lucem dare, & in publicum proponere ausus fui: si quid in eis componendis deliqui, scribentis condona ætati, si quid peccaui typis mandando, amicorum ignosce importunitati, & me ama impensè amantem. Vale.

SALVATORIS A COSTA D'ALMADA Lusitani in laudem Auctoris, & eius Dictionarij.

EPIGRAMMA.

QVis labor Herculeus, quæ nam te Dædala dextra
Effinxit? pandunt limina prima manum.
Mirum opus ex flauo iuuene, hîc nonne vtile dulci
Miscuit? en gemmas, lilia pulchra, rosas.
Nil mirum: patrem insequitur, leo namq; leonem,
Atque aquilæ similem progenerant aquilam.
Sed sua cur iuuenis primordia finibus æquat
Doctorum? sunt hæc munera grata Dei.
Macte ergo, Latium Lusi qui floribus ornas,
Pontificum Latij tu citò Doctor eris.

DIDACI A VIMARANO GOLIAS ad Augustinum Barbosam.

CARMEN.

PRæstat odoriferis Aprilis floribus, extat
Fructibus Augustus, præbet sua munera quisque:
Hunc tamèn Augustine tuum doctissime cuncti
Fructibus Aprilem clara sub luce tuemur,
Insimùl & teneros Augustum promere flores,
Carpere quos properant Phœbus, doctæq; Camenæ,
Lysiadum seu facta canent, seu facta Latinæ,
Et laudes, nomenq; tuum per secula ducent
Cuncta, parentis erit tanti quod gloria duplex.

SIMO-

SIMONIS VAZ BARBOSÆ ad Augustinum fratrem.

EPIGRAMMA.

Inuida turba licèt liuoris semina fundat,
Detrahat & scriptis debita iura tuis:
Non tamèn imminui præconia clara tuarum
Fraternus laudum sic patietur amor.
Extento sempèr viues memorabilis æuo,
Nec nomen tollent secla futura tuum.
Grammaticis quoniàm tyronibus omnia per te
Et Lysio, & Latio nùnc datur ore loqui.
Inceptis faueat Deus, & pia vota secundet,
Impleat externas vt tua fama plagas.

Eiusdem ad studiosam iuuentutem inuitatio.

SI cupis exactè Latiam cognoscere linguam,
Et tua doctiloquo dicere verba sono:
Si patrium callere putas idioma, frequentèr
Currant vt certo tramite lingua, manus.
Hic tibi liber erit pro centum millibus vnus,
Congestasq́; alijs enumerabit opes.
Grammaticis hic monstrat iter, monstrabit & vltra,
Quidquid habet tellus inclyta Romulidum.
Si sapis, hunc pretio non multi ponderis emptum
Assiduè versa nocte, dieq́; manu.

LAVS DEO.

Errata ſic neceſſariò corrigenda.

Primus numerus ſignificat columnam, ſecundus lineam, l. lege.

Colum. 10. linea 26. relictum, lege relitum, col. 15. lin. 14. aduerb. l. adiectiuum, col. 20. lin. 19. Accuſor, l. Accuſo, 31. 23. Acito, l. Acyto, 39. 11. à fine, ſubſeſſi, l. ſubſedi, 45. 38. p. c. dele. 53. 18. conſtatus, l. conſtratus, 57. 1. gaudio, l. gaudeo, 67. 2. fluuius, l. fluuios, 68. 43. veterenarius, l. veterinarius, 68. 41. Cinelus, l. Cinclus, 77. 32. lib. 10. 97. dele, leg. Plaut. Aſinar. 16. 79. 6 cor. l. prod. Eadem col. l. 10. Pomilio, Punilus, l. Pumilio, Pumilus, i, 80. 10. paſſadouro, l. paſſeadouro, 82. 42. 43. 44. hirundinus, l. hirundininus, 91. 14. apatar, l. apartar. 91. 33. ſeperatus, l. ſeparatus, 96. 16. pauidus, l. pauitus, 99. 2. ſtipendij, l. ſtipendijs, 105. 15. arenæ, l. arena, 124. 37. opera, l. operas, 145. 8. Callybiſtes, l. Collybiſtes, 161. 6. foſculi, l. floſculi. Eadem col. 21. g. f. l. g. m. 170. 31. cælu, l. cælum, 185. 1. argentarium, l. argentariam. 191. 41. glocido, l. glocito. 194. 42. à fine, cuculus, l. cucullus, 195. 15. capoeya, l. capoeyra, 196. 17. lambus, l. lembus, 207. 25. candelarum, l. candelabrum, 210. 30. eſt Turnebo, l. ex Turnebo, 212. 41. colla, l. cola, 225. 16. cercino, l. circino, 230. 9. pepigo. l. pepigi, 233. 25. recta, l. tecta. 266. 4. comita, lege comitia, 270. 35. cobito, l. cubito, 279. 23. contuſſis, l. centuſſis, 280. 20. cucullus, p. c. l. cuculus, 283. 29. cnneo, leg. cuneo, 289. 7. citimeſſi, l. citiſſimè, 292. 12. Don orum, l. Domorum, Eadem columm. 41. carno, carnis, l. caro, carnis, 293. 33. certo ſcire, l. certè ſcire, Ead. col. 41. lib. 11. l. lib. 12. 301. 16. glocido, l. glocito, 303. 11. choro, l. choroſo, Ead. col. 12. choro de agoa, l. chorro, 304. 19. reticaculũ, l. retiaculum, 335. 42. Dentrificium, l. Dentifricium. Eadem colum. lin. 6. Dentis calpium, leg. Dentiſcalpiũ, 355. 33. Edantatus, l. Edentatus, 358. 8. celeiss, l. celeris, 359. 11. 19. l. 9. 435. 29. 12. l. 2. 451. 28. cenoſus, l. cænoſus, Ead. col. lin. vlt. regeo, l. rigeo, 476. 21. luceba, l. lucebat. 480. 8. ſcribr, l. ſcriba, Ead. col. 25. ſyngraphia, i. ſyngrapha, 520. 46. lacina, æ, dele, Ead. col. 44. Adde lacinia, æ, 533. 35. 2. Georg. l. 3. Georg. 540. 34. ieſculum, l. iecuſculum, 544. 44. ſcire, l. neſcire, 552. 3. Virg. l. Virgo, 559. 13. Finũculus, l. Tinũculus, 563. 28. velloſus, l. villoſus, Ead. col. 36. friſa, l. friſo, 580. 42. munito, l. munitio, 586. 33. ciratus, l. cirratus, 587. 26. ſylueſtre, l. ſylueſtris, 597. 47. grilhoos, l. grilhoẽs, 603. 39. hereticus, l. hæreticus, Ead. col. 41. hereſis, l. hæreſis, 606. 35. parricidium, l. paricidium, 610. 18. p. c. l. p. p. 614. 8. à fi. iarro, l. iaro, Ead. col. 28. feneſtra, l. feneſtræ, 625. 18. à fin. ndinação, l. indinação, 626. 44. indulgencia, l. indulgentia, 645. 30. genus, l. genitus, 650. 29. lambiſceiro, l. lambiſqueiro, 654. 38. Agricula, l. Agticola, 658. 2. admones, leg. admoneo, 671. 5. caraco, l. cardeo, 676. 23. quebrado, & esboucelado, l. quebrada, & esboucelada, 677. 10. à fine, terção, l. tenção, col. 689. l. 679. 679. 33. p. p. l. p. c. 689. 23. pacenta, l. placenta, 697. 28. ganco, l. ganeo, 698. 44. cornum, cornus, l. cornus, cornus, 699. 2. haſtilę, l. haſtile, 710. 13. maſturtium, l. naſturtium, Ead. col. 43. matrecida, l. matricida, 711. 43. ſupputatoria, l. ſuppuratoria, 712. 20. matryero, l. matreyro, 718. 27. vinha dinheiro, l. vinhadeyro, 720. 21. metella, l. matella, 729. 14. por a meſa, l. por meſa, 735. 8. Nox, l. Nux, 737. 14. à fin. lib. 5. lib. 3. epig. 60. 751. 23. martuorio, l. mortuorio, Ead. col. 44. Oſtrum, l. Oeſtrum, Ead. col. 47. recinus, l. ricinus, 754. 7. mouentis, l. mouentes, Ead. col. 19. moer, l. mouer, 799. 1. ventelabrum, l. ventilabrum, Ead. col. 14. plaſcebant, l. paſcebant, 824. 4. mendictias, l. mendicitas, 832. 46. penetrar, l. peneyrar, Ead. col. & lin. Crebro, as, l. Cribro, as, 838. 26. certamem, l. certamen, 843. 40. prauerſe, l. peruerſe, 848. 49. pircada, l. picada, 849. 6. à fin. cataporia, l. catapotia, 859. 12. pro alieno, l. pro altero, Ead. columm. 44. p. c. l. p. p. colum. 857. lin. 26. Donteyro, l. Ponteyro, 870. 7. eferri, leg. efferri, 967. 3. ſaltis, l. ſaltibus, 979. 35. dezaſeis, l. ſeis, 981. 8. prnis, l. panis, 988. 4. ſerzir, reſuo, dele totum, 1001. 44. l. 4. lege l. 5. 1017. 11. à fine, tamobrileiro, leg. tamborileyro, 1035. 27. tyrannide. l. tyrannicè, 1036. 43. exprimere, l. eximere, 1051. 50. inquinatum, l. inquietus, a, um, 1063. 23. inſtare, l. iactare, 1066. 44. virgee, l. virgea, 1075. 8. numen, leg. numero, Column. 1200. &c. l. 1100. &c. 1105. 29. calcatori, l. calcatorium.

Errata ex Dictionario Regionum,&c.

	Errata.	Correcta.
Fol.1.col.1.	Alha.	Alba.
f.1.c.1.	Agesta.	Agosta.
f.2.c.1.	Vlcadama.	Vlcudama.
f.2.c.1.	Rustadirũ.	Russadirum.
f.2.c.1.	Aranes.	Araxes.
f.2.c.1.	Calantria.	Calantica.
f.2.c.1.	Astorca.	Astora.
f.2.c.2.	Bagdar.	Bagdat.
f.2.c.2.	Buitinoo.	Burtina.
f.3.c.1.	Taurinum.	Taurunum.
f.3.c.1.	Renessus.	Benessus.
f.3.c.2.	Botarix.	Boturix.
f.3.c.2.	Lol.	Iol.
f.4.c.1.	Lynosura.	Synosura.
f.4.c.2.	Lydon.	Sydon.
f.4.c.2.	Carmola.	Carniola.
f.5.c.1.	Stabicirum.	Stabiarum.
f.5.c.1.	Castro el stio.	Castro el rio.
f.5.c.1.	Chapena.	Chapona.
f.5.c.1.	Capionis.	Cæpionis.
f.5.c.1.	Cohelenay.	Cobelenai.
f.5.c.2.	Neomedia.	Nicomedia.
f.5.c.2.	Cacurita.	Caurita.
f.6.c.1.	Elnira.	Eluira.
f.6.c.1.	Eluis.	Eluij.
f.6.c.1.	Emperiæ.	Emporiæ.
f.6.c.1.	Esius.	Asius.
f.7.c.1.	Traxinum.	Fraxinum.
f.7.c.1.	Hadriaticũ sinus.	Hadriaticus sinus.
f.7.c.1.	Guadalauiuo.	Guadalauiar.
f.7.c.2.	Verna.	Ierna.
f.8.c.1.	Leodulo.	Leodul.
f.8.c.1.	Naupastus.	Naupactus.
f.8.c.2.	Lega gemina.	Legio gemina.
f.8.c.2.	Tacolao.	Tacola.
f.9.c.1.	Marathes.	Marathos.
f.9.c.1.	Martis.	Martos.
f.9.c.1.	Mastrio.	Mastric.
f.9.c.1.	Megiada.	Magiada.
f.9.c.2.	Metafaz.	Matafaz.
f.9.c.2.	Medromatrix.	Mediomatrix.
f.9.c.2.	Monicifo.	Monuiso.
f.10.c.1.	Moluto.	Molulo.
f.10.c.1.	Narquinum.	Nequinum.
f.10.c.1.	Ned stoma.	Ned Roma.
f.10.c.2.	Los.	Ios.
f.10.c.2.	Meros.	Meroe.
f.10.c.2.	Plino Quiza.	Plinio Quiza.
f.10.c.2.	Vrba nomina.	Vrbanorum.
f.11.c.1.	Outeuo.	Outeyro.
f.11.c.1.	Patias.	Patras.
f.11.c.1.	Menterusa.	Mentercosa.
f.11.c.1.	Orten.	Orton.
f.11.c.2.	Lerabrica.	Ierabrica.
f.11.c.2.	Apulia Paunia.	Apulia Daunia.
f.12.c.1.	Trantagana.	Transtagana.
f.12.c.1.	Perunda.	Derunda.
f.12.c.1.	Sauoya.	Soboya.
f.12.c.1.	Mobriges.	Allobroges.
f.12.c.1.	Testolagum.	Tectosagum.
f.12.c.1.	Prigantium.	Brigantium.
f.12.c.2.	Sauena.	Sauona.
f.12.c.2.	Ermas.	Ermus.
f.12.c.2.	Gabella.	Gabellus.
f.13.c.1.	Mysterios.	Mosteyros.
f.13.c.1.	Saha.	Saba.
f.14.c.1.	Taunx.	Tauris.
f.14.c.1.	Taruanua.	Tauranna.
f.14.c.1.	Tenis.	Tenos.
f.14.c.1.	Taurium.	Taurinum.
f.14.c.2.	Bassetnosa.	Bastetanos.
f.15.c.2.	Matiacam.	Matiacum.

INDEX VERBORVM,

NOMINVM, AC DICTIONVM

Latinæ linguæ, quę in hoc Dictionario continentur.

Affero

Aula

Bobul-

Capaci-

Ceræ-

Com-

C Ante R

F Ante I

Diribi-

D Ante O

D Ante R

D Ante V

Exem-

F Ante A

F Ante E

Frequen-

immu-

I Ante N

Intimè.

iustè.

Lauda-

Linquo

Mater-

Moneta

M Ante V

Niteo.

O Ante C

O Ante D

O Ante E

O Ante F

otiosus

P Ante E

P Ante H

Prædico

P Ante S

P Ante V

S Ante C

S Ante E

S Ante M

S Ante O

S Ante P

Superior.

T Ante A

T Ante E

Tortor.

LAVS DEO.

DICTIONARIVM

LVSITANAS VOCES ORDINE ALPHABEtico in ſermonem Latinum conuerſas complectens, ex optimis probatiſq. linguæ Latinæ auctoribus, ſumma cum diligentia collectum.

A Ante B.

ABA de veſtidura. ſinus, ſinus, m. g. Lacinia, æ. Cicer. Tironi, lib. 16. epiſ. 21. Sueton. in Caligula, c. 35. Plaut. Mercat. 4. Vnde.

Veſtis ſinuoſa, vel veſtis lacinioſa: *Que tem grandes abas, ou fraldas.* Ouid. 5. Metam. Plin. lib 25. cap. 10.

Abada animal. Rhinoceros, pen. corr. Rhinocerotis, pen. prod. m. g. Plin. lib. 8. cap. 20.

Abbade Bento. Abbas, abbatis, penul. prod. Theſaurus. Archimandrita, æ, penul. p. Sidonius Apollinaris, & Alciatus.

Cœnobiarcha, æ. Budęus.

Præſul, pręſulis, pen. cor. m. g.

Antiſtes, antiſtitis, pen. cor. com. duor.

Monachorum pręfectus, vel moderator.

Abbadia deſte. Abbatia, æ. Theſaurus, vel Abbatis dignitas.

Abbade de algũa Igreja. Rector, oris. Conc. Tri. multis locis. Vide Beneficiado.

Abbadia. i. beneficio. Beneficium Eccleſiaſticum.

Abbadeſſa. Abbatiſſa, æ. D. Hieronym. de modo viuendi.

Antiſtita, æ, pen cor. Cicer. 6. Ver.

Antiſtes, antiſtitis, pen. cor. cõ. duor. Valer. de ſeruanda religione.

Monialium præfecta, vel moderatrix.

Abafar, alias afogar. Strangulo, as, pen. cor. Suffoco, as, penul. prod. *ambos com accuſat.* Cic. pro Murena.

Præfoco, as, p. p. Ango, is, anxi, ſine ſup.

Præfocent animæ Gnoſia mella viã. Ouid. in Ibin. Luc. li. 6. Nec inertibus angitur vndis.

Abafada couſa. i. afogada. Strangulatus, a, um, pen. prod. Particip. Plin. lib. 7. cap. 7.

Abafamento. i. afogamento. Suffocatio, onis. Strangulatio, onis. Strangulatus, us, pen. p. m. g. Plin. lib. 20. c. 15. & 18.

Abafar. i. cobrir. Tego, is, texi, tectum.

Contego, contegis, p. c. cõtexi, contectum.

Operio, operis, p. c. operui, opertum.

Nox operit terras. Virg. 4. Æneid.

Abafada couſa. i. cuberta. Tectus, a, um. Opertus, a, um. Participia. Eſſe operto capite. Cicer. de Senect.

Abafar com teſto, ou com cobertura. Operculo, as, pen. cor. Columel. lib. 11. cap. 2.

Abayxar, Vide *Abaxar.*

Abalar algũa couſa. i. bolir com ella. Moueo, es, moui, motum. Amoueo, amoues, pen cor. omnia apud Cicer. Terent. & alios.

Abalo do animo. Motio, vel motus animi, vel Perturbatio, onis. Cic. 1. Offi. & li. 1. de Diui.

Abalar. i. eſtar pera cair. Labo, as, vt.

Labat ariete crebro ianua. Virg. 2. Æneid.

Ædes labãtes reficere. Hor. 3. Carm. Ode 6.

Abalarse i.darse pressa Propero,as,pen.cor.aui, atum. Accelero,as,pen.cor. accelerauí,acceleratum,
Festino,as,pe.prod.Maturo,as,p.p. Omnia apud Ciceronem, & alios.
Maturare mortem alicui.Cic.pro Cluētio.

Abalroar com alguem. Cōgredi cum aliquo,vel cōtra aliquē. Cic.pro Sylla,& pro Ligario.

Sombreiro de abalroar. Galêrus marginatus.

Abalisar.i.meter,ou por balisas. Metor,aris,metatus sum.
Metior,metiris.pen.prod.mensus sũ. Cic. 1.Offic. Liuius lib.1. ab Vrbe.

Abalisador Metator,pe.prod.metatoris.Decēpedator,p.p.decempedatoris , p.p. Cicer. Phil 13.& 14.Plin.lib.18. cap.33.

Vara com que abalisão,ou medem as terras. Decempeda,æ,p.c.f.g.Cic.14.Phil.& pro Milone.

Abanar com abano. Ventilo,as, p.c. Sueton.in Augusto,c.82.
Mouere ventum flabello. Ouid.1.de Arte.
Facere ventulum flabello.Ter.Eunuc.3.5.

Abanar o fogo pera arder. Ventilo,as,pen.cor.
Faces accēsas vētilare.Oui.1.Amor.eleg.1.

Abano. Flabellum.1.Terent.Eunuc 3.5.

Abanadura que se faz com abano. Vētilatio,onis. Plin lib.23.cap.1.

Abanar moscas. Abigere muscas.Cic.2.de Orat.

Abano pera moscas. Muscarium,ij,Martial.lib. 14. 72.

Abanar as aruores pera cair o fruito. Quatio,quatis,caret preterito,& supino.
Excutio,excutis,p.c.excussi, excussum.
Concutio,concutis.p.c.concussi,concussũ.

Abanos da camisa. Redimicula colli. Cicer.5. Verr.
Patagiata, æ,pen.prod.Plaut.Epid.5.
Patagium,ij,Festus & Apuleius apud Thesaurum. Vel,
Collaria in orbem complicata.

Abanos das mãos,aliàs punhetes. Manuum redimicula.

Abarcar algũa cousa com os braços. Complector, complecteris,p.c.complexus sum,cum accusatiuo.

Abarcamento assi Complexus,us. Vel,Complexio,onis Cic.pro Fonteio,& lib.1.de Inuē.

Abarcada cousa. Complexus,a,um , Particip. passiuæ significationis.
Cic.pro Rosc.Amerino. Qui vno maleficio scelera omnia cōplexa esse videantur.

Cousa que abarca. Complectens,tis. Particip. Cicer. 4.Academ.
Cōplexus,a,um. Particip. actiuæ significationis.Cic.12. Metam. Maritum complexa,telo incubuit.
Læta Deûm partu centũ cōplexa nepotes. Virg.6.Æneid.

Abarcar he o mesmo que abraçar, lingoajem muyto vsado entre Douro, & Minho.

Abarregado. Vide, *Amancebado.*

Abastar. Sufficio,is.p.c. Sat est. Vel, Satis est. Aduerbia.Suppeditat,pen.cor.bat.
Vt,Sufficere paucorum cupiditati. Cicer. 7.Verr.
Satis erat respōdere magnas, ingentes inquit.Cic. de Amicit.
Suppeditant hæc ad victum.Cic.1 Offic.
Labori suppeditare nõ queo.Pla.Asinar.9.

Abasta,& sobeja. Satis superq; Cic.de Natur. Deor.Virg 2.Aeneid.Horat.Epod.1

Abastada cousa.i.rica. Abundans,tis.Participiũ siue nomen ex participio.
Copiosus,a,um. Diues,diuitis,penult.cor. Adiectiua.
Opulentus,a,um. Adiectiuũ.Omnia apud Ciceronem passim.
Locuples,pen cor.Locupletis, penul.prod. Adiectiuum.Cic 1.4.& 5. Verr.

Cousa muyto abastada,aliàs muyto rica. Opulētissimus,a,um. Ditissimus,a,um. Adiectiua. Cic.1.de Diuinat.& 2.Offic.

Abastança nesta forma. Abundātia,æ.Copia,æ. Opulentia,æ.
Vbertas,tis. Vel, Hubertas,tis, cum aspiratione.Cic.de Amic.2.de Inuent. Sallust. in Ciceronem. Ouid.4.de Ponto,eleg.3. Cicer.2.de Natur.Deor.& post reditum ad Quirites.

Abastadamente. Abundanter. Copiosè,pe.prod. Opulenter.Aduerbia.Cic.de Orat. Liu.lib. 1.ab Vrbe.

Dar em abastança. Vide, *Dar.*

Abater a outrem. Deijcio,is.pen.cor,Abijcio,is, abieci,abiectum.
Deprimo,is,p.c.Contemno,is, contempsi, contemptum.Deturbo,as.Despicio,is, p.c. Omnia apud Ciceron.4. Tuscul. in Parad. lib.1.Offic.& de Amic.& pro Quintio.

Abaterse. Submittere se.Submissè se gerere.

Contra-

Contrahere,vel dimittere animum.
Dimitti,vel contrahi animo.
Abijcere se,vel prosternere: omnia apud Ciceronem passim.

Abatimento.Deiectio.onis: Abiectio,onis:Demissio,onis,apud Cicer.

Abater derribando. Deturbo,as, Vt,Deturbare ędificium,Cic. Quint.Frat.lib.13.epist.24
Deturbare aliquem fortunis omnibus, Cicer.pro Quintio.

Abatida cousa. Deiectus,a,um. Demissus,a,um: Depressus,a,um. Participia.
Vi deiectus, Cic.pro Cecinna.
Demisso capite,Cic.pro Cluentio.

Abaxar he o mesmo que abater.

Cousa baxa, Vide, *cousa abatida*. Supra.

Abaxar.i.decer. Descendo,descendis,descendi,descensum.
Descendere equo,vel ex equo,Cic.de Sen,
Descendere de Castello,Cic.pro Cecinna.
Descendere in forum,vel ad forum, Cic.2. Tuscul.& ad Attic.lib.1.epist.13.

Abaxar a cabeça. Conquinisco, is,absq; prætærito,& supino,Plaut.Cistel.9.
Demittere caput.Cic.pro Cluentio.

Abaxar a cabeça consentindo. Annuo,is,annui, absq; supino.
Annuere aliquid toto capite.Ci.2.deOra.

Abaxo.Infrà.Aduerbium. Plau.Trucul.3.

Abaxo de algũa cousa. Infrà. Præpositio accusatiui. Terent.Eunuch. Actu.3. Scena.2.
Tace tu quem ego esse puto infra omnes infimos.
Cic.Pæto,lib.9.epis.26. Epulamur vna nõ modo non contra legem, sed etiam infra legem,idest minus consumimus, quam lex pręscripserit.Ita legit Lambinus.

Debaxo. Infernè. Aduerbium.

Para baxo. Deorsum. Aduerbium.

A, *b*, *c*, Abecedariũ,vel Græcè,Alphabetũ,i, pen.prod.Cælius,lib.14. cap.28.

Letras do A, b, c, Elementarię litteræ,Capitolinus apud Thesaurum.

Abegão. Villicus,i,pen.cor. Fortasse deest famulus,vel aliud substantiuum, quum Villicus sit adiectiuum. Vt,Villicus procurator apud Cicer.Attic.lib.14.epist.314.

Abegoa. Villica,æ. Sed melius. Mulier villica, vel fœmina villica, quum Villicus sit adiectiuum.

Abegoaria. Res agraria.

Abelha Apes,is,vel,Apis,apis,.gen. fœm.

Abelhinha. Apicula,æ,pen.cor. Diminutiuum. Plin.lib.7.cap.21.

Abelha mestra. Rex apum,Virg.4.Georg.

Abelhão .Fucus,i,Virg.4.Georg.

Abelharuco, aue q̃ come as abelhas. Merops, pis, pen.cor.m.g. Virg.4.Georg.

Abelhuda cousa.i.apressada. Festinus,a.um,pen. prod. Adiect. Properus,a,um,pen.cor.Adiectiuum.Vide, *Apressada cousa*.

Abelhudamente. Vide, *Apressadamante*.

Abençoar a alguem. Benedicere alicui. Cic.pro Sextio.
Bene precari alicui.

Abem defeyto. Adrem redire. Vel,ad propositum redire.Terent.Heaut.Act.2. Scena 3. Cic.1.Tuscul.

Abesouro. Crabro,onis.masc.gen. Plin.lib.11. cap.21.
Irritare crabrones, Adag.Plaut.Amphi.8.
Brincar com o cão que dorme,ou bolir cõ a mas caã do escarauelho.

Abestruz aue. Struthio camelus,penult.prod. Plin.lib.10.cap.1.

Abismo. Abyssus,abyssi, gen.fœmin. In sacris litteris. Vel secundum quosdam. Barathrum.i,pen.cor.

A boa fè. Bona fide. Plaut.Mostel.8.& Aulular.26.
Sine dolo,sine malitia,Syncerè.Aduerbiũ.

Aboboda de edificio. Camera,æ,pen.cor.
Fornix,fornicis,pen.cor. ge.fœm.
Testudo,pen.prod.testudinis,pe.cor.Cic.2. Ver.& ad Quint. Fratr. lib.13.epistol.17. Virg.1.Aeneid.

Fazer aboboda. Camero,as,pen.cor.
Concamero as,pe.cor.Plin.lib.34.cap.14.
Fornico,as,pen.cor.Plin.lib.11.cap.10.

Cousa feyta de aboboda. Concameratus, a, um. Participium.
Fornicatus,a,um, Participium. Vt, paries fornicatus, Cic.in Topic.

Abobara,aliàs.cabaça. Cucurbita,æ,pen.cor.

Abobara pequena, aliàs cabacinha. Cucurbicula, æ,penultim.cor.Diminutiuum. Celsus,lib. 2.cap.11.

A boca chea. Pleno ore.Cic.1.Offic.

A bocados. Mordicus,pe.cor.Aduerbium.
Auferre mordicus auriculam alicuius.

Cic. Quint. Frat. lib. 3. epist. 20.

Abominar. Detestor, aris. Execror, penult. cor. execraris. Verba deponentia actiua, Cic. 8. Phil. & in Pisonem.

Abominor, pen. cor. abominaris, Pli. lib. 28 cap. 2. iungitur accusatiuo.

Abominauel cousa. Detestabilis, & e, pen. corr. Adiectiuum, Cic. 2. Philip.

Execrabilis, & e, pe. cor. Adiect. Liu. lib. 1. bell. Maced. & lib. 6. bell. Pun.

Execrandus, a, um, Participium, Cicer. 2. Philip.

Abominandus, a, um, Participium, ex Seneca, & Quintiliano.

Abominação. Execratio, onis, Cic. pro Sextio.

Detestatio, onis, Plin. lib. 15. cap. 30.

Abominatio, onis. Ex sacris litteris.

A bom recado. Tutò, Aduerbium.

A bom tempo, Opportunè, pen. prod. Aduerb.

Tempestiuè, pen. prod. Aduerbium, Cic. 2. de Natur. Deor.

A bom entendedor poucas palauras. Sapienti dictum sat est.

Abonar a alguem, fialo, ou prometer por elle. Spōdere pro aliquo. Cicer. Attico. lib. 12. epistol. 141.

Cousa abonada. i. rica. Vide, *Rica cousa.*

Abonarse. Ostento, as. Vendito, as, pen. cor. Frequentatiua, & per translationem, Cic. Attic. lib 8. epist. vltim. Dij boni, qui nunc quomodo occurrunt? quomodo autem se venditant Cæsari?

Liu. 3. ab Vrbe. In foro volitare, per illos se plebi venditare.

Nec pugnas narrat, nec cicatrices suas ostētat. Terent. Eunuch. 3. 2.

In alijs rebus se ostentent, Cic. pro Cælio.

Abono nesta forma. Venditatio, onis. Ostētatio, onis. Vt, venditatio quædam, & ostentatio. Cic. de Amicit.

Quin etiam mihi quidem laudabiliora, videntur omnia quæ sine venditatione, & sine populo teste fiunt. Cic. Tuscul. 2.

Abordo. Ad extremitatem nauis, vel ad marginem.

Aborolecer. Muceo, es, mucui. Mucesco, cis, Pli. lib. 14. cap. 20.

Aborrecer. Odi, odisti. Fastidio, is, cum accusat. Vel, Tędet, tædebat.

Este Verbo, Tædet, *tem tres preteritos, dous impersonaes, & hum pesoal.*

Vt, Illum tæduit litterarum, Vel, Pertæsum est litteras, Vel, Ille pertæsus est litteras.

Aborrecida cousa. Odiosus, a, um, penult. prod. Adiectiuum.

Vt, Senectus odiosa. Cic. de Senect.

Dolor odiosus, Cic. 4 de Finib.

Inuisus, a, um, pen. prod. Nomen ex participio, cum datiuo.

Inuisus Deo, Cic. 2. de Natu. Deor.

Lutulenta, impura, inuisa persona, Cic. pro Rosc. Comœdo.

Aborrecimento. Odium, ij. Tædiū, ij. Vel, Fastidium, ij: omnia apud Cicer.

Cousa que aborrece, ou aborreceo. Osus, a, um. Participium. Vt, Inimicos osa sum semper obsuerier. Plaut. Amphit. 10.

Cousa que muyto aborrece. Perosus, a, um, penul. prod. Adiectiuum.

Rex arma perosus., Ouid. 3. Fast.

Fœmineum genus perosi. Virg. 9. Aeneid.

Abotoar. Vestem nectere. Vel, constringere.

Abraçar. Amplector, amplecteris, pen. cor.

Complector, eris, pen. cor.

Amplexor, aris: omnia apud Ciceronem, & cum accusatiuo.

Abraço. Amplexus, us. Complexus, us, apud Ciceronem.

Abrandar a outrem. Lenio, is, leniui, vel lenij, lenitum, pen. prod.

Mollio, is, molliui, mollitum, pen. prod.

Mitigo, as, pen. cor. omnia apud Cicer.

Abrandarse. Mitesco, cis. Mitigor, pen. cor. mitigaris, Liui. lib. 3. bell. Punic. Cicer. 2. de Orat.

Abranger; aliàs abarcar, ou abraçar. Vide, *abraçar.*

Abrasar. Inflammo, as. Incendo, is. Incendi, incensum, Cic. 7. Ver.

Abrasada cousa. Incensus, a, um. Inflammatus, a, um. Participia. Cic. pro lege Manilia, & pro Roscio Amerino.

Abrasamento. Incendium, ij. Incēsio, onis, Cic. 3. Ver. & pro Sylla.

Inflammatio, onis, non est Ciceronianum: apud Celsū tñ aliud significat, li. 2. 4 6. 7.

Abrasarse, Ardeo, es, arsi. Ardesco, is. Exardeo, es, exarsi. Exardesco, exardescis. Excandesco, cis, excandui, *todos carecem de supino,*

Abrasarse cō ira. Ardere iracūdia. Ter. And. 3. 2

Arde-

Ardescere in iras,Ouid.5.Metam.
Exardere,vel excandescere ira,Cic.4.Verr. & Tuscul.4.
Exardescere ira,vel iracundia, Cic.Lentulo,lib.1.epist.9.
Abrasamento com ira. Excandescentia,æ. Cice. 4.Tuscul.
Abbreuiar. Conferre in pauca, Cic.3.Offic.in compendium redigere.
Abbreuio,as. Vegetius,lib.3.in Prolog.
Abbreuiada cousa. Breuis,& hoc breue.
Compendiarius,a,ium,Adiectiua.
Vt,compendiaria via. Cic.2 Offic.
Abbreuiaturas. Notæ,arum. Sueton.in Cæsare, cap.56.& de Tito Principe, cap.3.
Abrigar,aliàs emparar. Protego,is,pen.correp. protexi,protectum.
Tueor,tueris,tuitus,vel tutus sum.
Defendo,is.Propugno,as, omnia apud Ciceronem multis in locis.
Abrigo,aliàs emparo. Perfugium,ij. Vel, Portus,us,Cic.1.Tuscul.& pro Cecinna.
Abrigador.i.defensor. Defensor,oris,Cic.3.Ver. & pro Milone.
Propugnator,oris,Cicer.6.Ver.& lib.1.de. Orat.& alibi passim.
Abrigada cousa nesta forma.i.emparada. Protectus,a,um. Defensus,a,um. Participia. Cic pro Fonteio,& Philip.13.
Abrigarse do frio, & do vento. Apricor,penul. prod.apricaris,apricatus sum, Cic.5.Tusc. Colum.lib.8 cap.4.
Abrigado logar.i.soalheyro sem frio. Apricus locus,Cic.in Partitionib.
Abrigo do soalheyro. Apricitas,pe.cor.apricitatis,Colum.lib.8.cap.15.
Apricatio,onis, Cic.de Senect.
Cousa amiga de soalheyro , & de logar abrigado.
Apricus,a,um,pen.prod. Adiect.
Virg.5.Æneid. Et apricis statio gratissima mergis,idest sole gaudentibus.
Aprici senes.Pers Saty.5.
Abril. Mensis Aprilis.
Abrir. Aperio,aperis,p.c. aperui,apertum.
Resero,as,pen.cor.
Detego,is,pen.cor.
Patefacio,patefacis,pen.cor.
Pando,is,pandi,passum.
Expãdo,is,expandi,expassum. Cic.4.Tusc. Liu.4.& 10.ab Vrbe.Virg.10.Aeneid.

Aberta cousa. Apertus,a,um. Patens,tis. Patefactus,a,um . Detectus,a,um. Participia, apud Cic.lib.1.de Diuin. & 4.Acad.
Reseratus,a,um. Particip. Ouid.2.Fast & 6.Metam.
Reclusus,a,um Particip.Ouid.7.Metam.
Aberta cousa,aliàs estendida. Passus,a,um. Adiectiuum.
Velis passis peruehi,Cic.1.Tuscul.
Passis palmis,Cic.2.de Natur.Deor.
Crines passi.Virg.1.Aeneid.
Abrir caminho. Patefacere viam,Cic.5.Ver.
Patefacere aditum,Cic.2.de Orat.
Abrirse algũa cousa. Dehisco,cis. Vel ,Fatisco, fatiscis.
Tellus dehiscit.Virg.4.Aeneid.
Dehiscit rosa.Plin.lib.21.cap.4.
Accipiunt inimicum imbrem remisq; fatiscunt. Virg.1.Æneid.
Abrir o que estaa sellado. Resigno,as.
Relino,is,pen.cor.releui, vel relini.
Relinere epistolam, Cic.Attic.lib 1.
Resignare litteras,Cic Attic.lib.11.
Abrir as cubas,ou pipas q̃ estão barradas, aliàs desbarralas. Relino,is,pen.cor.releui, vel relini,p.p.relictum,p.c. Teren.Heaut.3.1.
Releui dolia omnia, omnes serias.
Abrir a boca. Hio,as. Hisco,hiscis, frequentatiuum,Cic Phil.2.& in Orat.
Abrimento,ou abertura de boca. Oris hiatus.Cicer.2.de Nat.Deor.
Dicimus etiam,hiatus terræ. Hiatus fontis,Cic.de Nat.Deor.Ouid.3.Metam.
Abrir mão de algũa cousa.i.deyxala. Desisto, is, destiti, destitum,pen.cor.
Derelinquo,is. Desero,is,p.cor.vt desistere sententia,à sententia,vel de sententia,Cic. 4 Acad.3.Offic.& Tuscul.2.
Abertamente.i.claramente. Apertè.Palàm.
Manifestè.Manifesto. Aduerbia, apud Ciceronem.
Abertura. Apertio,onis , Varro lib 1.de Rerustic.
Apertura,æ,penul.prod. Vitruuius lib.5. cap.5.& lib.10 cap.9.
Abrochar. Constringo,is, constrinxi, constrictũ.Ci.pro Sextio.Astringo,is, Cic.passim.
Arcto,as,Colum lib.12.cap.43.
Abrochada cousa. Constrictus,a,um, Particip. Cic.post reditum ad Quirites.

Arctus,a,um,nomen ex Participio, Cic.3. Verr.
Astrictus,a,um,Cic.in Orat.
Arctatus,a,um, Participium, pro angusto accipitur. Vt arctata nauis, i. est angusta, Cic.pro Rabirio.
Arctatus pontus, Lucan.lib.5.
Abrolho erua. Tribulus,i,pen.cor.gen.masc.
Abrolho de ferro.Murex ferreus,Curt.lib.4.
Abrotar as aruores.Germino,as,pen.cor.
Pullulo,as, pen.cor. Plin.lib.13.cap.4.& lib.17.cap.10.
Abrunheiro. Prunus syluestris, Colum.lib.2. cap.2.
Abrunho. Prunum syluestre.
Absente cousa.Absens,tis, Particip.Ter.Heaut. 2. Vereor ne me absente mulier hic corrupta sit.
Estar absente. Absum,abes,abest. Vt,Præsens abest,Adag.Erasm in Chiliad.
Està na aldea,& não vee as casas.
Absentarse. Vide Fugir.
Absencia. Absentia,æ,Seneca ad Lucilium.
Absoluer a alguem. Aliquem poenis omnibus expiatum Pontificia potestate absoluere.
Abstinente cousa. Abstinens pen.cor. abstinentis,nomen ex participio. Vt,Homo abstinens præ cæteris,Cic.Attic.lib.5.
Abstinentissimus rebus venereis, Columel. lib.11.cap.4.
Abstinencia. Abstinentia,æ,Cic.lib.2.Offic. & Attico lib.5.
Abundante cousa Abundans,tis,Particip.
Vel nomen ex participio.
Vber,vberis. Vel, Huber,eris, pe.cor.gen. comm.trium,adiectiuum.
Fœcundus,a,um,adiectiuum.
Fertilis,& hoc fertile, p.c.adiectiuum.
Copiosus,a,um, adiectiuum, omnia apud Cicer.passim.
Abundantemente. Abundè.Abundanter,aduerbia,Cic.de Senect.& de Orat.
Copiosè,aduerb.Cic.de Orat.
Affatim,pen.cor.aduerb.Cicer.2.de Natu. Deorum.
Affluenter,aduerb.Cic.5.Tuscul.
Abundancia. Abundantia,æ, Cic.de Amic.
Affluentia,æ,Cic.de lege Agraria.
Copia,æ, Cic.de Amic.
Vbertas,tis. Vel, Hubertas,tis, Cice.2.de Natur.Deorum.
Abundante ser,aliàs ter abundancia. Abundo,as, cum ablatiuo,Cic.multis in locis.
Exubero,as,pen.cor. Vel cum aspiratione.
Exhubero,as,pen.cor.
Re aliqua affluere, Cic.3.de Orat.Virg.2. Georg.Plin.in Paneg.
Abusão,ou abuso.Abusus,us,Cicer.in Topicis. Vsus enim,non abusus legatus est.
Abutre aue.Vultur,vulturis,p.c.gen.masc.
Acabar. Perficio,perficis, pe.cor. Absoluo,is. Transigo,is,penult.cor. Finio,is,iui,itum. Finem imponere.
Vltimam manum addere.
Cic.2,Phil.Negotium transegisses,nisi ille se sub scalas tabernæ librariæ coniecisset.
Consummo,as,Plin.Iunior,lib.10.epis.29. Seneca,Hippolyto 8.
Acabada cousa. Absolutus,a,um. Perfectus, a, um. Finitus,a,um. Consummatus,a,um. Particip.omnia apud Cicer.
Cic.11.Phil.Gesta & consummata bella.
Cousa muyto acabada.i.perfeyta.Perfectus,a,um. Absolutus,a,um.Particip.
Perfectissimus,a,um,adiectiuum,Cice.2.de Diuinat.
Consummatus,a,um, Plin.lib.14. cap.4. Vel omnibus numeris absolutus.
Acabadamente.i.perfeytamente. Perfectè,Absolutè,aduerbia,Cic.4.Tuscu.& 4.Academ.
Exactè,aduerbium.Pomponius Mela,lib.1.
Acabamento. Absolutio,onis. Perfectio,onis, Cic.1.de Orat.
Consummatio,onis,Colum.lib.9.cap.2.
Acabamento.i.fim. Finis,is. Meta,æ. Vt meta noctis,Cic.2.de Diuin.
Acabar com rogos. Exoro,as, p.p. Cic. lib.1.de legib.Exoremus,vt sileat.
Acabar a demanda. Perorare litem,Cic.3.Offic. Concludere litem,Cic.2.de Orat.
Acabamento de demanda. Litis peroratio. Vel litis conclusio.
Acabo de pouco tempo. Paulo post.
Acabo de muyto tempo. Multo post.
A cada passo. Passim,aduerbiũ. Cic.pro Sylla,& pro Fonteio.
A cada porco vem seu São Martinho. Stat sua cuiq; dies. Virg.10.Æneid.
Acafelar. Incrusto,as. Varro lib.3.de Re rust. cap.14.

Acafeladura. Incrustatio,onis.

Acalentar os meninos,q̃ chorão. Puerorũ fletus, Vel,vagitus sedare.Proper.lib.2.eleg.17.

Acalmar o vento. Ventus quiescit, Pli.Iunior, lib.2.epist.17.
Ventus silet. Seneca,Medea 8.
Venti posuere,Virg 7.Æneid.

Acamar o pão. Segetes procumbunt,Cæsar 6. bell.Gall.
Culmus procumbit grauibus aristis, Virg. 1.Georg.

Acamar.i.lançar no chão. Prosterno,is,prostraui,prostratum,pen.prod.
Deturbo,as. Deijcio,deijcis, pe.cor.omnia apud Cicer. Vide, *Derribar*.

Acamar.i. cayr na cama, ou adoecer. Cadere in morbum,Cic.1.Tuscul.
Incidere in morbum,Cic.pro Cluentio.

Acanhar a alguem. Deijcio,is. Abijcio,abijcis, pen cor. Deprimo,is, pen.cor.

Acanhada cousa. Deiectus,a,um. Abiectus,a, um. Depressus,a,um, Participia.
Miser,misera,miserum, pen.cor.

Acarretar. Conueho,is, conuexi, conuectum. Conuecto,as.Comporto,as, Cic.pro Milone,& in Pisonem.
Virg.9.Æneid. Conuectare iuuat prędas, & viuere rapto.

Acarretador. Conuector,oris,Cic.Attic. li.11, epist.penult.

Acaso.Casu. Fortuitò,Fortuitũ,Fortè,aduer. Cic.lib.1.& 2.deDiuin.& pro Cluent.Ter, Andr. 1.1. Liuius lib.1. ab Vrbe.

Acatar.i,venerar, Colo,is,colui,cultum.Obseruo,as.Veneror, pen.cor.veneraris, omnia cum accusatiuo,Cic.lib.1.de Natur.Deor. de lege Agrar. & de Amicit.
Adoro,as,pen.prod. Virg.2.Æneid. Ouid. 1.Trist.eleg.3.

Acatamento. Cultus,us.Obseruantia,æ. Veneratio,onis,Cic.pro Quinctio,pro Balbo,& lib.1.de Natur.Deor.
Obseruatio,onis , apud Valer. Maximum, lib.1.cap.1.sed non est Ciceronianũ in hac significatione.

Cousa digna deser acatada, & Reuerenciada. Colendus,a,um. Venerandus,a,um, Particip. Cic.2.de lege Agrar.
Venerabilis,& hoc venerabile,penult.cor. adiectiuum.Horat.2.Sermo. Saty.5,Ouid. 2.de Remedio,& lib.1.Trist.eleg.7.

Acatadamente.i. com veneracão , & Reuerencia. Cum veneratione.
Venerabiliter,pen.cor.aduerb. Macrobius lib.7.Saturn.cap,11.

Acautelarse. Cauere sibi ab aliquo. Terent, Heaut.5. 2.
Prouidere sibi,Cic.3.Ver.
Prospicere sibi,Terent.Adelph.4.2.Cicer. 3.Verr.

Acautelamento.Cautio,onis,Prouisio,onis, Cic. de Amicit.
Prudentia,ę,Cic.Attico,lib.1.epist.14.

Acautelada cousa.Cautus,a,um,adiectiuum.
Prouidus,a,um,pen.cor.adiectiuum.
Prouidens, pen.cor. prouidentis. Nomen adiectiuum ex participio , omnia apud Ciceronem pro Roscio Amerino,& Cecinnæ, lib.6.epist.6.

Acauteladamente. Cautè,cautissimè. Prudenter. Callidè, aduerbia , apud Ciceronem passim.
Cautim,aduerbium,Terent.Heaut.4.8.
Prouidenter,Prouidentissimè,Cicero.3.de Nat.Deor.

Acolherse,aliàs fugir. Fugio,is,Dare vel conferre se in fugam.
Conijcere se in fugam.
Capessere fugam , omnia apud Ciceronem passim.
Conijcere se in pedes.Ter.Phorm.1.4.

Acolherse pera alguem. Confugere ad aliquem, Cic.2.Offic.

Acolherse a Igreja. Confugere ad aram, vel in aram,Cic.pro Cecinna.

Acolhimento assi,aliàs Valhacouto. Portus, us. Perfugium,ij,Refugium,ij , Cicer.Luceio, lib.5. epist.15.& 2.Offic.

Acometer. Aggredior,aggrederis,p.c.Irruo, irruis: Vel, Impetum facere, Cice.pro Rosc. Amer.& 3.Ver.Inuado,is.Inuasi,inuasum. Adorior,iris, adorsus sum,vel adortus sũ. Vel,Incursionem facere,Liu.1.ab Vrbe.
Ex lateribus cæteros aggreditur,Sallust.
Martigenam ille aggressus belluam,Plaut. Amphit.1. 5.
Irruere in aliquem,Cic.pro Domo sua,
Adoriri aliquem à tergo,Cice.pro Milone.
Adoriri aliquem gladijs,&c. Cic.pro Sext.
Adortus iurgio fratrem apud forum,&cæt.

Terent.Adelph.3. 3.
Et nullum maius adorsa nefas, Ouid.1.de Ponto 2.
Inuadere vrbem,vel in vrbem.Vir.2.Aen. Cic.pro Cluent.pro Cecinna,& 3.Ver.
Acometimento. Aggressio,onis.Cic.in Orat.
Impetus,us,pen.cor.Cic.2.Offic.
Incursio,onis,Cic.pro Cluent.
Incursus,us,Cic.pro Cecinna.
Accomodarse Seruio,is.Asseruio,is. Vt,Seruire vel asseruire tempori, Cicer.3.Tusculan.& Attic.lib.8. 147.
Accomodada cousa. Commodus,a,um, pen.cor. aduerb.Cic.pro Murena.Ter.And.5. 2.
Accommodus,a,um,p.c. adiect. Virg.11 Aneid.
Accommodatus,a,um,p.p. Particip.& nomen adiect. Cæsar.3.bell.Gall.
Idoneus,ea,eum,adiect.Cic.1.Verr. & 2.de Legibus.
Aptus,a,um,adiect.Cic.passim.
Cousa muyto accomodada. Peridoneus,ea,eum, adiect.Cæsar.lib.2.bell.Ciuil.
Accomodadamente. Commodè,pen.cor.
Accommodatè,p.p. Aptè,Appositè,p.cor. aduerb.Cic.multis locis.
Muyto accomodadamente. Percommodè,p.cor. aduerb.Cic.pro Cecinna, & Tuscul.4.
Acompanhar. Comitor,penul.cor. comitaris, comitatus sum,iungitur datiuo, apud Cic. Tuscul.5.
Accusatiuo apud Virg.3.6.& 11.Aeneid.
Comito,as,p.c.actiuum.Oui.de Ponto,li.2
Quem pia nobiscum proles comitauit euntem.Idem de Ponto,2.eleg.3.
Acompanhada cousa. Comitatus,a,um, pe.pr. Participium passiuum. Vel nomen ex participio. Vt,Militibus & armis comitatus. Ouid.1.Amor.eleg.6.
He participio de Comito,as,*actiuo, & tambẽ he nome,* Cic.5.Tusc. *diz* comitatior.
Cousa,que acompanhou. Comitatus,a,um ; p. p. Bellum comitata fœmina.Stat.8.Theb.
*Acompanhamento.*Comitatus,us,p.p.Cic.Leptæ lib.6.epist.20.Eius Falernum mihi semper idoneũ visum est diuersorio:si modo tecti satis est ad comitatum nostrũ recipiendũ.
*Cousa, que acompanha.*Comitans,p.p.comitãtis, Partic.Vt,armis comitantibus,Vir.4.Aen.
Acompanhar de hũ lugar pera outro. Deduco,is, p.p.Cic.de Senect.& Planco li.10.epist.12.
Tornar a acompanhar tè casa. Reduco,is,p.p.
Vt,Domum reducere aliquem. Cic. Q.Fr. lib.2.10.E conuiuio reducere. Cic.7.Verr.
Aconselhar.i.dar conselho. Consulo,is, pen.cor. cum datiuo.
Dare consilium alicui, Cic.pro Cluentio.
Afferre alicui consilium,Cic.Attic.lib.15.
Consilio,as,Cic.Attic.lib.15.Horat.3.Car. Ode 3.
Aconselharse assi mesmo . Sibi consulere, *aliàs olhar o q̃ lhe importa, ter conta comsigo.*
Aconselharse.i.tomar conselho. Capere consiliũ, Cic.2.Offic.
Consulo,is,pen.cor.cum accusatiuo.
Nec te id consulo,Cic Attic.lib.7.
Aliquem per litteras consulere,Cic.Appio lib.11.29.
Aconselharse mal . Stultum consilium capere, Cic.7.Ver.
Aconselharse com os mais doctos. Consulere doctiores.
Aconselhador,que dà conselho. Consulens, p.c. consulentis,Particip.Cic. in Orat.
Consultor,oris, Sallust.in Iugurtha.Varro lib.3.de Re rust.cap.2.
Cõsultor,*tambẽ se toma pollo que pede cõselho.* Cic.pro Murena.Vigilas tu de nocte, vt cõsultoribus tuis respondeas.
*Acontecer.*Contingo,is. Obtingo,is. Euenio, euenis, p. c. *Todos estes verbos nas terceiras pessoas somente,& no infinitiuo.* Cic. Phil.1. Ver.3.& pro Murena.
Accido,is,p.c. *nas terceiras pessoas semente, & no infinitiuo .* Sed frequentius de malis dicitur,Cicer.4.Academ. Et si quis aduersi acciderit.
Idẽ Cic.in Lælio. Nihil mali accidisse Scipioni puto:mihi accidit,si quid accidit.
Vsu venire,Cic.de Senect. Nam,si id culpa Senectutis accideret, eadem mihi vsu venirent omnia, &c.
Idem Cic pro Quinctio,& 4.Acad.
Acontecimento. Euentus,us.Casus,us.Fortuna, æ,omnia apud Cic.passim.
Successus,us.Virg.lib.2.& 5.Aeneid.
*Acontecimento prospero,& bom.*Secunda fortuna.Cic.de Arusp.respons.
Prospera fortuna,Horat.1.Carm.Ode 14.
Felix casus, Horat.1.Serm. Sat.6.

Prosper

Prosper successus, Liu. lib.1. ab Vrbe in Præfatione.
Felix euentus, Claud de raptu Proserpinę.
Acontecimẽto roym. Infestus casus, Ci. pro Syl,
Miserabilis casus, Cic.2.de Orat.
Aduersa fortuna, Cic.3.de Nat. Deor.
Acerbus casus, Virg 5.Æneid.
Durus casus, Virg.lib.6.Æneid.
Sinister casus, Stat.lib.6.Thebaid.
A contentamento. Ad placitum.
Acordarse,i.lembrarse. Memini, p.c.meministi.
Recordor,aris. Reminiscor. reminisceris, pe.cor. omnia apud Cice.passi n.
Acordar do sono. Expergiscor, expergisceris, p.c.experrectus sum, Cic. Attico, lib.2.38.
Si dormis expergiscere, si stas ingredere.
Acórdar ao que dorme, aliàs espertalo. Excitare dormientem, Cic.7.Ver.
Excitare ex somno, Cic.pro Sylla.
Expergefacio, expergefacis, p.c. Cic.7.Ver.
Acordada cousa,i.espertada. Experrectus,a,um, Particip.Cic.in Pisonem.
Acordar em Camara, ou na Relação. Decerno,is, decreui,decretum,pen.prod.
Statuo,is,statui,statutũ, pen.prod. Cicero Quin.Frat.lib.1.epist.1.
Acordo da Camara, ou da Relação. Decretum,i, pen.prod. Statutum,i,pen.prod.
Senatusconsultum, Senatusconsulti, apud auctores passim.
Acordada cousa,i.cousa atentada,& considerada.
Consideratus,a,um,pen.prod. adiectiuum, Cic.pro Cecinna.
Cousa mal acordada.i.mal considerada. Minus cõsideratus, Cic.pro Quinct.
A correr,i.de pressa. Vide, *Pressa.*
Acossar, aliàs perseguir. Agito,as,p.c. Cic.lib. 1. de Legib. Virg.3.Georg.& 3 Æneid.
Agitare feras, Cic.3.Offic.
Exagito,as.pen.cor. Cic.Attic.lib.1. 11.
Insector,aris, insectatus sum. Persequor, pen.cor.persequeris,pen.cor. Verba deponentia, apud Cicer.& alios.
Persequi aliquem terra,& mari, Cic.Attic. lib.7.
Vigeo,es,ursi,sine supino, Cice.pro Rabir. Posth.& alibi.
A cossada cousa,i.perseguida. Agitatus,a,um, penult. prod.
Exagitatus,a,um,pen prod.Particip. Cice. pro Quinct.Ver.5.& alibi.
Acossador,i perseguidor. Agitator, p.p.agitatoris, gen.mas. Virg.1.Æneid.
Exagitator,oris, Cic.4. Acad. & in Orat.
Acosso. Cursu.
Tomar a cosso. Cursu fatigare, Virg.1:Æneid.
Veloces iaculo ceruos, cursuq; fatigat.
Vel, Cursu instari, vel persequi.
Acossar.i andar tanto como o cõpanheiro. Æquare socium incessu.
Non possum te incessu æquare: *não posso acossar contigo, ou andar tanto, como tu andas.*
Acostar.i.ajuntar hũa cousa a outra. Coniungo, is. Adiungo,is. Annecto,is,annexui,annexum. Connecto,is,cõnexui,cõnexũ, omnia apud Cicer.
Acostada cousa assi. Annexus,a, um, Particip. Pli.lib.28.cap.8.Cic.2. de Inuent.
Connexus,a,um, Participium, Cicero 2.de Natu.Deor.
Acotouelar. Cubito percutere.
Acrecentar,i.fazer algũa cousa mayor, ou mais do que he. Augeo,auges,auxi,auctũ. Actiuum.
Vt, Augere aliquẽ diuitijs, Ci.pro leg.Agr.
Augere opes. Cic.de Amicit.
Augere munus verbis, Cic.2.Offic.
Augmento,as,actiuum Firmicus lib,5.c.6
Acrecentada cousa nesta forma. Auctus,a,um. Participium. Vt, Beneficio auctus, Cicero Bruto. 1. 3.
Præda auctus, Cic.7.Ver.
Pecunia aucta, Cic.pro Cluentio.
Auctus est etiã nomen ex participio. Plau. Capt.13. Ægritudo auctior est in animo.
Liu.li.3.ab Vrbe.Re, fortunisq; auctior.
Acrecentarse, ou ser acrecentado. Augesco, cis. Vel, augeri, passiuum ab augeo.
Ter.Heaut.3.1. Nam mihi quidẽ quotidie augescit magis de filio ægritudo.
Cicer.2.de Nat.Deor. Augescunt & pubescunt animantes.
Honore augeri: lætitia augeri, Ci.de Arusp. respons.& lib.2.de Finibus.
Acrecentamento nesta forma. Auctus,us. Verbale. Incrementum,i.
Auctus infinitus corporis, Lucr.lib.2.
Auctu immenso aquarum, Pli.lib.4.c.12.
Liu.lib.4.ab Vrbe. Cuius rei præmium sit in ciuitate, eam maximis semper auctibus crescere.

Cic.lib.2,de Finib.Negat enim summo bono incrementum diem afferre.

Liu.lib.1.ab Vrbe. Incremento ingenti res aucta.

Acrecentar às nouas. Astruere auditis. Silius lib. 4.

Acrecentar. Addo,is,addidi,p.c.additum,p.c. Adijcio,adijcis,p.c. adieci,adiectum.

Accessionem facere. Multiplico,as, pe.cor. Vt, Æs alienum multiplicare, Cęsar lib.3. bell.Ciuil.

Terent. Phorm. 1. 1. Vt semper aliquid addant ditioribus.

Cic.1.Offic. Quid ad hanc mansuetudinē addi potest?

Plancus Cice.lib 10.18. Magnā etiā perditi hostes accessionem sibi fecissent,&c.

Multiplicare gloriam,Cic.Q.Fra.lib.1.2.

Cic.de Petitione consulatus.Nō vt aliquid ex ijs noui adijcerem.

Acrecentamento nesta forma. Additamentum, i, Cic.pro Sextio, & in Oratione de Republ. ordinanda ad Cæsarem.

Accessio,onis,Cic.5.Ver.

Multiplicatio,onis. Vt,multiplicatio frugum,Colum.lib.3.cap.2.

Acrecentada cousa nestaforma. Additus,a,um, pe.cor.Particip. Adiectus,a,um, Particip. Cic.4.Ver.

Acreditar. Commendo,as. Verbū actiuū.Cic. de Clar. Orat. nulla re magis orator cōmē datur, quam verborū splendore,& copia.

Eloquentiam vox maxime commendat, Cic.1.de Orat.

Acreditado. Vir bonæ opinionis. Vel fidei plenus.

Acredor,q̄ empresta dinheiro. Vide, *Crèdor.*

Acucular medidas. Cumulo,as, pen.cor.

Accumulo,as,pen.cor.

Adaugeo,es,omnia apud Cic.de lege Agraria,& pro Rosc.Amer.

Acuculada cousa. Cumulatus,a,um, pen.prod.

Accumulatus,a,um, Particip.Adauctus,a, um,Particip.siue nomē ex participio.

Acuculadamente. Cumulatè,pen.prod.aduerb. Cic.7.Verr.

Cumulatissimè,p.c.aduerb.Cicer.Vatinio, lib.5.epist.11.& lib.13.epist.42.

Cumulatim,pen.prod aduerb. Varr.lib.3. de Re rust.cap.15.

Acudir.i.soccorrer. Accurro,Succurro,is.Auxilior,aris. Subuenio,is, pen.cor.

Opitulor,p.c.opitularis.

Opem,vel auxilium ferre, omnia apud Cic. multis in locis.

Acutilar, alias ferir. Vulnero,as,p.c. Saucio,as, Cic.3.Ver.

Percutio,percutis,pen.cor.Cic.7.Ver.

Infligere vulnus,Cic.2.Phil.

Acutilada cousa, aliàs ferida. Vulneratus,a,um. Sauciatus,a,um,Participia. Pli.lib.7.c.28. penultimis prod.

Saucius,a,um,adiect.Cic.pro Cecinna.

Percussus,a,um, Participium. Propert.lib. 1.eleg.1.

Acunhar.i.meter cunhas. Adigere cuneos, Plin. lib.16.cap.10.

Acunhar moeda. Vide, *Cunhar.*

Acusar. Accusor,as,pen.prod.

Criminor,pen.cor.criminaris.Insimulo,as, p.c.Defero,p.c.defers, Cicer.pro Cælio,& Ver.4.

Postulo,as,pen.cor.Cic.Quin.Fra.lib.2.7. Plin.lib.33.cap.2.

Acusador. Accusator,oris,Cic.3.Verr.

Acusacão. Accusatio,onis. Insimulatio,onis, Cic.pro Fonteio,& Ver.7.

Acusadora. Accusatrix,accusatricis, pe.prod. Plaut.Asinar.10.

Acusar falsamente. Calumnior, aris,Cicer.pro Sexto Roscio.

Acusador,q̄ acusa falsamente. Calumniator,oris, Cic.pro Rosc.Amer.

Acusaçāo falsa. Calumnia,ę, pro Milone.

Acusador secreto, aliàs malsim. Delator,oris. Pli. Iunior in Paneg.

Acustumar a outrem. Assuefacio,assuefacis,pe. cor.Cic.de Prouinc.Consul.

Acustumarse. Assuesco,is,eui,etum.

Cic.4.Acad. Vt mater geminos internoscit consuetudine oculorum, sic internosces si assueueris.

Assuescere,assiduitate, Cic.de Nat.Deor.

Acustumada cousa. Assuetus,a,um,pen.prod. Participium.

Assuefactus,a,um.Particip. Cic.3. de Orat. Cęsar,lib.1.bell.Ciuil.

Açacalar. Polio,is,iui,itū. Expolio, is,iui,itū. Cic.2.de legib. Læuigo,as,p.c.Var.lib.3. de Re rust.cap.11.

Açaca-

Açacalada cousa. Politus,a,um,pen.prod.
Expolitus,a,um. Particip.siue nomina ex participijs,Cic.4.Acad.& lib.3.de Finib.
Açacalador. Politor,pe.prod.politoris.
Açafate. Cista,ę.Qualus,i.Calathus,i.pe.cor. ge.mas.Horat.& Ouid.
Açafatinho. Quasillus.Calathiscus,i. Cistula, æ.pe.cor.Diminutiua.Catul.&Horat.
*Açafrão,*Crocus,croci,vel Crocum,croci.
*Cousa de açafrão, ou de cor de açafrão.*Croceus, ea,eum. Crocinus,a,um, penultim.correp. Adiectiuum.
Amictus croceus, Ouid.3.de Arte,
Crocinum semen.Pli.lib.21.cap.19.
Crocatus,a,um,pen.prod.aliud adiectiuũ, Plin.lib.16.cap.34.
*Açafroar.*Croco tingere.Croco inficere.
Açafroada cousa. Croco tinctus, Croco infectus.
*Açamar.*Os obstruere.Virg.4.Georg.
Obthurare os,Cic.4.de Fato.
Comprimere os,Ouid..6.Metam.
*Açamarcar.*Intercipio,intercipis,pen.cor.Ter. Eunuc.Actu 1.Scena 1.
Nã quod nos capere oportet,hæc intercipit.
Aceiro. Chalybs,chalybis,p.c.masc.gen.
Stomoma,pe.prod.Stomomatis,pe.cor.
Aceytar, Accipio,is.Recipio,is.
Aceytar promessa. Stipulor,pen.cor.stipularis, Cic.2.de legib.& pro Rosc. Comœdo.
Aceytar partido. Accipere conditionem.Cæs.5. bell.Gall.
Aceytação de promessa Stipulatio,onis, Cic.Attico lib.16.epist.336.
Aceytador,ꝙ aceyta promessa. Stipulator, oris, Cic.pro Quinctio.
Aceytar herança. Adire hereditatem, Cicer.pro Archia.
Capere hereditatem,Cic.pro Cecinna.
Obire hereditatem,Cic.de lege Agraria.
*Aceytação de herança.*Aditio hæreditatis,Plau. Trucul.11.
Aceyta cousa. Acceptus,a,um.Nomẽ ex participio,Cæsar lib.1. bell.Gall.
Gratus,a,um,adiectiuũ,omnia apud Ciceron.passim.Gratus regi,vel apud regem.
*Cousa muyto aceyta.*Acceptissimus,a,um,adiect. Cic.antequam iret in exilium.
Maximè acceptus,Cęs.1.bell.Gall.
*Acelga.*Beta,æ,Plin.lib.19.cap.8.
Acelga braua, ou siluestre. Limonium,ij, Plin. lib.22.cap.22.
Acenar.i.fazer sinal com a cabeça. Nuo,is.Annuo,is,annui,sine supino,Cic.5.Ver.
*Aceno.*Nutus,us,Cic.ad Brutum, lib.11.epistol.22.
*Acender.*Accendo,is. Accendi,accensum. Incendo,is.Inflammo,as,Cic.de Vniuersit. & 7.Verr.
Acenderse.i.arder. Flagro,as.Ardeo,es,arsi,sine supino.
Ignesco,ignescis,omnia apud Cicer.
Acendimento. Incensio,onis,Cic.pro Sylla.
Incendium,ij,Cic.3.Ver.
Acenderse com ira. Ardere,vel excãdescere ira, Cic.4.Tuscul.& Ver.4.
Exardescere ira,vel iracundia, Cic.Lentulo,lib.1.epist.9.
Acendimento com ira. Excandescentia,ę, Cice. 4.Tuscul.
Acendalha,acendalho,ou acendalhos. Igniariũ,ij, Plin.lib.16.cap.4.
Igniaria appellantur ligna ex quibus ignis statim accenditur, Plin.loco citato.
Acepilhar. Læuigo,as,pen.cor.
Polio,is,iui,itum.
*Acepilhaduras.i. cauacos,ꝙ faz o cepilho.*Ramẽtum,i,Pli.lib.33.c.4.Colum.lib.4.c.29.
*Acertar com a verdade.*Rem acu tangere,Plaut. Rudent.
Acertar no aluo. Scopum attingere.
Collimo,as,p.p. Cic.2.de Diuinat.
Acertar a caso com algũa cousa,aliàs achala. Reperio,reperis,pen.cor.Ouid.1 Metam.
Tu non inuenta reperta es.
Acerto,i.acontecimento. Casus,us, Euentus,us. Fortuna,ę,omnia apud Cicer.
Successus,us.Virg.2.& 5.Æneid.
Roym acerto,aliàs,roym successo. Durus casus. Infelix, vel acerbus casus. Vide sup. *Acontecimento.*
*Bom acerto,aliàs bom ensejo.*Opportunitas, p.c. opportunitatis.
Commoditas,p.c.commoditatis.
Vtilitas,p.c.vtilitatis,Cic.de Amic.5.Ver. & lib.1.de Nat.Deor.
Acertar em fazer algũa cousa. Benefacio, benefacis,p.c.Cic.Attic.lib.12. epist.244.
Benefecit Silius qui transegerit. Ter.Eun. 5.9.Benefecisti:gratiam habeo maximam.

Aceuadar.

Aceuadar. Hordeo saturare, vel explere.
Aceuadado. Hordeo saturatus, vel expletus.
Acha de lenha. Assula, æ, pen. cor. Plaut. Mercatore 4.
Achado, aliàs achadego. Præmium inuentionis.
Pretium inuentionis.
Indicium, ij. Vlpianus in l. 4. §. si tibi indicium. D. de condict. ob turpem causam.
Achar. Inuenio, inuenis, pen cor. Offendo, is, Cic. Tironi, lib. 16. epist. 12. ibi te, vt firmũ offendam, effice.
Terent. Eunuc. 5. Si in platea hac te offendero post vnquam, &cęt.
Achar a caso. Reperio, reperis, pen. cor. Oui. 1. Metam. Tu non inuenta reperta es.
Achar buscando Inuestigo, as, pen. prod.
Diligentia alicuius inuestigare quod latet. Cic. pro Ligario.
Veri inuestigandi cupidus, Cic. 4. de Finib.
Achamento assi. Inuestigatio, onis, Cic. 1. Offi.
Achador, que acha buscando. Inuestigator, p. p. inuestigatoris, Cic. de Clar. Orat.
Achar alguem em algũ delicto. Deprehendo, is.
Deprehendi aliquo scelere, Cic. 7. Ver.
Deprehendi in adulterio, Cic. 2. de Orat.
Acharse mal. Ægroto, as. Morbo affici, omnia apud Cic. pro Cluentio.
Esse in morbo Cic. 4. Tuscul.
Acharse presente Adsum, ades. Intersũ, interes, *ambos cõ datiuo, ou ablatiuo cõ preposição.* In.
Vel, Pręsentem esse.
Cic. 2. Phil. Omnibus his pugnis Dolabella affuit.
Cic. pro Quinct. Qui adestis in consilio, quæso, vt diligenter attendatis.
Cic. Lentulo, lib. 1. 6. Quę gerantur, accipies ex Pollione, qui omnibus negotijs nõ interfuit solum, sed etiam præfuit.
Cic. 5. Ver. Voluerunt eos in suis rebus ipsos interesse.
Cic. pro Cecinna. Dicerem de eius virtute co præsente timidius.
Achaque. Causa, æ. Prętextus, us, Sueton. in Othone, cap. 3. & in Tiberio, cap. 28.
Buscar achaques. Causor, aris.
Afferre causas. Fingere causas.
Nectere, vel innectere causas.
Virg. eclog. 9. Causando nostros in lõgum ducis amores.
Terent. Eunuch. 1. 2. Fingit causas ne det sedulo.
Terent. Heaut. 4. 3. Quid dicam? aut quã causam afferam?
Virg. 5. Æneid. Indulge hospitio, causasq; innecte morandi.
Achacosa cousa. i. sojeyta a doenças. Morbosus, a, um, penultim. prod. Adiectiuum, Cicc. 4, Tuscul.
Valetudinarius, a, ium. Adiect. Celsus in pręfatione.
Morbis subiectus, vel, Obnoxius.
Acidente. Accidens pe. cor. accidentis. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Acidente de doença Symptoma, penult. prod. Symptomatis. p c. apud Thesau.
Accidental cousa. Fortuitus, a, um, pen. indifferẽti, Cic. 1. Tusc. & 1. de Nat. Deor.
Acima. Sursum. Aduerbium.
Pera cima. Sursum versus, Cicero. in Partitionibus.
Acinte. De industria, Cic. 1. Offic.
Consultò, aduerbium, Cic. 1. de Legib.
Dedita opera, Cic pro Rosc. Amer.
Data opera. Ex iureconsultis.
Acipreste, aruore. Cupressus, i, ge. fœ. Vel, Cyparissus, i. aliàs Cipreste.
Arcipreste, dignidade. Archipresbyter, pen. cor. Archipresbyteri, pen cor.
Acintro erua. Absynthium, ij. Plinius. lib. 27. cap. 7.
Vinho de acintro. Absynthites, absynthitæ, pe. prod. masc. ge. Sed figuratè neutro iungitur. Colum. lib. 12. cap. 35.
Vinum absynthitem, &c. Plin. lib. 23. c. 1.
Vide Thesaurum Linguæ latinæ.
Acirandar. Cribro, as. Cribro incernere. Columel. lib. 5. cap. 6. Plin. lib. 18. cap. 11. & lib. 25. cap. 5.
Aço. Chalybs, chalybis, pen. cor. masc. gener.
Stomoma, pen prod. stomomatis, pen. cor. Dioscorid. lib 5.
Açodarse. i. apressarse. Propero, as, pen. cor.
Accelero, as, p. c. Festino, as, pen. prod.
Vide, *apressarse.*
Açodada cousa. Vide, *Apressada cousa.*
Açodadamente. Vide, *Apressadamente.*
Açor, aue. Accipiter, p. c. accipitris, p c. ge. mas. Virg. 11. Æneid. Terent. Phorm. 2. 2.
Açotéa. Menianum, i. Sueton. in Calig. cap. 18. Alijs Sotêa,

Açougue. Laniena, æ, Carnarium,ij, Plaut. Epid.5.
Macellum, i, impropriè. Macellum enim propriè significat locum,quo venalia omnia,quæ ad victum humanum pertinebãt, contrahebantur. Plaut.Aulul.13.Venio ad macellũ,rogito Pisces,indicant Caros.Cic. 1.de Diuin. Si Epicuri de voluptate liber corrosus esset,putarem annonam in macello cariorem fore.

Açouguagem.i.traquinada. Tumultus,us. Strepitus,us,pen.cor.

Açoutar. Verbero,as,pen.cor.Cic.7.Ver.
Verberibus cędere. Cic.antequam iret in exilium.
Verberibus castigare,Cic.3.Tuscul.
Flagellis cædere.Horat.1.Serm.Saty.2.
Flagello,as, Plin.lib.18.cap.30.

Açoutar com varas: Cędere virgis.Cic.5.Ver.

Açoutar com correas. Loris cędere.Cic.8.Phil.

Açoutada cousa. Verberibus cęsus.Ter.And.1.2
Flagellis cæsus.Horat.1.Serm.Saty.2.
Verberatus,a,um,Particip.Horat.3.Carm. Ode 1.
Flagellatus,a,um, Particip.Pli. li.2.cap.45

Açoutadiço.i.muytas vezes açoutado,ou que merece ser açoutado. Verbero,pen.cor. verberonis,pen.prod. Plaut.Amph.4.
Mastigia,æ,secunda producta, gen mascul. Plaut.Amphit.14.
Mastigeus,ei.Plaut.Trinummo 13. Cauelegas Mastichæus, vide Thesaurum.

Açoutes. Verberatio,onis. Quintus Cicero ad Tironem.lib.16.epist.27.
Verbera,pen.cor. verberum, penul.cor.in Plur.Cic.5.de Finib.& in Pisonem. Terẽ. Heaut.2.3. Liu.lib.2. ab Vrbe.

Açoute,ou açoutes, instrumento com que açoutão. Flagrum,i,Liu.8.bell.Pun.
Flagellum,i,Diminutiuum. Cic.pro Rabirio perduel. reo.
Verber,verberis,pen.cor.neut.gen.Virg.3. Georg.
Verbera,erum,pen.cor. Cic.7.Ver.
Scutica,æ,pen. cor.Martial,lib.10.
Mastix,mastigis,p.p.m.g.vide Thesaur.

Vergão.ou final dos açoutes. Vibex,vibicis, f.g. p.p.Plaut.Mostel.12.Plin.lib.30.

Actos de Escriuão. Acta,actorum.

Actoar. In acta redigere.In actis reponere.

Actoada cousa. In acta redactus.

Actor nas demandas. Actor,oris. Petitor,penult. prod.petitoris, Cic.pro Quinct.Possumus petitoris personam suscipere, accusatoris deponere? Cic.pro Rosc.Comœdo. Quis erat petitor? Fannius. Quis reus? Flauius. Quis iudex? Cluuius.

Acto de figuras. Comœdia, ę.

Actor de Comœdias. Actor,oris, Cic.ad Quint. Frat.lib.1.epist.1.

Actor de algũa cousa. Vide, Autor.

Açucar. Saccharum,i, Plin.lib.22.c.8.

Açucar cande. Sal Indus.

Açucar rosado. Saccharum rosaceum.

Açucar refinado. Saccharum repurgatum.

Açucarar. Saccharo condíre.

Açuda de moinho. Septa,orum. Vlpian.in l.1, D.de Riuis.

Açugentar. Contamino:as.p.c. Cic. pro Sylla.
Fœdo,as.Cic.in Pisonem.
Inquino,as,p.c.Cic.1.Tuscul.
Polluo,is,pollui,pollutũ,p.p. Cic.6.Ver.

Açugentada cousa. Inquinatus,a,um.Particip. Cic,pro Cœlio.
Contaminatus,a,um. Particip.siue nomen ex particip.Cic.Phil.11.& Ver.1.
Pollutus,a,um. Particip.Cic.7.Ver.
Sordidus,a,um.Adiect.Cic 3.Tuscul.
Fœdatus,a,um.Partic.Ci de Arusp.Respõ.
Turpificatus,a,um,p.p. Adiect.Cic.3.Offi.

Cousa muyto açugentada.i.muyto çuja. Sordidissimus,a,um,pe.cor. Inquinatissimus,a,um, pen.cor. Cic.2.Offic.
Contaminatissimus,a,um, Adiect. Cice.pro Domo.pen.cor.

Açugentamento, alias çugidade. Fœditas, p.cor. fœditatis,pen.prod.Cic.12.Phil.& lib.2.de Natur.Deor.

Açugentadamente, Vide, *çujamente.*

Açular caẽs. Hortor,aris. Ouid.10.Metam.
Instigo,as,pen.prod.
Irrito,as, penult.prod. Vlpianus in l.item Mela. §.item,& D.ad legem Aquiliam.

Açulamento. Hortatio,onis,Cic. ad Quin Fra. lib.1.epist.1.
Hortatus,us,pen.prod.Cic.pro Archia.
Hortamen,nis,penultim.corr. Liui.lib.10. ab Vrbe.
Irritatio,onis.Liu.1.bell.Maced.
Instigatio,onis,Auctor ad Herennium.

Açulador Hurtator,oris. Irritator,oris.
Adão primeiro homem. Adamus,i.
Adaga. Sica,ę,alij Daga,
Adagada. Sicæ ictus.
Adail.i.guia. Dux,ducis.
Adarga. Cetra,ę. Virg. 7. Æneid. lęuas cetra tegit.
Adargada cousa. Cetratus,a,um,pen.prod. Adiectiuum. Liu.lib.1.bell.Maced.
Adargarse. Cetrą se protegere.
Adega de vinho. Cella vinaria. Cic. de Senect. Apotheca,æ, pen.prod. Cic.in Vatinium, Plin.lib.23.cap.1.
Adega de azeite. Cella olearia, Cic.de Senect.
Adega de mel. Cella mellaria. Cic.de Senect.
Adegueiro. Cellarius,ij, Plaut.Capt.13.Columel.lib.11.cap.1.
Adela.i.molher que vende pellas ruas. Circumforanea mulier.
Adelgaçar. Attenuo,as. Extenuo,as, Cice.pro Lege Manil.& lib.2.de Inuent.
Aliquid exilius facere.
Adelgaçada cousa. Extenuatus,a,um, Particip. Cic.2.de Natur.Deor.
Attenuatus,a,um, Partic.Ouid.3.Metam.
Adelgaçadamente. Attenuatè,aduerbium, Cice. de Clar.Orat.
Adelgaçamento. Extenuatio,onis, Cicer. 3. de Orat.
Attenuatio,onis, Auctor ad Herennium.
Adem. Anas,anatis,pen.cor. ge.fœm.Cic.2.de Nat.Deor. Capit.19.
Adem pequena Anaticula,æ,pen.cor.Cic.lib.5. de Finib.Plaut.Asinar.12.
Cousa de adés. Anatinus,a, um,pen.prod. adiect.Plaut.Rudent.13.
Cousa que caça adés. Anatarius,a,um, adiectiuum. Vt,anataria Aquila. Plinius,lib.10. cap.3.
Adornado,aliàs derreado.. Delumbis,& hoc delumbe,adiectiuum,Plin.lib.10. cap.33
Elumbis,& hoc elumbe,adiect. Vel,Elumbus,a,um,adiectiuum.Festus.
Aderencia. Fauor,oris,Cic.pro Rosc.Comœdo Gratia,ę.Sallust.in Iugurtha.
Ter aderencia com alguem, Pollere apud aliquẽ, Cic.in Paradox.
Valere gratia apud aliquem.Cice.Cecinna, lib.6.epist.6.
Cousa que tem aderencia com alguem. Gratiosus, a,um,Cic.pro Plancio. Vt,gratiosus regi. Vel, apud regem,
Adestrar.i.fazer destro,& exercitar. Exerceo,es, exercui,exercitum,pen.cor. Cicer.de Clar. Orat.Me adolescentem nactus, octo annis minorem, quàm erat ipse, multos annos in studio eiusdem laudis exercuit.
Cousa destra,ou exercitada. Exercitus,a,um,pen. cor.Participium. Vt, exercitus in re militari,Cic.pro Fonteio.
Adestrador. Exercitor,p.cor.exercitoris,Plau. Trinummo 14.
Adeuinhar. Auguro,as,pen.cor, Auguror,pen. cor.auguraris. Diuino,as, pen. prod.
Hariolor, pe.cor.hariolaris.
Vaticinor,pen.cor.vaticinaris.
Futura prædicere,omnia apud Ciceronem lib.1.de Diuinat.
Haruspicinam facere, Cicer.Leptę,lib.6. epist.19.
Adeuinho,aliàs adeuinhador,que adeuinha. Hariolus,harioli,pen.cor.
Diuinus,i.pen.prod.
Haruspex, haruspicis,pen.cor.
Vates,vatis,omnia apud Cic.lib.1. de Diuin.de Fato, & lib.1.de Natur.Deor.
Molher que adeuinha. Saga,ę, Cic.1.de Diuin.
Haruspica,æ,pen.cor.Plaut.Milite.10.
Adeuinha. Aenigma,ęnigmatis,pen.cor.Cicer. lib.2.de Diuin.& lib.3.de Orat.
Adiante. Vltrà,aduerbium,Cic.Attico.lib.15. epist.325.& de Vniuersit.
Mais adiante. Vlterius.
Ir adiante,ou auante. Progredior, pen.cor. progrederis,pen.cor.
Anteeo,anteis. Præeo,præis.
Antecedo,antecedis,pen.prod.
Prçcedo,is,pen.prod. Procedo,is,pe.prod.
Antegredior,antegrederis,p.c.omnia apud Cicer. 2. Offic.6.Ver. Attico.lib.6.& lib.2. de Natur.Deor.
Antecedere alteri,vel alterum ætate.Cice. de Clar.Orat.
Cousa que vay diante. Progrediens,tis.Particip. Cic.3.Tuscul.
Antecedens,tis,Partic. Cic.in Partitionib.
Progressus,a,um.Particip Cic.li.1.de Diui. Itaq; vt ex ipso audiebã, persæpe reuertit ex itinere,quum iam progressus esset multorum dierum viam.

Adiantamento.Progressio,onis.Cic.3.Offic.
Progressus,us.Cic.2.de Natur.Deor.
Antecessio,onis.Cic.1.Offic.
Administrar,aliàs seruir.Ministro, as. Vt,Ministrare poculum.Cic.1.Tuscul.
Administrar,aliàs gouernar. Administro,as. Rego,is. Cic.1.de Natur.Deor.
Guberno,as.Cic.pro Sexto Rosc.
Administrador.i. gouernador. Administrator, oris.Cic.1.de Orat.
Gubernator, oris.Cic.pro Rabir.Posth.
Rector,oris.Cic.2.de Natur.Deor.
Moderator,oris.Cic.2.de Natur.Deor.
Administradora,aliàs gouernadora. Gubernatrix, gubernatricis.Cic.lib.1. de Orat.
Administração , aliàs gouerno. Administratio, onis.Vt,administratio Reipublicę. Cic.4. de Finib.
Administrar fazenda. Rem familiarem administrare,vel gerere. Cicer.5.Verr. & lib.1.de Inuent.
Admiração.i.espanto.Admiratio,onis.Cicer.2. de Natur.Deor.
Admirabilitas,p.c.admirabilitatis. Cice.2. Offic.& lib.2.de Natur.Deor.
Adobes,aliàs ladrilhos.Later,lateris, p.c.gen.m. Vide,*Ladrilhos*.
Adoçar.i.fazer doce.Dulco,as. Sidonius Apollinaris ad Agricolam.
Edulco,as.Nonius.
Rem aliquam dulcem efficere.
Adoçada cousa.Dulcis, & hoc dulce.Adiectiuũ Dulciculus,a,um.pen.cor.Adiect. Diminutiuum.Cic.3.Tuscul.
Adoecer. Incidere in morbum. Cic.de Senect. Cadere in morbum. Cic.1.Tuscul.
Adonde.i.pera donde.Quò.
Adorar.Adoro,as,pen.prod.Virg.2.Aeneid.
Colo,colis,colui,cultum.
Veneror,p.c.veneraris,apud Ciceronem.
Adoração.Cultus,us.Cic.1.Tuscul.
Veneratio,onis.Cic.1.de Nat.Deor.
Adoratio,onis.Plin.lib.28.cap.2.
Adormentar a outrem Sopio,is,iui,itum, p.p.
Soporo,as,p.p. Liu.4.Bell.Pun. Plin. lib. 28.cap.8.
Adormentada cousa.Sopitus,a,um,p.p. Participium.Liu.5.Bell.Pun.
Soporatus,a,um.Participium.Plin.lib.10. cap.75.
Adormecer.Dormio,is,iui,itum, pen.prod.
Dormisco,cis.Plau.Curcul.7.
Obdormio,is.Obdormisco,cis.Cic.1.Tusc.
Adormecida cousa.i.cousa,que dorme. Dormiens, tis.Participium. Terent.Adelph,4,5.
Cousa que adormenta.Soporus,a,um, pen.prod. Vt,nox sopora.Lucan.lib.2. 48.
Adornar.Orno,as.Adorno,as.Exorno,as.
Adornada cousa.Ornatus,a,um. Adornatus,a, um. Exornatus,a,um. Participia.
Adro de Igreja.Cœmeterium,ij, apud Thesau.
Aduana. Portus mercium.
Aduanar. Profiteri merces.Cic.5.Verr.& lib. 2.de Lege Agraria.
Adubar manjares.Condio,is,condiui, pe.prod. conditum, pen.prod.Cic.5.Tuscul.
Adubador.Cõditor, pen.prod.conditoris. Cic. post reditum.
Adubo. Conditio ciborũ. Cic.2.de Nat.Deor.
Conditus:us,pen.prod.Colum.li.2.c.22.
Condimentum,i.
Conditura,æ,pen.prod.Colu.lib.12.cap.4. Cic.2.de Finib.audio dicentẽ, cibi condimentum essefamem,potionis,sitim.
Adubada cousa.Conditus,a,um,pen.prod.Participium,vel nomen ex participio.
Bene coctus,& conditus sermo. Cic. Attico,lib.13.
Ius male conditum.Hor.2.Serm.Saty.8.
Adubos,aliàs species. Aromata,aromatum,pen. cor.Colum.lib.12.cap.20.
Species,specierum,Macrob.lib.vltimo Saturnal.cap.8,
Aduersaria cousa. Aduersarius,a,um. Adiectiuum.Cic.pro Cecinna.
Accipitur etiam substantiuè. Vt, aduersarius illius.Cic.de Arusp.respons.
Aduersarius illi. Cic.pro Cluentio.
Aduersidades. Res aduersæ.Cic.1.Offic.
Adufe.Tympanum manuale.
Adulterar.i.fazer adulterio. Adultero, as, pen. cor.Actiuum.Sueton.in Aug. cap.67.
Adulteror, pen.cor.adulteraris.Deponẽs. Cic.lib.1.Offic.
Adulterium committere.Vlpian.in l.1.§.si quis,D.de Offic.Pręf.Vrbis.
Mœchor,aris.Catullus.
Mœchisso,as.Plaut.Cassin.26.
Adulterio.Adulterium,ij.
Adultero. Adulter,adulteri,pen.cor.

Mœchus,i.Terent.Eunuch.5. 5.
Adultera.Adultera,æ,p.cor. Ouid.10.Metam.
Mœcha,æ.Martial.lib.10. 13.
Adulterar,aliàs falsificar,ou corromper. Adultero,as,pen.cor. Vt, adulterare iudiciũ. Cic. de Amic.Adulterare ius pecunia. Cic. pro Cecinna.
Aduares de Mouros.Maurorum attegiæ.
Maurorum mapalia, vel, Tuguria. Iuuen. Saty.14.Dirue Maurorum attegias, castella Briganttum.
Aduogar. Patrocinor, pen.cor. patrocinaris. Plin.lib.14.cap.4.
Causas agere.Cic. de Orat.
Aduogado.Patronus,i,pen.prod. Cic.pro Sylla,& de Amicit.
Aduocatus,i. Cicer.1.de Offic. & lib.2.de Orat. & pro Sylla.
Causidicus,i,pen.cor.Cic.1.de Orat.
A a estação.i.estãdo à estação da Missa.Inter sollemnia Missarum.Concil.Trident. sess.24. cap.1.de Reformat.
Acito.i.per ordem. Ordine. Cic.pro Quinctio, & lib.1.de Orat.
Ex ordine.Cic.6.Verr.
Ordinatè,penult.prod. Aduerb.Auctor ad Herennium,lib.4.
Ordinatim,pen.prod. Aduerb. Brutus ad Ciceronem,lib.11.epist.13.
Afabel cousa. Affabilis,& hoc affabile,pe.cor. Adiectiuum.
Iucundus,a,um.Adiectiuum.
Lenis,& hoc lene.Adiectiuum.
Facilis,& hoc facile,pen.cor.Adiect.
Humanus,a,um,pen.prod.Adiect.
Comis,& hoc come. Adiect. Omnia apud Ciceronem, lib.1.Offic. & lib.5. epist.2.& de Senect.
Afabilidade. Affabilitas,pen.cor. affabilitatis, Cic.2.Offic.
Comitas,pe cor.comitatis.Cic.2.Offic.
Facilitas,pen cor.facilitatis. Cic.de Amic.
Humanitas, pen.cor. humanitatis. Cicer. Attic.lib.16.epist 341.
Afadigar,aliàs auexar. Ango,is. Crucio,as.
Affligo,is,pen.prod.Premo, is.
Opprimo,is,pen.cor.
Torqueo,es,torsi,tortum.
Vexo,as:omnia apud Ciceronem.
Afadigada cousa,aliàs auexada. Vexatus, a, um, Afflictus,a,um. Oppressus,a,um. Participia:omnia apud Ciceronem.
Afadigarse. Angor,angeris,pen.cor.
Affligor,affligeris,pen.cor.
Opprimor,opprimeris,pen.cor.
Vexor,aris,Verba passiua apud Ciceronem passim.
Afadigar ,aliàs cansar.Fatigo,as,pen.prod.;Cic. 3.Offic.
Veloces iaculo ceruos, cursuque fatigat. Virg.5.Aeneid.
Afagar. Mulceo,es,mulsi, sine supino. Cic.in Arato,cum accusatiuo.
Permulceo, es.Cic.2.de Orat.
Blandior,blandiris, pen.prod.cum datiuo. Cic.4.Academ.
Delinio,is,iui,itum.Cic.4.Tuscul.& Verr. 5.iungitur accusatiuo.
Allicio,allicis,pen.cor.allexi, allectũ. Cic. de Amic.cum accusatiuo.
Attraho,is.Cic.de Amic.cum accusat.
Afágada cousa.Delinitus,a,um,pen.prod.Participium.Cic.pro Cluentio.
Allectus, a, um. Illectus,a,um. Participia Cic.4.Tuscul.
Afagos. Illecebra,æ. pen.cor. Cic.de Senect.
Blanditia,æ.Cic.pro Plancio.
Blanditiæ,arum.Cic.de Amicit.
Blandimentum,i,Cic.pro Cælio.
Afamar.i.dar boa fama de alguem.Alicuius famã celebrare,Cic.pro Archia.
Nomen vel laudes alicuius celebrare, Cic. lib.1.epist.12.& pro Marcello.
Nobilito,as,pen.cor. Cic.1.Tuscul.
Afamada cousa nesta forma. Nobilitatus,a,um. Participium,Cic.2.Offic.& Tuscul.2.
Celebris,& hoc celebre,p.cor.Vel,celeber, celebris,celebre.Adiect. Cic.pro Archia.
Celeberrimus,a,um,pen.cor. Adiectiuum, Cicer.6.Verr.
Famosus,a,um. Famosissimus,a,um. Adiectiua.
Regna famosa,Lucan.lib.7.
Famosissimus exercitus.Plin.lib.9. epis.13.
Afamada.cousa.i.de roim fama. Famosus,a,um.
Nobilitatus,a,um.
Famosa mulier,Cic.2.de Orat.
Testis est Phalaris,cuius est pręter ceteros nobilitata crudelitas, Cic.2.Offic.
Famosus est nomen medium: in bonam,& malam

malam partem accipitur : frequentiùs tamen in malam.

Afámar i.matar com fame. Inedia necare, vel conficere.

Fame necare, Cicero ad Quint. Frat. lib.2. epistol.7.

Afámada cousa.i.morta cõ fame. Fame necatus, Cic. Attico lib.9.

Fame enectus, Cic.2.de Diuin.

Inedia necatus, Cic.5. de Finib.

Afámada cousa i.faminta. Famelicus,a,um, p.c. adiectiuum, Terent.Eunuch.2. 2. Plaut. Casin.3.

Afastar. Arceo,es,arcui, sine supino.

Amoueo,amoues,pen.cor.

Remoueo,remoues, pen.cor. omnia apud Cicer.passim.

Afastada cousa. Amotus,a,um. Remotus,a,um, pen.prod. Participia.

Afastar escondidamente. Submoueo, submoues, pen.cor. Cic.pro Flacco.

Afastarse de alguem, ou de algum logar. Recedo, is,p.p. Cic.pro Plancio.

Afazer.i.acustumar a outrem. Assuefacio,is. Cic. lib.4.episto.13.& de clar. Orat.

Consuefacio,is, Ter.Adelph.3. 3.

Afazerse.i.acostumarse. Assuesco,is,assueui,assuetum,p.p. Cic.4.Academ.

Consuesco,is, Cic.1.de Ora.& 1.de Inuẽt.

Cousa afeyta.i.custumada. Assuefactus,a,um.

Assuetus,a,um, Participia.

Assuefactus cum aliquo, Cæsar lib.1.bell. Ciuil.

Assuetus labore assiduo, Cic.3.de Orat.

Consuetus,a,um, Particip. Vt, Consuetus amor, Terent. Andr.1.1.

Consuetus puer, Plaut.Capt.13.

Afear algũa cousa. Turpo,as. Cic.1.Tusc.

Deformo,as, Cic.pro Cælio.

Deturpo,as, Sueton.in Calig.c.35.

Afeada cousa.i.fea. Deformis, & hoc deforme.

Turpis,& hoc turpe, adiectiua, Cicero pro Rosc.Amer.& lib.1.Offic.

Afeyçoarse a algũa cousa. Adiungere, vel applicare se alicui rei. Vel ad aliquam rẽ, Cic. de Amicit.

Afeyçoar os outros a si. Aliorum beneuolentiam sibi adiungere, vel allicere, Cicer.pro Murena,& Ver.7.

Aliorum amorem, vel beneuolentiam sibi conciliare, Cic.2.de Ora.& lib.4.epist.13.

Afeyçoarse ás letras. Animũ ad litterarum studia adiungere Ter.Hecy.4.4.

Applicare se ad studium litterarum, Cice. lib.1.Offic.

Afeyção. Studium,ij. Beneuolentia,æ. Amor, oris. Caritas, p.c. Caritatis, absq; aspiratione secundum Doctiores.

Afeyçoada cousa a algũa cousa. Studiosus,a,um, adiectiuum, cum genitiuo.

Studiosus philosophiæ, Cic.4.de Finib.

Studiosus pilæ, Cic.de Amic.

Nobilitatis studiosus, Cic.4.Acad.

Ille restituendi mei, quàm retinẽdi studiosior, Cic.Attico lib.8. epist.147.

Beneuolus,a,um, pen. corr. adiectiuũ, in eadem est significatione. Vt, Beneuolus patriæ ciuis, Cicer.2.de Inuent.

Beneuolus domino seruus, Cic.pro Cluẽ.

Beneuolus erga aliquẽ, Plaut.Capt.6.

Afeyção.i.bem querer. Amor,oris. Charitas, pe. corr. charitatis. Beneuolentia,æ. Doctiores scribunt, caritas sine aspiratione.

Afeyçoadamente.i amigauelmente. Amicè, pen.p. Beneuolè, p.corr. aduerbia, Cic.de Amicit. & lib.1.de Finib.

Afeyçoar algũa cousa, aliàs concertala. Apto,as. Adapto,as. Concinno, as. Vt, aptare, vel concinnare calamum ad scribendum.

Lutum concinnare, præparare ad domum instaurandam. Plaut. Rudent.4.

Afeyçoada cousa, nesta forma. Aptatus,a,um. Adaptatus,a,um. Participia.

Sanguis hircinus cibo aptatus. Plin. lib. 28.cap.13.

Afeytar, aliàs enfeytar. Colo,is. Como,is. Cõpsi, comptum.

Compono,is. Orno,as, omnia apud Ciceronem.

Componere capillos, Cic.pro Rosc. Amer.

Afeytar o rosto. Colorare faciem.

Fucare faciem, Cic 1.de Nat.Deor.

Afeytadeira de molheres. Cosmeta,æ, pen.prod. Iuuen.Satyr.6. Vlpian.in l.Item legato.D. de leg.3.

Afeytada cousa, aliàs enfeytada. Cultus,a,um. Comptus,a,um. Compositus,a,um,p.c. Ornatus,a,um, Participia.

Afeytada cousa no rosto. Fucatus,a,um.

Fucosus,a,um, pen.prod. Cice.pro Rabirio

Posth. & pro Plancio.

Afeyte. Cultus, us, Cic. lib. 1. Offic.
Ornatus, us, Cic. 1. Offic. & de Senect.
Comptus, us, Lucret. lib. 1.
Munditia, æ. Mundities, ei, g. f. Cic. 1. Offi. & alibi. Ouid. 3. de Arte.

Afeyte do rosto. Pigmentum, i. Fucus, i. Cic. lib. 1. de Diuin. Plaut. Mostel. 4.

Afeytes, ou atauios das molheres. Mundus, muliebris, Liu. lib. 2. bell. Maced.
In huius nomine appellatione continētur speculum, armillæ, annuli, gemmæ, & similia, quibus mulieres ornantur.

Afeytar o que se uende. Mangonizo, as.
Ita pueros mangozinauit Salpe obstetrix, Plin. lib. 32. c. 10.

Afeyto do animo. Affectio animi, Ci. 2. de Inuē.
Commotio animi, Cic. 3. Tuscul.

Afeminar. Effœmino, as, p. c. Verbū actiuum, cuius passiuum est effœminor, Ci. 2. de Nat. Deor. & lib. 1. Tusc.

Afeminada cousa. Effœminatus, a, um, p. p.
Impurus, impudicus, effœminatus, Cicer. 3. Philipp.
Vox effœminata nefarijs stupris, Cice. pro Plancio.

Afeminadamente. Effœminatè, aduerb. Cicero. 1. Offic.
Muliebritèr, p. c. aduerb. Cic. 2. Tusc.

Afermosentar. Coloro, as, pe. prod. Cice. 1. & 2. de Orat.

Afermosentada cousa. Coloratus, a, um, p. p. Particip. Vt, colorata oratio, Cic. de clar. Orat.

Aferrar, aliàs pegar. Apprehendo, is, cū accusa.
Apprehendere manum, *pegar na mão*, Cice. pro Quinctio.

Aferrar cō a mão. Comprehendere manu, Cicer. in Orat.

Aferrar. i. ter mão. Teneo, es. Vt tenere manu, Cic. 3. Offic.

Aferradamente. Tenacitèr, pen. cor. aduerbium, Ouid. epist. 3.

Aferrolhar a porta. Claudere ostiū sera. Obdere seram ostio.
Teren. Heaut. 2. 3. Anus obdit pessulum.

Aferuentar. Feruefacio, is, Cic. de Re rust. Plau. Pseud. 13.

Aferuentada cousa. Feruefactus, a, um, Particip.
Vinum feruefactum, Pli. lib. 20. c. 3.

Afiar ferro. Acuo, is, acui, acutum, p. p. Cicer. 5. Tusc. Vel aciem ferri tenuare.

Afiada cousa. Acutus, a, um. Nomen adiectiuū ex participio, Horat. in Arte.

Afigurar. Figuro, as, p. p.
Formo, as, Cic. de Vniuer. & 1. de Nat. Deo.
Vide *figurar*, littera F.

Afigurarse algūa cousa. Videor, videris, p. p.
Videor mihi videre, *afigurasseme, ou parece-me, que vejo.*
Vide *figurarse* littera F.

Afilhado. Filius spiritualis, vel spiritalis.

Afilar, aliàs afirir medidas. Examinare mēsuras, *outros dizem afinar.*

Afincadamente. Enixè, aduerbium. Cicero pro Sextio.

Afirmar. Affirmo, as, Cic. 4. Academ.
Asseuero, as, pen. prod. Cic. 4. Ver.
Confirmo, as, Cic. 4. Acade. & de Amicit. & Trebatio lib. 7. epist. 16.

Afirmada cousa. Affirmatus, a, um, Prrticipiū.
Aliquid rationibus affirmatum, Cic. lib. 1. de Inuent.

Afirmadamente. Affirmatè, pen. pr. aduerbium, Cicer. 3. Offic.
Asseuerantèr, aduerb. Cic. Attico lib. 15.

Afirmação. Affirmatio, onis, Cic. 3. Offic.
Asseueratio, onis, Cic. Attico lib. 13.

Afligir. Affligo, is, pen. prod. Ango, is.
Crucio, as, Excrucio, as.
Vexo, as. Torqueo, es, omnia apud Ciceronem passim.

Aflição. Afflictio, onis. Afflictus, us.
Cruciatus, us, Cruciamentum, i.
Angor, oris. Vexatio, onis, omnia apud Ciceronem.
Tuscul. 2. & 4. lib. 2. Offic. Philip. 2. & Philip. 11. & Verr. 5.

Afligida cousa. Afflictus, a, um. Particip. Cicer. Varijs in locis.
Vexatus, a, um. Participium, Cic. 3. Philip.

Afloxar o q̄ està apertado. Laxo, as. Relaxo, as. Cicer. de Senect. & 2. de Natur. Deor.

Afloxada cousa, alias desapertada. Laxus, a, um. adiectiuum, Cicer. de Amicit.
Laxatus, a, um pen. prod. Participium. Cic. 1. Tuscul. Liui. lib. 1. bell. Punic.
Relaxatus, a, um, pen. prod. Particip.

Afloxamento. Laxitas, pen. cor. Laxitatis. Cice. pro Domo, & lib. 1. Offic.
Laxamentum, i, Cicer. pro Cluentio.

Rela-

Relaxatio,onis,Cic.ad Gallum lib.7.epist. 26.& lib.2.de Orat.

Afogar. Strangulo,as,pe.corr.Cic.li.9.epi.22. Suffoco,as,pen.prod.Cic.pro Murena.
Praefoco,as, pen.prod.
Ouid.in Ibin. Prçfocent animæ Gnosia mella viam.
Ango,is.anxi, absq; supino, Vt,Nec inertibus angitur vndis, Lucanus lib.6.

Afôgada cousa. Strangulatus,a,um,Participium. Plin.lib.7.cap.7.pen.prod.

Afogamento. Strangulatio,onis, Pli.lib.20.c.15 Suffocatio,onis,Plin.lib.20.cap.5.

Afogar algũa cousa,aliàs encobrilla. Occulto,as.
Abscondo,is,abscondi,raro absc̃odidi,absconditum,pen.corr.
Abdo,is,abdidi,abditum , pen.corr.omnia apud Cic. multis in locis.

Afogadamente.i.secretamente,& de escondidas.
Clàm,aduerb.
Clanculùm,pen.cor. aduerbium.
Occultè,aduerbium,Cic.6.Verr.
Abditè,pen.corr.aduerb.Cic.4.Ver.
Clàm,*tambem he preposição de accusatiuo, & de ablatiuo.*
Clàm nos sunt facinora eius, Cicero in Sallust.
Clàm ijs vidi,Cic.Attico lib.15.
Hæc clàm me omnia.Terent.Heaut.1.1.

Afora. Præter. Præpositio accusatiui.
Vt, omnesme diligut præter Petrum, Cic. Attico lib.7.
Prçter cetera.i.plusquam cetera. Terent. Andr.1.1,Horum ille nihil egregie præter cetera studebat.
Cic.2.Offic. Testis est Phalaris , cuius est præter ceteros nobilitata crudelitas.i,prçter ceterorum crudelitatem.
Præter modũ iustus.i.multum iustus, Cic. 5.Tuscul.
Præter consuetudinem.i. contra consuetudinem,Cic.2.de Diuin.
Præter naturã,i. contra naturam , Cicero. Philip.1.

Aformentar,aliàs leuẽdar. Fermento,as,verbũ actiuum,Plin.lib.18.c.11.

Aformentarse,aliàs leuedarse. Ferm̃etesco,is,Pli. lib.28. cap.8.
Fermentor,aris,verbum passiuum,Pli.lib. 18,cap.11.

Aforar.i.dar por aforamento. Constituere Pẽsionem, vel censum. Dare in emphyteusim.

Aforar.i.tomar por aforamento. Capere in emphyteusim,vel in censum.

Cousa de foro. Censualis , & hoc censuale. Vt censualis contractus.

Afoutarse. Audeo,es,ausus sum.

Afoutar a outrem. Addere animum alicui,Cic. Attico lib.7.

Afouta cousa,aliàs atreuida. Audax,cis.
Audens,audentis,nomina adiectiua.
Audacissimus,a,um,adiect. Cic.Atti.lib.3.

Afoutamente. Audacitèr,pen.cor.aduerb.Cic. pro Sexto Roscio.
Audactèr,aduerbium, Cic.pro Rosc.Amer. & 4.Academ.
Audentèr,apud Iure consultos.

Afouteza. Audacia,æ,Cic.13.Philip.
Audentia,æ,Plin.Iunior, lib.8.epist.4.

Afracar. Langueo,es. Languesco,cis. Deficio, deficis,pen.corr.
Languére è via Cic.1.Philip.
Orator metuo ne languescat senectute. Cice. in Catone.
Vires deficiunt aliquem, Cic.1.de Orat.

Afracada cousa. Languidus.a,um, p.cor.adiect. Cic.5.Verr.
Viribus destitutus.
Defectus,a,um, Participium,actiuè,& passiuè, sumitur.
Martial.lib.13. Dulcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator Cygnus funeris ipse sui.
Defecta senio arbor.Colum.lib.5.cap.6.
Libri defecti,Cic.Attic.lib.13.
Ouid.in Ibin.Sitq; (quod est rarum) solito defecta fauore
Fortunæ facies inuidiosa tuç.
Est etiam Defectus nomen ex participio, ex Colum.in præfat.lib.1.

Afrontar,aliàs injuriar. Afficere aliquem iniuria,vel ignominia, Cic.6.Verr.
Facere alicui iniuriam,vel conuitium,Cic. Ver.1.& Attico lib.16.
Iacere,vel immittere iniuriam in aliquem, Cic.in Paradox.
Onerare aliquem c̃otumelijs, vel lacerare, Vel operire,vel vexare,Cic.1.& 2.Philipp. Ver.6.& lib.1.de Nat.Deor.
Lacessere aliquem iniuria, Cicero pro lege

Manilia.
Afrontada cousa, aliàs injuriada. Ignominia affectus, Cic. 6. Verr.
Contumelijs oneratus, Cic. 2. Phil.
Iniuria lacessitus, Cic. pro lege Manilia.
Ignominijs appetitus, Cic. pro Quinctio.
Afronta, aliàs injuria. Iniuria, æ. Cõtumelia, æ. Ignominia, æ. Conuitium, ij, omnia apud Cicer. passim.
Afrontar com calma. Æstuo, as, Cic. 2. Tusc.
Afrontada cousa com calma Æstuosus, a, um, adiectiuum, Colum. lib. 11. cap. 2.
Afugentar, aliàs fazer fugir. Fugo, as, Cicer. pro Cecinna.
Abigo, abigis, p.c. abegi, p.p. abactum.
Abigere muscas, vel pestem, Cic. de Orat. & 4. Academ.
Lapidibus aliquem fugare, & ferro, Cic. de Arusp. respons.
Afugentada cousa. Fugatus, a, um, Participium, Cic. 6. Philip.
Abactus, a, um, Participium.
Abacta pauperies, Hor. lib. 2. Ser. Saty. 2.
Præda abacta, Liu. lib. 4. ab Vrbe.
Afundar. Demergere, vel immergere se aqua. vel in aquam, apud Cicer.
Aqua se obruere.
Mergere se in aquam, vel in aqua, Cicer. 2. de Natu. Deor.
Afundada cousa. Mersus, a, um. Demersus, a, um. Immersus, a, um. Participia, vel nomina ex participijs, Cic. 3. de Finib.
Aquis obrutus, Ouid. epist. 1.
Afurto, aliàs ás escondidas. Furtim, aduerbium, Cic. pro Domo sua.
Clàm, Occultè, aduerbia, Cic. 6. Ver.
Clanculum, pen. cor. aduerb. diminutiuũ, Ter. Eunuch. 3. 5.
Agacharse. Subsido, is, p.p. Præteritum, & supinum mutuatur à sedeo, subsessi, subsessum, subsidere, pen. co. idest subtus cadere, & cũ motu, Virg. lib. 12. Æneid.
Substitit Æneas, & se collegit in arma Poplite subsidens.
Agarrochar. Ac lide petere, vel percutere, vel vulnerare.
Agasalhar. Excipere hospitio aliquẽ. Vel, Recipere, Ouid. epist. 15. & lib. 5. Metam.
Agastar a outrem. Adducere aliquem ad iracundiam, Cic. ad Herenn.
Mouere stomachum alicui, Cic. pro Mure.
Excandefacio, is, p.c. apud Thesaur.
Agastarse cõ ira. Excandescere ira, Cic. 4. Tusc.
Irascor, irasceris, p.c. cum datiuo.
Sucenseo, es, sucensui, sucensum: iungitur datiuo.
Exardescere iracundia, Cic. lib. 1. epist. 9.
Inflammari iracundia, Cic. 4. Tusc.
Incendi ira, Cic. Attic. lib. 6. 113.
Stomachor, pen. cor. stomacharis, quandoque accusatiuo iũgitur, quandoq; absolutè, quandoq; cum præpositione ponitur, Terẽ. Eunuc. 2. 3. Cic. ad Cassium lib. 15. epi. 16. & lib. 10. epist. 26.
Agastamento com ira. Ira, ę. Iracundia, æ.
Agastada cousa, i. irada. Iratus, a, um, Partici piũ, siue nomen ex participio, Cic pro Cælio.
Ira incitatus, Cic. 1. Offic.
Ira incensus, Cic. Attic. epist. 113. lib. 6.
Iracundia permotus, Cic. Attico lib. 10.
Stomachans, tis, Partic. Cice. Attico. lib. 4. epist. 85.
Agastadamente. i. com ira. Iracundè, aduerbiũ, Cic. 8. Philip.
Iratè, aduerbium. Columel. lib. 7. cap. 12. penult. prod.
Agastadiça cousa. Irritabilis, & hoc irritabile, p.c. adiectiuum, Cice. Attico lib. 1. epis. 12.
Agastarse i. apayxonarse, ou tomar nojo, è payxão.
Angor, angeris, p.c. Cic. in Lælio.
Capere angorem, Cic. in Lælio.
Angoribus confici, Cic. 2. Philip.
Angi dolore: Cic. Sulpitio, lib. 4. 3.
Capere dolorem, Cic. pro Cęlio.
Cruciari doloribus, Cic. 2. de Finib.
Agastar, ou apayxonar a outrem. Crucio, as, Ter. Eunuch. 2. 3. Heauth. 5. 5.
Torqueo, es, Cicero in Paradox. & lib. 1. de Finibus.
Ango, is, Cicero Attico lib. 1. epist. 13. & de Senectut.
Agastarse com cuydados. Solicitudine vrgeri, Cic. Attico lib. 6. epist. 116.
Solicitudine exedi, Cic. 1. de Finib.
Aginha, aliàs azinha. Citò. Celeriter, pen. corr. Velociter, pen. cor. Velocissimè, pe. cor. aduerbia, apud Terent. & Cicer.
Mais aginha. Citiùs, Teren. Hecy. 3. 3.
Citiùs dicto, Virg. 1. Æneid.
Celeriùs, Cic. 5. Ver.

Muyto azinha, ou muyto cedo Nimis cito. Cicer. de Amicit.

Agoa. Aqua, æ, vel Aquula, ę, pe. cor. Diminut. Cic. 1. de Orat. Pla. Curcul. 4.

Agoa q̃ corre. Aqua profluens, Cic. Q. F. li. 3. 17

Agoa ardente. Aqua vitæ.

Agoa benta. Aqua lustralis, Ouid. 3. de Ponto, eleg. 2. Aqua benedicta, vel sacra. Horat. 1. carm. Ode 15.

Pia de agoa benta. Pila lapidea aquæ lustrali dicata.

Agoa q̃ nace em algum outeiro. Aqua collina, Colum. lib. 1. cap. 15.

Agoa amargosa. Aq ua amara, Pli. lib. 31. c. 3.

Agoa de Cisterna. Aqua cisternina, Colum. lib. 12. cap. 43.

Agoa de chuua. Aqua pluuia, Cic. pro Murena.
Aqua pluuialis, Colum. lib. 1. cap. 5.
Aqua cœlestis, Horat. 3. carm. Ode 10.

Agoa de Charco. Aqua cœnosa.

Agoa forte. Aqua aurificum.

Agoa de fonte. Aqua fontana, Columel. lib. 12. cap. 8.

Agoa sem fundo. Abyssus, i, fœm. ge. apud sacras litteras.

Agoa de lagóa. Aqua palustris, Columel. lib. 1. cap. 5.

Agoa de limos. Aqua limosa, Columel. lib. 5. cap. 9.

Agoa de poço. Aqua putealis, Colum. lib. 9. c. 5. Ouid in Ibin.
Aqua puteana, Plin lib 14. cap. 9,

Agoa rosada, Aqua rosacea, Plin. lib. 20. c. 3.

Agoa de Rio. Aqua fluuialis, Columel. lib. 6. cap. 22.
Limpha fluuialis, Virg. 4. Æneid.

Agoa mel. Aqua mulsa, Plin. lib. 22. cap. 24.
Hydromeli, pen. cor gen. neutr. indeclinabile, Plin. lib. 31. c. 6.

Agoa estilada. Aqua stillatitia, Plinius lib. 16. cap. 11.

Agoa pè. Lora, æ, Colum. lib. 12. cap. 40.
Deuteria, ę, pen. prod. Plin. lib. 14. cap. 10.
Vinum secundarium.

Agoa de neue. Aqua niualis, Plin. lib. 19. c. 4.

Agoa quente. Aqua calda, Martial. lib. 8.
Vel aqua calida.

Agoa morna. Aqua tepida, aqua egelida, Pli. lib. 31. cap. 2.

Agoa ruça do azeyte. Amurca, ę, Virgil. lib. 1. Georg. Colum. lib. 12. cap. 50.

Agoa represada. Aqua reses, Varro 3. de Re rustic. cap. 17.

Agoa serenada. Aqua subdialis, Plinius, lib. 34. cap. 12.

Agoa de ferreiro. Aqua ferraria, Plinius, lib. 28. cap. 16.

Agoacenta cousa. Aquosus, a, um, adiect. Liuius, lib. 9. ab Vrbe, Pli. lib. 18. c. 17.

Cousa q̃ nace, ou que viue na agoa. Aquatilis, & hoc aquatile, pen. cor. adiectiuum.
Aquaticus, a, um, pen. cor. adiectiuum.
Bestia aquatilis, Cicero, lib. 1. de Natura Deorum.
Aues aquaticę, Plin. lib. 10. cap. 11.

Agoadeiro. Aquarius, ij, apud Thesaurum.
Aquator, oris, Liu. lib. 2. bell. Punici.

Agoadeiro do arrayal. Lixa, æ, mascu. gen. Liu. lib. 9. bell. Macedon.

Ir buscar agoa. Aquor, aris, Sallust. in Iugurta.

Tirar agoa de poço. Aquam haurire ex puteo.
Aquor, aris, Cæsar 8. bel. Gall.
Sed circum tutæ sub mœnibus vrbis aquantur, Virg. 4. Georg.

Cousa de agoa, ou q̃ tem humor de agoa. Aquatus, a, um, adiect. pen. prod.
Ex quo formatur aquatior, & aquatius. Plin. lib. 28. cap. 9.

Agoas viuas. Æstus maris. Æstus marinus. Æstus maritimus, Cic. 2. de Diuin.

Agoar o vinho. Diluere vinum.
Aquam vino miscere. Vel, vinũ aqua miscere, Plin. lib. 7. cap. 56.

Vinho agoado. Vinum dilutum.
Martial. lib. 1. Raram diluti bibis vnciam Falerni.

Agorà. Nunc. Modò, aduerbia.

Agosto. Mensis Augustus. Mensis Sextilis.

Agourar. i. adiuinhar por agouros. Auguro, as, pen. cor. Vel, auguror, pen. cor. auguraris, Cic. 1. de Diuin.
Diuino, as, pen. prod. Cic. 1. Tuscul.
Auspicor, penultim. corr. auspicaris, Cic. 2. de Diuinat.
Ominor, pen. cor. ominaris, Cic. 2. Offi.
Hariolor, penultim. corr. hariolaris, Cice. 1. de Diuinat.
Haruspicinam facere, Cicero ad Leptam, lib. 6. epist. 18.
Vaticinor, p. c. vaticinaris, Cic. 1. de Diuin.

Agourada cousa. Auguratus,a,um, Participiũ. Vt,Templum auguratum: Vel locus auguratus,apud Cic.in Vaticinium.

Agouro por aues. Augurium,ij.Auſpicium,ij. Auguratus, us. Auguratio, onis, omnia apud Cic.lib.1.& 2. de Diuin.

Agouro por ſacrificio. Haruſpicina,æ,p.p. Cic. 1.& 2.de Diu. alij ſine aſpiratione ſcribũt. Haruſpicium,ij, Catul.epigr.85. Hariolatio,onis,Cic.de Diuin.

Agouro,aliàs adiuinha. Vaticinatio,onis. Diuinatio,onis,Cic.Attic.lib.8. 160.& lib 2.de Nat.Deor.lib.1.& 2.de Diuin.

Agoureiro por aues. Auſpex,auſpicis, pe.c.Cic. Attic.lib.2 epiſt.22.
Augur,auguris, p.c.Cicero Cecinnæ,lib.6. epiſtol.6.

Agoureiro por ſacrificio. Haruſpex,cis,vel aruſpex,ſine aſpiratione,Cic.1.de Natur.Deor. Hariolus,i,pen.cor.Teren.Phorm.4.3. Cic. 1.de Diuinat.

Agouro q̃ ſe faz com a boca. Omen,ominis,pen. corr Cic.9.Philip.& lib.1.de Diuin.

Agourar neſta forma. Ominor,pen.cor.ominaris,Cic.2.Offic.Malo enim alteri,quàm noſtrę ominari,&c.

Couſa de mao agouro. Ominoſus,a,um,àdiect. Ominatus,a,um,Participium. Vt, Ominoſa res, Plin.lib.3 epiſt.14.
Horat.1. carm. Ode 14.Malè ominatis parcite verbis.

Agoureira. Haruſpica,æ.p.c. Plau.Milite.10.

Couſa de agouro. Haruſpicinus,a,ũm, p.prod. adiectiuum.
Auguralis,& hoc augurale.
Vt, Libri haruſpicini,vel augurales, Cice. 1.de Diuinat.
Auguralis cœna.Cic.Gallo lib.7.epiſ.26.

Agraço. Omphacium,ij,Plin.lib.3.in Prolog. Acreſta,æ. Ex Recentioribus.

Agra couſa,ou azeda. Acer,hæc acris,hoc acre. Acerbus,a,um, Cicero. in Hortenſio,& de Senectut.

Agramente. Acriter,pen.corr.aduerb.
Acerbè,aduerbium,Cic.in Piſonem,& lib. 3.de Natur. Deor.

Agradar.i.contentar. Placeo,es,placui,placitũ, pen.corr.
Vel, Gratum eſſe.Sedet, ſedebat,Virgil.5. Æneid. Idq; pio ſedet Æneæ.

Agradauel couſa. Iucundus,a,um, adiectiuum, cum datiuo,Cicero 2.de Finibus, & Attico lib.1. 5.

Agradecer. Habere gratiam, Cicero pro Cornel.Balbo.
Agere gratias,Cic Silio lib.13.epiſt.66.
Agere grates,Cic.in Somnio.
Habere grates.Curtius.

Moſtrarſe agradecido. Gratum ſe præbere,Cice. Pro Plancio.

Agradecida couſa. Gratus,a,um- Gratiſſimus,a, um,Cic. Planco,lib.10. epiſt.19.
Beneficij memor, Cic.pro lege Agraria.
Terent.Adelph.2. 2. Memorem me dices eſſe,& gratum.
Gratum ſe præbere alicui, Cic.pro Plãcio.

Agradecimento. Gratia,æ.Gratiarum actio.Cic. 1.de Inuent.& Planco lib.10.epiſt.19.
Grates, in nominatiuo, & accuſatiuo plural. tantum, Cicero in Somnio, Virg.1. Æneid.

Agradecidamente. Gratè,aduerbium,Cicer.pro Plancio.

Agradar a terra com grade. Occo,as, Columel. lib.2.cap.18.
Inocco,as,Columel.lib.3.cap.15.
Glebas crate frangere,Vir.1.Georg.

Agrauar a outrem.i.offendelo. Lędo,is, lęſi,lęſum.Offendo.is,Cic.4.Acad. & Appio lib. 3.epiſt.8.Iunguntur accuſatiuo.

Agrauada couſa,aliàs offendida. Læſus,a,um. Offenſus,a,um,Participia.
Læſa dignitas,Cic.pro Cluentio.
Offenſa voluntas populi,Cic.5.Tuſcu.

Agrauarſe. Grauor,aris,Cic.de Amicit, Offendor,offenderis,pen.cor.Cic.Q.Frat. lib.1.epiſt.1.
Grauiter aliquid accipere, Cicero. 2. de Orat.
Moleſtè ferre,Cic.de Amicit.
Indignè pati,Cic.7.Ver.
Ægrè ferre,Cic.1.de Diuin.
Grauiter ferre,Teren.Andr.1.2.
Iniquo animo ferre. Teren.Eunuc. Actu 2. Scena 1.

Agrauo, aliàs ofenſa. Lęſio,onis.
Offenſio,onis,Cicero 3.de Orat. & pro lege Manilia.
Offenſa,ę. Plin.lib.2. epiſtol.18. Ouid.3. Triſt.eleg.8.

Agrauar,

Agrauar, ou appellar. Appello,as.Prouoco,as, pen.corr.
Appellare regem,vel ad regem, Cicero pro Quinctio,& pro Plancio.
Prouocare ad populum,Cic.1.Phil.
Agrauante, ou appellante Prouocator,oris,Cic. pro Sextio.
Agrauo, ou appellação Prouocatio,onis, Cicer. 4.Academ.
Appellatio,onis,Pli.lib.6.cap.22.
Agrauar a chaga,ou ferida Exulcero,as,p.c.
Exulcero,per translationem, significat exasperare,exacerbare,Cicer.de clar.Orat.& pro Domo sua.
Exulceratus animus, idest, læsus,irritatus, lacessitus, Cic.pro Deiotaro.
Agrimonia,Erua. Agrimonia, æ. Ruell. lib.3. capit. 95.
Eupatorium,ij.Græcè,Plin.lib.25.cap.6.
*Agroẽs.*Sion,sij,gen.neut. Lauer,laueris, pen. cor.gen.neut. Ruellius,lib.1.cap.20.& lib. 2.cap.59.
Enganouse Laguna em dizer, que Nasturtium aquaticum, *significa agroẽs.*
Aguçar Acuo,is.Exacuo,exacuis.
Aguçada cousa, ou aguda. Acutus,a,um, nomen ex participio.
Cuspis acuta,Virg.5.Æneid.
Sagitta acuta,Ouid.5.Metam.
Spinæ acutæ,Virg.5.eclog.
Aguçadeira. Cos,cotis, ge.fœm.
Aguçosa cousa.i.diligente. Diligens, penult.cor. diligentis.
Curiosus,a,um.
Solers,tis,nomina adiectiua.
Aguda cousa,aliàs sutil, & engenhosa. Acutus, a,um,nomen ex Particip.
Subtilis,& e,pen.cor.pen.prod.
Argutus,a,um,pen.prod.
Ingeniosus,a,um,pen.prod.
Sagax,sagacis, pen prod. omnia apud Ciceronem.
Agudamente. Acutè,pen.prod. aduerbium.
Argutè,pen.prod. aduerbium.
Subtiliter,pen.corr.aduerbium.
Subtilissimè,aduerbium,omnia apud Ciceronem passim.
Agudeza.i.habilidade. Acumen ingenij, Cicero pro Flaco.
Acies ingenij.Cicer.4.Academ.
*Agudeza do entendimento.*Acies mentis, Cicero 4.Academ.
Acies animi.Cicer.in Catone minore.
Agudezas,aliàs sutilezas. Argutiæ,arũ,Cic.1. de Legib.& de Amicit.
Subtilitas,pen.cor. subtilitatis, Cic.2.Offi. & lib.1.Academ.
*Agudeza de Ferro.*Acies ferri, Virg.2.Æneid.
Agudeza da vista. Oculorum acies, Cicer.4.de Finibus.
Aguia,aue. Aquila,æ,pen.cor.
Cousa de aguia. Aquilinus.a,um, pen.prod.
Vt,Vngula Aquilina,Plaut.Pseud.13.
Aguião,vento do Norte. Aquilo,pen.cor. aquilonis.pen.prod.Cice.6.Ver.
*Aguilhada de picar boys.*Fustis aculeatus,ex Pli. lib.10 cap.32.
Stimulus,i,penult.cor.Plaut. Trucul,16.& Aulul.4.
Aguilhoar.i.picar com aguilhada. Stimulo, as, pen.corr.
Pungo,is,pupugi,pen.cor,punctum, Cice, pro Rosc.Amer.
*Aguilhão.*Stimulus,i,pen.cor.Aculeus,ei, Cic. pro Sextio.Liuius lib.8.bel.Macedon.
Aguilhoada cousa. Stimulatus,a,um.Ouid.lib. 1. de Arte.
Aguilhoador. Stimulator,oris,Cic.pro Domo.
*Aguilhoadora.*Stimulatrix,cis,Plaut.Mostel.4.
Aguilhoamento. Stimulatio,onis Pli.li.35.c.2.
*Agulha.*Acus,acus, ge.fœm.
*Picar com agulha.*Acu pungere.Cic.pro Milon.
*Debuxar com agulha.*Acu pingere,Ouid,6.Met.
Rem acu tangere,Adagium, *dar no fitto,ou acertar,*Plaut.in Rudente.
Filum neuisti,nunc acu opus est.Adagij,faciem habet, quum significamus non satis esse cœpisse, nisi pari industria perficias, ex Iulio Polluce.
Vide Erasmum in Chiliade.
Agulha peyxe. Acus,aci,gen,masc.
Vel, Belone, Plinius,lib.9.cap.51. & lib. 32.cap.11.
Pristis,pristis,g.f.Plin.lib.9.cap.3.
*Agulha de marear.*Acus nautica. Vel,Gnomon nauticus,Plin.lib.2.cap.72.
Agulheta .Cuspis, cuspidis, penultim.corr. gene. fœmin.
Ayo. Pædagogus,i.penultim.prod. Cicero de Amicit.

Abi onde tu estás. Isthic.
Ay de mim. Hei mihi. Vę mihi Ter.Heau.2.2. & Andr.2.
Ay de ti. Væ tibi, Martial. lib.5. *não podemos dizer* Hei tibi.
Ainda. Adhuc.
Adhuc tranquilla res est, Ter Phorm.3.1.
Adhuc tua messis in herba est, Ouid.
Ainda que. Quamquam. Quamuis. Etsi. Tametsi, coniunctiones, Cicero multis in locis.
Ainda q̃ te peze, i. ainda q̃ não queiras. Velis, nolis, Cic. ad Quin. Fr. lib.3. epist.24.
Aypo erua. Apium, ij, Plin. lib.19. cap.7.
Ayrosa cousa, aliàs alegre. Iucundus, a, um, Placidus, a, um, pen. cor. adiectiua.
Ayvão aue. Apus, apodis, pen. cor. masc. gener. Plin. lib. 10. cap.39.
Ajudar. Iuuo, as. Adiuuo, as, pen. corr. actiua verba.
Auxilior, aris, deponens, cum datiuo, omnia apud Cicer.
Adiumento esse alicui, Cicer.7. Verr. & pro Quinctio.
Adiumentum afferre alicui, Cic.1. Offic.
Ajuda. Adiumentum, i, Cic.1. Offic.
Auxilium, ij, Cic.4. Tuscul.
Adiutorium, ij, Columel. in Præfatione, lib.12. & apud Sacros scriptores.
Pedir ajuda. Imploro, as, pen. prod.
Ajudador. Adiutor, pe. prod. adiutoris, Cic.3. Ver. & Tuscul.1.
Ajudadora. Adiutrix, adiutricis, pen. pr. assentatio vitiorum adiutrix, Cic in Lælio.
Matres omnes filijs in peccato adiutrices, Teren. Heaut.5.2.
Ajudar aliàs socorrer. Vide suo loco.
Cousa que dá ajuda, ou socorro. Auxiliaris, & e, pen. prod. Auxiliarius, a, um, adiectiua.
Duces auxiliares, Liu. lib.1. bell. Pun.
Auxiliaria cohors, Cicero de Prouinc. Consul.
Ajudar a carga. Alleuare onus alicui, Cic. pro Sextio.
Leuare aliquem onere, Cic. Appio, lib.3.
Leuare onus alicui, vel leuare onus alicuius, Cicero pro Roscio Amerino, & pro Quinctio.
Ajuda, aliàs Clister. Clyster, clysteris, p. pr. gen. masc. Plin. lib.20. cap.2.
Clyster, etiam accipitur pro ipso instrumento, quo medicamentum in ventrē immittitur. Vlpian. in l. Item si obstetrix. D. ad l. Aquil.
Ajuntar. Iungo, is. Adiungo, is. Coniungo, is. Congrego, as, pen. cor. Copulo, as, pe. cor. Colligo, is, pen. cor.
Iungere rhedam equis, Cic. Atti. lib.6.112.
Iungi, & copulari inter se, Cic.1. de Orat.
Iuncta charitas inter paucos, Cic. de Amic.
Vxorem sibi adiungere, Cic.3. de Finib.
Applicare se, & adiungere ad aliquid, Cice. de Amicit.
Coniungere aliquem cúm alterius laude, Cic. in Pisonem.
Coniungi hospitio, & amicitia, Cicero ad Quint. Frat. lib.1.1.
Copulare voluntates, Cic. Appio lib.3.4.
Copulare futura cum pręsentibus, Cic.2. de Finib.
In vnum locum colligere, Cic. de Petitione Consulat.
Carpere, & colligere vndiq;, Cic.1. de Orat.
Colligere milites è pręsidio, Cic.7. Ver.
Aliquorum facete dicta colligere, Cicero 1. Offic.
Colligere vitia in aliquem, Cic.4. Tusc.
Libenter se cum æqualibus cōgregant homines, Cic.5. de Finib.
Congregare se ad alterum, & coniungere, Cic. pro Quinctio.
Cousa ajuntada, ou junta. Iunctus, a, um. Coniunctus, a. um. Copulatus, a, um. Collectus, a, um. Congregatus, a, um, omnia sunt participia, vel nomina participialia.
Iuncta scelere improbitas, Cic.2. de Orat.
Sapientia iuncta eloquentiæ, Cic.3. de Ora.
Famam collectam conseruare, Cic.1. Ver.
Concordia coniunctissimū esse alicui, Cic. pro Cluentio.
Par amicitię coniunctissimum, Cicero pro Domo.
Nihil autē est amabilius, nec copulatius, quàm morum similitudo bonorum, Cicer. 1. Offic.
Multitudo hominum ex seruis conductis congregata, Cic. pro Domo.
Nix ex aqua congregata, Cic.4. Academ.
Ajuntadamente. Coniunctè, aduerb. Cicero.2. de Orat.

Coniunctissimè, aduerbium superlatiuum, Cic. de clar. Orat.

Ajuntamento. Iunctio, onis, Cic 1. Tuscul.
Coniunctio, onis, Cic. 4. Academ. de Amic. & lib. 5. de Finib.
Congregatio, onis Cic. 4. de Finib.
Copulatio, onis, Cic. 1. de Finib. & lib. 2. de Natur. Deor.

Ajuntarse. Coeo, is Conuenio, is, pen. cor.
Congrego, as, pen. cor.
Coire in vnum locum, Cic. Attic. li. 7. 123
Conuenire in vnum, Cic. Attic. lib. 8.
Congregare se ad alterum, & coniungere, Cic. pro Quinctio.
Conuenire vndiquè, Cic. 2. Verr.

Ajuntarse, i fazer companhia. Coire societatem cum aliquo, Cic. pro Sexto Rosc.

Cousa facil de se ajuntar. Congregabilis, & hoc congregabile, penultim. corr. adiectiuum. Cic. 2. Offic. Atq; vt apum examina nõ fingendorum fauorum causa congregantur, sed, quum congregabilia natura sint, fingũt fauos: sic homines, &c.

Ajuntar amizade. Conciliare amicitiam, Cice. de Amicit.
Conciliare coniunctionem cũ aliquo, Cic. lib. 13. 10.
Conciliare sibi charitatẽ, Cic. li. 1. de Fin.
Conciliare beneuolentiã, Cic. li. 4. epis. 13.
Conciliare amorem, Cic. pro Archia.
Conciliare voluntatem alicuius sibi, Cicer. Attic. lib. 1. epist. 1.
Coniugare amicitiam, Cic. lib. 1. Offic.
Coniungere amicitias, Cic. pro Cluent.

Ajuntamento de gente. Concilium, ij. Vel, Cœtus, cœtus, Cic. 2. de Fin. & de somnio.
Conuentus, us, Cic. 3. Verr.
Congregatio hominum, Cic. 4. de Finib.

Ajuntamento de macho cõ femea. Concubitus, us, pen cor. Ouid. 10. Metam.
Coitus venereus, Gellius lib. 19. cap. 2.

Ajuntar dinheiro. Cumulare, vel accumulare pecuniam.
Coaceruare nummos, vel pecuniam, Cicer. de lege Agraria; & pro Sexto Roscio.

Ajuramentar. Iureiurando obstringere, Cæsar, lib. 5. bell. Gallici.

Ajuramentarse contra alguem. Coniûro, as, p. p. Conspiro, as, pen. prod. Catilina contra Repub. cõiurauit, Cic. pro Sylla.
Conspirare ad liberandam Rempub. Cicer. Planco, lib. 10. epist. 12.

Ajuramentada cousa. i. q̃ jurou. Iuratus, a, um. Participium.
Cic pro Cecinna. Si enim sunt viri boni, me adiuuant, quum id iurati dicunt, quod ego iuratus insimulo.
Idem 2. Ver. Iuratus est mihi, idest iurauit Plaut. Rudent. 31.

Ajuramentada cousa, i. jurada. Iuratus, a, um. Passiuè.
Vt, Numina iurata, Ouid. epist. 2.
Bellum iuratum, Silius. lib. 11.
Iurati iudices, idest iureiurando cõfirmati. Cic. 4. Academ.

Ajoujar. Stupefacio, stupefacis, penultim. cor. Stupidum reddere.

Ajoujada cousa. Stupidus, a, um, p. c. adiect. Stupefactus, a, um, Particip.

Al. i. outra cousa. Aliud.

Alabarda Bipennis, is, Virg. 2. & 5. Æneid.

Alabardeiro Bipennifer, bipenniferi, pen. cor. Ouid 8. Metam.
Satelles, satellitis, pe. cor. Cic. pro Quinct. & Ver. 5. Liu. lib. 2. ab Vrbe.

Alabastro, Pedra. Alabastrites, æ, p. p. masc. ge. Onyx, onychis, p. c. masc. & fœm. gen. Plin. lib. 36. c. 7. *mais vezes feminino.*

Vaso de alabastro. Alabaster, alabastri, masc. ge. Alabastrus, i, fœm. gen.
Alabastrum, i, gen. neut. Cic. 2. Acad. Plin. lib. 13. cap. 2.

Alacrao. Scorpius, ij, Scorpio, onis, Plin. lib. 11. cap. 25.
Nepa, æ, Cic. lib. 5. de Finib.

Alagar algũa cousa, i. derribala por terra. Diruo, is. Deijcio, deijcis, pe. cor. Euerto, is, euerti, euersum. Destruo, is. Deturbo, as. Vasto, as, omnia apud Cicer. Vel, Solo æquare, Liu. lib. 6. ab Vrbe.

Alagada cousa, ou derribada. Dirutus, a, um, p. c. Deiectus, a, um. Vastatus, a, um, Participia, omnia apud Cicer.

Alagarse no mar. Facere naufragium, Cicer. Tiron. lib. 16. epist. 9.
Pati naufragiũ. Seneca Hercule Oetheo. 2.

Alagada cousa no mar. Naufragus, a, um, p. c. Cicero. 3. Offic. & in Pisonem.
Naufragium passus.
Naufragus sumitur etiam actiuè. Vt, Mare nau-

naufragum,Horat.1.carm.Ode 16.
Puppis naufraga,Ouid.epist.2.
Vnda naufraga,Tibul.lib.2.eleg.4.
Alagamento no mar. Naufragium,ij, idest nauis fractio,Cic.1. Tuscul.
Alagar a fazenda. aliàs gastar muyto. Dissipo,as, pen.cor. Effundo,is. Profundo,is.Disperdo,is.Dilapido,as,pen.cor.omnia apud Terentium,& Ciceronem.
Prodigo,is.pen.cor.Plaut.Aulular. 13.
Alagador nesta forma. Profusus,a,um, actiuè, Cic.3.Ver.
Prodigus,a,um,pen.cor.Cic.2.Offic.
Alagamento assi. Effusio,onis. Vt, Pecuniarũ effusio, Cicer.Attico lib.2.epist.32.& pro Rosc.Amerin.
Alambique. Sublimatoriũ,ij,ex recentioribus.
Alambre. Electrum,i. Virg 8.eclog.
Succinum,i,p.c.Plin.lib 37.c.3.& 4.
Cousa de alambre. Succinus,a,um,pen.cor. Vel, Succineus,ea,eum, adiectiua.
Gutta Succina,Martial.lib.6.cap.15.
Succinea nouacula,Plin.lib.22. c.23.
Alão, aliàs rafeiro. Canis molossus,Virgil.3. Georg Horat.2.Serm Saty.6.
Alampada. Lampas,lampadis, p.c.gen.fœm. Accusatiuo lampada,vel lampadas.
Virg.9.Æneid. Princeps ardentem cõiecit lampada Turnus.
Terent.Adelph.5.7.Missa hæc face hymenæum,turbam,lampadas, tibicinas.
Alancear. Lancea vulnerare. Vel,Lancea percutere,vel lancea confodere.
Alanceado. Lancea vulneratus.Lancea percussus,vel confossus.
Alapardarse,aliàs esconderse. Abscondo,is, abscõdi,absconditũ. Occulto,as,verba actiua.
Estar alapardado.i.escondido. Lateo,es,Cicer.1. Academ.
Latito,as,pen.cor.Cic.pro Cluentio.
Delitesco,cis, Cic.pro Cælio.
Alardo. Recensio militum,vel recognitio.
Alardo fazer. Recensere milites,vel recognoscere.Sueton.in Octauio,cap.37. & in Caligula,cap.16.
Alarído. Vociferatio,onis,Cic.pro Rosc.Amer.
Alarído fazer. Vociferor,pen.cor.vociferaris, Cic.pro Rosc.Amer.
Vociferare actiuum protulit Cicero (si locus mendo vacat) 4.Verr.

Alarído dos marinheiros. Celeusma,celeusmatis, pen.corr.
Vel,Celeuma,celeumatis, Martial.lib.3.
Alargar o apertado. Laxo,as. Relaxo,as,Cic. de Senectut.
Alargada cousa,aliàs larga & floxa. Laxus,a,um, adiect.Cic.de Amicit.
Laxatus,a,um,Participium,Cic.1.Tusc.
Relaxatus,a,um,Particip. Cic.2.de Diuin.
Alargamento assi. Laxitas, pen. cor. laxitatis, Cic.lib.1.Offic.
Laxamentum,i,Cic.pro Cluentio.
Relaxatio,onis,Cic.Gallo lib.7. 26.
Alargar tempo, ou prorogar. Produco,is.Prorogo,as,pen.cor.
Differo,penult.corr.differs. Protraho, is.
Prolato,as,pen.prod.
Dilato,as,pen.prod.
Procrastino,as,pen.cor.Prolongo,as.
Producere sermonem ad multam noctem, vel in multam noctem, Cicero de Senect. & in Somnio.
Prorogare paucos dies ad soluendum,Cic. 2. Philipp.
Rem differre quotidie, ac procrastinare, Cic.pro Sexto Rosc. Amer.
Protrahere dies,Terent. And.2.1.
Prolatare diem, Sallust.in Catil.
Dilatare imperium,Cic.1.Offic.
Prolongare diem,Seneca lib.5.de Benefic.
Alargada cousa.i.prolongada. Productus,a,um, nomen adiectiuum.
Dilatatus,a,um,Participium.
Dolores longinquitate producti vehementius torquent, Cic.5. Tuscul.
Dilatata lex in cunctum ordinem coangustari potest,Cic,3. de Legib.
Alargamento de tempo. Prorogatio diei, Cicero Attico, lib.13.
Dilatio temporis,Cic.3.Philip.
Productio temporis, Cic.3.de Finib.
Alargar as redeas ao cauallo. Dare habenas equo,Virg.lib.1.Æneid.
Immittere habenas equo. Doctissimus Adrianus Turnebus in illud Virgil. lib.1. Æneid.Curruq; volans dat lora secundo.
Alar a outrem. Subleuo,as,pen.cor. Vel, sursum ducere.
Alar,aliàs socorrer. Subuenio,subuenis,p.c.
Succurro,is.Opitulor,pen.cor. opitularis.
Auxilior,

Auxilior,aris. Opem ferre, vel auxilium, omnia cum datiuo,& apud Ciceronem passim,& alios.
Alarse.i.subir. Ascendo,is.
Alarse na fazenda. Rem familiarem augere. Vel, Ditesco,ditescis, Lucret.lib.4.& 5.
Alastrar.i.deytar pello chão. Consterno,is.Con strauí,cõstratum. Prosterno, is. Prostraui, prostratum. Fundo,is.
Consternit vias frumentum,Cic.1.deDiui.
Hostes prosternere,fundere,occidere, Cice. 14.Philipp.
Nec prius absistit, quàm septem ingentia victor corpora fundat humi, Virg.1.Æne.
Estar dos alares adentro. Res in tuto est, vel in Portu,Liu.3.ab Vrbe, Plaut. Mercat.19. Cic.Varroni,lib 9.epist.6.
Alastrada cousa no chão. Constatus,a,um,p.p. Prostratus,a,um,Participium.
Forum corporibus ciuium Romanorũ cõstratum cæde nocturna,Cic.pro Sextio.
Prostratæ religiones,Cic.2.de Legib.
Alastrarse no chão. Prosternere se, Cicero in Paradox.
Procumbo,is,procubui,procubitum,p.c.
Culmus procumbit grauidis aristis. Virg. 1.Georgic.
Turris procumbit pondere, Virg.9 Æneid.
Alaúde,instrumento musico. Testûdo, p.p. testudinis,pen.cor. Cic.2.de Nat.Deor.
Chelys,chelys,fœm.ge. Ouid.ad Pisonem, & Seneca Troade 4.
Barbitos,i,p.c.dubij gen. Vel,Barbiton,i, gen.neu.Oui.epist.21.Hor.1.carm. Ode 1.
Albarda. Clitellæ,arum,caret singulari.
Albardar. Clitellas imponere, Cic,Attic.lib.5.
Cousa de albarda, ou que traz albarda. Clitellarius,a,ium,adiectiuum.
Homo clitellarius,Plaut.Mostel.9.
Asinus clitellarius, Cato cap.10.
Albarrada. Guttus,i,g.m.Pli.lib.16.c.38.
Albocor peyxe. Pompilus,pompili, Plin.lib. 9.cap.29.
Albornoz. Sagum,i,Cic.Trebat.lib.7.epis.10.
Cousa vestida de albornoz. Sagatus,a,um,adiect. Cic.14.Philip. & pro Fonteio.
Alboquorque Persicum præcox. Persicum precoquum. Mala Armeniaca, Galen.lib.2.de alim.facul.Dioscor.lib.1.cap.131.
Alacer. Farrago,p.p.farraginis, p.c. fœm.ge. Varro de Re rust.lib.1.cap.31.
Alcaçoua.i.fortaleza. Arx,arcis.
Alcayde mór. Arcis præfectus.
Alcaydaria. Arcis præfectura.
Alcayde q̃ prende. Apparitor,p.cor.apparitoris, Cic.5.Ver.& Philip.2.
Alcayde buscame aqui alguem? Suo se gladio iugulare,Adag.Terent.Adelph.5.8.
Alcançar. Adipiscor,adipisceris,pen.cor.
Assequor,assequeris,pen.cor.
Consequor,consequeris,pen.cor.
Obtineo,obtines,pen.cor.
Impetro,as,pen.c.omnia apud Cic.passim.
Nanciscor,nancisceris,penult.cor. Nactus sum, Cicero.multis locis, omnia cum accusatiuo.
Cousa, que alcançou. Assequutus,a,um, p.p. Cic.Lentulo,lib.1.epist.4. actiuè.
Adeptus,a,um,Cic.pro Cluent.actiuè.
Nactus,a,um, actiuè,Cic.1.Tuscul. omnia sunt Participia.
Alcançada cousa. Adeptus,a,um,in significatione passiua.
Ouid.4.Trist.eleg.7. Ne cadat, & multas palmas inhonestet adeptas.
Alcançar com rogos. Exoro,as,pen.prod. Cicero pro Murena.
Precibus impetrare Brutus, Cic.lib.16. 5.
Alcançar por força. Extorqueo,es,extorsi,extortum,Cic.7.Ver. & pro Cluentio.
Alcanfor aruore da India. Caphura,æ,Thesaur.
Alcantilada cousa. Preruptus,a,um, Particip. Cic.7.Verr.
Alcanzia de fogo. Bolis,bolidis,p.cor.f.g.Plin. lib.2.cap.26.
Alcaparras. Capparis,capparis,penult.cor.f.g. Colum.lib.11.in fine.
Alcarouuia erua. Carum,i.Careum,ei. Vel,Carium,ij,apud Plin.Ruell.lib.3.c.43.
Alcatifa. Tapes,tapetis,pen.prod. gen.mascul.
Tapetum,i,penult.prod.
Tapete,tapetis,pen.prod.gen.neutr.Virg.& 7.& 9.Æneid.
Alcatifar. Tapetibus sternere.
Tapetibus ornare.
Alcatrûz. Tubus,i,Cic.2.deLegib.
Fistula,æ,p.c.Cic.pro Rab.perduel.reo.
Aquæductus,us,Vlpian.in l.1. D.de seruit. rustic. præd.
Alcachofre fruyto do cardo. Spondylium,ij.Pli. lib.

lib.12.cap.26.

Alçar.i.aleuantar. Tollo,is,Cic.3.de Nat. Deo.
Attollo,is, Liu.8.ab Vrbe.
Extollo,is.Erigo,is,p.c.Cic.pro Plancio.
Eleuo,as,pen.cor.apud Plautum.
Eleuo,as,significat minuere, extenuare, & res gestas,verbis deprimere. Vel aliquem leuem, & vilem verbis demonstrare, ex Cicerone de Amicit.& 2.de Orat. Liu.lib. 5.ab Vrbe.

Alçada cousa,aliàs aleuantada. Sublatus,a,um. Erectus,a,um. Participia, siue nomina ex participijs.
Clamor sublatus ad æthera.Virg.2.Æneid.
Sublatus pro mortuo,Cic.7. Verr.
Erectus animus: Cic.de Senect.

Alçarse com diuidas. Decoquere creditoribus. Pli.lib.33.cap.10.

Alçar o pão.i.encarecer. Ingrauescit annona. Cicer.pro Domo sua.
Crescit annona,Cæsar lib.i.bel.Ciuilis.

Alçada de corregedor, ou juiz. Iurisdictio,onis.

Alçapão. Cataracta,æ.Liui.lib.7. bell.Punic.

Alcofa. Sporta, æ, Varro de vita Populi Romani lib.1.

Alcofinha. Sportula,æ, penul.cor.Plautus Curculione 7.
Sportella,ę,Cic.Pęto lib.9.epist.20.

Alcoueteiro. Leno,lenonis.pen prod. Terent. Adelph.2.1.
Internuntius,ij.Terent.Eunuch.2.2.
Minister libidinis,Cic.de Amicit.

Alcoueteirinho. Lenullus,i,p.p. Diminutiuum. Lenunculus,i,p.cor. Diminutiuum. Plaut. Pœnul.19.
Lenunculus significat etiam nauigium piscatorium,Sallust. lib.1.Histor.Cæsar,lib.2 bell. Ciuilis.

Alcoueteira. Lena,æ, Priscianus,Vlpianus in l. Palàm de ritu nupt.

Alcouetar. Lenocinor, pen.corr. lenocinaris, Cic.1.Ver.
Amori alicuius seruire.Cic.2.in Catil.

Alcouetaria. Lenocinium,ij,Cic.5.Ver.

Alcunha. Cognomen, nis, Cic.1.de Finib.
Cognomentum,i,Cic.2.de Finib.

Aldraua. Pessulus,i.pen.corr.gen,masc.

Aldrauada. Ictus pessuli.

Aldrauar a porta. Obdere pessulum ostio, Terent.Eunuch.3.5.& Heaut.2.3.

Aldêa. Pagus,i,Cornel.Tacitus.
Vicus,vici,Cic.Terentiæ,lib.14.epist.1.
Rus,ruris,Cic.3.Offic.& pro Rosc. Amer.
Vicus rusticus.

Estar na aldêa, e não ver as casas. Caligare in luce.Adag.Quintilia.lib.1.c.2. Vel,Præsens abest,Erasmus.

Aldeão q̃ mora em aldêa. Paganus,i,pen.prod. Cicer.pro Domo sua.
Vicanus,i,Cic.pro Flacco.
Villanus,i,Budæus apud Thesaurum.

Aldeaã molher. Villica,æ,pen.cor. fortasse deest mulier,quum villicus sit adiectiuum.

Mordomo da aldêa. Villicus Procurator. Cice. Attico lib.14.epist.314.

De aldêa em aldêa. Vicatim,aduerbium,Cic.pro Sextio.
Pagatim, aduerbium. Liuius. lib.1. bell. Macedon.

Estar na aldêa. Rusticor,penult.cor.rusticaris, Cicer.pro Archia,& Tironi lib.16.

Alecrim. Rosmarinus, i. Vel Rosmarinum,i, pen.cor.
Libanotis,penul.prod.libanotidis, pe.cor. fœmin.gener.Plinius lib.19.cap.12.Columel.lib.9.cap.4.

Alegar autores, ou algũa cousa. Cito,as,Liu.lib. 4.ab Vrbe.
Allego,as,pen.prod.Plin.Iunior in epist.
Statius,Achill.2.
Allegant'q; suos vtroq; à sanguine diuos.
Affero,ers.Vt afferre argumenta,exempla, excusationes,&c. Cic.2.de Orat. pro Cluẽtio,& multis in locis.

Alegrar a outrem. Lætifico,as,pe.corr.actiuum, Cice.2.de Natur. Deor.
Hilaro,as,p.c.actiuum,Cic.2.de Finib.
Exhilaro,as, pen.corr. Pli.lib.22.c.25.
Afficere aliquem lętitia, Cic.pro Milone.
Dare lætitiam alicui,Cic.pro Plancio.
Facere lętitiam,Cic.1.de Finib.

Alegrarse. Lætor,aris,Cic.7.Verr.
Capere,vel percipere lætitiam, Cic.Attico lib.4.& lib.1.de Orat.
Delector, aris, Cice.pro Murena. Vulgus imperitorũ ludis magnopere delectatur.

Alegrarse muyto. Exultare lætitia, Cic.Attico lib.14.
Efferri lætitia,Cic.pro Deiotaro.

Alegria. Lętitia,æ.

Lętor,

Lætor,& gaudio differunt,Cic.4.Tuſ. Atq; vt confidere decet, timere non decet: ſic quidem gaudere decet,lętari non decet.

Alegre couſa. Lætus,a,um,adiectiuum,Cice.2. de Finib.

Alacer,alacris,alacre,p.c. adiectiuum.

Hilaris, & hoc hilare.p.c.adiectiuum.

Hilarus,a,um,pen.cor.adiectiuum: omnia apud Ciceronem.

Hilaratus,a,um. Exhilaratus,a,um, Partic. Cic.de clar. Orat.

Alegre couſa hum pouco. Hilarulus,a,um,p.cor. Cic.Attico lib.16. epiſt.356.

Moſtrar alegria. Alludo, is, pen.prod. arrideo, arrides.

Vt, Paruuli nutricibus alludunt, Plin.lib. 9.cap.8.

Arridere ridentibus.Horat.in Arte, Terēt. Eun.2.2.Cic.de Somnio.

Alegre mente. Hilarè,aduerbium,pe.cor. Cicer. lib.3.de Finib.

Alacriter,p.c.aduerb.Pli.lib.20.c.20.

Alegrete. Hortus penſilis,lib.36. c.14.

Hortus in feneſtris,Pli.lib.19.c.4.

Aleijado de todos os mēbros. Omnibus mēbris captus,Cic.pro Rabirio perduell.reo.

Aleijado das mãos. Mancus,a,um,adiect. Cic. pro Rabirio perduel.reo.

Aleijado do entendimento, aliàs mal entendido. Captus mente,Cic.1.Offic.

Aleijado dos pes. Captus pedibus.

Aleijado dos olhos.i.cego, Captus oculis, Cice. 6.Verr.

Aleijar.i.cortar membro. Mutilo,as,pe.cor.

Aleijada couſa.i.q̃ tem algum membro cortado. Mutilus,a,um,penultim.corr. adiectiuum, Cicer.in Orat.

Mutilatus,a,um,p.p.Participium.

Trūca geras ſæuo mutilatis partibus enſe,
Qualia Mycerni membra fuiſſe ferunt.
Ouid.in Ibin.

Aleiue. Proditio,onis,Cic.4.Academ.

Aleiuoſo. Proditor,pen. cor.proditoris,Cicero 3.de Finib.

Alembrar,alembrarſe. Vide *lembrar.*

Alem diſſo. Preterea,aduerb. Cic.pro Plancio.

Inſuper,pe.cor. Coniunctio.Ter.Eun.4.3. & Actu 5.Scen.7.

Alem do mar. Trans mare. Vltra mare.

Couſa da lem do mar. Transmarinus, a, um, pen.prod.adiectiuum. Vt,

Trans marina vectigalia, Cic.de leg.Agrar.

Alentejo. Tranſtagana regio. Tranſtagana prouincia.

Alamo. Alnus,i. Populus,i, pen.cor.: *ambos do gen.fœmin.*

Virg.6.eclog.Tradit ſorores Phaetontis in alnos mutatas fuiſſe.

Tunc Phaethontiadas muſco circundat amarę
Corticis,atq; ſolo proceras erigit alnos.

At lib.10.Æneid. Scribit mutatas in populos.

Namq; ferunt luctu Cycnum Phaetontis amati
Populeas inter frōdes, vmbramq; ſororū.

Ex his apertè intelliges alnos, & populos idem eſſe,contra imperitos.

Alento. Animus,i,pen.cor.

Dar alento. Addere animos alicui, Cicero Attico lib.7.

Erigere animos, Cicer.5.Philip. & Attico lib.1.epiſt.11.

Afferre animum alicui,Cic.Attic. lib.7.

Aa letra. Ad litteram. Vel ad verbum.

Aleuantar. Tollo,is,ſuſtuli, pe.cor.ſublatū, penult.prod.Erigo,is,pen.cor.Leuo,as. Eleuo,as,pen.cor. Vt,

Tollere ſe altiùs à terra,Cic.5.Tuſc.

Tollere clamorem,Cic.6.Ver. *gritar.*

Laudes alicuius in aſtra tollere, Cic.Attic. lib.2. 40.

Leuare in ſublime,Plin. lib.5.c.16.

Cape dum lapidem hunc,atq; eleua,Plau.

Aleuantar teſtemunho falſo. Crimen falſū in aliquem conferre,Cic. pro Roſc. Comœdo.

Aleuantar as mãos a Deos. Manus ſupplices ad Deum tendere. Vel Deo, Cic.pro Fonteio: leuare palmas ad cœlum, Stat. lib.11. Thebaid.

Aleuantar a voz. Cōtendere voce,in ablatiuo, Cic.pro Ligario.

Quantum potero voce cōtendam, vt hoc popul.Romanus exaudiat.

Aleuantar os eſpiritos. Addere,vel,erigere,vel, afferre animos alicui, Cic.Attico lib.7.& 10.epiſt.11.

Aleuantar os eſpiritos aſsi meſmo. Capere animum,Cic.3.Philip.

Erigere animum,Cic.5.Philip.

Aleuantr-

Aleuantarse da cama. Surgere è lecto. Terent. Adeph.4.1.
Aleuantarse donde esta assentado. Surgere de sella.Cic.6.Verr.Vide *Leuantar*, littera *L*.
Aleuiar. Leuo,as.Alleuo,as,pen.corr.
Subleuo,as,pen.corr.
Exonero,as,pen.cor.
Leuare aliquem labore, vel leuare laborem alicui,Cic.2.Tuscul.& lib.2.de Orat.
Exonerare aliquem metu, Liu.2.ab Vrbe.
Alleuare solcitudines, Cic.de Clar.Orat.
Aleuiada cousa. Leuatus,a,um. Alleuatus,a,um, penultimis prod. Participia. Vt,
Alleuatum corpus,Cic.Attic.lib.7.
Aliuiamento. Leuamen,pen.prod.leuaminis, pen.cor.Cic.Attico lib.12.
Leuatio,onis,Cic.Tuscu.1.
Leuamentum,i.Cic.5.de Finib.
Alleuamentũ,i,Cic.pro Sylla.
Alleuatio,onis,Cic.1.de Finib.
Alfauaca de cobra,erua. Parietaria,æ.
Herba muralis.Helxine,helxines,p.p. fœ.g. Plin.lib.21.c.19.
Alface. Lactuca,æ.pen.prod. Plin.lib.19.c.8.
Lactucula,æ,pen.corr. Diminutiuum,Columel.lib.10.
Alfayate. Sartor,oris,apud Thesaurum.
Alfayate remendão. Sarcinator, p.p.sarcinatoris. Vide Thesaurum.
Alfayata, que remenda. Sarcinatrix,cis,ge.fœm, apud Thesaurum.
Alfayas de casa. Supellex,supellectilis, pen.cor. fœm.ge.in ablatiuo supellectile, vel supellectili. In plur.supellectilia,
Alfandega. Domus publica mercium.
Alfange. Ensis falcatus, Ouid.1.Metam.
Acinacis,acinacis,p.c.gene,masc. Horat.1. Carm.27.Valer.Flac.lib.6.
Alfaquéque. Internuntius,ij.
Alfarroua aruore, aliàs algarroua. Siliqua,æ,p.c.
Vel fœnum Græcum. Colum.lib.5.c.10.& lib.2.cap.2.
Alféres. Antesignanus,i,p.p.Cic.2.Philip.Cæsar.lib.1.bell.Ciuil.
Vexillarius,ij,Liu.lib.8.ab Vrbe.
Signifer,pe.corr.signiferi, p.c. Cicero 1.de Diuin.& Tusc.4.
Alfenbeiro aruore. Ligustrum, i. Plin. lib.24. cap.10.
Alfenete. Acicula,æ,pen.corr.

Alfenim. Penydiæ,arum.
Alforge. Mantica,æ,pen.cor.Pers.Sat.4.
Alforria de escrauos. Manumissio,onis. Libertas,tis, Cic. in Paradox.
Algarismo. Arithmetica,æ, pen. corr. Cicero Attico lib.14.
Ars numerandi.
Algemas. Manica,ę,pen.cor.Cicer.11.Philipp. Virg. 2.Æneid.
Algeroz. Opus tegulis imbricatum.
Algo.i.algũa cousa. Aliquid.
Algo mais, ou algũa cousa mais. Aliquantò amplius,Cic.6.Ver.
Algo menos. Aliquantò minùs.
Algodão. Gossipium,ij.Xilon, xili.
Cousa de algodão. Xilinus,a,um, adiectiuum, Pli.lib.19.c.1.Ruel.lib.2.cap.150.
Algoz. Tortor,oris. Carnifex,carnificis,p.c. Cic.11. Philip.
Alguergue. Calculorum ludus.
Alguem, algum, algũa, ou algũa cousa. Aliquis, aliqua,aliquod, vel aliquid.
Algum tanto. Aliquantùm, aduerb.quãtitatis.
Aliquantulùm, p.c. Diminutiuum,omnia apud Cicer.
Aliquantùm spatij, Cic.1.Offic.
Aliquantùm nummorum, Cic.pro Cluẽt.
Aliquantulùm æris alieni,Cic.pro Quinc.
Algũas vezes. Aliquandò. Nonnunquàm. Interdùm,aduerbia, Cice.pro Cecinna, & lib.4.Academ.
Algum tempo.i. em algum tempo. Aliquandiù, aduerbium temporis,Cic.1.Academ.
Algures.i.em algũa parte. Vsquàm,Cic.6. Ver, Alicubi,p.c.aduerb. Cic.pro Flacco.
Alhea cousa. Alienus,a,um,adiectiuum.
Alienæ domi esse. Cic.1.Tusc.
Albear. Alieno,as.Abalieno,as,pen.prod.
Alienationem facere, Cic.de lege Agraria, Phil.2.& in Orat.
Alheamento. Alienatio,onis, Cicero in Lælio,& Philipp.1.
Alheada cousa. Alienatus,a,um.Abalienatus,a, um,Participia,Cic.in Lælio,& Ver.6.
Alho. Allium,ij,Plin.lib.19. c.6.
Alhada.i.manjar feyto com alho. Alliatum,i.
Intrita,ę,pe.prod.Moretum,i,pe.prod.
Mortarium, ij. Ex Donato apud Terentiũ Phorm.2.2.
Ali, Illic. *Pera ali*, Illùc.

De alij.

De ali. Illinc. Aduerbia localia.
Alicesse. Fundamentum,i, Cic pro Sextio.
Fundamen,fundaminis.p.c. Virg.4.Georg.
Ouid.5.Metam.& Fast.4.Poeticum est.
Fazer alicesse. Iacere fundamentum, Cicer.pro Flacco.
Agere fundamentum, Cic.pro Milone.
Ponere fundamentum, Cic.in Pisonem.
Iacere fundamina,Ouid.4.Fast.
Aljaba. Pharetra,æ. p.c.Corytus, i, pen.prod. Virg. 10.Æneid.
Aljabebe. Interpolator,pen. prod.interpolatoris,apud Thesaurum .
Aljabeba. Interpolatrix,cis. Pomponius apud Thesaurum.
Aljabeira. Marsupium,ij.Crumena,ę,p.p.
Aljófar. Margarita,æ,pen.prod.Cicer.in Orat. & Verr.6.
Margaritum,i, pen.prod. Tacitus de Vita Iulij Agricolę.
Vnio,vnionis,g.m.Plin.lib.9.c.35.
Aljube. Carcer,carceris.
A carceribus ad calcem. Adag.idest,à principio ad finem,Cic.de Amicit.
Vel, à carceribus ad metas , Varro de Re rust.cap.3.
Aljubeiro. Ianitor carceris, Cic.7.Ver.
Vel, custos carceris.
Alimentar. Alo,is,alui,alitum.pen.cor.Cic.1. Tuscul.
Sustento,as, frequẽtatiuum à sustineo,Cic. Figulo lib.4.epist.13.
Dare,vel prębere cibaria,Cic.Attic. lib.6. & pro Rosc.Ame.
Sustineo,sustines, pen.cor. Virg.2.Georg. Liu.Milites fluuiatili pisce , & herbis sustinebantur.
Alimentos. Alimentum,i,Cic.de Vniuersi.
Cibaria,orum,Cice.5. Verr. & pro Roscio Amerino.
Alimentarse. Ali: sustineri,Cic,5.Verr.
Sustentare se,Cic.Terentiæ,li.14.epist.4.
Differentiam inter alimenta,& cibaria ponit lex 6.D.de alimen.& cib.& l.21.D.eod.
Alimaria. Bellua,æ,Cic.Mario lib.7. epist.1.
Alimaria muyto grande. Immanis bellua,Cic.4. Academ.
Alimaria mansa. Bellua cicur. Bellua mansuefacta,vel mansueta.
Alimaria braua. Fera bellua, Cice.2.de Natur. Deorum.
Alimpaduras de trigo. Acus,aceris, p.c. ge.neu.
Acus,us,gen.fœm.Colum.lib.2.c.10.
Durissimæ quidẽ acus resectę , separatæq; à cudentibus erunt.
Alimpar pão. Purgare,vel mundare frumẽtũ.
Alimpar o pão ao vento. Ventilare frumẽtum, Plin.lib.18.c.30.
Alimpaduras de ferro,ou de qualquer metal Scoria,æ.Plin.lib.33.cap.4.
Alimpador de dentes. Dentiscalpium,ij,Martia. lib.7.& 14.
Alimpador das orelhas. Auriscalpium,ij.Martia. in Apophoretis cap.14.
Alimpar por sacrificio. Pio,as,Cice.pro Domo, & 2.de Legib.
Expio,as. Vt,
Expiare errata,Cic.de Arusp.respon.
Expiare manes mortuorum, Cic.in Pison.
Alimpamento por sacrificio. Expiatio,onis,Cic. lib.1.de Legib.
Piaculum,i,pen.cor.Virg.6.Æneid.
Piamen,piaminis,p.c.Oui.2 Fast.
Piamentum,i,Pli.lib.25.c.4.
Expiamentum.i.Herodotus lib.1.
Alinterna. Laterna.æ,Cic.Attico lib.4. Martia. lib.14.
Aliuiar. Leuo,as.Laxo,as. Alleuo,as,p.c. Releuo,as,pen.cor.
Leuare ægritudine aliquem,Cic.Attic.li.9.
Leuare angorem alicui,Cic.Attic.lib.1.
Leuare aliquem cura,Cic.Attic.lib.5.
Laxare animum à laboribus , Liu.2.bell. Macedon.
Laxare curas somno,Virg.9.Æneid.
Releuari molestijs,Cicero.2.de Diuinat.
Vide *Desaliuar.*
Aliuio. Leuatio,onis. Leuamen,pen.prod. Leuaminis, pen.cor.n.g.Cic.Attic.lib.12.
Leuamentum, i. Vt, Leuatio ægritudinis. Cic.1.Tuscul.
Leuamentum miseriarum,Cic.5.de Finib.
Alleuatio,onis.Alleuamentum,i, Cic.1.de Finib.& pro Sylla.
Alma. Anima.æ,pen.cor.
Alminha. Animula,æ,p.c. Diminutiuum. Sulpitius Ciceroni,lib.4.5.
Alma peccadora do inferno. Larua,æ,Plaut. Aulular.24.
Lemures,lemurum,pen.corr. Diu. August. de

de ciuitate Dei,lib.9.cap.11.
Brocensis in Minerua lib.4.de Antiphrasi.
Almas do purgatorio. Manes,manium. Vt,expiare manes mortuorum,Cic.in Pisonem. Apuleius de Deo Socratis.
Almadias embarcações de pouca fabrica,q̃ se vsão na India. Schedia,æ, Vlpianus in l.1.D.de exercit.act.
*Almadraque.*Culcitra,æ, pen.cor.
Almadraua de Atuñs. Cetarię, arum. Vel,cętaria,orum. Plin.lib.37. cap.1. Horat.2. Serm.Saty.5.
*Almagra.*Rubrica,ę.p.p.Colum. de Arboribus c.17.Plin.lib.35.c.6.
*Almagrar.*Rubrica tingere.
*Almarraxa.*Phiala,ę,p.c.Iuuen.Satyr.5.
*Almario.*Armarium,ij,Cic.pro Cęl.Pluteũ,ei.
*Almarinho.*Armariolum,i,p.c.Plau.Trucul.3.
*Almazem de armas.*Armamentariũ,ij,Cic.li.1. de Orat.Liu.6.bel.Pun.
*Almazõna.*Amazon,amazonis,p.c. Plur. Amazones,amazonum, p.c.
Vel, Amazonides,amazonidum, p.c.Virg. lib.1.& 11.Æneid.
*Almargem.*Pro derelicto habere,Cicer.Attico lib.9.
*Almecega,erua.*Masticлe,es,p c.fœm.gen.Plin. lib.12.cap.17.
*Almeyrão erua.*Intubus,i,pen.cor. Intybus,i. Vel,Intybum,i,p.c.n.g.Pli.lib.20.c.8,
*Cousa de almeyrão.*Intubaceus,ea,eum,adiect. Vt, Folia intubacea,Pli.lib.27.c.12.
Almilha que se veste debaxo do jubão. Interula,ę. pen.cor.
Indusium,ij.Indusiata,æ,p.p.Plau.Epid.5.
*Almirante do Mar.*Præfectus maris.
*Almizque.*Moschus,i.Thesaurus.
Almocreue. Agaso,p.p.agasonis. Mulio,onis. Martial.lib.9.Horat.2.Serm.Saty.8.
Cousa de almocreue Mulionius,a,um,adiect.Vt, Mulionia penula,Cicer.pro Sextio.
*Almoeda.*Auctio,onis, Cicer. pro Sexto Rosc.
O que compra, ou arrenda em almoeda. Manceps, mancipis,p.c. Cicer.pro Roscio Amerino.
*Vender sua fazenda em almoeda, ao leyão, ou á pregão.*Auctionor,pen.prod. auctionaris.
Addico,addicis,p.p.addixi,addictum.
Deiotarus auctionatus est, seseq; expoliare maluit,quàm tibi pecuniam non subministrare,Cicer.pro Deiotaro.
Vt in atrijs auctionarijs potiùs, quàm in triuijs,aut in compitis auctionentur,Cicc. contra Rullum.
Addicere,& vendere, Cice.5.Ver.Philip.2. & pro Cecinna.
Pór em almoeda. Subjicere hastę, Cicero lib. 3. Offic.
Lançar no q̃ se vende em almoeda. Liceor,liceris, pen.prod.
Licitor,p.c.licitaris, Cicer.3.Offic. Verr.5. Curtius lib.4.Plaut.Stich.4.
*Almoface com que se alimpão os caualos.*Strigilis, strigilis,pen.c.f gen.Horat.lib.2.Ser.Saty. 7.Plaut. Sticho,4.
Almofaçar. Strigili fricare.
*Almofáda.*Ceruicula,æ.pen.corr.Cic.5.Ver.
*Almofáda de estrado.*Puluinus,i,pe.prod. Iuue. Satyr.6.
*Almofadinha de estrado.*Puluinulus.i.pen.corr. Diminutiuum, Colum.de Arborib. c.10. Vel, Puluillus, i. Diminutiuum, Horat. Epod.8.
Almofariz. Mortarium,ij.Plin.lib. 12.ca.27. Pila,æ. Cato cap.10. & 14.Vel,mortarium Cyprium, Plin. lib.33.cap.5.
Mão de almofariz. Pistilus,i. Pistillum,i. Columel.lib. 12.cap.55. Plaut. Aulul.5. Virg.in Moreto.
Almofia. Lanx, lancis.f.g.Cicer.Attico lib.6.
Almofreyxe. Sarcina,æ, pen.corr. Cæsar lib.2. bell.Gall.
*Almorço.*Ientaculum,i,p.cor. Plaut.Curcul.2. Suetonius in Vitellio. Martial.lib.14.219.
Surgite,iam vendit,pueri, ientacula pistor.
Almorçar. Sumere ientaculum. Vel,Iento,as, apud Varronem.
*Almorreymas doença.*Ficus,i,g.m.Martial.lib 1.
Cousa doente de almorreymas. Ficosus,a, um, adiectiuum.p.prod.Martia.lib.7.Epigram. 70. Ficosa est vxor,ficosus & ipse maritus.
Almotacé. Ædilis,is,pen.prod. Cicer.7.Verr.
Homem que seruio de almotacé. Ædilitius vir.
Ædilitius homo, Cic.pro Clu.& in Bruto.
Cousa que pertence a almotacé. Ædilitius,a,ium, adiectiuum. Vt,
Munus ædilitium,Cice.2.Offic.
Almotaçar.i.por preço ás cousas,q̃ se hão de vẽder. Pretia rebus imponere,Cicer.4. Verr.
Taxo,as,cum accusatiuo, Pli.lib.17.cap.1.
Almotolia. Ampulla olearia, Lecythus, i, p.c. masculin.

masculini, vel fœminini generis.
Coronarius in Galenum, pag. 413.
Almoxarife. Comes rei priuatæ. Thesaur.
Exactor prouincialis: vel, Quæstor, oris.
Almoxarifado. Quæstura, æ, pen. pro.
Almude medida. Cogius, ij. Vel, chus, vel, choa, Grçce. Plin. lib. 14. cap. 9. Vide Budæum.
Modius, ij.
Meyo almude. Semicongius, ij.
Alojar, aliàs arrimar, ou pôr em ordem. Dispono, is, cum accus. Cic. de Petitione Consulat.
Ordino, as, pen. cor. cũ accusatiuo. Cic. lib. de Inuent. & pro Sylla.
Struo, is, Struxi, structum, cũ accusat. Cic. Tuscul. 1. & Attico lib. 9. 181.
Alojar exercito. Castrametor, pe. prod. castrametaris, Liuius 4. bell. Macedon. vel castra disponere. Idem Liu. de bello Pun.
Alojar pão, aliàs metelo na tulha. Condere frumentum in horreũ, in horreo, vel, horreo, Cic. 2. de Legib. Liu. lib. 1. bell. Macedon.
Ao menos. Saltem, aduerbium. Cic. Varroni. lib. 9. epist. 8.
Alongar, aliàs dilatar. Vide supra. Alargar.
Alongamento de tempo. Prorogatio diei, Cicer. Attico lib. 13.
Productio temporis, Cic. 3. de Finib.
Alongada cousa. Productus, a, um. Particip.
Dilatatus, a, um, pen. prod. Particip.
Prolatatus, a, um. Particip.
Syllaba producta, ac longa, Cic. 3. de Orat.
Dilatata lex, Cic. 3. de Legib.
Bellum prolatatum. Tacitus lib. 3.
Alõgada cousa, i. que està longe de nós, & absente. Longinquus, a, um. adiectiuũ, Cic. Marcello lib. 15. epist. 16.
Remotus, a, um, Participium, Cic. 5. Verr.
Alosna, erua, aliàs Losna. Absynthiũ, ij, Pli. lib. 27. cap. 7.
Alpargates. Vdo, vdonis. Sculponeæ, arum, apud Catonem, & Martialem.
Alpendre, ou alpendrada. Porticus, us, pe. corr. gene. fœm. Cic. pro Domo. Ouid. 1. de Art.
Pergula, æ, pen. cor. Plin. lib. 35. cap. 10.
Vlpianus in l. Hęres, de Iudic.
Xystus, i, m. g. Cic. 4. Acad. & de Clar. Orat.
Alpendre das eiras, onde se recolhem as nouidades, quando choue. Nubilarium, ij. Columel. lib. 2. cap. 6.
Nubilar, pe. corr. nubilaris. Culumel. lib. 2. cap. 21.
Alpiste erua. Alopecurus, p. prod. Plin. lib. 21. cap. 17.
Alpondras. Ponticuli lapidei.
Alporcas. Struma, æ, Cic. pro Sextio.
Scrofula, æ, vel Scrophula, æ, pen. corr.
Tonsillæ, arum, Plin. lib. 11. cap. 37.
Adenes, pen. corr. Ægineta lib. 3.
Alporquenta cousa. Strumosus, a, um, adiectiuũ. Colum. lib. 7. cap. 10.
Alporcar cardos. Defodere carducs.
Alqueire. Modius, ij.
Meyo alqueire. Semodius, ij, Pli. lib. 18. cap. 9. Vel, Octo sextarij.
Alqueire, e meyo. Sesquimodius, ij, Cic. 5. Ver.
Alrotar. Insulto, as, cum datiuo, Cic. 7. Verr.
Irrideo, es, cũ datiuo, Cic. 2. de Leg. Agrar. & 2. de Natur. Deor.
Alrotador. Irrisor, pen. prod. irrisoris, Cicer. in Paradox.
Alta cousa. Sublimis, & hoc sublime, pen. prod. adiect.
Arduus, a, um. Adiectiuum. Cic. 1. de Orat.
Altus, a, um, adiectiuum. Cic. 2. Tuscul.
Excelsus, a, um, nomẽ ex participio, Cic. 2. Tuscul.
Summus, a, um, adiect. Cic. 3. de Finib.
Summoque vlularunt de vertice nymphæ, Virg. 4. Æneid.
Altissimus, a, um, pen. corr. adiect. Cic. pro Domo, & pro Sextio.
Altamente. Altè, aduerb. Cice. 2. Philip.
Sublimè, p. p. aduerb. Cic. 1. Tuscul. & 2. de Nat. Deor.
Sublimitèr, p. c. aduerb. Colu. lib. 8. c. 11.
Alta cousa pera bayxo, aliàs funda. Profundus, a, um, Cic. pro Plancio, adiectiuum.
Altus, a, um, adiect. Cic. 4. Philip.
Altissimus, a, um, adiect. Cic. 4. Phil.
Altissimus somnus, Liu. 7. ab Vrbe.
Dicimus etiã cœlum profundum, Virg. 1. Æneid.
Profunda altitudo, Liu. lib. 8. bell. Maced.
Altura. Altitudo, p. p. altitudinis, p. c.
Sublimitas, p. c. sublimitatis, Plin. lib. 19. c. 5. & lib. 7. c. 25.
Altitudo ædium, Cic. 3. Offic.
Altitudo maris, Cic. Attico lib. 9.
Altura de edificio. Fastigium, ij. Vt, Imponere fastigium operi, Cic. 3. Offic.

Altura de monte. Iugũ,i, Virg.eclog.5.
Dum iuga montis aper, fluuius dum piscis amabit.
Cæsar.7.bel.Gall. Tandẽ Germani, ab dextro latere summum iugum nacti loco hostes depellunt.
Fazer a altura ao edificio. Fastigio, as, Plin.lib.13.cap.7.
Altar. Ara,æ. Altare,altaris,pen.prod. Cice.de Arusp.respons.
Alterarse. Perturbor,aris. Commoueor,eris, Conturbor,aris.
Alterada cousa.i. aliàs, perturbada. Perturbatus,a,um,nomen ex partic.Cic.lib.1.de leg.Agr.
Conturbatus,a,um. Nomen ex Participio, Cic.6.Ver.
Commotus,a,um. Particip.siue nomen ex participio, Terent.Phorm.1.4.
Alterarse,i. ensoberbecerse. Superbio,is,Plin.lib.10.cap.63.
Efferre se insolentèr,Cicero.4.Tuscul. Vide suo loco.
Alterada cousa,aliàs soberba. Vide suo loco.
Alterada mente.i. cõ soberba. Vide suo loco.
Alterar á outrem.i. perturbalo. Conturbo,as. Perturbo,as.Commoueo,commoues, p.c. omnia apud Cicer.passim.
Alteração.i. perturbação. Perturbatio,onis, Cic.1.Offic. Commotio,onis,Cic.3.Tusc.
Conturbatio,onis,Cic.4.Tusc.
Alterada mente.i. cõ perturbação. Perturbatè, p.p.aduerb.Cic.1. de Inuent.
Altercar,aliàs perfiar. Altercor,aris. Terent.Andr.4. 1. Certo,as,Cic.5.Tuscul.
Contendo,is,Cic.2.Offic.
Discepto,as, Cic.1.& 4.Academ.
Altercação,aliàs perfia. Alteratio,onis, Cicero Attico lib.1.epist.11.
Certatio,onis,Cic.de Amicit.
Certamen,pen.prod.certaminis,p.c. Cicer.pro Rosc. Amer.
Contentio,onis,Cic.3.de Legib.
Concertatio,onis,Cic.1.de Finib.
Disceptatio, onis,Cic.1.Offic.
Altercador. Disceptator,oris,Cic.pro Cecinna.
Altercator,oris, Quintil.lib.6. cap. de Altercatione.
Altercadora. Disceptatrix,cis. Vt, Dialectica veri,& falsi disceptatrix. Cic.4.Academ.
Alternada mente.i. cada hum sua vez. Alternè, a duerbium,Plin.lib.11.cap.37.
Alternatim,p. p.aduerbium.Quadrigarius lib.3. Annalium.
Inuicem,p.c.aduerb.Plin.lib.6.c.1.
Alternada cousa, aliàs reuezada. Alternus,a,um, adiectiuum. Vt,versus alternus, Cic.pro Archia.Virg.7.eclog.
Alteza. Celsitudo,pen.p.celsitudinis,pen.corr. apud Recentiores.
Altiuo,he o mesmo, que soberbo. Vide suo loco.
Alua cousa. Albus,a,um. Candidus,a,um,p.c. adiectiuum.
Aluura. Candor,oris,Cic.1.Tuscul.
Albitudo,p.p.albitudinis,pen.cor. Plaut. Trinummo.
Albedo,p.p.albedinis,p.c.ex Boethio.
Albor,oris,ex Varrone.
Fazerse aluo. Albesco,cis,Cic.4.Acad.
Aluacenta cousa. Albidus,a,um,adiect. Colum. lib.2.cap.9.
Subalbidus,a,um,p.c.adiectiuum, Pli. lib. 21.cap.25.
Alua da manhaã. Diluculum,i,pen.cor. Aurora,æ,pen.prod.
Primum diluculum, Cic.pro Rosc.Amer.
Aluará. Diploma,p.p.diplomatis,p.cor.gen.n. Cic.in Pisonem.
Aluaraz,i.mancha no corpo. Vitiligo, p.p.vitiliginis,p.c.Celsus in fi.lib.5.
Aluaricoqueiro aruore. Malus Armeniaca.
Aluaricoques fruyta desta aruore. Mala Armeniaca. Vel mala præcocia, Columel. lib.5. cap.10.Galen. & Dioscor.
Aluáres,legume. Eruum,i,Pli.lib.18.c.15.
Aluayade. Cerussa,æ,Plin.lib.34.c.18.
Aluayada cousa.i.borrada cõ aluayade. Cerussatus,a,um,adiect.Cicer.in Pisonem.
Cerussata mulier,Mart.lib.2.& 7.
Aluela,aue de rapina. Miluus,i, vel,Miluius,ij.
Alueloa,aue pequena. Motacilla,æ. Cinædus,i. Cinelus,i,apud Galen.& Coron.
Alueytar. Veterinarius,ij,Colum.lib.6. c.8.
Fortasse deest medicus,quum veterenarius sit adiectiuum. Vt, veterinaria medicina, Colum.lib.7.c.3.
Apud Tiraquellũ de Nobilitate, Inuenies, mulo medicus, pecorum medicus. Firmicus lib.8.cap.13.
Aluenaria,i.obra d'aluenaria. Paries cæmẽtitius Vitruuius lib.2.cap.8.

Aluião.

Aluião. Bidens,bidentis,Colum.lib.4.cap.14. Virg.2.Georg.

Aluiçaras. Euangelia,orum.
O suaues tuas epistolas, quibus euangelia debere fateor,Cic.Attic.lib.2,27.

Aluo, alias barreira. Scopus,i,Sue.de Dom.c.19

Dar no aluo. Collimo,as.p.p.Cic.2.de Diuinat. Figere scopum.

Aluoroçar.i.fazer aluoroço. Miscere tumultũ. Liu.8.ab Vrbe. Facere turbã, Ter.Eunuc. Facere tumultũ,Sall.in Iugur. Facere seditionem,Pollio Ciceroni lib.10. epist.32. Turbas ciere. Plau.Amphit.

luoroço, Tumultus, us. Turba, ę. Seditio, onis: hæc passim apud Cicer. & alios.

Aluoroçada cousa.i.chea de aluoroço. Tumultuosus,a,um,adiec. Seditiosus,a,um,adiec.p.p. Seditiosa,& tumultuosa vita,Ci.li.1.d̃ Inu.

Aluorotador, que leuanta aluoroço. Tumultuosus,a,um,p.p.adiect. Liuius.4. ab Vrbe. In otio tumultuosi, in bello segnes.

Aluoroçarse. Tumultuor,aris. Cic.pro Cælio. Quid tumultuaris soror? quid insanis? Cic de leg. Agrar. Quid Tribunos plebis perhorrescam? qui sæpe,& sine causa tumultuer?

Aluorada. Aurora,æ,p.p. Diluculum,i, pe.cor. Vel,Primũ diluculum, Cic.pro Rof.Amer.

Aluorar a manhaã. Dilucesco,cis. Discussa est illa caligo,diluxit, patet, videmus omnia, Cic.12.Philip.

Alnáda cousa,i.cousa sandia, e douda. Insanus,a, um,p.p.adiect. Furiosus,a,um, p.p.adiect. Mentecaptus, Cic.1.Offic.
Lunaticus,a,um,p.c.Paulus in l.Quando. §.aliquando.D.de ædil.edict.

Alugar,i.dar por aluguel. Loco,as,Pla.Amp.14.

Alugada cousa.i.dada por aluguel. Locatus, a, um, Participium.

Alugar,i.tomar por aluguel. Conduco, is,Cicero lib.16.epist.18.

Alugada cousa.i.tomada por aluguel. Conductus, a,um, Participium. Vt, operæ conductæ, Cicer.pro Sextio.

Alugador, que dá por aluguel. Locator,oris,& aliquando conductor,oris, ex Cicerone ad Quin.Fra.lib.3.epist.17.

Alugador, q̃ toma por aluguel. Conductor, oris. Et aliquando. Locator, oris, ex Plin.lib. 7.cap.52.

Aluguel,ou arrendamẽto de qualquer cousa. Locatio,onis. Conductio,onis,Cicero 3.Ver.pro Cecinna,& lib.1.de Inuent.

Aluguel que se paga de casa, de campo, vinha, ou cousa semelhante. Pensio,onis,Cic.pro Rosc. Comœdo,& Attico lib.16.

Pagar aluguel. Soluere pensionem.Cicero pro Rosc.Comœdo.

Alumiar. Illumino,as,p.c. Plin.lib.2.cap.73. Cic.3.de Ora.
Lumen pręferre alicui, Cic. Anteq.iret in exiliũ, Vos vos obtestor Dij immortales, qui meæ menti lumina prętulistis,quũ cõsensum extinxi coniurationis.

Cousa lumiosa. Luminosus,a,um,p.p.adiect. Cic.in Orat.

Cousa sem lume, e sẽ claridade. Illuminus, a,um. p.c.adiect.ex Apuleio lib.6.

Alumiada cousa. Illuminatus,a,um. Vt, Luna illuminata,Cic.2.de Nat.Deor.

Ama que cria. Nutrix,nutricis, pen.cor. Cicero de Amicit.
Altrix,altricis,p.p.Cic. pro Flacco.

Amaynar as velas. Contrahere vela, Cic. Attico lib. 1. 11.

Amaldiçoar alguem. Mala precari alicui, Cice.in Pis.Vel,Malè precari alicui,Plau.Merca.5.

Amamentar,i.dar de mamar. Lacto,as.Var.lib. 2.de Re rust. c.7.

Amamentada cousa. Lacte pastus. Lactatus,a, um,p.p.Particip.

Amancebado. Concubinus,i. p.p. Quintil.lib. 1.c.3.Catul.epigram.56.
Concubinarius,ij, ex Recentioribus, & ex Conc.Trid.sess.24.c.8.de Reformat.

Amancebada. Concubinaria,æ.

Amancebamento. Concubinatus,us, p.p. Plaut. Pænul. 2.

Aa manhaã. Cràs, aduerb. Crastino die,vel Crastina die. Vel,secundo lumine.
Cic.pro Rabir.Posthu. Si te secundo lumine hîc offendero,moriére,idest,cràs,vel secundo die.

Depois d'amanhaã. Perendiè.aduerb.Cic.Attic. lib. 12.
In perendinum diem,Cic.pro Murena.

Amanhecer. Luceo,es,Cic.pro Rosc.Amer.
Lucesco,cis,Liu.lib.4.ab Vrbe.
Dilucesco,is,Cic.4.Philip.

Perto damanhaã,ou querendo amanhecer. Appetente

tente luce,Tacit.lib.4.

Amansar.Mansuefacio,mansuefacis, p.c. Vt, Mansuefacere plebem, Liu.lib.3. ab Vrbe.

Amansar aos imigos, e quebrantalos. Domo,as, Cic.pro Sextio.

Frango,is,Cic.de Prouinc.Consular.

Subigo,is,p.c.subegi,p.p.subactum.

Vt subigere armis.Cic.pro Corn.Balbo.

Subigere vrbes.Sallust.Plau. Curcul.8.

Amansar alimarias brauas. Domo,as , Virgil.3. Georg.

Mansuefacio,is, Plin.lib.34.c.9.

Cicuro,as,p.p.Varro de Lingua latina.

Amansarse. Mitesco,is,Liu.8.bel.Maced.

Mansuesco,is,Virg. 4.Georg.

Amansador.Domitor,pen.cor.domitoris, Cic. pro Milone.

Domator,p.p.domatoris,Tibu.li.4.eleg.1.

Amansadúra.Domitus,us,p.c. Cicero.lib.1.de Nat.Deo.

Domitura,æ,p.p.Plin.lib.8. c.45. Colum. lib.6.cap.2.

Amar.Amo,as.Diligo,is,pen.corr.

Amore amplecti,Cic.Attico lib.7.

Complecti beneuolentia, Cic.Ligario lib. 6.epist.14.

Complecti caritate,Liu.7.ab Vrbe.

Aliquem carum habere,Cice.Lentulo lib. 1.epist.7.in fine.

Doctiores legunt carum , sine aspiratione.

Cousa digna de ser amada. Amabilis,&hoc amabile,p.c.adiectiuum.

Cic.Attic.lib.5. Filiolam tuam tibi iã Romę iucundam esse gaudeo, eamq;,quã nũquam vidi, tamen & amo,& amabilem esse certo scio,

Amor.Amor,oris.Caritas,p.c.caritatis.

Beneuolentia,æ : omnia apud Ciceronẽ,& alios passim.

Amar á Dêos. Colere Deum. Venerari Deum,

Amor deuido á Dêos.Cultus diuinus.

Com amor. Præ amore. Ter.Eunuc.1.2.

Credo , vt fit , misera præ amore exclusit hunc foras.

Amar a virtude. Amplecti virtutem. Amplexari virtutem,Cic.2.de Finib.

Amar muyto.Deamo,as,p.c.Ter.Heaut.

Amare valdè,vel mirificè,Cic.Attic.lib. 2.

Amare aliquem vnicè,Cic.in Catil.

Medullitus amare, Pla.Most.4.&Trucul.8.

Amada cousa.Carus,a,um,adiectiuum , sine aspiratione.Dilectus,a,um.Participium.

Dilectissimus,a,um,adiectiuum.

Amatus,a,um,Particip. Ouid.5. Meta. & lib.4.de Ponto eleg.12.

Carus propriè.*significa cousa cara*,& per metaphoram, *cousa amada*.

Amorauel cousa.Suauis,& hoc suaue,p.p.

Iucundus,a,um.Facilis,& hoc facile ,p.c.

Comis,& hoc come.Humanus,a,um , p.p.

Lenis,& hoc lene. Blandus,a,um : omnia sunt adiectiua,& Ciceroniana.

Amor torpe.Amatio,onis . Nomen Plautinũ. Pænulo 16.Mercatore 16.

Amores,amorum,Cic.6.Phil. & Att.li.16.

Clàm ferro incautũ superat securus amorum Germanæ.Virg. lib.1.Ænei.

Amador.Amans,tis.Amator,oris, Cic.Atti.lib. 1.epist.vlt.Boni ciues amantes patriæ.

Cic.Volumnio lib.7. epi.vlt. Viuamq; tecum plurimũ , & cum cõmunibus nostris amatoribus.

Amans,& amator differunt secundũ Cice. 4.Tusc.Hæc differentia tñ cõfunditur, estque amans,vel amator, qui aut probanda animi inductione amat , aut amore venereo ardet,vt ex probatis auctoribus patet. Vide Thesaur.

Amauelmente, aliàs amadamente, ou amorosamẽte, e com amor.Amãter,aduer.Cic.Ruf.li.5.19.

Peramanter,aduerb.Cic.Pæto li.9.epist.20.

Amantissimè,aduerb.Cic.Attic. lib.6.

Ser amado de alguem muyto, ou entranhauelmente.

In intimis alicuius esse,Ci.Att.li.4.ep.85.

Intimè ab aliquo amari. Intimè *he de* Cic. Quin.Frat.lib.1.epist.2.

Amor pro cupidine accipitur , quẽ poetæ amoris Deum fingunt.

Vir.1.Æn.Ergo his aligerum dictis affatur Amorẽ.Cice.pro Cæl. Sæuo amore saucia Medea.

Andar perdido d'amores. Deperire aliquam fœminam,Vel,Deperire aliquem amore. Plau.Curcul.2.& Cistel.3.

A a mão.Ad manũ.In promptu. Cic.1.de Ora.

A a mão direyta.Dextrorsum.Dextrorsus.Cice. lib.1.de Diuin. Plin.lib.24.c.16.

Liu.lib.6.bel.Pun. iunguntur accusatiuo, & absolutè etiam ponuntur .

Dextrouersum,aduerb.Plau.Curcu.2.

Si

Si Deos salutas, dextrouersum censeo. Idem Plaut. Rud. 4.

Aa mão esquerda. Sinistrorsũ, vel Sinistrorsus, aduerbia.

Cęsar lib. 6. bel. Gall. Hinc se flectit sinistrorsus, diuersis à flumine regionibus.

Horat. 2. Serm. Saty. 3. Hic sinistrorsum, hic dextrorsum abit.

Áa mão tente. Valida manu, Virg. 12. Ænei.

a marauilha. Admirabilitèr, pe. cor. aduerb. Cic. de Opt. gen. Orat.

marela cousa. Pallidus, a, um, p. c. adiectiuũ.

Pallens, tis, Partic. siue nomẽ ex particip.

Color pallidus, Plin. lib. 10. cap. 33.

Pallentes violæ, Virg. 2. eclog.

Pallentes animæ, Virg. 4. Æneid.

Luteus, ea, eum, adiect.

Amarelo estar. Palleo, es, Cic. 2. Philip.

Expalleo, es, Ouid. lib. 1. & 6. Metam.

Amarelecer, i fazerse amarelo. Pallesco, is, Plin. lib. 19. cap. 10.

Amarelidão. Pallor, oris, Cic. 4. Tuscul.

Amargar. Amaresco, is, ex Palladio.

Amargor. Amaror, p. p. amaroris, Vir. 2. Geor.

Amaritudo, pe. prod. amaritudinis, Pli. lib. 11. cap. 37.

Amarities, ei, Catull. epigr. 63.

Amargosa cousa. Amarus, a, um, p. prod. adiect. Cicero. 3. de Natur. Deor.

Cousa muyto amargosa. Amarulentus, a, um, adiectiuum, ex Gellio.

Amargosamente. Amarè, aduerb. pen. prod. l. si quid. D. de ædilitio edicto.

Amargurarse. Angor, angeris, pen. corr.

Angore confici, Cic. 2. Philip.

Angore affici, vel premi.

Amargurada cousa. Angore affectus.

Angore confectus, vel pressus.

Amarguradamente. Cum angore.

Amarrar, i. atar hũa vez, & outra. Religo, as, pen. corr. Reuincio, is, reuinxi, reuinctũ. Verba actiua.

Amarrada cousa, i. muyto atada. Religatus, a, um, pen. prod. Particip. Cic. 3. Tuscul.

Reuinctus, a, um, Particip. Virg. 2. Æneid.

Amarras. Retinacula, pen. c. retinaculorum. Ouid. epist. 7. & lib. 14. Metam.

Amarra da ancora. Anchorale, is, p. prod. g. n. Liui. lib. 7. bell. Maced. Plin. lib. 16. cap. 8.

Amassar. Pinso, is, pinsui, pistum, pinsum, vel pinsitum, pen. cor.

Subigere farinam, Cato cap. 74.

Amassadúra. Pistura, æ, pen. prod. Plinius lib. 18. cap. 10.

Amassador. Pistor, oris, Plin. lib. 18. cap. 10. aliàs *amassadeiro, ou forneiro.*

Pistor, *tambem significa pasteleiro.*

Amassar cal. Macerare calcem.

Amazóna. Vide suprà *Almazona.*

Ambar, ou ambre, que cheyra. Ambarum, i, p. cor. Mathiolus apud Dioscor. lib. 1. c. 20.

Electrum, i, Plin. & alij.

Succinum, i, p. c. Pli. lib. 37. c. 3. & 4.

Ambos. Ambo, ambæ, ambo, Genit. Amborum, ambarum, amborum. Datiuo, ambobus, ambabus, ambobus. Accusatiuo, ambos, vel ambo, ambas, ambo.

Cic. li. 1. de Diuin. Quorum amborum generum, vna ratio est.

Vterq;, vtraq;, p. c. vtrumq;, adiectiuum, Cic. 4. Acad. Virg. 6. Æneid. Palmas vtrasq; tetendit.

Pôr ambos. Pro ambobus, Terent. Eunuc. 1. 2. Heri viginti minas pro ambobus dedi.

Ambola de vidro. Ampulla vitrea, Pli. lib. 20. c. 14. Nimbus vitreus, Martia. lib. 14. 117.

Améa. Pinna, æ, Liu. lib. 10. bel. Maced.

Ameaçar. Minor, aris, Cic. 1. Tuscul. actiuum.

Minitor, p. c. minitaris, Cic. 6. Phil. actiuum deponens.

Cousa que ameáça. Minitans, p. cor. minitantis, Participium, Cic. 7. Ver.

Minitabúdus, a, um, adiec. Liu. 9. bel. Mace.

Ameaçadora cousa. Minax, minacis, adiectiuũ.

Minaces litteræ, Cic. Tyroni lib. 6. epi. 10.

Ameaçadamente, i. com ameáças. Minacitèr, p. cor. aduerb. Cic. 1. de Orat.

Ameáças. Minæ, arum, Cice. pro Quinct. & pro Cluentio.

Comminatio, onis, Cic. 3. de Orat.

Amealhar no comprar. Importunè, vel molestè emere.

Amealhador no comprar. Importunus, vel molestus emptor.

Amea redea. Mediocritèr, p. c. aduerb.

Vt, Mediocritèr doctus, Cic. 2. Tusc.

Amedo, i. com medo. Timidè, pen. cor. aduerb. Cic. 2. Tuscul.

Pauidè, p. c. aduerb. Liu. 5. ab Vrbe.

Trepidè, p. c. aduerb. Liu. lib. 10. ab Vrbe.

Amedrentar.i.fazer,ou pór medo á alguem.
Inijcere metum,formidinē; vel,terrorem. Cic.4.5.& 7.Ver.
Incutere,vel inijcere timorem,Cic.lib.1. de leg.Agrar.& 2.de Orat.
Perterrere timore,Cic.1.de Diuin.
Amedrentado. Perterritus metu,vel timore,Ci. 7.Verr.& lib.1.de Diuin.
Debilitatus metu,Cic.1.de Orat.
Ameygar; Vide supra, *afagar.*
Ameijoa do mar. Pecten,pectinis,p.c. ge.masc. Plin.lib.9.c.33.
Pectunculus,i,p.c.Plin.lib.9.c.29.
Ameyxea. Prunum,i,Mart.lib.13.19.
Ameyxieira aruore. Prunus,i, gen.fœ. Colum. lib.2.cap.2.
Ameyxeal. Locus prunis consitus.
Amieiro,aruore. Populus,i,ge.fœm. ex Laguna in Dioscorid.
Aa menhaã. Vide supra, *Aa manhaã.*
Amendoeira aruore. Amygdala,æ,p.cor. Plini. lib.16.cap.25.
Amendoa fruyta da amēdoeira. Amygdalū,i,p.c. Nux Greca. Vel, Nux Thasia, Columel. lib.5.cap.10.& de Arboribus cap.22.Plin. lib.15.cap.22.
Cousa de amendoeira. Amygdalaceus, ea, eum, adiectiuum.
Folium amygdalaceum,Pli.lib.26.c.11.
Cousa de amendoas,ou feyta de amendoas. Amygdalinus,a,um,p.c.adiect.
Amygdalinum oleum,Pli.lib.23.c.4.
Amygdalina pruna,Pli.lib.15.c.13.
Amendoal. Locus amygdalis consitus.
Amendoada. Amygdalina potio.
Amēstrar.i.ensinar. Doceo,es,docui,doctum, Cic.1.Offic.
Imbuo,is.Instituo,is.Cic. in Orat.
Erudio,erudis,p.c.Cic.1.Offic.
Instruo,is.Cic. de Senect.
Amēstrada cousa. Instructus,a,um.
Institutus,a,um. Imbutus,a,um.
Doctus,a,um.Eruditus,a,um,penult.prod. Participia. Vel nomina ex participijs, omnia apud Cic. passim.
Amestrador. Instructor,oris. Vt. Instructores conuiuij, Cic.Post reditum in senatu.
Ametade. Dimidia pars. Cic.Planco libr.13. epist.30. Dimidium,ij.
Dimidium pecuniæ alicui curare, Cic.ad Quint.Fra.lib.2.epist.8.
Dimidium facti, qui bene cœpit,habet. Horat.1. epist.2.
Mais d'ametade. Dimidio plus.Dimidio pluris. Cicer.5.Verr.
Menos d'ametade. Dimidio minus.Dimidio minoris,Cic.Attico lib.13. Plaut. Asinar.9.
Amezquinharse. Miserū se dicere, Vel infelicē.
A meu modo. Meo modo.Terent. Andr.1.1.
Amēzinhar. Medeor,mederis,pen.prod.
Medicor.p.c.medicaris.Deponentia verba Medico,as,pen.cor.
Mederi vulneribus.Cic.pro Quinctio.
Mederi alicui,Cic. Tironi lib.16. epist.10.
Medicor cum datiuo apud Terent. Andr. 5.4.& Virg.2.Georg.
Cū accusatiuo, apud Virg.7.Ænei. Sed nō Dardaniæ medicari cuspidis ictū Eualuit.
Medico, as, cum accusatiuo apud Virg.1. Georg.& apud Ouid.lib.1. Amor.eleg.14.
Amigo. Amicus,i, pen.prod.Vel,Amiculus,i, pen.corr. Diminut. Cic.5.Verr.
Amicus certus in re incerta cernitur. Ada. Ennius apud Cic.in Lœlio. *Nas preßas se conhecem os verdadeiros amigos.*
Amiga cousa. Amicus,a,um,pen.prod.adiect.
Intrare portus amicos.Virg.6. Æneid.
Amicabilis, & hoc amicabile. Vt. opera amicabilis,idest,amica.Plaut.Milite,16.
Amiga, aliàs Manceba. Amica,æ, Terent.Andr.1.3.Siue vxor est,siue amica est,grauida est è Pamphilo.
Amigo de conuites. Comessator,oris, Cice.pro Cęlio. Comessans,tis. Liui.3.ab Vrbe.
Amigo de molheres. Mulierarius,a, ium. Cic. pro Cælio.Mulierosus,a, um,pe.prod. Cic. de Fato.
Libidinosus,a,um,Cic. de Senect.pe.prod.
Amigo de sua molher. Vir vxorius.Est enim vxorius adiectiuū.Vt,res vxoria,Cic.3.Offic.
Amigo da Verdade. Amicus veritatis. Vel,Veritatis cultor.
Vtrumq; apud Ciceronem lib.1.Offic.
Amigo de Vinho. Vinosus,a, um, Ouid.lib.3. de Arte.
Amigo de seu parecer. Tenax propositi. Hora.3. Carm.Ode 3.
Amigo de antiguidades. Antiquarius, a, ium. adiectiuum.Sueton.in August.
Amigo de palauras.i.amigo de falar.

Philo

Philologus,i,pen. cor. Cicer.lib.3. Attic. Sueton.de Clar. Grammaticis.

Amigo das musas. Philomusus,i, pen.prod. Martial.lib.7.75.

Amigauelmente.i.como amigo. Amicè,pen.prod. aduerbium.

Beneuolè,pe.c. aduerb.Cic.lib.1.de Finib.

Amicissimè,pen.c. aduerb. Cic.5.de Finib.

Amizade. Amicitia,æ. Beneuolentia,æ.

Fazer amizades. Conciliare,vel conglutinare, iungere,vel coniungere,vel connectere,vel constituere amicitias,omnia apud Cic.

Amimar. Indulgeo,es,cum datiuo, Teren. Adelph. Actu.1. Scena.1.

Amiúde.i.muytas vezes. Crebrò,aduerb.Cicer. Lentulo lib.1.epi.7.

Creberrimè, pen.corr.aduerb. Cic.lib.1.de Diuinat.

Frequẽtèr.Aduerb. Cic.in Orat.

Sæpè,sæpissimè,aduerbia,Cic.pro Quinct. & de Inuentione.

Sæpenumerò,pen.corr. aduerbium. Cicer. de Senect. & Tironi lib.16.epist.21.

*Amiudar.i.ser continuo.*Crebresco,is,Virg.li.3. & 12. Æneid.

Famam Germanicæ cladis crebrescẽtẽ nequaquam mœsta ciuitas excipiebat. Tacitus lib.20.

*Amo q̃ cria.*Nutritius,ij. Cæsar.3.bel. Ciuilis.

A modo de fallar. Vt ita dicam, Vt ita loquar.

*Amodorrada cousa.*Veternosus,a,um,pen.prod. adiectiuum, Plin.lib.20.cap.4.

*Amoestar.*Moneo,es,monui,monitum,pe.corr. Admoneo,admones.

Commonefacio, commonefacis, pen.corr. Verba actiua, apud Ciceronem.

Vellere aurem. Virg.eclog.6.Seruius.

Amoestador. Monitor,pen. cor. monitoris. Admonitor,oris,Cic.2.de Ora.& in Topic.

Amoestação. Monitio,onis, Admonitio,onis. Monitum,i, pen.corr. Monitus,i,pen.corr. Admonitum, i, pen. corr. Admonitus,us, pen. corr. omnia apud Ciceron. multis in locis. Vide *Lembrança.*

Amofinarse, alias apayxonarse. Molestia affici. Molestiam capere,Cic.pro Sylla,& Lentulo lib.1. epist.9.

Amolar ferro. Acuo,is,exacuo,is.

Amolentar. Mollio,is,iui, itum,pen. prod.Vt, mollire hominem,Cic.de Senect. Durescere, & Mollire, contraria, Cic.2.de Na.Deo.Itaque & aquilonibus,reliquisquè frigoribus adiectis durescit humor,& idem vicissim mollitur tepefactus,& tabescit calore.

Amolentada cousa. Mollitus,a,um. pen. prod. Participium.Cic.2.de Natu. Deor.

Amolecer. Mollesco,is.Remollesco,is.Cera remollescit sole, Ouid.8.Metam.

*Amontoar.*Cumulo,as,p.c. Accumulo,as, Cic. pro Sextio,& de lege Agrar.

Aggero,is,p.c. Virg.3.Æneid.

Congero,is,p.c.Cic.Bruto lib.6. 14.

Coaceruo,as,Cic.2.de lege Agrar.

Amontoada cousa. Cumulatus,a,um. Coaceruatus,a,um,Participia, Cicero lib.9.epist. 14.& 7.Verr.

Congestus,a,um,Participiũ, Virg.1.eclog.

Amontoadamente. Cumulatè,pen.prod.

Accumulatè,p.p.aduerb. Cic.Appio li.10. epist.29.& lib.13.epist.42.

Cumulatim,aduerb. Varro lib.3.de Re rustic.cap.20.

Amorauel cousa. Vide supra. *Amar.*

Amor. Vide *Amar.*

*Amorosa cousa.*Lenis,& hoc lene, Cicero 2.de Finib. Tactu suauis.

Amortalhar. Libitinam præparare. Vide Vale. Maxim.lib.5.cap.2.

Pollincere cadauer.Plau.in Prolo. Pænul.

*Corpo amortalhado.*Corpus funeratum.

Amortalhador. Pollinctor,oris,lib.10. 97.

*Amortecer á outrem.*Exanimo,as,p.c. Cice.pro Milone.

Amortecerse. Exanimor, p.c.exanimaris, Cice. 2.de Finib.

Amortecida cousa. Exanimatus,a,um, pe.prod. Particip.Cic.4.Ver.

Exanimis,& hoc exanime,p.c. Vir.1.Æneid. adiectiuum.

Exanimus,a,um,p.c.adiect. Virg.6.Æneid.

Aa mir valia. Ad maiorem ęstimationem.

*Amostrar.*Indico,as,p.c. Ostendo,is.

Amostra. Specimen,p.c.speciminis,p.c. Vt,Habere specimen innocentię, Cicer.in Pisonem.

Amotinar.i.fazer motim. Concitare seditionẽ. Cic.pro Murena.

Cõmouere seditionẽ,Cic.Atti.li.2.epi.16.

Facere seditionẽ.Pollio Cice.li.10.epi.32.

Amuar, Obstinatum fieri.
Amuada cousa, Obstinatus,a,um. Nomẽ ex participio, Liu.3.ab Vrbe.
Obfirmatus,a,um. Nomen ex participio, Cic. Attico lib.1.7.
Amuadamente. Obstinatè. Obfirmatè, pen.corr. aduerbia, Terent. Andr.1.5. Sueton.in Tiberio, cap.25.
Anão. Pomilio,onis,gen.mascul. Pomilius,ij.
Pomilio,onis. Vel, Punilus,i,p.c.
Pumilo,p.c.pumilonis, Pli. lib.1.cap.49. & lib.10,cap.56. Columel.lib.8.cap.2. Statius lib.1. Sylua 6.
Martial.lib.14.211. Si tantum spectes hominis caput, Hectora credas.
Si stantem videas, Astianacta putes.
Anaã cousa. Nanus,a,um, Gell.lib.19.c.13.
Pomilius,a, ium. Vt, Mula pomilia apud Martial.lib.14.203.
Anaçar ouos pera frigir. Macerare oua.
Anafar. Como,is. Polio,is. Leuigo,as, pen.cor. Var.de Re rust. cap.11.
Anca. Coxa,æ. Celsus, lib.4.
Coxendix, coxendicis, pen.cor. f. g. Varr.1. de Re rust.
Ancora. Anchora,æ, pen.cor,
Corda da ancora. Anchorale,is,p.p.g.n. Liu.lib. 6.bel.Maced. Pli.lib.16.c.8.
Anchoræ,pen.cor.anchorarum. Vt, præcidere anchoras, idest funes anchorarios, Cic. 7.Verr.
Os que dizem que Ora, *sinifica a corda da ancora, enganãose, porque*, Ora, *sinifica a corda em q̃ se ata á nao na terra.* ex Titoliuio lib. 2. bell. Punic. his verbis.
Vix dũ omnes conscenderant, quũ alij resoluunt oras, aut anchoram vellunt, alij ne quid teneat, anchoralia incidunt.
Ancorar, aliàs lançar ancora. Anchoram iacere. Cæsar lib.4.bel.Gal.
Ancha cousa, i. larga. Amplus,a,um. Latus,a, um, Spatiosus,a,um, adiectiua.
Corpus spatiosum, Ouid.3.Metam.
Tempus spatiosum, Ouid.1.Amor.eleg.8.
Cousa muyto ancha. Amplissimus,a,um, p.c.
Latissimus,a,um, p.c, adiectiua.
Ciuitas amplissima, Cic.7.Ver.
Regna latissima, Ouid.2.epist.
Anchura. Latitudo,p.p, latitudinis, p.c.
Amplitudo,p.p, amplitudinis,p,c.
Amplitudo modica simulachri, Cic.6.Ver.
Anciãa cousa, aliàs velha. Senex, senis, adiect.
Vt, Senex memoria, Cic.pro Sextio.
Grandæuus,a,uum, adiect. Virg.1.Æneid.
Longęuus,a,um, adiect. Virg.6.Æneid.
Annosus,a,um, p.p. adiect. Vt, Annosus senex, Ouid.lib.1.de Arte.
Ancinho, aliàs engaço. Rastrum, rastri. Vel rastri, orum, Ter.Heaut.11. Virg. multis in locis.
Andaymo, aliàs passadouro, ou varãdas onde se passéa. Ambulacrum,i, p.p. Plau.Mostel.9.
Ambulatio,onis, Colum.lib.1.cap.6.
Ambulationes meridiano æquinoctiali subiectæ sint, & vt hyeme plurimum Solis, & æstate minimum recipiant,
Andaymo pequeno. Ambulatiuncula,æ,p.c. Cic. Attic.lib.3.epist.284. Tecta igitur ambulatiuncula addenda est.
Andar. Incedo,is,p.p. incessi, incessum.
Eo,is,iui,itum.
Gradior, graderis, pen.cor.
Ambulo,as,p.c. omnia apud Cic.
Andar a pé. Ambulare pedibus, Plau.Truc.10.
Incedere pedes, Liu.8.bel.Pun.
Pedibus iter conficere, Cic. in Vatinium.
Incedere pedester. Martial.lib.1.
Andar ao redor. Obambulo,as, pen.cor.
Obambulare muris, Liu.lib 9. bel. Maced.
Andadura, ou andar, nome. Ambulatio, onis, Cic. 5.de Finib.
Incessus,us, Cic.2.de Finib.
Andar ou passear com as mãos tras das costas.
Manibus ad tergũ reiectis deambulare.
Pollio Ciceroni lib.10.epist.32.
Andar em tamancos. Grallis gradi. Vel, Grallis incedere.
Homem que anda em tamancos. Grallator, oris, Plaut.Pænul.7.
Andar, e andar, e morrer a beyra. In portu impingere. Vel, In portu naufragium facere.
Andar de andadura. Tolutím incedere, Varro.
Caualo que anda de andadura. Tolutarius equus.
Tolutaris equus. Vel equus gradarius, omnia apud Thesaurum linguæ latinæ.
Andar de galópe, ou de saltos. Succusso,as.
Subsulto,as. Subsultím incedere. Sueton. in Augusto cap.83.
Caualo que anda de galope. Succussor,oris.
Succussator,oris, ex Lucilio.
Succussarius,ij, omnia apud Thesaurum.

Galope.

Galope. Succussus,us.Cic.2.Tuscul.

Andar a cavalo. Equito,as,pen.corr.
Cic.2.Tuscul. Apud quos autem venandi, & equitandi laus viget.

Andar á pregão.Liceo,es. Vel,sub hasta preconis esse.
Este Verbo significa estar posto em venda,que parece o mesmo,que andar á pregão.
Vt,Libri licent.Serui licent.i.venduntur.

Andar com o forão morto á caça. Laterem lauare.Terent.Phorm.1.4.
Piscari in aere.Plau.Asin.3.
Venari apros in mari,Plau.Asin.3.

Andar com pompa.Incedo,is,pen.prod. Virgil. lib.1.Æneid.
Magnificè incedere,Liu.lib.2.

Andar, ou yr diante.Antecedo,is,pen.prod.
Anteeo,is.Præcedo,is,pen.prod.
Antegredior,antegrederis, pen.cor. omnia apud Cicer.

Andar em putarias.Scortor.aris,Ter.Heau.1.2.
Lustror,aris,deponens,Plau.Pseud.20.
Libidinor,pen.cor.libidinaris, Sueton. in Nerone cap.28.
Meretricor, p.prod.meretricaris,Colu.lib. 11.c.1. Versari in lupanaribus.

Andar de gatas.Repo,repis,repsi,reptum.
Repto,as,frequentatiuum apud Plaut.Horat.& Colum.

Andar ás escuras. Versari in tenebris.

Andar de vagar. Paulatim incedere. Terent. Adelph.5.6.
Sensim incedere,Cic.1.Offic.
Gradatim,vel pedetentim incedere. Cicer. Dolabellæ lib.9.epist.14.

Andar de pressa.Propero.as,pen.cor.
Festino,as,pen.prod.
Accelerare gradum,Liui.2.ab Vrbe,& lib. 1.bel.Maced.
Properare Romam,vel in patriam, Cicero Quint.Fratr.lib.1. epist.3. & Cornificio, lib.10.epist.25.
Festinare ad Vrbem,Pli.de viris illustr.

Andar pera tras. Retrogradior, retrograderis, p.c.Plin.lib.2.c.15.
Regredior,regrederis,p.c.Cic.1.Offic.

Andar de riba pera bayxo.Sursum deorsum cursitare,Terent.Eunuch.lib.2.2. Cicero 2.de Nat.Deor.

Andar de hũa parte pera a outra. Vltrò, & citrò cursare,Cic.pro Rosc.Amer.
Huc illuc cursare,Cic.Attic. lib.59.180.
Erro,as,Cic.3.Tusc.
Vagor,aris,Cic.pro Fonteio.
Huc & illuc errare,Oui.11.Metam.

Andar rodeando por diversas partes. Peragro,as, penult.cor.
Obeo,obis.
Cic.2.Ver. Ego Siciliam totam quinquaginta diebus obij.
Prouincias omnes peragrasse gloriatur Asellus, Cic.2.de Orat.
Terras obire,Virg.6.Æneid.

Andar amorado ou escondido. Lateo,es. Latito, as,pen.cor.frequentatiuum.

Andar desterrado.Exulo,as,penult.corr.Cicero 3.Tuscul.

Andar a seu proveyto.Intus sibi canere, Cicero 3.Verr.

Andas.Lectica,æ,p.p.Cic.ad Quin.Fra. lib.2.
Sella,æ,Cic.3.Ver.
Lecticula,æ,p.c.Diminutiuum, Cic.Mario lib.7.epist.1.

Andar em andas. Lectica vehi.
Lectica ferri,Cic. Quin.Frat. lib.2.

Homẽ das andas. Lecticarius, Sulpitius Ciceroni lib.4.epist.12.

Andilhas de molheres. Carpentum,i, Liu. Decad.1.lib.5.
Ouid.1.Fast.Nam priùs Ausonias matres carpenta vehebant.
Hoc quoq; ab Euandri dicta parente reor.

Cavalo que ás leva. Carpentarius equus. Sipontinus.

Official, que faz andilhas. Carpentarius. Vel, Carpentarius faber. Sipontinus.l.vltima. D.de iure immunitatis.

Andor. Ferculum,p c.Liu.lib.1.ab Vrbe.
Sella gestatoria,Suet.in Nerone, c.26.

Andorinha ave.Hirundo,hirundinis, p.c. Plin. lib.10.c.24.f.g.

Cousa de andorinha.Hirundinus,a,um,p.p.
Hirundinus nidus,Plau.Rud.15.
Sanguis hirundinus,Pli.lib.30.c.14.

Anedear.i.fazer nedeo.Polio,is. Læuo,as. Leuigo,as,p.c Stat.lib.1. Thebaid. Varro lib.3. de Re rust.cap.11.

Anel.Annulus,i,p.c. Vt annuli palam ad palmam conuertere,Cic.3.Offic.

Anelzinho.Annellus,i,Diminutiuum.Hora.2. Ser.

Serm.Cic.5.de Finib.
Anel pera sellar. Annulus sigillaris, vel signatorius, Valer.Max.Paulus Iureconsultus.
Sellar com anel. Annulo sigilla imprimere, Cic. 4. Academ.
Meter o anel no dedo. Induere annulum digito, Cic.3.Offic.
Mestre que faz aneys. Annularis, Vel, Annularius artifex, Cic.4.Academ.
Cousa que traz aneys. Annulatus, a, um, p.prod. adiectiuum, Plau.Pęnul.16.
Cousa de anel. Annularis, & hoc annulare. p.p. Vt, annularis digitus, Gell.lib.10.c.10.
Anguia. Anguilla, æ, Plin.lib.9.c.51.
Angustia. Angor, oris. Angustiæ, arum.
Anxitudo, p. p. anxitudinis, pen.cor. omnia apud Cic.lib.1. de Fato: lib.1.Offic.& lib. 2.de Republ.
Anxietas, p.c. anxietatis, Plin.lib.7.c.53. Ouid.lib.de Ponto, eleg.5.
Solicitudo, p.p. solicitudinis, f.g. Cicero 4. Academ. & 3.Offic.
Angustiada cousa. Angoribus confectus, Cic.2. Philipp.
In summas angustias adductus, Cicero pro Quinctio.
Solicitus, a, um, penult.cor. adiect. Cicero multis locis.
Angustiarse. Angoribus confici, Cic.2.Phil.
Angoribus se dedere, Cic.2.Offic.
Angustijs vrgeri, Cic.de Fato.
Exedi solicitudine, vel vrgeri, Cic.1.de Finib.& Attico lib. 6. 116.
Andar angustiado, ou solicito. Satago, is, pe.cor. Ter.Heaut. 2. 1.
Discrucior, aris, Cic.pro Roscio Comœdo.
Anjo. Angelus, i, p.c.masc gen.
Angelica cousa. Angelicus, a, um, p.c.adiect.
Angelicamente. Diuinè, pen.pr.aduerb. Cice.1. de Diuinat.
Diuinitùs, penult.cor.aduerb. Cic.5.Verr. & de Orat.
Anjo bom. Bonus genius.
Anjo mao. Malus genius, Cacodæmon, cacodęmonis, p.c.Valer.Max.lib.1.c.7.
Anil. Color cæruleus. Vel, color cerulus.
Animal. Animal, p.c. Animalis, g.n.
Animans, p.c animantis, Cic.1.de Legib.
Animal prouidum, & sagax homo, Cicer.1. de Legib.

Animal pequeno. Animalculũ, i, p.c.Erasmus.
Cousa de animal. Animalis, & hoc animale, p.p.
Animalis intelligentia, Cic.4.Acad.
Animalia vincula, pro neruis, Cicero de Vniuersitat.
Animo. Animus, i, pen.cor.
Animo, aliàs esforço, & valentia. Magnanimitas, p.c.magnanimitatis, Cic.1.Offic.
Magnitudo animi, Cic.4.de Finib.
Pręstantia animi, Quintil.lib.6.c.1.
Animosa cousa, aliàs esforçada, & valente. Magnanimus, a, um, p.c.adiect.Cic.4.Tusc.
Magno animo præditus, Cic.3.de Finib.
Fortis, & hoc forte, adiect.Cic.4.Tusc.
Animosamente, aliàs esforçadamente, Animosè, pen.prod. aduerb.
Fortiter, pen.cor.aduerb.
Fortissimè, pen. cor.aduerb. Cice.4.Phil.& pro Quinctio.
Animar, aliàs esforçar a outrem. Animum addere alicui, Cic.Attico lib.7.
Animos accendere, Quintil.lib.1.c.2.
Animo, as: p.c. Claudianus de Raptu Proserpinæ. Animare in crimina taxos.
Animar, aliàs dar alma, ou pór alma. Animo, as, penultim.cor.
Ouid.4.Metamor. Gorgonei capitis, guttæ cecidére cruentę.
Quas humus exceptas varios animauit in angues.
Animada cousa, aliàs cousa que tem alma. Animatus, a, um, p.p. Participium, Cic.1.Tusc.
Anno. Annus, i.
Cousa de hum anno. Anniculus, a, um, pen. cor. adiectiuum.
Annicula ętas, Colum.lib.7.c.9.
Annaes, aliàs historias dos annos. Annales, ium. Et vacet annales nostrorũ audire laborũ. Virg 1.Æneid.
Anno bisesto. Intercalaris annus, vel annus intercalarius, Cic.pro Quinct.& Ver.4.
Anno passado. Annus superior, annus proximus, annus præteritus.
Anno vindouro. Annus posterus, Cic.4. Ver.
Anno chuuoso. Annus pluuiosus. Plinius lib. 18.cap.25.
Anno de esterilidade. Annus sterilis.Sta.4.Syl.2.
Anno doentío. Annus pestilens, Cic.de Fato, & lib.1.de Diuinat.
Anno são. Annus salubris, Cic.1.de Diuin.

Hum anno, e outro não. Alternis annis. Vt, Alternis annis ægrotare, Cato de Re rustic.cap.59.

Anojar á outrem. Afficere aliquem molestia, Cic.de Clar.Orat.

Ægrè facere alicui, Ter.Eunu.4.1.

Ægritudine aliquem afficere, Cic.3.Tus.

Anojarse. Affici, premi, vel, Opprimi ęgritudine, omnia apud Cic.3.Tusc.

Capere molestiam, Cic.pro Sylla.

Suscipere ęgritudinem, Cic. 3.Tusc.

Affici molestia, Cic.Lentulo.lib.1.epis.9.

Suscipere molestiam, Cic.Tiro. lib.16.10.

Iacére in Mœrore, Cic.Attico lib.10.

Mœrore vrgeri, Cic.Attico lib.11.epi.210.

Anojada cousa. Mœrens, tis, Participium.

Mœstus, a, um, adiect. apud Cic.

Æger, ægra, ægrum, adiect. Virg.4.Æneid.

Confectus ægritudine, Cic.3.Tusc.

Afflictus, & debilitatus ægritudine, Cicero 4.Tuscu.

Tristis, & hoc triste, adiect.Cic.passim.

Ægram nulli quondam flexére mariti, Vir. 4.Æneid.idest, tristem, vel mæstam.

Com nojo, ou com tristeza. Mœstè, aduerb. Author ad Heren.lib.3.

Anoytecer. Appetit nox, Liu.lib.5. ab Vrbe.

Anoyteceome. Nox me comprehendit, apud Ciceronem.

Anotação. Annotatio, onis. Obseruatio, onis, Cic.1.Offic.

Ansarinha, erua peçonhenta. Cicuta, æ, pen.prod. Plin.lib.15.c.13.

Antecamara. Antecubiculum, i. penultim.corr. ex Cecilio.

Antecessor. Superior, oris, Cicero. 4. Academ. & 4.Ver.

Antecessor, oris, Paul.in l.55.D.de Iud.

Antecessores, aliàs antepassados. Veteres, veterū, p.c.Cic.de Vniuersit.

Maiores, maiorum, Cic.in Sallust.

Antes, i, primeiro. Antè. Anteà, aduerb.Cic.Attico lib.14. Quod me mones quatriduo ante ad eum scripseram.

Cic.5.Ver.Iā anteà in sella sedens Prætor.

Antè, *tambem hé preposição de accusatiuo.*

Antè lucem, Cic.2.de Inue. *De madrugada.*

Antè Iouem, *antes do tempo de Iupiter.* Vir. lib.1.Georg. Antè Iouem nulli subigebāt arua coloni.

Antè tubam, i. antequàm tuba sonet, Virg. 11.Æneid.

Antè cibum, *antes de comer.* Horat.1. Serm. Satyr.10.

Ante oculos, *diante dos olhos*, Cic.Terentiæ lib.10.epist.2.

Antè pedes, *he o mesmo, que* antè oculos. Ter. Adelph.3.3.Cic.pro Rosc.Amer.

Antè alios. Vel, antè alios omnes, significat comparationem, vel excellentiā. Vt, Antè alios fortunatus, Virg.11.Æneid. *mais ditoso que todos.*

Pygmalion scelere antè alios immanior omnes. Virg.1.Æneid.

Antè alios omnes pulcherrimus, Virg.4. Æneid.

Antè omnia, i. in primis, vel præcipuè.

Antè, cum ablatiuo aduerbium est. Vt, paucis antè diebus, Cic. 1.Tusc.

Reperta multis ante sæculis. Plinius lib. 4.cap.16.

Ante hontem, Nudius tertius, Cic.Attic.lib.14.

Antes hũa cousa, que outra, Potiùs, aduerbium.

Depugna potius quàm seruias, Cicero Attico lib.7.

Perpessus est omnia potius Zeno Elates, quàm conscios delendæ tyrannidis indicaret, Cic.2.Tuscul.

Antes que. Antequàm. Anteaquàm, aduerbia, Cice.pro Rabirio, Quæ causa ante mortua est, quàm tu natus esses.

Antequàm de rep.dicam, Cic.1.Philip.

Cicero Attico lib. 3. Anteaquàm ad me scripsissetis.

Antes do tempo, que ficamos. Ante diem præfinitum.

Ante tempus præstitutum.

Ante manhã. Ante lucem, Cic.2.de Inuen.

Ante mão. Præ manu. Vt, prę manu pecuniā dare, Ter.Adelph.5.9.

In antecessum, Seneca epist.119.& alibi.

Anticipar. Anticipo, as, p.c. Præoccupo, as, p.c. Præuenio, præuenis, p.c.

Anticipare alicuius rei molestiam, Cicero Attico lib.8.

Præoccupare partes alterius, Cic.10.Phil.

Pręuenire desiderium alicuius, Liuius 8. ab Vrbe.

Anteuerto, is, Pla.Bacch.Rebus alijs anteuertam Bacchis, quę mandas mihi.

Anticipada cousa. Anticipatus,a,um, Particip. Cic.1.de Nat.Deor.
Præoccupatus,a,um,Seneca epist.51.
Preuentus,a,um,Particip.Tacitus lib.17.
Anticipação. Anticipatio,onis, Cice.1. de Natur.Deor.
Preoccupatio, figura est apud Rhetores, quæ Grecè dicitur aposiopesis, à Cicerone Reticẽtia. Est figura sententiæ,qua sententia inchoata sic interrumpitur, vt eius tamen intermissa pars intelligatur.
Virg 1.Æneì. Quos ego:sed motos præstat componere fluctus.
Antigua cousa. Antiquus,a,um,adiectiuum,Cic. pro Roscio.
Vetustus,a,um,adiect.Cic.Attic.lib.13.37.
Priscus,a,um,adiect.Cic.de Vniuersit.
Vetus,veteris,pen.cor.omnis gener.Cicero de Vniuersit.
Antiguidade. Antiquitas, p.c.antiquitatis,Cic. Cic.pro Fonteio.
Vetustas,tis,Cic.de Senect.
Antiguamẽte. Antiquitùs,pen.c.aduerb.Cæsar lib.1.bell.Ciuil.
Olìm,aduerb.Cic.2.de Orat.
Antiquè,p.p.aduerb.Horat.2.epist.1.
Antojarse. Libet,libebat, vel libitum est. Vt, Non libet mihi deplorare vitã, quod multi fecerunt.Cic.de Senect.
De quo genere libitum est mihi paulò plura,quam ostenderem,dicere.Cic.2.de Orat.
Anuuiar,i.escurecer. Obscuro.as,p.p. Vt,tenebris obscurat omnia nox, Cic.1.in Catil.
Obnubilo,as,p.c.Gellius lib.1.cap.2.
Anuuiáda cousa, aliàs escurecida. Obnubilus, a, um,penult.cor.adiect.vel,tenebris obsitus, Cic.1.Tusc.
Obscurus,a,um,p.p.adiect.Cic.& Virg.
Anzol. Hamus,i, g. m. Ouid.epistol.18.Plaut. Stich.5.& Curcul. 8.
Cousa com anzões. Hamatus,a,um, p.p. Vt, Arundo hamata,Ouid.5.Metam.
Sagittæ hamatæ,Ouid.3.Trist.eleg.10.
Cousa que pertence á anzol, ou que se pesca com anzol. Hamatilis,& hoc hamatile, pen.cor. adiect. Plau.Rud.8.
Pescador de anzol. Hamiota,æ, pen.prod.Plau. Rud.9.
A olhos vistos. Palàm. Apertè,aduerbia,Cic. 2.Verr.
Clarè,aduerb.Cic.Attic.lib.2.epist.35.
Apertissimè,aduerb.Cic.4.Acad.
Manifestò,aduerb.Cic.pro Cluentio.
Manifestè,aduerb.Cic.3.in Catil.
Perspicuè,aduerbium, Cicero 2.Verr.& 4. Academ.
Euidentèr,aduerb.Liu.lib.8.ab.Vrbe.
Ao modo antiguo. Priscè,aduerb.Cice.pro Cæl. idest, prisco,& antiquo more.
Aosádas. Satis.Affatìm,p.c.Satis superq́;.
Copiosè,pen.prod.aduerb.omnia apud Ciceronem passim.
Ao presente. In præsentia, Cicero Attic.lib.8. epistol.10.
In præsenti,Cic.Cælio,lib.2.epist.10.
In præsens,Horat.2.Carm.Ode 16.
A outra parte,i.pera outra parte. Aliò,aduerb.
Ao outro dia. Postera die,Cic.4.Ver.
Postero die,Plin.lib.7.c.24.
Apascentar. Pasco,pascis,paui, pastum.
Puer pascit sues.Cic.1.de Diuin.
Bestias pascere,Cic.2.Offic.
Apascentada cousa. Pastus,a,um,Particip.
Bestiæ pastæ,Cic.pro Cluentio.
Iudex quæstu iudiciario pastus, Cicer.pro Cluentio.
Apascentar os olhos,ou o animo. Pascere oculos, Cic.7.Verr.
Pascere animum,Virg.2.Geor.
Apascentarse,aliàs deleytarse,& ter gosto. Pascor, pasceris,p.c. Verbum passiuum.
Vt,Pasci discordijs,Cic.pro Sextio.
Pasci maleficio,Cic.2.Offic.
Pasci bibliotheca alicuius,Cic.Attic.lib.4.
Apágar. Extingo,is, extinxi,extinctum.
Deleo,es,deleui,deletum,pen.prod.
Restinguo, is. Aboleo,es, pe.cor.aboleui, abolitum, pen.cor.
Extinguere incendium, Cic.Nigidio lib.4. epistol.13.
Delere lacrymis,Cic.lib.14. epist.3.
Restinguere flammam, Cic.7.Ver.
Restinguere sitim, Cic.2.de Finib.
Abolere dolorem,& iram,Tacit.lib.20.
Veritatem delere,Cic.de Amic.
Extinguere, & funditus delere, Cicero de Arusp.respons.
Apágada cousa. Extinctus,a,um.
Deletus,a,um,p.p.Cicer.passim.
Abolitus,a,um,pen.cor.Participia,Plinius lib.

lib.14.c.4.Tacit.lib.2.Annalium.

Apayxonarse. Affici,vel premi, vel opprimi ægritudine,Cic.3. Tuscul.

Mœrore affligi,Cic.2.in Catil.Vide supra. *Anojarse*.

Apayxonada cousa. Vide supra. *Anojada cousa*.

Apaleado. Fustibus cęsus,Vel percussus.

Apalear.Fustibus cędere,vel percutere.

Apalpar.Tento,as. Palpo,as.

Palpor,aris. Attrecto,as, Cicer.pro Cælio. Colum. lib.8. cap.11.Sæpiusq; digitis loca fœminarum tentanda sunt : nam in promptu gerunt oua.

Pectora præbet palpãda manu,Oui.2.Met.

Attrectare vxorem alterius, Cic.pro Cælio.

Attrectare aliquid contaminatis manibus, Cic.de Arusp.respons.

Apalpamento.Attrectatus,us,Cic.2.Tusc.

Nam attrectatu, & quassu sæuum amplificatis dolorem.

Apalpada cousa.Attrectatus,a,um, Participiũ. Cic.pro Cælio.

Tentatus,a,um,Partic.Ouid.1.de Arte.

Apalpar, aliàs experimentar.Tento,as, Cic.Cassio,lib.15.16.

Tento enim te,quo animo accipias.

Idẽ 2. de lege Agra..

Apanhar aliàs colher, e ajuntar. Lego,is.Colligo, is,pen.cor. Carpo,is.

Quid legitis flores,& humi nascẽtia fraga. Virg.3. eclog.

Insere Daphni pyros, carpẽt tua poma nepotes.Virg.9.eclog.

Apaniguado. Cliens,tis. Familiaris,& hoc familiare,adiectiuum.

Aparar penas pera escreuer. Aptare calamum ad scribendum.

Aparar garfos pera enxertar. Aptare surculos ad insitionem.

Aparar fruyta.Putamina auferre.

Aparar o golpe.Excipere ictũ, vulnera,vel tela, & similia.Cic.pro Sextio,& Ver.4.

Apparato. Apparatus,us, Cicer.1.Offic. & in Vatinium.

Apparatio,onis, Cicero 2.Offic. & lib.1.de Inuention.

Apparato de guerra.Apparatus belli, Cicero 4. Academ.

Expeditio,onis, Cic. lib.1.de Diuin.Cęsar lib.8.bel.Gal.

Apparecer.Appareo,es, pen.prod.apparui,sine supino.

Apparere in aliquo loco,Cic.pro Sylla.

Apparent rari nantes in gurgite vasto. Virg.1.Æneid.

Apparelhar. Paro,as.Apparo,as,p.c.

Vt,apparare conuiuium,Cic.6.Ver.

Apparelhada cousa.Paratus,a,tum,Particip.

Apparatus,a,um, Particip.

Expeditus,a,um,pen.prod. nomen ex Participio.

Promptus,a,um,adiectiuum.

Paratus ad mentiendum,Cic.de Amic.

Instructa, & apparata domus omnibus rebus,Cice.de Inuent.

Prompta,& parata in respondendo celeritas,Cic.de clar.Orat.

Expedito nobis homine, & parato opus est,Cic.Philip.11.

Apár, aliàs de perto, ou pegado. Iuxtà. Propè, *são preposições com accusatiuo*.

Iuxta genitorem astat Lauinia virgo. Virg.7.Æneid.

Humilis volat æquora iuxta. Virg.4.Ænei.

Quum plebs propè ripam Anienis consedisset.Cic.4. de Orat.

Cubat is propè Cæsaris hortos, Horat.1. Serm.Saty.9.

Propè, cum ablatiuo, & præpositione à, vel ab.

Vt,bellum propè à Sicilia, Cic.7.Ver.

Propè ab domo detineri,Cic.4.Ver.

Iuxtà, quando est aduerbium,significat æquè,similiter, eodem modo.

Cic. Post reditum.Tũ reliquis officijs iuxtà,ac si meus frater esset, sustentauit.

Liu.lib.2.ab Vrbe.Absentium bona iuxtà, atq; interemptorum diuisa sunt.

Propè,sine casu est aduerbium, Cic. Varr. lib.9.7. Volebam propè alicubi esses.

Terent.Adelph.4,1. Et illud rus nulla alia causa tam malè odi,nisi quia propè est.

Cic.2.de Inuent. Alterius gladium propè positum è vagina eduxit.

Propè,idest,quasi,ferè.Vt,Propè solus,Cic. 4.Verr.

Annos propè quinquaginta continuos, Cic.2. Ver.

Apparencia. Specimen, p.c.speciminis,p.c. Argumentum,i. Indicium, ij.

Speci-

Specimen innocentię, Cic in Pisonem.
Argumentum, & indicium pertenue,Cice. 2. Verr.
Inditium beneuolentiæ, Cicero Trebatio lib.7.epist.6.

Aparentado. Multis sanguine coniunctus,Cice. 2.de Inuent.
Cum multis propinquitatis, & affinitatis vinculo coniunctus,Cic.pro Plancio.

Aparentarse. Sanguine alicui coniungi, Cic.2. de Inuent.

Ter parentesco com alguem. Habere cognationē cum aliquo,Cic de Orat.

Apatar hũa cousa da outra. Secerno,is. Segrego,as,p.c.Separo,as,p.c.
Dispesco,dispescis,dispescui,sine supino.
Disiungo,is. Seiungo,is. Distinguo,is.
Diuido,is,p.c. Dissocio,as.
Voluptatem à bono secernere, Cicer.2.de Finibus.
Virtutem à summo bono segregare, Cic.3. de Finibus.
Separare vera à falsis,vel distinguere, Cic. 4.Academ.& in Partitionibus.
Ab amicitia alicuius alterum disiungere, Cic.2.Philip.
Mons regionem à regione diuidit, Cicero Attico lib.5.epist.108.
Ab honestate seiungi,Cic.1.Academ.
Dissociare amicitias,Cic.de Amic.
Aphricā ab Æthiopia dispescens, Pli.lib. 5.cap.9.

Apartada cousa hũa da outra Seperatus,a,um.
Disiunctus,a,um Secretus,a,um,p.p.
Diuisus,a,um,p.p.Participia.
Volumen separatum.Cic. Atti. li.14.314.
Secretus à voluptate. Cic 2.de Finib.
Diuisum imperium cū Ioue Cæsar habet. Virg.in epigram.
Disiunctissimi loci,Cic.pro leg.Manilia.

Apartamento assi. Diuisio,onis. Cic.4.Acad.
Disiunctio,onis,Cic de leg Agrar.
Seiunctio,onis,Cic.3 de Orat.

Apartar peleja Amouere iurgia,Cic.2. de Leg.
Sedare rixam,Liu.2.ab Vrbe.
Prælium dirimere,Cæsar lib.1.bel.Ciuil.
Dirimere rixam,Plaut. Amphit.16.

Apartadamente. Separatim, pen.prod.aduerb. Cic.3.de Finib.
Seorium,aduerb.Liu.2.bel.Pun.

Apartar de algũa cousa. Amoueo,amoues,p.c.
Remoueo,es,Auerto,is,auerti,auersum.
Amouere aliquem ab officio aliquo.Cice. de Arusp.respons.
Remouere se ab amicitia alicuius.Cicer. de Amicit.
Remouere oculos, & se totum auertere, Cic.pro Cornelio Balbo.
Auertere cogitationem à miserijs, Cice. Torquato lib.6.epist.1.

De Amoueo, Vem, Amotio,onis. Vt,amotio doloris.Cicer.2.de Finib.

Apartarse de alguem, ou de algum lugar,ou de algũa cousa. Discedo,is. Recedo, is, pen.corr.
Digredior,digrederis,pen.corr.
Roma discedere *yrse, ou apartarse de Roma.* Cic.2. Verr. Facesso,is,facessiui,itum, p.c.
Discedere cubitū *. yrá dormir.* Cic.in Sōn.
Discedere,Vel recedere ab Officio.*não faz o que deue.* Cic.lib.1.& 3. Offic.
Digredi ab aliquo,vel digredi de causa.Ci. Cornificio lib.12.18.& de Inuent.
Facessere vrbe,Liui.4. ab Vrbe.
Hac hinc facessat, tu molestus ne sis. Ter. Phorm.4.3.
Discedere,vel recedere à vita, vel ex vita. *Morrer.* Cic.1.& 4.Tuscul. & de Senect.

Apartamēto nestaforma. Discessus,us, Cicer.de Senect.
Recessus,us, Cicer.2. de Nat.Deor.
Digressus,us,Cic.2. Tuscul.

Apartamento,aliàs logar escuso,e secreto.
Locus abditus,Cicer. Attico lib.15.
Secretus locus,Cicer.2.de Legib.

Apartarse do alheo. Abstinere se ab alieno Cic.2 de Finib.

Apaziguar. Paco,as,Cic.ad Catonem li.15.4.
Pacifico, as, pen. corr. Cic. Attico lib.15.
Placo,as, Cic.pro Fonteio.
Conciliare pacem,Terent.Heaut.5.5. Cic. Lentulo lib.10.
Componere pacem.Plaut. Mercatore.

Apaziguador. Pacificator, oris, Cic. Attico lib.10.
Pacator, ois, Seneca Hercule Oetheo 17.

Apaziguada cousa. Pacatus,a,um, Particip.pe. prod. Cicer.7.Philip.
Placatus,a,um.Particip. Cic.2. Offic.

Apaziguamēto. Pacificatio,onis, Cic.Atti.li.9.

A pé. Pedibus.Cæsar in Comētarijs.In agmine non-

nonnũquã equo, sæpius pedibus anteibat.

Caminhar á pé. Pedibus iter conficere, Cicero in Vatin.

Pedibus iter ingredi, Cic.de Senect.

Pedester ire. Vel pedester iter facere.

Martial. lib.1.28. Abnuit in liquidis ire pedester aquis.

A pè quedo. Péde presso. Liui.8.ab Vrbe.

A socolipé. Subsultim. aduerb. Sueton. in Augusto cap.83.

Apearse. Descendere de equo, vel ex equo, Cic. de Senect. Liu.2. ab Vrbe.

Desilire ex equo. Liu.9. ab Vrbe. Cæs.4. bell.Gall.

Apeçonhentar. Veneno,as,pen.prod.Lucretius lib.6. Veneno inficere. Virg.2.Georg.

Apeçonhentada cousa. Venenatus,a,um. Nomen ex Participio. Vel Veneno infectus.

Telum venenatum, Cic.pro Quinctio.

Caro venenata. Sagitta venenata. Cicer.2. de Nat. Deor.

A pedaços. Carptim.aduerb. Liui.8. bell.Pun.

A pedir de boca. Ex animi sententia. Cic.2. de Orat. Ex voluntate. Cic. in Pisonem. Illud accidit præter optatum meum, sed valde ex voluntate.

Apedrejar. Saxis cædere, Cic.3.Ver.

Saxis petere. Ouid.de Nuce.

Lapidibus appetere, vel, percutere, Cic.pro Domo sua.

Lapido,as,pen.corr. Liui.9.bell.Pun.

Apedrejada cousa. Lapidatus,a,um,pen.prod. Particip. Liui.lib.9.bell.Pun.

Saxis cæsus, vel percussus.

Apegarse, aliàs estar pegado. Hæreo,es. Adhęreo, es. Inhæreo,es. Inhæresco,cis.

Hærere in oculis. Cic.Philip.13.

Hærere in memoria, Cic.4.Acade.

Inhęrescere in mentibus, Cicer.3.Tuscul.

Inhærescere in visco. Cic.3.de Natu.Deor.

Apegarse ao bordão. Inniti baculo, in datiuo, vel, ablatiuo, ex Liuio lib.4. ab Vrbe. Ouid.8.Metam.

Appellar. Appello,as. Prouoco, as,pen.corr.

Appellare populum. Cic.pro Plancio.

Appellare ad Tribunos, Cic.pro Quinctio.

Prouocare ad populum, Cicer.Philip.1.

Appellante. Prouocator,oris, Cic.pro Sextio.

Appellação. Prouocatio,onis, Cic.4. Academ.

Appellatio,onis. Plin.lib.16.c.22.

Apelido, aliás sobre nome. Nomen gentilitium, apud Thes. Vel Cognomen, cognominis, pen.corr.g.n.Ex Cicer.& alijs.

Apelido do pouo. Seditio,onis. Tumultus,us.

Apelidar, aliás dar vozes, & gritar. Vociferor, pen.corr. vociferaris, Cic.6.Verr.

Clamo,as. Cic.lib.1.de Finib.

Clamorem edere, Cic.2.de Diuinat.

Clamorem tollere, Cic.6. Verr.

Apenar, aliàs pór pena. Mulctam alicui indicere, Cicer.11.Philip.

Mulctam imponere. Liu.lib.10.ab Vrbe.

Mulctam alicui indicere. Pli.lib.18.cap.3.

Irrogare mulctam, Cic.pro Domo sua.

Apenas.i. com difficuldade & com trabalho. Vix, aduerb. Cic.4.Acad.& lib.1.de Orat.

Difficilè, pe.cor.aduerb. Cic. 2. de Inuent.

Difficilitèr, pe. cor.aduerb. Cic.4.Academ.

Difficultèr, aduerb. Cæsar lib.1.bel.Ciuil.

Vix dum, in alia significatione, Cic. Attico lib.9. epist.171. Vix dum epistolam tuam legeram, quum ad me currens, &c.

Terent. Phorm.4.2. Vix dum dimidium dixeram, intellexerat.

Aperceber. Præparo,as,p.c. Accingo,is,accinxi, accinctum. Vt, præparare res necessarias, Cicer.1.Offic.

Præparare animos ad aliquid, Cic.2.Tusc.

Accingere se alicui rei, vel, ad aliquam rē, Virg 1.& 2.Æneid. Liuius 8.bel. Pun.

Apercebida cousa. Præparatus,a,um, pen.prod. Particip.

Pœnæ apud inferos sũt impijs præparatæ. Cic.lib.1.de Inuent.

Accinctus,a,um. Participiũ. Stat.4. Syl.4.

Apercebimento, assi. Pæparatio, onis, Cic.1. Offic.& Tuscul.3.

Ad porfia i. A qual mais. Certatìm, p.pro.aduer. Cic.2.Philip.& pro Sextio.

Aperrear. Irrito, as,p.prod.Virg.lib.10.Ænei.

Irritatque virum telis, & voce lacessit.

Aperreada cousa. Irritatus,a,um,pen.prod. Particip. Ouid.3.Metam.

Apertar. Astringo,is. Cõstringo, is. cõstrinxi, constrictum. Cic.2.de Nat.Deo.& Tusc.2. Angusto,as. Lucan.lib.5.

Arcto,as. Coarcto,as. Cic.1.de Orat.

Aperto. Angustia,æ, Cic.2.de Nat.Deor. Coarctatio,onis. Liu.lib.7.bel. Pun. Vel, Angustiæ,arũ, Cic.in Pisonem.

Meter em p erto. Cõpellere aliquẽ in ãgustias, Cic.4.Acad. Premere, vel vrgere aliquem Cic.1.de lege Agrar.

Apertada cousa. Angustus,a,um,adiect.Cicer. 4.Academ.
Arctus,a,um,adiect.Cic.3. Verr.
Arctatus,a,um,Particip. Cic. pro Rabirio.
Constrictus,a,um, Partic. Cic.de cla.Ora.
Animi angusti,& parui est amare diuitias, Cic.de Amic.

Apertadamente. Angustè.aduer. Cic. pro Mur.
Arctè,aduerb.Cic.in Paradox.
Strictè,vel strictìm, aduerbia. Cicero de Amic.& pro Cluentio.

Aperto.i.perigo. Periculum, i, pen.cor. Cic.3. & 7.Ver.
Discrimen,p.p.discriminis,p.c.Cic.6.Philip.Virg.1.Æneid.

Apertar as redeas ao caualo. Premere,vel adducere habenas equo.
Hadrianus Turnebus in illud Vir. li.1.Æn. Curruq; volans dat lora secundo.

Aperto.i.necessidade. Necessitas, penultim.corr. necessitatis.

Apertada cousa da necessidade.i.forçada da necessidade. Necessitate astrictus,Cic.1.de Nat. Deor. Necessitate coactus,Cic.pro Cluent. Necessitate pressus,Cic.pro Rosc.Ame.

Apertarse a molher, aliàs afeytarse. Como,is, compsi,comptum.Compono,is,pen.prod. Orno,as.
Teren. Heaut. 2. 2. Dum moliuntur,dum comuntur,annus est.

Apertador da cabeça. Capitis fascia.

A pezar,i.contra vontade. Inuitè,pen.p.aduerb. Cic.Attico lib.8.epist.147.
Contra voluntatem,Cic.pro Murena.

Apessoada cousa. Procerus,,a,um, adiect.p.p. Procero corpore præditus. Prestans corpore,vel,Præstanti corpore præditus.

A pezo de dinheiro,ou de ouro.i.muyto caro. Valde carè.
Cic.ad Brutum 16.Valde carè estimas tot annos,quot ista ætas recipit.

Apetite. Appetentia,æ,Cic.4.Tuscul.
Appetitio,onis,Cic.1.& 3.Offi.
Appetitus,us,p.p. Cic.2.de Natur.Deor.& lib.1.Offic.

Apetite torpe,& sensual. Libido, p.p.libidinis, 4.Tuscul.
Cupiditas effrænata,vel libidinosa.

Apetitosa cousa.i.que tem grandes desejos. Appetentissimus,a,um,p.c.adiect.
Vt,honestatis appetentissimus,Cic.2.Tusc.
Cupientissimus,a,um, Sallust.sed non est Ciceronianum.
Auidissimus,a,um,p.c. Vt,Auidissimus gloriæ,Cic.pro Marcello.

Apetitosa mente. Cupidissimè, p.c. aduerb. Vt, Cupidissimè aliquid petere,Cæs.lib.1.bell. Ciuil.

Apisoar. Tundo,is,tutudi,tunsum, vel tusum, Virg.4.Georg.Colum.lib.2.c.21.
Pauio,is,pauiui,pauitũ,p.p. Cicero lib.2. de Diuin.

Apisoada cousa. Pauidus,a.um, p.p. Particip. Pauita terra.Pli.lib.9.c.10. Tunsus,a,um, Vel,Tusus.a,um,Partic.Pli.lib.31.

Apiquè. Properatò,p.p.aduer. Cic.pro Milon.
Properè.p.c.aduerb.Ter.Heaut.2.3.
Properantèr,aduerb.Lucret.lib.5.
In promptu,Cic.3.Offic.& alibi.
In expedito,Quintil.

Aplacar. Placo,as,Cic.lib.1.de Finib.
Sedo,as,Cic.1.Philip.
Mitigo,as,p.c.Cic.pro Murena.

Aplacada cousa. Placatus,a,um. Sedatus,a,um. Participia, vel nomina ex participijs. Cic.5.Tusc.& in Orat.
Mitis,& hoc mite,Cic.2.Tusc.

Aplicar. Applico,as, p.c. Vt,Applicare se ad aliquem, Cic.in Lælio.
Applicare se ad philosophiã,&c. Cic.1.Off.
Cornelius eidem flumini castra applicuit. Liu.lib.2.bell.Maced.

Apodar,aliàs comparar. Assimilo,as,p.c. Cõparo,as,p.c.Confero,p.c.cõfers. Cõpono,is.
Grandia si paruis assimilare licet.Ouid.lib. 1.Trist.eleg.5.
Hominẽ cũ homine cõparare, Cic.6. Ver.
Alterum alteri comparare, Cic.de Amic.
Vitam alicuius cũ alterius vita conferre, Cic.pro Sylla.
Sic paruis componere magna solebam. Virg.eclog.1.

Apodrecer. Putresco,is, Cic.5.de Finib.
Vt,Vestis putrescit in arca.Hor.2.Ser.Sat.8

Apodrecimento. Putredo, p.p.putredinis,p.cor. Ouid.1.de Ponto eleg.1.
Corruptio,onis, Cic.4.Tusc.

Putror,

Putror,putroris. Lucret.lib.2.ex Lābino,
Apodrentar a algũa cousa. Putrefacio, putrefacis,p.c.Colum.lib 3.cap.12.Corrumpo,is. Conclusa aqua facilè corrumpitur, Cic.2. de Natura Deor.
odrentada cousa, aliàs podre & corrupta. Putrefactus.a,um.Particip.Ouid 15. Metam. Putridus,a,um, pe.c. adiect. Cic.in Pison. Corruptus,a,um. Participium.
Putris,& hoc putre, adiectiuum.
Virg.8.Æneid.Quadrupedante putrem sonitu quatit vngula campum.
Idem lib.1. Georg. Et Zephiro putris se gleba resoluit.
polegar. Attrecto,as, Cic.de Arusp. respon. Contrecto,as,Cic.lib.3. de Orat.
Apolegadura. Cōtrectatio,onis, Cic.1.de Nat. Deor. Attrectatus,us,pen.prod.
Cicer.2. Tuscul. Nam attrectatu,& quassu sæuum amplificatis dolorem.
Apolegada cousa. Cōtrectatus,a,um. Vel , Attrectatus,a,um.Participia.
Cic.pro Cælio,Est enim dictum ab illis,fore qui dicerent,vxores suas à cœna redeūtes attrectatas esse à Cælio .
Apontar com o dedo. Indico,as,pen.corr.
Digito ostendere.Ouid.2.de Arte.
Monstrare digito.Horat.4. Carm.Ode 3.& 2.Serm Satyr.8.
Apontar,i fazer ponta. Cuspido,as,pen.c.Plin. lib.11.cap.13.
Cuspidem,vel mucronem facere.
Acumino,as,pen.corr.ex Lactantio.
Apontada cousa. aliàs de ponta aguda. Cuspidatus,a,um.Particip.Plin.lib.18.cap.19.
Acuminatus,a,um. Particip. Vt,telū acuminatum.Plin.lib.11.cap.35.
Apontar ataquas. Armare ligulas.
Apontoar com pontalete. Tibicine fulcire.
Apontoada cousa nesta forma. Tibicine fultus.
Iuuen.Saty.3. Nos vrbem colimus tenui tibicine fultam,
Aportar,aliàs tomar porto. Appellere nauem ad aliquem locum,vel applicare.
Cic.3.de Natur.Deor. Qui cum ad Peloponnesum classem appulisset.
Cicer.7. Verr.Appellitur nauis Syracusas.
Applicare naues ad terram, vel terræ.Cesar lib.3 .bell. Ciuil.& Liui.8. bell. Pun.
Dicimus,Nauis appulsa est,& nullo modo, nauis appulit. Ex Laurentio in Pogium.
Virg.3. Æneid. Hinc me digressum vestris Deus appulit oris.
Aportada cousa,i.que tomou porto. Appulsus , a,um,Participium.
Cicer.7.Verr.Vt eos, qui essent appulsi nauigijs,interficere possent.
Aportamento nesi. Appulsus,us,Liui.lib.7.bell. Pun.
Aposento. Cubiculum,i,penult.corr. Cicer.4. Verr.
Apostema. Abscessus,us. Celsus lib.2.cap.1.& lib.5.cap.18.
Apostema,pen.prod. apostematis,pen.cor. Suppuratio,o is.Plin.lib.20.c.3. Colum. lib.6.cap.11. n
Apostemarse. Suppuro,as,pe. prod.Plin.lib.25. cap.11.
Apostemada cousa. Suppuratus,a,um. Participium. Vt, Suppurata tristitia , ex Seneca epist.81.
Apostemarse,i.agastarse. Crucior, aris.
Angor,angeris, pen.corr. Verba passiua.
Angoribus confici,Cic.2.Philip.
Apostemada cousa nesta forma. Angoribus cōfectus.
Aposta. Sponsio,onis.
Apostar. Sponsionē facere,Cic. pro Quinctio. Plin.lib.9.cap.55.
Apostolo. Apostolus,i,pen.corr.
Homem apostolado. Vir apostolicus, Vel Vir religiosus.
Apostilha. Scheda,æ.Plin.lib.13.cap.125.
Cic.Attico lib.1.15.Martial.li.4.
Apoucarse Se ipsum abijcere,vel Prosternere. Cic. in Parad. sic te ipse abijcies, atq; prosternes, vt nihil inter te , atq; inter quadrupedem aliquam putes interesse.
Apoucada cousa. Abiectus,a,um, Particip.Vel nomen ex participio, Cic.4. Academ.
Vilis,& hoc vile, Cic. Quinto frat. lib.1. epist.1.
Apoucamento. Abiectio,onis,Cic.in Pisonem. Vilitas.pen. corr. vilitatis,Curtius lib.5.
Apoucadamente. Abiectè, aduerb.Cic.2. Tusc. Contemptìm,aduerb.Plaut.Pænul.7.
Apousentar a alguem,i.libertar dos cargos da Republica. Dare immunitatem alicui,Cic.4. Academ. & Cassio lib.12.epist.1.
Apousentado nesta forma. Immunis,& hoc immune,

mune, pen.prod.

Aposentado.i.jubilado. Emeritus stipendij.

Aprimar. D olo,as,Cic.4.Academ.

Compla no,as,p.p.Cato,cap.151.

Aa prazer de partes. De omnium consensu,Cic. 1.Tuscul.

Aprazivel cousa. Iucũdus,a,um. Suauis,& hoc suaue.Nomen adiectiuũ,Cic. Attico lib.1. epist.5.& Cælio lib.2.epist.12.

Popularis,&,e.prod.p.adiect.V t, Nihil tã populare.

Apregoar. Prædico,as,p.c.Cic.Luceio,li.5.12.

Promulgo,as,Cic.Quin.Fra.lib.2.epis.7.

Publico,as.pen.cor.Cic.2.de Inuen.& lib. 2.de Finib.

Apregoada cousa. Promulgatus,a,um, Particip.

Publicatus,a,um,p.p.Particip.

Prælia promulgata.Cic.pro Muren.

Pudicitia publicata.Tacitus lib.1. de Moribus Germanorum.

Apremar. Premo,is. Vrgeo,es. Vt, Seruitute premi,Cic.4.Philip.

Vrgére aliquem,Cic.2. de Orat.

Aprender. Disco,is,didici,p.c.Addisco,is, addidici.

Aprender des minino. Discere litteras à prima ætate. Ab ineunte ætate.

A paruis. Ab initio ætatis.

A teneris vnguiculis,omnia apud Cic.

Ab incunabulis Liu.lib.4.ab Vrbe.

Aprender a tanger. Discere fidibus,Cic.de Sen.

Aprendiz. Tyro,onis,Cic.1.de Orat.

Apressada cousa. Festinus,a,um, pen.p. adiect. Ouid.Metam.11.

Properus,a,um,pen.cor.adiectiuum.Ouid. epist.16.

Celer,hæc celeris,hoc celere.pen.cor.

Apressarse. Propero,as,pen.cor.

Festino,as,pen.prod.

Maturo,as,p.p.aui,atum.

Celero,as,p.c. Accelero,as , p.cor. omnia apud Cicer.actiua sunt.

Celerare gradum,Virg.4.Æne id.

Accelerare gradum.Liu.2.ab Vrbe.

Cicero in Catilinã. Aurelia via profectus est,si accelerare volent, ad vesperam consequentur.

Cic.Caton.lib.15.epi.4. Egi ei per litteras gratias, idq; vt maturaret,hortatus sum.

Apressadamente. Properatò, pen.prod. aduerb. Cicero pro Milone.

Properè,penultim.corr.aduerbium.Teret. Heaut.2.3.

Festinantèr,aduerb.Cic.5.de Finib.

Festinè,pen.prod.aduerb. Cic. Attico lib. 4.epist.83.

Apresentar. Exhibeo,exhibes, pen.cor. Cic.1. Academ.

Represento,as,Cic.Attic.lib.16.epis.2.

Offero,p.c.offers,Cic.passim.

Sisto,sistis,stiti,statum, Cicero Attic.lib.3 epist.67.Des operam, id, quod mihi affirmasti,vt te,ante calendas Ianuarias, vbicumq; erimus,sistas.

Apropriar hũa cousa com outra , aliàs comparar. Comparo,as,pen.cor.

Assimilo,as,pen.cor.

Confero,p.c.confers.

Alterum, alteri , vel cum altero comparare,Cic.de Amic.& Ver.6.

Alterum , alteri , vel cum altero conferre. Cic.6.Ver.& pro Sylla.

Grandia cum paruis assimilare licet. Ouid. Trist.eleg.5.

Apropriada cousa, aliàs semelhante. Similis , & hoc simile,p.c. adiectiuum , iungitur datiuo,vel genitiuo,Cic.Carnificio li.12. epis. 22.& lib.1.de Legib.

Apropriadamente, aliàs a proposito. Aptè,aduer. Cic.1.Offic.

Appositè,p.c.aduerb.Cic.1. de Inuent.

Conuenientèr,aduerb.Cic.4.Academ.

Aprouar. Probo,as.Approbo,as. pen.c. Cic.4. Acad. & pro Archia,& de Senect.

Aprouada cousa. Probatus,a,um , Participium, vel nomen ex participio.

Probatissimus,a,um, adiect.Cic.4.Acad.

Approbatus,a,um. Nomen ex Participio, Cic.lib.3.de Finib.

Aprouação. Probatio,onis,Cic.3.Ver.

Approbatio,onis,Cic.2.Tuscul.

Aprouador, que aproua. Probator,oris , Cic.pro Cecin.Approbator,oris,Cic. Attic.lib.16.

Aproueytar a outrem. Prosum,prodes.Proficio, proficis,p.c.cum datiuo, Plin.lib.28.c.17. & 18.Cic.Attic.lib.16.

Prodesse plurimis,Cic.4.Academ.

Aproueytar na virtude. Procedere, vel progredi in virtute,Cic.4.de Finib.

Facere progressus in virtute.

Apro-

Aproueytar no estudo. Facere progressus in studijs litterarum, Cic. 4. Tuscul. Proficere in litterarum studio.

Aproueytarse de alguem, ou de algũa cousa. Vtor, vteris, pen. corr. Vt, vti aliquo defensore, Cic. pro Cluent. i.

Alterius opera vti, Cic. 4. Academ.

Apto, i. cousa apta, & conueniente. Aptus, a, um.

Appositus, a, um, pen. corr. adiectiua.

Accõmodus, a, um, p. c. adiect. Accommodatus, a, um, p. p. Nomẽ ex Particip.

Idoneus, ea, eum, adiectiuum.

Conueniens, tis. Nomen ex participio. Omnia apud Cic. passim.

A pulos. Saltuatim, aduer. Gell lib. 9. cap. 4.

Apunhar. Capulo ensem tenere, vel prehendere.

Apupar. Vlulo, as, pen. corr.

Virg. lib. 4. Æneid. Summoquè vlularunt vertice Nimphæ.

Lucan. lib. Lætis vlulare triumphis.

Inclamo, as, pen. prod. Cicer. Attico lib. 2. epist. 33.

Apupo. Vlulatus, us, pen. p. Liui. 5. ab Vrbe. Cæsar lib. 5. bell. Gall. Ouid. 4. Fast.

Apurar, i. alimpar. Purgo, as. Mundo, as, Cic. 2. de Natur. Deor. Plin. lib. 15. cap. 6.

Apurada cousa, i. limpa. Purus, a, um, adiect. Cic. 1. de Diuinat.

Mundus, a, um. adiect. Cic. 2. de Finib.

Purgatus, a, um. Particip. Horat. 1. epist. 1.

Apuradamente, i. limpamente. Purè, aduerb, Cic. de Senect.

Apurar a verdade. Limare veritatem. Cic. 2. Offic.

Verdade apurada. Veritas limata.

Ah que de Deos. Per Deũm immortaliũ fidem. Cicer. ad Octauium.

Aqueyxarse, aliàs queyxarse. Queror, quereris, p. c. questus sũ. Cõqueror, conquereris, p. c.

Aquelle. Ille.

Aquella. Illa.

Aquel'outro. Ille alter. Cic. Att. Ter. Eun. 4. 4.

Aa quem, i. desta parte. Cis. Citra. præpositiones accusatiui.

Citra Leucadem. Cic. Tiron. lib. 16. epis. 4.

Citra flumen, Cic. 6. Philip.

Cis paucos dies, idest intra. Plau. Trucul. 7.

Cis, ferè mõtiũ & fluminũ nominibus iungitur. Vt, cis Euphratem, Cicero Attico lib. 7.

Cis Taurum, Cic. Appio lib. 3. cap. 8.

A que proposito: Quorsum? Quorsus? aduer. Cic. Post redituũ ad Quirites, & de clar. Ora.

Aqui. Hîc. *Aquilo,* Illud.

Aquinhoarse de algũa cousa Sumere partem alicuius rei.

Aquirir. Adquiro, is, p. p. Comparo, as, p. c. Ex Cicerone, & Terentio Andr. 4. 1.

Aquiridora cousa. Quæstuosus, a, um adiect. Lucrosus, a, um, adiect. Plin. lib. 18. cap. 31. Cic. in Paradox. Venio iam ad sumptuosos, relinquo istum quæstuosum.

Estes duos nomes. Quæstuosus, & Lucrosus, *tambẽ significão cousa de muyto ganho, aliàs cousa rendosa.* Plin. lib. 37. cap. 12. Nec est vlla fraus vitę lucrosior.

Voluptas lucrosa. Ouid. 1. Amor. eleg. 10.

Cic. 4. Verr. Quam illa res calamitosa Heraclio, quæstuosa Verri, turpis syracusanis, miserãda omnibus videbatur.

Mercatura quæstuosa. Cic. 5. de Finib.

Quæstuosus cũ genitiuo apud Cic. Phi. 2. & cum ablatiuo apud Curtiũ lib. 4.

Aquolá, i. na quella parte. Illic, aduerb.

Aquolá, i. pera aquella parte. Illuc, aduerb.

Ar. Aer, aeris pen. c. gen. mascul. caret plurali.

Aera est accusatiuus Græcus. Virg. 3. Æne.

Explorat vẽtos, atq; auribus aera captat.

Ara, i. pedra de ara Sacratus lapis.

Cousa do ar. Aerius, a, ium, adiectiuum.

Vlmus aeria, idest alta. Virg. 1. eclog.

Arces aeriæ, idest, altæ. Virg. 3. Æneid.

Volatus auium aerij, i. qui fiunt in aere. Cic. in Topicis.

Mel aerium, Virg. 4. Georg.

Dicitur mel aeriũ, quia ex rore colligitur, qui ex aere defluit.

Pór algũa cousa ao ar. Ponere sub dio, Cic. 3. Ver.

Estar ao ar. Morari sub dio, Horat. 2. Carm. Ode 3.

Ar doença. Sidus, sideris, pen. cor. g. n. Martial. lib. 11.

Sideratio, onis. Plin. lib. 17. c. 24.

Doente cousa de ar. Sideratus, a, um, Participiũ, Plin. lib. 28. c. 16.

Ser doente de ar. Sideror, p. c. sideraris, Plin. lib. 9. c. 16.

Arada. Aratio, onis.

Arado. Aratrum, i.
Rabiça do Arado. Stiua,æ. Virg.1. Georg. Ouid. 8. Metam.
Buris.is.f.g. Virg. loco citato.
Arar, aliàs laurar. Aro,as. Vel terram arare.
Agrum colere, Cic.1. de Diuinat. & de Leg. Agraria.
Proſcindere terram aratro. Virg.2. Geor.
Vertere terram aratro. Virg 7. Æneid.
Sulcare terram. Seneca in Octauia.
Arare æquor, apud poetas nauigare ſignificat. Virg.3. Æneid. Ouid.1. Triſt. eleg.2.
Dente do arado, onde ſe encayxa o ferro. Dens,tis, Vel, Dentale,is,p. prod.g.n. Binæ aures duplici aptantur dẽtalia dorſo. Vrg.1. Geor.
Arada couſa, aliàs laurada. Aratus,a,um. Partic.
Sulcatus,a,um. pen. prod. Particip.
Terra arata. Ouid.1. Faſt.
Rura ſulcata vomere, Lucan. lib.1.
Aráme. Æs regulare, vel æs ductile, Pli. lib.34. cap.8. Vide Theſaurum.
Aranha. Araneus,ei,g.m. Colum. lib.9. cap.14. Plin. lib.8. cap.28.
Aranea,ea. Virg.4. Georg. Ouid.6. Metam.
Aranha pequena. Araneolus,i. pen. corr. Virg. in Culice.
Araneola,æ, pen.c. Cicer.2. de Natu. Deor.
Téa de aranha. Aranea,eæ. Ouid.4. Metam. Catul. ad Fabullam 13.
Logar de muytas aranhas, ou que tẽ muytas téas de aranhas. Araneoſus locus. Plin. lib.12. cap.1.
Arauia. Sermo Arabicus.
Arbitrar. Arbitror, pen. cor. arbitraris, Cic.6. Verr. Vlpianus in l. Diem proferre. §. ſiquis litigatorum, D. de receptis arbitris.
Arbitrio. Arbitrium,ij. Arbitratus,us, p. prod. Cic.1. & 4. Verr.
Ad arbitrium ſuum ſcribere. i. ad voluntatem, Cic.1. de Finib.
Arbitratu ſuo vendere, Cic.6. Verr.
Meo arbitratu loquar, Cic.1. de Orat.
Arbitro juyz. Arbitèr, p.c. arbitri, p.c. Cic.1. Offic. & pro Roſc. Comœdo.
Vide *Louuado, & louuamento.*
Arbitaria couſa, aliàs voluntaria. Arbitrarius,a, ium. Vt, pœna arbitraria. Sipontinus.
Arca. Arca, arcæ.
Na arca aberta o juſto pecca. Peccatũ comitatur occaſionem, ex Recentioribus.

Arqueta, ou Arquinha. Arcula,æ, p.c Cic.2. Offi.
Arca de guardar pão cozido. Mactra,æ. Gellius lib.13. cap.23.
Panarium,ij. Sueton. in Caligula, c.18. Pli. lib.1. epiſt.6.
Arca de liuros. Armarium,ij, Cic. pro Cælio.
Arcabuz. Tormentum manuale. Vel, Arcabuzium,ij, ex Recentioribus.
Archanjo. Archangelus,i, pe. cor.
Arcebiſpo. Archiepiſcopus,i, pen. cor.
Archipræſul, archipræſulis, pen. cor.
Metropolitanus,i, pen. prod.
Arcebiſpado, dignidade. Archiepiſcopatus, us, pen. prod.
Arcebiſpado, aliàs a comarqua. Diœceſis,is,g.fœ. pen. prod. Cic. Appio lib.3. epiſt.8.
Arcediago. Archidiaconus,i, pen. cor.
Arcipreste. Archipresbiter, pen. corr. Acrhipresbiteri, pen. corr.
Arcipelago, i. Mar de Grecia. Mare Ægeum. Plin. lib.4. cap.11.
Arco de béſta, ou de qualquer couſa. Arcus, us.
Arco da velha. Iris, iris, vel Iris, iridis, pe. cor. Virg.9. Ænei.
Arcus, us, Cic. de Nat. Deor.
Arcus cæleſtis. Plin. lib.12. cap.24.
Arco de edificios. Fornix, fornicis, pen. corr. gen. fœmin.
Arco de cubas. Cuparum circulus.
Arcar cubas, ou toneys. Cupas, vel dolia circulis cingere. Plin. lib.14. cap.21.
Arder. Ardeo,es. arſi, ſine ſupino. Ardeſco, cis.
Flagro,as. Conflagro,as.
Ardere, vel flagrare, vel cõflagrare amore, Cic.4. Verr. & 4. Tuſcul. & 7. Verr.
Facilè ardeſcere. Lucret. lib.6.
Expleri mentem nequit, ardeſcitque tuendo. Virg.1. Æneid.
Ardente couſa, aliàs couſa que arde. Ardẽs, tis. Participium, vel nomen ex participio.
Flagrans, tis. Nomen ex participio, Cic.5. Philip. & 4. Tuſcul.
Candens, tis, nomen ex Participio, Cicer.2. Offi. de Dionyſio, Qui cultros metuens tonſorios candente carbone ſibi adurebat capillum?
Ouid.2. Metam. Vixq; ſuis humeris candentem ſuſtinet axem.
Ardente mente. Ardentèr, aduerb. Vt, ardentèr cupere,

cupere, i.vehementèr,Cic.4.Tuscul.
Ardentiùs appetere.Cic.4.de Finib.
Ardida cousa,aliàs queymada. Combustus,a,um. Particip.Cic.Attico lib.14.
Crematus,a,um. Participiũ, Cic.1.de Diuinat.
Ardor. Ardor, ardoris.Vt, oculorum ardor, Cicer.pro Cornel.Balbo.
Solis ardore torreri,Cic.in Somnio.
Ardil de guerra. Stratagema,pe.prod.stratagematis ,pen.corr. Cic.Attico lib.5.89.
Ardilosa cousa. Industrius,a, ium. Solers,tis. Ingeniosus,a,um, adiectiua. Cic.multis in locis.
*Aréa.*Arenæ,æ, pen.prod.
Arenula,æ, pen.corr. Diminutiuum. Plin. lib.30.cap.3.
Mina de aréa. Arenariæ, arenariarum,Cicer. pro Cluentio.
*Areenta terra,ou saybro.*Sabulo,pe.c.sabulonis. Vel Sabulum,i,pe.cor. Plin.lib.17.cap.4. Columel.lib.3.cap.11.
Cousa misturada com aréa. Arenatus,a,um.Vt, Calx arenatus, Cato de Re rust. cap.18.
Areenta cousa,i.que tem muyta aréa. Arenaceus, a,eum.Arenosus,a,um,adiectiua.
Terra arenacea.Plin.lib.17.cap.7.
Terra arenosa.Ouid.14.Metam.
Littus arenosum Libiæ,Virg.4.Æneid.
*Arenga.*Oratio,onis.
Arenque pescado. Halec,halecis,p.p. gen.fœm. Halecula,æ, pen.corr. Colum.lib.6.cap.8.
Argaço do mar. Alga,æ.Horat.2.Serm.5.
Algosus,a, um,adiect. Locus algis abundans,Plin.lib.32.cap.9.
Argamaça. Opus ligninum,Colum.li.1.cap.6. Rudus nouũ . Vitruuius lib.7. cap.1.Plin. lib.36.cap.25.
Argamaça de edificios velhos,e caidos. Rudus vetus,ex Plin.apud Thesaurũ.
Argamaça renouada. Rudus rediuiuũ.Vitruuius lib.7.cap.1.
Arganaz especie de rato. Glis,gliris, Masc.gen. Pli.lib.8.cap.57.
Argel cousa, aliàs cousa mofina,& que tem pouca ventura. Infelix,cis.Infortunatus,a,um,adiectiua.Terent. Eunuch. Actu 2.Scena 2. & Actu 2. Scena 3. Cic.Attic.lib.2.epi.39.
Argueyro. Festuca,æ,pe.prod.
*Argola de ferro.*Circulus ferreus.
Annulus ferreus.
Arguir. Arguo,is. Vt,arguere aliquem aliquo crimine . Vel de aliquo crimine, Cicer.7. Verr.& lib.2.de Inuent.
Arguitur patrem occidisse Sextus Roscius. Cicer.pro Sexto Roscio.
Arguere furti,Cicer.pro Rabirio.
*Arguidor de males,aliàs Vrdimalas.*Machinator, scelerum , Cic.in Catilin.
Hortator scelerum.Virg.6.Æneid.
Argumentar. Argumentor,aris.Disputo,as,p. corr.Cic.pro Milone .
Dissero,is,pen.cor.Cic.1.de Finib.
Argumentis vti,Cic.1.Academ.
Argumentis agere,Cic.pro Cælio.
Argumentis contendere.
Argumentador. Disputator, p.p.disputatoris. Cicer.1.Offic.
*Argumento.*Argumentum, i.
Pór argumento. Ponere argumentum,Cic.2.de Orat.
Arismetica. Arithmetica,æ,pen.corr. Vel,ars numerandi.
*Arma offensiua.*Telum, i.
Armas defensiuas, & offensiuas. Arma,orũ,Cic. pro Cecinna. Arma alia ad tegendum,alia ad nocendum.
Armada. Classis,is.Vel Classicula,æ, pen.corr. Diminut.Cic.Attico.lib.16.
Cousa de armada,ou que pertence á armada. Classicus,a,um,pen.corr. Vt,Classica bella. Propert.lib.2.eleg.1.
Armadilha pera tomar aues,ou feras. Decipula, æ,pen.corr.Sipontinus.
Armadilha pera tomar aues pellos pés. Pedica,æ, pen.corr. Virg.lib.1. Georg.Tunc gruibus pedicas,& retia ponere ceruis.
Armar. Armo,as,Verbum actiuũ. Cic. multis in locis.
Armada cousa. Armatus.a,um,pen.prod.Participiũ,Cic.pro Cecinna.
Armis indutus vel circumdatus. Virg.9. Æneid.
Paludatus,a,um,p.p.adiect. Cicero.Attico lib.4.Iuuen.Saty.6.
Cousa meyo armada. Semiermis,& hoc semierme,adiect.Liu.lib.5.bell.Pun.
*Armarse.*Armor,aris,Cic.pro Milone.
Arma capere,Cic.pro Rabir. perduel. reo.
Arma induere,Ouid.14.Metam.

Armis aptari, Stat. 11: Thebaid.
Cota de armas. Paludamentum, i. Budæus apud Thesaurum.
Armar naos. Armare naues, Cæs. li. 5 bell. Gall.
Armar çilada. Insidior, aris. Cic. in Orat.
Collocare insidias, Cic. pro Milone.
Instruere insidias, Cic. pro Cluent.
Parare insidias, Cic. pro Sexto Rosc.
Moliri insidias, Cic. pro Cluent.
Tendere insidias, Cic. pro Rosc. Comœdo.
Armar çancadilha. Supplanto, as, Cic. 3. Offic.
Almazem de armas. Armamentarium, ij, Cicero lib. 1. de Orat. Liu. 6. bel. Pun.
Armas de geração. Insignia gentilitia. Vel, Stemma, stemmatis, p.c.
Armar bésta. Tendere, vel contendere arcum, vel incuruare arcum.
Armatoste de besta. Vertibulum, i, p.c.
Armar cõ panos. Aulæis ornare.
Armeyro, que faz armas. Armorum faber.
Armentio. Armentum, i.
Cousa de armentio. Armentalis, & hoc armentale, p.p. adiect.
Armentinus, a, um, p.p. adiect.
Armentalis equa, Virg. Æneid. 11.
Fimus armentinus, Plin. lib. 28. c. 17.
Pastor de armentios. Armentarius Custos, Virg. lib. 3. Georg. Vel, Pastor armentarius.
Arminho. Hermelinus mus, apud Thesaurum. Vel, mus peregrinus.
Armoles erua. Atriplex, p. c. atriplicis, p.c.g.n. Plin. lib. 20. c. 20.
Armonia. Harmonia, ę, p.c. Cic. 3. de Nat. Deor. Concentus, us, Cic. in Somnio.
Cousa de armonia. Harmonicus, a, um, pen. cor. adiect. Plin. lib. 2. c. 109.
Alij legunt, harmoniacus, etiam p.c.
Arnela de dente. Dens exesus, Cels. lib. 6. c. 9. Dens corrosus, vel Erosus.
Aro de peneira. Circulus incerniculi.
Aroeyra. Lentiscus, i, fœmin. gen. Colum. lib. 5. cap. 10.
Cousa de lentisco, ou feyta de lentisco. Lentiscinus, a, um, pen. cor. Vt, Lentiscinum oleum, Plin. lib. 23. c. 2.
Arpa. Cithara, æ, p.c. Plin. lib. 17. c. 56.
Tangédor de arpa. Citharædus, i, Cic. 5. Tusc. Citharista, æ, m.g. Cic. 3. Ver.
Molher, que tange arpa. Citharistria, æ, Terent. Phorm. 1. 2.
Arpéo. Harpago, p.p. harpagonis. m g. Peritiores legunt, harpagon, onis, *porque se acha* harpagonas *no acusatiuo plural.*
Arquejar. Anhelo, as, pen. prod. Vel, Ilia ducere, Horat. 1. epist. 1.
Ilia trahere, Plin. lib. 16. c. 6.
Ouid. lib 1. de Remed. Amor. Principio cliui noster anhelat equus.
Arqueta, ou arquinha. Vide supra.
Arquibanco. Subselliũ, ij, Cic. pro Rosc. Amer.
Arrabalde. Suburbium, ij, Cic. 12. Philip.
Arrabeca. Vide *Rabeca.*
Arrebique. Pigmentum, i. Vel, Purpurissum, i, ex Diuo Hieronymo.
Arraya do reyno. Confinia, vel limites regni. *Melhor diremos, Raya.*
Arrayal. Castra castrorum.
Assentar arrayal. Castrametari. Castra ponere, vel disponere.
Arrayar, i fazer rayos. Fulmino, as, p.c. Plin. lib. 2. cap. 7.
Arráyz de barcos. Nauicularius, ij, Cic. 7. Ver. Nauiculator, oris, Cic. pro lege Manil. Nauclerus, i, p.p. Græcum est.
Arrancar. Vello, is, velli, vel vulsi, vulsum. Auello, is. Euello, is. Reuello, is. Extirpo, as, omnia apud Cicer.
Eradico, as, p.p. Terent. And. 4. 5.
Barbam vellere alicui, Adag. Horat. 1. Ser. Sat. 3. *zombar, & escarnecer de alguem.*
Arrancamento, assi. Auulsio, onis. Euulsio, onis.
Dentis euulsio, Cic. 3. de Nat. Deor.
Arrancar da memoria, i fazer esquécer. Ex memoria reuellere, vel euellere, Cic. 13. Phil. & pro Sextio.
Arrancar espada. Distringere gladiũ, Cicero. 3. Officiorum.
Gladium è vagina educere, Cicero lib. 2. de Inuent.
Arrancada espada. Strictus gladius, Cicero 2. Philipp.
Districtus ensis, Horat. 2. Carm. Ode 1.
Ensis eductus vagina, Silius lib. 13.
Arranhar. Vnguibus lacerare. Cicero 2. Tuscul.
Vngues imprimere, Plin. lib. 8. c. 16.
Vnguibus lædere.
Arranhadura. Vnguium laceratio.
Arranhada cousa. Vnguibus laceratus. Vel

Vel Læsus.

Arras. Arrha,æ, Plin.lib.33.cap.1.
Arrhabo,onis.apud Recentiores.
Arrhabo,pro pignore. Terent. Heaut.3.3.
Et relicta huic arrhaboni est pro illo argento.

Arrasar,i fazer raso. Æquo,as. Exæquo,as.
Hostio,is,hostiui,Plaut. Asinar.7.

Arrasada cousa. Æquatus,a,um.Particip.
Exæquatus,a,um.Participium, Lucre.lib.5.

Arrasador com que arrasão as medidas. Hostorium,ij, Radius,ij.Plaut.apud Thesaurum.
Aliàs rasão.

Arrasar,aliàs destruir,e pôr pôr terra. Euerto,is.
Destruo,is.Vel solo æquare. Vide *destruyr*.

Arrastar. Rapto,as. Virg.1.Æneid. Ter circum Iliacos raptauerat Hectora muros.
Quadriiugo curru iactari,Cic.1. Tusc.

Arrastada cousa. Raptatus,a, um,pe.prod.Participium.
Cic.pro Sextio. Fortunæ vexatæ, dissipati filij,raptata coniux.

Arratel. Libra,æ.
Emi pisces ad vnã libram. *cõprey hũ arratel de pescado,ou de peyxes.*
Emi pyra asse in singulas libras. *comprey o arratel de péras á quatro reays.*

Arratel & meyo. Sesquilibra,æ.

Arrazoar.i.vsar de razões.Arrazoar feytos,arrazoada cousa,& similia.Vide *Razoar* litera R.

Aa rebatinha. Raptim, aduerb. Plin. lib.17. cap.14.

Arrebatadamente, i.de pressa. Raptim, aduerb. Cic. Attico lib.1. epist.15. Cæsar lib.1. bell.Ciuil.

Arrebatar. Rapio, is, rapui, raptum. Eripio, eripis,pen. cor. surripio,surripis, pe. cor. omnia apud Cicer.

Arrebatador. Raptor, oris. Plaut. Trinum.5. Raptores panis, & peni.

Cousa amiga d'arrebatar. Rapax,cis.Adiect.Cic. in Pisonem,Olim furunculus,nunc rapax.

Arrebatada cousa,aliàs furtada. Raptus,a,um.
Ereptus,a,um.Participia.
Raptus à Dijs Ganimedes,Cic.1.Tusc.

Arrebatada cousa, aliàs sem consideração.
Inconsideratus,a,um,adiectiuum.Cicer.3. Tuscul.
Inconsiderans, pen. cor. inconsiderantis, adiect. Cicer.2.de Diuinat.
Inconsultus,a,um. adiect. Cicer. pro Deiotaro.
Temerarius,a,iũ,adiect. Cic.pro Deiotaro.
Præceps,præcipitis, pe.corr. adiect. Cic.5. Philip.

Arrebatadamente, i.sem consideração, Inconsultè aduerb.Cic.1.de Natur.Deor.
Temerè,pen.cor.aduerb.Cic.1.de Inuent.
Inconsideratè, pen. prod. aduerb. Cic.1. Offic.
Nullo consilio,Cic.1.de Inuent.
Præcipitantèr,aduerb. Lucr.lib.3.
Inconsultò,aduerb.apud iureperitos.

Arrebatada cousa, aliàs agastada. Irritabilis, & hoc irritabile, pen. corr. adiectiuũ. Cicer. Attico lib.1.epist.12.

Arrebentar. Rumpor,rumperis,pen.corr.
Crepo,as,crepui,crepitum.
Virg.5.Æneid.Etacuto muriceremi Obnixi crepuere.

Arrebentar a outrem. Rumpo,is, actiuum.

Arrebentar as aruores. Germino,as, pen.corr. Plin.lib.3,cap.4.
Pullulo, as, pen.corr. Plin.lib.17.cap.10.

Arrebeçar. Vomo, is,vomui,vomitum,pe.cor. Cic.pro Deiotaro,& 2.Philip.

Arrebeçado, i.a cousa, que se arrebeça, aliàs vomito. Vomitus,us, pe.cor.mascul gen.Celsus multis in locis.
Vomitio,onis.Cic.2.de.Natur.Deor.

Arrecadar diuidas. Consectari debita. Cicero Attico lib.13.

Arrecadar com effeyto, aliàs receber. Recipio, recipis,pen.corr.
Recupero,as,pen.corr.

Arrecadação, aliàs certidão. Testimonium,ij. Cicer.pro Quinto Roscio.

Arrecadas das orelhas. Inauris,is, Vel in Plur. Inaures, inaurium. gen.fœm. Plaut. Epid. 13. & Menęh.12.

Arrecear,aliàs recear. Metuo,is,metui,Ci.d Sen.
Pauco,es,paui,Cic.5.Philip.
Vereor, vereris,pen. prod. Cic.5. Verr. & pro Milone.
Timeo,es,timui,formido,as, pen.prod.Cic. Attico lib.9.epist.173. & epist.169.

Arreceo,aliàs receo,medo,ou temor. Pauor,oris. Metus,us.Timor,oris. Formido,pen.prod. formidinis,p.c.omnia apud Cic.4.Tuscul. Timiditas,p.c.timiditatis,Cic.3. Tuscul.

Arreceosa cousa, aliàs cousa que ha, ou tẽ medo, & arreceo. Timidus,a,um, p.c. Cic. in Pisonẽ, & de Finib.5.
Pauidus,a,um,p.c.adiect. Virg.3. Georg.& 8.Æneid.
Meticulosus,a,um,p.p. adiectiuum. Plaut. Amphit.4.
Formidolosus,a,um,p.p.adiectiuũ, Teren. Eunuch.4. 6.
Formidolosus,sumitur etiam passiuè. Vt, bellum formidolosum, Cic. in Pisonem.
Res formidolosæ,Cic.4.Tusc.
Arreceosamente. Formidolosè,p.p.adiect. Cic. pro Sextio.
Timidè,p.c.aduerb. Cic.2. Tusc.
Pauidè,p.c.aduerb.Liu.5.ab Vrbe.
Arredar, aliàs afastar. Amoueo,amoues, p.corr. Cic.Attico lib.1.7.
Arceo,arces,arcui,absq; supino, Cicero in Paradox.
Remoueo,remoues,p.c. Cic.1.Offic.
Arredada cousa, aliàs afastada. Amotus, a, um, p.p.Participium.
Remotus,a,um, Particip. Vt, Remotus à religione,Cic.pro Fonteio.
Arédea solta. Licentèr,aduerb. Cicer.in Orat. Liu.lib.6.bell.Pun.
Loris solutis.Ouid.1.de Arte Aman.Dum licet,& loris passim potes ire solutis.
A redor. Circum. præpositio accusatiui , Cic. pro Quinctio.
Circum circa, aduerb. Sulpitius ad Cicer. lib.4.epist.5.
Cæpi regiones circum circa prospicere, idest,ab omni parte.
Arrefecer. Frigesco,is,Cælius ad Cic.lib.8.9.
Refrigesco,is,Cic.Quint. Frat. lib.2.epist. 10.& lib.3. 24.
Refrigeror,p.c.refrigeraris, verbum passiuum,Cic.de Senect.
Fazer arrefecer. Frigefacio,is, p.c. Refrigero, as, p.c.Cic.2.de Nat.Deor.
Arrefecida cousa. Refrigeratus,a,um, p.p. Particip.Cic.2.Ver.
Frigefactus,a,um,Partic.Plau.Pænul.11.
Arrefecimento. Refrigeratio, onis, Cicero de Senectut.
Arregáçar. Succingo,is. Succinxi,succinctum.
Arregaçada cousa, aliàs com as abas na cinta. Succinctus,a,um.Nomen ex partic. Pli.lib.16. c.10.Quintil.lib.2.c.2.
Arreganhar os dentes. Ringor,ringeris, p.c. Deponens verbum. *He proprio dos caẽs.*
Arreganharse.i.irarse. Ringor,ringeris , pe.cor. Terent.Phorm.2.2.
Arreganhada cousa, aliàs aberta. Fressus,a,um. Vt fressa faba,Celsus lib.5. c.18.
Arregoar, aliàs fazer regos. Sulco,as,Colum.lib. 11.cap.2.
Terram in sulcos proscindere.
Sulcos infodere,Colum.lib.3.c.13.
Sulcos infindere, Virg.4.eclog. & lib.5. Æneid.
Arreygar. Radices agere,Cic.2.Offic.
Radicor,p.p.radicaris,Plin.lib.18.c.7.
Radicesco,radicescis.Senec.epist.87.
Arreygada cousa, ou cousa de raizes. Radicatus,a, um,Particip. Columel.de Arboribus cap. 20. Arbores, & radicata semina Autumno serito.
Cousa que tem muytas raizes. Radicosus,a,um, pen.prod. adiectiuum.
Plin. lib.16.cap. 34. Omnium ederarum genere radicosa brachia.
Arreygado, aliàs abonado & rico. Locuples,pen. corr.locupletis, p.prod. adiect.
Arrematar.i.atar muyto. Religo,as, pen.corr.
Reuincio,is,reuinxi,reuinctum.
Arrematada cousa.i.bem atada. Religatus,a,um, pen.prod.Particip. Cicer. Tuscul.1. & lib. 2.de Inuent.
Reuinctus,a,um,Particip.Virg.2. Æneid.
Arrematar as terras.i.tornar á laurar o que ja estaua sameado. Aratro,as. Plin lib.18. cap.20.
Arrematar, aliàs vender por arremataçāo, ou ao leylāo. Auctionor, pen. prod. auctionaris. Cicer.pro Quinctio.
Auctionem facere, Cic.6. Verr. Plaut. Menæh.24.
Subhasto,as, apud Thesaur.
Addico, is.
Aremataçāo assi. Auctio,onis,Cic.pro Cecin.
Arrematar os milbos.i.darlhe segundo sacho. Resarrio, is.
Arrematada cousa, aliàs vendida por arremataçāo. Res per auctionẽ vendita,vel sub hasta.
Arremedar, aliàs imitar. Imitor,p.cor. imitaris, imitatus sum.
Fingo,is,finxi,fictum.
Effingo,is. Adumbro,as.

Imitari

Imitari gestum alicuius, Lucr. lib. 4.
Fingere, vel effingere mores alicuius, Cic. 4. Academ. & lib. 1. de Legib.
Veteres casus, fictosq; luctus vellem imitari, atq; adumbrare dicendo, Cicero 2. de Orat.
Imitatur sermones hominis turdus, Plin. lib. 10. cap. 42.
Cousa arremedada, ou imitada. Imitatus, a, um, p.p. Participium passiuę significationis.
Fictus, a, um. Effictus, a, um. Adumbratus, a, um. Participia. Vt,
Simulachra imitata, Cic. de Vniuersit.
Effictí mores, Cic pro Rosc. Amer.
Res fictę, & adumbratæ, Cic. de Amic.
Arremedador, ou imitador. Imitator, pen. prod. imitatoris, Cic. 3. de Legib. & Philipp. 3. & lib. 3. de Orat.
Arremessar algũa cousa da mão. Iacio, is, Ieci, iactum. Proijcio, proijcis, pen. corr. cum accusatiuo, Cic. & alij.
Iaculor, pen. corr. iacularis, Vt, Iuppiter iaculatur fulmina. Ouid. 2. Metam.
Cousa arremessada assi. Iactus, a, um.
Proiectus, a, um. Participia. Cic. 2 de Lege Agrar. & Philip. 12.
Arremesso. Iactus, us. Vt,
Iactus fluminum. Cicer. 5. in Catil.
Iactu se dedit in æquor. Virg. 4. Georg.
Arremessão. i. Lança de arremesso. Iaculum, i. pen. corr. Vt, Insignis iaculo. Virg. 10. Æneid.
Ferro iaculabor acuto. Ouid. in Ibin.
Arremeter. Inuado, is, pe. prod. inuasi, inuasum. Adorior, adoriris, pen. prod. adorsus sum. Vel, Facere impetum in aliquẽ, Cicer. pro Rosc. Amer. & Verr. 3. & 6.
Inuadere vrbem, vel in vrbem, Cic. 3. Ver. Liu. lib. 10. ab Vrbe.
Adoriri aliquem gladijs, vel à tergo, Cicer. pro Sextio, & pro Milone.
Arremetedor. Impetuosus, a, um, adiect. p. prod. Plin. lib. 35 c. 10.
Arrenegar d'alguem, aliàs blasfemar. Blasphemo, as, p.p. In sacris Biblijs, & in Thesaur.
Arrenegar da Fee. A vera religione deflectere.
A fide orthodoxa deficere.
Apostoto, as, p.c. Cyprian. ad Corn.
Arrenegado. Apostata, ę, pe. cor. m. g. vel, Legis Euangelicæ proditor.
Arrendar, i. dar pôr arrendamento. Loco, as, cum accusatiuo, Cic. 7. Verr.
Arrendada cousa i. dada por arrendamento. Locatus, a, um. Patticipium.
Arrendamento assi. Locatio, onis.
Arrendador, que daa pôr arrendamẽto algũa cousa. Locator, p.p. locatoris.
Arrendar. i. tomar pôr arrendamento. Conduco, is, pen. p. Cic. Tironi lib. 16. epist. 18.
Arrendamento nestaforma. Conductio, onis.
Arrendador, que toma pôr arrendamento. Conductor, oris.
Arrendar, i. dar segundo sacho. Resarrio, is.
A reo. Sine intermissione.
A rêo, i. pôr ordem. Ordine. Vel, Ex ordine. Cic. Attico lib. 12. & Ver. 6.
Arreos de caualo. Phaleræ, p.c. phalerarũ, Cic. Ver. 5. & 6.
Caualo com arreos, aliàs ajaezado. Equus phaleratus, Liu. lib. 10. bel. Pun. Vel phaleris ornatus.
Arrepelar. Vellere capillos. Propert. lib. 3. eleg. 24.
Arrependerse. Pœnitet, p.c. pœnitebat, pen. pr. pœnitere, pen. prod.
Cic 5. Tusc. Sapientis proprium est, nihil, quod pœnitere possit, facere.
Arrependimento. Pœnitentia, æ, Pli. li. 17. c. 12.
Arrependida cousa. Pœnitens, p.c. pœnitentis, Vel, pœnitentia ductus.
Cic. 12. Phil. Portus optimus pœnitenti mutatio consilij.
A requerimento, ou a rogo d'alguem. Alicuius rogatu, Cicer. 1. de Natur. Deor.
Arreuezadamente, aliàs reuezadamente. Inuicem, p.c. Vicissim, pen. cor. Mutuò, aduerbia.
Plaut. Menæh. 1. Pli. lib. 6. c. 1. Cic. Põpeio, lib. 5. epist. 7. Planc. Cic. lib. 10. epist. 9.
Arrazoar. Vide *Razoar.*
Arriba. Sursum, aduerbium.
Arribar. Ad portum redire.
Arrigar. Vide *Arrancar.*
Arrimar algũa cousa a outra. Applico. as, p. cor. aui, atum, vel applicui, applicitũ, p.c. Vt, Applicare scalas muris, vel ad muros. Liu. lib. 6. bel. Pun.
Arrimarsea fraco esteo. Ad caducum parietem inclinare.
Arrimada cousa, ou chegada, ou encostada a outra. Appli-

Applicatus,a,um,pen.prod.
Reclinatus,a,um,pen.prod.
Inclinatus,a,um,pen.prod. Participia.
Acclinis,& hoc accline,p.p. adiect.
Cæsar lib.6. bell. Gall. His sunt arbores pro cubilibus,ad eas se applicant, atq; ita paulum reclinatæ quietem capiunt.
Acclinis arbori,vel trunco,Plin.li.8.c.15. Virg.10.Æneid.
Alij legunt accliuis. Turnebus tamen,acclinis,& rectiùs.

Arrîmo,aliàs empáro. Refugium,ij. Portus,us.
Perfugium,ij: omnia apud Cicer.
Perfugium,portusq; supplicij exilium,Cic. pro Cecinna.

Arrioz. Globulus lapideus.

Arripiarse com medo, ou cõ frio. Horreo,es.
Exhorreo,es,Cic.Attico 2. 21.
Horresco,cis,Terent.Adelph.4. 4.

Arripiamento com medo , ou frio , Horror,oris.
Virg.3.Ænei. Mihi frigidus horror Membra quatit.
Comæ arrectæ horrore,Virg.4.Æneid.

Arripiada cousa. Horrens,tis,Particip.
Hispidus,a.um,p.c.adiect.
Horridus,a.um,p.c.adiect.
Horrens leo,Virg.9.Æneid.
Hispidus aspectu,Plin.lib.22.c.6.
Horridum corpus, Cic.pro lege Agrar.

Arriscarse. Committere se periculo , Cic. pro lege Manilia,& Attico lib.1. 8.

Arriscarse a morrer. Committere se periculo mortis.Cic.pro lege Manilia.

Arriscada cousa. Res commissa periculo.

Arisco de outrem. Alterius periculo.

Arrijar da doença. Conualeo,conuales,p.c.
Conualesco,cis, Cic.Carnificio li.10.epist. 19.Hircius noster tardius conualescit.
Conualescere ex morbo,Cic.de Fa'o,

Arroba. Não pude alcançar nome Latino,nẽ Grego, que signifique arroba,
Diremos. Pondus, quod apud nos dicitur *arroba.*

Arrobe. Sapa,æ,Plin.lib.23.c.2.
Defrutum,i,p.c.Plin.lib.14. c.92.

Fazer arrobe. Defrutare vinum , Columel.lib. 2.cap.22.
Defrutum facere,Colum.loco citato.

Arrochar. Vide *Apertar.*

Arrochada cousa. Vide *Apertada cousa.*

Arrocheiro. Vide *Almocreue.*

Arrogancia. Arrogantia,æ. Superbia,æ. Insolentia,æ,Cic.Attico lib.10. cap.121.

Arrogante cousa. Gloriosus,a,um, p.p. adiect. Cic.1.Offic.
Insolens,pen.cor.insolentis,adiect. Cicero pro Marcello.
Superbus,a,um,adiectiuum,Cicero Attico lib.8. 148.
Arrogans,pen.cor.arrogantis,adiectiuum, Cic.3.Ver.

Arrogantemente,i.com arrogancia. Arrogantèr. Insolentèr.Superbè,aduerb.Cicer.1.Offic. Tusc.4.& Liu.lib.1.ab Vrbe.

Arroido. Rixa,æ.

Apartar o arroido. Sedare rixã,Liu.2.ab Vrbe.

Arrombar. Conuello,is,conuelli, vel conuulsi, conuulsum.
Effringo,is,effregi,effractum.
Cõuellere repagula,atq; effringere valuas, Cic. Ver.6.
Fores effregit, atq; in ædes irruit alienas. Cic.loco citato.

Arrombada cousa. Conuulsus,a.um. Effractus, a,um,Participia,Cicero in Pisonem,& pro Murena.

Arrotar. Ructo,as,Cic.2.Philip.
Ructor,aris,deponens. Vt,
Versus ructari, Horat.in Arte.

Arrotador. Ructator,p.p.ructatoris.

Arrotadora. Ructatrix,ructatricis, pen.p. f.g. Martial.lib.10.

Arrouparse. Cõtegere, vel operire se vestibus.

Arroupado. Vestibus contectus , vel opertus.

Arroz. Oriza,ç.Plin.lib.18.cap.10.

Arruda crua. Ruta,æ,Plin.lib.20. c.13.

Arrufarse. Irascor,irasceris,p.c. Indignor,indignaris. Stomachor,p.c.stomacharis,Cic. de clar.Orat.& lib.1.de Inuent.

Arrufado. Iratus,a,um,p.p. Participium.
Stomachosus,a,um,p.p.adiect.
Vel,ira accensus,vel incẽsus: omnia apud Ciceronem.

Arrugada cousa. Rugosus,a,um,p.p. adiectiuũ, Plin.lib.12.c.13.

Arrugar,i fazer rugas. Rugas contrahere.

Arruinar o edificio,i.estar pera cair , Ædificium minatur ruinam.

Arruinada cousa,i.que està pera cair. Ruinosus, a,um,pen.p. adiectiuum. Vt,

Ædes

Ædes ruinosæ, Cic.3.Offic.

Arrular, ou adormentar. Sopio, is, sopiui, sopitũ, p.p. Liu.4.bel.Pun.

Soporo, as, p.p. Plin.lib.28.c.8.

Arrimar, i. pôr per ordem. Ordino, as.p.c. Vel suo loco collocare.

Dispono, is, pen.prod. Cic.1.de Orat.& lib.1.de Inuent.

Struo, is, struxi, structum, Cicero.1.Tuscul. Ouid.1.Metam.

Arrimada cousa, i. posta per ordem. Dispositus, a, um, pen.cor. Participium, Cicer.pro Rosc. Amerin.

Res suo loco collocata, vel, bene collocata.

Ordinatus, a, um, p.p. Participium.

Vt, Ordinata disciplina, Liu.li.4.bel.Pun.

Structus, a, um, Particip. Cicero 1. Tuscul. & de Orat.

Arte. Ars, artis, f.g.

Arte mecanica. Ars vulgaris, Cic.pro Ros. Am.

Arte magica. Ars Magica, Virg.4.Æneid.

Artista, que exercita algũa arte. Artifex, pe.cor. artificis.

Artificio. Artificium, ij, Cic.6.Ver.

Opus, operis, p.c.n.g. Vt,

Mirabili opere perfectum candelabrum, Cic.6.Ver.

Artificioso, i. que faz algũa cousa pôr arte. Artificiosus, a, um, p.p.adiect.

Cic.de Nat.Deor.2.Zeno igitur, &c.

Artificiosa cousa, i. feyta per artificio. Artificiosus, a, um, p.p. Vt,

Opus artificiosum.2.de Nat.Deor.

Artificialis, &, e, p.p.adiectiuum. Quintil. lib.5.cap.5.

Artificiosamente, i. per arte. Artificiosè, p.p.aduerb.Cic.1.de Orat.

Arteyro, i. Manhoso, ém má parte. Callidus, a, um.pen.cor.

Astutus, a, um, pen.prod.

Malitiosus, a, um, p.p. Vafer, a, um.

Veterator, p.p.veteratoris.

Versutus, a, um, p.p. Versipellis, &, e, adiectiua omnia, & apud Cicer.passim. Vide, *Maliciosо, Trincado, Astuto.*

Artelho do pé. Talus, i. Cic.pro Cluentio. Purpura vsquè ad talos demissa.

Cousa do artelho, ou que pertence ao artelho. Talaris, & hoc talare, pen.prod.adiectiuum.

Talaris tunica, Cic.7. Verr. idest, vsq; ad talos demissa.

Talus, *tambem se toma pello dado.* Vnde, Talarius, a, ium, adiectiuũ. Vt, Ludus talarius, apud Cicer.lib.1.Offic.

Artelharia. Tormenta bellica.

Artelheiro. Tormentarius fusor.

Artimige, erua. Artemisia, æ. Plin.lib.25.cap.7. Ambrosia, æ, ex Dioscoride, & Plinio.

Artigo. Articulus, i. pen.corr.

Articular. Articulo, as.pen.corr. Lucret.lib.4. Vel, formare articulos.

Artigo da fé. Articulus fidei.

Aruorar, aliàs leuantar bandeira. Vexillum erigere.

Aruore. Arbor, arboris, pen.corr.g.f.

Aruoreta, i. aruore pequena. Arbuscula, æ, pe.c. Colum.lib.11.cap.2.

Frutex, fruticis, pen.corr. mascul.gen. Vide Plin.lib.14.cap.16.

Aruorédo. Arbustum, i. Virg.2. eclog.

Arboretum, i, pen.prod. Gel.lib.17.cap.2.

Fazerse aruore. Arboresco, cis. Plin.lib. 19. cap.4.

Cousa de aruore. Arboreus, ea, eum, adiectiuũ. Vt, arborei fœtus, i. poma, Virg.1. Georg. Arborea cornua ceruorum. Virg.1.Æneid. quæ sunt velut arbores.

Arborarius, aliud adiect. Vt, arborarius picus, qui in arboribus nidificat. Plin.lib. 30.cap.16.

Cortador de aruores. Arborator, pen.prod.arboratoris. Plin.lib.18.cap.33.Colu.lib.11. cap.1.

Plantar aruores pera vueyras. Arbusto, as. Plin. lib.17.cap.23.

Aruore pera plantar. Arbor germinalis. Vlpia. in l.Fructus, §.Si fundum. D.sol.matrim.

Aruore seca, alias calmaria no mar. Malacia, æ, Cæsar lib.3.bell.Gall.

Az dos dados, i. hũ ponto. Canis, is. Pers.Saty.3.

Aas Vezes. Aliquãdò. Interdum. Nonnunquã, aduerbia, apud Teren.& Ciceronem multis in locis.

Aas due Marias. Ad crepusculum vespertinũ.

Asa de passaro. Ala, æ.

Cousa que traz, ou tem asas. Alatus, a, um. pen. prod.adiectiuum.

Virg.4. Æneid. Vt primum alatis tetigit magalia plantis. loquitur de Mercurio.

Asa de cantaro de qualquer vaso, ou de cousa semelhante.

melhante. Ansa,æ.
Virg.6.eclog. Et grauis attrita pendebat cantharus ansa.

Cousa que tem asa desta maneyra. Ansatus,a,um, pen.prod.adiectiuum. Vt, vas ansatum, ex Colum.lib.9.c.15.
Ansatus homo, Plaut. Persa.9.*homem descuydado, que anda cõ as mãos na ilharga*.

Assacar, ou aleuantar testemunho falso. Aliquem falso crimine accusare, Ouid.3.Metam.
Falsum crimen in aliquẽ conferre, Cic.pro Rosc.Comœd.

Asado, aliàs vaso de duas asas. Diota,æ,p.prod. Horat.1.Carm.Ode 9.*outros dizem Azado*.

Assalto. Assultus,assultus,m.g. Virg.5. Æneí.

Fazer assalto. Assulto,as, cum datiuo Sil.li.7. cum accusatiuo apud Stat.11. Thebaid.
Impressionem facere. Liu.Decad.1. lib.2.
Cæsar lib.8.bel.Gall.Vide *Impeto*.

Ascensão. Ascensio,onis, Cic.de clar.Orat.

Assanhar a alguem. Adducere aliquem ad iracũdiam, Auctor ad Herennium.
Irritare aliquem ad iram, Ouid.8. Metam.
Iram accendere, vel incendere, vel ad iram prouocare.

Estar assanhado. Iracundia ardére. Terent. Adelph.3. 2.
Iracundia exardescere. Cicer. Lentulo lib. 1.epist.9.

Assanhada cousa. Ira incitatus, Cic.1.Offic.
Ira percitus, Cic.pro Milone.

Assar. Asso,as, apud Thesaurum.

Assada cousa. Assus,a,um, adiect. Cic.Pæto lib. 9.epist.20.Celsus lib.7. c.13.
Inassatus,a,um,p.p.Particip. Plin.lib.28. cap.8.& c.10.

Assar muyto, i.tostar. Torreo,es,torrui,tostũ. Cic.in Somnio.Virg.4.Georg.

Cousa muyto assada, aliàs tostada. Tostus,a,um, Particip.Cic.3.Tuscul.

Cousa meyo assada. Semiassus.a,um, adiect. Cic. 1.Tusc.

Assador, aliàs espeto. Veru, veru.

Assador de assar castanhas. Testa fistulosa, vel, multiforis, vel testa multifora, p.c.
Fistulosus, a, um, adiect. *quer dizer cousa chea de buracos*, Colum.lib.7.c.8. Plin.lib. 17.cap.5.
Multiforis,& hoc multifore, p.c. vel multiforus,a,um,p.c. *significão cousa de muytos buracos*. Plin.lib.8.c.55.
Ouid.lib.12.Metam.

Assadura. Assatura,ę, p.p. ex Flauio Vopisco apud Thesaur.

Assaz. Sat.Satis. Affatim,p.c.aduerbia, Cicer. Attico lib.2.epist.13.

Asco, aliàs engulho. Nausea,æ, Cicer.Tiron.lib. 16.epist.10.

Ter asco. Nauseo,eas, Cic.Gall.lib.7.epis.26.

Aas direytas. Rectè, aduerbium.

Aas escõdidas. Clàm, pręposítio accusatiui, vel ablatiui.
Clanculum,p c.aduerbium.
Occultè, aduerb.Cic.multis in locis.
Plaut.Amphit.3. Is amare occœpit Alcumenam clàm viro.
Cic.in Sallust. Timens ne facinora eius clã vos essent.
Clàm, est aduerbium, cum nõ habet post se casum. Vt ex Ter.& Cicer.multis in locis constat.

Aas escuras. In tenebris.

Assacalar. Polio,is,poliui,politum,p.p.

Assegurarse, i.porse em logar seguro. Collocare se in loco tuto, Cic.de Arusp.respons.

Assegurarse dos perigos. Liberare se periculis. Cic.Attico lib.8.
Cauere periculum, Suet.in Galba c.19.

Assegurarse d'outrem. Cauere sibi ab aliquo. Ter.Heaut.5.1.Cic.5.de Finib.

Assegurar algũa cousa. Præstare periculum alicuius rei, Cic.pro Murena. Cæsar in Commentarijs.

Asselar. Sigillo,as. Obsigno,as. Sigillũ imprimere, omnia apud Cicer.

Asselar com anel. Sigillum annulo imprimere, Cic.4.Academ.

Asselada cousa. Sigillatus,a,um, Cic.6.Verr,& Attico lib.1.epist.6.
Sigillo impressus.

Assemelhar hũa cousa com outra. Assimilo, as, pen.corr.
Comparo,as, pen.cor.
Confero, pen.cor.
Compono,is, pen.prod.
Grandia si paruis assimilare licet. Ouid. lib.1.Trist.eleg.5.
Virg.1.eclog.Sic paruis componere magna solebam.

Assemelhada cousa com outra, i.q̃ se parece cõ ella.

Simi-

Similis,& hoc simile,p.c.adiect.

Assimilatus,a,um, pen.prod. Particip.cum datiuo.

Assimilis,& hoc assimile,p.c. adiect.

Similis,& assimilis iunguntur genitiuo,vel datiuo,apud Cicer.1.Tuscu.& 1.de Legib. 2.de Natur.Deor. Ouid.Trist. eleg.5.& 2. de Ponto eleg.2.

Assimilata folio querno,Plin.lib.3.c.5.

a semelhança. Ad similitudiné, Cic.Gallo lib. 7.epist.23.

Instar,indeclinabile. Vt,instar voluminis erat epistola,Cic.Attico lib.10.epist.195.

Instar mortis,Cic,2.Offic.

Assentarse. Sedeo,es,sedi,sessum.

Assento. Sedes,sedis,f g. Sedile,is,penult.prod. gen.neutri.

Assento pequeno. Sedecula,æ,p.c. Cic.Atti.lib. 4.epist.78.Alij legunt Sedicula.

Assentamento. Sessio,onis,Cic.2. de Orat.

Cousa, que se faz estando assentado. Sedentarius, a,ium. Vt,Sedentaria opera.i. quæ sedendo fit. Columel.lib.12.cap.13. Plinius in Paneg.

Officiaes,que trabalhão assentados,como são çapateyros,alfayates,&c. Sedentarij.

Plaut.Aulul.15. Calceolarij, Sedentarij, sutores.

Assentar a outrem. Loco,as.

Assentarse. Sedo,is.

Assentarse de giolhos. Flexis genibus sedere:alij proferunt. *joelhos*,sed malè.

Assentar arrayal. Castra ponere, vel disponere. Vel,Castrametari.

Assentarse ẽ mesa. Sedere ad mensam.

Accumbere in mensa,vel mensæ, Cicer.3. Ver.& pro Muren.

Assentarse com outros. Consideo,es,p.c.cõsedi, consessum.

O que se assenta com outros. Consessor,oris,Cic. pro Flacco.

Assentamento de muytos. Consessus,us.

Consessus,& frequentia aliquorum.Cicero pro Flacco.

Corona consessus iudicum cinctus,Cicero pro Milone.

Assentar, aliàs tomar assento,e conclusão em algũa cousa. Statuo,is.Constituo,is. Vel, Decerno,is.Decreui,decretum.

Assentarse,aliàs escreuerse por soldado. Dare nomen militiæ,vel profiteri nomen.

In numeros militares seipsum referre.

Assentar a paga no liuro. Expensum ferre, Cic. 3.Verr.

Assentar artelharia. Dirigere tormenta bellica.

Assentada cousa,i. quieta. Quietus,a,um,pen.p. Participium,siue nomen ex particip. apud Terent.& Cic.multis in locis.

Assetear. Sagittis configere. Sagittis cõfodere.

Asseteada cousa. Sagittis infixus,vel cõfossus.

Assi me Deos ajude, assi Deos me salue, assi Deos seja cõ migo, assi eu viua, assi eu tenha vida, assi eu acabe em bem, assi eu alcance o que desejo: tudo he hũa cousa, diremos em Latim deste modo.

Ita me Deus amet, Ter.Eunuc.3. 2.

Ita viuam, Cicer.Attico lib.5.epist.103.& Cælio lib.2. epist.13.

Ita me Deus seruet.Plaut.Amphit.

Assinar. Subscribo,is,p.p. Obsigno,as. Obsignare testamentum,Cic.pro Milone. Cæsar lib.1.bell.Gall.

Assinada cousa. Subscriptus,a,um. Obsignatus,a,um,Particip.

Assinado,aliàs conhecimento. Syngrapha,ę. Syngraphus,i,vel Syngraphum,i,p.c. Chirographus,i, vel chirographum,i,p.c. omnia apud Cic.multis in locis.

Assinalar,aliàs pór sinal. Insignio,is,insigniui, insignitum,p.p.

Signis distinguere. Vel,Signũ imprimere. Virg.lib.3.Georg.

Assinalada cousa cõ sinal. Insignis, & hoc insigne,adiectiuum.

Insignitus,a,um,p.p. Particip.

Signis distinctus, vel notatus.

Virg.3.Geor.Nec mihi displiceat maculis insignis,& albo.

Assinalada cousa em maa parte, aliàs grande.

Insignis,& hoc insigne,adiectiuum.

Insignis improbitas. Cicero. 2. de Orat. *Grande royndade.*

Insignis iniuria, Cicero pro Cecinna. *Grande injuria.*

Impudentia insignis,Cic.6.Ver.

Insignis, *tambem se toma por cousa asinalada em boa parte.*

Virtus insignis,Cic.de Amicit.

Insignis res ad maximam laudem. Cicero in Orat,

Insignis

Insignis,& illustris visus, Cic.1. de Natur. Deorum.
Assinaladamente. Insigniter,p.c. apud Thesaur. aduerb. Cic. 2. de Orat.& Phil. 3.
Insignitè,p.p.aduerb. Cicero pro Quinct. Plau.Ruden.24.Liu.8.ab Vrbe.
Assi como. Vt,Sicut.Velut, Veluti,p.c.aduerb. omnia apud Cic.Teren.Cæs.& alios.
Asma doença. Asthma,asthmatis, p.c.g.n.
Asmatico. Asthmaticus,a,um. p.c.adiect. apud Thesaurum.
Suspiriosus,a,um , pen prod. adiectiuum, Plin.lib.20.c.2.
Asma cousa,i.sem fermento. Azimus, a,um, p.c. adiect.Galen.lib.1.aliment.
Asna. Asina,æ,pen.cor.
Asno. Asinus,i,pen.cor.
Asninho. Asellus,i,Diminutiuum , Cicero Attico lib.1.11.
Asno brauo. Onager,p.c.onagri,p.c. Varro lib. 2.de Re rust.
Asninho brauo. Lalisio,onis,Martial.lib.13.
Quũ tener est onager,solaq; lalisio matre.
Asno morto,ceuada ao rabo. Post bellum auxilium,ex Recentioribus nullo tamen adhibito testimonio.
Asnidade,aliàs paruoice. Stultitia,æ.
Asnalmente,aliàs paruoamente. Stolidè, p.c. aduerb.Liu.5.bell.Pun.
Fatuè,aduerbium. Quintil. lib. 6. cap.5. de altercatione.
Cousa de asnos,aliàs cousa asnal. Asininus,a,um, pen.prod.
Asininus pullus. Asinina ossa, Plin.lib. 16. cap.36.
Cousa,que pertence a asnos. Asinarius,a,ium.Vt, mola asinaria,quam circumagit asinus.
Plauti Asinaria dicta est comœdia,quòd de asinorum uenditione tractet.
Asneiro, que trata com asnos , ou que os guarda, & apascenta. Asinarius, deest custos,vel pastor,quum asinarius sit adiectiuum.
Assoalhar. Soli exponere,vel ad solem expandere , Budæus ad linguam Græcã , pag.35.
Assoalhada cousa. Soli expositus.
Assoalhar, aliàs manifestar, & publicar. Vulgo, as,Cic.pro Flacco.
Diuulgo,as,Cic.Appio lib.6.epist.12.
Publico,as,p.c.Cic.2.de lege Agrar. & lib. 2.de Inuent.
Omnibus palàm facere, Cic.in Orat.
Assoalhada cousa,aliàs publica, & manifesta. Vulgatus,a,um,pen.prod. Particip. Cic.de Arusp.respons.
Diuulgatus,a,um,p.p.Partic. Cic. Post reditũ in Senatu.
Manifestus,a,um,adiect.Cic.4.Ver.
Assoar. Emungere nares.
Assoada cousa. Emunctus,a,um,Particip.
Emunctæ naris homo,Adag. Horat.1.Ser. *sabe onde a bugia tem o rabo.*
Vide Erasmum in Chiliadibus Greg.13. Summi Pontificis permissu editis.
Assolar,aliàs destruir,& pór pôr terra. Depopulor,p.c.depopularis,p.p.Cic.5.Ver.
Vasto,as,Cic.Attico lib.9.epist.175.
Destruo,is,Cic.de Senect.
Solo æquare,Liu.6.ab Vrbe.
Desolo,as,p.p.Colum.lib.1.c.3.
Assolada cousa,aliàs destruida. Vastatus,a,um, Particip.Cic.pro Sextio.
Desolatus,a,um,p.p. Partic. vel nomen ex particip. Virg.11.Æneid.
Assolador, aliàs destruidor. Depopulator,oris Vastator,oris,Cic.pro Domo. Ouid.9.Met.
Assolamento assi. Depopulatio,onis. Vastatio, onis,Cic.5.Philip.& in Pisonem,Liuius 7. ab Vrbe.
Absoluer. Absoluo,is. Vt,absoluere improbitatis,Cic.3.Ver.
Absolui omnibus sententijs, Cic.6.Ver.
Absoluta cousa. Absolutus,a,um, Participium, Cic.3.Ver.
Absolução, Absolutio,onis.
Absolutio maiestatis, Cic. Appio Pulchro lib.3. epist.11.
Assoldadarse. Opera alicui locare.
Assomar,aliàs aparecer. Appareo , es , apparui, absq; supino.
Assomada cousa,aliàs agastada. Stomachosus,a, um,p.p. adiect.Cic.Appio lib.3.epist.11.
Assombrar,aliàs espantar. Vide *Espantar.*
Assombrado,aliàs endemoninhado. Dæmoniacus, a,um,p.c.adiectiuum .Firmicus lib.3.c.6.
A a soquilipè. Subsultìm,aduer.Sueton.in Augusto cap.83.
Assocegar a outrem. Tranquillo,as,p.p. Vt, Tranquillare animos,Cic.5.de Finib.
Assocegarse. Quiesco,cis,Cic.multis in locis.
Tranquillor,aris, Verbum passiuum.

Marc

Mare tranquillatur oleo. Plin. lib. 2. c. 103.
Assocegada cousa. Trãquillus, a, um, adiect. Cic. 3. Tusc. Quietus, a, um, pe. prod. nomen ex participio, Cic. 2. Tuscul.
Quietissimus, a, um, p. c. adiect. Cic. 6. Verr.
Placidus, a, um, pe. c. adiect. Cic. 2. Tuscul.
Sedatus, a, um, pen. prod. Particip. siue nomen ex participio, Vt.
Animo sedatiore scribere, Cic. Att. lib. 8. epist. 147. Vide *Socegada cousa.*
Assocegadamente. Quietè, pen. c. aduerb. Cic. de Senect.
Placidè, pen corr. aduerb. Cic. 4. Verr.
Sedatè, pen. prod. aduerb. Cic. 2. Tuscul.
Tranquillè, aduerb. Cicer. 3. Tuscul.
Assocego. Quies, etis, pen. prod. Tranquillitas, p. c. tranquillitatis, Cic. pro Murena, & lib. 1. de Orat. Vide *Socego.*
Assobio. Sibilus, i, pen. cor. Liui. 5. bell. Punic.
Cousa que assobía. Sibilus, a, um, pe. cor. adiect. Virg. 3. Georg.
Aspeyto. Aspectus, us. Cic. 6. Verr. 4. Academ. & alibi.
Aspera cousa. Asper, aspera, asperum, pen. corr. Scaber, scabra, scabrum, adiect.
Vt, pectus scabrum, Cic. 3. Tuscul.
Aspereza. Asperitas, pen. corr. asperitatis. Vt, asperitas viarum, Cic. 9. Philip.
Scabrities, ei. Colum. lib 7. cap. 5.
Scabritia, æ, Plin. lib. 20. cap. 7.
Asperamente. Asperè, pen. corr. aduerb. Cic. pro Plancio. Scabrè, aduerbium ex Varrone, sed non est Ciceronianum.
Aspero fazer. Aspero, as, pen. c. Virg. 3. Æneid. Columel. lib. 8. cap. 3.
Exaspero, as, pen. corr. Ouid. lib. 5. Metam.
Aste de lança, ou de dardo, ou de cousa semelhante. Hastile, is, pen. prod.
Hastili innixus, Cic. pro Rabirio.
Astuta cousa. Astutus, a, um, pen. prod. adiect. Versutus, a, um. p. p. Callidus, a, um, pe. cor. Vafer, vafra, vafrum. Malitiosus, a, um, adiectiua. Omnia apud Ciceronem 3. Offic. & 3. de Natur. Deor.
Astutamente. Astutè, pen. prod. aduerb.
Callidè, pen. corr. aduerb.
Vafrè, Versutè, pen. prod. aduerbia: omnia apud Cic. Quinto fratri lib. 1. epist. 2. pro Flacco. 4. Verr. & de Clar. Orat.
Astucia. Astutia, æ, Cic. 3. Offic.
Calliditas, pen. c. calliditatis, Cic. 1. Offic.
Astrologo. Astrologus. i. pen. c. Cic. 4. Verr.
Astrologia. Astrologia, æ, Cic. 1. de Orat.
Astrologia judiciaria. Astronomia, æ, Valla in Raudensem.
Astroso, aliàs argel, ou mofino. Infelix, infelicis, pen. prod. adiect. Cic. 7. Verr.
Infortunatus, a, um, pen. prod. adiect.
O infortunatũ senem! Terent. Eunuch. 2. 3. *outros dizem, Estroso.*
Assuada Conspiratio, vel coniuratio in perniciem, vel damnum alicuius.
Aas vessas. Præposterè, pen. corr. aduerb. Cic. 4. Academ.
Cousa ás vessas. Præposterus, a, um, pe. c. adiect. Vt, Præposteri tabellarij. Cic. Cassio lib. 15. epist. 17. in primis verbis epistolæ.
Ser feyto ás vessas. In re frigidissima calére, in feruentissima frigére. Auctor ad Herennium lib. 4.
Aas voltas Per gyrum. Per circuitum.
Atabaque. Tympanum, i. pen. corr.
Tanger atabaque. Pulsare tympanum. Tympanizo, as. Sueton. in Augusto. cap. 68.
Atabafar. Obtundo, is. Terent. Adelph. 1. 2. Cic. 6. Verr.
Atacas. Ligula, æ, pe. cor. Martial. lib. 2. Iuuen. Saty. 5. vel, Ligula strictoria.
Ataca: com agulhetas. Ligulæ armatæ, l, æratæ. *Sem agulhetas.* Ligulę exarmatæ.
Atacar com atacas. Stringo, is. Constringo, is.
Ataqueyro. Artifex ligularius.
Atafal. Postilena, æ, pen. prod. Plaut. Casin. 1 3.
Atafona. Pistrinum, i. pen. prod. vel. Pistrina. æ. Terent. Phorm. Actu 2. Scena. 1. Cic. lib. 1. & 2. de Orat. Vel. Mola asinaria.
Atafoneyro. Pistor, oris. Plin. lib. 18. cap. 11. Pistrinarius, ij. Vlpianus in l. 1. §. Si quis. D. Depositi.
Atalaya, i. lugar alto. Specula, æ. pen. corr. Cic. Sulpitio lib. 4. epist. 3.
Atalaya, i. homem que vigia. Speculator, oris. Cic. 7. Verr.
Atalayarse, i. trazer o olho sobre o hombro, como dizem. Sibi prospicere, Cic. 3. Verr.
Sibi consulere, vel sibi prouidere, Cic. 2. Verr. & de Amicit.
Atalhar, aliàs impedir. Impedio, impedis, pen. c. Intercludo, is, pen. prod.
Aditus ad aliquem intercludere, Cic. pro Rosc.

Rosc. Amerino.
Aduentum inimicorum intercludere, Cic. in Paradox.
Atalhar aos males. Occurrere malis.
Atalhar ás demandas. Decidere, vel transigere lites, Cic. 4. Ver.
Atalhar, ou incurtar o caminho. Facere compendium, Plaut. Capt. 17.
Compendifacio, compendifacis, p.c. Plin. lib. 5. cap. 5.
Atalho de caminho. Trames, tramitis, p.c.m.g. Cicer. Philip. 12 & 13.
Compendium, ij, Plin. lib. 5. c. 5.
Limes, limitis, p.c. masc. gen. Virg. 9. Æneid. Ouid. 2. Metam.
Via compendiaria, Cic. 2. Offic.
Não ha atalho sem trabalho. Nullum compendiū sine dispendio, Ex Recentioribus.
Atambor. Tympanum bellicum.
Atar. Ligo, as. Colligo, as, p.c.
Astringo, is, astrinxi, astrictū. Cōstringo, is, Vieo, vies, vieui, vietum, p.p. Varro lib. 1. de ling. Latina.
Vincio, is, vinxi, vinctum.
Atada cousa. Ligatus, a, um. Colligatus, a, um, p.p. Constrictus, a, um, Particip. Cic. de Vniuersit. & Post reditum, Lucan. lib. 3.
Vinctus, a, um. Astrictus, a, um, Cicer. 5. & 6. Verr.
Atada cousa, aliás embaraçada. Impeditus, a, um, pen. prod. Implicatus, a, um, p.c.
Implicitus, a, um, p.c. Particip. omnia apud Ciceronem.
Atadura. Colligatio, onis, Cic. 1. Offic.
Ligamen, p.p. ligaminis, p.c. Colum. lib. 11. cap. 2. n.g.
Vinculum, ij, pen. cor. Cicero. 6. Verr. & pro Deiotaro.
Vinctus, us, m.g. Varro 1. de Re rust. c. 8.
Atar muyto. Religo, as, p.c. Reuincio, is.
Cousa muyto atada. Religatus, a, um. p.p. Partic. Cic. 2. de Inuent. & 3. Tuscul.
Ataviada cousa. Ornatus, a, um. Exornatus, a, ū. Comptus, a, um. Compositus, a, um, p. corr. Particip. omnia apud Cicer.
Compti capilli, Virg. 10. Æneid.
Atauio. Ornatus, us, p.p. Ornamentum, i. Cultus, us, omnia apud Cicer.
Atauio das molheres. Mundus muliebris, Liuius lib. 2. bell. Maced.
Atauiar. Orno, as. Exorno, as, Compono, is, p.p. cum accusat. Cic passim.
Como, is, compsi, comptum, Ter. Heau. 2. 2.
Atè. Vsq; Præpositio accusatiui. Vt,
Vsq; Romam. Vel, Romam vsq;, *Atè Roma.*
Vsq; ad necem, Ter. And. 1. 2. *Atè a morte.*
Vsq;, Aduerbiū, *Sempre. E ajuntase com estas preposiçoẽs.* A, Ab, Vt,
Vsq; à pueritia. *Sempre desde moço.*
Teren. Adelph. 5. 9. Ego istos vobis vsq; à pueris curaui ambos sedulò.
Vsq; à capite arcessere. Cic. in Topicis.
Outras significaçoẽs tem quando he aduerbio, que deyxo por não ser molesto.
Ategora. Ate qui. Hactenus, p.c. aduerb. Cic, de Amic. & Attico lib. 5. epist. 100.
Hucusq;, Plin. lib. 6. c. 29.
Vsq; adhuc, Teren. And. 1. 5.
Ate que. Donec, aduerb. Teren. Phor. 4. 1. Plau. Amphit. 7. Virg. lib. 1. Æneid. Donec regina sacerdos, &c.
Quoad. Cic. Gall. lib. 7. epist. 26. Ego hîc cogito commorari, quoad me reficiam.
Atè quando, ou atè que tempo? Quousq;, aduerb. interrogatiuè, Cicer. pro Plancio, & Attico lib. 15.
Quandiù, aduerb. interrogatiuè, Cicero in Somnio, & pro Rosc. Amer.
Atearse, i. accenderse. Accendor, accenderis, p.c. Incendor, incenderis, p.c.
Inflammor, aris, verba passiua, omnia apud Ciceronem.
Ateada cousa, i. accendida. Accensus, a, um. Incēsus, a, um. Inflammatus, a, um, p.p. Particip. omnia apud Cicer.
Atemorizar. Terreo, es, terrui, territum, p.c. Perterreo, es. Territo, as, p.c. Perterrefacio, omnia apud Teren. & Cicer.
Terrifico, as, p.c. Virg. 4. Æneid. omnia cum accusatiuo.
Atemorizada cousa. Territus, a, um, p.c. Partic. Liu. 6. ab Vrbe. Ouid. 2. Metam.
Perterritus, a, um. Perterrefactus, a, um. Particip. Cic. pro Cluent. & 7. Ver.
Atempar tempo. Præfinire diem, Cic. pro Rosc. Amerin.
A tempo, i. a bom tempo. Opportunè, p.p. aduer. Cic. 1. de Nat. Deor.
Tempestiuè, p.p. aduerb. Cicer. 2. de Natur. Deorum.

Opportuno

Opportuno tẽpore, Cic. Cælio li.2, epi.19.
Attenção. Attentio, onis. Cic. 2. de Orat.
Ouuir com attenção. Erigere aures, Cic. Ver. 3.
Attentè audire, Cic. pro Domo sua.
Attentissimè audire, Cic. 1. de Orat.
Attentar. Attendo, is, Cic. 3. & 7. Ver.
Animaduerto, is, Cic. 1. de Natur. Deor.
Animum attendere, Cic. 3. Verr.
Perpendo, is, Cic. pro Murena.
Considero, as, pen. corr. Cic. in Paradox.
Contẽplor, aris, Cic. Pro Flacco, & 2. Offic.
Aduerto, is. Terent. Heaut. 4. 2.
Attentamente, i. com attenção. Attentè, aduerb. Cic. pro Domo. Attentissimè, pen. corr. aduerb. Cic. 1. de Orat.
Attẽta cousa, i. q̃ tẽ attenção. Attẽtus, a, ũ. Part. Vt, Attẽto animo intueri, Cic. 1. de Finib.
Præbere se attentum auditorem, Cic. 3. de Natur. Deor.
Attentadamẽte, i. com consideração. Consideratè, pen. prod. aduerb. Cicer. 1. Offic.
Attẽtada cousa, i. considerada. Cõsideratus, a, um, pen. prod. Participium. Vt,
Ratio bene cõsiderata, Cic. 2. de Inuent.
Viuendi via considerata, Cicer. in Paradox.
Mal attentada cousa. Inconsideratus, a, um. p. p. Temerarius, a, um. Præceps, prę̃cipitis, p. c. adiectiua, Cicer. multis in locis, & alij.
Attentada cousa, i. cousa, que considéra, prudente, & discreta. Consideratus, a, um. Nomen ex Participio. Vt homo consideratus, Cic. pro Cecinna, & pro Quinctio.
Atenazar. Forcipe euellere.
Atenazado. Forcipe euulsus.
Atestar medidas, ou vasilhas. Repleo, es. Refercio, cis, refersi, refertum, apud Ciceronem.
Attestada cousa. Refertus, a, ũ. Repletus, a, um, pen. prod. Participia.
Atiçar. Prouoco, as, pen. corr.
Incito, as, pen. corr. Instigo, as, pen. prod. omnia apud Ciceronem.
Irrito, as, pen. prod. Virg. 10. Æneid. Horat. de Arte. Ouid. lib. 8. Metam.
Atiçada cousa nesta forma. Incitatus, a, um, p. p. Participium, Cic. 1. Offic. & pro Domo.
Prouocatus, a, um, p. p. Partic. Cic. 1. Offic.
Irritatus, a, um, Particip. Terent. Phorm. Ouid. 2. Metam.
Atiçar o fogo. Titiones igni admouere.
Atilada cousa. Politus, a um, pe. prod. Elegans, p. c. elegantis. Vrbanus, a, um, p. p. Nomina adiect. omnia apud Cicer. de Clar. Orator.
Atiladamente. Politè, pen. p. Elegantèr, aduerb. Cicer. 5. Tuscul. & pro Cęlio.
Atilada cousa, aliàs engenhosa. Vide. *Engenhosa cousa.*
Atilho. Ligamen, pen. prod. ligaminis, pen. cor. n. g. Vinculum, i, pen. corr.
Atinar cõ algũa cousa, aliàs entendela. Percipere, vel, Consequi aliquid.
Atinar, aliàs adiuinhar. Diuino, as, pen. prod.
Atinar com algũa cousa, aliàs achala. Reperio, reperis, pen. corr.
A tirar com besta. Emittere sagittam ex arcu, Plin. lib. 9. cap. 8.
Petere aliquem arcu Stat. 5. Thebaid.
A tirar com pedras. Petere aliquem lapidibus. Vide *Apedrejar.*
A tirar com dardo, ou cousa semelhante. Iaculor, p. cor. Iacularis. Vt, ferro iaculabor acuto. Ouid. in Ibin.
A tirar com algũa cousa aos focinhos. Impingere aliquid alicui, Cicer. 3. Tuscul.
Atoardas. Rumor, oris, Cicer. multis in locis.
Aa toa. Remulco, in ablatiuo. Vt, trahere nauẽ remulco. Liu. lib. 5. bell. Pun. & lib. 7. bell. Maced.
Atolar. Voraginoso solo hærere. Hirtius 6. bell. Hispan. vel, Demergi in luto.
Atoleiro. Vorago, pen. prod. voraginis, pe. cor. g. fœm. Cicer. lib. 1. de Diuinat.
Locus voraginosus: vel, solũ voraginosũ.
Atordoada cousa. Attonitus, a, um, pe. c. adiect. Stupefactus, a, um, Participium.
Atordoar. Stupefacio, Stupefacis, pen. corr.
Atordoamento. Stupor, oris.
Atormentar. Crucio, as. Excrucio, as. Torqueo, torques. Affligo, is, pen. prod.
Afficere aliquem cruciatu. Cicer. 3. Verr. & lib. 1. 2. & 3. de Finib.
Atormentada cousa. Excruciatus, a, um. Particip. Cicer. 3. Verr.
Afflictus, a, um. Particip. Cic. pro Lege Manilia. Tortus, a, um. Particip. Cic. in Top.
Atormentador, aliàs Algoz. Tortor, oris. Carnifex, pen. corr. carnificis, pen. corr. Vtrumq; apud Ciceronem Philip. 11.
Atormentar, i. dar tormentos, ou tratos. Adhibere tormenta, Cicer. 3. Offic.
Adhibere quæstionem, Cic. 1. de Inuent.

Atrahir a si. Attraho,is, attraxi , attractum. Cicer.5. Verr.

Atrahir com afagos. Allicio,allicis, pen.corr. allexi,allectum. Allecto,as, Cicer.de Ami. & de Senect.

A trancar a porta. Obdere pessulum foribus,vel ostio,Terent Heaut.2.3. Eunucho,3.5.

Cousa atrancada. Oppessulatus,a,um,pe. prod. adiect.Plaut.Amphit.15.22.

A *tranquos,i.pôr rodeos.* Per ambages.

Atrassalhar. Lanio,as.Liui.9.ab Vrbe.
Dilanio,as,Cic.pro Milone.
Lacero,as,pen.corr.Cic.pro Quinctio.
Dilacero,as,pen.corr. Cic.pro Milone.

Atrassalhada cousa. Dilaceratus,a,um,p.prod. Dilaniatus,a,um, pen.prod.Participia.

A *trauessada cousa.* Transuersus,a,um.Partici. Cic.4. Academ. Ab hac regula mihi non licet,transuersum,vt aiunt, digitum discedere, Cicer. Attico lib.13. epist.277. in omni vita sua quemq; à recta conscientia transuersum vnguẽ nõ oportet discedere .

Atrauessar de parte a parte com arma. Transfigo,is,pen.prod.
Transuerbero,as,pen.corr. Vt,
Transfigere hasta,Cic.2.de Finib.
Transuerberare venabulo, Cic. Mar.li.7.1.
Transfigere gladio aliquem per pectus. Liu. lib.2.ab Vrbe.

Atrauessada cousa de parte a parte. Transfixus, a,um,Participium.Cic.2.de Finib.
Transuerberatus,a,um.Particip.Liu.lib.8. bell.Maced.

Atrauessar a mercadoria. Intercipio, intercipis. pen.corr.
Terent. Eunucho. Actu,1. Seneca.1. Nam quod nos capere oportet, hæc intercipit.

A traues,i.de traues. E transuerso, Cic.4.Acad.

Aa treyção. Per insidias. Ex insidijs. Cicer. pro Domo. Quod eum toties per insidias interficere voluisti ?

Atreuerse. Audeo,es,ausus sum.

Atreuida cousa. Audax,cis,adiectiuum.
Audens,tis, nomen ex participio,Cic.1.de Inuent.& li.1.de Fin. Virg.6.& 10.Æneid.

Atreuimento. Audacia,æ, Cicer. pro Flacco, & pro Ligario.
Audentia,æ. Plin.Iunior lib.8..epist.4.
Tacitus de Moribus Germanorum.

Atreuidamente. Audactèr, aduerbium, Cicer. pro Rosc. Amer.
Audacitèr,pen. cor.aduerb.Cic.pro Sext Roscio.
Audentèr,aduerb Tacitus lib.4.

Atribuir. Attribuo,is. Ascribo.is,pen.pro Cic. 3.de Natur. Deor. Nonnumquam b[illegible] nos exitus habent boni,eos quidem asc[illegible] bimus,attribuimusq; sine vlla ratione D[illegible] immortalibus .

Atribular. Crucio,as. Excrucio,as. Affligo,i[illegible] p.p. Opprimo,is,pe..cor.
Vexo,as. Torqueo,es. Omnia apud Cic[illegible]

Atribulada cousa. Excruciatus,a,um.
Afflictus,a,um. Vexatus,a,um , pen,pro[illegible] Oppressus,a,um. Participia, omnia ap[illegible] Ciceronem.

Atroar. Obtundo,is,Cicero. Attico lib.8. T[illegible] rent.Heaut.5.2.

Atroar com choro. Opploro,as,pe.p.Vt, opplorare auribus alicuius.Auctor ad Heré.li.4.

Atropelar. Conculco,as.Protero,is, pen.corr. Vtrumq; apud Cic.pro Flacco.

Atroz cousa,aliàs cruel. Atrox,atrocis, p.prod. adiect. Cic.pro Marcell.& pro Sexto Rosc.
Crudelis,& hoc crudele,pen. prod. adiect.
Immitis,& hoc immite,pen.prod.adiect.
Sęuus,a,um. adiect. Omnia apud Cicer. passim.

Atrocidade,aliàs crueldade. Atrocitas, pen.corr. atrocitatis , Crudelitas,pen c.crudelitatis.
Sæuitia,ę,omnia apud Ciceronem.

Atulhada cousa, aliàs bem chea,& recalcada. Refertus,a,um. Repletus,a,um. pe. p. Partic.

Atulhar,aliàs encher muyto, & recalcar. Refercio,refercis,refersi,refertum.
Repleo,es,eui,etum.

Atum pescado. Thunnus,i.Horat.1.Ser.Saty.5.
Thynnus,i.Plin.lib.9.cap.15.

Atum pequeno. Cordyla,æ,p.prod. Plin.lib.9. cap.15.

Atupir. Obthuro,as, pen. prod. Obstruo,is, Vtumq; apud Ciceronem de Fato.

Atupida cousa. Obthuratus,a,um. Obstructus, a,um.Participia.Cicer. 4.Academ.

Aturar, aliàs permanecer. Permaneo,permanes, pen.corr.Cicer.2.Offic.
Perseuero,as,pen.p,Cic.3.de Natur Deor.
Persto,as,Cic.pro Roscio Comędo.

Cousa,que atura,& permanece. Perseuerans, pe. prod.perseuerantis. Nomen exparticipio. Colum.

Columel.in Præfatione lib. 1.

Continuus,a,uum, adiectiuum, Cic. 1. Ver.

Aturadamente. Sine intermissione, Cicer. 1. de Natur. Deor.

Perseueranter, aduerb. Liu. lib. 1. bel. Pun.

Aução. Actio, onis.

Pôr aução. Intendere, vel instituere actionem, Cic. pro Milone. & pro Muræna.

Auditorio. Auditorium, ij Paul. in l. Contra. D. de re iudicata. Quintil. lib. 2. cap. 11.

Audiencia. Audientia, æ.

Fazer audiencia. Pronuntiare de Tribunali.

Reddere ius de tribunali.

Agere pro tribunali, Cic. Appio li. 3. epi. 8.

Ius dicere. Plaut. Bacchid. 8.

Asinar dia de apparecer na audiẽcia. Cõstituere vadimonium, Cicer. de Senect.

Prometer de apparecer na audiencia. Vadimoniũ promittere, Cic. 5. & 7. Verr.

Dilatar o dia de apparecer. Differre vadimoniũ, Cic. Attico lib. 2. 22.

Facere audientiam populo, apud Cicer. Ver. 1. & de Senec. & apud Plaut. Pænul. 2. est facere, vt populus audiat, & prętet aures.

Não vir á audiencia. Vadimonium deserere, Cic. pro Quinctio.

Aualiar, aliàs gritar. Vociferor, p. c. vociferaris. Clamorem edere, vel tollere, vel excitare. Exclamo, as, pen. prod. omnia apud Cic. multis in locis.

Quirito, as, pe. prod. vel Quiritor, p. prod. quiritaris, Plin. lib. 9. cap. 17.

Aualiar, a h que del Rey. Quirito, as, pen. p. Vel. Quiritor, p. prod. Quiritaris. Var. lib. 5. de ling. lat. Nonius. Liui. lib. 9. bell. Macedon. Auxilium regis implorare, vel inuocare.

Aualiar, aliàs apreçar. Æstimo, as, pen. corr. Cic. multis locis. Vt,

Æstimare rẽ aliquã, vel pretiũ rei alicuius.

Aualiação. Æstimatio, onis Cæsar 1. bel. Ciuil.

Aualiar demandas. Æstimare lites, Cicer. pro Cluentio, & pro Rabirio.

Aualiador, i. apreçador. Æstimator, pen. prod. æstimatoris, Cicer. in Pisonem.

Aualiador das demandas. Æstimator litium.

Auantagem, aliàs façanha. Mirabilia facinora, Cicer. 3. Philip.

Facinus egregium, Liui. lib. 8. ab Vrbe.

Magnũ, & mirum facinus, Plau. Pseud. 7.

Auentagem dar a alguem. Primas alicui concedere, Cicer. 1. Verr.

Primas alicui deferre. Cic. Attico lib. 1. 12. In his testimonijs deest, partes.

Leuar auentagem. Antecello, is, antecellui, Excello, is. Prę sto, as, præstiti, præstitum, p. c. vel, præstatum, pen. prod. Anteeo, anteis. Antesto, as, per similitudinem.

Antecello tibi, vel te hac re, Cic. 1. Offic. & pro Cornel. Balbo. Antecedo, is, p. prod.

Excellere alijs in re aliqua, vel excellere præter ceteros in re aliqua, Cic. 2. de Orat.

Anteire omnibus, vel omnes virtute, Cic. 2. Offic. Virg. 2. Æneid.

Antestare viribus ceteros, vel ceteris, in datiuo. Cicer. 2. de Inuent.

Præstare ceteris prudẽtia, Cic. 1. de Orat.

Virtus pręstat ceteris rebus, Cic. 4. de Fin.

Præstare ceteros virtute. Liui. 5. ab Vrbe.

Antecedere aliquem honore, Cic. de Sen.

Auentajar. Antefero, pen. cor. antefers. Antehabeo, es. Antepono, is, Prępono, is, pen. p. omnia cũ accusatiuo, & datiuo. Vt, Anteferre alterũ alteri. Vel tenuem victum copioso, Cic. 3. Tusc. & pro Cornelio.

Auentagem. Excellentia, æ. Pręstantia, æ, Cic. 1. Officior. Vide *Ventagem*.

Auantal. Fascia anterior.

Auarenta cousa. Auarus, a, um, p. prod. adiect. Cicer. Verr. 5.

Parcus, a, um, adiect. Cicer. pro Cælio, & lib. 2. de Orat.

Auareza. Auaritia, ę, Cic. 4. Verr. & 4. Tuscul. Auarities, ei. Lucretius lib. 3.

Auarentamente, i. com auareza. Auarè, pen. prod. aduerbium, Cic. lib. 3. Offic.

Audiencia. Auditorio. Vide supra.

Aue Maria. Salutatio Angelica, vel, Oratio Angelica.

Tanger ás Aue Marias. Sub noctem post Solis occasum beatæ Virginis salutationis signũ campana publicè reddere.

Ausente. *Autos*. Vide. *Absente*. *Actos*.

Autor nas demandas. Vide, *Actor* supra.

Autor de comedias. Vide, *Actor* supra.

Autor de algũa cousa. Auctor, oris, Ci. pro Mur. Ingeniosus poeta, & auctor valde bonus.

Auctor alicuius interficiendi, Cicer. Cassio lib. 12. epist. 2.

Auctor alicuius operis, Cic. 3. de Orat.

Autorizar. Auctoritate confirmare, Cic. pro Lege Manil.
Auctoritatẽ adhibere, Cicero. de Amicit.
Auctoritatem interponere, Cic. 13. Phil.
Autorizada cousa, aliàs graue, e de grande autoridade. Seuerus, a, um, p. prod. adiectiuum.
Grauis, & hoc graue, adiect. Vel,
Magnæ auctoritatis vir, omnia apud Cic.
Autorizadamente, i. com grauidade. Seuerè. pen. prod. aduerbium.
Grauitèr, pen. cor. aduerb. Cic. 2. de Finib. & Tuscul. 3.
Cum grauitate, Cic. Att. lib. 9. epis. 180.
Ter autoridade. Habere auctoritatem, Cicer. pro Flacco.
Florere auctoritate, Cic. Familiar. 4.
Valere auctoritate, Cicer. antequam iret in exilium.
Ter muyta autoridade. Multum auctoritatis habere.
Satis habere auctoritatis, Cic. 2. Offi.
Ter pouca autoridade. Parum auctoritatis habere, Cicer. de Clar. Oratorib.
Homẽ de pouca autoridade. Homo tenui auctoritate, Cicer. contra Rullum.
Homo perdita auctoritate, Cic. antequam iret in exilium.
Autentica cousa. Authenticus, a, um, p. c. adiect.
Não he de Cicero: he dos juristas. Paul. in l. 2. D. de fide instrumentorum.
Auêa. Auena, æ, pen. prod.
Cousa feyta de auêa. Auenaceus, ea, eũ. Vt auenacea farina, Plin. lib. 29. cap. 6.
Auéquas do arado. Aratri aures. Virg. 1, Georg.
Binæ aures duplici aptãtur dẽtalia dorso.
Aue. Auis, auis, gen. fœm. Volucris, volucris, p. c. gen. fœm.
Volucris. *se toma por toda a cousa que voa.* Vt, Apes: Vespę. Tabani, &c. Cic. 2. de Ora. apud Thesaurum.
Auelaã. Auellana nux. Corylus, i, p. cor. Plin. lib 15. cap. 22. ge. fœm.
Nux Pontica. Nux Prænestina. Macrob. lib. 3. Saturnal. cap. 18.
Aueleira Aruore. Corylus, i. pen. cor. gen. fœm. Virg. eclog. 1. & Georg. 2.
Aueleiral. Coryletum, i. pen. prod. vel. Locus corylis consitus.
Auelãa da India. Myrobalanum, i, pe. cor. Plin. lib. 12. cap. 21.

Auelar, aliàs secar. Sicco, as, Vide *Secar.*
Auelada cousa, aliàs seca. Siccus, a, um.
Aue Maria. Salutatio Angelica. Oratio Angelica.
Auenqua, erua. Trichomanes, pen. cor.
Adiantum, i, Plin. lib. 22. cap. 21.
Auentura. Fortuna, æ, pen. prod.
Alea, ea, Cic. 2. de Diuin. *outros dizẽ vet.*
Auenturarse. Committere se fortunæ, Cic Attico lib. 10. epist. 173.
Tentare fortunam, Cicer. 7. Verr.
Experiri fortunam.
Auentureira cousa. Temerarius, a, um, adiect.
Inconsideratus, a, um, adiect. Vtrunque apud Ciceronem. 3. Tuscul. & alibi.
A a ventura, aliàs á sorte, & á ventura. Arbitrio fortunæ. Sub alea, sub fortuna, vel aleam iacere. Erasm. apud Thesaurum.
Auer ás maos, aliàs alcançar. Adipiscor, adipisceris, pen. corr. adeptus sum.
Nanciscor, nancisceris, pe. cor. nactus sum.
Consequor, pe. corr. consequeris, pen. corr. consequutus sum.
Assequor, pen. c. Assequeris, p. c. Assequutus sum. Obtineo, obtines, p. c. obtinui, obtentum. *todos cõ accusatiuo.* Cic. multis locis.
Auer calma. Æstuo, as, Cic. 2. Tus. & Iuue Sat. 3.
Auer enueja. Inuideo, inuides, p. c. cum datiuo. Cic. 4. Acad. pro lege Agraria, & alibi.
Inuideo cum accusatiuo. Ouid. epist. 13. Troadas inuideo.
Inuideo, datiuo, & accusatiuo iunctũ, Cic. 3. Tuscul. Vt nobis optimam naturã inuidisse videantur.
Liuius lib. 2. ab Vrbe, inuiderunt laudes suas mulieribus viri Romani.
Fortuna te mihi inuidit, Virg. 11. Æneid.
Honorẽ alicui inuidere. Horat. 1 Ser. Sat. 6.
Auer frio, ou estar frio. Frigeo, es, frigore laborare.
Planè nunc frigeo, Cic. Brut. li. 11. epi. 14.
Frigent iudicia omnia, Cic. 4. Verr.
Auer medo. Metuo, is. Timeo, es. Paueo, es. Formido, p. p. formidas, omnia cũ accusat.
Noctem pauere, Cic. 2. Tuscul.
Id paues, ne ducas tu illam. Ter. And. 2. 2.
Pugnam pauere, Lucan. lib. 7.
Auer doo, ou auer lastima d'alguem. Dolere vicẽ alicuius, Cic. Cornificio lib. 12. epist. 23.
Miseror, p. c. miseraris, cum accusatiuo.

Auelar,

Misereor, misereris, pe. prod. cum genitiuo apud Ciceronem multis in locis.
Miseret, pen. cor. miserebat, pen. prod.
Miseresco, is. Virg. 8. Æneid. Arcadij queso miserescite regis.
Auer misericorbia. Vide, *Misericordia.*
Auerse bem. Benè se gerere.
Auerse mal. Malè se gerere.
Auer mister, aliàs ter necessidade. Egeo, es.
Indigeo, indiges, pe. c. cũ gen. vel ablatiuo.
Opus est. Vt, opus est pecunia. *hase mister dinheiro.*
Defensionis indigere, Cic. pro Rosc. Amer.
Egére consilij, Cic. Attico lib 7. epist. 140.
Oculis ad cernendum egére, Cic. 2. de Natur. Deor.
Auer vergonha. Verecundor, aris, p. p. Cic. 2. de Orat. Pudet, pudebat. Vel, Pudore affici.
Auerigoar a verdade. Limare veritatem, Cic. 2. Offic.
Auesso, aliàs cousa do auesso. Inuersus, a, um.
A a vespera. Ad vesperam.
Auestruz aue. Struthio camelus, i, Plin. lib. 10. cap. 1.
A vezes. Vicissim, aduerbium, Cic. 2. de Natur. Deor. Virg. eclog. 5.
Auiar, aliàs despachar. Expedio, expedis, pen. c.
Auiado, aliàs despachado. Expeditus, a, um, pen. prod. Participium.
Auiamento, i. despacho. Expeditio, onis.
Auiarse, aliàs aparelharse. Præparo, as, pen. cor.
Auilanada cousa. Subrusticus, a, um, p. c. adiect. Subagrestis, & hoc subagreste, adiect. Cic. de Clar. Orator.
Auirse hũs com outros. Conuenio, conuenis, pen. corr. in tertijs personis. Vt, conuenit inter nos, Cic. 4. de Finib.
Conuenire cum aliquo, Cic. 6. Ver.
Auirse ao preço. Conuenire de pretio. Quintilian. lib. 4. cap. 2.
Auisar, aliàs amoestar. Moneo, es, monui, monitum. p. c. Moneo te hanc rẽ, vel de hac re.
Admoneo, admones, pen. c. Commoneo, es. Premoneo, præmones, pen. cor.
Commonefacio, commonefacis, pen. corr. omnia apud Ciceronem passim.
Auisada cousa. i. amoestada. Admonitus, a, um, pen. corr.
Præmonitus, a, um, pen. cor. Participia.
Auisada cousa, aliàs discreta. Prudẽs, tis, adiect. Cautus, a, um. Nomen ex Particip. Sapiens, tis, adiect.
Auisadamente, i. discretamente. Cautè, prudentèr, sapientèr, aduerbia apud Ciceron.
Auiso. Monitio, onis. Monitus, us, pe. cor. Cic. de Amic. & 2. de Diuinat.
Admonitio, onis. Admonitum, i, pen. corr. Cic. 2. de Orat.
Admonitus, us, pen. corr. Cic. Attico lib. 9.
Auisar, aliàs mandar dizer. Denuntio, as, Cicer. Vatinio lib. 5. epist. 11. Quod mihi fœminam primariam, &cæt. cum Sura nostro statim, tuis litteris lectis, locutus sũ, vt ei meis verbis diceret: vt, quidquid opus esset, mihi denuntiaret.
Auiso, aliàs discrição. Prudẽtia, æ, Cautio, onis. Prouisio, onis, Cic. de Amicit.
Dar auiso aos amigos. Cauere amicis, Cicero in Topicis.
Auiuentar, aliàs tornar a viuer. Reuiuisco, reuiuiscis. Cic. in Pisonem, Is, vbi galli cantum audiuit, auum suum reuixisse putat.
Auocar. Aduoco, as, pen. c. Cic. pro Quinct. Terent. Phorm. 2. 1.
Auogado. Vide *Aduogado.*
A a vontade. Ad libitum.
Auó. Auus, i.
Auó da parte do pay. Auus paternus.
Auó da parte da may. Auus maternus.
Auoo. Auia, æ.
Axedrez, i. jogo do Axedrez. Scacchorũ Ludus, ex Recentioribus. Vel Latrunculus, i, p. c. vel latronum prælium, Martial. & Oui. lib. 3. de Arte.
Azado, i. conforme, vel *geytoso.* Aptus, a, um, adiectiuum.
Conueniens cõuenientis, adiect.
Accomodatus, a, um, Participiũ, vel nomẽ ex Participio apud Ciceron.
Azado he o pao pera a colher. Adag. Dignũ patella operculum. Ex Recentioribus.
Azagaya, ou zaguncho. Pilũ, i. Virg. 1. Georg. Verutum, i. pen. p. Cæsar lib. 5. bell. Gall. Virg. 2. Georg. Liui. lib. 10. ab Vrbe.
Aclis, aclidis, pe. corr. f. g. Virg. 7. Æneid.
Azambugeyro. Oleaster, oleastri, gen. mascul. *aliàs zambugeyro.*
Azambugeyro pequeno. Oleastellus, i, Diminut. Colum. lib. 12. cap. 49.
Azar dos dados. Canis, canis.

Azèda cousa. Acerbus,a,um.Acer,acris,acre. Acidus,a,um,pen.corr.adiect.

Cousa muyto azeda. Peracerbus,a,um, adiect. Cic.de Senect. Primo vua est peracerba gustatu,deindè maturata dulcescit.

Azedar á outrem. Irrito,as, pen.prod. Exacerbo,as.Liui.lib.9.bell.Pun. Ad iracundiam prouocare.

Azedarse. Exacerbari.Irritari.Ad iracundiam prouocari.

Azedo da fruyta verde,ou dos manjares. Acrimonia,æ.Plin.lib.12. cap.19. Columel.lib.10.

Azedas,erua. Oxalis,pe.cor.f.g.oxalidis,Plin. lib.20.cap.21.

Azedarse,i.fazerse azedo. Acesco,acescis,Colũ. lib.12. cap.26. Horat.in epist. Syncerum est,nisi vas,quodcumq; infundis, acescit.

Azeyte. Oleum,ei.

Cousa d'azeyie, ou que pertence a azeyte. Olearis, & hoc oleare,adiect. Olearius,a,ium. Oleares cotes, Plin.lib.34. c.14. idest,quę oleo asperguntur. Olearia cella,Colum.lib.1.cap.6. Oleariæ Seriæ.*talbas d'azeyte.* Varro,lib.3. de Re rust.cap.2.

Cousa semelhante a azeyte, ou a olieira. Oleaceus,ea,eum. Vt, liquor oleaceus.Pli. lib. 35.cap.15. Folia oleacea.Plin.lib.21.cap.4.

Cousa de cor de azeyte,ou cousa de Olieira. Oleaginus,a,um,pen.corr.adiect. Plin.lib.37.cap.5.Virg.2.Georg. Oleagineus,ea,eum,adiect.Vt,Semina oleaginea. Varro lib.1.de Re rust.cap.40.

Azeyte espremido. Oliuium,i,Virg.2.Georg. Horat.2.Serm.Saty.4.

Vazo pera azeyte,aliàs almotolia. Ampulla olearia. Vel, Lecythus,i, pen.cor.gen.masc.& fœm.Vide Coronarium in Galenum.

Azeyteiro,que faz,ou vende azeyte. Olearius,ij, Colum.lib.vltimo.

Azeytona. Olea,eæ.Oliua,ę,pen. prod.Colum. lib.11.cap.2. Tum & olea distinguẽda est, ex qua velis viride oleum efficere. Plin.lib.25.cap. 31. Oliuæ constant nucleo,oleo,carne,amurca.

Caldear a azeytona. Feruentissima aqua oliuam eluere.

Azeytonas de cõserua. Cõditaneæ oleæ, Varro, Colymbades oliuæ. Colum.lib.12.cap.4.

Azeytona verde. Drupa,æ. Hermolaus in Plin lib.15.c.1.& 7.& lib.2.cap.27.

Azemala. Iumentum,i, Vel Mulus veterinu Plin.lib.11.cap.46.

Azemèl. Mulio,onis.Agaso,pe.prod.agasoni

Azenha. Mola,æ.Plin.lib.15.cap.6.

Azenha de azeyte, aliàs lagar. Trapes,trapeti pen.prod.masc.g. Trapetus,i,pen.prod.m.g. Mola olearia. Varro de ling.latin.lib.4. Mola oliuaria.l.Quum fundus.D.de inst vel instrum.leg.

Azeuia peyxe. Solea,eæ.Plin.lib.9.cap.20. Plin.Iunior epist.41.

Azeuiche,pedra. Gagates,æ.pen.prod.masc.g. Plin.lib.36.cap.19. Achates,e,pen.p.m.g. Plin.lib.37.cap.10.

Azeuieiro. Astutus,a,um,pen.p.Vafer,a,um. Versutus,a,um,p.prod.Callidus,a,um,p.c. Malitiosus,a,um, pe.p. adiect.omnia apud Ciceronem passim.

Azeuinho aruore. Paliurus,i, pen.prod. Virg. eclog.5.g m. Agrifoliũ,ij.Mathiolus in lib.1.Dioscor.

Azeure erua. Aloe,aloes,pen.cor.gen.fęm. Plus aloes,quã mellis habẽt.Ex Iuue.Plin. lib.27.cap.4. *Mais tem de roym,q̃ de bõ.*

Aziche. Melanteria,æ.Ex Scribonio Largo.

Azia do estomago. Acor stomachi.

Aziar de bestas. Pastomis,pe.cor. Pastomidis, pen.corr.ex Lucilio,& Turnebo.

Azinhaga. Angiportus,i,Angiportum,i.

Azinhago. Dies ater.Virg.6.Æneid.

Aziume. Acor,oris,Colum.lib.3.cap.21.

Aziumada cousa. Acidus,a,um,pen.cor.adiect. Vt,Vinum acidum.Plin.lib.10.cap.70.

Aziumarse Acesco.acescis.*he o mesmo,q̃ Fazerse azedo*,vide supra.

Azo,aliàs occasião. Ansa,æ.Occasio,onis.

Dar azo. Dare ansam, Cicer.pro Sextio. Dare occasionem,Cic.7.Philip.

Azada cousa. Supra.

Azorrague. Scutica, æ, pen.c.Horat.1. Serm. Saty.3.Mastix,mastigis,pe. prod.m.g.

Azougue. Argentum viuum,vel.Hydrargirũ.i, Plin.lib.33.cap.3.

Azul cousa. Cæruleus,a,eum.Cærulus,a,um,p. corr.adiectiua.

Azulejo. Tesella,æ, Plin.lib.17.cap.16.

Azu-

Azulejada cousa. Tesellatus.p.p.adiect. Vitruuius lib.7.c.1.

B

BAba. Saliua,æ, p.p. Pli.lib.28.c.4 Sputũ,i, Martial.lib.2.

Babar. Saliuo,as, penultim.ptod. Plinius lib.9.cap.36.

Babosa cousa. Saliuosus,a,um,p.p.adiect. Plin. lib.16. cap.38.

Baleira do elmo. Buccula,æ, pen.cor. Iuuenal. Satyr.10. Lorica, & fracta de casside buccula pendens.

Bacoro. Sus,suis. Porcus,i. *Quando te derem o bacorinho, vay cõ o baraçinho.* Nocuit differre paratis. Adag.

Bacorinho. Porculus,i,pe.c.Plin.lib.9.cap.15. Diminutiuum.
Porcellus,i. Varro 2.de Re rust. Diminut. Vel, Nefrens, nefrẽdis, Var. loco citat.c.4.

Bacharel. Baccalaureus,ei. Nouum est.

Bacharel em Canones, ou Leys. Lyta,æ.
Prolyta,æ, Iustin. in prœmio Pandect.

Baça cousa, ou parda. Fuscus,a, um. Subniger, Subnigra. Subnigrum,pen.c.adiectiua.

Bacelo vinha noua. Vinea nouella.
Nouelletum,i,pe.p. Paulus in l.Veluti. D. de impensis in rebus dotalibus factis.

Baceleiro pera plantar. Malleolus,i,pe.cor.Cic. de Senect.& pro Milone.

Bacia de lauar pés. Peluis,is.g. fœmin. Polubrum,i.ex Liuio, & Fabio Pictore lib.16.

Bacia de ourinar. Matula,æ, pen. corr. Plaut. Mostel.6.
Matella,æ, Martial.lib.10.

Bacia grande. Solium,ij, Plin.lib.33. cap.12. dicit nobiles Romanas solijs argenteis ad delicias vsas. *Tambem significa gamela, grãde, em que cae a agoa da barrela.*

Bacio grande, aliàs prato grande, em que leuão os manjares á mesa. Patina,æ,pen.cor.Iuuenal. Satyr.4.

Bacio pequeno, aliàs prato pequeno. Catillus,i. Diminutiuum. Colum.lib.12.cap.57.
Catinulus,i, pen.cor. Diminutiuum. Var. ad Ciceronem lib.11.

Bacio, aliàs prato de agoa ás mãos. Malluuiũ,ij. Ex Baifio.
Malluuia,æ, Cælius Antiqua. lectionũ lib. 28.cap.1.

Bacio pera fazer camara. Lasanum,i,pen.cor. Horat.1.Serm. Sat.6. Trulla,æ. Mart.lib.9. Clinicus Herodes trullã subduxerat ægro.

Baço. Lien,lienis, gen.masc. Plaut. Curcul.5. Lienis,lienis, Celsus lib.5.cap.18.
Splen,splenis.g.m. Plin.lib.8.cap.23.

Doente cousa do baço. Lienosus,a,um, pen.pr. adiect. Plin.lib.7.cap.2.
Spleniticus,a,um,pen.corr.adiectiuum. Plin.lib.20.cap.9.

Badalo do sino. Crepitaculum,i,pen.corr.
Tintinnabulum,i,pen.corr.

Badalada. Ictus tintinnabuli, vel Crepitaculi.

Badéio pescado. Scombrus,i. Scomber,scõbri. Plin.lib.9.cap.15.& lib.32.cap.11.

Bafejar. Anhélo,as. Spiro,as, Cicer. pro Sextio Rosc. Amerino.

Bafo. Halitus,us,pen.corr.Cic.2.Tuscul.
Anhelitus,us,pen.corr.Cic.1.Offic.

Bafio. Putor,oris, Lucret.lib.2.
Fœtor,oris, Colum.lib.12.cap.18.

Cousa, que tem bafio. Putidus,a,um, p.c.adiect. Fœtidus,a,um,pen.corr.adiect.
Caro putida, Cic.in Pisonem.
Piscis fœtidus, Plaut.Capt.13.

Baga de loureiro, ou outra semelhante, Bacca,æ, Cicer.1. Tuscul.

Bagaço, ou bagulho das vuas. Vinacea,eorũ, vel, Vinacia,orũ. Colum.lib.11.cap.2.
Vinaceus,vinacei, Colum.lib.3.cap.1.

Bagagem do exercito. Impedimẽta,orum. Cicero 6.Verr. Cæsar lib.2.lib.3. & lib.7.bell. Gall.

Bago de vuas, ou de cousa semelhante. Acinus,i, p.corr.Cic.de Senectute.

Bago de Bispo. Baculus Pontificalis.

Bahiya do mar. Statio,onis, Virg.lib.5.&lib.9. Æneid.

Baya cousa. Giluus,a,um, Virg.3.Georg.

Baylar. Salto,as, Cicer.in Pisonem.
Tripudio, tripudias, Cic.pro Sextio.

Baylar a ponto. Ad numerum tripudiare,

Baylador. Saltator,oris, Cic.1.Offi.
Ludius,ij. Ludio,onis, Cic.de Arusp.resp. Liuius lib.7.ab Vrbe.& lib.9 bell. Mac.

Bayladeira. Saltatrix, saltatricis, pen.prod. Cicer.in Pisonem.

Bayladeirinha. Saltatricula,æ,p.c.Gel.li.1.c.5

Baylo.Saltatio,onis,Cic.pro Murena.
Saltatus,us,pen.prod. Tripudium,ij. Liui. lib.1.ab Vrbe.
Baylar ao som. Ludere in numerum, vel,saltare.Virg.eclog 6.
Bainha,aliàs Vainha.Vagina,æ,p.p.Ci.2.de Nat. Deor.Imago,p. p.imaginis,pen.c.g.f.Virg. 8.Ænei. Curuã seruans sub imagine falcẽ.
Meter a espada na baynha.Recondere gladium in vaginam.Cic.3.de Inuentione.
Vagina ensem tegere.Horat.2.Ser.Saty.1.
Tirar a espada da baynha. Educere gladium è vagina,Cic.2.de Inuent.
Bayrro.Vicus,vici,Cic.pro Milone.
Bayxo,i. abayxo. Infra, *de bayxo*. Infernè,aduerbia localia. *Em bayxo*.Infrà.
Balayo. Canistrum Æthiopicum.
Balança. Trutina,ę,p.c.Statéra,æ,p.p.
Lanx,cis,f.g. Cic.5.de Finib.
Bilanx,cis,fœm.gen.Thesaur.
Em balanças. In ambiguo esse,Plau.Trinum.8.
Lingoa das balanças Examen.p.p.examinis, p.c. g.n.Virg.12.Æneid. Iuppiter ipse duas æquato examine lances Sustinet.
Balandrao.Toga prolixa,vel demissa, Cicero pro Cluentio.
Balcão,ou varandas.Meniana,orum, Sueton.in Caligula cap.18.
Solarium,ij,Macrobius lib.2.cap.4.deAugusto,l.13.D.de seruit.vrban.prædior.
Baldear de hum vaso em outro. Transfundo,is. De vase in vas fundere, vel transfundere. Colum.lib.12.c.12.
Balaustre do leyto. Fulcrum,i.
Baléa.Balæna,æ,Plin.lib.9.c.6.
Cætus,i,masc.gen. Plin.lib.32.c.1.
Pistrix,pistricis,pen.prod. gen.fœm. Cic. in Arato.
Spiniferam subter caudã pistricis adhæsit.
Balisa. Meta,æ.Terminus,i, p.c.
Balisar,aliàs abalisar. Metor, metaris.
Balsa de vinho. Fæx,fæcis, g.f.
Logar balseiro, aliàs sombrio. Opacus, a, um, p.p adiect.Cic.1.de Legib.
Vmbrosus,a,um,p.p.adiect.Cic.ad Quin. Frat.lib.3.epist.17.
Balsamo,aruore. Balsamum,i,p.c.Virg.2.Geor.
Balsamo,vnguento.Opobalsamum,i,p.c.Plinius lib.12.cap.25.
Baluarte. Propugnaculum,i,p.c. Cic.pro Fõteio,Virg.4.Æneid.
Bancal.Stragulum,i,p.c.Cic.5.Tuscul.
Banco Subsellium,ij,Cic.de clar.Orat.
Scamnum,i,Ouid.6.Fast.
Banquinho Scabellum,i,Diminutiuum.Cice pro Cælio.
Scamillum,i,Diminutiuũ. Turnebus ap Thesaurum.
Banco onde se poem dinheiro.Collybus,i, p.c masculgen.Cicer.Att.lib.12.5. & Verr.
Banqueiro. Infrà.
Banco de Remeiros.Transtrum,i,Pers.Sat.5.
Transtra,orum,Virg.3.& 5.Æneid.
Fazer banco roto, i.quebrar o credito, & leuantarse cõ as diuidas. Decoquere creditoribus. Plin.lib.33.cap.10.
Banda.Latus,lateris, p.c. Vt, Latus dextrũ, latus sinistrum.
Banda de liuro.Pagina,æ,pen.cor.
Pagella,æ.Diminutiuum.
Banda d'álem. Pars vlterior.
Banda d'áquem. Pars citerior.
Bandar vestidos.Limbo circundare.
Bandado vestido.Vestis limbo circundata.
Bandeira. Vexillum,i. Signum,i.
Bandeiro.Homo factiosus.Sallust.in Catil.
Homo seditiosus,Cic.3 Ver.
Bando de passaros.Grex auium,Horat.1. epis.3.
Bando de gente.Grex hominum, Ter.Eunu.5.9.
Bando de amigos. Grex amicorum, Cicer.1.de Finib. Vel, Cætus amicorum.
Bandoria de pouo.Seditio,onis,Cic.pro Muren. & Virg.1.Æneid.
Factio,onis,Cæsar lib.1.bel.Gall.
Bandorrilha instromento musico. Pandura,æ. Lampridius.
Tanger bandorrilha.Pandurizo,as.
Tangedor de bandorirlha.Pandurista,æ. Celius lib.9. cap.4.
Banha de porco.Adeps suilla, vel, abdomen, p. p.abdominis,p.c.Iuuen.lib.18.Saty.2. Vide Plin.lib.8.c.51.
Banhos.Balneum,ei,Cic.Terent. li.14.epi.20.
Thermæ,arum,Martial.lib.5.
Balneæ,arum,Cic.pro Sexto Roscio.
Lauacrum,i,p.p.Gell.lib.1.c.2.
Lauatio,onis, Cic.Varroni lib.9.Plin.lib. 8.cap.45.
Banhos pera casamento.Denuntiatio,onis,Concil.Trid.sess.24.de Reform.matrim.c.1.

Banhada cousa.Delibutus,a,um,p.p.adiect. Vt, Delibutus cruore. Hora.Epod.17.Delibutus gaudio.Terent.Phorm.5.6.

Banqueiro.Mensarius,ij,Cic.pro Flacco.
Argentarius,ij,Cic. pro Cecinna.
Numularius,ij,Vlpia. in l.Si hominem D. Depositi.
Callybistes,æ,Græcè,m.g.Thesaur.

[Ba]nquete.Conuiuium,ij,Epulum,i, p.cor. Cic. pro Murena.
Epulæ,p.c.epularum,Cicero pro Plancio, Cæsar lib.6.bell. Gall.

[Ba]nquetear,i fazer banquetes.Conuiuor,aris,p.c. Cic.5.Ver.
Agere conuiuia,Cic.pro Cælio.
Concelebrare conuiuia, Cicer.de Petition. Consul.
Facere conuiuia,Catul.epigr.44.

[Ba]nqueteador que faz banquetes, ou conuida.Conuiuator,pen.prod.conuiuatoris,Liui.lib.5. bell.Macedon.

Baque.Lapsus,us, Cic.de Senec.
Ruina,æ,Cic.2.de Diuinat.
Lapsio,onis,Cic.4.Tuscul.
Casus,us,Cic.pro Domo sua,

Baraço.Funiculus,i,pen.corr.

Baralha.Rixa,æ.Iurgium,ij.Contentio,onis.

Baralhar. Iurgo,as,Cic.lib.4.de Repub.
Rixor,aris,Cic.1.de Orat.
Contendo,is,Cic.pro Cecinna.

Baralha de cartas de jogar. Fasciculus lusorius. Folia lusoria.

Baralhar cartas.Miscere fasciculum lusoriũ.

Barata cousa,i.de pouco preço. Vilis,& hoc vile, adiect.Cic.3.Offi.& pro Flacco.

Barateza.Vilitas,penult.cor.vilitaris, Cicero 5.Verr.

Barato vender.Male vendere,Cic.5. Verr.

Comprar barato.Paruo pretio emere.

Barbara cousa.Barbarus,a,um,p.c.adiect.
Barbaricus,a,um,p.c.adiect.
Barbarica supellex,Liu.1.bell.Pun.

Barbaria.Barbaries,ei,Cic.2.de Nat.Deor.

Barbaramente.Barbarè,p.c.aduerbium, Cicero 2.Tuscul.

Barbarismo. Barbarismus,i.

Barba. Barba,æ.

Barbinha. Barbula,æ,p.c.Cic.pro Cælio.

Barba sem cabelos. Mentum,i.

Barbado.Barbatus,a,um, pen.prod. adiectiuũ, Cic.pro Murena.

Barbadinho. Barbatulus,a,um,pen.cor. adiect. Diminutiuum. Vt barbatuli iuuenes,Cic. Attico lib.1.cap.9.

Barba de bode.Aruncus,i,Pli.lib.8.c.50.

Barbar. Pubesco, is,Cic.1.Offic.

Barbar segunda vez. Repubesco,is, Columell. lib.2.cap.1.

Mancebo, que começa a barbar. Puber,puberis, p.c.Cic.1.Offic.

Barbarrão,i.barba grande.Barba prolixa,Virgil. 8. eclog.
Barba promissa,Plin.lib.7.epist.147.
Barba propexa in pectus.Virg.10.Æneid.
Barba ingens,Virg.12.Æneid.

Barbarrão,i,homẽ de grãde barba.Vir,prolixa,vel promissa barba præditus.

Barbacaã dos muros. Antemurale,is,pen.prod.
Pomœrium,ij,Cic.2.de Nat.Deor.

Barbasco erua. Verbascum,i. Pli.lib.25.c.10.

Barbeiro, que faz barba. Tonsor,oris, Cicer. 5. Tuscul.

Barbeira que barbêa. Tonstrix, tonstricis, pen. prod.Plaut.Trucul.

Barbeirinha. Tonstricula,æ,pen.corr Diminutiuum,Cicer,5.Tuscu.

Barbear.Tondere barbam,Cic.5.Tuscul.

Barbeiro que sangra. Venarum Sector.

Barbéla dos boys.Paleâre,is,p.prod.g.n. Vir.3. Georg.A mento palearia pendent.

Barbirruyuo. Ahenobarbus.Alij scribũt Ænobarbus. Sueton.in Nerone.

Barbo, peyxe.Mullus,i.Plin.lib.9.cap.17.
Mullus barbatus,Cic. Attico lib.2.

Barbinho. Mullulus barbatulus. Cicero in Paradox.

Barca, ou barco. Nauicula,æ,p.c.Cicer.4.Acad.
Cymba,æ,Cic.3.Offic.
Linter,lintris,gen.fœmin.& mascul.Cicer. de clar.Orat.
Scapha,æ,Cic.de Inuent.
Barca,barcæ,Isidor.lib.19.
Ratis,tis,vel,Rates,is,f.g.Cic.7.Ver. Plaut. Aulul.21.

Barcada.Vectura,æ,pen.prod.

Barcagem.Portorium,ij,Cic.4.Verr.
Naulum,i,Iuuenal. Saty.8.

Barqueiro.Portitor,p.c.portitoris, pen.prod. Cic.lib.1.Offic.
Lintrarius,ij.Vlpianus in l.1. §. de exercitoribus.

toribus.D.Nautæ caupon.
Vector,oris,Ouid.1.Fast.
Barca. Cista,æ.
Barjuleta. Bulga,æ,ex Nonio,& Fasto.
Barra do mar. Ostium,ij,Cic.7.Ver.& pro lege Manilia.
Ostia,orum,Virg.1.& 6.Æneid.
Barra de vestido. Limbus,i, Virg.2.Æneid.
Instita,æ,p.c.Horat.1.Serm.Saty.2.
Barrar vestido. Limbo circundare.
Vestido barrado. Vestis limbo circundata.
Barra de leyto. Sponda,æ, Virg.1.Æneid. Horat.Epod.3.Martia.lib.10.
Barranco. Præcipitium,ij.
Barregaã. Concubina,æ,p.p.Cic.de Orat.
Pallaca,æ,p.p. Græcè. Suetonius in Vespasiano cap.21.
Barregaã de casado. Pellex, pellicis, pen.corr. gen.fœm.Cic.pro Cluent.Sallust.in Cicer. Ouid.epist.9.
Barregão. Concubinarius,ij,Concil.Trid.
Barreira. Scopus,i.
A tirar á barreira. Iaculari ad scopum, Ouid.in Ibin.& 2.Metam.
Dirigere iaculum in scopum. Seneca Hippolyto 6.
Acertar na barreira. Attingere scopum,vel figere. Collimo,as,p.p. Cic.2.de Diuin.
Quis est enim, qui totum diem iaculans, non aliquando collimet?
Barrela. Lixiuium,ij. Lixiuia,æ, Colum.lib. 12.cap.16.
Barrete. Pileus,ei,Plaut.Amphit.4.
Barrete de cantos. Pileus quadratus.
Barretinho. Pileolus,i,p.c. Horat.1.epist.13.
Barrete redondo. Pileus rotundus.
Cousa,que traz barrete. Pileatus,a,um,pe.prod. adiect.lib.4.bell.Pun.
Barriga. Aluus,alui,g.f. Venter,tris,g.m.
Barrigúda cousa. Ventricosus,a,um,p.p.adiec. Plaut. Alnar.8.
Ventrosus,a,um,p.p.adiectiuum, Plin.lib. 14.cap.21.
Barriga destemperada. Aluus soluta.
Barriga da perna. Sura,æ, Cic.4.Tuscul.Plaut. Pseud.20.
Barril pera vinho. Doliolum,i,p.cor,Diminut. Colum.lib.12.c.43.
Barril de barro. Lagena,æ, pen.prod. Horat.2. epistol. 2.
Barrilzinho. Laguncula,æ,p.c.Cic.Att.lib.6.
Barro. Argilla,æ, Cic.in Pisonem.
Creta,æ,Cic.pro Flacco.
Cretula,æ,p.c. Dimin.Cic.6.Verr.
Barrar com barro. Creta linere,vel illinere argilla.
Cousa barrenta. Argillosus,a,um, Plin.lib.12. cap.24.
Argilaceus,ea,eum, Plin. lib.17.cap.7. adiectiuum.
Cretosus,a,um,p.p. Oui.7.Metam.adiect.
Cousa de barro. Cretaceus,ea,eum, adiectiuũ, Plin.lib.18.c.9.
Creteus,ea,eum. Vt, Cretea persona. Lucret.lib.4.
Cousa tingida de barro. Cretatus,a,um, pe.prod. adiect.Cic.Attico lib.12.epist.18.
Barro vermelho. Rubrica,æ,p.p.Colum.de Arborib.cap.17.
Barrada cousa com barro vermelho. Rubrica delibutus.Auctor ad Herennium. lib.3.
Iarro,ou pucaro de barro. Culullus,i,Horat.in Arte.
Barrufar,aliàs borrifar. Rore aspergere,vel perfundere.Vel,Irroro,as,p.p.Col.li.12.c.22.
Barrufada cousa. Roratus,a,um, p.p. Particip. Ouid.3.Fast.& 2.de Ponto eleg.1.
Barruga. Verruca,ę,p.p. Pli.lib.20.c.12.
Barruguinha. Verrucula,æ, pen.cor. Columel. lib.7.cap.6.
Barruguenta cousa. Verrúcosus, a,um,pe.prod. adiect.Pers.Saty.1.
Bassa das colunas. Stylobata,ę,p.cor. Vitruuius lib.3.cap.3.
Basilisco. Regulus,i,p.c. Basiliscus,i, Plin.lib. 8.cap.21.
Bassoura. Scopę,arum,Plaut.Stich.6.Horat.2, Serm Saty.4.
Bastar. Sufficio,sufficis,p.c.Sat est, Satis est.
Bastantemente. Satis superq;,Cic.de Nat.Deor. Virg.2.Æneid.
Bastante cousa. Idoneus,ea,eum.
Aptus,a,um,adiect.Cic.2.de Legib.
Sufficiens,tis,Particip. apud Iurecõsultos.
Bastão. Fustis, is, m.g. Cicero in Pisonem, & pro Cecinna.
Sudes,sudis,g.f. Virg 2.Geor.6.& Ænei.
Bastardo. Nothus,i. Spurius,ij.
Bastardia. Natalium defectus.
Bastecer,i fazer basto. Denso,as, cum accusat. Virg.

Virg.12.Æneid.Plin.lib.25.c.11.
Spisso,as,Plin.lib.11.c.41.
Fazerse basto. Spissesco,cis, Celsus lib.5. Lucret.lib.6.
Basta cousa. Densus,a,um,adiectiuum, Cic.1. de Nat. Deor.
Densatus,a,um, penult.prod. Liuius lib.8. bell.Punic.
Spissatus,a,um,p.p.Particip. Lucan.lib.4. Ouid.15.Metam.
Bastimento pera a Republica, ou pera o exercito. Commeatus publicus,Cic.pro lege Manil.
Batalha. Pugna,æ.Prælium,ij, Cic.pro Milone, & 2.de Nat. Deor.
Batalhar. Prælior,aris, Cæsar lib.2.bell.Gall. Cic.Attico lib. 1.11.
Pugno,as, Cic.pro Quinct. & 2.de Natura Deorum.
Confligo,is,p.p.Cic.1.Offi.& in Pisonem.
Batalhador. Pugnator,oris,Liu.lib.4.bel.Pun.
Cousa,que pertenece a batalha. Prœliaris, & hoc præliare,p.p.Plaut. Curcul.12.
Batarda,aue. Auis tarda.
Batel. Phasellus,i.Vel faselus,i,p.p.g.masc.vel fœminini,Virg.4.Geor. Cic.Att.lib.1.8.
Bater á porta. Pulso,as,cum accusat.
Bater papel. Batuo,is,Plaut.Casin.11.
Vel, Tundo,is.
Bater moeda. Numinos cudere, Ter.Heau.4.4.
Bater as palmas. Plaudo,is,plausi,plausum.
Bater das palmas. Plausus,us,Cic.3.Phil.
Bater nos peytos. Tundere pectus, Virg.1.Ænei. Ouid.lib.1.de Arte.
Bater roupa Batuo,is,absq; præterito,& supin. Plin.lib.31.cap.9.
Tundo,is,tutudi,tusum,vel tunsum.
Batería de tiros. Tormenta,orum.
Batifolha. Bractearius,ij. l.vltima. D. De iure immunitatis.
Batocar as pipas,ou cubas. Obthuramentum dolio aptare.
Batoque de pipas. Obthuramentum, i, Plin.lib. 16.c.8.& lib.33.c.4.
Baptizar. Baptizo,as.Immergo,is,apud Thes.
Baptismo. Baptismus,i. Vel,baptisma,baptismatis,pen.corr.
Pia de baptizar. Baptisterium,ij. Plin. Iunior lib.5.epist.6.
Baptizado. Lustrali aqua expiatus. Vel, baptizatus.

Bayxa cousa,aliàs funda. Imus,a,um.Profundus, a,um,adiect.Cic.in Somn.& lib.3.de Fin.
Bayxa cousa,aliàs vil. Humilis, & hoc humile, p.c.adiect.Cic.pro Fonteio.
Abiectus,a,um.Nomen ex participio, Cic. 5.de Finib.
Vilis,& hoc vile,Cic.3.Offic. & Quin.Fra. lib.1. epist.1.
Bayxeza nesta forma. Humilitas, p.c. humilitatis,Cic.2.Offic.
Abiectio,onis,Cic.in Pisonem.
Bayxo,i.pera bayxo. Deorsum,aduerbiũ. Vt. Deorsum iuncta feruntur pondera, Lucr. lib.2.
Embayxo. Infrà,aduerb.Plau.Trucul.3.
Bayxa mar. Recessus maris, Virg.2.de Diuin.
Bayxos de Berberia. Syrtis,syrtis,vel syrtis, syrtidis,gen.fœm.
Breuia,breuium,Cic.1.Æneid.
Bayxo do corpo. Pusillus,a,um,Cic.4.Ver.
Estar de bayxo. Subsum,subes.
Pór de bayxo. Suppono,is. Subijcio,subijcis, p.c. Vt ignem subijcere,Cic.3.Ver.
Beatilha de molher. Calantica,æ,pe.cor. Cicero in Clodium.
Bebado,i.cousa bebada. Ebrius,a,um, adiectiuũ, Cic.Pæto lib.9.epist.17.
Vini plenus,Cic.Post reditum in Senatu.
Vinolentus,a,um, Cicer. 5. Tuscul.
Temulentus,a,um,Cicer. Post reditum in Senatu.
Sogeyto a bebedice,ou que se toma do vinho muytas vezes. Ebriosus,a,um,pen.prod.adiectiuũ, Cic.3.Offic.
Bebedice. Vinolentia,æ,Cic.5.Tuscul.
Ebrietas,p.c.ebrietatis,Cic.4.Tusc.
Temulentia,æ,Plin.lib.14.c.2.
Bebedor. Potor,oris,Horat.1.epist.29.
Potator,p.p.potatoris,Plaut.Menęh.7.
Beber. Bibo,bibis,bibi,sine supino. Poto,as, potaui,potatum,vel potũ,vel potus sum.
Cousa que bebeo. Potus,a,um, Particip. actiuè sumptum,Horat.Serm.Saty.4. Varr.lib.6. de lingua Latina.
Cousa bebida. Potus,a,um,Participium passiuũ, Cic.de clar.Orat.Sanguine tauri poto mortuus concidit Themistocles.
Ouid.1.Fast.Quo plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ.
Beber pouço a pouco. Pitisso,as,Ter.Heaut. 3.1.

Pitissando

Pitissando modo mihi quid vini absūpsit?
Beber a miude, aliàs muytas vezes. Potito, potitas, p.c. Plau. Asinar. 13.
Bebida. Potio, onis. Potus, us. Cic. de Senect. Potatio, onis, Cic. 1. de Diui. Plau. Stich. 4.
Bebercte de muytos. Compotatio, onis, Cicero de Senect.
Beber dos Deoses. Nectar, nectaris, p.c.g.n. Cic. 1. Tuscul.
Beberagem. Potio, onis. Potus, us. Dulciculæ potionis scutelam dare, Cic. 3. Tusc.
Bebera, figo. Ficus longa.
Béca de collegial. Focale, is, p.p. Martial. lib. 4. 147. Dicitur à faucibus.
Focale, is, quando à foco dicitur, significat ferrū ignitū, quo crispantur crines. Horat. 2. Ser. Sat. 3. & primam corripit.
Beco. Angiportus, i. Vel, Angiportum, i.
Bedem, capa de agoa. Penula, æ, pen. cor.
Bedem de couro. Penula scortea, Martial. lib. 14. cap. 135.
Cousa vestida com bedem. Penulatus, a, um, p.p. adiect. Cic. pro Milone.
Beiço. Labrum, i. Labium, ij, Cic. in Pison.
Labrum est etiam vas ad lauandum aptū. Cic. Terentiæ lib. 14. epist. 20.
Beicinho. Labellum, i. Dimin. Cic. 1. de Diuin.
Labellum pro vasculo accipitur apud Ciceronem lib. 2. de lege Agraria, & Colum. lib. 12. cap. 43.
Beiçudo. Labeo, onis, Pli. lib. 11. c. 37.
Beiçuda cousa. Labiosus, a, um, p.p. adiect.
Labiosa fœmina, Lambinus in Lucretium lib. 4.
Labrosus, a, um, pe. prod. adiectiuū. Celsus lib. 7. cap. 26.
Beijo honesto. Osculum, i, p.c. Cic. Attic. lib. 12.
Basium, ij, Martial. lib. 2.
Beijar honestamente. Osculor, p. cor. oscularis, Cic. pro Murena.
Figere osculum, Virg. 1. & 2. Æneid.
Iungere oscula, Ouid. epist. 2.
Dare osculum, Plin lib. 12. c. 13.
Deosculor, p.c. deoscularis. Deponens verbum, Martial. lib. 8.
Beijo deshonesto. Suauium, ij, Hora. Epod. 3.
Beijar deshonestamente. Suauior, aris, Cic. Attico lib. 16. epist. 333.
Beijar as mãos. Saluto, as, p.p. Vel, Salutem dicere, Cic. multis in locis.
Dicimus, Veni te salutatū, vel ad salutandum te, vel, tui salutandi gratia.
Beilhó. Laganum, i, p.c. Hora. 11. Serm Sat. 6.
Beira, aliàs borda. Margo, marginis, pen. corr. generis ambigui Extremitas, p.c. extremitatis, pen. prod.
Beira dos telhados. Suggrundia, orum, Varr. lib. 3. de Re rust. ex Budęo.
Beldroegas. Portulaca, ę, pen. prod. Plinius lib. 20. cap. 20.
Beldros. Blitum, i, Plin. lib. 20. c. 22. *outros dizem bredos.*
Bela cousa, aliàs fermosa. Pulcher, pulchra, pulchrum. Formosus, a, um, p.p.
Speciosus, a, um, pen. prod.
Decórus, a, um, pen. prod.
Bellus, a, um. Bellissimus, a, um, adiect. apud Cicer. Attico lib. 16. epi. 334. & de Vniuer. 2. de Finib. & lib. 1. de Orat.
Beleza, aliàs fermosura. Pulchritudo, p.p. pulchritudinis, p.c.
Decor, oris, Cic. 3. Offic. & 1. Acad.
Belamente. Bellè, aduerb. Cic. Trebatio, lib. 7. epistol. 18.
Bellulè, p.c. aduerb. Plaut.
Bellissimè, p.c. aduerb. Cicer. Terentiæ lib. 14. epist. 14.
Bem. Benè. Bellè, aduerb. apud Cicer.
Pôr bem. Bona venia, Teren. Phor. 2. 3.
Adolescens primum abs te hoc bona venia expeto.
Bem acondiçoada cousa. Facilis, & hoc facilè, pen. corr.
Affabilis, & hoc affabile, p.c.
Benignus, a, um. Comis, & hoc come.
Blandus, a, um. Humanus, a, um, p.p. adiect. omnia apud Cicer.
Bemauenturada cousa. Beatus, a, um, p.p. adiect. Cic. 5. Tuscul.
Bem auenturadamente. Beatè, aduerbium, Cic. in Paradox.
Bemauenturança. Beatitudo, pen. prod. beatitudinis, pen. cor.
Beatitas, p.c. beatitatis, vel summū bonū. Cic. lib. 1. de Nat. Deor. At ista siue beatitas, siue beatitudo dicenda est.
Fazer bemauenturado. Beo, as, Ter. Eunuc. 2. 2.
Bem afortunada cousa, aliàs ditosa. Felix, felicis, pen. prod.
Fortunatus, a, um, p.p. adiect. Cic. 2. Offic. & pro

pro Quinctio, Virg. 1. eclog.

Bem criado, aliàs bem ensinado, & cortés. Vrbanus, a, um, p.p. adiect. Cic. Appio lib. 3. 8.

Bem de madrugada. Benè ante lucem, Cicero 2. de Orat.

Bem desposto do corpo. Præstans corpore. Vel, præstanti corpore præditus.

Bem desposto da saúde. Incolumis, & hoc incolume, p.c. adiect.

Sanus, a, um, adiect. omnia apud Cic. 4. de Finib. & lib. 1. de Inuent. lib. 2. de Diuinat. Terent. And. 3. 5.

Bem fazer, aliàs fazer bem a alguem. Bene mereri de aliquo, Cic. Planc. lib. 10. epist. 5.

Beneficio aliquem afficere, Cicero Planco lib. 10. epist. 14.

Conferre beneficium in aliquē, Cic. 1. Offi.

Cousa, que faz bem a alguem. Beneficus, a, um, pen. corr. adiectiuum, Cicer. de Amicit. & lib. 1. Offic.

Liberalis, & hoc liberale, p.c. adiect.

Beneficentissimus, a, um, p.c. adiect.

Liberalissimus, a, um, p.c. adiect. Cic. 2. de Natur. Deor.

Munificentissimus, a, um, p.c. adiect. Cicer. pro Rosc. Comœdo.

Bem fazer algũa cousa, aliàs fazela bem feyta. Benefacio, benefacis, p.c. Ter. Eunuc. 5. 9.

Benefecisti, gratiam habeo maximam.

Cic. Attic. lib. 7. De animo autem meo erga Rempub. benefacis, quod non dubitas.

Cic. Attico lib. 12. epist. 244. Benefecit Silius, qui transegerit.

Bem querer, he o mesmo, que amar. Vide *Amar.*

Bem querer, i. amor. Amor, oris. Beneuolētia, æ. Charitas, pen. cor. charitatis, omnia apud Ciceronem.

Bem quista cousa, ou valida. Gratiosus, a, um, p.p. adiect. cum datiuo, vel accusatiuo cum præposit. Apud. Vt, omnibus gratiosus, vel apud omnes, Cic. pro Planc. & 3. Offic.

Beneficio Ecclesiastico. Beneficium Ecclesiasticum.

Beneficio Curado. Sacerdotium, ij, Cic. pro Domo sua, & de lege Agraria.

Beneficio de Padroado. Beneficium gentilitium. Sacerdotium gentile. Vel, beneficium iuris patronatus.

Beneficium auitum, apud Tacitum.

Beneficiado. Sacerdotio, vel ecclesiastico beneficio auctus, Cic. Bruto. 1. 3.

Beneficiatus, i, p.p. Vel, Beneficiarius, ij, ex Recentioribus.

Bengala, i. Cana de Bengala. Papyrus Indica. Vel, Canna Indica.

Benigna cousa. Benignus, a, um, adiectiuum, Cic. passim.

Benignidade. Benignitas, p.c. tatis. Clemētia, æ, Cicero pro Sextio, pro Domo sua, Verr. 7. & pro Deiotaro.

Benjoim. Laserpitium, ij. Laser Syriacū. Succus Syriacus. Succus Cyrenaicus.

Laser medicum. Succus Medicus, omnia apud Thesaur. Theophrast. lib. 6. c. 3.

Benzer á alguem, aliàs abençoar, & dizer bõas palauras. Benedicere alicui, Cic. pro Sextio.

Benção. Benedictum, i, Cic. in Bruto.

Benedictio, onis, apud Scriptores Eccles.

Benzerse, i. fazer o sinal da Cruz. Munire se signo crucis.

Benzedor, alias Feyticeiro. Veneficus, a, um, p.c. adiect. Cic. Phil. 13.

Benzedeira, aliàs feyticeira. Venefica, æ, pe. cor. Ouid. epist. 6.

Berço. Cunæ, arum. Cic. de Senect.

Cunabula, p.c. cunabulorū, Cic. 1. de Diui.

Incunabula, pen. cor. incunabulorum, Cic. pro Rosc. Amer.

Embélar o berço. Mouere cunas, Mart. lib. 14.

Bergantim. Celox, celocis, p.p. gen. fœm. Liu. 1. bell. Pun.

Beringélas. Mala insana, Laguna apud Diosc.

Berneo. Endromis, p.c. endromidis, p.c. fœ. ge. Martial. lib. 4.

Cento, onis, Cæs. 2. bel. Ciuil. Columel. lib. 1, cap. 8.

Berrar o boy, ou a vaca. Mugio, is, mugiui, caret supino, Liu. lib. 1. ab Vrbe.

Boo, boas, Plau. Amphit. 4. Ouid. 3. de Arte.

Berro de boy, ou de vaca. Mugitus, us, p.p. Virg. 2. Georg.

Berrar a ouelha. Balo, as, Cic. 1. de Diuin.

Berro de ouelha. Balatus, us. p.p. Virg. 4. Georg.

Besta. Bestia, æ.

Besta grande, i. alimaria. Bellua, æ. Cicer. Mario lib. 7. epist. 1.

Besta, ou alimaria muyto grande. Immanis bellua, Cic. 4. Academ.

Besta fera. Fera bestia, Cic. de Amicit.

Bellua fera, Cic. 4. Academ.

Besta de carga. Iumentum,i,Colu.lib.1.c.6.
Bestial cousa. Stolidus,a,um,p.c.adiect.Teren. Heaut.3.2.
Bestialmente. Stolidè,pen.cor.aduerb.Liu.lib. 5.bell.Pun.
Bésta. Arcus,arcus.
Bésta armada. Arcus intentus, Cic.pro Sextio. Arcus contentus,Ouid.6.Metam.
Bésta desarmada. Arcus remissus.Hor.3.Carm. Ode 27.
Bésteiro. Sagittarius.ij. Cicero Attico.lib.5. epist.108.
Betilho,q̃ poem na boca ao gado quando debulha. Fiscella,æ, Plin.lib.18.cap.19. Cato de Re rust.cap.54.
Betume. Bitumen,p.p.bituminis,p.c.ge.neut. Plin.lib.35.c.15.
Cousa de betume, ou que passa per veas de betume, Bituminatus,a,um,pen.prod. Participium sine verbo.
Bitumineus,ea,eum,adiect.
Aqua bituminata,Plin.lib.31.c.6.
Vires bitumineæ,Ouid.15.Metam.
Bexiga. Vide *Vexiga.*
Bezerro. Iuuencus,i.Vitulus,i,p.c.
Cousa de bezerro. Vitulinus,a,um,p.p.
Bezerra. Iuuenca,æ.
Pé de bezerro,erua. Arum,i, Plin.lib.19.cap.5. *outros lhe chamão Iaros.*
Biblia. Biblia,orum. Vel,Sacrorum librorum volumen. Vel,sacer textus.
Bibora. Vipera,ę,p.c.Cic.de Arusp.respon. Dicitur Vipera, quòd filios viuos pariat, non autem quod vi pereat, vt vulgus imperitum opinatur.
Cousa de bibora. Vipereus,ea,eum. Vel, Viperinus,a,um, p.p.adiect.
Vipereus crinis, Virg.6.Æneid.
Viperinus morsus,Cic.2.de Finib.
Bica de fonte,ou de cousa semelhante. Epistomiũ, ij,Vitruuius lib.10.c.13.
Bica,peyxe. Ruellio,onis,Plin.lib.32.c.10.
Bico. Rostrum,i,Cic.1 de Nat.Deor.
Rostellum,i,Diminut.Plin.lib.30.c.11.
Bicúda cousa. Rostratus,a,um, p.p.adiect.
Rostrata nauis,Cic.2. de Inuent.
Bicha,aliàs cóbra. Anguis,anguis, m.g. Coluber,colubri,pen.cor.ge. masc.
Bicha da agoa. Hydrus,i,masc.gen. Hydra,æ,f.g.Plin.lib.29,c.4.

Bicho. Vermis,is,m.g.Pli.lib.19.c.18.
Bichinho. Vermiculus,i,p c.Pli.lib.10. c.62.
Bichósa cousa. Verminosus,a,um,pen.prod.Pli. lib.17.cap.10.
Ter bichos. Vermino,as,p.c. Cornel.Celsus. Seneca lib.2.Natural.quæst. c.31.
Martial.lib.14. Si tibi morosa prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.
Bicho da seda. Bombix,bombicis,p.p. masc.g. Plin.lib.11.c.22.
Bicho,que roe o trigo,ou ceuada. Cis, Thesaur.
Bicho,que roe a madeira. Teredo,p.p.teredinis, p.c.f.g. Plin.lib.16.c.41.
Bicho, que roe a roupa, & os liuros. Tinea,æ, Horat.1.epist.21.
Bigodes. Barbitium, ij.
Bigorna,ou çafra. Incus,incudis,p.p. f.g. Cic.1. de Nat. Deor.
Bilhete,aliàs escrito. Chirographus,i, p.c. Vel, Chirographum,i,pe.cor. Cic. Cælio lib.2. epistol.13.
Epistolium,ij, Dimin.Catull.ad Malliũ 63.
Beleguim. Lictor,oris, Cic. Quint.Frat.lib.1. epistol. 1.
Bilrros. Paxilli lusorij. Vel, Pyramides,pyramidum,p.c. f.g.
Biliscar. Vellico,as,p.cor.Cicero pro Cornel. Balbo.
Bilisco. Vellicatus,us,p p.Pli.lib.28.c.6.
Vellicatio,onis,Seneca de Vita beata.
Birra. Pertinacia,æ, Cic.pro Plancio.
Birrenta cousa. Pertinax, pen.cor. pertinacis, adiect.Cic.pro Ligario.
Com birra. Pertinacitèr,p.c.aduerb. Liuius 8. bell.Pun.
Bisarma. Harpe,harpes,ge.fœm. Lucan.lib.9. Ouid.5. Metam.
Bisauó. Proauus,i,pen.cor.
Bisauoo. Proauia,æ.
Biscouto. Panis nauticus. Panis biscoctus.
Bisnaga erua. Daucus,i,Plin.lib.25.c.9.
Bisneto. Pronepos,p.c.pronepotis,p.p.
Bisneta. Proneptis,proneptis.
Bispo. Episcopus,i,pen.cor.Pontifex,pen.cor. Pontificis,pen.cor.
Bispado,Dignidade. Episcopatus,us,p.prod.apud Ecclesiasticos.
Bispado,i.a comarqua, onde o Bispo tẽ jurisdição. Diœcesis,is, pen.prod. gen.fœmin. Cicero Appio

Appio lib.3. epist.8.

Bispar. Episcopatum adipisci. Episcopatu insigniri. Episcopatu augeri.

Bissesto anno. Annus intercalaris, vel intercalarius.

Annus bissestilis, Cic. 4. Ver. & pro Quinct.

Blasfémar de alguem. Maledicere alicui, Terēt. Eunuch. 4.7.

Aliquem maledictis insectari, Cicero 2. de Finibus.

Blasphemo, as, p.p. apud Ecclesiasticos.

Blasfemia. Maledictio, onis, Cic. pro Cælio.

Blasphemia, æ, Budæus.

Boa cousa. Bonus, a, um, adiect. Optimus, a, um, p.c. adiectiuum.

Ser bom á sua custa. Phryx plagis fit melior. Adag. Cic. pro Flacco.

Boa criança, aliàs bom ensino. Vrbanitas, p.cor. vrbanitatis.

Boa condição. Facilitas, p.c. facilitatis.

Humanitas. p.c. humanitatis.

Affabilitas, p.c. affabilitatis,

Comitas, p.c. comitatis.

Clementia, æ, omnia apud Cicer.

Benignitas, p. c. benignitatis, Cic. passim.

Boa disposição do corpo. Corporis bona habitudo. Auctor ad Herennium.

Boa consciencia. Recta conscientia, Cicer. Attico lib. 13.

Boa prol faça, bom prol faça, ou bom proueyto faça. Benè vertat, Virg. eclog. 9.

Boas noytes. Noctem quietam precor.

Boas obras. Benefactum, i, Cic. 2. Offic. benefacta malè locata, malefacta arbitror.

Virg. 3. Georg. Quid labor, aut benefacta iuuant?

Boos dias, i. Deos vos dé boos dias. Salue. Verbum defectiuum, sic coniugatur.

Salue, salueto, saluete. Pluralitèr. Saluetote, infinitiuo saluere. Terent. Virg. Horat. & Ouid.

Vel, faustum diem precor.

Boamente, i. sem contradição. Sine controuersia.

Boamente, aliàs de boa vontade. Libentèr, aduerb. Cic. 2. de Legib.

Libenti animo, Cic. pro Cluent.

Boa ventura. Propitia fortuna, Cic. in epist. ad Octauium.

Prospera fortuna, Cic. 3. de Nat. Deor.

Bobo das farsas. Sannio, onis, Cic. 2. de Orat.

Boca. Os, oris, g.n.

Abrir a boca. Hio, hias. Hisco, hiscis, Cicero in Orat. & Philip. 2. Vide *Abrir.*

Cousa sem boca, Inorus, a, um, p.p. adiect. Plin. lib. 7. c. 2. Gell. lib. 7. c. 6.

Boca da noyte. Crepusculum nocturnum.

Boca de forno. Præfurnium, ij. Cato cap. 38. Vitruius lib. 5. c. 10.

Em boca cerrada não entra mosca. Silentij tutũ præmium, Adag. ex Recentioribus.

Boca da noyte, i. á boca da noyte. Appetēte nocte.

Boca do rio, sayda ao mar. Ostium, ij. Ostia, orũ. Virg. 1. Æneid. Cic. 2. Phil. & alibi.

Fauces, faucium, Pli. lib. 5. c. 9.

Cousa que tem grande boca, ou grandes queyxadas. Macticus, a, um, p.c. Festus apud Thes.

Bocado. Bolus, i, g.m. Terent. Heaut. 4.2.

Bocado, ou bolo, pera engordár aues. Turunda, æ, Cato c. 89. Varr. lib. 3. de Re rust. c. 9.

Bocado, aliàs pedaço de qualquer cousa. Buccea, eæ, Suet. in Octauio Augusto c. 76.

Buccella, ę, Dimin. Mart. lib. 6. epigr. 75.

Bocado, aliàs mordedura. Morsus, us.

Bocado de pão. Bucca panis, Matt. li. 10. epig. 5.

Buccea panis, Sueton. in Octauio Augusto cap. 76.

Buccella panis, Mart. lib. 6. epig. 75.

Bocal de poço. Os putei.

Bocal de borracha. Os vtriculi.

Bocal de cabaça. Os cucurbitę.

Bochecha. Bucca, ę, Cic. Attico lib. 1. epist. 7.

Bochechinha. Buccula, æ, penultim. corr. Apuleius lib. 6.

Bochechúda cousa. Bucculentus, a, um, adiect. Plaut. Mercat. 12.

Boçal cousa aliàs ignorāte. Rudis, & hoc rude, adiectiuum.

Inscius, a, ium, adiectiuum.

Ignarus, a, um. p.p. adiectiuum.

Græcarum litterarum rudis, Cic. 1. Offic.

Omnium rerum inscius, Cic. de clar. Orat.

Fortunarum suarum ignarus. Cicero pro Quinctio.

Bocejar. Oscito, as, p.c. Gell. lib. 4. c. 20.

Oscitor, p.c. oscitaris. Deponens. Plaut. Menæch. 17. vt pandiculans oscitatur.

Bocejo. Oscitatio, onis, Plin. lib. 7. c. 6.

Bocejando. Oscitantèr, aduerbium.

Per metaphoram significat negligentèr, & remissè, Cic. de Clar. Orat.

Bóde colhúdo. Hircus,hirci.
Cousa de bóde,ou que pertence a bode.Hircinus,a, um,p.p.adiectiuum.
Pelles hircinæ,Plin.lib.12.c.17.
Cousa que fede á bode.Hircosus,a,um,pen.prod. Plaut.Mercat.11.Pers.Sat.3.
Bode capado.Caper,capri. Virgilius tamèn caprum posuit pro hirco impropriè.eclog.7 Vir gregis ipse caper.
Boeiro de Agoa.Canalis,is,Virg.4.Georg.masc. vel fœm.gen.
Bofes. Pulmo,onis,Cic.1.Tuscul.
Bofetada. Alapa,æ,pen.cor.
Colaphus,i,p.c.nomen Græcum, Iuuenal. Saty.8.Ter.Adelph. 2.2.
Dar bofetada. Colaphum infringere. Terent. Adelph.2.1.
Colaphum incutere,Iuuen.Saty.9.
Colaphum infligere,Plin.lib.8.c.36.
Colaphizo,as,apud Ecclesiasticos tantum.
Bojuda cousa,i.cousa,que tem bojo. Tumidus,a, um,p.c.adiect.
Boga,peyxe.Boca,æ,Festus.
Boya.Bolis,bolidis,p.c.apud Thesaur.
Boy, ou vaca.Bos,bouis.
Cousa de boy,ou que pertence a boy.Boarius, a,iũ. adiect. Vt,forum boarium,Pli.lib.28.c.2.
Cousa de boys,ou vacas.Bucerus,a,um,p.c.
Bucerius,a,ium,adiect.Lucret.lib.2. & 5.
Bubulus,a,um,p.c.adiect. Vt, bubula caro,Plaut.Aulul.13.
Boyada.Armenta bucera,Ouid.6.Metam.
Buceriæ greges,Lucret.lib.2.
Armenta boum,Virg.2.Georg.
Boy silvestre semelhante ao veado. Bison,ontis, Plin. lib.8. c.15.Martial.lib.1.
Boyeiro, que guarda boys.Bubulcus,i, Cicero 2. de Diuinat.
Curral de boys. Bubile,is,p.p. Colum.li.1.c.6. Vel,bouile,is, p.p.
Bola de jogar.Globus,i.Sphera,æ,p.p.
Jogo da bola. Ludus pyramidum. Vel, ludus trunculorum.
Paos com que jogão a bola. Pyramides,pyramidum,p.c. Vel,
Trunculi, p.c.trunculorum.
Botar a bola.Iacere spheram,vel spherulam.
Armar os paos. Constituere pyramides suo loco.
Bolir com algũa cousa.Moueo,es,moui,motũ.
Bolir com a maçaã do escarauelho. Mouere camarinam,Adag.Silius lib.4.Erasm.in Chiliadib.
Bolinas da nao. Opiferi funes.
Bolo de pão.Panis,is.
Bolos de farinha,&c. pera engordar aues. Turundæ,arum,Cato cap.89. Varr.de Re rust.c.9.
Bolarmenico.Bolus Armenia. Bolus Armenia ca,apud Thesaur.
Bolo cozido de bayxo da cinza. Panis subcineritius.
Bolota.Glans,glandis,g.f.Balanus,i, p.c.fœ.ge. Plin.lib.17.c.20.
Bolsa.Crumena,æ.p.p.Horat.1.epist.4.
Marsupium,ij,Plaut.Epid.5.
Loculi,p.c.loculorum,Martial. lib.14.
Corta bolsas.Sector zonarius,Plaut.Trin.13.
Bolsa dos testiculos. Scrotum, i, Celsus lib.7. cap.19.& cap.20.
Bomba pera tirar agoa.Antlia,ę,Mart.lib.9.
Curta laboratas antlia tollit aquas.
Bomba da nao.Sentina,æ,p.p.Iuuen.Sat.6.
Dar á bomba.Exhaurire sentinam.
Bombarda. Tormentum,i,Cic.Caton.lib.15.4.
Balista,æ,Cic.2.Tuscul.
Bombardeiro,que faz bombardas. Balistarius,ij, l.vltima.D.de iure immunitatis.
Boa cousa.Bonus,a,um,adiect.
Cousa muyto boa.Optimus,a,um, p.c. Superlatiuum à bonus.
Phryx plagis fit melior.Adagium. Cic.pro Flacco. *Ser bom á sua custa,ou em q̃ lhe peze*, Erasmus.
Bom parecer.Honesta facies, Ter.Eun.2.1.
Honesta forma,Ter.And.1.1.
Pulchritudo.p.p.pulchritudinis, Cic.1.de Inuent. & 1.de Diuin.
Formositas,p.c.formositatis,Cic.1.Offic.
Pulchra facies,Ouid.epist.24.
Bom soido.Euphonia,æ, p.c.
Bom tempo.Serenitas,p.c.serenitatis, Cicer.2. de Diuinat.
Tranquillitas,p.c.tranquillitatis.
Sudum,i,Cic.Tironi lib.16. epist.18.
Horologium mittam,& libros,si erit sudũ.
Fortasse deest,tempus,cũ sudum sit adiect.
Vt,ver sudum,Virg.4.Georg.
Bonança.Felicitas,p.c.felicitatis.
Prosperitas,p.c.prosperitatis.
Res secundæ,omnia apud Cicer.

Bondade. Bonitas,pe.cor.bonitatis,Cic.2.& 3. Offic.
Probitas,pen.corr. probitatis.
Boneca. Pupa,æ, Pers.Saty.2.
Boneco,ou bonifate. Pupus,i,Nonius.
Boninas. Flosculi,p.corr.flosculorum,Cicero pro Sextio.
Bonita cousa. Pulchellus,a,um,Diminut.Cicer. Attico lib.1.epist 11.
Bellulus,a,um, pen. corr. Diminut.Plaut. Milit.13.
Bonito peyxe. Marmyra,æ,Pli.lib.32.c.vltimo.
Boquejar, i. falar per antre os dentes. Mutio,mutis,Terent. Andr.3.2.
Musso,as, frequentatiuum. Varro lib.6. de Ling.latina.
Mussito,as,pen.c. frequentatiuum à musso. Liu.lib.1.ab Vrbe.c.7.Terent.Adelph.2.1.
Boquejar, aliàs comer algũa cousa pouca. Degusto, as.
Borboleta. Papilio,onis,g.f.Colum.lib.9.c.14.
Borborinho. Turbo,turbinis,pe.c.Stat.4.Thebaid.g.m.Cic.pro Domo. Virg.1.& 2.Æn.
Doctiores legunt turben,turbinis.
Vortex,vorticis,p.cor. Virg.1.Georg.
Turbineus vortex.Ouid.8.Metam.
Borcelo de pão, he o mesmo, que bocado de pão. Bucella panis. Vide supra.
Borda de qualquer cousa. Ora,æ, Virg.4.Georg.
Extremitas,p.c. extremitatis.Pli.li.9.c.10.
Margo,marginis, p.cor.gen.fœm. Ouid.3. Metam.
Borda de vestido. Fimbria,æ,Cicer.in Pisonem.
Limbus,i,m.g. Virg.2. & 4.Æneid.
Bordar vestidos. Limbo vestes circundare.
Vestido bordado. Vestis limbo circundata.
Bordar a agoa. Redundo,as, Cicero 2. de Diuination.
Bordas do rio. Fluminum ripæ.
Bordalengo. Bardus,i,Cicero de Fato.
Crassus,a,um,adiect. Quintilian.
Hebes,hebetis,pen.prod.adiect. Cic.lib.1. de Inuent.
Bordão. Scipio,onis.Liu.lib.5.ab Vrbe.
Baculus,i,pen. corr. vel baculum,i. Ouid. 15. Metam.
Bordãozinho. Bacillus,i,Diminut. Cic.7.Verr.
Bordão de pastor. Baculus pastoralis Silius, lib.15.
Boroa. Panis miliarius. *Os framengos chamão ao centeo, brot.*
Bordo aruore. Laburnum,i.
Borol. Mucor,oris,Columel.lib.12.cap.4.
Situs,us.Plin.lib.21.cap.6.
Borolenta cousa. Mucidus,a,um,pe.cor.adiect. Colum.de Arboribus cap.6.
Borolecer. Muceo,es.Cato de Re rust.cap.148.
Mucesco,is.Plin.lib.14.cap.20.
Borra. Fex,fæcis. Fæcula,æ,pen.cor. Diminut.
Cousa chea de borra. Fæculentus,a,um,adiect. Plin.lib.31.cap.3.
Borras de azeyte. Fraces, fracium,g.f. Colum. lib.1.cap.6.
Borracho. Vide *Bebado.*
Borrão, ou borradura. Litura,æ,p.p.Cic.3.Ver.
Borrar, ou riscar. Deleo,es, deleui, deletum, pen.prod.
Induco,is,induxi,inductum.
Cancello,as,Cic.ad Attic.lib.3.272.
Igitur consideremus, & si nomina iam facta sunt,sed vel induci, vel mutari possũt. Vlpian.in l.1.D.de his, quæ in testam.del. cancellauerat quis testam. vel induxerat.
Borrão, aliàs minuta. Aduersaria,orum, Cicero pro Roscio Comœdo.
Escreuer em borrão. In aduersaria referre. Vel, in aduersarijs iacere. vtrumq; apud Cicer. pro Roscio Comœdo.
Borracha. Vterculus,i,pen.corr.
Vtriculus,i,pen.corr.Diminutiua.
Borragem, erua. Buglossum,i.Pli.lib.25.cap.8.
Borralho. Cinis dolosus. Horat.2.Carm.Ode 1.
Borrasca, aliàs chuueiro. Nimbus,i, Cicero 2. de Natur.Deor.
Borsla de seda, aliàs brosla. Tænia serica.
Borzeguim. Cothurnus,i,g.m. Cõuenit optimè adpedem cothurnus, Cic.3.de Finib.
Bosque. Nemus,nemoris,pen.corr.g.n.
Lucus,luci.Sylua,æ,ex Cic.& Virgilio.
Bosta de boy. Fimus bubulus,vel,fimum bubulum,Colum.lib.9.cap.14.
Bota cousa, aliàs rebotada. Retusus,a, ũ,Obtusus, a,um,penultimis productis,Participia.
Hebes,hebetis,pen.corr.adiectiuum.
Retusum ingenium, Cicero 1. de Diuinat.
Botar, aliàs rebotar. Hebeto,as,pen.corr.Liuius lib.7.bell.Macedon.
Obtundo,is.Cic.3.de Orat.
Retundo,is,Cic.pro Domo sua,retudi,p.c. retusum,pen.prod.

Botarse, aliàs rebotarse. Hebesco,is, Cicero 1. Tuscul.& 4.Academ.
Botarse o vinho. Vinum fugit.
Botado vinho. Vinum fugiens,Cic.3.Offic.
Botão de fogo. Cauterium,ij, Plin.lib.22.c.23.
Botão de vestido. Globulus,i,pen.corr.
Casa de botão. Ocellus,i.
Botar fora. Pello,is,pepuli,pulsum,Expello,is, Eijcio,eijcis,pe.cor. Excludo,is, pen.cor. Extrudo,is, pe.prod.omnia apud Ciceron.
Botar a longe. Proijcio,proijcis,pen.c. Cicero antequàm iret in exilium.Virg.6.Æneid.
Botar aos empuxoẽs. Explodo,is, pen. prod. Cicer. pro Cluentio.
Botada cousa aos empuxoẽs. Explosus, explosa, explosum Participium,Cicero 1.Offic.
Botar fora com assouios. Exibilo,as,pe.cor.vel, Exsibilo,as,pen.corr.Cicer.in Paradox.
Botas. Ocreæ,arum Liu.lib.9.ab Vrbe,Virg.8. Æneid.
Botas agudas. Ocreæ rostratæ.
Botas picadas. Ocreæ ad elegantiã interpũctæ.
Botelha, aliàs cabaça. Cucurbita,æ,pen.corr.
Botelhinha. Cucurbitula,ę,pen.cor. Diminut. Celsus lib.2.cap.11.
Botica de boticario. Taberna medicamentorũ. Pharmacopolium,ij.Plaut.Amphit.13.
Boticario. Pharmacopóla,æ.pen.p.Cicero pro Cluentio.
Myropóla,æ,pe.prod.Plaut. Trinummo 8.
Botija. Orca,æ,Varr.li.1.de Re rust.c.13. Fest.
Botina de molher. Calceus muliebris.
Botoque de pipa,ou tonel, ou de cousa semelhante. Obthuramentum,i,Plin.lib.16.cap.8.
Boubas. Morbus Gallicus. Morbus Neapolitanus.
Bouba da barba. Mentagra,æ, pen.corr. Plin. lib.26.cap.1.
Boubento. Morbo Gallico affectus.
Bouça fria. Iners,inertis. Ignauus,a,um.pe.p. adiectiua.
Insulsus,a,um,adiect. Terent.Eunuc. 5.9. Cicero 2.de Orat.
Bouzear. Blatero,as,pe.c.Horat.2 Ser.Saty.7.
Bouzeador. Blatero, penul. corr. blateronis, Gellius lib.1.cap.15.
Bozina. Buccina,æ.pen.cor. Ouid.1.Metam.
Braçada. Vlna,æ, Virg.3.eclog. Plin.lib.11. cap.43.
Braçaletes Armillę,arum. Brachiale, brachialis, pen.p.gen.neu. Plin.lib.28.cap.4.
Spinter, spinteris, pen. corr. generis ne Plaut.Mench.12.
Cousa, que traz braçaletes. Armillatus,a,um, p adiectiuum.Propert.lib.4.eleg.8.
Braço da viola. Iugum,i.Budæus.
Braço. Brachium,ij. Lacertus,i. Cicero Orat.& de Senect.
Estar em braços. Esse in amplexibus.
Braçuda cousa. Lacertosus,a,um, pen. pr adiectiuum.Cicero Philip.8.
Cousa, que està em braços com outra, aliàs que tem hũa com outra. Contiguus,a,um,adie Ouid.4.Metam.& 4.Fast.
Bradar, ou gritar. Vociferor, p.c. vocifera Clamo,as.Vtrũq; apud Cicer. 6.Verr.
Clamorem edere,Cicero 2.de Diuinat.
Clamorem tollere,Cicero 6.Verr.
Inclamo,as,pe.prod. Cic.Attico lib.2.33.
Brado, aliàs grito. Clamor. oris. Vociferatio, onis,Cicer.pro Cluentio.
Vociferatus, us, p. prod. Pli. lib. 10.c.60.
Bradar tè emrouquecer. Clamare vsq; ad rauim.
Bradar com alguem, aliàs reprender. Obiurgo,as, Verbum actiuum,Cic.Attico li.1. epist. 12.
Bragas. Subligaculum,i.pen.corr.Cic.1. Offic. Subligar,pen.corr.Subligaris,penult.prod. gn. Martial.lib.3.Plin. lib.12.cap.14.
Perizoma,perizomatis.g.n.In sacris biblijs Geneseos cap.3.
Campestre,campestris. Horat.1.epist.10.
Bragas, i. prisão dos pés. Compes, compedis, gen. fœmin.pen. corr. Terent. Phorm.2.1.
Quem as bragas não ha doyto, as costuras lhe fazẽm nojo. A teneris assuescere multũ est. Vir.2. Georg.
Bragante. Flagitiosus,a,um, pen.p. Sceleratus, a,um,pen.prod.
Scelestus,a,um,adiect. apud Cicer. passim. Scelerosus,a,um, pen.prod.adiect. Terent. Eunuc.4.3.
Bragantaria. Flagitium,ij.Scelus,sceleris,pe.c, g.neut. omnia apud Ciceronem.
Bragantemente, i. como bragante. Flagitiosè.Scelestè.Sceleratè. aduerbia,Cic.pro Fonteio, pro Sextio,& Attico lib.6. epist.111.
Bragantear. Dedere se vitijs,vel flagitijs,Cicer. pro Rosc.Amer.
Bramar. Fremo,is,fremui, fremitũ,p.c. Cic.1. de Orat.Fremãt oẽs licet,dicã, quod sentio.

Bramido. Fremitus,us,pen.corr. Vt, egentium fremitus,Cicero pro Flacco,

Bramar o leão. Rugio,is,rugiui, absq; supino Author Philomelę.

Bramido de leão. Rugitus,us,pen.prod.m.g.

Branca cousa. Albus,a,um. Candidus,a,um, pen.corr.adiect.

Albus,an ater sis nescio. Adagium, Cic.2. Philip. *Não vos conheço, nem sey quem soys.*

Fazer branco. Candefacio, candefacis,pen.cor. Plaut. Mostel.4.

Fazerse branco. Albesco,is,Cicero 4.Academ. Candesco,is,Ouid.6.Metam.

Brancúra. Candor,oris,Cic.2.de Natur. Deor. Albedo,pe. prod.albedinis, penultim.cor. Boethius.

Cousa vestida de branco. Albatus,a,um, adiect. Cicero in Vatinium.

Candidatus,a,ũ,p.p.adiect.Plaut.Rudēt.7.

Branca cousa com cãas. Canus,a,um,adiectiuũ. Plautus.Bacch.22.Virg 1.Æneid.

Fazerse branco, aliàs enuelhecer. Canesco,is.Vt, Canescit arbor, Cicer.1.de Legib.

Brancúra nesta forma. Canities,ei.Virg.6.Ænei.

Brancas,i.cãas. Cani, canorum,Cic.de Senect.

Branda cousa. Mitis,& hoc mite.Lenis,& hoc lene.Clemens,tis,Placidus,a,um,pen.corr. Blandus,a,um. Facilis,& hoc facile,p.cor. Mansuetus,a,um, pen. prod. omnia sunt adiectiua,apud Ciceronem passim.

Cousa muyto brãda. Mitissimus,a,ũ,pe.c.adiect. Lenissimus,a,um, pen. corr. adiectiuum. Clementissimus,a,um,pen.c. adiect.omnia apud Cic.4.in Catilin.& pro Rosc. Amer.

Brandamente. Placidè,pen.corr.aduerb.

Mitè.Mitissimè,pen.corr.aduerbia.

Clementèr.Blandè.Lenitèr,pen.c, aduerb.

Mansuetè,pen.prod.Quietè,p.p.aduerbia. omnia apud Ciceronem multis in locis.

Brandúra. Mansuetudo, p. p. mansuetudinis, p.c.Lenitas,p.cor. lenitatis.Facilitas,pe.c. facilitatis, Clementia,æ, omnia apud Cic.

Brandão de cera. Cereus,ei.

Brandir. Vibro,as, Vt, vibrarè hastam,Cic.2. Offic.

Brãquear. Dealbo,as.Curius Cic.li.7.epist.29. De eadem fidelia duos parietes dealbare, Adag. Curius Ciceroni lib. 7. epistol.29. *de hum caminho fazer dous mandados, ou com hum cajado matar dous coelhos.*

Branqueada cousa. Dealbatus,a,ũ,p.p.Particip. Cicero 3. Verr.

Branquejar. Albico,as, pen.corr. Plin.lib.27. cap.5.Albeo,es.Virg.12.Æneid.

Cousa,q̃ branqueja. Albidus,a,um,pe.c. adiect. Columel.lib.2.cap 9.

Brasa. Pruna,æ,Horat.Serm.Saty.5.

Braseiro,aliàs fogareiro. Foculus,i,p.c. Plaut. capt.13.Cicer. pro Domo, Liu. Decad.1. lib.2.Plin.lib.35.cap.10.

Brasão de armas. Stemma, stemmatis, p.c. g.n.

Brasonar. Verba iactare. Virg.lib.1.Æneid. Talia iactanti stridens Aquilone procella Velum aduersa ferit.

Brasonador. Iactator,p.p.iactatoris:vel,Verborũ iactator:vel, honoris iactator. Claud.3. Paneg.Brutus Ciceroni lib.11.epist.20.

Braua cousa. Ferox, ferocis, pen.p. ferus,a,um, Immanis,& hoc immane,pen.prod. adiect. Cicero lib.1.de Inuent.& Quinto frat. lib. 1.epist.1. Virgilius 4.Georg.

Braueza. Ferocitas,pe.corr.ferocitatis, Cic.1. Offic.

Ferocia,æ, Cicero pro Lege Agraria.

Immanitas,p.c,immanitatis,Cic.4.Tusc.

Feritas,pen.corr.feritatis,Cicero.4. Tuscul.

Brauamente,i com braueza. Ferocitèr,pen.corr. aduerb.Cicero pro Plancio.

Brauata. Verborum iactatio,Brutus Ciceroni lib.11.epist.20.

Brear com breu. Pico,as, Colum.lib.12.cap.18. Pice linere.Pice illinere.

Breada cousa. Picatus,a,um,pe.prod.Particip. Piceatus,a,um,pe.prod.adiectiuum.

Vasa picata,Plin.lib.15.cap.17.

Manus piceata,Mart.lib.8.59. Pice illitus.

Cousa,que tem sabor de breu, ou de pez. Picatus. a,um,Vt,vinum picatũ,Plin.lib.23.cap.1. Martial.lib.13.107.

Breu. Pix,picis.

Cousa de breu,ou negra como breu. Piceus,a,eũ, adiectiuum.

Caligo picea,Virg.2.Georg.

Lumen piceum,Virg 9.Æneid.

Bredos. Blitum,i.Plin.lib.20.cap,22.

Brenha de mato,& de espinhas. Rubetum,i.pe.p. Ouid.1.Metam.

Brenha de aruores, & de mato. Sylua,æ,Cicer.

Embrenharse. Abstrudere se in syluam, Cicero Attico lib.12.epist.241.

Abdere sese in Syluas, Cæsar lib. bell. Gall. Vel recipere, Cæsar loco citato.

Breue cousa. Breuis, & hoc breue, adiectiuum. Compendiarius, a, um, adiectiuum. Vt, via compendiaria, Cicero 2. Offic.

Breuemente. Breuitèr, pen. cor. aduerbium. Breui, in ablat. Cic. 7. Verr. Breui postea est mortuus, subaudi tempore.

Complecti breui, Cicero 1. de Orat.

Muyto breuemente. Breuissimè, pe. cor. aduerb. Cicero 7. Verr.

Breuidade. Breuitas, pen. corr. breuitatis, Cic. 3. Verr.

Breuiario. Breuiarium, ij, Plin. lib. 18. cap. 26. Epitoma, ę, pen. corr. vel, Epitome, es, pe. c. g. f. Cic. Attico lib. 12. epist. 235.

Briga. Rixa, æ. Cõtentio, onis, Cic. Pæto lib. 9. epist. 22. & pro Sextio.

Brigar. Rixor, aris, Contendo, is, Cicero 1. de Orat. pro Cecinna, & pro Quinct.

Brigosa cousa. Rixosus, a, um, p. prod. adiect. Contẽtiosus, a, um, pe. p. adiect. Col. lib. 8.

Briguigão marisco. Pectunculus, i, pen. corr. Plin. lib. 9. cap. 29.

Pecten, pectinis, pe. c. m. g. Horat. 2. Serm. Saty. 4.

Brincar. Ludo, is. lusi, lusum. Vt, Ludit piscis in aqua. Terent. Adelph. 33.

Pecus omne ludit campo. Horat. 3. Carm. Ode 18.

Brincão. Lusor, lusoris, pen. prod. Plaut. Amphit. 8. Ouid. 4. Trist. eleg. 9.

Brinco nesta forma. Lusus, us, Ouid. epist. 21. Lusio, onis, Cic. 5. de Finib. Infantes lusionibus vel laboriosis delectantur.

Brindar. More Græco bibere, Cic. 3. Verr. vbi Asconius. Cic. Tuscul. 1. Horat. li. 3. Carm. Ode 19. Ausonius ad Symmachũ in Præfatione Griphi. Vide Chiliadas.

Brio. Arrogantia, æ. Insolentia, æ.

Brioso. Insolens, pe. cor. insolentis. Arrogans, p. cor. arrogantis, adiect. apud Cic. & alios. Erectus, a, um, Particip. Cic. pro Fonteio. Hi contra vagantur læti, atq; erecti passim toto foro.

Ter brio. Nimiũ sibi tribuere, Quintil. li. 1. c. 2. Nimium sibi arrogare, Cic. Sulpitio lib. 4. epist. 1. Extollere caput, & se erigere, Cicer. pro Plancio.

Brocado. Vestis Attalica. Plin. lib. 8. cap. 48. Propert. lib. 3. c. 18. Vel vestis auro intertexta. Vel, vestis ex auro textile confecta.

Brocha de liuro. Ligamen, p. p. ligaminis, p. cor

Broquel. Parma, ę, Liu. 8. ab Vrbe. Pelta, æ, Virg. 1. Æneid. Cetra, æ, Liuius lib. 1. bell. Pun.

Broquel pequeno. Parmula, æ, pen. cor. Dimi Horat. 2. Carm. Ode 7.

Abroquelada cousa. Parmatus, a, ũm, p. p. ad Liu. 4. ab Vrbe.

Peltatus, a, um, p. p. adiect. Cetratus, a, Liu. lib. 1. bell. Maced. Cæs. li. 1. bell. C

Broslador. Phrygio, onis, Plin. lib. 8. cap. Plumarius, ij, Cato de liberis educandis

Broslar. Acupingo, is, Virg. 11. Æneid. Oui lib. 6. Metam.

Plumo, as, D. Hieron. Vopiscus, Turnebus.

Broslada cousa. Phrygianus, a, um, pen. prod. adiect. Vt, Phrygianæ vestes, Plin. lib. 8. c. 48. Vestes filis aureis contextæ, vel intertextæ.

Bruços, i. de bruços. Pronus, a, um, adiect. Plin. lib. 7. cap. 17. Mart. lib. 1. 88.

Brusca cousa. Nubilus, a, um, p. c. Ouid. 1. Trist. eleg. 8. Tẽpora si fuerint nubila, solus eris.

Bruta cousa, aliàs de roym habilidade. Hebes, hebetis, pen. corr. adiectiuum. Tardus, a, um. Retusus, a, um, pen. prod. adiectiua, omnia apud Ciceronem.

Bruteza. Ingenium tardũ, Cic. 3. de leg. Agrar. Retusum ingenium, Cicer. 1. de Diuinat. Hebes ingenium, Cicero. 10. Philip. Tarditas ingenij, Cic. in Pisonem.

Bruta cousa, aliàs sem entendimento, ou cousa bestial. Brutus, a, um, adiect. Vt, Bruta tellus Horat. 1. Carm. Ode 34. Bruta animalia. Plin. lib. 11. cap. 37.

Bruxa. Strix, strigis, Ouid. 6. Fast. Plin. lib. 11. c. 39. Lamię, arum, Horat. 1. Car. Ode 36.

Buço da barba. Lanugo, p. p. lanuginis, p. c. g. f. Plin. lib. 8. cap. 37. Ouid. epist. 21.

Bucho. Ventriculus, i, penultim. c. Celsus lib. 4. cap. 1.

Bucho cheo de carne, como lingoiça. Venter faliscus, Mart. lib. 1. 152. *chamasse Payo em entre Douro, & Minho.*

Bufar. Buccas inflare, Horat. 1. Serm. Saty. 1.

Bufete. Mensa, æ, Trapeza, æ, apud Thesaurũ.

Bufo, aue. Bubo, bubonis. gen. masc.

Se se achar do genero feminino, subauditur, auis.

Ex Seruio in illud Virgilij lib.4. Æneid.
Solaque culminibus ferali carmine bubo,
Sæpe queri,

Cantar o bufo. Bubulo,as,p.c. Auctor Philom. apud Ouidium. Bubulat horrendũ ferali carmine bubo.

Bufaro. Bubulus,i,pen.corr.Martial.lib.1.

Bufarinheiro. Institor, pen.cor.institoris,pe.p. Liu.6.ab Vrbe.
Scrutarius,ij, Lucillius apud Gelliũ lib.3. Noctium Atticarum.

Bugalho. Galla,æ. Plin.lib.20.cap.20.

Bugia Simia,æ. *Bugio,* Simius,ij,Cicero lib.1. de Diuinat. Plin.lib.8.cap.54.

Bugio pequeno. Simiolus,i, pen. corr. Cicero Mario lib.7.epist.2.

Cousa de bugio. Simininus,a,um,pe.pr.adiect. ex Iulio Obsequente de prodigijs.

Sabe onde a bugia tem o rabo. Metaphoricè,*por homẽ auisado.* Nasutus est. Martial.lib.13.2.

Bugio rabudo. Cercopithecus, i, p. prod. Plin. lib.8.cap.21.
Martial. lib.14. Callidus emissas eludere Simius hastas,
Si mihi cauda foret,Cercopithecus eram.

Bula do Papa. Diploma,pe.p.diplomatis,pe.c.

Bule bule,ou buliçoso. Ardelio,onis,Mart.lib.2.
Inquietus,a,um,pen.p.Liu.lib.3.ab Vrbe.

Bulir com algũa cousa. Moueo,es, moui,motũ.

Bulir com a maçaã do escaravelho. Mouere camarinam, Adagium. Silius lib.4. Erasm. in Chileadib.

Bulra,aliàs engano. Calumnia,æ, Cic.1. Offic.
Malitia,æ,Cic.4.Tuscul.
Dolus,i. Fraus,fraudis,Cic.pro Domo.
Fallacia,æ,Cic.pro Cluentio.
Impostura,æ, pen.p. Apud iureconsultos.

Bulrão. Calumniator,oris,Cic.pro Cluentio.
Malitiosus,a,um,p.p.adiect. Cic.3.Offic.
Dolosus,a,um,p.p. adiect.Cic.pro Rabirio.
Fraudulentus,a,um,adiect. Cicer.2.Offic.
Impostor,oris,apud iureconsultos.

Bulrosamente,aliàs com bulra. Dolosè,pen.prod. aduerb.Cicero 3. Offic.
Malitiosè,pe.prod.aduerb. Cic.3.Offic.
Fallacitèr,pen.corr.aduerb. Cic.3.Offic.
Fallacissimè, pen.corr. aduerb. Cicero de Arusp.Respons.
Fraudulentèr,aduerb. Columel.lib.1.c.8.

Bulrar,aliàs fazer bulra, & enganar. Frustror, frustraris.Deponens verbum,cum accusat. Cicero Attico lib.22.epist.241.
Frustro,as, adiectiuũ, ex Cæsare,& Plauto Milite 12.
Ludifico,as,pen.corr.Terent.Eunuch.4.4.
Ludificor,pen.cor.ludificaris. Calumnior, aris,vtrumq; apud Cicer.pro Rosc. Amer.
Decipio,decipis,pen.cor.Fallo,is, vtrumq; apud Ciceronem lib.2.de Inuent.

Buraco Foramen,pen. prod.foraminis, pen.c. g.n.Cicero 1.Tuscul.

Buracar,aliàs furar,ou fazer buracos. Perforo,as, pen.corr. Cicero Mario lib.7. epist.1.
Cauo,as. Vt,Gutta cauat lapidem,&c.Oui. 4.de Ponto,eleg.10.

Buracada cousa, aliàs feyta buracos, ou furada. Perforatus,a,um, pen. prod. Participium. Cicero 3.de Natur. Deor.
Cauatus, a, um, pen. prod. Participium. Lucret.lib.6.

Cousa de muytos buracos. Multiforis, & hoc multifore,pen. corr. Multiforus,a, um, pen.corr.adiect.
Plin.lib 8.cap.55. Inijciunt eas in specus, qui sunt multifores in terra.
Ouid.12. Metam.Longaq; multifori delectat tibia buxi.

Burbulha d'agoa. Bulla, æ, Ouid.lib.10. Met.

Burel. Sagum,i,Leuidensa,æ,Cicer. Dolabellæ lib.9.12.Iuuenal Saty.9.

Buril,ou sizel dos ourifices. Cælu,i,Statius lib.4. Syluarum.

Burnir. Polio,is,iui,itum.Læuigo, as,pen.cor. Varro 3.de Re rust.cap.11.

Burnidor. Politor,pen.prod.politoris.

Burnidura. Politura,æ,pe.p. Plin.lib.11.c.24.

Burra. Asina,æ,pen.corr.

Burinha. Asella,æ.

Burro. Asinus,i, pen. corr. Varro 2. de Re rustica cap.8.

Burrinho. Asellus,i, Ouid.2. Amorũ eleg.7. Plin.lib.17.cap.5.

Burro montés. Onager,onagri,pen.cor.Virg.3. Georg.Cicero Attico lib.6.

Burrinho montés. Lalisio, onis, Plin. lib.8. cap.44.

cousa que pertence á burro. Asinarius,a, ium, Vt,mola asinaria,apud Thesaurum.

cousa de asno. Asininus,a, um, pen. prod. adiectiuum.

Vt, Asininus pullus.
Asinina ossa, Plin. lib. 16. cap. 36.
Burrifar. Aspergo, is.
Burrifo. Aspersio, onis.
Burrifar, aliàs chouer miudo. Minutim. Vel, minutatim pluere.
Burrifo, aliàs chuua miuda. Minutus imber.
Buscar. Quæro, is. Inquiro, is, pen. prod.
Busca. Inquisitio, onis, Cicer. 1 Offic.
Buscar cõ diligencia, ou como caçador. Indago, as, pen. prod. Cicer. pro Milone.
Inuestigo, as, pen. prod. Cic. 6. Verr.
Busca nesta forma. Inuestigatio, onis, Cic. 1. Offic. Indago, p. prod. indaginis, pe. cor. f. g. Virg. 4. Æneid. Cæsar 8. bell. Gall.
Buscador assi. Inuestigator, oris, Cic. de Vniuer.
Buscar achaques. Fingere causas. Terent. Eunuch. 1. 2. fingit causas, ne det sedulo.
Buscar a tamara ao pé do feto, ou demandar cinquo pés ao carneiro. Nodum in scirpo quærere, Adagium. Terent. Andr. 5. 4.
Bustela. Pustula, æ, pen. corr. Plin. lib. 26. cap. 8.
Bustelosa cousa. Pustulatus, a, um, pen. prod. adiect. Pustulosus, a, um, pen. prod. adiect. Cels. lib. 5. cap. 26.
Buxo, aruore. Buxus, i, g. f. vel Buxũ, i, g. n. tam pro arbore, quam pro ipso ligno. Seruius apud Virg. 9. Æneid. Plin. lib. 16. cap. 16.
Buxal, i. logar de muytos buxos. Buxetum, i, p. p. Martial. lib. 5.
Cousa de buxo, ou de cor de buxo. Buxeus, ea, eũ. Buxei dentes, Martial. lib. 2.
Buxeus color, Plin. lib. 12. cap. 7.
Buzina. Buccina, æ, pe. cor. Vegetius lib. 3. c. 5. Ouid. Metam.
Tangedor de buzina. Buccinator. p. prod. buccinatoris, Cæsar lib. 2. bel. Ciuil.
Buzia cousa, aliàs negra. Fuscus, a, um, adiect. Vt, cornix fusca, Cic. 1. de Diu. Lucan. li. 10.
Fazer buzio. Fusco, as, Ouid. lib. 1. de Arte.
Buzio do mar. Buccinum, i, pen. cor. Plin. lib. 9. cap. 36.
Buz. Tace. Contice. Obmutesce.
Retice. Obmutescite.

C

CAãs. Cani, canorum. Cicero de Senect.
Cousa cañ. Canus, a, um, adiectiuum. Vt barba cana, Martial. lib. 6. 1.
Fazerse cão, aliàs embranquecer. Caneo, es, Virg. lib. 5. Æneid.
Canesco, cis. Vt, Canescit arbor, Cic. lib. 1. de Legib.
Cabaça. Cucurbita, ę, pen. cor. Plin. lib. 19 c. 5
Cabacinha. Cucurbitula, ę, pe. cor. Diminutiuũ.
Cousa, que se parece com cabaça. Cucurbitinus a, um, pen. cor. adiect.
Vt, cucurbitina pyra, cucurbitinę ficu dicuntur ob similitudinẽ cucurbitæ, Ca cap. 7.
Cabaça pera leyte. Mulctra, æ. Virg. 3. eclog.
Cabana. Tugurium, ij, Virg. 1. eclog.
Casa humilis. Virg. 2. eclog.
Gurgustium, ij, Cicero in Pisonem.
Cabaz. Calatus, i. pen. cor. Virg. 2. eclog.
Qualus, i. Quasillus, i. Diminutiuum, Cicero in Pisonem.
Cabeça. Caput, capitis, pen. corr.
Dor de cabeça. Cephalea, æ, pen. p. Plin. lib. 20. c. 13. Alij legũt cephalęa cũ diphthongo,
Cabeçada Ictus capitis.
Isto não tem pés, nem cabeça. Nec caput, nec pedes habet. Cic. Curio lib. 7. epist. 31.
Cabeçada, aliàs erro. Peccatũ, i, vel, Peccatus, us, pen. prod. Cicer. 4. Verr.
De cabeça a bayxo. Præceps, præcipitis, adiect. Cic. de Arusp. respon. & alibi.
Cabeçudo, i. homem de grande cabeça. Capito. p. c. capitonis, Cice. lib. 1. de Natur. Deor.
Cabeçudo, aliàs amigo de seu parecer. Durus capito, Plaut. Pers. 3.
Pertinax, pen. corr. pertinacis, adiectiuum.
Obstinatus, a, um. pen. prod. adiectiuum. Cic. Att. lib. 1. 7. & pro Lig. Plaut. Capt. 6.
Cabeçear, aliàs abayxar a cabeça. Nuto, as. Vt, Rami nutant pondere. Ouid. 2. de Arte.
Nutare, pro dubitare accipitur apud Cic. lib. 1. de Natur. Deor. & lib. 2. de Finib.
Cabeça de geração. Columen familiæ. Culmen familiæ. Princeps familiæ, Cicer. 5. Verr.
Cabeçalha de carro. Temo, onis, m. g. Ouid. 2. & 10. Metam.
Cabeçadas de cavalo. Aurea, eæ, Vel Aureola, æ, pen. corr. Vlpian. in l. Quid tamen. D. de contrahend. emptione.
Descabeçada cousa, ou que tem membros cortados. Truncus, a, um, adiect. Virg. 3. & 6. Æneid.
Cabeção de camisa, aliàs abanos. Redimicula colli. Patagium, ij, Festus, & Apuleius apud Thes.
Cabeçal da cama. Ceruical, pe. p. ceruicalis, p. p. Mar-

Martial.lib.14.g.n.
Puluinar,pen.prod.puluinaris,pen. p.g.m.
*cabedal.*Peculium,ij, Cicer.3.Verr.
Fazer cabedal de algũa cousa, i.estimala. Vide, *Estimar.*
*cabelo.*Capillus,i,Pilus,i.Crinis,is.g.m.
*cabelos das ventaãs.*Vibrissæ,arum.Festus.
cabelo comprido. Capillus promissus, vel,prolixus.Terent. Heaut.2.3.Liu.li.4.Decad.5.
cabelo louro. Capillus flauus,vel,rutilus.
*cabeleyra.*Coma,æ.Cic.3.Tuscul.
Cęsaries,ei.Horat.Lucan.& Ouidius.
cabeleyra postiça. Capillamentum,i. Pli.li.11. cap.37.
Galerus,i,pen.prod.m.g. Iuuen. Saty.6.
Galericulus,i,pen. corr.vel galericulum,i, pen.corr. Sueton.in Othone cap.12.Mart. lib.14.epigram.55.
cabelúda cousa. Capillatus,a,um, pen. prod. adiect.Cicero de lege Agrar.
Comatus,a,um,pen.p.adiect. Cic.8.Philip.
Crinitus,a,um, p.p. adiect.Cic.2.deNatur. Deor.Pilosus,a,um, pen.prod. adiect. Cic. in Pisonem.
caber. Capio,is, cepi, captum.vt. Cælo capi. Cic.2.Philip. Vna domo capi.Cic.1.Offic. Amentiam eius capere nõ poterãt ciuitas, Italia,prouincia & regna,Cic.pro Milone.
cousa em que cabe algũa cousa. Capax, capacis, p.p.adiect.Capacissimus,a,ũ. Capax calix ad sextarios tres,Plin.lib.37.cap.2.
Capacissima omnis secreti vxor.Pli.Iunior lib.1.epist.12.
cabescaido. Demissus,a,um. Participium,vel, Dimisso capite,Cic.pro Cluentio.
*cabida cousa com alguem,aliàs priuada.*Gratiosus, a,um, pen.prod. adiect.
Vt gratiosus regi,vel apud regem.
*cabido de conigos.*Collegium,ij.Vel,Capitulum canonicorum.
cabo.i.fim. Finis,is,Meta,æ.
*cabo do mundo.*Mundi extremitas.
cabo de fouçe,ou de machado,ou de cousa semelhãte. Manubrium,ij,Cicero.6.Verr.
cabo d'espada. Capulus,i,vel, capulum,i.pe.c. Virg.2.Æneid.Cicero de Fato.
*cabo de cebolas.*Ceparum restis.
cabo de vea. Fibra,æ, Cicero 1. de Diuinat. Virg.6.Æneid.
*cabouqueiro.*Latomus,i,pen.corr.m.g.
Lapicida,æ, pen. prod. Vide Thesaurum.
cabra. Capra,æ.Capella,ę.Diminutiuum.
*curral de cabras.*Caprile,is,p.p.Pli.lib.28.c.10.
Peyxe cabra. Mugil, mugilis, pen.cor.g.m.vel, Mugilis,is.Pli.lib.9.cap.17. vel,Mugilus,i. Horat. 2.Serm.Satyr.4.
*cabra montés.*Caprea,eæ.Horat.4.Carm.Ode 4.
Rupicapra,ę,pen.corr.Plin.lib.11.cap.37.
Dorcas,dorcadis, pen.corr. Martial.lib.13.
cousa de cabrão, ou de cabra. Caprinus,a, um, p.p. Vt,caprina pellis,Cic.1.de Nat.Deor.
cabrão capado. Caper, capri. Virgilius tamen ecloga septima caprum posuit pro hirco. Vir gregis ipse caper.
*cabrão colhudo.*Hircus,i.Plaut.Mostel.2.
*cousa q̃ fede à cabrão.*Hircosus,a,um.p.p.adiect. Plaut.Mercat.11.Persius Saty.3.
cousa que pertence á cabrão colhudo. Hircinus, a,um,pen.prod.adiectiuum.
Hircina barba, Plau.Pseud.15.
Pelles hircinæ.Plin.lib.12.cap.17.
Hircina libido,Apuleius.
Fedor de cabrão,ou dos sobacos. Hircus,i. Horat.Epod.12.Grauis hirsutis cubat hircus in alis.
*cabreiro que guarda cabras.*Caprarius,ij.Colum. lib.3.cap.10.
*cabrito.*Hædus.i.
cabrito brincão. Hædus petulcus.Virg.4.Geor. Hædus lasciuus.Ouid.13. Metam.
cabritinho. Hædulus,i,p.c. Diminut.Iuuenal. Saty.11.
Hędillus,i.Diminut.Plaut.Asinar.12.
cabrito brauo,ou montés. Capreolus,i,pe.c.g.m. Virg. 2.eclog.
curral de cabritos. Hędile,is, pe.prod.Horat.1. Carm.Ode 17.
cousa de cabritos. Hædinus,a,um, pe.p.adiect. Vt,pelliculę hædinæ, Ciceropro Muræna. Hædinũ coagulum. Var.2.de Re rust.c.11.
cabresto. Capistrum, i, Virg.3. Georg.
*Encabrestar.*Capistro,as.Plin.lib.18.cap.19.
Encabrestada cousa. Capistratus,a, um,pe.prod. Participium. Ouid.epist.2.
cabrunco,pedra preciosa, aliàs carbunculo. Carbunculus,i,pe.cor. Plin.lib.37.cap.7.
Pyropus,i,pen. prod.g.m. Ouid.2.Metam.
*cabrunco,doença.*Carbunculus,i,pen.cor. Plin.lib.23.cap.4. Anthrax,anthracis,p.p. Græcè.Vide Thesaur.

çacarrejar a gallinha. Gracillo,as.
Cucurire solet gallus, gallina gracillat. Auctor Philomelę.
çaco da panella. Fragmentum,i.
caco da cabeça. Caluaria,æ. Celsus lib.8.cap.1. Calua,æ. Plin.lib.28.cap.1.
Cranium,ij,nomen Græcum.
caça de aues. Aucupium,ij,Cic.2.de Finib.
caçar aues. Aucupor,pen.corr.aucuparis. Aucupor frequentissimum est apud Cicer. per translationem. *& sinifica grangear, ou buscar per arte, & industria.* Vt, Aucupari gratiã,Cic.Luceio li.5.epist.12. Inanem rumorem,Cic.in Pisonem. Rumusculos imperitorum hominum,Cic. pro Cluentio.
Tempus aucupari,Cic.pro Rosc.Amerino. Vtilitatem,Cicero 2. de Orat.
caçador de aues. Auceps, aucupis, pen. corr. Terent.Eunuch.2.2.
caça de feras. Venatio, onis. Venatus,us,pen. prod.Cicero lib.2. de Finibus,&Tuscul.5. Virgil.lib.9.Æneid.
caçar feras. Venor,venaris,pen.prod. Cicero. Cælio lib.2.epist.10.
caçador de feras. Venator,oris,Cicer.2. Tuscul. Pernoctãt venatores in niue,in montibus vri se patiuntur.
caçadora de feras. Venatrix,venatricis,pe.prod. Virg.lib.1. Aneid.
cação peyxe. Mustella stellata.
caçaparse. Subsido,subsidis,p.prod. Subsidere, pen.corr.fit cum motu. Liu.8. bell. Pun. Virg.12. Ænei. Substitit Æneas,& se collegit in arma Poplite subsidens.
caçapo, aliàs Laparo. Lepusculus,i,pen.corr. Laurex,lauricis,pen.cor.Cic.6. Verr.Plin. lib.8.cap.55.
caçote. Sagum cucullatũ, Colum.lib.12. c.1.
caçote de linho. Sagum lineum.
cacha no jogo. Captio,onis.
cachadã pera samear. Ager repastinatus, Colu. lib.4.cap.42.& lib 2.cap.15.
Fazer cachada pera samenteira. Repastino,as, pe.cor.Plin.li.13.cap.13.Colu.li.2.cap.15.
cacheira. Gausape,e, Gausapum,i,pen.c.Plin. lib.8.cap.48.Ouid.2.de Arte.
cacho do pescoço. Ceruix torosa.Catull.
Colla torosa. Ouid.7.Metam.
Torus,i.Virg.12. Ænei.in principio: Tum demum mouet arma leo,gaudetq; comantes; Excutiens ceruice toros, &cæt.
cacho de vuas. Racemus,i,pen.prod.
Botrus,i.Virg.lib.2.& 4.Georg.
Scapus,i.Varr.lib.1.de Re rust.c.54. Vel Scopus,i.Ruellius li.1.cap.2.Cælius li.12 cap.14.
cachopo. Puerulus,i. pen.cor. Puellus,i. Diminutiua. Vide Thesaur.
cachopa. Puella,æ.Puellula,ę,pen.corr. Diminutiua à puera.
cachopice. Puerilitas,pen. corr. puerilitati: Seneca epist.4.
cachorro, ou cachorrinho. Catulus,i, pen. cor. Caniculus,i,pe.cor. Diminutiua. Sipont. Catellus,i, Diminutiuũ, Cic.1.de Diuinat.
cousa de cachorro. Catulinus,a,um, p.p.adiect. Catulina caro,Plin.lib.29.cap.4.
cachorra, ou cachorrinha. Catella,æ, Diminutiuũ. Martial.lib.7.epigram.86.
Canicula,æ,p.c. Dimi.Cic.3.de Nat.Deor.
cachorro de fralda. Catulus Melitęus. Vel Catulus Melitensis.Plin.lib.30.cap.5.
cada dia. Quotidiè,aduerbium,Cic.3.Verr. Singulis diebus,Cic.2.de Natur.Deor. In singulos dies,Cic.Torquato li.6. epis.4. & Attico lib.5.epist.94.
In dies,Cicero.1.Philip.
cada hora. In horas,Virg.eclog. 10.Vel singulis horis.In singulas horas, Liuius.
cada anno. In singulis annis,Cic.2.de Natur. Deor.
Quotannis,Cicer.4. Verr. Plaut.Epid.5.
cada semana. Singulis hebdomadibus.
cada hum. Vnusquisq;.Singuli,singulæ,singula, pen corr.
cada dous. Secundus quisq;.
cada dez. Decimus quisq;.
cadafalso. Theatrum,i.
cadanetas. Catenulæ.pe.c.catenularum.
cadarrão, aliàs catarro. Catarrhus,i. Grauedo, p.p.grauedinis,pen.c.g.f. Coriza,æ, gręce, Rheuma, rheumatis, pen. corr.g.n. omnia apud.Thesaurum linguæ latinæ,
Cousa sogeyta a catarro. Grauedinosus,a,um. pen.prod.Cicero.4.Tuscul.
cadea de ferro. Catena,æ,p.prod.Virg.6.Æneid. Ouid.15.metam.
Atar com cadea. Inijcere catenas alicui, Cic.7. Verr.Constringere catenis, Cic.pro Sextio. Nectere

Nectere catenas alicui,Hor.1.Car.Ode 29.

Atada cousa com cadeas. Catenis constrictus, Cic.pro Sextio.

Catenatus,a,um,p.p.Particip. à verbo antiquo,cateno,as,quod non est in vsu. Horat.Epod.7.Plin.lib.9.c.15.

cadea d'ouro,ou de prata,aliàs colar.Monile,monilis,p.p.Virg.1.Æneid.Cic.6.Ver.

Catenæ,arum, Plin.lib.33.c.3.

Catenula,æ,p.p. Catella,æ, Dimin. Horat. lib.1.epist.18.

cadea dourada.Monile auratum, Ouid.1.Met.

Catena aurata,Silius lib. 17.

cadea d'ouro, ou colar. Monile aureum.Virg. 7.Æneid.

Aurea pectoribus demissa monilia pēdēt.

cadea de presos,alias carcere.Carcer,carceris,p.c. Cic.7.Ver.

Custodia publica, Cicer. Quinto Frat.lib. 1.epist.2.

cadea Real. Regia custodia. Cic.pro Rabirio Posth.

Meter na cadéa. Conijcere in carcerem, vel in vincula,Cic.7.Ver.& 1.Tuscul.

Compingere in carcerem,Plaut.Merca.20.

cadeado. Sera,æ, Ouid.1.Fast.& lib.1.Amor. eleg.6.

cadeira. Sedes,is, Virg.2.Æneid.

Sella,æ,Cic.1.de Diuin.

Cathedra,ę,p.c. Martial.lib.12.38.

criado,que leua a cadeira a seu amo,ou ama. Cathedralitius minister,seruus,vel famulus. Mart.lib.10. Quum cathedralitios portet tibi rheda ministros,&c.

cadeira de Rey.Solium,ij,Virg.8.Æneid.

Sella regia. Sedes regia.

cadeira de julgador.Tribunal,pen.p.tribunalis, p.p.Cic.Q.Frat.lib.1.epist.1.& Ver.4.

cadeira de mestre.Cathedra,æ, p.c. Mart.lib.11. epigr.100.Horat.1.Serm.Sat.10.

cadeiras das pessoas, ou dos animais. Coxendix, coxendicis,p.c.

cadela. Canis,is,gen.commun.duor.

cadelinha.Canicula,æ,p.c. Diminut. Cic.3.de Nat.Deor.

caderno de liuro.Quaternio,onis,apud Thes.

cadilhos.Tenia,æ.

caduca cousa, i.de pouca dura, ou que està,ou anda pera cair.Caducus,a,um,pen.p.adiectiuum, Cic.de Amicit.

Caduca,& incerta sunt,diuitiæ, bona valitudo,honores.

Cic.4.Phil. Omnia caduca præter virtutē.

Velho caduco.Decrepitus senex,Cic.pro Cælio.

Senex delirus,Cic.2.de Orat.

Senex victus,Ter.Eunuc.4.4.

Velha caduca.Anus delira,Cic.2.de Diuin.

Anus decrepita,Ter.Adelph.5.8.

caducar.Deliro,as,p.p. Cicer.2.de Orat.& 1.de Nat.Deor.& 1.Offic.

cagado.Testudo,pen.prod.testudinis, pen.cor. gen.fœmin.

cagalume,bicho.Lampyris,p.p.lampyridis,p.c. g.f.Plin.lib.11.c.28.

Candela,æ,p.p.Plin. lib.18.c.26.

Nitedula,æ,p.c.apud Thesaur.

Nitedula,apud Cicer. pro Sextio,significat parui,& exigui muris genus.

cagar.Caco,cacas,Mart.lib.1. in Bassum.

Exonerare aluum,vel ventrem.

Reddere ventris excrementa.

Euacuare aluum, Plinius lib.20. cap.6.& lib.32.cap.9.

cagáda cousa.Cacatus,a,um, p.p. Particip.siue nomen ex participio. Vt,

Charta cacata,Catul.epigr.34.

Ter vontade de cagar. Cacaturio,is, Mart. lib. 11.in Vacerram.

caganeira,aliàs camaras. Dysenteria,æ, Cicero Gallo lib.7.epist.26.

Profluuium ventris.

caganitas de cabra.Fimus caprinus.

cajado.Pedum,i,Virg.5.eclog. Vel, baculus incuruus.

cayar com cal. Dealbo,as. Candefacio,candefacis,pen.cor.

Calce parietes oblinere.

De eadem fidelia duos parietes dealbare. Adag. Curius Ciceroni lib. epistol.29.

De hum caminho fazer dous mandados.

Tectorium inducere,Cic.3.Ver.

cayada cousa. Dealbatus,a,um, Participium, Cic.3.Ver.

cayar o rosto.Fucare faciem,vel colorare, Cic. 1.de Nat.Deor.

Malas cerussa oblinere.

Molher cayada.Mulier fucata, vel fucosa, Cic. in Orat.de Amicit.& pro Muræna.

Mulier cerussa oblita.

cair.Cado,is,cecidi,pen.corr.casum.

Ruo

Ruo,is,rui,ruitum,pen.cor.

cousa,que está pera cair. Caducus,a,um , pen.p. adiectiuum.

Ruinosus,a,um,p.p.adiect.

Folia caduca,Ouid.2.Amor.eleg.16.

Frondes caducæ,Ouid.3.Trist.eleg.1.

Malè materiatæ , ruinosæ , subaudi ædes, Cic.3.Offic.Vitruuius lib.2.c.8.

cair com a carga. Succumbere oneri,Liu.lib.6. ab Vrbe.

cair na conta,ou tornar em si. Ad se redire , Cic. Attico lib.7.Ter.Andr.3.5.Cic.1.Ver.

Redire in viam,Cic.12Philip.

cair na cama,i.adoecer . Cadere in morbum , Cic.1.Tusc.

Delabi in morbum,Cic.Attico lib.7.

Incidere in morbum,Cic.de Senect.

Incurrere in morbum,Cic.1.de Finib.

cair rayo,aliàs arrayar. Fulmino,as,p.c.

Fulminat per totum orbẽ, Ouid.ad Liuiã.

cair de cima pera bayxo. Delabor,p.p.delaberis, p.c.delapsus sum. Vt,

Delabi de cœlo,vel è cœlo,Cic.1.de Fin.

In flumen delapsus,Cic.1.de Diuin.

cair em algum vicio. Delabi in vitium. Cicer.2. de Orat.

cainho,aliàs escaço. Parcus,a,um, adiect.

cainheza,aliàs escaceza. Parsimonia,æ,Cicer.in Paradox.

Parcitas,pen.c.parcitatis.Seneca lib.1. de Clementia.Non est Ciceronianum.

cajão,aliàs desastre. Infestus casus,Cic.pro Syl.

Cæcus casus,Cic.2.de Diuin.

Miserabilis casus,Cic.2.de Orat.

Aduersus casus,Cic.3.Tuscul.

Acerbus casus,Virg.2.Æneid.

Infandus casus,Virg.8.Æneid.

Infortunium,ij, Liuius lib.1.ab Vrbe.Ter. Adelph.2.1.

cayxa. Capsa,æ,Cic.1.Ver.

Arca,æ,Cic.in Paradox.

cayxinha. Capsula,æ,p.c. Diminutiuum,Plin. lib.30.c.11.

Arcula,ę,p.c.Cic.2.Offic.

cayxeiro,que tem cargo da cayxa do dinheiro de seu amo. Arcarius,ij. Scæuola in l.41.D. de fideicom.libert.

cayxeiro,que faz cayxas. Capsarius,ij,l.vltima. D.de iure immunit.

cayxões de liuros. Foruli, p.c.forulorũ,Sueton. in Augusto cap.31.

cayxão,aliàs escritorio. Scrinium, ij, Horat.2. epistol. 2.

Cal. Calx,calcis,f.g.Cic.pro Milone.

Cousa de cal. Calcarius,a,um,adiect. Vt.

Calcaria fornax,Plin.lib.17. c.9.

caleiro,que faz cal. Calcarius,ij,Cato c.16.

cal,caleiro,ou cano per onde cae a agoa dos telhados. Imbrex,imbricis,p.c. dubij gen. Plin. lib.17.c.14.

Imbricium,ij,Martial.lib.2.35.

Fazer caleiros. Imbrico,as, p.c.Sidonius.

Cousa feyta a modo de caleiros. Imbricatus,a,ũ, p.p.Plin.lib.11.c.37.Vitruuius lib.2.

calabre das naos. Funis nauticus. Rudens,tis subauditur funis, quum rudens sit participium à verbo Rudo,Cic.5.Tuscul.& lib.1. de Diuin.Virg.lib.3.& 5.Æneid.

calaceiro,i.velhaco. Dissolutus,a,um,p.p.

Perditus,a,um,p.c. Participia,siue nomina ex participijs. Vt,

Adolescens perditus,ac dissolutus , Cicero 4.Tuscul.

calacear,aliàs velhaquear . Dedere se libidinibus,Cic.1.Tusc.

calaçaria. Criminum dissolutio , Cicero pro Cluentio.

calada cousa,i.cousa,que cala,& tem segredo. Tacitus,a,um,p.c.Partic.actiuè sumptum.

Assentitur tacitus,Cic.1.Ver.

Dat tacitus,Cic.2.Ver.

Accepit hanc plagam tacitus,Cic.5.Ver.

Silens,tis,Particip. siue nomẽ ex particip.

Nox silens,Virg.4.Æneid.

Vmbræ silentes,Virg.6.Æneid.

calada cousa,i.cousa,que não nomea. Tacitus,a,ũ, p.c.Particip.passiuè sumptum.

Si voluntas tacitis verbis intelligi posset, verbis omnino non vteremur, Cicero pro Cecinna.

Occulta,& tacita assensio,Cic.pro Milon.

Sed prima duo capita epistolæ tuę tacita mihi relinquenda sunt,Cicer.Appio lib.3. epist.8.in princ.

cousa de sua natureza calada. Taciturnus,a,um, adiect.Hor.3.Carm.Ode 29.& 2.epist.2.

calar,aliàs silencio. Taciturnitas,p.c. taciturnitatis,Cic.ad Pisonem,& lib.1.de Inuent.

Silentium,ij,Horat.2.Serm.Sat.6. Cicer.2. Tusc.& Philip.7.

Silentij tutum præmium, *em boca cerrada não entrã mosca.* Adag. apud Recentiores, sine Auctore.

calar. Taceo,es,tacui,tacitum,p.c.
Conticeo,contices,p.c.
Sileo,es,silui, omnia apud Cicer.
Silentio aliquid prætetire, Cic.Famil.5.

*caladamente.*Tacitè,p.c.aduerb.Cic.pro Mil.
Secretò,pen.prod.aduerbium, Cic. Attico lib.7.epist.128.

*Fazer calar.*Imponere silentiũ alicui, Sueton. de clar.Rhetorib.
Silentium facere, Virg.2.Æneid.Ouid.1. Fast.

calar melão. Degustare, vel delibare melopeponem.

calafate. Stipator,oris,Seruius apud Thes.

*calafetar.*Obthuro,as,p.p. Stipo,as,p.p. Virg. 3.Æneid.

*calcar com os pés.*Calco,as. Vel,Pedibus comprimere.
Amorem pedibus calcare, Ouid.3.Amor eleg.10.
Honores magnos calcare, Claud.3.Paneg.
Pessundo,as,pessundedi,p.c.pessundatum, p.c.Ter.Andr.1.3. Quæ si non astu prouidentur,me,aut herum pessundabunt.

*calcada cousa com os pés.*Calcatus,a,um,Partic. Vt, vuæ calcatę,Ouid.4 Fast.

calcar as medidas. Repleo,es,eui,etum. Refercio,refercis,refersi,refertum, Cic.de Prouinc.Consular. & de Senect.

calcadouro. Calcatorium,ij. Palladius lib.1. titul. 18. *Tomasse pello lagar, onde calcão as vuas.*

*calcanhar.*Calx,calcis,gen.dub. Cic.5.Ver.
Calcaneus,ei,g.m. Calcaneum,ei,g.n. Virg.in Moreto. Continuis rimis calcanea scissa rigebant.

*calçar.*Calceo,eas,actiuum,Pli.lib.36.c.5.
Inducere calceum pedi, Pli.lib.2.c.7.Suet. in Augusto c.9.

*calçada cousa.*Calceatus,a,um,p.p. Participiũ, siue nomen ex participio, Plin.lib.7.c.20.

*calçarse.*Calceare se,vel induere se calceis, vel ocreis,Cicero lib.3.de Orat.
Induere se soceis.
Induere calceum,Plin.lib.28.c.4.
Induere sibi calceos.

*calçado.*Calceamentum,i,Cic.5.Tusc.
Calceatus,us,p.p. Pli.lib.11.c.45.
Calceamen,p.p.calceaminis, p.c.g.n. Plin. lib.19.c.2.
Calcearium,ij,apud Iureconsultos.

calçada de pedras. Stratum saxeum, vel in plurali. Strata saxea. Lucret. & Turnebus, apud Thesaur.

Fazer calçada. Sternere viam lapidibus, vel Saxis.

calças,ou calçoẽs. Subligaculum,i, pen.corr. Cic.1.Offic.
Subligar,p.c.subligaris,p.p.Martial.lib.3. in Dionem.
Feminalia, feminalium,Exod.28. Leui.6. & 16.& Ezech.c.44.
Femoralia,femoralium, Sueton.in Augusto,cap.82.

calçoẽs compridos,aliàs bragas. Braccæ, arum. Vel,Bracchæ,arum,cum aspiratione. Ouid. 5.Trist.eleg.11.

Meyas calças. Tibiale,tibialis,p.p.g.n.Sueton. in Augusto,c.82.
Periscelis,p.c.periscelidis,g.fœm. Horat.1. epistol.18.
Caliga,æ, p.c.Plin.lib.7.c.43.

*calças largas,como de frades.*Caligæ follicantes, D.Hieronym.

calceteiro. Caligarius,ij.Firmicus,li.3. c.12.

Meyas calças de seda d'agulha. Bombicinæ periscelides.

caldas..Balneæ,balnearũ,g.f.Balnea,orũ, g.n. Thermæ,arum. Balneum,ei, Cicer.pro Cælio,pro Deiotaro, pro Sexto Roscio, Martial.lib.5.82.

caldeira. Ahenum,i.Virg.1.Æneid.
Cacabus,i,p.c.Stat.lib.4.Sylu.9.

caldeirão. Situla,æ,pen.cor.Plaut. Amphit.8. & Casin.7.

caldeirão pequeno. Sitella,æ,Dimin. Cicer.pro Cornelio Balbo.

caldeirão,ou caldeira, ou panela de cobre pera aquentar agoa ao fógo. Lebes, lebétis, penult. prod.gen.mascul. Ouid.epist.3.& Virg.5. Æneid.
Caldarium,ij,Sipontinus apud Thes.

*caldeirão,peyxe.*Physéter,p.physetéris, pen.p. in g.Plin.lib.9.c.4.

*caldeyreiro.*Faber ærarius,Plin.lib.34.c.8.

*caldo.*Ius,iuris.g.n.

*caldinho.*Iusculum,i,p.c.Cato cap.156.

caldo requentado. Ius recoctum.
caldo mal adubado. Ius malè conditum. Horat. 2.Serm.Saty.8.
cousa chea de caldo. Iurulentus,a,um, adiect. Cornel.Celsus lib.1.c.18.
cousa de caldo. Iureus,ea,eum,adiect. Vt,Iurea placenta,Plaut.ex Turnebo.
calejar a outrem. Duro,as,Cæsar bel.Gall. Hoc se labore durant adolescentes.
calejada cousa. Duratus,a,um,p.p.Particip.Vt, duratus bellis,Liu.lib.2.Decad.5.
Duratus malis,Liu.7.ab Vrbe.
calendario dos meses. Calendarium, ij, apud Thesaurum.
calendario dos Sanctos. Fasti,orum, Cicero pro Sextio, & 4.Verr.
Vel,Catalogus Sanctorum.
calhandra aue. Corydalus,i,pen.cor.ex Seruio, eclog 2.Virgilij.
Vel, Alauda,æ,Plin.lib.11.c.37.
calhao, aliàs pedra. Saxum,i. Lapis,lapidis,pe.c.
caliça, aliàs cascalho de edificios velhos. Rudus, ruderis,p.c.Plin.lib.36.c.25.n.g.
calma. Calor Solis,Cic.de Senect.
Æstus,us. Virg.3.Georg.
Æstibus & medijs vmbrosum exquirere vallem.
calmosa cousa. Æstuosus,a,um, p.p. adiect.
Æstuosa,& puluerulenta via iter conficiebam,Cic. Attico lib.5.
Calabria æstuosa,Horat.1.Carm.Ode 31.
calmaria do mar. Malacia,æ,Cæs.li.3. bel.Gall.
Fazer calma. Æstuo,as,Virg.6.Æneid.Proper. lib.2.eleg.29.
calo. Callus,i. Callum,i.
Fazer calos. Obducere callum, Cic.3.Tusc. & Varroni lib.9.epist.2.
calejar. Vide supra.
calostro de parida. Colostrum, i. Colostra, æ, Plin.lib.28. c.9.
calua. Caluitium,ij, Cic.3.Tusc.
Calua,æ,Plin.lib.28.c.1.
cousa calua. Caluus,a,um,adiect. Suet. in Cæsare,cap.51.
Recilinus,a,um,p.prod.adiect. Vt,recilina frons,ex Apuleio,& Thesauro,quē vide.
caluo hum pouco. Recaluaster,recaluastri,g.n. Valla lib.1.c.5.
Recaluus,a,um,adiect.Plaut.Rudent.9.
cama. Cubile,is,p.p.g.n.Cic.2.& 5.Tusc.
Lectus,i,Cic.7.Ver.
Torus,i,Ouid.lib.1.& lib.10. Metam.
Fazer a cama. Sternere lectum,Ter.Heaut.1.1.
Sternere torum,Ouid.6.Metam.
cama pera dormir a sesta. Anaclinteriū,ij, apud Thesaur.ling. Latinæ.
camara. Cubiculum,i,p.c.Cic.4.Ver.
camareiro. Cubicularius,ij,Cic.5.Ver.
cousa de camara. Cubicularis, & hoc cubiculare,p.p.adiect. Vt,
Cubicularis lectus,Cic.5.Tusc.
camara de molheres. Gynæceum,ei,Ter.Phorm. 5.6.Cic.2.Philipp.
camaras doença. Dysenteria,æ. Vel,Profluuium ventris.
Puxos de camaras. Tenasmus,i, Pli.li.28.c.14.
Fazer camara. Caco,cacas,Mart.lib.1.
Exonerare ventrem,vel aluum.
Euacuare aluum, Plinius lib.20. cap.6. & lib.32.cap.9.
camareiro de fazer camara, aliàs seruidor. Lasanum,lasani,p.c.Horat.1.Serm. Saty.6.
Scaphium,i,Vlpian. in l. Quintus Mutius. D.de auro,argento,&c.
Trulla,æ.Martial.lib.9. Clinicus Herodes trullam subduxerat ægro.
Trulla apud Ciceron.4. Verr. significat vas vinarium.
camera, i. Iuyzes, & Vereadores. Senatus,us,p.p.
Acordo da Camera. Senatusconsultum, i. Decretum, i.
camarão peyxe. Gammarus,i,p.c.g.m. Martial. lib.2.43.
camarão lagostinho. Astacus,i,Pli.lib.6.c.31.
camartel. Malleus,ei.
cambar, aliàs trocar. Commuto,as. Permuto, as,pen.prod.
cambo, aliàs troco. Commutatio,onis.
Permutatio,onis.
cambar as pernas. Varico,as,p.c.Thes.
Diuarico,as,p.c.Cic.6.Verr.
Varicor,p.c. varicaris apud Thes.
cambado das pernas. Varicus,a,um,p.cor. Ouid. apud Turnebum.
cambar pé, aliàs armar cambadelà, ou çancadilha. Supplanto,as,Cic.3.Offic.
cambiar, aliàs dar ao cambio. Permuto,as,p.p.
cambio. Collybus,i,p.c.m.g. Cic.5.Ver.& Att. lib.12.epist.5.
Permutatio, onis.

Ser cambiador. Argentarium facere. Cic. 3. Offi. & pro Cecinna.

cambiador. Collybistes,ę. Mensarius,ij. Argentarius,ij. Nummularius,ij. Trapezita,æ, pen.prod. Vide supra litt. B. *Banqueiro.*

cameleão, animal. Chamaleon,p.c.chamaleontis,g.m. Plin.lib.8.c.33.

camelo. Camelus,i,pen.prod. Cicer.2.de Nat. Deorum.

caminhar. Iter facere, vel conficere. Iter ingredi, omnia apud Cicer. passim.

caminhar a caualo. Ingredi iter equo, Cicer. de Senect.

Facere iter equo.

caminhar a pé. Pedibus iter facere, Cic. Curio lib.7. epist.29. Cæsar in Commentarijs.

caminhante, que caminha. Viator,oris, Cic. pro Milone.

caminhar pôr terra. Pedibus, vel, terra iter conficere. Cicero in Vatinium, Quum illud iter Hispaniense pedibus ferè confici soleat, aut si quis nauigare velit, certa sit ratio nauigandi.

Cic. pro Planc. Iter à Vibione Brundusiũ terra petere contendi.

caminheiro, que anda caminhos de mando d'alguẽ. Viator.p.p.viatoris,m.g. Cic. de Sen. & in Vatinium. *Ou caminhante*, Cic. pro Milone.

caminho. Iter,itineris,p.c. n.g. Via,ę.

caminho publico, aliàs estrada Real, ou Coimbrã. Via publica. Textus in l.2. Ne quid in loco publico.

caminho da vizinhança. Via vicinalis. Textus in l. Viæ vicinales. D. de locis, & itin. publ.

cousa sem caminho. Auius,a,ium. Imperuius,a,ium. Inuius,a,ium, adiect. Vt,

Iti nera auia. Sallust. in Iugurtha.

Lucus auius, Plaut. Aulular. 22.

Via inuia, Virg.3. Æneid.

Regna inuia viuis, Virg.6. Æneid.

Freta imperuia, Valer. lib.4.

cousa pôr onde se pode caminhar, ou andar. Peruius,a,ium, adiectiuum. Vt,

Peruiæ transitiones, Cic.2. de Nat. Deor.

Id quidem angiportum non est peruium. Terent. Adelph.4. 2.

De caminho, ou de passagem. Obitèr,p.c.aduerb. Leuitèr,p.c.aduerb.

Vt, Obitèr legere, Iuuen. Satyr.3.

Leuitèr aliquid tangere, Cicer. pro Roscio Amerino.

caminho, que não he commũ. Via priuata. Textus in l.2. Ne quid in loco publico.

caminho trauesso. Transuersa via, Cic.6. Ver. Transuersa itinera, Liu. lib.3. ab Vrbe.

camisa. Subucula,æ,p.c.

Interula,æ,pen.c, Horat.1. epist.1. Valerius ad Rufinum.

Camisia,æ, Sextus Pompeius lib.17.

Tunica interior, Valer. Maximus.

Tunica intima. Agel.

camisa de molher. Supparus,i,p.c.m.g. Supparum,i,pen.cor.n.g. Plaut. Rudent.4. Lucret. lib.3.

camisa de abanos. Subucula collaribus in orbẽ complicatis.

Subucula collaribus rugatis, vel vndulatis.

camisa de festo. Subucula collari plano.

campa de finado. Monumentum,i,. Cic. passim. Cippus.i, Pers. Saty.1. ex Recentioribus.

campainha. Tintinnabulum,i,pe.cor. Iuuenal. Satyr.6.

Campanula,æ,p.c. ex Recentioribus.

campanario. Cymbalorum turris.

campainha da boca. Epiglossis,is. Vel, Epiglottis, epiglottidis, pen.cor.gen.fœm. Pli. lib. 11. cap.37.

campo raso, ou veyga. Campus,i, Cicero 2. de Natur. Deor.

cousa de campo, ou que pertence a campo, ou veyga. Campester, campestris, & hoc campestre. Hic, & hæc cãpestris, & hoc cãpestre, adiec. Agrarius,a,ium, adiect.

Ludus campestris, qui in campo fit, Cicero pro Cæl. Lex Agrar. Cic. Att. lib.1.14.

Iter campestre, Cæs. lib.1. bel. Ciuil.

campo, que se laura de tempo em tẽpo, aliàs cachada. Veruactum.i, Colum. lib.1. cap.3. Plin. lib.8. cap.19.

campo, que se laura. Ager, agri, Aruum,i.

campo, que se laura todos os annos. Aruum restibile. Ager restibilis, Plin. lib.18. c.17.

campinho. Agellus,i, Diminutiuum, Cicer.3. de Natur. Deor.

cousa de campo, aliàs rustica. Agrestis, & hoc agreste, adiect. Vt,

Arbor agrestis, Cic.7. Ver.

Palęstra agrestis, i. rustica luctatio, Virgil. Georg.2.

Agrestis per metaphorã accipitur pro duro, aspero, & acerbo.
Durus, & agrestis, Cicer. de lege Agraria contra Rullum.
Indoctus, & agrestis, Cic. in Partitionib.
Rustica vox, & agrestis, Cic. 3. de Orat.
cana. Canna, æ. Arundo, arundinis, p.c.
Calamus, i, pen. cor.
cousa de cana. Arundineus, ea, eum, adiectiuũ.
Vt, frons arundinea, Plin. lib. 10. c. 29.
cousa semelhante a cana. Arundinaceus, ea, eum, adiectiuum. Vt, folium arundinaceũ, Pli. lib. 18. cap. 7.
canaueal. Arundinetum, i, pen. prod. Plin. lib. 10. cap. 32.
Locus Arundinosus, Catull. 34.
Iogo de canas, ou justas. Pugna imaginaria, Sueton.
cana, aliàs osso. Tibia, æ.
cana de Bengala. Papyrus Indica.
cana de açucar. Canna dulcis.
canada. Hemina, æ, p.p. Cato cap. 57.
Cotula, æ, p.c. Mart. lib. 8. epigr. 71.
canafistola. Casia, æ, Plin. lib. 12. c. 19.
canafrecha, erua. Ferula, æ, p.c. Pli. lib. 13. c. 22.
cousa semelhante a canafrecha. Ferulaceus, ea, eum, adiect.
Vt, Caulis ferulaceus, Plin. lib. 15. c. 7.
canal de agoa. Canalis, canalis, pen. prod. g.m. vel fœminini, Virg. 4. Georg. Columel. lib. 12. cap. 50.
canal pequeno. Canaliculus, i, pen. cor. Colum. lib. 8. cap. 10.
canalha. Vulgus ignobile, Virg. 1. Æneid.
canamo linho. Cannabis, cannabis, p.c.g.f. Plin. lib. 19. cap. 9.
Cousa de canamo. Cannabinus, a, um, p.p. adiect.
Vt, Funis cannabinus, Colum. lib. 6. c. 2.
Cannabaceus, ea, eum, adiect. Thesaur.
canastra. Canistrum, i, Virg. 1. Æneid. Vel, Canister, canistri, ex Palladio.
canastrinha. Canistellus, i. Vel, canistellum, i, Dimin. Sipontinus apud Thesaur.
cancere, ou cancro doença. Cancer, cancri, m. gen. Ouid. 2. Metam.
Carcinoma, p. p. carcinomatis, p.c. n.g. Pli. lib. 20. c. 9.
cancela. Cancelli, orum, Cicero pro Quinctio, & alibi.
candéa. Candela, æ, p.p. Pli. lib. 13. c. 13.
candea de sebo. Candela sebacea, vel seuacea.
castiçal onde se poem a candéa. Candelabrum, i, p.p. Cic. 4. Ver.
Candelabra ænea, Cic. 6. Ver.
candea dos castanheiros. Iulus, i, Pli. lib. 16. c. 29.
candieiro. Lychnus, i, Cic. Quin. Fr. li. 3. Virg. 1. Æneid.
Lucerna, æ, Cic. 4. Academ.
Torcida do candieiro. Ellychnium, ij, Plin. lib. 23. cap. 4.
Grizeta, onde se poem a torcida. Mixus, i, Mart. lib. 14. 41.
Mancebo do candieiro. Lychnuchus, i, p.p. Plin. lib. 34. c. 3. Suet. in Cæsare c. 37.
caneca. Lagena, æ, pen. prod. Plaut. Curcul. 2. Horat. 2. epist. 2.
canequinha. Laguncula, æ, p.c. Diminut. Cicero Attico lib. 6.
canela. Cinnamomum, i, p.p. Pli. lib. 12. c. 19.
canela da perna. Tibia, æ, Celsus lib. 8. c. 1.
canfora, aruore. Caphura, æ, apud Thesaur.
canga de boys, aliàs jugo. Iugum, i, Virg. 4. eclog. & 3. Georg.
canga dos porcos. Numella, æ, Varro lib. 2. de Re rust. cap. 9.
cangaço das vuas. Scapus, i, Varr. de Re rustic. lib. 1. cap. 54.
Alij legunt, Scopi, Ruell. lib. 1. c. 2. Cælius lib. 12. c. 14.
cangrejo. Cancer, cancri, m.g. Plin. lib. 9. c. 31. Virg. 4. Georg.
canhenho, i. escaço. Parcus, a, um, adiect.
canhenho de Tabaliaõ. Protocollũ, i, Hermolaus.
caniço. Crates viminea, Virg. 1. Georg.
caniças de carro, em que leuaõ esterco. Crates stercoreæ, Cato cap. 10.
canistel. Calathus, i, p.c. g.m. Virg. 2. eclog.
Cista, æ, Ouid. 2. Metam.
canistelzinho. Quasillus, i, Cic. in Philip.
Cistula, æ, p.c. Cistella, æ, Diminut.
caniuete. Cultellus, i, Diminutiuũ. Horat. lib. 1. epist. 7. Colum. lib. 12. c. 14.
cano per onde corre a agoa, aliàs alcatruz.
Fistula, æ, pen. cor. Cicero pro Rabirio perduel. reo.
Aquæductus, us. Canalis, is, p.p. Vitruuius lib. 8. c. 7. g.m.
Tubus, i, Cic. 2. de Legib. g.m.
cano de escriuaninha. Graphiarium, ij, Martial. lib. 14. 21.

Hæc

Hæc tibi erunt armata suo graphiaria ferro.

canones. Ius Canonicum. Ius Pontificium.

canonista. Iuris Pontificij studiosus.

Canoas, embarcações da India. Schedia, æ, Vlpian. in l. 1. D. de exercit. act. *He hum genero de nauios de pouca fabrica.*

canonizar. In numero Sanctorum collocare. In numerum Sanctorum referre.

canonização dos Sanctos. Apotheosis, apotheosis, p.p.g.f Seruius apud Thesaur.

canonizado. Indiges, p.c. indigetis.
In numerum Sanctorum relatus.
In numero Sanctorum collocatus.

canoura dos moinhos. Infundibulum, i. p.corr. Vitruuius lib. 10. c. 10.

cansar a outrem. Lasso, lassas. Fatigo, as, pen.p. aui, atum.

cansada cousa. Defessus, a, um, adiect. Cicer. pro lege Agrar.
Lassus, a, um, adiect. Ouid. 3. Metam.
Lassatus, a, um, Participium, pen.p. Ouid. 9. Metam.
Fatigatus, a, um, p.p. Partic. Horat. 3. Car. Ode 4.

cansaço, canseira, ou cansamento. Lassitudo, p.p. lassitudinis, penult. cor. Cicero Cornificio lib. 12. epist. 25.
Fatigatio, onis, Colum. lib. 4. c. 18.

cantaro. Cantharus, i, p.c. Amphora, æ, pen.c. Cicer. pro Fonteio.
Vrna, æ, Cic. in Vatinium.
Virg. 6. eclog. Et grauis attrita pendebat cantharus ansa.

cantareira. Vrnarium, ij, ex Varron. & Festo.

cantar. Cano, is, cecini, sine supino. Psallo, is, psalli, sine supino, Horat. 2. epist. 1.
Canto, as, vel cantus edere, vtrumq; apud Cic. lib. 2. de Diuin.
Modulor, p.cor. modularis. Facere modos, Terent. apud Thesaur.
Cano, is, *Não tem supino, porque não ha* Cantus, a, um, *por cousa cantada, & não podemos dizer* Cantilena canta est à me.
Cantilenam eandem canere, Adag. Terent. Phorm. 3. 2. *Tornar á vaca fria.*
Intus canere, Adag. Cic. 3. Ver. *Ser amigo de seu proueyto.*

cantar bem. Bene canere, Plin. Iunior, epist. 62. Suauitèr canere.

cantar mal. Absurdè canere, Cic. 2. Tusc.

cantar muytas vezes. Canto, as, Frequentatiuũ, Cic. 2. de Diuin.
Cantito, as, p.c. frequentatiuum à canto. Cic. de clar. Orat. Ter. Andr. 4. 7.

cantadeira, que canta muytas vezes. Cãtatrix, cantatricis, p.p. Varro de Re rust. c. 5.

cantor. Cantor, oris. Psaltrius, ij, Cic. de Arusp. respons.
Psaltes, is, m.g.
Modulator, oris, Horat. 1. Ser. Saty. 3.
Cantator, p.p. cantatoris, Mart. lib. 13.

cantora. Cantrix, cantricis, p.p. Plaut. Trinũ. 5.
Psaltria, æ, Cic. pro Sextio.
Cantatrix, cantatricis, p.p.g.f. Claudian. de bello Gildon.

cantar alto. Magna voce canere, Tibull. lib. 2. eleg. 6.

cantar bayxo. Submissè, vel submissa voce canere.
Minurizo, as, Sidon. lib. 2. epist. 2.
Não fação scrupulo estes modos de falar Submissè, vel submissa voce canere, *porq̃* Cic. pro Plancio *diz estas palauras.* Submissa voce agam, tantum, vt iudices audiant.
Submissè dicere, Cic. 2. de Orat.

canto bayxo. Minuritio, onis, Cic. lib. 1. de Orat. ex Turnebo apud Thesaur.
Cantus submissus.

canto, ou verso triste. Epicedium, ij, Seruius in 5. eclog. Virgilij.
Monodia, æ. Nænia, æ. Vide Thesaurũ, Cic. 2. de Legib.

canto, ou cantiga. Cantus, us. Cantio, onis. Musa, æ. Modus, modi. Cantilena, æ, omnia apud Cic. lib. 1. de Orat. & de clar. Orat.
Canticum, i, pen. cor. Plin. Iunior, epist. 14. lib. 2.
Pastorum musam Damonis, & Alphesibœi, Virg. 8. eclog.

cantarzinho, ou cantiguinha. Cantiũcula, æ, p.c. Diminut. à cantio, Cic. 5. de Finib.
Modulus, i, p.c. Plin. lib. 7. c. 56.

canto chão. Cantus planus.

canto d'orgão. Cantus floridus.

canto, ou cantiga suaue. Cantus dulcis, Cicer. 2. de Orat.

cantar com outros. Concino, is, p.cor. concinui, absq; supino.

cantar á frauta. Canere ad tibiam, Cic. 4. Tusc.

cantar

cantar á harpa. Canere ad citharam, Quintil. lib.4.cap.1.
cantar a abelha. Bombilo,as,p.c.
Bombilat ore legens munera mellis apes. Auctor Philomelæ.
cantar as aues. Garrio,is. Cano,is,cecini.
cantar a andorinha. Trinso,as. Auct. Philomel.
Pupillat pauo,trinsat hirundo vaga.
cantar as ades. Tetrino,as,Nebriss.
cantar a cigarra. Fritinnio , is. Auctor Philomelæ.
Et cuculi cuculant,fritinnit rauca cicada.
cantar o cisne. Drenso,as,Nebriss.
cantar o rouxinol. Concino,is.p.c.
cantar a curuja. Cucubo,as,p.c.
Noctua lucifuga cucubat in tenebris. Auctor Philomelæ.
cantar o abutre. Pulpo,as,Nebriss.
cantar o bufo. Bubulo,as,p.c. Auctor Philom.
Bubulat horrendum ferali carmine bubo.
cantar o açor,ou falcão. Pipio,pipis.
Vel, Pipo , as. *Estes dous verbos significão propriamente piar.* ex Colum.lib.8. cap.5.& Varr.in Originibus.
cantar a cegonha. Glotoro,as,Nebriss.
cantar o papagayo. Loquor,loqueris,p.c.
cantar o coruo. Crocio,crocis,crocire. Auctor Philomelæ.
Crocilo,as,p.p. Frequentat. Plaut. Aul. 19.
cantar o cuco. Cuculo,as,penult.cor. Auctor Philomelæ.
Et cuculi cuculant,fritinnit rauca cicada.
cantar a aguia. Clango,is. Auctor Philom.
cantar o estorninho. Piscito,as,Nebriss.
cantar a galinha. Gracillo,as.
cantar o galo. Cucurio,is. Auctor Philom.
Cucurire solet gallus, gallina gracillat.
Alij cucurrire duplici,r.
cantar a galinha choca. Glocio,is,iui, Colum.lib. 8.cap.5.
Glocido,as,p.c. Festus.
cantar a gralha. Frigulo,as,Nebriss.
cantar o grou. Gruo,is, Festus.
cantar o grilo. Gryllo,as,Nebriss.
cantar a melrra. Modulor, p.c.modularis. Auctor Philom. Et merulus modulans tam pulchris concinit odis.
cantar o morcego. Strido,is,Nebriss.
cantar o minhoto. Lipio,is, Nebriss.
cantar o pardal. Pipilo,as,p.c. Catullus de passere Lesbiç.3.
cantar o nocthbó. Vlulo,as,p.c.
cantar o pauão. Pupillo,as. Auctor Philom.
Pupillat pauo, trinsat hirundo vaga.
cantar o pato. Glacito,as,p.c. Auct. Philom.
Cacabat hinc perdix, hinc glacitat improbus anser,
Alij legunt glossitat. Alij gratitat. Iudicet doctiores.
cantar a perdiz. Cacabo,as , pen.cor. Auctor Philomelæ.
Cacabat hinc perdix, hinc glacitat improbus anser.
Quidam legunt glossitat,alij gratitat. Iudicent doctiores.
cantar a pomba,ou pombo. Plausito,as.p.c. Auctor Philomelæ. Plausitat arborea clamãs de fronde palumbes.
cantar a rola. Gemo,is, Virg.1.eclog.
cantar a rã. Coaxo,as,apud Thesaur. Vel, Cano,is,cecini.
Virg.1.Georg. Et veterem in limo ranę cecinére querelam.
cantar o tordo. Trutilo,as, Nebriss.
cantar a pega. Modulor,p.c.modularis.
cantar o pintacirgo. Cano,is,cecini.
canteria de pedra. Lapidicina,æ,p.p. Latomiæ,arum . Vel,Latumiæ,arũ,omnia apud Cic.3.& 7.Ver.lib.2.de Diuin.
cantidade,aliàs quantidade. Quantitas,p.c.quantitatis , Pli.lib.17.c.24.
canteiros das hortas. Areæ,arearum , Cicero in Paradox. Areolæ,p.c.areolarũ,Diminut. Columel.
canto de parede, ou de outra cousa . Angulus,i, p.c.Cic.5.Ver.
cousa,que tem cantos. Angularis,& hoc angulare,p.p.adiect.Colum.lib.5.c.3.
Angulatus,a,um,p.p.adiectiuum, Cic.1.de Nat. Deor.
Angularius,a,ũ,adiect. Proculus in l.69. D.de contrah.empt.
De canto em canto. Per singulos angulos.
canúdo. Cicuta,æ,p.p. Internodium,ij.
Hæc nomina significant illud spatiũ , quod est inter cannarum nodos , Virg.2.eclog. Plin.lib.7.c.2.
cão, ou cadela. Canis,canis.
cousa de cão,ou de cadela. Caninus,a,um,pen.p. adiectiuum. Vt lac caninum,Ouid.in Ibin.

Caninum prandium. Plaut. Casin.25. in quo nihil vini potatur, quia canis odit vinum.

cão de quintaã. Canis villaticus, Colum. lib.7. cap.12.

cão de gado. Canis pecuarius, Colum. li.7.c.12.

cães a que chamão sabujos. Plaudicanes. Festus.

cão de caça. Canis venaticus, Cic.6.Ver.

cão de casa. Canis domesticus.

cão de fora. Canis extraneus, vel externus, vel, Canis extrarius. Suet. in Vespas. c.5.

cães. Cani, canorũ.

cousa caã da cabeça. Canus, a, um, adiect.

capa. Toga, æ, Pallium, ij.

cousa, que traz capa. Togatus, a, um, pen. prod. adiect. Cic.3. Verr.& pro Sylla.

Palliatus, a, um, p.p. adiect. Cicer. pro Rab. Posth.& Plilip.5.

Palliolatus, a, um, pen. prod. adiect. Sueton. in Claudio c.2. Martial. lib.9.34.

Tunica pallio propior est. Adag. Plau. Trinum.17. Erasm. *mais chegados são dentes, que parentes.*

capa comprida. Pallium talare. Palliũ ad talos demissum. Cic.7.Ver.& pro Cluentio.

capinha. Palliolum, i, p.c. Diminutiuum.

Sæpe est etiam sub palliolo sordido sapientia. Cicero 3. Tuscul. ex Cæcilio. *De bayxo de roym capa jaz bom bebedor.*

capa de doo. Pallium pullum, Cic.6. Verr.

Toga pulla. Cic. in Vatinium.

cousa que traz capa de doo. Pullatus, a, um, p.p. adiect.

Pullo pallio indutus.

capa d'agoa. Penula, æ, p.c. Cic. pro Milone.

cousa, que traz capa d'agoa. Penulatus, a, um, p.c. adiect. Cicero pro Milone.

capa de capelo. Pallium cucullatum.

capacete. Galea, eæ. Cassis, cassidis, pen. corr. g.f. Cassida, æ, p.c. Virg.11. Æneid.

cousa com capacete. Galeatus, a, um, pen. prod. adiect.

Vt, Galeata Minerua, Cic.1. de Nat. Deor.

capacidade. Captus, us, Cic.2. Tuscul. Græci homines non satis animosi, sed prudenres, vt est captus hominum, satis hostem aspicere non possunt.

capacidade, aliàs entendimento, & discrição. Prudentia, æ, Sapientia, æ.

capaz cousa, aliàs sesúda, & discreta. Prudens, tis. Sapiens, tis. Cordatus, a, um, pen. prod. adiectiua. Cicero, 1. Tuscul.

capaz cousa, i. em q̃ cabe algũa cousa. Capax, cis, pen. prod.

Aures capaces, Cic. in Orat.

Calix capax ad sextarios tres. Pli. li.37.c.2

Capacissima omnis secreti vxor. Plin. Iun. lib.1. epist.12.

capacidade nesta forma. Capacitas, p.c. capacitatis. Colum. lib.12. cap.43. Et quũ paulum sub vmbra refrixerint, ternæ, aut etiã quaternæ pro capacitate vasorũ in ollas demittuntur.

capado. Eunuchus, i, pe. prod. Spado, onis, p.p.

capada cousa. Castratus, a, ũ, Participiũ, Cic.3. de Orat. Plin. lib.11.c.18.

capar. Castro, as. Plin. lib.18.c.32.

Emasculo, as, p. corr. apud Thesaurum, sed absq; testimonio.

capadura. Castratio, onis. Colum. lib.6. cap.26.

Castratura, æ. p.p. Plin. lib.18.c.9.

capão. Capus, i. Capo, onis. Varro lib.3. de Re rust. c.9. Martial. lib.5.

caparazão. Capitium, ij, Varro lib.4. de vita Populi Romani.

caparrosa. Chalcanthum, i, Vitriolum, i, pe.c. apud Thesaurum.

capela. Sacellum, i, Ædicula, æ. pe. cor. Cic.2. de Lege Agraria. pro Domo sua, & lib.1. de Inuent. Liu. lib.5. Decad.4.

capellão. Capellanus, i, pen. p. apud Ecclesiasticos, & Concil. Trident. sess.24. de Reformat. c.11.

capela do olho. Cilium, ij, Plin. lib.11.c.37.

capela de flores. Sertum, i, Serta, orum, Cicer.3. Tuscul. Virg. eclog.6.

Encarpus, i, Vitruuius lib.4.c.1.

capelo da cabeça. Capitium, ij, Varr. lib.4. de vita pop. Rom.

capelo da capa, ou de frade. Cuculus, i, Iuuenal. Saty.6. Martial. lib.3.2.

cousa com capelo. Cucullatus, a, um, p.p. adiect. Columel. lib.11 c.1.

capelo do membro viril. Præputium, ij.

capitão. Dux, ducis, præfectus militum.

Capitão d'algũa armada. Classis præfectus, vel, Classis dux.

capitão da guarda del Rey. Præfectus vigilum,

Sota Capitão. Classis secundarius, Cicero de clar. Orat.

capitão gèral, ou gèral do campo, ou da armada. Imperator, penul. prod. imperatoris. Cice. pro Sexto Roſcio, & Philip. 4.

capitão de gente de pee. Centurio, onis, Cæſar 1. bell. Gall.

capitão de ginetes. Magiſter equitum. Varro lib. 4. ling. lat. Pomponius, in l. 2. §. Populo deinde aucto, D. de orig. iuris.

capitania. Præfectura, ę. pen. prod. Cicero pro Sextio, & alibi.

capitel da coluna. Epiſtylium, ij. Varro lib. 3. de Re ruſt. c. 5. & Vitruuius.
Capitellum, i, Diminut. Plin. lib. 26. c. 29. *outros dizem chapitel.*

capoeya. Cauea, eæ.

capote. Penula mulionia, Cic. pro Sextio.
Sagum, i.

cara. Facies faciei. Vultus, us, Os, oris. Virg. 1. Æneid. Os, humeroſq; Deo ſimilis.

Sua cara defende ſua pouſada. Mores indicat vultus. Cicero lib. 1. de Legib. Vel.
Ianua animi frons eſt. Cicero de Petitione Conſulatus.

cara de morto. Silicernium, ij. Terent. Adelph. 4. 2.
Cadaueroſa facies. Teren. Hecyra. 3. 4.

caracol. Cochlea, eæ, Cic. 2. de Diuinat.
Limax, limacis, pen. p. Dubij generis, Plin. lib. 29. cap. 6. Columel. lib. 10.

cara couſa. Carus, a, um, adiectiuum, Cic. 2. de Diuinat. Putarem annonam in macello cariorẽ fore.

couſa muyto cara. Cariſſimus, a, um, pen. corr. adiectiuum.
Cic. pro Domo ſua. Subito illo ipſo die cariſſimam annonam, nec opinata vilitas conſequuta eſt.
Carus per metaphoram, *ſe toma por couſa amada, & ha ſe de eſcreuer ſem aſpiração, ainda que muytos lhe poem aſpiração, quando ſignifica couſa amada.*

caro. Carè, aduerbium.

Vender caro. Plus æquo, vel plus iuſto vendere. vel quam plurimo vendere, Cic. de Amicit. & Verr. 5. Deeſt pretio.

Muyto caro. Valde carè, Cicero ad Brutum 16. Valde care æſtimat tot annos, quot iſta ætas recipit.

careſtia. Caritas, pen. cor. caritatis. f. g. Cicer. 5. Verr. Caritas enim annonæ faciebat, vt iſtud, quod re parum videbatur, tempore magnum videretur.

caramelo. Gelu, gelu. indeclinabile. g. n. Glacies, ei. g. f.

caramujo. Cochlea, eæ.

carantonha. Larua, æ, Plaut. Amphit. 14.

carapuça. Pileus, ei, m. g. vel, Pileum, ei, g. n. Plaut. Amphit. 4.

carapucinha. Pileolus, i, vel, Pileolum, i, pe. cor. Diminutiuũ. Horat. 1. epiſt. 13. Ouid. lib. 1. de Arte.

couſa, que traz carapuça. Pileatus, a, um, pen. p. adiect. Mart. lib. 11. epig. 7.

carapuça de Rebuço. Cucullio, onis, g. m. ex Iulio Capitolino apud Theſ.

carapuça monteyra. Cauſia, Plaut. Milit. 16.

carauela. Lambus, i, m. g. Liu. 8. bel. Punic.
Celox, celocis, p. p. g. f. Liu. 1. bel. Pun.

carauela meyxiriqueyra. Cataſcopium, ij, Cicero Attico lib. 5.
Nauigium ſpeculatoriũ. Cęſar, 4. bell. Gall.
Phaſelus epiſcopius, Cicer. Attico lib. 14. epiſt. 314.

caruelha de viola. Collabus, i, p. c.
Epitonium, ij. Clauiculus, i, vel clauicula, p. c. Cælius lib. 30. c. 18. Vide Theſaurum.

carbunculo doença. Carbunculus, i, pe. cor. Plin. lib. 33. c. 4. Anthrax, anthracis, p. prod. Pli. lib. 37. c. 7.

carcere. Carcer, carceris, pen. cor. g. m. Cicer. 7. Verr.

carcereiro. Cuſtos carceris, vel, Ianitor carceris, Cicero 7. Verr.

carceragem. Merces carceris.

carda de cardador. Carptorium, ij, Nebriſſ.
Vel, Pecten, pectinis, p. c. g. m.

cardar. Carmino. as, pen. cor. Varro de lingua latina. Plin. lib. 9. c. 38.
Carpo, is, carpſi, carptum, ſed abſq; teſtimonio.
Pecto, pectis, pexui, pexi, pexum.

cardador. Carminator, oris, apud Theſaurum.

carda da laã. Lana pęctita, pen. cor. Columel. lib. 12. cap. 13.
Lana carminata. Plin. lib. 9. cap. 38.
Lana carpta., apud Theſaurum, ſed abſq; teſtimonio.

cardadúra. Carminatio, onis. Plin. lib. 11. cap. 23.

cardeã couſa, ideſt de cor cardeã. Subuiridis, & hoc

& hoc subuiride,pen.c.Pli.lib.47.cap.10.
cardeal de Roma. Cardinalis,is, pe.prod. Pater purpuratus.
cardo. Carduus,cardui, Virg.1.Georg.
Cinara,æ,p.c.f.g.Colum.lib.10.
cardo brauo. Scolymus,i,pen.cor. Ruell.lib.3.cap.14.
cardo santo Carduus benedictus. Mathiolus in lib.3.Dioscorid.c.91.
cardo corredor. Eringium,ij, Plin. lib.22.c.7. vel, Centum capita.Pli.lib.21.c.15.
cardal,i.logar de muytos cardos. Locus carduis consitus.
cardo de comer. Carduus satiuus.
çardume. Multitudo,p.prod. multitudinis.f.g.
carear algũa cousa,i. grangeala. Ambio, ambis, ambiui,ambitum,p.p.Cic.11.Philip.
Quod si comitia placet in Senatu habere, petamus,ambiamus.
carecer de algũa cousa. Careo, es, carui, sine supino.
Cassus,a,um , *he adiectiuo , & não he participio de* careo , *como algũs idiotas dizem: significa cousa vaã.* Vt, nuxcassa,*& não podemos dizer* nux cassa est à me.
carga. Onus,oneris,pe.cor.g.n.Sarcina, æ,p.c.
çarguinha . Sarcinula,æ, pen. corr. Iuuenal. Satyr.3.
Bestas de carga. Animalia dosšualia. Varr. li.2. de Re rust.c.6.
Vt, eorum qui è Brundusino, aut Apulia asellis dosšuarijs comportant ad mare oleum,&c.
carregada cousa com carga . Onustus,a,um, adiect.
Oneratus,a,um,pe.prod.Participium.
Sarcinatus,a,um,pen. prod.adiect. Vt, Onusta frumento nauis.Cic.3.Offic.
Onustus cibo,& vino,Cic.1.de Diuinat.
Oneratus veste,Terent.Heaut.3.2.
Vlmus onerata vitibus.Ouid.2.Trist.
Sarcinati homines. Plau.Pænul.16.
Grauis, & e, grauidus,a,um, penult. corr. adiectiua.
Imperijs grauida Italia, Virg.4.Æneid.
Graues cibo sopiti iacebant . Liu.lib.1. bel.Maced.
Grauis vtero,i,prægnans.Pli.lib.9.c.6.
Grauida mulier, *prenhe*, Cic.pro Cluentio.
carregada cousa,aliàs que pesa muyto, Onerosus, a,ũ,pe.prod. Ponderosus,a,ũ, p.p. adiect.
Onerosa præda,Virg.9.Æneid.
Hasta onerosa,Ouid.3.Metam.
Ponderosa epistola, Cicero Attico lib. 2. epist.26.
carregar. Onero,as,pen.c.vel, Onus imponere.
Costas aselli onerare pomis.Virg.1.Georg.
Onerare aliquem mendacijs.Cicero Appio lib.3.10.
Imponere onus alicui , Cic.Attico lib.14. & alibi.
cousa,que se carrega , ou que serue pera carga . Onerarius,a,um,adiect. vt,nauis oneraria, Cicer.3.Verr.
cargo,i.officio. Magistratus,us, pen. prod. Cic. lib.1. de Amicit. & lib.1. Officior.& in Pisonem.
Potestas,potestatis, Plin. in Panegyr. 142.
cargo de consciencia. Onus conscientiæ.
Pondus conscientiæ.Labes conscientiæ.
Vulnus conscientiæ.Peccatum,i, p.p.Vel, Peccatus,us,Cic. 4.Ver.
caridade,aliàs amor. Charitas,p.corr.charitatis.
Amor, oris. Doctiores scribunt sine aspiratione,Caritas.
caridade,aliàs misericordia. Misericodia,æ, Cic. pro lege Manilia,& pro Ligario.
caridosa cousa. Pius,a,ium, Misericors,misericordis adiect.Cic.pro Cecinna, & 4.de Fin.
carmesim cor. Conchylium,ij,Plin.lib.9.c.36.
carmesim,i.vestidura de carmesim. Vestis cõchyliata.Plin.lib.9.c.39.
concha do mar,com que se tinge o carmesim. Conchylium,ij,Murex,muricis. pen.corr. g.m. Plin.lib.9.c.25.
carne. Caro,carnis. g. f.
carninha. Caruncula,æ, pen.c. Vt, caruncula vitulina,Cic.2.de Diuinat.
carnal, aliàs putanheiro. Venereus,ea,eum.vel, Venerius,a,ium, Libidinosus,a,um, pen.p. adiect. Scortator,oris.gen.m.Cicero 2. in Catil.Horat.Serm.Saty.5. Cic.deSenect. & 4.Tuscul.
carnalidade.i.luxuria. Libido,pen.p.libidinis, Venus,veneris.
Do carnaz,aliàs do auesso. Inuersus,a,um,Part. Vt,pellis inuersa. Vestis inuersa.
Roym carne,i.homo roym. Vir nequam.Vir scele ratus,vel improbus.
carne de mortorio . Caro morticina . Plin. &

Varro lib.2.de Re rust.c.9.
Salgadeira de salgar carne. Carnarium,ij, Colum. lib.12.c.53.
cousa,que come carne. Carniuorus,a, um,pen.c. adiect.
Vt,animalia carniuora, Plin.lib.10.c.73.
Carnúda cousa,i.de muyta carne. Carnosus,a,um, pen.p.adiect.Plin.lib.11.c.37.
Carnulentus,a,um, adiect. Solin. cap.62.
Carne sem osso. Pulpa,æ, Pers. Sat.2. Martial. lib.3.c.35.
Carniceiro,que corta carne,ou a vende. Lanius,ij, vel, Lanio,onis.Terent.Eunuch.2.2.
Carnarius,ij.apud Thesaurum.
Macellarius,ij,Sueton.in Cæsare.
Carniçaria onde se vende carne. Carnarium,ij, Plaut.
Laniena,a,p.p.Plaut.Epid.5.
Macellum,i.absq; testimonio.
Macellũ erat locus, quo vænalia omnia, quæ ad victum humanum pertinebant, contrahebantur.
Plaut.Aulul.13. Venio ad macellum, rogito pisces,indicant.
Cic.1.de Diuinat. Si Epicuri de voluptate liber rosus esset,putarem annonam in macello cariorem fore.
cepo onde o carniceiro corta a carne. Mensa lanionia.Sueton.in Claudio.
carne de boy,ou de vaca. Bubula,æ,pen.c.Plaut. Aulul.13. deest caro.
carne de carneiro colbudo. Arietina caro.
carne de carneiro capado. Veruecina caro.
carne de crestão colbudo. Hircina caro.
carne de crestão capado. Caprina caro.
carne de cabra. Caprina caro.
carne de cabrito. Hædina caro.
carne de bezerro, ou de vitela. Vitulina caro. Cic.2.de Diuinat.
carne de touro. Taurina caro.
carne de ouelha. Ouina caro,vel, ouilla caro. Plin.lib.17.cap.9.
carne de ceruo. Ceruina caro.Horat.1.epist.2.
carne de porco. Porcina caro,Caro suina,vel, suilla.Plaut. capt.13.Varro lib.2.c.4. Liu. lib.2.bell.Pun.
carne de fumo, ou defumada. Caro infumata, Plin.lib.28.ca.9.vel,fumo durata.
carne de animal brauo. Ferina caro.Virg.1.Ænei.
carne guisada de tigela, ou com molho. Caro iusulenta.Apuleius,Caro iurulenta.
Celsus lib.2.cap.18.
carneiro colbudo. Aries,arietis,p.c.
carneiro capado. Veruex,veruecis,Ci.2.de Leg.
Caroço de fruyta. Os,ossis.
carpentejar. Dolo,as.
carpentaria. Ars lignaria,Ars tignaria.
Ars materiaria,Plin.lib.7.c.56.
Ars carpentaria.Firmicus lib.2.cap.10.
carpenteiro. Faber lignarius. Faber tignarius. Liu.lib.5.bell. Maced.Cic. de Clar. Orat.
Materiarius,ij.Plaut. Milite 12.Sed melius Faber materiarius, quum materiarius sit adiect.Plinius lib.7.c.56.
carpenteiro de carros. Carpentarius faber.l. Vltima.D. de Iure immunit.
carpenteiro de carros grandes, ou de carretas. Carrucarius faber.
carpir. Deploro,as,pen.prod. Lamentor, aris, Cicer.pro Sextio,& lib.1.de Orat.
carpida cousa. Deploratus,a,um,p.p. Particip. Liu.lib.4.ab Vrbe.
Lamentatus,a,um,p.p. Particip. Silius lib. 13.Fata diu lamentata.
carpinha. Lamentatio,onis, Cic.4.Tuscul.
carranca. Toruus vultus.Horat.1.epist.20.
Fazer carranca. Contrahere supercilium. vel, contrahere frontem.Cic.pro Cluentio.
Caperare frontem.Var.li.3.de ling.Latina.
carrancúda cousa. Vultuosus,a,um,p.p. adiect. Cic. in Orat.Nonius.
carrapato. Ricinus,i,pen ult.prod.Plin.lib.22. cap.18.
carrasco. Cusculium,ij, Vel Quisquilium,ij, Plin.lib.16.c.8.vide Thesaurum.
carregar. Onero,as, pen.corr. Onus imponere alicui,Cic.Attico lib.14.
carregada cousa. Vide Carga.
carregadamente,i. de mà mente. Grauatè,pen.p. aduerb.
Molestè.Ægrè. aduerbia, apud Ciceronem multis locis.
carreyra onde corrẽ os caualos. Hippodromus,i, pen.corr.Plaut.Bacchid.8.
carro,carreta,ou carroça. Plaustrũ,i, Cicero 1. de Diuinat.
Vehiculum.i,p.c.Cic.7.Verr.
Carrus,i,Cæsar lib.1.bell.Gall.
Carruca,æ,p.p.Martial.lib.5.
Plostrum,i,Cicer.3.Verr.

Carpentum,i,Liu.lib.1.ab Vrbe.
carrinho. Plostellum,i,Diminu. Horat.2.Serm. Saty.3.
carro grande,cõ q̃ carretão grandes pesos,Sarracũ, Sarraci,p.p.Cic.in Pisonẽ, & Iuuen.Saty.2. & Saty.5. Quintil.lib.8.c.3.
carro pera correr,ou pelejar,como costumauão os antigos.Currus,us, Virg.3. Georg. Ouid.2. Metam.
Gouernador,ou regedor deste carro. Auriga,ę,p.p. Ouid.2.Metam.
carrinho nesta forma.Curriculum,i,p.c.
Curriculum apud probatos authores, pro cursu accipitur.
Vt,curriculũ Lunæ,&Solis,Cic.in Timæo.
Curriculum vitæ,Cic.pro Rabirio.
cousa de carro.Curulis,& e,p.p.Vt,curulis Sella.Horat.1.epist.6.Lucan.lib.3.
carro de dous caualos.Bigę, bigarũ, Virg.lib.2. & lib.5.Æneid.
carro de quatro caualos. Quadrigæ, pen.prod. quadrigarum,Cic.3.de Natur.Deor.& li.2. de Diuinat.
carreteiro,que leua carretos em carro,ou carreta. Plaustarius,ij, deest Vector.
Carrucarius,ij,deest Vector, quia hæc nomina sunt adiectiua, quicquid reclament Grammatici.
carro,ou carrega. Vehes,is,vel Vehis,is. f.g.vt, Vehes stercoris. Colum.lib.11.c.2.
carreto. Vectura,æ,pen.p.Cic.Attico lib.1.1.
A carro entornado todos dão de mão. Tempora si fuerint nubila, solus eris. Ouid. lib. 1. Trist.eleg.8.
cabeçalha de carro.Temo, onis,g.m. Ouid.2. & 10.Metam.
carta.Epistola,ę,pen.cor.Litteræ, arum,apud Ciceronem passim.
cartinha. aliàs bilhete, ou escrito. Epistolium,ij, Diminutiuum, Catullus ad Mallium,63.
Maço de cartas.Epistolarum fasciculus, Cicero Attico lib.2.
Meter cartas no maço, aliàs fazer maço de cartas. Conijcere litteras in fasciculũ,Cic.Att.li.2.
carta de pago.Apocha,æ,p.cor.l. si acceptolatum 19.D.de Acceptilat.
carta precatoria.Litteræ precantes.
carta citatoria.Dica,dicæ. Terent. Phorm.1.2. Cicer.4. Verr.
carta de seguro.Litteræ securitatis.
carta de marear.Topograhia,ę. Cic.Attico lib. 15. epist.329.
cartas de jogar. Fasciculus lusorius. Folia lusoria.
cartao. Asturco,onis.m.g.Plin.lib.8.c.42.
cartapacio.Codex,codicis,p.c.
Butiraceus,ei,ex Recentioribus.
cartearse. Vicissim, vel,mutuo scribere. Vel, mutuis litteris vti.
cartilha do A.b.c. Tabella abecedaria.
Tabella elementaria.
cartilho,medida,aliàs quartilho. Choopina, æ, p. p. Budęus.de Asse lib.5.
cartorio de escriuão,i.feytos,scripturas, & mais papeys.Instrumentorum monumenta.
cartorio,aliàs os armarios,onde os escriuães guardão seus papeys.Tablinũ,i,p.p.Pli.li.35.c.2.
Tabularium,ij,Virg.1.Georg.
Grammatophilacium, ij. Græcè, l. Moris est,D. de pœnis.
caruão.Carbo,onis,m.g.
cousa de caruão. Carbonarius,a,um, adiect.vt, Carbonaria fornax.Tertul.
Carbonarium negotium exercere, Plin.de Viris illustribus.
caruoeiro,que faz caruão.Carbonarius,ij,Plaut. Gasin.10.
De calcaria in Carbonariam. Adagium, Tertullianus apud Thes. *De mal em peor*.
carualho. Quercus, quercus,ablatiuus, Plur. quercubus.
Vt,quercus glandifera, Cicer.1.de Legib.
cousa de carualho. Quernus,a,um,adiect. Virg. 1.Georg.
Querneus,ea,eum,adiect. Colum.li.6.c.3.
Quercicus,a,um, pen.c.adiect. Vt,corona quercica. Sueton.in Caligula c.19.
Querculanus,a,um.p.p. adiect. Vt, Porta querculana.Plin.16.c.10.
Querceus,ea,eum,adiect.Seruius.
carualhal. Quercetum,i,p.p. Varro lib.1.de Re rust.c.16.Horat.2.Carm. Ode 9.
carualho cerquinho. Robur,roboris,pe.cor.g.n. Cic.2.de Diuinat.Virg.4.& 5.Æneid.
cousa de carualho cerquinho. Roboreus,ea,eum. Vel, Roburneus,ea,eum,adiect.
Pons roboreus,Ouid.5.Fast.
Axis roboreus,Colum.lib.6. c.19.
Fruges roburneæ,pro glãdibus,Colum.lib. 9.cap.1.

caruncho. Caries,ei. Ouid.5.Fast.
carunchosa cousa. Cariosus,a,um, pen. prod. adiectiuum. Vt, Cariosa amphora. Mart. lib.11.epigr.50. Cariosa terra, Colum.li.2. cap.4.
caruncho, que nace na madeira. Teredo, pen. p. teredinis, pen. c. g. f. Columel. lib.4.c.24.
casa. Ædes, ædium. Domus, us, vel, Domus domi. Ablatiuo domo, vel domu.
casinha. Ædiculæ, pen. c. ædicularum, Cicer. in Paradox. & pro Cælio.
casa d'esgrima. Domus gladiatoria.
casa d'Audiencia. Prætorium, ij, Cicero 6. & 7. Verr.
casa de Relação. Senatus, us, pen. p. Cicer. Sulpitio lib.4. epist.1.
De casa em casa. Domesticatim. pen. p. aduerb. Sueton. in Cæsare c.26.
casa de mancebia. Lupanar. p. p. Lupanaris, p. p. Iuuen. Saty.6.
Lupanarium. ij, Vlpian. in l. quid tamen. D. de receptis arbit.
Lustrum, i. Cicer. pro Cælio.
Estar em casa. Domi esse, vel in domo. Quintil. lib.5. cap.10. In domo furtum ab eo, qui domi fuit.
casado homem. Maritus, i, pen. p. Vt, sororis maritus, Cic. pro Rabirio perduel. reo.
Vxoratus, i. Concil. Trident. sess.24. c.8.
Maritus, si vera loqui licet, adiect. est, Vt, maritum oliuetum, Colum. lib.3. cap.11.
Maritæ domus Liu.7. bell. Pun.
casado, ou casada. Coniux, coniugis, pen. corr. com. du.
Pristinus coniux. Virg.6. Æneid.
Fidelissima coniux, Cicer. Quinto frat. lib.3.3.
Molher casada. Vxor, oris, Cic. multis in locis.
Mulier nupta. Cic.7. Ver. Mulier vni nupta, proposita omnibus. Nupta, est participium à nubo.
casada de pouco. Noua nupta. Ter. Adelph.4.7.
casadoura molher. Nubilis, & hoc nubile, pe.c. adiect. Vt, nubilis filia, Cic. pro Cluentio, Virg.7. Æneid.
casado hũa vez. Monogamus, p.c.
casado duas vezes. Bigamus. pen. cor. Vel, Digamus. pen. corr. Diuus Hironymus. ad Ioninianum.
casada duas vezes. Digama, p.c. apud Thesaurũ.

casamento. Coniugium, ij, Connubium, ij, Matrimonium, ij. Omnia apud Cicer. passim.
casamenteiro. Mairimonij conciliator. Vel, Coniugalis internuntius.
casamenteira. Matrimonij conciliatrix.
cousa, que pertence a casamento. Coniugalis, & hoc coniugale, pe. prod. Coniugialis, & hoc coniugiale, pen. prod. Connubialis, & hoc connubiale, pen. prod. adiect.
Coniugalis torus, apud Thesau.
Iura coniugialia. Ouid.6. Metam.
Vincla connubialia. Sat.5. Thebaid.
casarse o homem. Ducere vxorẽ, Cic. pro Sext.
Iungere secũ aliquam matrimonio, Curt. lib.5.
Recipere aliquã in matrimonium, Iustin. lib.1. de Dario.
Coniungere secum aliquam matrimonio, Curtius lib.6.
casarse a molher. Nubo, is, nupsi, nuptum.
Nubere alicui, Cic. pro Cluentio.
Nupta est cũ illo. Cic. Catoni li.15. epist.2.
casar filha. Collocare filiam in matrimonium, Cic. lib.1. de Diuinat.
Dare filiam in matrimonium, Cæsar 1. de bello Gallico.
Locare filiam in matrimonio, Cic.2. Phil.
Tradere filiam in matrimonium alicui. Iustinus lib.1. de Astyage.
Locare filiam. Terent. Phorm.4.3.
Locare filiam nuptum alicui. Terentius. Phorm.5.1.
Collocare filiam alicui, Cic. de clar. Orat.
Collocare filiam nuptum, Cæsar, li.1. bell. Gall.
Estar casado. Habere aliquam in matrimonio, Cicer. Verr.5.
Tenere aliquã matrimonio. Tacitus li.15.
casal. Prædium, ij. Fundus, i, Scæuola in l. vltima D. Quibus modis pignus, vel hypoth. solu.
Rus, ruris, Cicer. pro Rosc. Amer.3. Offic. & pro Cluentio.
casal de herdade dizimo a Deos. Prædium immune. Cic. lib.2. de lege Agraria.
casalinho, aliàs quebrada. Prædiolum, i, p.c.
Diminutiuum, Cic. Cælio lib.2. epist.15.
Rus breue. Ouid. lib.4. Fast. Habebat
Rus breue cum duro parca colona viro.
casca, aliàs codea que se faz no pão borolento, ou

ou no codo, & caramelo. Crusta,æ, Virgil.3. Georg.Concrescunt subitæ currenti in flumine crustæ.

Crusta panis.Plin.lib.19.c.8.

casca, ou codea, que se come. Crustũ,i,ex Seruio. Virg.7. Æneid. Et violare manu, malisq; audacibus orbes,Fatalis crusti.

casca de nozes,pinhoẽs,laranjas, limoẽs, & de cousas semelhantes. Putamen,pen.p.putaminis, pen.corr.g.n. Vt.

Putamen iuglandis,Cic.5.Tuscul.

Putamina ouorum,Plin.lib 7.c.2.

casca de tremoços. Tunica lupini. Iuuenal. Satyr.14.

casca de ouo. Putamen,p.p.putaminis,p.c.g.n. Testa oui,Plaut.Pæn.17.

*casca de cebola.*Tunica cepæ.

*Tirar a casca.*Deglubo,is, p.p. Varro lib.1.de Re rust.c.48.caret præterito,& supino.

cascalho. Glarea,eç. Cicero Quint.frat.lib.3. epist.17.Colum.lib.6.c.23.

cascalhuda cousa,i.chea de cascalho. Glareosus,a, um,pen.p.adiect. Columel. de Arborib.9. cap.21.

cascalho de edificios velhos. Rudus, ruderis, p.c. g.n.Plin.lib.36.c.25.

cascauel. Nola,æ, Nebrissensis absque testimonio.

casco do caualo,& das outras bestas. Vngula,æ, Cicer.3.de Natur.Deor.Virg.8.Æneid.

casco,aliàs capacète. Cassis, cassidis,penult.cor. gen.fœm. Vel,

Cassida,ç,p.c.Virg.11.Æneid.

Galea,eæ,Virg.5.& 9. Æneid.

cousa,que traz casco,ou capacète. Galeatus,a,ũ, pen.prod.adiect. Cicer.1.de Natur. Deor. vel,Galea indutus.

*caseyra cousa,aliàs de casa,ou domestica.*Domesticus,a,um,p.c.adiect.

Domesticæ insidiæ, Cicero Metello lib.5. epist.2.

Consuetudo domestica , Cicero pro Rosc. Amer.

Animal domesticum.Plin.

Domestici,& alienigenæ,contraria,Cic.pro Fonteio.

caseyro,que mora em algum casal. Colonus,i. pen.p.Cic.pro Cecinna.

Villicus,i,p.c.Cic.5.Verr.

Aduirto aos curiosos,que estes dous nomes a cima sam adiect. porque, Cic. 5. Philip. *diz* colonus ager,& Attico li.14.epist.314. *diz* Villicus procurator,*E ainda que quasi sempre se poem absolutamente,* subintelligendum est aliquod substantiuum.

caseyra. Colona,ç,p.p.deest mulier.

A caso, Fortuitò,pe.corr.aduerb.vel, fortuitũ, aduerb.

Casu,Cicer.1.Tuscul.& 1.& 2.de Diuinat. & lib.1. Officior.& Philip.10.

caso,aliàs acontecimento. Casus,us.

Não fazer caso. Negligo,is. pen. cor. Cicer. Terentiæ lib.14.epist.4.

Vide,*Desprezar,que he o mesmo.*

caso desastrado. Miserabilis casus, Cic. de Orat. Infestus casus,Cic.pro Sylla.

Acerbus casus, Virg.5.Æneid.

Vide,*Acontecimento.*

Fazer caso,i.estimar, honrar, & venerar. Vide suis locis.

*caspa da cabeça.*Furfures capitis.

casquete de couro. Cudo onis,vel cudon,onis, Silius.lib.16.

casta,i.geração. Progenies,ei, g.f. Soboles,sobolis,p.cor.g.f.Genus,generis,pen.cor.g.n. omnia apud Ciceronem.

Homem de boa casta,& geração. Vir generosus, Cic. in Paradox.

Nobili genere natus,Cic.7.Verr.

Nobili loco natus,Cic.1.de Diuinat.

Nobilissimus,a,um,p.c.adiect. Cic.3.Verr. & Lentulo lib.1.epist.7.

Homem de roym geração,ou de mà casta. Malo genere natus,Cic.2.de Orat.

Homem de bayxa casta. Ignobili loco natus. Cic. pro Cluentio.

Ignobilis,& ignobile,pe.cor.adiect. Cic.3. Tuscul.& 7.Verrr.

Obscuris ortus maioribus, Cicer.1.Offic.

Humili, atq; obscuro loco natus, Cicer.7. Verrin.

Obscurus vir.Cic.3.Officiorum.

Pudicus,a,um,pen.p.Cicer.

casta cousa. Castus,a,um,adiectiuum, Cicer.5. Philip.& 1. de Diuin.

Continens,pen.cor. continentis,adiectiuũ. Terent.Eunucho 2.1.

cousa muyto casta. Castissimus,a,um, pen.corr. adiectiuum.Vt,Castissimus homo,Cicer. 2. de Inuent.

Fœmina castissima,Cic.de Arusp.resp.
Continentissimus,a, um, pen. corr.adiect. Cic.in Paradox.
castamente.Castè.aduerb. Cic.4. de Finib.
Castissime,p.c.aduerb. Cic. de Arusp.resp.
castidade. Castitas,p.c.castitatis,Cic.2.de Leg.
Castimonia,æ,Cic.6. Ver.
Pudicitia,æ, Cic.pro Milone,& pro Cælio.
castanha.Castanea,eæ.Plin.lib.17.c.20.
castanheiro que dá castanhas. Castanea,eę.Virg. 2.Georg.
castanhal. Castanetum.i,pe.p. Columel.lib.4. cap.33.
castanha cor.Color castaneus.Thesaur.
castanho escuro. Rauus color, Cic.4.Academ. Varro 2.de Re rust.c.9.
castanheta. Crepitus digitorum.
castanhetas de pao com que baylão. Crepitacula lignea.
castello. Arx,arcis.g.f.
castello de vento.Fundamentum inane.
Fazer castellos de vento.Inani fundamento niti.
castello da popa.Summa pars puppis.
castello da proa Summa pars proræ.
castiçal.Candelarum,i, p.prod.
castiçal de metal.Candelabrum æneum, Cic.6. Verr.
castiço.Maiorum imitator,Cic.3.Philip.
castigar. Castigo, as, pen.prod. Punio,is,iui, itum.
Mulcto,as.Supplicio afficere, Cic. in Pisonem.
Animaduertere peccata, vel, Animaduertere in aliquem, omnia apud Cic. multis in locis,& Verr.5.& pro Rosc.Amer.
Coercere aliquem supplicijs, Cicero 1. in Catilin.
castigo.Supplicium,ij,Cic.7.Verr.
Castigatio, onis.Animaduersio, onis, apud Ciceronem lib.1.Offic.
Pœna,æ,Cicer.in Pisonem.
castigagador. Punitor,pen.p.punitoris, Cicer. pro Milone.
Castigator,p.prod. castigatoris,Liu.lib.1. ab Vrbe.
casúlo da espiga,onde encerra o grão de trigo,cēteo, ou de ceuada. Gluma,æ,Var.lib.1.de Re rust. cap.48.
catar a cabeça. Scalpo,is,scalpsi,Iuuen. Saty.9. Plin.lib.9.
catar,aliàs buscar. Quæro,is,iui,itum. Inquiro, is,pe.p. Perquiro,is,p.prod.
cataratas dos olhos. Albugo,p.p.albuginis,p.c. Plin.lib.20.c.5.glaucoma,tis, pen.cor.vel, glaucoma,ę,pen.prod.Plin.lib.29. cap.6. Plaut.Milit.4.
Suffusio,onis. Pli.lib.21.c.20.Celsus lib.6. cap.6.
catiuar.Redigere in potestatem,Cic.3.Offic.
Redigere in seruitutem, Plaut. Aulul.6. *melhor diremos Captiuar*.
catiuar em guerra. Bello capere Vatinius. Cic. lib.5.epist.10. *aliàs captiuar*.
captiuo. Captiuus,a,um, pen. p. adiect.Cic.3. Tuscul. Virg. lib.9.Æneid.
In potestate alterius positus, Cic.pro lege Manilia.
In potestatem alterius redactus.
captiuo em guerra.Captus bello.
captiueyro.Seruitus,pen.cor.seruitutis, Cic.2. Philip.
Captiuitas,p.c.captiuitatis.Tacitus.
Pór em catiueyro. In seruitutem asserere. Liu. lib.3.ab Vrbe.
Resgatar os captiuos.Redimere captiuos, Auct. ad Herennium.
catolica cousa. Catholicus,a,um, pen.cor. Vide Thesaurum.
catedra. Cathedra,æ,p.c.Horat.& Martial.
catedratico.Cathedrarius,ij.Seneca.
catorze. Vide,*Quatorze*.
catre.Lectus,i,Torus,tori, Cicero,Virg.Ouid. & alij.
caua de muro,ou de outra cousa. Fossa,æ, Cicer. Attico lib.9.184.
cauacar,aliàs fazer cauacos.Assulas facere.
cauaco. Assula,æ,pen.corr. Plaut. Mercat.4. Festus.
cauar.Fodio,is,fodi,fossum,Cicer.1.de Finib.
Defodio, defodis, pen. corr.defodi, pen.p. defossum, Colum.lib.7.c.5.
cauada, ou cauadura.Fossio,onis.Vt, fossionibus terra fit fœcundior, Cicer.de Senect.
Fossura,æ,p.p.Colum.lib.5.
cauar Vinhas,ou aruores. Pastino,as.p.c.Colum. lib.3.c.13.
cauadura de vinhas,ou d'aruores. Pastinatio,onis, Colum .lib.3.cap.12. Plin.lib. 17 cap.21.
cousa que se caua.Fossilis, & hoc fossile,pe.cor. adiectiuum.

Fossitius,

Fossitius,a,um,adiect. Vt,
Arena fossitia. Ebur fossile,Plin.lib.33.c.6. & 13.& lib.36.c.18.

cauador. Fossor,oris, Virg.2.Georg.

caualão negral,peyxe. Pelamis, p.c. pelamidis, p.c.g.f. Plin.lib 9.c.15.

caualina,erua. Equisetum,i, p.p. Plinius lib. 26. cap.13.

caualaria,i gente de caualo. Equitatus,us,pen.p. Cic.5.Philip.

caualeiro,i homẽ de caualo. Eques,equitis,p.cor. Cic.antequam iret in exiliũ, & pro Cluen. & pro Rosc.Comœdo.

caualeiro fidalgo. Equestris ordinis vir. Vel, Equestri loco ortus, Cicero de lege Agraria lib.1.

caualeiro armado. Cataphractus eques, Liuius lib.5.bell.Maced.

caualeiros de garrotea. Soldurij,apud Gallos, latinè dicuntur deuoti. Cęsar lib. 3. bell. Gall.quem vide.

caualgar em caualo. Conscẽdere equum,vel in equum,Liu.5.bel.Pun.Ouid.6.Metam. In equum ascendere,Cic.de Senect. Vel, Equum ascendere,Liu.lib.3.bel.Pun.

caualgar os animaes,i.ter ajuntamento o macho cõ a femea Salio,is,saliui,salij,vel, Salui,diuisis litteris,absq; supino.
Læta salitur ouis,tauro quoq; læta iuuenca est.Ouid.2.de Arte.

caualo. Equus,i.Equulus,i,p.c.Dimin.Cic.2. de Nat.Deor.

caualo brauo,i.que não he manso. Equiferus,i, p.c.Plin.lib.28.c.10.

caualo velho. Equus vetulus,Cic.de Amic.

caualo,que derriba, ou que não consente ancas. Equus sternax, Virg.12.Æneid.Seruius.

cair do caualo. Cadere de equo, vel ex equo. Plaut. Milit.10.Cic.pro Cluent.

caualo nouo. Equus nouus, vel equus tener, Cic.de Amic.

caualo,que não he costumado a andarem nelle. Equus intractatus,Cic.de Amic.

caualo, que daa aos foles. Equus suspiriosus. Equus anhelus, Virg.1.Georg.

cousa de caualo. Equinus,a,um,p.p.nomẽ possessiuum. Vt,ceruix equina,Horat.de Art. Crista equina,Virg.10.Æneid.
Seta equina,Cic.5.Tusc.

cousa,que pertence a caualo. Equarius, a, ium, adiect. Vt, equarius medicus. *Alueytar,* Valer.Max.lib.vlt.c.16.

Estreuaria de caualos. Equile,equilis,p.p.adiect. g.n.Varro lib 2.c.7.

Amansador de caualos. Equiso,p.c.equisonis, ex Varrone.
Domitor equorum,Virg.7.Æneid.

caualo castiço,aliàs de boa casta. Equus generosus, Virg.lib.3. Georg. Continuo pecoris generosi pullus in aruis.

caualo em osso,i.sem sela. Equus desultorius,i. de quo facilis est desultus.

caualo pera fazer casta. Emissarius equus. Valla in Raudensem.

caualo rijo da boca. Equus refractarius. Vel, Duri oris,Ouid.2.Amor.eleg.9.

caualo,que anda de galope. Equus succussator, Lucillius.
Succussarius,ij. Succussor,oris, Thesaur.

caualo de aluguel. Equus meritorius.

caualo,que tira couces. Equus calcitro. Equus calcitrosus, Plaut.Asin.8. Columel.lib.2. cap.2.

caualo de posta. Veredus,i. Ausonius.Non cisium,aut pigrum cautus cõscende verædũ.
Non tibi sit rhedę, non amor acris equi.
Mart. Parcius vtaris moneo rapiente verædo
Prisce, nec in lepores tam violentus eas.
Hæc est Turnebo.

caualo ligeiro. Pernix equus, Plin.lib.8.c.18. Equus ales,Vir.8.Æne. Alite uectus equo. Equus velox,Ouid 8.Metam.

caualo,que anda de andadura, i. que anda bem. Equus tolutaris. Equus tolutarius. Vel, Equus gradarius, Thesaur.

caualo magro. Strigosus equus, Columel.lib.6. cap.37.

caualo capado. Cantherius, ij, Cicero Pæto lib.9. 18.

caualo armado. Equus cataphractus, Thes.

caualo selado. Equus ephippio ornatus.

caualo de sela. Equus ephippiarius, Calepin. absq; testimonio.
Ephippiati sunt illi, qui ephippia habent in equis,Cęsar de Sueuis lib.4.bel.Gal.

Peyxe caualo. Scombrus,i. Scomber,scombri. Plin.lib.9.c.15.& lib.32.c.11.

caualo marinho. Hippocampus,i.Nonius.

cousa deste caualo. Hippocampinus,a,um,pe.p. adiect.

adiectiuum. Vt,
Cinis Hippocampinus,Plin.lib.32.7.
caualinho fasie. Equus personatus.
caualeiro de S.Ioão, Melitensis eques. Vel, a Scrç Ioannitarum militiæ alumnus.
cauidarse. Caueo,es,caui,cautum. Vt,
Cauere malum,vel cauere à veneno,Cic.1. de Orat.& lib.5. de Finib.
causa. Causa,æ. Vt, Nihil fieri sine causa potest,Cic.2.de Diuin.
Semen,& causa bellorum,Cic.2.Offic.
Sem causa. Sine causa, Cicero pro Roscio Amer.
Causador,ou auctor de algũa cousa. Auctor,oris.
Causa,æ.Semen,seminis,p.c.n.g. Vt,
Auctor alicuius interficiendi, Cicer.Cassio lib. 12. 2.
Malorum causa fuit adolescenti, Cicer.pro Cælio.
Vt igitur in seminibus causa est arborũ, & stirpiũ, Sic huius luctuosissimi belli semen tu fuisti. Cic.Phil.2.
cautela. Cautio,onis,Cic.4.Tusc.
cautelosa cousa. Cautus,a,um. Nomen ex participio.
Prouidus,a,um,pen.cor.
Prudens,tis,adiect. Cic.4.Acad. pro Rosc. Amer.& alijs locis.
Nemo cautior,Cic.12,Philip.
Consilijs cautioribus vti,Cic.13.Phil.
cautelosamente. Cautè.Cautissimè,p.c.
Prudentèr,aduerb. Cic.passim.
Cautìm,aduerb. Ter.Heaut.4.8.
clamar,ou dar vozes. Vide, *Gritar.*
clara d'ouo. Albumen, p.p.albuminis,p.corr. n.g. Plin.lib.28.c.6.
clara cousa. Apertus,a,um, Partic.siue nomen ex participio.
Euidens,p.c.euidentis.
Manifestus,a,um.
Perspicuus,a,uum.
Clarus,a,um.
Clarissimus,a,um,p.c.adiectiua, Cicero,& alij passim.
claramente,ou manifestamente. Apertè. Clarè. Dilucidè. Manifestè. Manifestò. Perspicuè. Palàm,aduerb. Cicer.passim.
Euidentèr,aduerb.Liu.lib.8.ab Vrbe.
clareza. Euidentia, æ, Cic.4.Academ.
Perspicuitas,pen.cor.perspi cuitatis, Cicer. loco citato.
claridade. Lux,lucis,f.g. Splendor,oris,pen.p. masc.gen.
Claritas,p.c.claritatis. Vt,
Claritas Solis:oculorum,Plin.lib.2.cap.8. & lib.18.c.11.
Claritas vocis,Cic.1.Academ.
cousa chea de claridade. Luculentus, a,ũ, adiect.
Fulgens,tis,Partic.Cic.& alij.
Caminus luculẽtus, Cic.Trebatio li.7.10.
Está claro,& manifesto. Patet.Constat.Liquet. Manifesta res est,Plaut.Mostel.8. Cic.1. de Nat. Deor.& Ver.5.& 6.
Si habes quod liqueat, neq; respondes,superbis,Cic.4.Academ.
clarea. Mulsum,i, Cic.2.Tusc.& lib.2.de Fin. *Faz se de vinho, & de mel.*
Huic calix mulsi impingendus est, vt plorare desinat,Cic.2.Tusc.
clareza de geração. Splendor familiæ, vel claritudo generis,Colum.Tacitus.
claustra das Igrejas. Peristylium.ij. Vel. Peristylum,i,p.c.Cic.pro Domo.Vitruuius lib.5. c.11.
Claustrum,i,Cic.7.Ver. & de leg.Agrar.
clemente cousa,& moderada no castigar. Clemẽs, tis,adiect. Vt,
Castigatio clemens,Cic.1.Offic.
Clementes iudices,& misericordes, Cicero pro Plancio.
clemencia. Clementia,æ,Cic.2.de Inuent.
clerigo de Missa. Presbyter,p.c.presbyteri,p.p. Sacerdos,sacerdotis, p.p.
clerigo de Euangelho. Diaconus,i,p.c.
clerigo de Epistola. Subdiaconus,i, p.c.
clerisia. Clerus,i,l.Generali. Cod. de sacrosanctis eccles.
coar algũa cousa liquida. Colo,as,aui,atum, Plin. lib.13.c.2.Colum.lib.12.c.11.
coadeira. Colum,i, Virg.2.Georg.
Collaq; prelorum fumosis deripe tectis.
Colum vinarium apud Martial. & in l.12. D.de auro,& argento, est vas, quo veteres iniecta niue vinum colabant.
coada cousa. Colatus,a,um,p.p. Particip. Plin. lib.13.c.2. Regale vnguẽtum collato melle constat.
coar algũa cousa, aliàs apurar,& alimpar. Limo, as. Vt,Limare veritatem, Cic.2.Offic.
Limare gemmas,Plin.lib.36.c.7.

coalhar. Coagulo,as, p.c. Vt,
Coagulare aquam,Plin.lib.20.c.23.
Congelo,as,p.c.Ouid.ad Liuiam.
coalhada cousa. Coagulatus,a,um,p.p.
Concretus,a,um,p.p.
Congelatus,a,um,p.p.Particip. Vt,
Crines sanguine concreti, Virg.2.Æneid.
coalho de cabrito, ou outro qualquer, com que se coalha o leyte. Coagulum,i,p.cor.Plin.lib. 8.cap.32.
Ouid.3.Metam.Lac mihi semper adest niueum, pars inde bibenda
Seruatur,partẽ liquefacta coagula durant.
coalhadura. Coagulatio,onis. Vt,lactis coagulatio,Pli.lib.23.c.118,& lib.28.c.10.
coalharse. Coagulor, p.c. coagularis,passiuum.
Congelo,as,p.c.aui,atum.
Ouid.11.Metam. Ipsa quoq; interius cum duro lingua palato
Congelat, & venæ desistunt posse moueri. deest, se.
Congelor,p.c.passiuum à congelo actiuo.
Colum.lib.1.c.6. Oleum quod minus prouenit,si congelatur,fra cescet.
coalharse com frio. Frigore concrescere, Virg. 12.Æneid.
Genua labant, gelidus concreuit frigore sanguis.
Mare concrescit glacie. Ouid. 3. Trist. eleg.12.
coalhar a outrem com frio. Congelo,as,pen.cor. Martial.lib.14.
Quid prodest,si te congelat vxor anus.
Lacrymas congelare,Ouid.ad Liuiam.
coalhada cousa com frio. Conglaciatus,a,ũ, p.p.
Concretus,a,um, Particip.addito ablatiuo frigore,Plin.lib.2.c.6.
Aqua frigore concreta.Mart.lib.4.3.
cobertor da cama. Stragulum,i, p.c.
Stragula,æ,p.c.Cic.4.Ver.
cobertura, ou cobertoura. Operimentum,i.
Operculum, i, pen.cor. Cato de Re rustic. cap. 10.
Opertorium,ij.Seneca epist.88.
cobrir com cobertoura. Operculo,as,p.c.Colu. lib.11.c.2.
cobiça. Cupiditas,p.c.cupiditatis,f.g. Cic. pro Sexto Roscio.
Cupido,p.p.cupidinis,dubij gen. Virg.lib. Æne.6. Quæ lucis miseris tã dira cupido?
Tactus cupidine laudis,Ouid.4.Trist.5.
Concupiscentia,æ,Tertul.lib.de Anima.
cobiçar. Cupio,is,iui,itum, p.p.
Concupisco,cis. Appeto,is,pen.cor.appetiui,appetitum,pen.prod. Cic.multis locis cum accusatiuo.
cobiçar muyto. Ardere cupiditate, Cicer. in Pisonem. Vel,
Cupidè appetere,Cic.pro Sexto Rosc.
cobiçosa cousa. Cupidus,a,um,p.c.adiect.
Appetens,p.c.appetentis, Particip. vel nomen ex participio,Cic.passim.
cousa muyto cobiçosa. Cupidissimus,a,um,p.c. adiect.Cic.1.de Orat.
Appetentissimus,a,um, pen.c. adiectiuum, Cic.2.Tusc.
Cupientissimus,a,um, pen.cor. adiectiuũ, ex Sallustio.
cobiçosamente,i.com cobiça. Cupidè,pen.corr. aduerbium. Vt, cupidè appetere, Cic.pro Sexto Roscio.
Muy cobiçosamente, aliàs com muyta cobiça. Cupidissimè,pen.cor. aduerb. Cæsar lib.1. bell.Ciuil.
cobra. Anguis,anguis, m.g. Coluber,colubri, p.c.g.m.
Serpens,tis,gen.masc.vel fœminini.
Colubra,æ,p.c.f.g.
Virg.3.eclo.Frigidus,O pueri fugite hinc, latet anguis in herba.
Ouid.in Ibin. Pectoraq; vnxerunt Erebeæ felle colubræ.
Ouid.6.Metam. Mutilatæ cauda colubræ. quibus locis colubra habet penultimam longam metri causa.
Virg.1.Georg. Ille malum virus serpentibus addidit atris.
cobrinha. Anguiculus,i,p.c. Dimin.Cicero 5. de Finib.
cousa de cobra. Anguineus,ea,eum. Anguinus, a,um,p.p.adiect. Vt, anguineus cucumer, Colum.lib.2,idest oblongus, & ad similitudinem anguis contortus.
Anguina ceruix,Cic.2.de Diuin.
cobra de agoa, macho. Hydrus,i, masc.gen. Virg. 4.Georg.
cobra de agoa, femea. Hydra,æ,g.f.Virg.lib.6. Æneid.Horat.2.epist.2.
cobrar. Recupero,as,p.c. Vt recuperare victoriam,Cic.4.Verr.

Iudicio

Iudicio ſuum recuperare, Cic. 5. Ver. *cobrar o ſeu por justiça.*

Recuperare dignitatem, vel libertatē, Cęſ. 3. bell. Ciuil.

cobre. Æs Cyprium, Plin. lib. 33. c. 5. Vel, Æs Cupreum, quia, y, vt plurimum in u, vertitur.

Æs caldarium, Plin. lib. 34. c. 8.

couſa de cobre. Cyprius, a, ium. Cupreus, ea, eũ, adiectiua. Vt,

Vas cupreum, Plin. lib. 23. c. 3.

Pyxis Cypria, Plin. lib. 20. c. 13.

Mortarium Cyprium, Plin. lib. 33. cap. 5. *Almofariz.*

cobrir. Operio, operis, p.c. Tego, is, texi, tectũ, obtendo, is. Vt, Rationem turpitudinis obtendere, Pli. Iun. lib. 6. epiſt. 8.

Inuolucris tegere, & obtendere velis, Cic. Q. Frat. lib. 1. 1. Vide *Cubrir.*

cobricama. Lodix, lodicis, p.p. g.f.

Iunenal. Saty. 6. & 7. Magnæ mentis opus, nec de lodice parandæ

Attonitę, currus, & equos, facieſq; Deorũ Aſpicere.

cobro de toucinho. Succidia, ę, Varro lib. 4. de ling. lat. & lib. 2. de Re ruſt. c. 4.

coçar. Scabo, is, ſcabi, abſq; ſupino. Scalpo, is, ſcalpſi, ſcalptum, Plin. lib. 8. c. 27. Horat. lib. 1 Serm. Saty. 8.

coçada couſa. Scalptus, a, um, Particip.

Scalpo, *tambem ſignifica eſculpir*, Cicer. 2. de Nat. Deor.

Scalptus, a, um, Participium, *tambem quer dizer couſa eſculpida.* Vt,

Scalptus è ſaxo, Cic. 4. Acad.

coceira. Prurigo, p.p. pruriginis, g.f.

Pruritus, us, p.p.m.g. Colum. lib. 7. c. 5. Pli. lib 9. c. 45.

cocegas. Titillatio, onis, Cic. de Senect.

Titillatus, us, p.p. Plin. lib. 11.

Fazer cocegas. Titillo, as, duplici, l, Cic. 2. Offic.

cocera. Culcitra plumea, Cic. 3. Tuſc.

Culcitra plumaria, apud Theſaur.

coche. Eſſedum, i, pen. corr. Cicero Attico lib. 6. epiſt. 112.

Rheda, æ. Cęſ. 1. bel. Gall.

cocheiro, que gouerna o coche. Eſſedarius, ij, Cic. Trebatio lib. 7. epiſt. 6.

Rhedarius, ij, Cic. pro Milone.

coco da India. Nux Indica.

coco de fazer medo aos mininos. Larua, æ.

codea, que ſe faz nas pedras, ou nas agoas. Cruſta, æ, Virg. 3. Georg. Concreſcunt ſubitę currenti in flumine cruſtæ.

codea de pão, ou de filhoos, & de couſa, q̃ ſe come. Cruſtum, i, Virg. 7. Æneid.

codea pequena. Cruſtulum, i, p.c. Dimin. Horat. 1. Serm. Sat. 1.

codeſſo. Cytiſſus, i, p.c.m.g. Plin. lib. 13. c. 24.

codo, aliàs geada. Gelu, gelu. Glacies, ei. Vtrumq; apud Virg. & Ouid. paſſim.

codorniz, aue. Coturnix, coturnicis, p.p. g.f. Plin. lib. 10. c. 23.

coelho. Cuniculus, i, p. cor. Varro 3. de Re ruſt. cap. 12.

Daſypus, p.c. daſypodis, p.c. gen. maſc. Plin. lib. 10. c. 63.

De hũa cajatada matar dous coelhos. De eadem fidelia duos parietes dealbare, Adag.

Curius Ciceroni lib. 7. epiſt. 30.

couſa fertil de coelhos. Cuniculoſus, a, um, p.p. adiect. Vt, Celtiberia cuniculoſa, Catull. epigr. 37.

coelho com môlho, ou de tigéla. Cuniculus iurulentus, Celſus lib. 2. c. 18. Vel, cuniculus iuſſulentus, Apuleius.

coentro. Coriandrum, i, Plin. lib. 20. c. 20.

cofre. Scrinium, ij, Plin. lib. 7. c. 25.

Theca numaria, Cic. Att. lib. 4.

cogombro. Cucumer, pen. cor. cucumeris, p.c. Vel, cucumis, cucumis, pe. corr. maſc. gen. Virg. 4. Georg.

cogomelo, aliàs tortulho. Fungus, i. Boletus, boleti, pen. prod.

Iuuen. Saty. 5. Vilibus ancipites fungi ponentur amicis;

Boletus domino, ſed qualē Claudius edit.

Coyfa de molher. Capillare, is, pen. prod. Martial. lib. 3.

coyfa de linho de homem, aliàs barreta. Pileus lineus.

coyfa de rede de molher. Reticulum, i, p.c.

Calymna, æ, ex Polluce apud Theſ.

coyma. Mulcta, ę. Pœna, ę, Cic. pro Cor. Balbo, Vlpian. in l. 131. D. de verb. ſign.

coytada couſa. Miſer, miſera, miſerum, pe. cor. adiect. Cic. pro Plancio, & alibi ſæpe.

coytadinha couſa. Miſellus, a, um, adiect. Diminutiuum, Cicero Attico lib. 3. & Terentiæ lib. 14. epiſt. 4.

colar d'ouro, ou de prata. Torques,is. Vel, Torquis,torquis,generis dubij.
Monile,monilis,p.p.g.n.Cic.3.Offi. & Ver. 5.Virg.lib.1.Æneid.
Torquis aurea,vel aureus. Quintilian.lib. 6.cap.4.

colar com que prendem os malfeytores pello pesco-ço. Collare,is,p.p.g.n, Varro lib.2.de Re rust.cap.9.
Collaria,æ,Plaut. Capt.6.

colar de galgo. Copula,æ, pen.corr.Ouid.7. Metam.

colar de rafeyros,ou libreos. Millus,i. Vel, Millum,i,Varro lib.2.de Re rustic.cap.9. Scipio Æmilianus ad populum.

colaço. Collactaneus,ca,eum,adiectiuum. §.Iustæ autem, Institut. Quibus ex causis manumitt.
Collacteus,ea,eum,adiect. Iuuen.Satyr.6. Martianus Capella lib.1.c.1.

colcha. Culcitra Indica,vel Serica.

colchão. Culcitra lanea.

colchete macho. Vncinus, i. Vel, vncinulus,i, pen.cor.

colchete femea. Orbiculus,i,p.c.

coldre de setas. Corytus,i,.p.p.
Virg.10.Æneid. Corytiq; leues humeris,& lætifer arcus.

coleytor. Collector,oris.

colegio. Collegium,ij,Cicer.3.Officior. & pro Domo.

colegial. Collega,ę,pen.p. Cic.pro Cluent.& 4. Ver.& lib.1.Offic.

colera. Bilis,bilis,g.f.Cic.1.Tusc. Vel, Cholera,æ,p.cor. nomen Græcum, Celsus lib.4.cap.11.

cousa doente de colera. Biliosus,a,um, pe.prod. adiect.Celsus.
Cholericus,a,um,p.c.adiectiuum. Plinius lib.20.c.14.

colher. Decerpo,is,lego,is. Vt,Decerpere fructus ex arbore, Horat.1.Serm.Sat.2.
Virg.3.eclog.Quid legitis flores, & humi nascentia fraga.

colhér. Cochlear,cochlearis,pen.p. cochleare, cochlearis,pen.prod. gen. n. Mart.lib.14. epigr.121.

colherão. Tudicula,ę,p.c. apud Thes.

colheyta de pão. Messis,messis,Cicer.1.de Orat. Varro de Re rust.lib.1.c.50.

colheyta de vinho. Vindemia,æ.

colheyta de mel. Mellatio,onis, Plinius lib.11. cap.16.
Vindemia mellis.Pli.lib.11.c.14.& 15.

colheyta de azeyte. Vindemia oliuarum, Plin. lib.15.cap.1.
Oleitas,pen.cor.oleitatis, Cato de Re rust. cap.68.& 144.
Oliuitas,pen.corr.oliuitatis, Columel.lib. 12.cap.50.
Oliuitas etiam accipitur pro fructu oleæ, Varro, & Nonius apud Thes.

colhão. Coleus,ei. Testis,testis.Testiculus,i, p.c.Dimin.Cic.Pęto lib.9.epist.22. Pli.lib. 12.c.49.Iuuen.Saty.11.

colhúda cousa. Coleatus,a,um,p.p. Vt, Coleata cuspis, pro membro viri. apud Thesaurum.

colica,doença. Ilium dolor.

coligir. Colligo,is,p.c.collegi,collectum.

colmea. Alueus,ei. Aluear,aluearis, p.p.g.n. Alueare,aluearis,p.cor.g.n. Virg.4.Georg. Plin.lib.21.c.14.

colmear,i.logar de muytas colmeas. Apiarium,ij, Colum.lib.8.c.14.& lib.9.c.13.
Aluearium,ij,Thesaur.
Mellarium,ij, Var.lib.3.de Re rust.c.26.

colmeeyro,que tem cargo das colmeas. Apiarius,ij, Plin.lib.21.c.10.
Mellarius,ij,Varro loco citato,
Aduirto,que estes dous nomes são adjectiuos, & subauditur custos,vel homo, vel mulier.
E os Autores vsão de semelhantes adjectiuos, absolutè,idest, *sem substantiuos por serẽ claros,& faciles,& se deyxão bem entender.*

colmo. Culmus,i,Cic.de Senectut.Virg.1.& 2. Æneid.

coluna. Columna,æ.

coluna pequena. Columella,æ, Dimin. Cic.2.de Legib.
Columnela,æ,pe.prod.Dimin. Cæsar lib.2. bell.Ciuil.

cousa sustentada cõ colunas. Columnatus,a,um, p.p.adiect.Varr.de Re rust. c.5.

com. Cum, *preposição de ablatiuo.* Vt. cũ causa facere,Cic.Q.Frat.lib.1.2.

coma de cauallo, ou de outros animaes. Iuba, æ. Cæsar lib.1.bell.Gall.
Iuba leonis,Plin.lib.8.c.16.
Iubæ gallinaceorum, Colum.lib.8.c.2.

cousa com coma. Iubatus,a,um,p.p.adiect. Vt, Iubatus leo, Seneca Thyeste 8.
comarca. Prouincia,æ, Cic.4.Ver.
Diœcesis,is,p.p. Cic.Attico lib.5.
comarcã cousa. Finitimus,a,um,pen.corr.
Vicinus,a,um, p.p.
Propinquus,a,um,adiect.Cic.multis locis.
Conterminus,a,um.p.c. adiect.
Contermina Indis gens Ariana, Plin.lib. 12.c.8.& lib.13.c.26.
Stabula ripæ contermina, Ouid.lib.8.Met.
comadre. Commater,commatris, p.p. Textus in cap.Monachi, de consecr.dist.4.
combanirse,aliàs corromperse. Putresco,cis, Cic. 5.de Fin.Horat.2.Serm.Sat.3.
Corrumpor,corrumperis, p.cor. Verbum passiuum.
Cicero 2.de Nat.Deor. Conclusa aqua facile corrumpitur.
combanida cousa. Putridus,a,um,p.c. adiect.
Putrefactus,a,um, Particip.
Corruptus,a,um, Particip.
combáte. Oppugnatio,onis, Liu.4. ab Vrbe, Cæsar lib.5. bell.Gall.
combater. Oppugno,as,Cic.pro Lege Manil.& Lentulo lib.1.epist.7.
combatida cousa. Oppugnatus,a,um, pen.prod. Partic.Propertius lib.2.eleg.6.
combatedor. Oppugnator,oris,Cic.pro Cornel. Balbo.
comborça,aliàs manceba de homem casado. Pellex, pellicis,p.c.f.g.Cic.pro Cluentio.
começar. Incipio,incipis,p.c. incœpi,incœptũ,Ter.Adelph.2.2. Virg.3.Æneid.
Inchoo,inchoas,aui,atum, Cic.1.Academ. & 5.de Finib.
Initium ducere,Cic.Att.lib.9.epist.180.
Facere initium,Cic.14.Philip.
Ponere initium,Cic.Att.lib.11.epist.208.
começada cousa. Inchoatus,a,um,p.p.
Incœptus,a,um,Participia, Cic.1.de Orat. lib.2.Offic. Virg.6.Æneid.
começo. Principium,ij. Initium, ij, Cic.multis locis. Incœptum,i. Vt,
Desistere incœpto.Virg.1.Æneid.
Magni incœpti pertęsus,Virg.5.Æneid.
comedia. Comœdia, æ.
Representador de comedias. Comœdus,i,Cic.pro Roscio Comœdo.
cousa de comedias. Comicus,a,um,p.c.adiect. Cic.de Senect.
Representar comedias. Agere comœdias,Terent. in Prologo Eunuc.Cic.Phil.11.
compor comedias. Comœdias componere,vel facere.
A modo de comedia. Comicè,pe.c.aduerb.Cic. 3.de Orat.
Comœdicè,pen.cor.aduerb. Plaut.Milite, Actu 2,Scen.2.
comilão,ou comedor,que come muyto. Epulo,p.p. epulonis,Cic.de Arusp.respons.
Edax,edacis,p.p.adiect.Cic.pro Flacco.
Comedo, p.c. comedonis.
Heluo,onis. Lurco,onis, Plaut.Persa 12. Lucilius lib.2.
Viuite lurcones,comedones, viuite vẽtres.
Heluo patriæ,per translationem, Cicer.pro Sextio.
Vorax,voracis,p.p.adiect.Cic.2.Phil.
Gluto,onis,Pers Sat.5. Vide *Gargantão.*
comer. Vescor,vesceris,p,cor.cũ ablat. Cic.5. Tusc. & 2.de Nat.Deor.
Cibum capere,Ter.Eunuch.2.3.
Edo,es,est. Vel edo,edis,prima cor.edi,esũ, vel estum. Esse, vel edere.
Virg.4.Æneid.Est mollis flãma medullas.
Edere de patella.Cic.2.de Finib.
Edi præteritum, Cic.Tusc.5.Nec esuriens Ptolemæus ederat.
Comedo,p.c.comes, comest. Vel,comedo, comedis,comedi,p.p.comesum, p.prod.vel comestum,comesse,vel comedere.
Comesse bona, Cic.pro Flacco.
Comedere lacertum,Cic.de.Orat.2.
comida cousa. Comesus,a,um,p.p. Participiũ. Vt comesum patrimonium, Cic.pro Cluẽ. & in Sallust.
comer muytas vezes, ou a deshoras. Comessor, aris, Liu.lib.10.bell.Maced.Cicer.Lentulo lib.1.epist.9.
comida deste modo. Comessatio,onis,Cicer.pro Cælio,& pro Muræna.
Ter vontade de comer. Esurio,esuris, pen.corr. Cælius Ciceroni lib.8.17. Plaut.Curcul.8. Ter.Heaut.4.2.
comedor nesta forma. Comessator,oris, Cic.pro Cælio,Terent.Adelph.5.2.
cousa comida,ou comesta pellas bordas. Ambesus, a,um,p.p.Participium.
Mensæ ambesæ, Virg.3.Æneid.

Ambesa

Ambesa flammis robora, Virg. 5. Æneid.
cousa meyo comida. Semesus,a,um,p.p.adiect. Vt,Semesa obsonia, Suet.in Tiberio c.34. Ossa semesa,Virg 8.Æneid.
comer, aliàs jentar, nome. Prandium,ij, Cic.3. Ver.& lib.2. Offic.
comerzinho, ou jentarzinho. Prandiolũ,i,p.c.
comida qualquer, ou manjar. Cibus,i. Esca,æ. Escis, & potionibus non vescuntur Dij. Cic.2.de Nat.Deor.
cousa, que pertence a comida. Cibarius, a, ium. Escarius,a,ium,adiect.
Cibarius panis,Cic.5.Tuscul.
Vua cibaria,Plin.lib.14.c.3.
Escaria vasa,Plin.lib.36.c.26.
Escariæ vuę,Plin.lib.14.c.3.
cousa de comer, ou que se pode comer. Esculẽtus, a,um, adiect.
Esculenta frusta, Cic.2.Phil.
Esculenta animalia: quibus vescimur,Pli. lib.8.cap.55.
comedida cousa, aliàs temperada. Temperans,p.c. temperantis.
Temperatus,a,um, Participia,siue nomina ex participijs.
Modestus,a,um,adiect.
Moderatus,a,um,p p. Particip. siue nomen ex participio, omnia apud Cic. in Parad. pro Fonteio,pro Plancio,& pro Muræna.
comedidamente. Moderatè,p.prod. aduerb. Cic. de Amicit.
Moderatissimè,pen.cor. aduerb. Cicero 3. de Legib.
Modestè,aduerb. Cic.1.de Finib.
Temperatè,pen.prod.aduerb. Cicer. Attico lib.12.epist.249.
Temperantèr,aduerb. Cicer. Attico lib.9. epistol.171.
comedirse. Modestè,vel temperatò se gerere.
Moderatè,vel temperantèr se gerere.
Moderationem adhibere,Cic.de leg.Agraria,& lib.2.de Orat.
comedimento. Temperatio,onis. Temperamentum,i,Cic.3.de Legib.
Moderatio,onis,Cic.de Senect.
comenda. Beneficium commendatum.
comenda, que se traz nos peytos, se he de Christo, Insigne Christi.
De Sanctiago. Insigne Diui Iacobi.
comendador respeyto do beneficio. Commendatarius,commendatarij.
Habito dos Comendadores de Christo. Insigne militum Christi, vel Diui Iacobi.
cõmentar liuros. Commentor,aris, Cicero Attico lib.9.
Interpretor,p.c.interpretaris. Expono,is. pen.prod.
Explico,as,p.c. Explicui,explicitum,pe.c. Vel, explicaui, explicatum,pen.p.Particip. Vel nomina ex participijs.
cõmentador, que cõmenta, ou cõmentou liuros. Interpres,interpretis,p.cor. Cicer.1.& 2.de Diuinat. & alibi.
cõmento. Cõmentarius,ij. Interpretatio,onis. Expositio,onis, Cicer.in Partitionib. & 1. de Orat.
Enarratio,onis. Annotatio,onis.
cometa. Cometes,æ. Vel,Cometa,ę,p.p.g.m. Stella crinita,Cic.2.de Nat.Deor. in Codicibus emendatis legitur,cincinnata.
cõmeter delicto, ou qualquer maleficio. Admittere flagitium,vel maleficium, Cicer.3.Offic.& pro Rosc.Amer.
Committere flagitium,vel maleficiũ, Cic. de clar.Orat.& pro Sextio.
Committere res nefarias, Cic.6.Phil.
cõmeter suas vezes a outrem. Delego,as,pen.p. Vt,Delegare amico,Cic.pro Domo.
Vel,delegare rem aliquam ad alterum,Cic. 2.de Orat.
Demandare vicem suam alicui, Sueton.in Caligula cap.41.
Committere vices suas alicui, Senec.Hercule Oeth.2.
cõmissario. Iudex delegatus.
commissão. Mandatum,i.
comichosa cousa, i. maa de sofrer. Difficilis,& hoc difficile,p.c.adiect.
Morosus,a,um,p.p.adiect. Cic. de Orat.& de Senect.
comichão nesta forma. Morositas, p.c. morositatis,Cic de Senect.g.f.
comichosamente. Morosè,p.p.aduerbium,Cicer. de clar.Orat.
comichão do corpo. Prurigo,p.p.pruriginis,p.c. Colum.lib.7.c.5.
Formicatio,onis,Plin.lib.28.c.7.
comigo. Mecum.
Com tigo. Tecum,Cic.in Orat.
com sigo. Secum Cic.Att.lib.8.epist.166.

cominhos. Cyminum,i,vel cuminum,i,pen.p. Pli.lib.19.c.8.& lib.20.c.14.

comitre. Portiſculus,i,pen.corr.Plaut.Aſinar. 10.15.
Remigum hortator,Plaut.Mercat.14.
Celeuſtes,æ.m.g.Græcè.Budæus.

como. Quemadmodùm.Tanquàm,aduerb.

como,ou de que modo? Vt. Quomodo.

como aſsi? Quid ita?

cõmouer. Commoueo,commoues,p.c.
Compello,is,compuli, pen.c.compulſum, apud Cicer.

cõmouida couſa. Commotus,a,um.Cõpulſus, a,um,Particip.
Commotus, eſt etiam adiect. Cic.lib.1.de Diuin.& de clar.Orat.

compadecerſe d'alguem. Dolere vicẽ alterius. Cic.Cornificio lib.12.epiſt.23.
Dolere caſum alterius,Cic.pro Sextio.
Miſeror,p.c.miſeraris,cũ accuſat. Cic. pro Muræna,Virg.4.Georg.& 12.Æneid.

compayxão. Dolor,oris. Commiſeratio, onis, Cic.2.de Orat.

compadre. Compater,compatris,p.c.

compadrado. Compaternitas,p.c.compaternitatis,ex iure Pontificio.

companheiro, ou companheira nos trabalhos, ou gostos. Socius,a,ium,adiect.
Nox ſocia,Cic.2.Philip.
Claſſis ſocia,Ouid.13.Metam.
Hoc nomen,vt plurimũ abſolutè ponitur.
Sed deeſt,homo,Petrus,vel quid ſimile.
Tambem ſe toma por qualquer companheiro.

couſa de companheiro. Socialis,& hoc ſociale, p.p. Vt,ſociale bellum, Cic.pro Fonteio, quod cum ſocijs geſtum eſt.

companhia neſta forma. Societas,p.c.ſocietatis, Cic.pro Roſc.Comœdo.

companheiro nos conuites. Sodalis,is,p.p. Cic.4. Academ.
Sodalis in morbo,Cic.3.Ver.

companhia neſta forma. Sodalitium,ij, Cicer.pro Plancio.
Sodalitas,p.c.ſodalitatis,Cic.de Senect.

companhia de ſoldados. Cohors,cohortis,gen.f. Cic.pro Marcello, & Att.lib.6. epiſt.2. Habeat is turmas:cur potius quam cohortes?

companheiro de caſa. Contubernalis,is, p.prod. Cic.Papirio lib.9.epiſt.20.

companhia aſsi. Contubernium,ij. Cicero 7. Verr.

companheiro no comer, & beber. Conuictor,oris. Cic.Tironi lib.16.epiſt.21.
Compranſor,oris,Cic.2.Phil.

companhia no beber ſomente. Compotor, pen.p. compotoris,p.p.Cic.2.Philip.

companheira no beber. Compotrix,compotricis, g.f.Ter.Andr.1.4.

companheiro na guerra. Commilito, p.c.commilitonis, Cic.pro Deiotaro.
Liu.3.ab Vrbe Suet.in Cæſare c.67.

companhia na guerra. Commilitium,ij,Pli.Iun. lib.10.epiſt.26.

companheiro,que acompanha. Comes, comitis, penult.corr. Cicer.Seruilio lib.13.epiſt.7. & pro Muræna.

companhia aſsi. Comitatus,us,p.p.Cic.7. Ver. & pro Milone, & alibi.

companheiro no officio. Collega,æ,p.p. Cic.pro Cluent.& lib.1.Offic. & alibi ſæpe.

companheiro ygual. Conſors,conſortis. Vt, Socius,& conſors laboris, Cicero de clar. Orator.
Conſortes mendicitatis,Cic.pro Flacco.
Conſors in lucris,atq; furtis. Cic.5.Ver.

companhia aſsi. Conſortio,onis. Vt, humana conſortio,Cic.3.Offic.
Quęnam iſta ſocietas? quænam conſortio eſt? Liu.lib.6.
Conſortium,ij,Celſus lib.7.c.27.

companheiro no jogo. Colluſor,p.p.colluſoris, Cic.5.Philip.

companheiro no praticar. Congerro,onis,Plaut. Moſtel.11.& Truculent.4.

Fazer companhia. Coire ſocietatem, Cicer.pro Quinctio.
Inire ſocietatem.Cic.13. Phil.
Facere ſocietatem,Cic.pro Quinct.
Componere ſocietatem,Salluſt.
Conflare ſocietatem,Cic.de Aruſp. reſp.
Pangere ſocietatẽ cum aliquo, Liu.4.bell. Maced.

Fazer companhia,i.acompanhar. Comitor,p.cor. comitaris,cum accuſatiuo. Vt,oues comitantur paſtorem,Virg.3.Æneid.
Cũ datiuo,Cic.5.Tuſc. Cæteraq; quæ comitantur huic vitæ, in qua ſapiens nemo efficitur vnquam.

comparar hũa couſa com outra. Cõparo,as,p.c. Cõfero,pen.c.confers. Cõpono, is, p.p. Æquo,as.

Alterum alteri, vel cum altero cõparare. Cic.de Amic.& 6.Verr.
Aliqua inter se cõparare, Cic.1.Offic.
Conferre vitam alicuius cũ alterius vita. Cic.pro Sylla.
Conferre aliquem alicui, Cic.1.Offic.
Componere magna paruis, Virg.1.eclog.
Æquare aliquem alicui, Liu.4. Decad.lib.1.

comparação. Comparatio,onis. Cic.lib.1. & 2. Officiorum, & in Topicis.
Similitudo,p.p.similitudinis,pen.cor. Cic. 7.Verr.& in Orat.

Em comparação. Præ.præpos.ablat. Præ nobis beatus, Cic. Sulpitio li.4. Ter. Adelph.2.3.

compasso. Circinus,i,p.c. Plin.lib.2. c.25.

compassar, i. medir com compasso. Cercino,as, p.c.Plin.lib.16.cap.38.

compasso na musica. Modus,i.

compensar, aliàs recompensar. Compenso,as.
Resarcio, resarcis,resarsi,resartum.
Compẽsare damna,Cic.7.Verr.
Resarcire damna,Cic.Lẽtulo lib.1. epis.9.

compensação, aliàs recompensação. Compensatio, onis, Cic.Tuscul.5.

competir, aliàs pretẽder cõ outros. Cõpeto,is,p.c.
Et vnã speciosã duobus cõpetẽtibus pater puellæ cõditionẽ tulit. Pli. de Viris Illust.
Aliquid cũ exitu alicuius cõpetere, Tacit. lib.18.

cõpetidor nesta forma. Cõpetitor,p.p. cõpetitoris, Cic. Att.lib.1.epist.1.
Competitores, qui certi esse videbantur, Galba, & Antonius, & Quintus Cornific.

competidor nos amores. Riualis,riualis,p.p.m.g.
Æmulus,a,um, pen.corr.
Plaut.Stich.7. Est amica ambobus, riuales sumus.
Terent.Eunuch.1.2. Sed Parmenonẽ ante ostium Thaidis tristem video riualis seruũ.
Terent. Eunuc.2.1. Istum æmulum, quòd poteris ab eo pellito.
Cic.Attico lib.6. Licebit eam solus ames, me æmulum non habebis.

cõpetencia nos amores. Riualitas,p.c.riualitatis.
Æmulatio,onis.
Cic.4.Tusc. Obtrectari verò alteri,aut illa vitiosa æmulatione, q̃ riualitati similis est.

compor. Compono,is,p.p. Condo,is, condidi, conditum, pen.corr. Vt,
Componere cõmentariũ,Cic.Att.lib.2.14.
Componere versus, Horat.1.Ser.Saty.4.
Condere carmen, vel poema, Cic.4.Tusc. & Attico lib.1. epist.11.

compositor, ou compoedor. Compositor,pe.c.cõpositoris. Verbale, Cic.in Orat.Oui.2.Trist.
Conditor,pe.cor. conditoris,Ouid.2.Trist. Plaut. Epid.10.

compor, aliàs concertar, & enfeytar. Cõpono,is. Colo, is.Exorno,as.Como,is. Concinno,as, omnia apud Ciceron.

composta cousa nesta forma. Compositus,a,um, p.c.Exornatus,a,um, pe.p. Comptus,a,um, Cultus,a,um, Participia, omnia apud Cic.

comportar, aliàs sofrer com paciencia. Tolero,as, p.c. Cicer.2.Offic.
Tolerantèr, vel patiẽtèr ferre, Cic.Sulpit. lib.4.epist.6.& Lentulo lib.1.epist.8.
Tolerantèr,vel æquo animo pati, Cicer.2. Tusc.& Philip.12.

comprar. Emo,emis,emi, emptũ. Mercor,mercaris,mercatus sum.
Emptionem facere, Cic. pro Cecinna.
Comparo,as,p.c. Vt, carius aliquid cõparare,Sueton.in Caligula,cap.27.

comprar com o dinheiro na mão. Presẽti pecunia emere, Plau.Capt.6.vel numerata pecunia.
Fide data mercari, Plaut.Asinar.5.

comprar fiado. Dilata pecunia emere.
Fide data emere,vel,dilato pretio.

comprar caro. Male emere, Cicer.Attico lib.2.
Magno emere, Cic.5.Verr.deest pretio.
Carè emere, Horat.2.epist.1.

comprar muyto caro. Valde care emere, Cicero Bruto 16. Maximo pretio emere.

cõprar barato. Bene emere, Cic.Att.li.1.epis.8.
Paruo pretio emere, Cic.6. Verr.

compra. Emptio,onis.

comprador. Emptor,oris, Cic.3.Offic.

comprada cousa. Emptus,a,um, Particip.Cic.3. de Natur.Deor.
Mercatus,a,um, Particip.in significatione passiua. Vt,Trulla mercata, Plin.li.37.c.2.
Cultus mercatus, Propert.lib.1.eleg.2.

cousa, que compra muytas vezes, ou amiga de comprar. Emax,emacis,pen.prod.adiect. Cic.in Paradox.Ouid.1.de Arte.

Inclinação de comprar. Emacitas,p.c. emacitatis,Colum.lib.4. cap.13.Plin.epist.51.

comprar de comer. Opsono,as,pen.prod.Vel, Opsonor,p.p.opsonaris, Deponens.

Famem opſonare ambulando,Cic.5. Tuſc. Terent. Andr.2.6. Vix drachmis opſonatus eſt decem. Alij ſcribunt Obſono.

*comprador de couſa de comer.*Opſonator, oris. Plaut.Milite 10.Alij obſonator.

comprazer a alguem,i. fazerlhe a vontade. Morigeror,p.c.morigeraris. cũ dat.Cic.in Orat. Morem gerere alicui,Terent. Eunuch.1.2. Plaut. Amphit.3.

Obtẽpero,as,p.c. Obedio,obedis, p.p.*ambos cõ datiuo*,Cic.pro Cecin. &pro Quinct.

comprender. Comprehendo,is, comprehendi, cõprehenſũ.Vel Cõprẽdo,is. Complector, cõplecteris,p.c. Vt,

Mente,vel memoria cõprehendere. Cic.3. de Natur.Deor.& Tuſcul.5.

Memoriã cõprehendere,Cic.de clar.Orat.

Vno verbo omnia cõplecti. Cic.5.de Fin.

Nũc cõplectar,quod propoſui breui, Cic. 1.de Orat.deeſt tempore.

comprendimento. Comprehẽſio,onis. Cic.multis in locis.

compreyſsão. Cõplexio,onis. Firmic. li.1.c.9.

*cõprir a palaura.*Prȩſtare promiſſũ, Cic.Bru.18.

Liberare fidem ſuam,Cic.pro Flacco.

Stare promiſſis,vel ſeruare promiſſa, Cic.1. Offic.

Complere promiſſum,Cic.5.Verr.

Satisfacere promiſſo, Cic.7. Verr.

Stare conuentis.

cõprimẽtos. Verboſa promiſſa.Inania promiſſa

*comprida couſa.*Longus.a,ũ.adiect. Vt.

Verſus longi,Cic.2.de Legib.

Nolo eſſe longior, Cic.1.de Natur.Deor.

*compridão,ou comprimento.*Longitudo,p.p. Longitudinis,p.c.

*couſa cõprida do corpo.*Procerus,a,ũ,p.p.adiec.

Proceri Lupi,Horat.2.Serm.Saty.2.

Sues procero corpore, capitibus vt ſint paruis.Varro de Re ruſt.lib.2.c.1.

Alni procerӕ. Virg.eclog.7.

couſa muyto comprida do corpo, aliàs muyto alta.

Proceriſſimus,a,um, p.c.adiect.

Proceriſſimus homo, Pli.lib.7.c.16.

Proceriſſima populus,Cic.1.de Legib.

compridão, ou altura do corpo, de aruores. &c.

Proceritas,p.c. proceritatis. Vt,

Proceritas arborũ.Pli.li.6.c.32.Cic.de Sen.

Proceritas pedum,Cic. in Orat.

cõmummente,i.juntamente com outros. Communitèr,p.c.aduerb.

Litteras communitèr cum alijs ſcribere, Cicer.Attico lib.11.

Promiſcuè,& cõmunitèr ſtultis,ac ſapientibus ab natura datum aurium iudicium. Cic.pro Fonteio.

Quo vterq; noſtrum cõmunitèr vteretur. Cic.de Senect.

cõmũmente, aliàs vulgarmente. Vulgò.Paſſim. Vulgaritèr,p.c.aduerbia.

Vulgò audieram, Cic.5.Verr.

Vulgò loquuntur,Cicer.7.Verr.

Vulgò,& paſſim,Cic.pro Murӕna.

Hȩc ad te eò pluribus ſcripſi,vt intelligeres me non vulgaritèr, nec ambitioſè, ſed vt pro homine intimo,ac mihi pernecesſario ſcribere. Cic.Seruilio lib.13. epiſt.69.

couſa cõmũ a muytos. Communis, & hoc cõmune,p.p. adiect. Vt,

Amicus cõmunis, Cicero de Amicit.

Hoſtis,& prȩdo cõmunis omniũ,Ci.4.Ver.

Vita communis,Cic.1. Offic.

couſa cõmũ, aliàs vulgar. Vulgaris, & hoc vulgare,p.p.adiect.Cõmunis, & hoc cõmune. p.p.adiectiuum.

Prudẽtia cõis, & vulgaris, Cic.2.de Orat.

Cõmendatio non vulgaris,i, non leuis,nec modica,Cic.Cӕſ.li 13.epiſ.15.in vlt.verb.

communidade,aliàs ajuntamento, & companhia. Communitas,p.c. communitatis,f.g.

Seruãda cõmunitas oĩum rerũ. Cic.1.Offi.

Maxime apta naturӕ cõitas, Cic.1. Offic.

Ad naturalem cõmunitatem nati ſumus, Cic. 3.de Finib.

Communitas, & ſocietas cum hominibus eſt.Cic.1.Offic.

*communicar, alias praticar cõ alguẽ.*Cõmunicare cum aliquo,Cic.Planco lib.13.epiſt.29.

Cõicare de re aliqua,Cic.Lẽt.li.1. epiſt.7.

Communicare inter ſe aliquid, Cic. Caſſio. lib.15.epiſt.14.

communicar,aliàs dar parte,& quinhão a outrẽ,& repartir algũa couſa. Cõmunico,as,p.c.

Vt, Communicare furtum cũ aliquo,ideſt. partiri,Cic.1.Offic.

Gloriam victoriӕ cum aliquo communicare, Cic.7.Verr.

Gloriam facti alterius cum laude ſua communicare,Cic.Caſſio lib.12.epiſt.2.

Cõico, *em todas eſtas authoridades ſignifica hũa meſma*

mesma cousa, porque quẽ pratica cõ outro sobre algũa cousa, dalhe parte della, & quem reparte o furto não o pode fazer sem fallar, e praticar com a pessoa com que o reparte. Demodo que cõmunico, propriamente quer dizer fazer comum, & per similitudinem, *significa praticar, & assi tudo he hũa cousa.*
Lucrum communicare, idest, commune facere. Sueton. in Augusto. c. 75.
cõmungar. Sacram eucharistiam, vel sacram synaxim sumere, vel, Communico, as. pe. c. ex Concil. Trident. sess. 21. canone 2. & canone 4. Cælesti pane sese reficere.
Vel, Diuini cibi mensæ accumbere.
Sacrosãctæ Eucharistiæ sacro sese munire.
comunhão. Eucharistia, æ. Sacra communio. Sacramentalis communio, vel Sacrosanctũ altaris sacramentum, vel Sacra synaxis. Vide Concil. Trident.
Dar a comunhão a alguẽ. Sacram synaxim alicui subministrare, vel Impertire, vel Euchari-stiam distribuere.
Concaua cousa. Cauus, a, um. Concauus, a, ũ, p. c. adiect. Vt, Altitudo concaua, Cicer. 2. de Natur. Deor. Imago caua. Virg. 6. Æneid. Antrum cauum. Virg. 3. Æneid.
cõcauidade da terra. Cauerna, æ, Ci. 2. de Nat. Deo.
cousa de muytas cõcauidades. Cauernosus, a, ũ, p. p. adiect. vt, Cauernõsa radix. Pli. lib. 26. c. 8.
conceber. Concipio, concipis, pen. corr.
concebimento. Cõceptio, onis. Cic. 2. de Diuin. Conceptus, us, g. m. Cic. 1. de Diuinat.
conceder, aliàs dar licença. Concedo, is, pe. prod. Permitto, is. Dare licẽtiam, Cic. lib. 3. Offic. Nobis autẽ nostra Acad. magnã licẽtiã dat.
concedimento assi. Concessus, us, Cõcessio, onis. Permissus, us. Permissio, onis. omnia apud Cic. Sulpitio lib. 4. epis. 6. in fine, Att. lib. 6. epist. 66. lib. 1. Offic. & Quint. frat. lib. 3. epist. 17. & de Vniuersit.
cõceytos do entẽdimẽto. Sẽsa, sẽsorũ, Ci. 1. de Ora.
concelho Municipium, ij, Oppidum, i, pe. corr. Vide Thesaurum.
concelho jũto. Cõciliũ, ij, Ci. 1. Tus. Vir. 10. Æn.
chamar a concelho. Conuocare cõciliũ, Cæsar. 3. belli. Gall.
concertar algũa cousa. Apto, as. Concinno, as. Vt, aptare calamum ad scribendum.
Concinnare vestem, Plaut. Menęh. 16.
Concinnare lutum, i. pręparare ad domum instaurandam. Plaut. Rud. 4.
concertar, i. concordar, & pór em paz. Pacẽ cõciliare inter aliquos. Cic. Lepid. li. 10. epis. 27.
Pacem facere, vel conficere, Cic. de Senect. & pro Flacco.
Pacem componere. Plaut. Mercatore.
concertarse, aliàs fazer concerto. Paciscor, pacisceris, p. c. Cic. in Paradox.
Pacisci fœdus, Cic. pro Sextio.
Pago, is, pepigi, pen. cor. pactum, Cic. lib. 3. Officior. & pro Rosc. Comœdo.
Pactionem facere, Cic. 7. Verr.
concerto deste modo. Pactum, i, Cic. 3. Offic.
Pactio, onis. Cic. 3. & 7. Verr.
Estar no concerto, aliàs guardalo. Seruare pactũ. Cic. 3. Officior.
concertarse os que andão em demanda. Transigo, transigis, pen. corr. Cic. 5. Verr. pro Rosc. Comœdo, & alibi.
Facere pactionem de tota lite. Cicer. pro Roscio Comędo.
Fazer cõcerto, Paciscor, eris, p. c. pactus sũ. Cic. in Parad. vel fœdus pacisci, Cic. pro Sextio.
consciencia. Conscientia, æ, Cic. de Senect.
Boa consciencia. Recta cõscientia, Cic. Att. li. 3. Bona conscientia, Plin. lib. 10. epist. 12. Tuta conscientia.
Roym consciencia. Praua cõsciẽtia. Vel mala cõscientia.
concilio. Synodus, i, p. c. g. f.
cõcilio geral. Synodus œcumenica, apud Thes.
concilhos, aliàs conselos, ou sombreyrinhos das paredes. Vmbilicus veneris. Vel, Acetabulũ, i. p. c. Vtrumq; apud Lagunam in Dioscorid. lib. 4. c. 93. & 94.
Mihi tãmẽ scrupulosa sunt hęc nomina, cũ in hac significatione nulla fiat de illis mẽtio apud Thesaurum.
concha, pescado. Concha, æ. Conchylium, ij. Pli. lib. 9 c. 33. & c. 35. & 36.
concha de lezme, ou de caracol, ou sapo concho. Cõcha, æ, Cic. 2. de Nat. Deo. Hor. 2. Car. Od. 7.
cõcluir. Cõcludo, is, p. p. Cic. de Am. & Ver. 6. Finio, is, Cic. li. 1. de Finib. & lib. 2. de Leg. Absoluo, is, Perficio, is, p. c. apud Cic. Finem facere, Cic. 5. & 6. Verr. Finem imponere, Virg. 4. Æneid.
conclusão. Conclusio, onis, Cicer. 3. de Orat. & Q. Frat. lib. 1. epist. 1. & 4. Acad.
conclusãozinha. Conclusiuncula, æ, p. c. Dimin. Cic. 4. Academ. & Tuscul. 2.
conclusa cousa, aliàs acabada. Cõclusus, a, ũ, p. p. Partic.

Cicer.4.Verr. Inuenietis id facinus natum à cupiditate,auctum per stuprum, crudelitate perfectum,atq; conclusum.

Conclusus *tambem significa cousa fechada, ou cerrada.*

Cic.2.de Natur. Deor. Aqua conclusa facilè corrumpitur.

Corio conclusæ res. Lucret.lib.4.

concordar,ou cõformar. Concordo,as, cohæreo, es, Cõsentio,tis. Cohæresco,is. Vel conuenio,is,p.c. in tertijs personis.Assentior,ris. Terent.Phorm.2.3.Si concordabis cũ illa, habebis,quæ tuam senectutem oblectet.

Consentire inter se,vel cõsentire cũ aliquo de re aliqua, Cic.1.Offic.& 4.Academ.

Consentio tibi,Cic.4.Acad.

Conuenit inter nos.Cic.4. de Finib.

Conuenit hoc mihi cum tuo fratre,Cicer. 5.de Fin. Cohærescere inter se.i. de Natur. Deor.

Assentiri alicui de re aliqua,Cic.1.de Orat. & Attico lib.6.

Cohærent dicta inter se, Cic.5.de Finib.

Cohærere alicui rei.Cic.1.de Legib.

concordança,aliàs concerto , & elegancia nas palauras. Verborũ concinnitas. Cic.1.de Orat.

Sermonis elegãtia,Cic.2.de Finib. & alibi.

Linguæ elegantia,Cic.2.de Orat.

Loquendi elegantia, Cic. de clar.Orat.

concordança de musica. Symphonia,æ,p.c. Cic. pro Cælio,& Verr.5.

Cantus symphoniæ,Cic.7.Ver.

Concentus,us, Cic.in Sõnio. Virg.1.Georg.

*concordia.*Concordia,æ,cohærentia,æ,Cic.2.de Natur.Deor.Consensus,us . cõsensio,onis. omnia apud Ciceron.

com concordia. Concorditèr,pen.corr.aduerb. Plaut.Curcul.6.

com muyta concordia. Concordissimè,pen.corr. aduerb Cic.pro Rabir.

*concorde cousa,aliàs conforme.*Concors , cõcordis.Vnanimis,& e.Vnanimus,a,um, pen.c. adiect. Virg.4.Æneid.Liu.7.ab Vrbe.

Amicitia,& charitate cõcordi se cõplecti. Cicero de Vniuersit.

Concordatus,a,um,Participium. Bene cõcordatũ matrimoniũ. Papinian.in l. Miles, §.licet D.ad Leg.Iuliam. de Adulter.

concorrer,aliàs acodir. Concurro,is, concurri, concursum. Vt,

Concurre domum,Cic.3.Verr.

Concurrere ad aliquem,Cic.pro Quinct.

Concurrere ad arma. Cæsar 5.bel.Gall.

concurrencia,aliàs concurso . Concursus,us, vel Concursio,onis.

Municipiorum cõcursus, Cic. pro Domo, Fortuitarum rerũ concursio ,Cic.in Top.

Vocum crebra concursio,Cic.in Orat.

*conde.*Comes, Comitis,p.c.

condessa. Comes, comitis. vel , Comitis vxor.

condado Comitis dignitas.

*condenar.*Damno,as,Cõdemnõ,as. Mulcto,as.

Damnari furti, Cic.pro Flacco.

Damnari iniuriarum. Cic.5.Verr.

Morte mulctare,Cic.1.Tuscul.

Et sceleris condemnat generũ suũ. Cicero Terentiæ lib.14.epist.14.

Quare si iniquus es in me iudex, condemnabo eodẽ ego te crimine,Cic.lib.1.epist.1.

condenação. Damnatio,onis.Cicer.in Pison. & Verr.4.

Condemnatio,onis,l. penult.D.si ex noxali causa.

condenada cousa. Damnatus,a,um, Condemnatus,a,um, p.p. Participia.

Cic.in Pisonẽ,pro Cluētio, & pro Flacco.

*condição.*Conditio,onis.

*condicionalmente,i.com condição.*Sub cõditione. Cic.pro Archia.

*com tal condição.*Ea conditione.Ea lege, Eo pacto, Cic.1.Tuscul.Terent. Andr.1.1. & Eunuch.1.2.& Andr.1.2.

Sem condição. Nulla conditione, Cicero pro Cornelio Balbo.

*Condição de pessoa.*Ingenium,ij.

De minha condição. Natura hoc mihi insitũ est. Cic. pro Sylla.

Homem de boa condição. Homo leni ingenio . Terent.Heaut.1.1.

Lenis,& facilis homo,Ci.Metel.li.5.epist.2,

Homẽ de roym condição. Homo prauo ingenio. Plin.Iunior.lib.3.epist.9. Homo in exorabilis.Cicero 1.Tuscul.

Homo difficilis,Cic. de Senectute.Terent. Heaut.3.2.

Morosus homo,Cic.in Orat.

condiscipulo. Cõdiscipulus,i,p.c. Cic.1.Tusc.

*com diligencia, ou com cuydado.*Diligentèr.

Accuratè,p.p. Studiosè,p.p. aduer. Cic.4. Verr.4.Academ.lib.1.de Nat. Deor.& pro Archia.

condoerse d'alguem. Dolere alicuius vicem. Vel casum. Cicero Cornificio lib. 12. epist. 23. & pro Sextio.
conduto. Obsonium, ij, vel Opsonium, ij. Horat. 1. Serm Saty. 2. Plaut. Aulul. Plin. 18. c. 11.
conego. Canonicus, i. p. c. vel canonicus præbẽdarius. Cap. Sanctorũ canonum, 70. dist.
conesia. Canonicatus, us, p. p. Concil. Trident. sess. 24. de Reform. c. 22.
confederar. Facere fædus, Cic. de Senect.
Ferire fædus, Cic. pro Cælio.
Sancire fędus, Cic. pro Sextio.
Coire in fædus, Virg. 11. Æneid.
Icere fædus, Cic. pro Cornel. Balbo.
Concipere fędus. Virg. 12. Æneid.
Percutere fædus. Plin. de Viris Illust.
confederada cousa. Fæderatus, a, um, adiect. Vt, fæderatus populus, Cicero pro Cornelio Balbo, & 1. de Orat.
Fœderatæ ciuitates, Cic. pro Archia, & Verr. 4.
confeyçoar mezinhas. Medicamenta conficere.
confeytos de erua doce. Anisi grana saccharo incrustata, vel recta.
confeytos de coentro. Coriandri grana saccharo incrustata, vel tecta, vel cõfecta.
confeytaria. Vicus dulciarius. Vel Domus dulciaria.
confeyteiro. Pistor dulciarius, Mart. lib. 14. 228.
confessar. Confiteor, confiteris, p. p. Cic. 2. Verr. & pro Domo. Terent. Heaut. 5. 3.
confessar, i. Ouuir de confissão. Confitentem audire. Cic. 2. de Finib.
Cõfessionem alicuius excipere, vel audire.
Confitenti aures dare.
confessarse. Peccata sacerdoti detegere, vel confiteri.
Confessione sacramentali peccata expiare.
Animi sordes per confessionem eluere.
confessor. Auditor pœnitentiarius, vel, Confessarius, ij.
confissão. Confessio, onis.
confissão sacramental. Auricularis confessio, vel sacramentalis cõfessio.
confessada cousa, aliàs manifesta. Confessus, a, ũ, Partic. Cõfessa res, & manifesta, Cic. 5. Ver. Reus cõfessus. Ouid. 2. de Ponto, eleg. 2.
cousa, que confessou. Confessus, a, um, Particip. Actiuè sumptum. Vt, Amorem cõfessus. Ouid. 14. Metam.
confessarse géralmente. Per auricularem totius anteactæ vitæ confessionẽ contractas animi labes eluere.
confiar. Fido, is, fisus sum, confido, is, confidi, p. p. Liu. lib. 14. Decad. 5. Vel confisus sum. *Ambos cõ datiuo, ou ablatiuo.* Virg. 7. & 9. Æn. Cic. de Amicit. pro Flacco, & Tuscul. 5.
Credo, is, credidi, creditum, p. c.
Concredo, is, p. p. cõcredidi, concreditum, pen. cor. Virg. 2. eclog.
O formose puer, nimium ne crede colori.
Crede hoc meæ fidei. Terent. Eunuc. 5. 2.
Cõmẽdare, & concredere fortunas suas alicui, famam, &c. Cicero pro Roscio Amer.
confiada cousa. Confidens, p. p. confidentis, nomen ex participio. Confisus, a, um, pen. p. particip. Cic. 3. Tuscul.
Fretus, a, um, adiect. cum ablatiuo.
Vt, fretus gratia, Cic. pro Quinctio.
Fretus voce, Cicero 1. Offic.
confiarse d'alguem. Credere se alicui. Plaut. Trinum. 4.
confiadamente. Fidẽtèr. Aduerb. Cic. 4. Acad.
Confidentèr. Aduerb. Cic. 2. de Orat.
confirmar. Firmo, as, Cic. 2. de Legib.
Confirmo, as, Cic. Torquato lib. 6. epist. 3. & lib. 2. de Orat.
Comprobo, as, p. c. Cic. 1. de Diuinat.
confirmada cousa. Confirmatus, a, um, p. p.
Comprobatus, a, um, p. p. Participia.
Vt, Confirmata ratio, Cicer. 4. Academ.
Perceleri interitu alicuius comprobatum venenum, Cic. pro Cælio.
confirmação. Comprobatio, onis, Cic. 5. de Fin.
Cõfirmatio, onis, Cic. Torquato li. 6. epis. 3.
conformar. Conformo, as, Congruo, is, Cõsentio, consentis. Vt,
Conformare se ad alicuius voluntatem, Cic. Lentulo lib. 1. epist. 8.
Cõgruere cũ moribus alterius, Cic. đ Amic.
Naturæ cõsentire. Cic. 2. de Finib.
Consentire sibi ipsi, Cic. 1, Offic.
conforme cousa. Vnanimis, & e, p. c.
Vnanimus, a, um, p. c. adiect. Liu. 7. ab Vrbe. Virg. 4. Æneid.
conformidade. Vnanimitas, pen. corr. vnanimitatis, fœm. g. Plaut. Trucul. 8. Liu. 10. bel. Maced.
Consensus, us, Cic. 4. Philip.

Consensio, onis, Cicero de Reditu suo, & Tuscul.1.

conformarse com o tempo. Cedere tempori, Cic. lib.3. de Legib.

Assentiri tempori, Cic. Lentulo lib.1.9.

Seruire tempori, Cic.3. Tuscul. & Attico lib.8.147.

conformarse com a vontade de alguem. Conformare se ad voluntatem alicuius, Cic. Lentulo lib.1 epist.8.

confortar. Confirmo,as. Recreo,as. Reficio,reficis,p.c. Vt,

Cura igitur te,& confirma, Cic. Tironi lib. 16.epist.2.

Conspectus vester reficit,& recreat mentẽ meam,Cic.pro Plancio.

Refocillo,as,Seneca de Beneficio lib.3.c.8.

confortada cousa. Confirmatus,a,ũ,p.p. Recreatus,a,um, pen.p.Participia,Cic.Tironi lib. 16.3.& Post reditum, Refocillatus,a, um, p.p. Particip.Plin.epist.58.

conforto. Recreatio,onis.Plin. lib.22.cap.23.

Animi confirmatio.Cic. Cecinnæ lib.6.6.

Refectio,onis. Quintilian.lib.10.c.3.

confundir,i. misturar hũa cousa com outra. Confundo,is,confudi, confusum,p. p.

Permisceo,es, Perturbo, as. Vt,

Confundere vera falsis,Cic.4.Academ.

Cum igne se confundit ignis,Cicer.de Vniuersit.

Ego autem sentio omnes in oratione,quasi permistos, & confusos pede, Cic. de Orat.

cousa confusa nesta forma. Confusus,a,um, p.p.

Perturbatus,a,um,pe.prod. Permistus,a,ũ, Participia. Vt,

Præposterum, confusum, perturbatũ, Cic. 3.de Orat.

Perturbata,& confusa onusti cibo,& vino cernimus,Cic.1. de Diuinat.

Fructus magna acerbitate permistos tuli. Cic.pro Plancio.

cousa confusa,i.que se não sabe determinar. Confusus animo.Liu.lib.6.ab Vrbe.

Perplexus,a,um,adiect. Liuius,4.5.& 10. bell. Macedon.

Estar confuso. Pendére animis, Cic.1. Tuscul.

Pendére animi. Cælius Ciceroni lib. 8. 5. Cicer.Attico lib.8.

confusão. Confusio,onis.Perturbatio,onis. Vt,

Perturbatio vitæ, & magna cõfusio. Cic.1. de Natur.Deor.

Confusio omnium rerum, Cicero 2. de Finib.

confusamente. Confusè,p.p. Permistè, Aduerb. Cicer.1, de Inuent.& 3.de Natur. Deor. & in Partitionib.

congoxa. Angor,oris. Angustię,arum,

Anxietas,pen.c.anxietatis,f.g.

Anxitudo,p.p.anxitudinis,f.g.

Vt,capere angorem,Cicer.in Lęlio.

Angustijs vrgeri, Cicero de Fato.

congoxosa cousa. Anxius,a,ium, adiect. Cic. de Senect.& Tuscul.4.

Adductus in summas angustias, Cic. pro Quinctio.

Angoribus implicatus,Cic.5.Tuscul.

com congoxa. Anxiè,aduerb.Sallust. in Iugurt.

Cum angore. Cum anxietate.

congelar,ou coalhar. Gelo,as.Congelo,as,pen.c. cum accusatiuo.Coagulo,as,p.c. Vt, Congelare lacrymas Ouid.ad Liuiã. Quid prodest,si te congelat vxor anus? Mart.lib.14.

Coagulare aquam. Plin.20.c.23.

cousa cõgelada,ou coalhada. Coagulatus,a,ũ,p.p.

Gelatus,a,um,p.p.

Congelatus,a,um,pen.prod.Participia.

Gelatum lac.Colum.lib.10.cap.38.

Gelatus caseus.Plin.lib.14.c.3.

congelarse. Gelo,as. Vt, Gelant frigora. Plin. lib.15.cap.6.

Congelo,as,pen.corr.Ouid.lib.11.Metam.

Ipsa quoq; interius cũ duro lingua palato Congelat, & venæ desistunt posse moueri.

Congelor,p.c.congelaris,passiuum verbũ. Columel. lib.1.c.6. Oleũ quod minus prouenit, si congelatur,fracescet.

congoxa. Vide,Supra.

congro pescado. Conger,congri.Congrus,i,m.g. Terent.Adelph.3.3. Plin.lib.9.cap.62.

conhecer. Nosco,cis, noui, notum. Agnosco,is, agnoui,pen.p.agnitum,p.c.

Cognosco, cis,cognoui,cognitum. Vt,

Se quisq; noscat.Cicer.1.Tuscul.

Nos metipsos noscere, difficillimum est. Cic.lib.1.de Legib.

Leuiter aliquid agnoscere,Cic.2.de Finib.

Cognoscere rectè bonitatem, atq; prudentiam alicuius,Cic. pro Quinctio.

Habere notitiã alicuius rei, idẽ significat. Cæsar li.6.bell. Gall. Vel habere notionẽ. Cicer.

Cic.4. Acad. vel cognitionem.5. de Finib.
conhecer de vista. De facie aliquẽ noscere, Cic. in Pisonem.
conhecimento. Notio.onis. Notitia,æ, Cognitio, onis. Vt, Dei notionem nullum animal est, quod habeat præter hominẽ, Cic.1.de Leg.
Noua notitia mulieris, Cic.pro Cęlio.
Attingere cognitionẽ rerum, Cic.1.Offic.
Habere cognitionem faciliorem, Cic.5.de Finib.
cousa conhecida. Notus,a,um, Cognitus,a,um, p.c. Participia siue nomina ex participijs. Vt, Notus omnibus improbitate,& vitijs, Cicer. pro Cluentio.
Homo per se cognitus, Cic. de clar. Orat.
In multis iudicijs causisq; cognitus, Cicer. ibidem.
Quem quiser conhecer o roym dé lhe officio. Magistratus virum arguit.
conhecimento, ou escriptura. Syngrapha,æ, pe.c. Syngraphus,i. Syngraphum,i, Cicero pro Domo. de Arusp.resp.& Trebatio li.7.17.
conhecimento de diuida. Vide *Paga.*
conjuntar, quadrar, ou concordar. Cohæreo,es. quadro,as. Cohæresco, cis. Vide, *Quadrar. Concordar.*
conjurar. Coniuro,as, pen.prod. Conspiro,as, p.p. Vt,
Coniurare contra aliquem, Cic. pro Sylla.
Cõspirare ad liberandam Rempub. Cicero Planco lib.10.12.
conjuração. Coniuratio,onis. Vt, facere coniurationem Cicer. in Catilin.
Conspiratio, onis, Cicer.pro Deiotaro, & antequam iret in exilium.
conjurados. Coniurati,p.p. coniuratorũ. Conspirati,p.p. conspiratorum, Cic. in Catilin. Sueton.in Cæsare,c.82.
conquista. Expugnatio,onis, Verbale, Vt, Hostilis expugnatio, Cic. pro lege Manilia.
Vrbium expugnationes, Cic. de Senect.
conquista, aliàs apparato dos soldados, que vão pera conquistar algũs imigos, cidade, ou reyno. Expeditio,onis, Cic. lib.1.de Diuinat. Cæsar,8. bell.Gall. Liu.4.bell.Pun.
conquistador. Expugnator,pe.p. expugnatoris. Liuius lib.4.ab Vrbe.
conquistar. Debello,as. Expugno,as. *ambos com accusatiuo.* Vt,
Parcere subiectis, & debellarẽ superbos, Virg.6.Æneid.
Expugnare castella, Cicer.de clar.Orat.
consagrar, i. fazer sagrado. Sacro,as, vel, Consecro,as, p.c. vel, Sacrum facio. Vt,
Aras sacrare. Virg.5.Æneid.
Ædes, terram, aram consecrare, Cicero de Arusp.respons.
consagrar, aliàs dedicar. Sacro,as, Consecro,as, pen.cor. Dico,as, dicaui, dicatũ, p.p. Dedico,as, pen.cor. Vt,
Sacrare honorem alicui. Virg.12. Æneid.
Consecrare delubra alicui Deo, aut Deæ, Cic.3.de Natur. Deor.
Dicare se alicui, Cic.3.de Orat.
Simulachrum, aut aram dedicare, Cic.pro Domo.
Ædẽ alicui dedicare. Cic.3.de Natur.Deor.
cousa consagrada, ou sagrada. Sacratus,a,um, p.p. Consecratus,a,um, pe.p. Participia, vel nomina ex participijs.
Sacer, sacra, sacrum, adiect. Vt,
Leges sacræ, Cicero pro Domo.
Delubra sanctissimis religionibus cõsecrata, Cicer. Verr.2.
Ædes sacra, Cicero Bruto lib.13. epist.11.
consagrada cousa, i. dedicada. Sacratus,a,ũ, Consecratus,a,ũ, p.p. Dicatus,a,ũ, Dedicatus,a,ũ, p.p. Part. vel nomina ex participijs. Vt,
Opus alicui sacratum. Ouid.2.Trist.
Templa dicata Deis. Ouid.1.Fast.
consagração. Consecratio,onis. Conciliũ Trid. ses.13.c.4. In Dec.& alibi, apud Ius Põtif.
consagração, aliàs dedicação. Consecratio,onis, Dicatio, onis. Dedicatio, onis, Cicero de Arusp.respons.& pro Cornel.Balbo.
conselho. Consilium,ij.
conselhar, i. dar conselho. Consilio, as, cũ datiuo. Cic. Attico lib.15.
Consulo,is, p.c. cũ datiuo, Cic.de Amicit. & alibi.
Dare consilium alicui, Cic.pro Cluentio.
Consilior,aris, Deponens. Horat.in Arte.
Ille bonis faueatq; , & consilietur amicis.
Vide Lambinum in Horatium.
conselharse. Petere cõsiliũ, Cic. Plãco li.10.17.
Cõsulo, is, p.c. cum accusatiuo, Cic. Appio. lib.11.epist.vltima.
Capere cõsiliũ, Cic.4. Acad. Cæs.4.bel.Gall.
conselhador, que dá conselho. Consiliarius, ij, Cic.4. Verr.& lib.3.de Legib.

Consultor,oris.Sallust.in Iugurtha.
Consiliator,pen. prod. consiliatoris. Plin. Iunior lib.4.epist.17.
O que toma conselho,ou o pede. Consultor,oris. Cic.pro Muræna, Vigilas tu de nocte, vt consultoribus tuis respondeas.
conseguinte cousa. Vide, *consequente cousa.*
*consentir.*Assentior,assentiris,pen.prod. Deponẽs.Cõsentio,cõsentis,*ambos cõ datiuo*; Cic.5.Ver.de Amicit.li.1.Offic. & Acad.4.
*consentimento.*Consensus,us,Cicer. 3. de Nat. Deor.
Consensio,onis,Cic.7. Verr.
Assensus,us,vel,Assensio,onis.Cic.4.Acad. & lib.1.de Inuent.
consentida cousa. Assensus,a,um , Participium passiuum,Cicer.4.Academ.
Multa sequitur probabilia, nec comprehẽsa,nec percepta,nec assensa,&c.
consequencia. Consequentia,ę,Cic.1.de Diuin.
consequente cousa. Consequens,pen.corr. consequentis,Particip. Cic.1.Offic.de Senect. & Tuscul.5.
*conserua.*Salgamum,i,pen.corr.Colum.lib.10. & lib.12.c.4.
conserueyro. Salgamarius,ij, Columel. lib.12. cap.44.
*conseruar.*Conseruo,as,aui,atum. Vt,
Conseruare memoriam alicuius rei. Cicer. Figulo lib.4.epist.13.
Conseruare aliquem incolumem , Cicero Dolabellæ lib 9.epist.13.
*conseruação.*Conseruatio,onis. Vt,
Conseruatio æqualitatis. Cicer.1.de Orat.
Conseruatio officiorum.Cicer.2.de Finib.
conseruador. Conseruator,p.p. conseruatoris. Vt,Conseruator ciuitatis , Patriæ , Reip. Imperij. Cicer.pro Sextio. de Arusp.resp.& pro Domo sua.
*conseruada cousa.*Conseruatus,a,um,pen.prod. Participium, Vt,
Salus populi conseruata per aliquem,Cic. Post reditum.
Nomen aliquod conseruatum , Cicer. pro Deiotaro.
*conseruadora.*Conseruatrix,conseruatricis,p.p. f.g. Vt,
Omnis natura vult esse cõseruatrix sui, vt & salua sit, & in genere cõseruetur suo, Cicero 4.de Finib.

considerar. Considero,as,pen.cor. Contẽplor, aris,pen.prod.Cicer.2.Offic.& Verr.6.
Animo lustrare. Cicero 1. Offic. & 2. de Finib.
Pondero,as,pen.corr. Cicer.2.Offic.& pro Fonteio.
considerada cousa. Consideratus,a,um, pen.p. Participium. Vt,
Ratio bene considerata. Cicer.2.de Inuent.
Viuendi via considerata.Cicer.in Paradox.
cousa, que considera,& attenta o que faz, ou diz, aliàs cousa attentada,& cõsiderada. Consideratus,a,um, pen.prod. Participium. Vel nomen ex participio.
Attentus, a,um, Participiũ,vel nomen ex Participio.
Cic. pro Quinctio. Caius Quinctius fuit huius P.Quinctij frater,sanè cæterarũ rerum pater familias, & prudens & attentus, vna in re paulo minùs consideratus.
consideradamente. Consideratè,p.prod.aduerb. Vt, consideratè agere,Cicero Cassio lib.12. epist.5.
Prætores,vt consideratè fieret , considerauerunt.Cic.pro Quinctio.
consideração. Consideratio, onis . Contẽplatio, onis,Cicer.4.Academ.
Considerantia,æ, Cic. Quinto fratri lib.3. epist.24.
Attentio animi. Cic.2.de Orat.
consignar. Signo,as,Consigno,as.*he o mesmo,que sellar, ou pór sinal.* Vt,
Signatum argentum,Cicer.7.Verr.
Consignata publicis litteris memoria,Cic. 3.de Legib.
consistir,ou estar. Consisto,is, cõstiti, pen.corr. constitum.pen.c.
In hoc causa tota cõsistit, Cic.pro Quinct.
Constitit triduum Romæ , Cic.3.Verr.
Respublica in vnius anima consistit. Cic. pro Marcello.
Consistere in aliquo loco. Cæs.4. bell.Gall.
*consogro.*Consocer.p.c.cõsoceri,p.c.Vlpianus in l.Quũ hic status,§.Oratio nõ solũ,D.de Donat.inter virũ,& vxorẽ. Suet.in Claud.
Chamasse parceiro em entre Douro,& Minho.
consoar. Loco cœnæ aliquid sumere, vel degustare,Vel delibare.
*consoada.*Cænula,ę. pen.corr. Cic.5. Tuscul. Parua cænula.Martial.lib.5.

consoante cousa. Consonus,a,um,p.c.Cic.Att. lib.4.Silius lib.17.Ouid.13.Metam.

consonancia de musica.Symphonia,æ,p.c.
Concentus,us,Cic.in Somnio.
Concentio , concentionis,verbale, Cicero pro Sextio.
Harmonia,æ,pen.cor. Cic.3.de Nat.Deor. & Tuscul.1.

consolar.Consolor,p.p.consolaris . Cicer.2.de Nat.Deor.& Q. Fr.lib.2.epist.12.
Consolari dolorem , Cicer. Sulpicio lib.4. epistol. 6.
Dare solatia alicui,Cic.de clar.Orat.
Prębere solatium, Cic.pro Archia.
Adhibere alicui consolationem. Cicer.de clar.Orat. & in Bruto.
Solor,aris,cum accusatiuo, Virg.5.Æneid. Ouid.2.Fast.

consolação.Solatium,ij.Consolatio,onis.Solamen,p.c.solaminis, p.c.
Vacare culpa,magnum est solatium , Cic. Mario lib.7.epist.3.
Grata consolatio,Cic.Att. lib.1. epist.12. Cicer.de Amicit. Et si illis planè orbatus essem , magnum tamen afferret mihi ætas ipsa solamen . Vetus exemplar legit solatium.

consolador.Consolator,oris,Cic.3.Tuscul.

Cousa de consolação,ou que dá consolação. Consolatorius,a,ium,adiect. Cic.Attic. lib.13.
A Cæsare litteras accepi consolatorias.

Cousa,que se pode consolar.Consolabilis,& hoc cōsolabile,p.c.adiec. Cic.Sulp.li.4.epist.3.
Est omnino vix consolabilis dolor : tanta est omnium rerum amissio.

constante cousa. Constans, tis. Firmus,a,um. Stabilis,& hoc stabile,p.c. Cic.1.Academ. de Amic.lib.1.Offic.& de clar.Orat.

constancia.Constantia,æ,Cicero 1.Offic.& pro Sextio.
Firmitas, p.c.firmitatis, Cic.2.de Finib.
Firmitudo,p.c. firmitudinis,p.c.Cic.Attic. lib.10.epist.192.& lib.2. de Inuent.
Stabilitas, p.c.stabilitatis,p.p. Cic.5.Tusc. & lib.3. de Finib.

constantemente. Constantèr,aduerb. Cicero de Amicit.
Firmè,aduerb.Cic.1.& 3.de Finib.
Firmissimè,p.c.aduerb. Cic.Attico lib. 11. epistol.205.
Firmitèr, p.c.aduerb. Plaut. Casin.3.

constelação. Constellatio,onis. Firmicus lib.1. c.1.& lib.4.c.2.

constranger.Cogo,is,coegi,coactum. Cōpello, is,compuli,p.c.compulsum.
Fame cogi,Cic.7.Ver.
Cogere vi,& minis,Cic.2.de Legib.
Compellere vi, & armis,Cic.pro Milone.

constrangida cousa. Compulsus,a,um.Coactus, a,um.Participia, Cic.pro Marcello,pro Cecinna,& Ver.5.

constrangimento. Coactus,us, Cic.4. Verr. Eum quoq; ostendam,si quādo sit datus , coactu istius,quod non senserit iudicasse.

constituir,aliàs pór . Constituo,is, constitui, constitutum, p.p. Vt, constituere aliquē in locum alicuius,Cic.3.Verr.
Constituere aliquem in aliquo munere . Cic.de Petitione Consulatus.
Constituere sibi aliquid ante oculos,Cicer. pro Cælio.

constituida cousa,aliàs determinada, & certa.
Constitutus,a,um , p.p. Deliberatus,a,um, p.p. Particip.
Constitutus locus à iudicibus, Cicero pro Cluentio.
Cōstituta præclarissimè Respub. dilabitur, Cic.2.Offic.
Constitutum patrimonium, Cic. Lentulo lib.1.epist.9.
Omnia quæ sibi constituta sunt exponere, Cic.3.Verr.
Deliberatum,& constitutum est mihi, Cic. lib.1. de lege Agraria.
Deliberatum est,Cic.7.Verr.
Certum est, delibetatumq;,Cic.pro Roscio Amerin.

constituição.Sanctio,onis, Cic.6. Verr. & pro Corn. Balbo.
Constitutio,onis, Theophil. §.1. de iure naturali.

consultar.Consulto,as.Delibero,as,p.c.
Deliberare,& consultare de re aliqua, Cic. 3.Offic.
Omnes ferè Galliæ ciuitates de bello consultabant,Cęsar lib.5.bell.Gall.

consultada cousa,i.preguntada.Consultus,a,um, Participium.
Nihil de eius morte populus consultus . Cic.pro Milone.

Senatus

Senatus quidem, cuius grauissimum est iudicium, de iure legum, quotiescunq; de me consultus. &c. Cic. pro Domo sua.

Consultus, nomen adiectiuum, significat scientem, & peritum, à quo iure consilium peti possit. Vt, consultus iuris, & iustitiæ, Cic. 9. Philip.

Ita iustus, & bonus vir est, vt natura non disciplina consultus esse videatur, Cicer. pro Cecinna.

Consultus eloquentiæ, idest eloquens, Liu. Decad. 1. lib. 10.

Consulta verba, i. prudentèr dicta, Ouid. lib. 1. de Arte.

consulta. Consultatio, onis, Cicero 3. Offic. & Attico lib. 6.

consumir, ou gastar. Consumo, is, p.p. Absumo, is, p.p. Exedo, exedis, p.c. Vel, exedo, exes, exedi, exesum, p.p.

Conficio, conficis, p.c. cōfeci, confectū. Vt, Vetustas omnia conficit, & consumit, Cic. pro Marcello.

Exedunt animos mœrores, conficiuntq; curis, Cic. lib. 1. de Finib.

Ægritudo lacerat, exest animum, planeq; conficit.

Absumere tempus, Cic. pro Quinct.

Absumere vinum, Ter. Heaut. 3. 1.

Deuoro, as, p.c. Dilapido, as, p.c. per metaphoram, & similitudinem consumere significant. Vt,

Deuorare pecuniam, vel bona, & fortunas aliquorum, Cic. 5. Ver. & pro Domo.

Dicimus etiam dissipare patrimonium, rē familiarem, pecuniam, Cic. pro Flacco, & Marcello lib. 4. & 7. Q. Fr. lib. 4. 3.

consumirse. Consumor, p.p. consumeris, p.cor. Absumor, eris. Verba passiua. Tabesco, tabescis. Exedor, p.c exederis, passiuum. Vt, Animi dies, noctesq; exeduntur, Cic. 1. de Finib.

Expectando exedor miser, Plaut. Epid. 7.

Tabescere molestijs, & morbo, Cic. 4. Tusc. & 3. de Nat. Deor.

Consumi senio, & mœrore, Liuius lib. 10. bell. Macedon.

consumida cousa, aliàs gastada. Absumptus, a, ū. Exesus, a, um. Participium, Cic. 5. Tuscul. Consumptus, a, um, Participia.

Deuoratus, a, um, p.p. Participium.

Dolore lateris consumptus, Cic. 3. de Orat.

Consumptus iniuria, fame, morbo, vastitate, Cic. de Prouinc. Consularib.

Patrimonium comesum, & deuoratū, Cic. pro Cluentio.

Morte fortuita absumptus, Tacitus Annal. lib. 2.

Absumptus nouo genere mortis, Val. Max. lib. 4. c. 6.

Exesæ ædes, Cic. in Topic.

Pila exesa rubigine, Virg. lib. 1. Georg.

com tal que. Dummodò, p.c. aduer. Cic. 3. Offi. Quid? qui omnia recta, & honesta negligunt, dummodò potentiā cōsequantur, &c. Cicer. Furnio lib. 10. epist. 25. Dummodò ne quid hęc ambitiosa festinatio imminuat eius glorię.

conta. Ratio, onis. Vt, reddere rationem de factis aliorum, Cic. 4. Ver.

Ad veritatem rationem reuocare, Cicero 3. Offic.

Accipere rationes à colono, Cicero pro Cecinna.

continha. Ratiuncula, æ, p.c. Diminut. Terent. Phorm. 1. 1.

contador, que conta, ou lança conta. Ratiocinator, pen. prod. ratiocinatoris, Cicero 1. Offic. & Attico lib. 10.

Calculator, p.p. calculatoris, Martial. lib. 10. epigr. 62.

Supputator, pen. p. supputatoris. Firmicus lib. 5. c. 8. & c. 11. & lib. 6. c. 26.

contador mayor. Quæstor ærarius. *Per outro nome se chama Thesoureiro mayor*. Tacit. lib. 13.

Lançar conta. Subducere rationem, Cicer. 3. de Nat. Deor.

Inire rationem, Cic contra Rullum.

Putare rationem, Plaut. Aulul. 19. Cat. c. 5.

Vide *Lançar conta*.

contador das custas. Tabularius, ij. Vlpian. in l. vltim. D. Si mēsor falsum modum dixerit. Fortasse deest calculator, supputator, vel ratiocinator, quum tabularius videatur adiectiuum.

contar. Numero, as, p.c.

Computo, as, p.c.

Stipendiū numerare militibus, Cic. in Pis.

Sapientem se, & esse, & numerari, Cicero Lentulo lib. 1. epist. 9.

In multis numerari, Cic. de clar. Orat.

Facies

Facies tua computat annos, Iuuen. Saty. 6.
Per digitos numerare, Ouid. 3. Fast.
Numerare pecuniam, Cic. Planco in epist. ad Atticum lib. 6.

conto. Numerus, i, p.c. Computatio, onis.
Integer numerus militum, Cic. Appio lib. 3. epist. 3.
Ex numero disertorum homo, Cicero 1. de Orator.
Computatio Romana, Plin. lib. 2. c. 108.
Venire in computationem, Plin. li. 6. c. 33.

contar historias, algũa cousa, nouas, ou algũ successo. Memoro, as, p.c. Narro, as, aui, atum.
Pythagoreorum more, exercendæ memoriæ gratia, quid quoq; die dixerim, audierim, egerim, commemoro vesperi, Cicer. de Senect.
Musa mihi causas memora, Virg. 1. Ænei.
Narrare malè de aliquo, Cic. Attico lib. 16.
Nauita de ventis, de tauris narrat arator. Propert. lib. 2. eclog. 1.
Tu isti narrato omnem rem ordine, vt factum siet, Ter. Eunuc. 5. 5.

contar pelos dedos. Computare articulis, Ouid. lib. 2. de Ponto eleg. 3.
Per digitos numerare, Ouid. 3. Fast.

contas de rezar. Globuli precarij. Calculi precarij.

conteira Cuspis, cuspidis, pen. cor. g. f. Mucro, onis, g. m.

contemplar, Contemplor, aris. Considero, as, p.p. Cic. 6. Ver. & lib. 2. Offic.
Animo lustrare, Cic. 1. Offic. & 2. de Finib.

contemplação. Contemplatio, onis. Consideratio, onis, Cicero 4. Academ. Plin. Iun. lib. 2. epistol. 1.

contemplatiuo. Contemplator, p.p. contemplatoris. Vt, contemplator cœli, Cic. 1. Tusc.

contemplatiua cousa. Contemplatiuus, a, um, adiect. Seneca epist. 96.

contemporizar com alguem, aliàs fazerlhe a võtade. Morem gerere alicui, Ter. Eunuc. 1. 2.
Morigeror, p.c. morigeraris, Cic. in Orat.
Obsequor, p.c. obsequeris, p.c. Cicero pro Quinct. & lib. 2. de Finib.
Obtempero, as, p.c. Cicero pro Cecinna, & pro Quinctio.
Obsecundo, as, Cic. pro lege Manilia.
Obedio, obedis, p.p. obediui, absq; supino.
Pareo, es, parui, absq; supino, Cicero 3. de Legib. & lib. 1. de Nat. Deor.

contemporizar com o tempo, aliàs accommodarse com o tempo. Cedere tempori, Cic. 3. de Leg.
Parere tempori, Cic. Att. lib. 7. epist. 136.
Seruire tempori, Cic. Att. lib. 8. epist. 147.
Assentire temporibus, Cicero Lentulo lib. 1. epist. 9.

contender. Contendo, is, contendi, contentum. Certo, as. Altercor, altercaris, pen. prod. Pugno, as.
Cōtendere verbis inter se, non pugnis, Cic. in Paradox.
Contendere iure cum aliquo, Cicero pro Quinctio.
Certare pugnis, calcibus, vnguibus, Cicero 5. Tuscul.
Certare vitijs cum aliquo, Cic. pro Quinct.
Altercari inter se, Liu. lib. 3. ab Vrbe.
Pugnant Stoici cum Peripateticis, Cicero 2. de Finib.

contenda. Altercatio, onis, Cicer. Attico lib. 1. epistol. 11.
Certamen, pe.p. certaminis, p.c. Cicero pro Rosc. Amer.
Certatio, onis, Cic. de Amic. & pro Quinct.
Concertatio, onis, Cicero 2. de Finib. & 1. de Orator.
Contentio, onis, Cic. 4. Acad. & pro Sextio.
Pugna, æ, Cic. 2. de Diuinat. Quanta pugna est doctissimorum virorum.

contendora cousa, aliàs cousa, que contende, ou tem contenda com alguem. Aduersarius, a, iũ. Vt, Aduersaria fœmina, Cic. Curioni lib. 2. 3.
Aduersarius illius, Cic. de Arusp. respon.
Aduersarius illi, Cic. pro Cluentio.

contentar. Placeo, es, placui, placitum, p.c. Cic. pro Domo, & lib. 1. de Finib.
Arrideo, es, p.c. Cic. Att. lib. 13.
Inhibere illud tuum, quod mihi valde arriserat, vehementer displicet.

contentarse de si. Placere sibi, Cic. 2. de Orat.

contentamento. Lętitia, ę, Cic. 1. de Orat.

contente cousa, i. alegre. Lætus, a, um. Alacer, alacris, hoc alacre, p.c. Vel hic, & hæc alacris, & hoc alacre.
Hilaris, & hoc hilare, p.c. Vel, Hilarus, a, ũ, pen. cor. adiectiua, Cicer. 1. Tuscul. & lib. 5. de Finib.
Terent. Eunuch. 2. 3. Quid tu es tristis? Quidue es alacris?

Contente cousa, aliàs que se contenta. Contentus, a, um. Nomen ex participio, à contineo, contines.
Contentus paruo, Cic. 1. de Amic.
Mediocri quæstu contentus esse non poterat, Cic. pro Quinctio.
Contentus hac iniquitate non fuit, Cicero 4. Verr.
De his communis vita contenta est, Cic. in Lælio.
Nam vxor contenta est, quæ bona est, vno viro, Plaut. Mercatore 20.
Contia. Summa, æ, *aliàs Quantia.*
Comtigo. Tecum.
Contina, aliàs doudice. Furor, oris, Cicero 1. de Arusp. respon. & pro Domo sua.
Insania, æ, Cic. Sulpitio lib. 4. epist. 1.
Amentia, æ. Dementia, æ, Cic. 3. Tusc. pro Cluent. & pro Rosc. Amer. Virg. eclog. 6.
Continuar. Continuo, as, aui, atum. Vt, continuare domos manibus. i. coniunctim extruere, Liu. lib. 2.
Cohærere, & continuari, Cicer. 1. de Natur. Deorum.
Continuare agros, Liu. 4. bel. Maced.
Continuadamente nesta forma, i. indo continuando. Cohærentè, aduerb. Florus lib. 2. c. 17.
Continuação assi. Continuatio, onis. Vt, nimis longa verborũ continuatio, Cic. 3. de Orat.
Continuatio, & series rerum, Cicero 1. de Natur. Deor.
Continuitas, pen. cor. continuitatis, Plin. lib. 8. c. 30.
Cousa continua assi, ou cõtinuada. Continuus, a, uum, adiect.
Dies continuos complures in littore conuiuijsq; iacuisti, Cic. 1. Verr.
Præturæ continuæ, Cic. pro Fonteio.
Ictu continuo vulnerari, Ouid. 2. de Ponto eleg. 7.
Continuatus, a, um, Particip. Cic. 2. de Nat. Deor. & 3. de Orat.
Continuar algũa cousa, aliàs fazella muytas vezes, ou visitar algũ logar muytas vezes. Cõtinuo, as. Frequento, as. Vt, continuare perpotationem, Plin. lib. 14. c. 22.
Frequentare ludos, Cic. 1. de Inuent.
Domum alicuius frequentare, Cic. Messinio lib. 5. epist. vltima.
Solitudinem alicuius loci frequẽtare, Cic. Attico lib. 1. epist. 14.
Continuada cousa, aliàs visitada muytas vezes. Frequens, tis, adiect. Vt,
Collegium frequens, Cic. de Arusp. resp.
Municipium frequens, Cic. 2. Phil.
Frequentatus, a, um, p. p. Particip. Cicer. 3. de Orat.
Continua cousa, i. que visita, ou vay muytas vezes. Frequens, frequentis, adiect.
Assiduus, a, uum, adiect.
Auditor Platonis frequens Demosthenes, Cic. in Orat.
Frequens est cum eo, Cic. 2. Offic.
Frequentissimi venerunt ad hoc iudicium mercatores, Cic. 7. Ver. idest multi.
Assiduus est in prædijs. Cicero pro Roscio Amerin.
Assiduus mecum fuit, Cic. pro Cælio.
Assidua recordatione lætari, Cic. 1. de Fin.
In eadem significatione est, Frequentans, tis Participium, Cicer. in Orat. Non faciet Rempub. loquentẽ, nec ab inferis mortuos excitabit, nec aceruatim multa frequẽtas, vna complexione deuinciet.
Iugis, & hoc iuge, propriè dicitur de aqua. Vt, Iugis aqua. Iugis puteus, Cic. lib. 1. & lib. 2. de Diuin.
Continuação nesta forma. Frequentia, æ. Frequẽtatio, onis. Assiduitas, p. c. assiduitatis. Vt, Frequentatio verborum, Cic. 1. de Orat.
Quotidiana amicorũ assiduitas, & frequẽtia, Cic. de Petitione Consulatus.
Epistolarum frequentia, Cic. Att. lib. 4. 85.
Forum celeberrimum tanta frequentia. Cic. 5. Verr.
Argumentorum frequentatio, Cic. in Partitionibus.
Frequentia, *tambem quer dizer multitudão, & esta lingoagem se pode tambem dar ás authoridades sobreditas de Cicero, & ás que se seguẽ.* Vt, Summa hominum frequentia aliquid agere in foro, Cic. 4. Verr.
Ornare, ac celebrare frequentia egressum alicuius, Cic. in Pison.
Stipari frequentia, Cic. pro Milone.
Continuadamente, i. de contino. Assiduè, aduerb. Cic. Attico lib. 12.
Assiduò, aduerb. Plaut. Milite 3.
Assiduissimè, p. c. aduer. Cic. de clar. Orat.
Frequentèr, aduerb. Cic. in Orat.

Sempèr,aduerb.Cic.varijs in locis.
Indesinentèr,aduerbium. Varr. lib.2.de Re rust.cap.9.

conto,aliàs historia. Historia,æ, Cicero multis in locis.

conto de historia,de nouas,&c. Narratio,onis.

contar historias. Vide supra.

conto de lança,de dardo,ou de bordão. Cuspis inferior.Cuspis extrema. Ouid.lib.2.Metam. Et postes extrema cuspide pulsat.

conto de reaes. Decies centena millia nummorum.

conto de ouro. Decies centena millia aureorum.

contra. Contrà.Aduersus.Aduersum præpositiones accusatiui.
Contra me est hæc res,Cic.pro Cluent.
Conrra voluntatem aliquos retinere, Cic. pro Muræna.
Mirum quin te aduersus dicat,Plaut.Amphit.8.
Si duriorem te præbes, non contendā ego aduersus te.
Aduersum,pro erga, Ter.Andr.1.1.
Id gratū fuisse aduersum te, habeo gratiā. Cic.1.de Nat.Deor.Est enim pietas, iustitia aduersum Deos.

contrabayxo cantor. Succentor,ris, ex Recent.

contrabayxo cheo. Vox grauis,& canora.

contraria cousa. Contrarius,a,ium. Aduersarius,a,ium, adiect.
Aduersans,tis.Repugnans,tis,Participia.
Aduersus,a,um,adiect.
Ex contraria parte dicere, Cic.1.de Inuēt.
Nihil est tam contrarium rationi, & constantiæ,quam fortuna, Cic.2.de Diuin.
Voluptas est contraria honestati, Cicero 3.Officior.
Fortis aduersarius,Cic.de Arusp.resp.
Grauis aduersarius, Cic.in Vatinium.
Aduersans,& repugnans natura, Cicero 3. Officior.
Tempestas aduersa,Cic.1.Offic.
Ventus aduersus. Ouid.6.epist.

contrariamente,aliàs pello contrario. Contrariè, aduerbium.
Cic.1.de Orat. In quo aut ambiguè quid sit scriptum,aut contrariè.
Cic.2.de Orat. Relata contrariè verba ornant in primis orationem.

contraria cousa,aliàs inimiga. Infestus,a,um.
Inimicus,a,um,p.p.adiect. Vt,odium infestum,Cic.5.Ver.
Clamor infestus,& inimicus,Cic.3.Ver.
Hostes infesti,Ouid.1.Amor.eleg.9.

contrariar. Aduersor,aris. Repugno,as. Cic.7. Verr. Hanc Cleomenes vir amabat; verumtamen huius libidini aduersari nec poterat,nec audebat.
Cicer.pro Sylla. Ego vero quibus ornamētis aduersor tuis? aut cui dignitati vestræ repugno?

contrariar com o voto. Refragor,aris,cū datiuo, Cic.11.Philip.

contrariedade,aliàs contradição. Repugnantia,æ, Cic.2.Philip.
Aduersitas,pen.cor.aduersitatis, Plin.lib. 11.cap.25.
Contrarietas,p.c.contrarietatis, Macrob. lib.7 Saturn.c.9.

contradizer. Contradico,is,p.p.
Refello,is. Refuto,as,p.p.
Confuto,as ,pen.prod.
Contradicere aliquid,Cic.pro Rosc.Amer.
Refellere dicta alicuius, Cic.4.de Finib.
Refutare testes, Cic.pro Fonteio.
Argumenta confutare, Cic.1.de Diuin.

contradição. Repugnantia,æ, Cic.2.Phil.
Contradictio,onis, Quintil.lib.2.c.18.
Contradictū,i, Quintil.lib.14. in procem.
Refutatio,onis,Cic.in Topicis.

contraditas,que se poem ás testemunhas. Testium refutationes.

Vir com contraditas,ou pôr contraditas. Refellere,vel refutare testes, Cicer.pro Flacco,& pro Fonteio.

contrafazer. Imitor, p.c.imitaris. Effingo,is, fingo,is. Simulo,as,pen.c. Assimulo,as,p.c. Adumbro,as.
Cic.2.de Orat.Heroum veteres casus, fictosq; luctus vellem imitari,atq; adumbrare dicendo.
Mores fingere,vel effingere, Cic.4.Acad.& lib.1.de Legib.
Sui dissimilia effingere natura non potest. Cic.lib.3.de Natur.Deor.
Vlysses furere assimulauit,ne quo iret, Cic. 3.Officior.
Imitatur sermones hominis turdus, Plin, lib.10.cap.42.

Simu-

Simulare amicitiam, Cic.2.Ver.

cousa contrafeyta. Fictus,a,um. Effictus,a,um. Adumbratus,a,um,p.p. Assimulatus,a,um, p.p.Participia.

Comentitius, a,ium,adiect.

Ficta,& commentitia fabula, Cic.3.Offic.

Familiaritas assimulata, Cic.pro Cluent.

Litteræ assimulatæ, Cic.4.Ver.

Res fictæ,& adumbratæ,Cic.de Amic.

Effícti mores, Cic. pro Rosc.Amer.

contrafazedor. Imitator,p.p.imitatoris.

Pantomimus,i,pen.prod. Plin.lib.7.epist. 24.& 144.

Imitator,& narrator facetus, Cicero 3. de Orator.

contramina. Cuniculus transuersus. Liu.lib.1. ab Vrbe.

contraminar. Transuersos cuniculos agere.

contrapeso. Sacoma,p.p. sacomatis, p.c. Vitruuius lib 9.c.3.& vltim.

Iulius Pollux lib.4.c.24.

Æquipondium, æquipondij, Vitruuius lib. 10.cap.8.

contratar. Contraho,is,contraxi, contractum. Paciscor,pacisceris.Pactiones facere.

Contrahere cum aliquo, Cic.4.Ver.

Tollendum est igitur ex rebus contrahendis omne mendacium,Cic.3.Offic.

Ne quis frumentum de area tolleret,antequàm cum decumano pactus esset. Cicero 5.Verr.

Pacisci mercede cum aliquo, Liu. lib. 5. bel.Pun.

Pactiones facere, Cic.7.Ver.

Pactiones conflare, Cic.de Arusp.resp.

Pactiones agere,Cic.de Prouinc.Consul.

contrato. Pactum,i.Pactio,onis,Cic.2.de Inuent.3.Offic.& 7.Ver.

Conuentio,onis,Vlp.l.1.D.de Pactis.

Contractus, us, Textus in l.Labeo. D. de verb.sign.l.Rogasti.D.de præscrip.verb.

contratador. Pactor,oris,Cic. 7.Verr.

Embaraçarse com contratos. Negotijs contrahēdis implicari, Cic.2.Offic.

com tudo. Tamen.Nihilominus, pen.cor. Attamen, pen.cor.

Tamen à malitia non discedis. Cic.Pæto lib.9 epist.19.

In his autem rebus, quę nihilominus, vt ego absim,confici possunt, Cicero Planco lib.10.epist.2.

contumaz cousa. Contumax. p.c. contumacis, p.p.adiect. Cic.Att.lib.15.

Pertinax,p.c.pertinacis, p. p. adiectiuum. Cic.pro Ligario.

Perfractus,a,um, adiectiuum ex particip. Cic.in Orat.

Obstinatus,a,um, p.p.nomen ex particip. Liu.lib.3.ab Vrbe.

contumacia. Contumacia,æ, Cic.pro Rosc.Comœdo,& Ver.6.

Pertinacia,æ,Cic.pro Plancio.

Obstinatio,onis,Cic.de Prouinc.Consul.

contumazmente,aliàs com contumacia. Contumacitèr,p.c.aduerb.Cic.2.de Diuin.

Perfractè,aduerb.Cic.3.Offic.

Pertinacitèr, pen.cor. aduerb. Liuius lib. 2.ab Vrbe.

Obstinatè,pe.prod. aduerbium, Cæsar lib. 5.bell.Gall.

conualecer de doença. Conualeo,conuales, p.c. Vel,Conualesco,conualescis,vel ex morbo conualescere,vel recreari.

Cic.Cornificio lib.12.epist.22. Hircius noster tardius conualescit.

Magis in dies conualescere, Cic.pro Mil.

Ex morbo conualescere,Cic.Planco li.13. epist.29.& de Fato.

conualecido. E morbo recreatus, Cic.Post reditum ad Quirites.

Validus ex morbo,Liu.lib.3. ab Vrbe.

Leuatus morbo,Cic.Cornific.lib.12.30.

conualecencia. Confirmata à morbo valetudo, Cic.Att.lib.11.epist.208.

Morbi remissio, Cic.Gallo lib.7.epist.26.

Morbi leuatio.

conuencer. Conuinco,is,conuici,conuictū. Vt, conuincere aduersarium authoritatibus,& testibus,Cic.7.Ver.

Conuincere peccata argumentis,Cicero in Partitionib.

Conuincit ratio ipsa, & veritas, eum esse liberum,Cic.in Parad.

conuencida cousa. Conuictus,a,um, Particip.

In pari peccato conuictus, Cic.2.de Inuēt.

Iudicio turpi conuictus,Cic.pro Quinct.

como vē a saber. Scilicèt,p.c.aduerb.Videlicèt, p.c.aduerb,Ter. Heaut.5.1. Cic.pro Cluēt. Vide Vallam lib. 2.

conuem,aliàs importa, Oportet, oportebat. Vel,

Opus

Opus est.
Cic.2.Phil.Beneuolentia, & charitate ciuium septum esse oportet.
Nonne prius communicatum oportuit. Teren.Andr. 1.5.
Cic. de Amic.Opus est nihil deesse.
Cicero Attico lib.13. Oportet, & opus est hoc fieri.
Opus esse,& necesse esse,videntur aliquantulùm inter se differre, Cic.Lentulo lib.1. epist.9. Legem curiatam Cõsuli ferre opus esse,necesse non esse.
Conuem,aliàs parece bem. Decet,decebat. Conuenit,p.c.conueniebat. *Ambos estes verbos nas terceiras pessoas, & no infinitiuo.*
Cic.lib.1.Offic.Nihil decet inuita (vt aiũt) Minerua facere.
Cic.6.Philip. Minus seuerè, quam decuit, res confecta est.
Ter.Eunuc.3.2. Haud conuenit vnà ire amica cum,Imperatorẽ in via.
Cic.7. Phil.Qui enim conuenit, vt qui in rebus improbis populares fuerint, ijdem, &cęt.
Decet cum nominatiuo,& accusatiuo. Vt, Aliena non decet eum,Cic.1.Offic.
Decet me hæc vestis,Plaut.Mostel.4.
Forma viros neglecta decet.Oui.1.de Art.
Decet cum datiuo, Cic.de Orat.Quandoq; id deceat prudentiæ tuæ.
Terent.Adelph.5.8. Imo herclè ità nobis decet.
Conueniente cousa,aliàs propria, & que quadra.
Aptus,a,um. Appositus,a,um,pen.cor.
Accommodatus,a,um,p.p.
Cohærens,tis. Cõgruens,tis: omnia sunt participia,vel nomina ex participijs.
Accommodus,a,um, p.c.adiect.
Idoneus,ea,eum,adiect.
Cicer.de Amic. Nihil est enim tam naturæ aptum,tam conueniens ad res, vel secundas,vel aduersas.
Aptum,& inter se conueniens, Cic.1.Offi.
Appositum tempus ad agendum, Cicero 3.Verr.
Idoneus locus,Cic.lib 1.de Legib.
Aptæ res inter se,& cohærentes, Cic.3.de Nat.Deor.
Ratio cohærens, Cic.pro lege Manil.
Actio vocis,vultus,& gestus congruens,& apta,Cic.in Partitionib.
Actiones virtutibus congruentes, Cicer.5. de Finib.
Virg.11.Æneid. Est curuo anfractu valles accommoda fraudi.
conuenientemente. Aptè. Accommodatè,p.c. Idoneè. Conuenientèr.
Congruentèr,aduerb. omnia apud Cic.
Congruentèr naturæ, conuenienterq; viuere, Cic.lib.3.de Finib.
Aptè,conuenientèrq; dicere,Cic.3.dOrat.
Exordium est oratio animũ auditoris idoneè comparans ad reliquam dictioné, Cic. lib.1. de Inuent.
conuento de religiosos,ou religiosas. Cœnobiũ,ij.
conuersar com alguem. Vti aliquo familiaritèr.Cicer.6.Ver.& Sulpicio li.13. epist.20.
Vti aliquo familiarissimè, Cic. Valerio lib. 13.epist.5. & epist.14.
Versari in familiaritate alicuius, Cic.pro Corn.Balbo.
In consuetudinem alicuius se dare, Cic.in Pisonem.
conuersação. Cõsuetudo,p.p.cõsuetudinis,p.c. Familiaritas,p.c.familiaritatis, Cic. Planco lib.10.epist.3.pro Quinct. & Post reditũ, pro Cluen.& pro Deiotaro, & alibi passim.
*conuerter,mudar,ou virar.*Conuerto,is. Vt,
Conuertere se in belluam,Cic.3.Offic.
In aliam naturam conuerti, Cicero.3. de Natur.Deor.
Conuertere crimen in laudem. Cicero pro Flacco.
Conuertere aspectum aliquò,Cic.2.de Natur.Deor.
Conuertere alicui vitium in bonum, Cic. de clar. Orat.
Conuertere se ad otium,& pacem, Cicero Q.Fr.lib.3.epist.21.
Conuertere terga. *Virar as costas, i.* Fugere, Cæsar lib.5.bel.Ciuil.
conuertida cousa nesta forma, aliàs mudada,ou virada. Conuersus,a,um, Participium.
Ad cædem,& funus ciuitatis cõuersi ludi, Cic.de Arusp.respon.
Conuersa ad Aquilonem spelunca, Cicero 6.Verr.
Conuersa in crudelitatem clementia, Cicero in Verr.
Conuertere, etiam accipitur pro transferre. Vt,

Vt,è Græco in Latinum conuertere, Cic. 2.Officior.
Conuersa de Græcis,Cicer.1.de Finib.hoc est translata.
*conuerterse á Fè de Iesu Christo.*Religionē christianam amplecti.
com. Cum, *preposição de ablatiuo.* Vt,
Cum lætitia viuere,Cic.de Legib.
Dicere cum metu,Cic.pro Cluentio.
Cum ferro aliquem inuadere, Cicero pro Cecinna.
com verdade. Verè. Verissimè,p.c.aduerb. Cic. 3.Offic.pro Muræna,& pro Domo.
Re vera, Cic.pro Quinctio. Verr. 3. & 5.
Re vera sunt duę dictiones, vel vnica vice aduerbij.
*conues da nao.*Fori,fororum, Cic.de Senect.
*conuite.*Conuiuium,ij.
*conuidado.*Conuiua,æ,p.p. Ter.Heaut.11.Horat.1 Serm Saty.5.
conuidado de outro conuidado. Vmbra,æ,per similitudinem,Horat.1.epist.5.ad Torquatū.
conuidador,que conuida. Conuiuator.pen.prod. conuiuatoris,p.p.Liu.lib.5.bell.Macedon. Horat.2.Serm.Sat.8.
*Fazer conuite.*Conuiuor,p.p.conuiuaris. Ter. Heaut.1.2.Cic.5.Ver. & pro Cluen.
Agere conuiuia, Cic.pro Cælio.
Celebrare conuiuia, Cicer.de Petition. Consulat.
Facere conuiuia, Propertius,li.2.eleg.17. Catul.epigram.44.
*conuidar.*Inuito,as,p.p. Vt,inuitare ad cœnā, vel ad epulas, Cicer.3.Offic.& Trebonio lib.10. epist.28.
Vocare ad cœnam, Cic.6.Ver.
Condicere ad cœnam, Plaut.Stich.7.
Homem amigo de conuites. Comessator,p.p.comessatoris, Cic.pro Cęl.Ter.Adelph.5.2.
Comessabundus,a,um,adiectiuum, Liu.9. ab Vrbe.
Comessans,tis. Particip. Liu.3.ab Vrbe. Curtius lib.9.
*com nosco.*Nobiscum, transponitur præpositio cum.
com vosco. Vobiscum.
*conuocar,aliàs chamar.*oCnuoco,as,p.cor. Vt, conuocare ad concionem,vel in concionē, Cic.3.de lege Agrar.
Conuocare populum in tribus, Cicer.3.de Legibus.
copa,ou mesa em que se poem a bayxella. Abacus, i,pen.cor.gen.masc. Cic.Ver.6. Liu.9.bell. Macedon.
copa,ou copo pera beber. Poculum,i,p.c.
Calix, calicis,p.c.m.g. Cic.6.Verr.& in Pis. & 3.Tusc.Horat.1.epist.5.
copo esmaltado. Chrysendetum,i, p.c. Martial. & Turneb.apud Thesaurum.
copo de ouro. Calix aureus.Poculum aureum.
copo dourado. Calix auratus,vel auro tectus.
*copeiro.*Pocillator,p.p.pocillatoris, pe.prod. Apuleius lib.6.
Pincerna,æ,m.g. Budæus.
*copeira.*Abacus,i,p.c.gen.masc. Cicer. 6.Verr. Iuuen.Saty.3.
copa de escudo. Vmbo,onis, gen.m. Liu.lib.4. ab Vrbe.
copa de sombreyro. Apex,apicis,p.c.g.m.Virg. 2.Æneid. Ouid.lib.6.Fast.
copas no jogo das cartas. Carchesium,ij.
copia,aliàs abundancia. Copia,æ.Abundantia,æ. Vbertas,tis.Vel,Hubertas,tis.Fœcunditas, p.c.fœcunditatis,omnia apud Cic.
copiosa cousa,aliàs abundante. Copiosus,a,um, p.p.adiect.
Fœcundus,a,um,adiect.
Vber,vberis,p.cor. Huber,huberis, adiect.
Abundans,tis Nomen ex particip. omnia apud Cic.varijs in locis.
cousa muyto copiosa. Abundantissimus,a,ū,p.c. adiect.Cic.2.de Orat.
Fœcundissimus,a,um,p.c.adiect.
Plaut. Cistel. 2. Fœcundissimus melle, & felle amor.
Huberrimus,a,um, p.c. Vel,Vberrimus,a, um,adiect.Cic.2.Tusc.& in Pison.
copiosamente. Abundantèr.Abundè. Copiosè. p.p.aduerb.omnia apud Cic.
Mais copiosamente. Huberiùs, aduerbialitèr, Cic.Appio lib.3.epist.11. Vberiùs.
Abundantiùs,aduerbialitèr, Cic.in Top.
*Muyto copiosamente.*Copiosissimè,p.c.aduerb. Cic.lib.1.Offic. Huberrimè, p.c. aduerb. Vel, Vberrimè.
*copo de Roca.*Globulus lini,lanæ, vel stupę. Horat.1. epist.13.
Hapsus lini,lanę,vel stupæ, Cels.li.7.c.26.
Manipulus lini, lanæ, vel stupæ. *Chamasse no nosso entre Douro; & Minho Manelo de laã,ou*

laã, ou de estopa.
coquo da India. Nux Indica.
coquo de por medo aos mininos. Larua,æ.
cor. Color,oris.
cor que as molheres poem no rosto. Pigmentum,i, Plaut Mostel.4.Plin.lib.16.c.43.
cor das pinturas. Pigmentum,i, Cice.lib.1.de Diuinat.Plin.lib.35.cap.5.
cor dos Rhetoricos. Pigmẽtũ,i,per translationẽ. Cic. Attico lib.2.
Color,oris, Cicer.loco citato.
Schema,schematis,p.c g.n. Græcè.
cousa de muytas cores. Versicolor, penult. corr. versicoloris,pen. prod.
Vt, Pluma versicolor,Cic.3.de Fin.
còrar,i.dar cor. Coloro,as,pen.prod.Cicer.1.de Natur.Deor.
còrada cousa. Coloratus,a,um, Particip.lib.3. de Natur.Deor. Virg.4.Georg.
Escòrada cousa. Decolor,p.c. decoloris,pen.p. Vt sanguis decolor,Cic.2. Tuscul.
Escòrar,aliàs tirar a cor. Decoloro,as,pe.prod. Horat. 2. Carm. Ode 17. Columel.lib.12. cap.16.
corar o rosto. aliàs cayarse. Pigmento faciem venustare.
Pigmentum faciei adhibere. Vel, Faciem fucare.
cor perdida. Decoloratio,onis, Cicero 2. de Diuinat.
cor branca. Albus color, *Brãca cor como marfim.* Eburneus color.
cor amarela. Color pallidus.
cor de rosas. Color roseus.
cor leonada. Color fuluus, Cic.1.de Leg.Virg. 8.Æneid.
cor castanha,ou morada. Color rauus, Cicero 4. Academ.
Color ferrugineus. Plaut. Milit. 16. Vel color castaneus.
cor abrasada. Color flammeus.Cic.1. de Diuin. Plin.lib.35.c.10.
cor de açafrão. Croceus color,Pli.lib.22.c.13.
cor de carmesim. Purpureus color. Plin.lib.12. cap.19.Color Phæniceus,Plin.lib.21.c.23. Lucretius lib.2.
cor de leyte. Lacteus color.
cor verde. Color viridis, color herbeus, vel herbidus. Plaut. Curcul.5. Plin. lib.12. cap.14.
cor azul. Cæruleus color. Vel Cærulus color, *aliàs cor do ceo, ou cor celeste.* Cicero 1. de Diuinat & in Arato,Virg.1.& 4.Georg. & lib.2.& 10.Æneid.
Color cyaneus,Plin.lib.10.cap.32.
cor baya. Color baius,Thes. Color spadiceus, vel Puniceus.Thilesius de coloribus,&Nomenclator.
cor roxa. Color flauus. Nomenclator, de coloribus.
cor de mar. Thalassicus color.Plaut.Milite.16. Thalassinus color, Lucret. lib.4. Venetus color,Vegetius lib.4.
cor de mel. Color melleus, Plinius lib.11. cap.16.
Color giluus,Virg.3.Georg.
Mellinus color, Plaut. Epidico.
cor laranjada. Luteus color.
cor violada. Ianthinus color, Martial.lib.2.39. Amethystinus color, Plin.lib.21.c.8.
cor parda. Fuscus color. Color niger.
Ter cor parda, ou negra, ou de chumbo. Liueo, es.Nigreo,es,Ouid.lib.2.Metam. Virg.11. Æneid.
cor de graã. Coccinus color, vel coccineus color,apud Thesaurum.
cor morada. Ferrugineus color, Plaut.Milite. 16.Plin.lib.29.c 6.
cor encàrnada. Russus color, ex Catone apud Thesaur. Lucret.lib.4.
cor de palha. Color heluus, Varro lib.2.de Re rust.cap.5.color giluus.
cor vermelha. Color ruber, vel color rubeus, Vel color rubens.Vide Thesaurum.
Color rubicundus, color sanguineus.
cor de ouro. Color aureus,Color flauus.
Color luteus.omnia apud Thesaurum.
còr,i. vontade,ou desejo. Desiderium,ij. Vt, tenet me desiderium sumẽdi prandiũ. *tenho cór,ou desejos de jentar.*
Vide Ciceronem de Senect. & Post reditũ. ad Quirites.
coração. Cor,cordis,g,n.
Dor, ou doença do coração. Cordolium.ij, Plaut. Cistel.2.
Fazer das tripas coração. Audacia pro animo vti.
coração, aliàs animo, & esforço. Animus, Audacia,æ.
corcoua. Gibbus,i,m.g.Iuuen.Saty.6.

Gibber,gibberis,pen. corr. m.g. Plin.lib.8. cap.45.

corcouada cousa. Gibbosus,a,um,p.p Thesaur. Gibberosus,a,um, Paul in l.3. D.de Ædilitio edict.

Gibber,a,um, pen corr. Plin.lib 10.c.26. Africæ hoc est gallinarum genus,gibberũ, varijs sparsum plumis.

Var. lib.3. de Re rust.Gallinæ Africæ sunt grandes,variç gibberç.

corço,ou corça. Dama,æ,g.epicęni.

corda. Funis,is, g. m.Restis,is g. f.

Plaut.Persa,13.restim tibi cape crassam,ac suspende te.

Ibidem. 8.Cędère hodie tu restibus.

corda de esparto. Funis sparteus.

corda da ancora. Anchorale,is,pe. prod.Liuius lib 6. bell Macedon.

corda com que se atão as naos na terra. Ora,æ, Liuius lib.2.bell. Punic. & lib 8 Quibus in locis oram abanchorali distinguit.Vide Thesaurum.

corda das velas, Versoria,æ, Plaut.Trinum.14. Vide Turnebum.Thesaur.

corda de viola. Fides, fidis. g. f. Cicero 4. de Finib.

Neruus,i, Cicero 1.Tuscul.& 2.de Orat, Fides *tambem se toma pella guitarra.* Cicer.2. de Orat. Sonant ita in fidibus nerui,vt à digitis sunt pulsi.

corda temperada. Fides suis numeris contenta, Cic.4 de Finib.

corda destemperada. Fides incontenta,Cic. loco citato.

corda de besta. Neruus,i. Virg. lib.5. & lib,10. Æneid.

corda de roldana. Funis ductarius, Cato, & Vitruuius lib.10 cap. 2.3 & 5.

cordel. Funiculus,i,p c.m.g.

cordel dos carpenteiros. Fidelia,æ, Budæus de Asse.linea,eæ,Cic.Attico lib.3.

cordeyro. Agnus,i.

cousa de cordeyro. Agninus,a,um, pen. prod, adiect. Vt,coagulum agninum. Pli.lib.20 cap.4.

Agnina caro, Plaut.Aulul.13.

cordeyra. Agna,æ, Horat. 2.Ser. 3. Iuuenal. Saty.12.

cordouão. Aluta,æ,pe.prod. Cęsar lib.3.bell. Gall.Plin.lib.23.cap.7.

coresma. Vide *Quaresma.*

corisco. Fulmen,fulminis,p.cor.g.n.

coriscar. Fulmino,as, pen corr. Vt,fulminat per totum orbẽ.Ouid. ad Liuiam.

corneta. Buccina,æ,pen.corr Ouid,1. Metam.

Tangedor de corneta. Buccinator,p prod.buccinatoris. Cæsar lib.2.bell.Ciuilis.

Tanger corneta. Buccino,as,pe.cor.Varr. lib.2. de Re rust.cap.4.

corno. Cornu,cornu,indeclinabile. Cornum,i, n.g.Vel Cornus,us.g.m.

corninho. Corniculum,i,pen.corr. Plin.lib.11. cap.28.

Tangedor de corno. Cornicen,pen.corr.cornicis, Iuuen.Saty.2.

cousa de corno. Corneus,ea,eum. Vt.Rostrum corneum,Cic.1.de Natur,Deor.

Arcus corneus.Ouid.1. Metam.

cornuda cousa,i. que traz cornos. Corniger, penult.corr.cornigera, cornigerum,pe.cor. adiectiuum. Vt,

Cerui cornigeri.Caput cornigerũ, Ouid.7. Metam.& epist.5.

cornudo a quem a molher faz treyção. Curruca, æ,pen. prod.Iuuenal.Saty.6. Vide Thesaur.

coro onde se rezão as horas Canonicas. Odeum, ei,p.p.Vide Thesautum.

coro, aliàs ajuntamento de muyta gente,ou de outras cousas. Chorus.,i. Vt,

Vìrtutum chorus,Cic.3.Offic.

Iuuentutis choro stipari. Cicero pro Muræna.

Chorus propriè, significat conuentum, & coronam eorum,qui ad ludos, siue saltantium,siue canentiũ conueniunt, constat enim multorum vocibus & concentu, Vt Seneca, & Macrobius tradunt.

coroa. Corona,ę,p.p.Stemma, stemmatis,pe.c. n.g.Firmicus lib.4.

coroa pequena. Corolla,æ.Diminutiuum, Plin. lib.21.cap.2.

coroar. Corono,as, pen.prod. Virg.1.4. & 9. Æneid.

Coronam alicui imponere, Cicero.2.de Legib.

coroada cousa. Coronatus,a,um, p.p. Partic. Cic.2.de Legib.

coroa de Rey. Diadema,p.p.diadematis,pe.cor. Cic.2.Philip.

coroa de Rey,erua. Melilotos, p.p. g. f.Plin. lib.

lib.21.cap.11.

coroça. Iuncea vestis. Scirpea vestis, Vel Palliũ iunceum. *Vsase em entre Douro, & Minho*; ad propulsandas aquas pluuias.

coroça de feiticeira. Mitra infamis.

coroço de pesego, ameixeas, & de cerejas, &c. Os, ossis. g. n.

coronica. Chronica, pen.c. chronicorum, pe.p. Historia, æ, Annales, annalium.

Et vacet annales nostrorũ audire laborũ. Virg.1. Æneid.

coronista. Historicus, pe.cor. Cic. pro Murena deest scriptor, vel aliud substantiuum quũ historicus sit adiectiuum. Vt, historicum genus, Cicer. de Clar. Orat. Fides historica. Ouid.3. Amor eleg.11.

corpo. Corpus, corporis, p.c. g.n.

corpo pequeno. Corpusculũ, i, p.c. Cic.1. Acad.

corpinho de molher, aliàs còs. Mamillare, is, pe.p. duplici m.g.n. ex Martial. *tambem* mamilla, diminutiuo, *se escreue com hum M. somente porq̃ Iuuenal faz a primeyra breue*, Saty.6. Illa loqui recta facie, strictisq; mamillis. Vel, Fascia pectoralis. Martial. lib.14.

cousa encorpada. Corpulentus, a, um, adiectiuũ. Plaut. Epid.2. Columel. lib.6.14.

cousa, que tem corpo. Corporatus, a, um, pe. prod. Particip. Vt Mundus corporatus, Cicero de Vniuersit.

Encorpar, i fazer corpo, & engordar. Corpus carne replere, Ouid.12. Metam.

Encorpar, aliàs fazerse corpo. Corporor, pen. cor. corporaris. Plin. lib.7. c.15.

corporal cousa. Corporalis, & hoc corporale, pen. prod. Vt res corporalis: Possessio corporalis, apud iureconsultos.

Corporeus, adiectiuum, significat id quodest ex substantia, materiaq; carnea, & solida. Vt, ignis corporeus, Cic.2. de Natur. Deor. Dapes corporeæ. Ouid.15. Metam.

Artus corporei. Claud.1. de Raptu Proserpinæ.

Corporea cicatrix, Plin. lib.11. c.37.

Vox corporea. Lucret. lib.4.

corpo sem cabeça. Truncus corporis, Cicer. pro Rosc. Comedo. Virg.2. Æneid.

corpo sem alma, aliàs corpo morto. Cadauer, p.p. cadaueris, p.c. g.n. Cicer. pro Milone, & in Pisonem.

correa. Corrigia, ę, Corrigia calceamenti, Cic.2. de Diuinat.

correeyro. Coriarius, ij. Pli. lib.17. cap.9.

corredor, ou varanda. Meniana, orum, g.n. Sueton. in Caligula 18.

Solarium, ij, Macrob. lib.2. cap.4.

Ambulacrum, i, Plaut. Mostel.9.

Ambulatio, onis. Columel. lib.1. cap.6.

Corregedor. Prætor, oris.

Corregedor do ciuel. Prętor ciuilium causarum.

Corregedor do crime. Prætor capitalium causarum.

corregedoria. Prætura, æ, penult. prod. Cicero pro Murena.

correyção do Corregedor, aliàs à comarca. Pręturæ iurisdictio, Cic. pro Flacco.

Prouincia, æ. Cic. pro Fonteio, pro Flacco, & in Pisonem, & alibi.

correitor. Corrector, oris. Emendator, pe. prod. emendatoris, Cicero pro Cornelio Balbo, & Philip.2.

correnҫa doença. i Dysenteria, æ, pen. cor. Cicer. Gallo lib.7. epist.26.

ventris pro fluuium.

corredor, que corre. Cursor, oris, Cicero 2. Tuscul.

correr. Curro, is, cucurri, cursum.

corrida. Cursus, us,

corrente cousa, aliàs exercitada. Exercitatus, a, um, Particip. vel nomen ex participio.

Versatus, a, um. Participium.

Exercitatus & versatus in causis homo. Cic. pro Quinctio.

correr muytas vezes. Cursito, as, pen. corr. frequentatiuum à curso, as. Vt,

Cursare per foros. Cic. de Senectute.

Cursare huc, atque illuc. Cicero Attico lib.9.

Cursare vltro & citro, Cicero pro Rosc. Amer.

Huc & illuc cursitare. Horat. 4, Carm. Ode.11.

Cursitare ad aliquem. Terent. Eunuch.2.2.

Sursum deorsum cursitare, Terent. loco citato.

A correr, i. de pressa. Vide *Pressa*.

correo. Cursor, oris, Cic.2. Tuscul.

correo de cauallo. Veredarius, ij, Apollinaris. lib.5. in epist. ad Aumastum.

correo, que leua cartas. Tabellarius, ij. Cic.

Cic.Pæto lib.9. epist.15. & Terent.lib.14. epist.22.

corretor de cousas, que se vendem. Proxeneta, æ. p.p.Martial.lib.10.3.

corretagem, que se daa aos corretores. Proxeneticum, i, penult.corr. Vlpian. in l. 1. & 2. D. de Proxenetis.

Correr a agoa, ou outra qualquer cousa liquida. Fluo, is, fluxi, fluxum Defluo, is. Vt, ságuine fluit fluuius, Cice.1.de Diuinat. Decurro, decurris.

Amnis fluit per agros, Cic. 6.Verr.

Ex lingua melle dulcior fluit oratio, Cicer. de Senect.

Plin.Iunior epist.95.Fons oritur in monte per saxa decurrit.

corrente da agoa. Fluxio aquarum, Cicero 1. de Diuinat. Vel fluxus aquarũ. Vel, Cursus, Virg..4.Geor.Vel Decursus aquarum, Lucret.lib.5.

cousa, que corre assi, como agoa, ou cousa semelhnate, & liquida. Fluens, tis, Participium. Deccurrens decurrentis.

Fluens oratio.Cic.de Clar.Orat,

Fluentes buccæ, Cic.2.de Orat.

Sudore fluentia brachia. Ouid 9. Metam.

Res prosperæ, & ad nostram voluntatem fluentes.Cic.1. Offic.

Fluuius decurrens, Plin.lib.3.cap.1.

Correrse, i. auer vergonha. Erubesco, is.Cic. multis in locis.

Pudeo, es, pudui, puditum, p.c.

Pudore affici.Cic.pro Cecinna.

Erubesco cũ accusatiuo. Vt, non erubescit voluptates, Cic.1.de Natur. Deor.

Cum infinitiuo. Cic.de Legib. Erubescunt pudici etiam loqui de pudicitia.

Cum genitiuo. Curtius lib.5. Dignum esse omni malo, qui erubesceret fortunæ.

Cum ablatiuo, Ouid.5.Trist. eleg.12. Teq; reor nostris erubuisse malis.

Ouid.lib.4.Trist.elegia 3, Viro erubescit puella.

Pudeo, fere semper in tertijs personis tantum legitur, Plautus tamen vtitur prima persona. Cassinat.3. Ita nunc pudeo, atq; ita nunc paueo.

Pudeo, cum genitiuo, Cic.2.Verr.

Quos libidinis infamiæq; suæ, neq; pudeat, neq; tædeat.

Crasse pudet me tui. Cic.in Pisonem.

Cum accusatiuo, Teren.Adelph,4. Non te hæc pudent?

Quem non pudet, hunc pœna dignum puto, Cic.lib.1. de Orat.

Me autem quid pudeat? Cic.pro Archia.

Pudet, magis quam piget, Cic. pro Domo.

Me non solum piget stultitiæ meæ, sed etiam pudet.

Puditum esset.Cic. pro Flacc. Nonne esset puditum, si hanc causam agerent seuerè, & cæt.

Non in pudendo, sed non faciẽdo id quod non decet, impudentiæ nomen effugere debemus, Cic.1.de Orat.

Induci ad pudendum, Cic.de Clar. Orat.

corrida cousa, aliàs enuergonhada. Pudore affectus.

corrimentos doença. Morbus articularis, Vel Arthritis, pen.p. arthritidis, pen.corr.f.g. Cornarius in Galen.

Artuum dolor, Cic.de Clar.Orat.

Doente cousa de corrimentos. Arthriticus, a, um, p.c.adiectiuum.Cice.Pæto lib.9. epist.23.

Outros dizem, que auemos de dizer. Arthricus, a, um, *& assi esta escrito nas epistolas emendadas, impressas por Plantino*,

corriqueira cousa, aliàs comum, & vulgar. Triuialis, & hoc triuiale, pen.p.adiectiuum.

Vulgaris, & hoc vulgare.p.p.adiect.

Carmen triuiale, Iuuen.Saty.7.

Verba triuialia. Sueton.de Clar. Rhetorib.

Vulgaris sermo, Cic.1.Academ.

Vulgaris Orator.Cic.in Orat.

corromper. Corrumpo, is. corrupi, corruptum. Deprauo, as, penult. prod. Vitio, as, omnia apud Ciceronem.

corruta cousa. Corruptus, a, um, Deprauatus, a, um, penultim.prod. Vitiatus, a, um, p.p. Participia. Vt, Virgo corrupta. Ouid 3. Amor.eleg.7.

corromper virgem. Violo, as, pe corr. Vitio, as. Corrumpo, is, Vel inferre stuprum virgini, Cic.3.Offic.& de Arusp.respons.

Facere stuprum.Cic.pro Milone

Violare virginitatem, Cic.3.de Nat. Deor.

Violare puellam.Tibull.lib 1.eleg.6.

Vitiare virginẽ, Plau. in Prologo Aulular.

corrompedor, Vitiator, oris, Seneca Controuers. lib.4.

Corruptor,

Corruptor,oris,Cic.5. Verr.
Violentor,oris,Liuius lib.4.ab Vrbe.
corrução.Corruptio,onis. Corruptela,æ,pe.p.
Cicero 4.Tuscu.Morbum appellant totius corporis corruptionem.
Cicero. 1. de Legib. malæ consuetudinis corruptela.
Cic.in Paradox. moliri corruptelã iudicij.
corrutamente.Corruptè.Deprauatè, pen.prod. aduerbia.
Cic.1.de Finib.De quibus neq; deprauatè iudicant, neq; corruptè.
Cortar. Scindo,is, scidi, scissum. Excindo,is, excidi, p.c.excissum, cõpositum à scindo.
Cædo,is.cecidi,p.p.cæsum.
Excido,excîdis,p.p.excisum à cædo.
Excindere linguam,Cic.3.de Orat.
Cædere, vel excidere arbores. Cicero 2. de Diuinat.& Attico lib.15.epist.323.
Excidere lapides è terra, Cic.2.Offic.
Secare varices alicui. Cic.2.Tuscul.
Secare capillos,Martial.lib.5.
Capillos scindere.Oui.3.Trist.eleg.3.
cousa cortada. Sectus, a,um, Cęsus,a,um, Scissus,a,um. Excisus,a,um, penult. prod. Particip.
Sectus vnguis. Horat.2.Serm.Saty.4.
Herbæ sectæ,Horat.2.Serm.Sat.4.
Capilli scissi.Tibul. lib.1. eleg.10.
Cæsæ arbores,Plin.lib.16. cap.12.
Excisa arbor.Cic.5. Verr.& Attico lib.15. epist.323.
cortada cousa das pontas, aliàs mocha. Mutilus, a,um,p.c.adiect.
Mutilatus,a,um, pen.p. Decurtatus,a,um, pen.prod.Participia.
Mutilus cornibus,Cæsar,6.bell.Gall.
Mutila,& decurtata, Cic.in Orat.
Boues mutili, Colum.lib.7.cap.3.
Rami mutilati. Ouid.de Nuce.
Exercitus mutilatus, Cic.3.Philip.
Aures mutilatæ, Liuius.9.bell.Punic.
cortar as aruores em redondo. In orbem cædere.
cortalas em longura, i. de longo a longo. Cædere arbores in pulpam. Vrumq; apud Plin. lib.16.Budæus,& Thesaurus.
cortar as pernas. Crura suffringere, Cicero pro Sexto Roscio.
cortadura.Sectio,onis,Cicero 1.de Inuent.
Scissura,æ,p.prod. Plinius lib.11. cap.28.
Cæsura, æ, penult. prod. Plinius lib.15. cap.43.
Cortes.Comitia,orum.
Fazer cortes. Comita facere, Cicero Attico lib.4.
Comitia gerere,Cicer.3.de Legib.
Corte de Reys.Curia,æ,Cic. de Senect.
cousa da corte. Curialis, & hoc curiale,pen.p. adiect.Cic.2.Offic.
corte de porcos. Hara, æ, Cicero in Pisonem. Plaut.Asin.9.
Suille,is,penult. prod. g. n. Colum. lib.7. cap.9.
corte de ouelhas.Ouile,is,pen.p.g.n. Columel. lib.7.cap.4.Ouid.13.Metam.
corte de cabras. Caprile,is, penult.ptod. Plin. lib.28.cap.10.
corte de boys, ou vacas.Bubile,is,pen.prod.
Vel, Bobile,is, pen.prod. Plaut. Persa.9. Columel.lib.1.cap 6.
cortés cousa.Vrbanus,a,um,pen. prod. adiect.
Politicus,a,um,pe. c. adiectiuum.Cicer. Mario lib.7.epist. 6.
Comis,&e,adiectiu. 1. Off. de Senect. & 2. de Finib.
cortesmente. Vrbanè, pen. prod. aduerbium, Cicer 1.de Finib.
Politè,pe.p.aduerb.Cic.passim.
Politicè,pen.c.aduerb.absq; testimonio.
cortesia. Vrbanitas,pen.corr. vrbanitatis.Cic. pro Cælio.
cortesão, aliàs versado na corte. Vrbanus,a,um, pen.prod.
Politicus,a,um,pen.corr.adiect. Vtrumq; apud Ciceronem.
Aulicus,a,um, penult. corr. adiectiuum. Suetonius in Nerone.
cortiça.Cortex,corticis,p.c g.m.& fœmin.
Cortex scissus.Ouid.10. Metam.
Cortex siccus,Ouid.8.Metam.
Amara cortex.Virg.eclog.6.
cortiço de abelhas.Alueus,ei, Aluear,aris.
Aluearium,ij. Alueare,ris,pen.prod.
Plin.lib.11.cap.16.Ouid.8.Metam.
Plin.lib.21.cap.14.Virg.Georg.4.
Cortina de cama, ou pauilhão. Peripetasma,peripetasmatis,p.c.g.n. Cic.6.Ver.
Conopeum,ei, Horat.Epod.9.
cortinas de linho branco. Cadurcum,ci, Plin. lib.19.cap.1.

cortir em Agoa. Aqua macerare.
cortida cousa. Maceratus aqua.
coruina peyxe. Coracinus,i, pe.p. Mart.lib. 13. Plin.lib.32. cap.5.
coruo. Coruus,i,Cic.1.de Natur. Deor.
coruo nocturno. Caprimulgus, i, Plin. lib. 10. cap. 40.
Caprimulgi appellãtur grandioris merulæ aspectu fures nocturni intraut pastorũ stabula,&c. Vide.
cousa de coruo. Coruinus,a,um, pe.p.adiectiuũ. Vt. coruinum rostrum. Sipontinus.
cós de molher. Vide supra, *corpinho.*
cosairo. Pirata,æ, pen.p.m.g. Cicero pro Rosc. Amer.& Verr.7.
cousa de cosairo. Piraticus,a,um,pe.cor.adiect. Piraticum bellum,Cic.7.Verr.
Piratica ars.Cic.post reditum,in Senatu.
Nauis piratica. Quintil.lib.2. cap.14.
Ser cosairo. Facere piraticam, Cic.post reditũ, in senatu.
coscorrinho. Peculiũ ii. Cic.3. Ver. & in Parad. Florentinus in ...ulium.D. de Peculio.
coser como alfayate. ...o,is,sarsi,sartum.
cousa cosida. Sartus,a,um, Participium,Horat. 1.epist.3.
costura. Sartura,æ, p. p. Colum. lib.4.c.26.
costureira. Sarcinatrix, sarcinatricis,pen.p.g.f.
coser como çapateyro. Suo,is,sui, sutum.
cousa cosida assi. Sutus,a,um, Participiũ. Cic. 2.de Natur. Deor.
çapateyro, que cose. Sutor,oris.g.m. Cic. pro Flacco.
çapateyro, que faz çapatos, ou outro qualquer calçado. Calceolarius,ij, Plau.Aulul.1 5.forrasse deest sutor, quùm calceolarius videatur adiectiuum.
costura de çapateyro. Sutura,æ, pen. prod.Liu. 8.bell.Maced.
Dicitur etiã de alijs rebus per similitudinem.
Corn.Celsus lib.7. raro caluaria solida sine suturis est, & id caput firmissimũ, atq; à dolore tutissimum est, &c.
cousa de çapateyro, ou que pertençe a çapateyro Sutorius,a,ium, Vt. Sutorium.atramentũ, Cicer. Attico lib.6. epist.111.Plin.lib.20. cap.12.
cousa, que se cose, ou pode coser. Sutilis,& hoc sutile,pen. corr. adiectiuum. Vt, Cymba sutilis, Virg.6.Æneid. Sutilis rosa. Martial lib.9.
cosso i.a cosso. Cursu. Vt, aliquem cursu insectari, vel persequi, *tomar a cosso.* Vide, *Acossar.*
costa de monte. Cliuus,i,Cic.Att.lib.2.epist.16. Virg.eclog.9. Ouid.1. Fast.
costa pequena. Cliuulus,i, pen.corr. Diminut. Colum.lib.6. cap.37.
cousa de costa. Cliuosus,a,um, pen.p.adiect. Trames cliuosus, Virg.1.Georg.
Cliuosus locus.Colum. de Arboribus.
cousa de costa arriba. Accliuis, et hoc accliue. pen.p.adiect.Cic. Quinto fratri.
Ea viæ pars valde accliuis est.
cousa de costa abayxo. Decliuis, & hoc decliue, p.p.adiectiuum.
Decliuis locus. Cæsar,4.bell. Gall.
Iter decliue, Ouid.15. Metam.
costa do mar. Littus,littoris,pe.c.g.n.
cousa de costa do mar, ou que lhe pertence. Littoreus,ea,eum. adiectiuum. Littoralis,& hoc littorale,pen. prod.adiect.
Littorea domus. Martial.lib.10.
Littoreæ aues. Virg.12.Æneid.i,palustres, ex Seruio.
Dij littorales.Catull.de Phasello.epigrã.4.
Littoralis piscis,idest in littore viuens,Pli. lib.9.cap.17.
costal Saccus,i, Sacculus,i, pe.corr. Diminut. Cicero 3.Verr.& lib.2. de Finib.
Horat.1.Serm.Saty.1.
costas. Tergum,i, Cic.1.de Nat. Deor. Virg.2. Æneid.
Dorsum,i,Horat.1.Seru Saty.9.
Dorsus,us,Plaut.Milite, Timeo, quid rerũ gesserim, ita dorsus totus prurit.
costas das mãos. Aduersa manus, Cic.4. Acad.
costela. Costa,æ, Virgil. 9. Æneid. Statius 2. Thebaid.
costéla, aliàs armadilha pera caçar passaros. Decipula,æ,p.c. Sipontinus apud Thesaurum.
costumar. Soleo,es,solitus sum, Ter.And.3.4.
costumarse. Assuesco,is. assueui, assuetum,p.p.
Consuesco,is,eui,etum,
Assiduitate assuescere, Cic.2.de Nat.Deor.
Assuescere à teneris.Virg.2. Georg.
Consuescere parere alijs, Cic.1. de Inuent.
costumar a outrem. Assuefacio, assuefacis, penult.cor.assuefeci,pe.prod. assuefactum. Cic.

Cic. de Prouinc. Consul. & de clar. Orat.

costumada cousa. Assuetus,a,um, p.p.Particip. ab assuesco.

Assuefactus,a,um, Participium.

Consuetus,a,um,p.p.Participium.

Solitus,a,um,p.c.Nomen ex participio.

Assuetus mendacijs in ablatiuo. Cicer.pro Plancio.

Bellis assuetus,Virg.9.Æneid.

Assuefactus cum aliquo.Cæsar.lib.1.bell. Ciuilis.

Consuetus amor.Terent.Andr.1.1.

Consuetus puer. Plaut. Capt.13.

Mos solitus,Ouid.3. de Ponto eleg.1.

Labor solitus,Ouid.6.Metam.

costume. Mos,moris.g.m. Consuetudo,pen.p. consuetudinis,pen.cor. Assuetudo, pen.p. assuetudinis,p.c.

Non mos,consuetudoq; seruata, Cicer.pro Cluentio.

Mos,& consuetudo ciuilis. Cic.1. Officior.

Meretricio more viuere,Cic.pro Cælio.

Consuetudo peccandi,Cic.4.Verr.

Consuetudo epistolarum, Cic. Nigidio lib. 4.epist.13.

Assuetudine mali animum efferare. Liu.5. bell.Pun.

Ex supradictis testimonijs colliges aliquid interesse, inter morem, & consuetudinem.

Isto se costuma. Hoc in more positũ est. Cicero lib.2.de Lege Agraria.

Fazer algũa cousa pello costume nouo. Aliquid nouo more facere.Cic.4.Verr.

Fazer costumes nouos. Nouos mores inducere. Statius.lib.2.Thebaid.

Inducere aliquid in mores,Cic.2.de Orat.

costumasse,aliàs He costume. Mos est.Cicero de Clar.Orat.

Moris est.Cicer.3.Verr.

Como he costume, ou como se costuma. Vt mos est. Cicero 7. Verr. & Cornificio lib.12. epist.17.

como todos costumão. Omnium more. Cicero Cornificio lib.12.epist.17.circa finem.

como eu costumo, ou como tenho de costume. Meo more,Cicero 1.de Orat.

cousa de bõs, ou maos costumes. Moratus,a,um, pen.prod. Adiect.Cicer.1.Tuscul. Terent. Hecyra.4.4.

Benè morati reges, Cic.2.Officior.

Bene morata ciuitas,Cic.de Clar. Orat.

Moratus, in malam partem. Plaut. Trucul.4.

Noui ego hominum mores, ita nunc adolescentes morati sunt.

Terent.Hecyra,4.4. Sed quid mulieris vxorem habes? aut quibus moratam moribus?

cota de malha. Lorica,æ, pe.prod. Vel ænea lorica,Cic.6.Verr.

cota,que se poem nos liuros. Annotatio,onis.

Obseruatio,onis,Cic.2.de Diuin. Plin.lib. 11.cap.10.

cota d'armas. Paludamentum,i, Var. de ling. latina.lib.6.Valer.lib.1.Budæus.

cotar liuros. Annotare,vel obseruare aliquid in libris.

cotador de liuros. Annotator,oris. Plin. Iunior in Paneg.

cotejar hũa cousa com outra,aliàs comparar. Confero,pen.c. confers. Comparo,as, pe.corr. Assimilo,as,p.c.

Conferre vitam alicuius, cum alterius vita, Cic.pro Sylla, & Verr.6.

Conferre se alijs.Cic.1.Offic.

Alterum alteri comparare, Cic. de Amicit.

Comparare alterum cum altero, & cõferre. Cicer.6.Verr.

Grandia si paruis assimilare licet.Ouid.lib. 1.Trist.eleg.5.

cotom,que cae da tea quando se tece. Textiuilitium,ij,apud Thesaurum. Alij legunt titiuilitium.

cotouelo. Cubitus,i,p.c.vel cubitum, i, Virg.4. Æneid.

cotouelar. Cobito percutere.

cotouia,aue. Galerita,æ,pen.prod. Plin.lib.10. cap.49.

Alauda,æ,Plin.lib.11.cap.37.

Corydalus,i,apud Thesaurum.

coua. Antrum,i. Virg.lib.6. Æneid.

Cauerna,æ,Cic.2.de Natur.Deor.

Spelunca,æ,Cicer.pro Flacco.

Spelæum,ei,Virg.eclog.11.

Crypta,æ,Iuuenal. Sat.5.

Specus,specus,vel specus,i, vel specus specoris per tertiam,Virg.7. Æn.Silius lib.13.

couinha. Cauernula,æ,p.c. Diminutiuum.Plin. lib.17.c.11.

cousa, que tem muytas couas. Cauernosus,a,um, adiectiuum,Plin.lib.26.cap.26.8.

couão pera peyxes. Nassa, æ, Cicero Attico lib. 15.
couciro dos mortos. Libitinarius, ij, Vlpianus in l. Quicunq; . D. de Instit. actione.
couado medida. Cubitus, i, vel cubitum, i, pen. c. Cic. 2. de Legib. Plin. lib. 7. cap. 16.
cousa de medida de couado. Cubitalis, & hoc cubitale, pe. prod. adiectiuum. Plin. lib. 12. cap. 12.
couardia. Ignauia, æ, Timiditas, pen. cor. timiditatis, pen. prod. Cic. de Amicit. & lib. 1. de Finib.
Vecordia, pro eodem apud nonnullos: propriè tamen aliud significat. Ter. Andr. 4. 1.
couarde cousa. Ignauus, a, um, pen. prod.
Timidus, a. um, p. c. Fugax, fugacis, pe. prod. adiectiua.
Cic. 2. Tuscul. Vt, enim fit in prælio, vt, ignauus miles, atq; timidus, simul ac viderit hostem, abiecto scuto fugiat.
Liu. lib. 5. ab Vrbe, Fusos esse ab ignauissimo, & fugacissimo hoste.
Cerui fugaces, Virg. 3. Georg.
Ignauus, & fortis, Contraria, Cicero 1. de Inuent.
Vecors, vecordis secundum nonnullos pro eodem accipitur. Vide Cicer. Tuscul. 1. & in Pisonem, vbi veram inuenies huius nominis significationem, & Liuius lib. 4. ab Vrbe.
Acouardado. Effœminatus, a, um, p. p. Particip. Cic. pro Milone.
couardemente, i. com Couardia. Ignauè, pen. prod. Timidè, p. c. aduerbia, Cic. 2. Tuscul.
Acouardarse. Mollire animum, Cic. 5. Tuscul. Se ipsum effœminare, Cic. 2. de Nat. Deor.
Acouardar a outrem. Effœmino, as. pen. c. cum accusatiuo, Cic. 2. de Natur. Deor.
couçear, i. dar couces. Calcitro, as, pen. c. Cic. pro Cælio, Plin lib. 30. c. 16.
Cædere calcibus, Plaut. Pænulo. 9.
Verberare calcibus. Virg. 10. Æneid.
Petere calcibus. Horat. 2 Serm. Sat. 1.
couce. Calcitratus, us, pen. prod. verbale. Plin. lib. 8. cap. 44.
Calx, calcis, Terent. Phorm. 1. 2. Aduersum stimulum calces. ex Donato.
Turnebus tamẽ vir doctissimus, illic calces verbum esse contendit, cuius opinio mihi magis probatur.

cousa, que dá couces. Calcitrosus, a, um, p. prod. adiect. Columel. lib. 2 cap. 2.
Homem, que dá couces. Calcitro, p. c. calcitronis, Plaut. Asinar. 8.
couçoeyra. Cardo, cardinis. g. m. In eo cardo rei vertitur, Cicero 4. *Naquelle, ou nelle está a chaue do jogo.*
coura. Penula scortea, Martial. lib. 14. Vel, Thorax scorteus. Thorax pelliceus.
couraças. Thorax ferreus.
couro. Corium, ij.
Canis à corio. Adag. Horat. 2. Serm. Saty. 4. *Vezou a velha o mel, comello quer; ou vezou os bredos, quer comelos.*
cousa. Res, rei.
coutada. Saltus circumdatus.
coutada, que se guarda. Saltus prohibitus.
couteyro. Custos saltus.
couto. Asylum, i, Cic 3. Verr.
coue. Caulis, caulis. gen. m. Plin. lib. 18. cap. 7. Brassica, æ, pen. corr. Cicero 2. de Natur. Deor. Cato de Re rustica cap. 156.
coue Murciana. Brassica capitata, Thesaur.
coyxa da parte de dentro. Femen, feminis, p. cor. N. gen. Columel. lib. 6. capit. 2. Cicer. 6. Verr.
coyxa da parte de fora. Femur, femoris, p. cor. N. g. Cic. de Clar. Orat. Plaut. Milite. 5.
coxim. Stragulum, i, pen. corr.
coyxo, ou coyxa, aliàs manco, ou manca de hũ pé. Claudus, a, um. adiect. Cicer. in Pisonem, & lib. 1. de Natur. Deor.
coyxear, aliàs manquejar de hum pee. Claudico, as, pen. corr.
Ex vulnere accepto claudicare, Cicer. 2. de Orat.
Claudico, per metaphoram, de multis rebus dicitur apud Cic. & Liu. passim. Vt. claudicare in officio aliquo, Cicer. lib. 1. Offic.
Claudicat Amicitia, Cicer. lib. 1. de Finib.
cozer, ou cozinhar. Coquo, is, coxi, coctum.
cozedura. Coctura, æ, penultim. prod. Coctio, onis. Plin. lib. 10. cap. 9. Columel. lib. 12. cap. 18.
cousa boa, & facil de cozer. Coctibilis, & hoc coctibile, pen. prod. adiectiuum.
Coctiuus, a, uum, pen. prod. adiectiuum.
Coctibilis caro, Plin. lib. 16. cap. 6. Alij legunt coquibilis.

Coctiuum ligumen. Coctiua castanea. Pli. lib. 15. cap. 23.

cousa, que se faz cozendo. Coctilis, & hoc coctile, p.c. adiect. Vt,

Coctiles tegulæ. Lacterculus coctilis, Curtius lib. 5.

Muri coctiles, idest lateritij, Ouid. lib. 4. Metam.

cozinha onde se guisa de comer. Coquina, æ, p.p. Culina, æ, penult. prod. Plaut. Mostell. Donatus in primo Actu Andriæ, Cic. Cassio lib. 15. epist. 18.

Cousa de cozinha. Coquinarius, a, ium, adiect. Vasa coquinaria, Plin. lib. 33. c. 11.

Moço da cozinha. Mediastinus, i, p.p. Cic. 2. in Catilin. Colum. lib. 1. c. 9.

cozinheiro. Coquus, i. Vel, Cocus, coci. Cicero pro Sexto Roscio.

Malcozinhado, i. logar onde se vẽde caldo, & carne cozida. Coquinum forum, Plau. Pseud. 13. Forum coquinum qui vocant, stultè vocant. Nam non coquinum est, verùm furinum est forum.

cozer a bebedisse. Edormire crapulam, Cic. 2. Phil. Edormi crapulam, & exhala.

crauo, instrumento musico. Barbitus, i, p.c. m.g. Barbitos, i, p.c. f.g.

Barbiton, i, p. c. n.g.

Horat. 1. Carm. Ode 32. Age dic latinum barbite carmen.

Ouid. epist. 21. Non facit ad lacrymas barbitos vlla meas.

Lesboum barbiton, Horat. 1. Car. Ode 1.

crauo, erua cheyrosa. Cariophyllus, i. Mathiol. in lib. 2. Diosc. c. 158.

crauo, specie, que vem da India. Cariophyllum, i, Plin. lib. 2. c. 7.

craueiro, i. logar de muytos crauos. Locus cariophyllis consitus.

crauo, ou prego. Clauus, i, m.g.

Pregar crauo, ou prego. Figere clauum, Horat. 3. Carm. Ode 24.

crauo, ou prego com cabeça. Clauus capitatus, Varro lib. 2. de Re rust. c. 9.

crecer. Vide *abayxo*.

crer. Credo, is, credidi, p.c. creditum, p.c. Vel, Fidem habere alicui, Cic. 7. Ver.

Credere alicui, quod dicit, Ter. Eun. 4. 4.

Credo ne tibi hoc nunc, peperisse hanc è Pamphilo? Ter. And. 3. 2.

Credo te credere, Ter. Andr. 5. 4.

Credere alicui de aliqua re, Cic. Att. lib. 8.

Non sum (mihi crede) mentis compos.

Credere se alicui, *Confiarse d'alguem*. Plaut. Trinum. 4.

Hostibus perfidis se credere, Horat. 3. Car. Ode 5. *Confiarse nos inimigos*.

crente cousa, i. cousa que crê. Credulus, a, um, p.c. adiect. Vt,

Senes creduli, Cic. de Amic. & de Senect.

Præbere se credulum, Cic. Att. lib. 15.

Homines creduli, Cic. 2. de Diuin.

Spes credula, Horat. 4. Carm. Ode 1.

crença, credulidade, ou facilidade em crer. Credulitas, p.c. credulitatis, f.g. Plancus Ciceroni lib. 10. epist. 23. Martial. lib. 5. 1.

Damno esse solet puellis credulitas. Ouid. epist. 16.

Cousa facil de ser crida. Credibilis, & e, p.corr. adiectiuum. Vt,

Coniectura rei alicuius credibilis, Cic. 2. de Diuinat.

crediuelmente, i. com credulidade. Credibilitèr, p.c. aduerb. Cic. pro Deiotaro.

crecer. Cresco, cis, creui, cretum. Adolesco, cis, adoleui, p.p. adultum. Glisco, cis.

Cic. 2. de Diuin. Ostreisq; & conchilijs, omnibus contingere, vt cum luna paritèr crescant, paritèrq; decrescant.

Adolescit cupiditas, Cic. 5. de Finib.

Adolescit ætas, Virg. 2. Georg.

Accenso gliscit violentia Turno, Virgil. 12. Æneid.

Ad iuuenilem libidinem copia voluptatum gliscit illa, vt ignis oleo, Cicero in Hortensio.

Adolesco, *tambem significa ser queymado em sacrificio*. Virg. 4. Georg. Adolescunt ignibus aræ.

crecida cousa. Adultus, a, um. Particip. siue nomen ex participio. Vt,

Adulta virgo. Cic. in Bruto.

Ætate adulta puer. Cic. 5. Ver.

Adulta vrbs, Cic. in Bruto.

Adulta pestis, Cic. in Catilin.

Cretus, a, um, Partic. idem est, quod natus. Virg. 2. Æneid. Hortamur fari quo sanguine cretus.

Sanguine cretus Sysiphio, Ouid. 13. Met.

A sanguine Troiano cretus, Virg. 1. Æneid.

cousa

cousa que crece. Crecens,tis, Particip. Vt, Crescentes morbi,Cic.2.de Diuin.
Crescentes anni,Ouid.10.Metam.
crecimento. Incrementum,i,Cic.2.de Fin.
Accretio,onis, Cic.1.Tuscul. Lunamq; accretione,& diminutione luminis quasi fastorum notantem,& significantem dies.
crecer as aruores. Pullulo,as,p.c. Virg.2.Geor. Plin.lib.17.c.10.
crecer o rio. Inundo,as,Cic.1.de Nat.Deor.
crecimento do Rio. Inundatio,onis, Colum.li.3.c.11.Plin.lib.16.c.36.
crecimento da Maré. Accessus maris, Cicero 2.de Diuinat.
credito. Fides,fidei,f.g.
Dar credito. Habere fidem alicui. Cic.7.Verr.& lib.2. Offic.
Ter credito. Habere auctoritatem, Cicero pro Flacco. Alij scribunt authoritatem.
Perder o credito. Amittere auctoritatem,Cicer.4.Academ.
Perdere fidem, Plaut.Epid.5.
Credo. Symbolum Apostolorum. Vel,Oratio Apostolorum.
Credor. Creditor, p.c.creditoris, Cicer.3 Verr. Horat.2.Serm.Sat.3.
Crespa cousa. Crispus,a,um,adiect.Cic.3.Tusc.
Crispatus,a,um, Particip. Claudianus lib.2. de Raptu Proserpinæ.
Fazer crespo. Crispo,as,actiuum, Colum.lib.10. Statius lib.8.Thebaid.
Crespina de rede. Reticulus,i, vel reticulum,i, pen.corr.
Crestar ao fogo. Suburo,as,p.p. subussi, subustum,Sueton.in Augusto,c.68.
Crestada cousa ao fogo. Subustus,a,um,Particip.
Crestar colmeás. Castrare aluearia.Columel.lib.9.cap.15.
Criar, aliàs fazer de nouo. Creo,as,aui,atum. Vt, Creare consules,Cic.Att.lib.9.
Creare magistratum,Cic.2.de Diuin.
Creare ducem bello gerendo, Liuius 1.ab Vrbe.
Criador nesta forma. Creator, p.prod. creatoris.
Procreator,oris.
Creator vrbis Romæ Romulus, Cicero pro Corn.Balbo.
Rerum creator,& opifex,Lucan.lib.10.
Procreator mundi Deus,Cic. de Vniuersit.
Criadóra assi. Creatrix,creatricis, p.p.g.f.
Rerum creatrix natura.Lucret.lib 2.
Dira bellorum creatrix.Silius lib.15.
Almus,a,um,adiect. Vt,lux alma, Virgil. 1.Æneid.
Nutrix alma,Plaut.Curcul.7.
Criar de pequeno. Nutrio,is,nutriui,nutritum, pen.prod.
Educo, as,p.c.Cic.3.de Finib.
Nutrico,as,p.p. Plaut.Mercat.9.
Nutricor,p.p.nutricaris.Deponens, Cic.2. de Nat.Deor.
Educo,educis,p.p. Cic.2.de Orat.Virgil.4. Georg.Ter Adelph.1.1. & Actu 1.Scen.6.
cousa criada nesta forma. Nutritus,a,um, p.p.
Educatus,a,um,p.p.Particip.
Lacte ferino nutritus,Oui.3.Trist.eleg.11.
Educatus ad turpitudinem,Cic.5.Ver.
Eductus,a,um,Partic. Ter. Heaut.Actu 2. Serm.1.& in Andr.5.4.
criador assi. Nutritor,p.p.nutritoris, Sueton. de Claris Grammaticis.
Nutritius,ij,Cæs.3.bel.Ciuil.
Educator,p.p.educatoris, Cic.pro Planc.
Criadora, que cria. Nutrix nutricis, p.p.g.f. Cic. de Amicit.
Educatrix,educatricis,pen.prod.g.f.Cic.1. de Legib.
Criação. Educatio,onis, Cic.3.de Finib.& 3. de Legib.
Nutricatio,onis. Var.li.1.de Re rust.c.44.
Nutricatus,us,p.p.Plaut.Milite 10.
criado, que serue. Famulus,i,p.c.g.m.
Minister,ministri,g.m.Cic.2.Offi.de Amic. & lib.1. de Orat.
Criada, que serue. Famula,æ,p.c.g.f.
Ministra,æ,Cic.5.Tuscul.lib.1.Offic.& lib. 2.de Finib.
Criado pòr alguem. Alumnus,i.
Criada pòr alguem. Alumna,æ.
Alumnus est,qui ab aliquo alitus est, & refertur propriè ad nutritium, vel ad nutricem. Vt,alumnus meus,i.quem educaui, Cic.in Verrinis.
Alumnus ponitur interdum actiuè pro eo, qui alit. Plin.lib.3. c.5. Terra omnium terrarum alumna,eadem & parens numine Deûm electa. De Italia loquitur.
Mal criado, aliàs mal ensinado, & descortez. Vide *Mal ensinado.*
Criança, i, minino. Pupillus infans. Puellus infans.

fans. Puer infans.

criança,i.minina. Pupilla infans, Cicer.3.Verr. Puella infans, Horat.2.epist.1.

Si infans inueniatur absolutè, subaudiendum est omnino aliquod substantiuũ, quũ infans sit adiectiuum, vt ex sequentibus patebit.

Cicer. Attic. lib.10.epist.vlt. Illa Hortensia omnia fuerunt infantia.

Ouid.in Ibin. Gutturaq; imbuerant infantia lacte canino.

Ouid.4. Fast. Tutus, vt infanti vagiatore puer.

criança,i.cortesia. Vrbanitas,p.cor.vrbanitatis, Cic.pro Cælio,& lib 1.de Fin.

Ciuilitas,p.c.ciuilitatis, Sueton.in August. c.51. Quintil.lib.2 c.15.

Maa criança,i.mao ensino. Rusticitas,p.c.rusticitatis, Ouid.epist.16.& epist.19.

crime. Crimen,criminis,p.c.g.n.

Delictum,i, vtrumq; apud Cic.

cousa,que comete crimes. Criminosus,a,um, p.c. adiect. Cic pro Cluent.

crismar. Sacro chrysmate confirmare.

crisma Sacrum chrysma. Vel,confirmationis sacramentum.

christão Christianus,i. Christicola,æ,p.c.

christão nouo. Neophytus,i,p.c. Vel, Neochristianus,i, p.p.

Nouus, vel nouitius christianæ religionis professor.

christão velho. Veteranus, vel antiquus legis christianæ professor.

Pedro he christão velho. Petrus ab antiquis fidei christianæ professoribus originẽ ducit.

christão verdadeiro. Orthodoxus,i.

como christão. Christiano more. Vel Catholicè.

christandade. Ecclesia catholica. Vel, Christianismus,i.

crista dos pauões,galos,&c. Crista,æ, Plinius lib. 10.cap.29.

Apex,apicis,p.c.m.g. Plin.lib.11.c.37.

cristal. Crystallus,i,g.f. Crystallum,i,g.n. Plin. lib.37.c.2.

cousa de cristal. Crystallinus,a,um,p.c.

Pila crystallina, Plin.lib.37.c.2.

Pocula crystallina, Pli.in proœmio li.33.

cristel. Clyster,clysteris, pen.prod. Plin.lib. 20 cap.2.

cristel,i.o instrumento com que se lança o cristel. Clyster,clysteris, Vlpian in l. Item si obstetrix. D.ad leg.Aquil.

criuo. Cribrum,cribri, Cic.2.de Diuin.

Vannus,i, Virg.1.Georg. Colum.lib.2.c.21.

Cribro aquam gerere, vel haurire, Adag. Plaut.Pseud.3. *Trabalhar deualde.*

criuar com criuo. Cribro,as, Pli.lib.5.cap.5.

Cribro incernere. Colum.lib.5.cap.6. Plin. lib.18.cap.11.

Cribro frumenta purgare.

crua cousa,i.não cozida. Crudus,a,ũ,adiect. Vt, cruda caro. Crudus cibus, i.indigestus. Iuuen. Sat.1.

Cruda poma. *Maçãas verdes.* Cic.de Senect.

crueza do estomago. Cruditas,pen.corr.cruditatis. Vt,

Cruditas causa est morbi, Cic.de Fato.

Carere cruditate, Cic.de Senect.

Encruarse. Crudesco,cis. Vt,

Crudescit morbus,i,fit validior. Virgil.3. Georg.

Crudescit pugna,i, crudelior fit. Virg.Æn.11.

crua cousa,ou cruel. Inhumanus,a,um, p.prod. Agrestis,& e. Durus,a,um.

Ferreus,ea,eum. Sæuus,a,um.

Crudelis,& e,p.p. Immitis, & e,p p.

Sanguinarius,a,ium. Atrox, atrocis, p.p. adiectiua. Vt,

Ligures montani duri,atq; agrestes, Cicero de lege Agraria.

Inhumanus homo, Cic.4 Verr.

Ferreus essem si te non amarem, Cic. Trebonio,lib 15.epist.vltima.

Crudelis in liberos,& in sanguinem suum, Cic.1.de Finib.

Iuuentus sanguinaria, Cic. Attico lib.2.22.

Amore sæuo saucia Medea, Cic.pro Cælio.

Achilles immitis, Virg 1.Æneid.

Res scelesta,atrox,nefaria, Cic pro Sexto Roscio.

crueldade. Crudelitas,p.c.crudelitatis, Cicero pro Sylla,& Ver.5.

Sæuitia,æ, Cic.in Partitionib.

Inhumanitas,pen.c.inhumanitatis, Cicero Philipp.2.

Atrocitas,p.cor.atrocitatis, Cicero 6.Verr. & Q.Frat.lib.1.2.

cruelmente. Crudeliter,pen cor.aduerb. Cicero lib.1.Offic.

Atrocitèr,p.c.aduerb. Cic.7.Ver.

Inhumanè,p.p.aduerb.Cic.3.Offic.
Inhumanitèr,p.c.aduerb. Cic. Quinto Fr. lib.3.17.
Muyto cruelmente, ou com muyta crueldade. Crudelissime,penul.corr.aduerb. Cic.pro Sylla,& Philip.1.
cruz. Crux,crucis,f.g.
Fazer o sinal da cruz. Munire se signo crucis, Salutifero crucis signo frontem armare.
crucificar. Crucifigo,is,p.p.crucifixi,crucifixũ, Plin.lib.8.c.16.
Cruci affigere,vel ad crucem, Liu,8.bell. Pun.
Agere in crucem,Cic.5.de Finib.
Tollere in crucem,Cic.7.Ver.
Suffigere in crucem,Horat.1.Ser.Sat.3.
crucificada cousa. Crucifixus,a,um, Particip, Sueton.in Domitiano,c,10.
crucifixo. Imago, vel effigies Christi cruci affixi,vel ad crucem.
Effigies Christi crucifixi.
cruzeiro he o mesmo, que cruz.
cruzado. Contussis,is,Budæus, Macrob,lib.3. Saturnalium cap.17.
Aureus,ei.
cuba. Cupa,æ,Cicero in Pisonem,Hor.1.Serm. Satyr.2.
cubrir. Tego,is,texi,tectũ.Operio,operis, p.c. operui,opertum.
Obruo,obruis,obrui,obrutum,p.c.
Velo,as,aui, atum. Obtendo, is, obtendi, Obtensum,& obtentum. Vt,
Vultu dolorem animi tegere, Cic.2.Ver.
Nox operit terras,Virg.4.Æneid.
Velare caput,Cic.pro Domo sua.
Delubra fronde velare,Virg.2.Æneid.
Thesaurum terra obruere,Cic.de Senect,
Inuolucris tegere,& obtendere velis, Cic, Q.Frat.lib.1.1.
Rationem turpitudini obtendere, Pli.Iun. lib.6.epist.8.
cuberta cousa. Tectus,a.um. Opertus,a,um.
Velatus,a,um,p.p.Obrutus,a,um, pe.corr. Particip. Vt,
Innocentia tectus,Cic.pro lege Manil.
Antrum tectum arboribus, Ouid.12.Met.
Opertus dedecore,vel contumelia, Cic.pro Cluentio,& Ver. 6.
Operto capite esse,Cic.de Senect.
Capite velato,tecto,& operto, Cic.lib.2.de Nat.Deor.
Pennis nigris velata monedula, Ouid.7. Metam.
Semina obrura longis sulcis, Ouid.1.Met.
Obrutis insanis esset adulter aquis, Ouid. epistol.1.
cubertamente. Tectè,aduerb. Cicero Attic.lib. 1.epist.9.
Tectius,aduerbium comparatiuum, Cicer. Pæto lib.9.22.
cuberta da cama, aliàs manta, ou cobertor. Lodix, lodicis,p.p.f.g.Iuuen.Sat.6.& 7.
cuberta das bestas. Dorsualia, ium. Iulius Capitolinus.
cubricama. Lecti tegumentum.
cuberta da nao. Tabulatum,i, p.p.
cubertos, ou balcoadas, ou alpendres nas praças, ou ruas. Pergula,æ,p.cor.Plinius lib.35.c.10. Budæus.
cuco aue. Cucullus,i,p.co .vel,cucullus,i,m.g, Horat.1.Ser.Sat.7.Pli.lib.18. Plau.Asin.16.
Coccyx,coccycis,vel coccygis,p.cor.Plin, lib.10 cap.9.
cantar o cuco. Cuculo,as,p.c. Auct. Philomel.7.
Et cuculi cuculant,fritinit rauca cicada.
cucullo nas medidas. Auctariũ,ij,Plaut.Merc.8.
Cumulus,i,p.cor. Festus. Additamentum,i, Cic.pro Sextio.
Accessio,onis,Cicero 5.Verr. Mantissa, æ, Lucillus.
cucuruto, ou corucho das gayolas, ou de cousa semelhante. Vertex,verticis,p.c.m.g.
cueyros. Crepundia,orum,Cic.in Brut.Thes.
cuydar. Cogito,as,p.c.Cic.pro Mil. & Offic.1.
Meditor,p.c.meditaris,Cic.4.Tusc.
Puto,as,Teren.Eunuch.4.2.
Multa putant, sortemq; animo miseratus iniquam, Virg.6. Æneid.
cuydar, i. ter pera si. Opinor,p.p.opinaris.
Existimo,as,p.c.Reor,reris,ratus sum.omnia apud Cic.lib.2.Offic.4. Academ. & pro Cælio, Virg.6.Æneid.
cousa, que cuyda. Cogitãs, p.c.cogitãtis, Partic. Quintil.lib.1.1.c.2.
Meditans,p.c.meditantis,Partic. Horat.2. Carm. Ode 22.
Meditatus,a, um, p.p. Participium actiuæ significationis.
Cic.pro Quinctio, in Siciliam paratus ad prædam,meditatusq; venire cupiebat.

Ter.

Terent.And.2.4. Venit meditatus alicunde ex solo loco.
*cousa cuydada.*Cogitatus,a,um,p.p.
Meditatus,a,um,p.prod.Participia passiuę significationis.
Cic.2.Phil.Meditatum,& cogitatũ scelus.
Cic.1.Offic.Leuiora enim sunt ea,quæ repentino aliquo motu accidunt, quàm ea, quæ meditata,& præparata inferuntur.
Terent.Phor.2.1. Meditata mihi sunt omnia mea incommoda.
Cicer.de Senect. Multum & diu cogitatas res afferre.
cuydo,aliàs pensamento. Cogitatio, onis. Vt, Abijcere cogitationes suas in rē humilē, & contemptam,Cic.de Amic.
*cuydãdo primeiro.*Cogitatè,p.p.Cogitato, p.p. aduerbia.
Cic.pro Archia.Quæ verò accuratè, cogitatèq; scripsisset, ea sic vidi probari,&c.
Cic.1.Offic.Sed in omni iustitia per multum interest, vtrum perturbatione aliqua animi, quæ plerumq; breuis est, & ad tēpus an consulto & cogitato fiat iniuria.
*cuydado.*Cura,æ.Solicitudo, p.p. solicitudinis, p.c.Alij scribunt duplici,l.
*Ser molestado com cuydados.*Curis confici, Cic.1. de Finib.
Solicitudine vrgeri, Cicero Attico lib.16. epistol.116.
Solicitudine exedi,Cic.1.de Finib.
*Liurar de cuydados.*Leuare aliquem cura, Cic. de Clar.Orat.
Cura & solicitudine aliquem liberare, Cic. Dolabellæ in epist.ad Atti. lib.6.epist.15.
Estar liure de cuydados. Solui à cura,& liberari,Cic.pro Domo sua.
Sine cura esse,Cic.Q.Fr.lib.3.20.
*Ter cuydados.*Habere solicitudinem, Cicer.pro Cluentio.
In cura esse, Cic.famil.6.
Ter cuydado de algũa cousa,aliàs negoceala. Agere,vel curare rem aliquam, Cicero Pæto lib.9.24.
Studiosè diligenterq; aliquid curare,Cicer. Attico lib.16.
Cura,vt valeas,Cic.Cornif.lib.12. epist.28.
Animi conscientiam non curat improbus, Cic.2. de Finib.
Curare alicui pecuniam,Cic.Q.F.lib.2.8.

*Ter cuydado de si mesmo.*Seipsum curare, Cic.9. Philip.
*cuytada cousa.*Miser,misera,miserum, pen.cor. adiect.Cic.multis in locis.
*cuytadinha cousa.*Misellus,a,um,adiect. Cicer. Terentiæ lib.14.epist.4.
cuytadamente,i.como cuytado. Miser, pen.c.aduerb.Cic.3.de Finib.& Q.Frat.lib.1.3.
cousa muyto cuytada. Miserrimus,a, um, p.cor. adiect.Cic.Terentię lib.14.epist.2.& 3.
culpa. Culpa,æ. Noxa,æ, Vt,minimæ noxæ, & minora peccata,Cic.pro Rosc.Amer.
Alia omnis penes milites noxa erat,Liu.3, ab Vrbe.
Por minha culpa. Mea culpa,in ablatiuo, Cicer. in Orat.Plaut.Cistel.2.
*Por tua culpa.*Tua culpa, Cic.in Orat.
Desculpar a outrem. Dimouere culpam ab aliquo,Cic.2.de Inuent.
Aliquem ex culpa eximere,Cic,ibidem.
Liberare aliquem culpa,Cic. Att.lib.13.
Tornar a culpa a outrē..Deriuare culpam in aliquem,Cic.4.Ver
Transferre culpam in alium, Cicer.Attico lib.15.
Conijcere culpam in aliquem, Cæsar,4. bell.Gall.
Impingere culpã in aliquē,Plaut.Milit.12.
Conferre culpam in alium, Cic.Att.lib.9. Terent.Eunuch.2,3.
Culpo,as,Cic.in Sallust.Ter.Eunuch.2.3.
*Ter culpa.*Esse in culpa,Cic.de Amic.
Estar sem culpa.i.não ter culpa. Carere culpa, Cic.Torquato lib.6.epist.1.
Abhorrere à culpa,Cic.2.de Inuent.
Remoueri à culpa,Cic.pro Muręna.
Extra culpam esse,Cic.7.Verr.
Mostrarse sem culpa. Extra omnem culpam se se ponere,Cic.2.de Vniuersit.
*culpar.*Culpo,as. Vt, culpare patientiam alicuius,Cic.in Sallust.
Culpare facinus,Ouid.epist.6.
*culpado.*Reus. rei. Vt,Ambitus reus, Cicero Attico lib.4.
Auaritię reus,Cic.pro Flacco.
Alienæ culpæ reus, Liu.4 bell.Pun.
culpar a outrem na morte d'alguem. Facere aliquem reum rei capitalis,Cic.4.Verr.
*Darse culpado na morte d'algum, ou darse por matador.*Supponere se reum mortis,Cicer.pro Deiotaro.

cume de casa, ou de qualquer edificio, ou cousa semelhante. Culmen, culminis, p.c.
Altitudo, p.p. altitudinis, p.c.
Fastigium, ij, Virg. 1. & 2. Æneid.
Traue que serue de cume. Columen, p.c. columinis. Vitruuius lib. 4. c. 2.
Culmen ædium, Liu. 7. bell. Pun. Virg. lib. 2. Æneid.
Altitudo ædium, Cic. 3. Offic.
Summitas, p.c. summitatis, apud Thesaur. absq; testimonio.
Vertex, verticis, p.c.g.m.
Encumiar, aliàs fazer cume. Fastigio, as, Plin. lib. 18. c. 7. Vel in fastigium erigere.
Cucumino, as, p.c. Ouid. 3. Metam.
Encumiada cousa com cume. Fastigiatus, a, ũ, p.p. Participium, Liu. lib. 7. bell. Maced. Plin. lib. 18. c. 18.
Cacuminatus, a, um, pen. prod. adiectiuum, Plin. lib. 10. c. 52.
cume de monte. Vertex montis, Cic. 6. Verr.
Cacumina montium, Plin. lib. 6. c. 7.
Apex montis, Silius lib. 22.
cunha. Cuneus, ei, g.m. Cic. 2. Tusc.
Fender com cunhas. Cuneis findere, vel scindere, Virg. 1. & 2. Georg.
cunha pequena. Cuneolus, i, p.c. Diminutiuum, Cic. de Vniuersit.
Acunhar com cunhas. Cuneo, eas, Pli. lib. 16. cap. 40. & lib. 3. c. 3.
Fazer entrar as cunhas. Adigere cuneos. Vel cuneos vi impellere.
cousa feyta a modo de cunha. Cuneatus, a, um, nomen ex particip. Liuius. lib. 9. ab Vrbe. Ouid. 13. Metam. Colum. lib. 5. c. 2.
cunhar moeda. Cudere nummos.
cunho de moeda. Signum, i.
cunhado irmão da molher, ou do marido. Leuir, leuiri, p.c.m.g. ex Festo, & Nonio.
Modestinus de gradibus affinitatis, in l. nõ facile.
cunhado casado com irmaã. Sororis maritus, Cic. pro Rabirio perduel. reo.
cunhada casada com meu irmão. Fratria, æ, ex Festo.
Glos, gloris. Modestinus in l. 4. de gradibus affinitatis.
Vel fratris vxor.
cunhada irmaã do marido. Glos, gloris, fœm. g. Festus, & Nonius.
cunhadas casadas com dous irmãos. Ianitrices. Modestinus in l. non facile. §. affines sunt. D. de gradibus cognationum. Vel, Fratriæ, in plurali, ex Festo apud Thes.
cunhadio. Affinitas, p.c. affinitatis, Cic. 1. Offic. & pro Cluentio.
Cura da Igreja. Pastoris Vicarius.
Cura confirmado, i. com titulo. Rector, oris, Tridẽ. sess. 21. c. 4. de Reformat.
Animarum pastor.
Parochus, i, p.c. Tridentin. sess. 24. cap. 4. de Reformat.
Cura q̃ o medico faz aos enfermos. Curatio, onis. Cic. Tironi lib. 6. epist. 6. De medico, & tu bene existimari scribis, & ego sic audio, sed plane curationes eius non probo.
Curar os doentes. Curare ægrotos, Cic. pro Rosc. Amer. Plaut. Capt. 4.
Curador, que tem cargo de fazer, ou mandar fazer algũa cousa. Curator, p.p. curatoris.
Curatóres vrbis, & annonæ ædiles, Cic. 3. de Legib.
Reficiendis muris curator Demosthenes fuit, Cic. de Optim. gen. Orat.
Præficere curatorem, qui statutis faciundis præsit, Cic. 4. Verr.
Curador, que se da aos menores, ou mentecaptos. Curator, oris. §. 1. Institut. de Curatoribus.
curiosa cousa. Curiosus, a, um, p.p. adiectiuum, Cic. varijs in locis.
curiosidade. Curiositas, p.c. curiositatis. Cicero Attico lib. 2.
curiosamente. i. com curiosidade. Curiosè, pen.p. aduerb. Plin. lib. 18. c. 3.
com mayor curiosidade. Curiosius, Cicer. de Clar. Orator.
Curuja aue. Noctua, æ. Cic. Quint. Fr. lib. 2. 16. Virg. 1. Georg.
Nycticorax, p.c. nycticoracis, pen. cor. m.g. D. Hieron. in fi. epist. ad Suniam, & Fretelã.
Curral. Stabulum, i, p.c. Apuleius apud Thes.
Curral de boys. Bubile, bubilis, p.p. g.n. Vel, Bouile, is, Colum. lib. 5. c. 6.
curral de cabras. Caprile, is, p.p.g.n. Plin. lib. 28. cap. 10.
Curral de cabritos. Hędile, is, p.p.g.n. Horat. 1. Carm. Ode 17.
curral de ouelhas. Ouile, is, p.p.g.n. Ouid. lib. 1. Trist. eleg. 1. Horat. Epid. 16.
Curral de gallinhas. Chors, chortis, g.f. Martialis Vel,

Vel,cohors,cohortis,Ouid.4.Fast.
Abstulerat illas cohortis aues.
curriqueyra cousa. Tritus,a,um, Participium. Vulgaris,& hoc vulgare, p.p. adiect. apud Cic.& alios.
Triuialis,& hoc triuiale,p.p.adiect.Iuuen. Saty.7.Quintil.lib.1.c.4.
curso. Cursus,us.
cursar. Cursum agere,vel peragere,
curta cousa. Curtus,a,um. Breuis,& hoc breue,adiect. *significão tambem estes nomes cousa pequena.* Cic.in Orat.& lib.4.de Finib.Pers. Sat.4.Horat.1.Serm.Sat.6.
Encurtar,aliàs fazer curto, ou diminuyr. Curto, as,Horat.2.Ser.Sat.2.
Rem curtare bona sua minuere,Pers.Sat.6
curto da vista. Lusciosus,a,um, Plin.lib.29. Plaut.Milite 6.
curto no falar. Taciturnus,a,um,adiect. Horat, 2.epist.2.& 3.Carm.Ode 29.
curteza no falar. Taciturnitas,pen.corr.taciturnitatis.
Cicer.2.de Inuent. Taciturnitas imitatur confessionem.
Cic.Att.lib.7.128.Suspicionem mihi maiorem tua taciturnitas attulerat.
curua da perna. Poples,poplitis,p.c.g.m. Virg. 12.Æneid. Ouid.6. 13.& 15.Met.Colum. lib.6.c.12.
Curua cousa. Curuus,a,um. Incuruus,a,um. Aduncus, a,um,adiect.
Incuruatus,a,um, p.prod. Inflexus,a,um. Curuatus,a,um,Particip.
Arator curuus,Virg.3.eclog.
Aratrum curuum,Virg.1.Georg.
Incuruus,& influxus bacillus, Cicero 1.de Diuinat.
Incurua arbor,Plin.lib.12.c.25.
Ceruix inflexa,Virg.3.Æneid.
Bacillus incuruatus,Cic.2.de Finib.
Corpuscula curuata,& quasi adunca,Cic.1. de Natur.Deor,
Vngues adunci,Cic,2.Tusc.
Aratrum aduncum.Ouid.2.Metam,
curuar. Curuo,as.Incuruo,as. Vt, curuare arcum manu.Stat.1.Achil.
Lances curuare,Horat.2.Ser,Sat.4.
Incuruare arcum validis viribus, Virg.5. Æneid.
curuarse. Incuruesco, incuruescis. Vt, ramus baccarum vbertate incuruescit, Cicero 1. Tusc.1.
Curuta peyxe. Melanûrus,i, p.p. Pli.lib.32.c.2. Cælius lib.25.cap.vltimo.
cuspir. Spuo,is,spui,sputum. Conspuo,is,conspui,consputum,p.p. Virg.4.Georg.
Saliuo,as,p p. Plin.lib.9.c.36. Colum.lib. 6.c.5.& c.37.
cuspir mutas vezes. Sputo,as,p.p. Consputo, as,p.p.frequentatiua.
Plaut.Mercat.4. Tua causa rupi ramices, iamdudum sputo sanguinem.
Cicer.Quinto Fratri lib.2. epist. 7. Hora fere nona,quasi signo dato. Clodiani nostros consputare cœperunt.
cuspida cousa. Consputus,a,um,p.p. Particip. Plaut.ab omnibus derisus,atq; cõsputus.
Lançar de si cuspindo,ou com desprezo. Respuo, is,cum accusatiuo,Cic.pro Cecinna.
Respuere ictus, *lançar de si os golpes,* Plinius lib.7.cap.15.
cuspo. Sputum,i. Sputus,i,p.p. Saliua,æ, p.p. Mart.lib.2.Lucret.lib.6.Plin.lib.28.c.4.
cousa semelhante a cuspo,ou que sabe a cuspo. Saliuosus,a,um,p.p.adiect. Pli.lib.16.c.38.
custar. Sto,stas,steti,statum. Cõsto,as,constiti, p.c.cõstitum,p.c. *ambos nas terceiras pessoas, & no infinitiuo.*
Liu.lib 3.bell. Pun. Multorumq; sanguine, atque vulneribus ea pœnis victoria stetit.
Cic 7.Verr.Sit argumento tibi gratis constare nauem.
Cic,Attico lib.13.Prope dimidio minoris constabit isto loco.
Pretio magno stare,Horat.1.Ser. Sat.2.
Stat illi res centum talentis, Liu.4. bell. Maced.
Paterculus lib. 2.Vtriq; vindicta libertatis morte stetit. *Custoulhe a vida.*
custar caro. Carè constare. Cicer. Vel, Magno pretio stare,Horat.1.Ser. Sat.2.
custar barato. Vilissimè constare, Colum.lib. 9. cap.1.
custar de graça. Gratis constare,Cic.7.Verr.
custa,ou custas. Impensa,æ.Impensæ,arum. Expensa,æ. Expensum,i.
Sumptus,us. Plaut.Trucul.3. Cicero pro Rosc.Comœdo.5.Ver,lib.1. & 2. Officior. Antequam iret in exilium,& in Paradox.

çustosa cousa. Sumptuosus,a,um, adiectiuum. Vt, Sumptuosæ cœnę. Cicero Pæto lib.9. epist.23.in fine.
Ludi sumptuosiores, Cic.Quinto Fr.lib. 3.epist.24.
Sumptuosus etiam accipitur pro eo qui magnos sumptus facit, apud Ciceron. pro Cluent. & lib.2.de Orat.

çustosamente.Sumptuosè.p.p,aduerbium.Plin. epist.39.

çusto,aliàs preço.Pretium,ij.

custodia do sanctissimo Sacramẽto.Sacra pyxis.

cutilada.Vulnus,vulneris,p.c.

As cutiladas.Cæsim, aduerb. Liu.1.bell.Pun.

cutèlo.Culter,cultri,vel cultrum,i.

cutelo pequeno,aliàs faca pequena, ou caniuete. Cultellus,i,Dimin.Horat.1.epist.7. Colum. lib.12.c,14.

çafar.Attero,is,p.c.attriui,attritum,p.p.
Atterere herbas, Virg.4.Georg.
Imbelles atterit hasta manus, Propert.lib. 4.eleg.3.
Detero,is,p.c.detriui.p.p.attritum,p.p.Vt, deterere calces, Plaut.Mercat,22.

çafada cousa.Attritus,a,um,p.p. nomẽ ex participio,Virg.eclog.6. Et grauis attrita pẽdebat cantharus ansa.
Attritus vomer, Virg.1.Georg.
Detritus,a,um,p.p,Particip.

çafamento. Attritus,us,p.p. Vt. attritus calceamentorum, Plin.lib.28.cap.16. & lib. 30.cap.9.

çafira,pedra preciosa.Sapphirus,i,p.p,g.f. apud Thesaurum.
Sapphirinus,a,um,p.c.adiect. Vt,Sapphirinus lapis,Plin.lib.37.c.2.

çafões.Caligæ tumidæ,vel inflatæ. Vel, subligacula tumida,vel inflata.

çafra de ferreiro. Incus,incudis, p.p.g.f.Cic.1, de Nat.Deor.Virg.2.Georg,

Malhar na çafra.Tundere incudem, Ciceto 2. de Oratot.

çamarra de pelles. Rheno,rhenonis,m.g. Cæsar lib.6.bell.Gall.

çamo das aruores.Alburnum,i.Pli.lib.16.c.38.

çapateiro, Sutor,oris. Calceolarius,ij, Plaut. Aulul.4.& 15.Cic.pro Flacco.

cousa de çapateiro.Sutorius,a,um, adiect. Vt, atramentum sutorium,Plin.lib.20.c.12.

Tenda de çapateiro.Sutrina,æ,p.p. Liu.lib.3. bell.Pun.
Sutoris officina.

çapataria,i.rua onde trabalhão os çapateiros. Vicus sutorius.

çapato.Calceus,ei.Cic.1.de Inuent. Si multus erat in calceis puluis, ex itinere cum venire oportebat.

çapato picado. Calceus ad elegãtiã intercisus.

çapatinho.Calceolus,i,p.c.Dimin. Cic.lib.1. de Natur.Deor.

çapatos de malhoo.Pero,onis,Iuuen.Sat.4.

çapata de molher. Calceus muliebris.

çapato golpeado.Calceus fenestratus.

çapatada. Ictus calcei.

çapateta, Manuum pedumq; crepitus.

çapatear.Crepare manibus pedibusq;.

çargaço.Cisthus.i,Pli lib.24.c.10.

çarrafacar.Scarifico,as,p.c.Plin.lib.22.c.23.& lib.32.c.7.

çarrafacamento,ou çarrafacadura. Scarificatio, onis,Colum.lib.6. c.12.

çea. Cœna, æ.

çea pequena. Cænula,ę,p.c. Vel parua cænula, Martial.lib.5.

çear.Cœno,as. Vt,cœnare apud aliquem. Cic. Quinto Fratr.lib.2. epistol.8. & Lentulo lib.1.epist.2.

çear muytas vezes.Cœnito,as,p.c. Cic.Varroni lib.97. & Trebatio lib.7.16.

Sala onde se cea. Cœnatio,onis,f.g. Colum.lib. 1.c.6.Sueton.in Nerone cap.31.
Cœnaculum,i,p.c. Horat.1.epist.1. Varro lib.4,de lingua latina.

çebola,Cepa,æ.Vel cepe,indeclinabile, Persius Saty.4.Plin.lib.19.c.6.

çebolinho. Cepina,æ,p.p.Colum.lib.11.

çebolal,i.logar onde estão muytas cebolas.Cepina, æ.p.p.Colum.loco citato.

çebola albarãa.Scylla,scyllæ.Vel,scilla,ę,absq; y,Plin.lib.21.c.17.colum.lib,5.c.10.

çebola cecem. Lilium,ij.

cousa desta cebola. Lirinus,a,um,p.c. Vt,lirinũ oleum,Plin.lib.21.c.5.

çedola.Schedula,æ,pen.corr.Cicer. Cassio lib. 15.epist.16.

çedola de testamento.Codicilli,orum. Marcellus in l.Diui.§.Si post testamentum. D. de iure codicillorum.

çedo.i.aginha.Citò,aduerb. Terent.And.5.4.& Eunuch.3.3.

Prope

Propediem, aduerb. Terent. Heaut.1.1. Cic.3.Offic.

Tão cedo? Tam citò. Terent. Andr.5.4.

Mais cedo, i. mais aginha. Citiùs. Virg.1.Æne. Et dicto citius tumida æquora placat.

Muyto cedo, alias muyto aginha. Nimis citò. Cic. de Amicit. Citimèssi, p.c. aduerb. Plin. lib. 16.cap.40.

cedro arvore. Cedrus, i.g.f. Vt, cedrus antiqua. Virg.7.Æneid.

cousa de Cedro. Cedrinus, a, ùm, p.c. Pli.lib.13. cap.5. adiect.

Fruyto, que dá o cedro. Cedris, cedrídis, p.corr. Plin.lib.24 cap.5.

cegareda, aliàs cigarra. Cicada, æ, p.p.

cèga cousa, Cęcus, a, um. adiect. Obcæcatus, a, ū. p.p. Particip. Cic.in Pisone.& ad Senatum lib.15. epist.1.

Captus oculis. Cic.6.Verr.

Orbus luminis. Ouid. in Ibin.& 14. Met.

Cæcatus, a, um, pen.p. Particip. Vt, cæcata celeritate oratio. Cic.de Clar Orat.

cègar a outrē. Cæco, as, obcæco, as. Cic.4. Phil. pro Sextio, & 2.de Orat.

Priuare aliquem oculis. Cic.5.de Finib.

cègarse a si mesmo. Oculis se priuare. Cic.5.de Finib.

cegar, aliàs perder a vista. Oculos amittere. Cæs. lib.3. bell. Ciuil.

Oculis priuari.

cegueyra Cæcitas, p.c. cæcitatis. Cic.5.de Finib. & de Arusp. respons.

cegonha. Ciconia, æ. Iuuen.Saty.14. Serpente ciconia pullos Nutrit, & inuenta per deuia rura lacerta.

ceyfa. Messis, messis. Plin.lib.6.c.17. Var.lib.1. de Re rust.c.50.

Messio, onis, apud Thesaurum.

ceytil. Obolus, i, p.c. Terent. Andr.2.2.

celebrar. Celebro, as, p.c. Vt, celebrare domum alicuius, idest, frequentare.

Celebrantur viæ multitudine legatorum. Cic pro Sextio.

Laudes alicuius celebrare. Cic.pro Marcel.

celebrar i. dizer missa. Rem diuinam facere.

celestial cousa. Cælestis, & hoc cæleste. Vt, vis cælestis. Cic.2.de Diuinat.

Legiones cęlestes. Cic.Philip.5.

celestialmente. Cęlitùs, pen.corr. aduerb. Diuus Hieronymus.

celebro. Cerebrum, i, p.c. Cic.1.Tuscul.

cella como de frade. Cella, ę. Cicer.2. Philip. & Attico lib.14.

Cubiculum, i, p.c. Cic.4.Ver.

cella pequena. Cellula, ę, p.c.

celleyro de pão. Cella frumentaria. Granariū, ij. Varro lib.1. de Re rust. cap. 57. Horat.1. Serm.Saty.1.

Horreum, ei. Virg.1.Geórg. Cic.5.Verr. & lib.2.de Lege Agraria.

celeyreiro. Horrearius, ij. Vlpian.in l. Celsus, D.ad Exhibendum.

Cellarius, ij. Plaut.Capt.13. Colum. lib.11. cap.1.

cenoura. Pastinaca, ę, p.p. Plin.lib.19. cap.5. Colum.lib.9.cap.4.

centêo. Farrago, p.p. farraginis, g.f.

Secále, is, p.p.n.g. Vtrumq; apud Plinium lib.18.cap.16.

Muytos dizem, que Typha *significa centêo, mas enganãose, porque* Typha *significa outra cousa muyto differente do centeo; he hũ genero de espadana, á que os Portugueses chamamos tabua.* Dioscor. lib.3 c.127. Vide Lagunam.

cem vezes. Centiès, aduerb. Vt, centiès facta syngrapha. Cic. 2. Philip.

cento. Centū, nomen numerale indeclinabile. Cic.pro Milone, Hi centū dies penes accusatorem quum fuissent, ab eo ipso accusatore producti sunt.

centurião, Capitão de cem soldados. Cēturio, onis, Cæsar lib.1.bell.Gallic.

cenrrada. Lixiuium, ij, lixiuia, æ. Colum.lib.12. cap.16.

cousa de cenrrada. Lixiuius, a, ium, adiectiuum. Vt, lixiuius cinis, Plin.lib.14.c.20.

centóla. Echinus marinus. Horat. Epod.5.

centopea, bicho. Centipes, p.c. centipedis, p.c. Vel, Centipeda, ę, p.c.

Scolopendra, æ. Plin.lib.24.c.6.

Millepeda, æ, p.c. Plin.loco citato.

Multipes, p.c. multipedis, p.c. Plin.lib.22. cap.25. *nascem nas logeas de bayxo de pedras, ou de taboas.*

céo. Cælum, i.

céo estrelado. Stelliferum cęlum. Cic.de Somn. Scipionis.

céo da boca. Palatum, i, p.p.

cousa do céo. Cœlestis, & hoc cæleste. Vt, cælestis arcus. Plin.lib.12.c.24.

Morador do céo. Cælicola,æ,pen. corr.Virg.2. Æneid.
Me si cœlicolæ voluissent ducere vitam.
Cælites cælitum, pen.cor Cic.2.de Diuinat. Ego Deûm genus esse semper dixi,& dicã cælitum.
cepa.Vitis,vitis.
cepilho.Læuigatorium,ij. Nouum est.
cepilhar. Leuigo,as,p.c.Leuo,as. Statius lib.1. Thebaid.
cepo,prisão dos pés. Compes,compedis,p.c.g.f.
cepo,armadilha pera tomar aues pellos pés, ou outros animaes.Pedica,ę, pen.cor. Virg. lib.1. Georg.Tunc gruibus pedicas,& retia ponere ceruis.
cepo de carualho, ou de qualquer aruore. Truncus,i.
cera. Cera,ę. Vel,Cerula,æ.p.c. Diminut.Cic. Attico lib.16.
cera sobeja queyma a Igreja. Summum ius,summa iniuria,Prouerb.Cic.1.Offic.
Encerada cousa.Ceratus,a,um,p.prod.Particip. Vt,tabella cerata. Cic.1. Verr.
Puppes ceratę.Ouid.2.de Remedio.
Encerar. Cero,as. Colum.lib.12.c.50. vel,cera tegere.
Official,que faz obra de cera. Cerearius,ij. Cic.5. Verr.
cousa feyta de cera. Cereus,ea,eũ, adiect. Cic.3. de Natur.Deor.
Effigies cerea,Horat.1.Serm.Saty.8.
Regna cerea, i.aluearia,& apum cellulæ. Virg.4.Georg.
cirio de cera.Cereus,ei,substantiuũ.Cic.3. Offi. Martial lib.4. Hic tibi nocturnos præstabit cereus ignes.
cousa semelhante a cera, ou de cor de cera. Cerinus,a,um, p.c.adiect. Vt pruna cerina.Pli. lib.15.cap.13.
Vestimentum cerinum. Plaut. Epidico 5.
cerapez vnguento. Ceratum,i, pen.prod. vel cerotum,i,p.p.Plin.lib.13.c.22.Celsus lib.4. c.4.Mart.lib.11.epigr.99.
cera vermelha.Cera miniata.Cic.Att.lib 15.
cera das orelhas. Sordes aurium.
cerca,aliàs muro.Murus,i.
cercar de muro. Cingere muris. Virg.4. eclog.
Circundare muro.Virg.6.Æneid.
cerca de madeyra. Vallum,i.Cæs.2. bell.Gall.
cercar com cerca deste modo. Vallo,as.Cic.1.de Legib.
Cingere vallo,Cic.Attico lib.108.
Circundare vallo,vel sepire,Cic.Cat.lib.15. epist.4.
Munire vallo.Cic.2.de Natur.Deor.
cousa cercada cõ cerca nesta forma. Vallatus,a,ũ, p.p.Participium.Cic.pro Muræna.
Septus,a,um, Vt loca septa, Lucret.lib.6.
cercar com seue.Sepio,is,iui,itum.
cerca geralmente. Septum,i, vel septa, orũ. Virg.1.eclog.
Don orũ septa.Lucr.lib.1. Vide Varronẽ lib.1.de Re rust. cap.11.
cercar, aliàs pór cerco a algũa cidade, ou villa.
Obsideo,obsides,p.c. Cic.2. & 7. Philip.de Arusp.respons.& Post reditum in Senatu.
cerco assi.Obsessio,onis.Cic.pro Domo sua,& pro Cornel.Balbo.
Obsidio,onis.Cic. pro Muræna,& pro Rab. perduel.reo.
Obsidium,ij.Columel.lib.9.c.7.
cercada cousa nesta forma. Obsessus,a,ũ, Partic. Vt,legio vallis obsessa.Virg.10.Æneid.
Obsessis vijs, cõmeatu intercluso. Cęsar.3. bell.Gall.
cercador, que poem cerco. Obsessor, oris. Vt, Obsessor curię.Cic. pro Domo sua.
cercear. Circumcido,is,p.p.Amputo,as,p.cor.
cerceada cousa.Circumcisus,a,um,Particip.p.p. Amputatus,a,um,p.p Participium.
Cercear moeda.Tondere monetam, vel circumcidere.
cerceadura. Circumcisio,onis Lactãt.li.4.c.17.
Circumcisura,æ, p.p. Plin. lib.16. cap.40.
cerdeyra. Cerasus,i,p.c.g.f. Plin.lib.15.. c.15.
cereja.Cerasum,i,p.c.g.Neutri.Pli.loco citato.
cerdeyra braua, que não he enxertada. Cerasus syluestris.
cerejal.Locus cerasis consitus.
cergaço.Cisthus,i.f.g.Plin.lib.24.cap.10.
cerne das aruores. Carno,carnis,g.f. Pli.16.c.38.
ceroulas. Subligaculum,i,p.c.Subligar, pen.c. Subligaris,pen.prod.Cic.1.Offic. Pli.li.12. cap.14.
Campestre campestris Horat.1. epist.10.
cerrar. Claudo,is, clausi,clausum. Occludo,is. p.p.apud Cic.passim.
Obsero,as.p.c.Terent.Eunuch.4.5. Liuius lib.5.ab Vrbe.
cerrada cousa.Clausus,a, um, Occlusus,a, um p.p.

pen.prod.Obseratus,a,um, p.p. Participia.
Domus clausa. Cic.pro Quinctio,& 7.Ver.
Occlusum odium effundere. Cic. Lentulo lib.19.
Aures clausæ.Cic. 4.Tuscul.
Ædificia obserata.Liu. 5.ab Vrbe.
Aures obseratæ.Horat.Epod.Ode 17.
cerralhas erua Soncus,i,m.g Plin.lib.22.c.22.
certa cousa.Certus,a,um,adiect. Vt,patre certo nasci.Cic. pro Sext.Rosc.Amerino.
Liberi certi.Cic.1.de Inuent.
Res certas nuntiare. Cic. Cassio lib.12.4.
cousa muyto certa,aliàs certissima. Certissimus, a,um,p. c. adiect. Vt,
Matricida certissimus.Cic Quin. F.lib.1.2.
Pœnæ certissimæ in impios constitutę.Cic. in Pisonem.
certo he,aliàs isto he certo,e sem duuida.Certa res est.Terent.Andr.2.2.
Certum est.Terent.Eunuch.4.4.
Ter algũa cousa por certa,& verdadeira. Pro certo habere.Cic.Bruto.5.& Attico 9.
Pro certo aliquid putare.Cic.Attico 9.
Habere certum de aliquo.Cic.Cassio.lib.12. epist.5.
Pro comperto habere, Liuius lib.5. bell. Macedon.
contar algũa cousa por certa. Pro certo dicere. Terent.Adelph.3.4.
Não saber de certo. Nescire certum, Cicero pro Sylla.
Saber de certo.Certò scire.Cic.pro Cecinna.
Certò scire.Cic.Philip.12.Ter. Adelph.2.3.
Por certo,ou certamente. Certè. Certò, Nempè. Porrò. aduerbia apud Ciceronem passim.
Indubitantèr, aduerb. Plin.lib.18. cap.11.
Herclè.Herculè,pen.c.Herculès. Meherclè.
Meherculè.Meherculès,aduerb. Cic.&Ter. multis locis.
Certè,herclè.Terent.Andr.3.2.
certeza.Res certa. Cic.Cassio lib.11.epist.4.
certeiro em atirar.Certus iaculis. Valer.Flacc. lib.1.Argon.Vel,Optimus iaculator.
certidão.Testimonium,ij.
cerueja de beber.Ceruisia,æ. Plin.lib.22.c.25.
Vlpian.in l. si quis,§. 1. D. De tritico, vino,&c.
cerùda,erua.Chelidonia,ę.Plin.lib. 8. cap.27. & lib.25.c.8.
ceruilha dos pés.Pedúlis,is,p.p.

Ex doctissimo Turnebo apud Thesaurum.
cerua.Cerua,æ.Plin.lib.25.c.8.Virg.6.Æneid.
ceruo.Ceruus,i.Plin.lib.8.c.32.
cousa de ceruo,ou que pertence a ceruo. Ceruinus, a,um,p.p.adiect. Vt,
Ceruinus sanguis. Plin.lib.28.c.9.
Ceruina pellis.Horat.1.epist.2.
Ceruarius lupus, animal ex cerua,& lupo, aut lupa,& ceruo genitum. Plin.lib.8.c.22.
Ceruarium venenum:Plin.lib.27.cap.11.
cessar. Cesso,as, Desisto,is, destiti, destitum, pen. corr.
Non cessat de nobis detrahere.Ci.Att.li.11.
Cessare, & nihil agere. Cic.3. de Nat. Deor.
Cicer.7.Verr. Rogat, vt id facere desistant.
Causa desistere.Cicer.3.Offic.
Litibus desistere. Terent.Phorm.4.3.
cesta.Fiscina,æ, p.c. Vt, fiscina ficorum. Cic. pro Flacco.
Et facilis rubra texatur fiscina virga. Virg. lib.1.Georg.
Cista,ę. Horat.1. epist.18. Ouid.2. Metam.
cesta de vindimar,& que se poem na bica do lagar pera coar o mosto,que cae na dorna. Qualus,i. g.m.Virg.2.Geor.Tu spisso vimine qualos, Colàq; prelorum fumosis diripe tectis.
cesta pequena.Fiscella,æ.Cistula,æ,p.c.
Cistella,æ. Diminutiua.
Fiscellum,i.Diminut. Colum.lib.12.c.38.
Martial.lib.1.Terent.Eunuc.4.6.
cesto.Corbis,corbis,g,f.Cic.pro Sextio.
Cophinus,i,p.c.g.m.Iuuen.Saty.6.Colum. lib.11.c.3.
cestinho.Corbula,æ,p.c.Diminut.Varr.lib.1.de Re rust.cap.15.
cesto em que se daa a comida ás bestas.Pabulatoria corbis.Colum.lib.6.c.3.
cetro.Sceptrum,i. Cicer. pro Sextio. Virg. 9. Æneid.
ceuada.Hordeum,ei.
cousa de ceuada, ou feyta de ceuada. Hordeaceus, ca,um, adiect. Vt panis hordeaceus,Plin. lib.18.cap.11.
cousa,que se sostenta de ceuada. Hordearius,a,ũ, adiect.Plin.lib.18.cap.7.
ceuar,aliàs engordar. Sagino,as,pen.prod. cum accusatiuo.Columel.lib.6. cap.38. Cicero pro Sextio.
Pinguefacio,pinguefacis,p.cor. [Pli.lib.16. cap.44.

cousa ceuada, aliàs gorda. Saginatus,a,um . p.p. adiect.
Pinguis,& hoc pingue.adiect.
Porcus saginatus,Propert.lib.4.eleg.1.
Equi pingues sanguine humano. Ouid.9. Metam.
Oues pingues. Virg.6.eclog.
ceuadouro , aliàs logar onde se ceuão, ou engordão aues, ou cousas semelhantes pera comer. Saginarium, saginarij. Varr.lib.3. de Re rust. cap.10.
ceuadeyra,aliàs alforjas. Mantica,ę,p.c. Horat.2. Serm.Saty.6. Persius.Saty.4.
ceuadeyra da nao Velum mendicum. Fest. apud Thesaurum.
chacina. Bubula infumata.
chaço de pela. Iactus pilæ.
chacota. Cantiuncula,æ,p.c.Diminut.
chafariz. Stagnum,i.
chaga. Vlcus,vlceris, pen.corr.g.n.apud Plin. & Celsum passim.
chagar,i fazer chaga. Vlcero,as, pen.corr. cum accusatiuo.Cicer.de Fato.Horat.1.epist.19. & lib.1.Serm. Saty.6.
cousa chagada, aliàs chea de chagas. Vlcerosus,a, um,p.p.adiect. Horat.1. Carmin. Ode 25. Plin.lib.17.cap.14.
Sinal de chaga saã Stigma, stigmatis,pen.c. n.g. Mart.lib.6 & lib.12.
chama de fogo. Flamma,æ.
chama pequena. Flammula,æ, pen.c. Diminut. Columel.lib.12.cap.53. Cicer.4.Acad.
cousa,que tem côr de chama. Flammeus,ea,eum. adiect.
Stellæ natura sunt flāmeæ.Cicer.2. de Nat. Deor.
Orbis flāmeus. Cic.1.de Diuinat.
Fazer chama. Flammo,as. Virg.3. Georg. Exilit in siccum,& flāmantia lumina torquens.
cousa, que traz chama. Flāmatus,a,um, pen.p. adiect.Cic.lib.1.de Diuinat.
Principio ætherio flammatus Iuppiter igni Vertitur,&c.Ex poeta.
chambão. Crassus,a,um.Hebes, hebetis, pen.c. Bardus,a,um,adiect.Cic.1. & 2. de.Diuin. Horat.2.Serm.Saty.2.Cic.de Fato.
Achamboadamente. Crassa Minerua.Quint.li.1. de musica.Horat.2.Ser.Satyr.2.
Pingui Minerua.Colū. in præfatione lib.1.
chamar. Voco,as, Appello,as. Accerso,is,iui, accersitum,p.p. Accio,is,iui, accitum,p.p. Nuncupo,as,p.c.
Vocare ad cœnam.Cic.6.Verr.
Domum vocare aliquē.Cic.pro Rosc. Ame.
Appellare nomine, vel nominatim. Cic.4. Academ.& 7.Verr.
Tu inuita mulieres, ego acciuero pueros. Cic.Attico lib.5.
Is igitur si accierit,accurram.Cic. Att.li.13.
Accersere ad se aliquem.Cicer.7. Verr.
Accersere vxorem.Terent.Andr.3.4.
Nomine Dei aliquid nuncupare. Cic.2.de Natur.Deor.
Arx mea collis erat,quem vulgus nomine nostro
Nuncupat, hæc ętas Ianiculumq; vocat.
cousa chamada. Vocatus,a,um, penult. prod. Particip.
Venit ad exiguas turba vocata dapes. Ouid.2.Fast.
Accersitus,a,um, pen.prod. Participium.
Nicias à Dolabella accersitus. Cicer. Attico lib.13.
Accersita studia aliundè.Cic.4. Academ.
Accitus,a,um,p.p. Participium.
Acciti ibant.Sallust.in Iugurt.
Spem si quam accitis Ætolûm habuistis in armis.Virg.11.Æneid.
chamado,ou chamamento. Accersitus,us, pen.p. Accitus,us.p.p.
Vocatus,us,p.p.Verbalia.
Cic.1.de Natur. Deor.Nam cùm ferijs latinis ad eum ipsius rogatu, accersituq; venissem.
Cic. 5. Verr.Et quinq; primi accitu istius euocantur.
Cic.3.de Orat.Mane Idibus Septembris, & ille, & Senatus frequens vocatu Drusi in Curiam venit.
chamalote. Vestis vndulata. Var.de vita populi Romani lib.1.Plin. lib.8.c.48.
chaminé. Caminus,i.p.p.g.m. Cic. Treb.lib.7. epist.10. Luculento camino vtendū censeo.
Addere oleum camino. Adagium. Hor.2. Serm.Saty.3.
chamuscar. Amburo,is,pe.p. ambussi ambustū, Cic.pro Milone.
chamuscada cousa. Ambustus, a,um, Participiū. Cic.pro Domo.
Semiustus, a, um, Semiustulatus,a, um, p.p.

p.prod. adiect. Liuius Decad.3. lib.2.Cic. pro Milone. Virg.5.Æneid.
chamusco. Ambustio,onis, Plin. lib.23.c.4.
chancarrona pescado. Pargus salitus.
chancerel. Cancellarius,ij, vel Archigrammateus,ei, apud Thesaurum.
chanceleta de carta. Clauis epistolæ.
chantagem,erua. Plantago, p.prod.plantaginis, p.c.f.g.Plin. lib.25.cap.8.
chantão. Palus,i,Stipes,stipitis,g.m.pen.corr. Plin.lib.14.cap.3. Cæsar lib.1. bell.Ciuil. Ouid.2.Fast.
chantão de vinha, aliàs encádo. Pedamen,pen.p. pedaminis,p.c.g.n.
Pedamentum,i,Plin.lib.17.cap.20.Colum. lib.4.c.30.
chantoar vinha. Pedo,as. Plin.lib.17. cap.21. Columel.lib.4.cap.12.
chaã cousa,aliàs prayna. Planus,a,um.Æquus,a, um, adiect. Cic.pro Cecinna. Ouid.3.Fast. Liu.lib.5. ab Vrbe.
chãa cousa,i.sem fantasia. Facilis, & hoc facile. pen.corr.
Humanus,a,um, p.prod. Affabilis, & hoc affabile,p.c. Omnia adiect.apud Ciceronẽ, & alios passim.
chão. Solum,i.Terra,æ. Tellus, telluris,penul. prod.g.f.
chantre. Cantor,oris.
chantria aliàs chantrado. Cantoris dignitas.
chapa de ferro. Hamus,i.m.g.Iuuen.Sat.14.
chapada cousa com chapas. Hamatus, a, um, p.p. adiectiuum ex participio.Cicer.4.Academ. Ouid.3.Trist.eleg.10.
chapado aliàs singular. Eximius,a,ium.
Insignis,& hoc insigne, adiect.
chapeyrão. Sagum rusticum.
chapéo. Galerus,i.pen. prod. Petasus, petasi, penult. corr. m. g. Iuuenal. Saty.6. Plaut. Amphit.3.
chapéo d'abalroar. Galerus marginatus.
chapéo de sol. Vmbella,æ. Diminutiuum.
Vmbraculum,i.pen.corr. Iuuenal. Saty.9.
Et cui tu viridem vmbellam, cui succina mittas Grandia.
Ouid.2. Fast. Aurea pellebãt tepidos vmbracula soles.
Mart. lib.14. epigr. 28. Accipe, quæ nimios vincant vmbracula soles;
Sit licet & ventus,te tua vela tegent.
chapéo cuscuzeyro. Petasus fastigiatus,vel,acuminatus.
chapim de molher. Cothurnus,i. Iuuenal.Saty.6.
Breu iorq; videtur
Virgine Pygmea nullis adiuta cothurnis.
Sandalium,ij. Terent. Eunuch.5.8.
chapim de homẽ, aliàs chinela. Crepida, æ, p.c. Cic.pro Rabirio Posthumo.
Solea,eæ.Horat 1. Serm.Saty.3.
chapineyro,que faz estes chapĩs, ou chinelas. Solearius,ij.Plaut. Aulular.15.
calçada cousa cõ chinelas. Crepidatus,a,ũ,p.p. adiect.Cic.in Pisonem.
Soleatus,a,um, pen.prod. adiect.Cicero in Verr.
charquo. Aqua cænosa. Locus cænosus.
charola. Thensa,æ. Cic. de Arusp.respons. & Verr.5.Asconius,& Festus.
Ferculum,i,p.c.g.n. Cic.1.Offic.
chaue. Clauis,is.g.f.
chaue feytiça. Clauis adulterina, vel clauis adultera.Ouid.3.de Arte.
chauelha do arado,ou do temão. Clauus ligneus.
chaueyro,que traz ou guarda as chaues. Clauiger, pen.cor. clauigera, clauigerum, pen.corr. adiect.Ouid.lib 1.Fast.
chaueyra,doença dos porcos. Grando, grandinis, pen.cor.fœm.gen. Vnde,
Grãdinosi sues,Arist.de Animalibus lib.8. cap.21.
charlatão. Loquax,loquacis, pen.prod.
Locutuleius,ei,Gell.lib.1.cap.15.
Verbosus,a,um,pen.prod.
Garrulus,a,um,p.c.adiectiua.
Adolescentes loquaces. Cic.in Paradox.
Epistola verbosa.Cic.Mario lib.7.3.
Garrula lingua.Ouid.2. Amor.eleg.2.
Hirundo garrula.Virg.4.Georg.
Blatero,pen.corr.blateronis. Gellius lib.1. cap.15. Linguax,cis, adiectiuum.Gell. vbi supra.
chasco aue. Curruca,æ,apud Thesaurum.
chea cousa. Plenus,a, um, Repletus,a, um, pen.prod.
chea de rio. Inundatio, onis. Plin. lib.16. cap.36.
Illuuies,ei,ex Iustino.
chegar. Appropinquo,as. Peruenio, peruenis. pen.corr.
Mors illi appropinquat.Cic.5. de Finib.

Iamq; hyems appropinquabat. Cæſ.2.bell. Ciuilis.

Appropinquat aduentus, Cic. Cur. lib.2 5.

Ad annum ſeptuageſimum peruenit Cyrus, Cic.lib.1.de Diuinat.

Fama ad aures meas peruenit, Cicero pro Sylla.

Maturè cũ excercitu aliquo peruenire, Cic. pro Muræna.

chegada. Aduentus,us. Appropinquatio, onis.

Vt, Aduentus ad vrbem, vel in vrbem, Cic. pro Lege Manilia, & pro Milone.

Appropinquatio mortis, Cic. de Senect. & lib.5. de Finib.

chegar hũa couſa á outra. Admoueo,es,p. cor.

Admouere ſcalas muro, vel ad murũ. Liu. 4. ab Vrbe, & lib.4. bell. Maced.

chegarſe ao fogo. Adhibere corpus igni. Cic.2. de Natur. Deor.

Applicare ſe ad flammam, Cic.5. Tuſcul.

cheyrar algũa couſa. Olfacio, olfacis, pen. corr.

Odóror,aris, p.p. Depónens.

Olfacere nummum, Cic. de Lege Agraria.

Olfacere aliquid, Cic.2. de Diuin. & Tuſ.4.

Odorari aliquid, Cic.6. Verr.

Odorari voluptates, Cicero Poſt reditũ in Senatu.

cheyrar,i. dar de ſi cheyro. Oleo, oles, Fragro, Fragras,aui, atum,p.p.

Malè olet omne cænum, Cic.4. Tuſcul.

Benè olere, Cic. Attico lib.2.

Virg.1. Æneid. Redolentq; thimo fragrãtia mella.

Fragrare vino. Martial. lib 2.83.

Oleo, cum accuſatiuo. Cic. pro Roſ. Comęd.

Olent illa ſupercilia malitiam.

Sonare, & olere peregrinum. Cicero 3. de Orat.

Hircum olére. Orat.1. Ser. Satyr.2.

Olent tua baſia myrrham. Mart. lib. 2.12.

Oleo, cum ablatiuo. Cur nardo flammæ nõ oluere meæ? Propert. lib.4 eleg.7.

Dar cheyro, aliàs fazer cheyroſo. Odoro,as, pen.p. cum accuſatiuo, Columel. lib.9. cap.4. Qui coloret, odoretq; mella.

Odoro, ideſt odore repleo. Ouid.15. Met. Thura ſuper ripas, aris ex ordine factis, Parte ab vtraq; ſonant, & odorant aera fumis.

cheyrar muyto. Peroleo, es, pen. c. Lucret lib.6. Rancida quo perolent proiecta cadauera ritu. ideſt valde fætent.

cheyro. Odor, odoris, pen.p. vel Odos, odoris.

Vt, vnguentorum odor, Cic. Poſt reditum in Senatu.

Odore rerum capi, Cic. pro Cælio.

E floribus afflãtur ſuauitates odorum, Cic. de Senect.

cheyrar, hum dos cinquo ſentidos. Odoratus,us, pen. prod.

Olfactus,us, Cicer.4. Academ. Plin. lib.8. cap. 4.

cheyroſa couſa. Odorus,a,um, pen.p. Odoratus, a,um, pen. prod. Odorifer, p. cor. odorifera, odoriferum, pen. cor.

Arbor odora. Ouid.1. de Arte.

Flos odorus. Ouid.9. Metam.

Odorata cedrus, Virg.3. Georg.

Odoratum lignum. Virg.2. Georg.

Odoratæ roſæ. Tibul. lib.1. eleg.3.

Sylua odorifera, Plin. lib 12. cap.17.

Arabia odorifera. Plin. lib.5. c.11.

cheyrar mal. Malè olere, Cic.4. Tuſc. Fęteo,es. Plaut. Aſin.6. Martial. lib.5.4.

cheyro mao. Fætor, fætoris, Columel. lib.12. cap.18.

Graueolentia,æ, Plin. lib.22. c.22. & lib.28. cap.11. & c.12.

couſa, que cheyra mal, aliàs couſa de roym cheyro. Fętidus,a,um, p c. adiect.

Graueolens, pen. cor. graueolentis, adiect. Virg.6. Æneid. & 4. Georg. Plin. lib.27. c.8.

cheyro de couſa queymada, ou eſturrada. Nidor, nidoris, p.p.g.m.

Virg li.18. Æneid. Illi ingens barba reluxit, Nidoremq; ambuſta dedit.

Martial. lib.1.26. Paſceris & nigræ ſolo nidore culinę.

Ganearum nidor, & fumus, Cic in Piſonem.

cherne, peſcado. Orphus,i.

chiar. Strideo,es, ſtridi, ſine ſupino, vel ſtrido, is, per tertiam, ſtridi.

chiar o rato. Mintro,as, Auctor Philomelæ. Mus auidus mintrat, velox muſtellaq; drintrit.

chicharos, aliàs aluares. Eruum,i.

chilrar. Garrio,is,iui, itum,p.p.

chinela. Crepida,æ, pen corr. Cic. pro Rabirio Poſthumo.

Solea,eæ. Horat.1. Serm. Saty.3.

chinelcyro, que faz chinélas. Solearius,ij,Plaut. Aulul.15.
cousa,que tras chinelas. Crepidatus,a,um, p.p. adiect.Cic.in Pisonem.
Soleatus,a,um,p.p. adiect. Cic.in Verrem.
chiqueyro de porcos. Volutabrum,i,penul.prod. Virg.3.Georg.
chiriuia crua. Siser,siseris,pen.corr, Pli. lib.20. cap.5.
chiste. Facetum dictum. Dicteria,orum.Mart. lib.6.
choca. Vertebra,æ,pe c.ex Recentioribus nonnullis, sed absq; testimonio.
chocada,i.pancada de choca. Ictus vertebræ.
choca gallinha. Gallina glociēs, Colu.lib.8.c.5.
chocar a gallinha,i. andar choca. Glocido,as,p.c. Festus.
chocar á gallinha,ou outra qualquer aue,i.estar em choco sobre os Ouos. Incubare,ouis. Colum. lib.8.cap.5.
Incubare oua,Plin.lib.9.c.10.
chocarrear,i ser chocarreyro. Scurror,aris.Hora. 1.epist.18.
chocalho. Crepitaculū,i,p.c. Colum.lib.9.c.12. Mart.de crepitaculo lib.14.54.
Tintinnabulum,i, pen.cor.Iuuenal.Saty.6. Plaut.Pseud.5.
chocarrear, i.dizer chocarrices, & zombar. Iocor, aris,pen.prod. Terent.Eunuc.2.3. Cic.4.de Finib.
Ludo,is,lusi,lusum.Cic.3.de Natur. Deor. Quum vero Deos nihil agere,nihil curare confirmat, &c. ludere videtur.
Nugas agere.Plaut.Cistel.7.
chocarreyro. Scurra,æ, Cic.Pæto lib.9. epist.20. Nugator,pen.p. nugatoris. Cic. de Senect.
Ioculator,oris,Cicer.Attico lib.4.epist.85.
chocarice. Nugæ,arum,Cic.Attico lib. 6. 3. & lib.2. de Diuinat.
Iocatio,onis. Cic. Papirio lib.9. epist.16.
Scurrilitas,p.c.scurrilitatis, apud Thesaur. sed nullo adhibito testimonio.
cousa, que diz chocarizes. Iocans,tis, Partitip. Cic.4.Academ Ouid.2.Trist.
Ioculans,p.c.ioculantis.Liu.7.ab Vrbe.
cousa de chocarizes, & de zōbaria. Iocularius,a, um, adiect. Horat.1. Serm. Saty.1. Terent. Andr.4.5.
Iocularis , & hoc ioculare, pen.p. adiect. Terent.Phorm.1.2.
Cic.de Fato,& lib.1.de Legib.
chacorreyramente,i. como chacorreyro, & de zombaria. Scurriliter, pen. corr. aduerb.Plin. epist.90.
Iocularitèr, pen.cor. aduerb.Plin. lib.22. cap.22.
chorar. Fleo,es,fleui,fletum. Defleo,es,eui,defletum, pen prod.
Lacrymo,as,p.c.lacrymor,p.c. lacrymaris. Deponens verbum.
Effundere, vel profundere lacrymas, omnia cum accusatiuo apud Ciceronem, & alios passim.
Flere alicuius funera, Ouid.in Ibin.
Flere de morte alicuius,Cic.3.Verr.
chorar muyto. Illacrymo,as,p.c. Vt,illacrymare morti alicuius, Cic.3.de Natur.Deor.
choro. Lacryma,æ,p.c. Fletus,us, Ploratus,us, pe.p.omnia apud Cic.multis in locis.
chorar com vozes, ou gritando. Lamentor,aris, Cic.1. de Orat. lapides mehercule omnes flere ac lamentari coegisset.
choro nesta forma. Lamentatio,onis,Cic.4.Tus. Lamentum,i, Cicero de Senect. & pro Milone.
Atroar com choro. Oploro,as, pen. prod. Vt, opplorare auribus alicuius, Auctor ad Herenn.lib.4.
chorosa cousa. Lacrymosus,a,um,pen.p. adiect.
Flebilis,& hoc flebile,pen.c.adiectiuum.
Lacrymabundus,a, um, adiectiuum. Ouid. multis in locis.Liuius lib.3.ab Vrb.At ille Lacrymabundus &c.
Flebilis gemitus, Cic.2. Tuscul.
Flebilis cantus,Plin.lib. 10.cap.23.
cousa digna de ser chorada. Lacrymabilis, & hoc lacrymabile, penult. cor. adiectiuum.
Flebilis,& hoc flebile,pen.corr. adiectiuū.
Lamentabilis,& hoc lamentabile,pen.corr. adiect.
Tempus lacrymabile,Ouid.5.Tris.eleg.10.
Voces flebiles referre,Cic.2.Tuscul.
Lamentabilis gemitus,Cic.2. Tuscul.
Lamentabili voce deplorare, Cicero 2. Tuscul.
Lamentabilis, & hoc lamentabile etiam significat plenum lacrymis, sicut flebilis vt in exemplis supra citatis, *que todos querē dizer cousa chorosa,ou digna de ser chorada.*
chorosamente. Flebilitèr,pe.corr. aduerb.Cic.1. & 2.

& 2.Tuſcul.
Lacrymoſè, pe.prod.aduerbiũ. Pli.lib.14. cap.43.
chorar os mininos. Vagio,is. vagiui, vagitum. p.p. Vt,Vagire in cunis, Cicer.de Senect.
choro dos mininos. Vagitus,us,pen. prod. g. m. Virg.6.Æneid.Mart.lib.9.
chorada couſa. Defletus,a,um,pe.p.Participiũ. Vt,liberi defleti,Cic.1. Tuſcul.
Mors defleta, Cicer.3.de Orat.
chorão he o meſmo,que choro. Vide ſupra.
choro de agua .Torrens,torrentis. Fluentum,i, Virg.2.& 6.Æneid.
choupana. Tugurium,ij, Columel.lib.12.c.15.
Gurguſtium,ij, Cic.in Piſonem. & lib.1.de Natur.Deor. *outros dizem pouchana.*
choupo,aruore. Populus,i,p.c.g.f.
chouriço. Apexabo,p.c.apexabonis.g.m.
Varro 4.de ling.latina.
choutar á beſta. Subſultim incedere, Sueton.in Auguſto cap.83.
chouer. Pluo,is.
chouer pedras. Pluere lapidibus, Plin.lib.6.de bell. Macedon.
chuua. Pluuia,æ,vel, Aqua pluuia. Imber,imbris,ablatiuo imbre,vel imbri.g.m.
Aquæ pluuię arcentur,Cic.pro Muræna.
Maximo imbri Capuam veni, Cic.6,Verr, & Attico lib.7.cap.138.
couſa de chuua. Pluuius,a,um,Pluuialis & hoc pluuiale.p.p.adiectiua.
Arcus pluuius,Horat.de Arte.
Auſter pluuius, i, pluuiam inferẽs Ouid. 1.Metam.
Aqua pluuialis, Colum.lib.1.c.5.
Auſtri pluuiales. Virg.3.Georg.
Pluuiatilis,& hoc pluuiatile, penult.corr. idem ſignificat, Colum.lib.9.c 1.
couſa de muyta chuua,aliàs couſa chuuoſa Pluuioſus,a,um, penul. prod. adiectiuum. Vt, annus pluuioſus.hyẽs pluuioſa,Pli.lib.18. cap.25.
chuua de pedras. Lapideus imber,Cicero 2.de Diuinat.
Toruoada,que traz chuua. Nimbus,i,g.m.Cic.2. de Natur.Deor. Virg.1. Georg. *aliàs chuua de toruoada* .
chumbo, Plumbum,i,caret plurali,ex Varrone lib.8.de ling.latina.
couſa de chumbo. Plumbeus,ea, eum.adiectiuũ. vt, canalis plumbeus. Colum. lib.8.cap.3.
Color plumbeus.Plin.lib.11.c.52.
couſa,que pertence á chũbo . Plumbarius,a.ium, adiectiuum. Vt,plumbaria Officina. Plin. lib.34.cap.18.
Official de obra de chumbo. Plumbarius,ij.
Arcadius in l.vltima, D. de Iure immunit.
couſa, que tem muyta miſtura de chumbo. Plumboſus,a,um,p.p.adiect.
Vel Plumboſiſſimus,a,um,p.c. Adiectuũ. Plin.lib.34.c.18. & lib,33.cap.6.
chumbar, aliàs ſoldar com chumbo. Plumbo,as, Plin. lib.10.cap.33.
Soldadura de chumbo. Plumbatura.æ, pe.prod. Caſſius apud Paulum in l.in rem actio, §.item quæcumq;,D,de rei vendicat.
chumbeyra. Funda,æ,Virg.lib.1.Georg. Funda iam verberat amnem.
Reticaculũ,i. p.c.ita legit Turnebus apud Plautum,Aſinaria.3.
Bolus,i,m.g. Plaut. Rudente.Vide Theſau.
chuça, Venabulum,i,pe.corr.Cic. Mario lib. 7. epiſt.1.
chuçada. Ictus venabuli.
chupar. Sugo,is,ſuxi,ſuctum. Exugo,is,pen.p. exuxi,exuctum.
Sugere errorem cum lacte nutricis. Cic.3. Tuſcul.
Vbera ſugere,Ouid.2.Faſt.
Sanguinem exugere, Plaut.Pœn.8.
chupa mel, erua. Echium,ij, Alcibiadium,ij. Theſaur. & Laguna in Dioſcorid.
ciar,i.ter çiumes. Zelo.as,Æmulor,p.c. æmularis,Cic.4.Tuſcul.
cioſo. Zelotypus,Zelotypi, pen.corr. Iuuenal. Saty.5.
Zelotes,zelotis,p.p.g.m apud Theſau.
Æmulator,oris, Cic.Attico lib.12.16.
Æmulus,a,um,p.c.Terent.Eunuc.2.1.
ciumes. Zelotypia,æ. Pli.lib.25.c.7. Cic.4.Tuſ.
Æmulatio,onis,Cic.4.Tuſcu.
ciatica doença. Iſchias,iſchiadis, pen.corr. f.g. Plin.lib.27.c.5.
ciatico, doente de ciatica. Schiacus, a, um,vel Schiadicus,a,um,pen.c.adiectiua.Cato cap. 123.Plin.lib,26. cap.7.
cibo. Eſca,eſcæ. Cibus, cibi, Cicero de Senect.
Diuine enim Plato eſcam malorum voluptatẽ appellat,quod ea videlicet homines capiantur,vt hamo piſces,

ciciosa cousa. Blæsus,a,um, adiect. Ouid. 3. de Arte amandi.

cidade. Ciuitas,pen.cor.ciuitatis. Vrbs,vrbis. Oppidum,i,p.c.omnia apud Cic,
Inter vrbem,& ciuitatem hoc interest, teste Nonio. Vrbs est ædificia: ciuitas incolę. Vide Ciceronem lib.1.de Repub.& pro Sextio,& de Somnio.

cidadão,ou cidadaã. Ciuis,ciuis. Vt, ciuis Romanus,Cic.7.Verr.
Ciuis,& aduena, Cic.6.Verr.
Ciuis Romana,Cic.pro Corn.Balbo.
Ciuis Attica,Terent.Andr.1.3.

cousa de cidade. Vrbicus,a,um,p.c.adiect. Iuuenal.Saty.6.
Vrbanus,a,um,p.p.adiect. Vt,
Arbor vrbana,Plin.lib.16.c.19.
Mus vrbanus,Horat.2.Serm Sat.6.

cidra. Malum citreum. Vel,Citriũ,ij, Diosc.

cidreira. Malus citrea. Vel,Citrus,citri,Plin. lib.13 c.1.Diosc.lib.1.c.136.

Erua cidreira. Citrago,nis. Apiastrum,i, Plin. lib.20.c.11.

cousa de cidra. Citreus,ea,eum,adiect.
Citrinus,a.um,p.c.adiect.
Vt,mensa citrea,Cic.6.Verr.
Citreum oleum,Plin.lib.23.c.4.
Color citrinus,Plin.lib.19.c.5.

ciencia. Scientia,æ.Rerum cognitio, vel rerum intelligentia, Cic.2.de Legib.& Philip.9. & lib.1.Offic.

cifra. Nota,ę.

cigarra Cicada,æ,p.p.

cantar a cigarra. Fritinio.is.Author Philomel.
Et cuculi cuculant,fritinit rauca cicada.

ciladas. Insidiæ,arum.

Fazer ciladas. Insidior,aris,cum datiuo, Cic.in Orat.Liu.3.bell.Pun.
Collocare insidias alicui, Cic.pro Milone.
Facere insidias.Ter.Eunuc.3.3. Cicero ad Senatum,lib.15.2.
Ponere insidias,Cic.2.de lege Agraria.
Tendere insidias alicui, Cicero pro Roscio Comœdo.
Instruere insidias in aliquo loco, Cic.pro Cluentio.
Parare insidias,Cic.pro Sexto Rosc.
Opponere insidias alicui,Cic.pro Cecinna.
Comparare insidias alicui,Cic.pro Cluent.

cilha de caualgadura. Cingula,æ,pen.cor. Ouidi lib.1.de Remedio.Et noua velocem cingula lædat equum.

cilhar com cilha. Cingulis cingere,vel cingulis astringere.

cilha de catre. Lorum,i.Mart.lib.2.

cilicio. Cilicium,ij.Varro de Re rust. cap.11. Cic.3.Verr.Vel vestis cilicina,ex Sipõtino.

cimeira do elmo,ou do capacete. Conus,i,m.gen. Virg.3.Æneid.

cimentar,i fundar. Fundo,as,cum accusatiuo, Cic.pro Corn.Balbo.
Fundamenta iacere,Cic.1.Philip.
Fundamenta ponere,Cic.in Pisonem.

cimento,i.alicesse,ou fundamento. Fundamentũ, i,Cic.1.Offic.& pro Plancio.

cingir. Cingo,cingis,cinxi,cinctum,Deuincio, is,deuinxi,deuinctum.

cingidouro. Fascia,æ.Vt deuinctus fascijs, Cic. de Clar.Orat.

cingida cousa. Cinctus,a,um. Deuinctus,a,um, Particip.apud Cic.

cinquo. Quinque.Nomen numerale. Ouid.8. Metam.
Quinq; ter implebat vlnas,i.quindecim.

cinquo vezes. Quinquiès, aduerb.Cic.5.Ver.& Philip.11.

cinquoenta Quinquaginta,indeclinabile.
Virg.1.Ænei. Quinquaginta Intus famulæ.
Quinquagenus,a,um,p.p.adiect.
Cic.5.Verr.In singulos H S. quinquagenis millibus damnari mauultis?
Plin.lib.8.c.36. Viuunt quinquagenis annis,quidam & centenis.

cinquoentà vezes. Quinquagies, aduerbium, Columel.lib.5.cap.2. Has duas summas in se multiplicato, quinquagies centeni fiunt quinque millia.
Plin.lib.7.c.25.Idem signis collatis quinquagies dimicauit.

cinquoenta mil. Quinquaginta millia.

cincoenta em ordem. Quinquagesimus, a, um, adiect.Cic.5. Ver,Martial.lib.10.24.

cousa de cinquoenta,ou que comprende, ou tem numero de cinquoenta Quinquagenarius,a,um, adiectiuum.
Vt,quinquagenaria cohors, quæ quinquaginta militibus constat,Curtius lib.5.
Quinquagenarius grex, hoc est quinquaginta capitum,Var.2 de Re rust.c.10.

cinto. Cingulus,i, vel cingulum,i.penul.corr. Cicero

Cicero in Somnio.
Zona,æ,Martial.lib.14.
Longa satis nunc sum: dulci, sed pondere venter,
Si tumeat.fiam tum tibi zona breuis.
*cinteyro,que faz cintos.*Zonarius,ij, Cicero pro Flacco.
Fortasse deest opifex.vel aliud substãtiuũ. quum zonarius sit adiectiuum. Vt sector zonarius, *corta bolsas*, Plaut. Trinũ.13, *tomaße zona polla bolsa, porque os antigos costumauão trazer a bolsa no cinto.* Caius Gracchus apud Gellium lib.15.c.12.
*cintura.*Medium corporis.
ciranda. Vannus,us,f.g.Colum.lib.2.c.21.
*cinza.*Cinis,cineris,p.c.m.g.
cousa de cinza, ou de cor de cinza. Cineraceus, ca,eum,adiectiuum.
Cinereus,ea,eum,adiectiuum.
Plin. lib. 33. Terra est alia rufa,alia cineracea.
Cineraceus color,Plin.lib.25.c,13.
Cinereus color, Plin.de uite,lib. 14.c.3.
*cipreste.*Cupressus,i, vel cupressus,us,ge.fœm. Vel,Cyparissus,i,gen.fœm. Martial. lib.12. epigr.49.
*cousa de cipreste.*Cupressinus,a,um,p.c. adiect. Vt,Cupressinum oleum,Pli.lib.23.c.4.
Cupressinæ frondes,Colum.lib.2.c.2.
*cipréstal,i.logar de muytos ciprestes.*Cupressetũ, i,p. p.Cic.1.de Legib.
circo,ou circulo. Circus,i. Circulus.i,p.c.apud Cic.& alios passim.
Fazer circulo. Circulo,as,p.c.Colum.lib.11. Cic.de Clar.Orat.
Circulos conficere.Cic.de Somn.Scipionis.
Circulis cingere,Plin.lib.14.c.21.
circuyto. Circuitus,us,p.c. Ambitus,ius,p.c. Ambages,ambage,ambagibus.
Circuitus solis, Cic.2.de Natur. Deor.
Circuitus verborum,Cic.3.de Orat.
Ambitus verborum, Cic.3.de Orat.
Ambitus ędium,Cic.in Topic.
Longę ambages,Virg.1.Æneid.
Horrendas canit ambages, Virg.6.Æneid.
Ambage remissa, vel remota,Ouid.epist.7. & 3.Fast.
Positis ambagibus vera loqui, Ouid. 10. Metam.
*circuncidar.*Circumcido,is,p.p.
*circuncisão.*Circumcisio,onis.
cirne,ou cisne aue. Cygnus,i. Olor,oloris,p.p. Martial.lib.13.
Cantator cygnus funeris ipse sui.
Ouid.epistol.7.Ad vada Mæandri concinit albus olor.
*cousa de cisne.*Cygneus,ca,eum,p.c.adiect.
Vt, Cygnea vox,Cic.3.de Orat.
Olorinus,a,um,p.p.adiect. vt, color olorinus,i.candidus. Plin.lib.37.c,10.
*cirio.*Cereus,ei,Cic.3.Offic. Mart.lib.14. Hic tibi nocturnos præstabit cereus ignes.
cirio pequeno. Candela cerea.
*cousa de cera,ou feyta de cera.*Cereus,ea,eum,adiectiuum,Cic.3.de Nat.Deor.
Vide,Cera.
cirieyro,que faz cirios,& obra de cera. Cerarius. ij,Cicer.5.Verr. Fortasse deest opifex,vel aliquod substantiuum, quum cerarius videatur adiectiuum.
cirurgião. Chirurgus,i.Martial.lib.1.
Chirurgus fuerat, nũc est Vespilo Diaulus
*cirurgia.*Chirurgia,ę,Cic.Att.lib.4.epist.3.
Sed ego dicta curari incipio,chirugiæ tedet.
*cirzeta aue.*Querquedula,æ.p.c. Varro 3.de Re rust.c.3.
*cisma.*Schisma,schismatis, p.c.g.n.
cismatico. Schismaticus,i,penult.corr. apud Thesaur.
*cisquo.*Purgamentum,i, Colum.lib.1.c.6.Liu, lib.1.ab Vrbe.
Immunditia,ę,apud Thesaur.
citar. Cito,as. Dicere diem alicui,vel vocare aliquem ad iudicium,vel in iudicium. Vel in ius.Cic.pro Quinctio,& Verr.3.
Citare iudicem,Cic.3.Verr.
Citare reum.Cic. 4.Verr.
Dicere diem alicui,Cic.pro Milone,Liu.3. ab Vrbe.
*citação.*Vocatio in ius,vel in iudicium.
*cousa ciuil.*Ciuilis,& hoc ciuile,p. p. adiect. Vt actio ciuilis,Cic.1.Verr.
ciuilmente. Ciuilitèr,p.c.aduerb.
Vt,contendere ciuiliter,Cic.1.Offic.
cousa ciuel,aliàs rustica. Rusticus,a,um,p.corr. adiectiuum.
Rusticanus,a,um,p.c.adiect.
Agrestis, & hoc agreste,adiect.
Homines rustici,& agrestes. Cic.10.Philip.
Mores rustici,Cic.pro Rosc.Amer.

Homo rusticanus,Cic 7.Ver.
*ciuilidade.*Rusticitas,p.cor.rusticitatis.g fœm. Ouid epist.16.& 19.
ciuilmente,i.como rustico. Rusticè, p.c.aduerb. Cic.3.de Orat.
*çoquos,calçado.*Soccus,socci,g.m. Cic pro Rab. Posthumo,& lib 3.de Orat.
*çujar.*Conspurco,as,cum accusatiuo, Colum. lib.8.c.3.Lucret lib.6.
Contamino,as,p.c.cũ accusatiuo, Cic.pro Sylla,& pro Cluentio,& alibi.
Inquino,as,p c cum accusat. Cic 1.Tuscul. pro Plancio,& alibi.
Polluo,is,pollui,pollútum,p.p.cũ accusat. Cic.6 Verr.& pro Domo sua.
Fœdo,as,Cic in Pisonem, Virg.4.Æneid. cum accusatiuo.
Turpo,as,cum accusat.Cic 1.Tusc.
Iouis aram sanguine turpare, Virgil. 10. Æneid.
Aram turparunt sanguine,Lucret.lib 1.
Sordido,as, p. corr. à quo sordidatus apud Thesaurum.
*çuja cousa.*Sordidus,a,um,p.c.adiect.
Squalidus,a,um,p.c.adiect.Cic in Orat.
Sordidatus,a,um,p.p. Partic. verbo sordido,as. Turpificatus,a,um,adiect.
Contaminatus,a,um,p.p.Particip.
Inquinatus,a,um,p.p.nomen ex particip.
Fœdatus,a,um,p p.Particip.
Impurus,a,um,p.p.adiect.
Immundus,a,um,adiect.
Amictus sordidus,Virg 6.Æneid.
Cic. 3. Tusc. Sæpe est etiam sub palliolo sordido sapientia,Adag.ex Cæcilio.
Argentea vasa collisa,sordidata mancipia, Cic.2.Philip.
Sordidatus,& sordidus,Ter.Heaut.2.3.
Iudicia corrupta, ac contaminata, Cicero 1.Verr.
Homo turpissimus,sceleratissimus,cõtaminatissimus,Cic pro Domo sua.
Vita omnibus vitijs inquinata, Cicero pro Roscio Amer.
Seruitium inquinatum, Cic.de Arusp.resp.
Fœdata turpitudine sacella,Cic.de Arusp. respons.
Omnium bipedum, & quadrupedum impurissimus,Cic.pro Domo sua.
Sues immundi,Virg 1.Georg.
Fimus immundus,Virg.5.Æneid.
Turpificatus animus,Cic.lib.3.Offic.
Obscænus,a,um,pe.prod.adiect. Cicer.1.de Natur.Deor.
*çujamente.*Sordidè,p.c. Cic Attico lib.15.322. & 2.de Orat.
Impurè.p.p.aduerb. Cic.3. de Finib. & lib. 1 de Diuinat.
Inquinatè,p.p.aduerb.Cic.de clar.Orat.
Turpitèr,p.c.aduerb. Cic.3.Tusc. & 2.de Finibus.
Squalidè,p.c.aduerb.Cic.4.de Finib.
Fœdè.Fœdissimè,p.c.aduerb.Cic.1.Tusc.& Attico lib.9.175 Liu.lib.3.ab Vrbe.
Obscænè,p.p.aduerb. Cic.1 Offic.
*çugidade.*Sordes,sordium,g.f. Cic.2. de Natur. Deor.& Att.lib.11.epist.1.
Fœditas,p.c.fœditatis. Vt,
Vestitus fœditas,Cic 12.Philip.
Sorditudo,p.p.sorditudinis ,Plaut.Pœn.16.
Squalor,oris,Cic 5.& 7.Verr.
Obscœnitas,p c obscœnitatis,Cic.1.Offic. & Pæto lib.9.epist.22.
Turpitudo,p.c.turpitudinis, Cic.pro Domo,& 2.de Orat.
*çumagre.*Rhus,rhui,m.g. Vel, Rhus sutorius, Plin.lib.24.c 11.
Nautea,eæ,Festus apud Thesaur.
*çumo.*Succus,succi. Cicer.1.de Diuinat.Virg. 2.eclog.
çumarenta cousa,i.que tem muyto çumo. Succosus,a,um,p p.
Succidus,a,um,p.c.adiect.
Vt, Succosa terra,Colum.lib.3.c.5.
Succida lana,Iuuenal Sat 5.
çurrador. Pellium concinnator,vel politor.
Coriarius,ij.Plin.lib.17.c.9.
*çurrar pelles.*Pelles concinnare,vel polire.
çurrão. Pera,æ.
*çurriada.*Impetus in hostes. Irruptio in hostes. Vel impressio.
*Dar çurriada.*Facere impetum in hostes, Cic. pro Roscio Amer.
Dare impetum in aliquem, Liuius 2. ab Vrbe.
Facere irruptionem, Cic.pro lege Manil.
Facere impressionem, vel dare impressionẽ in hostes. Liu.1.Decad.lib.2.& 3.& lib.4. ab Vrbe.
*çurriada entre amigos.*Irrisio clamosa. Vel, Irrisio

Irrisio cum clamore.

Dar çurriada aos amigos. Exibilo,as, pen cor. Cic.in Parad. Histrio,si Paulum se mouit extra numerum, aut si versus pronuntiatus est vna syllaba breuior, aut longior, exibilatur,exploditur.

D

D*adiuas.*Largitio,onis, Cic.2.Offic.& 3.de Legib.

Munus,muneris,p.c.n.g.Cic.2.Philip.

Donum,i,n.g.Cic.pro Cluentio,& alibi.

*Dado de jogar.*Talus,i,vel Græcè. Stragulus,i, p.c.f.g.Plin.lib.34.c.8.

Taxillus,i, Diminut.m.g.

Tessera,æ,p.c.Macrob.lib.2.c.2.in Sõnio.

*Tres pontos no dado.*Ternio,onis. *Quatro pontos.* Quaternio,onis. *Seys pontos.* Senio,onis. *todos do genero masculino,& não tem corpo.*

Dado a molheres,aliàs affeyçoado. Mulierosus,a, um,p.p. Mulierarius,a,ium.

Venereus,ea,eum. Vel, Venerius,a, ium. Libidinosus,a,um,p.p.adiect.

Omnia apud Ciceronem de Fato, pro Cęlio,de Senect.& alibi.

Dado á sua molher. Vir vxorius, Virg.4.Æneid. Tu nunc Carthaginis altæ Fundamenta locas, pulchramq; vxorius vrbem Extruis.

Dado á boa vida, & a passatempos. Voluptuosus homo.Thesaur.

Voluptatibus deditus,Cic.1.de Finib.

Dado a vinho. Vinosus,a,um,p.p.adiect.Plin. lib.23.c.1.

Ebriosus,a,um,p.p.adiect. Cicer.3.Offic. Plin.lib.30.c.15.

*Dahi donde tu estás.*Istinc,aduerb.

*Dali donde elle está.*Illinc,aduerb.

*Dayão.*Decanus,i,p.p.*outros dizem Deão.*

*Dama.*Virgo,virginis,p.c.f.g.

Dama do paço. Virgo aulica.

Dama,aliàs namorada d'alguẽ. Amatrix,amatricis,p.p.f.g.Plaut.Asinar.30. Satis dicacula est amatrix.

Amasia,æ, ex Recentioribus.

*Damasco.*Vestis Damascena.Vel,Sericum Damascenum.

*Dança.*Chorea,eæ, penult. indifferente,Virg.5. Æneid. Pars pedibus plaudunt,choreas, & carmina dicunt.

Saltatio,onis,Cic.pro Muræna,& 5 de Fin.

*Dança de espadas.*Gladiatoria saltatio. Vel, Armilustrium,ij,ex Recentioribus, Pyrrhicha,æ,p.c.Sueton.in Cæsare c.39. & in Nerone cap.12.

Dança de armados. Bellicrepa saltatio. Festus apud Thesaurum.

*Dançar ou baylar.*Salto,as.Tripudio,as, Cicero pro Muræna in Pisonem,& pro Sextio. Choreas ducere, Ouid.8.Metam.

Dançador,ou baylador. Saltator,p.p.saltatoris, Cic.pro Muræna,& lib.1.Offic.

*Dançador,ou baylador de espada.*Pyrrhichiarius, ij,Plutarc.

Dançadeira,ou bayladeira. Saltatrix,saltatricis, pen.prod.g.f.

Dançadeirinha,ou bayladeirinha. Saltatricula,ę, p.c.Diminut.Gellius lib.1.c.5.

Canto da dança. Choreuma,choreumatis, pen. corr.g.n.

*Guiar a dança.*Ducere choream, Ouid.8.Met.

*O que tange nas danças.*Choraula,æ,vel choraules,is,Plin.lib.37.c.1.Mart lib.5.

Guiador da dança. Choragus,i, p.p. Sueton.in Augusto c.70.Plaut.Pers.4. Vide Thes.

Dãnar,i.derrancar. Corrumpo,is,corrupi,corruptum. Deprauo,as,p.p.Vitio,as.

Corrumpere,& deprauare,Cic.pro Muræna.

Animum, & mores alicuius corrumpere, Cic.lib.3.de Legib.

Deprauare naturam,Cic.3.de Finib.

Nimiæ rerum omnium copiæ deprauant aliquem,Cic.2.de lege Agraria.

Facies longis vitiabitur annis, Ouid. 3. Trist.eleg.7.

Auræ vitiantur odoribus, cadauerum fœtoribus,Ouid.7.Metam.

Dãnada cousa,i.derrancada,ou corrupta. Corruptus,a,um,Participium,siue nomen ex participio.

Deprauatus,a,um,p.p.Participium.

Vitiatus,a, um,p.p.Participium.

Mores corrupti,& deprauati,Cic.2.Offic.

Ventris vitiati tumescebant podera. Ouid. epist.11.

Dãnificar,i.fazer dãno. Damnum facere alicui,Cic.de Clar.Orat.& Volũnio lib.7. 34.

Damnum dare,aut malum,Ter.Andr.1.1.

Detri-

Detrimentum inferre, Cæs.2.bel.Ciuil.
Incommodari alicui, Cicero pro Quinct.
Terent.Andr.1.1.
Damno esse alicui, Plin.lib.4.in Proœmio.
Dare incommodum, Cic.5.de Finib.
Dãnificado. Damnum passus, Virg.1.Æneid.
O passi grauiora, dabit Deus his quoque finem.
Damno auctus, Terent.Heaut.4.1.
Dãninha cousa, que faz mal. Damnosus,a,um, p.p.adiect.
Damnificus,a,um,p.c.adiect.
Damnigerulus,a,um,p.c.adiect. Vt,
Alea damnosa, Martial.lib.14.
Mulier damnosa famę,reíq; , Liu.9. bell. Macedon.
Bestia damnifica, Plaut.Cistel.10.
Gerrones damnigeruli, Plaut.Trucul.11.
Dãno. Damnum,i. Detrimentum,i.
Incommodum,i,p.c.Iactura,æ,p.p. omnia apud Cicer.passim.
Dandão de casa, aliàs tardo, ou pesadelo. Incubus, incubi,p.c.g.m.
Ephialtes,ephialtæ,g.m.
Dante mão Præ manu.Vt,præ manu dare aliquid, Ter.Adelph.Actu 5.Scena 9.
In antecessum dare, Seneca epist.119.& de Beneficio lib.4.& epist.7.
Hoc genus loquendi probat doctissimus Hadrianus Turnebus.
Daqui. Hìnc, aduerb.
Daqui auante. Deinceps.Posthàc,aduerb. apud Cicer. Virg.3. eclog. Efficiam posthàc, ne quemquam voce lacessas.
Dar. Do,das,dedi,datum. Præbeo,es,præbui, præbitum,p.c. Vt,dare documentum,Cic. pro Milone.
Dare incommodum,Cic.5.de Finib.
Dare pueris licentiam ludendi , Cicero 1. Officior.
Dare occasionem,Cic.Att.lib.7.136.
Præbere cibaria alicui,Cic.pro Rosc.Amer.
Præbere prandium alicui,Cic.Att.lib.5.
Munero,as. Vel,Muneror, p.c.muneraris. Deponens. Vt,Munerari aliquẽ re aliqua, Horat.4.Carm.Ode 2.Cic.2.de Inuent.
Dar em que entender. Exhibere negotiũ alicui, Cic.3. Offic.
Facessere negotium alicui , Cic.6. Verr.& Appio lib.3.epist.10.

Dar de graça, ou de merce. Dono,as. Vel,dono dare. Dare dona,& munera, Cicero pro Cluentio.
Hanc tibi dono do, Ter.Eunuc.4.6.
Dare alicui multa largè,& effusè , Cic.pro Rosc.Amer.
Dicimus,dono tibi hanc rem. Vel,dono te hac re, Cæsar 7.bel.Gall.Cic.pro Archia.
Dar a escolher. Facere optionem,Cic.1.Verr.
Dare optionem,Cic.de clar.Orat.
Deferre optionem,Cic.Att.lib.4.
Dar ao ganho. Fœnero,as,p.c.
Dare pecuniam fœnori,Cic.4.Verr.
Fœneror,p.c.fœneraris. Deponens. Vt, Fœnerare beneficium,Cic.de Amic.
Fœnerari pecunias,Cic.4.Ver.
Fœneror in lib.31. Digestor. ablatiuo cũ præpositione iunctum significat ad vsurã accipere, Vide Vallam lib.5.c.25.
Dar em abastança. Sufficio,sufficis,p.c.
Vt. tellus humorem segetibus sufficit,pecori frondes,pabula melli , & pastoribus vmbram, Virg.2.Georg.
Dar á vela. Vela dare in altũ,vel ventis , Virg. 1.& 4. Æneid.
Facere vela,Cic.7.Verr.
Velifico,as,p.c. Vel velificor, p.c. velificaris, Deponens, Plin.lib.9.c.33.
Propert.lib.4.eleg.10. Nauta per vrbanas velificabat aquas.
Dar á bomba. Exhaurire sentinam.
Dar a conhecer. Facere aliquem notum.
Dar aos foles. Ducere ilia,Horat.1.epist.1.
Trahere ilia,Plin.lib.26.c.6.
Dar as mãos. Iungere, vel coniungere dextras, Virg.1.Æneid.Ouid.lib.8.Metam.
Dare dextram,Virg.3.Æneid,
Dar bofetada. Infringere colaphos alicui,Ter. Adelph.2.1.
Incutere colaphum,Iuuen.Sat.9.
Nos colaphum incutimus lambenti crustula seruo.
Infligere colaphum,Plin.lib.8.c.36.
Dar de beber. Propino,as,p.p.Cic.1.Tusc.
Dare poculum alicui,Cic.pro Cluent.
Poculum ministrare,Cic.1.Tusc.
Poculum administrare,Cic.1.Tusc.
Dar de comer. Dare cibaria alicui, Cicer.Attico lib.6.
Præbere cibaria alicui, Cic.pro Rosc.Ame.

Dar cõ cabeça na parede. Caput parieti impingere, Virg.5.Æneid.Plin.epist.60.

Dar credito a algũa cousa. Habere fidem alicui rei. Cic.2.Offic.& 7.Ver.

Adiungere fidem alicui rei, Cic.2 de Diuin.

Adhibere fidem alicui rei, Cicero lib.2.de Diuinat.

Adhibenda fides somniantium visis nõ est.

Adhibere fidem in periculis amicorũ significat amicos in periculis fideliter adiuuare, vel eis adesse in periculis, Cicero pro Cluentio. Facile hoc iudices impetrabo, vt quam ipse adhibere consueuit in amicorum periculis fidem, & diligentiam, tum vim animi, libertatemq; dicẽdi, in hac mihi concedat.

Dar de cotouelo. Cubito percutere.

Dar couces. Calcitro, as, p c. Plin. lib.30 c.16.

Cædere calcibus, Plaut. Pœnul.9.

Petere aliquem calcibus, Hor.2.Ser.Sat.1.

Dar cutilada. Percutere cæsim, Liu.2.bel.Pun.

Dar estocada. Percutere pũctim, Liu.2.bel.Pun.

Dar conselho. Dare consilium, Cic.de Amicit.& 4.Academ.

Consulo, is, p.c.cum datiuo, Cic.de Amic.

Dar conta. Reddere rationem, Cic.1.Ver.& 3. de Finib.& 4.Acad.

Referre rationes, Cicer.3.Verr.Cęsar.2.bell. Ciuil.

Putare rationes cum aliquo, Cicero Attico lib.4.

Dar de esporas. Addere calcaria. Plin.Iun.lib.1. epist.8.Horat.2.epist.1.

Adhibere calcaria equo, Cic.Bruto.

Admouere calcar equo, Cic.Attic.lib.6.

Dardo. Iaculum, i, p.c. Hastile, is, p.p. Cicer. pro Rabirio, Virg.& Ouid.passim.

Dar dentada. Dentem imprimere Vel, dẽte vulnus imprimere.

Figere dentem in aliqua re, Ouid.3.Met.

Vulnera dat ferro, figitque in acumine dentes.

Dar agradecimento. Agere gratias, vel grates, Cic.in Somnio, & Silio lib.13.c.64.& Attico lib 2.24.

Habere gratiam, Cic.Mutio, lib.11.epist.27.

Quare habeo gratiam Trebatio familiari nostro, &c. Idem 2.Offic.

Habere gratias, Terent.Andr.4.4.

Dar de mão. Repudio, as. Respuo, is. Aspernor, aris. Auersor, aris, cum accusatiuo. Vel nũtium remittere.

Renuntio, as, cum datiuo.

Obsecrationem alicuius repudiare, & aspernari, Cic.pro Fonteio.

Repudiare consilium, Terent.Andr.4.4.

Auersari preces alicuius, Liu.3.ab Vrbe.

Auersari honorem, Ouid.in Fastis.

Renunciare ciuilibus officijs, Quintil.lib. 10.cap.7.

Renunciare Stoicis, Cic.1 de Orat.

Renunciare vitæ, Sueton. in Sergio Galba cap.11.

Remittere nuntium virtuti, Cic.Cassio lib. 15.epist 16.

Remittere nuntium vxori, i.repudiare, Cic. Att.lib.1.epist.8.

Dar em rosto. Exprobro, as, p.c. Objicio, objicis, p c.

Cõmemoro, as, p c. Cic.de Amic. Odiosum sanè genus hominum officia exprobrãtiũ, quæ meminisse debet is, in quẽ collata sũt, non commemorare qui contulit.

Cic.6.Ver. Non tibi objcio, quòd hominẽ dignissimum tuis moribus, &c. spoliasti, ac depeculatus es.

Dar gosto a alguem. Delecto, as, Cic.de Senect.

Oblecto, as, Cic.pro Archia, & de Senect.

Oblector, aris, deponens, Cic. Quinto Fr. lib.2.epist.15. Ego me in Cumano, & Põpeiano, præterquam quòd sine te, ceterum satis commodè oblectabar, &c.

Afferre delectationem alicui, Cicero lib.7. epist.1.

Afferre voluptatem, Plin.in Proœm.li.16.

Afficere aliquem voluptate, Cic.ad Brutum epist.16.

Dar d'olho. Nicto, nictas, Plau.Asinar.13.Plin. lib.11.c 37.

Nictor, aris, deponens, Plin lib.11.c.37.

Dar royns nouas de alguem. Malè narrare de aliquo, Cic. Attico lib 16.

Darse a si mesmo. Dedo, is, dedidi, p.c. deditum, pen. cor. Vt,

Dedere se totum alicui, Cic.2.de Leg.

Dedo me tibi, Terent.Andr.5.3.

Darse a velhacarias. Dedere se libidinibus, Cic. Tuscul.1.

Dedere se vitijs, flagitijsq;, Cicer.pro Rosc. Amerin.

Darse á boa vida, & passatempos. Dedere se voluptatibus, Cic.2.Offic.
Dedere se delectationibus, Cic.5.Tusc.
Indulgere genio, vel abdomini, Pers.Sat.5.
Darse a priguiça. Dedere se lãguori, & desidiæ, Cic.lib.1.Offic.
Darse ás letras. Dedere se litteris, vel studio litterarum.
Dado ás letras de pequeno. Deditus litteris à pueritia, Cic. Lentulo lib 1.epist.7.
Darse pòr culpado. Supponere se reum, Cic pro Deiotaro.
Facere se reum, Cic.4.Verr.
Darse por matador. Supponere se reum mortis, ex Cic.pro Deiotaro.
Facere se reum mortis, Cic.4.Ver.
Darse por vencido. Manus dare, Cic.Attic.lib.2.epist.37.Plaut.Persa 13.
Dedere manus, Lucret.lib.2.
Herbam dare, vel porrigere: Plin.lib.22.c.4.& lib 8.c.5.Virg.3 Georg.
Dar lição aos discipulos. Docere discipulos.
Docere discipulos Latinè, vel Grçcè.
Dar conta da lição o discipulo ao mestre. Dictata reddere pçceptori, vel magistro, Horat.lib.1.epist.19.Cicer.1.de Nat.Deor. Iuuenal. Saty.5.Sueton.in Cæsare.
Dar olhado. Fascino, as, p.c.Virg.eclog.3.
Nescio, quis teneros oculus mihi fascinat agnos.
Dar luz ao difficultoso. Illustrare difficilia.
Das portas adentro. Inter priuatos parietes.
De bayxo. Sub, *preposição de accusatiuo, & de ablatiuo.*
Subter, *preposição de accusatiuo, & algũas vezes de ablatiuo.*
Subtùs, aduerbium.
Sub noctem, i.noctu, Cæs.1.bell.Ciuil.
Sub dies festos, Cic. Q.Fr.lib.2.epist.5.
Sub lucem, Virg.3.Georg.
Sub lucis ortum, Liu.7.bell.Pun.
Sub conditione, Cic.pro Archia.
Sub dio carpere somnos, Virg. 3. Georg. Vel sub diuo.
Subter mediam regionem, Cic.in Somnio.
Subter densa testudine, Virg.9.Æneid.
Lucret. lib. 6. Extemplo subtùs frigescit terra coitq;.
De bayxo, aduerbio local. Infernè. Vt, venire infernè.

De balde. Frustrà, aduerb. Incassùm, aduerbiũ. Nequicquàm, aduerb. Vt,
Conterere tempus frustrà, Cicero pro Rosc. Comœdo.
Implorare frustrà auxilium alicuius, Cic. 2.de Orat.
Suscipere frustrà laborem, Cic. de Vniuers.
Incassùm tela iactare, Liu.10.ab Vrbe.
Turne tot incassùm fusos patiere labores? Virg.7.Ænei.Cic.3.Offic. Ex quo Ennius, nequicquàm sapere sapientẽ, qui ipse sibi prodesse non quiret.
Debar. Glomerare fila.
Debadoura. Girgillus, i, apud Thesaur.
Debate. Disceptatio, onis. Contentio, onis. Concertatio, onis. Certamen, p.p.certaminis, pen cor.g.n. Certatio, onis: omnia apud Ciceronem.
Debater. Discepto, as. Certo, as. Contendo, is. Concerto, as, omnia apud Cicer.
De bem em melhor. In melius.
Debilitar, i.enfraquecer. Debilito, as, pen.corr. Frango, is, fregi, fractum.
Dolor me debilitat, Cic.pro Rab.Posth.
Vocem fletu debilitare, Cic.pro Cælio.
Frangere aliquem ingenio, & industria. Cic. Planco lib.10.epist.3.
Frangi dolore, vel metu, Cicero 2.Tuscul. & lib.1.Offic.
Labefacio, labefacis, p.c.Lucret.lib.4.
Cousa debilitada, i.enfraquecida, ou fraca. Debilitatus, a, um, p.p. Particip.
Fractus, a, um, Particip.
Debilis, & hoc debile, p.c.adiect.
Virtus debilitata, animus fractus, Cic. Post reditum ad Quirites.
Corpus debilitatum, Cic.pro Sextio.
Fractùm, & debilitatum Græciæ nomẽ, Cic pro Flacco.
Debruços, i.cousa que está de bruços. Pronus, a, ũ, adiect. Plin.lib.7.c.17.
Debulho de pão. Tritura, æ, p.p.Colum.li.1.c.6.
Debulhar pão, aliàs trilhar. Tero, is, triui, tritum.
Extero, is, p.c.extriui, extritum, p.p.
Area terit fruges, Virg.1.Georg.
Exterere messem, Varro lib.1. de Re rust. cap.52.
Plin.lib.18.c.30. Messis ipsa alibi tribulis in area, alibi equorum gressibus exteritur, alibi perticis flagellatur.

De.

Debulho de porco, aliàs çarapatel. Sanguiculus,i, p.c.Plin.lib.18.c.14. Vel sanguis porcinus, pen.prod.

Debuxo de Villas, ou Cidades. Topographia, æ, p.c.Cic.Attico lib.15.epist.329. Latinè dicitur locorum descriptio.

Debuxo de terras. Geographia,æ.p.c.Cic.Attico lib.2.epist.39. De Geographia dabo operam, vt tibi satisfaciam, sed nihil certi polliceor.

Debuxar traçando. Delinio,as,aui,atum, Plinius lib.35.cap.10.

Debuxar pello natural. Effingo,is,effinxi,effictum. Exprimo,is,p.c.expressi,expressum. Mores effingere. Mores exprimere, Cic.1. de Legib.& 2.de Orat.

Exprimere effigiem,Cic.3.Offic.

Exprimere,& effingere formam alicuius. Author ad Herennium lib.4.

Debuxo desta forma. Effigies,ei,Cic.2. de Finib. in Orat.& lib.1.de Nat Deor.

Debuxar de buril. Cęlo,as,aui,atum.

Debuxador nesta forma. Cælator,oris,pe.prod. Cic.6.Verr.

Debuxo de buril Cælatura,æ,Plin.lib.19.c.4. Cęlamen,p p.cælaminis,p.c.g.n.

Ouid.13.Metam.Neq; enim clypei cęlaminanouit.

Descer de cima pera bayxo. Descendo,is,descēdi, descensum. Vt,Descendere de castello, Cic. pro Cecinna.

Descendere ad forum, Cic.Att.l.1.epi.13.

Descendere in Academiam,Cic.2.Tusc.

Descendere equo,vel ex equo,Cic.de Sen.

Descida. Descensus,us,g.m.Virg.6.Æneid. Facilis descensus Auerni,i.in Auernūm.

Descensio,onis,verbale,Plin.lib.20.c.17.

Descida, aliàs ladeira. Cliuus,cliui, Cicer.Attico lib.2.epist.16.

Descendentes. Posteri,p.c.posterorum,Cic.pro Domo,lib 3.de Nat.Deor.& alibi.

Minores,p.p.minorum.

De cento em cento Centenus,a,um,adiect. Vel, centeni,æ,centena in plurali,pen.cor. Vt, centena sestertia pendere ex prædijs,Cicer. in Paradox.

Arbore centena fluctus verberare, Virgil. 10.Æneid.

Decepar, aliàs cortar. Frango,is,fregi,fractum. Suffringo,is. Amputo,as,p.c.

Mart.lib.11.epigram.59. Frangam tonsori crura,manusq; simul.

Suffringere crura alicui, Cicero pro Sexto Roscio.

Amputare ramos arborum,Thesaur.

Amputare ramos miseriarum, Cic.1.Tusc.

De cima Desuper,p.c.aduerb. Super,præpositio,cum accusatiuo,vel ablatiuo.

Suprà.Prępositio,accusatiui.

Cicer.de Legibus. Demetrius super terrę tumulum noluit quid statui, nisi columellam.

Super vinum,& epulas,Curt.lib.8.

Multa super Priamo rogitans, super Hectore multa.Virg.1.Æneid.

Hac super re scribam ad te Rhegio, Cicero Att.lib.16.epist. 333.

Desuper infundere,Virg.4.Æneid.

Supra lunam sunt omnia æterna, Cicero de Somnio.

Inijcere quempiam supra stercus, Cic. 1. de Diuinat.

¶ Suprà sine casu aliquando ponitur, & est aduerbium. Cic.4.Academ. Et quum in vno mundo ornatus hic tam sit mirabilis, innumerabilis suprà, infrà,dextrà,sinistrà, antè,pòst.

Omnia hæc quæ supra,& subter sunt, vnū esse, Cic.1.de Orat.

Draco subter,supràq; reuoluens se se, Cic. 2. de Nat. Deor.

¶ Suprà pro ante,vel anteà,aut superiùs. Cicero pro Cecinna. Ille quem suprà deformaui.

Cic.Trebatio lib.6.10. Illa polliceor,quæ suprà scripsi.

Declarar. Declaro,as.p.p. Aperio,aperis,p.c. Explano,as,p.prod. Expono,is,pen.prod. Explico,as,pen.c.cui,itum,& aui,atum. Interpretor,p.c.interpretaris, p.prod. omnia apud Cicer.

Interpretari authores,Cic.1.de Orat.

Interpretari vim verborum,Cic.de Fato.

Declaração. Expositio,onis. Explicatio,onis. Interpretatio,onis. Declaratio,onis,Explanatio,onis,omnia apud Cic.passim.

Amoris declaratio.Cic.Trebonio, li.15.21.

Illustris explanatio,Cic.3.de Orat.

Declaradamente. Apertè. Explicatè,p.p. Clarè, aduerb.omnia apud Cic.passim.

Declarad

Declarada cousa. Explicatus,a,um,pen.prod.
Explicitus,a,um,p.c Particip.
Declaratus,a,um,p.p. Particip.
Apertus,a,um,Particip.
Explanatus,a,um,p.p.Particip.
Expositus,a,um,p.c. Particip.
Interpretatus,a,um,Particip.passiuum,omnia apud Cic.passim.
Cicer.2.de Leg. Vesta quasi focus vrbis,vt Græco nomine est appellata, quod nos prope idem Græcum interpretatum nomẽ tenemus.

Decoada. Lixiuium,ij. Vel lixiuia,æ,Columel. lib.12.c.16.

Cousa de decoada. Lixiuius,a,um, Vt,lixiuius cinis.Plin lib.14. c.20.

De cór,i.de memoria. Memoritèr,pen.c. aduerb. Cic.de Amic.in Vatinum, & alibi.

De cór aliàs de vontade,& de coração. Exanimo. Vt,ex animo amicus,Cic.11.Philip.
Ex animo amare.Cic. Quinto Frat.lib.1.1.
Volo tibi benè ex animo, Cicer. Cornificio lib.12. epist.17.
Animitùs,pen c.aduerb pro eodem accipitur ex Nonio apud Thesaurum.

De contino, aliàs continuadamente, ou muytas vezes. Assiduè.Sępè. Assiduissimè,p c.aduerb. omnia apud Cicer.
Assiduò.aduerb.apud Plaut. Milit.3.
Iugitèr,p.c.aduerb.Plaut.Milit.10.
Continuè,aduerb.apud Quintilian.lib.2.

De cote, aliàs cada dia. Quotidiè, aduerb.Ter. Heaut.3.1.
Quotidianò,aduerb.pen.prod Plin.lib.11. cap.37.
Singulis diebus,Cic.2.de Nat. Deor. & pro Muræna.

De contado. Pręsenti pecunia. Numerata pecunia,Plaut.Pænul.2. & Menæh.24.
Cic. pro Cecin. Quum vteretur dote vxoris numerata, quo mulieri esset res cautior.

De costas.i.cousa,que está de costas. Supinus,a,ũ, p.p. adiectiuum. Cic. 1. de Diuinat. & de Vniuersit.
Resupinus,a,um,p.p. adiectiuum. Virg.1. Æneid.Ouid.2.Metam. Plin. lib.7. cap. 2. Mart.lib.12.

De costume. Vt mos est,Cic.7. Ver.
Vt fieri solet,Plaut. Trinum.13.
Vt moris est,Cic. 3.Verr.

De çurrate,i.ás escondidas. Clàm.Clanculùm,p.c. Diminut. Occultè,aduerb. Cic.6. Verr. & pro Sexto Roscio.Terent. Eunuch.3.5.

De dentro Intùs,aduerb.locale,Plaut. Cistel.8. Dic me orare, vt aliquis intùs prodeat.
Plaut.Pseud.9. Ostium pultabo, atq; intùs euocabo aliquem foràs.

De dẽtro, aliàs da parte de dẽtro. Intrinsecùs, p.c. aduerb. Columel. lib.12.cap.43.
Lata vasa in modum patinarum fieri iubebat,eaq; intrinsecùs , & extrinsecùs diligentet picari.

Dentro. Intùs,aduerb.locale.Cic.lib.1. de Fin.
Nec hæ sese foris solùm iactant,nec tantùm in alios cæco impetu incurrunt, sed intùs etiàm in animis inclusæ inter se dissident , atq; discordant.
Intùs est,idest domi.Plaut. Amphit.3.

Dentro de. Intra , *preposição de accusatiuo* .
Vt,intra decem annos, *dentro de dez annos.* Cic.2.Verr.
Intra paucos dies, *dentro de poucos dias*, idest breui tempore,Liu lib.3.bell. Pun.
Intra legẽ epulari,Cic. Pæto lib.9.epist. 26. circa finem,idest minùs consumere,quàm lex præscripserit. Dionysius Lambinus legit, infra legẽ,cuius opinio nulli non probabitur.

Pera dentro. Intrò,aduerb.locale,Terent. And. 3.2. Abi intrò, ibi me operire.
Intrò ferre cibum,Cic.7.Verr.

Dedo. Digitus,i, p.c.g.m.

Dedinho. Digitulus,i, pen.c. Diminut. Terent. Eunuch.2.2.

Cousa de dedo, ou da grossura de dedo. Digitalis, & e, p.prod,adiect. Digitalis crassitudo, Plin. lib.12.c.20.
Digitalis gracilitas, Plin.lib.14 c.3.

Cousa,que tem dedos, Digitatus,a,um,pen.prod. adiect. Plin.lib.11.cap.47.
Auium aliæ digitatæ, aliæ palmipedes.

Dedo pollegar. Pollex,pollicis.p.c.g.m.

Cousa da grossura ou largura do dedo pollegar. Pollicaris, & hoc pollicare,pen. prod. adiect.
Vt pollicaris latitudo, Plin.lib.15. cap.24.

Dedo,que está junto do dedo pollegar . Index digitus.Horat.lib 2.Serm. Saty.8.

Dedo do meyo. Medius digitus, Plinius lib.11.

L cap.

cap.43.
Infamis digitus. Perf. Saty.2.
Verpus,i, g. m. apud Thefaur. fed abfq; teftimonio.
Dedo do anel. Digitus annularis. Gellius lib.10. cap.10.
Digitus minimo proximus.
Dedo minimo. Digitus minimus, Plin. lib.11. cap.43.
Digitus auricularis, apud Thefaurum.
De dous em dous,ou cada dous. Bini, ę, a, adiect. numerale diftributiuum.
Terna,bina, fingula verba,Cic.3. de Orat.
Tambem efte nome quer dizer dous, Vt,binas à te accepi litteras,Cic.Attic. lib.6.
Per binos tabellarios mifi Romam litteras. Cic.loco citato.
De duas maneyras, ou de dous modos. Bifariàm, aduerb.Cicer.3.Tufcul. Varr.2.de Re ruft. cap.4.
Duobus modis.
Duplicitèr,p.c.aduerb.Cic. Pęto lib.9.epif. 20. Duplicitèr delectatus fum tuis litteris, &c.
Defamar de alguē. Detrahere de fama alicuius, Cic.Appio lib.3.epift.8.
Detrahere de aliquo, Cicer.1. Offic. & pro Cecinna.
Lædere famam alicuius, Cic.pro Cluentio.
Famam alicuius inquinare, Liu.lib.9. bell. Punic.
Lacerare famam alicuius, Liuius 8. bell. Macedon.
Infamo,as,pen.p.cum accufatiuo.Ex Ouid. Quintil.& Seneca.
Defender. Defendo,is,defendi,defenfum.
Tueor,tueris,p.p.tutus,vel tuitus fum.
Tutor,tutaris,p. p.tutatus fum. frequentatiuum. Propugno,as,aui,atum.
Pro virili parte aliquid defendere, Cicer. pro Sextio.
Defendere, ac propulfare iniuriam, Cic.3. Offic.
Defendere fe telo, Cic.pro Milone.
Dignitatem tueri.Cic.2.Tufcul.
Genæ tutantur oculos ab inferiore parte fubiectę, leuiterq; eminentes, Cicer.2. de Natur.Deor.
Propugnare commoda patriæ,Cicero 1.de Inuent.
Propugnare pro innocentibus,Cicer.Antequàm iret in exilium.
Defenfão. Defenfio,onis. Propugnatio, onis. verbalia,Cic.Lentulo lib.1. epift.7.
Defender em juyzo. Patrocinor,p.c. Plin.lib.14. cap.4.
Defenfão nefta forma. Patrocinium,ij, Cicer. in Paradox. & lib.2.Offic.
Defenfor. Propugnator,oris. Defenfor,oris, Cic.6.Ver.& Poft reditum in Senatu.
Defenfora. Seruatrix, feruatricis.p.p.f.g.Cic.5. de Finib. Terent. Hecyra.5.4.
Defeyto. Vitium,ij.Menda,ę.Mendum,i.
Bellum eft fua vitia nofcere,Cicer. Attico lib.2.epift.32.
In toto nufquàm corpore mēda fuit.Ouid. lib.1.Amor. eleg.5.
Eximere mēdas de corpore,Ouid.2. de Art.
Facies menda caret, Ouid.3. de Arte.
Nocte latent mendæ, Ouid.1. de Arte.
Defeytuofa coufa. Vitiofus,a,um.pen.p.
Mendofus,a,um,p.p.adiect.
Corpus vitiofum,Cic.1. de Diuinat.
Mendofa facies,Ouid.12. Metam.
Natura mendofa,Horat.1.Serm.Saty.6.
Mores mendofi,Ouid.2.Amor. eleg.4.
Defeyto, aliàs erro. Erratum,i, Error,oris.
Menda,ę, Vel,mendum,i.
Petere veniam errato alicuius, Cic. pro Sylla.
Erratum, & rectè factum contraria, Cic.2. de Leg.Agrar.Cui errato nulla venia,rectè facto exigua laus.
Tantum librariorum menda tolluntur,Cic. Attic. lib.13.
Sugere errorem cum lacte nutricis,Cic.3. Tufcul.
Imperitos in errorem inducere, Cicer. de Clar.Orat.
Eripere errorem alicui, Cic. Attico lib.10. epift.195.
Defeytuofa coufa,i.errada. Mendofus.a,um. p.p. adiectiuum.
Mendofus librarius,Cic.4.Verr.
Mendofior hiftoria. Cic.de Clar. Orat.
Mendofum exemplar, Plin.in epiftolis.
Defeytuofamente, aliàs erradamente. Mendofè, p.p.aduerb.Cicer. Q.Frat.lib.3.epift.21

Deferir.

Deferir. Respondeo, es, respondi, responsum. Vel, responsum dare. Responsum reddere. Cic.6.Verr.& pro Plancio.
Respondere ad rogatum, vel ad interrogata. Cic.pro Flacco.
Respondere de aliqua re, Cic.3.Verr.
Respondere pro aliquo, Cic. de Clar. Orat.
Respondeo,es, significat etiam conuenire,& quadrare, Cic.lib.1.de Natur.Deor. Vt omnia omnibus, paribus paria respondeanr.
Respondere patri, idest imitari mores paternos, nec degenerare, Cic 3.de Finib.
Tua virtus opinioni hominum non respõdet, Cic. Curioni lib.2.epist.5.
Defesa cousa. Prohibitus,a,um,p.cor. Particip. Vetitus,a,um,p.c.Participium.
Cic.5.Verr.Equitem Romanum scitote biduùm cibo, tectóq; prohibitum.
Adulterium vetitum, Ouidius 3.de Ponto. eleg.3.
Alea vetita legibus, Horat.3.Carm.Ode 24.
Defesa nas demandas. Depulsio criminis.
Defesta, i.cousa de festa. Festus,a,um, Vt, anniuersarios dies festos agere, Cicer.6.Verr. & pro Sextio.
Definca pee. Enixè, aduerb. Cicer. pro Sextio. Liu.4 ab Vrbe.
Definhar. Tabesco,cis, Cic.4.Tuscul.& lib.3.de Natur.Deor.
Languesco,cis.Cic.4.de Finib.
Deformidade, aliàs disformidade. Deformitas, p.c.deformitatis, Cic.5. de Finib.
Vitium corporis, Cic.2. de Orat.
Turpitudo,p.p.turpitudinis,p.c. Cicer.2.de Finib & 1.de Orat.
Vide, *disformidade, que he melhor lingoagem.*
Deforme cousa, aliàs disforme. Deformis,& hoc deforme.Turpis, & hoc turpe, adiectiua. Cicer.lib.1.Offic.& Ver.5.pro Quinct.& 2. de Finib.
Defumar, aliàs perfumar. Suffio,is. suffiui, suffitum, pen.prod. cum accusatiuo, Virg.4. Georg.Propert.lib.4.eleg.9.
Fumigo,as,p.c.Varr.3.de Re rust.c.16.
Fumifico,as,p.c.Plaut. Milite 8.
Suffumigo,as,p.corr. Varr.de Re rust.c.16. Celsus lib.6.c.6.
Defumador. Suffitor,pen.p. suffitoris,g.m.Plin. lib.34.c.8.
Defumadouro, aliàs perfume. Suffitus,us,pen.p. g.m.Plin.lib.24. cap.11.
Suffitio,onis,g.f.Pli. lib.12.c.50.
Suffimen,pen.prod. suffiminis,p. corr.g.n. Ouid.4. Fast.
Suffimentum,i,g.n.Cic.1.de Legib.
Defumadouro, aliàs fumeyro, onde se defuma a carne, & cura ao fumo. Fumarium,ij. Colum. lib.1.c.6.Mart.lib.10.
Defronte. E regione, Cic. 4. Academ. Contrà, aduerb.
Exaduersùm, aduerb. Terent. Adelph.4.2.
Ex altera parte.Cic.3. Verr.
Ex aduerso.Teren.Phorm.1.2. Plaut.Merc. 22.Plin.lib.5.c.31.& lib.6. cap.23.
Contrà elata mari respondet Gnosia tellus. Virg.6.Æneid.
Defunta cousa. Defunctus,a,um, Particip. Plin. lib.13.c.1. Honosq; is ad defunctos pertinere cæpit.
Morte functus.Ouid.11. Metam.
Corpora defuncta vita, Virg.6.Æneid.
Degolar. Iugulo,as,p.c. Cic. pro Quinctio. Decollo,as, Sueton.in Caligul.c.3.
Degoladouro. Iugulus,i, vel Iugulum,i,p.c. Cic. pro Milone,& de Fato.
Degradar. Relego,as,p.p.Cicer. Attico lib.2.& pro Sextio.Ouid.2.Trist.
Extermino,as,p.c.cum accusatiuo, Cicer.3. Offic.pro Sextio,& lib.1.de Natur.Deor.
Pellere in exilium, Cic.2.de Orat.
Proijcere aliquem in exilium, Cic. Antequã iret in exilium.
Afficere aliquem exilio, Cic.in Paradox.
Mulctare aliquem exilio, Cic. pro Sylla, & pro Cecinna.
Degradado. Exul,exulis, pen. corr. Cicer. pro Domo sua, & Cassio lib. 12. 1. Alij legunt exsul.
Relegatus,a, um, p.p. Particip. Ouid.4.de Ponto eleg.13.Cic.2.Tuscul.
In exilium pulsus, Cic.2.de Orat.
Degradado pera as galès. Relegatus ad ergastula nautica, Vel ad vincula nautica.
Degredo. Exilium,ij, Cicer. 5. Tuscul. & in Parad.
Relegatio,onis, Cic. pro Roscio Amer.
Exulatio,onis, Florus lib.1.c.22.
Estar em degredo, ou estar degradado. Exulo,as, p.p.Cic.Marcello lib. 48.& 3.Tuscul.
In exilio esse, Cic.3.de Natur. Deor.

Degradar, ou depór aos Clerigos pòr algum delicto. Degrado,as, pen.p. *he verbo dos Canonistas.* Bonifacius Octauus. cap. Degradatio, de Pœnis lib.6.

Spoliare clericos, & exuere omni ordine, beneficio,& priuilegio clericali.Idē Bonif. Loco citato in fine.

Degradação nesta forma. Degradatio,onis, vel Depositio,onis. textus in cap. Supra citato.

Degráo de escada. Gradus,us.

De degráo em degráo. Gradatìm,p.p.aduerb.Cic. in Orat.redire gradatìm sursùm versùs.

Gradatim descendere.Var.lib.2.de Re rust. cap.1.

Per gradus descendere,vel ascendere, Vel gradibus.

De degráo em degráo,i.pouco a pouco. Gradatìm. pen.prod.aduerb. Cic.1.Tuscul. & lib.1.de Natur.Deor.

Pedetentìm.aduerb.Cic. Dolabellæ li.9.14.

Paulatìm,aduerbium.Terent. Adelph.5.6. Cælius,Cic.lib.8.17.

Sensìm.aduerb.Cic.1.Offic.& Verr.5.

Deytar algũa cousa da mão, ou com a mão. Iacio, iacis,ieci, iactum. Vt,iacere cyphum de manu in aliquem, Cic.6.Verr.

Iacere talos,i.ludere,Cic.2.de Diuinat.

Tela manu iacere,Virg.11.Æneid.

Deytar de riba pera bayxo. Deijcio, deijcis. p.c. deieci, deiectum. Deturbo,as. Demitto, is. Vt, deijcere de ponte, Cicer.pro Rosc. Amer.

Deijcere equó,vel de Saxo,Liu.4.ab Vrbe. & lib.5.bell.Pun.

Demittere equum in flumen, Cicer.1. de Diuinat.

Demittere in carcerem,Liu.4.bell. Maced.

Puppi deturbat ab alta,Virg.5. Æneid.

Deytar de cabeça a bayxo. Præcipito,as, pen.corr. Terent.Adelph.4.2.Cic.pro Domo.

Præcipitem dare,Terent. Phorm.4.3.

Deijcere præcipitem,Cic.6. Verr.

Deytarse, ou estar na cama, no chão, ou em algũa cousa. Cubo,as. Iaceo,es.

Cubare aliquo loco,Cic.2.de Orat.

Cubare in lecto,Plaut. Casin.2.

Cubare in specu, Plin.lib.12.c.1.

Iacére alicui ad pedes,Cic.7. Verr.

Iacére in limine,Cic.7. Verr.

Deytarse aos pés de alguem. Abijcere se, vel prosternere se,vel sternere se, vel proijcere se ad pedes alicuius,Cic. Attic.lib.8. & 10.2. Philip.& pro Sextio.

Ad pedes,vel ad genua alicuius procumbere.Liuius 5.bell.Pun.

Accidere alicui ad pedes,Cic. Attico lib 1. epist.11.

Deytar fora. Extrudo,is.p.p.

Expello,is, Eijcio,eijcis.p.corr. Explodo,is, pen. prod. Excludo,is, pen.p. omnia apud Cic.passim.

Deytar aos couces. Calcibus expellere,eijcere,& extrúdere.Vel,Explodere.

Deytar conta. Subducere rationem, Cicer.3. de Nat.Deor.

Inire rationem, Cicer. contra Rullum, & Verr.5.

Deytar aos impuxões. Manibus expellere,vi expellere, vel extrudere.

Deytar fora com asouios. Exibilo,as,p.c. Cic.in Paradox. alij scribunt,Exsibilo,as.

Deytar a longe. Proijcio,is,p.cor. Vt,in exilium proijci,Cic. Antequàm irat in exilium.

Arma proijcere,Cæsar, 3.bell.Ciuilis.

Deytar a bem, ou a boa parte. Boni consulere. Ouid.1. Trist. elegia.1. Plin. in prooemio, lib.33.

Deytar a mal,ou a má parte. Ponere in vitio,Cic. 3.Tuscul.

Vertere vitio,Cic.Trebatio lib.7.epist.6.

Deytar a perder. Perdo,is. perdidi, perditum, pen.corr.Cicer. Terentię lib.14.epist.1.Per fortunas miseras nostras vide ne puerum perditum perdamus.

Parentes multi,multi amicos, nonnulli patriam,pleriq; se ipsos penitus perdiderunt, Cic.1.de Finib.

Deyxar. Relinquo,is,reliqui,penult.prod.relictum.

Missum facere.Vel,Mitto,is,misi missum.

Hæredē testamento relinquere, Cicer. pro Quinctio.

Relinquere testamento aliquid alicui,Cic. lib.3.Offic.

Relinquere vrbem direptioni, & incendijs, Cic.Sulpitio lib.4 epist.1.

Mittere lacrymas, *deyxar de chorar.* Terent. Adelp.3.2.

Hæc missa facio, Cicero pro Rosc. Amer. Terent.Adelph.5.9.

Missos

Missos facere honores. Cic.pro Sextio.
Missum facere amorem. Plaut. Mercator. 3.
Mitto maledicta omnia. Terent. Adelp. 5. 3.
Deyxar, i.consentir. Sino, is, siui, situm.
Permitto, is, permisi, permissum.
Sine, vt veniat, Terent. Andr. 3. 5.
Sine meo me viuere modo. Ter. Andr. 1. 1.
Lex iubet, aut permittit, aut vetat. Cic. 2. de Inuent.
Inimicitias cum aliquo susceptas reipublicę permittere. Cic. pro Sextio.
Licentiam permittere. Cic. 1. Tuscul.
Cousa deyxada, ou cõsentida nesta forma. Situs, a, ũ.
Permissus, a, um, Participia.
Cic. pro Sextio, Accusare eum moderatè, à quo ipse nefariè accusatur, per Senatus authoritatem non est situs.
Liu. li. 4. ab Vrbe. Cognitio eius rei Sergio. Seruilio, & Mamerco Æmilio permissa.
Deyxar, aliàs cessar. Desino, is, p.cor. desiui, vel desij, desitum. p.c. Cesso, as, aui, atum.
Desine ei succensére. Cic. 7. Verr.
Terent. Heaut. 5. 1. Iam desine Deos vxor gratulando obtundere.
Admirans illud, mirari iam desino. Cic. 2. de Orat.
Non cessat de nobis detrahere. Cicer. Attic. lib. 11.
Nunquam in suo studio, atq; opere cessauit Cic. de Senect.
Cousa deyxada nesta forma. Cessatus, a, um, p.p. Desitus, a, um, p.c. Particip.
Ouid. 4. Fast. Largaq; prouenit cessatis messis in aruis, idest neglectis, & non cultis, Cic. de Clar. Orat. Nocuimus fortassè, quòd veteres orationes post nostras, non à me quidem (meis enim illas antepono) sed à plerisq; legi sunt desitæ.
Cic. Peto lib. 9. epist. 21. Post hunc tredecim fuerunt sella Curuli ante Papyrium Crassum, qui primus Papisius est vocari desitus.
De laa donde tu estás. Istinc, aduerb. locale.
De leda vontade. Libentèr. aduerb. Cic. Att. lib. 2. epist. 1.
Libenti animo, vel libentibus animis. Cic. pro Cluentio, Liu. lib. 9. bel. Pun.
Delegado. Delegatus iudex.
Deleyxada cousa. Languidus, a, um, pen. corr. adiectiuum. Vt, pecus ad pastũ languida, Cic. 2. de Finib.
Languidus vino, vigilijsq;. Cic. 5. Verr.
Torpidus, a, um, pen. cor. adiect. Liu. 2. & 5. bell. Pun.
Deleyxamento assi. Langor, oris, Cic. de Senect. Ouid. 3. Trist. eleg. 8.
Torpor, oris, Cic. 1. de Natur. Deor. Virg. 12. Æneid.
Torpedo, p.p. torpedinis. Sallust. lib. 1. g. f.
Deleyxadamente. Languidè. aduerb. p.c. Colum. lib. 11. cap. 1.
Otiosè, p.p. aduerb. Cic. de Amicit.
Negligentèr. aduerb. Cic. lib. 1. Offic. & pro Rosc. Comœdo.
Deleyxarse. Langueo, es. Lãguesco, is. Torpeo, es. Vox languens. Cic. 1. Offic.
Languere è via. Cic. 1. Philip.
Languere otio. Cic. 1. de Natur. Deor.
Languescere senectute. Cic. in Catone.
Languescere corpore. Cic. 4. de Finib.
Cessatione torpere. Cicer. 1. de Natur. Deor.
Vires torpent. Virg. 9. Æneid.
Torpesco, cis. Sall. in Iugurt. Pli. lib. 9. c. 35.
Deleytar a outrem. Delecto, as. Oblecto, as.
Voluptate aliquem afficere. Cic. Attico.
Pulchritudo mouet oculos, & delectat. Cic. 1. Offic. Oblector, aris, Deponẽs. Cic. Quint. Frat. lib. 2. epist. 15.
Delectare se cum Musis. Cic. Attic. lib. 2. 2.
Adolescentiam alunt, senectutem oblectãt hæc studia. Cic. pro Archia.
Oblectare se in hortis. Cic. 3. Offic.
Afferre delectationem alicui, Cicer. Mario lib. 7. epist. 1.
Deleytarse. Delectatione duci. Cic. 1. Offic.
Delectare, vel oblectare se. Cic. locis supra adductis.
Delectari in re aliqua, Cic. 1. de Finib.
Oblectari aliqua re, Cic. Cælio lib. 2. 15.
Ludis oblectari. Cic. pro Muręna.
Perfundi voluptate. Cic. de Clar. Orat.
Deleyte. Delicium, ij. Martial. lib. 13.
Delicię, arum. Cicer. in Vatinium. Verr. 6. & de Lege Agrar.
Delectamentum, i, Cicer. de Senect. & in Pisonem.
Delectatio, onis. Cicero Tuscul. & pro Muræna.
Oblectatio, onis, Cic. de Amicit. & 4. Acad.
Oblectamentum, i, Cic. de Senect. & Ver. 6.

Oblectamen, pen. prod. oblectaminis.g. n. Stat.lib.3.Syl.5.

Deleytosa cousa. Amænus,a,um,pen.p. adiect. Voluptarius, a,um,adiect.

Locus amenus. Cic.7. Verr.

Salicta amæna. Cic. 1.de Diuinat.

Rosaria amæna.Ouid.5.Trist.eleg.2.

Possessio voluptaria. Cicer. Attico lib.12. epist.244.

Prædium voluptarium. Vlpian. in l. si cuius rei,§.fructuarius,D. de Vsufr.

Voluptarius sensus gustatus. Cicero 3.de Oratore.

Homo voluptarius.Cic.2.Tuscul.

Disciplina voluptaria.Cic. 1.de Finib.

Deleytosamente. Amenitèr,pen.corr. aduerbiũ Gellius lib.20.c.7.

Cum amenitate,vel cum delectatione.

Delgada cousa. Gracilis,& hoc gracile, pen.cor. adiectiuum.

Tenuis,& hoc tenue,adiect.

Virgo gracilis,Terent. Eunuch,2.3.

Corpus gracile. Ouid.de Ponto eleg.11.

Aer purus,& tenuis,Cicer.2. de Nat. Deor.

Victus tenuis.Cic.3. Tuscul.

Fila tenuia aranei. Lucret.lib.3.

Ventus tenuis.Virg.3. Æneid.

Delgadeza. Gracilitas, pen.c.gracilitatis,pen.p.

Tenuitas,p c. tenuitatis.

Cic.de Clar. Orat.Erat eo tempore in nobis summa gracilitas,&c.

Plin.lib.8.cap.33. Cauda prælonga in tenuitatem desinens, & implicans se viperinis orbibus.loquitur de Chamæleonte.

Tenuitas, accipitur etiam pro paupertate. Cic.Tironi lib.16.epist.21.Et,vt possum, ex meis angustijs illius sustento tenuitatem.

Delgadamente. Tenuitèr, pen.cor.aduerb.Cic.4. Verr.& in Orat.

Tenuissimè,pen.corr.aduerbium. Cicero 6. Verr.

Adelgaçar,i. fazer delgado. Tenuo,as. Virg.3. Georg.Ouid.3.Metam. & 3.de Arte.

Extenuo,as. Vt, extenuare cibum dentibus Cic.2.de Natur.Deor.

Extenuare verbis laudes bellicas. Cicero pro Marcello.

Adelgaçada cousa. Tenuatus,a,um.p.p. Particip.

Extenuatus,a,um, Participium. Vt, corpus tenuatum recreare.Horat.2. Ser. Sat.2.

Vox tenuata.Ouid.2.Metam.

Aer extenuatus.Cic.2.de Natur. Deor.

Extenuata vestigia.Catul.in Argon.59.

Adelgaçamento. Extenuatio,onis.Verbale Cicer. lib.3. de Orator. Significatio , & distinctè concisa breuitas,& extenuatio.

Fazerse delgado. Gracilesco, gracilescis. Plin. lib.17.c.22. Quum aliàs festinatione pariendi gracilescat.

Delicada cousa. Delicatus,a,um,p.p. adiectiuũ.

Vt,adolescens delicatus. Cic.de Clar.Orat.

Sermo delicatus,& conuiuio dignus.Cic.1. Offic.

Delicata vita.Cic.2. Tuscul.

Delicadamente Delicatè,pen.prod.aduerbium.

Vt,recubare mollitèr, & delicatè. Cicer.3. de Orat.

Delicatè, & mollitèr viuere.Cic.1.Offic.

Deliberar.ou determinar. Delibero.as.pen. corr. Statuo, is.

Statui,statutum,p.p. Habere deliberationẽ.

Deliberant , vtrùm traijciant legiones ex Africa,necne.

Iste certè statuerat , ac deliberauerat non adesse.Cic.3.Verr.

Deliberatũ,& constitutũ est mihi. Cic.1.de Lege Agrar.

Statutum cum animo, ac deliberatum habere.Cic.5. Verr.

Certum est,deliberatumq́. Cic. pro Rosc. Amer.

Habere domi deliberationem de aliqua re.Cic.Philip.1.

Deliberação, aliàs determinação. Deliberatio , onis.Cic.lib.1.& 3.Offic.

Deliberadamente. Cõsultò,aduerb. Cic.1.de Leg. Consultè,aduerb. Plaut.Rudent.27.

Delir aliàs desfazer. Comminuo,is, comminui, cõminutũ.Lacrymis cõminui.Ouid.epis.3.

Cousa delida, ou desfeyta deste modo. Comminutus,a,um,pen.p. Particip. Vt, comminutæ opes.Cic.7.Verr.

Comminuti re familiari. Cic.Att.lib.4.

Delir ou desfazer, ou lauar com agoa, ou com cousa semelhante. Diluo,is,dilui, dilutũ,p.p Vt, Diluere aceto. Celsus lib.5.c.20.

Vnguenta lacrymis diluere.Ouid.1.de Pon. eleg 10.

Cousa delida,ou misturada, ou lauada com agoa,ou com cousa semelhante. Dilutus,a,ũ,p.p.Particip.

Diluta

Diluta potio, Celsus lib. 1. cap. 3.
Vinum dilutum. *Agoado.* Mart. lib. 1.

Deliurar a parida, aliàs dequitarse. Solui partu.

Deliuramento assi. Solutio partus.

Demámente, i. contra vontade. Inuitus, a, um, p.p. adiectiuum.
Coactus, a, um, Participium.
Repugnantèr, aduerbium. Cic. de Amicit.
Contra voluntatem. Recusans, is, Particip.
Inuitè, p.p. aduerbium.
Sapiens nihil facit inuitus, nihil dolens, nihil coactus. Cic. in Paradox.
Inuitus facio. Terent. Heaut. 4. 6.
Inuitè cepi Capuam. Cic. Attico lib. 8. 147.
Rogatus, & recusans hoc feci. Cic. in Orat.

Muyto demámente, i. contra vontade. Inuitissimus, a, um, pen. corr. adiect. Cic. 4. Verr. & Attic. lib. 16. epist. 337.

Demandar em juyzo. Intendere litem alicui. Cic. 1. de Orat.
Litigare cum aliquo. Cic. Philip. 3.

Demanda. Lis, litis. Litigium. ij, Plaut. Casin. 13. Plin. lib. 37. cap. 10.

Demanda contestada. Lis contestata. Cicero pro Roscio Amer.

Contestar demanda. Litem contestari. Cicero Attico lib. 16.

Contestação de demanda. Litis contestatio. Vlpian. in l. Pomponius scribit, D. de Procuratorib.

Darse por autor, ou por parte nas demandas. Liti se offerre.

Decerse das demandas. Cedere Litibus.

Inimigo de demandas. Fugitans litium. Terent. Phorm. 4. 3.

Decayr da demanda. Litem perdere. Cicer. 1. de Orat. Cadere causa. Cicer. de Orat.
Litem amittere. Cic. pro Roscio Comædo.
Vide, *Descayr.*

Vencer a demanda. Obtinere litem. Cicero pro Roscio Comædo.

Demandão. Litigiosus homo. Cic. 1. de Orat. & pro Muræna.

Pôr demanda a alguem. Intendere litem alicui. Cic. lib. 1. de Orat.
Inferre litem in aliquem. Cic. pro Cluentio.

Trazer demanda com alguem. Litem habere cũ aliquo.
Cic. 4. Acad. Vel cum aliquo litigare. Cic. 3. Philip.

Demaneira. Itaq;.

Demarcar, ou medir terras. Metor, aris, Deponẽs. Liu. lib. 1. ab Vrbe.
Meto, as, actiuum. Virg. in Culice. Horat. 2. Carm. Ode 15.

Demarcação das terras. Metatio, onis. Colum. lib. 9. c. 15.

Demarcador, ou medidor de terras. Metator, p.p. metatoris. Cic. Philip. 11
Decempedator, pen. prod. decempedatoris. Cic. Philip. 13.

Vara, aliàs medida com que se demarcão, ou medem terras. Decempeda, æ, pen. corr. g. f. Cic. 4. Academ. & Philip. 14. Horat. 2. Carm. Ode 15.

Demasia de conta. Residuum, ui. Paulus in l. Sacrilegi. D. ad l. Iuliam peculat.

Em demasia. Nimio plus. vel Nimìs valdè, Cic. 3. de Legib. & ad Atticum lib. 10.

Cousa de demasia. Residuus, a, um, adiectiuum.
Vt, pecunia residua. Liu. 3. bell. Maced.
Plancus Cic. lib. 10. epist. 11. Cupio nullam residuam solicitudinem esse.
Residua, & vetus simultas. Liu. 9. bell. Pun.
Quid relatum, quid residuum sit. Cicer. de Lege Agraria.

Demasiada cousa. Nimius, a, ium. Immodicus, a, um, p.c. adiect.
Vt nimia diligentia. Cic. pro Milone.
Celeritates nimiæ. Cic. 1. Offic.
Rixæ immodicæ. Horat. 1. Carm. Ode. 13.
Amore immodico victus. Ouid. 1. Fast,
Nimium multus. Cic. pro Cluentio.

Demasia deste modo. Nimietas, p.c. nimietatis, g.f. Colum. lib. 6. c. 24.

Demasiadamente. Nimìs, aduerb. Plùs satis.
Nimium, nomen locò aduerbij.
Nimio, ablatiuus sole iungit comparatiuis.
Nimiè, aduerb.
Nimis auidus. Cic. 1. de Orat.
Nimis citò. Cic. de Amicit.
Nimium sæpè. Cic. 2. de Finib.
Nimium magis offendit, quàm parum. Cic. in Orat.
Nimium multi. Cic. pro Cluentio.
Nimio plus. Cic. Attic. lib. 10.
Tam nimiè vt amarentur. Plaut. Milit. 18.
Accede ad ignem hunc, iam calesces plus satis. Terent. Eunuch. 1. 2.

Muyto demasiadamente. Nimiopere, pen. corr. aduerb

aduerbium.

Cic.in Paradox. Quos ædificia magnifica nimiopere delectant.

Alij legunt disiunctim nimio opere.

Demo,ou demonio. Dęmon dæmonis,p.c.

Dęmonium,ij,apud Thesaurũ.

Cacodæmon,cacodæmonis,p.c.

Hæc nomina Græca sunt.

Malus genius. Latinè.

Cousa de demonio. Dæmonicus,a,um, p.c. Vt, Dæmonicę fraudes,apud Lactantium.

Demúdar. Perturbo,as. Commoueo, cõmoues, pen.corr.

Demudarse. Perturbor,aris,commoueor,commouéris,p.p.

Demúdada cousa. Perturbatus,a,um, Commotus,a,um,penult.prod. Participia. Vel nomina ex participijs.Cic.1. de Lege Agrar. lib.1.de Diuinat.& de Clar. Orat.

Dente. Dens,dentis.g.m.

Dentes dianteyros. Aduersi dentes. Cicero 2.de Natur.Deor.

Primores dentes.Plin.lib.11.cap.37.

Anteriores dentes. Thesaurus.

Dentes queyxays. Genuini dentes. Cic.2.de Nat. Deor.Plin.lib.11.cap.37.

Dentes intimi,Cic.loco citato.

Dentes a que chamão mós. Maxillares dentes.Pli. lib.32.

Tem dentes isto,i.he muyto difficultoso. Delio natatore indiget, Prouerbium. ex Calepino,& Recentioribus.

Dentúda cousa,i.de grandes dentes. Dentatus,a,ũ, p.p.Plaut.Pseud.17.

Bronchus,a,um, vel,Broncus a,ũ, Codices emendatiores legunt,brocus. Plin. lib.11. c.37.vide Thesaurum.

Dentada. Dentis impressio.

Endentecer. Dentio,dentis Plin.lib.21. cap.20. lib.30.c.3.

Vnguento, com que se fazem os dentes brancos. Dentrifricium,ij.Plin.lib.28.cap.11. Martial.lib.14.

Alimpador de dentes, aliàs esgrauatador de dentes. Dentis calpium,ij. Martial. lib.7. & 14.

Dente do arado onde se encayxa o ferro. Dentale,is, gen.n. Virgil. lib.1. Georg. Columel.lib.2. cap.2.

Dente de alho. Spica allij.

Quebrar os dentes. Labefacere dentes. Terent. Adelph.2.2.

Dentro. Intùs,aduerbium.Cic.1.de Finib.

De dentro. Intùs.Plaut. Cistel.8. Dic me orare, vt aliquis intùs prodeat.

Intùs euocato,Plaut.Mostel.8.

Intùs foràs euocare. Plaut.pseud.8.

Pera dentro. Intrò,aduerbium. Vt intrò ferrē cibum,Cic.7.Verr.& pro Flacco.

Abire intrò.Terent.Andr.3.2.

Dentro de poucos dias. Intrà paucos dies.Liu.3. bell.Pun.

Dentro de dez annos. Intrà decem annos. Cic.2. Verr.

Cousa de dentro Interior, & interius. Penetralis,& e, pen.prod. adiectiua. Vt, interior pars ædium.Cic.5.Philip.

Dij penetrales.Cic.2.de Natur.Deor.

Abditi,ac penetrales foci.Cicero de Arusp. respons.

Tecta penetralia.Virg.1. Georg.

Denunciar. Nuntio,as,Denuntio,as.Condico,is, pen.prod.

Nuntiare vera.Cic.4.Academ.

Nuntiare salutem. Cicero Attico lib.4. epist.79.

Denuntiare periculum, aut pestem. Cicero pro Milone.

Condicere cænam alicui.Sueton. in Tiber. cap.42. Idest denuntiauit se cum illo cænaturum.Cic.Lentulo lib.1.9.

Denũciar mal. Obnuntio,as. Cicer. pro.P.Sext. lib.1.de Diuinat.& Attico lib.4.

Denũciar ás iustiças de alguem. Deferre crimina de aliquo ad iudicem. Liu. li.9. bell.Mac.

Deferre maleficium alicuius ad iudicium. Cic. pro Cęlio.

Depenar aues,i. tirar as penas. Pennas,vel plumas auibus detrahere.

De penar as barbas Vellere barbam.

Depender. Pendeo,es,pependi,sine supino.

Vita omnium ex vnius vita pẽdet. Cic.pro Marcello.

Respublica pendet è Bruto. Cicero Attico lib.14.

A razão porque,pẽdeo, es, *não tem supino,he porque,não tẽ* pensus,a,um, *que he participio* de Pendo,is, *pella terceyra, & não* de Pendeo es, *pella segũda. & assi hé regra géral,que os Verbos,que não tem participio do preterito,não podem ter supino,*

Dependurar. Suspendo,is,suspendi,suspensum. Suspendere de arbore, vel in arbore, vel arbori, Cicero 5. Verr. pro Rab. & lib. 1. de Orator.

Dependurada cousa. Suspensus,a,um, Particip. vel nomen ex participio, Cic. 2. Tusc. Liu. lib. 8. ab Vrbe.

Estar dependurado. Pendeo, es, pependi, sine supino.
Pendere ex arbore, vel in arbore, Cicero 5. Verr.
Pendere ab humero, Cic. 6. Verr.

Depoer. Testimonium dicere, Cic. pro Sylla, Dare testimonium, Cic. pro Quinto Rosc.

Depoimento. Testimonium,ij.

Depois. Pòst. Posteà,aduerb. Cicer pro Roscio Amer. pro Muræna, & pro Flacco.

Depois que. Posteaquàm,aduerb. Cicer. Planco lib. 10. 1. & Verr. 4.

Depositar. Depono,is,p.p. Virg eclog. 3.
De grege non ausim quicquam deponere tecum.

Deposito. Depositum,i,p.cor. Vel res deposita, Cic. 3. Tuscul.

Depositada cousa. Depositus,a,um,p.c. Particip. Cic. de lege Agrar.

Depositario. Depositarius,ij, Vlpian. in l. 1. §. Si pecunia. D. Depositi.

Deputar. Deputo,as. Destino,as,p.c. Vt, deputare alicui diem necis, Cic. 3. Offic.
Desponsam, & destinatam laudem alicui præripere, Cic. de Arusp. respon.

Deputada cousa. Destinatus,a,um, Participium.
Certis, destinatisq; sententijs addicti, Cic. 2. Tuscul.
Non est annus hic tibi destinatus, Cicero Furnio lib. 10. epist. 25.

Dequitarse a parida. Solui partu.

Dequitadura de parida. Solutio partus.

De quote, i. cada dia. Quotidiè, aduerb. Singulis diebus.

Dereyto. Ius,iuris,g.n.
Silent inter arma leges, Cic. pro Milone, *onde hā força, dereyto se perde.*

Dereyto canonico. Ius Canonicum, vel ius Pontificium, Cic. 2. Tuscul.

Dereyto ciuil. Ius Ciuile, vel ius Cæsareum.

Dizer de seu dereyto. Ius suum persequi, Cicero pro Cecinna.

Dereyta cousa. Rectus,a,um. Nomen ex participio. Vt, recta via, Terent. Phorm. 1. 2. Cic. 1. in Catilinam.
Longa trabe rectior, Ouid. 3. Metam.
Rectissimus in dicendo, Cic. 2. de Orat.

Dereytamente. Rectè, aduerb.

Derrabar. Mutilare caudam.

Derrabado. Cauda mutilus, vel cauda mutilatus.

Derradeyra cousa. Postremus,a,um,p.p. Superlatiuum à posterior, Cic. Lentulo lib. 1. 9.
Nouissimus,a,um,p.c. adiect. Cic. pro Rosc. Comœdo.
Vltimus,a,um, p.c. superlatiuum ab vltrà, Cic. 1. de Legib. & alibi.
Extremus,a,um, p.p. superlatiuū ab exter, Cicer. de Amic. & lib. 2. de Diuinat. Virgil. eclog. 10.
Summus,a,um, adiectiuum Cic. in Hortensio, Vixit ad summam senectutem valetudine optima.
Virg. 2. Æneid. Venit summa dies, & ineluctabile tempus, &c.

Derramar. Fundo,is,fudi,fusum. Effundo,is, effudi,p.p. effusum,p.p.
Profundo,is,profudi,profusum.
Fundere sanguinem, Cic. 1. de Diuin.
Funditur in omnes partes vitis, Cicero de Senectut.
Fundere verba, Terent. Adelph. 5. 1.
Effundere lacrymas, Cic. pro Plancio.
Effundere patrimonium, Cic. 2. Offic.
Profundere lacrymas, Cic. in Somnio.
Animam profundere, Cic. pro Marcello.

Derramada cousa. Fusus,a,um. Effusus,a,um. Profusus,a,um,p.p. Particip. siue nomina ex participijs, omnia apud Cicer.

Derramadamente. Fusè, aduerb. Cicero lib. 3. de Legib. & Tuscul. 4.
Effusè, aduerb. p.p. Cic. pro Rosc. Amer. & Tuscul. 4.
Profusè, p.p. aduerb. Liu. lib. 10. ab Vrbe.

Derramamento assi. Effusio,onis. Vt, effusio aquæ, Cic. 2. de Nat. Deor.
Effusio pecuniarum, Cic. Att. lib. 2. epist. 32.
Fusio,onis, Cic. 1. de Nat. Deor.

Derramar aliàs espalhar. Spargo,is,sparsi,sparsū.
Vt, spargere arenā pedibus, Virg. 3. eclog.
Spargere humum folijs, Virg. 5. eclog.
Semen spargere, Cic. pro Rosc. Amer.
Voces ambiguas spargere in vulgus, Virg. 2. Æneid.

2.Æneid.

Vulcanum ſpargere totis tectis, Virgil.7. Æneid.

Derrancar. Deprauo,as,p.p. Corrumpo,is, corrupi,corruptum. Vitio,as,aui,atum.

Deprauare aliquem,Cic.2 de lege Agrar.

Deprauare naturam,Cic.3.de Finib.

Corrumpere animum,& mores alicuius. Cic.3.de Legib.

Corrumpere aliquem blanditijs, largitionibus, pecunia,pretio,Cic.1.de Finib.3. de Legib.& 2.Offic.& pro Cecinna.

Auræ vitiantur odoribus, cadauerum fœtoribus,Ouid.7.Metam.

Contagia mentis ægræ vitiant artus,Ouid. 3.Triſt.eleg.8.

Couſa derrancada. Deprauatus,a,um.Corruptus, a,um. Vitiatus,a,um,Participia.

Natura alicuius deprauata mala diſciplina,Cic.2.de Finib.

Mores corrupti,& deprauati,Cic.2.Offic.

Ventris vitiati tumeſcebant pondera. Ouid.epiſt.11.

Herbæ vitiatæ,Ouid.3.Metam.

Derrancamento. Deprauatio, onis. Corruptio, onis. Vt deprauatio conſuetudinum. Cic.1.de Legib.

Corruptio corporis,Cic.4.Tuſcul.

Derrear. Delumbo,as,Plin.lib.28.c.4.

Delumbare ſententias, per translationem apud Cic.de Orat.

Derreada couſa. Delumbis,& hoc delumbe,adiectiuum.Plin.lib.10. c.33.

Delumbatus,a,um,p.p.Partic. Plin.lib.19. c.6.& lib.28.c.4.

Elumbus,a,um,vel elumbis, & hoc elũbe, adiect. Feſtus apud Theſ.

Derreter. Liquefacio,liquefacis,p.c. Liquo,as, aui,atum.

Derretida couſa. Liquefactus,a,um. Liquatus, a,um,p.p.Particip.

Æra liquefacta, Cic.in Catilinam.

Aqua liquefacta,Cic.2.de Nat.Deor.

Guttę liquatæ Solis ardore,Cic.2.Tuſc.

Mella liquata expreſſis fauis. Ouid.4.Faſt.

Derreterſe. Liqueo,es.Liqueſco,cis. Vt,cera liqueſcit igni,Virg.8.eclog.& 8.Æneid.Cic. 2.Tuſcul.

Liquor,liqueris,p.c.Virg.1.& 2.Georg.

Derribar edificio,ou couſa ſemelhante,aliàs deſtruir,& pór pòr terra. Diruo,is, dirui, dirutum,pen.cor. Cic.pro Domo.Ter.Adelph. 5.7.Liu.lib.1.

Deſtruo,is,deſtrui, deſtructum, Cicero de Senectut.

Euerto,is,Cic.1.Offic.& Ver.4.

Excindo,is,excidi,p.c.exciſum,p.p. Cic.in Somnio,Virg.12.Æneid.

Deleo,es,deleui,p.p.deletum,p.p. Cicer.4. Acad.& Tuſc.2.

Deturbo,as,vt deturbare ędificium,Cicero Q. Fr.3.24.

Vaſto,as,vaſtaui,vaſtatum,p.p.Cic.5.Verr. & 4.in Catil.

Derribada couſa,aliàs deſtruida, & poſta por terra. Dirutus,a,um,p.c. Euerſus,a,um. Exciſus,a,um. Deletus,a,um,p.p. Vaſtatus,a,ũ, p.p.Deturbatus,a,um,p.p.omnia ſunt participia,apud Cic.& alios paſſim.

Derribar no chão. Humi proſternere aliquem, Ouid.lib.5.Metam.Liu.9.ab Vrbe.

Deijcio,deijcis,p.c. Vt, deijcere de ponte, Cic.pro Roſc.Amer.

Derribar matando. Hoſtes proſternere, Cicero Philip.14.

Viros cęde ſternere, Virg.10.Æneid.

Sternere omnia ferro,Liu.4.bell.Pun.

Deſabafar. Recreare ſe,Cic.1.Tuſc.

Relaxare animum,Cic.1.Offic.

Relaxare animis,Cic.2.Philip.

Euomere virus acerbitatis ſuæ apud aliquem, Cic.de Amic.

Deſabafada couſa. Recreatus,a,um,Partic. Vel, Relaxatus animo.

Deſabafar, aliàs deſcobrir o que eſtá abafado, & cuberto. Aperio,aperis, pen.corr.aperui, apertum.

Detego,is,p.c.detexi,detectum.

Deshabitada couſa,i.onde ninguẽ mora. Incultus, a,um, Participium.

Cic.1.Tuſc Cęteras partes incultas, quòd aut frigore rigeant,aut vrantur calore.

Inculta,& ſylueſtris via,Cic.de Clar.Orat.

Deſabotoarſe. Expectorare veſtem. Expectoro, as,p.cor. *quer dizer tirar do peyto.* Cicero 3. de Orator.

Deſabrigado logar. Locus ventis,vel frigori obnoxius,vel expoſitus.

Deſabrigada couſa.i.deſemparada. Deſtitutus, a, um,p.p.Particip.

De-

Desacatar. Contemno,is,contempsi, contẽptũ. Despicio,despicis,p.c. despexi, despectum. Sperno,is,spreui,spretum.
Aspernor,aris,aspernatus sũ, omnia apud Ciceronem.
Omnes despicere, & hominem prę se neminem putare, Cic.pro Sexto Rosc.Amer.
Desacatamento.Contemptus,us.
Desacobardar.Addere animum alicui, Cicero Attico lib.7.
Afferre animum alicui,Cic.Attic.lib.7.
Erigere animum,Cic.Att.lib.1.epist.11.
Animum augere,Cic.Att.lib.10. epist.205. Stat.lib.10. Thebaid.
Desacobardarse.Capere animum, Cic.3.Philip.
Erigere animum, Cic.pro Cluentio.
Animosum se ostendere.
Desacordar,i esquecerse. Obliuiscor,obliuisceris,pen.c.oblitus sum, p.p. iungitur genitiuo,vel accusatiuo.
Dignitatis suę obliuisci,Cic.Lent.lib.1.7.
Artificium obliuisci,Cic.pro Rosc.Amer.
Desacordo,i.esquecimento. Obliuio,onis,Cic.4. Philip.
Obliuium,ij, in plurali, Virgil. Horat.& Ouid.poeticum est.
Desacordada cousa nesta forma. Obliuiosus,a,ũ, pen.prod.adiectiuum, Cic.lib.1.de Inuent. & de Senect.
Desacostumar a outrem. Desuefacio,is,desuefeci,desuefactum,Cic.pro Cluentio.
Abstrahere à consuetudine,Cic.de Orat.
Desacostumarse.Desuesco,cis. Verbum neutrũ cum datiuo,Liu.lib.8.ab Vrbe.
Desuesio,is.Varro lib.2.de Re rust.c.9.
Abhorrere à consuetudine, Cic.1.de Orat.
Desacostumada cousa. Desuetus,a,um,pen.prod. Particip.Liu.3.ab Vrbe.
Virg.6.Æneid.Insolens,p.c.insolentis.
Insolitus,a,um,p.c.adiect.Cic.1.de Orat. Ver.3.& pro lege Manilia.
Insuetus,a,um,p.p.adiect. Virg.1,eclog.& 6.Æneid. Insolitus,a,um,p.c.adiect.Cic.1. de Orat.Ver.3.& pro lege Manilia.
Descostume. Desuetudo, p.prod.desuetudinis, pen.cor.g.f.
Desacompanhada cousa. Solus,a,um. Vel, sine societate.
Desacompanhar,i.apartar. Dissocio,as. Separo, as,p.c.Vide *Apartar*.

Desacreditar.Fidẽ alicuius infirmare, Cic.pro Roscio Comœdo.
Desadorar. Detestor,aris. Execror,p.c.execraris,execratus sum.
Exitum belli detestari,Cic.Phil.8.
Execrari,& malè precari, Cic.in Pisonem.
Abominor,pen.cor.abominaris, Plin.lib. 28 cap.15.
Desafazer.*Desafeyto*. Vide supra. *Desacostumar, que he o mesmo*.
Desaferrar,i soltar, ou deyxar. Dimitto,is. Vel, Missũ facere.Omitto,is,Cic.multis locis.
Desaferrar o harpéo.Harpagonem relaxare.
Desafeyçoar algũa cousa,i fazer, que não aproueyte.Aliquid inutile efficere, vel reddere.
Ineptum aliquid reddere,vel efficere, Cic. 2.de Orat.vbi de hoc nomine ineptus.
Desafeyçoada cousa nesta forma. Inutilis,& hoc inutile, p.c.adiect.
Ineptus,a,um,adiect. Cic.2.de Orat.& lib. 1.de Finib.
Desafeyçoarse da manceba, aliàs perderlhe a afeyção. Turpem,& impudicum amorem relinquere.
Abstinere se ab impudico amore.
Desafeytar.Deponere,vel exuere ornatum.
Desafiar.Prouoco,as,p.c. Lacesso, is. Lacessi, vel lacessiui,lacessitum,pen.prod.Cicero 4. Tuscul.& Cornificio lib.12.epist.20. & pro Milone,& alibi.
Desafio de hum por hum. Singulare certamen.
Singulare prælium. Ausonius in Periocha lib.7.Iliados.
Desaforada cousa,i.sem vergonha. Petulans,p.c. petulantis,adiect.Cic.pro Sylla.
Proteruus,a,um, adiect. Cic.pro Cęlio, & lib.5.de Finib.
Desaforadamente,i sem vergonha. Petulantèr,aduerb.Cic pro Cęlio.
Proteruè,aduerb. Terent.Heaut.4.4.Ouid. 1.de Arte.
Desaforarse. Renuntiare foro suo,vel legibus sui fori renuntiare.
Desafrontar ao injuriado,& afrontado. Iniuriam alicui illatam vlcisci.
Desafrontarse asi mesmo. Iniuriam sibi illatam vlcisci,Cic.2.de Inuent.
Vendicare se de aliquo, Cic.pro Deiotaro. Vide *Vingar*.
Desagastada cousa. Sollicitudine vacuus. Vel, solli-

ſollicitudine liberatus. Vel ægritudine leuatus.

Deſagaſtar a outrem. Sollicitudine aliquẽ liberare, Cic. Attico lib. 6.

Alleuare ſollicitudines alicui, Cicero de Clar. Orat.

Leuare aliquem ægritudine, Cic. Att. lib. 9.

Lenire ægritudinem, Cic. de Diuin.

Eripere, vel detrahere ægritudinem. Cicero 3. Tuſcul.

Tollere ægritudinem, Cic. loco citato.

Vendicare aliquem ab ægritudine. Cicero 5. Tuſcul.

Deſagaſtarſe. Sollicitudine leuari, vel ægritudine, vel ſollicitudine liberari.

Deſagaſtamento. Ægritudinis leuatio, Cicero 3. Tuſcul.

Deſagradecer. Ingratum ſe præbere.

Deſagradecida couſa. Ingratus, a, um, p.p. adiect. Cic. 1. de Nat. Deor. & de Amic.

Beneficij immemor, Cic. pro Sextio.

Ingratificus, a, um, p.c. adiectiuum, Cicero pro Sextio.

Deſagradecimento. Ingratitudo, p.p. ingratitudinis, p.c. ex Sabellico, & Eraſmo, ſed non eſt Ciceronianum.

Deſagradecidamente. Ingratè, p.p. aduerb. Plin. lib. 27. c. 2.

Deſagrauar. Vide *Deſafrontar.*

Deſaliuar. Leuo, as. Alleuo, as, p.c. Vt, leuare cruciatum, Cic. 7. Verr. Laxo, as.

Leuare metum alicui, vel aliquem metu. Cic. 2. Tuſc. Liu. 2. ab Vrbe.

Infamia ſe ſe leuare. Cic. 5. Ver.

Alleuare dictis ærumnas aliorum, Cicer. 3. Tuſc. Vide *Aliuiar.*

Deſaliuamento. Leuatio, onis, Cic. 5. Tuſc.

Leuamentum, i. Cic. 5. de Finib.

Leuamen, p.p. leuaminis, p.c. gen. n. Cicero Attico lib. 22.

Alleuatio, onis, Cic. 1. de Finib.

Alleuamentum, i, Cic. pro Sylla.

Deſamada couſa, aliàs roym, & peruerſa. Prauus, a, um. Peruerſus, a, um. Perfidus, a, um, p.c. adiect. omnia apud Cic. paſſim.

Peruerſiſſimus, a, um, p.c. adiect. Cic. lib. 1. de Nat. Deor.

Deſamar, i. não amar. Abſtinere ſe ab amore. Nullo amore proſequi.

Deſamorauel couſa. Agreſtis, & hoc agreſte. Aſper, aſpera, aſperum, p.c.

Inſuauis, & hoc inſuaue, p.p.

Auſterus, a, um, pen. p. Durus, a, um, adiect. omnia apud Cicer.

Deſamorauelmente. Aſperè, p.c. Auſterè, pen. p. Durè. Duritèr, pe. cor. aduerb. omnia apud Ciceronem, & Terent. Andr. 1. 1. Adelph. 1. 1. Cicer. Bruto epiſt. 3. & Att. lib. 1. 1. Author ad Heren. lib. 4.

Deſancorar, i. tirar as ancoras. Tollere anchorã, Cæſar lib. 4. bell. Gall.

Vellere anchoram, Liu. Decad. 3. lib. 2.

Soluere anchoram, Cic. Attic.

Deſandar, i. tornar pera tras. Regredior, regrederis, p.c. Retrocedo, retroced is, p.p.

Deſandar, i. enganar. Fruſtro, as, actiuum, Cæſar, & Plaut. Milite 12.

Fruſtror, aris. Deponens, Terent. in Prologo Eunuc. 14. Cic. Attic. lib. 22. epiſt. 241. iungitur accuſatiuo.

Decipio, is, decepi, deceptum. Fallo, is, feſelli, falſum, Cic. 2. de Diuin. & alibi paſſim.

Deſanimar i. eſpantar. Exanimo, as, pen. cor. Perturbo, as. Perterreo, es. Perterrefacio, is, omnia apud Terent. & Ciceronem.

Vide *Eſpantar.*

Deſapayxonar. Vide *Eſpantar a alguem, aliàs conſolalo, & tirarlhe a payxão.* Lenire dolorem, vel ęgritudinem alicui. Vel mitigare. Vel mollire. Conſolari dolorem.

Dolorem depellere, detrahere, exhaurire, vel frangere.

Adimere ægritudinem, detrahere, eleuare, vel eripere.

Tollere, vel leuare ægritudinẽ, vel ſedare.

Dolore aliquem liberare, &c. omnia hæc, & ſimilia inuenies paſſim apud Terentium, & Ciceronem.

Deſaparentado. Nudus à propinquis, & nulla cognatione munitus.

Cic. ad Quirites Poſt reditum: Me nudum à propinquis, nulla cognatione munitum.

Deſaparecer. Euaneſco, cis, Plin. lib. 9. c. 51.

Verè pectines, limaces, hirundines eodem tempore euaneſcunt.

Iſq; orationes reliquit, quæ iã euanuerũt.

Deſapercebida couſa. Imparatus, a, um, p. prod. adiect. Cic. 1. Tuſc. & pro Sextio.

Longum eſt imparatis breue tempus, Cic. 3. Philip.

Desapertar. Recingo,is,recinxi,recinctum.
Discingo,is,discinxi,discinctum.
Relaxo,as,Cicero Attico lib.10. & lib.2.de Nat.Deor.
Desapertada cousa. Recinctus,a,um.
Discinctus,a,um. Relaxatus,a,um, p.prod. Participia.
Vestis recincta.Virg.4.Æneid.
Zona recincta,Ouid.epist.2.
Discinctus,& inermis eques.Liuius 5.bell. Macedon.
Desapossada cousa,i sem forças,& fraqua. Imbecillus,a,um. Imbellis, & e. Inualidus,a, a,um,pen.c. Debilis, & e.Infirmus,a,um, omnia sũt adiect.apud Cic.multis in locis.
Homo viribus infirmis,Cic.6.Ver.
Desapossar. Vide *Desempossar a bayxo.*
Desár,i.falta,ou tacha. Nota,æ.Macula,æ, p.cor.
Turpitudinis notis omnibus insignis homo,Cic.pro Rabir.perduel.reo.
Inurere notam, Cic.5.Phil.
Susceptam maculam delere,Cicer. pro lege Manilia.
Eluere maculam,Cic.pro Sextio.
Effugere maculam,Ter.Adelph.5.8.
Dessar pescado. Piscem aqua macerare.
Desarcar, aliàs desenarcar pipas, i.tirarlhe os arcos. Circulos detrahere.Dolia discingere.
Desarmar,i.tirar as armas. Exarmo,as. Armis spoliare. Arma detrahere alicui. Seneca in Oedip.5.
Exarmare ducem,Stat.6.Thebaid.
Desarmada cousa,i sem armas. Exarmatus,a,um, Stat.3.Thebaid.
Inermis,& hoc inerme, adiect. Cic.Antequàm iret in exilium.
Inermus,a,um,adiect.
Vulgus inermum, Virg.11.Æneid.
Cic.Bruto lib.11. epist.12. Ita enim Romã erat nuntiatum,ita persuasum omnibus cũ paucis inermis,&c.Paulus Manutius legit, cum paucis inermibus.
Desarmar de algũa cousa,i.deyxala. Relinquo,is, reliqui,p.p.relictum,Cic.Ver.5.
Derelinquo,is.Cic.pro Cecinna,& Verr.5.
Omitto,is.Omisi,omissum, Cic.4. Academ. & pro Quinctio.
Missum facere aliquid, Cic.4.& 7.Ver. pro Rosc.Amer.& pro Quinctio.
Desarranjo,aliàs desordem. Ordinis,vel rerum perturbatio,Cic.pro Flacco.
Rerum confusio,Cic.2.de Finib.
Desaçocegar. Perturbo,as,Cic.5.Ver.
Conturbo,as,Cic.3.Offic.
Inquieto,as,p.p.Sueton.in Octauio Augusto c.53.Colum. lib.8.c.5.
Desaçocegada cousa. Inquietus,a,um, p.p.adiect. Liu.lib.1.3.& 5.ab Vrbe.
Turbulentus,a,um,adiect. Cicer.4.Tuscul. & 7.Verr.
Desaçocego. Animi perturbatio. Animi commotio.
Inquietatio,onis,Liu.2.bel.Pun.
Inquietudo,p.p.inquietudinis, p.c. g.f. Seneca de Beneficio lib.2.c.8.
Desastre. Infestus casus, Cic.pro Sylla.
Miserabilis casus, Cic.2.de Orat.
Acerbus casus,Virg.5.Æneid.
Sinister casus,Stat.lib.6.Thebaid.
Durus casus,Virg.6.Æneid.
Infandus casus,Virg.8.Æneid.
Nefandus casus,Seneca in Hippol.
Infortunium,ij,Terent.Adelph.2.1.
Calamitas,p.c.calamitatis, Cic.pro Domo, & pro lege Manilia.
Desastrada cousa,aliàs mofina. Infelix, infelicis, pen.prod.
Calamitosus,a,um p.p.adiect.
Ærumnosus,a,um,p p.adiect. omnia apud Cic.Ver.7.& Tusc.4.
Infortunatus,a,um,p.p.adiect. Cic. Attico lib.2.epist.39.
Desastradamente. Infelicitèr, p c.aduerb.Teren. Eunuch.2.3.
Calamitosè,p.p.aduerb.Cic.3.Offic.
Desatar. Soluo,is. Dissoluo,is. Resoluo,is,resolui,utum. Soluite crinales vittas capite Orgia mecum.Virg.7.Æneid.
Et velate caput,cinctasq; resoluite vestes. Ouid.1.Metam.
Desatada cousa. Solutus,a,um,p.p.Participiũ. Vel potiùs nomen ex participio, Cicero 4. Academ.
Resolutus,a,um,Particip. Vt comas resoluta puella.Tibull.lib.1.eleg.3.
Desatentar,i.não atentar. Non aduertere. Non animaduertere. Non considerare.
Desatentada cousa. Inconsideratus,a,um, pen.p. Temerarius,a,ium, adiect. apud Cic. Tusc. 3.& pro Quinctio.

Incon-

Inconsiderans,p.c.inconsiderantis , adiect. Cic.2.de Diuinat.

Nos autem ita leues , atque inconsideran-tes sumus . In vetusto Codice legitur in-considerati.

Desatentadamente.Inconsideratè,pen.prod.

Temerè,aduerb.Vtrumq; apud Ciceronem lib.1.Offic.

Imprudentèr,aduerb.Ter.Andr.1.1.

Inconsultè,aduerb.Cic.1.de Nat.Deor.

Desatento.Inconsiderantia,æ, Cic. Quin.Frat. lib.3.epist.24.

Temeritas,p.c.temeritatis,g.f. Cic.2.Offic. & pro Marcello.

Desatinar.Mente alienari.

Desatinada cousa. Mente alienatus,vel sensu, Plin.lib.28.c.8.

Liu.5.bell.Pun. Amens,tis. Vel,Demens, tis,adiect.apud Cicer.

Desatino.Mentis alienatio,Plin.lib.21.c.21.

Insania,æ.Dementia,æ,Cic.3.Tusc.

Virg.2.Æneid. Quæ tanta insania ciues?

Idem 6.eclog. Quæ te dementia cœpit ?

Desauença.Discordia,æ,Cic.de Arusp.resp.

Dissidium,ij,Cic.de Amic. & 1.de Finib.

Dissensio,onis, Cic.pro Sylla, & de Amic.

Desauentura.Vide *Desastre*.

Desauenturada cousa.Vide *Desastrada cousa*.

Desauergonhada cousa.Petulans, p.c.petulantis, adiect.Cic.pro Cluent.& pro Sylla.

Proteruus,a,um. Impudens,impudentis.

Inuerecundus,a,um,adiect.Cic.5.de Fin. 4.Acad.& lib.1.de Inuent.

Desauergonhamento.Petulantia,æ,Cic.4. d Rep.

Proteruitas,p.c. proteruitatis , Cicero pro Cælio.

Desauirse.Disconuenio,disconuenis ,p.c.

Dissentio,dissentis. Discordo,as.

Dissideo,dissides.p.c.

Disconuenit inter me,& te.Hor.1.epis.14.

Dissentire,vel discordare, vel dissidere in-ter se,Cic.lib.1.& 2.de Finib.

Cum aliquo dissentire,Cic.3.Offic.

A se ipso dissidens animus , secumq; dis-cordans,Cic.1.de Finib.

Desautorizar a outrem. Alicuius auctoritatem imminuere,Cic.Attico lib.1.epist.13.

Leuare auctoritatem,Cic.4.Acad.

Minuere auctoritatem alicuius, Cicero 4. Academ.

Auctoritatem frangere,Cic.1. Academ.

Auctoritatem exterminare , Cicer.de Pro-uinc.Consular.

Desautorizado.Homo tenui auctoritate,Cicero contra Rullum,deest præditus.

Homo perdita auctoritate , Cic.Antequàm iret in exilium.

Parum habet auctoritatis, Cicer.de Clar. Orator.

Desazada cousa.Ignauus,a,um,pen.prod.

Iners,inertis,adiect.Cic.4.Verr.& de Fato, & de Senect.

Desazo,aliàs desazamento. Ignauia,æ, Cic.1.de Finibus.

Inertia,æ,Cic.pro Roscio Comœdo.

Desbaratar com guerra. Debello,as, Virg.6.Æn.

Profligo,as,p.p.Cic.pro Rabir.Posth.

Fundere hostes,vel exercitum,Cicero 1.de Finib.Liu.lib.1.ab Vrbe.

Desbarate assi.Clades,cladis,f.g.

Desbaratada cousa,aliàs perdida. Profligatus,a,ũ, p.p.Particip.vel nomen ex participio.

Perditus,a,um,p.c.Particip.siue nomen ex participio.

Dissolutus,a,um,p.p. Particip. siue nomen ex participio.omnia apud Cic.2. & 5.Verr. 4.Tusc.& 7.de lege Agrar.

Desbaratar *fazenda*. Consumo,is, p.prod.

Profundo,is. Effundo,is,effudi,effusum.

Dissipo,as,p.c.Deuoro,as,p.c. omnia apud Cic.5.Ver.2.de Finib. pro Rosc.Amerin.2. Offic.& 3.Tusc.& Bruto lib.11.epist.21.

Prodigo,is,p.c.Plaut.Aulul.13.

Desbarbada cousa. Imberbis , & hoc imberbe, adiect. Vt , Apollo imberbis, Cicero 1.de Natur.Deor.

Adolescentulus imberbis, Cicero pro Do-mo sua.

Desbarrar cuuas,toneys,&c. Relino,is,p.c.relini, & releui,penultimis prod.relitum.pen cor. Cic.Attico lib.1.

Terent Heaut.3.1.Releui dolia omnia,om-nes serias.

Desbarretar,i.tirar o barrete. Aperire caput,Cic. 2.Philip.& lib.1.Offic.

Detegere caput,Virg.10.Æneid.

Desbastar Informo,as,Cic.in Orat.vel materiã informem aptare.

Dolo,as,aui,atum, Cicero 2.de Orat.& 2. de Diuinat.

Edolo,

Edolo,as,p.c.Cic.Att.lib.13.295.

Desbastada cousa. Dolatus,a,um,p.p.Particip. Cic.4.Academ.

Desbocada cousa,i.praguenta. Mordax,mordacis,p.p.adiect.Cic.2.de Orat. Horat.1.Ser. Satyr.4.

Maledicus,a,um,p.c.adiect.Cic.pro Muræna,& lib.1.de Finib.

Desbocado caualo. Effrænatus equus. *Este nome* Effrænatus, *he de Cicero em muytos logares*. 3. de Finib.pro Domo,& Philip.12.

Desacabeçada cousa, ou que tem membros cortados. Truncus,a,um,adiect. Virg.3.& 6.Æneid. Ouid.3.Metam.

Truncatus,a,um,p.p.Particip. Claud.

Descabeçar.i tirar a cabeça. Obtrunco,as,aui, atum.Cic.1.de Nat.Deor. Liu.li.1.ab Vrb. Virg 3.Æneid. Excipit incautum, patriasq; obtruncat ad aras. Trunco,as, Claud.

Descabelar. Scindere capillos. Lacerare,vel laniare. Crines scindere, omnia apud Virg. & Ouidium.

Descair de seu estado,aliàs não ser quem ser soia. Concidere de suo statu, Cicero Attic.lib. 3.epist.50.

De statu suo declinare, Cicero de Prouinc. Consul.

Amittere statum suum, Cic.Attico lib.10. epist.195.

Descair da demanda. Perdere litem, Cicero 1. de Orator.

Amittere litem,Cic.pro Rosc.Comœdo.

Causam amittere,Cic.2.de Nat Deor.

Descalçar. Excalceo,ceas. Vt,excalceare pedes, Sueton.in Vitellio c.2.

Cousa descalça. Excalceatus,a,um,p.p.Particip. Martial.lib.12,84.

Descampada cousa. Campestris,& hoc cãpestre, adiectiuum. Vel,Campester,campestris,& hoc campestre.

Locus campestris.Cæsar lib.7. bell.Gall.

Campestris ager,Liu.4.ab Vrbe.

Descansar. Quiesco,quiescis,quieui,quietum, pen.prod. Conquiesco,cis. Vel,

Requiesco,requiescis, requieui,requietum, p.p.omnia apud Cic.multis in locis.

Descansada cousa,aliàs socegada. Quietus,a,um, p.p.Partic.siue nomen ex participio.

Tranquillus,a,um,adiect.omnia apud Cic.

De quietus *vem* quietissimus,a,um, p.corr. adiect.Plin.lib.10.epist.229.

Descansadamente, aliàs socegadamente. Quietè, p p.aduerb.Cic.de Senect.

Tranquillè,aduerb.Cic.3.Tusc.

De quie è,*vem* quietissimè,aduerb.Cæsar 3. bell.Ciuil.

Descanso. Quies,quietis.p.p.g.f. Cic. pro lege Manil.& alibi passim.

Requies,requiei,vel requies,requietis, p.p. Cic.Attico lib.1.epist.13. Ita sum ab hominibus destitutus, vt tantum requietis habeam,quantum cum vxore, & filiola, & mellito Cicerone consumitur.

Descarnar. Excarnifico,as,p.c. Cic.3.de Natur. Deor.Terent.Heaut.4. 6.

Descarga,aliàs desculpa. Excusatio,onis. Purgatio,onis. Vt,

Non habet excusationem stultitia, Cicero 1.de Orator.

Legitimam excusationem habere, Cicero 5.Philip.

Purgatio est,quum factum cõceditur, culpa remouetur,Cic.1.de Inuent.

Nescio,quid peccati portet hęc purgatio, Terent.Heaut.4.1.

Descargo de consciencia. Exoneratio consciẽtiæ.

Descarregar a consciencia, aliàs desencarregar. Exonerare conscientiam. Quintus Curt.

Descarregar,aliàs tirar a carga. Exonero,as, pen. corr. Vel,

Alleuare onus,Cic.pro Rosc.Amer.

Leuare aliquem onere,Virg.eclog.9.Cicer. Appio lib.3.

Descaualgar. Descendere equo, vel ex equo, Cic.de Senect.Liu.lib.2.ab Vrbe.

Desconcertada cousa. Incompositus,a,um, p.p. adiect. Vt,

Agmen incompositum,Liu.5.ab Vrbe.

Oratio incomposita,Liu.4.ab Vrbe.

Desconcertadamente. Incompositè,p.c.aduerb. Liu.5.bel.Pun.

Desconcertada cousa nos costumes, & na vida.

Perditus a,um,p.c.Particip.siue nomen ex participio.

Dissolutus,a,um, pen.prod. Participium, siue nomen ex participio. Vtrumq; apud Cicer.Tusc.4.

Desconcerto nos costumes. Morum,vel vitæ dissolutio.

Viuer desconcertadamente. Delicatè,& molliter viuere,

viuere, Cic. 1. Offic.
Luxuriosè viuere, Cic. pro Cęlio.
Diffluere luxuria, Cic. 1. Offic.
Desconcertar no preço. Disconuenire de pretio, Horat. 1. epist. 14.
Non conuenire in pretio.
Discordare in pretio.
Desconfiada cousa, q̃ desconfia. Diffisus, a, ũ, p.p. Participium.
Diffidens, p.p. diffidentis. Particip.
Desperans. p.p. desperantis, Particip.
Ingenio suo diffisus, Cic. pro Muręna.
Diffisus fidei alicuius, Cic. 2. Verr.
Diffidens, & desperans rebus suis, Cicero in Pisonem.
Desconfiar. Diffido, is, p.p. diffidi, p.p. diffisum.
Despero, as, p.p.
Vt, Desperare, & diffidere rebus suis, Cicero in Pisonem. In datiuo,
Alicui sententiæ diffidere, Cic. 5. Tusc.
Abijcere hastam, Cic. pro Muræna.
Abijcere spem. Cic. 3 Ver.
Desconfiadamente. Diffidentèr, aduerb. Cicero pro Cluentio.
Desperantèr, aduerb. Cic. Att. lib. 14.
Desconfiança. Diffidentia, æ, Cic. 4. Tusc.
Desconfiar da saude d'alguem. Desperare salutẽ, vel vitam alicuius, Cic. pro Milone.
Desperare saluti alicuius, Cic. pro Cluent.
Desperare de salute, vel de vita alicuius. Cic. 3. Verr.
Desperare ab aliquo, Cic. in Pisonem.
Desperare sibi, Cic. pro Muræna, Cęs. lib. 7. bell. Gall.
Desconhecida cousa, aliàs ingrata, ou desagradecida
Ingratificus, a, um, p.c. adiect. Cic. pro Sext.
Ingratus, a, um, p.p. adiect. actiuæ significationis. Vt,
Ingrata patria, Cic. de Amic.
Ingratus in aliquem, Cic. 1. de Nat. Deor.
Immemor, p.c. immemoris, p.c. adiectiuũ, idem significat, iungiturq́; genitiuo.
Cic. de Clar. Orat. Magna hęc immemoris ingenij signa.
Cic. Att. lib. 4. epist. 75. In alia incidi nõ immemor istius mandati tui.
Virg. 9. Æneid. Meriti tanti non immemor.
Cic. pro Sextio. O ingratifici Argiui, inanes Graij, immemores beneficij.
Desconhecimento, aliàs desagradecimento. Ingratitudo, p.p ingratitudinis.
Hoc nomen non est Ciceronianum, eo tamèn vtitur Sabellicus lib. 7. exéplorũ c. 2. Erasmus in Prouerbio. Ingratitudo vulgi, & in Prouerbio. Nemo benemerito bouem immolauit, præter Pyrrhiam.
Desconhecer he o mesmo, que não conhecer.
Vsaremos destes verbos. Nosco, is, noui, notũ.
Agnosco, agnoui, p.p. agnitum, p.c.
Cognosco, cis, cognoui, cognitum, p.c.
Iuntandolhe estes aduerbios de negar.
Nòn, Minimè, Minùs, Haùd, &c. Vt,
Nòn noui hominem. Neminem agnosco.
Ter. Eunuc. 5. 2.Ità miserrimus fui fugitãdo, ne quis me cognosceret.
Libens aliquid agnoscere, Cic. pro Milone.
Desconhecida cousa, i. a quem não conhecem. Non cognitus, Cic. pro Cælio.
Incognitus, a, um, adiect. pen. corr. Vt,
Res incognita, Cic. pro Cecinna.
Vocabula incognita. Cic. 3. de Finib.
Ignotus, a, um. p.p. adiect. Vt,
Ius obscurum, & ignotũ Cic. 1. de Orat.
Ignotus in vulgus, Cic. Attic. lib. 9. 173.
Domos ignotas petere, Virg. 4. Æneid.
Desconcordar. Discordo, as. Discrepo, as, pen. c.
Dissentio dissentis, dissensi, dissensum.
Dissideo, dissides, p.c. dissedi, p.p. dissesum. p.p. Vt,
Dissidere, & discordare inter se, Cicer. 1. de Finib.
Dissentire inter se, Cic. 2. de Finib.
Discrepare de re aliqua, vel re aliqua. Cic. 4. Tuscul. & lib. 3. de Orat.
Dissentire cum aliquo, vel ab aliquo, Cicer. 3. Offic. & lib. 2. de Finib.
Discrepant facta cum dictis. Cic. 2. de Fin.
Discrepare sibi. Cic. 3. de Orat.
Discrepare inter se, Cic. 2. de Inuent.
Dissidere de re aliqua. Cic. 4. Academ.
Vel in re aliqua, Cic. Att lib. 7. epist. 126.
Desconcordante cousa. Dissidens, p.c. dissidentis.
Dissentiens, tis.
Discrepans, p.c. discrepantis. Particip.
Dissentaneus, ea, eum. Dissonus, a, um, p.c. adiectiua. Vt,
Opiniones dissidentes, Cic. 1. de Nat. Deor.
Ciues dissentientes, Cic. 12. Philip.
Oratio verbis discrepans, Cic. 1. de Legib.
Aut consentanea, aut dissentanea, Cicero in

in Partitionib.
Desconcordança. Discordia, æ. Dissidium,ij. Dissensio,onis. Discrepãtia,æ, omnia apud Ciceronem.
Dissensus, us. Claudianus.
Desconcordantemente. Cum discordia. Vel,Cum dissensione.
Desconjuntar. Luxo,as, cum accusatiuo, Plin. lib.17.c.24.
Suo loco mouere. Vel,
Deartuo,as. Plaut.Capt.11.
Desconjuntada cousa. Luxatus,a,um,pen. prod. Particip. Vt,
Luxata membra. Plin. lib.17.cap.28.idest, suo loco mota.
Desconsolação. Mæror,oris, Cicer. de Amicit. Mæstitia,ę.Cic.1 Tuscul.& alibi.
Ægritudo,penult.prod.ægritudinis. Cic.4. Tuscul.
Animi dolor.Cic.Attico lib.8.147.
Afflictio,onis.Cic.4. Tuscul.
Afflictus,us,Cic.2.Tuscul.
Desconsolada cousa. Męstus, a, um. Tristis, & hoc triste,adiectiuum. Cicero 2. de Orat.& Verr.6.
Afflictus,a,um,Mærens,tis,Particip.Cicer. Tuscul 1,& Post reditum in Senatu.
Desconsolar a outrem. Affligo,is,p.c.
Ango,is,anxi,sine supino, Sollicito,as,p.c. *todos querem accusatiuo.* Cicero pro Cælio, pro Quinctio,& Att.lib.1.epist.13.& lib.1. de Finib.
Desconsolarse. Capere angorem, Cicero in Lęlio.
Crucior,aris, Torqueor,torqueris, p.prod. omnia apud Ciceronem.
Iacére in mœrore,Cic. Attico lib.10.
Mœrore affligi, Cic. in Catilin.
Descontar. Imputare in solutum. Vel,
Detrahere debitum de solutione.
Descontentar. Displiceo,es,pen.c. Cicer. Attic. lib.2.33. Displiceo mihi,nec sine summo dolore scribo.
Displicet mihi vita,Terent.Heaut.5.2.
Descontente cousa. Parùm contentus. Vel, non contentus.
Estar descontente de si. Displicere sibi, Cicero Attico lib.2.23.
Descontentamento. Displicentia, æ.Seneca de Tranquillitate vitæ.
Tædium,ij. Fastidium,ij.
Descortés cousa. Inurbanus,a,um,pen. prod. adiect.Cic.de Orat.
Inciuilis, & e, p.p. adiect. Cornel. Tacitus apud Thesaurum.
Rusticus,a,um, p.c. adiect. Cic.10.Philip. & pro Sextio.
Rusticanus,a,um,p.p. adiect. Vt,Rusticanus homo,Cic.7. Verr.
Verbum rusticanum,Cic.3.de Orat.
Descortésmente. Inurbanè,pen.prod.
Rusticè,p.c.aduerb. Cic.3.de Natur. Deor. & lib.3. de Orat.
Descortesia. Rusticitas, pen. corr. rusticitatis, pen.prod.Ouid.Epist.19.Martial. lib.7.
Rusticitas etiam accipitur pro timida verecundia.
Ouid.lib.1.Amor.eleg.8.Ludunt formosæ, casta est,quam nemo rogauit,
Sed,si rusticitas non vetat,ipsa rogat.
Descoroçoar. Perdere spem. Cic. pro Murena.
Labi spe,Cæsar.lib.5.bell. Gall.
Abesse à spe,Cic.2.Offic.
Abijcere spem,Cic.2.de Orat.
Despero,as,pen.prod.Cic.in Pisonem.
Desperare salutem, vel de salute.
Descoroçoada cousa,i.que tem perdidas as esperãças. Orbatus spe, Cic. Cecinnæ lib.6.6.
Descoser. Dissuo,is,dissui,dissutum, pen.prod. Dissuere amicitias, per translationem. Cic. de Amicit.
Resuo,is.Sueton.de Augusto c. 94. Sumẽti virilem togam tunica lati claui resuta ex vtraq; parte ad pedes decidit.
Cousa descosida. Dissutus, a,um,pen p.Particip. Resutus,a,um, pen.prod.Particip.
Sinus dissutus.Ouid.1.Fast.
Descrição. Vide *Discrição.*
Descubrir. Detego,is,pen.corr.Nudo,as.
Patefacio,patefacis,p.c.
Aperio, aperis,pen.corr. omnia apud Cic. & alios passim.
Retego,is,p.c. Virg. & Ouid.& alij passim, iunguntur q; accusatiuo.
Descuberta cousa. Detectus,a,um.
Patefactus,a,um.Nudatus,a,um,pen. prod. Apertus,a, um. Participia,de quibus sunt peruia testimonia apud Ciceronem,
Manifestus,a,um,adiectiuum. Cic. 4. Verr. & alibi.

Descuydo.Negligentia,æ, Cic.lib.1. Offic.
Incuria, æ, Cic.de Amicit.
Indulgentia,æ, Cic. Q. Frat.lib.1. epist.2.

Descuydada cousa,aliàs negligente. Negligens,p.c. negligentis,adiect.Cic.de Amic.& de Clar. Orat.
Incuriosus,a,um,p.prod. adiect.Plin.lib.8. epist.20.
Indiligens, p.c.indiligentis, adiect. Plaut. Mostel.3.Plin.lib.13.cap.12.

Descuydadamente.Negligentèr,aduerb. Cic. pro Roscio Comœdo,Terent.Heaut.2.3.
Oscitantèr,aduerb.Cic.de Clar.Orat.
Remissè,aduerb.Cic.1.de Finib. & Verr. 6.
Indiligentèr,aduerb. Cicer. Attico lib.16. epist.333.

Desculpa.Purgatio,onis,Cic.1. de Inuent. Ter. Heaut.4.1,
Excusatio,onis,Cic.de Amicit.

Desculpar, ou dar escusa. Dare excusationem, Cic.6.Verr.
Excusare se alicui,vel apud aliquem,Cicer. Attico lib.15.330.& lib.12.241.
Purgare se alicui , vel apud aliquem de re aliqua,Terent.Eunuch.3.1.Cic. Cornificio, lib.12.25.

Desdanhar.Dedignor,aris. Deponens, Virg 4. Æneid. Quos ego sum totiès iàm dedignata maritos. Vide *Desprezar, que vem a ser o mesmo*.

Desdentada cousa. Edentulus,a,um, pen. corr. Adiectiuũ. Plaut. Casinat.12.
Edantatus,a,um,penul.prod.Macrob.lib.7. Saturnal.c.3.est participium à verbo edento,as, quo vtitur Plaut.Rudent.16.

Desdem,i.ao desdem.Negligentèr, Vt,
Capillus passus,prolixus circum caput,reiectus negligentèr. Terent. Heaut. Actu 2. Scena 3.

Desdita.Infelicitas,pen.corr.infelicitatis,Cic.2. de Finib.
Infortunium.ij,Terent.Adelph.2.1.
Calamitas , pen.corr. calamitatis, Cic. pro Domo.
Cæca fortuna,Cic.de Amicit.
Ærumna,æ.Cic.pro Sylla,& 2.de Finib.
Spoliata fortuna , Cic.in Pisonem.
Mala & afflicta fortuna , Cic. Lentulo lib.1.9.
Aduersa fortuna,Cic.3.de Natur.Deor.

Desditosa cousa.Infelix,infelicis,p.p.
Ærumnosus,a,um,pen.prod.
Infortunatus,a,um. p.p.
Calamitosus,a,um,p.p adiectiua. Cicer.7. Verr.Tuscul.4.Att.lib.2.39.pro Cluent. & Verr.1.

Desditosamente. Infelicitèr, pen.corr. aduerb. Terent.Eunuch.2.3. Calamitosè,pen.prod. aduerb.Cic.3. Offic.

Desdizerse.Retracto,as,Cic. Attico lib.8.Plin. lib.7. epist.126. Traianus ad Plin. lib. 10. Virg.12. Æneid.Nihil est quod dicta retractent.
Palinodiam canere Thesaurus.

Desdizimento. Palinodia,æ,Cic. Att. lib.2.24. Retractatio,onis,Cic. Att. lib.13.

Desdobrar.Explico,as,p.c. Vt,
Explicare vestem, vel epistolam. Cic.lib.1. de Orat.& Quint.Fratr.lib.3.17.

Desdobrada cousa. Explicitus,a,um, p.c.
Explicatus,a,um, pen. prod. Particip. vel nomina ex participijs.

Desdourar. Aurum detrahere.

Desdourar,aliàs infamar. Vide *Infamar*.

Desejar.Opto,as. Exopto,as. Cupio,is,cupiui, cupitum, p.prod.Concupisco,cis, concupiui,concupitum,pen. prod. Appeto,is, p.c. Aueo,es.Desidero,as,pen.corr. omnia cum accusat. & apud Ciceronem passim.
Itaq; cum sumus negotijs,curisq; vacui,tũ auemus aliquid audire,& discere, Cicero 1. Offic.

Desejada cousa. Concupitus,a,um, pen. prod. Particip.
Optatus,a,um,pen.prod. Exoptatus,a,um, nomina ex participijs.
Desideratus,a,um,pen. prod. Participium. omnia apud Ciceronem 4. Tuscul. Attico lib.5 epist.103.& lib.4.epist.70. & Post reditum, ad Quirites.

Cousa pera se desejar.Optabilis,& le,p.c.adiect. Cic.1.de Finib.& Philip.7.
Desiderabilis,& le,p.corr.adiect.Cicer.1.de Finib.
Exoptabilis,& le, adiect.Silius lib.11.

Desejosa cousa,i.que deseja. Appetens,pen.corr. appetentis,Nomen ex participio. Cicer.pro Lege Manil.& Tuscul.2.
Auidus,a,um,p.c. Cupidus,a,ũ.p.c. adiect. Cic.multis locis;iunguntur genitiuo.

Deseja.

Desejo. Appetentia,æ,Appetitio,onis,Appetitus,us,p.p. Cic.multis locis.
Concupiscentia,ę. Tertullian. lib.de Anima.
Desejo de ver o que não temos presente. Desideriũ, ij,Cic. Tusc. 4. Desiderium est libido eius, qui nondùm adsit,videndi.
Desejo demasiado, ou desordenado. Libido,pen.p. libidinis, p.c.f.g.vel,
Cupiditas effrænata,Cic.3. Verr.& Tusc.4.
Libido effręnata.Cic.pro Cluentio.
Desejar honrras. Ambire honores , Cicero Philip.11.
*Desejo de honrras.*Ambitio,onis,Cicer.1.Offic.
*Cousa,que deseja honrras.*Ambitiosus,a,um,p.p. Cic.Memmio lib.13. epist.1.
Appetens gloriæ,Cic.pro Lege Manilia.
Appetentissimus gloriæ,Cic.2.Tuscul.
Desembainhar a espada. Stringere ensem, vel gladium,Liu.lib.7. ab Vrbe.Virg.10. & 12. Æneid.
Educere gladiũ è vagina, Cic.2.de Inuent.
*Espada desembainhada.*Gladius strictus,Cicer.2. Philip.
*Desembaraçar.*Expedio,expedis,p.c. Libero,as, pen.corr.
Extrico,as,p.p. Vt,
Expedire se de cõmisso adulterio,Ci.6.Ver.
Expedias me hinc te rogo,Cic.Att.li.11.226.
Liberare aliquem cura,Cic.7.Verr.
Extricare se,Plaut. Epidic.3.
Desembaraçada cousa. Expeditus,a,um, p.prod. Nomen ex participio,Cicer.Philip.11.& 4. Academ.
Liber,a,um,p.c.adiect. Vt,
Liber ad scribendum,Cic.1. de Nat. Deor.
Solutus,a,um,pen.p.Nomen ex participio. Cic.4.Academ.
Nulla re implicatus, nulla re implicitus.
Desembaraçadamente. Expeditè, pen.p. aduerb. Cic.2.de Inuent.
Liberè,pen.corr.aduerb.Cic.de Amicit. & lib.1.& 2.de Finib.
Desembarcar. Egredi è naui,Ci.c Attico.
Desilire è naui,Cæsar lib.4.bell.Gall.
Desembargar, aliàs despachar negocios. Expedire negotia,Cic.Mario lib.7.3.
*Desembargo,aliàs despacho.*Expeditio causarũ.
Desẽbargo, i.os desembargadores. Senatus,us,Cic. de Arusp.respons. & alibi.
*Desembargo,i.logar,ou casa, onde se ajuntão os desembargadores.*Senatus,us,p.p.Cicer.Sulpicio lib.4.epist.1.
*Desembargador.*Senator,p.p. senatoris.m.g.
*Desembolsar.*Depromere pecuniam ex crumena,Cic.2.Offic.
Desemuolta cousa, aliàs ligeyra. Velox, velocis, p.p.adiect. Virg.5.Æneid.
Celer,celeris,& celere,p.c.adiect.Cic.2. de Orat.
Agilis,& le,p.c.adiect. Liu.li.10. bell.Pun.
Desemuoluerse he o mesmo, que desembaraçarse. Expedio,expedis,p.c.Cic.Pæto lib.9.19.
*Desembrauecer.*Feritatem expellere, Cic.2.Tus. Feritatem deponere,Ouid.4.Fast.
Desæuio,is,Virg.4.Æneid. Lucan.lib.5.
Mitesco,cis,Liu.lib.8.bell. Macedon.
Desembrauecer a outrem. Comprimere ferociã alicuius,Cic. de Arusp.respons.
Ferocitatẽ alicuius reprimere, Cic.2. Offic.
Ex feritate ad mansuetudinem traducere, Cic.pro Sextio.
Mãsuefacio,mãsuefacis,p.c.Li.li.3.ab Vrb.
Desembrauecida cousa. Mansuefactus, a, um, Participium.Cic.1.Tuscul.
*Desembrulhar.*Explico,as,p.c.explicaui, explicatum,pen.prod. Explicui, explicitũ, p.c. Vt, explicare velum. Virg.2.Georg.
Explicare epistolam,i.aperire, & reserare, Cic.Quint. Fr. lib.3.17. Quùm hanc iàm epistolam explicarem, tabellarij à vobis venerunt.
Legendum est,complicarem,vt habent codices emendati.
*Desembuçar.*Detegere vultum alicui.
Desembuçadamente,alias claramente. Palàm.
Apertè,Clarè,Manifestè,Manifestò.aduerb. apud Cicer.passim.
Euidentèr,aduerb.Liu.8.ab Vrbe.
*Desembuchar.*Euomo,is,p.c.euomui, euomitũ, p.c.Cic.pro Milone.
*Desempachar.*Euacuo,as.Euomo,is,pen.c. *he o mesmo que desembuchar.*
Desemparar. Desero,is,pen.corr. Destituo,is, destitui,destitutum,p.p.
Derelinquo,is, dereliqui,pen.p.derelictum. Omnia apud Cic.passim.
Desemparada cousa. Desertus,a,um, Particip. vel nomen ex participio.
Destitutus,a,um, p. prod. Derelictus,a,um, Participia. Cicero Quinto Frat.lib.3.17. Horat.

Horat.lib.1.epist.11.

Desemparo nesta forma. Desertio,onis,Liu.lib. 1.Decad.5.

Destitutio,onis,Cic.pro Cluentio.

Derelictio,onis.Cic.3. Offic.

Desempeçar,i. desembaraçar. Extrico,as,pen.p. Plaut.Epid.3.Columel.lib.4. Horat.3. Car. Ode 5.

Desempeçada cousa i.desembaraçada. Extricatus, a,um,p.p.Particip. vel nomen ex particip. Vlpian.in l.27.§.19.D.ad Leg. Aquiliam.

Desempenhar o que està empenhado. Repignero, as,p.c.Vlpianus in l.Si vt certo.§.Nunc videndum. D.Commodati.

Desemperrar. Mitesco,scis, vel mitem fieri.

Mitigor,p.c.mitigaris,Deponens.

Desemperrada cousa. Mitis,& hoc mite.Adiectiuum.

Mitigatus,a,um.p.p. Participium.

Desempoçar,i.tirar do poço. Extrahere de puteo.

Desempossar,i.tirar da posse. Mouere aliquem possessione, Cic.3.Ver.

Di mouere , & deijcere ailquem de possessione,Cic.2.de lege Agrar.

Exturbare aliquem è possessione , Cicero pro Sylla.

Pellere aliquẽ possessione, Cic.pro Milone.

Desempossada cousa. Possessione pulsus. Vel, Deiectus,vel exturbatus.

Desencabar,i.tirar o cabo. Manubrium, vel capulum detrahere.

Desencabestrar. Capistrum detrahere.

Desencabestrada cousa i ,sem cabestro . Capistro solutus.

Desencabestrada cousa, aliàs sem tento . Effrænatus,a,um,p.p.adiect.Cic.3.de Finib.

Temerarius,a,iũ. Præceps,præcipitis,p.c. adiectiua,Cic.pro Cecinna 5.Philip. & de Arusp.respons.

Desencabestradamente i.sem tento . Effrænatè.p. p.aduerb.Cic.de Senect.

Temerè,p.c.aduerb. Cic.1.de Inuent.& 1. de Nat.Deor.

Præcipitantèr,aduerb.Lucr.lib.3.

Desencadeada.cousa, Catenis solutus,vel liberatus.

Desemcayxar. Luxo,as, vel,suo loco mouere, Plin.lib.17.c.24.

Desencalmada cousa, i.sem calma. E calore recreatus.

Desencalmar . E calore recreari. Ex calore se reficere,Cic.Q. Fr. lib.3.epist.17.

Desencalmada cousa,aliàs sem vergonha. Inuerecundus,adiect.Cic.1.de Inuent.

Impudens,p.c.tis,adiect. Cic.4.Acad.

Desencaminhar.aliàs desuiar do caminho . Auertere aliquem à via,vel ab itinere.

Desencaminhar,i.deytar a perder. Perdo, is, Terent.Adelph.1.1. Cicero Terentiæ lib.14. epistol.1.

Corrumpere aliquem,& deprauare, Cicero pro Murena.

Corrumpere mores alicuius, Cic.3.de Leg.

Prauis moribus aliquẽ inficere Liuius.

Desencampar, aliàs encampar. Obtrudo,is,pen. prod.Plaut. Curcul.7. Terent. Andr.1.5.& Hecyr.3.1.

Desencantar Recanto,as,Plin.lib.28.c.2.

Vel incantamentis liberare.

Desencantada cousa. Incantamentis solutus,vel liberatus.

Desencarcerar. Aliquem è vinculis eximere,Cic. in Orator.

Aliquem ex vinculis emittere, vel è custodia,Cic.1.Tusc.

Desencarregar a cõsciencia. Exonerare conscientiam.Curt.lib.6.

Desencastoar. Excludo,is, p.p.exclusi,exclusũ, p.p. Vt, Gemmam auro inclusam excludere.Paulus in l.Gemma. D.ad Exhibẽdũ. Vide Thesaurum.

Desencerrar,i. abrir. Recludo,is, pen prod.reclusi,reclusum,pen.prod. Virg.1.Georg. & lib.1.Æneid.

Recludo,apud Iustinũ. lib.1. accipitur pro claudere.

Desencerrada cousa,i.aberta. Reclusus,a,ũ,p.p. Particip.Ouid.7.Metam.

Domo reclusa vigilare,Horat.2.epist.1.

Desencolherse. Erigere seipsum.

Desencostar. Amoueo, amoues, p.c. Remoueo, remoues,p.c.

Desendiuidarse. Æs alienum dissoluere. Cicero pro Sylla.

Exire ære alieno, Cic.11.Phil.

Liberare se ære alieno,Cic.Att.lib.14.

Leuare se ęre alieno,Cic.Att.lib.6.

Luere æs alienum,Curt.lib.10.

Soluere debitum,Cic. Q. Fr.lib.1.2.

Desẽdiuidado. Ære alieno liberatus,vel leuatus.

De-

Desenfadamento. Animi relaxatio, Cic. ad Gall. lib. 7. epist. 26.

Desenfadarse. Animum relaxare. Dare se iucũditati. Vtrunq; apud Ciceronem, lib. 1. Offic.

Animis relaxari, Cic. 2. Philip.

Desenfastiar, i. tirar o fastio. Auferre fastidium. Plin. lib. 23. c. 1.

Abigere fastidium, Plin. lib. 12. c. 17.

Abstergere fastidium, Plin. lib. 20. c. 5.

Detrahere fastidium, Plin. lib. 22. c. vltimo.

Excutere fastidium. Seneca epist. 120. ad finem.

Purgare fastidium, Plin. lib. 8. c. 27.

Leuare fastidium, Quintilian. lib. 9. c. 3.

Vincere fastidium, Horat. 2. Serm. Saty. 6.

Desenfastiada cousa, i. sem fastio. Fastidio liberatus, vel leuatus.

Desenfastiada cousa, i. graciosa. Facetus, a, um, p. p. adiect. Cic. de Clar. Orat. & 1. Offic.

Lepidus, a, um, p. c. adiect. Cic. in Catilin.

Desenfastiadamente, i. graciosamente. Facetè, p. p. aduerb. Cic. Verr. 6. & de Orat. 2.

Lepidè, pen. corr. aduerb. Cic. Attico lib. 2. Plautus multis in locis.

Desenfeytarse. Ornatum deponere, vel exuere.

Desenfeytiçado. Philtris liberatus.

Desenfeytiçar. Philtris, liberare.

Desenfreada cousa. i. sem frêo, Effrenus, a, um, p. prod. adiect. Liu. lib. 4. ab Vrbe. Virg. 3. Georg.

Desenfrear. Frænum detrahere.

Desenfreada cousa, i. cousa desatinada, ou furiosa. Effrænatus, a, um, p. p. adiect.

Furiosus, a, um, pen. prod. adiectiuũ, apud Ciceronem Verr. 7. & 1. in Catilin. & in Pisonem, & alibi.

Desenfreamento assi. Effrænatio, onis, Cicer. 5. Philip.

Desenfreadamente. Effrænatè, p. p. aduerb. Cic. de Senect.

Desenganar. Dolos detegere. Senec. Thyeste 3. Aperire dolum, Plaut. Aperire veritatẽ.

Desenganada cousa, i. sem malicia. Syncerus, a, ũ. p. p. adiect. Cic. de Diuinat. & de Amicit.

Candidus, a, um, pen. cor. adiectiuum. Cicer. in Orat. Ouid. lib. 4. Trist. & 4. de Ponto eleg. 14.

Simplex, simplicis, pen. corr. adiect. Cic. 4. Academ.

Desengano. Doli mali detectio.

Desenganadamente. Syncerè, p. p. aduerb. Cicer. Attico lib. 3. epist. 55.

Amicè, p. p. aduerb. Cic. in Lælio.

Amicissimè, p. c. aduerb. Cic. 5. de Finib.

Sine dolo, Festus apud Thes. quem vide.

Desengenhosa cousa. Ignauus, a, um. p. p. adiect.

Iners, inertis, adiect. Cic. de Fato. Virg. 4. Georg. Cic. 4. Verr. & 2. de Finib.

Ineptus, a, um, adiect. Cic. 2. de Orat.

Desengenhosamente. Ineptè, aduerb. Cic. 1. Tusc. & 1. Academ.

Ignauè, pen. prod. aduerb. Cic. 2. Tuscul.

Ignauitèr, pen. corr. aduerb. Hirtius, Cicer. in epist. ad Attic. lib. 15. 325.

Desengonçar. Luxo, as, Plin. lib. 17. cap. 24.

Membros desengonçados. Membra luxata, Plin. lib. 17. cap. 28.

Desengraçada cousa, i. sem graça. Illepidus, a, um. pen. corr. adiect. Cic. 3. de Natur. Deor. ex poeta antiquo, Plaut. Bacch. 14.

Infacetus, a, um, pen. prod. adiect. Cicer. 3. Offic. & pro Cælio.

Insulsus, a, um, adiect. Cicer. 1. Tuscul. & 2. de Orat. Terent. Eunuch. 5. 9.

Desengraçadamente, i. sem graça. Illepidè, penul. corr. aduerbium. Horat. 2. epist. 1. Plin. in Præfat.

Insulsè, aduerb. Cic. ad Cæsarem Iuniorem lib. 2. & 2. de Orat.

Ineptè, aduerb. Cic. 1. Academ.

Desenlaçar. i. tirar do laço. Laqueo aliquem liberare.

Desensinar. Dedoceo, dedoces, pen. c. dedocui, dedoctũ, Cic. 1. de Finib.

Si à Polyæno familiari suo geometriam discere maluisset, quã illum etiã dedocere.

Desentão. Ex tùnc.

Desenterrar. Effodio, effodis, pen. corr. effodi, effossum. Vt, effodere argentum. Cicer. 2. Offic.

Effodiuntur opes, irritamẽta malorũ. Ouid. 1. Metam.

Effodere ex terra, Plaut. Pseud. 6.

Desenterrada cousa. Effossus, a, um, Participium.

Vt, aurum effossum. Silius, lib. 1.

Desentoar. Dissono, as, p. c. dissonui, dissonitũ, Columel. lib. 1. c. 1. Vel,

Discordo, as, Discrepare à numeris.

Desentoada cousa. Dissonus, a, um, pen. corr. adiect.

adiect. Liu. 4. ab Vrbe.
Dissonans, tis, Particip. Quintil. lib. 8.
Absonus, a, um, p.c. adiect. vt, Vox absona, Cic. lib. 3. de Orat.
Desentoar o forão, ou o coelho. Pertinaciam deponere.
Desemuergonhada cousa. Petulans, p.c. petulãtis, adiect. Cic. pro Sylla, & pro Cluentio.
Proteruus, a, um, adiect. Cic. 5. de Finib.
Vide. *Desauergonhada cousa, que he melhor lingoagem.*
Desemuergonhamento. Petulantia. æ, Cicer. 4. de Repub. & in Pisonem.
Proteruitas, p.c. proteruitatis. Cic. pro Cęl. Terent. Heaut. 4. 6.
Proteruia, æ, Lucretius, Macrob. li. 2. Satur.
Deserdar. Exheredo, as, p.p. Cic. pro Cluentio. & pro Domo sua.
Excludere ab hereditate, Cic. pro Cluentio.
Abdico, as, pen.c. Quintilian. lib. 7. cap. 5. Alciat. lib. 3. Dispunction. cap. 28. Vel, Priuare aliquem hereditate.
Deserdada cousa. Exheredatus, a, um, pen prod. Particip. Auctor ad Heren. lib. 4.
Hereditate exclusus, vel priuatus.
Exheres, exheredis, p. p. Cic. 1. de Orat.
Deserto. Eremus, i, p.p. gener. fœminini.
Solitudo, p.p. solitudinis, pen.c. gen. fœm. Cæsar lib. 6. bell. Gall.
Locus solitarius.
Desertæ solitudines, Cic. 2. de Diuinat.
Locus desertus, Cic. in Partitionib.
Desesperar, i. perder as esperanças. Perdere, vel abijcere spẽ. Cic. pro Muręna, & 2. de Orat.
Carere spe, Cic. Torquato lib. 6. epist. 1.
Despero, as, p.p.
Dicimus, desperare saluti in datiuo, Cicer. pro Cluentio.
Desperare salutem, Cic. de Amicit.
Desperare de aliqua re, Cic. 3. Verr. vel de Republ. Cic. Curioni lib. 2. 4.
Ab aliquo desperare, Cic. in Pisonem.
Desesperada cousa, i. de que se desconfia. Desperatus, a, um, pen. prod. Particip. vel nomen ex participio. Vt,
Desperatus ab omnibus, Cicer. pro Roscio Amerino.
A se ipso desperatus, & relictus, Cic. in Pis.
Fuga alicuius desperata, Cic. 5. Philip.
Morbus desperatus, Cic. pro Sylla.
Desperatis Hippocrates vetat adhibere medicinam. Cic. Attico lib. 16.
Desesperada cousa, i. sem esperança, ou que perdéo as esperanças. Desperans, pen. p. desperantis, Particip. Cic. 1. de Finib.
Desperatione affectus, Cic. Att. lib. 14.
Orbatus spe, Cic. Cecinnæ lib. 6. 6.
Desesperadamente, i. sem esperança. Desperantèr. aduerb. Cic. Attico lib. 14.
Desesperação. Desperatio, onis, Cic. 2. Philip. & post Reditum in senatu.
Desestimar a alguẽ. Negligo, is, p.c. neglexi, neglectum, Contemno, is, contempsi contemptum. Sperno, is, spreui, spretum. Aspernor, aris.
Abijcio, abijcis, p.c. abieci, abiectum, Verba actiua, omnia apud Cicer. passim.
Pro nihilo aliquem putare, Cic. 1. Ver.
Nullo loco habere rem aliquam, Cic. lib. 2. de Legib.
Desestimada cousa. Abiectus, a, um. Neglectus, a, um, Particip. Cic 3. de Finib.
Contemptus, a, um, Participium, & nomen ex participio, Cic. 2. de Lege Agraria.
Despicatissimus, a, um, p.c. adiect. à nomine despicatus, Cic. pro Sextio. Gell. lib. 15. c. 4.
Desfaçada cousa, i. sem vergonha. Impurus, a, um, p.p. adiect.
Impudens, p.c. impudentis, adiect.
Impudicus, a, um, p.p. adiect.
Inuerecundus, a, um, adiect.
Proteruus, a, um, adiect.
Petulans, pen. corr. petulantis, adiectiuũ.
Omnia apud Cicer. multis in locis.
Desfaçamento. Impudẽtia, æ, Cicer. de Aruspic. Respons. & Verr. 5.
Petulantia, æ, Cic. in Pisonem.
Proteruitas, pen. corr. proteruitatis, g.f. Cic. pro Cęlio.
Desfaçadamente. Impudentèr, aduerb. Cicer. de Amicit.
Impurè, pen. prod. aduerb. Cicero 3. de Finib.
Impudentissimè, pen. corr. aduerb. Cicero lib. 1. Offic.
Petulantèr, aduerb. Cic. pro Cælio.
Proteruè, aduerb. Terent. Heaut. 4. 4. Plaut. Amphit. 8.
Desfaçarse, i. perder a vergonha. Perfricare os, Cic. 3. Tuscul.

Perfricare

Perfricare frontem, Plin, in Præfat. Martial. lib. 11. 28.

Deponere pudorem. Ouid. epist. 16.

Soluere pudorem, Virg. 4. Æneid.

Desfalcar. Diminuo, is, diminui, diminutum. pen. prod.

Decresco, decrescis. Detraho, is, detraxi, detractum.

Cic. 2. de Inuent. Quantũ enim de honestate, & authoritate eius, qui arguitur, detractum est, tantum de facultate totius est defensionis diminutum.

Cic. 2. de Diuinat. Ostreisq; & conchylijs omnibus contingere, vt cum luna paritèr crescant, paritèrq; decrescant.

Desfalcamento, ou desfalco. Diminutio, onis. Vt, Vectigalium diminutio, Cic. 1. de Leg. Agr.

Ciuium diminutio, Cic. 3. in Catilin.

Diminutio de bonis priuatorum, Cicer. 2. Officior.

Cousa, que tem desfalco. Diminutus, a, um, p.p. Participium. Cicer. de Clar. Orat. & 3. de Orat.

Desfalécer. Langueo, es. Lãguesco, languescis, Cic. 4. de Finib. & in Catone.

Deficio, deficis, p.c. Vt, deficere viribus. Cæs. lib. 7. bell. Gall.

Dicemus elegantèr: deficiunt mihi vires, Cæsar. 3. bell. Gall. Vel,

Deficiunt me vires, Cic. lib. 1. de Orat.

Desfalecida cousa. Languidus, a, um, pen. corr. Adiectiuum, Cic. 5. Verr. & in Catilin.

Defectus, a, um, Participium. Martial. lib. 13.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator Cygnus funeris ipse sui.

Effœtus, a, um, adiect. Vt, effœtum corpus, Cic. de Senect.

Desfalecimento. Defectus, vel defectio virium, Cic. de Senect.

Lãgor, oris, Cic. 1. de Offic. Ouid. epist. 19. & Metam. 11.

Desfauorecer. Destituo, is, destitui, destitutum, p.p. Cic. pro Sexto Rosc. & Attic. lib. 13.

Derelinquo, is, dereliqui, p.p. derelictũ. Cic. 5. Verr. & pro Cecinna.

Desero, is, p.c. deserui, desertum, Cicer. pro Sextio, & lib. 2. de Inuent.

Negare opem, vel auxilium alicui. Ouid. epist. 3. & lib. 15. Metam.

Desfauorecida cousa. Destitutus, a, um, p. prod. Derelictus, a, um, Particip. Cic. 1. Offic. & in Catilin.

Desertus, a, um, Partic. & nomen ex participio. Terent. Adelph. 5. 4. & Phorm. 5. 1.

Orbatus auxilio, Cic. pro Muræna.

Desfazer. Rescindo, is, rescidi, p. cor. rescissum. Vel, irritum facere.

Cicero 4. Verr. Fecerat hęc egregiè primo aduẽtu Metellus, vt omnes istius iniurias, quas modò posset, rescinderet, & irritas faceret.

Rescindere acta alicuius, Cic. 13. Philip.

Rescindere mortuorũ volũtates, Cic. 3. Ver.

Pactiones rescindere, Cicer. de Prouinc. Consul.

Desfazer amizades. Dirumpere, vel discindere, vel dissociare, vel dissoluere, vel dissuere amicitias. omnia apud Cicer. in Lælio.

Amicitiã tollere, Cic. 2. de Finib. & in Lęlio.

Desfazer companhia. Labefactare societatem, Cic. Metello lib. 5. epist. 2.

Dirimere societatem, Cic. pro Domo sua.

Desfeyta cousa, aliàs delida. Resolutus, a, um, p.p. Vt, tellus resoluta. Ouid. 15. Met. *i. desfeyta, rara, & delida.*

Desfechar, aliàs abrir. Resero, as, p.c.

Aperio, aperis, pen. corr.

Patefacio, patefacis, pen. corr. patefeci, p.p. patefactum.

Pando, is, pandi, passũ, Cic. 2. de Nat. Deor.

Reserare fores, Ouid. 10. Metam.

Aperire ostium, vel fores. Terent. Andr. 2. 1. & 4. 4.

Patefacere ianuam, Cic. 1. de Orat.

Pandere, atq; aperire ianuã, Plaut. Bacc. 6. 1.

Pandere alas ad solem, Virg. 4. Georg.

Desfechada cousa nesta forma, aliàs aberta. Reseratus, a, um, pen. prod. Particip.

Apertus, a, um. Participium, & nomen ex participio. Passus, a, um, Participium.

Patefactus, a, um, Particip.

Ianua reserata, Ouid. 2. Fast.

Ianua patefacta, Cic. 1. de Orat.

Virg. 8. Æneid. Iamq; adeò exierat portis equitatus apertis.

Passis palmis. i. expassis, Cic. 2. de Nat. Deor.

Desfechar bèsta. Expellere sagittam arcu, Ouid. lib. 8. Metam.

Emittere sagittam arcu, Plin. lib. 9. cap. 8.

Desfeyto de carne, manjar antigo, ou picado. Minutal, pen.prod. minutalis, pen.p.g.m. Iuuen. Satyr.14. Martial.lib.11.

Desferrar. Excalceo, eas.

Desferrada cousa. Excalceatus,a,um, Participiũ.

Desforme cousa. Vide *Disforme*, & *disformidade*.

Desfigurar. Deformo.as, Cic. de Arusp. Respõs. Virg.4.Georg.Cic.pro Cælio.

Adimere figuram alicui Ouid.2.Metam.

Auferre formam alicui, Plaut. Amph.7.4.

Desfigurada cousa. Deformatus,a,ũ, Particip. Vt, Deformatus, atq; ornamẽtis omnibus spoliatus, Cic.pro Quinctio.

Vitijs deformatus, Cic.3.de Arus. Respon.

Deformatus corpore, fractus animo, Cicer. Attico lib.2.epist.19.

Deformare significat etiam figurare, & noua forma insignire, vel delineare, & describere. Vitruuius lib.5.cap.8. Varro 3. de Re rustic.cap.5.

Cic.pro Sylla. Quid reliquam constantiam vitæ commemorem? dignitatem, liberalitatem, moderationẽ in priuatis rebus, splẽdorem in publicis? quæ ita à fortuna deformata sunt, vt tamẽ à natura inchoata compareant.

Deformare aliquem, pro describere, Cicer. pro Cecin. Ille, quem supra deformaui, voluntarius amicus mulieris.

Deformati parietes, Cic.3.Tuscul.ex quodã poeta.

Desgarrada cousa, i. perdida. Perditus,a,um, p.c. Dissolutus,a,um, p.p. Particip. & nomina ex participijs, Cic.4.Tuscul.

Desgabar a alguẽ. Minuere, vel imminuere laudem alicuius, Cic.1.Offic.& Attico lib.14. epist.315.

Gloriam alicuius minuere, Cic.4. Academ.

Desgabada cousa. Illaudatus,a, um, pen. prod. adiect. Virg.3.Georg.

Desgostar de algũa cousa. Fastidio,is, fastidiui, fastiditum, pen.prod.Cic.pro Milone.

Tędet, tædebat, impersonale verbum.

Virg.eclog.2.Inuenies aliũ, si te hic fastidit Alexis.

Tædet harum quotidianarum formarum, Terent. Eunuch.2.3.

Prorsùs vitæ tædet, ità sunt omnia omniũ miseriarum plenissima, Cic.Att.lib.2.39.

Quid quæris? tędet omnium nos vitæ, Cic. Attico lib.5.104.

Ter desgosto. Iacére in mœrore, Cicero Attic. lib.10.

Męrore vrgeri, Cic.Att.lib.11.210.

Mœrore affligi, Cic.in Catilin.

Desgostosa cousa, i. que tem desgosto. Mæstus,a,um, adiect. Cic.2.de Orat.

Tristis, & hoc triste, adiect. Cic.6. Verr.

Desgosto. Tristitia,æ, Męror.oris. Vide *Tristeza*.

Desgosto das comidas. Fastidium,ij.

Satietas,p.c. satietatis. g.f. omnia apud Cic. passim.

Tædium,ij.Liu.Horat.Ouid.& Plinius.

Desgostosa comida, i enxabida, & sem gosto. Cibus insipidus, Gellius lib.6.c.1. Vel sine sapore. Cibus insuauis.

Desẽgraçada cousa, i sem graça. Illepidus,a,ũ, p.c. adiect. Cic.3.de Natur.Deor.

Insulsus,a,um, adiect. Cicer.1. Tuscul.& 2. de Orat.

Infacetus,a,um, p.p. adiect. Cic.3. Offic.

Inuenustus,a,ũ, adiect. Cic.de Clar.Orator. Terent. Andr.1.5.

Desẽgraçadamẽte, i. sem graça. Insulsè. aduer Cic. ad Cæsarem Iuniorem lib. 2.& 2.de Orat.

Inuenustè, aduerbium. Gellius lib.17.c.12. Sine lepóre.

Illepidè, pen.corr. aduerb. Horat.2. epist.1. Plin. in Præfat.

Desgracia, aliàs mofina. Infelicitas, p.c. infelicitatis, Cic. 2.de Fin.

Infortunium,ij, Liu.1. ab Vrbe. Terent. Adelph.2.1.

Calamitas, pen.cor. calamitatis, Cicer. pro Lege Manilia, & alibì sæpè.

Ærumna,ę, Cic.5.de Finib.& pro Sylla.

Desgraciada cousa, aliàs mofina. Infelix, infelicis, pen.prod. adiectiuum. Cic.7. Verr. Terent. Eunuch.2.2.

Infortunatus,a,um, pen.prod. adiectiuum, Terent. Eunuch.2.3. Cicer. Attico lib.2.39.

Calamitosus,a,um, p.p. adiect. Cic.1. Verr. & 1. de Diuinat.

Ærumnosus,a,um. pen. prod. adiect. Cic.4. Tuscul.& Verr.7.

Desgrudar. Reglutino, as, pen. corr. Catull. ad Thalum 2.2.

Deshonesta cousa. Inhonestus,a,um, adiect. Cic.3.de Finib. Terent. Eunuch.2.3.

Des-

Deshonestamente. Inhonestè, aduerb. Ter. Andr. 4.6. Cic. Att. lib. 2. epist. 16.

Deshonrra. Dedecus, p.c. dedecoris, p.c.n.g. Cic. pro Cluentio, & alibì.

Probrum, i, Cic. pro Rosc. Amer. & Verr. 3.

Ignominia, æ, Cicer. pro Quinctio, & alibì passim.

Infamia, æ, Cic. 5. Ver. & pro Cluentio.

Contumelia, æ, Cic. 5. & 6. Ver. & alibì.

Deshonrrar. Dedecoro, as, p.c. Cic. 3. Offic. Ter. Hecyra. Et me, & te, & familiam dedecoras.

Insequi, vel lacerare, vel onerare, vel operire, vel vexare aliquem contumelia, Cicero Att. lib. 14. Philip. 1. & 2. Verr. 6. & lib. 1. de Nat. Deor.

Afficere aliquem ignominia, Cic. 6. Verr. & alibi sæpe.

Inferre, vel obijcere probrum alicui, Cicero pro Cęlio, & alibì.

Vexare aliquẽ probris, Cic. pro Domo sua.

Inhonesto, as, Ouid. 4. Trist. eleg. 7.

Ne cadat, & multas palmas inhonestet adeptas.

Deshonrrada cousa. Ignominiosus, a, um, pen. p. adiect. Liu. lib. 3. ab Vrbe.

Probrosus, a, um, p. p. adiectiuum, Cicer. pro Fonteio.

Dedecoratus, a, um, p.p. Particip. Tranquillus in Nerone.

Inhonoratus, a, um, p.p. adiectiuum, Cicer. 3. Tuscul.

Inhonorus, a, um, p.p. adiectiuum, Plinius lib. 5. cap. 30.

Desjejũarse, i. comer algũa cousa. Degustare aliquid, Plin. lib. 18. c. 2. Cic. Att. lib. 4. 8.

Delibare cibum, Claud. de bello Getico.

Desjejũarse, i. quebrar o jejũ. Soluere ieiunium. Ouid. 4. Fast.

Placare ieiunium, vel sedare, Ouid. lib. 15. Metam.

Desigual cousa. Inæqualis, & hoc inęquale, p.p. adiectiuum.

Inæquabilis, & hoc inæquabile, p.p. adiect. Vt, inæqualis tonsor, Horat. lib. 1. epist. 1.

Inæquabili varietate distinguere, Cicero in Partitionib.

Inæquabilis percussus venarum, Plinius lib. 7. cap. 51.

Desigualdade. Inæqualitas, p. cor. inæqualitatis. Colum. lib. 3. c. 12.

Desigualmente. Inæqualitèr, p.c. aduerbium. Liu. 8. bel. Pun. Colum. de Arborib. c. 7.

Inæquabilitèr, p.c. aduerb. Varro lib. 3. de Re rust. c. 9.

Desinçar. Aboleo, aboles, p.c. aboleui, abolitũ, p.c. Virg. 4. Ænei. Tacitus in vita Agricolæ, Extinguere, & funditùs delere, Cicero de Arusp. respon.

Funditùs perdere, vel funditùs tollere, vel funditùs euertere, Cic. Lentulo lib. 1. epist. 9. & de Amic. & lib. 2. de Finib.

Ad nihilum redigere, Lucr. lib. 1.

Penitùs aliquid tollere, Cic. 1. de Nat. Deo.

Radicitùs tollere, Cic. 2. de Finib.

Desinçada cousa. Abolitus, a, um, p.c. Particip. Plin. lib. 14. c. 4.

Funditùs extinctus. Penitùs sublatus.

Radicitùs sublatus, Cic. 1. de Finib.

Deslauada cousa, i. sem vergonha. Proteruus, a, ũ. Petulans, p.c. petulantis. Impudicus, a, um, pen. prod.

Impudens, p.p. impudentis.

Inuerecundus, a, um, omnia sunt adiectiua, apud Cicer. & alios passim.

Deslauamento, i. pouca vergonha. Impudentia, æ, Cic. de Arusp. respons.

Proteruitas, p.c. proteruitatis. g.f. Cicer. pro Cęlio. Terent. Heaut. 4.6.

Petulantia, æ, Cic. 4. de Repub.

Desleal cousa. Perfidus, a, um, p.c. adiect. Cicero 3. Officior.

Perfidiosus, a, um, pen. prod. adiect. Cic. pro Quinctio, & Appio lib. 3. 10.

Infidelis, & hoc infidele, p.p. adiect. Cicero Catoni lib. 15. epist. 4. Liu. 3. bell. Pun.

Deslealmente. Perfidiosè, p.p. aduerb. Auctor ad Heren. lib. 1.

Perfidè, p.c. aduerb. Vlpian. in l. Apud Celsum. §. Quęsitum est. D. de doli mali exceptione.

Deslealdade, alias pouca, o nenhũa lealdade. Perfidia, æ, Cicero Lentulo lib. 1. epist. 2. Philip. 2. & alibì.

Infidelitas, p.c. infidelitatis, Cic. pro Milon. Cæsar lib. 8. bell. Gall.

Desliar. Soluo, is, solui, solutum, p.p. Virg. 7. Æneid. Terent. And. 5.4.

Relaxo, as, Cic. Att. lib. 10.

Desliada cousa. Solutus, a, um, p.p. Participium, & nomen ex participio, Cicer. Attico lib. 1. epist.

epist.8.Horat.lib.1.Carm.Ode 30.

Relaxatus,a,um,p.p.Participium,Cicer.2. de Diuinat.

Desmayar.Cadere animis,Cic. Torquato lib.6. epist.1.

Deficere animo,Cæsar lib.7.bell.Gall.

Linqui animo,Curt.lib.4.

Despondere animum , Liu.6.bell.Punic. Plaut.Milite 15.

Consternari animo,Sallust.

Exanimari,Cic.2.de Finib.

Desmayar a outrem Exanimo,exanimas,p.corr. Cic.in Paradox.& Pæto lib.9.epis.15 .Horat.3.Carm.Ode 12.

Desmayada cousa. Exanimatus,a,um,p.p. Particip.& nomen ex participio,Cic.3. & 4.Ver. & pro Milone.

Desmayo. Animi deliquium. Ex Medicis recentioribus.

Defectus animi,Plin.lib.20.c.2.

Demasiada cousa,i.que faz o que lhe não mandão, ou mais do que lhe mandão, & que passa (como dizem) o pé alem da mão. Licentiosus,a,um, p.p.adiect.Quintil.lib.1.c.6.& ex Tacito.

Desmandadamente nesta forma. Licentèr.aduerb. Cic.in Orat.Liu.lib.6.bell.Pun.

Desmanchar. Rescindo,is,rescidi,p.c. rescissū. Vt, Acta rescindere,vel pactiones,Cic.13. Phil.& de Prouinc.Coosular.

Desmanchar edificio,aliàs derribar. Deturbare ædificium,Cic.Q. Fr.lib.3.24.

Deijcio,deijcis,pen cor. deieci, deiectum , Cicer pro Domo sua.

Euerto,tis,euerti,euersum,Cic.in Pisonem, & lib.1.Offic.

Diruo,is, dirui, dirutum, p.c.Ouid.epist.1. E& 12.Metam.Cic.pro Domo sua.

xcindo,is,excidi , p.c.excisum,p.p. Cic.in Somnio,Virg.12.Æneid.

Desmanchado edificio,ou cousa semelhante. Deturbatus,a,um,p.p.Particip.

Diruuts,a,um,p.c.Particip.Cicer. Q.Fratri lib.1.epist.1.

Deiectus,a,um,Particip.Cic.pro Cecinna.

Euersus,a,um,Partic.Cic.pro Sextio.

Excisus,a,um,pen.prod. Participium , Cic. pro Sextio.

Desmanchada cousa nos costumes. Perditus,a,ū, pen.corr.

Dissolutus,a,um,p.p.Partic. Vel nomina ex participijs,Cic.4.Tusc.

Perditissimus,a,um,p.c. Profligatissimus,a, um,p.c.adiect.Cic.5.Ver.

Desmancharse nos costumes. Diffluere luxuria, Ter.Heaut.5.1.Cic.1.Offic.

Luxuriosè viuere,Cic.pro Cælio.

Desmarcada cousa, aliàs demasiada. Immodicus,a, um,p.c.adiect.

Multus,a,um,adiect.

Nimius,a,ium,adiect. Vt.

Immodica libido possidendi, Col. li.1.c.3.

Frigus immodicum,Ouid.3.de Pon.eleg.1.

Celeritates nimias suscipere,Cic 1.Offic.

Multus in re aliqua,Cic.4.Academ.

Nimiùm multus,Cic.pro Cluentio.

Imber nimius,Ouid.5.Metam.

Desmarcadamente,aliàs demasiadamēte. Nimioperè,p.c.aduerb.Cic.in Paradox.

Nimiùm multum,Plaut.Mercat.8.

Desmazelada cousa,i. magra. Macilentus,a,um, adiect. Plaut.Capt.11.

Desmazelada cousa,aliàs desprezada,& vil. Abiectus,a,um. Summissus,a,um,p.p. Contemptus,a,um . Participia , & nomina ex participijs.

Neglectus,a,um, Particip. omnia apud Cic. multis in locis.

Desmedida cousa . Vide *demasiada cousa , & desmarcada cousa.*

Desmembrar, aliàs cortar membros. Membratim cædere,Plin.lib.9. c.15.

Comminuere mēbra,vel artus. Plaut. Menæh.17.vbi ponit artua,& non artus.

Dilacerare artus.Senec. in Hercule Oeth.7.

Concidere artuatim.Firmicus lib.7.c.1.

Membra,uel artus diuellere, Ouid.3.Trist. & 8.Metam.

Desmembrar,aliàs apartar. Alieno,as,p.p.

Abalieno,as. Vt , Alienare res proprias, Cic.de lege Agrar.

Agros vectigales abalienare, Cicer.de lege Agrar.contra Rullum.

Desmembrada cousa nesta forma,aliàs apartada.

Alienatus,a,um.Abalienatus,a,um,p.p. Plaut. Mercat.2.Alienatus mihi est vsus ædium.i.mihi ablatus.

Cic.in Lælio.Alienatus est à collega nostro Metello.

Cicer.6.Ver.Abalienati scelere istius à nobis omnes reges amicissimi,nationesq;.

Desmen-

Desmentir a outrem. Conuincere mendacium alicuius, vel conuincere aliquẽ mendacij.

Desmerecer. Non mereri. Indignum esse.

Desmerecimento. Indignitas, p. cor. indignitatis. Vt, indignitas iniuriæ, indignitas calamitatis, Cic. 3. & 7. Ver.

Exponere rei indignitatẽ, Cic. Antequàm iret in exilium. Vide eundem in Vatiniũ, & pro Muræna.

Desmerecida cousa, i. que não merece. Immerens, p.c. immerentis, adiect. Horat. 2. Carm. Ode 13. Plin. epist. 9. lib. 3.

Immeritus, a, um, p.c. adiect. Vt, premere immeritos, Ouid. 2. Trist.

Immerita gratia, passiuè, idest, quæ non debetur illi, cui refertur, Liuius 4. ab Vrbe. Martial. lib. 7. 31. Et rapit immeritas sordidus vnctor opes.

Desmiuçar. Vide *Esmiuçar*.

Desobedecer. Non obedire. Non obsequi. Non obtemperare. Non obsecundare.

Obedientiam relinquere, & abijcere, Cicer. 1. Officior.

Desobediente cousa. Parùm obediens. Minùs obediens. Vel ex Seneca, Hippolyto 10.

Inobsequens, p.c. inobsequentis, adiect.

Desobediencia. Nulla obedientia. *E pois obediẽcia he de Cicero, & de outros auctores graues, parece que tambem podemos vsar de* Inobedientia, æ.

Desobedientemente. Absq; obedientia. Vel, sine obedientia.

Desonesta cousa. Vide supra. *Deshonesta cousa*, cum h.

Desonrra. Vide supra. *Deshonrra*.

Desnaturada cousa. Proscriptus, a, um, Particip. Cic. 3. Ver. Patria priuatus.

Desnaturar. Proscribo, is. Vel, Mulctare aliquẽ patria, apud Virgil.

Desnecessaria cousa. Superuacaneus, ea, eum, adiect. Cic. 1. de Nat. Deor. & de Senect.

Superuacuus, a, uum, adiect. Plin. in Paneg. 8. 2. Colum. li. 5. c. 4. Ouid. 2. de Pont. eleg. 7.

Desnecessariamente. Superuacuò, aduerb. Vlpia. l. At si quis. §. Pleriq;. D. de Relig. & sumpt. funer.

Desnodada cousa. Vide *Desauergonhada cousa*.

Desoccuparse. Relaxare se occupationibus, Cic. Mario lib. 7. 1. & Attico lib. 16.

Expedire se ab occupatione, Cicero Attico lib. 3. epist. 61.

Exsoluere se occupationibus, Cicer. Attic. lib. 7. epist. 1.

Eripere tempus è summis occupationibus, Cic. Att lib. 1. epist. 9.

Solui à cura, & liberari, Cic. pro Domo sua.

Desoccupada cousa. Curis vacuus, Cic. 2. de Fin.

Negotijs vacuus, Cic. 4. de Fin. & 1. Offic.

Nullis occupationibus implicatus; Cicero 1. de Nat. Deor.

Laxatus curis, Cic. 1. Tusc.

Desoccupar logar. Cedere loco, vel locum, Cic. Attico lib. 7. & 13. de Clar. Orat. & lib. 2. de Nat. Deor.

Desobrigar. Exauthoro, as, p.p. Liu. lib. 8. ab Vrbe, & lib. 6. bell. Maced.

Obligationem dissoluere, vel extinguere, vel distrahere, omnia apud Iurisconsultos.

Fidem liberare, Cic pro Flacco.

Desobrigada cousa. Exauthoratus, a, um, p. prod. Liu. lib. 5. bell. Pun. & lib. 6. bell. Maced.

Obligatione liberatus, vel. solutus.

Desordem. Ordinis inuersio. Ordinis perturbatio. Ordinis confusio, Cci. in Partitionib. & de Clar. Oratorib.

Desordenada cousa. Inordinatus, a, ũ, p.p. adiect. Cic de Vniuers. Liu. lib. 2. bell. Pun.

Incompositus, p.c adiect. Liu. lib. 4. & 5. ab Vrbe, Horat. 1. Ser. Sat. 10.

Desordenadamente. Incompositè, p.c. aduerbiũ. Liu. lib. 5. bell. Pun.

Sine ordine. Nullo ordine. Confusè, p.p. aduerb. Cic. 1. de Inuent.

Perturbatè, p.p. aduerb. Cic. de Orat. & lib. 1. de Inuent.

Desordenar. Ordinem inuertere, Cic in Partit.

Ordinem confundere, vel perturbare, Cic. de Clar. Orat.

Ordinem immutare, Cic. in Orat.

Desorelhar. Aurem auferre, Cic. Quinto Fratr. lib. 3. epist. 20.

Aurem mutilare, Liu. lib. 9. bell. Pun.

Desorelhada cousa. Inauritus, a, um, p.p. adiect. Aul. Gell. lib. 7. c. 6.

Priuatus auribus.

Auribus mutilatus, Liu. 9. bell Pun.

Despachar negocios. Explicare, vel expedire negotia, Cic Seruio lib. 13. epist. 26.

Despacho de negocios. Negotiorum expeditio.

Despacho do Iuyz. Sententia, æ.

Despachadamente,i.desembaraçadamente. Expeditè,p.p.aduerb.Cic.5.de Finib.
Diligentèr,aduerb.Cic.4.Ver.

Despachada cousa,i.negoceada. Expeditus,a,um, p.p.nomen ex participio. Vt, expedita negotia,Cic. Lentulo.lib.1.epist.3.

Despachada cousa,aliàs desembaraçada,& diligente. Expeditus,a,um,p.p. Nomen ex particip. Cic.pro Flacco.
Diligens,p.c.diligentis,adiect. Cic.4.Academ.& alibì.

Desparar Arcabuz,ou escopeta. Emittere globulum è scoplo,vel ex Arcabuzio.
Pilulam plumbeam expellere scoplo.

Despedaçar. Lacero,as,p.c.Dilacero,as, p.corr. Liu.3 ab Vrbe,Cic.2.Tusc.& pro Milone.
Lanio,lanias, Liuius 2.bell.Punic. Ouid. 14.Metam.
Dilanio,dilanias,Cic.pro Milone.
Discindo,is, discidi, p.c.discissum,Terent. Eunuch.4.3.

Despedaçada cousa. Lacer,lacera,lacerum, p.c. adiect.Lacerus,a,um,p.c.adiect. Virgil.6. Æneid.Ouid.8.& 9.Metam.
Laceratus,a,um,p.p. Partic.Lucr.lib.3.
Laniatus,a,um,p.p.Partic.Virg.12.Æneid. Ouid.2.Metam.

Despegar. Deglutino,as,p.cor. Catull.ad Thallum.2.2.

Despegar,aliàs apartar. Separo,as,p.c. Seiungo, is,seiunxi,seiunctum.omnia apud Cic.

Despedir. Dimitto,is,dimisi,dimissum. Vt,aliquem à se dimittere,Cic.lib.1. de Orat.
Dimittere aliquem cum bona gratia , Cic. de Fato.

Despedida cousa. Dimissus,a,um,Particip. Cic. 4.Academ.

Despedir per'algũa parte,ou mandar. Amando,as. Vt,amandare in aliquem locum , Cic.Att. lib.7.& Ver.7.

Despedirse. Digredior,digrederis,p.c.digressus sum.Discedo,is,p.p. Recedo,is, p.p. omnia apud Cicer.

Despedida. Digressus,us.Discessus,us, Cicer.de Senectute.

Despejar. Vacuo,as,Mart.lib.11.Col.lib.3.c.13.
Exhaurio.is,exhausi,exhaustum.
Vacuefacio,vacuefacis,p.c. Valer,Maxim. lib.5.cap.4.
Vacuum reddere,vel efficere,
Exhaurire domos,Cic.de Prouin.Consul.

Despejada cousa,aliàs vazia. Vacuus,a,um. Vt, Domus vacua,Cic.1.in Catilin.
Aula vacua,Virg.4.Georg.
Gladius vaginæ vacuus,Cic.pro Marcello.
Vacuefactus,a,um,Particip.Æmilius Prob. in Thymoleone.
Exhaustus,a,um, Partic.vt,exhausta aqua, Cic.2.de Nat.Deor.
Exhaustus fons, Cæs.8.bell.Gall.

Despejar a bolsa de dinheyro. Exhaurire crumenam pecunia.

Despejar o poço de agoa. Exhaurire puteũ aqua.

Despejada cousa,aliàs desembaraçada. Expeditus,a, um,p.p.Nomen ex participio.
Paratus,a,um. Promptus. Partic.siue nomina ex particip.
Nulla re implicatus,omnia apud Cic.

Despender. Consumo,is, p.p. consumpsi,consumptum.Insumo,insumis, p.p. apud Ciceron. passim.
Expendo,is. Impendo,is,impendi,impensum,Cic.6.Ver.& alibì, Liu.li.6.ab Vrbe.

Despensa onde se guardão as cousas de comer. Cella penaria,Cic.4.Ver.& de Senect.
Promptuarium,ij,Cato cap.15.Paulus in l. Nam quod.§.1.D.de Penu legata.
Penarius,ij,g.m.Festus.
Penaria,æ,vel penarium,ij, apud Thes.
Penus,i.Penus,us,masc.vel fœm.gen.
Penus,penoris,p.c.vel penum,i,g.n.appellatur omne id,quo vescimur.
Cic.2.de Natur.Deor. Est enim omne,quo vescuntur homines,penus.

Despenseyro. Cellarius,ij,Plaut.Capt.13.Columel.lib.11.c.1.

Despenseyro,que cõpra de comer. Obsonator, p.p. obsonatoris,Plaut.Milit.10.

Desperdiçar fazenda. Profundo,is.Perdo,is,perdidi,perditum,p.c. Vtrumq; apud Terent. Adelph.1.2.Cic. Ver.5. & Pæto lib.9.epist. 16.& in Catilin.
Decoquo,is,p.c.decoxi,decoctum. Vt,decoquere argentum,Liu.lib.2.bel.Maced.

Desperdiçada cousa. Profusus,profusa,profusũ, p.p.Partic.& nomen ex particip.
Perditus,a,um,p.c. Particip.& nomen ex participio.
Profusus homo,Cic.3.Ver.
Perditus,ac profusus nepos , Cicero pro Quin-

Quinctio.
Decoctor oris, idem significat per Metaphoram, Cic.2.in Catilin. Textus in l.40. Cod.de Decurionib.lib.10.

Despesa altàs gasto. Expensum,i,Cic.pro Rosc. Comœdo.
Expensa,æ,Cælius Ciceroni,lib.8.epist.4.
Sumptus,us,Terent.Phorm.4.3. Cicer.lib.2.Officior.
Impensa,æ,Cic.5.Ver Ouid.2.de Arte.

Despesa pera o caminho. Viaticum,i,p.c.Cicero Attico lib.12.epist.249.& lib.15.epist.329, Horat.1.epist.18.

Despeso de dinheiro. Pecunijs exhaustus.

Despeso, & sem despesa pera o caminho. Viatico exhaustus.

Fazer despesa, ou gasto. Impensa agere,vel facere,Cic.Antequàm iret in exilium.
Vide *Gasto.*

Despir, alias espir. Exuo,is,exui,exutum,pen.p. Nudo,as,aui,atum. Actiua verba.
Exuere hominem ex homine,Cicero 5. de Finibus.
Exuere humanitatem,Cic.pro Ligario.
Exuere se ex laqueis,i. liberare,Cic.7.Ver.
Nudare corpus, Cic.4.Tuscul.ex quodam Poeta.
Nudare gladium,Liu.8.bell.Pun. *Arrancar a espada.*
Nudare omnia,Cic.2.Verr.

Despojar. Spolio,as. Detrahere spolia.
Adimere spolia. Capere spolia.
Spoliare vestitu,Cic.3.Offic.
Fanum spoliare,Cic 3.Verr.
Omni argento aliquem spoliare,Cic.6.Ver.
Detrahere cuipiam cruenta spolia, Cic.pro Rosc.Amer.
Adimere spolia,Plaut.Amphit 16.
Capere spolia, Cic.2.Tusc.

Despojo. Spolium,ij.Exuuiæ,arum, Cicero pro Lege Manilia,Virg.2.Æneid.
Manubiæ,arum,Cic.3.& 5.Verr.& 1.de lege Agraria.

Depois que. Posteaquàm Postquàm,Cic.Planco lib.10.epist.1.De Prouin.Consul.& Ver.4.

Depois de amanhaã. Perendiè,aduerb.Cic.Attic. lib.12.Plaut.Aulul.6.
Perendinus dies, Cic.pro Muræna. Per tòt annos, etiàm nùnc statuere non potuisse, vtrùm diem tertium,an perendinũ, &c.
In perendinum,subaudi diem, Plaut.Trinumm.17.

Despontar, i. rebotar, ou desfazer, ou tirar a ponta. Cuspidem adimere. Mucronem reijcere, Cic.pro Cluentio.

Despor, aliàs ordenar. Dispono,is,pen.prod. Ordino,as, p.c. Adhibere ordinem.
Disponere cuiq; munus suum, Cicero de Petitione Consul. Adimere in ordinem, Cic.de Vniuersit.
Disponere classem,Cic.3.bell.Ciuil.
Libros confusos disponere,Cic.3.de Orat.
Ordinare litem. Ordinare partes orationis, Cic 2.de Orat.& lib.1.de Inuent.
Ordinem adhibere, Cic.1.Offic.
Vide *Ordenar.*

Despor aruores. Plãtare arbores,Pli.li.17.c.10.
Serere arbores,Cic.de Senect.& 1.Tusc.
Ponere arbores,Virg.2.Georg.

Desposição boa, i. saude. Valetudo,p.p.valetudinis,g.f.Cic.3.Offic.
Bona valetudo,Cic.lib.1.de Finib.
Firma valetudo,Plin Iun.lib.2.epist.1.
Integra valetudo, Cic.2.de Finib.
Incolumitas,pen.cor incolumitatis,Cicer. 2.de Inuent.& alibì sæpè.
Confirmata valetudo,Cicero Attico lib.11. epistol.208.

Bem desposto, i. estar bem desposto, & ter saude. Valeo,es,valui,valitum, p.c. apud Doctiores caret supino.
Si vales,benè est,&c. apud Cic.in Epist.familiaribus passim.
Si tamèn ipse vales, aliqua nos parte valemus,Ouid.5.Trist.eleg.14.

Bem desposta cousa, i. que tem saude. Valens,tis, Particip.& nomen ex participio.
Cic.Tironi lib.16.epist.9. Sèd tamèn. Asclapo medicus planè confirmat propediem te valentem fore.
Cicer.2 de lege Agrar.Robustus, & valens, & audax satelles.
Sanus,a,um,adiect.& incolumis,& hoc incolume,p.c.idem significant apud Cic.4.de Finib.3.Offic.& Philip.2.& alibì.

Má, ou roym desposição, aliàs pouca saude. Infirma valetudo,Cic.Tironi lib.16.epist.8.
Ægra valetudo,Cic.de Clar.Orat.
Perdita valetudo,Cic.8.Philip.
Incomoda valetudo, Cic.Att.lib.5.epist.95.

Aduersa

Aduersa valetudo,Liu.lib.10.ab Vrbe.
Infirmitas, vel imbecillitas valetudinis.
Verumq; apud Cic.Mario lib.7.epist.1.

Mal desposta cousa,aliàs doentia,& que tem pouca saude. Valetudinarius,a,ium,adiect.
Martianus de Re militari,l.Officium.

Bem desposta cousa do corpo,aliàs bem feyta do corpo. Præstant icorpore prçditus,Virg.1.Æn.
Bona corporis valetudine prçditus. Auctor ad Heren.lib.4.

Desposição do corpo. Habitus,us,p.c.g.m. Cic.6.Ver.Virg.1.Æneid.
Habitudo,p.p.habitudinis, p.c. Auctor ad Heren.lib.4.Terent. Eunuch.2.2.

Boa disposição do corpo. Corporis bona habitudo.Auctor ad Heren.lib.4.

Desposouros. Sponsalia,orum Cic. Q.Fr.lib.2. epist.8.Vide *Esposouros.*

Desposśada cousa,aliàs cousa desapossada, & fraqua,& que não pode. Imbellis, & hoc imbelle. Imbecillus,a,um. Imbecillis, & hoc imbecille. Debilis,& hoc debile,p.c.
Inualidus,a,um, p.c.
Impotens,p.c.impotentis, omnia sunt adiect.apud Cic.passim.
Terent.Heaut.2.3. Ego te autèm noui,quā esse soleas impotens.
Cic.1.de Finib. Neq; homini infanti, aut impotenti iniustè facta conducunt.
Cic.pro Muræn.Ad salutem innocentiū,ad opem impotentium, ad auxilium calamitosorum hæc valeant.
Impotens,*tambem quer dizer cousa,que pode.* Cic.Marcello lib.4.epist.9.
Ferociores,impotētioresq; redditvictoria.
Lætitia impotenti efferri,Cic.5.Tusc.
Motus animi impotentes,Cic.in Partit.
Dominatio impotentissima, Liuius lib.4. Decad.4.

Despouoar. Desero,is,p.c.deserui,desertum.

Despouoada cousa. Desertus,a,um, Particip.siue nomen ex participio.
Inhabitabilis,& hoc inhabitabile,pen.cor. adiectiuum.
Incultus,a,um,adiect.
Desertæ solitudines,Cic.2.de Diuin.
Deserta domus,Ouid.3.Trist.eleg.8.
Atqui terra maximas regiones inhabitabiles,atq; incultas videmus,Cicer.1.de Natur.Deor.
Ceteras partes incultas,quòd aut frigore rigeant,aut vrantur calore,Cic.1.Tusc.

Desprazer,aliàs descontentar. Displiceo, displices,p.c.Cic.Att.lib.2.epist.33.
Displiceo mihi, nec sine summo scribo dolore.

Desprazer,aliàs descontentamento. Displicentia,æ,Senec.de Tranquillitate vitæ.

Despregar o vestido. Explicare vestem,Cic.lib.1. de Orator.
Vestem extendere.Replico,as,p.c.

Despregadura assi. Explicatio vestis, desumptū ex Cicerone, *que diz*, explicatio ridentis lib.1.de Diuin.

Despregar pregos,ou cousa semelhante. Refigo,refigis,p.prod.Cicer.Philip.13. Horat.1.Car. Ode 28.
Euellere clauum,vel educere,Lucan.lib.6. Virg.10.Æneid.

Desprezar. Contemno,is,contempsi,contemptum. Negligo,negligis, pen.corr. neglexi, neglectum.
Aspernor,aspernaris,p.p.asperntaus sum,
Abijcio,abijcis,p.c.abieci,p.p.abiectum.
Despicio,despicis, p.c. despexi,despectum.
Pro nihilo putare. Nullo loco habere.
Omnia inuenies apud Ciceronem lib.3.ad Cæsarem. De Senectute, & lib.1.Offic.pro Muræna,& lib.2.de Legibus.6.Verr.& pro Rosc.Amer.

Desprezada cousa. Cōtemptus,a,um. Abiectus, a,um. Despicatus,a,um, p.p. Nomina ex participijs.
Neglectus,a,um.Despectus, a,um,Particip.
Despicatissimus,a,um,p.c.Cōtemptissimus, a,um,p.c. adiect. omnia apud Ciceronem passim.& lib.3.de Fin.& 2.de leg. Agrar.& pro Sextio,& in Pison.

Desprezador. Contemptor,oris., Virgil.8.& 9. Æneid.

Desprezadora. Contemptrix, contemptricis, p.p.g.f.Plin.lib.19.c.8.& lib.37.c.4.

Desprezo. Contemptio,onis. Despicientia,æ.
Vt,contemptio,ac despicientia rerum humanarum,Cic.1.Tusc.
Contemptus,us,Liu.lib.6.ab Vrbe.g.m.
Despicatus,us,g m.Cic.pro Flacco.
Despicatio,onis,Cic.1.de Finib.
Despectio,onis,Cic.in Hortensio.
Despectus,us.Auctor ad Heren.lib.4.

Neglectus,

Neglectus,us, Ter.Heaut.2.3.
Neutiquàm hæc res neglectui est mihi.
Desprezadamente. Contemptìm,aduerb.Plaut. Pœnul.7.Lucr. lib.5.
Desprezarse d'algũa cousa. Dedignor,dedignaris,p.p.Virg.4.Æneid. Quos ego sum totiès iàm dedignata maritos.Ouid.lib.1.de Ponto,eleg.8. Is me nec comitem,nec dedignatus amicum est.
Desprezuel cousa. Vilis,& hoc vile, adiectiuũ, Cic.3.Offic. & pro Flacco.
Abiectus,a,um.Nomen ex participio.
Humilis,& hoc humile,p.c.adiect.Cicer.5. de Finib.& lib.1.de Inuent.
Desque,he o mesmo,que depois que. Vide suprà.
Desquitar no jogo. Iacturam ludi resarcire.
Pecuniam in ludo perditam, vel amissam recuperare.
Dessemelhar nos costumes. Degenero,as,p.c.
Vt,degenerare à perenni, contestatáq; virtute maiorum,Cic.pro Flacco.
Ita degenerant,vt ipsi ex se nati esse videãtur,Cic.5.de Finib.
Degenerant poma,Virg.2.Georg.
Degenerare à familia imperiosissima,& improbissima,Liu.lib.9.
Dij mihi sunt testes non degenerasse propinquis.Propertius.
Dessemelhante cousa aos pays,& a seus antepassados nos costumes. Degener,p.c.degeneris,p.c. omnis generis, Ablatiuo degenere,vel degeneri, Vig.2. Æneid. Degeneremq; Neoptolemum narrare memento.
Lucan.li.4. Si me degeneri strauissent fata sub hoste.
Iuuenis patrij non degener oris,Ouid.3.de Ponto eleg.5. idest æque desertus ac pater.
¶ Degener,i.ignobilis,& vilis,Virg.4.Æneid. Degeneres animos timor arguit.
Plin.lib.11.c.50.Canum degeneres sub aluum reflectunt caudam.
Dessemelhante cousa,aliàs cousa differente. Absimilis,& hoc absimile,p.c.cum datiuo,Col. lib.6.c.17.Sueton.in Othone,c.1.
Dissimilis,& hoc dissimile,p.c. adiect. cum genitiuo,vel datiuo,vel cum præpositione Inter. Vel In.
Cic.4.Ver. Verumtamẽn fuit tum sui dissimili :nostis os hominis.
Sui dissimilis,Iuuen.Saty.10.
Nihil tàm dissimile, quàm Cotta Sulpicio, Cic. de Clar.Orat.
Quùm sint ipsi dissimillimi inter se,Cic.de Clar.Orat.
Dissimillimi suorum, Cic.pro Cluentio.
In re aliqua multùm dissimiles , Horat.1. epistol.10.
Dessemelhantemente. Dissimilitèr,p.c. aduerbiũ, Cic.4.Tusc. Cæteríq; dissimilitèr morbi,ægrotationesq; morborum nascuntur.
Dessemelhança. Dissimilitudo,p.p.dissimilitudinis,p.c.g.f. Vt , dissimilitudines studiorũ, Cic.5.Ver.
At enim quoniàm in naturis hominũ dissimilitudines sũt,vt alios dulcia,alios subamara delectent,&c.Cic.de Fato.
Habere dissimilitudinẽ cum re aliqua , Cic. Cælio 2.epist.12.
Destapar seue,i.desfazela. Sepem retexere.
Destapar as cubas,ou toneys. Relino,relinis,p.c. relini,relíui,releui,p.p.relitum,p.c. Releui dolia omnia,omnes serias, Ter.Heaut.3.1. *he o mesmo,que desbarrar.*
Tambem este verbo significa abrir. Vt , relinere epistolam,Cic. Att.lib.1.
Destapar, ou descobrir os cantaros , panellas , ou outra cousa semelhante. Amouere,vel auferre operculum.
Destelhar. Nudare domum tegulis,vel domũ detegere.
Destelhada casa. Domus tegulis nudata . Vel, tegulis spoliata.
Destemperar hũs com outros. Disconuenio, disconuenis, p.c.
Discordo,as. Dissideo,dissides, p.c.
Disconuenit inter me,& te,Hor.1.epist.14.
Discordare,& dissidere inter se,Cicer.lib.1. de Finib.
Destemperar. Intemperatum efficere,vel reddere.
Destemperar guitarra. Fidem incontentam efficere,vel lyram.
Destemperada guitarra,ou viola. Fides,vel lyra incontenta,Cic.4.de Finib.
Destemperança. Intemperantia,æ. Incontinẽtia, æ.Vtrumq; apud Cic.pro Cœlio.
Intemperies,ei,apud Thesaurum,sed absq; testimonio.
Destemperada cousa. Intemperans,p.c.intemperantis,adiect.

Intem-

Intemperatus,a,um,p.p.adiect.
Immoderatus,a,um,p.p.adiect.
Cic.in Senect. Libidinosa etenim, & intẽperans adolescentia, effœtum corpus tradit senectuti.
Intemperatissimæ perpotationes, Cicero in Pisonem.
Immoderata mulier, Cic.pro Cęlio.
Immoderata tempestas. Cic.pro Sext.Rosc.

Destemperamento das tripas, ou da barriga. Vetris profluuium.

Destemperamento de sangue. Dysenteria, dysenteriæ. Græcum est. Cicero Gallo lib.7. epistol.26.

Desterrar. Relego,as, p.p. Cicero pro Sextio, regit accusatiuum.
Mulctare aliquem exilio, Cic.pro Cecin.& pro Sylla.
Afficere aliquem exilio, Cic.in Parad.
Eijcere, vel pellere aliquem in exilium. Cic. 1 2.in Catilin.& 2.de Orat.
Proijcere aliquem in exilium. Cic. Antequã iret in exilium.
Extermino,as,p.c. vt exterminare aliquem ex vrbe, vel ex alio loco, Cic.de Prouinc. Consul.pro Milone.& lib.1. de Nat. Deor.

Desterrarse. Ire in exilium, Cic.in Catil.
In exilium proficisci, Cic.1.in Catil.
Vertere solum, Cic.pro Cecinna, & pro Cornel.Balbo.
Mutare solum, Cic.in Parad.
Fugere in exilium, Iuuen. Saty.10.

Desterrada cousa. Relegatus,a,um, p.c. Cic. 2. Tuscul.ex quodam poeta, Ouid.4.de Ponto, eleg.13.
In exilium pulsus, Cic.2.de Orat.
Exterminatus,a,um,p.p.Partic. Cicer.Post reditum ad Quirites.

Estar desterrado. In exilio esse, Cicer.2. de Natur.Deor.
Exulo,as,p.c.aui,atum.
Locus aptissimus ad exulandum, Cicero Metello lib.4.epist.8.
Exulare Romæ, Cic.1.de Orat.
Exulare à patria sua, Plaut.Mostel.8.

Desterro. Exilium,ij.Relegatio,onis, Cicero in Parad.& pro Rosc.Amer.Liu.3.ab Vrbe.

Destetar. Depellere lacte, vel à lacte. Virgil. eclog.7.
Ab vbere matris depellere. Virg.3.Georg.
Ablacto,as, verbum est vsurpatum à vetere Bibliorum interprete.

Destetada cousa. Lacte depulsus, Horat.4.Carm. Ode 4.

Destra cousa, aliàs exercitada, ou experimentada.
Exercitatus,a,um,p.p. Particip. siue nomen ex participio.
Versatus,a,um,p.p.Particip.
Expertus,a,um, Participium, siue nomen ex partic. omnia apud Cic.pro Quinctio, in Orat. Liu.5.ab Vrbe, Cicer.2. de Orat.& Lentulo lib.1.epist.9.Virg.10.Æneid.

Destreza no falar. Facilitas sermonis, Cic. Att. lib.12.epist.255.vel facilitas dicendi.

Destreza de ingenho. Ingenij facilitas, Quintil. lib.4.cap.1.

Destroçar. Frango,is,fregi,fractum. Cõminuo, comminuis, comminui, comminutũ, p. p. Cic.lib.2. Offic.

Destroçada cousa. Fractus,a,um, Partic.siue nomen ex participio.
Comminutus,a,um,p.p. Partic. Vtrumq; apud Cicer.Ver.6.

Destroço de gente morta. Strages,is,g.f.Cic. Attic. lib.1.epist.11.Virg.6.Æneid.& alibi.

Destrocar o que se trocou. Permutata mutare. Vel commutata mutare.

Destruir, aliàs pór pòr terra. Destruo,is,destrui, destructum, Cic.de Senect. Virg.4.Æneid.
Euerto,is,euerti,euersum, Cic.1.Offic.& in Pisonem.
Diruo,is,dirui,dirutum,p.c.Ter.Adelph.5. 7.Cic.pro Domo.
Deleo,deles,deleui,p.c.deletum,p.p.Cic.4. Acad.Cæs.lib.2.bell.Ciuil.
Excindo,is,excidi,p.c.excisum. Cicero in Somnio, Virg.2.Æn.Vel,exscindo,exscidi.
Vasto,as,Cic.Attic.lib.9.epist.175. Virg.4. Georg.
Solo æquare, Liu.6.ab Vrbe.
Exscindere linguam, Cic.3.de Orat.

Destruida cousa. Dirutus,a,um,p.c. Partic. Cic. Quint.Fr.1.1.Ouid. Epist.1.
Deletus,a,um,p.p.Excisus,a,um,p.p. Participia, Cic.pro Sext.& 2.de leg.Agrar.
Euersus,a,um, Participium, Cic. pro Flacco,& pro Sextio.
Vastatus,a,um, Participium,p.p. Cicer.pro Sextio.

Destruição. Vastatio,onis, Cic.2. in Catil.Liu. 7.ab

7.ab Vrbe.
Euersio,onis,Cic.de Arusp. Respons.
Excidium,ij, Liu.7. bell. Pun. Virgil. 10. Æneid.
Excisio,onis,Cic.pro Domo.
Vastitas,pen.corr.vastitatis, Cic.6.Verr.& de Clar.Orat.
Vastitas,accipitur etiàm pro magnitudine, Columel.lib.3.Pari tamèn in hac terra vastitate belluas progenerari quis neget? Idem lib.5.cap.1.
Vasti as odoris,Plin.lib.31.c.6.
Destruidor.Vastator,p.p.vastatoris.
Troię vastator Achilles. Stat. 2. Achill.
Euersor,oris, Cic. pro Domo, & in Partit.
Destruidora.Deletrix,deletricis,p.p.g.f. Cic.de Arusp.Respons.
Destruir fazęda.Effundo,is.Profundo,is,Cic.2. Offic.& Verr.5.& in Catilin.
Fortunas suas obligurire. Cic.2.in Catilin.
Dissipare patrimonium,Cic.pro Flacco.
Rem familiarem,vel fortunas dissipare,Cic. Marcello lib.4.epist.7. & epist.13.
Bona, & fortunas deuorare,Cic. pro Dom.
Desuariar,ali.is fazer,ou dizer desuarios. Deliro, as,pen.prod.
Desipio, desipis,pen.c.desipui, vel desipiui absq; supino,Cic.1.de Natur.Deor.
Desuario. Deliratio,onis, Cic.de Sen. & lib.2. de Diuinat.
Delirium,ij.Celsus lib.5.c.27.
Deliramentum, i, Plautus Amphit. 8. & Menęh.20.
Desuariar nos pareceres. Dissentio,dissentis.
Dissidio,dissides, p.c.dissedi, p.p. dissessum.
Discordo,as, Discrepo,as,p.c. omnia apud Cic.passim,& alios.
Vt,cum aliquo dissentire.
Dissidere, vel discordare inter se, vel de re aliqua,vel in re aliqua.
Discrepare sibi, vel in re aliqua,vel discrepant facta cum dictis, omnia apud Cicer.
Desuariada cousa nesta forma:Dissidens, pe.cor. dissidentis. Dissentiens,tis. Discrepans,p.c. discrepantis.Discordans,tis.Paticipia.
Opiniones dissidentes, Cic.1. de Nat.Deor.
Animus à se ipso dissidens,secumq; discordans,Cic.lib.1.de Finib.
Grauissimè dissentientes ciues,Cic.12.Phil.
Oratio verbis discrepans, Cic.1.de Legib.
Desuelarse.Noctem peruigilare, Cic.pro Rosc. Amer. vel, Peruigilo,as, pen. corr. Liu.4. bell.Pun.
Ducere noctem insomnem. Virg.9.Æneid.
Nam vigilare leue est, peruigilare graue. Martial.lib.9.72.
Desuelada cousa. Peruigil,p.c.peruigilis,pen.c. adiect. Lucan.lib.4.Plin.lib.33.c.4.
Desuelamento. Peruigilatio,onis,Cic.2.de Leg. Peruigilium,ij.Plin.lib.11.c.53.
Desuentura. Infortunium,ij, Plaut. Merc.3.& alibi.Terent.Adelph.2.1.
Calamitas,pen.cor. calamitatis, Cic.3.Ver. & alibi passim.
Ærumna,æ,Cic.pro Sylla, & alibi.
Infestus casus,Cic.pro Sylla.
Miserabilis casus,Cic.2.de Orat.
Durus casus,Virg.6.Æneid.
Desuenturada cousa.Infelix,pen.p.infelicis,p.p. adiectiuum.
Infortunatus,a,um,p.p.adiect.
Ærumnosus,a,um,p.p.adiect.
Calamitosus,a,um,p.p. adiect. omnia apud Ciceronem,Verr.7.Attic.lib.2. epist.39.
Desuiarse.Deflecto,is,deflexi,deflexũ.Declino, as,pen.prod.
Diuerto,is,diuerti diuersum.
Declinare à proposito,& deflectere sententiam.Cic de Orat.
Deflectere à veritate,Cic.pro Quint.Rosc.
Deflexit de via consuetudo,Cic.2.Offic.
Declinare vrbem,Cic.pro Plancio.
Declinare de via ad dexteram, Cicero 5.de Finib.
Diuertere in tabernam,vel in villam,Cic.2. de Inuent,& 2.Offic.
Ad hospitem diuertere, Cic.1.de Diuinat.
Redeamus illùc, vndè diuertimus, Cicero Cornificio lib.12.epist.25.
Sed adhibeat oratio modũ, & redeat illùc, vndè deflexit,Cic.5.Tuscul.
Exorbito,as, pen. c. *poi desuiar,he de Sancto Augostinho* lib.9.de Ciuitate Dei.
Deuio,as,*pello mesmo, he de Macrobio* lib.5. Saturn.cap.15.& in Somn.lib 1. cap.21.*mas nenhum destes verbos he latino*.
Desuiada cousa. Deuius,a,ium,adiectiuũ.Cic.2. Philip.
Deuium iter,Cic.1.Tuscul.
Oppidum deuium,Cic.in Pisonem.

Rura deuia. Ouid. 1. Metam.

Desusada cousa, i. que se não vsa. Inusitatus,a,ũ, pen.prod.adiectiuum. Cicer. 3. de Finib. & in Orat.

Insolitus,a,um,pen.c.adiect.Cicer.pro Leg. Manil.

Obsoletus,a,um,pen.p. adiect.Cic.3.Verr. & pro Quin ctio.

Exoletus,a,um,p.prod.Particip. Liu.lib.7. Decad.3.

Desusadamẽte. Inusitatè,p.p.aduerb Cic.Quint. Frat.lib.1.epist.2.& de Clar.Orat.

Obsoletè,p.p.aduerb.Cic.3.Ver.

Desuso. Desuetudo,p.p.desuetudinis,pen.corr. g.f.Liu.lib.1.ab Vrbe.

Desusarse. Obsoleo,es,pen.corr.obsolui, diuisim,vel obsoleui, obsoletum,pen.prod,vel Obsolesco,cis.

Exoleo,exoles, p.c.exolui,diuisim,exoleui, exoletum,p.p. vel Exolesco,cis.

Virtus splendet per se sempèr, nec alienis vnquàm sordibus obsolescit. Cic.pro Sext.

Nullo ęuo exolescere.Stat.1.Syl.6.

Exoleuit fauor,Liu.2. ab.Vrbe.

Abire in desuetudinem. Vlpian. in l.si Seruus,§.Huius,D.ad l.Aquiliam.

Determinação. Deliberatio,onis, Consultatio, onis.Cic.3.Offic.

Determinadamente, aliàs com determinação. Cum deliberatione.

Determinação, i. tenção, proposito. Mens,mentis, Voluntas,tis.Sententia,æ,omnia apud Cic. Virg.1.Æneid.

Mala mens, malus animus,Ter.And.1.1.

Com esta determinação. Eo animo. Ea mente. Cic.1.de Orat.

Determinar. Decerno,is,decreui,decretum.Delibero,as,pen.corr. Constituo,is.constitui, constitutum.

Statuo, statuis,statui, statutũ,omnia apud Ciceronem.

Determinado tenho. Statutum, & deliberatum habeo,Cicer.5.Verr.

Deliberatum, & constitutum est mihi.Cic. 1.de Lege Agrar.

Stat sententia.Terent.Eunuc.2.1.

Stat.Vir.2.Æneid.Stat, casus renouare omnes.&c.Cic.Attic.lib.3.54.

Deter. Teneo,es,tenui,tentum.Detineo,es,p.c. Retineo,es, p.c.

Tardo,as.Retardo,as,Moror,aris.

Remoror,p.c.remoraris.

Tenere poculum in manu,Cic.1.Tusc.

Morari, & tenere, Cic.Tir.lib.16.epist.19.

Ventus tenuit nos,Cic.Attic.lib.5.99.

Rem orari aliquẽ à re aliqua, Cic.1.in Cat.

Pòl me detinuit morbus.Ter. Phorm.4 1.

Detineri in alienis negotijs.Cic.2.de Inuen.

Retinere homines,Cic.Attic.lib 13.

Profectionem alicuius tardare, Cicer. Cæs. lib.7.epist.5.

Retardare aliquem in via,Cic.10.Philip.

Detença, aliàs tardança. Mora,ę,Tarditas, pen.c. tarditatis. Cunctatio,onis.

Retardatio, onis. omnia apud Ciceronem multis in locis.

Deterse. Moram facere.Cic. Att.lib.16.

Habere aliquid moræ.Cic.Att.lib.13.

Interponere moram, Cicer.2. Academ. & Philip.6.& 10.

Deuação. Deuotio, onis, Cic.3. de Nat. Deor. & pro Domo.

Religio,onis, Cicer.lib.1.& 2.de Nat.Deor.

Deuota cousa. Deuotus,a,um,pe.prod. adiect. Alciatus,in Rubric.de Verb.signif.

Religiosus,a,um, pen.prod. adiectiuũ. Cic. de Arusp.respons. Verr.6. & pro Domo.2. de Inuent.& pro Cecinna.

Deuotamente, aliàs com deuação. Supplicitèr.p.c aduerb. Cic.multis in locis.Vir. 12.Æneid. Liu.4.bell Maced. & 3.ab Vrbe. Ouid.1.de. Ponto eleg.11.

Humilitèr,pen.corr.aduerb. Cic. 5.Tuscul, Liu.4.bell. Pun.

Deuação ter. Religionem colere, Cicero pro Plancio.

Deuassa. Quęstio,onis,Cicer. 3.de Natur.Deor. & alibi.

Elogium,ij, Tranquil. in Caligula.c.27.l.6. & vndecima,D.de Custod.Reor.

Deuassar, i. tirar deuassa. Quęstionem habere, Cic. 2. de Orat.

Constituere quæstionem,Cic.proCluentio.

Inquirere de crimine, Vel Inquirere crimina, Cicer. lib.1. & 2 Offic. & 2. Verr. Budæus.

Deuassar algũa cousa, i, fazela deuassa, e cõmum. Peruium aliquid facere.Terentius Adelph. 42. Liu. 9. ab Vrbe. Cicer. 2. de Natur. Deor.

Deuassa

Deuassa molher. Fœmina omnibus prostituta. Fœmina quæstuaria. Seneca lib.6.de Beneficio.

Deuassarse a molher. Pudicitiam suam prostituere.Sueton. in Nerone c.29.
Omnibus sui copiam facere.
Vulgare corpus suum. Plaut.Amphit.Liu. lib.1.ab Vrbe.
Mulier omnibus se peruulgat, Cicero pro Cęlio.

Deue de ser. Oportet,oportebat,pen.prod. Vt, illum oportet esse nequàm. *Aquelle deue de ser velhaco.*
Cicero lib. 1. de Inuent. Si multus erat in calceis puluis, ex itinere cũ veniere oportebat.
Plaut.Seruum te esse oportet,& nequàm,& malum hominem, peregrinum, & aduenã, qui irrideas.Budæus.

Deuer. Debeo,es,debui,debitum,pen. corr. vt, pecuniam grandem alicui debere, Cic.Silio lib.13.epist.61.
Iungitur plurimis accusatiuis.
Laborare ex ære alieno, Cęs.li.3.bell.Ciu.
Incidere in æs alienum,Cic.in Catilin.
In nominibus esse,Cic.7.Verr.

Deuer muyto. Multum æris alieni habere, Cic. lib.5.Familiarium epist.6.
Pecuniam grandem alicui debere, Cicero Silio lib.13.61.
Ære alieno obrui, Cic.Attic.lib.2.

Deuer, aliàs estar em obrigação. Debere alicui, Cic.Lentulo lib.1.epist.1.

Deuer muyto a alguem. i. estarlhe em muyta obrigação. Magnoperè debere alicui, Cicer.pro Plancio.

Cousa, que se deue. Debitus,a,um,pen.corr. Participium.
Meritam, debitamq; gratiam alicui referre, Cic.3.de Orat.
Mors naturæ debita,Cic.14.Philip.
Debitam pecuniam soluere,Cic.pro Flacc.

Diuida. Debitum,i,p.c. Cic.multis in locis.
Debitio onis,Cic.Attic.lib.14.
Æs alienum.Cic.passim.

Estar sem diuidas, aliàs não deuer. In ære alieno nullo esse,Cic.6.Verr.

Fazer diuidas, aliàs endiuidarse. Æs alienum cõflare. Sallust.
Incidere in æs alienum,Cic.in Catil.
Æs alienum facere,Cic.Quint.Fr.lib.1.1.
Contrahere ęs alienum, Cic.Quint.Fr.li.1. epist.1.
Facere nomina,Cic.3.Officiorum.

Pagar as diuidas. Æsalienum dissoluere, Cicer. pro Sylla.
Exire ære alieno,Cic.11.Philip.
Liberare se ære alieno,Cic.Att.lib.14.
Leuare se ære alieno,Cic.Att.lib.6.
Retribuere debitum, Cic.Antequàm iret in exilium.
Soluere debitum, Cic. Quint.Frar.lib.1,2.
Nominadissoluere, Cic.pro Plancio.
Nomina soluere,Cic.Attic.lib.6.

Pagar a diuida antes do termo limitado. Repræsentare pecuniam,Cic.Att.lib.112,epist.25. & lib.12.epist.28. & 30.

Pedir a diuida. Exigere nomina,Cic.3.Verr.
Consectari debitum,Cic.Att.lib.13.
Exigere debitum,Stat.Thebaid.1.

Perdoar as diuidas. Debitum remittere, Cic.Att. lib.13.
Debitoribus creditas pecunias condonare, Cic.2. Offic.

Perdoar parte do dinheyro. Ex pecunia remittere,Cic.5. Verr.

Deuedor. Debitor,p.c.debitoris,Cic. in Pison.

Deuedora. Debitrix,pen.corr.debitricis,p.prod. Vlpian. in l.Quamuis pignoris datio.D.ad Senat.consf. Velleian.

Endiuidada cousa. Ære alieno oppressus,Cic.pro Fonteio.

Deuesa Sylua,æ,Cic.3. de Orat.

Deuesinha. Syluula,æ,pen.corr.Columel.lib.8. cap.15.

Deuesa, que se costuma cortar. Sylua cædua,Paul. in l.Sylua cędua.D.de Verb.signifi.

Deuesa, que se não corta. Sylua incidua. Ouid.3. Amor.eleg.1.Stat vetus,& multos incidua Sylua per annos.

Deuesal, aliàs logar, onde ha deuesas. Syluosus,a,ũ, pen.prod.adiect. Liu.lib.9. ab Vrbe. Plin. lib.12.cap.5.

Cousa de deuesa. Syluester, hęc Syluestris, hoc Syluestre. Vel hic, & hæc Syluestris, & hoc Syluestre,adiect. Cic. deAmicit & pro Cælio. Virg.eclog.3.

Crecer a deuesa, ou fazerse deuesa. Syluesco,syluescis, Cicero de Senect. Columel. lib. 4. cap.11.

Homem, que mora nas deuesas, ou nos matos. Syluicola,ę,penultim.corr.Propertius lib. 3.eleg.13.

Dez. Decèm,aduerb.

Dez vezes. Deciès,aduerb.Plaut.Stich.5. Decimùm,aduerb.Liu.lib.6.ab Vrbe.

Dez reaes. Sestertius,ij,apud Thesaur.

Dez mil reaes. Sestertium, ij, vel decem millia dipondiorum.

Dezaseys. Sexdecim,p c.aduerb.

Dezasete. Septe ndecim,p.c.aduerb.

Dezoyto. Octodecim,p.c.aduerb. Decèm,& octò,vel,duo de vigintì.

Dezanoue. Decèm,& nouèm, vel, Vndeuigintì.

Dez cruzados. Decèm aurei.

Dezembro. Mensis December.

Aduirto, que todos os nomes dos Meses são adjectiuos. Vt, October equus,Adag. Festus. Septembribus horis,Horat.1.epist. Octobres calendæ, Mart.lib.10. Cicero ad Atticũ. Venio nùnc ad mensem Ianuarium. Horat.4.Carm. Ode 11. Qui dies mensem findit Aprilem. Cic.2.Philip.Mensis Maius. Martial.lib.6.59.Mense vel Augusto. Cicer.ad Atticũ lib.6.Ibì quũ Iunium mẽsem consumpsissem. Horat. 3. Carm. Quùm tibi Nonę redeunt Decembres. Ouid.lib.1. Trist.eleg. 10. Gelidus mensis December. Si autèm nomina mensiũ inueniãtur absolutè,subauditur,Mensis.

Dia. Dies,diei,gener.ambigui.

Dia pequeno. Dies breuis. Angusta dies,Statius lib.1.Thebaid.

Dia grande. Dies longus, vel longa. Virgil. 2. Georg.

Dia Sancto, ou de guarda. Dies festus. Dies feriatus,Horat.3.Carm.Ode 8.Ouid.1.Fast.Liu. 6.bell.Pun.Plin.lib.18.c.6. Feriæ,arum,Cic.lib.2.de Legib.

Dia de fazer. Dies profestus. Dies operarius. Hor.2.Ser.Sat.3.Cato de Re rust.c.2.

Dia azinhago. Dies ater.Virg.6.Æneid.

Dia brusco. Dies nubilus.

Dia de neuoa. Dies nebulosus.

Dia claro. Dies serenus. Dies tranquillus, vel dies clara. Virg.5.Æneid.

Dia d'hontem. Dies hesternus,Cicero 2.de Natur.Deor. Lux hesterna.Ouid 2.Amor.eleg.2.

Dia d'amanhaã. Dies crastinus, vel dies crastina,Cicero 2.de Orator. Hirtius Ciceroni lib.15.

Dia seguinte. Posterus dies, Çic.pro Deiotaro, & pro Cluentio.

Dia d'hoje. Hodiè,aduerb. Hodiernus dies,Cic. ad Att.lib.13.epist.267.pro Cecinna,& pro lege Agrar.& de Clar.Orat. Hodierna lux,Liu.lib.1.ab Vrbe.

Dia adiado. Præfinitus dies,Cic.de Prouin.Cõs. Dictus dies, Terent.And.1.1.

De dia. Interdiù,Teren.Adelph.4.1.Cato de Re rust.c.124. Die.Cato de Re rust.ex Turnebo.

Entredia he o mesmo, que de dia.

Cousa de muytos dias ou de muyto tempo. Diuturnus a,um,adiect.Cic.de Senect. & 2.Offic. & alibì. Diutinus,a,um,p.c.adiect. Cic. ad Brutum lib.11.8.Liu.5.bell.Pun.

Diabo. Diabolus,i,p.c. Dæmon,dæmonis,p.c. g.m Dæmonium,ij. Lares,larium. Cacodæmon,cacodęmonis, p.c. Vel,Malus genius, omnia apud Thesaurum suis locis.

Diadema. Diadema,p.p.diadematis,p.cor.g.n. Cic,2.Philip.Plin.lib.7.c.56.

Diamante. Adamas,p.c.adamantis,g.m. Virg. 6.Æneid.

Cousa de diamante, ou que pertence a diamante, ou dura como diamante. Adamantæus,æa,æum, adiect.Ouid.7.Metam. Adamantinus,a,um,p.cor.adiect. Plin.lib. 37.cap.11. Adamantini claui,Hor.3.Carm.24. Saxa adamantina,Lucr.lib.2.

Diante. Præ. Vt,præ oculis in ablatiuo. I præ,sequar,Terent.Andr 1.1. Antè. Vt, Antè oculos.Cic.Ter. lib.14.epist.2.

Diante, aliàs em presença. Coram, præpositio ablatiui. Vt, coram genere meo, Cicer.in Pisonem. Coràm,sine casu,est aduerb.Vt,coràm etiã ex ipso audiebamus,Cic.1.Acad. Corã inter nos cõferemus,Cic.Att.li.1.15. Corã pręsente aliquo dicere,Cic.d leg.Agr. Coràm ante oculos,Ter.Eunuc.4.7.

Pór

Pór diante. Objicio, objicis, pen. cor. Offero, p.c. offers.
Oppono, is, p.p. Cic. in Pisonem, & alibi.
Dianteyra. Frons, frontis, g. f. A tergo, à frõte, à lateribus tenetur, Cicero 3. Philip. idest Vndiq;.
Liu. Decad. 3. li. 7. Ità ex omnibus partibus ab fronte, ab latere, ab tergo trucidantur Hispani.
A fronte præcipitium, à tergo lupi. Adag. Thesaur.
Dianteyra cousa. Præuius, a, um, adiectiuum. Ouid. 11. Metam. Nunc precedẽtem sequitur, nunc præuius antè it.
Turba preuia. Ouid. 1. de Arte.
Dianteyra da cabeça. Sinciput, pen. c. syncipitis, p.c.g.n. Cornutus in Persium.
Diciprina, diciprinar, Vide *Açoutes, Açoutar.*
Didal. Digitale, is, pen. prod. Var. lib. 1. de Re rust. cap. 55.
Olea manu stricta melior ea, quæ digitis nudis legitur, quàm illa, quæ cum digitalibus.
Dieta. Diæta, æ, Cic. ad Atticũ lib. 4. epist. 3.
Diæta curari incipio, chirurgię tædet.
Diffamar. Detrahere de fama alicuius, Cicero Appio lib. 3. epist. 8.
Famam alicuius lædere, Cic. pro Cluent.
Infamo, as, p.c. ex Quintiliano, & Seneca, & regit accusatiuum.
Inquinare famam alicuius. Liuius 9. bell. Pun.
Famam alicuius lacerare. Liuius 8. bell. Maced.
Diffamo, as, p.p. Tacitus.
Infamiam irrogare. Papinian. in l. Ex ea. D. De postulando.
Diffamada cousa. Fama læsus, vel, Diffamatus, a, um, Particip. Vt, adulterium diffamatũ. Ouid. 4. Metam.
Notatus infamia.
Aspersus infamia, apud Cic.
Difficultosa cousa. Difficilis, & hoc difficile, p.c. adiect. Cic. multis in locis.
Arduus, a, um, adiect. Cic. passim.
Magnum opus omninò, & arduum Brute conamur, sed nihil difficile amanti putato, Cic. in Orat.
Difficuldade. Difficultas, tis, g.f. Vt, difficultas nummaria, vel, rei nummariæ, dest paupertas, Cic. 4. & 6. Verr.
Pertimescere difficultatẽ alicuius rei, Cic. 1. de Orat.
Difficultas vrinę, Plin. lib. 20. c. 11.
Difficultosamente. Difficilè, p.c. aduerb. Cicer. 2. de Inuent.
Difficillimè, pen. corr. aduerb. Plin. lib. 11. cap. 33.
Difficultèr, aduerb. Cæsar 1. bell. Ciuilis, Liu. lib. 1. ab Vrbe.
Difficilitèr, p.c. aduerb. Cic. 4. Academ.
Differença. Differentia, æ. Vt, differentia, & dissimilitudo in rebus. Cic. 5. de Finib.
Cic. 4. Academ. Quòd videretur esse quædam in visis differentia.
Distantia, æ, Cic. de Amicit. Nisi quòd tanta est inter eos, quãta maxima potest esse, morum, studiorumq; distantia.
Dissimilitudo, pen. p. dissimilitudinis, Cic. 5. Verr. lib. 1. Offic. & lib. 1. de. Orat.
Differente cousa. Differens, pen. corr. differentis, Participium. Cic. de Fato, & lib. 1. de Leg.
Distans, tis, Particip. Cic. 2. Philip. Ouid. 3. Trist. eleg. 12.
Dissimilis, & hoc dissimile, pen. cor. adiect. Cicer. 2. de Diuinat. & 4. Verr. & de Clar. Orat.
Ser differente. Differo, pen. cor. differs. Disto, as, Intersum, interes, p.c. in tertijs personis cũ præpositione, inter.
Differre vestitu ab aliquo, Cicer. 8. Philip.
Differre nominibus, Cic. 1. Academ.
Inter locum, & locum multa plurimũ differunt. Cic. de Fato.
Distare inter se, Cic. 5. Tuscul.
Quùm à veris falsa nõ distẽt. Cic. 4. Acad.
Inter hominem, & belluam hoc maximè interest. Cic. 1. Offic.
Interest, & differt aliud ab alio, Cic. 3. d Fin.
Interest stulto intelligens, idest differt ab stulto. Terent. Eunuch. 2. 2.
Differençar. Discerno, is, discreui, discretum.
Distinguo, is, distinxi, distinctum.
Discrimino, as, p.c. Separo, as, p.c.
Discernere stultũ à sapiente, Cic. pro Font.
Hetruriam discriminat Cassia, Cic. 12. Phil.
Distinguere vera à falsis, Cic. in Partition.
Separare vera à falsis, Cic. 4. Academ.
Diffinição. Diffinitio, onis, vel, Definitio, onis, Cicero 1. Officior. & lib. 1. de

de Leg. & lib.1.de Orat.

Diffinir. Definio,is, definiui, definitum, pen.p.

Digerir a comida. Concoquere cibos, Cicer.2. de Natur.Deor.

Comida de boa digestão. Cibus ad cōcoquendū facillimus, Cic.2.de Finib.

Digestão. Concoctio,onis, Plin lib.11.cap.37.

Digna cousa. Vide infrà.

Dilatar. Prorogo,as,pen.corr. Differo,pen.c. differs. Procrastino,as,p.c.

Protraho,is. Dilato,as, pen. prod. omnia apud Ciceronem multis in locis.

Produco,is,p.p.Cic. de Senect.

Dilação. Dilatio,onis. Procrastinatio, onis. Prorogatio,onis. Vt,

Dilatio temporis.Cic.2.Philip.

Dilatio comitiorum, Cicero Attico lib. 2.30.

Prorogatio diei,Cic. Attico lib.13.

Procrastinatio odiosá,Cic.6.Phi ip.

Dilatada cousa. Dilatus,a,um,p.p. Particip. Cic. Planco lib.10.epist.12.

Productus,a,um, Particip. vel nomen ex participio,Cicer.2. de Natur.Deor. & 3.de Orat.

Dilatatus,a,um,pen.prod.Participium. Vt, dilatata lex in cunctum ordinem. Cicero 3. de Legib.

Dilir. Comminuo,is. Extenuo, as, aui, atum. Contero,is, p.c. contriui, contritum,pen.p. Molo,is, molui,molitum,pen.cor.

Extenuatur cibus dentibus,& molitur,Cic. 2. de Natur.Deor.

Conterere radicē in puluerem,Plin.lib.26. cap.11.

Dilida cousa. Comminutus,a,um,p.p. Particip. Contritus,a,um,pen.prod.Particip.Cic.1. de Orat.

Extenuatus,a,um,p.p. Particip. Vel nomen ex participio. Brutus Cicer.lib.11.epist.13.

Diligente cousa. Diligens, pen.cor. diligentis, adiectiuum.

Studiosus,a,um,pen.p adiect. omnia apud Cicer.4.Verr.& Academ.4.

Curiosus,a,um,pen.p. adiect.Cic.ad Appiū lib.3. epist.1.

Diligencia. Diligentia,æ. Studium,ij, Cura, æ, Cic.multis in locis.

Pôr diligencia. Adhibere curā, vel diligētiam. Cic.4.Academ.& Curioni lib.2.epist.6.

Ponere curam,Cic.lib.1.de Diuinat.

Diligentemente. Diligēter,aduerb.Cic. passim. Studiosè,p.p.aduerb.Cic. passim.

Diminuir. Diminuo,is, diminui, diminutum, pen.prod. Detraho,is,detraxi,detractū. Vt, detrahere, & diminuere de re aliqua.Cic.2. de Inuent.

Aliquid de pecunia detrahere,Cic.5. Verr.

Diminuição. Diminutio,onis. Vt,vectigalium diminutio,Cic.1.de Lege Agrar.

Libertatis diminutio,Cic.2.de Lege Agrar.

Diminutio luminis,Cicer.1. Tuscul.

De bonis priuatorum diminutio, Cicer.2. Offic.

Diminuida cousa. Diminutus,a,um, pen. prod. Participium. Vt,Dignitas diminuta,Cicer. de Clar.Orat.

Diminuta ex parte, & infirmata sententia, Cic.pro Cecinna.

Diminuir nas contas. Facere decessionē de summa, Cicer. pro Rabirio, Non intelligo hoc quale sit,vtrū accessionem decumæ, vt nostri facere coactores solent centesima, an decessionem de summa fecerit.

Digna cousa. Dignus,a,um,adiectiuū,iungitur ablatiuo.

Volūtas omni laude digna, Cic.pro Domo sua.

Dignus imperij gloria, Cicero de Arusp. respons.

Dignus qui imperet,Cic.3.de Legib.

Dignus cui aliquid committatur, Terent. Andr.1.4.

Dignamente. Dignè, aduerbium.

Meritò,pen.corr. aduerb.

Dignè laudare aliquid,Cicer.de Senect.

Dignè loqui de aliquo, Cic.Post reditū.

Quamquàm meritò sum iratus Metello, tamèn hæc,quæ vera sunt,dicam.

Muyto dignamente. Meritissimò,pen.c. aduerb. Cic.1.de Orat.

Cousa digna de veneração. Venerabilis, & hoc venerabile,pen.corr. adiect. Ouid.1. Trist. eleg.7.& lib.2. de Remed.Amor.

Venerandus,a,um. Particip.Cic.2. de Lege Agrar.Horat.1.epist.19.Ouid.1.Fast.

Dignidade. Dignitas,p.corr.dignitatis.g f.Cic. multis in locis,& ex iure Pontificio.

Dinheyro. Pecunia,æ,Numus,i, vel Nummus,i.

Adinheyrado, ou endinheyrada cousa. Pecuniosus,

niosus,a,um,p.p. adiect.
Benè nummatus,adiect.
Pecuniosus homo,Cic.Verr.2.& 7.
Pecuniosa mulier,Cic.pro Cluentio.
Adolescens benè nummatus, Cicer.2. de Lege Agrar.Horat.1.epist.6.

Cousa muyto endinheyrada,i. que tem muyto dinheyro.Pecuniosissimus,a,um,pen.c.adiect. Cic.7.Verr.

Direyto. Vide Dereyto.

Dirigir,alias encaminhar. Dirigo,is, pen.corr. Cic.4.Academ.pro Muræna, & pro Sextio, & alibi.

Dirigida cousa,aliàs direyta,& encaminhada. Directus,a,ũ.Particip.Cic. pro Cecinna, & 2. de Natur. Deor.

Dirigir,aliàs dedicar.Dico,as.Dedico,as,pen.c. Consecro,as, pen.corr.
Dicati Apollini Cygni, Cic.1.Tuscul.
Simulacrum,aut aram dedicare, Cicer.pro Domo.
Ædem alicui dedicare, Cicer.3. de Natur. Deor.
Consecrare delubra alicui Deo, aut Deæ, Cic.3.de Natur.Deor.
Consecrare,&publicè dedicare, Cicer.2. de Natur.Deor.

Dirigida cousa,aliàs dedicada.Dicatus,a,um,p.p. Particip.Cic.1.Tuscul.Ouid.1.Fast.
Dedicatus,a,um,pen.prod.Particip. Cic.2. de Lege Agrar.
Consecratus,a,um,p.p.Particip.Cic.2.Ver. & in Partitionib.

Disbarate. Deliratio,onis,Cic.de Senect.& lib. 2.de Diuinat.
Deliramentum,i,Plaut.Amphit.8.
Delirium,ij,Cellus lib.5.c.27.

Discante.Lyra, æ. Barbitus i,p.c.g.m.
Barbiton,i,g.n.vel Barbitos,g.f.
Ouid. epist.21. Non facit ad lacrymas barbitos vlla meas.

Discantar.Præludere fidibus.

Discingir.Discingo,is,discinxi, discinctũ,Cic. Quint.Frat.lib.2.epist.15.Martial.lib.9.

Discingida cousa. Discinctus,a,um,Participiũ. Liu.5.bell.Maced.

Disciplina,i.doutrina.Disciplina,æ,p.p.
Mala disciplina deprauari,Cic.2.de Finib.
Disciplinæ,& artes Græcorum, Cicero 1. Academ.

Discipulo.Discipulus,i,p.c. Cic.1.de Diuinat. & 2.Offic.
Auditor,p.p.auditoris, Cic. Attico lib.16. & 1.Academ.

Discipula. Discipula,æ,p.c. Plaut.Aulul.4.Pli. lib.10.c.20.

Discordar. Discrepo,as,pen.corr. Discordo,as. Dissideo,dissides,p.cor. Dissentio,tis,omnia apud Ciceronem passim.
Dissono,as,p.c.dissonui,dissonitum,pen.c. Columel.lib.1.cap.1.

Discordante cousa.Discordans,tis.Partic. Cic.1. de Finib.
Discors,discordis,adiectiuum. Cicer. 2. de Lege Agraria.
Dissonus,a,um, pen.corr. adiectiuum.Liu. lib.4.ab Vrbe.
Dissidens,pen.corr.dissidentis,Participiũ. Cic.lib.1.de Natur.Deor.
Dissentiẽs,dissentientis,Particip.Cicer.12. Philip.

Discordia. Discordia,æ, Cic.1.Offic. & Phil.1.
Dissidium,ij,Cic.de Amicit.
Dissensio,onis,Cic pro Sylla & 4. Academ.

Discrepar,he o mesmo,que discordar. Vide.

Discrição.Prudentia,æ,Cic.multis in locis.
Prudentia est rerum bonarum, & malarũ, & vtrarumq; scientia,Cic.2.de Inuent.

Discreta cousa.Prudens,tis,adiectiuum. Cicer. Passim.
Cordatus,a,um,p.p.adiect.
Egregiè cordatus homo,Cic.1.Tuscul.

Discretamente. Prudentèr, aduerbiũ, Cordatè, p.p.aduerb.Plaut. Pænulo,3.

Discurso.Consideratio,onis,Cic.4.Academ.
Considerantia,æ, Cic.ad Quint. Frat.lib.3. epist.24.

Fazer discurso.Consideratè facere, Cicer. pro Quinct.
Consideratè agere,Cicer. ad Cassium lib.12. Vti consideratione.

Disforme cousa. Deformis, & hoc deforme, adiectiuum.
Turpis,& hoc turpe,adiectiuum. Cicer.1. Offic.Verr.5. pro Quinctio & 2. de Finib.

Disformidade.Deformitas,p.c.deformitatis,g.f. Cic.5 de Finib.
Turpitudo,p.p.turpitudinis,pen.cor.Cic.2. de Finib.
Vitium corporis.Cic.2. de Orat.

Disfarçarse. Mentiri habitum, vestem, vultum, vel sexum, vel simulare habitum, vestem, vultum, vel sexum.

Disjungir os boys. Demere iuga bobus, Horat. 3. Carm. Ode 6.

Exuere iugum, Tacitus lib. 10.

Soluere iuga tauris, Virg. eclog. 4.

Dispensar, i. repartir, ou distribuir. Dispenso, as.

Dispensare res domesticas, Cic. ad Atticum lib. 11. epist. 209.

Dispensare aliquid in varias partes, Seneca in Consolat. ad Mariam.

Colum. lib. 3. c. 13. Cœlestes admittat imbres, eosq; alendis seminibus dispenset.

Dispenseiro. Dispensator, p.p. dispensatoris, Cic. lib. 15. ad Atticum.

Metian. in l. 35. D. de fideicom. libert.

Dispensar o Papa, &c. Dispenso, as. Ex iure Pōtificio, & Concil. Trident. & Senec. de benef. lib. 1. c. 10.

Dispensação nesta forma. Dispensatio, onis. Ex iure Pontificio, & Concil. Trid.

Disputa. Disputatio, onis. Argumentatio, onis. Disceptatio, onis, omnia apud Cic.

Disputar. Disputo, as, p.c. Cicer. pro Milone, & alibi passim.

Argumentor, aris, Cic. passim.

Descepto, as, Cic. 2. Academ. & pro Plancio.

Dissero, is, p. cor. Cicer. pro Flacco, & lib. 2. de Orator.

Dissimular. Dissimulo, as, p.c. Simulo, as, p. cor. Fingo, is, finxi, fictum.

Simulare est fingere scire, quæ nescias. Dissimulare, fingere nescire, quę scias. Sallust. in Catilin. Cuius rei libet simulator, ac dissimulator.

Dissimulare ægritudinem animi, *Encobrir a tristeza. i. estar triste, & fazerse alegre.* Liu. 1. ab Vrbe.

Simulare dolorem. *He fingir tristeza, ou payxão, sem ter tristeza, nem payxão.*

Simulat his se rebus confidere, sed video quid agat, Cic. 2. Ver. *Dá a entender, que confia, mas não he assi.*

Vultu spem simulat, Virg. 5. Æn. *No aspeyto finge esperanças, mas não as tem.*

Dissimulabo hos quasi non videam, Plautus Milite 14. *Fingirey que os não vi, sendo verdade, que os vi.*

Plaut. Pænul. 2. Et is omnes linguas scit, sed dissimulat sciens se scire.

Fingo, is, *tem a mesma significação, que* Simulo, as. Vt, fingere amicitias, i. simulare. Cic. de Amic.

Fingere falsas causas Ter. Hecyra 4. 4.

Dissimulação. Simulatio, onis. Dissimulatio, onis,

Cic. 3. Offic. Ex omni vita simulatio, dissimulatioq; tollenda est.

Cic. 2. de Orat. Vrba etiam dissimulatio est, quum alia dicuntur, ac sentias, &c.

Dissimulantia, æ, Cic. 2. de Orat. Socratem opinor in hac ironia, dissimulantiaq; longe lepóre, & humanitate omnibus præstitisse.

Dissimuladamente. Dissimulantèr, aduerbium, Cic 2. de Orat. & de Clar. Orat.

Simulatè, p.p. aduerbium, Cicero 2. de Natur. Deor.

Dissimulador, que dissimula. Dissimulator. p.p. dissimulatoris, Cic. 2. de Orat.

Simulator, oris, Cic. lib. 1. Offic.

Dissimulada cousa, aliàs fingida, ou encuberta. Dissimulatus, a, um, Particip. Vt, amor dissimulatus, & celatus, Ter. Andr. 1. 1.

Virtus dissimulata, Ouid. 2. Fast.

Simulatus, a, um, p.p. Nomen ex partic. Vt, Verba simulata, Virg. lib. 1. Æneid.

Dolor simulatus, Lucan. lib 9.

Dissoluta cousa, i, perdida. Dissolutus, a, um, p.p. Perditus, a, um, p.c. Partic. siue nomina ex participijs, Cic. 4. Acad.

Distar hũa cousa de outra. Disto, as, Plin. lib. 2. c. 68. Horat. 1. epist. 7.

Absum, abes. Vt, abesse longè, Cic. de Sen.

Locorum interuallo disiungi. Cic. Lentulo, lib. 1. epist. 7.

Distancia. Interuallum, i, Cicer. Liuius, Cęsar, & Plinius.

Intercapedo, p. prod. intercapedinis, pen c. g.f. Cicer. filius, Tironi lib. 16. epist. 21.

Distantia, ę, apud Thesaur. sed apud Cicer. de Amicitia significat differentiam.

Distingir o tingido. Auferre colorem. Virg. 6. Æneid.

Eluere colorem, Quintilian. lib. 1. cap. 1.

Distingirse. i. perder a cor. Perdere colorem, Ouid. 3. Metam.

Amittere colorem. Ouid. 6. Metam.

Euanescit color, Lucret. lib. 2.

Distinguir,

Distinguir,i. apartar. Distinguo,is, distinxi, distinctum. Vt,
Distinguere artificē ab inscio, Cic.4.Acad.
Interuallis distingui,Cic.3.de Orat.
Distinguere vera à falsis,Cic.in Partition.
Distinguere gemmis pocula,Cic.6.Verr.
Distinção nesta forma. Distinctio, onis. Vt,
Distinctio veri à falso,Cic.1. de Fin.
Lex est iustorum, iniustorumq; distinctio, Cic.2. de legib.
Distintamente.Distinctè,aduerb. Vt, distinctè scribere,Cic.1. Tuscul.
Distinctiùs dicendum. Cic.1. de Inuent.
Distribuir.Distribuo,is,distribui,distributum, p.p.Cic.multis in locis.
Diribeo,diribes,p.c.Plin.lib.36.cap.15.
Distribuidor.Distributor, pen. prod. distributoris,Cic.in Pisonem.
Diribitor,pen.cor. diribitoris,pen.p. Cic. Post reditum in Senatu.
Distribuição.Distributio,onis.Cic. pro Cluent.
Diribitio,onis,Cic.pro Plancio.
Distribuida cousa. Distributus,a,um,pen. prod. Particip.
Ortæ leges,& distributę ab Atheniensibus in omnes terras.Cic.pro Flacco.
Distrinçar,i.declarar. Declaro,as, Expono,is, pen.prod.Explico,as,p.c. explicui,explicitum,p.c.Explicaui, explicatum,p.p.
Aperio,aperis,p.c.Omnia apud Ciceronē.
Distrinçadamente.Apertè,Clarè,Explicatè, p.p. aduerb. apud Cic.passim.
Dita,i.boa dita.Felicitas, pen. corr. felicitatis. Cic.pro Fonteio,& de Clar.Orat.
Secunda fortuna, Cic. de Arusp. respons.
Prospera fortuna, Horat.4. Carm. Ode 14.
Propitia fortuna,Valer.Max. lib.7.c.1.
Dita roym, alias maa dita,ou mofina. Fortuna cæca,Cic.13. Philip.
Aduersa fortuna,Cic.3.de Nat.Deor.
Infesta fortuna, Cic.ad Octauium.
Iniqua fortuna.Ouid.4.de Ponto eleg.6.
Manca fortuna,Horat.2.Serm. Saty.7.
Ditosa cousa.Felix,felicis,p.p.
Faustus,a,um,adiect.
Fortunatus,a,um,pen.p. adiect. Vtrumq; apud Cicer. lib.1.de Diuinat. Philip. 2. de Clar.Orat. & alibi.
O nox illa fausta huic vrbi, Cic.pro Flacc.
Eo tamen simus animo, vt horribilem illum diem alijs, nobis faustum putemus, Cic.1.Tuscul.
Ditosamente.Felicitèr,pen.cor. aduerb. Cic.3. de Finib.& pro Muræna.
Fortunatè,p.p.aduerbium.Cic.3. de Finib. Liu.lib.10. ab Vrbe.
Diuersa cousa,& contraria.Diuersus,a,um, Contrarius,a,um, Alius,a,aliud.
Varius,a,um,adiect.
Cic.4. Academ. Certa igitur cum illo,qui a te totus diuersus est.
Cicer. de Clar. Orat. Hæc videntur esse à proposita ratione diuersa.
Comparare contraria, Cic.in Orat.
In contrarias partes de omni re disputare. Cic.1.de Orat. (Orat.
Disputationes variæ, & diuersæ. Cic.3.de
Alius sum ab eo,qui fueram,Cic.Lentulo. lib.1.9. *Sou outro diuerso*.
Nihil aliud à libertate cōmuni quęrimus. Brutus Marco Antonio, lib.11.2. *Nenhũa cousa diuersa da liberdade*.
Diuersidade. Varietas,pen.corr.varietatis,Cic.1. de Finib.de Senect.& 2.Offic.
Diuersitas,p.c.diuersitatis, Plin. epist.150.
Contrarietas,pen.c.contrarietatis,Macrob. lib.7.Satur.lib.9.
Diuida,&c.Vide *Deuer*.
Diuidir.Diuido,is,.pen. corr. diuisi, diuisum, pen.prod. Seco,as, secui, sectum. Partior partiris,p.p. partitus sum.
Omne animal secari, ac diuidi potest. Cic. 3.de Natur. Deor.
Partiri,ac diuidere,Cic.in Orat.& lib.1.de Finib.
Diuidere agros viritìm,Cic.de Senect.
Bona sua partiri,Cic.3.Verr.
In frusta secare, Virg.1. Æneid.
Diuisão.Diuisio,onis.Paritio,onis.Sectio,onis.
Ex partitione pecunia debetur, Cic. pro Cecinna.
Quadripartita diuisio, Cicer.3. de Natur. Deor.
Æquabilis prædæ partitio,Cic.2. Offic.
Prædæ sectio,Cic.1.de Inuent.
Sectionis scelus,Cic.2.Philip.
Diuina cousa.Diuinus,a,um,pen. prod. adiect.
Vt,diuina memoria,Cic.4. Acad.
Consilium diuinum,Cic. pro lege Manilia.
Homo diuina,& incredibili fide,Cicer. pro Milone.

Diuindade. Diuinitas,p.c.diuinitatis,g.f.
Theophrastus à diuinitate loquendi nomen inuenit,Cic.in Orat.
Aristoteles menti tribuit omnem diuinitatem,Cic.1.de Nat.Deor.
Ex diuinitate animos haustos, aut acceptos,aut libatos habemus,Cic.2.de Diuin.

Diuinamente. Diuinè,p.p.aduerb.Cic.ad Attic. lib.11.epist.195.& lib.1.de Diuin.
Diuinitùs,p.c.aduerb.Cic.de Orat.
Multa memini à Platone diuinitùs disputata.
Cic.5.Ver.Atq; in eam fraudem mihi videtur diuinitùs incidisse.

Diuisa. Insigne,is,g.n.Vt,Insigne regni,Cicer. 3.Philip.
Insignia imperij,Sallust.
Virg.1.Æneid.Mutemus clypeos, Danaûq; insignia nobis
Aptemus.

Diuisar, aliàs apartar, ou conhecer hũa cousa de outra. Secerno,is,secreui,secretum,p.p.
Internosco,is,internoui,internotum, p.p.
Cic.de Amic. Secerni autem blandus amicus à vero,& internosci non potest.
Voluptatē à bono secernere, Cic.2.de Fin.
Quæ si alia falsa,alia vera,qua nota. internoscantur,scire sanè velim,Cic.2.de Diu.

Diuulgar. Vulgo,as. Diuulgo,as. Peruulgo,as.
Nonnè hoc vestra voce vulgatum est? Cic. pro Flacco.
Diuulgare,vel peruulgare librum, Cic. ad Att.lib.12.epist.254.& 258.
Sermonibus aliquid diuulgare, Cicero pro Fonteio.

Diuulgada cousa. Vulgatus,a,um,p.p.
Diuulgatus,a,um,p.p.
Peruulgatus,a,um,p.p.Partic. siue nomina ex participijs.
Bella vulgata per orbem fama. Virgil. 1. Æneid.
Nauis vulgata,Cic.de Arusp.respon.
Tempus ætatis ad omnes libidines diuulgatum,Cic.Post reditum in Senatu.
Clara,testata,& peruulgata res,Cic. 4.Ver.

Dizer. Dico,dicis,dixi,dictum.

Dito, ou palaura. Dictum,i, Terent.in Prologo Eunuchi. Nullum est iam dictum,quod nõ dictum sit priùs.
Facunda dicta,Ouid.13.Metam.

Dito gracioso. Dicteria,orum,Mart.lib.9.
Omnibus arrides,dicteria dicis in omnes.
Sermo facetus,Cic.1.de Orat.
Bona dicta,Cic.2.de Orat.
Facetè dicta, vel, Apophtegma,apophtegmatis,p.c.Cic.lib.1.Offic.

Dito sentencioso. Apophtegma,apophtegmatis,p.c.g.n.Cic. loco citato.

Dizer de si. Annuo,i,annui.Concedo,is,p.p, concessi,concessum.
Virg.9.Æneid. Annuit,& totum nutu tremefecit Olympum.
Concessit senatus petitioni tuæ, Cicer.pro Muræna.

Dizer de não. Renuo,is, Cic.pro Cælio.

Dizer antes. Prædico.is,p.p. Terent.Andr.1.1.
Hoc primum in hac re prædico tibi, quas credis esse has,non sunt veræ nuptiæ.
Cic 2.Ver.Moneo,prædico, antè denuntio.

Dizer de subito, aliàs de repente. Dicere ex tempore,Cic.2.Offic.& 2.de Orat.

Dizidora cousa. Dicax,dicacis,p.p.adiect. Cic. pro Cælio,& Philip.2.& de Orat.
Dicaculus,a,um,p c.adiect. Vt,
Satis dicacula es amatrix, Plaut. Asin.30.

Dizimo. Decimæ,p.c.decimarũ, vel,Decumæ, p.c.decumarum,ex Thesauro.
Decima pars.Plaut.Stich. Hæc vænisse iam opus est;quantum potest, vt decimam partem Herculi polluceam.
Desta autoridade de Plauto cõsta, & està claro, que pollo dizimo, auemos de dizer. Decima pars, *ou* decimæ partes, Cic. *na* 5.Verr. *diz* Vini, & olei decumas vendere. Subaudi partes.
Addicere decrimas alicui Cic.5. Verr. subaudi partes.
Cic.lib.3. de Natur. Deor. Neque Herculi quisquam decumam vouit vnquàm, si sapiēs factus esset, Subaudi partē, *porque* Decimus,a,um, vel Decumus,a,um,pen.corr. *he adiectiuo, & quando se achar sem sostantiuo, auemos de sopprilo.*
Cic.Verr.5. Omnes deniq; agros decumanos,per triēnium populoRomano ex parte decuma,&c.
Plaut.Amphit.5.Alter decumo post mense nascetur puer.

Dizimeiro, que arrecada o dizimo. Decumanus,i, p.p.Vel decumani,orum.Cic.5.Verr.

Dizimar, i. arrecadar, ou cobrar o dizimo. Decumas accipere, Cic. 5. Verr. Plin. lib. 12. c. 14. deest, partes.

Decimo, as, pen. corr. apud Thesaur. absq; testimonio.

Dizimarse, i. pagar o dizimo. Soluere decimas, vel decumas. Subaudi partes.

Doar, aliàs fazer doação. Dono, as, vel, Dono dare, vel dona dare.

Donare munera alicui, Cic. 5. Tuscul.

Dono tibi hanc rem, Cęsar. 7. bell. Gall.

Dare dona, & munera. Cic. pro Cluentio.

Dono te hac re, Cic. pro Archia.

Terent. Eunuch. 4. 6. Hanc tibi dono do.

Doação. Donatio, onis, Cic. in Orat. & Phil. 4.

Donatario, à quem se faz doação. Donatarius, ij. l. Etiàm, & l. Absenti. D. de Donationib.

Doar em testamento. Lego, as. Vt, legare aliquid alicui, Cic. pro Cecinna, & ad Octauium.

Relinquere aliquid testamento, Cicero 3. Offic.

Doação em testamento. Legatum, i, Modestinus in l. Legatum. D. de Legat. 2.

Legatarius, *he aquelle aquem se deyxa algũa cousa em testamento*. Iustinian. Instit. de Legatis. §. Sed si rem.

Doo, aliàs dòr, pena, ou lastima. Dolor, oris.

Auer doo d'alguem. Dolere alicuius vicem, Cic. Cornificio lib. 12. epist. 23.

Dolere de aliquo, Ouid. 4. Trist. eleg. 9. Cic. Attico lib. 6. epist. 117.

Casum alicuius dolere, Cic. pro Sextio.

Doo, aliàs luto. Vestis lugubris, Ter. Heaut. 2. 3. Vestis luctuosa.

Lugubria, ium. Seneca de Consolatione ad Martiam.

Nosti quasdam, quæ amissis filijs imposita lugubria nunquàm exuerunt.

Vestis, vel toga pulla. Cicer. in Vatinium, & Verr. 6.

Cousa vestida de doo. Atratus, a, um, p. p. adiect. Cic. in Vatinium.

Pullatus, a, um, p. p. adiect. Thesaurus.

Vestitus veste lugubri. Ter. Heaut. 2. 3.

Dobar fiado. Glomerare fila, lanam, vel linum. Ouid. 6. Metam. *outros dizem Debar*.

Dobadoura. Girgillus, i, apud Thesaur. *Outros dizem Debadoura*.

Dobrar vestidura, aliàs pregala. Plico, as, aui, atũ, vel plicui, plicitum, p. c. Lucret. lib. 4.

Complico, as pen. corr. complicui, cõplicitum, vel cõplicaui, complicatum. Plaut. Rudent. 23. 2.

Dobradura assi. Plicatura, æ, p. prod. Plin. lib. 7. cap. 51.

Cousa que se dobra. Plicatilis, & hoc plicatile. pen. c. adiectiuũ. Plin. lib. 5. cap. 9. & lib. 10. cap. 29.

Dobrar de outro modo, aliàs curuar. Curuo, as, Incuruo, as. Flecto, is, flexi, flexũ. Inflecto, is. Curuare in terram. Plin. lib. 12. cap. 15.

Vastus aper nimio dentes curuauerat euo, Claud. 3. Paneg.

Manu arcum curuare. Stat. 1. Achil.

Flectere ramos arboris. Ouid. 2. de Arte.

Radices in nodũ inflectere, Col. lib. 5. c. 5.

Dobrada cousa assi. Curuatus, a, um, pen. prod. Particip. Incuruatus, a, um, adiect.

Flexus, a, um, Partic. siue nomen ex partic. Inflexus, a, um. Incuruus, a, um, adiect.

Corpuscula curuata, & quasi adunca, Cicer. lib. 1. de Natur. Deor.

Arbor curuata pondere serpentis. Ouid. 3. Metam.

Genu flexum summittere. Ouid. 4. Metam.

Flexi, fractiq; motus, Cic. 5. de Finib.

Aratrum inflexum. Virg. 1. Georg.

Bacillum incuruum, & inflexum, Cicer. 1. de Diuinat.

Bacillum incuruatum, Cic. 2. de Finib.

Dobrar, aliàs acrecentar outro tanto. Duplico, as, p. c. Gemino, as, p. c.

Duplicare numerum, Cic. 1. de Nat. Deor.

Duplicare, & iterare verba, Cic. in Orat.

Duplicare exercitum, Cic. Attic. lib. 5.

Honorem geminare. Ouid. 3. de Ponto eleg. 4.

La bor geminauerat æstum. Ouid. 5. Metam.

Dobrada cousa nesta forma. Geminatus, a, ũ, p. p. Particip. Duplex, cis, p. c. adiect.

Duplicatus, a, um, p. p Particip.

Honor geminatus, Liu. 9. bel. Macedon.

Sol geminatus, idest, duo soles, Cicer. 2. de Natur. Deor.

Duplicata gloria, Cic. pro Domo sua.

Iterata, & duplicata verba, Cic. in Partit.

At duplex agitur per lumbos Spina. Vir. 3. Georg.

Et duplicẽ gemmis, auroq; coronã. Virg. lib. 1. Æneid.

Duplex

Duplex,etiàm pro duobus accipitur. Virg.1.Æneí. Et duplices tendens ad sydera palmas.
Duplex comœdia, Ter. in Prologo Heaut.
Duplex amictus. Virg.5.Æneid.
Duplices cursus,Cic.1.Tuscul.
Dobrada cousa,duas vezes,i.dous tantos. Duplus, a,um,adiect. Vt,
Dupla pars.Cic.de Vniuersit.
Duplo,& triplo interuallo dispares septẽ orbes mouentur,Cic. de Vniuersit.
Dobro. Duplum,i. Vt, pœna dupli,Cicero 3. Offic.
Ire in duplum,Cic.pro Flacco.
Duplo maior,Plin.lib 11.c.16.
Doce cousa. Dulcis, & hoc dulce,adiectiuum. Cic.3.de Natur.Deor.
Cousa muyto doce. Dulcissimus,a,um,pen.corr. adiectiuum. Vt,dulcissime frater, Cicer.3. de Legib.
Docezinha cousa. Dulciculus,a,um, p.c.adiect. Vt,Scutella dulciculæ potionis, Cic.3.Tusc.
Docemente. Dulcitèr,pen.corr.aduerb.Cicer.2. de Finib.
Dulcè,aduerb.Plaut.Milite 5.
Muy docemente. Dulcissimè, p.c.aduerb.Cic. de Clar.Orat.
Doçura. Dulcédo,p.p.dulcedinis,p.c.g.f.
Dulcitudo, pen.prod.dulcitudinis,p.c.g.f. Ex Cæcilio,& Nonio.
Fazerse algũa cousa doce. Dulcesco, dulcescis, Cicer.de Senect. Primò vua est peracerba gustatu,deindè maturata dulcescit.
Doces,que se dão sobre mesa. Mellita bellaria.Var. apud Gellium lib.13.cap.11.
Docel. Peripetasma,peripetasmatis, pen.c.g.n. Cic.6.Verr.
Doença. Morbus,i, Ægrotatio,onis. Ægra valetudo.Mala valetudo.Incommoda valetudo.Infirma valetudo.Aduersa valetudo. Perdita valetudo.Infirmitas valetudinis. Imbecillitas valetudinis. omnia apud Cic. multis in locis.
Valetudo, tàm bona,quàm mala dicitur,vt cõstat apud Ciceronem,& alios passim.
Doença mortal,aliàs de morte. Morbus mortifer, Cic.1.de Diuinat.
Doente cousa. Æger,ægra,ægrum.Ægrotus,a,ũ, p.p.adiect.apud Cic.
Morbo affectus,Cic.1.de Diuinat.
Valetudine affectus.Cic.5.Tuscul.
Prędítus morbo, Cic.pro Rabirio,sed correctiora exemplaria habent,præpeditus.
Morbidus,a,um,pen.corr.adiect. Varr.3.de Re rust.cap.16.Lucretius lib.6.
Doentia cousa. Valetudinarius,a,ium.Martianus in l.Offic. §. Officium.D. de Re militari in vltimis verbis. Celsus in Prętatione lib.3.
Morbosus,a,um,pen.prod.adiect. Cicer.4. Tuscul.
Morbis obnoxius,vel subiectus.
Morbidus,a,um,pen.corr.adiect. Var.lib.3. de Re rust.c.16.
Adoecer. Delabi in morbum,Cic.ad Att.lib.7.
Incidere in morbum,Cic.pro Cluentio.
Incurrere in morbum,Cic.1.de Finib.
Inijci in morbum.Cicer.4.Tuscul.ex poeta Cælio.
Cadere in morbum,Cic.1.Tuscul.
Concipere morbum.Columel. lib.7. cap.5.
Contrahere morbum,Cic.lib.30.cap.8.
Doente estar. Ægroto,as,pen.p.Cic. pro Cluent.
Morbo laborare,Cic.1.de Finib.
In morbo esse,Cic.4.Tuscul.
Lecto teneri,Cic.7.Verr.
Affligi morbo,Cicer.in Pisonem.
Estar muyto doente. Grauitèr ægrotare,Cicer.1. Offic.
Grauissimè ægrotare,Cic.2.de Finib.
Periculosè ægrotare,Cic.ad Atticũ lib.8.
Vehementèr ægrotare, Cic. pro Cluentio.
Mortifero morbo vrgeri,Cic.de Fato.
Estar doente de doença leue, & que não he perigosa. Leuitèr ægrotare,Cic.lib.1.Offic.
Estar doente muyto tempo. Diù ægrotare, Cicero pro Cluentio.
Conualecer da doença. Conualescere ex morbo, Cic.Planco lib.13.epist.29.
Leuari morbo, Cicero Cornificio lib. 12. epist.30.
Releuari morbo,Cic.1.in Catilin.
Remouere morbum,Cic.Attic.lib.11.
Recreari è morbo, Cicer.Post reditum.
Doença de almorrreymas. Ficus,fici,g.m.Martial. lib.1 Dicemus ficos Ceceliane tuos.
Doente cousa de almoreymas. Ficosus,a,um,p.p. adiect.Mart.lib.7.Epigram.70.
Ficosa est vxor,ficosus & ipse maritus.
Doença dos olhos. Ophthalmia,æ,apud Thesau. Epiphora,æ,p.c.Cic.Tironi lib.16.epist.23.

Doente cousa dos olhos. Ophthalmia laborans.
Medico, que cura dos olhos. Ophthalmicus Medicus. Martial. lib. 8. epigram. 74.
Doença da cabeça. Cephalæa, æ, Pli. lib. 20. c. 13.
Dolor capitis. Horat. 2. Serm. Saty. 3.
Doença do figado. Hepatarius morbus, Plaut. Curcul. 5. Tum te morbus igitur agitat hepatarius.
Doente cousa do figado. Hepaticus, a, um, pen. c. Plin. lib. 26. cap. 7. Datur epaticis in farre cocta.
Iecinorosus, a, um p. p. adiect. ex Scribonio Largo apud Thesaurum.
Doente cousa do baço. Lienosus, a, um, p. p. adiect. Plin. lib. 7. c. 2.
Lienicus, a, um, pen. cor. adiect. Plin. lib. 29. cap. 3.
Spleneticus, a, um, pen. c. adiect. Firmicus lib. 5. cap. 16.
Estar doente, ou ser doente do baço. Ex liene laborare.
Doença de pedra. Calculus, i, pen. c. Plin. lib. 11. cap. 37.
Ser doente de pedra. Calculo laborare, vel ex calculo.
Cousa doente de pedra. Calculosus, a, um, p. prod. adiect. Plin. lib. 21. c. 18.
Doença de gota nos pés. Podagra, æ, pen. c. Plin. lib. 26. c. 10. Mart. lib. 1. 93.
Doente cousa dos pés. Podagricus, a, um, pen. c. adiect. Plin. 20. c. 8.
Podagrosus, a, um, pen. prod. adiect. Plaut. Mercat. 12.
Ser doente de gota nos pés. Laborare ex pedibus Cic. Pæto lib. 9. epist. 23.
Laborare podagra. Martial. lib. 1. 93.
Doença de gota nas maõs. Chiragra, æ, pen. c. Pli. lib. 24. c. 19. Horat. 1. epist. 7.
Doença de gota coral. Epilepsia, ę, pen. cor. apud Thesaurum.
Morbus comitialis, Plin. lib. 10. c. 23.
Morbus Herculeus, vel, morbus sacer, Vide Thesaurum, verbo Comitium.
Doente cousa de gota coral. Epilepticus, a, ũ, p. c. adiect. apud Thesaurum.
Caducus, a, um, pen. prod. adiect. Firmicus lib. 3. c. 6.
Comitialis homo, Plin. lib. 20. c. 5.
Ser doente de gota coral. Comitiali morbo laborare.

Doente cousa do estomago. Stomachicus, a, um, p. c. adiect. Plin. lib. 25. c. 5.
Ser doente, ou estar doente do estomago. Laborare stomacho, Celsus lib. 1. cap. 8.
Doença de Tiricia. Morbus regius, Hor. in Art.
Morbus arquatus. Celsus, lib. 3. cap. 24.
Icteros, p. c. m. g. apud Thesaur.
Auriigo, pen. prod. auriginis, pen. cor. apud Thesaur.
Doente cousa de Tiricia. Ictericus, a, um, pen. cor. adiect. Plin. lib. 20. c. 9.
Auriginosus, a, um, p. p. adiect. Sipontinus.
Doença do coração. Cordolium, ij, Plaut. Cist. 2. At mihi cordolium est.
Ser doente, ou estar doente do coração. Cordolio laborare, vel cordis dolore laborare.
Doença pegadiça. Contagium, ij. Contagio, onis. Contages, is, p. p. g. f. Virg. eclog. 1. Cic. 1. de Diuinat. pro Muræna, & alibi. Lucret. lib. 4.
Morbus contagiosus, dicitur à Celso.
Doente estar, ou ser doente dos ris. Ex renibus laborare, Cic. 2. Tuscul.
Doerse de algũa cousa, i. ter lastima. Doleo, es, dolui, vel dolere vicem alicuius, Cic. Cornificio lib. 12 epist. 23.
Doestar, he omesmo, que injuriar, Vide *Injuriar.*
Dom de fidalgos. Domnus, i, vt, Domnus Philippus Hispaniarum rex. Habuit principiũ à nomine, dominus, i, *Senhor*, & hoc nomẽ, *Senhor*, dicitur à senioribus.
In odeis ecclesiarum dicitur, Iube domne benedicere, i, Domine.
Domestica cousa, i. cousa de casa. Domesticus, a, ũ, p. c. adiectiuum.
Domesticum malum, Cic. 3. Verr.
Domesticũ crimen, vel vernaculum, Cic. 5. Verr.
Domesticę insidiæ, Cic. Metello lib. 5. 2.
Domingo. Dies dominicus, vel dies dominica, vel dies solis.
Dominio. Dominiũ, ij. Ex iureconsultis passim. Alciatus in l. Traditionibus, Cod. de Pactis.
Sogeytar ao dominio Emancipo, as, pen. c. Vt, emancipare se alicui. Plaut. Bacchid. 1.
Dominio, aliàs mando, ou poder. Imperium, ij. Cic. 2. de Finib. Liu. Decad. 3. lib 6. Cic. 6. Verr.
Cousa, que tem dominio, ou poder. Imperiosus, a, um, p. p. adiect.
Homo imperiosus, Cicer. 2. de Finib.
Consul imperiosus, Cicer. Post reditum, in

in Senatu.
Imperiosa dictatura, Liu.7.ab Vrbe.
Dona, i.auoo. Auia,æ, Cic.de Arusp.respons.
Assi se chama entre Douro, & Minho.
Dona, i.Senhora. Domina,æ,p.c. Cic.in Parad. in Pisonem, & alibi.
Virg.3. Æneid. Et vincti currum dominæ subiere leones.i.Cybeles.
Dono, i.auo da parte do pay, ou da may. Auus,i, Cic.pro Muræna.
Cousa de auo, ou auoo, ou que procede delles.
Auitus,a,um,p.p.adiect.
Bona auita, Cic.pro Cælio.
Auitũ hospitiũ, Cic.Acilio lib.13.epis.34.
Dono, i.Senhor. Dominus,i,p.c. Vt, dominus, ac rex aratorum, Cic.5.Verr.
Senatus dominus publici consilij, Cicer.3. de Legib.
Doninha. Mustela,æ,p.p. Var.lib.3.de Re rust. c.10. Plin.lib.29.c.4.
Donzela. Virgo, virginis,p.c.g.f.
Cousa de donzela, ou que pertence a donzela.
Virginalis, & hoc virginale, p.p.adiect.
Virgineus,ea,eum,adiect. Vt,
Virginalis habitus, atq; vestitus, Cicero 6.Verr.
Virginalis verecundia, Cic.pro Quinctio.
Habitus virginei, Ouid 3.Metam.
Rubor virgineus, Virg.lib.1.Georg.
Virginarius,a,ium,adiect.Plaut.Pers.11.
Dor. Dolor, doloris.
Dor da cabeça, &c. Vide *Doença.*
Cousa dorida. Impatiens doloris, Ouid.14.Met.
Ter dor. Piget,bat. Vt me non solùm pigeat stultitiæ meæ, sed etiàm pudeat, Cicero pro Domo sua.
Dormideyra erua. Papauer,p.p.papaueris,p.cor. g.n.Plin.lib.19.c.8.
Dormir. Dormio,is,dormiui,dormitum,p.p. Cic.2.de Inuent.
Somnum capere, Cic.Att.lib.8.epist.145.
Dare se somno, Cic.2.Tusc.
Dare corpora somno, Ouid.6.Metam.
Quietem capere, Cic.2.& 4.Tusc.
Videre somnum, Cic.Curio lib.7.epis.31.
Irse a dormir. Conferre se dormitum, Cic.Peto lib.9.epist.26.
Discedere cubitum, Cic.in Somnio.
Proficisci ad dormiendum. Cic.2. de Diu.
Ire dormitum, Hor.1.Serm.Sat.6.

Dormir sobre algũa cousa. Indormio,is,iui,itum, cum datiuo. Vt, indormire libris.
Indormire causæ. *Descuydarse do negotio.* Cic.2.Philip.
Dormir leuemente, aliàs tosquenejar. Dormito, as,pen.p. Cicer.ad Atticum lib.2. epist.31. Horat.in Arte.
Dorminhoca cousa. Somniculosus,a,um,pen.p. adiect. Vt, Somniculosa senectus, Cicero de Senect.
Dormitorio. Cubiculum dormitorium, Plinius lib.5.epist.6.
Outros dizem dormitorium *somente, mas enganão se, porque* dormitorium *he adjectiuo.* Vt, membrum dormitorium, Plin.Iunior lib.2.epist 17.
Se se achar dormitorium *somente*, subaudiendum est cubiculum.
Dormida cousa, i.que dorme, ou está dormindo.
Dormiens,tis.Partic.Ter.Adelph.4.5.
Dormente cousa. Torpidus,a,um,p.c.adiectiuũ, Liu.5.bell.Pun.
Torpens,tis,Particip. Vt, membra torpẽtia, Silius lib.4.
Dormir com molher. Miscere corpus in fœmina, Cic.lib.1.de Diuin.
Martial, & outros vsão de hum verbo deshonesto, & cujo, & por ser tal o não quis escreuer.
Dorna. Tina,æ, Var.li.1.de vita Populi Rom.
Dotar. Doto,as, Sueton.in Vespasi.c.14.
Dicere doti pecuniam, Cic.pro Flacco.
Despondere dotem alicui, Propertius lib. 3.eleg.19.
Dotada cousa. Dotatus,a,um, p.p.adiect.
Dotata Aquilia, Cic.Att.lib.14.309.
Dotata coniux, Horat.3.Carm.Ode 24.
Dotata vlmus vite, Plin.lib.18.c.28.
Dote. Dos,dotis,g.f.Ter.And.5.4.
Bens, que se dão fora do dote. Parapherna,orum. Vlp.in l.Si ego.D.de Iure dotium.
Douda cousa. Insanus,a,um,p.p.
Amens,tis.Demens,tis,adiect. omnia apud Cicer.passim.
Doudice. Insania,æ. Amentia,æ.Dementia,æ, omnia apud Cic.
Fazer doudo. Adigere aliquem ad insaniã, Ter. Adelph.1.2.
Endoudecer. Vide suo loco.
Dourada, peyxe. Aurata,æ, Plinius lib.32.cap.5.
Mar-

Martial.lib.13.

Douradinha erua. Asplenum,i,p.p.g.n. Plinius lib.27.c.5.

Dourar. Inauro,as, Cic.ad Trebatium lib.7. epistol.13.
Deauro,as,apud Thesaurum.
Auro tegere.Auro linere, Mart.lib.1.

Dourada cousa. Auratus,a,um,p.p.adiect.
Inauratus,a,um,p.p.Partic.
Currus auratus, Cic.Post reditum.
Monilia aurata, Ouid.5.Metam.
Statua inaurata,Cic.in Pison.
Inaurata extrinsecus columna , Cic. lib.1. de Diuin.
Auro litus,vel auro oblitus.

*Dourador.*Inaurator,p.p.inauratoris, Firmicus lib.3.c.4.

Dous. Duo, duæ,duo. Nomen numerale cardinale.

*Qual de dous.*Vter,vtra,vtrum,adiect. Cic. 2.de Diuin.& 1.de Inuent.

Qualquer de dous. Vtercumq;,vtracumq;,vtrũcumq;,adiect.Cic.Torquato lib.6 4.

Dous dias. Biduum ,ij. Vt,biduum ex mense eximere,Cic.4.Ver.

Dous meses,i.tempo de dous meses. Bimensis,bimensis, Liu.Decad.5.lib.5.

*Cousa de dous meses.*Bimestris,& hoc bimestre, adiect.Vt bimestre stipendium, Liu.lib.9. ab Vrbe.
Bimestris cõsulatus, Plancus Ciceroni lib. 10.epist.24.

*Dous annos.*Biennium,ij,Cic.Philip.5.
Bimatus,us,p.p.g.m.Var.2.de Re rust.c.5. Castrare non oportet ante bimatum.

Cousas de dous annos . Biennis , & hoc bienne, adiect.Plin.lib.2.c.82.
Bimus,a,um,adiect. Vt,
Merum bimum,Hor.1.Carm.Ode 19.
Sententia bima,Cic.ad Appium, lib.3.8.
Bimulus,a,um, p.c. adiect. diminutiuum, Sueton.Tranq.Catul.epigr.17.

Dous tantos. Duplus,a,um,adiect,multiplicatiuum. Vt,dupla pars, Cic. de Vniuersit.

*Dous reaes.*Duo dipondia.

Dous reales de prata. Duæ drachmæ.

*Dous ceytijs.*Duo oboli.

*Dous vinteys.*Denarius,ij.Drachma,æ.

*Dous arrateys.*Duæ libræ.

Doutor,ou preceptor , que dá doutrina. Doctor, oris.Præceptor,oris,omnia apud Cic.

Doutrina. Doctrina,æ,p.p. Disciplina,æ,p.p.
Institutio,onis,omnia apud Cic.

Doutrinar. Doceo,es,docui,doctum. Erudio, erudis,p.c.erudiui,eruditum,p.p.
Imbuo,is,imbui,imbutum,p.p.
Instituo,instituis,institui,institutum,p.p.
Præcepta dare,Cic.pro Flacco.
Studiosos discendi erudire,atq; docere,Cic. lib.1.Offic.
Docere aliquem litteras mercede, Cicer.2. Philip.
Litteris Græcis aliquem instituere , Cic.de Clar.Orat.
Præcepta tradere,Cic.de Orat.
Imbuere se studijs ab ineunte ætate,Cicer. pro Deiotaro.
Aliquem instituere,& ei pręcepta dare,Cic. pro Quinctio.

Doutrinada cousa. Doctus,a,um.Eruditus,a,ũ, p.p.Particip.vel nomina ex participijs.
Imbutus,a,um p.p.Particip.
Institutus,a,um,p.p. Particip.
Doctus,atq; eruditus,Cic.1.de Orat.
Institutionibus Græcis eruditus , Cic. 1.de Nat. Deor.
Homo à magistro, & Græcis litteris eruditus,Cic.2.de Orat.
Parentum pręceptis imbuti,Cic.1.Offic.
Diligentia alicuius benè institutus aliquis, Cic.de Clar.Orat.
Doctus,& Institutus aliquantulùm differũt ab hoc participio Imbutus,Cic.in Orat.
Ad quam non docti,sed facti: non instituti,sed imbuti sumus.

Doze em numero. Duodecim,p.c.Nomẽ numerale cardinale,Cic.2.de Leg.
Discebamus enim pueri duodecim , & carmen necessarium.

*Doze em ordem.*Duodecimus,a,um,p.c.nomen numerale ordinale . Vt,duodecima hora.
Duodecimus dies,vel annus.

*Dozentos.*Ducenti,æ,a. Pluralitèr tantùm.
Ducenus,a,um,p.p.adiect.
Cic.ad Quint.Fr. lib.2.5. Sanè frequẽtes fuimus omninò ad ducentos.
Duceni armati,lib.2. bell.Pun.
Ducena quinquagena millia capitum. Liu. lib.9.ab Vrbe.
Ducenarius,a,um,adiectiuum , idem significat,

ficat, Plin.lib.7.c.20.

Dozentas vezes. Ducentiès, aduerb. Cic.2.Phil. Ego enim ampliùs ducentiès acceptũ hereditatibus retuli.

Drago, ou Dragão. Draco, draconis, p.p. Cicero Philip.13.

Driça, corda da Roldana. Funis ductarius. Cato, & Vitruuius lib.10.c.2.3.& 5.

Drogas. Aromata, aromatum, p.c. Columel.lib.12.cap.20.

Dromedario animal. Dromedarius, ij. Propheta Isaias, c.60. quo in loco Vatablus dicit Dromedarium, & Camelum idem esse.

Diuus Hieronymus apud Surium tomo in vita Malchi monachi captiui ait, Camelos propter velocitatem appellari Dromedarios, *donde se collige, que são differentes.*

Duas vezes. Bis, aduerb. Semèl, atq; iterùm, Cic. pro Cluentio.

Duas vezes dous. Bis bini, Cic.2.de Nat.Deor.

Duas vezes cinquo. Bis quinus i, decem, Ouid. 3.Fast. Bis seni. *Doze.* Bis septeni. *Duas vezes sete,* Plin.lib.8.c.36.

Duas vezes dez. Bis deni, Martial.lib.7. bis deni anni.

Duas vezes dez vezes. Bis deciès. Martial.

Duque, ou Duquesa. Dux, ducis.

Ducado do Duque. Ducatus, us, p.p. Sueton.in Nerone c. 35.

Dura cousa. Durus, a, um, adiect. Virg.4.Æneid. Sed duris genuit te cautibus horrẽs Caucasus.

Durus, ferreus, & inhumanus, Cic.7.Verr.

Dureza. Duritas, p.c. duritatis, p.prod. Cicero in Orator.

Duritia, æ, Cic.5.Tusc.

Durities, duritiei, p prod. Vt animi durities, Cic.pro Domo.

Saxi durities, Lucr.lib 4.

Duramente, i, com dureza. Duritèr, p.c.aduerb. Ter.Andr.1.1.& Adelph.1.1.

Durè, aduerb.Plin.Iun.lib.1.epist.15.

Fazerse algũa cousa dura. Duresco, durescis, Cic.2.de Nat.Deor. Itàq; & aquilonibus, reliquisque frigoribus adiectis durescit humor.

Limus durescit igni, Virg.6.eclog.

Vide *Endurecer.*

Fazer duro. Duro, as, aui, atum. Induro, as, p.p. actiua, Cæs.lib.7.bell.Gall.

Hoc se labore durant adolescentes.

Animum durare, Ouid.ad Liuiam.

Durate, & vosmet rebus seruate secundis. Virg.lib.1.Æneid.

Obduro, as, p.p. Horat.2.Serm.Saty.5. Persta, atq; obdura.

Niues indurat Boreas. Ouid.6.Metam.

Durare, aliquandò significat tolerare, & pati. Ter.Adelph.4.2. Nõ herclè hìc quidèm durare quisquam, si sic fit, potest.

Plaut.Curcul.4. Sed enim nequeo durare, quìn ego herum accusem meum.

Durar, i. viuer. Vt, in longum æuum durare. Ouid.4.de Ponto, eleg.4.

Durare per annos, Virg.2.Georg.

Horam durare, Horat.1.epist.1.

Durauel cousa. Durabilis, & hoc durabile, p.c. adiect. Ouid.epist.4. Quod caret alterna requie, durabile non est.

Dureza no fazer camara. Cruditas, p.c. cruditatis, g.f. Cic.de Senect.

Cruditas causa est morbi, Cic.de Fato.

Dureiro em fazer camara. Crudus homo, Cicero lib.2.de Finib.

Laborat cruditate.

Durazeo pesego. Duracinum persicum. Plinius lib.15.c.12.

Duuidar. Dubito, as, p.c. Vt dubitare de voluntate alicuius, Cicero Appuleio lib.13. epistol.45.

Adducere in dubitationem, Cic.Appio lib. 3.epist.5.

Habere dubitationem, Cic.5.de Fin.

Vocare in dubium, Cic.pro Deiotaro.

Hæsito, as, p.corr. Vt nonnulli opinantur, *mas como Cic. vsa deste verbo, & de* Dubito, as, *ambos juntos dá a entender, que algũa cousa differem hum do outro.*

Cic.4.Academ. Dubitant, hæsitant, reuocãt se interdùm.

In dubio esse. Ter.Andr.1.5.

Ter duuidas com alguem. Ambigo, is, p.c. Vt, Regni certamine ambigebant fratres, Liu. Decad.3.lib.5.

Vicini nostri hìc ambigũt de finibus, Ter, Heaut.3.1.

Ambigunt agnati cum eo, qui est secundus heres, Cic.2.de Inuent.

Duuidosa cousa. Dubius, a, ium, adiect. Incertus, a, um, adiect. Cic. multis in locis.

Ambi-

Ambiguus,a,uum,adiect. Vt,res ambigua, Cic.de Clar.Orat.
Verba ambigua,Cic.in Orat.
Dubitatus,a,um,pen.prod.Participiũ. Vt, Dubitatus parẽs, Ouid.2.Metam. Dubitatus amor Idem Ouid.ad Liuiam.
Duuida.Dubitatio,onis,Cic.multis in locis.
Ambiguitas,pen.cor.ambiguitatis g.f. Cic. lib.1.de Inuent.
E*star duuidoso,i.suspenso*.Pendére animi,Cicer. Attic. lib. 8. & 11. Cælius Ciceroni lib. 8. epist.5.
Duuidosamente.Dubiè,Ambiguè,aduerb.Cic.1. de Diuinatione.Potest accidere,vt aliquod signum dubiè datum pro certo sitacceptũ. Quid ambiguè dictum sit,Cic.4. Academ. Verbũ positum ambiguè, Cic. pro Cecinna.
Cousa sem duuida. Certus, a, um, adiectiuum. Certissimus,a,um,p.c.adiect.superlatiuum, Cic.pro Milone, & alibi.
Sem duuida.Sine dubio,Cic.ad Q. Fr.lib.2.2. Terent.Eunuch.5.9.
Nec dubiè,Liu.2. ab Vrbe.Plin.Iun.lib.5. epist.14.
Proculdubiò. Sueton. in Claud. Cæsare cap.3.
Duzia,i. hũa duzia. Duodecim,pen. corr. Vel Bis sex.Bis seni.
Duzia,& meya.Sesquiduodecim.
Duas duzias.Bis duodecim.

E

E*Braico*.Sermo Hebraicus.
Em ebraico.Hebraicè.
Eça de saymento,aliàs éssa.Cenotaphium,ij. Florentinus in l. Monumentum, D. de religios.& sumpt.fun.
Honorarius tumulus. Sueton. in Claudio, cap.1.
E*dictos*. Edicta, edictorum, Cicero multis in locis.
Edificar.Ædifico,as,p.c.Condo,is, condidi,cõditum, pen. corr. Construo, is, construxi, constructum. Extruo,is,extruxi,extructũ, omnia apud Ciceronẽ, lib.1.de Nat.Deor. 2. de Diuinat. 2. de Legib. de Senect. Pro Milone,& alibi passim.
Edificada cousa.Ædificatus,a,um,p.p. Particip. Cic.3.Offic.
Edificador, que edifica, ou edificou. Ædificator, pen.prod.ædificatoris. Conditor,pen.corr. conditoris.
Cicer.de Vniuersit.Neq; mundo quicquam pulchrius, neq; eius ædificatore præstantius.
Æui redeuntis cõditor Christus. Claudian. epig.9.
Edificio.Ædificium,ij.Cæsar lib.2.bell. Gall.
Structura,æ,pen. prod. Liuius lib.1. bell. Pun.
Edificação, i. a ordem, & composição de edificar. Ædificatio,onis.Structura,æ,p.p.
Immensa,& intolerabilis ædificatio,Cicer. in Pison.
De ędificatione aliquem vrgére, Cicer. ad Quint.Frat.lib.2.6.
Igitur ad structuram, quum primùm fundamenta iaciuntur,enitendum est. Colum. lib.1.
Surgens operum structura,Lucan.lib.6.
E*ffeyto*. Effectus, us. Non caret effectu,quod voluere duo.Ouid.2. Amor.eleg.3.
E*ffeytuar*.Efficio,efficis,p.c.Perducere ad exitum,Cic.2.de Inuent.
E*ffeytoador*. Effector, oris. Cicero lib. 2. de Inuent. Magna stultitia est carũ rerũ Deos facere effectores.
E*ffeytoadora*. Effectrix, effectricis, p.prod.g.f. Cicer.lib.1. de Finib. Amicitiæ non modò frautrices fidelissimæ,sed etiàm effectrices sunt voluptatum tàm amicis, quàm sibi.
E*fficacia*.Efficacitas, pen.corr. efficacitatis,Cic. de Petitione Consulatus. Qui tantum habet audaciæ,tantũ nequitiæ, tantũ deniquè in libidine artis, & efficacitatis,vt &c.
Efficacia,æ,Plin.lib.11.c.5.
E*ffcaz cousa*.Efficax,pen.corr.efficacis,pen.p. adiect. Vt,efficaces preces ad muliebre ingenium Liu.lib.1. ab Vrbe.
Efficacissima auxilia.Plin.lib.20. cap.10.
Præsentaneus, ea, eum, adiectiuum. Vt, ceruini cornus cinis remedium est præsentaneum dentium mobilitati,Pli.lib.21. cap.31.
Efficazmente,i.com efficacia Efficacitèr,pen.cor. aduerb.Plin lib.28.c.11.
Efficacissimè, pen. corr. aduerbium. Plin. lib.18 cap.6.

Egoa.Equa,æ,Plin.lib.11.c.49.
Egoa pequena.Equula,æ,p.c. Diminutiuũ,apud Varronem.
Eya sus.Eià,aduerb.Terent.multis in locis.
Eià agè.Virg.4. Æneid.Eià agè rumpe moras,quo te spectabimus vsq;?
Agè, Agedùm,p.c. Agitè,p.c. aduerb. quibus,Cic.& alij passim vtuntur.
Eyra. Area,æ, Cicero 5.Verr. Columel. lib.2. cap.20.
Eyrado de casa,aliàs patio. Area,eæ, Cic. Quint. Frat.lib.2.epist.8.
Vel Area domus,Pli.Iunior epist.20.lib.6.
Eyrado qualquer.Area,eæ, Varr.lib.4. de lingua Latina.
Eyrado sobre as casas descuberto ao tempo.Solarium,ij.l.13.D. de Seruitutibus Vrb. præd. Macrob.lib.2.c.4.de Augusto.
Eyró,aliàs,anguia. Anguilla,æ, Plin.lib.9.c.51.
Eyto,i.a eyto.Ex ordine.
Eyua.Vitium,ij.
Cousa eyuada. Vitiosus,a,um,p.p.adiect.Cic.1. de Diuinat.Plaut.Milit.6.
Eyxada.Ligo,onis,pen.prod.Ouid.1.de Ponto. eleg.9.
Marra,æ,Colum.lib.10. Tu penitùs marris erradere viscera matris Ne dubites.
Eyxo de carro Axis,is,m.g.Virg.3.Gerorg.
Eyxoo dos carpenteyros.Ascia,æ, Plinius lib.16. cap.40.
Eyxoo grande d'ambas as mãos. Dolabra,æ,pen.p. Colum.lib.3.Liu.9. ab Vrbe.
Dolabella, æ, Diminutiu. Columel. lib.4. cap.14.
Elche.Apostata,æ,p.c.Thesaur.
Elefante Elephas,p.c.elephantis,m.g.
Elephantus, i, m. g. Cicer.1. & 2. de Natur. Deor.
Tromba do elefante. Proboscis, proboscidis, p.c.f.g Plin.lib.8.c 7.
Manus,us, Plin.lib.8.c.12.
Cousa de Elefante. Elephantinus,a,um,pen.cor. adiect. Vt,
Pellis elephantina.Elephantinũ emplastrũ, Celsus lib.5.cap.19.
Elegante cousa. Elegans, pen. corr. elegantis. Pollitus,a,um, pen.prod. adiectiuum. Cic. passim.
Elegancia.Elegantia,æ,Cicer.
Elegantemente,i.com elegancia. Elegãtèr,aduerb.

Cicer passim.
Eleger,ou escolher.Eligo,is,pen.c. elegi, electũ.
Deligo,is,p. c.delegi,delectum.
Eligere à multis,de multis,ex multis, Cic. 2.de Inuent.Philip.10.& de Orat.
E duobus autèm malis, quum maius fugiendum sit,leuius est eligendum,Cic.Octau.
Deligere ex omni numero,Cic.4. Verr.
Vnum ex cunctis deligere, Cicer.de Leg. Agrar.
Eleyção. Electio,onis Delectus,us. Vt,
Electio,vel delectus verborũ,Cic.4. de Fin. & de Clar.Orat.
Electus,us,Ouidius Epist.2.In necis electu parua futura mora est.
Eleyta cousa.Electus,a,um,Delectus,a,um,Particip.vel nomina ex participijs. Vt,
Electis verbis dictatæ res.Cic.1.de Finib.
Electissimi viri ciuitatis, Cic. pro Quinct.
Delecti ad omne facinus coloni, Cicer. de Lege Agrar.
Delecti viri fortes,&c.Cic.1.Tuscul.
Eleytor.Elector,oris,Auctor ad Heren. lib.4.
Eloendro,erua Nerium,ij. Rhododaphne,Plin. lib.24.c.11.Dioscorid.lib.4.c.83.
Eloquente cousa Eloquens, p.c.eloquentis,Nomen ex particip.Cic. pro Cecinna.
Facundus,a,um,adiect Non formosus erat, sed erat facundus Vlysses.
Eloquencia. Eloquentia, æ, Cicer.2. Tuscul. & de Orat.
Facundia,æ,Horat. in Art.Ouid.2.de Pont. eleg.5.
Eloquentemente. Facundè,aduerb. Liu.8.bell. Pun.
Ema.Strutio camelus,i,pen.p. Plin.lib.10.c.1.
Embaçar,i. fazer pasmar.Stupefacio, stupefacis, pen corr.
Obstupefacio,cis,pen.corr.Liu.5.ab Vrbe. Teren.Phorm.2.1.
Embaçar,i.estar embaçado,& pasmado.Stupeo,es, stupui Cic.7. Verr.
Stupesco,cis,Cic.3.de Orat.
Obstupeo,obstupes,p.c. Obstupesco,cis. Virg.5.Æneid.Obstupuit visu Æneas.
Aspectu alicuius obstupescere, Cicer.2.de Diuinat.
Embaçada cousa,i, pasmada. Stupidus,a,um,p.c. Obstupidus,a,um, pen.corr. adiectiuũ.Cic. in Paradox.Plaut. Milite.18.

Stupefactus,a,um. Obstupefactus,a,ũ, Particip.Virg.5.Æneid.Cic.in Catilinam.

Embaçamento,aliàs pasmo. Stupor,oris, Cicer.in Pisonem,& pro Domo.

Stupiditas,p.c.stupiditatis,f.g.

Cic.2.Philip.In quo primùm incredibilem stupiditatem hominis cognoscite.

*Embair.*Prestinguo,is,præstinxi. Vt,

Prestinguere oculos.Cic. in Vatinium .Ità legit Lambinus.

*Embaidor.*Prestigiator,p.p.præstigiatoris,Plau. Pœn.17.Varro lib.4.de ling.lat.

*Embaidora.*Præstigiatrix,præstigiatricis,pen.p. f.g.Plaut.Amphit.8.

*Embaimento assi.*Præstigiæ,arum,Cic.3.de Nat. Deor.& Verr.6.

Embainhar.i.meter nas bainhas. Recondere gladium in vaginam,Cic.2.de Inuent.

Vagina gladium tegere , Horatius 2.Serm. Saty.1.

*Embayxada.*Legatio,onis.

Mandar embayxada. Lego,as,aui,atum, Cicero Attico lib.4.& Verr.5.cum accusat.

Mittere legatum,Cic.2.de Orat.

Embayxador. Legatus , us, pen. prod. Cicero passim.

Embalar , ou embelar. Cunas mouére. Martial. lib.11.40.

Embalde,i.de balde. Frustrà,Nequicquã.Incassũ. aduerb. Vt,

Frustrà laborem suscipere, Cic.de Vniuer.

Conterere tempus frustrà, Cicer.pro Rosc. Com.

Cic.3.Offic. Ex quo Ennius, nequicquàm sapere sapientem , qui sibi prodesse non quiret.

Virgil.7. Æneid. Turne tot incassùm fusos patiere labores?

*Embalsamar.*Opobalsamo condire, Cic.1.Tusc. Condunt Ægyptij mortuos,& domi seruãt.

*Embalsamado.*Opobalsamo conditus.

Embandeyrar. Vexillis ornare. Vexilla suspendere.

Embaraçar. Impedio, impedis,pen.corr.

Prepedio,præpedis,p.c.iui,itum.

Implico,as,pen.corr.implicui,implicitum, p.c.implicaui , implicatum,p.prod. omnia apud Ciceronem. Vel,

Impedimento esse alicui , Cic.pro Cor.Bal.

Embaraçada cousa. Impeditus,a,um, pen.prod. Implicitus,a,um,p.c.Implicatus,a,um.

Præpeditus,a,um,p.p.Nomina ex particip. apud Cicer.omnia.

Senectute confectus , morbo præpeditus , Cic.pro Rabirio.

*Embaraço.*Implicatio,onis, Cic.pro Sextio,Implicatio rei familiaris.

Impeditio,onis,Cic.1.de Diuinat.

Impedimentũ,i,Cic.6.Verr.

Obstaculum,i,p.c.Plaut.Pseud.7.

Præpedimentum,i,Plautus.

Embaraçadamente. Implicitè,p.c.aduerb. Cic.2. de Inuent.

Embarbascar,i.duuidar. Hæsito,as,p.c.Cicer.4. Academ.& lib.1. de Orat.

Embarbascada cousa. Hæsitabundus,a,ũ,adiect. Plin.Iun.lib 1.epist.5.

*Embarcarse.*Conscendere nauem,vel in nauem, Cic.4.Academ.& Terentiæ lib.14.7.

Ascendere nauẽ,vel in nauẽ.Ter.Adel.4.5.

Soluere è portu,Cic.pro Muræna,deest,nauem,Cesar lib.4.bell Gall.

Embarcar a outrem. Imponere aliquem in nauem,Liu.lib.3. bell.Pun.

Embargos. Exceptio,onis,Cicer.passim, & apud Iureconsultos.

Embargar.i.pôr,ou vir cõ embargos. Vti exceptionibus. Vel,

Exceptionibus agere.

*Embargo,i.Sequestro.*Sequestratio,onis,apud Iureconsultos.

Embargar,i.Sequestrar. Sequestro ponere, Gell. lib.20.c.10.

Sequester,hec sequestris,hoc sequestre.Vel, hic, & hæc sequestris,& hoc sequestre.Vel, Sequester,sequestra,sequestrum., *Aquelle,ou aquella em cujo poder se embarga , ou deposita dinheyro , ou algũa fazenda.* Modestinus de Verbor. significat.

*Embarrar com os pees em algũa cousa.*Vide *Embicar.*

*Embarrar,aliàs barrar com barro.*Argilla,vel creta illinere.

Embarrar,i.duuidar. Dubito,as,pen.corr.

Hesito,as,pen. corr. vel, in dubio esse,Ter. Andr.1.5.

Embebedar a outrem. Inebrio,as,adiect.Plin.lib. 12.c.22.Iuuen.Saty.10.

Embebedarse. Incalescere vino. Liuius lib.1. ab Vrbe.

Ouid.2.Metam. Incaluitq; Deo, quẽ clausũ pectore habebat. De Baccho in vtero Semeles.

Madere vino, Cic.2. Philip. Vel, Inebriari.

Embeber. Imbuo, is, imbui, imbutum, p.p. Cic.2. Phil. Virg.1.eclog.

Embebida cousa. Imbutus, a, um, pen.p. Particip.

Imbutus superstitione, Cic.1. de Finib.

Quo semel est imbuta recens, seruabit odorem Testa diù. Horat.1.epist.2.

Imbuta Appia via sanguine latronis, Cic. pro Milone.

Embelar. Mouere cunas.

Embelador, que embela. Cunarum motor, Mart. lib.11.40.

Embelecar. Decipio, decipis, p.c.

Fallo, is, fefelli, falsum.

Embicar. Offendo, is. Vt, scopulum offendere, Cic. pro Rosc. Amer.

Puppis offendit in scopulis, Oui.4.de Pon. eleg.14.

Offendere ad stipitem, Colum.lib.2.c.3. Cic. Varroni lib.9. epist.2.

Quis est tam lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat, &c.

In eadem significatione est cęspito, as, p.c. apud Sipont.

Embicar o barrete, ou a carapuça. Reijcere pileum in latus, vel in frontem.

Embigo. Vmbilicus, i, p.p.g.m.

Embocarse, i. meterse dentro. Intrò se conijcere, Terent. Heaut.2.3.

Emborcar. Inuerto, is, inuerti, inuersum.

Emborcada cousa. Inuersus, a, um, Particip.

Embolsar dinheyro. Mittere pecuniam in crumenam, vel in loculos.

Emboscada. Insidiæ, arum, Vide *Siladas.*

Embranquecer. Canesco, canescis, Cicer. de Clar. Orat. & lib.1.de Legib.

Embrauecer a outrem. Effero, as, pen.corr. Plin. lib.10.c 63.

Efferare animos assuetudine mali, Liuius lib.5.bell. Pun.

Embrauecerse. Efferor, p c. efferaris, p.p. Cicer. lib.2.de Natur. Deor.

Embrauecida cousa. Efferatus, a, um, p.p. nomen ex participio. Vt,

Immanitate efferatus, Cic.1.de Nat. Deor.

Efferata, & immania, Cic.4. Tuscul.

Efferatis militia animis, Liu.1.ab Vrbe.

Embrenharse. Vide *Brenha.*

Embrulhar. Inuoluo, is, inuolui, inuolútum, pen.prod.

Inuoluere se litteris, Cic. Papyrio lib.9.20.

Aliquem fœno inuoluere, Ouid.4. Fast.

Embrulhada cousa. Inuolutus, a, um, pen.prod. Participium.

Inuoluta in tegumentis nequitia, Cicer. in Pison.

Inuolutæ, & occultę res, Cic.lib.1. Academ.

Embrulhada, i. reuolta. Tumultus, us.

Seditio, onis. Turba, æ, Confusio, onis.

Exponerem etiàm quemadmodùm hîc, & quanta in turba, quantáq; in confusione rerum omnium viueremus, Cicer. Cecinnæ lib.6.epist.6.

Embruscar Nubilo, as, p.c. Vt, nubilat aer, apud Varronem. Obnubilo, as, p.c.

Embruscada cousa, aliàs brusca. Nubilus, a, ũ, p.c. adiect. Plin.lib.16.c.26.

Obnubilus, a, um, p.c. adiect. Cic.1. Tusc.

Embuçarse. Operire frontem, vel, velare, vel, tegere.

Embudo. Infundibulum, i, pen.c. Colum.lib.8. cap.12.

Emmadeyrar. Contigno, as, Pli.lib.9.c.3.

Emmadeyramento. Contignatio, onis, Columel. lib.1 c.6.

Emmadeyrar com taboas. Contabulo, as, p.prod. Plin.lib.15.c.16.

Coasso, as, apud Thesaur. sed nullo adhibito testimonio,

Emmadeyramento de taboas. Coassatio, onis, Plin. lib.36.c.2.

Contabulatio, onis. Cæsar lib.2. bell. Ciuil.

Emmagrecer. Macresco, cis, Horat.epist.2.

Macesco, macescis, Plaut. Capt.4. Varr.3.de Re rust cap.16.

Emmagrecer a outrem. Aliquẽ macie extenuare Virg.3.Georg.

Emmanquecer. Claudum fieri.

Emmascararse. Personã sibi imponere, Vel laruam.

Emmascarada cousa. Personatus, a, um, p.prod. adiect. Cic. Attic.lib.15.

Emmastear Malos erigere, Virg.5.Æneid.

Emendar. Corrigo, is, pen. corr. vel mendum corrigere, Cicero 4. Verr. Terentius Adelph.4.7.

Adhibere correctionem, Cicer.3.Offic.

Emendo,

Emendo, as, Cic. pro Muræna, & de Clar. Orat.

Emenda. Correctio,onis.Emēdatio,onis,Cic. 4.de Finib.

Emendadamente. Emendatè, pen.prod.aduerb. Vt,emendatè loqui,Cic.de opt.gen. Orat.

Emendada cousa. Correctus,a,um, Emendatus, a,um,p.p.Particip.Cic.1.Academ.

Emendador. Emendator,p.prod.emendatoris. Corrector,oris, Cicer. pro Cornelio Balbo. & Philip.2.

Emendadora. Emendatrix,emendatricis, p.p. g.f. Cicer.1.de Legib. Quoniàm vitiorum emendatricem legem esse oportet.

Emmenta pelos defunctos. Preces pro defunctis, Vel,Oratio pro animis defunctorum.

Emmentar,i.nomear. Nomino,as,p.c. Cicer. pro Cecinna,& pro Archia.

Emmininecer,i.tornarse menino. Repuerasco,cis, Cicer. de Senect. Si quis Deus largiatur,vt ex hac ætate repuerascam, & in cunis vagiam,valde recusem.

Emmudecer. Obmutesco, obmutescis,obmutui, Cic.2.de Finib.

Empachar com comida. Replere,vel opplere stomachum cibis.

Estomago empachado, Stomachus repletus, Vel oppletus.

Empachamento. Repletio stomachi.

Empachò,i.Vergonha, Vide *Vergonha.*

Empanar. Pannis inuoluere.

Empanada cousa. Pannis inuolutus.

Empapelar. Chartis inuoluere. Chartis operire. Chartis tegere.

Emparamentar. Aulæis tegere,vel ornare. Aulęa suspendere,Horat.2 Serm.Saty.8.

Emparar, ou defender. Protego,is,p.c. protexi, protectum.Defendo,is.

Tueor,tueris,p.p.

Ego iacentē,& spoliatum defendo, & protego,Cic.pro Sylla.

Remp.tueri,Cic.2.Offic.

Tueri se sua sanctitate,Cic.2.de Finib.

Vim vi defendere,Cic pro Milone.

Emparada cousa. Protectus,a,ū,Nomen ex Particip.Cic.13.Philip.Ouid.12.Metam.

Defensus,a,um,Particip.

Prouincia ab hostium populatione defensa,Cic.pro Fonteio.

Emparo,ou defensão. Defensio,onis.Vt,criminis defensio.Cic.pro Milone.

Rationem defensionis tentare, Cicero 4. Verr.

Emparo,aliàs Valhacouto. Perfugium,ij, Cicero multis in locis.

Refugium,ij,Cic.2.Offic.

Portus,us,Cic.pro Cluent. & Luceio lib.5. epist.15.

Empar vinha. Pedo,as,Colum.lib.4.cap.12. Plin. lib.17.c.21.

Adminiculo,as,p.c. Colum. de Arboribus cap.16.Actiuum.

Adminiculor, pen. corr. adminicularis. Deponens, cum accusatiuo, Cicero 5. de Finib.

Vineam palare,vel statuminare,vel iugare, Colum.lib.11.c.2.Plin.lib.17.c.22.

Emparelhar. Paria facere,Cicer.lib.3.de Legib.

Empecilho,aliàs começo,ou principio. Exordium, exordij.

Empecilho,aliàs estoruo. Obex, obicis,p.c.g.m. Virg.2.Georg.Ouid.14.Metam.

Obstaculum,i,p.c. Plaut.Pseud.7.10.

Empécer,i.fazer dano. Noceo,es,nocui,nocitū. Officio,officis,p.c.*ambos com datiuo*, Cic.3. Offic.& Tuscul.5.

Offendo,is,cum accusat. Cic.ad Quint.Fr. lib.17.& Lentulo lib.1.9.

Damnum dare,Terent.And.1.1.

Damnum facere.Cic.de Clar.Orat.

Detrimentum inferre,Cęsar.2.bell.ciuil.

Cousa,que empéce. Nocens,tis,Particip. & nomē ex participio,cum datiuo,

Nociuus,a,um,p.p.adiect. cum datiuo.Plin. lib.20.c.2.

Noxius,a,ium,adiectiuū. Vt,ciuis noxius, Cic.3.de Legib.

Vela noxia,Ouid.5.Trist.eleg.11.

Nocuus,a,um,adiectiuū. Vt,nocuus ciuis. Cic.3.de Legib.

Empecimento, Vide *Dano.*

Empeçonhentar. Infundere alicui venenū, Cic. Philip.11.

Spargere venena,Cic.2.in Catilin.

Inficere aliquid veneno.Virg.2.Georg.

Veneno, as, pen. prod. cum accusatiuo, Lucret. lib.6. Vt spatium cœli quadam de parte venenent.

Empeçonhentada cousa. Venenatus,a,um,pen.p. nomen ex participium. Vt,

Vipera venenata,Cic. de Arusp.Resp.
Telum venenatum,Cic.pro Quinctio.
Caro venenata, Cic.2.de Natur.Deor.
Empedir. Vide *Impedir.*
Empenar,i.pór pena. Imponere mulctam alicui, Liu.lib.10.ab Vrbe.
Dicere mulctam,Cic.11.Phil.
Indicere mulctam, Plin.lib.18.c.3.
Empenar,i. criar penas. Plumo,as, Cicer.lib.2. de Natur.Deor.
Plumesco,cis,Plin.lib.10.c.53.
Empenada cousa,i.cousa com penas. Penatus,a,ũ, pen.prod.adiectiuum. Plin.lib.10.cap.53. Ouid.6.Metam.
Plumosus,a,um,pen.prod.adiectiuũ.Ouid. ad Liu.Propert.lib.4. eleg.2.
Plumis obductus,Cic.2.de Natu.Deor.
Empenar a outrem,aliàs cobrir de penas. Obducere aliquem plumis Cic.2.de Natur. Deor.
Empenhar. Oppignero,as,pen.c.Cic.pro Sextio. Terent.Heaut.4.5.
Opponere aliquid pignori , Ter.Phor.4.3.
Tradere aliquid pro pignore,Cicer.de Prouinc.Consular.
Empenhada cousa. Pignori oppositus, Terentius Phorm.4.3.
Pignori traditus.
Pigneratitius, a,ũ,vel Pignoratitius,a,um, adiectiuum. Vlpian. in l.1. D.de Pignorat. Act. Pomponius in l. Quamuis. D.eod.tit.
Empeyorar,i.fazer peyor. Corrũpo,i,Deprauo,as, pen.prod.
Empeyorar,i.ir pera peyor. Ruere in peius,Vergere in deterius.
Emperador , aliàs Imperador. Imperator, pen.p. imperatoris,Cic.6.Verr.
Emperatriz . Imperatrix, imperatricis,p.p.g.f. Cic.pro Cælio.
Cousa de Imperador. Imperatorius,a,ium,adiect. Vt,imperatoria laus,Cic.4.Academ.
Imperatoria donatio,Cic.5.Verr.
Emperrar . Obstino,as, pen.prod. Obfirmo,as, Liu.3.bell.Pun.Obstinauerant animis vincere,aut mori.
Animũ obfirmare.Plau.Amphit 8. & Mercatore 3.
Emperrar em algũa opinião. Obfirmare,vel pertinacitèr in aliqua opinione hærere.
Emperrada cousa . Obstinatus,a,um, pen. prod. nomen ex participio,Cic.Att.lib.1. epist.7.
Obfirmatus,a,um,p. prod. Nomen ex participio.Cic.loco citato.
Pertinax,pen.corr.pertinacis,adiect. Cicer. pro Ligario.
Emperramento. Obstinatio,onis,Cic.de Prouin. Consul.
Pertinacia,æ, Cicer.pro Plancio,& lib.1.de Finib.
Emperradamente . Pertinacitèr,pen.c.aduerb. Liu.6.ab Vrbe.
Obstinatè,p.prod. aduerb. Cæsar lib.5.bel. Gall.
Obfirmatè,pen.p.aduerb.Sueton.in Tiberio cap.25.
Empicotar. Alligare aliquẽ ad palũ, Cic.7.Ver. Palo affigere,vel ad palum.
Empicotada cousa . Ad palum alligatus,vel affixus.
Empilhar. Vide *Pilha.*
Empinar,aliàs aleuantar. Tollo,is. Attolo,is. Erigo,is,pen.cor.
Supino,as, pe.prod.cum accusatiuo,Stat.6. Thebaid. Seneca de Benef.lib.1.sed non est Ciceronianum.
A quo supinor,aris, passiuum.Horat.2.Ser. Saty.7.Quintilian.lib.11.c.vltimo.
Empinarse o caualo. Erigere se in pedes.
Empinada cousa. Erectus,a,um, Particip. Cic.2. de Natur.Deor.Liu.4.ab.Vrbe.
Empinar o sol. Surgit sol, Virg. 12.Æneid.
Empiscar o olho. Nicto,as,Plaut.Asinar.13.Pli. lib.11.c.37.
Nictor,aris, Deponens, Lucret.lib.4. Plin. loco citato.
Empoar,i.encher de poo. Puluere respergere,Stat. 8.Thebaid.
Empoado. Puluere respersus.
Empobrecer. Premi egestate,vel inopia , Colum. lib.5.c.12.Vergere ad inopiam.
Empobrecer a outrem . Inferre aliquem in pauperiem. Plaut.Trucul.11.
Paupero,as,p.c.Plau.Pseud.20.& in Milite glorioso.Horat.2.Ser.Saty.5. Antiquũ est.
Emprobrecida cousa. Egestate,vel inopia pressus. Ad inopiam redactus.Terent.Heaut.5.1.
Empoçar,i. meter no poço. Abijcere aliquid in puteum,Cic.de Prouinc.consul.
Mergere aliquid puteo , vel putealibus aquis,vel vndis. Ouid.in Ibin.
Præcipitare in puteum.

Empoçada

Empoçada cousa. Puteo mersus, vel in puteo. Abiectus, vel demissus in puteum.

Empola de agoa, ou de sabão, & cousa semelhante. Bulla, æ, Ouid. 10. Metam. Varr. in Præfat. lib. de Agricult.

Empola no corpo. Pusula, ę, pen. c. vel Pustula, æ, p. c. Plin. lib. 26. cap. 8. Martial. lib. 14. 166. Tuber, tuberis, pen. corr. g. n. Terent. Adelph. 2. 2. Alij contēdunt esse adiectiuū. ex loco Terentij citato.

Papula, æ, pen. c. Virg. 3. Georg. Plin. lib. 14. cap. 17.

Empolada cousa, i. de muytas empolas. Pustulosus, a, um, pen. prod. adiectiuum. Celsus lib. 5. cap. 26.

Pustulatus, p. p. adiect. apud Thesaur.

Emportāte cousa, aliàs importante Vsaremos destes dous verbos nas terceyras pessoas, & no infinitiuo. Interest, Refert.

Vtriusq; nostrum magni interest, priùs vt te conueniam, quàm discedas, Cic. Appio. lib. 3. epist. 5.

Interest salutis. Cic pro Muræna.

Cuius consilijs, magni referebat te interesse, Cic. Seruilio lib. 13. epist. 69.

Iunguntur hæc duo verba cum accusatiuis, mea, tua, sua, nostra, vestra, cuia, quos Grãmatici vocant ablatiuos, sed falluntur.

Tua, & mea maximè interest te valere, Cic. Tironi lib. 13. epist. 6. *A ti, & a mim importa teres saude, ou he cousa importante a ambos.*

Tamèn, vt vidi interesse tua, &c. Cic. Appio lib. 3. epist. 10. *como, que te importaua.*

Nihil mea refert, Cicer. Pisonem. Mea est accusatiuus huius verbi refert.

Non adscripsi id, quod tua nihil referebat, Cic. Rufo lib. 5. epist. 20.

Hoc non mea interest, i. non est inter mea, *não me importa.*

He cousa muyto clara, & sem duuida serem os nomes sobreditos, mea, tua, &c. *accusatiuos plurales, como largamēte proua Cælio Calcagnino* in Epistolis, *& Iulio Cæsar Scaligero, & melhor, que todos, Francisco Sanchez Brocense na sua Minerua* lib. 3. cap. 5. pag. 130. & lib. 4. pag. 193. 6. Cicero Attico lib. 3. epistola 19. In Epirum me statui conferre, non quòd mea interesset loci natura.

Emportante cousa, alias proueytosa. Vtilis, & e, p. c. Vide suo loco.

Emposta, aliàs ajuda. Adiumentum, i. Auxilium, ij.

Emposta dar. Adiumento esse alicui, Cicero 7. Verr.

Adiumentum afferre alicui, Cic. 1. Offic.

Emprasto. Cataplasma, cataplasmatis, p. c. n. g. Plin. lib. 20. c. 17.

Malagma, malagmatis, pen. corr. g. n. Plin. lib. 22. cap. 24. Splenium, ij. Plin. lib. 29. cap. 6.

Fomentum, i, Colum. lib. 6. cap. 30.

Emplastrum, i. Plin. lib. 21. c. 4. Celsus lib. 5. cap. 17.

Pittacium, ij. Celsus lib. 3. c. 10.

Emprastar. Fomenta adhibere, Columel. lib. 6. cap. 30.

Cataplasma imponere, Plin. lib. 20. c. 17.

Emprazar, aliàs aforar bēs de raiz. In emphyteusim dare. Apud Iurecōsultos passim.

Emprazar, i. tomar por aforamento, & aceytar prazo. Accipere, vel suscipere in emphyteusim. Vide titulum de Iure emphyteutico Cod.

Empregar mercadoria. Mercaturam facere, Cic. Verr. 7. Vel Mercaturam exercere.

Mercor, aris, mercatus sum.

Emprego. Mercatura, æ, pen. prod. Cicero 1. Offic.

Fazer bom emprego. Benè emere, Cic. Att. lib. 1. epist. 8.

Paruo pretio emere, vel mercari.

Fazer roym emprego. Malè emere, Cic. Att. lib. 2. epist. 4.

Magno emere, Cic. 5. Verr. Ouid. 2. de Arte. Carè emere, Horat. 2. epist. 1.

Empregar bem, i. fazer bem a pessoas agradecidas. Locare beneficium apud gratos, Liu. lib. 7. ab Vrbe.

Benè locare beneficium in aliquem.

Empregar mal, i fazer bem a pessoas ingratas. Malè locare beneficium in aliquem, Cic. lib. 1. Offic.

Empreytada tomar, ou tomar de empreytada. Redimo, redimis, p. c. Cic. 3. Verr.

Conduco, is, pen. prod. Vlpian. in l. Plenum D. De Vsu, & habitation.

O que toma obra de empreytada. Redemptor, redemptoris, Cic. 2. de Diuinat. & ad Quint. Frat. lib. 2. epist. 8.

Emprenhar, i. fazer prenhe. Grauido, as, pen cor. Cic.

Cic.2.de Natur.Deor.

Emprenhar a molher, alias conceber. Concipio, cõcipis, p.c. Vt, concipere ex aliquo, Cic. pro Cluent. Plin. lib.10.c.33.

Emprensar. Premo, is, pressi, pressum. Cõprimo, is, pen.corr.

Empresa. Prçda, æ.

Fazer empresa. Prædam facere, Cicer. 5. Verr. Prædam agere. Liu. lib.1. ab Vrbe.

Emprestar dinheyro, Pão, Vinho, Azeyte, & cousas semelhantes. Dare mutuas pecunias.

Dare frumentum mutuum, Cicer. 2. de lege Agrar.

Argentum mutuum dare, Plaut. Pseud. 3.

Credere pecuniam, vel argentũ alicui, Liu. 7. bell. Pun. Plaut. Rudent. 14. Cic. pro Rabir. Posthum.

Fœnero, as, p.c. idem significat. Vt, Sol lumen suũ ceteris sideribus fęnerat, Plinius lib.2.cap.6.

Tomar emprestado. Mutuor, mutuaris, p.prod. mutuatus sum.

A viris virtus nomen est mutuata, Cicero Tuscul.2.

Mutuari pecuniam alicui in sumptũ, Cic. ad Attic. lib.8.

Mutuari laudem aliundè, Cic.2. Offic.

Mutuas pecunias sumere, Cic.3. Ver. Plaut. Asin.5.

Mutuo, as, *por ẽprestar, he de* Cæcilio. *E por tomar emprestado de* Val. Max. *mas não he de Cic.*

Emprestimo de dinheyro, Pão, Vinho, Azeyte, & de cousas semelhantes. Mutuatio, onis, Cic. pro Flacc. Quùm Roma clàm esset profectus, multosq; minutis mutuationibus fraudauisset, in Asiam venit.

Idem, i. Tusc. Ego verò illi maximam gratiam habeo, quòd mea pœna mulctauerit, quã sine mutuatione, & sine versura possem dissoluere, *sem pedir emprestado, & sem trapaças.*

Emprestada cousa. Mutuus, a, um, adiectiuum. Vt, mutua pecunia, Mutuũ argenrum. Mutuum frumentum, apud Ciceron. & Plaut.

Emprestador de dinheyro. Creditor, p.c. creditoris, Cic.3. Ver. Horat. 2. Serm. Saty.3.

Emprestar vestidos, liuros, vasos, caualo, espada, ferramenta, & cousas semelhantes. Commodo, as, p.c. Vt, commodare equum alicui.

Aduirto, que Cicero na oração pro Cœlio, *diz,* commodare aurum alicui, *Auemos de entender, que era hum pedaço de ouro, ou dinheyro jũto,* ad ostentationem, vel dicis causa, vt in l.4. D. Commodati.

Emprestada cousa nesta forma. Cõmodatus, a, ũ, p.p. Particip.

Emprestador de cauallo, vestidos, & de cousas semelhantes. Commodator, pen.p. commodatoris, Vlpian. in l. Eum qui, §. Si filius familias, D. de Furtis.

Empulgueyra das béstas, ou dos arcos. Crena, æ, Hermoleus in Plin. lib.11.c.37. Vide Thesaur.

Impunhadura de espada Capulus, i, p.c. Cicer. de Fato. Virg.2. Æneid.

Empuxar. Trudo, is, trusi, trusum. Detrudo, is, Obtrudo, is, Cic.1. Tusc. de Arusp. respons. Liu. lib.2. Cic. pro Cecin. Plaut. Menæh.12. Explodo, is, secundùm Vallam.

Encabeçar, i. meter na cabeça algũa cousa a alguem. Persuadere aliquid alicui, Cic.1. de Inuent. Inculcare aliquid alicui, Cic.5. Ver.

Encabeçar botas. Ocreas reficere.

Encabrestar. Capistro, as. Plin. lib.18.cap.19.

Capistro constringere, Colum. lib.4.c.20.

Capistrum adhibere, vel inijcere iumẽtis.

Encabrestada cousa. Capistratus, a, um, p.prod. Particip. Ouid. epist.2.

Encadear, i. atar com cadeas. Inijcere catenas alicui, Cic.7. Verr.

Catenis constringere. Cic. pro Sextio.

Nectere catenas alicui, Hor.1. Car. Ode 29.

Vincire aliquem catenis, Ouid.15. Met.

Indere catenas captiuis, Plaut. Capt.4.

Catena religare, Ouid. Epist.10.

Compescere aliquem catena Hor.1. epist.2.

Cateno, as, p.p. Cælius, Cic. lib.8.15.

Encadeada cousa, i. atada com cadeas. Catenis constrictus, Cic. pro Sextio.

Catenatus, a, ũ, Particip. Col. in Præfat. li.1.

Catenis vinctus, vel religatus.

Encadear hũa cousa com outra. Necto, is, nexui, vel, nexi, nexum. Connecto, is.

Innecto, is. Vt, Nectere aliud ex alio, Cic.3. de Finib.

Et paribus palmas amborum innexuit armis. Virg. lib.5. Æneid.

Encadeada cousa assi. Nexus, a, um. Participiũ, Cic.3. Tusc. Omnes enim inter se nexæ, & iugatæ sunt.

Causa causæ nexa rem ex se gignit, Cicer.1. de

de Diuinat.

Encadeamento nesta forma. Nexus,us,Plin.lib.8. cap.11.

Encado pera vides. Adminiculum,i,p.c. Cic.2.de Natur.Deor. Pedamentũ,i. Pli.lib.17.c.30. Pedamen,p.p.pedaminis,g n.Colum.lib.4. cap.30.

Statumen.pen.prod.statuminis, Col.lib.4. cap.16.

Encadernar liuros. Compingere libros, vel conglutinare.

Encadernação de liuros. Compactio,onis, Cicer. lib.5.de Fin.

Encadernador. Glutinator,p.p.glutinatoris, Cic. Attic.lib.4.epist.73.

Encayxar,ou encastoar. Illigo,as,pen.corr.

Includo,is,pen.p. Cic.6. Verr. Tum illa ex patellis,& thuribulis quę vellerat,ità scitè in aureis poculis illigabat, ità aptè scyphis aureis includebat,vt ad illam rem nata esse diceres.

Encalhar a náo. Hęreo,es,hæsi,absq; supino.Vt, nauis hęret in arena.

Encalmar,i.auer calma. Æstuo,as, Cic.2.Tuscul. Virg.4.Georg.

Æstuo per similitudinem significat angi,& perturbari,Cic.de Arusp.respon.Exanguis, atq; æstuans se è curia proripuit,&c.

Dicimus etiàm,Æstuare inuidia;i.flagrare. Sallust.

Æstuare dubitatione,Cic.4.Verr.

Cousa encalmadiça,i.chea de calma. Æstuosus, a, um,p.p.adiect.

Æstuosa, & puluerulenta via iter cõficere, Cic. Attico lib.5.

Calabria æstuosa,Horat.1.Carm.31.

Encaminhar, ao que errou o caminho. Monstrare viam erranti, Cic.3.Offic.

Encaminhar guiando. Duco,is,duxi,ductum. Terent.And.4.6.Duc ad eam, quandò hùc veni,vt videam.

Cicer.1.Tuscul. Qui maximas copias duxit ad Troiam.

Idem 2. Tuscul. Ità me ad credendum tua ducit oratio.

Encampar. Obtrudo,is,p.p,obtrusi,obtrusum. Significat inuito,& renuẽti dare, & offerre, Terent. Andr.1.5.& Hecyræ 3.1. Tamèn nunquàm ausus sum recusare eam, quam mihi obtrudit pater.

Encantar. Incanto,as. Plin.lib.28.c.2.

Encantamento. Cantio,onis,Cicer.de Clar.Orat. Incantamentum,i,Plin.lib.28.c.2.

Carmen,carminis,p.c.g.n. Virg.eclog.8.& lib.4.Æneid.

Incantatio,onis,apud Thesaurum.

Encantada cousa. Incantatus,a,um,p.p.Partic. Horat.1.Serm. Saty.8.

Incantamentis affectus.

Encantador. Magus,i,g m.Cic.1.de Natur.Deor. Ouid.lib.7.Metam.

Encarar, i. fitar os olhos. Conijcere oculos in aliquem,Cic.pro Cluent.

Figere oculos in re aliqua,Ouid.4. Metam.

Encarar a bésta. Dirigere arcum,Pers.Saty.3.

Encarar na barreyra. Dirigere arcum in scopum.

Encarcerar. Includere in carcerem Cic.7.Verr. vel in carcere,Cic.Attic.lib.2.epist.16.

Conijcere in vincula. Cicer.7.Verr. & pro Deiotaro.

Mittere in carcerem,Cic.4.in Catilin.

Condere in custodiam,vel in carcerem, vel carcere, Liu.lib.1.bel.Mac.& li.6.bel.Pun.

Encarcerada cousa. In vincula coniectus.

In carcerem inclusus,vel in carcere.

Encarecer. Amplifico,as, p.corr.Exaggero,as, pen.corr.

Amplitudinem, & gloriam alicuius amplificare,Cic. Antequàm iret in exilium.

Dignitatem amplificare,Cic. Brut.lib.11.5

Verbis beneficium aliquod exaggerare,Cic. pro Plancio.

Encarecida cousa. Exaggeratus,a,um,pen.prod. Particip. Cic.in Paradox. & de Clar. Orat.

Amplificatus,a,um,p.p. Particip.Cicer.pro Domo sua,& lib.3.de Legib.

Encarecer o pão. Ingrauescit annona, Cicer.pro Domo.

Crescit annona, Cæs.lib.1.bell.Ciuilis.

Annona est anni alimonia: nec frumenti solùm,sed etiàm aliarum rerum. Vt,lactis annona apud Columellam lib.9.

Cic.2.de Diuinat At si Epicuri de voluptate liber corrosus esset, putarem annonam in macello cariorem fore.

Encarecimento de palauras. Amplificatio,onis. Exaggeratio,onis,omnia apud Cicer.

Encarnada cor. Color roseus,Plin.lib.14.c.1.

Encarregar, ou encõmendar algũa cousa a outrem. Demãdare alicui curam alicuius rei.Liu.8.

ab

ab Vrbe,
Vel,demandare aliquid curæ alicuius,Liuius 5.ab Vrbe.
Committere , & commendare aliquid alicui,Cic.Philip.11.
Iniungere munus alicui,Liu.3.ab Vrbe.

Encartar . Proſcribo,is, Cicero pro Domo,& pro Roſc.Amerin.

Encartada couſa.Proſcriptus,a,um, Participiū, Cic. 3.Verr.

Encaſquetar,i.meter na cabeça, ou perſuadir.
Perſuadeo,es,perſuaſi,perſuaſum.
Inculco,as,aui,atum.
Auditori aliquid perſuadere, Cic.1.de Inu.
Hoc velim tibi penitùs perſuadeas, Cicero Attico lib.14.
Aliquid alicui inculcare, Cic.5.Ver.
Inculcare verba Græca, Cic.1.Offic.

Encaſtoar.Vide *Encayxar* ſuprà.

Encodeadura.Incruſtatio,onis.Budæus.

Encōdoar,i.fazerſe cōdo. Conglacio,as.Concreſco,cis.Vide *Regelar*.

Encolherſe. Cōtrahere animum,vel demittere, Cic.ad Quint. Fr.lib.1.epiſt.1.
Quapropter hoc te primum rogo,ne contrahas , aut demittas animum.
Colligere ſe,Virg.2.Georg.Nec tanto Squameus in ſpiram tractu ſe colligit anguis. Idem Virg.12.Æneid.

Encolbida couſa.Contractus,a,um, Particip.ſiue nomen ex participio.Cic.in Paradox.& de Amic.Hor.2.Serm.Virg.4.Georg.
Demiſſus,a,um, Particip. ſiue nomen ex participio,Cicero pro Fonteio , & Lentulo lib.1.epiſt.9.

Encolbimento.Contractio,onis. Vt,contractio frontis,Cic pro Sextio.
Contractio ſuperciliorum,Cic.1.Offic.
Demiſſio,onis,Cic.3.Tuſc.

Encolbidamente.Demiſſè.Humilitèr,p.corr.aduerb.Cic.5.Tuſc.& alibi ſæpè.

Encōmendar alguem a outrem . Commendo,as.
Vt commendare alteri liberos ſuos teſtamento, Cic. 3.de Fin.
Commendo tibi eius omnia negotia, liberos,procuratores,Cic.Lent.lib.1.epiſt.3.
Intimè commendare aliquem,Cic.Quint. Frat.lib.2.
Oratorem meum Sabino tuo commēdaui, Cic.Trebonio lib.15. epiſt.20.

Encōmendar alguem de melhor tinta , ou de ſobre māo. Commendare aliquem alicui de meliore nota.Curius ad Cic lib.7.epiſt.29.

*Encōmēdas dar,i.beijar as māos, ou dar beija māos em nome de outrem.*Saluto,as,p.p.Vel ſalutē dicere alicui,Cic.multis in locis.
Cic.Att.Domus te tota noſtra ſalutat.
Cic.Att.lib.6. A me ſalutem dic Ciceroni. ideſt,meis verbis,ſiue meo nomine.
Nuntiare ſalutem , Cic.Att.lib.4.epiſt.79.
Ouid.li.1. Triſt.eleg.1.Vade liber,verbiſq; meis loca grata ſaluta.

Mandar encōmendas, i.mandar beijar as māos.
Mittere ſalutem alicui,Cic.Att.lib.16.333.

Mandar encōmendas a quem lhas mandou, i. mandar beijar as māos,a quem lhas mandou beijar.
Referre ſalutem alicui, Cic. Attico lib.16. epiſtol.333.

Encontrar com alguem.Obuiam fieri alicui, Cic. pro Milone.
Offendere aliquem, Terent. Eunuc.5.
Si in hac platea te offendero,&c.
Incurrere in aliquem,vel incidere,Cic.pro Plancio,& Att.lib.2. epiſt.27.

Sair ao encontro a alguem . Ire obuiam alicui. Cic.pro Muræna.
Properare obuiam alicui , Cicer.Terentiæ lib.14.epiſt.5.
Procedere obuiam,Cic.4.Verr.
Prodire obuiam,Cic.pro Muræna.
Ire obuiam cupiditatibus, Cic.3.Ver.
Occurerre alicui,Cic.ad Brutum lib.6.
Scripſi ad eum, vt mihi Heracleam occurreret.
Occurrere obuiam,Liu.4.ab Vrbe.

Encontrarſe nos p areceres Diſſentio,tis. Diſſideo,diſſides,p.c. Diſcordo,as. Diſcrepo,as, p.c.omnia apud Cic. paſſim.
Vide *Diſcrepar, & Diſcordar.*

Encontro.Concurſus,Cic.4.Acad.
Concurſio,onis,Cic.lib.1.de Fin.

Encontrarſe os inimigos. Congredior,congrederis,p.c.Confligo,is,p.p.
Congredi cum aliquo,Cic.pro Muræna.
Congredi cum hoſtibus,Plaut.Pſeud.8.
Congredi contra aliquem,Cic.pro Ligar.
Confligere manu cum hoſte,Cic.1.Offic.
Confligere armis,Cic.in Piſon.

Encontro neſta forma,aliàs refrèga. Cōflictus,us. Congreſſus,us.

Con-

Conflictus corporum, Cic.pro Cecinna.
Conflictus nubium, Cic.2.de Diuinat.
Lapidum conflictu, ac tritu elici ignem videmus, Cic.2.de Natur.Deor.
Multi in eo congressu perierunt. Sallust.
Congressio, onis, Cic.2.Philip.

Encorada agoa. Aqua reses, Var.lib.3.de Re rust. cap.17.
Reses, residis, p.c. adiectiuum. Vt reses animus i, piger, Virg.lib.1.Æneid.
Viros resides in arma mouere, Virgil. 6. Æneid. idest pigros.

Encorrer. Incurro, is, Incido, is, pen.corr. Vt.
Incurrere in crimen, Cic.pro Plancio.
Incurrere in morbos, in damna, in dedecora, Cic.lib.1.de Finib.
Incidere in manus hostis, Cic.pro Cecinna.
Melhor lingoagem he cair: asi como, Incurrere in crimen, *cair em algũ peccado.*
Incurrere in morbum, *cair em doença.*
Incidere in manus hostis, *cair nas mãos do inimigo &c.*

Encorrilhar. Includo, is, p.p.

Encorrilhada cousa. Inclusus, a, um, pen. prod. Participium.

Encorporar, i. fazer corpo. Corporor, p.c. corporaris, Plin.lib.7.c.15.

Cousa, que tem corpo. Corporatus, a, um, p.prod. Particip. Cic.de Vniuersit.

Encorpada cousa, i. de corpo carnudo. Corpulẽtus, a, um, adiect. Plaut. Epid.2.

Encorpadura asi. Corpulentia, æ, Plin. lib.11. cap.53.

Encorporar hũa cousa com outra. Incorporo, incorporas, p.c. Solin.c.35.

Encospas. Ocrearum formæ.

Encostar, ou chegar hũa cousa a outra. Applico, as, pen.corr. aui, atum, vel applicui, applicitũ, pen.corr.
Admoueo, admoues, pen corr. admoui, admotum, p.p. Vt,
Applicare nauim ad ripam, Cic.2.Philip.
Applicare scalas muris, vel ad muros, Liu. lib.6.bell.Pun.
Applicare naues ad terram. Cæsar.3. bell. Ciuil.
Vel terræ, Cæsar 8.bell.Pun.
Admouere scalas, Liu.4.ab Vrbe.
Fasciculum ad nares admouere, Cicero 3. Tuscul.

Encostarse a algũa cousa. Applicare se ad aliquam rem.
Cæsar lib.6.bell.Gall. His sunt arbores pro cubilibus: ad eas se applicant, atq; ità paulũ modo reclinatæ, quietem capiunt.

Encostarse sobre algũa cousa. Incũbo, is, incubui, incubitum, pen.corr.
Innitor, p.p. inniteris, p.c.
Incumbere in gladium, Cic.2.de Inuent.
Incumbere gladio, in datiuo. Auctor ad Herennium.
Inniti hastæ. Stat.12. Thebaid.
Inniti hasta. Liu.4.ab Vrbe.
Inniti in humeris, Cic.de Arusp.Respons.
Inniti in aliquem. Plin.lib.7.c.5.

Encostada cousa. Applicatus, a, um, p.prod. vel, Applicitus, a, um, p.c. Particip.
Reclinatus, reclinata, reclinatum, p.p.
Acclinatus, a, um, p.p. Nomen ex particip.
Acclinis, & hoc accline, p.p. adiect.
Cæsar lib.6.bel.Gall. His sunt arbores pro cubilibus: ad eas se applicant, atq; paulùm modo reclinatæ, quietem capiunt.
Acclinis arbori, vel trunco. Virg.10.Æn. Corpusq; leuabat
Arboris acclinis trunco. sic legit Doctissimus Turnebus, quũ alij legant accliuis, sed falluntur.
Ouid.10. Metam. Appellatq; tori sociam, acclinataq; colla
Mollibus in plumis tanquàm sensura reponit.

Encouar, i. meter em coua. Mittere, vel conijcere in speluncam, vel in antrum.

Encourar a ferida. Obducere cicatricem.

Ferida encourada. Obducta cicatrix, Cicero 3.de Legib.

Encrauar, aliàs pregar pregos, ou cousa semelhante. Figo, is, fixi, fixum. Affigo, is, affixi, affixum.
Figere legem, Cic. Attic.lib 14.308.
Figere in poste, Cic.Att.lib.3.epist.55.
Figere mentem in re aliqua, Cic. Curioni lib.2.epist.5.
Figere beneficium trabali clauo. Adag. Cic. 7.Verr. *Obrigar muyto.*
Affigere terræ, vel ad terrã: cruci, vel ad crucem, apud Ciceronem, & Liu.

Encrauada cousa. Fixus, a, um, Participium. Vt,
Arma parietibus fixa, Cic.1.de Diuin.
Conuellere aliquid fixum, Cic.pro Cluent.

Stabile,

Stabile,& fixum bonum,Cic.4.Academ.
Encrespar.Crispo,as,Plin.lib.28,cap.8.
Encrespada cousa. Crispatus,a,um,p.p.Partic. Claud. lib.2.de Raptu Proserpinæ.
Encruar a algũa cousa.Crudum facere.
Encruarse.Crudesco,is. Vt,crudescit morbus,i. Validior fit. Virg.3.Georg.
Encruamento do stomago. Cruditas,p.c. cruditatis. Vt,Cruditas causa est morbi, Cicer.de Fato.Vide eundem de Senect.
Encruzilhada.Compitum,i,pen.corr. Cic.1.de Leg.Agrar.
Quadriuiũ,ij Iuuenal.Saty.1.
Triuium,ij,Cic.pro Muræna.
Cousa de encruzilhada. Compitalitius, a, ium. adiectiuum. Vt,Ludi compitalitij, Cicer. in Pisonem.
Compitalitius dies, Cic.Attic.lib 7.
Compitalitię ambulationes, Cic.Att. lib.2.
Triuialis,& hoc triuiale,*quer dizer cousa cõmum,& vulgar*, Vt triuialis lingua.
Triuialis scientia, Verba triuialia,idest inculta, & parùm elegantia,quibus in triuijs vtebantur. Suet.de Clar. Rhetoribus.Iuue. Saty.7.Quintilian.lib.1.c.4.
Encruzar a cara. Faciem vulnere deformare.
Infligere vulnus in facie,
Encubar vinho. Condere vinum in cupam, vel in cupa.In dolium, vel in dolio.
Encuberta cousa,ou escondida.Occultus,a,um.
Occultatus,a,um,p.p.Particip. vel nomina ex particip.
Abditus,a,um, Nomen ex participio.
Absconditus,a,um, pen.p. Particip.
Celatus,a,um,pen,p.Particip. omnia apud Ciceronem.
Tectus,a,um,Particip.& nomẽ ex particip. Vt,tectior cupiditas, Cic.pro Rosc.Amer.
Encubrir,ou esconder. Abscondo, is, abscondi, absconditum,p.c.Celo,as,aui,atum.
Occulo,is,occului,occultum.
Occulto,as, aui,atũ. Abdo,is,abdidi, abditum,p.c.Tego,is,texi,tectum.
Abscondere in terrã,Colum.de Arbor.c.7.
Celare aliquem rem aliquam,vel de re aliqua,Cic.Cæl.lib.2.epist.15.& pro Deiotaro.
Celare se tenebris, Virg.9.Æneid.
Occulere vmbris,Cic.2.Tuscul.
Abdere se domum,Cic.in Pison,
Abdere se in aliquem locum,Cicer. Curio. lib.7.epist.29 vel,sub terram, Cic.2.Tusc.
Abdere cultrum sub veste.Liu.1.ab Vrbe.
Tegere se latibulis.Cic. pro Rab.Posthum.
Tegere,ac velare cupiditatem suam, Cicer. in Pisonem.
Encubertamente. Occultè. Clàm,aduerb. Cicero Verr.6.
Occultatè,p.p.aduerb.Cic.pro Deiot.
Encubridor. Occultator,p.p.occultatoris, Cic. pro Milone.
Enculcar.Dare notitiam alicui,Ouid.3.de Pon. eleg. 1.
Præbere notitiam.Lucret.lib.5.
Enculca.Notitia,æ, Terent. Heaut.1.1. Cicero pro Cælio,& de Senectut.*he o mesmo,que noticia*.
Encumiar.Vide Cume.
Encurtar.Curto,as.Horat.2.Serm.Saty.2.
Curta cousa. Curtus, a, um, adiectiuum. Vt, Curta sententia,Cic.4.de Finib.
Curta supellex, Pers.Saty.4.
Encuruar.Curuo,as. Incuruo,as. Vt, Manu arcum curuare,Stat.1.Achil.
Curuare in terram,Plin.lib.1..cap.5.
Arcus incuruant validis viribus. Virg.5. Æneid.
Encuruada cousa. Curuus,a,um.Incuruus,a,um, Particip.Inflexus,a,um.
Curuatus,a,um,p.p. Particip.
Incuruatus,a,um,p.p.adiect.
Arator curuus.Virg.eclog.3.
Aratrum curuum.Virg.1.Georg.
Secures curuæ. Virg.7.Æneid.
Corpuscula curuata, & quasi adunca,Cic.1. de Natur. Deor.
Arbor curuata pondere serpentis, Ouid.3. Metam.
Incuruum, & leuitèr à summo inflexũ bacillum,Cic.1.de Diuinat.
Incuruatum bacillum, Cic.2.de Finib.
Encuruadura.Curuatio,onis.Curuatura,æ, p.p. Curuamen,pen.prod.curuaminis, pen. cor. g.n. Vt, Curuatio vitis, Columel. lib. 4. cap.12.
Curuatura rotæ,Ouid.2.Metam.
Aquarum curuamen.Ouid.11.Metam.
Encerar com cera. Incero,as,pen.prod. Iuuenal Saty.10. Genua incerare Deorum.
Cera tegere,vel cera illinere.
Encerada cousa com cera.Inceratus,a,um,pen.p. Particip.

Particip. Cornelius Celsus lib.8.c.8.
Cera illitus, vel cera tectus.
Encerrar. Claudo, is, clausi, clausum.
Encerramento. Claustrum, i. Vt claustrum loci, Cic.7.Verr.
Sub signo, claustrisq; Reipub. positum vectigal, Cic de leg. Agrar. contra Rullum.
Encetar, ou encertar algũa cousa. Rem integram delibare. Vel rem integram partiri.
Encetada cousa, aliàs encertada. Delibatus, a, um, pen. prod.
Encher. Impleo, es, impleui, impletum, p.p.
Compleo, es. Repleo, es. Expleo, es, omnia apud Cicer.
Cousa chea. Completus, a, um, p.p.
Repletus, a, um. p.p.
Expletus, a, um, p.p. Particip. apud Cicer. passim.
Enchente de maré. Æstus maris, Virg.1. Æneid.
Furit æstus arenis.
Plaut. Asin. Quò magis te in altũ capessis, æstus te in portum refert.
Encher a maré. Æstus maris crescit.
Vazar a maré. Æstus maris recedit. Vel decedit, Plin.lib.2.c.97.& 98. His addit Aristoteles, nullum animal nisi æstu recedente expirare.
Em cima, i. a cima. Suprà. Præpositio accusatiui.
Cicero in Somnio. Supra lunam sunt omnia ęterna.
Aliquandò sine casu, Cicer. Trebatio. lib.6. epistol.10.
Illa polliceor, quæ suprà scripsi.
Ençumagrar. Corium nautea condire.
Endemoninhada cousa. Energumenus, a, um, p.c. Cælius lib.2.c.13. apud Thes.
Dæmoniacus, a, um, p.c. Firmicus li.3. c.6.
Arreptitius, a, ium, apud Thes.
Endereytar a cousa torta. Rem tortuosã aptare.
Endereçar, aliàs encaminhar. Dirigo, is, p.c.
Refero, pen.c. refers. Reuoco, as, p.c.
Cic. de Amic. Ab his, qui pecudum ritu ad voluptatem omnia referunt, longè dissentimus.
Cic.1. de Diuin. Aduersitatem sæpissimè dirigit coniectura.
Dirigere omnia voluptate, Cic. 2. de Finib.
Vel ad voluptatem. Ibidèm,
Omnia ad potentiam suam reuocare, Cic. de Amicit.

Endiuidarse. Æs alienũ cõtrahere, vel facere.
Cic. ad Quint. Fr. lib.2. epist.1.
Æs alienum conflare. Sallust.
Facere nomina, Cic.3. Offic. & Gallo lib.7. epist.23.
Endiuidado. Ære alieno oppressus, Cicero pro Fonteio.
Obæratus, a, um, p.p. adiect.
Liuius 6. bell. Punic. Cæsar lib.1. Commentariorum.
Estar endiuidado. Habere æs alienum, Cicero Sextio lib.5. epist.6.
In ære alieno esse, Cic.6. Ver.
Laborare ex ære alieno, Cæsar. lib.3. bell. Ciuilis.
Endoudecer Insanio, is, Ter. Adelph.2.1.
Cic. Att. lib.7. epist.129.
Furo, is, Cic.1. Offic. & in Pison.
Desipio, is, p.c. Cic.1. de Nat. Deor.
Endro erua. Anethum, i, p.p. Plin. lib. 20.c.18.
Endurecer. Rigeo, es, rigui. Rigesco, is. Obrigeo, es. Indureo, es, indurui. Induresco, is, indurui. Obdureo, es. Obduresco, cis. Duresco, cis.
Rigere frigore, Cic.1. Tusc. Vel gelu, Liu. lib.1. bell. Pun.
Lacrymę rigescunt sole, Ouid.2. Metam.
Obrigere niue, vel pruina, Cic.1. de Natur. Deorum.
Indurescere vsu. Ouid.5. Trist. eleg.2.
Antequàm fictilia indurescant, Colum. lib. 12. cap.15.
Itàq; & Aquilonibus, reliquisq; frigoribus adiectis durescit humor, Cicero 2. de Natur. Deor.
Obduruit animus ad dolorem nouum, Cic. Cælio lib.2. epist.15.
Endurecida cousa. Durus, a, um, adiect.
Induratus, a, um, p.p. adiect.
Rigidus, a, um, p.p. adiect.
Homo durus. Cic. pro Cęlio.
Durus pater, Ouid.9. Metam.
Indurata glacies. Liu.2. bel. Pun.
Robora indurata flammis, Stat.4. Thebaid.
Æsculus rigida, Horat.3. Carm. Ode 10.
Rostrum rigidum, Ouid.5. Metam.
Enfadar a outrem, aliàs molestar. Afficere aliquẽ molestia, Cic. de Clar. Orat. & Lentulo lib. 1. epist.9.
Afferre alicui molestiam, Cic. Attic. lib.1. epist.

epist.12. Vel,tædium,Liu.4.bel.Maced.
Obtundo,is,Obtudi,p.c.Obtusum,pen.p.
Terent.Adelph.1.2. Ausculta, ne me obtundas de hac re sæpiùs.
Cic.Att.lib.8. Ego, si somnum capere possem, tam longis epistolis te non obtunderem.
Enfadamento. Molestia,æ.Tædium,ij. Fastidiũ, fastidij,apud Cic.
Enfadada cousa,i.molestada. Molestia affectus.
Fastidiosus,a,um,p.p.adiect. Vt,
Fastidiosus litterarum latinarum, Cicer.de Clar.Orat.
Enfadonha cousa. Molestus,a,um,p.p.adiectiuũ, Cic.de Senect. & de Amic.
Importunus,a,um,p.p.adiect.
Grauis,& hoc graue,adiect.
Vt,senex importunus,Ter.Heaut.1.2.
Tempus importunum,Cic.2.de Orat.
Grauis paupertas,Ter.Adelph.3.4.
Grauis senectus,Cic.de Senect.
Enfardelar,ou entrouxar,ou fazer fardos. Colligere,vel componere sarcinas, Iuuen.Sat 6.
Enfarelar,ou enfarinhar. Furfuribus,vel farina conspergere.
Enfastiar a outrem,aliàs fazer lhe fastio. Afferre fastidium alicui,Cic.pro Murena.
Mouere fastidium Hor.2. Serm.Sat.4.
Enfastiar,i. ter fastio. Fastidio affici.In fastidio esse,Plin.lib.12.c.19.
Enfastiada cousa,i.que tem fastio. Fastidiosus,a, um,p.p.adiect. Vt, fastidiosus litterarum latinarum,Cic.de Clar.Orat.
Enfeytar. Orno,as.Exorno,as. Como, is,cõpsi, comptum.Compono,is,pen. prod. Terent. Heaut.2.2. Dum moliuntur, dum comũtur,annus est.
Enfeytada cousa. Comptus,a,um,Partic.
Ornatus,a,um,p.prod.Particip.siue nomen ex particip.
Virg.10.Æneid. Sanguine turpãtem cõptos de more capillos.
Virg.eclog.6. Apio crines ornatus amaro.
Enfeytiçar. Philtris aliquem irretire.
Enfeytiçado. Philtris irretitus,vel amatorio poculo captus.
Enfeyxar. Suffarcino,as,p.c.
Enfeyxada cousa,aliàs carregada. Suffarcinatus,a, um,p.p. Ter.Andr.4.5.
Enfermar,aliàs estar doente. Ægroto,as,p.p.Cic. pro Cluentio.
Morbo laborare, Cic.1.de Fin.
In morbo esse,Cic.4.Tusc.
Incidere in morbum,Cic.pro Cluent.
Affici morbo, Cic.pro Cluentio.
Enferma cousa,i.doente. Ægrotus,a,um,p.prod. adiect.Cic.1.Ver.
Affectus morbo, Lucret.lib.1.
Æger,ęgra,ægrum,adiectiuum, Cicer.2.de Natur.Deor.
Ne ægri quidẽm omnes conualescunt.
Æger etiàm ad morbum animi refertur.
Virg 1.Æneid. Cuiusq; ingentibus æger.
Idem 4.Æneid. Ægram nulli quondàm flexere mariti. Æger amore, pro ex amore, vel ob amorem.
Liu.10.bell.Pun. Stimulabat ægrum amore vxor,socerq;.
Enfermidade. Morbus,i,Cic.multis in locis.
Ægrotatio,onis,Cic.4.Tusc.
Infirma valetudo,Cicer.pro Cluentio,& 2. de Legib.
Ægritudo sempèr ad animum refertur, vt apertè docet Cic.3.& 4.Tusc.
Enfermaría. Valetudinarium,ij, Colum.lib.11. cap.1. & lib.12. c.37.
Fortassè deest cubiculum, cum valetudinarius sit adiectiuum.
Enferma cousa,i. sojeyta a enfermidade, ou que he muytas vezes doente. Valetudinarius,a,um, adiect.Celsus in Præfat.lib.3.Martianus in l.Officium.D.De Re Milit.
Morbosus,a,um,p.p.adiect.Cic.4.Tusc.
Enfermeyro,que tem a cargo os enfermos. Valetudinarius minister.
Enferrujarse. Cõtrahere rubiginem.Rubigino, as,p.c.Apuleius lib.3.
Enferrujada cousa,aliàs ferrugenta. Rubiginosus, a,um,p.p.adiect.
Rubigine obductus.
Rubiginosa strigilis,Plaut.Sticho 4.
Rubiginosi dentes,Mart.lib.5.
Enfiar agulha. Traijcere filum in acu, Celsus lib.7.c.16.
Immittere lina per acum,Cels.lib.7.c.17.
Enfiarse,i.perturbarse. Animi motu perturbari, Cic.Att.lib.8.
Animo commoueri,Cic.6.Verr.
Animi motu concitari,Cic.2.de Orat.
Enfiuelar,i,meter fiuelas em algũa cousa, Fibulo, as,

as,p.c.Col.lib.1.c.6.
Inhibulo,as,p.c.Celsus lib.7.c.25.

Enforcar. Suspendo,is,suspendi, suspensum. Agere in crucem. Tollere in crucem. Suffigere aliquem cruci,omnia apud Cic. Affigere cruci, Curtius lib.9. Patibulo affigere,Sallust.lib.4. Suspendere in furcas,Vlpian.in l.sacrilegij. §.1.D.ad leg.Iul.peculatus. Afficere aliquem cruce,Cic.3.Verr. Dicimus,suspendere de arbore, Cicer.1.de Orat.In arbore,5.Ver. Arbori, Cicero pro Rabir.perduel.reo.

Enforcado. Patibulo affixus,vel suffixus.

Enformar,i.dar enformação.Docere aliquem aliquid,vel docere aliquem de aliqua re. Cic.Sulpicio lib.13.epist.77.Vbi sit,& quid fieri possit,Bollanus te docebit.

Enformarse.Inquiro,is,p.p. Vt,inquirere vitia, Cic.11.Philip. Inquirere in aliquem,Cic.2.Offic. Inquirere in competitores,Cic.pro Muræn.

Enformação.Inquisitio,onis, Cic.1. Offic. Imprimisq; hominis est propria veri inquisitio,atq; inuestigatio. Non placet mihi inquisitio candidati prænuntia repulsæ,Cic.pro Muræna,& 4.Verr.

Enformar,i.meter nas formas. Inducere ocreas, vel calceos formis.

Enfornar,i.meter no forno. Condere in furnum, Plaut.Casin.7.vel mittere in furnum.

Enfraquecer.Debilitor,p.c.debilitaris,Passiuū. Languesco,cis.Vt debilitari lacrymis, Cic. Terentiæ lib.14.epist.3. Debilitari molestia,Cic. Q. Fr.lib.1.1. Languescere corpore.Cic.4.de Fin. Languescere senectute,Cic.in Catone.

Enfraquecer a outrem. Debilito,as, p.c. Infirmo,as. Eneruo,as. Vt, Dolor patientiam debilitat,Cic.5.Tusc. Virtutem alicuius debilitare, Cic.5.Phil. Infirmare argumenta, & rationes alicuius, Cic.de Diuin. Infirmare argumentationes,Cic.In Partit. Infirmare fidem testis,Cic.pro Rosc.Com. Sed tamèn, vt vos videtis, non planè me eneruauit, non afflixit senectus, Cicero de Senectute.

Enfraquecida cousa,ou fraqua. Debilis,& hoc debile,p.c.adiect. Debilitatus,a,um,p.p. Particip. Infirmus,a,um,adiect. Imbecillis,& hoc imbecille. Imbecillus,a, um,adiect. Eneruatus,a,um,p.p.Particip. Imbellis,& hoc imbelle,adiect. Debilis senex,Cic.8.Phil. Vires debiles,Cic.pro Milone. Animo debilitatus,Cic.Brut.9.3. Debilitatum corpus,Cic.pro Sextio. Infirma,& nugatoria res ad probandū, Cic. pro Cecinna. Imbecillis medicina,Cic.Att.lib.10.205. Natura imbecilla ad rem aliquam, Cicero de Amicit. Imbelles,& timidi,Cic.1.Offic. Eneruati,& exangues homines, Cicero pro Sextio. Eneruus,a,um. Vel eneruis,& e,idem significant,Plin.in Paneg.Apuleius lib.1.Valer.Max.lib.6.c.4.

Enfraquecimento.Debilitas,p.c.debilitatis. Infirmitas,p.c.infirmitatis. Imbecillitas,p.c.imbecillitatis. Debilitatio,onis. Languor,oris. Vt, Debilitas,vel debilitatio animi, Cicero 1.de Finib.& in Pison. Infirmitas corporis, vel valetudinis, Cic.de Clar.Orat.& lib.1.Offic. Imbecillitas consilij,Cic.1.Offic. Imbecillitas ætatis,Cic.Bruto 10. Membra soluta languore, Ouid.11.Metam. Perpetuus corpora languor habet,Ouid.3. Trist.eleg.9.

Enfrear.Fræno,as.Infræno,as.Vt,Frenare animum,Cic.5.Ver. Frænare voluptates,Liu.10.bel.Pun. Frænare gentes superbas,Virg.1.Æneid. Infrænare equos,Liu.7.bell.Maced. Infrænare nauigia anchoris, Pli.lib.9.c.31.

Enfreada cousa.Frænatus,a,um,p.p. Vt, Equi frenati,Virg.5.Æneid. Os frænatum equi,Horat.1.epist.15. Infrenatus,a,um, Liu.lib.7.bell.Maced. Infrænatus, a, um. *Cousa, que não tem frêo*. Liu. lib.1. bel.Punic. Infrenati equites,i. quorum equi frenos non habent.

O mesmo significa. Infrænus,a,um, Colum. lib.10.

Enfunarse,aliàs aleuantarse com soberba. Superbio,

bio,is. Vel,insolentèr se efferre.Cicer.4. Tuscul.

Enfundir roupa. Pannos lixiuio madefacere.

Enfusa. Vrna,æ,Vrnula,æ,p.c. Diminut. Cic. in Vatinium,& in Paradox.

Enfusar fiado. Fila fusis inuoluere,vel deuoluere,Virg.4.Georg.

Enfuscar. Fusco,as.Infusco,as, Vt,diem fuscare,Ouid.1.Trist.eleg.10.

Fuscantur corpora campo.Ouid.1. de Art.

Infuscare vellera pullis maculis. Virgil.3. Georg.

Infuscari barbarie,Cic.de Clar. Orat.

Sanie infuscatur arena.Virg.3.Georg.

Engaço. Rastrum,i,Terent.Heaut.1.1.Virg.lib. 1.2.& 3.Georg.Pecten,pectinis,p.cor.g.m. Ouid.1.de Remedio Amoris.

Engaço pequeno. Rastellum,i, Diminut. Colum. lib.2.cap.13.

Engaçar com engaço. Glebas rastris frangere, Vel Terram rastris insectari.Virg.1.Georg.

Engaço d' vuas. Racemus,i,pen.prod.g.m. Virg. 2.Georg. *aliàs cacho d' vuas.*

Botrus,i,g.m.apud Thes.

Scopus,i,m.g. Var.lib.1.de Re rust.cap.54. Cælius lib.12.c.14.

Alij legunt scapus.

Engafecer.i.fazerse gafo. Elephantia corripi,vel lepra.

Enganar. Decipio,decipis,pen.cor. Fallo,fallis, fefelli,falsum, Cic..lib.2.de Diuinat.lib.2. de Orat.Pro Roscio Amerino, & alibì.

Fucum facere,Cic. de Petition. Cons. Ter. Eunuch.3.5.

Fraudem facere alicui,Cicero Attico lib.4. epist. 81. Capere aliquem dolis, Virgil.1. Æneid.

Fraudare aliquem,Cicer. pro Quinctio, & de Arusp.Respons.

Impono,is, cum datiuo,in eadem est significatione,Cic. Quinto Frat.lib.2. epist.10. Cui tamèn egregiè imposuit Milo noster, deest accusatiuus clitellã, qui vrbanitatis causa non exprimitur. Vide Brocensem in Minerua lib.4.de Ellipsi.

Seduco,is, p.p.per Metaphorã idem significat,Cic.Attic.lib.10.epist.206.

Enganada cousa. Deceptus,a,um,Particip.Ouid. Epist.2.& 19.Virg.3.Æneid.

Fraudatus,a, um, pen. prod. Participium, Cicer.lib.3.Offic.

Enganosamente. Dolosè,pen.prod. aduerbium, Cic.2.Offic.

Fraudulentèr, aduerbium. Columel.lib.1. cap.8.

Enganadora cousa,que engana. Fraudulentus,a,ũ, adiect.Cic.2.Offic. & pro Lege Agrar.

Dolosus,a,um,p.p.adiect.Cicer.pro Rabir. Posthum.

Fallax,fallacis,pen. prod. adiectiuũ. Cicer. multis in locis.

Enganador. Deceptor,oris, Seneca Thyeste,2. Impostor,oris,Vlpian.in l.1.§.Medicos,D. de Varijs, & extraordin.cognitionibus.

Engano. Dolus,i. Fraus,fraudis,Cic.pro Domo. Dolus malus.Cicer.3. Offic.& 3.de Natur. Deor.

Fallacia,æ, Cicer. Cluentio, & pro Roscio Comœdo.

Engastar. Vide *Encastoar,que he o mesmo.*

Engatinhar. Repo,is,repsi,reptum, Vel Repto, as,frequentatiuum.

Engeytar crianças. Expono,is, p.p. Terent.4.1. Liu.lib.1.ab Vrbe.

Proijcio,proijcis,pen.c. Abijcio,abijcis.

Engeytada cousa assi. Expositus,a, um, p.cor. Particip.vel nomen ex participio.

Expositicius,a,ium,adiect.Plaut.

Proiectus,a,um, Participium, siue nomen ex participio.

Proiectitius,a,um,adiect.

Plaut.Cistel.3. Paruulam puellã proiectã ex angiportu sustuli.

Idem Plaut. Cistel.1. Lemniq; natam despondit adolescentulo amore capto Illius proiectitiæ.

Engeytar,aliàs regeytar,& lançar de si. Abdico,as, p.c.Reijcio,reijcis,p.c.

Repudio,as.

Cic.2.de Orat.Vbi plus mali,quàm boni reperio,id totum abdico,atq; reijcio.

Abdicare se magistratu, Cic.2. de Diuinat.

Repudiare beneficium.Cic.2.de Finib.

Aliquid funditùs repudiare,Cic.in Orat.

Engeytar o cõprado. Redhibeo,es,Cic.li.3.Offic. In mancipio vẽdendo dicẽda ne uitia,non ea, quæ nisi dixeris, redhibeatur mancipiũ?

Engeytar a molher. Repudiare vxorem, Sueton. in Cæsare cap.1.

Remittere nuntium vxori, Cic.in Topicis.

Repudium

Repudium remittere vxori, Ter.Phor.5.8.

Engelharse. Tabeo,es,Tabesco,is,Cõsumor,cõsumeris,p.c.Verbum passiuum.

Molestijs,& morbo tabescere,Cic. 4. Tusc.

Consumi senio, & mœrore, Liu. 10. bell. Maced.

Engenho. Ingeniũ,ij. Industria,æ,apud Ciceron. passim,Vide *Habilidade*.

Engenhosa cousa. Ingeniosus,a,um, pen.prod.

Industrius,a, um,adiect. apud Cic.passim.

Engenhosamente. Ingeniosè, pen.prod.aduerb. Cic.1. de Inuent.

Industriè,aduerb.Cæsar lib.3.bell.Ciuil.

Engessar com gesso Gypso,as.

Engessada cousa. Gypsatus, a, um, pen. prod. Particip. Vt,

Gypsata manus,Cic.Trebatio lib.7.6.Ouid. lib.1.Amor.eleg.8.

Engodar. Inesco,as. Irretio,tis,iui,itũ. Capto, as,*todos com accusatiuo*. Delinire illecebris. Cic.lib.15.epist.16.

Trahere aliquem illecebris, Cic in Somn.

Lenocinor,p.c.lenocinaris, cum datiuo.

Illicio,illicis,p.c. Pellicio, pellicis, pen.c. pellexi,pellectum,cum accusatiuo. Vt,

Inescare homines.Terent.Adelph. 2.2.

Captare aliquem, vel irretire, Cic.4.Acad.

Irretire illecebris,Cic.in Catil.

Lenocinari alicui,Cic.1.Verr.

Engodada cousa. Illecebris delinitus,Cic.Cassio, lib.15.16.

Inescatus,a,um,pen. prod. Particip. Liu.2. bell.Pun.

Irretitus,a,um,p.p. Particip. Cic.5.de Fin.

Engodador. Captator,p.p. captatoris.

Vt, captator auræ popularis. Liuius 3.ab Vrbe.

Engodo nesta forma. Captatio,onis. Vt,captatio verborũ,Cic.in Partition. Plin.lib.20. cap.14.

Lenociniũ,ij.Illecebra,æ,p.c.Cicer.5.Verr. in Somnio,& alibì.

Illectus,us,Plaut.Bacch.1.

Illicium,illicij, Varr.3. de Re rust. cap.16.

Engolfar.Ingurgito, as,p.c.volúto,as,p.p.

Immergo,is,immersi,immersum. Vt,

Ingurgitare se in flagitia, Cic.in Pison.

Ingurgitare se cibis,Cic.in Antonium.

In stupris volutari, vel cum scortis. Cic. de Arusp.respons.& ad Varonem lib.9.

Immergere se in voluptates, Liu. 3. bell. Pun.

Immergere se penitùs in consuetudinem alicuius,Cic.pró Cluent.

Engolfada cousa. Ingurgitatus,a,um, pen.prod. Particip.

Volutatus,a,um,p.p.Particip. Cic. Quinto Fratr.2.epist.15.

Immersus,a,um.Particip.

Engordar. Pinguesco,cis, Ouid. lib.15. Metam. Congestoq; auidum pinguescere corpore corpus.

Engordar a outrem. Pinguefacio, pinguefacis, pen.cor.pinguefeci,pen.prod. Plin.lib.16. cap.44.

Sagino,as,pen.prod.Cicer.pro Sextio.Plin. lib.9.cap.35.

Obeso,as, pen. prod. Vt, obesare auem, Columel. lib.8.c.7.

Engrandecer. Amplifico,as,p.cor.Exaggero,as, pen.corr.

Extollo,is,extuli,pen.corr,elatum,p.p. Vt,

Amplitudinem, ac gloriam alicuius amplificare, Cic. ad Equites antequã iret in exilium, & 4.Academ.

Verbis exaggerare aliquod beneficiũ, Cicer, pro Plancio.

Ad cęlum laudibus aliquem extollere,Cic. Cornif. lib.12.25.

Amplifico maius aliquid significat, quàm extollo.

Iacentem nòn modò extollere, sed etiàm amplificare eius pristinam dignitatem,Cic. pro Marcello.

Engrãdecimento, aliàs encarecimẽto. Amplificatio,amplificationis, Cic.2. Offic.

Exaggeratio,onis,Cic.2.Tuscul.

Engradecida cousa. Amplificatus,a,um, pen.p. Participium,Cicero pro Domo sua,& 3.de Legib.

Exaggeratus,a,um,p.p. Particip. Cicero in Paradox.& de Clar.Orat.

Engrayxar. Vernice inficere.

Engrossar. Crassesco,crassescis,Colum.lib.8.c.9 Plin.lib.13.c.18.

Engrossada cousa. Crassus,a,um,adiect.

Vt,Crassus homo,Terent. Hecyra,3.4.

Crassum cælum, Cic.de Fato.

Terra,crassissima regio mundi, Cicero 2.de Natur.Deor.

Sanguis crassus,Plin.lib.11.c.38.

Engulho.Nausea,eæ, Cic. Tironi lib.16.10.
Nauseola,ę,p.c.Diminut. Cic.Attic. lib.14.

Ter engulho.Nauseo,eas,Cic.Gallo lib.7. 27.

Engulir.Glutio.glutis,glutire.Iuuenal. Saty.4.
Deuoro,as,p.c.Cicer.Bruto lib.11.21.Cato de Re rust.c.78.

Engurria.doença.S.ranguria,æ,Cic.2.Tusc.

Enjoar.Nauseo,eas,Cicer.Gallo lib.7.epist.26.

Enjoamento.Nausea,eæ,Cic.Tironi lib.16.10.
Nauseola,æ,pen.corr. Diminutiuum, Cic. Attic.lib.14.

Cousa,que faz enjoar. Nauseosus,a,um, pen.p. adiect.Plin.lib.16.c.8.

Enjuriar.Vide *Injuriar*.

Enlaçar,i.meter no laço.Illaqueo,eas, Cicero de Arusp. resp.

Enlaçada cousa. Illaqueatus,a,um, pen. prod. Particip. Cic.de Arusp.resp.

Enlamear a alguem. Luto,as, Cato de Re rust.c. 92.Mart.lib.14.
Luto aliquem aspergere,Iuuen. Saty.7.

Enlameada cousa. In luto demersus, Cicero.4. Verr.
Volutatus in luto,Cic.6. Verr.
Luto aspersus,Horat.2.epist.11.

Cousa de muyta lama. Lutosus,a,um,p.p.
Cenosus,cænosa,um,p.p.
Lutulentus,a,um,adiect. Vt,
Lutosa terra, Plin.lib.18.c.19.
Lutosus ager,Colum.lib.2.c.4.
Lutulenta terra, Colum. de Arborib.c.12.
Lutulenta persona,Cic.pro Rosc.Comœdo.
Pessoa amiga de lama,& çuja.
Lutulentus sus, Cicero in Sallust. i. *amigo de lodo*.
Cænosus lacus, Colum.lib.7.c.105.

Enlearse.Allucinor, p.c.allucinaris,pen.prod. Cicer.1.de Natur.Deor.& ad Quint.Frat. lib.2.13.Vide Thesaurum.

Emnastrar os cabelos. Capillos crinalibus componere.

Emnobrecer.Nobilito,as,pen.corr. Cic.1,Tusc. & in Partitionib.

Emnobrecida cousa. Nobilitatus,a,um,p.prod. Participium. Vt,Virtus nobilitata, Cicer. pro Flacco.
Nobilitata crudelitas,Cic.2.Offic.

Enouriçarse. Regeo,es,Rigesco,cis,Ouid.2.Fast. & 3.Metam.Vide *Entouriçar*.

Enqueredor.Quæsitor,pe.prod.quæsitoris,Cic. pro Font.& ad Quint.Frat.lib.3.19.Virg. 6.Æneid.
Inquisitor, pen. p. inquisitoris, Cic.2.Verr.

Inquerer.Quæro,is. Inquiro,is.p.p.
Vt, quærere in aliquem,Cic. pro Cluentio.
Quęrere de aliqua re,Cic.2.Verr.
Inquirere in aliquem,Cic.2.Offic.
Inquirere vitia,Cic.Philip.11.

Enquirição, Vide *Inquirição,que he melhor lingoagem*.Vide etiam,*Deuassa*.

Enramar,i.cobrir de ramos.Ramis tegere.

Enredar,i.meter na rede. Irretio,irretis,p.prod. irretiui,irretitũ,p.p.cum accusatiuo, Cic.2. Tusc.& 4 Academ.

Enredada cousa,i.metida na rede. Irretitus,a,um, pen.p.Particip. Vt,irretitus cantiunculis, Cic.5.de Finib.

Enrestar a lança. Hastam dirigere in aliquem, Ouid.8.Metam.

Enriquecer,i.fazerse rico. Ditesco,ditescis, Lucret. lib.5.
Locupletor,p.prod. locupletaris, Cicer.7. Verr.& lib.2.de Finib.

Enriquecer a outrem i. fazelo rico. Dito, as, aui, atum, cum accusatiuo. Liu.lib.1.bell.Pun.
Locupleto,as, p.p.aui, atum, cum accusat. Cic.5.Verr.& lib.1.Offic.

Enriquecida cousa.Vide *Rica cousa*.

Em riba,he o mesmo,que emcima.Suprà.Prępositio accusatiui. Vt,inijcere aliquem supra stercus.Cic.lib.1.de Diuinat.
Mare supra terrã est,Cic.de Natur.Deor.
Supra lunam sunt omnia æterna, Cicer. in Somnio.
Quando suprà, não tem caso dizem os Grammaticos, que se faz Aduerbio, & quer dizer em riba,ou ariba,em cima,ou a cima,
Cic. Trebatio lib.6. epist.10. Illa polliceor, quæ suprà scripsi.
Idem 4.Academ. Et quũm in vno mundo ornatus hic tã sit mirabilis, innumerabilis suprà,infrà,dextrà,sinistrà,&c.
Cicer.2.de Nat.Deor. Draco subtèr,supràq; reuoluens sese.

Enrodilhar.Inuoluo,is.

Enrouquecer.Raucesco, is. Raucio, is, raucire, Rauceo,es, omnia apud Thesaur.sed nullo adhibito testimonio.

Ensaboar.Sapone abluere.

Ensangoentar. Cruento,as,aui,atum,adiectiuum. Cic. 2. Philip. & Post reditum in Senatu. Linere cruore.

Ensangoentada cousa. Cruentatus,a,um,p.prod. Participium ,Ouid. in Ibin. Plin. lib. 28. cap.7.
Cruore illitus.

Ensayarse. Præludo,is, pen.p. Proludo,is, p.p. Virg.lib.3.Geor.Cicer. lib.2.de Orat.Ouid. ad Pisonem.

Ensayo. Præludium,ij, Cic.14.Philip.
Prælusio,onis.Plin.Epist.99.lib.9.
Prolusio,onis,Cic.2.de Orat.
Proludium,ij. Gellius lib.5.c.10.

Ensartar contas. Globulos precarios filo insertare.
Virg. 2.Æneid. Hîc ferro accingor rursùs, clypeoq; sinistram
Insertabam aptās, meq; extra tecta ferebā.

Enseada. Sinus,us, Plin.lib.3.c.3. Virg.lib.11. Æneid.

Ensenhorear,aliàs ser senhor. Præsum,praees, Dominor,p.c.dominaris. Vt,
Præesse Reipublicæ,præesse prouinciæ.
Dominari vrbe,vel in vrbe,vel in suos.
Algũs dizem, que dominor *tambem rege datiuo enganados com o que diz Cicero na oração* pro Rabirio Posth. Dominatus est enim Alexādriæ. *Mas não dizem bem,porque,* Alexandriæ *está em genitiuo, & he nome local , que se junta cõ todos os Verbos,* Vt,sum Alexandriæ,Studui Conimbricæ.
Cõmoratus sunt Salmanticæ.
E ao que diz Virg. lib. 1. Æneid. Victis dominari. *respondo q̃ está em ablatiuo,* & subintelligitur præpositio in , quasi dicat in victis dominari.

Ensebar com seuo. Seuo,as. Vt,cādelas seuare, Columel.lib.2. cap.22. *fazer candeas de seuo.*

Ensejo,i.occasião. Opportunitas,pen.c.opportunitatis. Vt,
Idonea opportunitas faciēdi aliquid,aut nō faciendi,Cic.1.de Inuent.
Vsus opportunitate annuli Gyges reginæ stuprum intulit,Cic.3.Offic.

Ensinar. Doceo,es,docui,doctū. Erudio,erudis, p.c.erudiui,eruditum,pen. prod. Instituo, instituis,institui, institutum , pen. p.omnia apud Ciceronem.

Ensinar publicamente. Profiteri artem aliquam, Cic.de Amicit.Liu.lib.9.bell.Maced.

Ensino. Doctrina,æ,p.p.
Eruditio,onis.Institutio,onis, Verbalia.
Sine eruditione Græca intelligi nō possunt, Cic.lib.1.Academ.
Homo præclara eruditione, atq; doctrina, Cic.lib.1.Offic.
Iisdem præceptis, atq; in vna institutione formari.Cic. 3.de Orat.

Ensinadiço,aliàs aprendiz. Tyro,onis.Cic.lib.1. de Orat.
Tyrunculus,i,pen.corr. Diminut. Iuuenal. Saty.11.

Mal ensinado,i.mal criado,& descortes. Inurbanus,a,um,p.p.
Rusticus,a,um, pen.c. vel rusticis moribus præditus,Cic.2.de Orat.& de Clar.Orat.

Ensoberbecerse. Superbio,is,Plin.lib.10. cap.63. Insolentèr se efferre.Cic.4. Tuscul.

Ensopar, i. fazer sopas de vinho. Miscere offas vino.

Ensopar, i. meter sopas no caldo. Miscere offas iure.

Ensopar manjares. Cibos iure condire.

Ensoparse em vinho. Vino se ingurgitare, Cic.2. de Finib.
Vino se obruere,Cic.pro Deiotaro.

Ensoportauel cousa,i.insofriuel. Intolerabilis, & hoc intolerabile,p.c.adiect.
Intolerandus,a,um, adiect.
Intolerabile frigus, Cic. Pro Rosc. Amer.
Intolerabilis dolor,Cic.4. Academ. Vel dolor intolerandus,Cic.7.Verr.
Immanis,atq; intolerāda barbaries, Cicer. pro Fonteio.

Ensordecer. Surdū fieri, vel,Exurdor,aris,verbum passiuum. Valer.Maxim.lib.2.c.1.

Ensordecer a outrem. Exurdo,as, vel exsurdo,as. Verbum actiuum . Horat.2. Serm. Saty.8. Plin.lib.32.c.10.

Ensossa cousa. Insulsus,a,ū,adiec.p. Metaphorā, *quer dizer cousa desgraçada,i.sem graça,* Cic.2. de Orat.Terent. Eunuch.5.9. Cic.1. Tusc.

Ensoualhar,i.çujar. Contamino,as, p.p. Cic. pro Cluent.& Tuscul.1.
Inquino,as,pen.corr.Cicer.1. Tusc.& lib.5. de Finib.
Fœdo,as,Cic.in Pison.& de Arusp. respons.
Maculo,as,pen.corr.Cic. de Arusp.respons. Virg.3.Æneid.

Conſpurco,as.Columel. lib.8.c.3.
Polluo,polluis, Cic. pro Domo, 6. Verr. & pro Roſcio Amerino.
Todos eſtes verbos ſão actiuos.

Enſoualbada couſa,i.ſuja. Contaminatus,a,um. Particip.ſiue nomen ex participio, Cicer. Verr.1.& pro Domo ſua.
Fœdatus,a,um. Particip. Cicero de Aruſp. reſp.Ouid.5.Metam.
Pollutus,a,um,pen.prod. Particip. Cicer.7. Verr.Virg.3.Æneid.
Maculoſus,a,um,pen. prod. adiectiuũ. Cic. Attico lib.1. & Philip.2. Horat. 4. Carm. Ode 5.
Inquinatus,a,um,pen.prod.Nomen ex participio,Cic.2.Offic. pro Cælio, pro Flacco, & pro Roſc.Amerino.

Entaboar com taboas. Contabulo,as, pen.corr. Liu. 4. bell. Pun. Cæſar 7.bel. Gall. Plin. lib.15.c.16.

Entaboamento aſsi. Contabulatio, onis. Cęſar lib.2. bell. Ciuilis.

Então. Tũnc,aduerb.De omnibus temporibus dicitur.
De Pręſenti,Plaut.Tũc ad eam accede,quũ potes.
De Præterito,Virg.4. Æneid.Tũnc decuit, quum ſceptra dabas.
De futuro Plaut.Ego tũnc adero,quum tui videndi mihi copia erit.

Entalar. Intercludo,is, pen.prod. Cic. multis in locis.

*Em talas.*Inter malleum,& incudem.Vel, Lupum auribus tenere.Teren. Phorm.3.2.

Entanguecer com frio. Frigore rigere, vel rigeſcere,vel obrigere,Cicer.1. de Natur. Deor. & 1.Tuſcul.

Entapar. Obſtruo,is, obſtruxi, obſtructum.
Obthuro,as, pen.prod.Cic.de Fato, Stupidum eſſe Socratem dixit, & bardum, quòd iugula concaua non haberet, obſtructas eas partes, & obthuratas eſſe dicebat.
Obſtruere aures viri, Virg.4.Æneid.
Amorem edendi obthurare. Lucret. lib.4. ex Lambino.

Enteado. Priuignus,i,Cic.pro Cluentio.

Enteada. Priuigna,æ,Cic. Attico lib.13.

Entender. Intelligo,is,pen.c.intellexi, intellectum,Cic.paſſim.

Entendimento. Intelligentia, æ, Cicero multis in locis.
Intellectus,us,apud Plinium, & Quintil.

Entereſſe. Lucrum,i, Vtilitas,pen.c.vtilitatis.

Leuar tudo por intereſſe. Metiri omnia vtilitate.

Enterrar,i.meter de bayxo da terra. Obruo, obruis, obrui,obrutum,p.c.
Defodio, defodis, pen.corr. defodi,p.prod, defoſſum. Vt,
Theſaurum obruere, Cicer.de Senect.
Defodere Theſaur.Cic.2.de Diuinat.
Defodere in terram. Liu.lib.8.ab Vrbe.

Couſa enterrada,i.metida de bayxo da terra. Obrutus,a,um,p.c.Particip.
Defoſſus,a,um,Particip. Vt,
Semina obruta longis ſulcis. Ouidius.1. Metam.
Reſpondit coniector theſaurum defoſſum eſſe ſub lecto, Cic. 2.de Diuinat.
Aurum multifariàm defoſſum, Cicer.2. de Orat.

Enterrar,i ſepultar. Sepelio, ſepelis,pen. corr. Sepeliui,ſepultum,Cic.2.de Legib.
Humo,as,Cic.1.Tuſcul.
Tumulo,as,pen.c. Ouid.8. Metam. Catull. Argonaut.59.Martial.lib.11.
Funero,as,p.c.Plin.lib.33.cap.10.

Enterrada couſa,i ſepultada. Sepultus,a,ũ,Part. Cic.in Piſonem.
Humatus,a, um. Participium. Plaut. lib.7. cap.54.
Tumulatus,a,um, pen. prod. Participium. Mart.lib.11.

Enterrador de mortos. Humator,p.prod. humatoris.Lucanus lib.7.
Veſpillo,onis,m.g.Martial.lib.1.& 2.Suet. in Domitiano c.17.

Enterramento. Humatio, onis. Sepultura,ę,p.p. Cic.1.Tuſcul.quem vide.
Funus,funeris,p.c. g.n. Terent. Andr.1.1. Cic.de Amicit.
Pompa funebris,vel feralis pompa. Lucan. lib.8.

O que leua a campainha nos enterramentos. Præco feralis, Budæus apud Theſaur.

Entertanto. Interim,p.c.Intereà,aduerbia temporis apud Terentium, & Cic.

Enternallo. Interuallum,i,Cic.7.Verr.
Intercapedo, intercapedinis. f.g. pen. corr. Cic.Tiron.16.

Enteſar, i. fazer teſo. Tendo, is, tetendi, tenſum,

tensum,vel tentum.
Extendo,is,extendi,extensum,& extentum.
Intendo,is,intendi,intensum, meliùs intē-
tum, apud Cicer.& alibì.
Entesar ao fogo. Durare ad ignem.
Entesada cousa assi. Duratus,a,um. Vt,Duratus
igni,vel igne.
Duratus frigore. Ouid.4. de Ponto, eleg.9.
Duratus glacie. Plin.in Panegyr.
Entesourar. Accumulare pecuniam, Cicero de
Lege Agrar.
Cogere,vel coaceruare pecunias,Cicer.2.de
Lege Agrar.
Entisnar. Fuligine oblinere. Plaut. Pænul.18.
Carbone, vel fuligine denigrare.
Entisnada cousa. Fuligine oblitus, Plautus
Pęnul.18.
Entoar o canto. Acuta cum grauibus tēperare.
Æquabilitèr concentus efficere, Cicero in
Somnio.
Entoador, que entoa o canto. Concentor,oris.
Succentor,oris,apud Thesaur.
Cousa entoada. Canorus,a,um,pen.prod. Vt,
Vox suauis,& canora,Cic.in Bruto.
Canorum vocis genus, Cicero 2.de Natur.
Deor.
Gallus animal canorum,Cic.2. de Diuinat.
Entolecer, Vide *Tolo*.
Entornar. Effundo, is, effudi, pen.prod. effu-
sum.
Cousa entornada. Effusus,a,um,pen.prod. Par-
ticip. Vt,
Aquę effusæ. Ouid.2. Amorum,eleg.6.
Entortar, ou torcer. Obliquo,as,pen.p. Torqueo,
es,torsi,tortum.
Inflecto,is,inflexi,inflexum. Vt,
Obliquare ensem in latus. Ouid.12. Met.
Amentatas hastas torquere, Cicero 1. de
Orat.
Collum torquere, Liu.4. ab Vrbe.
Radices in nodum inflectere, Colum.lib.5.
cap.6.
Entortada cousa, aliàs torta, ou torcida. Obliquus,
a,um,p.p. adiectiuum.
Inflexus,a,um. Tortus,a,um, Participia.
Tortuosus,a,um,p.p. adiect.
Dente obliquo timendus aper. Ouidius
Epist.4.
Obliqua radice arbor. Plin. lib.12. cap.12.
Ceruix inflexa. Virg 3. Æneid.
Bacillum inflexum, Cicer.1. de Diuinat.
Baculus tortus. Ouid.2. Metam.
Capillus tortus. Ouid. 2.de Arte.
Serrula tortuosa, Cic.pro Cluentio.
Aluus multiplex, & tortuosa, Cicero 2.de
Natur. Deor.
Tortuosus amnis. Liu.lib.7.bell.Pun.
Entortadura. Obliquitas, p.c. obliquitatis,f.g.
Plin.lib.3.cap.5.
Inflexio,onis. Vt,
Inflexio laterum, Cic.3.de Orat.
Inflexio helicis, Cicer. de Vniuersit.
Entouriçarse. Rigeo,es. Rigesco,cis.
Obrigeo,obriges,p.c. Virg.5. Æneid. Cic.1.
Tuscul. Ouid.2. Fast.
Tumeo,es, tumui. Turgesco,cis, Cicero.3.
Tuscul. & alibì.
Entouriçada cousa, ou inchada. Tumidus,a,um,
pen.cor.
Turgidus,a,um,p.c.adiect.
Tumens,tis, Particip. omnia apud Ciceron.
& alios.
Entrar dentro. Intro,as,aui,atum.
Introeo,introis,introiui, pen.p. introitum,
pen. corr.
Ingredior, ingrederis, pen. corr. ingressus
sum.
Vt, Intrare in Capitolium, Cicero pro
Domo.
Intrare limen, Cic.2. Philip.
Introire in vrbem,vel ad aliquem, Cicero
Lentulo lib.1.9. Terent. Andr.3.4.
Ingredi in fundum, Cic. pro Cecinna.
Ingredi iter, Cic.12. Philip.
Ingredi ad dicendum,vel ad studium, Cic.
de Orat.
Ingredi in causam. vel in orationem, Cic.
pro Plancio,& Philip.7.
Entrada. Introitus,us,p.c.m.g.
Ingressio,onis.
Aditus,us,pen.corr.
Ingressus,us,m.g. Vt,
Templi aditus, Cic.4. Verr.
Aditus in Cereris sacrarium non est viris,
Cicer. Verr.6.
Militum introitus, Cæsar.1. bell. Ciuil.
Cuius, vt arma sumpsit, ingressio lętitiam
attulit socijs, &c. Cic.4. Tuscul.
Vestigia, & ingressus orationis, Cic. 1. de
Orator.

Cousa entrada. Intratus,a,um,p.p. Participium, iarum est.
Liuius, Ibì rursùs syluæ intratæ, idest in syluas intratum est.
Entrar por força. Irrumpo,is, irrupi,pen.prod. irruptum. Vt,
Irrumpere in ærarium,Cic.pro Leg.Agrar.
Irrumpere in prouinciam,Cic.ad Senatum lib.15.epist.2.
Dar entrada. Dare aditum alicui, Cicer.Attico lib.14.& pro Domo.
Patefacere aditum,Cic.1.de Orat.&Allieno lib.13.epist.78.
Facere aditum ad aliquam rem, Cicero in Orat.
Dar entrada a pecados, & royndade. Fenestram ad nequitiam patefacere,Terent.Heaut.Act.3. Scena 1.
Entranhas. Præcordia, orum. n.g. Cicero 5.de Finib.
Viscera, viscerum,p.c. Cicer.2. de Finib. & lib.2.de Natur.Deor.
Entranháuel cousa. Intimus,a,um,pen.cor.adiectiuum. Vt,
Odium intimum,Cic.4.Tuscul.
Trahere ex intimo ventre suspirium.Plaut. Trucul.11.
Intimus tactus, Cic.4. Academ.
Intima pars vrbis,Cic.7.Ver.
Entranhauelmente. Intimè,p.c.aduerb.
Medullitùs,p.c.aduerb. Vt.
Commendare aliquem alicui intimè,Cicer. Quint.Frat.lib.1.2.
Amare aliquē medullitùs,Plaut. Mostel.4. & Trucul.8.
Entrapar com trapos. Pannis inuoluere.
Entraz. Carbunculus,i,p.c. Vel,
Anthrax,anthracis,p.p.Græcè, Plin.lib.23. c.4.Vide Thesaurum.
Entrecosto de porco. Costa suilla.
Entregar. Trado,is, tradidi, p.corr. traditum, pen.corr. Vt,
Tradere se equiti,Cic.1.de Diuin.
Tradere puerum magistro,Cicer.3. Tuscul.
Tradere aliquid memoriæ, Cic. in Somnio, & in Paradox.
Entregarse a outrem, i. meterse nas suas mãos. Se totum alicui tradere, Cic. Quint.Fr.lib.27. & Tironi lib.16.epist.1.
Dedere se totum alicui, Cic. 2. de Legib. Terent.Andr.1.1.
Entrelinha. Interpositio, onis. Verbale, Cicer. Tironi lib.16.epist.22.
Vna omninò interpositio difficilior est,quā ne ipse quidèm facile intelligere soleo de quadrimo Catone.
Entrelunho. Interlunium,ij.Plin.lib.16.cap.39. Horat.1.Carm.Ode 25.
Entrelusco, & fusco da manhaã. Crepusculum matutinum.
Entrelusco, & fusco da noyte. Crepusculum, vespertinum.
Entrementes, ou entretanto. Interìm,p.p. aduerb. Terent Andr.1.1.
Intereà,aduerb.Cic.4.Verr.
Entremes das comedias. Exodium,ij.Liu.lib.7.ab Vrbe.Iuuenal.Saty.6.
Entremeter. Interpono,is,pen.prod.
Interijcio, interijcis, pen.corr. interieci, interiectum. Vt,
Diebus aliquòt interpositis,Cic.2.Verr.
Aer autē, vt Stoici disputant, interiectus inter mare, & cælum, Cicer.2. de Natur. Deor.
Interiectum interuallum,Cic.1.Offic.
Tu autèm inter hæc tantam multitudinem hominum interiectam non vides? Cicer.2. de Finib.
Entremetida cousa. Interpositus,a,um,pen.cor.
Interiectus,a,um, Participia, Vide exempla paulò ante.
Entremetida cousa, aliàs atreuida. Vide suo loco.
Entreportas, i. tomar entreportas. Intercludo,is, pen.prod.Cicer.Terentiæ,lib.14.14.
Intercipio,intercipis,pen.corr. Cæsar lib.5. bell. Gall. Repentino equitum interuentu interciperentur.
Entretanto. Interìm,p.cor.Interea,aduerb.Ter. Andr.1.1.Cic.4.Verr.
Entretecida cousa. Intertextus,a,um,adiectiuū. Vt, flores intertexti hederis. Ouidius 6. Metam.
Intertextæ telæ.Stat.lib.3.Syl.5.
Entretalhar. Insculpo, is,insculpsi,insculptū. Incído,is,p. p.incisi, incisum, pen.p. Plin. Epist.159.Incisa,& insculpta sunt publicis, æternisq; monumentis.
Incidere in æs,vel in ære, Cicer.2.Philip.& Verr.6.
Incidere leges,Cic.pro Milone.

Entretalhadura. Incisio,onis,Cic.de Orat.
Incisura,æ,pen.prod.Plin.lib.11.c.39.
Sculptura,ę,p.p.Plin.lib.16.cap.4.
Entretalhada cousa. Incisus,a,um,p.p.
Sculptus,a,um,Particip. Vt,
Carmen,vel elogium incisum in sepluchro, Cic. de Senect.& in Pisonem.
Animalia insculpta. Lucan.lib.3.
Entretalhador. Sculptor,oris,pen.p.Plin.lib.36. cap.5.
Entreuada cousa. Clinicus,a,um, pen.c. adiect. Plin.lib.25.c.5.
Membris omnibus captus,& debilis,Cicer. pro Rabirio.
Entreuallo. Interuallum,i, Cicer.7. Verr. Plin. lib.6.c.22.
Intercapedo,p.p.intercapedinis, p.cor.f.g. Cic.Tironi lib.16.21.
Entreuir,i.sobreuir,ou vir a caso. Interuenio,interuenis,pen.corr.Superuenio , superuenis, pen.corr.
Cicer.Attico lib.15.326.Quam orationem quum ingressus essem, Callius interuenit. Horat.4. Epist.Grata superueniet,quæ non sperabitur hora.
Vinda nesta forma. Interuentus,us. Vt,
Nullo malorum interuentu, Cic.1. de Nat. Deor.
Caleni interuentum, & Caluennæ cauebis, Cic.Att. lib.16.336.
Superuentus,us,Plin.lib.25.c.2.
Entrida,manjar antigo dos lauradores. Intrita, æ, p.p.Plin.lib.9.c.9.
Entristicer a outrem. Męrore aliquem afficere, vel, affligere.
Contristo,as,Virg.3.Georg.Et pluuio contristat frigore cælum.
Entristicerse. Męrore affligi , Cicer.in Catilin.
Mærore vrgeri,Cicer.Attico lib.11.210.
Mærore affici.
Entrouxar , ou enfardelar . Sarcinas colligere . Iuuenal.Saty.6.vel,
Sarcinas componere.
Entrudo. Pridiè quadragesimæ,vel pridiè quadragesimā, in genit. vel accusatiuo , Cicer. Attic.lib.11.Appio lib.3.epist.4.
Entulhar pão,i.metelo na tulha. Condere frumētum horreo , in horreo , vel in horreum . *Esta construição tem este verbo* , Condo,apud Ciceronemlib.2.de Diuinat.& 2.de Legib, apud Virg.& Ouidium.
Entulhar, i. fazer entulho . Repleo , es, repleui, p.p.repletum,p.p. Vt,
Replere aliquē locum lapidibus,vel alia re.
Coaceruare lapides in aliquo loco.
Entupir. Vide *Atupir.*
Enuasar, i. meter em vaso . Condere aliquid in vasis,vel in vasa.
In vasis apponere , Cicero Attico libro 6. Quid te in vasis fictilibus appositurum putem ?
Enueja. Inuidentia,æ. Cic.4.Tuscul.
Inuidia,æ,Cic.multis locis.
Inuidiola,æ,pen.corr. Dimnut. Cicer.apud Sipontinum.
Ter enueja. Inuideo,inuides,p.c.cū datiuo. Vt,
Inuidere honori alicuius, Cicer. pro Lege Agrar.
Virtuti inuidere, labes quędam , & macula huius sæculi est.Cic.pro Cornel.Balbo.
Liueo, es, idem significat apud Martialem lib.10.55.
Liuesco, cis, Claudianus lib. 3. de Raptū Proserpinæ.
Enuejosa cousa,que tem enueja . Inuidus,a,ū,p.c.
Liuidus,a,um,p.c.
Inuidiosus,a,um,p.p.Æmulus,a,um,p.cor. adiect.Cic.4.Tuscul.
Æmula senectus.Virg.5.Æneid.
Vetustas inuidiosa.Ouid.15.Metam.
Enuejada cousa, i. de quem outrem tem enueja . Inuidiosus,a, um, p. p. adiectiuum passiuæ significationis , Cicer. Dolabellę lib. 9.14. Plin.lib.35.c.2.
Ser enuejado . Inuideor , inuideris , pen. prod. verbum passiuum. Habere inuidiam,Cicer. lib.2. Offic. Non modò non inuidetur illi ætati,sed fauetur.
Cicero 4. Tusculan. Inuidia non in eo,qui inuidet,solùm dicitur, sed etiàm in eo,cui inuidetur.
Habere inuidiam, Cicero 6.Ver.Cogitasti, si ei reddidisses , te minus inuidiæ habiturum.
Esse in inuidia,Cicer. Attico lib.2.24.
Enuejosamente. Inuidiosè,pen.p.aduerb. Cic.4. Academ.
Enuelhecer. Senesco, senescis. Consenesco,cis.
Tēpora labūtur,tacitisq; senescimus annis. Ouid.6.Fast.

Consenescere mærore,& lacrymis, Cic. pro Cluentio.
Morbus senescit i.remittitur , & relaxatur, Cic.Gallo lib.7.26.
Hyems senescit,i, declinat, Cic. 2. de Nat. Deor.
Enuerdecer,i.fazerse verde. Viresco,cis. Vt,
Gramina iniussa virescunt . Virg.1. Georg.
Enuerdecer , i. estar Verde . Vireo, es , Cicero 5. Tusc.
Alia sempèr virent,alia hyeme nudata,verno tempore tepefacta frondescunt.
Enuergonhar a outrem . Aliquem pudore afficere.
Enuergonharse. Pudore affici.
Ennergonhado. Pudore affectus. Pudore suffusus.
Enuernizar . Vernice , vel Sandaracha tingere.
Enuernizada cousa. Vernice tinctus. Vel, Sandarachatus,a, um,pen. prod. adiectiuũ. Plin.lib.35.c.15.
Enués,i.cousa do enués,ou do auesso . Inuersus,a, um,Particip. Vt,
Pellis inuersá. Vestis inuersa,
Manus inuersa.Plin.lib.11.c.25.
Enués , ou auesso da tona das aruores. Liber, libri. Columel.lib.5.cap.10.Virg.eclog.10.
Enuestir cõ alguem,aliàs acometer . Adorior,adoriris,p.p.adorsus,vel adortus sum.
Inuado,is,p.p.inuasi,inuasum.
Aggredior,aggrederis ,p.c. Vel.
Facere impetum. Vt,
Adortus iurgio fratrem, Ter. Adelph.3.3.
Cicero 7. Verr. Postremam enim quamq; nauem pitatæ primam adoriebantur.
Ouid.1.de Pont.2. Et nullũ maius adorsa nefas.
Inuadere in aliquem cum ferro, Cicer.pro Cecinna,& pro Cluentio.
Martigenam ille aggressus belluam, Plaut. Amphit.
Ex lateribus ceteros aggreditur, Sallust.
Facere impetũ in aliquem , Cic. pro Rosc. Amer.
Enuidar no jogo. Facere iactum in ludo.
Enuidar muytas vezes. Multiplicare iactus.
Enuiar,i.mandar, Vide suo loco.
Enuoltorio. Fascis,cis.m.g.
Fasciculus,i,p.c.Dimiminut. Vt,
Fasciculus epistolarum,Cicer.Quint. Frat. lib.1.epist.14.& Tironi lib.16.26.
Cuberta do enuoltorio. Inuolucrum,i,pen.prod. Cic.2.de Natur.Deor.
Integumentum,i, Cicer. 1.de Orat. & pro Cœlio.
Enxada,ou enxadão. Ligo,onis.m.g.Plin.lib.18. cap.6.
Marra,ę,Columel.lib.10.
Iuuenal.Saty.3. Ne marrę,& sarcula desint. Plin.lib.18.c.16.
Inxadres,i. logo do enxadres. Latronum prælia, Ouid.3.de Arte.
Latronum bella.Martial.
Latrunculus, i, pen. corr. Laterunculus,i. p.c.Seneca.
Enxalmar bestas . Dorsualia iumentis imponere.
Enxalmo de bestas. Dorsualia,um,Thesaur.
Enxamáta,i.por enxamata. Dicis causa, Vide *Por de mais.*
Enxame de abelhas . Apum examen , Cicero de Senect.& lib.1.de Finib.
Enxame de peyxes . Pisciũ examen,Plin.lib.31. cap.1.
Enxaquequa. Cephalœa , ęæ, Vel,Cephalea , eę, p p.Plin.lib.20.c.13.
Enxarcias das nàos. Aplustre,is,& in Plur.Aplustria,ium,vel aplustra,ium.Cic.in Arato.
Armamenta,armamentorum.Plau.Merc.4. Columel.lib.4.c.3.Plin.lib.19.c.2.
Enxaragão de palha. Culcitra paleata.
Enxarondo . Insulsus,a, um. Insipidus,a,um, pen.corr. adiectiua.Cic.2. de Orat. Gellius lib.6.cap.1.
Enxerqua,i.á enxerqua. Ad oculum.*outros dizem á enxergua.*
Enxergar. Discerno,is.Internosco,cis, Terent. Adelph. Quid hoc (malum) infelicitatis? nequeo satis discernere.
Cicero 4.Academ. Qua igitùr notione discerneres?
Cic. de Amicit. Secerni blandus amicus à vero,& internosci non potest.
Enxertar. Insero,inseris, pen.corr.inseui,p.p. insitum,p.c. Vt,
Inserere pyrũ bonam in pyrum syluaticam.Varro lib.1.c.40. de Re rust.
Inserere vitem. Columell. de Arboribus, cap.8.

Inserere arbori,Col.lib.5.c.11.
Omnis surculus omni arbori inseri potest.
Garfo pera enxertar. Surculus,i,p.c. Cic.2. & 3. de Orat.
Insitum,i,p.c.n.g. Colum. lib.4.c.29.& de Arbor.c.26.
Enxertia. Insitio,onis,Cic.de Senect.Ouid.1. de Remed.Amor. Venerit insitio, fac ramū ramus adoptet.
Insitus,us,p.c.m.g Plin.lib.14.c.3.
Enxertador. Insitor,pen.c.insitoris,Plinius lib. 18.cap.33.
Enxertada cousa. Insititius,a,ium,adiect.
Insitus,a,um,p.c.Partic. Vt,
Mala insita fert pyrus,Virg.2.Georg.
Cousa que se enxerta. Insitiuus,a,um p.p.adiect. Cic.pro Sextio. Gell.lib.12.cap.1. Horat. Epod.2.
Enxerto. Planta,vel arbor insita. Vel insititia.
Enxertar de escudete. Inoculo,as,penult corr. Colum.lib.11.c.2. His quidem diebus arbores ficorum inoculantur.
Oculos imponere,Virg.2.Georg.
Enxertia deste modo. Inoculatio,onis, Col.lib.5. c.11.Plin.lib.7.c.14.
Enxertador de escudete. Inoculator,p.p.inoculatoris,Plin.lib.18.c.33.
Enxido. Hortus,i,m.g. Vt,
Amœnitas hortorum,Cic. Q. F.lib.3.17.
In hortos ad cœnam aliquē inuitare, Cic. lib.3.Offic.
Enxofre. Sulphur,sulphuris,p.c.n.g Ouid.4. Fast. & 14.Metam.
Cousa de enxofre. Sulphureus,ea,eū,adiect. Vt,
Odor sulphureus,Plin.lib.36 c.19.
Color sulphureus,Plin.lib.35.c.6.
Fornax sulphurea,Ouid.15.Metam.
Cousa que tem enxofre. Sulphuratus,a,um, p.p. adiect.Plin.lib.31.c.3.
Mecha de enxofre. Sulphurata,p.p.Sulphuratorum in numero plurali,Thes.
Ego tamēn affirmo deesse ligna,vel fila,vel aliud substantiuum quū sulphurata sit adiectiuum. Vt,
Sulphurata lana,in singulari, Celsus lib.4. cap.5.
Sulphurata merx,Mart.lib.12.
Sulphuratum ramentum,Mart.lib.10,3.
Enxoyua peyxe. Amia,iæ,Plin.lib.9.c.15.
Enxotar. Abigo,is,p.c. Vt,
Abigere muscas,Cic.2.de Orat.
Abigere pestem à se,Cic.4.Academ.
Enxoual. Supellex,supellectilis,p.c.f.g.Cic.4.& 6.Verr.
Enxugar. Sicco,as. Exsicco,as. Vel,exicco,as. Vt,Siccare calices,Horat.2.Serm.6.
Cruores siccabat veste, Virg.4.Æneid.
Enxuta cousa, ou seca. Siccus,a,um,adiect.
Siccatus,a,um,p.p. Particip.
Exiccatus,a,um,p.p. Vt,
Senex siccus,Horat.2. Serm Sat.3.
Littus siccum,Virg.3.Æneid.
Fontes siccati,Ouid.13.Metam.
Arbores exiccatæ,Cic.2.de Diuin.
Exiccatum genus orationis,Cicero de Clar. Orator.
Enxunda. Adeps,adipis,p.c. masculini,vel fœmini generis,Plin.lib.28.c 9. Columel.lib. 8.cap.14.
Enxurrada. Alluuio,onis,Cic,lib.1.de Orat.
Alluuies,alluuiei,Colum.lib.3. c.11.
Inundatio,onis, Plin.lib.16.c.36.
Enzinheira, aruore. Æsculus,i,p.cor.g.f. Virg.2. Georg.Horat.3. Carm.10. Alij sine diphthongo scribunt.
Ilex,ilicis,p.c.g.f.Virg.3.5.6.Æneid.
Fagus,i,f.g.Virg.1.& 2.eclog.
Cousa de enzinheira. Ilignus,a,um. Iligneus,ea, eum. Iliceus,ea,eum.
Æsculeus, ea, eum. Fagineus,ea,eum.
Faginus,a,um, p.c. Fageus,ea,eū,adiect.
Corona ilignea,Plin.lib.16.c.4.
Iligna glans,Plin.lib.16. c.5.
Trabes iliceæ,Stat.lib.6.Thebaid.
Frons æsculea,Ouid.1.Metam.
Arculæ fagineæ,Ouid.4.Fast.
Pocula fagina.Virg.3.eclog.
Glans fagea,Plin.lib.16.c.5.
Enzinhal. Ilicetum,i,p.p.Mart.lib.12.19.
Æsculetum,i,p.p. Horat.1.Carm.22.
Epatica, erua. Lichen,lichenis,p.p.m.g. Pli.lib. 26.c.4.
Era erua. Hedera æ,p.c.Virg.eclog.3. & 4.
Cousa de era, ou feyta de era. Hederaceus,ea,eū, adiect. Vt,hederaceum vas, Cato c.111. Plin.lib.16.c.24.
Cousa, que tem era. Hederosus,a,um, p.p.adiect. Propert.lib.4. Lucus erat felix hederoso conditus antro.
Era de tempo. Seculum,i. Vel sæculum,i,cum dipthon-

diphthongo,pen.cor.Cic.5.Verr.& 6.& de Clar.Orat.

Erdar. Vide *Herdar.* *Erdade,* Vide *Herdade.*

Erguer a outrem,i.aleuantar. Erigo,erigis,p.cor. Cic.1.de Legib.& pro Plancio.

Leuo,as,Ouid.Epist.20.& lib.2.Metam.

Eleuo,as,p.c.apud Plaut.Cic.& alios.

Extollo,is,extuli,p.c.elatum, p.p.

Ad cœlum laudibus aliquem extollere,Cic. Cornificio lib.12. epist.25.

Animum extollere,Cic.in Partition.

Iacentem extollere, Cic.pro Marcello.

Vide *Leuantar.*

Erguerse. Surgo,is,surrexi,surrectum. Vt, Surgere multò ante lucē,Cic.2.de Inuent.

Surgere de sella,Cic.6.Verr.

Surgere è lecto,à mensa,&c. Ter.Adelph. 4.1.Cic.3.Ver.

Erguerse com a diuida. Decoquere creditoribus, Plin.lib.33.cap.10.

Erisipula, doença. Erysipelas,p.cor.erysipelatis, g.n.Celsus lib.5.c.26.

Ermida. Ædicula,æ,p.c.Cic.pro Domo, Liuius Decad.4.lib.5.

Sacellum i,Cic.2.pro lege Agraria,& lib.5. de Diuinat.

Ermo. Eremus,i,p.p.f.g.apud Thes.

Solitudo,p.p.solitudinis,p.corr.g.f. Cæs.6. bell.Gall.Cic.3.Tusc.

Desertus locus,Virg.1.Ænei. Ipse ignotus, egēs Libiæ deserta peragro,deest loca,quià desertus est adiectiuum, quicquid dicat Thesaurus,& alij.

Cousa erma. Desertus,a,um. Nomen ex partic. Vt,Desertæ solitudines,Cic.2.de Diu.

Deserta domus,Ouid.3.Trist.eleg.8.

Via deserta,Cic.pro Cælio.

Ermitão. Æditimus,i,p.c. Varro lib.1.c.2.Cic. in Topicis.

Æditus,ęditui,Plin.lib.32. cap.2. Horat. 2.epist.1.

Eremita,æ,p.p.apud Thesaur.

Ermoles,erua. Atriplex,p.c.atriplicis,p.c.g.n. Plin.lib.20. cap. 20. *Outros lhe chamão Armoles.*

Errar. Erro,as, Cic.12.Philip. Cuiusuis est hominis errare:nullius nisi insipientis perseuerare in errore.

Erras,si id credis, Ter.Heaut.1.1.

Erro, Error,erroris, p.p.g.m. Cic.1.de Natur. Deor.Tusc.3.& alibi.

Erratum,i,p.p. Vt, Petere veniam errato alicuius,Cic.pro Sylla.

Errata ętatis,Cic.Tironi lib.16.21.

Erratio,onis,propriè est pedum:error autē animi,Terent.Adelph.4.2.Sanè hàc multò propiùs ibit,& minor est erratio.

Cic.2.de Nat.Deor. Nulla igitùr in cœlo, nec fortuna,nec temeritas, nec erratio, nec vanitas inest,&c.Idem de Vniuersit.

Erro nos liuros. Menda,æ.Mendum,i,Cic.Attic. lib.2.& lib.13.

Accipitur etiàm pro vitio corporis. Vt, Facies menda caret,Ouid.3.de Arte.

Eximere mendas de corpore, Ouidius 2. de Arte.

In toto nusquā corpore menda fuit.Ouid. lib.1.Amor.eleg.5.

Liuro errado,ou mentiroso. Liber mendosus.

Historia errada. Historia mendosa. Cicero de Clar.Orat.

Dicimus etiàm,Mendosus librarius,Cicero 4.Verr.

Facies mendosa,Ouid.12.Metam.

Mores mendosi,Ouid.2.Amor.eleg.4.

Errou a barreyra,i.não acertou no que fez, ou no que disse. Longè errat,Ter.Adelph.1.1.

Longissimè abest à vero,Cic.4.Acad.

He o mesmo, que dizer,enganouse.

Erronea. Hæresis,hæresis,pen.cor gen.f.Cicero in Præfatione Paradoxorum, & Cassio lib. 15.epist.16.

Erua. Herba,æ.

Herbam dare,siue porrigere. Prouerbium. *Darse por vencido.* Plin.lib.22.cap.4.& lib. 8.cap.5.

Eruinha. Herbula,æ.Cic.2.de Nat.Deor.

Cousa de muyta erua. Herbidus,a,um,pen.corr. adiectiuum. Liu.lib.1.& lib.9.ab Vrbe.

Herbosus,a,um,p.p.adiectiuum, Plin.lib. 33.cap.4.

Cousa,que cria erua. Herbifer,herbifera,herbiferum,pen.cor.adiect. Vt,herbifer mons, Plin.lib.25.c.8.

Cousa,que crece em erua, ou como erua. Herbaceus,ea,eum,adiect.Plin.lib.12.c.13. Herbaceum amomum peius.

Cousa, que tem cor d'erua. Herbeus,ea,eū,adiec. vt oculus herbeus,Plaut.Curul.5.

Eruecer,i.fazerse erua,ou conuerterse em erua. Herbasco.

Herbasco,herbascis, vel herbesco,herbescis,Cic.de Senect.
Herbasco,cis,*tambem significa criar eruas*,Pli. lib.19.c.8.
Eruolario,que conhece a natureza das eruas.
Herbarius,ij. Ego existimo deesse aliquod substantiuum,quàm herbarius sit adiect.
Vt,ars herbaria,Plin.lib.7.c.56.& lib.26. c.5.& lib.20.c.17.
Erua de besteyro Aconitum,i,pen.prod. Plinius lib.27.cap.3.
Vel secundùm alios veratrum nigrum, vel Heleborus,i,p.c.
Eruada cousa,i.com peçonha. Venenatus,a,um, p.p.Participium. Vt,sagitta venenata, Cic. 2.de Nat.Deor.
Telum venenatum,Cic. pro Quinctio.
Erua babosa.Aloe,aloes,g.f.Plin.lib.27. cap 4. *Outros lhe chamão azeuar,ou azeure*.Per metaphoram dixit Iuuenalis,Plus aloes,quam mellis habet. *Mais tem de roypdade, que de bondade*.
Erua doce.Anisum,i,p.p.Plin.lib.20.c.17.
Erua cidreyra.Citrago,citraginis,gen.fœm.Vel, Apiastrum,i,Plin.lib.20.c.11.
Em Grego,Melissophyllum,i. Vel per syncopam, Meliphyllum,i. Alij legunt Melisphylla.
Erua lombrigueyra.Abrotonum,i,p.c. Plin.lib. 21.cap.10.
Erua molarinha. Fumaria,æ,Dioscorid.lib.4. c.111.Plin.lib.25.c.13. Galen.lib.7.simpl. medicam. *Chamase nas boticas*,Fumus terrę.
Erua Moura.Solanum,i,p.p.Plin.lib.27.c.13.
Erua sempre noyua.Sedum,i,Plin.lib.18.c.17.
Digitellus,i,vel,Digitellum,i, Plinius lib. 25.cap.13.
Semperuiuum,i, Plinius loco citato,i,lib. 25. cap.13.
Eruilha,legume.Vicia,ę,Plin.lib.18.c.20.
Pisum,i.Plin.lib.18.c.12.
Eruilia,ę,Colum.lib.1.
Cousa,que pertence a eruilha. Viciarius,a,ium. Vt viciarium cribrum,in quo vicia expurgatur.Colum.lib.8.c.5.
Eruilhaca.Aphaca,æ,Plin.lib.27.c.5.
Eruoada cousa do miolo. Cerebrosus,a,um,p.p. adiect.Lucilius apud Thes. Col.lib.2.c.11.
Eruodo,aliàs madronho,Aruore. Arbutus,i,pen. corr.fœmi.gen.
Vnedo,pen.corr.vnedonis, pen.prod.f.g. Plin.lib.15.c.24.
Fruyto desta aruore. Arbutum,i,pen.corr.n.g. Lucret.lib.5.
Vnedo,p.c.vnedonis,g.f.Plin.loco citato.
Essa de saymento.Cenotaphium,ij. Græcè.Florentinus in l.Monumētum.D.de Religios. & sumpt funer.
Tumulus honorarius,Sueton in Claud.c.1.
Esbarrar com algũa cousa, i.dar cõ ella na parede, ou em outra cousa. Allido,is, pen.prod. Allisi,allisum. Vt,allidere aliquid parieti,vel ad parietem.
Esbarrada cousa nesta forma. Allisus,a,um, p.p. Particip.Cæsar lib.2 bell.Ciuil.
Et ex magno remigum, propugnatorumq; numero pars ad scopulos allisa interficeretur.
Allisus in re aliqua,Cic.Attic.lib.2.
Esbofada cousa,i. cansada.Lassatus,a,um, pen.p. Participium.
Fatigatus,a,um,p.p.Particip.
Fessus,a,um,adiect.
Lassus,a,um,adiect. Vt,
Membra lassata,Ouid.6.Metam.
Studio venandi lassus,Ouid.3.Metam.
Fessus de via, Cic.1.Academ.
Fessus bello,Cic.1.de Diuin.
Fatigatus ludo,& somno, Horat.3.Carmin. Ode 4.
Esbofetar,i.dar de bofetadas. Infringere colaphos alicui,Terent.Adelph.2.1.
Infligere colaphum,Plin.lib.8.c.36.
Incutere colaphum alicui,Iuuen.Sat.9.
Nos colaphum incutimus lambenti crustula seruo.
Esbulhar,ou esburgar,i.tirar a tona.Decortico,as, p.c.Plin.lib.16.c.39.
Glubo,is,glubi,sine supino. Deglubo,is, pen.prod.
Cato de re Rust.c.33.Salictum suo tempore cædito,glubito, arctèq; alligato, librum conseruato.
Esbulhar,aliàs despojar.Spolio,as,aui,atum. Vt, Fanum spoliare,Cic.3.Verr.
Spoliare vestitu,Cic.3.Offic.
Esbulho nesta forma.Spoliatio,onis, Cic.4.& 6. Verr.& pro Sextio.
Esbuxar. Luxo,as,Plin.lib.17.c.24.
Esbuxada cousa.Luxatus,a,um,p.p.Participiũ, Plin.

Plin.lib.17.c.28.

Outros dizem desmentida cousa, ou fora de seu logar.

Escabelo Scamnum,i.Ouid.6.Fast.

Ante focos olìm scamnis considere longis
Mos erat.

Escabelo pequeno.Scabellum,i,Diminut. Cicero pro Cælio.

Scamillum,i,Diminut. Vitruuius,Priscianus,& Turnebus.

Scabile,is,p.p.n.g.Cato c.10.

Escada.Scala,æ. Vel,Scalæ,arum,Cic.2.Philip. & pro Milone.

Escada de caracol.Cochlidium,ij. Strab.lib.vlt.

Escalão de escada,i.degrão. Gradus,us,g.m.Cic. pro Cluentio,& pro Domo sua,& alibì. Cecinna Ciceroni lib.6.7.

Escadrão de gente de pé. Cohors,cohortis,g f. Cic.pro Marcello,Cęs.2.bell.Gall.

Escadrão de gente de caualo.Turma,æ. Differentiam inter cohortem, & turmam deprehēdes ex Cicer.pro Marcello, & ad Att.lib.6. epist.2.Annotauit Paulus Manutius.

Escafeder,aliàs fugir.Capessere fugam, Liu.lib. 1.ab Vrbe.

Escalar,aliàs roubar tudo. Diripio,diripis,p.cor. diripui,direptum,cum accusatiuo. Cicero passim.

Depopulor,p.c.depopularis, Cic.Ver.5.

Expilo,as,pen.prod.Cic.6.Ver.& pro Lege Manilia.

Prædor,aris, Cic.3.Offic.

Escalamento asi,i.roubo.Direptio,onis.

Expilatio,onis,Cic.2.Offic. & Figulo lib.4. epist.13.& Ver.5.

Depopulatio,onis,Cic.2.Ver.& alibì.

Escalador.Prædo,onis,Cic.pro Domo sua.

Pręd ator,p.p.prædatoris,Cic.2. in Catil.

Direptor,oris,Cic.3.Ver.& in Catil.

Depopulator,p.p.depopulatoris,Cicer.pro Domo sua.

Expilator,p.p.expilatoris, Cicero Quinto Fratr. 1.1.

Cousa escalada nesta forma. Expilatus,a,um,p.p. Partic.Cic.3.de Orat. & pro Cluent.

Direptus,a,um,Particip. Cic.1.de Finibus. Virg.2. Æneid.

Escalaurar. Saucio,as,sauciaui,sauciatum,p.p.

Vulnero,as,pen.c.Cic.3.Ver. & de Fato,& Post reditum in Senatu.

Ferio,is,Cic.pro Corn.Balb. caret præterito, & supino.

Percutio,percutis,p.c. percussi,percussum, Cic.7.Ver.& lib.1.de Fin.

Todos estes verbos querem accusatiuo.

Escalaurada cousa. Sauciatus,a,um,p.p.Partic. Colum.lib.11.c.1.

Saucius,a,um,adiect. Cic.pro Cecinna.

Vulneratus,a,um,p.p.Participium,Plinius lib.7.cap.28.

Percussus,a,um,Participiū. Virg.7.Æneid. Propert.lib.1.eleg.1.

Escaldar com fogo.Adurere igne.

Escaldar com agoa feruente. Aqua feruenti perfundere.

Escaldarse com agoa feruente.Aqua feruenti perfundi,Cic.3.Ver.

Escaldada cousa nesta forma. Aqua feruēti perfusus.

Escama.Squama,æ,Virg.3.Georg.

Escama pequena.Squamula,æ, p.c.Cel.li.7.c.26.

Escamar,i.tirar a escama. Desquamo,as,p.prod. Plaut.Aulul.14.

Squamas auellere.

Cousa de muytas escamas,ou chea de escamas.

Squameus,ea,eum,adiectiuū. Virg.2. & 3. Georg.& 2.Æneid.

Squamosus,a,um,p.p.adiect. Cic.2.de Nat. Deor.Virg.4.Georg.

Cousa,que tem escamas.Squamiger,p.c.esquamigera,esquamigerum,p.c.adiect. Liu.lib.1. Plin.lib.11.c.37.

Escamado,i.velhaco,& sem vergonha. Impudēs, p.c.impudentis,adiect.

Inuerecundus,a,um,adiect.Cic.1.de Inuēt. Sueton.de Clar. Grammaticis.

Nequissimus,a,um,p.c.adiect.Cic.Phil.2.

Scelerosus,a,um,pen.prod.adiect. Terent. Eunuch.4.3.

Escamonea erua.Scammonia,æ. Vel, Scammonium,ij,Plin.lib.24.c.15.Cic.1.de Diuin.

Escampar a chuua.Decrescit imber.

Escanchar as pernas. Varicare, vel diuaricare crura,Cic.6.Ver.Varro lib.2.de re Rus.c.5.

Escanchuda cousa das pernas. Varicus,a,um,p.c. adiect.Ouid.lib 3.de Arte.

Illa velùt coniux Vmbri rubicūda mariti
Ambulat,ingentes varica fertq; gradus.

Escandalo.Scandalum,i,p.c. Nomen Græcum. Offendiculum,i,p.c.

Escandalizar. Offendo, offendis, cum accusat. apud Ciceronem passim.
Scandalizo, as, apud Thesaurum.
Lędo, is, læsi, læsum apud Cicer. multis in locis.
Escandalizada cousa. Offensus, a, um. Particip. Cic. 5. Tuscul. & Attico lib. 1. 12.
Læsus, a, ū. Particip. apud Cic. pro Cluent.
Escandalosa cousa, i. que dá escandolo. Offensus, a, um, adiectiuū actiuè. Vt, offensa forma, apud Hor. Epod. Ode 15. Vide Lambinum.
Quem for de parecer, que offensus *não significa escandalosa cousa, pode vsar de* præbeo, es. Vt, Petrus præbet scandalum omnibus, *escandaliza, ou daa escandalo a todos, ou he escandaloso.*
Escaninho de cayxa. Capsula, æ, p.c. Diminutiuū, Plin. lib. 30. c. 11.
Escano. Scamnum, i, Ouid. 6. Fast.
Escansão, que dá de beber. Pincerna, æ, Budæus apud Thes.
Pocillator, p.p. pocillatoris, Apuleius lib. 6.
Escapar. Effugio, effugis, p.c.
Euado, is, p.p.
Elabor, p.p. elaberis, p.c.
Effugere è manibus, Cic. pro lege Manilia.
Effugere de prælio, Cic. 2. Phil.
Effugere pœnas, Cic. 3. de Nat. Deor.
Effugere calumniam, Cic. pro Cluent.
Euadere è morbo, Cic. 2. de Diuin.
Euadere è manibus hostium, Liuius lib. 2. bell. Pun.
Hostes euadere, Virg. 9. Æneid.
Elabi de manibus, è manibus, vel ex manibus, Cicer. Attico lib. 1. 11. & lib. 10. 195. & pro Muræna.
Cousa, que escapou. Elapsus, a, um, Particip.
Vt, elapsus ex crimine, Cic. 3. Ver.
Elapsus ex prælio, Cæsar. 5. bel. Gall.
Ecce autem elapsus Pyrrhi de cęde Polites. Virg. 2. Æneid.
Escaramentar. Cauere sibi.
Escaramentar em cabeça alhea. Alieno periculo sapere, Plaut. Mercat. 19.
Capere documentum ex re aliqua, Cicero Philip. 11.
Escaramuça. Ludicra decursio equitum. Vel, Prolusio, onis, Cic. 1. Ver.
Escaramuçar. Proludo, is, pen. p. Cic. 2. de Orat. Virg. 3. Georg.
Vel, Præludo, is, p.p.
Ludere prælia, Stat. lib. 9. Thebaid.
Escarauelho. Scarabeus, ei, Plin. lib. 11. c. 28.
Escarcalhada de riso. Sanna, æ, Iuuen. Sat. 6.
Escarlata. Porphyra, æ, p.c. apud Thes.
Purpura, ę, p.c. Cic. in Orat. & pro Cluent.
Ostrum, i. Vt, Ostrinę vestes, Propert. lib. 2. eleg. 30.
Escarnar, i. tirar a carne. Excarnifico, as, pen.c. Cic. lib. 3. de Nat. Deor.
Anaxarchum Democriteum à Cyprio Tyranno excarnificatum accepimus.
Escarola. Scariola, æ, p.c. Matthiol. apud Dioscorid. lib. 2. c. 125.
Escarrar. Screo, as, Plaut. Curcul. 3. Plinius lib. 23. cap. 1.
Excreo, eas, Plaut. Amphit. 14.
Escarro. Screatus, us, p.p.g.m. Ter. Heaut. 2. 3.
Gemitus screatus, tussis, &c.
Excreatio, onis, Plin. lib. 24. c. 14.
Escarrador, que escarra. Screator, p.p. screatoris, Plaut. Milite 10.
Escarrapachar as pernas. Vide suprà, *Escanchar, que he o mesmo.*
Escarnecer. Illudo, illudis, p.p. illusi, illusū, p.p.
Deludo, is, p.p. delusi, delusum, p.p.
Irrideo, irrides, p.p. irrisi, irrisum, p.p.
Derideo, derides, p.p.
Ludo, is, lusi, lusum.
Illudo cum datiuo apud Cicer. pro Sexto Roscio, & pro Roscio Comœdo.
Cum accusatiuo, Cic. 1. & 2. de Orat. Virg. 9. Æneid. Ter. Phorm. 5. 8.
Deludo cum accusat. apud Cic. & alios.
Irrideo, es, cum accusat. Cic. & alij.
Ludo, is, cum accusat. Virg. 1. Æneid.
Derideo etiam accusatiuo iungitur, Cic. 3. de Orator.
Subsanno, as, est in eadem significatione apud Ecclesiasticos scriptores, verbum actiuum apud Thes.
Ludifico, as, actiuū, vel ludificor, p.c. aris, deponens idem significant, apud Ciceronē, & Terentium.
Escarnecedor. Derisor, p.p. derisoris, p.p. Plin. lib. 11. c. 52.
Irrisor, p.p. irrisoris, Horat. 2. Serm. Saty. 6. Cic in Parad.
Escarnecida cousa. Illusus, a, um, p.p. Particip. Cic. pro Quinct. Tacitus lib. 15.

Derisus

Derisus,a,um,p.p.Partic.Cic.Ver.5.
Irrisus,a,um,p.p.Partic.Tacitus lib. 4.
Ludificatus,a,um,p.p. Participium passiuũ. Vt,ludificatus incerto prælio,Sallustius in Iugurt.
*Escarneo.*Irrisio,onis,verbale,Cic.1.Offic.
Illusio onis, Cic. 3.de Orat.
Ludificatio,onis, Cic.pro Sextio,Liu.lib. 2.bell.Pun.
Ludibrium,ij, Cic.in Paradox. & ad Brutũ epist. 2.
Subsannatio,onis, apud Ecclesiast.tantùm.
*Cousa,que escarnece.*Ludificans, p.c.ludificãtis. Partic.actiuæ significationis à verbo ludifico,as,Silius lib.7.
*Cousa,que escarneceo.*Ludificatus,a,um, p.prod. Participium actiuæ significationis à verbo Ludificor,aris,deponente. Vt, Ludificatus equo,Silius lib.7.
De auro,quod cum ludificatus est, Plautus Bacchid.9.
*Escarpeada.*Scribilita, ę, p.p. *He hum certo genero de pão cozido a modo de torta , ou filhoo, quese comia quente.* Martialis lib.3.
Circumlata diù mensis scribilita secũdi. Vrebat nimio sæua calore manus. Vide Plaut.Pęn.2.
Escarpis , aliàs ceruilhas dos pees. Pedulis,is, Vlpian.in l.25.§.1.de Auro,& argento leg.
Vdo,vdonis,m.g Mart.lib. 14.
*Escassa cousa.*Parcus,a,um.Tenax,tenacis,pen. prod.adiect.
Restrictus,a,um. Participium, siue nomen ex participio.
Parcus,& tenax pater, Cic.pro Cælio.
Restrictus,& tenax,Cic.pro Plancio.
Cic Appio lib.3.epist.8. Quùm & natura sempèr ad largiendum ex alieno fuerim restrictior.
Escassamente,i.com escasseza. Parcè,aduerbium.
Restrictè, aduerb. Vtrumq; apud Ciceron. lib 2.de Finib.
*Escasseza.*Parsimonia,æ,Cicer.in Parad.& pro Quinctio.
Parcitas,pen corr. parcitatis. Seneca lib.1. de Clement.
Sera in fundo parsimonia, Adagiũ, Senec. Epist prima.Erasmus.
Escassamente,aliàs a penas,& com trabalho. Vix, aduerb.Cic.4.Academ.
Ægrè, aduerb. Cicer.de Prouinc. Consul Plaut.Asinar.11.
Vix ægrè.Plaut.Pæn.4.
Difficultèr,aduerb.Cæsar lib.1. bel.Ciuilis.
Difficilitèr,p.c. aduerb. Vt,difficilitèr internoscere aliquid,Cic.4.Academ.
Escauar vinhas. Ablaqueo,eas. Columel.lib.4. cap 29.
Excodicor,p.c.excodicaris. Turnebus.
Escauada vinha. Vinea ablaqueata, vel vitis ablaqueata.Plin.lib.6.c.27.
Escauadura de vinha,ou de outras aruores. Ablaqueatio,onis,Plin.lib.12. cap.15. Columel. de Arboribus cap.5.
Escaua terra, aliàs toupeyra. Talpa,æ, dubij generis,Cic.4.Academ.Virg.1.Georg.
Esclarecer,i.dar claridade , ou amanhecer. Luceo, es.Lucesco,lucescis,Cic.Attico lib.3.Meaq; officia,& studia, quæ parùm anteà luxerũt. Cic pro Rosc.Amerino, Occisus est à cęna rediens: nondùm luceba, quùm Ameriæ scitum est.
*Escoarse.*Elabor,p.p.elaberis,p.c. elapsus sum, Cic.1.de Diuinat.Nàm quùm dormienti ei Sol ad pedes visus esset,&c. quùm se conuoluens Sol elaberetur,& abiret.
Escoar agoa , ou vinho . Effundere aquam , vel vinum.
*Escoda de Pedreyro.*Excussorium,ij. Ex Nebrissensi,sed nullo adhibito testimonio.
*Escola.*Schola,æ,p.prod.Cic.5.Tusc.
Ludus litterarius,vel ludus litterarũ, Plin. lib.9.c.8.Quintilian.lib.1.c.4.
*Escolar,i.estudante.*Litterarum studiosus.
*Cousa de escola.*Scholasticus,a,um, p.c. adiect. Vt,scolastica disciplina, & Scholastici discipuli,Plin.lib.1.Epist.vltima.
*Escola d'Esgrima.*Ludus gladiatorius,Sueton.in Cæsare.
*Escola de Dançar.*Ludus saltatorius,Cic.in Pis.
*Escola de Canto.*Musica palæstra. Vide Vitruuium lib.5.c.11.Cic.2. de Orat.
Escolha. Optio,onis. Electio,onis,apud Ciceronem passim.Electus,us,g.f.Ouid.Epist.2.In neris electu parua futura mora est.
Delectus,us,m.g.Cicer.1.Offic.& pro Corn. Balbo,& alibi.
*Escolher.*Eligo,is,pen.corr. Deligo,is,pen.cor. delegi,p.p.delectum.Adopto,as.
Habere delectum.Cic.3.de Finib.& in Pis.

Facere

Facere delectum militum, apud Cæsarem.
De tribus eligere quem velis, Cic.10.Phil.
E duobus malis, quùm maius fugiendũ sit, leuius est eligendum, Cic.Octauio.
Vnum ex cunctis deligere, Cic.de leg.Agr.
Deligere castris locum idoneum. Cæsar 2. bell.Gall.
Adoptare aliquem patronum, Cic.1.Verr.
Vatinius Ciceroni lib.5.epist.9.

Dar a escolher. Dare optionem alicui, Cic.de Clar.Orat.
Deferre optionem, Cic.Att.lib.4.
Facere optionem alicui, Cic.1.Ver.

Escolhida cousa. Electus,a,um. Partic.vel nomẽ ex participio.
Delectus,a,um.Particip.
Electis verbis dictatæ res, Cic.1.de Fin.
Electissimi viri ciuitatis, Cic.pro Quinct.
Ad rem aliquam delectus, Cic.pro Roscio Amerino.
Delecti viri, Cic.1.Tusc.

Escõmungar. A communione fidelium aliquẽ separare.
Fidelium communione aliquem priuare.
Ponere aliquem extra hominum communionem.
Excommunico,as, p.c.apud ius Pontificiũ.

Escõmunhão. Excommunicatio,onis, apud ius Pontificium.
Anathéma,p.p.anathematis,p.c.
Vel, Anáthema,p.c.anathematis,p.c.
Ex Doctissimo Brocẽsi in sua Mineruа, pagin.240. & 241. quidquid dicat Monachus Menesius,& alij.

Esconder, ou esconderse. Abdo,abdis,abdidi,p.c. abditum,p.c.
Occulo,p.c.occului, occultum.
Abscondo,abscondis,abscondi,absconditũ, p.c. Vel,abscõdidi, ex Plaut.& Silio lib.8.
Occulto,as,aui,atum.
Abdere se rus, vel domũ, Ter.Hecyr.1.12.
Abdere se in aliquem locum, Cic.Curioni lib.7.epist.8.
Abdere sub terram, Cic.2.Tusc.
Abscondere in terram, Colum.de Arboribus,cap.7.
Occulere aliquid terra, Virg.2.Georg.
Occultare vitia, Cic.Post reditum in Sen.
Quæ natura occultauit, eadem omnes, qui sana sunt mente, remouent ab oculis, Cic. 1.Officior.
Argumenta occulere, Cic.2.de Orat.

Estar escondido. Lateo,es,latui. Deliteo,es. Delitesco,delitescis,delitui.
Latere in occulto, Cic.1.Acad.
Latere sub vmbra, Liu.4.bel.Maced.
In cubilibus delitescunt bestiæ, Cicer.2.de Nat.Deor.
In aquá delitere, Ouid. 2. de Arte amandi.

Escondedor, que esconde. Occultator, p.p.occultatoris,g.m. Vt, occultator latronũ locus, Cic.pro Milone.

Escondedouro. Latebra,ę,p.c. Cic.2.de Diuin.& lib.3.de Legib.
Latibulum,i,pen.corr. Cicero 1. Offic.& Attico lib.12.

Cousa, que tem escondedouros. Latebrosus,a,um, p.p.adiect. Vt,
Via latebrosa, Cic.pro Sextio.
Flumina latebrosa, Virg.8.Æneid.

Esconderse de alguem, aliàs furtarlhe o corpo. Surripere se alicui, Plaut.Menæh.11.

Escondidamente. Occultè, aduerb. Cic.lib.1.& 2. de Finib.& Ver.6.
Abditè,p.c.aduerb.Cic.4.Verr.
Absconditè,p.c.aduerb.Cic.2 de Inuent.
Clàm,aduerb.Cic.pro Sexto Roscio.
Clanculùm,p.c.aduerb. Ter. Eunuch.3.5. Plaut.Pæn.14.
Clandestinò,p.c.aduerb. Plaut.Milite 13.

Escondida cousa, aliàs occulta, ou secreta. Abditus, a,um,p.c.Particip. Cic.2.Offic.& de Nat. Deor.lib.2.
Absconditus,a,um,p.c.Part.Cic.2.Ver.
Occultus,a,um. Partic.siuè nomen ex participio, Cic.pro Rosc.Amer.& lib.1.Acad.
Occultatus,a,um,p.p.Partic. Cicer.lib.4. Academ.
Clandestinus,a,um,p.c.adiect.
Vt, colloquia clandestina cum hostibus. Cic.de Senect.
Introitus clandestinus, Cic.2.Offic.
Scelus clandestinum, Cic.pro Sylla.

Esconjurar. Adiuro,as,pen.p. cum accusatiuo, Liu.5.Decad.lib.3.

Esconjurar demonios. Exorciso,exorcisas. Vlp. in l.1.D.de extr.cognit.

Esconjurador, que esconjura. Exorcista,ę. Diuus Lucas in Actib.Apost.c.19.

Esconjuro. Exorcismus,i.

Escornar. Cornu petere. Cornu percutere.
Escorrer. Defluo, is, defluxi, defluxum.
Escòrregar. Labor, laberis, p.c. lapsus sum. Vide Thesaurum.
Escorregodia cousa, i. em que se escorrega, ou que faz escorregar. Lubricus, a, um, p.c. adiect. Locus lubricus, Cic. 4. Acad.
Lubricus anguis, Virg. 5. Æneid.
Terra lubrica, Tibull. lib. 2. eleg. 3.
Queda, ou caida do que escorrega. Lapsus, us, Cic. de Senect.
Lapsus scalarum, Plin. lib. 7. c. 37.
Escota da nào, aliàs poja. Velipes, p.c. Velipedis, p.c. Versoria, ę.
Escoteyro. Expeditus, a, um, pen. prod. Nomen ex participio.
Escouues da proa. Oculus, i, p.c.
Escozer com açoutes. Vrere aliquem virgis, vel loris, Hor. 2. Ser. Sat. 7. & lib. 1. epist. 17.
Escozer ao fogo. Amburo, is, pen. prod. ambussi, ambustum.
Escozida cousa ao fogo. Ambustus, a, um. Partic. Plin. lib. 24. c. 8.
Escozedura. Ambustio onis, Plin. lib. 23. c. 4.
Escozer, aliàs magoar. Facere dolorem, Cicero Octauio 1.
Inurere alicui dolorem, Cic. 11. Phil.
Dare alicui dolorem, Cic. Attic. lib. 6. 132.
Vide *Magoar.*
Escraua. Ancilla, æ, Cic. 5. Ver.
Serua, æ, Vlpianus in l. Doli. D. de Seruo corrupto.
Mancipium, ij. Seruitium, ij, Cic. 7. Verr.
Escraua pequena. Ancillula, ę, p.c. Dimin. Cic. 1. de Orat.
Seruula, æ, p. cor. Diminut. Cic. Att. lib. 17.
Cousa de escraua, ou que pertence a escraua. Ancillaris, & hoc ancillare, p.p. adiectiuum, Cic. 5. Tuscul.
Escrauo Seruus, i, Cic. 5. Ver.
Mancipium, ij. Plin. lib. 28. cap. 2. Horat. 1. epist. 6.
Seruitium, seruitij, Cic. 7. Ver. & 4. in Catil.
Escrauo pequeno. Seruulus, i, p.c. Dimin. Terent. Andr. 1. 1. Cic. 3. Offic.
Escreuer. Scribo, is, scripsi, scriptum. Vt, scribere sua manu, *escreuer por sua mão,* Cic. Att. lib. 5. epist. 101. & 16. & lib. 7. 122.
Exaro, as, p.c. Cic. Att. lib. 13. 190. & alibi, Ouid. 3. de Ponto, eleg. 2.

Escriuão. Scriba, æ, Liu. 1. ab Vrbe.
Escriuão, i. tabalião. Tabellio, onis. Firmicus lib. 5. c. 2. & lib. 4. c. 5.
Officio d'escriuão. Scribatus, us, p.p. Textus in l. si ad scribatum. C. de appellat.
Taballionatus, us, p.p. apud Recentiores.
Escriuão das notas. Notarius, ij, Mart. lib. 10. 62.
Scriba formularius, Quintil. lib. 12. c. 3.
Escriuão do ciuel. Causarum ciuilium notarius, vel scriba.
Escriuão do crime. Causarum capitaliũ scriba.
Escriptura, i. o que se escreue. Scriptura, æ, pen. p. Terent. in Prologo Adelph. 1. Cic. Trebon. lib. 15. epist. 21.
Escritor, que escreue. Scriptor, oris, Cic. Att. lib. 7. 135. de Orat. & de Clar. Orat.
Escritorio. Scrinium, ij, Hor. 1. Ser. Saty. 1. & 2. epist. 2. Plin. lib. 7. c. 25. & 29.
Escriuaninha. Graphiarium, ij, Mart. lib. 14. 21. Vel, Calamorum techa.
Escrito, aliàs bilhete. Chirographus, i, vel chirographum, i, p.c. Cic. Cęlio lib. 2. epist. 13. Epistolium, ij, Diminutiuum, Catullus ad Mallium 63.
Escritura, ou conhecimento. Syngraphia, æ. Syngraphus, i, vel syngraphum, i, p.c. Cic. pro Domo, & de Arusp. resp. & Trebatio lib. 7. epist. 17.
Cousa escrita. Scriptus, a, um Particip. Vt, Absumere igne scriptos libellos, Ouid. lib. 3. Trist. eleg. 13.
Escrupulo. Scrupulus, i, p.c. per translationem, Diminut.
Scrupulositas, pen.c. scrupulositatis, Colum. lib. 11. c. 1.
Meter escrupulo. Inijcere scrupulum alicui, Terent. Phorm. 5. 8. Adelph. 2. 2. Cicero pro Cluentio.
Tirar escrupulo. Eximere scrupulum, Cic. Att. lib. 5. epist. 100.
Euellere scrupulum, Cic. pro Rosc. Amer.
Escrupulosa cousa. Scrupulosus, a, um, p. prod. adiectiuum. Plin. Epist. 49. Colum. in Præfation. lib. 1.
Escrupulosamente, i. com escrupulo. Scrupulosè, p.p. aduerb. Colum. lib. 9. c. 8. Plinius lib. 8. cap. 14.
Escudo. Clypeus, ei, g.m. Cicer. 2. de Fin. Virg. 2. Æneid.
Scutum, i, Cic. 2. de Orat. Cæs. lib. 2. bel. Ciu.
Vmbo,

Vmbo,onis.Virg.9.Æneid.m.g.
Escudo pequeno. Scutulum,i,pen.cor. Diminut. Cic.1.de Natur.Deor.
Ancile,is p.prod.g.n. Virg.7.Æned. L
 quaq; ancile gerebat.
Ancilia lapsa cælo,Virg.8.Æneid.
Copa do escudo. Vmbo,onis. Liu.4. ab Vrbe.
Cousa escudada com escudo. Clypeatus,a,um,p.p. Virg.lib.7.Silius lib.8.
Scutatus,a,um,pen.prod.adiectiuũ, Cic.2. Philip.
Escudeyro, que faz escudos. Scutarius, Plaut. Epid.2.
Escudeyro do escudo,i. page, que serue de trazer o escudo. Scutiger,pen.cor. scutigeri,pen.cor. Vel scutigerulus,i,p c. Plaut.
Escudela. Gabata,æ,p.c.Mart.lib.11.32.
Scutula,ę,pen.corr. Mart.lib.8.& lib.11.
Scutella,æ.Diminut.Cic.3.Tuscul.
Escudrinhar. Scruto,as, vel,scrutor,aris. Rimor,aris. Vt,
Scrutari argumenta,Cic.in Partitionib.
Non scrutor, nihil ad me arbitror pertinere,Cic.pro Roscio Amer.
Partes apertas rimari, Virg.11. Æneid.
Sed tamèn id quoq; rimatur, quantũ potest. Cic.lib.1.de Diuinat.
Escudrinhador. Scrutator,p.p.scrutatoris, Luc. lib.4.Stat.3.Sylu.1.
Esculpir. Sculpo,is,sculpsi, sculptum, Plin. lib.36.cap.4.*outros dizem*,Scalpo,is,scalpsi, scalptum.
Vt,scalpere gemmam, Cic.2.de Nat. Deor.
Esculpida cousa. Sculptus,a,um.Particip. Vt, animalia sculpta, Lucan.lib.3. vel secundùm alios.
Scalptus,a,um,vt scalptus è Saxo,Cicer.4. Academ.
Esculpidor. Sculptor,oris, Plin. li.36. cap.5. Vel Scalptor,oris,Pli.li.37.c.4.Vide Thes.
Escuma. Spuma,æ,Virg.1.& 3.Æneid.
Cousa de escuma. Spumeus,ea,eum, adiect. Vt, vnda spumea. Virg.10.Æneid.
Cousa,que tem, ou faz escuma, ou chea de escuma. Spumosus,a,um,p. prod. adiect. Vt,vnda spumosa,Virg.6.Æneid.
Æquor spumosum, Lucan lib.2.
Escumar,i.tirar a escuma. Despumo,as,p.prod. Plin.lib.22.cap.24.& lib.36.c.25.
Botar escuma. Spumo,as, Virg.3.5.& 8.Æneid.
Cousa,que bota escuma. Spumans,tis. Participiũ. vt ensis spumans cruore. Virg.4.Æneid.
Sanguis spumans.Virg.9.Æneid.
Fazer escuma. Spumesco, espumescis, Vt, æquora spumescunt remo.Ouid.Epist.2.
Escurecer. Obscuro,as,p.prod.cum accusatiuo, Vt,tenebris obscurat omnia nox,Cicer.1.in Catilin.
Volucres obscurant æthera pennis, Virg. 12.Æneid.
Escurecerse,i.estar escuro,ou cego. Caligo,as,p.p. Vt,nubes caligat. Virg.2.Æneid.
Caligare in sole Adagium, Quintilian. lib.1.cap.2.*Estar na aldea,& não ver as casas*, Vide Erasmum.
Escura cousa,ou escurecida. Obscurus,a,um,p.p. adiectiuum.
Tenebrosus,a,um,p.p.adiect.
Caliginosus,a,um,p.prod.adiect.Cicer.2.de Inuen. & 3.de Nat.Deor.
In Vatin. Virgilius.5.& 6.Æneid. & Cic.1. de Diuinat.
Tenebricosus,a,um,pen.prod.adiectiuum.
Vt,obscurus,& tenebricosus,Cic.4.Acad.
Popina tenebricosa,Cic. in Pisonem.
Obscuratus,a,um,pen.prod.Particip. Vt, obscurata memoria,Cic.2. de Orat.
Escuridade. Obscuritas,p.c.obscuritatis, Cicer. multis in locis.
Tenebræ,p.c.tenebrarum,Cic. pro Archia, & pro Roscio Amer.
Caligo,p.p.caliginis,p.c.g.f. Cicer.lib.2.de Lege Agraria, & pro Plancio.
Escusarse,i. dar escusa, ou desculpa. Excuso,as, pen.prod.
Caussor,aris,Vt, Excusare se alicui,Cicer. Attic.lib.15.epist.330. & lib.9.185.
Excusare se apud aliquem, Cic. Att.lib.12. epist.241.
Excusatum me volo,Cic.3.Verr.
Tarditatem litterarum excusare, Cic.Attic. lib.15.epist.329.
Virg.eclog.9.Causando nostros in longum ducis amores.
Causam afferre, Terent. Heaut.4.3. Cicer. Attic.lib.11.
Dare excusationem,Cic.6.Verr.
Escusa. Excusatio,onis. Causa,æ. Vt,Idonea,& iusta excusatio,Cicer.Tironi lib.16, epist.25.

Logar escuso. Locus arbitris remotus, Cicer. 7. Verr.
Receber escusa. Accipere causam, Cicer. Tironi lib. 16. epist. 19.
Buscar, ou inuentar escusas. Fingere causas, Ter. Eunuch. 1. 2. Fingit causas, ne det sedulò.
Escutar. Ausculto, as. Audio, is, Vt, auscultare ab ostio, vel ad fores. Plaut. Mercat. 8. & Trucul. 4.
Auscultare aliquem, Plaut. Pseud. 7.
Mihi ausculta, vide ne tibi desis, Cicer. pro Rosc. Ame. hoc loco accipitur pro obedire.
Escuta do campo. Speculator, p.p. speculatoris, Cic. 1. & 7. Verr.
Explorator, pen. prod. exploratoris, Cæsar lib. 1. bell. Gall.
Escutilhão da não, aliàs alçapão. Ostium tabulatorum.
Esfaymar, aliàs matar de fame. Fame aliquem necare, Cic. Quint. Frat. lib. 2. epist 7.
Esfaymada cousa. Famelicus, a, um, p. cor. adiect. Plaut. Casin. 3. Terent. Eunuch. 2. 2.
Enectus fame, Cic. 2. de Diuinat. Enecta fame auis in offam pultis iuuadit, Et Attico lib. 6. 111.
Fame confectus, Cic. 1. in Catilin.
Fame necatus, Cic. Att. lib. 9.
Esfalfar a alguem com trabalho. Labore aliquem frangere, Cic. pro Archia.
Esfalfarse com trabalhos. Frangere se laboribus, Cicer. loco citato.
Cousa esfalfada. Exhaustus, a, um. Effœtus, a, ũ, adiect. Vt,
Multo sudore exhausta iuuẽtus, Lucan. li. 4.
Cursu exhaustus equus, Lucan. lib. 8.
Libidinosa etenim, & intemperans adolescentia effętum corpus tradit senectuti, Cic. de Senectut.
Esfalfada cousa com trabalho. Labore fractus.
Esfarrapar, i. rasgar. Scindo, is, scidi, scissum.
Discindo, is, discidi, p.c. discissum.
Lacero, as, p.c. Dilacero, as, p.c. aui, dilaceratum, p.c. Vt.
Scindere epistolam, Cic. Ruf. lib 5. epist. 20.
Discindere vestem, Terent. Eunuch. 4. 3.
Lacerare morsu viscera, Cicer. 2. Tuscul.
Lacerare vnguibus, Cic. ibidèm.
Esfera. Sphæra, æ, Cic. 2. de Nat. Deor. (here.
Esfolar, i. tirar o couro, ou a pelle. Pellem detra-
Vel, Deglubo, is, p.p. per Metaphoram.
Vt, boni pastoris est pecus tondere, & non deglubere. Suetonius, & Erasmus in Chiliadib. Greg. 13 Sũmi Pontific. permissu editis.
Esfoladura. Pellis detractio.
Esforçar a alguem. Animos addere alicui, Cicer. Attico lib. 7.
Animo, as, p.c. cum accusatiuo, Claudian. lib. 3. de raptu Proserpinę.
Esforçarse. Animum capere, Cicer. 3. Philip.
Animum erigere, Cic. pro Cluentio, & Att. lib. 1. epist. 11.
Colligere animos. Liu. lib. 3. ab Vrbe.
Linquentem animum reuocare, Curtius.
Esforçarse o doente, i. conualecer. Conualesco, is, Cic. Cornificio lib. 12. epist. 22.
Conualescere ex morbo, Cicer. de Fato, vel Confirmare se, Cic. Tiron. lib. 16. epist. 2.
Cura igitùr te, & confirma.
Esforçada cousa, i. de grande animo. Animosus, a, um, p.p. Fortis, & hoc forte. Magnanimus, a, um, p.c. adiectiuũ, vel, Magno animo præditus; omnia apud Cic. Tusc. 1. & 2. pro Milone, & 4. Tusc. Virg. 4. Geor.
Esforço, aliàs valentia. Animus, i, p. corr. Virtus, virtutis, p.p. g.f. Robur, roboris, pen. cor. Fortitudo, p.p. fortitudinis, p.c. g.f. omnia apud Cicer. passim.
Magnitudo animi, Cic. 4. de Finib.
Magnanimitas, p.c. magnanimitatis, Cic. 1. Officior.
Esforçadamente. Animosè, p.p. aduerb. Cicer. 4. Philip. & alibi.
Fortitèr, pen. cor. aduerb. Cicer. pro Flacco, & Verr. 7.
Ser esforçado. Valere animo, Cicer. Mario lib. 7. epist. 1.
Vigere animo, Cic. Att. lib. 4. epist. 72.
Esfregar. Frico, as, fricui frictum. Vir. 3. Geor.
Defrico, as, p. cor. defricui, defrictum. Olìm defricaui, defricatum.
Refrico, as, p.c. Cic. pro Syl. & 3. de leg Agr.
Esfregadura. Frictio, onis. Cels. lib. 1. Pli. li. 23.
Fricatio, onis, Colum. lib 6. c. 12.
Fricatus, us, p.p. g m. Plin. lib. 23. c. 7.
Esfregada cousa. Frictus, a, ũ. Part. Iuuen. Sat. 6.
Defrictus, a, um, vel defricatus, a, um, p.p. Particip. Col. lib. 6 c. 13. & lib. 7. c. 5. Plin. lib. 28. cap. 12. Infricatus, a, um, p.p. Partic.
Esfregão com que esfregão. Fricatorium, ij. Nouum est.

Esfriar. Refrigero,as,pen.cor.Cicer.de Senect. & lib.2.de Natur.Deor.
Perfrigero,as, pen.corr. Plin. lib.25.c.13. Verba sunt actiua.
Esfriada cousa. Refrigeratus,a,um,p.p.Particip. Vt,membra refrigerata,Cic.lib.1.de Natur. Deor.
Frigefactus,a,um.Particip.
Esfriarse,aliàs fazerse frio. Refrigesco.refrigescis,Colum.lib.2.c.2. Cic. Dolabellæ lib.9. epist.10.
Frigesco,is.Cato c.156.
Esfriador onde se esfria o vinho, aliàs resfriador. Refrigeratorium vas.
Refrigeratorius est adiectiuũ, legitur enim apud Plin.
Vis refrigeratoria lib.22.c.2.
Esgrauatador das orelhas. Auriscalpium,ij.Mart. in Apophoretis lib. 14.
Esgrauatar. Scalpo,is, scalpsi,scalptum.
Scalpurio, scalpuris,p.c. Vt,terram scalpere vnguibus,Horat.1.Serm.Saty.8.
Occœpit ibi scalpurire vngulis circũ circa.
Esgotar. Exhaurio,is,exhausi,exhaustum.
Exinanio,exinanis,p.p.Cicer.pro Cluent.2. Philip.& Verr.1. 5.& 7.& alibi sæpè, iunguntur accusatiuo. Vt, exhaurire poculũ Exinanire nauem.
Esgotada cousa. Exhaustus,a, um. Exinanitus, a,um, pen. prod. Particip. Vt,exhaustus fons,Cæsar 8.bell.Gall.
Exhausta aqua, Cic.2. de Natur.Deor.
Exhaustæ bonis ciuitates, Cic. in Pisonem.
Vectigalibus abalienatis, socijs vexatis,regibus, atq; omnibus gentibus exinanitis &c.Cic.2.pro lege Agraria.
Esgremir. Digladior,digladiaris,pen.prod.Cic. multis in locis.
Gladiaturam exercere.
Esgrima. Pugna gladiatoria,Cic.pro Milone.
Certamen gladiatorium, Cic.de Orat.
Ludus gladiatorius,Cic.in Catil.
Congressus gladiatorius,Plin.lib.8.c.2.
Gladiatura,æ,p.p.Tacitus lib.3.
Esgremidor. Gladiator,p.p.gladiatoris, Cicero Philip.3.& 7.& alibi passim.
Lanista,æ, g. m. Cicer. Philip.13. Iuuenal. Saty.3.
Esguelha. Obliquitas,p.c.obliquitatis,g.f.Plin. lib.3.cap.5.

De esguelha. Obliquè,pen.prod.aduerb.Cicer.1. de Finib.
Esguelhar algũa cousa, aliàs atrauessar, ou torcer. Obliquo,obliquas,p. prod. Vt,obliquare ensem in latus,Ouid.12.Metam.
Equos pauẽtes obliquauit.Sat.12.Thebaid.
Esguelhada cousa. Obliquus,a, um, adiectiuum. pen.prod. Vt,
Dente obliquo timendus aper. Ouidius, Epist. 4.
Pede obliquo claudicare. Ouid. 2. Amor. eleg.17.
Obliquus ictus, & inflexus,Plinius lib.11. cap.25.
Esguicho. Fistula,æ,pen.corr. Cicero pro Rab. perduel.reo.
Esguichar com esguicho. Per fistulas aquam mittere. Vel,
Eructare aquam per fistulam.
A agoa esguicha, ou sae per esguicho. Aqua per fistulam spirat.
Esmagar com os pés, ou com as mãos. Pedibus, vel manibus comprimere.
Illidere aliquid saxis,Plin.lib.9.cap.6.saxis in datiuo.
Esmagada cousa nesta forma. Compressus,a,um. Illisus,a,um,pen.prod.Particip. vel nomina ex participijs,Cicer.de Arusp.resp. Iàm ista serpẽs & compressa, atq; illisa moritur.
Æquora illisa scopulis, Virg.3. Georg.scopulis in datiuo.
Esmalte. Emblema, pen. prod. emblematis, pen.cor g.m.
Esmaltar. Illigo, illigas, pen.cor. Includo,is, pen.p.inclusi,inclusum,p.p.
Vt,illigare, & includere emblemata in aureis poculis.Cic.6. Verr.
Tirar o esmalte. Auellere,vel detrahere emblemata,Cicer.6.Verr.
Excludere emblemata,Paulus in l.Gemma, D. ad exhibendum.
Esmaltada cousa. Emblemate cælatus.
Esmechar. Vulnerare,vel sauciare caput.
Icere caput, Catullus ad Gelliũ,epigr.111.
Esmechada cousa. Vulneratus,a,um,pen.prod. Sauciatus,a,um,p.p.Particip.
Saucius,a, ium, adiect. omnia apud Cicer. & alios passim.
Esmechada, alias ferida da cabeça. Vulnus capitis. Vel,ictus capitis.

Esmeralda, pedra preciosa. Smaragdus,i,g.m. Plin.lib.37.cap.5.

Cousa feyta de esmeralda. Smaragdinus,a,um,p.c. adiect.Thesaurus.

Esmerarse, aliàs pór todas suas forças, & industria. Contendere omnes neruos in re aliqua, Cic. Cassio lib.15.epist.14.

Contendere omnes neruos industriæ suę, Cic.Verr.2.

Contendere omnibus neruis, Cic.5.Verr.

Omnes animi, & ingenij vires in re aliqua profundere, Cic.Attico lib.1.epist.13.

Esmerada cousa, aliàs perfeyta, & acabada. Res omnibus numeris absoluta, Plin.Iunior ad Saturninum, epist.3.à fine.lib.9.

Perfectus,a,um, adiectiuum. Vt, absoluti, & perfecti Philosophi, Cicero lib. 2. de Diuinatione.

Esmeradamente. Perfectè, aduerbium, Cicer.4. de Finib.

Esmerilbão, aue. Haliæetus, haliçeti, pen.c.Plin. lib.10.cap.3.

Esmigalbar, ou esmiuçar, & fazer pedaços. Minutatim frangere, Lucret.lib.2.

Minutatìm conscindere, vel minutè concidere, Columel.lib.12.c.22.

Minutatìm concidere, Terent. Eunuc.4.3. Vestem omnem miserè discidit tum ipsam capillo conscidit,p.c.

Esmigalbada cousa, alias esmiuçada. Minutatìm fractus.

Minutatìm concisus, vel, conscissus.

Esmoer a comida. Cibos concoquere, Cicer.2.de Natur.Deor.& 2.de Finib.

Esmola. Eleemosyna,æ,p.c.apud Thesaur.

Misericordia,æ, Cic. pro Roscio Amerino, prædia mea tu possides, ego aliena misericordia viuo.

Esmolar, i.dar esmolas. Eleemosynas largiri.

Impartire alicui misericordiam, Cicero Bruto 12.

Tribuere misericordiam, Cic. pro Plancio.

Esmoler. Eleemosynis pręfectus, vel eleemosynarum in datiuo, vel genitiuo.

Præfectus enìm datiuo, vel genitiuo iungitur, Vt, Præfectus moribus, *Reformador*, Cic. Papyrio lib.9.15.

Dux, præfectusq. classis, Cicer.7. Ver. Præfectus annonæ, Liu.4.ab Vrbe.

Esmorecer. Animo linqui, Sueton.

Exanimor, pen.corr.exanimaris. Vt, Graui vulnere exanimari, Cic.2. de Finib.

Deficere animo, Cęsar 6.bell.Gall.

Esmorecimento. Defectio animi, Cicero Attico lib.3.

Defectus animi, Plin.lib.26.c.2.

Exanimatio, onis, Cic.1.Officior. & Tusc.4.

Esnocar. Auellere ramum, vel surculum arbore, vel ab arbore. Trunco, vel à trunco.

Esnoga. Synagoga,æ,p.p.

Espaço. Spatium,ij, dicitur de loco, & de tempore.

De loco, Cicero 2. de Natur. Deor. Sidus spatijs immutabilibus ab ortu ad occasum commeans. Syluestria spatia, Cicero 1.de Legib.

De tempore. Vt, spatium cogitandi, Ter. Phorm.4.4.

Spatium, & tempus dare, Cic.pro Quinct. Trium dierum spatium, Cic.4.Verr.

Espaço breue de tẽpo. Punctum temporis, Cic.3. Verr.pro Domo, pro Flaco, & alibì.

Espaço entre remo, & remo. Interscalmia, orum. Vitruuius lib.1.c.2.

Espaço de cinquo annos. Lustrum,i, Cicer. Attic. lib.6.

Olympias, olympiadis, p.c.g.f.Cicer. Attico lib.13.nomen Græcum est.

Espaçosa cousa. Spatiosus,a,um, pen. prod. adiectiuum. Vt, bellum spatiosum, quod diù durat, Ouid.13.Metam.

Nox spatiosa. Ouid. Epist.1.

Espaçar, he o mesmo, que passear. Spatior, spatiaris, Cic.de Opt.gen.Orat. Sed ità, vt palæstricè spatiari in Xisto liceat.

Virg.4.Æneid. Pingues spatiatur ad aras.

Espaçar, i.alongar. Prorogo, as, pen. cor. Produco, producis. In longum ducere. Vide *Prorogar, & Alargar tempo*, Vir.9.eclog. Causando nostros in longum ducis amores.

Espada. Ensis, ensis, g.m. Gladius, ij.

Pór a espada na cinta. Cingere se gladio. Liu. lib.7.ab Vrbe. vel. Cingere latus ense, Ouid. 2.Fastor.

Espada de ambas as maõs. Gladius anceps, Plaut. Rud.4.14.

Espada preta dos esgremidores. Rudis, is, f.g. Lampridius.

Espada desembainhada. Gladius strictus, Cicer.2. Philip.

Ensis

Ensis districtus, Horat. 2. Carm. Ode 1.
Ensis eductus vagina. Silius lib. 13.
Gladius vagina vacuus, Cic. pro Marcello.
Espada embainhada. Ensis vagina tectus Horat. 2. Serm. Saty. 8.
Espadas no jogo das cartas. Enses ensium, pluraliter.
Espadeyrada. Ensis ictus.
Peyxe espada. Gladius, ij. Plin. lib. 32. c. 11.
Espadana erua. Gladiolus, i, pen. corr. Pli. lib. 21. cap. 11.
Acorus, i, vel Acorum, i, p.c.
Xiphion, ij, apud Thesaurum.
Espadana dos peyxes, a que Ioão de Barros nas Decadas da India chama perpatana. Pinna, æ, Plin. lib. 9. cap. 20.
Espadar linho. Linum attenuare.
Espadoa. Scapula, æ, p. cor. Plaut. Trin. 14.
Humerus, i, p. cor. Teren. Eunuc. 2. 3.
Espalhar, ou espargir. Spargo, is. Dispergo, is, dispersi, dispersum, sterno, is, straui, stratum. vel Insterno, is, instraui, instratum, p.p.
Spargere humum rosis, & rosas humo.
Dispergere aliquid terra, mariq; Cicero 4. Academ.
Dispergere corpus per agros, Cic. 3. de Nat. Deor.
Strauit pelliculis hædinis lectulos, Cic. pro Muræna.
Espalhar nas eyras. Excutere paleas in area.
Espanar. Puluerem excutere, vel abstergere.
Espancar. Percutio, percutis, pen. cor. percussi, percussum. Afferre manus alicui.
Espantar com medo. Terreo, es, terrui, territum, Cic. Cælio lib. 2. 16.
Incutere terrorem, vel pauorem. Liu. 3. ab Vrbe. & lib. 7. bell. Pun.
Incutere timorem, Cic. 2. de Orat.
Iniicere pauorem, vel terrorem, Cic. 7. Ver. Liu. 4. ab Vrbe.
Iniicere metum, Cic. 4. Verr.
Terrifico, as, pen. c. Virg. 4. Æneid. Lucret. lib. 1.
Espantar, i. fazer espanto. Admirabilitatem facere, Cic. 2. Offic.
Admirationem efficere, Cic. 1. de Orat.
Espantosa cousa, i. que faz espanto. Admirabilis, & hoc admirabile, p.c. adiect. Cic. 3. de Fin. Ouid. 6. Metam.
Espantosa cousa, i. que poem medo. Terrificus, a, ũ, pen. corr. adiect. Virg. 5. 8. & 12. Æneid.
Terribilis, & hoc terribile, pen. cor. adiect. Cicer. pro Sextio.
Horrendus, a, um. Virg. 2. & 6. Æneid.
Horribilis, & hoc horibile, p.c. adiectiuũ. Virg. 4. Geor. Cic. pro Murena.
Horrificus, a, um, pen. cor. adiectiuũ. Cicer. pro Domo sua.
Espanto. Admiratio, onis, Cic. 2. de Nat. Deor. Admirabilitas, penul. corr. admirabilitatis, Cic. 2. Offic.
Espanto, alias medo, & pauor. Terror, oris. Pauor, oris, Cic. 4. Tuscul.
Espantarse. Admiror, pen. corr. admiraris, Cic. multis in locis.
Admiratione affici, Cic. 2. Offic.
Espantalho. Terriculum, i, pen. cor. Liu. lib. 5. ab Vrbe.
Terricula, æ, p.c.f.g Seneca.
Espantadiço, i. medroso. Meticulosus, a, um, p.p. adiectiuum. Plaut. Amphit. 4.
Timidus, a, um, pen. cor. adiectiuum. Cic. in Pisonem, & alibi.
Pauidus, a, um, pen. cor. adiectiuum. Virg. 8. Æneid. & alibi.
Esparauél. Conopeũ, ei. Iuuen. Saty. 6. Propert. lib. 3.
Esparecer, alias tomar ar. Animũ relaxare, Cic. 1. Offic. & de Clar. Orat.
Animo relaxari. Cicer. 2. Philip.
Recreor, aris, passiuum, Cic. multis in locis.
Espargir. Spargo, is, sparsi, sparsum, insterno, is, Vide *Espalhar*.
Espargo erua. Asparagus, i, pen. cor. m. g. Var. 4. de Ling. Latina. Mart. lib. 13.
Esparrela pera passaros. Pedica, æ, pen. c. Virg. 1. Georg.
Decipula, ę, p.c. Sipontinus.
Esparto. Spartum, i, Pli. lib. 19. cap. 2. & lib. 24. cap. 9.
Espauitar a candea. Emungere candelam.
Especie. Species, speciei.
Especias da tenda. Aromata, aromatũ, p.c.g.m. Colum. lib. 12. c. 20.
Species, specierum, in Plurali; Macrobius lib. vltimo Satur. c. 8. Martian. in l. Vltima D. de Publican.
Cousa, que cheyra a especias, ou como especias. Aromaticus, aromatica, aromaticum, pen. corr. adiectiuum.

*Especial cousa,aliàs particular.*Peculiaris, & hoc peculiare,pen.prod.adiect.Cic.pro Flacco, & Verr.5.
Priuatus,a,um, pen.prod. adiect. Cicer.pro Sextio,& Quinctio.
Specialis, & hoc speciale,pen.prod. adiect. Agud Iulium Capitolinum, sed non est Ciceronianum.

*Especialmente.*Speciatìm,pen.prod.aduerb.Cic. Post reditum in Senatu.
Specialitèr,pen.cor.aduerb.Columel.lib.3. cap.9.
Peculiaritèr,pen corr. aduerb. Plin.lib.27. cap.4.
Priuatìm,pen.prod. aduerb.Cic.pro Sexto Roscio,& pro Quinctio.
Priuatè,p.p.aduerb.Cic.Attic.lib.7.

Especificar.i.declarar parte por parte. Distinctè explicare. Distinctè exponere, Cicer.3. de Orat.
Os lauradores dizem despedrar.

*Especificamente.*Distinctè,aduerb.

*Especular.*Speculor,pen.cor. specularis, Cic.5. Tuscul.& Verr.7.
Perscrutor,p.p. perscrutaris, Cic.loco citato pro Flacco, & alibi.
Rimor,ris,Cic.1.de Diuinat. Virg.11. Æneì.
Diligentèr inquirere.

Especulador nesta forma. Speculator, pen.prod. speculatoris, Cic.lib.1.& 2.de Nat.Deor.

*Espedaçar.*Lacero,as,p.c.Dilacero,as,p.c.
Lanio,as.Dilanio,as, Vt, Lacerare vnguibus:lacerare morsu viscera, Cic.2. Tuscul.
Dilacerare remp.Cic.pro Milone.
Laniare viscera, Liu.9.ab Vrbe.
Laniare membra sua,Ouid.14. Metam.
Nocturnis canibus dilaniandum reliquisti, Cic.pro Milone.

Espedaçada cousa. Lacer,lacera, lacerum,pen.c. vel lacerus,a,um,p.c.adiect. Virg.6.Æneid. Ouid.2.de Ponto eleg.3. Met.2.& Epist.2.
Laniatus,a,um,pen. prod. Particip. Ouid. Epist.14.Virg.12. Æneid.
Laceratus,a,um,p.p. Particip. vt,laceratus oculus.Lucret.lib.3.
Lacerato virgis tergo. Liu.6.bell.Pun.

Espedaçamento. Laniatus,us,pen.prod.Cicer.1. Tuscul.
Quid igitùr mihì ferarum laniatus oberit nihil sentienti.

*Espidir.*Vide *Despedir.*

Espelho. Speculum,i,p.cor. Cic.in Pisonem,& lib.2.de Finib.

Verse ao espelho. Speculum consulere. Ouid.3. de Arte.Intueri se in speculo,Cic.in Pison.

*Espeque.*Tibicen,p.p. tibicinis.p.c.g m. *não se vsa nesta significação se não no ablatiuo singular.* Iuuen.Satyr.3. Nos vrbem colimus tenui tibicine fultam.

*Espelho da Viola.*Magas,magadis,p.cor.Budæus apud Thesaurum.

Esperar. Expecto,as. Opperior, opperiris,p.p. Præstolor,p.c. præstolaris.
Maneo,es,mansi,mansum.
Ad mensem Ianuariũ aliquem expectare, Cicer.Attico lib.1. epist.1.
Nuntios spectare,Cic.Attic.lib.16.333.
Opperiar hominem hîc, vt salutẽ,& colloquar,Terent.Adelph.33.
Si nòn tùm dedero, vnam prætereà horam ne oppertus sies, Terent.Phorm.3.1.
Quem prestolare Parmeno hic ante ostiũ? Terent. Eunuch.5.6.
Cuius quidèm te fatum sicutì Curionem manet,Cic.2.Philip.alij legunt tibi fatũ.
Manet te bonum.Plaut. Mostel.2.
Maneat nostros ea cura nepotes. Virgil. 3. Æneid.
Hec eadem matriq; tuæ,generiq; manebũt. Virg.9.Æneid.

Esperar,i.ter esperãças. Spero,as.Adduci in spẽ. Habere spem Cicer. Curioni lib.2.4.& 1.de Inuent.Pro Milone, & Attic.lib.2.37.
Induci in spem.Cic.pro Plancio.
Ingredi in spem.Cic.Cornificio lib.12.epis. 25.Esse in spe.Cic Seruio.lib.13.20.
Spero fore,vt contingat id nobis,Cic.1.Tus.
Spero,& expecto differunt,Cic.ad Octauiũ, Quid de hoc sperare, aut expectare nos oportebit?
Venire in spẽ. Cic.Varroni lib.9. epist.1.

Tanto me daa esperar como não esperar. Susq; deq; expecto,Cic.Att.lib.14.epist.304.

Esperar polla diuida. Prorogare tempus alicui ad soluendum,vel prorogare tempus solutionis,Cic.2. Philip.

Esperança. Spes, spei.Spes est expectatio boni, Cic.4. Tuscul.
Specula,æ,pen.c.Diminut. Cic. pro Cluent. & Cæsari lib.2.epist.15.

Espera. Expectatio,onis,apud bonos auctores pro desiderio accipitur. Vt,indigna homine libero expectatio, Cicer. pro Rabir.perduel.reo.
Ex tuis litteris plenus sũ expectatione de Pompeio quid nam velit,aut ostendat,Cic. Attico lib.3.epist.54.
Cum expectatione audire aliquem, Cic. 3. de Nat.Deor.& alijs quamplurimis locis.
Perder as esperanças. Perdere spem, Cicero pro Muræna.Plaut.Rud.6.
Abijcere spem, Cic.de Orat.
Abesse à spe.Cic.2.Offic.
Labi spe.Cęsar lib.5.bell.Gall.
Depelli spe,Liu.1.bell.Macedon.
Deturbari spe. Cicero Cornificio lib. 12. epist.25.
Cousa,que tẽ esperança. Præditus spe.Cic.2.Ver.
Por as esperanças em alguem. Constituere spem in aliquo.
Collocare spem.Ponere spem, omnia apud Ciceron. pro Lege Manilia, lib. 1. de Orat. & alibi.
Esperiencia. Vide *Experiencia.*
Esperta cousa, & viua dos sentidos. Alacer,alacris,& alacre,pen.cor.adiect.vel alacris,& e,Asconius in Diuinat.Cicer.
Espertar do sono. Expergiscor,expergisceris, pen.cor.Cicer.Attic.lib.2.epist.38 & alibi.
Suscitari somno, vel ex somno, Cicero 4. Tuscul.
Espertar a outrem do sono. Suscito,as,pen.cor. Cic.4.Tuscul.Plaut.Mostel.6.
Exsuscito,as,p.c. Cic.pro Muræna,& lib.3. de Orat. Expergiscor,eris,p.c.
Excitare aliquem ex somno, Cic.pro Sylla.
Expergefacio,expergefacis,p.c.Cic.Verr.7. Auctor ad Herenniũ lib.4.
Expergo, is, experrexi, experrectum. Gell. lib.6.c.10. Sipontinus.
Cic.Att. lib.2.38.Si dormis,expergiscere: si stas, ingredere.
Espertada cousa do sono. Experrectus, a, um. Particip.vel nomen ex participio.
Expergefactus,a,um.Particip.Lucret.lib.2. Cic.lib.1. de Diuin. Quùm autèm experrectus esses hora secunda ferè.
Cum sole somno experrectus, Cicer. Attico lib.13.epist.290. Somno excitatus.
Espessa cousa,i.basta. Dẽsus,a,um Spissus,a,um, adiect.Cicer.1.de Natur. Deor.Virg.3.& 4. Georg.li.5.& 9.Æn. & alij auctores passim.
Espeto. Veru, veru, indeclinabile. Pluralitèr, Verua,veruum,verubus.
Obelus,i,p.c.Græcum nomen.
Pinguiaq; in verubus torrebimus exta colurnis. Virg. 2. Geoig. colurnis, idest factis ex corno arbore.
Espetinho. Verunculum,i,p.cor.Diminut.Plin. lib.33.c.6.
Veruina,æ,p.p.quatuor Syllabarum.Plaut. Bacchid. Turnebus.
Espetar. Veru figere. Verubus transfigere Ouid.2.Fast.
Aßar em espeto. Veru torrere, Virg.2.Georg.
Espia. Speculator,p.prod.speculatoris,Cic.1.& 7.Verr.
Explorator,p.p. exploratoris, Cęsar lib.1. bell.Gall.Silius lib.16.
Espiar. Exploro,as,p.p. Speculor,p.c. specularis.p.p.Insidior,insidiaris. Obseruo,as. Vt, explorare diem aliquam,Cic.Attic. lib.12. epist.249.
Explorare portas,Virg.9.Æneid.
Obsidere,& speculari,Cic.pro Flacco.
Non enim id agit, vt insidietur, & obseruet. &c.Cic.in Orat.
Tempus vlciscendi obseruare, Cic.3.Tusc.
Espiar a roqua. Absoluere pensum. Varr.lib.2. de Re rust.c.2.
Peragere pensum, Colum.lib.3.c.10.
Conficere pensum,Plaut.Persa 8.
Espiga. Spica,æ, spicus,i,vel spicum,i, Cic.2.de Natur.Deor.
Espigame. Spicilegium,ij,Var.lib.1. de Re rust.
Espigar. Spico,as, Plin.lib.18.cap.7. Vel,spicas emittere.
Espigões das vnhas. Rediuia,æ, Plin.lib.29.c.2.
Espinafres. Spinacia,æ.
Espingarda. Arcabuzium,ij, vel, tormentum manuale.
Espinha. Spina,æ, Vepres, veprium,masculini, vel f.g.
Hirsuti secuerunt corpora vepres, Virg.3. Georg. Sentis,sentis,m.vel fœm.g.
Rubus,i,masculini,vel fœminin.gen. Vt. Asper rubus, Virg.4.eclog.
Acuta rubus, Seneca Hippolito.1c.
Espinha pequena. Veprecula,æ.pen.c. Diminut. Cicer.pro Sextio.

Espinhosa cousa, i. de muytas espinhas. Spinosus, a, um, p. p. Cic. 1. Tusc. & de Orat.
Senticosus, a, um, p. p. adiect. Lucilius.
Sentus, a, um, apud Terent. Eunuch. 2. significat horridum, ex Donato.
Loca senta situ, Virg. 6. Æneid.

Espinhal. i. logar de muytas espinhas. Spinetum, i, p. p. Plin. lib. 10. cap. 74.
Senticetum, i, p. p. Plaut. cap. 13.
Rubetum, i, p. p. Ouid. 1. Metam.
Vepretum, i, p. p. Colum. lib. 4. c. 32.

Espirar. Vide Expirar.

Cousa feyta d'espinhas. Spineus, ca, eum, adiect. Vt, vincula spinea, Ouid. lib. 2. Metam.

Espir. Exuo, is, exui, exutum, pen. p. Nudo, as.
Vt, exuere humanitatem, Cic. pro Ligario.
Antiquos mores exuere, Liu. li. 7. Decad. 3.
Exuere se ex laqueis, Cic. 7. Verr.
Nudare corpus, Cic. 4. Tuscul. ex poeta.
Mõtem nudare syluis. Silius lib. 8.
Spoliare, & nudare omnia, Cic 2. Verr.

Espida cousa. Exutus, a, um, p. p. Particip. Virg 4. Æneid. Silius lib. 8.
Nudatus, a, um, p. p. Particip.
Crura nudata, Virg. 2. Georg.
Nudatum tecto culmen. Liui. lib. 7. bell. Pun.

Espirrar. Sternuo, is, sternui, Plin. lib. 7. c. 6. & lib. 28. cap. 5. Propert. lib. 2. eleg. 3.
Sternuto, as, pen. prod. frequentatiuũ, Plin. lib. 19. c. 3.

Espirro. Sternutamentum, i, Plin. lib. 28. cap. 2. Celsus lib. 2. c. 8.
Sternutatio, onis. Thes. absq; testimonio.

Espirito. Spiritus, us, pen. corr. Vt, angustus spiritus, Cic. 1. de Orat.
Animę interclusio, & angustia spiritus. Cic. lib. 3. de Orat.

Espirito, aliàs animo, & esforço. Spiritus, us, p. c. Cicer. pro Sylla. Res enim gestæ (credo) meę me nimis extulerunt, ac mihi nescio quos spiritus attulerunt.
Frangere spiritus alicuius. Liuius lib. 6. Decad. 3.

Esponja. Spongia, æ. Martial. lib. 14. Plin. lib. 9. cap. 45. Vlpian. in l. Quæsitum, §. Canales D. de fundo instr.

Cousa, que tem semelhança de esponja. Spongiosus, a, um, p. p. adiectiuũ. Plin. lib. 11. c. 37.

Espora. Calcar, calcaris, p. p. g. n.

Dar d'esporas ao cavalo. Admouere calcar equo, Cic. Attic. lib. 6.
Addere calcar equo, Pli. Iunior lib. 1. Epist. 8. & Horat. 2. epist. 1.
Adhibere calcaria, Cic. in Bruto.
Subdere calcaria equo, Ouid. 2. de Ponto eleg. 6.

Esporão das nãos. Rostrum, i, Cæsar lib. 3. bell. Gall. Virg. 5. & 7. Æneid. Vndè nauis rostrata, Cic. 2. de Inuent.

Esporão, i. pedra de afiar ferramenta. Cos, cotis. g. f. Liu. lib. 1. ab Vrbe. Virg. 8. eclog.

Esposa, ou esposada. Sponsa, ę, vel, Desponsa puella. Desponsa virgo, Plaut. Cassinat. Statius lib. 6. Thebaid.

Esposada, i. casada de pouco. Noua nupta, Terent. Adelph. 4. 7.

Esposado, ou esposada. Desponsatus, a, um, pen. p. Particip. Cicer. Quint. Frat. lib. 2. epist. 11. Dederam ad te litteras anteà, quibus erat scriptum Tulliam nostram Crassipedi pridiè nonas Aprilis esse desponsatam.
Aduirto, que despõsus, & desponsatus *significão cousa prometida, e porque os que casão prometem de casar, por isso se tomão pollos esposados*. Vt, desponsa prouincia, Cic. de Prouin. Consul.
Desponsam homini iam Syriã ademi Cic. Attico lib. 1.

Esposar. Spondeo, es, spopondi, sponsũ. Despõdeo, es, despondi, desponsum. Vt,
Spondere puellam alicui, Plaut. Curc. 14.
Despondere filiam alicui, Cicer. Attic. lib. 1.
A propria significação destes verbos he prometer, e porque quẽ casa a filha, promette a ao genro, por isso, per similitudinem significant *esposar, ou desposar*.

Esposouros. Sponsalia, orum, Cicer. Quint. Fr. lib. 2. epist. 8. Iuuen. Saty. 6.
Outros dizem Desposouros.

Essosas, aliàs algemas. Manicæ, p. c. manicarum, Cic. 11. Philip. Virg. lib. 9. Æneid.
Et tunicæ manicas, & habent redimicula mitræ.

Espreytar. Obseruo, as, Exploro, as, p. p. Insidior, aris, omnia apud Cicer. in Orat. & Attic. lib. 12. epist. 249. & alijs in locis passim. Vide *Espiar*.

Espreytador. Explorator, pen. p. exploratoris, Cæsar lib. 1. bell Gall.

Espreytador em maa parte. Insidiator, pen.p. insidiatoris. Insidiosus, a, um, p.p. adiect. Vt, Insidiator viæ, Cic. in Catil. & pro Milone. Insidiosus latro, Mart. lib. 14. 20.
Quis acerbior? quis insidiosior? quis crudelior vnquàm? Cic. 4. Ver.

Espremer. Premo, is, pressi, pressum. Exprimo, is, p.c. Vt, manu premere, Lucr. lib. 4.
Exprimere vinum palmis, Plin. lib. 6. c. 28.

Espremida cousa. Pressus, pressa, pressum. Particip. vel nomen ex participio.
Expressus, a, um, adiect.
Lactis pressi copia, Virg. 1. eclog.

Espremidura. Pressura, æ, Colum. lib. 12. cap. 36. Plin. lib. 18. c. 31.

Espreguiçarse. Pandiculor, p.cor. pandicularis, Plaut. Menęh. 17.

Espriguiçamento. Pandiculatio, onis, Galen. lib. 2. de Symptomat. caus. in princip.

Esquadra de soldados. Manipulus militum, Virg. 11. Æneid. Ouid. 3. Fast.

Esquadra de pedreyros. Norma, æ, Vitruuius lib. 7. cap. 3.

Esquecerse Obliuiscor, obliuisceris, p.c. oblitus sum.
Amittere memoriam alicuius rei, Cicer. pro Deiotaro.
Deponere memoriam alicuius rei, vel deponere aliquid ex memoria, Cic. pro Cæl.
Perdere memoriam, Cic. de Senect.
Extinguere memoriam, Cic. pro Milone.
Delere memoriam obliuione, Cic. 1. Phil.
Obruere aliquid obliuione, Cic. 2. de Fin.
Capere obliuionem alicuius rei, Cicero 1. Officior.
Obliuiscor, iungitur genitiuo, vel accusat. Vt, Consuetudinis, & constituti sui obliuisci, Cic. Att. lib. 4.
Et artificium obliuiscatur, & studiũ deponat, licebit, Cic. pro Rosc. Amer.
Quisquis es, amissos hinc iàm obliuescere Graios, Virg. 2. Æneid.

Esquecida cousa. i. cousa, que se esquece. Oblitus, a, um, p.p. Particip.
Immemor, p.c. immemoris, p.c. adiectiuũ, *ambos com genitiuo*, Cic. pro Syll. Vir. 5. Æn. & 9. Cic. de Clar. Orat. Ter. And. 3. 1.

Esquecida cousa, i. cousa, que ja não lembra. Obliuione obrutus. Obliuione deletus, Cic. 2. de Finib. & pro Deiotaro.

Esquecediça cousa, i. que se esquece muyto. Obliuiosus, a, um, p.p. adiect. Actiuè.
Vt, stultus, & obliuiosus senex, Cic. de Sen. Cic. 1. de Inuent. Acutus, an hebetior: memor, an obliuiosus.

Esquecimento. Obliuio, onis. Obliuium, ij. Hoc vltimum poeticum est, & vix legitur, nisi in nominatiuo, & accusat. plural.
Virg. 6. Æn. Ouid. Hor. & Lucretius.

Esquentar. Calefacio, calefacis, p.c. Cicer. 1. de Nat. Deor. & Quint. Fr. lib. 3.

Esquentador pera esquentar, ou aquentar a cama. Ignitabulum, i, p.c. Solin. c. 18. Vel, Batillus cubicularius, ex Nomenclatore.

Esquentarse Calesco, calescis. Calefio, p.p. calefis, pen. indifferenti, calefieri, p.cor. Cicero Attico lib. 2. Terent. Eunuch. 1. 2. Ouid. 15. Metam.

Esquentada cousa. Calefactus, a, um. Participiũ, Ouid. in Ibin.

Esquerda cousa, ou que estaa á parte esquerda. Sinister, sinistra, sinistrum.
Lęuus, a, um, adiect.
Is aue sinistra dictus populi magister est, Cic. 3. de Legib. Idem 2. de Diuin.
Lateri sinistro affixus, Virg. 10. Æneid.
Latus læuum, Hor. 3. Carm. Ode 26.
Iter læuum, Virg. 5. Æneid.

Esquerdear, aliàs refusar. Tergiuersor, tergiuersaris. Vt, tergiuersari contra aliquem, Cic. Att. lib. 7. epist. 121.
Tergiuersari in re aliqua, Cic. 3. Offic.
Vide eundem Cic. 3. Tusc. & pro Plancio.

Esquiça com que se tapa o torno das enuasilhas de vinho, ou de cousa semelhante. Vertibulũ, vertibuli, p.cor. Surius in vita Diui Antonij Paduani.
Papilla, ę, Varro lib. 3. de Re rust. c. 14.
Epitonium, ij, Thesaurus, verbo Epistomiũ in vltimis verbis.

Esquife Scapha, æ, Cicer. de Inuent. Liu. 5. bell. Pun Horat. 3. Carm. Ode 29.

Esquife em que leuão os mortos pobres, e plebeos. Sandapila, ę, p.c. Fulgent. apud Thesaur.

Esquina. Angulus, i, p.c. g.m.

Esquina pequena. Angellus, i, Diminut. Lucret. lib. 2.

Cousa, que de todas as partes tẽ esquina, aliàs quadrada ou triangular. Angularis, & hoc angulare, p.p. adiect. Colum. lib. 5. c. 3.

Angula-

Angulatus,a,um,p.p.adiect. Cicer.1.de Natur.Deorum.

Angularius,a,ium,Proculus in l.69. D. de Contrah.empt.

Cousa de muytas esquinas. Angulosus,a,um,p.p. adiect.Plin.lib.5.c.4.& lib.5.cap.10. & lib. 37.cap.12.

Esquinencia doença. Angina,æ,p p. Plin.lib.20. c.1.& lib.24.c.7.

Synanche,es,g.f.Celsus lib.4.c.4.

Esquiua cousa. Intractabilis , & hoc intractabile,p c.adiect.Seneca Hipp.2.

Asper,aspera,asperum,pen.c. Durus,a,um, adiectiuum,Cic.4.de Finib.

Austerus,a,um,p.p.Cic.pro Cælio.Propert. lib.3.eleg.3.

Agrestis, & hoc agreste,adiectiuum,Cicer. de lege Agrar.

Esquiuança. Austeritas,p.c.austeritatis , Quintilian.2.c.2.

Asperitas,p.c asperitatis, Cic.4.de Finib. Plin.lib.22.c.24.

Animi durities,Cic.pro Domo sua.

Esquiuamente. Austerè, p.p.adiectiuum, Cicero pro Muræna.

Asperè,p.c.aduerb. Cic.2.de Orat, & Lentulo lib.1.epist.5.

Esquiuar. Alieno,as,p.p.Cic.de Prouinc. Cõsul. & Attic.lib.1.epist.9. cum accusat.

Estabalhoado. Temerarius,a,ium, adiect. Cic.1. de Inuent.

Præcipitans,p c.præcipitantis.Partic. Cic. pro Rab. Posth.

Inconsideratus,a,um,p.p.adiect. Cic. pro Quinctio,& 3.Tusc.

Præceps,præcepetis,p.c.adiect. Cic.Philip. 5. & alibi.

Estabalhoadamente. Temerè,p.c.aduerb.Cicer.1. Tusculan.

Inconsideratè,p.p.aduerb.Cic.1.Offic.

Præcipitantèr,aduerb.Lucret.lib.3.

Estação das missas. Inter solemnia missarum, Concil.Trident.sess.24.c.1. de reformatione matrimonij.

Estaca pera plantar. Talea,æ,Plin.lib.17.c.17.

Plantar aruores de estaca. Inhumare taleas, Plin. lib.17.c.18.

Estaca,ou chantão. Stipes,stipitis,p.c.g.m.Cæsar lib.1.bell.Ciuil. Virg.7.Æneid.

Estaca,que se mete na parede pera atar as bestas. Vacerra,æ, Colum.lib.6.c.19.

Estaca, sobre q̃ se arma a rede. Ames,amitis, p.c. g.m.Hor.Epod.2.Palladius lib.10.c.12.

Estada. Mansio,onis,Cic.Sulpitio lib.4.4.

Is mecum sæpè de tua mãsione, aut decessione communicat.

Estada,que se arma pera serrar,ou fazer algũa obra. Machina,æ,p.c.

Estado. Status,us,p.p. Vt,restituere aliquem in pristinum statum,Cic.2.Verr.

Tueri statum suum,Cic.Pæto lib.9.16.

Conuellere aliquem de pristino statu , Cic. Att.lib.8.epist.167.

Estalar,i.dar estalo. Crepo,crepas,crepui,crepitum,p.c.

Strideo,es,stridui, vel strido,is,stridi.

Crepuit foris,Terent.Adelph.2.3. Plautus Amphit.1.

Cardo foribus stridebat ahenis, Virgil.1. Æneid.

Ignes strident,Lucan.lib.6.

Stridunt funes,Plin.Epist.203.

Vide Virg.4.Georg.

Estalo. Crepitus,us,p.c.stridor,oris. Vt,armorum crepitus,Plin.lib.2.c.57. Forium crepitus,Plaut.Curcul.4.

Dentium crepitus,Cic.4.Tusc.

Stridor rudentum, Virg.1.Æneid.

Stridor serræ,Cic.5.Tusc.

Estalar com fame. Confici fame,Cic.3.Offic.

Absumi fame,Liu.1.bell.Pun.

Estalagem. Diuersorium,ij , Cicer.de Senect.& lib.2.de Orat.

Diuerticulum,i,p.c.Ter.Eunuc.4.2.Liuius lib.1.ab Vrbe.

Taberna diuersoria, Plaut.Trucul.14.Sueton.in Nerone c.27.

Taberna meritoria.Thesaurus,Vlpian.in l. Si cuius rei.§.Item si domus.D.de vsufr.

Stabulum,i,p.c. Vlpian. in l.lex Cornelia. D.de iniur.Plaut.Aulul.7.

Irse á estalagem. Diuertere in tabernam , Cic.2. de Inuent.Plaut.Pseud.9.

Estalajadeyro. Stabularius,ij. Apuleius,Vlpian. in l.1.D.Nautæ Caupones.

Estaleyro onde estão,ou onde se fazem as nãos. Nauale,naualis,p.p.g.n.Cic.2.Offic.& alibi, Virg.4.Æneid.

Estampa. Torulus,i,p.c.m.g.

Estancar,aliàs vazіar de todo. Exhaurio,is,exhausi,

hausi,exhaustum.
Exinanio,exinanis,p.p. exinaniui, exinanitum,p.p. Vt,
Exhaurire, & exinanire domum alicuius, Cic.7.Ver.
Exhaurire ęrarium,Cic.in Vatinium.
Exinanire nauem,Cic.7.Ver.
Estancada cousa. Exhaustus,a,um. Exinanitus,a,um,p.p. Particip. Vt,Fons exhaustus,Cæsar 8.bel.Gal.
Exhausta aqua,Cic.2.de Nat.Deor.
Vectigalibus abalienatis, socijs vexatis, regibus,atq; omnibus gentibus exinanitis, &c.Cic.2. pro lege Agrar.
Estancar o sangue,i. fazer,que não corra. Profluuium sanguinis cohibere,vel inhibere,Pli. lib.28.cap.2.
Profluuium sanguinis reprimere, Colum. lib.6.cap.33.
Estandarte. Vexillum,i,Cæsar 2.bell. Gall.
Signum,i,Lucan.lib.1. Liuius de bel. Pun. Virg.4.Georg.
Estanho. Stannum,i. Plin.lib.34.c.16.
Estanhar. Stanno tegere.
Cousa feyta de estanho. Stanneus,ea,eum,adiect. Colum.lib.12.c.41. Plin.lib.29.c.2.
Estar em pee. Sto,as,steti,statum, Plaut.Capt.2. Terent.Phorm.1.4.
Estar assentado. Sedeo,es,sedi,sessum.
Estancia assi. Sessio,onis,Cic.2.de Orat. & lib. 1.Offic.
Estante da Igreja,ou dos liuros. Ambo,ambonis, p.p.apud Ecclesiast.tantùm.
Pluteus,ei,Iuuen.Sat.2.
Estar deytado. Cubo,as,cubui,cubitum, p.c.
Accubo,as,p.c. accubui,accubitum.
Accumbo,is,accubui,accubitum. Vt,
Cubare aliquo loco,Cic.2.de Orat.
Accubare eodem lecto,Liu.lib.8.bel.Pun.
Accumbere in aliquo loco, Plaut.Pers.22.
Estar de corquinhas. Flexo poplite sedere.Stat. 6.Thebaid.
Estar á mira. Attentis oculis.
Estar a caualo. Sedere in equo,Cic.7.Ver.
Estar de giolhos. Flexis genibus.
Estatua. Statua,æ.Cic.5.& 9.Philip.
Simulachrum,i,pen.p. Cic. pro Domo sua, & Ver.4.
Estatuario,que faz estatuas. Statuarius,ij,Plinius lib.34.c.7.

Estatura de corpo. Statura,æ,p.p.Cic.2.Philip. & 5.de Finib.
Homo commoda statura, Plaut.Asin.8.
Estear com esteos. Tibicine fulcire.
Esteo. Tibicen,p.p.tibicinis,p.c. In hac significatione ablatiuum singularem tantũ habet,Iuuen.Sat.3.
Nos vrbem colimus tenui tibicine fultam.
Esteyra. Storea,æ, Liu.lib.10.bel.Pun. Plinius lib.15.c.15.
Teges,tegitis,p.c.g.f. Varro de Re rust.Columel.lib.5.c.3.
Matta,ę, Ouid.lib.6.Fast.
Esteyro do mar. Æstuarium,ij.
Estender. Extendo,is,extendi, extensum, vel extentum.
Tendo,is tetendi,tensum,vel tentum.
Extenditur in maiorem partẽ noctis subsolanus,Plin.lib.18.c.34.
Famam factis extendere, Virg.10.Æneid.
Tendunt vela noti, Virg.3.Æneid.
Arcus tendere, Virg.7.Æneid.
Estendida cousa. Tentus,a,um,vel tensus,a,ũ. Extensus,a,um,vel, Extentus,a,ũ.Particip. Cic.4.Acad. Quùm extensis digitis aduersam manum ostenderat,&c.
Cic.2.de Orat. Et extento brachio paululũ etiàm de gestu addidit.
Funis extentus,Horat.2.epist.1.
Arcus tensus,Stat.3.Syl.1.
Neruus tentus,Ouid.6.Metam.
Esterco. Stercus,stercoris,p.c.g n. Cicero lib.1. de Diuinat.
Lętamen,pen.prod.lætaminis, g.n. Plinius lib.18.c.6.
Fimus,fimi,g.m. Plinius lib.17.c.9. Virg. 1.Georg.
Esterco de porcos. Succerda,æ, Festus,& Titinnius, apud Thes.
Estercar. Stercoro,as,p.c. Vt,stercorare agrum, Cic. de Senect.
Esterqueyra. Fimetum,i,p.p.Pli.lib.24.c.19.
Sterquilinium,ij,Colum.lib.1.c.6.
Estercada cousa. Stercoratus,a,um,p.p. Particip. siuè nomen ex participio, Colum.lib.1.c. 16.& lib.2.c.11.
Cousa chea de esterco. Stercorosus,a,um,pen.p. adiect.Colum.lib.8.c.3.& lib.11.c.3.
Cousa,que pertence a esterco. Stercorarius,a,um, adiectiuum. Vt,Crates stercorariæ., Varro lib.1.

lib.1.de Re rust.
Estercada. Stercoratio,onis, Colum.lib.2.c.16. Plin.lib.10.c.23.
Esteril cousa. Sterilis,& hoc sterile,p.c. Infœcundus,a,um. Infelix, p.p. infelicis, p.p.adiect.
Cicero pro Rabir.perduel.reo.Arbori infelici suspendito.
Virg.2.Georg.Tellus infelix frugibus.
Infelix loliũ,&steriles dominantur auenæ. Virg.eclog 5.
Februarius sterilis, Cic.Quint.Fr.lib.2.14.
Semina infœcunda.Virg.2.Georg.
Esterilidade. Sterilitas,p.c. sterilitatis, Cicero 1.de Diuin.
Infœcunditas,p.c.infœcunditatis, g.f. Columel.lib.1.in proœmio.
Esterroar,i.tirar os terroẽs. Subigere glebas, Cic. pro lege Agrar.
Occo,as.Cic.de Senect.
Frangere glebas rastris, Virg.1.Georg.
Esteua, erua. Lada,æ,Plin.lib.12.c.17. & lib.26. cap.8.
Estilar.i.correr a gotas,ou pouco a pouco. Stillo, as.Distillo,as, cum accusat.vel ablatiuo.
Vt.stillare lacrymam,vel lacryma, Plinius lib.12.c.23.
Distillare lacrymam,Plin.lib.15.c.19.
Coma stillabat Tyro rore, Tibull. lib. 3. eleg.4.
Estilada cousa. Stillatus,a,um,p.p. Participium, Oui.2 Metam.Indè fluunt lacrymæ, stillataq; sole rigescunt
De ramis electra nouis.
Estilo. Stylus,i. Stylum,i. Vt,Orationes Attico styllo scriptæ,Cic.de Clar.Orat.
Conscribere scelera styllo impuro, Cic.de Arusp.respon.
Estima. Æstimatio,onis.
Estimar. Æstimo,as,p.c. Duco,ducis, Puto,as. Pendo,is,pependi,pensum. Expendo, is, Iunguntur hęc verba his genitiuis. Magni, Maximi, Plurimi, Parui, Minoris, Minimi, Nihili, Nauci, Pili, Flocci, Huius, Assis, Tãti, Quanti.
Dicimus etiàm magni,vel magno æstimare deest pretio. Nihil pendere,vel pro nihilo pendere,vel putare.
Quanti quisq; seipsum facit, tanti fit ab amicis. *Como cada hũ se estima,assi o estimão.*

Cicero de Amicit.
Estio. Æstas,æstatis,p.p. Tempus æstiuum, Cic. 7.Verr.
Cousa do estio. Æstiuus,a,um, p.p.adiect. Vt, æstiui menses,Cic. Att.lib.5.
Tempora ęstiua, Cic.7.Ver.
Dies æstiui,Cic.1.de Leg.& Verr.7.
Feruores æstiui,Colum.lib.4.c.24.
Canis æstiua, Tibull.lib.1.eleg.4. *os dias caniculares.*
Estirar. Tendo,is,tetendi, tensum, vel tentum. Extendo,is,extendi,extensum, vel extentũ. Vide *Estender.*
Estirada cousa. Tentus,a,um. Tensus,a,um. Extensus,a,um vel extentus,a,um. Partic. Vide *Cousa estendida.*
Estirarse,aliàs espriguiçarse. Pandiculor,p.cor. pandicularis,Plaut.Menæch.17.
Estiramento assi. Pandiculatio,onis,Galen.li.2. de Simptomat.caus.in princip.
Estocada. Vulnus punctìm inflictum.
Estofada cousa. Farctus,a,um. Vel, Fartus,a,ũ. Particip.Cic.7.Verr.
Fartilis,& c,adiect.Plin.lib.10.c.22.
Homem de muyta estofa. Homo valdè honoratus,Cicer.
Homẽ de bayxa estofa. Infimus homo,Terent. Eunuch.3.2.
Infimo loco natus,Cic.pro Flacco.
Estola. Stola,æ,Cic.2.Phil. Hor.1.Serm.Sat.2. Martial.lib.10.
Estomago. Stomachus,i,p.c.g.m.Cic.2.de Nat. Deor.Cels.lib.4.c.1.
Cousa doente do estomago. Stomachicus,a,ũ, p.c. adiect.Plin.lib.25.c.5.
Estonar,i.tirar a tona. Decortico,as,p.c. Plin. lib.16.c.39.
Deglubo,is,p.p. Varro lib.1.de Re rust. c.48.caret præterito,& supino.
Estonada cousa. Decorticatus,a,um,p.p.Partic. Plin.lib.16,c.41.
Estonamento,ou estonadura. Decorticatio,onis, Plin.lib.17.c.24.
Estopa. Stupa,æ,Virg.5.Æneid.
Cousa d'estopa,ou que pertence a estopa. Stuparius,a,ium.Stupeus,ea,eum,adiect. Vt. Stuparius malleus,Plin.lib.19.c.1.
Virg.3.Æneid.Subijciunt lapsus, & stupea vincula collo.
Retinacula stupea puppis,Ouid.14.Met.

Estoque,

Estoque. Pugio,onis,m.g. Cicer.2. Philip. & 4. de Finib. Vbi inualidum argumentū vocat plumbeum pugionem.
Estoque pequeno. Pugiunculus,i,p.cor. Diminut. Cicer. de Orat.
Estoraque. Styracis,styracis,pen.cor.m.g. Storax,storacis, pen.cor.m.g. Plin. lib.12. cap.17.
Estoraque liquido. Stacta,æ. Stacte,es,f.g. Pli.lib. 12.cap.15.
Estoria.aliàs historia. Historia,ę. Annales,p.p. annaliū. Virg.1.Æneid. Et vacet annales nostrorum audire laborum.
Estoriador. Historicus,i,p.c. Cic.pro Muræna, & in Topicis, Philosophi, poetę, & historici. Deest scriptor, vel aliud substantiuū, quum historicus sit adiectiuum, Vt,genus historicum, apud Ciceronem de Clar. Orat. Fides historica. Ouid.3.Amor.eleg.11.
Escreuer estorias. Historiam scribere, Cic.lib.2. de Orat.
Estorninho aue. Sturnus,i,g.m. Plin.lib.28.c.8. Mart.lib 9.
Estoruar. Impedio,impedis, pen.cor impediui, impeditum, pen. prod. Obsto, as, obstiti, obstitum,pen.cor. Cicer.4.Academ. Verr.7. lib.1.Offic. & 1.de Finib.
Esse impedimento alicui, Cicer. pro Corn. Balbo.
Estoruo. Impedimentum,i Cic.passim. Obstaculum,i,p.c Plaut Pseud.7.10.
Estoruar,ao que falla,ou faz algũa cousa,aliàs irlhe á mão. Interpello,as. Interrumpo,is,Cic.1. Tuscul. Sed nihil te interpellabo, cōtinentem orationem audire malo.
Interrumpere iter amoris,& officij, Cicer. Attico lib.4. epist.71.
Orationem interrumpere,Cæsar lib.3. bel. Ciuil.
Estoruo nesta forma. Interpellatio,onis, Cic.2. de Orat.& Attic.lib.12.epist.256.
Estoruador nesta forma. Interpellator, oris, Cicer.3.Offic. Dictabat se hortulos aliquos emere velle,quo inuitare amicos, & vbi se oblectare sine interpellatoribus posset.
Estourar. Rumpor,rumperis,pen.corr. Horat.1. Serm.Saty.3.
Crepo,as,crepui,Virgil. 5.Æneid. Et acuto murice remi Obnixi crepuere.
Estrada. Via publica. Vlpian. in l.2.D. Nequid in loco publico.
Strata,æ. Isidorus lib.15. Etimol. c.vltimo. Via strata. Liu.8.ab Vrbe. *& isto he o melhor, porque*, Stratus,a,um, *he adjectiuo.*
Strata viarum, Virg.1.Æneid.
Estrado Stratum,i, Virg.3. Æneid. Ouid.8. Met. & lib.1. Amor. eleg.2.
Estrado de pãnos de Carmisim,ou de graã. Ostrum stratum. Virg. lib. 1. Æneid. Stratoq; super discumbitur ostro.
Estrado de alcatifas. Tapetes strati, vel, Tapetia strata.
Estragar,aliàs desperdiçar. Dilapido,as,p.corr. Profundo,is, Consumo,is,p.p.
Effundo is. Absumo,is,p.p.
Prodigo,is, p.c. prodegi,p.p.
Disperdo,is. Dissipo,as,p.c.
Deuoro,as,p.c. per translationem.
Vt,dilapidare pecuniam, Cicer. Augusto 6.
Profundere pecuniam, vel patrimonia, Cic. Ver.5.& in Catil.
Effundere,& consumere per luxuriam bona omnia, Cic. pro Rosc. Amer.
Effundere ęrarum, Cic.3.Tusc.& alibi.
Vinum absumere. Terent. Heaut.3.1.
Absumere argentum, Plaut. Mostel.16.
Festo die si quid prodegeris, profesto egere liceat,nisi peperceris, Plaut. Aulul.13.
Disperdere,& dissipare possessiones,Cic. pro Lege Agr. Deuorare pecuniam, Cic.5.Verr.
Dissipare pecuniam,patrimonium,vel rem familiarem, Cicer. Quint. Frat. lib.1.3. pro Flacco,& Marcello lib.4.epist.7.
Estragada cousa,aliàs gastada. Effusus,a,um,p.p. nomen ex participio.
Dissipatus,a,um,p.p. Particip.
Consumptus,a,um. Absumptus,a,um. Particip. Deuoratus,a,um,p.p.
Effusis,ac dissipatis fructibus, Cic.2.de Lege Agraria.
Patrimonium comesum, & deuoratū, Cic. in Sallust.
Estragadora cousa,aliàs prodiga. Effusus,a,ū, nomen participiale. Prodigus,a,ū,p.c. adiect.
Profusus,a,um,p.p.
Vt, Quis in largitione effusior? Cicer. pro Cælio.
Homo largitor,& prodigus, Cic.4. in Cat.
Profusus homo, Cic 3. Verr. Profusus sui, Sallust. in bello Catilin.

Estragada cousa nos custumes, & esperdiçada.
Perditus,a,um,p.c.
Dissolutus,a,um,p.p. Particip. siue nomen ex particip. Vt, Adolescens perditus,& dissolutus,Cic.4.Tusc.
Estrago, aliàs perdição. Perditio,onis, Plinius lib.9.cap.35.
Effusio,onis,Cic.pro Rosc.Amer.
Effusio pecuniarum,Cic.Attico lib.2.32.
Estrago de gente morta. Strages,is,g.f. Cic.Attic. lib.1.& 11.& lib.1.de Diuin.
Estranha cousa, aliàs de fora. Extraneus, ea,eum.
Extrarius,a,ium, adiect.
Vt,extraneus heres,Suet.in Claud c.4.
Extrarius canis,Sueton,in Suet.c.5.
Extrariæ res,Cic.2.de Inuent.
Estranhar, he o mesmo, que não conhecer. Vsaremos deste verbo. Nosco, noscis,noui,notum, *com estas negações,* non, haud.
Estrangeyro. Peregrinus,a,um,p.p.adiect.
Aduena,æ,pen.cor.gener.comm. triū teste Prisciano.
Alienigena,æ,p.c gener.comm. trium teste Probo.
Exterus,a,um,p.c.adiect.
Externus,a,um,adiect. omnia apud Cicer. multis in locis.
Exoticus,a,um,p.c.adiect.
Vt,exotica vnguenta,Plaut.Mostel.2.
Exotica Græcia,Plaut Menæh.7.
Estranhar, i. abominar. Abominor,pen. cor. abominaris. Detestor,aris. Execror,p.c,execraris,omnia cum accusat. Plin.lib.28.c.2.
Estrear. Delibo,as,p.p.
Vt,delibare nouum honorem, Liu. lib.5. ab Vrbe.
Delibare artes,Ouid.1.Fast.
Estrebaria. Stabulum,i,p.c. Virg passim.
Estrebaria de caualos. Equile,is.p.p. g.n. Varro lib.2.c.7.
Estrebaria de boys, ou vacas. Bubile,lis,p.p.
Vel,bouile,is,p.p.g.n. Plau.Pers.9.Colum. lib.1.c.6. *chamão lhe os lauradores, Córte.*
Estrebaria de ouelhas. Ouile,is,p.p.g.n. Ouid. 1.Trist.eleg.5.& lib.13.Metam.
Estreyta cousa. Angustus,a,um,adiect. Cicer.de Amic.& in Pison.
Arctus,a,um,adiect. Partic. siue nomen ex partic.Cic.3.Ver.in Orat.& in Somnio.
Arctatus,a,um,p.p. Partic. Cic.pro Rab.
Astrictus,a,um. Partic.Cic in Parad.
Constrictus,a,um. Participium,Cic.de Clar. Orator.
Estreytar. Arcto,as, Colum.lib.12.c.43.
Angusto,as,Lucan.lib.5.Lucret.lib.4.
Constringo,is,constrinxi,constrictum,Cic. multis in locis.
Estreytamente. Arctè. Arctiùs,Cic.passim.
Arctissimè,p.c.aduerb. Plin.lib.12.c.3.
Strictè,aduerb.Cic.de Amic.
Strictìm,aduerb.Cic.pro Cluent.& alibi.
Angustè,aduerb.Cic.pro Muręn.& alibi.
Estreyteza. Angustia,ę,Cæs.lib.5.bel.Gal.Cic. 2.de Nat.Deor. & de lege Agrar.
Estreyto do mar. Fretum,i,Cic.7.Ver.& 2.de Diuin.Virg.2.& 10.Æneid.
Estrela. Stella,æ. Astrum,i,Cic.1.& 2.de Natur. Deor.Tusc.1.Virg.in Georg.passim.
Sydus,syderis,vel sidus,sideris,p.c.g.neut. Cic.1.Tusc. Nocturnamq; cœli formā vndiq; sideribus ornatam.
Aster,astri,Græcè,apud Thes.
Astrum,i,Gręcum,Cic.7.Ver,Virg.passim.
Estrelinha. Asteriscus,ci. Diminutiuū ab Aster, Thesaurus.
Estrelada cousa. Stellatus,a,um,Cic.5.Tusc.
Salamandra animal lacerti figura stellatū, Plin.lib.10.c.67.
Estar estrelado. Stello,as,Martial.lib.2.
Et numerosa linunt stellantē splenia frōtē.
Sete estrelo. Vergiliæ,arum,Cicero 2.de Nat. Deorum.
Pleiades,p.c.pleiadum,Ouid.4.Fast,Horat. 4.Carm.Ode 14.
Estremar, aliàs apartar hũa cousa da outra.
Secerno,is,secreui,secretum, p.p.
Segrego,as,p.c.aui,atum.
Separo,as,p.c.aui,atum.
Seiungo,is, seiunxi,seiunctum.
Dirimo,is,diremi,p.c.diremptum.
Voluptatem à bono secernere, Cicero 2. de Finib.
Segregare virtutem à summo bono, Cicer. pro Archia.
Separare vera à falsis,Cic.4.Acad.
Dirimere veterem coniunctionem cū aliquo,Cic.Appio lib.3.10.
Dirimere rixam,Plaut.Amphit.16.27.
Dirimere prælium,Cæs.lib.1.bel.Ciuil.
Ab honestate seiungi,Cic.1.Academ.

Blandus amicus à vero ſecerni nõ poteſt, Cic.de Amic.

Eſtremada couſa neſta forma, aliàs apartada. Secretus,a,um,p.p.Particip.ſiue nomen ex participio.

Separatus,a,um,p.p.Particip.

Seiunctus,a,um.Particip.

Secretus à voluptate,Cic.2.de Finib.

Volumen ſeparatum,Cic.4.Tuſc.

Seiunctum,& ſecretum à corpore, Lucretius lib.1.

Eſtremada couſa.i.excellente. Excellens,tis. Particip.ſiue nomen ex particip.

Egregius,a,ium,adiect.

Eximius,a,ium,adiect.

Præclarus,a,um,p.p.adiect.

Præſtans,tis.Particip.ſiue nomen ex partic. omnia apud Cic.multis in locis.

Præſtabilis,& hoc prçſtabile, p.c.adiect.

Vt,dignitas prçſtabilis,Cic.de Prouin.Cõſ.

Nihil mente præſtabilius natura homini dedit,Cic.de Aruſp.reſp.

Res magnitudine præſtabiles,Cic.2.dOrat.

Inſignis,& hoc inſigne,adiect. Vt,inſignis, & illuſtris viſus,Cic.1.de Nat.Deor.

Clara,& inſignis virtus alicuius , Cicero de Amicit.

Eſtremada couſa,i.excellente em maa parte. Inſignis,& hoc inſigne,adiect. Vt, Improbitas inſignis,Cic.2.de Orat.

Impudentia inſignis, Cic.6.Ver.

Inſignis iniuria, Cic.pro Cecinna.

Inſigne odium,Cic.Attico lib.14.311.

Eſtremadamente,i,excellentemente. Excellentèr, aduerb.Cic.lib.1.Offic. Quæ fortitèr,excellentèrq; geſta ſunt.

Egregiè,aduerb. Cic.paſſim.

Egregiè facta ferramenta,Cic.6.Ver.

Eximiè,aduerb.Cic.pro Archia.

Prçclarè,p.p.aduerb. Vt præclarè actũ nobiſcum,Cic.3.Ver.

Præclarè ſe habere,Cic.4.Ver.

Eſtreme couſa,i.ſem miſtura. Purus,a,ũm,adiec.

Res omni admiſtione liberata, Cic.de Sen.

Eſtremecer. Tremo.is,tremui. Cõtremo,is,p.c. contremui. Contremiſco,contremiſcis.

Horreo,es,horrui, Virg.3.Georg.Iuuenal. Satyr.1.

Toto pectore tremere,Cic.4. Tuſc.

Cœlum tonitru contremuit,Cic.3.de Orat.

Et tota mente,atq; omnibus artubus contremiſcam,Cic.1.de Orat.

Eſtremecimento do corpo. Corporis horror. Virg.3.Æneid.Celſus lib.3.c.3.

Eſtreuer. Vide *Atreuer.*

Eſtribar. Nitor,niteris,p.c.nixus ſum. Vel,niſus ſum.

Niti alicuius conſilio,aut præſidio , Cicero in Piſonem.

Laude alicuius niti,Cic.pro Flacco.

Ei viro mors parabatur,cuius in vita nitebatur ſalus ciuitatis,Cic.pro Milone.

In aliquo noſtra ambitio nititur, Cic.Lentulo lib.1.5.

Eſtribos. Subices ephippiarij. Budæus ad linguam Græcam.

Ferrum ſcanſile. Vulturius de Re militari lib.10.c.3.

Stapeda,æ,p.c.Recentiores abſq; teſtim.

Eſtribeyro. Equorum prçfectus.

Strator,oris. Budçus ad linguam Græcam, pag.370.vbi citat l.Obſeruare. D. de Offic. Proconſulis , & auctoritatem Spartiani in Caracalla.Deniq; cum eum in equũ ſtrator eius leuaret.

Eſtriga. Stamen,ſtaminis,pen.corr.gen.n. Penſum,i.

Eſtripar,i.tirar as tripas. Exentero,as,p.c.Iuſtinus lib.1. Epiſtola , quià palàm ferre nequibat,exenterato lepori inſeritur, lepuſq; in Perſas Cyro ferẽdus fido ſeruo traditur.

Per tranſlationem dixit Plaut. exenterare marſupium. Plaut.Epid.5.

Eſtrogir,i.fazer ſurdo. Exſurdo,as.Vel,Exurdo, as. Verba exſurdant palatum, Hor.2.Ser. Satyr. 8.

Aures obtũndere.Cic.in Orat.

Eſtrondo. Tumultus,us,Cic.multis in locis.

Tumultuatio,onis , Liu.lib.8.bel.Macedon.

Eſtrondo fazer. Tumultuor,aris, Terent.Hecyr. 3.2.Cic.2.de lege Agrar.& pro Cçlio.

Strepo,is,ſtrepui,abſq; ſupino.

Eſtropiada. Strepitus,us,Cic.2.Ver. Cæſ.lib.4. bel.Gall.Cic.1.de lege Agrar.& in Topic.

Fit ſtrepitus tectis.Virg.1.Æneid.

Eſtropiar cõ os pés,ou de qualquer modo. Strepo, is,ſtrepui,ſtrepitum,p.c. Cic.1. de Diuinat. Virg.6.& 8 Æneid.

Eſtruir, Vide *Deſtruir.*

Eſtrume. Stramen,ſtraminis, p.c. Virg.11.Æn. Ouid.

Ouid.5.Metam.
Stramentum,i,Liu.5.bel.Pun.Hor.2.Serm.
Satyr.3.
Estudar letras. Studere litteris,in datiuo, Cic, de Clar.Orat.& Lentulo lib.1.epist.7.
Dare operam studio litterarum, Cicero de Clar.Orat.
Incumbere ad studia litterarum. Cic.Att. lib.2.epist.31.
Studere litteras in accusatiuo, Cic.Post reditum in Senatu.
Quũm verò litteras studere incipit,&c.
Idem 6.Philip. Vnum sentitis omnes,vnũ studetis.
Estudar á candea. Lucubro,as,p.c.
Estudo á candea. Lucubratio,onis.
Estudante. Litterarum studiosus. Cic. de Opt. gen.Orat.Plin.Epist.5.lib.3.
Estudo onde aprendem,i.escola. Ludus litterarius. Vel ludus litterarum, Quint.lib.1.cap.4. Plin.lib.9.c.8.Cic.Pæto lib.9.
Schola,æ,Cic.& alij multis in locis.
Estudo geral.aliàs Vniuersidade. Academia, æ, pen.indifferenti.Vide Thesaur.
Estudo,i.o mesmo estudar. Studium,ij.
Estudo, i. apousento, ou casa onde se estuda, & estão os liuros. Musæum,æi,Plin.li.1.epist.9. Varro de Re rust.lib.3.c.5.
Estudiosa cousa. Studiosus,a,um,p.p.adiect. genitiuo iungitur. Vt,
Studiosus nobilitatis,Cic.4.Acad.
Studiosissimus philosophiæ, Cic.2.de Fin.
Venandi,aut pilæ studiosus,Cic.de Amic.
Esuaecer da cabeça. Capite debilitari.
Esuaecido da cabeça. Capite debilitatus.
Esuaecimento da cabeça. Capitis debilitatio.
Etego,i.cousa etega. Tabidus,a,um, p.c.adiect. Martial.lib.1.Liu.1.bel.Pun.
Eteguecerse.i fazerse eteguo. Tabesco,tabescis, Plaut.Capt.4. Virg.6.Æn. Ouid.7.Metam.
Eteguidade,doeça. Tabes,is,g.f. cuius morbi tres sunt species.Sipontinus.Cels.lib.3.c.22.
Tabitudo,pen.prod.tabitudinis, g.f. Plin. lib.22.c.25.
Eterna cousa. Æternus,a,um.Sempiternus,a,ũ, adiect.Cic.Post reditum in Senatu.
Euangelho. Euangelium,ij. *Este nome no plural significa aluiçaras.* Cic.Att.lib.2.epist.27.
Euangelista. Euangeliographus,i, p.c. Vel, Euangelista,æ,g.m.

Examinar. Examino,as,p.c. Expendo,is, expendi,expensum,Plin.Epist.167.
Examina singula verba,& expende.
Diligentèr examinare verborum omnium pondera,Cic.in Orat.
Malè verum examinat omnis.
Corruptus iudex.Horat.2.Serm.Saty.2.
Cic.lib.1.Offic. Quæ cõtemplantes expendere oportebit, quid quisq; habeat.
Exame. Examen,pen.p. examinis,pen.cor.g.n. Stat. lib.3.Syl.3.
Examinarse. Subire examen, vel, Subijcere se examini.Concil.Trident.sess.24.cap.18. de Reformatione.
Examinador. Examinator,pen.p.examinatoris. Concilium Trident.loco citato.
Examinar a consciencia. Arcana cordis optimè scrutari.
Animi penetralia probè rimari.
Cuiuslibet errati diligentissimum esse inquisitorem.
Exceyção. Exceptio,onis, verbale,Cum exceptione laudari.Cic.Quint.Fr. lib.1. epist.1.
Sine vlla exceptione, Cicero de Amicit. & Cecinnæ lib.6.epist.5.
De materia exceptionis agit, Cic. multis in locis,& iuris consulti passim.Vide Thes.
Exceptuar Excipio,excipis,p.c.excepi,exceptũ.
Nihil excipit, de quo non profiteatur, Cic. 4.Academ.
Excepi de antiquis, præter Xenophontem, neminem,Cic.1.de Diuinat.
Nominatìm aliquem excipere,Cicer. Attico lib.11.215.
Exceptuada cousa. Exceptus a,um. Participium, Cicer.de Amic. Vos autèm hortor, vt ità virtutem locetis, sine qua amicitia esse nõ potest,vt ea excepta, nihil amicitia pręstabilius esse putetis.
Cic.Lentulo.lib.1.1. Is, hac regia causa excepta,cæteris in rebus se acerrimũ tuum defensorem fore ostendit.
Excellenciá. Excellentia,æ.Præstantia,æ,Cic.lib. 1.Offic. Nobis autem personam imposuit ipsa natura magna cũ excellentia,præstantiaq; animantium reliquorum.
Excellentia,& magnitudo animi. Idẽ Cic. 1.Officior.
Excellente cousa. Excellens, tis. Præstans,tis, adiectiua ex particip.

Præclarus,

Præclarus,a,um.p.p.Eximius.a.ium.
Egregius,a,ium.Singularis,& hoc singulare,p.p.adiect. Vt,
Excellens,& singularis scientia, Cic. Sulpit. lib.4 epist.3.
Muliebris formæ pulchritudo excellens. Cic.2.de Inuent.
Excellens, & præstans natura. Cicero 1. de Nat.Deor.
Egregia quædam,& præclara indoles, Cic. 1. de Orat.
Eximium ingenium,Cic.Cecinnæ lib. 6. 5.
Facies eximia,Cic.6.Ver.

Excellentemente. Excellentèr.Egregiè. Eximiè. Præclarè,p.p.aduerb.apud Ciceron.& alios passim.

*Executar.*Exequor,p.c.exequeris, p.c. exequutus sum. Vt,
Exequi officia,& munera,Cic.de Senect.
Fugam exequi,Cic 2.Phil.idest fugere.

*Execução.*Exequutio,onis,Plin.lib. 35.c.8. Paul.in l.66.D.de Verb.oblig.

Executor. Exequutor,p.p.exequutoris.Vel, Executor,p.p.executoris, Vt,
Exequutor inimicitiarum , Sueton.in Vespasiano,c.14.
Tambem este nome significa o Meyrinho.Alcayde, Iurado,Quadrilheiro , ou qualquer ministro de justiça, Martianus Imperator in l.Cũ Clericis.Cod.de Episc.& Cler.

*Exceder.*Excedo,is, p.p.excessi,excessum. Vt,
Excedere modum,Liu.3.ab Vrbe.
Fidem excessit summa tuorum meritorum, Ouid.7.Metam.

*Exclamar.*Exclamo,as,p.p. Clamo,as. Vociferor,p.c.vociferaris,Ter.Adelph.44. Cic.6. Ver.& pro Rosc.Amer.
Facere , vel efficere , vel edere, vel tollere clamorem.Cic. de Clar.Orat.Quint.Fr.lib. 3.17.lib.2.de Diuin.& Ver 6.

Exclamação. Exclamatio,onis . Vociferatio, onis.Auctor ad Herenn.lib 3.& 4.Cic.3.de Orat.pro Cluent.& pro Rosc.Amer.

*Exemplo.*Exemplũ,i.Vt,facere aliquid exẽplo, Cic.4.Verr.
Vel nullo exemplo,Cic.de Senect.

*Pôr exemplo.*Ponere,vel apponere exemplum, Cic.pro Cluentio,& in Paradox.

*Tomar exemplo d'alguem.*Sumere exemplum ab aliquo, Cicero pro leg.Manilia. Terent. Adelph.3.3.
Capere exemplum de aliquo, Terent. Andr. 4.1.
Capere exemplum ex similitudine aliqua. Cic.de Amic.

*Roym exemplo.*Perniciosum exemplum, Cicer. pro Flacco.
Pessimum, Liu.2.ab Vrbe.
Malum.Sallust.in Iugurtha.
Detestabile.Iuuen Sat.2.

*Exequias,ou officios,que se fazẽ nos enterramentos dos defuntos.*Exequiæ,arum , Cic.multis in locis. Iusta,orum. Inferiæ,arum , Cic. pro Flac.& lib.3.de Nat.Deor.

Fazer,ou celebrar as exequias. Iusta alicui facere.Cic.pro Flac.
Parento,as,Cic.1.Phil.
Iusta funeri soluere,Cic.pro Rosc. Amer.
Reddere iusta funeri,Plin.lib.10.c.2.
Exequias celebrare,Liu.2.ab Vrbe.
Cohonestare exequias,Cic.pro Quinct.
Parentare alicui. Cic.pro Flacco.
Litemus igitur Lentulo , parentemus Cethego,&c.

Conuites,que se fazião nos enterramentos. Parentalia,parentalium,Cic.1. Philip.

Exercitar. Exerceo,es,exercui,exercitũ,p.c. Vt, Exercere aliquem in aliquo studio,Cic. da Clar.Orat.
Exercere se multis in laboribus, Cicer.pro Archia.
Exercere crudelitatem,Cic.Phil.11.
Exercere vires suas,Cic.1.de Orat.

*Exercitada cousa.*Exercitus,a,um.Particip.
Exercitatus,a,um,p.prod. Nomen ex participio. Vt,
Exercitus in re militari,Cic.pro Fonteio.
Probitas exercita rebus aduersis, Ouid.5. Trist.eleg.6.
Exercitatus in dicendo,Cic.pro Cluent.
Exercitati subigendis glebis,Cice.pro leg. Agrar.contra Rullum.
Valentissimus, & ad verberandos homines exercitatissimus lictor. Cic.7.Ver.

*Exercicio.*Exercitatio,onis. Modicis exercitationibus vtendum est , & ratio valetudinis habenda,Cic.de Senect.
Iuris ciuilis exercitatio, Cic.1. de Orat.
Exercitium,ij.apud Gellium li.19.c.4. Sallust.in prima oratione de Rep. ordinanda.

Sed non est Ciceronianum.
Exercito de soldados. Exercitus,us,pen.cor.
Agmen,agminis,p.c g.n.
Vt, fortissimorum militum exercitus, Cic. Philip.4.
Maximus,& fortissimus exercitus, Cic. pro Muræna.
Agmine quadrato cum gladijs sequuntur scutati milites, Cic.2.Philip.
Cum æstu magno agmen ducebat, laborabat Marius,Cic.2.Tuscul.
Guiar o exercito. Ducere exercitum.
Ducere agmen, Cic. pro Muræna,& Tus.2.
Exercito posto em ordem. Exercitus instructus, Cicer.de Prouinc. Consul.
Experiencia. Experimentum,i.Experientia,æ. Periclitatio,onis.
Plancus,Cicer.lib.10.epist. 18.Agam gratias fortunæ, constantięq; meæ,quæ me ad hanc experientiam excitauit.
Capere experimentum, Plin.lib.13. cap.2. Cicer.lib.2.de Natur. Deor. Quarum vtilitates longinqui temporis vsu, & periclitatione temporis percepimus.
Fazer experiencia, ou experimentar. Experior, experiris,p.p.expertus sum.
Periclitor,p.c.periclitaris,p.p.
Periculum facere.Tento,as.
Experiri perfidiam alicuius,Cic.3. Verr.
In nobis aliquid experiri, Cicer.pro Planc.
De seipso experiri,Cic.12.Philip.
Periclitari omnia.Cic.pro Quinctio.
Periclitari, & experiri pueros, Cicer.2. de Diuinat.
Patientiam alicuius tentare,Cic.2. de Leg. Agraria.
Vires alicuius tentare. Ouidius 1. Amor. eleg.8.
Facere periculum innocentiæ alicuius,Cic. 2.Verr.
Illud periculum in filia fieri graue est. Ter. And.3.3.
Cousa,que experimenta,ou que faz experiencia. Experiens,entis,adiect. Vt.
Vir experiens,Cic.pro Cluentio.
Ingenium experiens,Cicer.1.Amor. eleg.9.
Experientissimus, ac diligētissimus homo, Cic.5.Verr.
Experimentada cousa,i. que tem experientia. Expertus,a,um.Nomen ex participio.
Cic.2.de Orat. Dicam enim tibi Catule non tam doctus, quàm (id quod est maius) expertus.
In rebus suis, & alterius expertus, Cicer. Lentulo lib.1.epist.9.
Puella virum experta.Hor.3.Carm. Od.14.
Expirar,i.morrer. Expiro,as,p.p. Liu.2.ab Vrb. inter primam curationem expirauit.
Expirare animam.Virg.11.Æneid.
Exhalare animam.Ouid.6.Metam.
Exhalare vitam.Virg 2.Æneid.
Efflare animam,Cic pro Milone.
Efflare extremum halitum,Cicer.2.Tuscul. ex quodam poeta.

F

F*Abrica.* Fabrica,æ,pen.c. Fabricatio,onis. Vt, admirabilis fabrica membrorum animantium.Cic.2.de Natur.Deor.
Æris,& ferri fabrica,Cic.2.de Natur.Deor.
Hominis fabricatio perspecta,Cic.eod.loc.
Fabricar. Fabrico,as,p.c. Vt,fabricare verba, Cic.4.Academ.
Fabricor, pen.corr. fabricaris. Deponens. Vt,gladium fabricari, Cicero pro Rabirio Posthumo.
Quanto quasi artificio natura fabricata est primùm animal omne,deindè hominē maximè,Cic.4.Academ.
Fabricada cousa. Fabricatus,a,um,p.p.Particip. passiuū. Vt, machina fabricata, Virgil.2. Æneid.
Pocula fabricata fago.Ouid.8.Metam.
Cousa,que fabricou. Fabricatus,a,um,pen.prod. Particip. actiuæ significationis, Cicer.2.de Diuinat. Fulmen fabricatos esse Ioui Cyclopas in Ætna putant.
Fabricador. Fabricator, pen.prod. fabricatoris.g.m.
Vt, fabricator minutorum opusculorum Myrmecides,Cic.4.Academ.
Doli fabricator, Virg 2.Æneid.
Fabula. Fabula,æ,pen.cor. Cic.3.de Nat.Deor. & lib.1.de Inuent.
Eius diminutiuum est, fabella,æ. Vt,commentitię fabellæ,Cicero 2.de Diuinat.
Agere festiuè fabellam,Cicer. Quint.Frat. lib.2.epist.16.

Lupus est in fabula. Adagium.Ter.Adelp. 4.1. Cic.Attic.lib.13.
Dicitur hoc Adagium, quum fortè fortuna in medio sermone interuenit is,cuius mẽtio fiebat.

Fabulosa cousa. Fabulosus,a,um,p.p.adiect.
Fabulosus,i, de quo omnes fantur, vel de quo multa finguntur, Hor.1.Car. Ode 22. Plin.lib.5.c.13.Horat.3.Carm.Ode.14.

Fabulosamente,i.fingidamente, ou cõ mentira. Fabulosè,pen.prod.aduerb. Plin.lib.5.cap.1. & lib.32.c.11.

Contar, ou dizer fabulas. Fabulo,as,p.c. Plaut. Milite 8.& Pæn.2.
Fabulor,p.c.fabularis.Deponens. vt fabulari falsa,Plaut.Epid.13.
Hæc verba loqui quocumq; modo significant,Plaut.Capt.11.& Mercat.7.
Narrare fabulam, vel fabellam. Horat.2. epist.1.

Façanha. Facinus,p.c.facinoris,p.c.g.n. Cicer. Rufo lib.2.8.Plaut.Bacch.1.

Façanha grande. Nobile facinus, Cicer.4.Ver. Basilica facinora,Plaut.Trin.14.
Facinus magnum. Facinus memorabile, Terent.Heaut.2.3.

Façanha grande em maa parte,i.velhaquaria. Facinus scelestum.
Facinus nefarium,Cic.pro Rosc.Amer.
Obscænum facinus,Claud.2.in Eutrop.
Fædum, vel ferum facinus. Liu.Decad.3. lib.8.
Horrendum facinus.Seneca Thebaid.2.
Horridum facinus,Seneca Hippol.2.
Mala facinora, Tacit.lib.12.
Capitale facinus,Cic.1.de Nat.Deor.
Indignum facinus,Ter.Andr.1.1.

Fazer grandes façanhas em boa parte. Memorabile facinus facere,Liu.lib.4 bel.Pun.
Mirũ,& magnũ facinus facere,Plau.Pseu.7
Efficere mirabilia facinora, Cic.3.Phil.

Fazer façanha em maa parte, alias fazer velhacarias. Facere facinus, Cic.2.de Fin.
Admittere facinus, Cic.3.Offic.
Cõmitttere facinus, Cęsar lib.3. bell. Ciuil.
Patrare facinus,Liu.lib.3.bel.Pun.

Façanhosa cousa,i. cousa muyto grande,& desmarcada. Res inusitatæ magnitudinis.

Façanhosa cousa em maldades. Facinorosus,a,ũ, pen.prod.adiect.
Flagitiosus,a,um,pen.prod.adiect.
Scelerosus,a,um, penul.prod. adiectiuum.
Cicer.in Catilin.Quintum genus est parricidarum, sicariorum, deniq; omnium facinorosorum.
Facinorosa vita.Cic.1. de Legib.
Omnium flagitiosorum, atq; facinorosorum circum se tamquàm stipatorũ catervas habebat,Sallust.
Flagitiosæ libidines,Cicer.4. Verr. Terent. Eunuch.4.3.Vbi ego illum scelerosum misera,atq; impiũ inueniam?

Face. Facies,faciei,g.f.

Facha de fogo. Fax,facis,g.f.facula,æ, pen.corr. Diminut.Propert.lib.2.eleg.20.

Facha de fogo, que aparece no ar. Lampas,lampadis,pen.cor.g.f. Bolis, bolidis,p.cor.g.f. Plin.lib.2.cap.26.

Facil cousa. Facilis, & hoc facile, pen.corr. adiectiuum.
Vt,lenis, & facilis homo, Cic. Met.lib.5.2.
Facillimi mores, Cic.de Amicit.

Facilidade. Facilitas,p.c.facilitatis,g.f.
Vt,facilitas sermonis, Cic. Att.lib.12.255.
Abuti immoderatè facilitate alicuius, Cic. Lentulo lib.1.epist.1.

Facilmente,i. com facilidade. Facilè, pen. corr. aduerbium. Vt,facilè vincere, Cicero de Amicit.

Faculdade, aliàs poder, ou licença. Facultas,facultatis.
Falcutates sunt, aut quibus facilius fit,aut sine quibus aliquid confici non potest.Cic. lib.1.de Inuent.
Adimere facultatẽ aliquid faciendi,Cic.7. Verr.
Doleo,tantam te omnibus irridendi tui facultatem dare,Cic.2.de Diuinat.
Quarè illa nobis,si facultas erit,alio tempore explicabuntur,Cic.1.de Inuent.
Facultates in plurali tantum sunt diuitię, & opes, Cicer.4. Verr. & lib.1. Officior.& apud alios.

Fada. Parca,æ,Vel Parcæ,arum, Cic.3. de Nat. Deor.Horat.2.Carm.Ode.16.

Fado. Fatum, i, *quer dizer palaura, ou mandado de Deos.*
Cicer,1. de Diuinat. Fieri igitùr omnia à fato ,ratio cogit fateri

Cousa de fado. Fatalis, & hoc fatale, pen. prod.

Vt, certa, & fatalia, Cic. 2. de Diuin.
Fatalis annus ad alicuius interitum, Cicer. in Catil.
Deę fatales, idest parcæ, Ouid. 1. de Ponto eleg. 9.
Casus fatalis, & voluntarius, contraria, Cic. 6. Philip.
Fatatum, pe. prod. idem quod fatale. Sallus. in Catil. Tertium se dicebat, cui fatatum foret vrbe potiri.
Faticanus, a, um, pen. corr. ad uerb. Qui fata canit. Ouid. 9. Met. Hæc vbi faticano venturi pręscia dixit Ore Themis.
Faticinus, a, um, pen. c. Vel fatidicus, a, um, pen. c. adiect. significant illum, qui nobis fata, idest decreta Dei exponit. Vt,
Sortes vaticinæ, Ouid. 15. Metam.
Vates fatidica. Virg. 8. Æneid.
Augurium fatidicum, Plin. lib. 15. c. 29.
Fadiga. Sollicitudo, p. p. sollicitudinis, p. p. g. f.
Cura, æ. Angor, oris, Cic. 4. Tuscul. Sollicitudo, est ægritudo cum cogitatione.
Idem, 3. Offic. Angores, sollicitudines, &c.
Animi cura, & cogitatio, Cic. 1. Offic.
Animus cura, & angore liber, Cicer. 1. de Finib.
Inquietudo, pen. p. inquietudinis, in eadem est significatione, apud Senec. de Beneficio lib. 2. cap. 8.
Faya aruore. Fagus, i. g. f.
Cousa feyta de faya. Fagineus, ea, eum.
Faginus, a, um; p. c.
Fageus, ea, eum, adiect. Vt,
Fagineus alueus, Ouid. 8. Metam.
Pocula fagina, Virg. eclog. 3.
Faginus axis, Virg. 3. Georg.
Faim, lança. Hasta, æ.
Faysão aue. Phasianus, i, pen. prod. Martial. lib. 13. 72.
Phasiana, ę, Plin. lib. 10. c. 48.
Fayxa. Fascia, ę, Cicer. de Clar Orat.
Fayxinha. Fasciola, æ, p. c. Diminut. Cicer. de Arusp. respons.
Fayxa, que cobre os peytos. Fascia pectoralis, Mart. lib. 14.
Strophium, ij. Catul. Argon. 59.
Fayxa, com que se aperta o ventre. Ventrale, is, p. p. g. n. Plin. lib 8. c. 48.
Faisca. Scintilla, ę. Cic. 4. Academ.
Faisquinha. Scintillula, æ, p. c. Cic. 5. de Finib.
Faiscar, i. lãçar faiscas. Scintillo, as, vel scintillas emittere.
Scintillo etiam significat splendere, vel micare, Plaut Menæh. 17 Plin. lib. 20. cap. 1. Virg. 1. Georg.
Falar. Loquor, loqueris, p. c. Loquutus sũ. Vt, loqui ad voluntatem, Cic. in Paradox.
Falar com alguem. Aliquem conuenire, Cicer. Vatinio lib. 15. epist. 11.
Colloqui cum aliquo, Cicer. 1. Tusc.
Fala. Vox, vocis, g. f.
Fala, aliàs practica. Sermo, onis. Verbum, i.
Loquutio, onis, vel locutio, onis.
Loquela, æ, pen. prod.
Collocutio, onis. Colloquiũ, ij, omnia apud Cicer. multis in locis.
Falar alto. Sublata voce loqui.
Falar bayxo. Submissa voce loqui, Vel depressa voce loqui. Auctor ad Herenn. lib. 3.
Quem ensinou a Pedro falar galego. Quis docuit picas nostra verba conari? Adag. Persius.
Falar entre dentes, ou ás escondidas. Susurro, as. Vel susurror, aris. Deponens. Vt,
Cum aliquo susurrare. Ouid. Epist. 18.
Terent. And. 4. 5. Iam susurrari audio ciuem, Atticam esse hanc.
Fama susurrat. Ouid. Epist. 20.
Fala nesta forma. Susurratio, onis, Cælius Cicer. lib. 8. epist. 1.
Fala demasiada. Loquacitas, pen. corr. loquacitatis, g. f. Cic. Attic. lib. 7. Loquacitati ignosces, quæ &c.
Falador, que fala muyto. Loquax, loquacis, adiectiuũ, Cicer. in Paradox.
Verbosus, a, um, p. prod. adiect. Cic. Mario lib. 7. epist. 3. & pro Muræna.
Garrulus, a, um, pen cor. adiectiuũ. Terent. Adelph. 4. 4.
Garrula noctua, Plin. lib. 18. c. 35.
Garrula hirundo. Virg. 4. Georg.
Falcão, aue. Falco, falconis. Thesaurus.
Falcatrua, i. engano. Stropha, æ, Plin. Epist. 18. Martial. lib. 3. & lib. 11.
Faldra, aliàs fralda. Sinus, us.
Faldrada cousa. Sinuosus, a, um, p. p. Oui. 5. Met.
Lacina, ę, Cic. Tiron. lib. 16.
Faldrilha de molher. Tunica muliebris, Pli. li. 2. epist. vltima.
Falecer, i. morrer. Decedo, is, p. p. decessi, decessum. Vt, pater nobis decessit, Cic. Att. li. 14.

Decedere

Decedere de vita, Cicero pro Rabir. perduel.reo.
Discedere à vita,vel ex vita.Cic.1.Tusc. & de Senect.
Obeo,is,obini,obitum,p.c.Plaut.Epid.10. Plin.lib.11.c.37.
Mortem obire, Cicer. pro Milone. Terent. Phor.5.9.
Obire morte. Sueton.in Augusto Cæsare.
Vitam cum morte commutare. Sulpicius, Cic.lib.4.epist.5.vel Mortem cum vita.
Obire diem. Sulpicius,Cic.lib.4.epist.5.
Morior,moreris,p.c. mortuus sum. Cic.de Senect.pro Cælio,& alibi.
Oppeto,oppetis,p.c. oppetiui, vel oppetij, oppetitum,p.p.Virg.1.Æneid.
Vel, mortem oppetere, Cic.1. de Diuinat.
Vide *Expirar*.

Falecimento,i.morte. Mors,mortis,g.f.
Obitus,us,p.c.
Interitus,us,p.c.Cic.2.de Diuinat.5. Tusc. Sulpicius Ciceroni.lib.4.5. Cicer.pro Sext. & alibi.

Falsa cousa. Falsus,a,um. Nomen ex participio. vt,falsus codex,Cic.3.Verr.
Litterarum falsarum, & corruptarũ pœna grauis,Cic.pro Flac.
Crimine falso accusare aliquem. Ouid.13. Metam.

Falsidade. Falsitas,pen.cor.falsitatis,g. f. Cicer. pro Cluentio.

Falsar,i.engãnar. Decipio, decipis,p.c. decepi, deceptum. Fallo,is,fefelli,falsum.
Possum falli,vt humanus, Cic. Attic.lib.13. epist.178.
Is enim sum (nisi me fallo) qui,&c. Cicer. 12.Philip.
Decipere,& fallere,Cic.2.de Diuinat.

Falsario,que jura falso. Periurus,a,um.p.prod. adiect. Cicer. pro Rosc. Comœdo. Virg.2. Æneid.
Fallijurius,a,ium.adiect.Plaut. Milite 5.

Falsario, que faz escrituras falsas. Falsarius,ij. vel potiùs falsarius,a,um,Sueton.inClaud. c.15.in Nerone c.17.in Tito c.3.

Cousa, que diz,ou fala falsidades. Falsidicus,a,ũ, pen.cor.
Falsiloquus,a,ũ,p.c. adiect. Plaut.Capt.12. Milit.5.& Capt.6.

Falsamente. Falsò,aduerb.Cic.pro Leg.Manil.
Falsè,aduerbium, Plaut.Capt.11.

Falsete na musica. Vocula falsa.

Falsificar as medidas. Falsare mensuras,Modestinus in l. pen. D. ad Legem Corneliam de Falsis.Vel adulterare mensuras.

Falsificar os pesos. Falsare põdera, Modestinus loco citato.
Adulterare pondera.

Falsificar moeda,i. fazer moeda falsa. Adulterare nummos.

Falsificada moeda. Nummus adulterinus. Cicer. lib.3.Offic.

Falta,ou tacha. Nota,æ. Vitium,ij.

Cousa chea de faltas, ou tachas. Vitiosus,a,um, p.p.adiect.Cic.passim.

Falta,aliàs defeyto. Defectus,us.Defectio,onis. Vt,defectus aquarum,Cicer.4.ab Vrbe.
Defectio à recta ratione,Cic.4.Tuscul.
Defectio virium,Cic. de Senectute.

Faltar. Desum,dees. Deficio,deficis,p.c. Vt, Deesse sibi,Cic.pro Roscio Amer.
Deesse officio suo, & muneri, Cic.3. Tusc.
Deficere à virtute,Cic.de Amicit.
Deficiunt me solatia, Cicer. Sulpicio lib.4. epist.6.
Deficiunt te latina,Cic.1.Academ.
Deficiunt mihi tela,Cæsar.3.bel.Gall.

Fama. Fama,æ.Rumor,oris.

Boa fama. Gloria,ę.Cic.2. de Inuent.

Lançar fama. Spargere rumorem, Cicer. pro Deiotaro.

Famosa cousa. Famosus,a,um,p.p. adiect.
Celebris,& hoc celebre,p.c.adiect. Vt,
Regna famosa.Lucan.lib.7.
Vrbs famosa, Tacitus lib.12.
Vrbs celebris, & copiosa, Cic. pro Archia.
Portus celeberrimus, Cic.pro Lege Manil.

Famosa cousa em maldades,i.cousa infame. Famosus,a,um,p.p.adiect.
Infamis,& hoc infame,p.p.adiect. Vt,
Famosa mulier,Cic.2.de Orat.
Infames homines, Cic.pro Cluentio.
Actiones famosę, *Defamatorias*.
Libelli famosi, *libellos defamatorios*, Suet. in Augu st.c.55.
Famosa epigrãmata.Sueton.in Cæsare.

Fame. Fames,famis,g.f.Inedia,ę.
Condimentum cibi famis, Cic.2.de Finib.
A pão seco esperarlhe tempo.

Faminta cousa,aliàs morta de fame.

Famelicus,a,um,p.c.adiect. Plaut. Casin.3. Terent.Eunuc.2.2.
Fame enectus,Cic.2.de Diuinat.
Inedia necatus,Cic.5. de Finib.
Fame confectus,Cic.1.in Catil.
Matar a fame. Explere famem, Cicero pro Domo sua.
Depellere famem,Cic.1.de Finib.
Familia.Familia,ę.
Cousa de familia, ou que pertence a familia. Familiaris,& hoc familiare,p.p.adiect. Vt, Funus familiare,Cic.pro Rabirio.
Negotia familairia, Auctor ad Heren.lib.1.
Cousa, que he da mesma familia. Familiaris, & hoc familiare,Cic.Quint. Frat.lib.1.epis.2.
Æsopi nostri tragœdi familiaris. Licinius seruus tibi notus aufugit.
Familiaris *tambem se toma polo amigo*. Cicer. Appio lib.3.epist. 1. Philip. 2. & epist. ad Atticum lib.16.epist.346. & de Amicitia.
Familiaridade. Familiaritas,p.c.familiaritatis, g.f.Cic.de Amic.pro Deiotaro, pro Cluen. & multis in locis.
Familiarmente. Familiaritèr,pen.corr.aduerb. Vt,familiaritèr cum aliquo viuere, Cicer. de Amic.
Familiaritèr aliquo vti, Cic.6.Ver.
Fanar.Auriculam auferre, Cicer. Quint.Frat. lib.3.
Mutilare aures,Liu.9.bell.Pun.
Amputare aures,vel abscindere.
Fanada cousa.Mutilus,a,um,p.c.adiect.
Mutilatus,a,um,p.p. Particip.
Vt,aures mutilatæ,Liu.lib.9.bel. Pun.
Dicemus etiàm auribus mutilatus.
Fanar as partes vergonhosas.Circuncido,is,p.p.
Fanado assi. Apella,æ, g. m. Horatius 1.Serm. Saty.5.
Recutitus,a,um,p. p.adiect. Mart. lib.7.29.
Verpus,i, Iuuenal. Saty.14. Vide Thesaur.
Fanchono.Mollis, & e,adiectiuum.
Effeminatus,a,um,pen.prod. Particip. Vel nomen ex participio,Cic.Philip.3. & lib.1. Officior.
Fanfarrão. Iactator, pen.p.iactatoris,Claud.3. Paneg.Gell.lib.18.c.4.
Salaco,p.c.salaconis,Cic.Gal.lib.7.epis.24.
Iactabundus,a,ū, ex Recētiorib.absq́. teste.
Fanfarrice. Iactatio,onis,Cic.4. Tusc.& Attico lib.10.121.
Verborum iactatio,Brutus, Cic.lib.11.20.
Salacoma, p.p. salacomatis, pen.corr.g.n. Cic.Attico lib.14.2.
Salaconia,æ,Thesaurus.
Fanga medida.Medimnus,i,Cic.5.Ver.*chamão lhe os Castelhanos Fanega, ou hanega*.
Fanhoso.Subraucus,a,ū,adiect. Cic. deClar.Or.
Fuscæ vocis vir,Cic.2.de Nat.Deor.
Fanquaria, Vicus lintearius.
Fanqueyro.Lintearius mercator.
Fanqueyra.Mulier lintearia.
Lintearius est adiectiuum, vt,Lintearia negotiatio, ex Vlpiano in l.Procuratoris.§.si plures.D de trib.act.
Fantasma. Phantasma,phantasmatis,pen.c.g n. Plin.lib.7.epist.27.
Lemures,rum,p.c.m.g.
Nocturni lemures,Horat.2.epist.2.
Fantastica cousa. Superbus,a,um. Insolens,p.c. insolentis, adiect.
Arrogans,p.c.arrogantis. Particip.siue nomen ex participio.
Elatus,a,um,pen.p.Particip.siue nomen ex participio.
Inflatus,a,um,p.p. Particip. siue nomen ex participio,omnia apud Cic. multis in locis, & alios.
Fantasticamente.Elatè,p. p.aduerb.Cic.in Orat.
Superbè,aduerb.Liu.1. ab Vrbe, Cicer. pro Lege Manilia.
Insolentèr,aduerb.Cic.4.Tuscul.
Arrogantèr,aduerb.Cicer.1. Offic. & lib.2. de Orat.
Faqua.Culter,cultri.Cultrum,cultri.
Faqua pequena. Cultellus,i, diminutiuum, Col. lib.12.c.14.Horat.1.epist.7.
Faqueyro.Cultrorum theca.
Faquada Ictus cultri.
Faqua,i.caualo pequeno.Mannus,i,vel, Mannulus,mannuli,p.c.Mart.lib.12. Plin. lib.4. epist.22. Horat. 3. Carm. Ode 27.& lib.1.epist.7.Lucret.lib.3.
Faraute.Interpres, interpretis,p.c. Cic. 5.& 6. Verr.& alibì passim.
Fardo.Sarcina,æ,p.c.
Fardel.Pera,æ.
Farelo.Furfur,furfuris,p.c.g.m.
Cousa chea de farelo. Furfurosus,a,um,p.prod. adiectiuum,Plin.lib.12.c.25.
Farinha.Farina,ę,p.p. Mart.lib.13.62.

Pascitur & dulci facilis gallina farina.

Cousa, que pertence a farinha. Farinarius,a,um, adiect. Plin.lib.18. cap.11. farinario cribro subcernunt.

Farinha da madeyra quãdo a serrão. Scobs,scobis, g.f. Colum.lib.4.c.29.

Farinha peneyrada. Farina cribro decussa, Pers. Saty.3.

Farpão. Harpago,p.p.harpagonis,g.m.

Farregoulo. Chlamis,chlamidis,pen.c.f.g.Cic. pro Rab.Posth.

Farrapo. Pannus lacer. Pannus detritus.

Fartar. Saturo,as,p.c. Satio,as,satiaui,satiatũ. Expleo,es,eui, expletum, pen.prod. Omnia apud Ciceronem lib.6. de Repub.lib.2. de Natur.Deor.

In Partitionib.& alijs quamplurimis locis.

Nunquàm expletur, nec satiatur cupiditatis sitis, Cic in Parad.

Cousa farta. Satur,satura,saturum,p.c. adiect. Cic.1.de Diuinat. Virg.10.eclog.

Satiatus,a,um,pen.prod. Participium, siue nomen ex participio. Vt, longo ludo satiatus, Horat.1.Carm. Ode.2.

Somno satiatus. Liu.2.ab Vrbe.

Supplicijs satiatus. Liu 8.ab Vrbe.

Fartura. Saturitas,p.c.saturitatis. Plaut.c.13. Plin.lib.9.c.39.

Satietas,pen.c.satietatis,g.f. Accipitur pro fastidio, apud Ciceronem lib.1.de Diuinat. & lib 1.de Inuent. pro Marc.lib.3. de Nat. Deor.& alibi sæpè.

Fartura, i. abundançia. Vbertas,tis Fertilitas, p.c.fertilitatis.

Fœcunditas, p.c, fœcunditatis. Abundãtia, æ, omnia apud Cic.

Copia,æ, Cic passim.

Cousa, que se não pode fartar. Insatiabilis, & hoc insatiabile, p.c.adiect.

Sallustius, Auaritia insatiabilis est, neq; copia, neq; inopia minuitur.

Insatiabilis voluptas, Cic.4.Tuscul.

Fastio. Fastidium,ij. Satietas,p.c.satietatis.g.f. Tædium,ij. Vt,

Cibi satietas,& fastidium, Cic.1. de Inuent.

Stomachi fastidium, Cic. Cæl.lib.2.epist.16.

Plin.lib.19. c.6. de allio, tædiũ huic quoq; halitu, vt cepis, nullum tamen coctis.

Saties,ei,& satias,satiatis,g.f.in eadẽ sũt significatione. Vt, Nec finis satiesuẽ, Sil.lib.4.

Satie necari, Plin.lib.8.cap.51.

Terent. Eun.5.6. Vbi satias cœpit fieri, cõmuto locum.

Idem, Hecyra, 4.2. Satias me iam tenet.

Satias cũ cepit amoris in vxore. Liu.lib.10. bel.Pun.

Cousa, que enfastia, ou que faz fastio. Fastiditus, a,um,p.prod. Particip. passiuum, Vt, Pars magna senatus

Fastidita iacet, Lucan. idest contẽpta.

Verba fastidita repellere, Ouid.4. de Pont. eleg.1.

Viri non fastiditi, idest aliquo in pretio habiti, Ouid lib.2.Trist.

Cousa, que tem fastio, ou enfastiada. Fastidiens, entis. Particip.

Fastidiosus,a,um,p.p.adiect. Vt,

Fastidientis stomachi est multa degustare, Seneca.

Fastidiosus litterarum latinarum, Cicer.de Clar.Orat.

Plaut.Milite 18. Istius metus me macerat, quòd ille fastidiosus est iam.

Pertæsus,a,um, *præterito* de pertædet, bat, Vt, ille pertęsus est litteras, vel litterarum, Suet.in Cæsar.c.7. Plaut.Mostel.5.3.

Ter fastio. Fastidio,is, fastidiui, fastiditum, idest contemnere, & despicere. Vt,

Rectè factis fastidire. Cic. pro Milone.

Fastidire aliquẽ, Vel preces alicuius. Virg. in Bucol. Liu.4.bel.Macedon.

Causar fastio. Afferre fastidium alicui, Cicer, pro Murena.

Tirar o fastio. Abigere fastidium, Plin. lib.12. cap.17.

Abstergere fastidium. Idem, lib 20.c.5.

Auferre fastidium, Idem Plin.lib.23.c.1.

Detrahere fastidium Plin.lib.22.c. vltimo.

Vincere fastidium, Horat.2.Serm Sat.6.

Com fastio. Fastidiosè, pen.prod.aduerb. Cic. pro Planc. & lib.1.de Orat.

Fastio das molheres prenhes. Malacia,æ, Plin. lib.23.cap.6.& lib.28.c.7.

Pica,ę, Paulus Æginéta lib.1.c.1.

Fateyxa Harpago,p.p.harpagonis.g.m.

Lupus ferreus. Liu.8.bell.Pun.

Fatia de pão, ou de outra cousa. Frustum,i. Vt, Mucida frusta cærulei panis, Iuuen.Sat.14.

Fato de gado mindo. Grex,gregis,g.m. Cic. Attic. lib.7.epist.127. Ouid.4.Met. *alias, Rebanho.*

Dicimus etiã m,grex armentorum,Cicer.3. Philip.
Grex equarum,Cic.3.Verr.
Grex hominum,Terent.Eun.5.9.
Grex amicorum,Cic.1.de Finib.

Fato de gado grande. Armentum,i,Cicer. Attic. lib.7.Virg.2 Georg.& 3.

Pastor de gado meúdo. Pastor gregarius,Colum. lib.6.in Prȩfat.

Pastor de gado grande. Armentarius pastor:si inueniatur armentarius tantùm,deest pastor,quùm armentarius sit adiect.

Cousa de fato grande. Armentalis,& hoc armentale,p.prod. adiect. Vt,armentalis equa. Virg.11.Æneid.

Fato de casa, aliàs alfaya. Supellex,supellectilis, p.c.g.f.Cic.6. Verr.& Phil.2.

Faua. Faba,æ.

Faua verde. Conchis,is,f.g.Iuuen.Saty.3.& lib. 13.& lib.7.77.

Cousa de faua. Fabalis, & e,p.p.adiect. Vt,fabalis siliqua.Plin.lib.22.c.25.
Fabalis stipula.Ouid.4.Fast.

Faúla. Fauilla,æ,Ter.Adelph.5.3.Plin.lib.36. cap.25.

Fauo de mel. Fauus,i Vir.4.Geor.Pli.lib.11.c.5.

Fauor. Fauor,oris,studium,ij.

Fauorecer. Faueo,es,faui *sem supino,porque* fautum *nāo se vsa.* iungitur datiuo, Cic.1.Tusc. Iuuo,as, Adiuuo,as,p.c. Annuo,annuis, annui. Studeo,es,studui. Aspiro,as,pen.p. Vt,studere alicui,Cic.pro Cȩlio.
Fortes fortuna adiuuat,Teren.Phorm.1.4.
Adiuuare amicos in filiarum collocatione, Cic.2.Offic.
Si Deus annuerit,Plin. Epist.144.
Annuere audacibus cœptis. Virg.1. Georg.
Aspiro,as,pen.p. Vt, Aspirat primo Fortuna labori.Virg.2. Æneid.Idem.9. Æneid.
Vos ô Calliope precor aspirate canenti.

Fauorecedor. Fautor, oris,m.g. Adiutor,p.p. oris.
Fautor laudis alicuius,Cic. pro Plancio.
Fautor,& adiutor alicuius ab adolescentia, Cic. Lent.lib.1.9.
Adiutor honoris vel honori, Cicero pro Flac.& Cæsar lib.1 bell.Ciuilis.

Fauorecedora,que fauorece. Fautrix, fautricis, p.p.g.f. Adiutrix,adiutricis,p.p.
Fautrices amicitiȩ,Cic.1.de Finib.
Fautrix suorum regio,Cic.pro Plancio.
Adiutrix scelerum,Cic.7.Verr.
Assentatio, vitiorum adiutrix, Cic.in Læl.

Fauorecida cousa,i.que tem fauor. Fauorabilis,& hoc fauorabile,p.c. adiect. Suet.inCaligul. c.4.Plin.lib.20.c.8.

Fauorauel cousa,i.cousa,que fauorece. Fauorabilis & hoc fauorabile,p.c.adiect.
Fauens,fauentis.Particip.
Propitius,a,um, adiect.
Liu.lib.2.bel.Pun.Haùd parùm callidè auram fauorabilis populi ex Dictatoria inuidia petijt.
Fortuna propitia,Cic.in epist. ad Octauiũ.
Parentes propitij. Ter.Adelph.1.1.
Venti cælo,pelagoq; fauentes.Ouid.Epist.2.
Ventis fauentibus nauigare. Ouid.15. Met.

Fazenda. Res familiaris. Diuitiæ,arum.
Facultates,facultatum,p.p.g.f.
Opes,opum,g.f.Cic.1. Offic.
Census,us, Liu. lib.1. ab Vrbe, Cicero pro Flacco.

Fazenda del Rey. Fiscus,i, Plin. in Paneg.& Asconius,Cic.2. Verr.

Gastador da fazenda em comer, & beber. Barathrum,i, Horat.1. epist.16. Gurges, & vorago patrimonij, Cic.pro Sextio.
Lurco,onis,Suet.de Clara Gram.

Fazer,ou acrecentar fazenda. Amplificare rem familiarem, Cic.in Officijs.
Augere rẽ familiarem. Idẽ pro Rab. Posth.
Augere opes,Cic.de Amicit.

Fazer. Facio,facis,feci,factum,iungitur quamplurimis accusatiuis.

Fazer bem algũa cousa. Benefacio, benefacis, p.c. Cic.Attic.lib.12. epist.244.Benefecit, Silius,quod transegerit.
Terent. Eunuch.5.9. Benefecisti, gratiam habeo maximam.

Fazer bem a alguem, ou boas obras. Benè mereri de aliquo,Cic.Lent.lib.1.9. Virg.4. Æneid.
Commodare alicui, Cicer. Rufo lib. 13. epist.48.& 54.
Afficere aliquem beneficijs,Cic.7.Verr.
Cõplecti aliquẽ beneficio. Idem pro Planc.
Ornare aliquem beneficijs,Cicer.Post reditum ad Quirites.
Dare beneficium,Cic.Rutilio lib.13.8.
Conferre beneficium in aliquem Idem 1. Offic.

Prosequi

Prosequi aliquem beneficijs,Cic.5.Ver.Vel, officijs,Cic.Marcello lib.15.epist.10.

*Cousa feytiça,ou fingida.*Factitius,a,ium. Vt, Factitius color.Plin.lib.31.c.4.

Factitia fabrica.Plaut.Milit.4.

Cousa feyta com as mãos. Manufactus,a,um,adiectiuum. Vt, opus manufactum, Cic.3. de Finib.

Piscina manufacta,Cic.2.Offic.

*Fazer o que deue.*Fungi officio, Cic.pro Cælio, & lib.5.de Fin.Ter.Adelph.4.3.

Esse in officio,Cic.Terentiæ lib.14.

Satisfacere officio,Cic.1.Verr.

Manere in officio,Cic.Att.lib.1.

Colere officium.Idem 1.Offic.

*Fazer o que não deue.*Claudicare in officio,Cic. 1.Offic.

Deesse officio suo,Cic.3.Tusc.

Intermittere, vel prętermittere officium, Cic.de Amic.& Sextio lib.5.epist.17.

Negligere officium,Cic.1.Offic.

Labi in officio,Idem 2.Tusc.

Deserere officium,Cic.1.Offic.

Discedere ab officio. Idem loco citato.

Decedere ab officio,Liu.lib.6.Decad.4.

Fea cousa. Deformis,& hoc deforme.Turpis, & hoc turpe,adiect. Vt,

Aspectus deformis,Cic.1.Offic.

Animal deforme,Ouid.14.Metam.

Luxuria omni ætati turpis,Cic.de Offic.

Turpe senex miles,turpe senilis amor,Oui. lib.1.Amor.eleg.9.

Deformatus,a,um. Idem significat, vt deformata ciuitas,Cic.1.de Orat.

Vitijs deformatus. Idem 3.de Arusp.resp.

Deformatus corpore,Cic.Att.lib.2.epist.19.

*Fealdade.*Deformitas,p.c.deformitatis.

Turpitudo,p.p.turpitudinis, p. c. Cic.5.de Fin.lib.1.& 2.de Orator. pro Domo,& pro Cluentio.

*Fazer feo.*Deformo,as. Vt, deformare canitiē immundo puluere, Virg.10.Æneid.

Horrida vultum deformat macies, Virg.4. Georgic.

Nec malè deformet rigidos tonsura capillos.Ouid.1.de Arte.

Turpo,as,idem significat. Vt pallor turpat ora, Silius lib.7.

Rugę turpant te,Hor.4.Carm.Ode 13.

*Febre.*Febris,febris,g.f.

*Febrezinha.*Febricula,æ,p.c. Cic.Attic.lib.6. epist.120.

*Grande febre.*Vehemens febris,Cels.lib.2.c.7.

Acuta febris,Celsus lib.2.c.6.

*Ter febre.*Habere febrem,Cic.de Fato.

Pati febrem,Gell.lib.17.c.12.

Corripi febre,Plin.lib.7.c.51.

Iactari febri,Cic.in Catil.

Febricito,as,p.c.Colum.lib.6.cap.9. Celsus lib.3.c.6.

Febrio,febris,Celsus lib.6.c.11.

*Estar sem febre.*Carere febri,Cic.Tironi lib.16. epist.13.

Relinqui à febri,Cic.Attico lib.8.

Liberari à febre,Plin.lib.26.c.11.

Vacare febre,Celsus lib.2.c.14. & 15.

Foyse a febre,i.ja não ha febre. Decessit febris, Cic.Att.lib.5.epist.95.

Discessit febris.Idem Attic.lib.8.epist.150.

Euanuit febris,Celsus lib.2.c.3.

Leuata est febris,Celsus lib.3.c.4.

Febris quieuit,Celsus lib.2.c.8.

*Adoecer de febres.*Incidere in febres,Celsus lib. 3.cap.6.

Cezão de febres. Accessio, vel accessus febris, Cels. lib.3.c.5.Plin.lib.38.c.4.

*Febre malina.*Perniciosa febris, Cels.li.5.c.26.

Contagiosa febris. Idem Cels.

Febre continoa. Febris assidua,Cels.li.2.c.8.

Febris continua.Idem eodem lib.c.7.

Febris continens,Cels.lib.3.c.5.

Continuata febris. Idem lib.3. c.18.

Febre pequena,ou lenta. Febris leuissima,Celsus lib.3.c.20. Lenta febris.Idem lib.2.c.17.

*Tirar a febre.*Abigere febrem,Plin.li 25.c.9.

Arcere febrem,Plin.lib.28.c.8.& 16.

Depellere febrem.Idem li.25.c.4.

Discutere febrem,Cels.lib.2.c.15.& 24.

Liberare aliquem febre,Celsus li.3.c.9.

Tollere febrem.Idem lib.2.c.12.

*Abrandar a febre.*Decrescit febris, Celsus lib. 2. cap.10.

Remittit febris.Idem eod.lib.2.c.14.

Remittit se febris,Celsus lib.3.c.10.

Minuitur febris,Idem li.3.c.11.

Minuitur aliquid ex febre,Idem eod.li.c.3.

Cousa,que tem febre. Febriculosus,a,um, pen.p. adiect Gell.lib.20.c.1.

Febricitans,p.c,febricitantis, Partic.Celsus lib.2.cap.6.

Febre cousa, aliàs delgada. Exilis, & hoc exile, pen.prod. Tenuis, & hoc tenue, adiect. Cic. multis in locis.
Fechar. Claudo, is, clausi, clausum. Obsero, as, p.c. aui, atum. Vt, Obserare ostium, Ter. Eunuch. 4. 5.
Fores cubiculi claudere, Cic. 5. Tusc.
Fechadura, ou fecho. Sera, æ.
Fechar cartas. Cõplicare epistolas, Cic. Att. lib. 11. epist. 1.
Fechar cartas com sello. Obsignare epistolas, Cic. Bruto 2. Vel signo signare. Idem Cicero Verr. 6.
Feder. Fœteo, es. Puteo, es, putui. Malè oleo. Martial. lib. 5. 4. Fætere multo Myrtale solet vino.
Horat. 1. Serm. Satyr. 2. Putet aper, rhombusq; recens.
Diurno mero putére. Horat. 1. epist. 20.
Malè olet omne cænum, Cic. 4. Tusc.
Fedor. Fætor, oris, Colum. lib. 12. c. 18.
Fætiditas, p.c. fætiditatis, Senec. epist. 111.
Putor, putoris, Lucr. lib. 2. Stat. li. 4. Sylua. 3.
Cousa, que fede. Fætidus, a, um, p.c.
Putidus, a, um, p.c. adiect. Cic. in Pisonem. Plaut. Bacchid. 18. Hor. 2. Ser. Saty. 3.
Olidus, a, um, p.c. adiect. Mart. lib. 10. 37. Hic olidam clamosus agens in retia vulpem. Vide Hor. lib. 1. epist. 5.
Aduirto, que Olidus, *tambem se toma por cousa, que cheyra bem*. Martial. lib. 1. 46.
Olidæq; vestes murice.
Fè. Fides, fidei. Cic. lib. 1. Offic.
Feyção, aliàs modo, ou maneyra. Modus, i.
De boa feyção, i. de boa maneyra, ou de bõ modo. Bono modo, Cic. 4. Academ.
Feyção do corpo. Lineamentum, i, Cic. lib. 1. de Nat. Deor.
Cousa mal afeyçoada. Rudis, & hoc rude. Impolitus, a, um, p.p. adiect.
Feijão legume. Faseolus, i, p.c. vel, Phaseolus, i, p.c.g.m. Columel. lib. 11. cap. 2. Plinius lib. 12. cap. 7.
Phaselus, i p.p. Colum. lib. 2. c. 10.
Vide Thesaurum.
Phaselus, i, *quando significa o batel, he de genero dubio*.
Feyra. Emporium, ij. Cic. Att. lib. 1. 89.
Nudinæ, p.c. nundinarum, Cic. 2. Phil.
Mercatus, us, p.p. Cic. 4. Ver.
Mercatus, i, Sallust. apud Thes.
Feytiça cousa. Vi le *fazer*.
Feytiços. Philtrum, i. Veneficium, ij, Ouid. 2. de Arte, Cic. de Clar. Orat.
Feyticeyro. Magus, i. Veneficus, a, um, p.c. adiect. Vt, homo veneficus. Mulier venefica.
Feyticeyra. Saga, æ. Hor. 1. Carm. Ode 27.
Feyticeria. Magia, æ. Vel, Magice, magices, p.c. Plin. lib. 32. c. 1.
Feytio. Opus, operis, p.c.g.n. Vt, mirabili opere perfectum candelabrum, Cic. 6. Verr.
Opere antiquo, & summa arte perfectæ. Cic. loco citato.
Feyto erua, aliàs féto. Vide *fento*.
Feyto de escriuão. Acta actorum.
Feyto ás vessas. In re frigidissima calere, & in feruẽtissima frigere. Auctor ad Heren. li. 4.
Feytor d'algũa fazenda. Procurator, oris, Cicero pro Cecinna, lib. 1. de Orat. & alibi.
Feytor del Rey. Regius procurator. Vel. Diœcetes regius, Cic. pro Rab. Posth.
Feytores dos ciseyros. Operæ, p.c. operarum, Cic. Crassipedi, lib. 13. epist. 9. duobus in locis.
Feytor de quinta, ou de casal, aliàs caseyro. Villicus procurator, Cic. Att. lib. 14. epist. 314.
Feytoria assi. Procuratio, onis.
Feytorizar. Procuro, as, p.p. cum accusat. Cic. Cornif. lib. 12. epist. 24. & alibi.
Feytura de carta. *Hase de fazer por este participio*. Datus, a, um, Cicero Terentiæ lib. 14. epist. 2. in fine, & Tironi lib. 16. epist. 10. & Quinto Frat. lib. 2. epist. 16.
Accepi litteras tuas datas Placentiæ.
Feyxe. Falcis, fascis, g.m. Virg. eclog. 9.
Feyxinho. Fasciculus, i, p.c. Vt, fasciculus librorum, Horat. 1. epist. 13.
Fasciculus epistolarum, *maço de cartas*, Cic. Quinto Fr. lib. 1. epist. 14.
Fel. Fel, fellis, g.n.
Felga. Glebæ comminutæ.
Felpa. Villus, villi.
Felpúda cousa. Villosus, a, um, adiect. Vt, Villosa vrsa. Ouid. 13. Metam.
Feltro, aliàs capa de agoa. Penula, æ, p.c.
Felúgem. Fuligo, p.p. fuliginis, g.f. Vt, Abstergere fuliginem, Cic. 2. Philip.
Femea. Femina, æ, p.c. sine diphthongo.
Cousa, que pertence a femea. Femineus, ea, eum, adiect. Vt, femineus amor. Virg. 11. Æneid. Vlulatus femineus. Virg. 2. Æneid.

Femi-

Femininus,a,um,pen.prod.adiectiuum.
Vt,sexus femininus,Plin.lib.27.c.2.
Fender.Findo,is,fidi,fissum.
Scindo,is,scissi,scissum. Vt,
Terras findunt radices arborum, Cicero in Arato.
Cuneis robur fissile scinditur,Virg.6.Æn.
Terram scindere vomere,Ouid.2.de Arte.
Fendida cousa. Fissus,a,um.Scissus,a,um.Participia. Vt,
Lignum fissum,Virg.9.Æneid.
Paries fissus tenui rima, Ouid.4.Metam.
Vestis scissa,Virg.12.Æneid.
Fenda.Fissura,ę,p.p.Colum.lib.4.c.29.
Fissio,onis,Cic.2.de Nat.Deor.
Fissus,us,Cic.3.de Nat.Deor.
Scissura,æ,p.p.Plin.lib.11.c.28.
Rima,æ,Virg.1.Æneid.Ouid.2.Metam.
Cousa,que tem muytas fendas.Rimosus,a,um,p.p. adiect. Vt,
Cymba rimosa, Virg.6.Æneid.
Auris rimosa,Horat.2.Ser.Saty.6.
Cousa facil de fender.Fissilis,& hoc fissile,p.cor. adiect.Vt,Stipes fissilis,Colum. lib.9.c.1.
Scissilis,& hoc scissile,p.c.adiect.
Vt,Scissile alumen,Colum.lib.6.c.11.
Feno.Fænum,i.
Logar onde se recolhe,ou guarda o feno.Fænile,is, p.p.g.n.Colum.lib.1.c.6.
Virg.3.Georg. Et filicem curuis inuisam pascit aratris.
Segador de feno. Fęnisex,p.c.fænisecis,p.etiã c. Plin.lib.18.c.28.
Fæniseca,fænisecæ,p.cor.Colum.li.2.c.19.
Fento erua.Filix,filicis,p.c.g.f.Virg.2.Georg.
Feytal,i.lugar de muytos fentos.Filictũ,i,Colum. lib.2.c.2. *aliàs fental*.
Ferias.Ferię,arum,Cic.2.de Legib.
Dar ferias.Indicere ferias, Liu.lib.3. ab Vrbe.
Estar em ferias,ou ter ferias. Ferior,aris.
Vt feriari à studijs,i.cessare. Trebonius Ciceroni lib.12.epist.16.
Ferias das demandas. Iustitium,ij. Cic.Attic.lib. 4.epist.87.de Aruspi cum respon. & Liuius lib.3.ab Vrbe.
Dar ferias nas demandas.Indicere iustitiũ,Cic.4. Philip. Liu.lib.10.ab Vrbe.
Cousa de ferias.Nefastus,a,um,adiect.
Vt,nefasti dies, *em que não ha audiencia*.
Ouid.1.Fast.

Ferida.Vulnus,vulneris,p.c.g.n.
Plaga,æ,omnia apud Cicer.
Ictus,ictus,Cic.lib.2.& 3. Offic.
Ferida mortal. Vulnus lethale,Virg.11.Æneid.
Vel vulnus mortiferum,Liu.2.ab Vrbe.
Plaga mortifera,Cicer.in Vatinium, & pro Sextio.
Ferir.Saucio,as,aui,atum. Vulnero,as,p.c.aui, atum. Ico,icis,ici,ictum.
Percutio,percutis,p.c. percussi,percussum.
Ferio,is,sine præterito, & supino, omnia apud Cic.passim,iungunturq; accusat.
Vulnus infligere,vel inurere. Cic.in Pison. & pro Sextio.
Infligere plagam, Cic.in Vatinium.
Inferre vulnus alicui,Cęs.5.bel.Gall.
Facere plagam, vel inijcere, vel imponere alicui,Cic.in Orat.pro Muræn. & pro Sext.
Cousa ferida.Vulneratus,a,um,p.p.
Percussus,a,um. Ictus,a,um.
Sauciatus,a,um,p.p.Particip.
Saucius,a,ium,adiect. Vt,
Saucius sæuo amore,Cic.pro Cælio.
Vulneratus mortiferè, Vlpian. in l.Huic scripturæ,D.ad l.Aquiliam.
Pinus icta mordaci ferro, Horat.4.Carm. Ode 9.
Ferimento.Vulneratio,onis,Cic.in Pison.
Percussio,onis,Cic.3.Tusc.
Sauciatio,onis,Cic.pro Cecinna.
Cousa,que tem muytas feridas. Plagosus,a,ũ,p.p. adiect. Vt,plagosa crura,Apuleius lib.8.
Plagosum dorsum.Idem lib.9.
Plagosus apud Horatium lib.2. epist.1.significat illum,qui plagas infert.
Fera cousa. Ferus,a,um,adiect. Vt fera bestia, Cic.de Amic.
Si inueniatur fera absq; substãtiuo, semper deest bestia,vel pecus,vel bellua.
Curtius lib.6.Cum feris bestijs res est.
Idem lib.8.Mittor ad feras bestias.
Bellua fera,Ouid.13.Metam.
Martial. Affuit immistum pecudum genus omne ferarum.
Varro lib.2.Rust.c.1. Etiãm nunc in locis multis genera pecudum ferarum sunt aliquot.
Cousa de fera. Ferinus,a,um,p.p.adiect.
Vt ferinus victus,Cic.de Inuent.
Lacte ferino nutritus,Ouid.5.Trist.eleg.11.

Ferina

Ferina caro. Sallust.

Feroz cousa. Ferox,ferocis,p.p.adiect.

Reddit homines ferociores, impotentioresq; victoria,Cic.Marcello lib.4.epist 9.

Ferozmente,i,com ferocidade. Ferocitèr, p.c.aduerb.Cic.pro Plancio.

Ferocidade. Ferocitas,p.c.ferocitatis,g.f. Cicero 1.Offic.

Ferocia,æ,Cic.de Arusp.respons. & lib.6. de Republ.

Ferocio, ferocis,p.p.ferocem fieri, Gellius lib.1.c.11.

Ouid.Mox intractati more ferocis equi.

Fermosa cousa. Formosus,a,um,p.p. Pulcher, pulchra,pulchrum,adiect. Vt.

Virgines formosæ,Cic.2.de Inuent.

Puer pulcher,Cic.1.Offic.

Pulchellus,a,um.Diminut. Vt,

Pulchellus puer,Cic.Att.lib.1.11.

Formosulus,a,um.Dimin. Vt formosula vxor,apud Nonium ex Varrone.

Fermosura. Formositas,pen.c.formositatis, g.f. Cic.1.Offic.

Pulchritudo,p.p.pulchritudinis,g.f.

Vt,oris pulchritudo,Cic.3.Offic.

Eximia pulchritudine femina, Cic.lib.1.de Diuination.

Forma,æ.Vt,Eximia forma puer, Cicero 5. Tusc.Virg.11.Æneid. Cui neq; fulgor adhùc,nec dum sua forma recessit.

Ferrada,i.vaso pera ordenhar. Mulctra,æ, Col. lib.7.cap.8.

Mulctrale,is,p.p.Virg.3.Georg.

Mulctrum,i,Horat.Epod.16.

Ferro. Ferrum,i.

Cousa de ferro. Ferreus,ea,eum,adiect,

Vt annulus ferreus,Ouid.1.de Arte.

Mucro ferreus,Virg.11.Æneid.

Per translationem accipitur pro duro, & inexorabili, Cic.Trebon.lib.15.epist.21.

Ferreus essem,si te non amarem.

Ferreyro. Ferrarius faber,Plin.lib.14.c.4.

Ferrarias donde se tira o ferro. Ferraria,æ,Cæsar lib 7.bel.Gal.Liu.lib.4.bel.Maced.

Ferro do arrado,alias relha. Vomer, vomeris. Vel,Vomis,vomeris,p.c.g.m.

Ferrolho. Vectis,is,g.m.

Ferropea. Compes,compedis,p.c. g. f. Terent. Phorm.2.1. Molendum vsq; in pistrino, habendæ compedes.

Dura compede perustus crura. Horatius Epod.4.

Grata vinctus compede,Hor.4.Car.Od.11.

Ferrar bestas. Calceare iumenta. Vel, Soleas ferreas iumentis affigere, vel imponere.

Ferradura. Solea ferrea.

Ferrador. Veterinarius faber. Vel, Veterinarius calceator. Col.lib.6.c.8.

Ferramenta. Ferramentum,i. Ferramenta,ferramentorum. Vt,ferramenta fabrorum. Horat.1.epist 1.

Ferramenta vetera,Colum.lib.2.c.4.

Ferrão de ferro,i.o ferro da lança,ou pōta de ferro. Mucro,onis,g.m.

Cuspis, cuspidis,g.f.p.c.

Spiculum,i,p.c. Virg.4.Georg.

Et spicula cæca relinquunt,Virg.4.Georg.

Ferrão de abelha. Aculeus,ei,Cic.2.Tusc.

Apis aculeum sine clamore ferre non possumus.

Ferraẽ. Farrago,p.p.farraginis,g.f. Varro de Re rust.lib.1.c.31.

Ferrete. Stigma,stigmatis,p.c.g.n.

Escrauo com ferrete. Stigmatias,ę,Cic.de Offic.

Seruus stigmaticus,Cic.2.Offic. Vel,

Seruus stigmosus,Plin.Iun.lib.1.epist.5.

Ferrar com ferrete. Inscribere alicui stigmata. Seneca lib.4.de Beneficio.

Inurere alicui stigmata.

Inurere fronti notam.

Ferronha cousa. Tenax,tenacis,p.p.adiect. Liu. 9.bell.Maced. Virg.& Ouid.

Ferronha cousa,aliàs dura. Durus,a,um,adiect.

Ferrugem. Ferrugo,p.p.ferruginis.g.f.

Rubigo,p.p.rubiginis,g.f.

Ferrugem dos dentes. Dentium rubigo. Ouid.lib. 2.Metam.

Ferrugem das messes. Rubigo,p.p.rubiginis, Pli. lib.18.c.17.Hor.3.Carm.Ode 23.

Ferrugenta cousa,i.chea de ferrugem. Rubiginosus,rubiginosa,rubiginosum,p.p.adiect.

Vt,Dentes rubiginosi,Martial.lib.5.

Rubiginosa strigilis,Plaut. Stich.4.

Cousa de cor de ferrugem. Ferrugineus,ea,eum, adiectiuum.

Pulliolum habeas ferrugineum, Plin.lib. 29.cap.6.

Ferrugem do cobre. Ærugo,p.p.æruginis, pen.c. g.f.Col.lib.7.c.3.Plin.lib.34.c.12.

Cousa

Cousa de cobre ferrugenta. Æruginosus,a,um, p.p.adiect. Vt æruginosa lamella, Senec.de breuitate vitæ.

Fertil cousa. Fertilis,& hoc fertile,p.c.
Fecundus,a,um. Felix,felicis,p.p.
Copiosus,a,um,p.p.
Opulentus,a,um. Ferax,feracis,p.p.adiec.
Vber,v beris,p.c. Vel,Huber,eris,adiect.
Abundans,tis. Partic. vel nomen ex participio,omnia apud Cic.& alibi passim.
Aduirto, quê felix, se ha de escreuer sem diphthongo, vt ex doctioribus constat,& ex breuiario Clementis Octaui.
Virg.2.Georg. Exijt ad cœlum ramis felicibus arbos.
Martial.li.3. Hos Amiternus ager felicibus educat hortis.
Vber, *se pode escreuer sem aspiração, ou com ella.* Vide Thesaur.

Fertilidade. Vbertas,tis,vel,Hubertas,tis,Cicer. pro lege Manil.& lib.2.de Nat.Deor.
Abundantia,æ,Cic.de Amic. & cõtra Rull.
Fecunditas,p.c.fecunditatis,Cicer.lib.1.de Diuin.& Philip.2.
Fertilitas,p.c.fertilitatis, Cic. lib.1.de Diuin.Cæs.2.bell.Gall.
Copia,æ,Cic.in Parad.& de Amic.

Feruer. Ferueo,es,ferui,vel ferbui,sine supino.
Vt,Æstu feruet pelagus,Cic.3.de Orat.
Cor mero feruet,Ouid.2.Fast.
Feruo, is, per tertiam coniugationem feruere,p.c.Virg.3.Georg.
Omnia tùnc paritèr, vento nimbisq; videbis Feruere.
Idem 8.Ænei. Feruere Leucatem,auroq; effulgere fluctus.
Feruesco,cis,Lucret.lib.6.

Feruente cousa. Feruens,tis. Particip.& nomen ex participio.
Feruidus,a,um,p.c.adiect.
Vt,aqua feruens,Cic.3. Ver.
Vina feruida,Hor.2.Serm.Sat.8.
Spuma feruida, Ouid.8.Metam.
Oratio feruida,Cic.de Clar.Orat.

Feruentemente. Feruidè,p.c.aduerbium, Plaut. Trucul.8.
Feruentèr,aduerb.Cælius Ciceroni lib.8.8.

Fazer feruente, aliàs aferuentar. Feruefacio,feruefacis,p.c.Cato de Re rust.

Aferuentada cousa. Feruefactus,a,um.Particip.
Vt,vinum feruefactum,Plin.lib.20.c.3.

Feruor. Feruor,oris. Vt,Maris feruor, Cic.de Prouinc.Consul.
Mentis feruor, Cic.1.de Orat.
Ætatis feruor.Idem de Senect.

Festa. Dies festus,Cic.4.& 6.Ver.

Cousa de festa. Festus,a,um.Vt dies festus. Vel, Vel in Plur.dies festi,Cic.pro Milone.
Festiuus,a,um, *quer dizer cousa alegre,& graciosa.* Vt,festiuus sermo,Cic.1.Offic.
Filius festiuus,Cic.pro Flacco.
Homo festiuus.Idem 2.de Orat.
Puer festiuus,Cic.Att.lib.1.7.
Acroama festiuum,Cic.7.Ver.

Festejar, i. fazer festa. Agere,vel agitare dies festos,Cic.4.& 6.Ver.
Dies festos celebrare. Idem pro Archia.
Festiuitas,p.c.festiuitatis significat propriè lætitiam,iucunditatem, & sermonis vrbanitatem. Vt,
Plaut.Casin.13. Quid agis mea festiuitas?
Imaginem antiquæ,&vernaculæ festiuitatis in aliquo agnoscere,Cic.Pæto lib.9.15.
Dicendi vis egregia, summa festiuitate, & venustate coniuncta, Cic.de Orat.

Feuera. Fibra,æ.Filum,i. Vt,
Fibra radicum,Cic.de Senect.& lib.3.Tusc.
Vide Virg.1.Georg. Colum.lib.6.c.10.
Ouid.lib.1.Fast. Nec fuerant rubri cognita fila croci.

Feuera de linho. Filum,i.

Feuereiro. Februarius mensis.Vel,Intercalaris mensis,vel mensis intercalarius, Cic.2.de Legib.Liu.7.bel.Maced.

Fezes, aliàs borras. Fæx,fæcis,g.f.Cic. Att.lib.1. epist.11.
Fæcula,æ,pen.cor.Dimin.Lucr.lib.2.

Cousa chea de borras. Fæculentus,a,um,adiect.
Vt fæculenta aqua,Plin.lib.31.c.13.

Fiar na roca. Neo,nes,neui,netum. Vel,
Nere stamina,Ouid.2.Fast.
Nere fila,Ouid.1.de Ponto,eleg 9.
Nere lanas,Ouid.Epist.24.
Trahere pensa,Ouid.2.Fast.
Torquere stamina digitis.Idem Epist.9.
Carpere pensa,Virg.1.Georg.
Deducere filum, Ouid.1.Amor.eleg.4.& Metam.4.

Fiado. Stamen,staminis.p.c.g.n.

Fio. Filum,i.

Fios,que se poem nas feridas. Linamentum,i, Columl.lib.6.c.11.

Fiar,i.ficar por outrem. Spondeo,es,spopondi, sponsum, spondere pro patre, Cicer. Attic. lib.12.epist.141.

Dare se vadem pro aliquo, Cic.2. de Fin.

Spondere alicui pro alio,Cic.Lent.lib.1.9.

Satisdo,as,Cicer.pro Quinctio.

Iudicatum solui satisdare,Cic.de Amicit.

Qui redemerit,satisdet damni infecti,scilicet nomine.

Fideiubeo, es. Vt, fideiubere pro patre.Vlpian.in l.siDubitet,§.Filius familias D.de Fideiussoribus.

Fiador assi. Sponsor,oris, Cicer. Lepte lib.6. epist.19.& pro Quinctio.

Vas,vadis,g.m.Cic.2. de Finib.& Tusc.5.

Fiança assi. Sponsio,onis, Paul. de Verbor. signific.

Satisdatio,onis,Cic.Attic.lib.5.88.

Satisdatum,i,pen.cor. Cicer.Attico lib.16. epist.339.

Dar fiador,ou fiança. Dare vadem. Horat.1. Ser. Saty.1.Cic.2.de Finib.

Satisdo,as.

Fiador dos que arrendão fazenda del Rey, ou da Repub. Præs,prędis,Cic.Canin. lib.2. epist. 16.Laodiceæ me prædes accepturum arbitror omnis pecuniæ publicæ, vt & mihi,& populo cautum sit sine vecturæ periculo.

Fiar,i.confiar. Fido,is,fisus sum,vel fidi,fisum.

Confido,is,pen.p.confisus sum,vel confidi, confisus sum.

Fido, cum datiuo, vt fidere nocti. Virg.9. Æneid.Plin.Epist.174.

Cum ablatiuo. Virg.7.Æneid. Molire iam tecta videt,iam fidere terra.

Cicer.4.Academ. Quod cuperent, inuenire diffisi sunt.

Liu.lib. 14. Decad.5. Confiderunt se posse tueri.

Hoje não fião aqui, amanhaã si. Cras credo,hodiè nihil,Var.apud Thesaurum.

Fiquar. Maneo,es,mansi,mansum. Vt,

Manere in sententia,Cic.1.de Diuinat.

Societas manet inter nos, Cicer. Cornific. lib.12.epist.27.

De Maneo,es, *vem* Mansio,onis, Cic.Sulp. lib.4.epist.4. Is mecum sæpè de tua mansione,aut decessione communicat.

Mansio, idest hospitium.Suet.in Tito Vespasiano cap. 10. Deindè ad primam statìm mansionem febrim nactus,&c.

Fidalgo. Vir patricius.Vir generosus.

Vir genere insignis. Vir illustris. Vir nobilis.

Fidalguia. Generositas,p.c.generositatis,Col. lib.3.Plin.lib.14.c.7.

Nobilitas,pen.corr. nobilitatis, Cicer.pro Roscio Amer.

Fidalgamente. Generosè,p.p.aduerb.

Fiel cousa. Fidelis,& hoc fidele,p.p.

Fidus,a,um,adiect. Vt,

Amicitia fidelis,Cic.de Amicit.

Socius fidelissimus,Cic.pro Fonteio.

Fidus amicus,Cicer.de Amicit.

Fidissima vxor, Cicero Terentiæ lib. 14. epist.4.

Fidelidade. Fidelitas,pen.cor.fidelitatis. Vt, Operam, & fidelitatem alicuius desiderare, Cic.Tironi lib.16. epist.11.

Fielmente. Fidelitèr,pen. cor. aduerb. Cicer.1. Offic.Liu.3.bell.Maced.Ouid.Epist.21.

Figa. Infamis digitus,Pers. Saty.2.

Impudicus digitus,Martial.lib.6. epigram. 70.ad Martianum.

Medius digitus,vel Verpus,i,Thesaur.

Dar figas. Porrigere medium digitum.Martial. lib.2.

Ostendere digitum impudicum, Martial. lib.6.epig.70.

Figado. Iecur,iecoris,p.c.g.n.

Hepar,hepatis,p.c.g.n.

Figado pequeno. Iesculum,i,pen.corr.Cic.2.de Diuinatione.

Cousa, quepertence a figado. Hepatarius,a,um, adiectiuum. Vt,morbus hepatarius.Plau. Curcul.5.

Cousa doente do figado. Hepaticus,a,um,p.prod. adiectiuum, Plin.lib.26.c. 7.apud Celsum lib.4.cap.9.Hepaticus morbus.

Figo. Ficus,i,vel Ficus,us.g.f.Plin.lib.15.c.18.

Figo pequeno. Ficulus,i,p.c. Plaut.Stich.14.

Figo verde. Grossus,i, Dubij generis.Pli.lib.15. cap.18.

Figos borjaçotes. Ficus duricoriæ, Plin.lib.5. cap.17.

Figo lampo,aliàs temporão. Ficus præcox.

Figo passado. Carica,æ, pen. corr. Cicer. 2. de Diuinat.Ouid.1. Fast.

Figueyra.

Figueyra. Ficus,i,vel ficus,us,g.f. Plin.lib.16. c.16.& 31.
Figueyral Ficetum,i,p.p.ex Varron.& Martial.
Figueyra braua. Caprificus,i,p.p. Plin.lib.15.c. 19.Terent.Adelph.4.2.
Figueyra do inferno. Ricinus,i,pen.p. Laguna in Diosc.lib.4. c.165.
Cousa de figueira. Ficulnus,a,um , vel ficulneus, ea,eum,adiect. Vt,
Truncus ficulnus, Hor.1.Ser.Saty.8.
Ficulnea ligna, Varr.3.de Re rust.c.16.
Ficulnea arbor, Colum.lib.5.c.11.
Figura. Figura,æ. Forma,æ.
Figurar,i.fazer figuras. Figuro,as,p.p.Cicero de Vniuersit.
Formo,as,Cic.pro Sextio.
Fingo,is,finxi,fictum. Vt fingere,& formare,Cic.1.Acad.
In muliebrem figuram formari, Cicero 4. Verr.
Formare,figurare, colorare, animare non possunt atomi, Cic.1.de Nat.Deor.
Figurada cousa. Figuratus,a,um, p.p.
Formatus,a,um,p.p.Particip.
Fictus,a,um,Particip.siue nomen ex participio.Cic.de Orat.
Corpus figuratum ità est , vt excellat alijs, Cic.5.de Finib.
In animo ea formata habemus , quæ nunquàm vidimus,Cic.2.de Diuin.
Figurarse algũa cousa. Videor, videris. Vt,
Videor mihi videre, *Figuraseme que vejo,ou pareceme que vejo.*
Videor mihi vidisse, *pareceme que vi,ou figuraseme* , Cicer.4.in Catilin.& Figulo lib.4. epist.13.
Filho. Filius,ij.Gnatus,i,Cic.pro Plancio.
Vel natus,i,sine g.Cic.de Amic.
Filha. Filia,æ.Nata,æ,Virg.1.Æneid. Horat.2. Serm.Saty.3.
Filhinho. Filiolus,i,p.c.Cic.Att.lib.1.epist.1.
Filiolo me auctum scito salua Terentia.
Filho bastardo,ou espurio. Nothus,i.Spurius,ij. Virg.7.Æneid.
Modestinus in l.Vulgo concepti.D.de Statu homin.
Filho legitimo. Filius iusta vxore natus.Cicero Tuscul. 1.
Natus, *aqui he participio de* Nascor,eris.
Filho legitimado . Filius natalibus restitutus, Plin.ad Traianum.
Filhinha. Filiola,æ,p.c.Cic.1.de Diuin.
Filhar,aliàs tomar. Capio,is,cepi,captum.
Prehendo,is,prehendi,prehensum.
Filosofo. Philosophus,i,p.c.Cicero 4.Tuscul. & alibì .
Cousa de filosofo,ou cousa filosofica. Philosophicus,a,um,p.c.adiect. Vt,
Philosophicæ scriptiones,Cic.5.Tusc.
Filosofia. Philosophia,ę,p.c. Cic.2.Offic. & 3. de Fin.& alibì.
Filosofo falso. Philosophaster,philosophastri, apud Thesaur.
Filosofar. Philosophor, pen.c. philosopharis, p.p.Cic.1.de Nat.Deor.& Post redit. in Senatu,Plaut.Pseud.10.
Filosomia. Vide *fisionomia.*
Filhoo. Placenta,æ, Horat.1.epist.10.& 2.Serm. Satyr.8.
Laganum,i,p.c.Hor.1.Serm.Sat.6.
Fim,ou remate. Finis,is,Masc.vel fœm.gen.
Quem das finem rex magne laborũ? Virg. 1.Æneid.
Necq; necesse est edisseri à nobis, quæ finis funestę familiæ,&c. Cic.2.de Legib.
Coronis,p.p.coronidis,p.c.g.f.
Exitus,us,p. c. Vt , Bonos exitus habent boni,Cic.3.de Nat.Deor.
Dar fim a algũa cousa. Facere finem alicui rei, Cic.Ver.5.6.& 7.
Afferre finem,Cic.2.Offic.
Dare finem,Virg.1.& 6.Æneid.
Imponere finem, Liu.5.ab Vrbe,Virgil.7. Æneid.
Finio,finis,finiui,finitum,p.p.cum accusat. Vt,finire dolores morte,Cic.1.de Fin.
Fim da cousa,i.acabada. Finitus,a,um.p.p.Part. Vt,finitum frigus,Plin.lib.18.c.27.
Via finita est,& opus requieuit eũdi, Ouid. 3.Trist.eleg.2.
Lingua dentibus finita,Cic.2.de Nat.Deo.
A la fin se canta la Gloria . Exitus acta probat, Ouid Epist.2.
Final cousa. Vltimus,a,um,p.c. Extremus,a,ũ. Postremus,a,um,p.p. Superlatiua nomina.
Cic.2.de Diuin.Cœlum ipsum,quod extremum,atq; vltimum mundi est .
Terent.Phorm.4.3. Hæc deniq; eius fuit postrema oratio.
Cic.Attico lib.6. Respondebo primùm postremæ

ſtremę tuæ paginæ.

Finalmente. Deniquè,p.c.aduerb.ordinis,Ter. Phorm.4.3.
Tandèm,aduerb.Ter.Eunuc.1.2.
Virg.2.Æneid. Depoſita tandèm formidine fatur.

*Fina couſa,i.delgada.*Tenuis,& hoc tenue. Vt, Aer purus,& tenuis,Cic.2.de Nat.Deor.
Aqua tenuis.Liu.1.ab Vrbe.
Acus tenuis,Ouid.Epiſt.4.
Filum tenue, Lucret.lib.3.

*Fineza de pano, i.delgadeza.*Tenuitas, p. cor.tenuitatis.

*Fineza,aliàs valentia.*Præclarum facinus.
Nobile,vel mirabile facinus,Cic.3. Philip.
Vide *Façanha.*

Finada couſa,aliàs morta. Mortuus,a,uum.Part. Cic.& alij paſſim.
Defunctus,a,um,Participium,Plin.lib.13. cap.1. Vel,
Defunctus vita,Virg.6.Æneid.
Morte functus,Ouid.11.Metam.

Finarſe,aliàs morrer. Abire è vita,vel è medio, Cic.1.Tuſc.Ter.Phorm. 5.9.
Cedere vita,vel è vita, Cicer.Octauio,& de Clar.Orat.
Cedere fato,Liu.lib.6.bel.Pun.
Decedere de vita,Cic.pro Rab.perduel.reo.
Oppeto,is,p.c.Virg.1.Æneid.
Diſcedere à vita,vel ex vita,Cic.1.Tuſc.& de Senect.
Migrare, vel demigrare vita, de vita,vel ex vita,Cicer.in Somn.& lib.1. de Fin.& pro C.Rabirio.
Emigrare è vita,Cic.2.de Leg.
Exire è vita,vel ex vita , Cic.lib.1.de Fin. & de Amicit.
Mortem obire, Cicer.pro Milone, Terent. Phorm. 5.9.
Diem obire, Sulpitius Ciceroni lib.4.12.
Mortem oppetere, Cic.1.de Diuin.
Oppetere peſtem,Cic.1.Tuſc. Vel,
Vitam finire,Ouid.3.Triſt.eleg.7.
Morior,moreris, pen.corr.mortuus ſum. Cicer.de Senect.Moriendum certè eſt,& id incertum an eo ipſo die.

Finca. Tibicen,p.p.tibicinis, p.c.in ablatiuo ſingulari tantùm,Iuuen.Sat.3. Nos vrbem colimus tenui tibicine fultam.

*Fincar,aliàs fixar.*Figo,is,fixi,fixum. Vt, Mucrones figere in aliquo, Cic.14.Phil.
Figere in poſte.Cic.Att.lib.3.55.

Fincada couſa,aliàs fixada. Fixus,a,um.Particip. Vt,Arma parietibus fixa,Cic.1.de Diuin.
Saxis aſperis fixus aliquis,Cic.in Piſon.
Fixus,a,um,per translationē accipitur pro re firma,& ſtabili. Vt fixum conſiliū , Cic. Att.lib.8.epiſt.166.
Conuellere aliquid fixum, Cic.pro Cluent.
Ratum,firmum,fixum,Cic.4.Acad.
Fixum,& ſtatutum eſt,Cic.pro Muræna.

*Finca pee.*Spes,ſpei,g.f.

*Fazer finca pee.*Nitor,niteris,p.c. nixus ſum. Vel niſus ſum,cum ablatiuo. Vt,
Niti conſilio,aut præſidio alicuius, Cicero in Piſonem.
Niti veritate,aut fama, Cic.Quint.Fr.lib. 1.epiſt.2.
Confido,is, p. p. confidi,vel confiſus ſum, cum datiuo. Vt,bonis ſuis confidere,Cic. 5.Tuſcul.
Virtuti cōfidere,Cic.5.Phil. cum ablatiuo. Vt,corporis firmitate,& fortunę ſtabilitate confidere,Cic.5.Tuſc.

Fingir. Fingo,is,finxi,fictum. Comminiſcor, comminiſceris,p.c.commentus ſum. Vt,fingere amicitias, Cic.de Amic.
Aliquid fingere,Cic.Att.lib.1.c.13.
Cic.4.de Fin.Ille enim occurrentia neſcio quæ comminiſcebatur.
Ad comminiſcendū ingenioſus.Auctor ad Herenn.lib.2.

Fingimento,aliàs ficão. Figmentum,i, Cic.lib. 2.de Orat.
Commentum,i,Cic.2.de Natur.Deor.Opinionum commenta delet dies.
Retegere commenta alicuius, Oui.13.Met.
Fictio,onis,Lactan.de Opific.Dei c.12.

*Fingir,que ſabemos,o que não ſabemos.*Simulo,as, p.c.Cic.de Amic.& Ver.2.

Fingir,que não ſabemos,o que ſabemos. Diſſimulo,diſſimulas,p.c. Plaut.Milit.14.
Simulare eſt fingere ſcire,quę neſcias.
Diſſimulare eſt fingere ſcire,quæ ſcias. Salluſt.in Catilin. Cuius rei libet ſimulator, & diſſimulator.
Cic.2.Ver.Simulat his ſe rebus cōfidere,ſed video,quid agat.
Vultu ſpem ſimulare,Virg.1.Æneid.
Plaut.Milite 14. Diſſimulo hos, quaſi non videam.

videam.
Idem, Pæn.2. Et is omnes linguas scit, sed dissimulat sciens se scire.
Fingida cousa. Fictus,a,um. Particip. vel nomen ex participio.
Commentus,a,um. Particip. passiuum.
Commentitius,a,ium, adiectiuum.
Ouid. lib.6. Metam. Dat gemitus fictos, cõmentaq́; funera narrat.
Ficta, & commentitia fabula, Cicer.3. Offic.
Commentitij, & ficti Dij, Cicer.2. de Natur. Deor.
Cousa, que fingio. Commentus,a,um. Particip. actiuæ significationis, Cic.2. de Nat. Deor.
Monogrammos Deos, & nihil agentes cõmentus est Epicurus.
Fingidamente. Fictè, aduerb. Cic. Appio lib.3. epist.12.
Simulatè, p.p. aduerb. Cic.2. de Nat. Deor. & Quinto Frat. lib.1. epist.1.
Finta. Exactio, onis, Cic. Appio lib.3. epist.8.
Epicephalium, ij, Cicer. Att. lib.5. epist.16. nomen Grecum est.
Repartidor da finta. Discussor, oris. Peræquator, oris. Cod. de discuss. lib.10. & de Censib. lib.11.
Firmal. Viriola, æ, pen. corr. Paulus in l. Si tibi electio, D. de Optione, & D. de Auro, & argento Leg.
Firmeza. Firmitas, pen. cor. firmitatis, g.f.
Firmitudo, p.p. firmitudinis, g.f.
Firmamentum, i. Stabilitas, p.c. stabilitatis. Constantia, æ.
Robur, roboris, p.c.g.n. Vt,
Sapientis firmitas, Cic.4. Academ.
Firmitas materiæ sustinet ictum, Cæsar lib.2. bell. ciuil.
Firmitudo animi, Cic. Attic. lib.10.192.
Minus firmitudinis habere, Cicero 2. de Inuent.
Firmamentũ, ac robur, Cic. pro Leg. Man.
Firmamentum Reipub. Cic. pro Planc.
Robur animi, Cic. pro Milone, & pro Font.
Stabilitas, & firmitas, Cic.3. de Finib.
Stabilitas amicitiæ vacillat, Cicero 1. de Finib.
Constantia, & firmitas animi, Cicero Attic. lib.12.
Firme cousa. Firmus,a,um. Stabilis, & hoc stabile, pen. cor. adiectiua.
Ratus,a,um. Partic. Immutabilis, & c, p.c.
Fixus, fixa, fixum. Particip.
Stabilitus,a,um, p.p. Particip.
Constans, tis, adiectiuum. Vt,
Argumenta firma ad probandum, Cicer. de Clar. Orat.
Stabilis, & firma ciuitas, Cicero de Clar. Orat.
Matrimoniũ stabile, & certũ, Cic. Philip.2.
Cursus astrorum rati, & immutabiles.2. de Natur. Deor.
Si cui quid ille promisit, id erit fixum, Cic.1. Philip.
Habere aliquid ratum, Cic. pro Rosc. Com.
Stabiles, & constantes amici eligendi, Cic. de Amicit.
Hoc igitùr probè stabilito, & fixo &c. Cic.1. Tuscul.
Fazer firme. Firmo, as, aui, atum. Stabilio, stabilis, p.c. stabiliui, stabilitum, p.p.
Vt, Imperium firmare, Cic. pro Sylla.
Firmare labore corpora iuuenum, Cic.2. Tuscul.
Stabilire Rempub. Cic.4. de Finib.
Turres quassas stabilire, Seneca Thyeste, 7.
Roboro, as, p. corr. Vt, roborare grauitatẽ constantia, Cicer.1. Offic.
Roborare se eloquentia, Cicer. in Orat.
Firmemente. Firmè. Firmissimè, pen c. aduerb. Cic.1. & 2. de Fin. & Att. lib.11. epist.205.
Firmitèr, pen. cor. aduerb. Plaut. Casinat.3. Varr.3. de Re rust. c.9.
Constantèr, aduerb. Cicer. de Amicit. Vel Constanti animo, Cic.1. Offic.
Fisico, i. medico. Medicus, i, p.c. Vel, Physicus, i, pen. corr.
Não posso deyxar de cõfessar, que estes dous nomes são adjectiuos, & quando se poẽ absolutè, *falta algum sustantiuo*. Virg.3. Geor. Dũ medicas adhibere manus ad vulnera pastor Abnegat.
Ouid.2. Amor. eleg. 9. Ope medica iuuare aliquem.
Physicus *significa cousa natural*, Vt, physica ratio, Cic.2. de Natur. Deor. *& por isso se toma pello medico, a quẽ pertence saber, & conhecer a natureza das enfermidades, & das mezinhas, eruas &c.*
Explicare aliquid physicum, Cicer. 2. de Diuinatione.

Speculator,venatorq; naturæ physicus,Cic. 1.de Natur.Deor. deest aliquod substantiuũ. quod enim facilè intelligitur solẽt auctores suppri mere. Vt, in illis Doctissimus Græcorum. Elephanto belluarum nulla prudentior. Deest, ex numero.

Fisico mor. Prothomedicus, vel Medicorum præfectus.

Archiatrus,archiatri, pen.c. Alciatus apud Thesaurum.

Fisica,aliàs medicina.Medicina,æ,p.prod.Cic.1. Verr.& pro Sextio.

Ars medica.Tibull.lib.2.eleg.3.

Fisga de pescadores.Fuscina,æ,pen.cor.Cic.1.de Natur.Deor. Martial.lib.1.26.

Tridens,tridentis.

Fisonomia. Physiognomia,æ.

Homẽ, que conhece pella fisionomia. Physiognomus,physiognomi,p.p. Vel,

Physiognomon,physiognomonis, Cicer.de Fato.

Fita de seda.Ligula serica.

Fito. Scopus,i,g.m.

Dar no fito aliàs acertar. Scopum attingere.

Fiuela.Fibula,æ,p.c.Virg.lib.1.Æneid.

Aurea purpuream subnectit fibula vestẽ.

Fiuza. Vide *confiança*.

Fixa cousa.Vide suprà,*Firme cousa*.

Flor. Flos, floris, g. m. Vt,varietas florum. Delibatus flos populi, Cic. de Clar.Orat.

Florzinha.Flosculus,i,p.c. Diminut.

Ficta omnia celeritèr tanquàm flosculi decidunt,Cic.2. Officior.

Florecer.Floreo,es, florui, caret supino. Floresco, florescis.Vt,arbor floret.Cicer.1. de Diuinatione.

Nam, & musculorũ iecuscula bruma dicuntur augeri, & puleium aridum florescere brumali ipso die.

Cousa florida, ou que florece. Floridus, a, um, pen.corr. adiectiuum. Vt,floridum.& varium,Cic.3.Tusc.

Florens,tis.Particip.& nomen ex particip. Vt,florens iuuenis,Cic.6.Verr.

Florentissima armis ciuitas,Cic.1.de Orat.

Ætate,opibus, honoribus, ingenio, liberis, propinquis, affinibus, amicis florens homo,Cicer.Cælio lib.2.epist.13.

Florescens,florescentis.Participium.Cicer. pro Cælio.

Cousa feyta de flores.Floreus,ea,eum. Vt,corona florea,Plaut Menæh.14.

Serta florea.Martial.lib.8 71.

Rura florea. Virg. 1. Æneid. idest florida. Seruius.

Cousa que colhe flor. Florilegus,a,um,pen.corr. Vt, florilegæ nascuntur apes. Ouid. 15. Metam.

Flor de lis. Lilium,ij.

Flor da farinha trigo.Simila,æ,pen.cor.Vel, Similago,pen.prod.similaginis, p.corr. g.f. Martial.lib.13.

Floxa cousa.Laxus,a,um,adiect.

Laxatus,a,um,p.p.Particip.

Remissus,a, um. Participium, siue nomen ex particip.

Languidus,a,um, p.c.adiect.

Amictus laxus,Ouid.3.de Arte.

Arcus laxus.Virg.11.Æneid.

Custodiæ laxatæ.Liuius,1.bell.Pun.

Remissus animus,Cic.2.de Diuinat.

Remissus animo,Cæsar,2.bell.Ciuil.

Pecus ad pastum languida, Cic.2. de Finib.

Floxidão. Remissio,onis.Dissolutio,onis. Languor,oris. Vt,

Remissio animi, ac dissolutio, Cic. Metello lib.5.2.

Membra languore soluta, Ouid.11.Metam.

Dedere se languori, & desidiæ,Cic.1. Offic.

Vides languorem bonorum, Cicero Attico lib.14.

Floxamente.Remissè, aduerb. Cicer.3. Offic. & Verr.6.

Dissolutè,pen.p. aduerb.Cic. pro Cecinna. & Philip.6.

Dicitur etiàm dissolutè vendere,idest paruo pretio,Cic.5.Verr.Ità ne dissolutè decumas vendidisti, vt quum &c.

Foçar. Rostro suffodere, Columel. lib.2.c.18.

Cousa foçada. Suffossus,a,um.Participiũ,apud Ciceronem de Arusp. respons.Sacella suffossa,idest destructa.

Focinho.Os,oris.

Focinho de porco.Rostrum,i, Cic.1.de Diuinat.

Focinho de cão.Rostrum,i,Plin.lib.8.c.40.

Focinho de cabra. Rostrũ,i,Var.2.de Re rust.c.3.

De focinhos. Pronus,a,um, adiectiuum, Plin. lib.7.c.17.Cic.1 de Diuinat.

Fofa cousa.Mollis,& hoc molle.

Fogo.Ignis,ignis,g.m.

Cousa

Cousa de fogo. Igneus,ea,eum,adiect. Vt, Astra ignea. Virg.4.Æneid.
Color igneus,Plin.lib.8.c.38.
Cousa,que tem fogo. Ignitus,a,um,pen.p.adiect. Vt, ignitius vinum,i, naturã habens calidam,& igneam.Gellius lib.17.c.8.
Foguete. Igniculus,i, pen. corr. Diminutiuum apud Cic.Metaphoricè accipitur pro incitamento, & stimulo à natura dato ad consequendã virtutem,Cicer.3. Tusc.& lib.5.de Finib.& Attic.lib.5.329.
Igniculus desiderij. Cic. Trebonio lib.15. epist.20.
Fogão de nao. Focus,foci.
Fogareyro. Foculus,i,p.c. Diminutinũ.Cic.pro Domo sua,Plaut. Capt.13. Liuius Decad.1. lib.2.Iuuenal.Saty.3.
Fogo de São Marçal, ou de Santo Antão. Ignis sacer.Virg.3.Georg.Plin.lib.26.c.11.
Pedra, ou pao de que se tira fogo. Igniarium,ij. Plin.lib.16.c.40.
Fogueyra. Pyra,æ.
Fazer fogueyra. Erigere pyram.Virg.4. Æneid.
Struere pyram.Virg.6.Æneid.
Accendere pyram. Ouid.in Ibin.
Folle. Follis,follis,g.m.
Dar aos folles. Anhelo,as,p.p. Ouid.1.de Rem.
Principio noster anhelat equus.
Folle dos ferreyros,&c. Follis,is.Virg.8.Æneid.
Alij ventosis follibus auras
Accipiunt,reddunt'q;. Cic.1.de Nat. Deor.
Folego. Anima,æ,pen.c.Spiritus,us,pen.corr. Halitus,us,pen.cor.Cicer.1.& 2.Tusc.Animabus in datiuo.
Folia. Thyasus,i,p.c.g.m.Virg.5.Æneid. (cho.
Instituit Daphnis thyasos inducere Bac-
Folião. Saltator,pen.p.saltatoris. Tripudiator, p.p.tripudiatoris.
Foliar. Salto,as.Tripudio,as.
Folha de aruore. Frons,frondis,g.f. folium,ij, Cic.3.de Orat.Plin.lib.19.c.8.
Folha das flores,& das eruas. Folium,ij. Valla apud Thesaurum.
Cousa feyta de folhas, ou semelhante a folhas. Foliceus,ea,eum, adiectiuum, Plin. lib. 19. cap.7.
Frondeus,ea,eum, adiect. Plin. lib.16.c.4. Virg.4.Georg.
Nemora frondea,Virg.1.Æn.idest frõdosa.
Ter folha,ou criar folha. Frondeo,es, frondui, Frondesco,cis. Virg.3. ecloga, & Æneid.6. Cic.1.Tuscul.
Folha de metal,aliàs folha de Frandes. Bractea,eæ, p.c.Virg.6.Æneid.Plin.lib.21.c.3.
Lamina,æ,p.c.Cic.2. de Leg. Ouid.2. Fast.
Folha de papel. Philyra,æ,pen.cor.Plin.lib.16. cap.14.
Scheda,æ,Cic.Attic.lib.1.epist.15.
Folhelho. Folliculus,i, pen.cor. Diminut. Vt, folliculus tritici, vuæ &c.
Folgar. Gaudeo,es, gauisus sum. Lętor,aris. lætatus sum.Triumpho,as.
Cic. Attic.lib.9.epist. 189. Meum factum probari abs te triumpho,& gaudeo.
Gaudere,& lætari,Cic.pro Sext.Ros.Amer.
Lætor vtrum'q;,Cic. Mario lib.7.
Em Cicero ajuntar estes verbos nas auctoridades sobreditas dá a entender, que algum tanto são differentes: mas como a differença seja pouca, não podemos deyxar de lhes dar a mesma significação, pois fazemos Vocabulario em lingoagẽ.
Lator,aris.*propriamente significa alegrarse.*
Cousa, que folga, ou mostra prazer, & alegria.
Gaudens,tis.Particip.
Lætans,tis.Particip. Vt,
Nimium gaudens popularibus auris.Virg. 6.Æneid.
Lætanti animo,Cic.pro Cluent.
Triumphans,tis.Particip. Cic.14.Philip.
Folgada cousa,i.descansada. Otiosus,a,um,p.p. Quietus,a,um,pen.prod.adiect.
Vacuus curis. Cic.2.de Finib.vel a curis.
Traducere vitam quietam,& otiosam, Cic. de Senect.
Folgazão. Otiosus,a,um,adiect.p.p.
Folga, aliàs folgar, ou prazer. Gaudium,ij.
Quod putaui fore gaudium,id extitit exitium,Cic. Antequàm iret in exilium.
Folgo. Spiritus,us,p.c.g.m. Halitus,us,pen.c. g.m.Anima,æ,p.c.
Tribus rebus animantiũ vita tenetur, cibo, potione,spiritu.
Efflare extremum halitum, Cic. 2. Tuscul. ex quodam poeta. *outros dizem folego*, Vt, suprà.
Fome. Vide *Fame.*
Fonte. Fons,fontis,g.m.
Fontinha. Fonticulus,i, pen.corr.g.m. Horat. lib.1.Serm.Saty.1.
Cousa de fonte. Fontanus,a,um,p.prod.adiect.

 Vt,fontana

Vt,fontana aqua,Plin.Colum.lib.12.c.8.
Fontes da testa. Tempus,oris.
Fora. Foris,aduerb.Cic.1.Offic.Parua enim foris arma, nisi est consilium domi.
De fora. Foris. Extrinsecus,p.c.aduerb. Vt, Extrinsecus,& foris,Cic.2. de Orat.
Foris occludere fores,Plaut.Mostel.6.
Inaurata extrinsecus columna.Cicer.1. de Diuinat.
Forinsecus, p.c.aduer. Plin.lib.13. cap.22. Columel.lib.8 c.3.
Pera fora. Foràs, aduerbium. Vt,proijcere foràs pestem, Cic.2.in Catilin.
Eminere foràs,Cic.in Somnio.
Foràs exire.Plaut.Casin.23.
Fora,i.sem. Extrà, præpositio accusatiui. Vt, Extra culpam esse, *estar fora de culpa,ou sem culpa.*
Extra ostium. *fora da porta*, Terentius Phorm.5.6.
Extra iocum. *fora de zombaria,ou sem zombaria.* Cicer. Trebatio lib.7. epist.16. & Volumnio eod.lib.epist.32.
Forasteyro. Aduena, ę, p.c. Peregrinus,a,um, p.p.adiect.Cic.2.de Lege Agrar.de Amicit. & lib.1.Offic.
Aduena anus,Terent.Heaut.1.1.
Dij aduenę,Cic.2. de Legib.
Forão,animal. Viuerra,æ,Plin.lib.8.c.55.
Força. Vis,genit.vis, accusatiuo vim, ablat.vi. Pluralitèr, Vires,viriũ, viribus, vires.
Violentia,æ. Vt,
Conscientię vis,Cic.pro Milone.
Cælestis vis,Cic.1.de Diuinat.
Violentorum violentia,Cic.5.Tuscul.
Effrænata violentia,Cic.12.Philip.
Maximis viribus vir,Cic.pro Cælio.
Agere pro viribus,Cic.de Senect.
Forçar,i.fazer força,ou constranger. Afferre vim, Cicer.in Lęlio.
Cogo,cogis, coegi, coactum. Compello,is, compuli,compulsum.
Mori me deniq; cogis,Virg.2.eclog.
Ratione aliquem cogere,Cic.de Amicit.
Si res coget.Cic. Lentulo lib.1.epist.5.
Forçar molher. Afferre vim feminæ,Cicer.2. de Legib.
Stuprare feminã per vim,Cic.2.de Finib.
Comprimere feminam. Liu.1.ab Vrbe.
Violare virginitatem, Cic.3.de Nat. Deor.
Offerre vitiũ virgini p vim.Ter.Adelp.3.1.
Força,que se faz a molheres. Vis,u is. Cõpressus, us.Terent. Adelph.3. Virg Ex eo cõpressu grauida facta est.
Macrobius lib. 5.Saturn. Nimpha Thalia compressu Iouis grauida.
Cousa,que faz força. Violentus, a, um, adiect. Cic.2.Philip.& pro Cluent.Virg.12.Æneid.
Violens,p.c.violentis. Nomen adiectiuum. Horat.3.Carm.Ode vltima.
Forçador. Violator,p.p.violatoris. Vt, Violator gentium iuris.Liu.4.ab Vrbe.
Templi violator,Ouid.2. de Ponto. eleg.2.
Forçosamente.i.por força. Violẽtèr,aduerb.Liu. lib.5 ab Vrbe.
Inuadere violentèr, Colum.lib.7.c.12.
Per vim,pro Quinctio.
Per vim,quod actum est, ratũ esse non debet.Cic.3.Officiorum.
Pór todas suas forças. Contẽdere omnes neruos. Vel, Contendere omnibus neruis, Cicer. Cassio lib.15.epist.14.& 5. Verr.
Forças do corpo. Vires,virium,Cic.lib.1.de Orat.
Quùm me vires deficere cæpissent.
Adolescẽtis vires desiderare,Cic. de Senect.
Viribus,ac lacertis pugnare,Cicer.Marcello lib.4.epist.7.
Forças grandes. Robur,roboris,p.c.g.n.p translationem Cic.pro Rosc.Amer. & Philip.10.
Vires validę.Virg.2.Æneid.
Forçosa cousa,i. de grandes forças. Robustus,a,ũ, adiectiuum. Vt,
Animus robustus.Cic.1.Offic.
Satelles robustus,Cic.2.de Leg.Agrar.
Robustius malum,Cic.5. Philiph.
Forçadamente, aliàs de necessidade. Necessariè, Vel,Necessariò,aduerb.Cic.2.de Inuct. Necessariè demonstrantur ea,quæ alitèr,ac dicuntur,nec fieri,nec probari possunt.
Idem Quint.Frat.lib.3.17.Id facit Appius nonnumquàm necessariò,&c.
Idem Cic Messinio lib.5.21.Vnum mediusfidiùs tecum diem libentiùs posuerim, quã hoc omne tẽpus cum plerisq; eorum,quibus cũ viuo necessariò.Ter.etiàm And.4.1.
Forçado da necessidade. Necessitate astrictus, Cic.1.de Natur.Deor.
Necessitate coactus,Cic.pro Cluentio.
Necessitate pressus, Cicero pro Roscio Amerino.

Forçado

Forçado, que rema nas galés. Remex, remigis, p.c. g.m. Plaut. Mercat. 14. Cicer. 2. de Diuinat. & 2. de Orat.

Forca. Furca, æ, Liu. lib. 1. Callistratus in l. Capitali um, §. Famosos. D. pœnis, Plin. lib. 29. cap. 4.

Patibulum, i, p.c. Cic. 6. Ver. Sallust. lib. 4.

Crux apud Antiquos idem significabat. Nobis tamen Christianis piaculũ erit accipere crucem in hac significatione.

Forcada, ou forcado. Furca, æ, Horat. 1. epist. 10. Plin. lib. 14. c. 2. & lib. 9. c. 8.

Forcadinha. Furcula, æ, p. corr. Diminut. Liu. 8. bell. Macedon.

Furcilla, æ. Diminut. à furcula, est instrumentum, quo frumenta mouentur, Colum. lib. 2. c. 10. Varr. lib. 1. de Re rust. c. 49.

Forjar. Conflo, as Seneca Theb. 2. Sueton. in August. 52. Marcellus in l. Si duo, D. deposi.

Forjar mentira. Mendacium conflare, Cic. pro Quinct. Rosc.

Forjada cousa. Conflatus, a, um, pen. prod. Participium. Vt, conflatus ex duabus naturis, Cic. 2. de Natur. Deor.

Malum ab aliquo conflatũ, Cic. pro Cluent.

Conflati testes, i, subornati. Quintil. lib. 5. cap. 7.

Forjadura. Conflatura, æ, pen. prod. Plin. lib. 7. cap. 56.

Conflatio, onis, Seneca lib. 3. Natur. quæst.

Forja de ferreyro. Fornax, fornacis, p. prod g. f. Cic. 1. de Nat. Deor. Ouid. 2. Metam.

Forja pequena. Fornacula, æ, p. prod. Diminut. Iuuen. Saty. 10.

Cousa feyta a modo de forja, ou de fornalha. Fornaceus, ea, eum, adiectiuum, Plin. lib. 35. c. 14.

Forma. Forma, æ. Vt, formæ sutorum, *formas de çapateyro.* Horat. 1. Serm. Saty. 3.

Forma pequena. Formula, æ, p.c. Diminut. Cic. passim.

Formar. Formo, as. Vt, imaginem formare, Cic. pro Sextio.

In muliebrem figuram, habitumq; formari, Cic. 4. Verr.

Animantur, atq; formantur pueri, Cicer. 2. de Diuinat.

Formada cousa. Formatus, a, um, pen. prod. Participium. Vt,

In animo ea formata habemus, quę nunquàm vidimus, Cic. 2. de Diuinat.

Formento. Fermentum, i. Virg. 3. Georg. Plin. lib. 18. cap. 7.

Formiga. Formica, æ, pen. prod. Cic. 3. de Natur. Deor. Formica anteponenda pulcherrimæ vrbi, quòd in vrbe sensus sit nullus: in formica non modò sensus, sed etiàm mens, ratio, memoria.

Myrmex, myrmecis, f.g. Græcè.

Cousa de formiga, ou que pertence a formiga. Formicinus, a, um, p.p. adiect. Vt, formicinus gradus, Plaut. Menæh. 18.

Cousa chea de formigas. Formicosus, a, um, p.p. adiectiuum, Plin. lib. 10. cap. 74. Formicosam arborem sorices cauent.

Formiguamento do corpo. Formicatio, onis. dicitur formicatio, quòd velùt formicę exesse carnem videantur. Vide Plin. lib. 28. cap. 7. & lib. 30. c. 8.

Cousa, que formigueja. Formicans, pen. prod. formicantis, adiect. Est, quod formicarum currentium modo sentitur. Vt, pulsus formicans, qui omnium maximè lethalis est, Plin. lib. 7. c. 51.

Formicãtem pulsum, Galenus lib. de tactu pulsus, cap. 3. intelligit minutum, densum, ac summè debilem.

Fornalha. Fornax, fornacis, p.p. g.f. Vel Gręcè, Caminus, i, pen. p. Virg. lib. 3. Æneid. Ruptis flãmam expirare caminis.

Fornalha pequena. Fornacula, æ, p. cor. Diminut. Iuuenal. Saty. 10.

Cousa feyta a modo de fornalha. Fornaceus, ea, eum, adiect. Plin. lib. 35. c. 14.

Forno. Furnus, i, g. m. Plaut. Casin. 7.

Cousa de forno. Furnaceus, ea, eum, adiectiuum, Vt, furnaceus panis, Plin. lib. 18. c. 9.

Forno mouediço. Clibanus, i, pen. c. Pli. lib. 19. cap. 1. Galen. lib. de Alimẽtis, nomẽ Græcum est.

Fornear, i. tratar em cozer pão. Furnariam exercere, Sueton. de Vitellio cap. 2.

Forneyra. Fornaria, æ.

Forneyro. Fornarius, ij, Paul. in l. Fluminum. §. Præterea. D. de damno infecto.

Nec me fugit hęc nomina esse adiectiua, in quibus deest aliquod substantium; in illis, & alijs similibus, ne dicar sententiã præcipitare, tempori inseruio.

Fornada de pão. Coctura, æ, pen. prod. Columel. lib. 12. cap. 18.

Coctio,onis,Plin.lib.20.cap.9.

Fornecer. Reparo,as,p.c. Reficio,reficis,pen.c. cum accusatiuo,apud Cic.passim.

Fornecer,aliàs fortalecer. Fulcio,is,fulsi,fultũ. Munio,is,iui,itum.

Imperiũ beneuolentia fulcire.Cic.3.Offic. Rempub.fulcire.Cic.2.Philip.

Munire oppidũ,& arcẽ,Cic.de Prou.Consf. Fortifico,as,p.c. Vt,fortifica animũ,Plaut.

Fornecida cousa,aliàs fortalecida. Fultus,a,um. Munitus,a,um,p.p. Participia,siue nomina ex participijs. Vt,

Imperium gloria fultum,Cic.3.Offic.

Fulta vitis,Cic.de Senect.

Fultæ calore omnes partes mundi sustinẽtur,Cicer.2.de Natur.Deor.

Nihil tam munitum, quod non expugnari possit,Cic.2.Verr.

Munitus virtute,Cicer.de Amicit.

Fornecimento,aliàs fortalecimento. Fulcimentũ,i. Plaut.Trinum.10.

Fultura,æ,p.p.Plin.lib.36.c.15. Columel. lib.1.c.5.Horat.1.Serm.Saty.3.

Munitio,onis, Cic.13. Philip. & pro Font.

Munimen,p. prod.muniminis,g n. Virg.2. Georg.

Munimentum,i,Liu.lib.1.ab Vrbe.

Fornicar. Meretricor,pen.prod.meretricaris, Colum.lib.11.c.1.

Scortor,scortaris.Terent.Heaut.1.2.

Fornicador Scortator,oris,Cic.1.in Catiln.

Foro,que se paga de terras, vinhas,ou casas. Pensio, onis,

Pagar o foro. Soluere pensionem,Cic.pro Rosc. Comœdo.& Attic.lib.16.

Forrar escrauos. Manumitto,is, Plaut. Aulul. 31.Vlpian.in l.4.D.de Iust.iure.

Escrauo forro. Manumissus,a,um .Libertus,a,ũ. Libertinus,a,um,pen.prod.adiect.Horat.1. Serm.Saty.1. Cic. Attic.lib.1.Hor.1.Serm. Saty.6.& Epod.14.

Forrar casas. Laquearia domibus apponere. vel, Laquearibus domos exornare.

Casa forrada. Domus laqueata . Vt, Tecta laqueata,Cic.2.de Legib.

Forro de casas. Laquear,laquearis,pen.prod.g.n. Laquearium,ij. Virg.1. Æn.Pli.lib.33.c.3.

Forrar a reção.ou porção,que se daa aos criados pera comer. Parcere de demenso suo,Terent. Phorm.1.1.Vbi Donatus.

Forrar vestido. Duplico,as,pen.corr. duplicaui. duplicatum,p.p.

Vestido forrado. Diplois,diploidis,p.c.Cælius, Rhodig.lib.16.cap.10.

Forte cousa,i. tesa,de grandes forças, ou de grande animo. Fortis,& hoc forte.

Fortissimus,a,um,p.c. adiect. Vel, Validis viribus præditus.

Vir fortis ad pericula,Cic. pro Font.

Fortissimus adiutor.Cic.pro Domo sua.

Fortes fortuna adiuuat,Cic.2.Tusc.

Magnanimi,& fortes viri.Cic.1.Offic.

Corpora fortia,Virg.1.Æneid.

Fortis equus.Virg.11.Æneid.

Fortalecer,i.fazer forte. Munio,is,iui,munitum, p.p.Roboro,as,p.c. Vt,

Munire præsidia reipub.Cicer.pro Rabirio perduel.reo.Munire arcem,Cicer.in Pison.

Munire castra,Cæsar,1 bel.Gal.

Hirũdines nidos luto construunt, stramento roborant,Plin.lib.10.c.33.

Adulta ætas roborat artus. Lucret lib.4.

Fortaleza. Fortitudo,p.p.fortitudinis, pen.cor. Robur,roboris,p.c.g.n. Animus,i,p.c.

Viri propria maximè est fortitudo, cuius munera duo maxima sũt, mortis,dolorisq; contemptio, Cic.2. Tuscul.

Domesticæ fortitudines non inferiores militaribus,Cic.1.Offic.

Equites Romani &c. habuerunt tãtũ animi,tantum roboris , vt &c. Cic.pro Font. Animi magnitudo, & robur. Idẽ,2. de Or. Quantũ in cuiusq; animo roboris est, atq; neruorum,Cic. Torquato lib.6.epist.1.

Fortaleza, aliàs Castelo. Arx,arcis g.f. Cicer.& Virg.passim.

Fortificar,he o mesmo,q̃ fazer forte. Firmo,as.Vt, Firmare labore corpora iuuenũ,Cic.Tusc. Corpora cibo firmare Liu.7.bel.Pun. Imperium firmare,Cic.pro Sylla.

Firme. Vide suprà *fazer firme.*

Fortuna. Fortuna,æ,p.p.

Fortunado,i. bem afortunado. Fortunatus,a,um, p.p.Felix,felicis,p.p.adiect.

Virg.eclog.1.Fortunate senex ergò tua rura manebunt.

Homo fortunatus,Cic.pro Quinctio, & 2. de Orat.

Fuit felix, si potest vlla esse in scelere felicitas,Cicer.2.Philip.

Ad casum

Ad casum, fortunamq; felix vir, Cicer.pro Fonteio.
O felix vna ante alias. Virg.3.Æneid.

Foscas,i.com dissimulação. Simulatè,pen.prod. aduerb.Cic.2.de Nat.Deor.
Dissimulantèr,aduerb.Cic.de Clar.Orat.
Id tamèn dissimulantèr facere,ne sibi ille aliquid proficere videatur, prudentia est, Cic.de Orat.2.

Fouce de mão. Falx,falcis.

Fouce de podar,ou podão. Falx putatoria, Vlpianus in l. Instrumenta. D. de Instruct.& inst.legato.

Fouce roçadoura. Falx rustaria,Turnebus apud Thesaurum ex Varrone.

Foucinha de segar pão, ou eruas. Falx,falcis,g.f. Cic.5.Tuscul.Plin.lib.18.cap.28.
Falcula,ę,pen.cor.Diminut. Colum.lib.12. c.18.Virg.1.Georg.Ouid.Epist.11.

Cousa, que tem feyção de fouce, ou de foucinha. Falcatus,a,um, pen.prod. adiectiuũ, Plin. lib.10.cap.21.
Ensis falcatus.Silius lib.3.

Cousa,que traz fouce,ou foucinha. Falcifer,p.c. falcifera,falciferum, pen.c. adiect.Ouid.in Ibin.& 13.Metam.

Foz dos rios. Septa,orum. Vlpianus in l.1.D. de riuis.Vide Thesaurum.
Faux,faucis,g.f.Plin.lib.5.c.9.

De foz em fora. Funditùs,pen.cor. Penitùs,p.c. Prorsùs,aduerb. Vt,
Funditùs tollere,ac delere,Cic.6.Verr.
Tollere penitùs aliquid,Cicer.1.de Natur. Deor.
Perdere penitùs seipsum,Cic.1.de Finib.
Ita prorsùs oblitus sum mei. Terent. Eun. 1.3.idest omninò, *de todo.*
Prorsùs perij.Plaut.Aulul.13.

Fraca cousa. Imbellis, & hoc imbelle,adiect. Cic.1.Offic.Ouid.Epist.1.
Imbecillis,& hoc imbecille,vel imbecillus, a,um,vt,imbecillis medicina, Cicer.Attic. lib.10.205.
Natura imbecilla,Cic.de Amicit.
Debilis,& hoc debile,p.c.adiect.
Vt,imbecillis,& debilis senex,Cic.pro Sext.
Infirmus,a,um, adiectiuũ, Vt,infirmus,ac debilis,Cic.3.in Catil.
Ætate affecta, & viribus infirmis homo, Cic.6.Verr.
Infirma valetudo,Cic.pro Cluentio.
Debilitatus,a,um,pen.p. Particip.in eadem significatione. Vt, debilitatus stupris, Cic. 2.in Catil.
Debilitatum corpus,Cic.pro Sextio.

Fraqueza. Imbecillitas,p.c. imbecillitatis,g.f.
Infirmitas,p.c.infirmitatis,g.f.
Debilitas, pen.cor.debilitatis,g.f. Vt, Infirmitas laterum, & virium imbecillitas, Cic.de Clar.Orat.
Animi debilitas,Cic.1.de Finib.
Debilitatio,onis,vt Debilitatio animi,Cic. in Pison.
Infirmitas puerorum, & ferocitas iuuenũ, Cic.de Senect.

Fraquamente,i. com fraqueza. Imbecillitèr,p.c. aduerb.Cic.4.Academ.& Tuscul.5.
Infirmè, aduerb.Cic.Senatui,lib.15.1.

Fraquejar. Debilitòr,p.c. debilitaris. Vt,debilitari viribus,Cic.pro Marcello.

Frade. Monachus,i,p.c. Frater,fratris.

Fraga. Rupes,rupis,g.f. Virg.10.eclog.Cæsar 2. bell.Gall.
Crepido.p.p.crepidinis,p.c.g.f. Vir.10.Æn.

Fragosa cousa. Locus rupibus plenus.

Fragata nao ligeyra. Liburnum,i.Liburna,ę, Liburnica,æ, p. c. Horat. in Epodis Od.1. Lucan.lib.3.Plin.lib.6.epist.16.

Fragueyro. Indefessus,a,ũ, adiect. Ouid.9.Met. Ego sum indefessus agendo.
Infatigabilis,& hoc infatigabile,p.c.adiect. Plin. lib.28.c.19.

Fragoa,aliàs forja. Vide *forja.* Fornax,fornacis, pen.prod.

Frãca cousa. Liberalis,& hoc liberale,p.p.
Largus,a,um,Munificus,a,um,p.c.
Beneficus,a,um,p.c.omnia sunt adiect. Vt, Beneficus in amicum,Cic.1.Offic.
Benefici,& liberales,Cic.de Amicit.
Largus,beneficus,liberalis,Cic. pro Deiot.
Regium,liberale,munificũ, Cic.2. de Orat.
Munificus amicus. Liu.3.bel.Macedon.

Francamente. Munificè,p.c. Largè,aduerb.Cic. 3.de Natur.Deor.lib.3. de Finib. & 6.Ver.
Largitèr,p.c.aduerb.Brut. Att. in epistolis ad Brutum,17.
Effusè,p.p.aduerb.Cic.pro Rosc.Amerino.
Liberalitèr,p.c.aduerb.Cic.4.& 5.Verr.
Abundentèr,aduerb. Copiosè,p.p. aduerb, Cicer.de Orat.

Abundè, aduerb. Cicer. de Senect. & 2. de Diuinat.
Affatim, pen. corr. aduerb. Cic. 2. de Natur. Deor. & Attic. lib. 2. epist. 13.
Franqueza, i. liberalidade. Liberalitas, pen. c. g f. Largitas, p. c. largitatis.
Vt, liberalitas in sorores, Cic. de Amicit.
Quę isthæc subita est largitas? Terentius Adelp. 5. 9.
Maxima largitate fundit ea, Cic. 2. de Nat. Deor.
Munificentia, æ, Plin. lib. 27. c. 1. Tacit. lib. 1.
Francelho aue. Finunculus, i, p. c. g. m. Columel. lib. 8. c. 8. Plin. lib. 10. c. 37.
Cenchris, cenchridis, pen. c. g. f. Plin. lib. 29. cap. 6.
Francolim aue. Attagen, pen. cor. attagenis, p. p. g. m. Plin. lib. 10. cap. 48. Vel,
Attagena, ę, pen. prod. Martial. lib. 3. Plin. lib. 8. c. 58.
Franga. Pullastra, æ, Var. lib. 3. de Re rust. c. 9.
Frango. Pullus gallinaceus. Mart. lib. 13. 45. Vel Pullaster, pullastri. Thesaur.
Franja. Tænia, æ, Virg. 7. Æne. Fit tortile collo Aurum ingens coluber, fit longæ tænia vitę.
Frascayro de molheres. Libidinosus, a, um, p. p. adiect. Cic. de Senect.
Scortator, p. p. scortatoris, Cicer. 2. in Catil. Horat. 2. Serm. Saty. 5.
Frasco. Lagena, æ, pen. prod. Plaut. Curcul. 2. Pers. Saty. 3. & 6.
Frauta. Fistula, ę, pen. cor. Virg. 2. eclog. Cic. 3. de Orat. Horat. 1. Carm. Ode. 17.
Tibia, æ, Cic. 1. Tusc. & 1. de Nat. Deor.
Frauta de Pastor. Fistula pastoritia, Cicer. Attic. lib. 1. epist. 11.
Fistula rustica. Ouid. 8. Metam.
Tangedor de frauta. Fistulator, p. p. fistulatoris, Cic. 3. de Orat.
Tibicen, pen. prod. tibicinis, p. c. g. m. Cicer. Gallo. lib. 7. epist. 27.
Frecha. Sagitta, æ.
Frecheyro. Sagittarius, ij, Cic. Attic. lib. 5. 108.
De frecha. Recta via.
Freygues. Parochianus, i, p. p. Concil. Trident. sess. 21. c. 4. de Reformat.
Ouis, ouis, per translationem, vt ex sacro Euangelio multis in locis constat.
Paræcus, ci, m. g Budæus apud Thesaur.

Freyguesia. Parœcia, æ, Budæus. Vel, Parochia, ę, Concil. Trident. sess. 24. c. 4. de Reformat.
Freyma. Phlegma, phlegmatis, p. c. g. n.
Freymatico. Phlegmaticus, a, um, pen. corr. adiectiuum.
Freyra. Monialis, is, p. p. Vel, Sanctimonialis, is, p p. Concil. Trid. sess. 25. de Reform. cap. 9. & 10. Textus in l. Vnica, in fine, Cod. de Raptu Virginum. Clementina 2. de Statu Monachorum.
Freyre. Frater, fratris.
Freyxo aruore. Fraxinus, i, p. c f. g. Plin. lib. 16. c. 13. Horat. 3. Carm. Ode 25.
Cousa de freyxo. Fraxineus, ea, eum, p. c. Fraginus, a, um, adiect.
Hasta fraginea. Ouid. 4. Metam.
Virga fraxina. Ouid. Epist. 11.
Frenesis doença. Phrenitis, p. prod. phrenitidis, p. c. g. f. Vel Phrenesis, phrenesis, pen. prod. Iuuenal. Saty. 14. Plin. lib. 9. c. 9.
Cousa doente de franesis. Phreneticus, a, um, p. c. Cic. lib. 1. de Diuinat. Mart. lib. 11. 29.
Frenetico, i. agastado, & menencoreo. Stomachosus, a, um, p. p. Horat. 1. epist. 15. Cicer. 2. de Orat. & Appio lib. 3. epist. 11.
Freo. Frænum, fræni, g. n. vel Frænus, i, Cic. de Clar. Orat. Valerius Maxim. lib. 2.
Orea, oreæ. Cato lib. 3. Originum. Cęlius in Ariolo.
Cousa sem freo. Effrænus, a, um, adiect.
Effręno equo in medios ignes infertur, Liu. 4. ab Vrbe.
Amor effrænus. Ouid. 6. Metam.
Gens effręna. Virg. 3. Georg. idest sæua.
Cousa desenfreada, aliàs precipitada, & temeraria. Effręnatus, a, um, p. p. adiect.
Vt, effrænata, & indomita libido, Cicer. pro Cluentio.
Effręnatus fertur aut libidine, aut iracundia, Cic. 3. Tuscul.
Effrænata cupiditas, Cic. pro Domo sua, & 3. de Finib.
Desenfreadamente. Effrænatè, p. prod. aduerb. Cicer. 4. Tuscul. & Philip. 14. & de Senect.
Desenfreamento. Effrænatio, onis, Cic. 5. Philip. Quę infrænatio impotentis animi?
Enfrear. Fręno, as, Cęsar 8. bell. Gall. Liu. lib. 1. bel Pun. Addere frænũ equis. Virg. 5. Æn. Adhibere frænos, Cic. de Clar. Orat.

Inijcere frænos equo, Valer. Maxim. lib. 2.

Frænare per translationem vsurpatur pro cohibere, & continere, Cic. 5. Ver. Quũ eius animum ad persequendum non negligentia tardaret, sed conscientia sceleris, auaritiæq; suæ frænaret.

Frænare cursus aquarum. Virg. 4. Georg.

Fresca cousa, como pomar, ou cousa semelhante, aliàs deleytosa cousa. Amænus, a, um.

Vt, Amæna prædiola, Cic. Attic. lib. 16.

Salicta amæna. Cic. 1. de Diuinat.

Amęnus fluuius. Virg. 8. Æneid.

Frescura nesta forma. Amænitas, pen. cor. amænitatis, g. f. Vt, loci amænitas, Cicer. Att. lib. 14.

Fontis gelidi amœnitas, Plin. lib. 12. cap. 1.

Fresca cousa em outro modo, i. de pouco. Recens, recentis, adiectiuum. Vt, Ægritudo recens, Teren. Adelph. 3. 2. Musteus, ea, eum, adiect.

Recens nouus. Cic. Brut. lib. 11. 21.

Re recenti, idest eo tempore, quo res contigit, Cic. 7. Verr.

Litterę recentissimæ, Cic. Attic. lib. 6.

Memoria recentior, Cic. 2. de Natur. Deor.

Musteus caseus, Plin. lib. 11. c. 42.

Piper musteum, Plin. lib. 12. c. 7.

De fresco, aliàs de pouco. Recens, vel in plurali, Recentes, Virg. 3. Georg. Sole recẽs orto.

Plin. lib. 18. cap. 21. Quam recentissimè stercorato solo.

Recens condita Roma, hoc est nupèr, Suet. in Tiberio c. 1.

Recentes Roma venenerunt, Cicer. Attico lib. 16.

Vsão os auctores deste nome a modo de aduerb.

Fresta. Fenestella, æ, Diminut. Columel. lib. 1. cap. 1.

Fressura de qualquer animal. Exta, extorum, pluralitèr tantùm, g. n. Cic. in Vatinium, lib. 2. de Natur. Deor. & lib. 1. de Diuinat.

Cum puerorum extis Deos manes mactare, Cic. in Vatinium.

Puerilia exta, Ouid. 6. Fast.

Fretar nauio. Nauiculariam facere, Cicero 7. Verr.

Frete Naulũ, i. Iuuenal. Saty. 8. Furor est post omnia perdere naulum.

Fria cousa. Frigidus, a, um, pen. c. Gelidus, a, ũ, p. c. adiect. Vt,

Imber frigidus, Cic. 1. Georg.

Frigidius glacię pectus amantis erat. Ouid. Epist. 1.

Nox gelida, Virg. 1. Georg.

Aquam gelidam bibere, Cic. 1. in Catilin.

Frigidus per translationem, pro re lenta, tarda, & remissa. Vt, frigidæ litteræ, Cic. Planco lib. 10. epist. 16.

Lentus in dicendo, & penè frigidus, Cic. de Clar. Orat.

Frigida, & ieiuna calũnia, Cic. pro Cecinna.

Frialdade, aliàs frio. Frigus, frigoris, pen. c. g. n.

Algor, oris, Plin. lib. 14. c. 2.

Frigedo, pen prod. frigedinis, p. c. g. f. Varr. ex Nonio, obsoletum est.

Frio grande. Intolerabile frigus, Cic. pro Rosc. Amerino.

Acerbum frigus, Horat. 1. epist. 18.

Acre frigus. Lucret. lib. 4.

Immodicum frigus. Ouid. 5. Trist. eleg. 14.

Auer frio, ou ter frio. Frigeo, friges, frixi, sine supino.

Algeo, es, alsi, absq; supino, Horat. in Arte.

Planè nunc frigeo, Cicer. Brut. lib. 11. c. 14.

Vires effœtæ frigent. Virg. 5. Æneid.

In re frigidissima cales, in feruentissima friges. Auctor ad Herenium lib. 4.

Cicer. 2. Tuscul. Itemq; Lycurgi laboribus erudiunt iuuentutem venando, currendo, esuriendo, sitiendo, algendo, æstuando.

Laborare à frigore, Plin. lib. 32. c. 10.

Affligi frigore. Colum. lib. 2. c. 10.

Fazer frio. Hyemo, as, pen. cor. Plin. lib. 18. c. vltimo, Pluuię erunt, & tonitrua, & hyemabit.

Columel. lib. 11. cap. 2. Auster, aut Africus hyemat. Idẽ ibidèm, Tertio nonas Nouẽb. Fidicula mane exoritur, hyemat, & pluit.

Hyemo *tambem, quer dizer Inuernar,* Vide suo loco.

Está pera vir frio. Impendet frigus, Cicer. Quint. Frat. lib. 2. 14.

Ingruit frigus, Colum. lib. 4. c. 29.

Fugir do frio. Vitare frigus, Cicer. Tiron. lib. 16. epist. 8.

Cauere frigora. Ouid. 2. de Arte.

Fazerse algũa cousa fria. Frigesco, frigescis.

Vt, frigescere frigore. Cælius Cicer. lib. 8. epist. 9.

Cato cap. 156. Infundito in catinum vti frigescat.

Cousa, que de sua natureza he fria. Alsiosus,a,um, p.p.adiect.Plin.lib.20.c.13. Alsiosisq; crudam dederunt in cibo.
Idem lib.21.c.10.Abrotonum, & adonium alsiosa admodùm sunt.
*Friolenta cousa.*Impatiens frigoris, Plin.lib.8. c.10.& 12.
*Friamente.*Frigidè,p.c.aduerb.
Frigidissimè,pen.c.aduerb. superlatiuum. Quintil.lib.6.c.1.
Gelidè,p.c.aduerb. Vt,ministrare res omnes timidè,gelidèq;,Horat.in Arte.
*Frieyras doença dos pés.*Pernio,onis, p.p. in genitiuo.g.m. Plin.lib.20.c.3.
Perniunculus,i,pen.c. Diminutiuum,g.m. Plin.lib.26.c.11.
*Frigir.*Frigo,is,frixi,frictum,vel frixũ, Plaut. Bacchid.16.Tam frictum ego illum reddã, quàm frictus est cicer.
Cels.lib.2.c.18.Tum res eadem magis alit iurulenta,quàm assa,magis assa , quã frixa, Colum.lib.7.c.5. Frictum sal.
*Cousa frita.*Frixus,a,um.Frictus,a,um. Partic. Plin.lib.29.cap.3.& Colum.& Celsus locis citatis.
*Frigideyra,ou sartaem.*Sartago,pen.p.sartaginis, p.c.g.f.Plin.lib.16.c.11.Pers.Saty.1.
*Frisa.*Vellosus pannus,Vel pexus.
*Vestido frisado.*Vestis pexa,vel vestis villosa. Plin.lib.8.c.48. Calcagninus lib.3.epist.1. Erasmus inDiui Hieronymi vita paulò ante finem.
*Cousa vestida de frisado.*Pexatus,a,um, p.p. adiect.Martial.lib.2.58.
Pexatus pulchrè,rides mea Zoile trita.
*Frisa na architectura.*Zophorus,i,pen.c. Vitruuius lib.3.c.vlt.& lib.4.c.1.& lib.5.c.1.
*Fronha.*Ceruical,p.prod. ceruicalis, pen.prod. Martial.lib.14.Linge caput nardi folio,ceruical olebit.
*Enfronhar.*Induo,is,indui, indutum,p.p.
*Frontal.*Frontale,is,p.p. Plin.lib.37.cap.12. Liu.lib.7.bel.Maced.
Fronte,i.de fronte. E conspectu,Virg.1.Æneid. Cic.7.Ver.
In conspectu, Cic.1.Tuscul.& 1.Academ. Virg.2.Æneid.
E regione,Cic.4.Acad. Nonnè etiã dicitis esse è regione nobis,&c.
Cæsar 7.bel.Gall. Quùm vterq; vtriq; esset exercitui in conspectu,ferèq; è regione castris castra poneret.
A fronte,Cic.3.Philip. Liu.Decad.3.lib.7.
*Fronteyra.*Frons,frontis. Vt,pugnare in frõtẽ. Tacitus in vita Agricolæ.
Plin.lib.12.c.7. In fronte Caucasi solibus opposita gigni,&c.
Frontes librorum,Ouid.1.Trist.eleg.2.
Nec fragili geminæ poliãtur punice frõtes.
*Frota.*Classis,is,g.f.Cic.2.de Fin. Cum tantis classibus,tantisq; equestribus copijs,Hellesponto iuncto,Athone perfosso, maria ambulauisset.
Classis etiàm pro naui accipitur, Cicer.pro lege Manilia . Qui posteaquàm maximas ędificasset,ornassetq; classes, Virg.6.Ænei. Lycię ductorem classis Orontem.
Classicula,æ,p.c.Dimin.Cic.Attic.lib.16. Cassius cum classicula sua venerat.
Cousa de frota,ou que pertence a frota. Classicus, a,um,p.c.adiect.
Vt, classica bella , Propert. lib.2.eleg.1. idest bella naualia.
Certamen classicum. Paterculus lib.2.idest nauale prælium.
Classiarius,qui in classe puguat,Cæs.3.bel. Ciuil.Sueton.in Galba.c.12.
*Fructo.*Fructus,us.Vt,prædiorum fructus,Cic. Att.lib.11.c.210.
Noui fructus,Cic.de Clar.Orat.
Fructus feris obnoxius,Colum.lib.5.
Demetere,& percipere fructus, Cic.de Sen.
Per similitudinem accipitur pro vtilitate, vt præmium,& fructum officij repetere.Cic. Antequàm iret in exilium.
Percipitur ex litteris fructus. Cicer.Cælio lib.15.epist.14.
Fructus,fructi,per secundam,Ter.Adelph. 5.4.Cato c.4.
*Fructuosa cousa,i.cousa proueytosa, & que dá fructo.*Fructuosus,a,um,p.p.adiect.
Cic.2.Tusc.Ager quamuis fertilis, sine cultura fructuosus esse non potest.
Virtutes fructuosę,Cic 2.de Orat.
Grandiferę,& fructuosę arationes. Cicero Philip.2.
Fructuosa prædia,Cic.2 de Fin.
Fructuosissima ars medicinæ, Pli.li.29.c.1.
Fructifer,p.c.fructifera,um,p.cor. Plinius lib.12.cap.3.

Fructificar,

Fructificar, i. dar fructo. Fructum ferre, Cicer. pro Plancio.
Edere fructum, Cic. 2. de Nat. Deor.
Fructifico, as, non est in vsu apud probatos Auctores.
Fruyta geralmente. Pomum, i, Plin. lib. 15. c. 22. Fructus, us.
Fruyta doce. Poma dulcia. Horat. 1. Ser. Sat. 5. Fructus apyrinus, p. c. Colum. de Arborib. c. 23. & lib. 5. c. 10.
Fruyta azeda. Poma acerba, Ouidius 2. Amor. eleg. 14.
Fruyta verde. Poma cruda. Cic, de Senect.. Poma immitia, apud Plinium.
Fruyta braua. Poma agrestia, Virg. 7. Ænei.
Fruyta, que cae da aruore. Cadiua poma, Plin. lib. 15. cap. 16.
Pomar de fruyta. Pomarium, ij Cic. de Senect. Colum. lib. 1. c. 6. & lib. 5. c. 10.
Vendedor de fruyta. Pomarius, ij, Horat. 2. Serm. Satyr. 3.
Aruore, que daa fruyta. Pomus, i, f. g. Plinius lib. 17, cap. 1.
Cousa de fruyta. Pomosus, a, um, p. p. adiect. Vt, pomosus hortus, Tibul. lib. 1. eleg. 1.
Pomosa corona. Propert.
Cousa, que dá fruyta. Pomifer, p c. pomifera, pomiferum, p. c. adiect.
Vt, arbor pomifera, Colum. lib 1.. c. 9.
Montes pomiferi. Ouid. 1. de Ponto, eleg. 9.
Annus pomifer. Horat. 3. Carm. Ode, 23.
Fruteyro, aliàs toalha d'agoa ás mãos. Mantellũ, i, Mantelium, ij. Mantile, is, p. p. Varr. de lingua latina lib. 5. Ouid. lib. 4. Fast. Dixerat à dextra villis mantile solutis, &c.
Fugida Fuga, æ,
Fugir. Fugio, is, fugi, fugitum, p. c.
Dare se, vel conferre, vel cõijcere se in fugam. Cic. 6. Verr. pro Cecinna, & pro Cælio.
Facere fugam, Cic. pro Domo sua.
Exequi fugam, Cic. 2. Philip.
Conijcere se in pedes. Terent. Phorm. 1. 4.
Capessere fugam. Liu. lib. 1. ab Vrbe.
Capere fugam. Cæsar, 7. bell Gall.
Penetrare se in fugam, Plaut. Amph. 4.
Quærere fugam, Cic. 5. Philip.
Fugir de algũa cousa. Fugio, is, fugi, fugitum, pen. cor. Vt,
Fugere è conspectu, Ter. Hecyr. 1. 2.
Fugere conspectum alicuius, Cic. pro lege Agraria.
Fugere patriam, Virg. 1. eclog.
Fugere de cauea. Martial. lib. 9. 93.
Fugere è manibus, Cic. pro Cæl. *Escapar.*
Fugere congressus hominũ, Cic. de Amic.
Fugir dos males. Cauere mala, Cic. 1. de Orat.
Vel, Cauere à malis, Cic. 5. de Finib.
Declinare malum, vel declinare vitia, Cic. 1. Officior.
Vitia vitare, Horat. 2. Serm. Sat. 2.
Cousa, que fuge de outra cousa. Fugiens, entis, Particip. Vt, fugiens bellum, Ter. And. 5. 4.
Obsistere fugienti, Ouid. 2. Fast.
Fugiens, entis, nomen adiectiuũ. Vt, fugiens vinum, Cic. 3. Offic.
Fugiens laboris, Cæsar 1. bel. Ciuil.
Cousa fugidia. Fugax, fugacis, p. c. adiect.
Vt, Cerui fugaces, Virg. 3. Georg.
Aues fugaces, Plin. lib. 10. c. 52.
Breuia, fugacia, & caduca existimo, Cic. Plãco lib. 20. epist. 12.
Cousa fugitiua, que fuge muytas vezes. Fugitiuus, a, um, p. p. adiect. Vt,
Homo fugitiuus, Cic. in Parad.
Princeps fugitiuorum, Cic. 5. Verr.
A iure, & legibus fugitiuus, Cic. 6. Ver.
Seruus fugitiuus, Vatin. Ciceroni lib. 5. 9.
Fazer fugir, ou afugentar. Fugo, as, aui, atum.
Vt, lapidibus aliquem fugare, & ferro, Cic. de Arusp. respons.
Armis pelli, & fugari, Cic. pro Cecin.
Afugentada cousa. Fugatus, a, um. Participium.
Vt hostis fugatus, Cic. Octauio 12.
Concio fugata, Cic. 6. Philip.
Fugitiuo pera outra ley, ou gente. Transfuga, æ. p. c. g. m. Liu. lib. 2.
Transfuga ad Græcos, Plin. lib. 29. cap. 1.
Fumo. Fumus i Vt, nidor, atq; fumus ganearũ, Cic. in Pison.
Fumeyro. Fumarium, ij. Martial. lib. 10. Colum. lib. 1. c. 6.
Secar, ou curar ao fumo. Infumo, as, p. p. Plinius lib. 28. c. 10.
Fumosa cousa, ou chea de fumo. Fumosus, a, um, p. p. adiect. Vt fumosus December, Mart. lib. 5. c. 51.
Perna fumosa. Horat. 2. Serm. Sat. 2.
Tecta fumosa, Virg. 2. Georg.
Fumeus, ea, eum, adiect. Valer. 4. Aragon.
Fumifer, p. c. fumifera, fumiferũ, p. c. adiect.

Vt,fumiferi ignes,Virg.lib.9.Æn.
Fumidus,a,um, p.c.adiect. Vt,
Fumida altaria, Ouid.12.Metam.
Teda fumida. Virg.9.Æneid.
Fumicus,a,um,p.c. adiect. idem significat,
Ouid.7.Met.Varr.lib.6. de ling.Latin.
Fumegar. Fumo,as,aui,atum.Fumigo,as,p.c.
aui,atum,Virg.1.eclog.
Et iàm summa procùl villarum, culmina
fumant.
Cic.7.Ver. Quum fumantes etiàm nostras
naues reliquissent.
Ouid.1. Metam. Et medijs Tanais fumauit
in vndis.
Idem 8. Metam.Ignibus atria fumant.
Varro lib.3.de Re rust.c.16. Verno tēpore,
& æstiuo ferè ter in mense mellarius inspi-
cere debet fumigans leniter.
Fumico,as,p.c.idem significat,Plaut.Mil.8,
Idem ignē in aram,vt Ephesiæ Dianę lau-
des,gratesq; agam, eiq; vt Arabico fumicē
odore.
Cousa defumada,ou curada ao fumo. Infumatus,a,
um,p.p.Particip.Plin.lib.28.c.9.
Fundo. Fundum,i. Vt,largitio fundū nō habet,
Cicer.2.Offic.
Sera in fundo parsimonia,Seneca Epist.1.
Residere in fundo,Cic.pro Corn.Balbo.
Fundura. Altitudo,p.p.altitudinis,p.c.g f.
Vt,Altitudo maris, Cic.Att.lib.9.
Concauæ altitudines speluncarum, Cic.2.
de Nat.Deor.
Funda cousa. Profundus,a,um, adiect. Vt,
Mare profundum,& immensum, Cicer.pro
Plancio.
Altus,a,um.Vt,Altum flumen,Cæs. 8.bell.
Gall.Virg.4.Georg.
Profundus etiàm de cœlo dicitur,Virg.lib.
1.Æneid.
Cœlumq; profundum.
Cœli profundi latus,Valer.7.Argon.
Fundamento. Fundamentum,i. Cic.1.Officior.
Iustitiæ fundamentum fides.
Virtutum omnium fundamentum pietas,
Cic. pro Plancio.
Fundamen,p.p.fundaminis,p.c.poeticum.
Fauis ponunt apes fundamina,Vir.4.Geor.
Iacere fundamina,Ouid.4.Fast.
Augurio lati iaciunt fundamina ciues.
Idem Metam.3. Ambibat Siculæ cautus
fundamina terræ.
Fundar,aliàs fazer fundamento. Fundo, as. Vt,
fundare imperium,Cic.pro Corn.Balbo.
Iacere fundamentum,Cic.1.Phil.& alibì.
Ponere fundamentum, Cic.in Pisonem,&
lib.2.de Finib.
Agere fundamenta,Cic. pro Milone.
Fundamentum substruere, Plaut.Most.3.
Funda de pastores. Funda,æ, Virg.1.Georg.Ter.
Eunuc.4.7.Liu.lib.1.ab Vrbe.
Fundir,i.render. Reddo,is,reddidi,redditū,p.c.
Varro lib.3.de Re rust.crp.3. Vt,sexaginta
eo anno reddiderit ea pars villæ, bis tantū
quantum tuus fundus reddit.Subaudi fru-
ctum.
Ter.Phorm.4.3.Fructum,quē Lemni vxo-
ris reddunt prędia,p.c.
Redeo,is,rediui,redij,reditum, Plin.lib.14.
c. 4.Varro lib.3.de Re rust.c.44. Vt ex eo-
dem semine aliubì cum decimo redeat,
aliubì cum quintodecimo, vt in Hetruria,
& locis aliquot in Italia. In Sybaritano di-
cunt etiàm cum centesimo redire solitum.
Fundir muyto,aliàs render muyto. Reddere fructū
cum fœnore.
Fundir metal. Fundo,is. Conflo,as. Vt,
Fundere ex ęre imaginem,Pli.lib.34.c.8.
Conflare statuas argenteas, Sueton.in Au-
gusto cap.52.
Fundidor assi. Fusor,oris,pen.p.Sipontin.apud
Thesaurum.
Fundição. Fusura,æ,p.p.Plin.lib.33.c.6.
Cousa fundida,ou que se funde. Fusilis,& e, p.cor.
adiect. Vt
Sal fusile,Colum.lib.6.c.33.
Fusile per rictus aurum fluitare videres.
Ouid.11.Metam.
Funcho. Fœniculum,i,p.c. Plin.lib.20.c.23.
Funil. Infundibulum,i,p.c.Col.lib.3.c.12.
Furar. Perforo,as,p.c.aui,atum.
Pertundo,is,pertudi,p c.pertusum,p.p.
Cicer.Mario lib.7.epist.1. Neq; tamèn du-
bito,quin tu ex illo cubiculo tuo, ex quo
tibi Stabianum perforasti, &c.
Plaut.Pseud.4.1 puere præ, ne quisquam
pertundat crumenam.
Guttæ pertundunt saxa. Lucr.lib.4.
Foro,as,idem significat, Plaut.Most.2.Col.
lib.5.c.10. & lib.8.c.3.
Furada cousa. Perforatus,a,um,p.p.
Pertusus,

Pertusus,a,um,p.p.Particip.
Lumina duo ab animo ad oculos perforata,Cic.3.de Nat.Deor.
In pertusum dolium dicta ingerere,Plaut. Pseud.3.idest operam perdere.
Pertusa sella,Cato cap.157.
In vas pertusum congesta omnia, Lucret. lib.3.
Furar com trado,ou com barruma. Terebro, as, p.c. Vel,terebra perforare.
Virg.2.Æneid.Aut terebrare cauas vteri, & tentare latebras.
Colum lib.5.c.9.Eas terebrari Gallica terebra conuenit.
*Cousa furada com trado,ou com barruma.*Terebratus,a,um,p.p.Particip. Vt,
Buxum terebratum per rara foramina. Ouid.6.Fast.
*Furo,ou buraco,que se faz furando.*Foramen,p.p. foraminis,p.c.n.g.
Cic.1.Tusc.Plin. lib.10.c.70.
Foratus,us,p.p.Lactan.lib.de Opificio.
*Furo de trado.*Terebratus,us,p.p. m.g. Scribonius largus.
Cousa,que se pode furar,ou facil de furar. Forabilis,& e,p.c.adiect.
Vt,nullo ictu forabilis,Ouid.12.Metam.
*Furia do inferno.*Furia,æ. Furiæ,arū. Erinnys, is.Eumenides,eumenidum,p.c.
Tedis ardentibus furiarum terreri, Cicero in Pisonem.
Malis furijs actus.Hor.2.Serm.Saty.3.
Agmina Eumenidum. Virg.4.Æneid.
Furiæ vocantur canes à Virgilio,& Lucano,Virg.6.Æneid.Visæq; canes vlulare per vmbram Aduentante Dea.
Lucan.Stygiaq; canes in luce superna. Destituunt.
Furia,ou furor. Furia,æ.Furor,oris. Vt,furor effrænatus,& præceps,Cic.de Arusp.resp.
Inflammatus,atq; ignitus furor, Cicero pro Domo.
Cęcus furore,Virg.2.Æneid.
Furia,ac pestis patriæ,Cic.pro Sextio.
Furijs agitata doloris,Ouid.6.Metam.
*Furiosa cousa,aliàs douda.*Furiosus,a,um, p.p.
Furibundus,a,um,adiect.
Cic.pro Cluentio. Mulier iam non morbo, sed scelere furiosa.
Vesanus,& furiosus homo, Cic.pro Domo.
Mens furibunda, Cicer.Antequàm iret in exilium.
Taurus furibundus,Ouid.13.Metam.
Furiosamente,i. com furia. Furiosè,p.p.aduerb. Cic.Philip.13.
Furisolha. Ardelio,onis, Martial.lib.2.
Furna. Crypta, ę. Cauerna,æ.
Iuuen.Saty.5. Et solitus mediæ cryptā penetrare suburræ.
Elicere ex cauernis terræ ferrum,Cic.2.de Nat.Deor.
Cauernæ ingentes,Virg.2.Æneid.
Cauernula,ę,p.c.Dimin.Pli.lib.17.c.11.
Cousa de muytas furnas. Cauernosus,a,um,p.p. adiect. Vt,
Cauernosa radix.Plin.lib.26.c.8.
*Furtar.*Furtum facere,Cic.pro Cluent.
Rapio,is,rapui,raptum.
Furor,furaris,p.p.furatus sum. Verbū deponens cum accusat.Cic.2.Offic.& Verr.4.
Clepo,is,clepsi,sine supino. Vt,
Aliquid ab aliquo clepere,Cic.3.de Natur. Deorum.
Rapere,& clepere Cic.4.de Repub.
Furtar nos caminhos. Latrocinor,p.corr.latrocinaris.
Cic.1.de Nat.Deor. Tot millia latrocinātur morte proposita.
Latrocinari ex occulto,Plin.lib.9.c.42.
*Furtada cousa.*Furto sublatus. Vel,
Surreptus,a,um.Particip. Vt,
Parma surrepta,Cic.14.Philip.
Furtiuus,a,um,p.p.adiect.
Plaut.Pænul.14.Et qui eas vendebat, dixit se furtiuas vendere.
Iter furtiuum in Italiam,Cic.in Pison.
*Gado,ou rez furtada.*Furto abactus, Plin.lib.8. cap.51.
Abactus, a,um, est participium à verbo. Abigo,is,p.c.vel nomen ex participio.
*Furto.*Fur um,i,Cic.multis locis.
Raptum,i. Raptus,us. Vt,
Raptu viuere,Liu.lib.7.ab Vrbe.
Potiri rapto,Virg.4.Æneid.
Viuere de rapto,vel ex rapto, Ouid.lib.5. Trist.eleg.11.& lib.1.Metam.
Cic.6.Ver. Locus,vt ipse raptum virginis, quem iam à pueris accepimus, declarare videatur.
Cic.4.Tusc. Quis aut de Ganymedis raptu dubitat,

dubitat, quid poetæ velint.

Raptio, onis, idem significat, & de persona tantùm dicitur, Terentius Adelph. 3. 3. Disperij, Ctesiphonem audiui filium vnà fuisse in raptione cum Æschino.

Cousa, que furta. Rapax, rapacis, p.p. Furax, furacis. p.p. adiect.

Olìm furunculus, nunc rapax, Cic. in Pis. Seruus furax, Cic. 2. de Orat.

Furto de dinheiro publico, ou del Rey. Peculatus, us, p.p. Cic. 3. Ver.

Ladrão que furta. Fur, furis, m.g.

Vide *Ladrão.*

Ladrão dos caminhos, aliàs salteador. Vide suo loco.

Aas furtadas, i. secretamente. Furtìm. Clàm. Furtiuè, p.p. aduerb. Vt,

Facere aliquid furtìm, Cic. pro Domo.

Plaut. Pœn. 16. Certiorem esse te volui, ne quid furtiuè, clàm accepisse censeas.

Furtar o corpo, aliàs esconderse d'alguem. Surripere se alicui, Plaut. Menæch. 11.

Fuso. Fusus, i.

Fiar com fuso. Neo, es, neui, netum, Ouid. Epist. 24. & Fast. 2.

Torquere fusos, Plin. lib. 28. c. 2.

Versare pollice fusum, vel digitis, Ouidius lib. 9. Metam. Et teretem versabat pollice fusum. Vide *Fiar.*

Fuso de lagar. Torcular, pen. prod. torcularis, p.p.n.g. Colum. lib. 8. cap. 50. Plinius lib. 15. cap. 1.

Fustão. Pannus gossipinus. Pannus xilinus, Pli. lib. 19. c. 1.

Fusta. Leuis biremis, Liu. 4. bel. Pun.

Parua biremis, Lucan. lib. 10.

Liburnum, i. Liburna, æ.

Liburnicũ, ci, p.c. Horat. Epod. Ode 1. Lucan. lib. 3. Plin. lib. 6. epist. 16.

Fustigar. Fuste cędere, vel verberare, Textus in l. 10. D. de pœnis.

Fuzil. Igniarium, ij Budæus apud Thes.

Fuzilar, i. relampegar, ou relampear. Fulguro, as, pen. corr.

Quùm ex omnibus quatuor partibus cœli fulgurabit, Plin. lib. 18. c. 35.

Cicero lib. 2. de Natur. Deorum. Ioue tonante, & fulgurante comitia populi habere nefas.

G

G*Abar a alguem, ou louuar.* Laudo, as.

Laudibus aliquem extollere, afficere, efferre, ornare, vel onerare. Omnia apud Cicer. pro Flac. lib. 4. Acad. lib. 2. Offic. & Q. F. lib. 2. Liu. lib. 4. ab Vrbe.

Virtutem alicuius prædicare, Cicero pro Archia.

Prędicare de aliquo, Cic. 1. Offic.

Gabarse. Seipsum iactare, Cic. pro Rosc. Amer.

De seipso prędicare, Cic. pro Cecinna.

Nimìs gloriari, Cic. de Arusp. respon.

Gloriari insolentèr, Cęs. lib. 8. bel. Gal.

Iactare se magnificentissimè, Cicer. Attico lib. 2. 36.

Extollere se gloriando, & prædicatione, Cic. in Parad.

Cousa gabada. Laudatus, a, um, p.p. Participiũ, vel nomen ex participio.

Forma laudata. Ouid. Epist. 15.

Virgo laudatissima, Ouid. 9. Metam.

Laudibus affectus, Cic. 2. Offic.

Gabar muyto a outrem. Efferre aliquem summis laudibus, vsq; ad cœlum, Cicer. Dolabellę, lib. 9. epist. 14.

Ad cælum laudibus aliquem extollere, Cic. Cornificio lib. 12. 25.

Gabador, que gaba, ou louua. Laudator, p.p. laudatoris, m.g. Cic. pro Fonteio.

Eo nos iam laudatore, & teste vtemur.

Voluntarius laudator, Cic. 6. Ver.

Gabadora, que gaba, ou louua. Laudatrix, laudatricis, pen, p.

Cic. 3. Tuscul. Vitiorum laudatrix fama popularis.

Laudatrix Venus est insidiosa mihi, Ouid. Epist. 16.

Cousa digna de ser gabada, ou louuada. Laudandus, a, um, Particip.

Laudabilis, & e, p.c. adiect. Vt,

Laudabilis vita, Cic. de Amic.

Voluntas laudanda est, Ouid. 3. de Ponto, eleg. 4.

Gabo. Laus, laudis. Encomium, ij. Laudatio, onis.

Laus, & laudatio differunt inter se, Senec. Epist. 103. Pręterea aliud est laus, aliud laudatio,

datio, hæc & vocem exigit.
Gabão, ou Albornoz. Sagum, i, Cicer. Trebatio lib. 7. 10.
Gadameçis. Aulæa pellicea.
Gado de toda sorte. Pecus, pecudis, p. c. f. g.
Pecus, pecoris, pen. corr. n. g.
Fæcundius pecude nihil natura genuit, Cic. 2. de Natur. Deor.
Balatus pecorum. Virg. 3. Georg.
Diues pecore. Horat. Epod. 15.
Pecudum custodia solers. Virg. 4. Georg. de Apibus loquitur.
Lucretius lib. 2. de Piscib. Præterea genus humanum, mutæq; natantes Squamigeræ pecudes.
Gado grosso. Armentum, i, Virg. 3. Georg. Ouid. 4. Metam.
Cousa, que pertence a este gado: Armentalis, & e, p. p. adiect. Vt,
Armentalis equa, Virg. 11. Æneid.
Armentinus, a, um, p. p. adiectiuum, Plinius lib. 28. c. 17.
Armentitius, a, ium, adiect. Vt, armẽtitius grex, Varro lib. 2. de Re rust. c. 10.
Pastor de gado grosso. Armentarius, ij. Vel meliùs, armentarius custos, quũ armentarius sit adiectiuum, Virg 3. Georg.
Cousa, que tem muyto gado. Armentosus, a, ũ, p. p. Gell. lib. 11. c. 1.
Gado miudo. Grex, gregis, m. g. *São ouelhas, porcos, cabras, &c.*
Auium grex, Horat. 1. epist. 3.
Anserum greges. Varro lib. 3. de Re rustic. cap. 10.
Hædorum grex, Virg. eclog. 2.
Grex *tambem significa gado grosso.* Vt,
Equarum grex, Cic. 3. Ver.
Grex hominum, Ter. Eunuc. 5. 9.
Ancillarum grex, Ter. Heaut. 2. 3.
Grex amicorum, Cic. 1. de Fin.
Gadanho, ou garfo. Vncus, vnci, Cic. pro Rabirio perduel. reo. Colum. lib. 3. c. 18.
Vncus ferreus, Liu. lib. 10. bel. Pun.
Gafas de besta. Vertibulum, vertibuli, p. c.
Gafem, ou lepra. Lepra, æ, Plin. lib. 24.
Elephantia, ę. Elephantiasis, sis, f. g. Pli. lib. 20. c. 10. & lib. 25. c. 5. & lib. 26. c. 1.
Cousa gafa, ou leprosa. Elephanticus, a, um, p. c. Firmicus lib. 8. c. 28. adiect.
Leprosus, a, um, p. p. adiectiuum. Absq; testimonio.
Gafanhoto. Locusta, æ, Plin. lib. 11. c. 29.
Gaguo. Balbus, a, um, adiect. Cic. 1. de Orator. & Cælio lib. 2. 10.
Gaguejar. Balbutio, balbutis, p. p. Cic. Tusc. 1. & lib. 1. de Diuin.
Plin. lib. 10. c. 29. Merula æstate canit, hyeme balbutit.
Gayta. Tibia, æ. Fistula, æ, p. c.
Calamus, i, p. c. m. g. Virg. eclog. 5.
Si tibiæ inflatæ non referant sonum, abijciendas eas sibi tibicen putet, Cic. de Clar. Orator.
Gayteyro. Tibicen, p. p. tibicinis. p. c. Cic. Gallo lib. 7. c. 27.
Fistulator, pen. prod. fistulatoris, Cicero 3. de Orator.
Gayta de folle. Fistula vtricularis, vel fistula vtricularia.
Gayteyro de gayta de folle. Ascaules, æ. Græcè, Tornebus apud Thes.
Vtricularius ij, Sueton. in Nerone c. 54.
Vel meliùs, tibicen vtricularius, quũ vtricularius sit adiectiuũ. Iudicent doctiores.
Gayola. Cauea, eæ, Cic. 2. de Nat. Deor. Martial. lib. 14. Ouid. in Ibin.
Gaynota aue. Gauia, ę, Aristot. lib. 8. de Animalibus cap. 3.
Larus, i. Græcè. Vide Thesaur.
Galantaria. Elegantia, æ.
Galantemente. Eleganter. Politè, p. p. aduerbia. Cic multis locis.
Galante cousa. Elegans, p. c. elegantis, adiectiuũ.
Politus, a, um, p. p. adiect. Cic. multis locis.
Galardão. Præmium, ij. Merces, mercedis, p. p. g. f. Cic. & alij passim.
Remuneratio, onis, Cic. de Amic.
Galardoar. Remunero, as, p. c. actiuum.
Remuneror, p. c. remuneraris. Deponens, accusatiuo iunguntur. Cic. Post reditũ in Senatu, & Attic. lib. 8.
Remunerare, vel remunerari aliquem officio, vel munere, Quint. Cicer. de Petitione Consulat. Cic. Varroni lib. 9. 8.
Remunerare præmio, Cęsar lib. 1. bel. Gall.
Galgo. Canis Gallicus. Nebrissensis.
Gallar o gallo a gallinha. Calcare gallinam. Colum. lib. 8. c. 5.
Galeão. Nauis rostrata, Cic. 2. de Inuent.
Nauis ærata, Cæs. lib. 2. bel. Ciu. Virg. 8. Æn.

Nauis longa, Cæsar lib.4.bel.ciuil. Lentulus in epist. Ciceroni lib.12.15.

Galee de dous remos por banco. Biremis, is, pen.p. f.g. Cic.7.Ver. Virg.lib.1.Æneid.

Galee de tres remos por banco. Triremis, is, p.p. f.g. Cic.7.Ver. Cæsar lib.2.bel.ciuil.

Tem 24.bancos. São tambem galees de hũ remo por banco, que remão tres homẽs.

Galee de quatro remos por banco. Quadriremis, is, p.p.f.g. Liu.lib.4.bell.Pun. Cic.7.Ver.

Tem 28.bancos.

Galé de cinquo remos por banco. Quinqueremis, is, p.p. Cic.6.Ver. Liu. Decad.5.lib.1.

Galee de seys remos por banco. Hexeris, is, pen.p. f.g. Liu.lib.7.bel.Macedon.

Galee de sete remos por banco. Hepteris, is, pen.p. Liu.lib.7.bel.Maced.

Galeria, i. casa de prazer. Pergula, æ, p.c. Budæus & Recentiores.

Galha. Galla, æ, Plin.lib.20.c.20.

Galhetas. Amula, æ, p.c. Sipontinus.

Galhetas de estanho. Amulæ stanneæ.

De prata. Amulæ argenteæ.

Galho de aruore. Ramus, i, m.g. Cic.3.de Orat.

Galhofa. Festum geniale, Ouid.3.Fast.

Dia de galhofa. Genialis dies. Iuuenal.

Gallinha. Gallina, æ, p.p. Cic.4.Acac.
Gallinula, æ, p.c. Diminut. Arnobius lib.7. Aduersus gentes.

Gallinhola. Gallina syluestris.

Gallinheyro, i. homẽ que tem cuydado das gallinhas. Gallinarius, ij, Plin.lib.10.c.55.
Deest custos, quum gallinarius sit adiect.
Vt, scala gallinaria, Cels.lib.8.c.15.

Gallinha mourisca. Meleagrides, meleagridum, p.c. Plin.lib.10.c.26.
Gallina Numidica, Colum.lib.8.c.2.
Gallina, vel auis Afra. Thes.

Gallo. Gallus, i, vel gallus gallinaceus, Cic.lib.2.de Diuin.

Gallo, peyxe. Faber, fabri. Vel, zeus, zei, Græcè, Plin.lib.9.cap.18.& lib.32.cap.11. Colum. lib.8.c.16.

Gallo da cabeça, aliàs inchaço. Tuber, tuberis, p.c. g.n. per Metaphoram. Ouid.lib.9.Metam. Plin.lib.8.c.18.& 45.
Tuber apud Terent. Videtur adiectiuum, Adelph.2.2. Prætereà colaphis tuber est totum caput, idest tuberibus plenum.

Galope. Succussus, us, g.m. Cic.2.Tusc.

De galope. Subsultim, aduerb. Sueton. in Augusto cap.83.

Andar de galope. Subsultim incedere.

Cauallo, que anda de galope. Succussor, oris, Succussarius, ij. Vtrumq; apud Thes.
Succussator, p.p. succussatoris, g.m. Lucilius, Succussatoris tardi, rariq; caballi. Thes.

Gualteyra. Pileus, ei, g.m.

Gama, ou gamo, aliàs corça. Dama, æ, generis promiscui.

Gamela. Alueus, ei, g.m. Liu.1.ab Vrbe.

Gamella grande, de que vsão as molheres nas barrelas. Solium ligneum, Sueton.in August.cap.82. Cato c.10. Vide Thes.

Gamão, aliàs gamom, erua dos montes. Asphodelus, asphodeli, p.c.m.g. Plin.lib.21.c.17.

Gancho. Harpago, p.p. harpagonis, g.m.
Vncus, vnci, Valer.8.Argon.

Ganhar. Lucror, lucraris, pen.p. lucratus sum. Deponens, Cic.7.Ver.
Lucrifacio, lucrifacis, p.c. lucrifeci, lucrifactum, Mart.lib.8. Plin.lib.7.c.39.
Lucrum facere, Cic.5.Verr.
Quęstum facere, Cic.5.& 7.Ver.& Cassio lib.15. 14.in principio.
Comparare quæstum, Cic.7.Ver.
Quæstum consequi, Cic.pro lege Manil.

Ganhar soldo. Facere stipendiũ. Liu.lib.3.& 5. & 7.ab Vrbe.
Mereo, es, merui, vel Mereor, mereris, p.p. Vt, merere pedibus. Liu.4. bell.Pun.
Merere sub aliquo, Liu.lib.1.Decad.3.
Quo tu imperatore Labiene meruisti, Cic. pro Rabirio perduel.re.
Mereri stipendia, Cic. pro Cælio.

Ganhar a vontade de alguem. Aucupari gratiam alicuius, Cic. Luceio lib.5.12.
Inire gratiam ab aliquo, Cic. Sulpitio lib4. epist.2.
Inire gratiam apud aliquẽ. Liu.6.bell. Mac. Vel cum aliquo, Cic. Attic.lib.7.128.

Dar ao ganho, ou á vsura. Fæneror, p.c. Fæneraris, Cic.4. Verr. Idem pecunias istius, &c, Idem Cicero 5.Verr. Primùm eam, quùm posita esset, &c.

Ganho. Lucrum, i. Quæstus, us, g.m.
In datiuo, & ablatiuo pluralibus facit quęstibus per I. Fænus, oris, p.c.g.n.
Cic.5.Verr. Tantùm de quæstu, ac lucro dicam vnius agri, & vnius anni.

Dare pecuniam fęnori, Cic.4.Verr.
Renouare in singulos annos fœnus, Cicer. Attico lib.6.114.

Ganhinho.Lucellum,i. Diminut.Cicer.5.Verr. Horat.1.epist.19.
Quæsticulus,i,pen.c.Diminut. Cicer.lib.2. de Diuinat.
Fænusculum,i, p.c. Dimin. Plaut.Pseud.5.

Ganhalo, & comelo. Viuere in diem, Cicer.2. Philip.& Tuscul.5.
Viuere in horam,Cic.5.Philip.

Viuer, ou sustentarse de ganho. De lucro viuere, Cicer.Pato,lib.9. epist.17.

Ganho torpe. Quæstus sordidus,Cic.1.Offic.

Tomar ao ganho. Fæneror,pen.corr. fęneraris, accusat. cum ablatiuo, lib.31. Digestorum. Valla lib.5.c.25.

Cousa de muyto ganho. Quæstuosus,a,um,pen.p. adiect.Cic.4. Verr.
Scientiam quæstuosam habere, Cic.2.Phil.
Lucrosus,a,um,p.p.adiect.Ouid.2. Trist.& lib.1 Amor.eleg.10.

Ganir. Gannio,is, Terent. Adelph.4.2. Pers. Saty.5.

Ganso, ou garsa. Anas,anatis,p.c.f.g.Cicer.2.de Natur.Deor.Mart.lib.13.
Tota quidem ponatur anas,sed pectore tãtùm, Et ceruice sapit, cetera redde coco.

Garanhão, aliàs putanheyro.Salax,salacis,p.prod. adiectiuum,Col.lib.7. cap.9. Ouid.4. Fast.
Libidinosus,a,um,p.p. adiectiuum, Cic.de Senect.Horat. Epod.10.
Admissarius homo,Cicer. in Pisonem.

Garanhão caualo. Equus admissarius,Plin.lib. 28.cap.15. Varr. lib.2. de Re rust.cap.7.

Garça aue. Ardea,eæ,Virg.1.Georg.

Garços olhos. Oculi cæsij, Cic.1.de Nat. Deor.
Glauci oculi,Plin.lib.8.c.21.

Guarda Custodia,æ.

Guardar. Custodio,custodis,p.p.custodiui,custoditum,p.p. Seruo,as,aui,atum.
Tueri, defendere, custodire, incolumemq; seruare aliquem,Cicer.10.Philip.
Custodire se ipsum,Cic.Dolabellę lib.9.14. in vltimis verbis.
Serua (obsecro) hęc nobis bona,Terent.Eunuch.5.9.
Amicitiam seruare,Cic.de Amicit.

Dar a guardar. Cõcredo,is,cõcredidi,cõcreditũ, p.c. Vt,concredere thesaurum alicui.Plaut. Aul.3.

Guardador.Custos,custodis,p.prod. Vt, Custos ouium præclarus,lupus, Cicer.3.Philip.
Custos,& conseruator vrbis,Cic.pro Sextio.

Homem de guarda.Stipator,p.p.stipatoris,Cic.2. Offic.& Verr.5.& pro Lege Agraria.

Guardarse.Caueo,es, caui,cautum, Cicer.1.de Orat. vel cauere sibi ab aliquo, Cicer. in Bruto.
Declino,as,p.p.Vito,as,aui,atum. Vt,
Declinare ea,quę nocitura videntur, Cic. lib.1.Offic.
Declinare ictum.Liu.6.bell. Macedon.
Vitare frigus.Cic.Tironi lib.16.8.
Vitare periculum,Cic.Octauio.

Guardonha cousa, aliàs escassa. Parcus,a, um. Tenax,tenacis, pen.prod. Restrictus,a,um, adiectiuum. Vt,
Parcus,& tenax pater,Cic.pro Cælio.
Restrictus,& tenax,Cic.pro Plancio.

Guardanapo.Mappa,ę,Mart.lib.12.29.
Attulerat mappam nemo,dum furta timẽtur.Idem lib.10.87.
Compescere risum mappa, Horat.2.Serm. Saty.8.

Guarda porta. Ianuæ velamentum, vel Ianuę operimentum.

Guarda roupa, onde se guarda a roupa, & os vestidos.Vestiarium,ij.Plin.lib.15.c.8.
Arca vestiaria,Cato c.11.

Carda roupa, i. homem, que guarda a roupa, ou os vestidos.Vestispicus,vestispici p.cor. Plaut. Trinum.5.Varr.de Lingua Latina.

Carecer da doença, aliàs conualecer. Conualesco, cis,Cicer. Cornificio lib.12. epist.22. & pro Milon.
Conualescere ex morbo, Cic.de Fato.

Garfo. Fuscinula,æ,pen.c. Diminutiuũ, apud Thesaur.
Creagra,æ.Nebrissensis.

Carfo de aruore pera enxertar. Surculus,i,p.c. Cic.2.& 3. de Orat. Virg.2. Georg. Varro lib.1.de Re rust.c.4.
Insitum,i, pen.cor. Colum.lib.4.c.29.& de Arboribus c.26.

Garganta.Guttur,gutturis,pen.corr.g.n. Cicer. pro Cęlio.
Fauces,faucium g.f. Cic.pro Cluent.

Cousa de grande garganta. Gutturosus,a,um,p.p. adiect. Vlpian. de Ædilit.edicto.

Gargantão, i. amigo de cousas da garganta.

Heluo,onis,p.p.m.g.Cic. in Pison.
Gluto,onis.Perſ.Saty.5.
Vorax,voracis,p.p. adiect.
Barathrum,i,p.p.Horat.1.epiſt.16.
Lurco,onis,Sueton.de Clar grammat.
Gurges, gurgitis, p.c.m.g. per Metaphorã.
Vorago,p.p.voraginis,pen.corr.f.g. Vt,
Gurges, & vorago patrimonij, Cicer. pro Sextio.
Manduco, p.p. manduconis, vel,
Manducus,i,p.p. Plaut.Rud. 3.

Gargantear cantando. Vocem modulando inflectere.

Gargarejar. Gargarizo,as,pen.prod. Pli.lib.20. c.6.Celſus lib.4. c.2. *outros dizem gorgolejar.*

Gargarejamento, ou gargarejo. Gargarizatio,onis, Plin.lib.30.c.4.
Gargarizatus,us,p.p. Plin.lib.21.c.29.

Garrafa. Ampulla,æ,Cic.4.de Finib.Martial.in Apophoretis lib.14.

Garrida couſa,aliàs elegante. Elegans,pen.corr. elegantis,adiectiuum.Politus,a,um, pen.p. Nomen ex participio,Cicer. de Clar.Orat.& alijs in locis paſſim.

Garrida couſa em maa parte.Laſciuus,a,um,p.p. Virg.3.eclog.

Garridice.Laſciuia,æ,Plaut.Aſinar.7. Plin.lib. 26.c.1.Ouid.1.Amor. eleg.4.

Gaſalhado,i.pouſada. Hoſpitium,ij, Cicer.2.de Orat.& 2.de Diuinat.

Dar gaſalhado. Excipere aliquem hoſpitio, Ouid. Epiſt.15.
Accipere aliquem hoſpitio, Cicero 2. de Diuinatione.

Gaſalhado,i. moſtras de amor. Benignitas,pen.c. benignitatis.
Liberalitas,p.c.liberalitatis, Cicer.1. Offic.

Fazer gaſalho com moſtras de amor. Liberaliter aliquem tractare,Cic.4.Verr.
Liberaliſſimè,& honorificentiſſimè aliquẽ tractare, Cicero Antonio in Epiſtolis ad Atticum lib.14. epiſt.311.

Gaſalbos,aliàs tortulhos. Boletus,i,p.prod.g.m.
Fungus,i,g.m. Plin.lib.2. cap.22. Iuuenal. Saty.5. Idem Plin.lib.22. cap.23. Ouid.4. Faſt.& Metam.7.

Gaſtar.Conſumo,is,p.p.Abſumo,is.
Deuoro,as,p.c.Cic.5.Verr.

Gaſtar a idade, ou o tempo em demandas. Conterere ętatem in litibus,Cic.1.de Leg.b.

Gaſtar mal o tempo. Fruſtrà tempus conterere, Cic pro Roſc.Comœdo.

Gaſto. Sumptus,us.Impenſa,ę, Cicer.paſſim. Codices correctiores legũt ſumtus abſq; P.

Gaſto fazer. Facere ſumptum, Terent. Adelph. 5.4. Cicero Cornificio lib. 12. epiſt. 30.
Impendo,is impendi,impenſum.
Facere impenſam, vel impenſam agere, Cicer. Antequàm iret in exilium.
Inſumere ſumptum, Cic.2.de Inuent.
Sumptum impendere,Cic.5.Verr.

Goſtar pouco. Parcere ſumptui, Cicer. Tironi lib.16. epiſt.6.
Parcere impenſæ,Liu.lib.5.bell.Maced.

Couſa de gaſto,ou que pertence a gaſto. Sumptuarius,a,ium, Vt, rationes ſumptuariæ, Cic. Attico lib.13.epiſt.295.
Lex ſumptuaria,i.quæ de moderãdis ſũptibus lata eſt,Cic.Gallo lib.7.epiſt.26.

Gaſtadora couſa,i.que gaſta muyto. Sumptuoſus, a,um,p.p.adiect.
Domus ſumptuoſa,ſumptuoſa familia,Terent Adelph.4.7.
Magnificus, & ſumptuoſus homo, Terent. Heautont.2.1.
Quum eſſet egens, ſumptuoſus,audax,callidus,perfidioſus,&c.Cic.pro Cluentio.

Couſa de muyto gaſto, aliàs custoſa. Sumptuoſus, a,um, pen.prod.adiect. Vt,
Cœna ſumptuoſa.Cic.Pæto lib.9. epiſt.23. in vltimis verbis.
Ludi ſumptuoſiores, Cic. Quint.Fratr.lib. 3.24.

Guarnecer veſtido.Exorno,as. Polio,is,iui,politum.pen.prod.

Guarnição, aliàs eſpegilbas,q̃ ſe poem nos veſtidos. Tænia,æ. Feſtus. Plin.lib.13.c.12.

Guarnecer, aliàs fortalecer. Munio,is, muniui, munitum,pen prod. Vt,munire oppidum, & arcem,Cic.de Prouinc.Conſular.
Munire viam.Cic.pro Milone.

Guarnição neſta forma.Munito,onis. Vt,
Operibus, munitionibuſq; ſepire vrbem, Cicer.13.Philip.
Munimentum,i,Liu.lib.1.ab.Vrbe.
Munimen, pen. prod.muniminis.g.n. Virgilius 2.Georg.

Guarnição de gente. Præſidium,ij,Cicer.Cæſar, & alij multis in locis.

Gato.Felis,felis,maſculini, vel feminini gen, Cicer.

Cicer. lib.1. de Natur. Deor, & Tuscul. 5. Plin.lib.10.cap.30.

Gato escaldado da agoa fria ha medo. Suo malo sapere.

Vel, Horrescit gelidas felis adustus aquas.

Gatear, i. arranhar a modo de gato. Vnguibus lacerare, Cicer.2. Tuscul.

Gato de arcar cubas. Harpago, p.p. harpagonis. Vel, Vncus ferreus. Liu.lib.10. bell. Pun. Alij legunt harpagon.

Harpagonas, accusatiuus Græcus, Liuius loco citato.

Gauela. Manipulus, i, p.c.g.m.

Atar em gauelas. Colligere segetes in manipulos.

Gauia da nao. Carchęsium, ij. Lucilius & Nonius apud Thesaurum.

Corbis, is, Lilius Girald. Dubij generis.

Gauião, aue. Nisus, i, Accipiter, pen. corr. accipitris, p. cor. m. g. Terent. Phorm. 2.2. Virg. Æneid. lib. 1. & vndecimo.

Gauião das vides. Capreolus, i, pen. corr. g. m. Varr. lib. de Re rust. c. 31.

Clauicula, æ, pen. cor. Cicer. de Senect. Plin. lib. 23. in prooemio.

Gazeos olhos. Oculi glauci, Plin lib. 8. cap. 21.

Oculi cęsij, Cic. 1. de Natur. Deor. Terent. Hecyr. 3.4. vbi Donatus.

Gazúa. Clauis adulterina.

Geada. Pruina, æ, p. p. Cicer. 1. de Natur. Deor. Colum. lib. 11. c. vltimo.

Gelu, indeclinabile, Virg. 2. & 3. Georg.

Glacies, ei, g. f. Virg. eclog. 10. lib. 1. & lib. 3. Georg. & alibi.

Gear. Gelo, as. Glacio, as.

Gelo aliquandò habet accusatiuũ. Iuuen. Saty. 6. Pauidoq; gelantur pectore.

Gelatum lac. Colum. lib. 10. c. 8.

Gelatus caseus. Plin. lib. 14. c. 3.

Aliquandò absolutè ponitur. Vt, gelant frigora, Plin. lib. 15. c. 6.

Glacio, as, significat in glaciẽ cõuertere. Vt, Iuppiter glaciat niues. Hor. 3. Carm. Od. 10.

Ponitur etiàm absolutè, Plin. lib. 29. cap. 3. ad finem, Fit autèm hyeme, quoniàm æstate non glaciat, nisi accepta cera.

Glaciatus caseus, i, coagulatus, Columel. lib. 7. cap. 82.

Cousa, que se costuma congelar com geada, ou cousa sojeyta a geada. Pruinosus, a, um, pen. prod. Glacialis, & hoc glaciale, p.p. adiectiua. Vt, Pruinosa nox, Ouid. 2. Amor. eleg. 19.

Pruinosa regio, Colum. lib. 7. c. 9.

Pruinosæ herbæ. Ouid. 4. Metam.

Frigus glaciale, Ouid. 9. Metam.

Oceanus glacialis, Iuuenal. Saty. 2.

Estar hirto com geada. Pruina obrigere, Cic. 1. de Natur. Deor. & in Somnio.

Geyra de terra. Iugerum, i, p. c. Plin. lib. 18. c. 3. Colum. lib. 5, cap. 1.

Tapar geyra, i. fazer algũa cousa por tapar geyra, ou por de mais. Leui brachio aliquid agere, Cicer. Attico lib. 4.

Dicis causa, Cic. 6. Verr. Vel, Dicis gratia. Caius in l. Sępe. D. Commodati.

Defunctoriè, vel perfunctoriè, aduerbia. Vlpianus in l. 2. ad Senatus consult. Tertul. Papinianus in l. Propter. D. de Senatus consult. Syllan.

Geyto, modo, ou feyção. Modus, i. Vt, hoc modo, vel, Ad hunc modum, Cicer. 1. de Inuent. & Tuscul. 2.

Geyto, ou feyção do corpo. Habilitas corporis, Cic. lib. 1. de Legib.

Habitudo corporis, Ter. Eunuc. 2. 2. Auctor ad Herennium lib. 4.

Habitus corporis. Cicer. 6. Verr. & lib. 3. de Finib. Virg. 1. Æneid.

Geytosa cousa. Aptus, a, um. Habilis, & hoc habile, pen. corr.

Accommodus, a, um, p. c. adiectiua.

Aptus, habilis, & accõmodus, Cic. 4. de Fin.

Habilis, & aptus calceus ad pedem, Cicer. 1. de Orat.

Habilis ensis, Virg. 9. Æneid.

Habilis frumentis terra, Colum. lib. 2. c. 2.

Gelosia. Cancelli, orum, Cicer. pro Sextio. Vide Thesaurum.

Fenestra reticulata. Varr. lib. 3. de Re rust. cap. 7.

Transenna, æ. Sallust. lib. 2. Histor.

Gema de ouo. Vitellus, i, g. m. Cicer. 2. de Diuin. Horat. 2. Serm. Saty. 4.

Vmbilicus oui, Plin. lib. 10. cap. 52.

Gemea cousa. Geminus, a, um, p. c. Vel, Gemellus, a, um. Diminut. adiectiua. Vt, Fœtus geminus, Ouid. 6. Metam.

Fratres gemini, Horat. 1. epist. 19.

Sorores geminæ, Horat. 4. Carm. Ode, 7.

Fueri gemini, Virg. 8. Æneid.

Fratres gemelli, Ouid. Epist. 8.

Fœtus gemellus.Ouid.Epist.6.

Gemer. Gemo is, gemui, gemitum, pen.corr. Vt, gemere pro aliquo, Cic. pro Planc.

Desiderio alicuius gemere, Cic. in Pisonē.

Occultè suum malum gemere, Cicer. Post reditu m, in Senect.

Gemisco, gemiscis, Claudian.3.de Raptu Proserp.

Gemido. Gemitus, us, p.c. Cicer.6. Verr.& 2. Tuscul.

Cousa, que geme. Gemens, tis. Participium. Vt, Rota tractu gemens, Virg. 3.Georg.

Acerba gemens. Ouid. Epist.8.

Cousa, que geme muyto. Gemebundus, a, um, adiectiuum. Vt,

Gemebundus obambulat. Ouid.14. Metam.

Genro. Gener, generi, pen.cor.g.m. Cicer.lib.1. Offic.

Gente. Gens, gentis, g.f. Virg.1. Æneid.

Gens inimica mihi Tyrrhenum nauigat æquor.

Cousa da mesma gente. Gentilis, & hoc gentile, p.p.adiect. Cicer.in Topicis, Gentiles sunt, qui inter se eodem sunt nomine, &c.

Festus, Gētilis dicitur ex eadē gente ortus, & is qui simili nomine appellatur.

Genticus, a, um, pen.corr.adiectiuum, Vt, Mos genticus, Corn.Tacit.lib.3.

Vtitur hoc nomine Ammianus lib.4.

Cousa, que he da gente, ou da familia. Gentilitius, a, um, adiectiuum.

Vt, Gentilitia nomina, i.quę originem gentis, vel familię declarant. Vt, Portius, Cornelius, &c.

Sic gentilitia nota à Liuio dicitur.

Gentilitia funera à Plin.nuncupantur.

Gentilitiæ hereditates, apud Suetoniū.

Gente de armas, armada da cabeça te os pés. Cataphracti equites, Liu.5.bell.Maced.

Gentio. Gentilis, & hoc gentile, p.p. adiectiuū, apud scriptores Ecclesiasticos.

Ethnicus, i, p.p. nomen Græcum.

Paganus, i, p.p. apud Iureconsultos, Vide titulū de Paganis, & Sacrificijs, & templis eorum Cod.

Gentilidade. Gentilitas, pen. corr. apud Ecclesiasticos.

Gentilitas, significat multitudinem familię alicuius, Plin. de Viris Illustribus, Cicer. lib.1. de Orat.

Gentilitas, ipsa necessitudo inter gentiles, & cognatos, Plin. in Paneg.

Gentilitas in herbis, idest natale solum, Pli. 12.cap.13.

Gente de caualo. Equitatus, us, pen.prod. Cicer.5. Philip.

Gente de pé. Peditatus, us, p.p. Cic. Loco citato, & Mario lib.7. epist.1.

Gente de guarnição. Pręsidium, ij, Cic. Philip.1. & pro Ligario.

Gentil cousa, i.bem desposta, ou galante, ou fermosa. Pulcher, pulchra, um. Formosus, a, ū, p.p. Speciosus, a, um, pen.prod.adiectiua, omnia apud Ciceronem.

Gentil molher. Femina eximia pulchritudine, Cic.1.de Diuinat.

Mulier speciosa. Ouid.3. de Arte.

Formosa mulier. Horat.de Arte.

Virgo formosa, Cic.2. de Inuent.

Gentileza. Pulchritudo, p.prod. pulchritudinis, p.c.g.f. Cic.passim.

Formositas, p.c. formositatis, Cic.li.1.Offic.

Forma eximia. Vt, eximia forma puer, Cic.5.Tuscul.

Egregia forma, Terent. Andr.1.1.

Geração, i.casta. Genus, generis, p.c.g.n. Vt, genere, & nobilitate suæ ciuitatis facilè princeps, Cic.pro Rosc.Amerino.

Geração de filhos, ou filhas, & decendentes. Proles, is, g.f.

Soboles is, g.f. Progenies, ei.g.f.

Stirps, stirpis, generis dubij. Vt, Futurorū hominum proles, Cic. in Somn.

Proles sine matre creata. Ouid.2. Metam.

Propagatio, & soboles, Cic.1.Offi.

Orbatus progenie, Cic.1.Tusc.

Reddita est ei tum à maioribus statua pro vita, quę multos per annos progeniē eius honestaret, Cic.9.Philip.

Antiqua à stirpe ortus. Virg.1.Æneid.

Stirpes sceleratorum hominum. Cæsar 6. bell.Gall.

Geração nobre, i.casta nobre. Stirps generosa, Cicer.de Clar.Orat.

Generosi natales apud Thesaur. ex Plinio Iuniore, Cornelio Tacito, & alijs.

Geração bayxa. Obscuri natales, apud Thesaur. Obscurum genus.

Cousa de boa geração. Generosus, a, ū, p.p.adiect. Nobilis, & hoc nobile, pen.cor. adiectiua.

Nobilissimus,

Nobilissimus,a,um, pen. corr. adiect. Vt, Virgo nobilis,& generosa,Cic.in Paradox. Homo omniũ nobilissimus, Cicer. Lentulo lib.1.epist.7.

Homẽ de boa casta, & geração. Nobili genere natus,Cic.7.Verr.

Honesto loco natus,Cic.5.Tuscul.

Genere bono natus,Plaut.Persa,16.

Homẽ de bayxa casta, & geração. Humili, atq; obscuro loco natus.Cicer.7.Ver.

Obscuris ortus maioribus,Cic.1.Offic.

Malo genere natus,Cic.2.de Orat.

Obscurus vir,Cic.3. Offic.

Homo nouus,Cic.7.Verr.

*Gerar.*Gigno,gignis genui,genitum,p.c. Genero,as,pen.corr.Creo,as,aui,atum, vel Procreo,cas,aui,atum. Vt,Gigni,& creari, Cic.1.Offic.

Gignere,& procreare.Cic.2.de Diuinat.

Filius mihi gignitur,Cicer.2.de Orat.

Hominem generauit, & ornauit Deus, Cicer.1.de Legib.

*Gerador.*Genitor,p.c.genitoris,pen.prod.

Generator,p.p.generatoris.

Creator,p.p.creatoris.

Procreator,oris.

Genitor Saturnus,Cic.2.de Diuinat.

Genitores omnium vitiorum Græci, Plin. lib.15.cap.4.

Nobis hęc portenta Deûm dedit ipse creator,Cic.2.de Diuinat.

Creator vrbis Romæ Romulus, Cicer. pro Cornelio Balbo.

Equorum generator Agragas, Virg.3. Æn.

Procreator mundi Deus.Cic. de Vniuersit.

*Geradora.*Procreatrix,procreatricis,p.p.Cic.1. de Orator.Verbale femininum.

Genitrix,p.c. genitricis,p.p. Verbale femininum,Ouid.5.Metam.

Geral cousa. Generalis, & hoc generale, pen.p. adiect. Vt,generalis constitutio,Cic.lib.1. de Inuent.& lib.2.de Orat.

Decorum generale,Cic.1.Offic.

Géralmente. Generalitèr,p.c.aduerb.Cic.lib.1. de Inuent.

Generatìm,p.prod.aduerb.Cic.lib.1.& 2.de Orat.Verr.7.& in Pisonem.

Gesso. Gypsum,i,Plin.lib.36.c.24.

*Engessar.*Gypso,as,Tibull.lib.3.eleg.3.

Engessada cousa. Gypsatus, a, um, pen. prod. Particip. Vt,Gypsata manus,Cic. Trebat. lib.7.epist.6.

Pes gypsatus,Ouid.1. Amor.eleg.8.

Gesto,ou meneo. Gestus,us, Cic.2. de Nat. Deor. & 4.Academ.& lib.1.Offic.

Fazer gestos,ou meneos. Gestio,is. vel Gestum agere,Cic.pro Quinctio,& pro Rabirio.

Gestio propriè significat lætitiam animi exprimere cũ quodam corporis motu, Terent.Phorm.2.1.

Ipsum gestio dari mihi in conspectum. Cic.2.de Finib. Quorũ alter lætitia gestiat, alter dolore crucietur.

Idem, lib.1. de Nat. Deor. Contrectatione vaccæ gestit taurus,& equæ equus.

Fazer muytos gestos,ou meneos. Gesticulor,p.c. gesticularis,Sueton. in Nerone cap.42.

Homem,que faz gestos,ou meneos. Gesticulator, p.p. gesticulatoris. Vt, corporis gesticulator,Columel.in Præfat.lib.1.

Cousa, que faz gestos, ou meneos. Gestiens,tis, Particip. Vt,

Lætitia gestiens,Cic.4.Tuscul.

*Guarida.*Perfugium,ij.Refugium,ij.Portus,us, omnia apud Cicer.

Guarniçoẽs dos caualos,ou jaezes. Phaleræ,p.cor. phalerarũ, Virg.5.Æn.Liu.lib.2. bell.Pun.

Hoc nomẽ etiàm significat equitũ nobiliũ ornamentum, apud Liu. lib.9. ab Vrbe, & Cic. Attic.lib.15.

*Guedelha.*Cincinus,i,Cic.in Pisonem. Cirrus,i. Varro,Cato,& Nonius.

*Guedelhuda cousa.*Ciratus,a,um,p.p. adiectiuũ, Mart.lib.9.Epig.30.Pers.Saty.1.

Cincinnatus,a,um,p.p.adiect.Cic. Post reditum in Senatu.

Guelra dos peyxes. Branchiæ,arum, Plin.lib.9. cap.16.

Guerra. Pugna,æ,Bellum,i.

*Refregas na guerra.*Prælium,ij.

Notum est, & manifestum, bellũ, & præliũ inter se differre.

Liu.lib.10.bell.Pun.Fassus in Curia est nõ prælio modò se esse,sed bello victum.

Cic.in Orat.Thucydides res gestas,& bella narrat,& prælia grauitèr, & probè,&c.

Liuius lib.9.ab Vrbe,Etsi nullo bello,multis tamèn prælijs victus est.

Guerreyro. Bellator,pen. prod.bellatoris,g.m. Cic.4.Tuscul.Ouid.3.de Arte.

Guerreyra. Bellatrix,bellatricis,pen.prod.g.f. Vt,bellatrix iracundia,Cic.4.Tusc.
Guerreyra cousa. Bellicosus,a,um,p.p.adiect. Cic.pro lege Manilia. Liu.1.ab Vrbe.
Fazer guerra. Pugno,as.Bello,as.Belligero,as, p.c.Bellum gerere,vel mouere.
Bellũ inferre, vel cõmouere, vel excitare. Bellũ indicere, vel cõfficere,vel instruere. Bello aliquem lacessere; omnia apud Cic. passim,& alios.
Guerra por mar.Bellum nauale,vel bellum maritimũ,Cic. pro Lege Manilia, Ouid. lib.1. de Arte Amandi.
Cousa de guerra. Bellicus,a,um,p.c. adiectiuũ. Vt,laus bellica,Cic.in Brut. Virtus bellica, Cicer.1.Tuscul.
Gibão,aliàs jubão.Thorax,thoracis,p.p.
Giesta.Genista,æ,Virg.2.Georg.
Gigua.Corbis,is,g.f.Cic.pro Sextio.
Gigante.Gigas,gigantis,g.m.
Cousa de gigante.Giganteus,ea,eum, adiectiuũ. Quumq; Gigantei memorãtur prælia belli.Ouid.lib.2.Trist.eleg.15.
Gilbarbeyra. Ruscus,rusci,vel ruscum,i,Virg.2. Georg.& 7.eclog. Columel.lib.10.
Vel Myrtus Syluestre apud Thes.quẽ vide.
Ginete.Asturco,onis.
Ginetari o. Equiso,p.c.equisonis,pen.p.Varr. apud Thesaurum.
Ginjas.Cerasũ,i,p.c.Pli.li. 15.c.25.Pers.Sat.6.
Gingeyra, aruore,que dá ginjas. Cerasus,i,p.c.g. f.Plin.lib.15.c.25.Ouid. de Nuce.
Gingibre. Zinziber, p.c. zinziberis, pen.c.g.n. *melhor se diz* zinziberi,indeclinabile, *como dizem os modernos*.
Giolho.Genu,indeclinab.In plurali,genua, genuum, genibus.
De giolhos.Flexis genibus.
Pór os giolhos no chão. Genu terram tangere,Cicero 2.Tuscul.
Girão de vestidura.Segmẽtum,i,Nebrissensis.
Vestidura de giroẽs, ou de galbetas, ou ligeyras. Virgata vestis.
Girgilim.Sesama,æ,p.c. Vel Sesamum,i,p.cor. Plin.lib.18.c.10.Columel.lib.11.c.2.
Guay.Væ.Hei.Heu.Interiectiones.
Væ, & Hei iunguntur datiuo,Ter. Andr.2. Vę misero mihi.
Væ tibi causidice.Martial.lib.1.
Hei mihi qualis erat,Virg.2.Æneid.
Hei misero mihi,Terent.Heaut.2.2.
Heu iungitur nominatiuo,datiuo, & accusat.Virg 6.Æn. Heu pietas,heu prisca fides. Plau.Milit.20.Heu mihi,nequeo,quin fleã, Cic.7.Philip.Heu me miserũ,cùr cogor &c.
Guiabelha erua. Coronopus,p.c.coronopodis, p.c.g.m.Plin lib.22.cap.19.
Guia,ou guiador. Dux,ducis. Ductor,oris,Cic. pro Marcello,1.Tuscul. & alibi.Virg.2.Æn.
Guiar.Duco,is,duxi, ductum, Ter. Andr.4.6. Cic. 2.Tuscul.
Guiar a dança Ducere restim,Ter. Adelph.4.3.
Guindaste das naos. Tympanum,i,p.c.
Guisar de comer.Conficere cibos,Col.lib.12.c.3. Parare dapes.Virg.eclog.6.
Guitarra. Lyra,æ.
Tangedor de guitarra. Lyricẽ, p.c.lyricinis,p.c. apud Thesaurum.
Lyristes,lyristis,Plin.Iun.ad Genitor.lib.9.
Cousa, que pertence a guitarra. Lyricus,a,ũ,p.c. adiect. Vt, poetæ lyrici, quòd ad lyram sua carmina cantabant.
Modi lyrici,Ouid.Epis.21.
Gloria,aliàs louuor.Gloria,æ,Cic.li.2. de Inuẽt. Gloria est frequẽs de aliquo fama cũ laude.
Cousa gloriosa,i.excellente. Gloriosus,a,um,p.p. Excellens,tis. Præclarus,a,um,p. p. adiect. Gloriosus etiàm in malã partem,vt gloriosus miles, Cic.1. Offic.ex Terent.*Famfarrão*.
Gloriosè,pen.prod. aduerb. idest cum gloria,& laude, Cic. Cęlio lib.2.epist.11. Satis gloriosè triumpharem.
Gloriosè,etiàm in malam partem. Vt,gloriosè mentiri,Cic.2.de Orat.
Gloriarse. Glorior,aris. Vt, gloriari contra aliquem,Cic.5.Tuscul.
Gloriari de re aliqua,Cic.3.de Finib.
Gloriari de se,Cic.de Senect.
Gloriari in re aliqua,Cic.1.Tuscul.
Iungitur accusatiuo,Cic. de Senect. Equidẽ posse vellem idem gloriari, quod Cyrus,
Gloria,i.bem auenturança. Beatitas,pen.corr. beatitatis,g.f.
Beatitudo,pen. prod. beatitudinis,pen.cor. g.f.Cic.1.de Natur.De r. At ista siue beatitas,siue beatitudo dicenda est.
Glorificar.Glorifico,as,p.c.apud Ecclesiast.
Glotão.Heluo,onis,Cic.pro Sextio, In Pison. & pro Domo.Gluto,onis.Pers.Saty.5.
Golfão, erua. Nimphæa, ęę, Plin. lib. 26. cap.10.

cap.10.& lib.25.cap.7.

Golfo do mar. Pelagus,i.p.c.g.n.

Golfinho peyxe. Delphinus,i,p.prod.Plin.lib.9. cap.8. g.m.

Golosa cousa. Gulosus,a,um,pen.p.adiectiuum, Mart.lib.8.24.&.lib.10.59.

Lurco,onis,Plaut.Persa,12.

Gluto,onis,Pers.Saty.5

Popino, pen.prod.popinonis,Suet. de Clar. Grammat.

Edax,cis,Cic.pro Flacco.

Golozises. Cupedia,orum. Vel, Cupedia,æ, Plaut.Sticho,14.Cic.4.Tusc.

Gastar em golodices, aliàs golozises. Ligurio,is, iui,itum,cũ accusatiuo, Ter. Eunuch.5.4. Cicer.Bruto lib.11.21.

Golpe,i.pancada. Ictus,us.Percussio,onis,omnia apud Ciceronem.

Percussus,us,Plin.lib.4.c.51.

Golpe,i.ferida. Vulnus, vulneris,p.c.g.n.

Golpear,i.dar golpes. Percutio,percutis,pen.cor. percussi percussum.

Ico,icis,ici,ictum.

Golpes nos vestidos. Lacinia,æ,Sipontinus apud Thesaurum.

Vestido agolpeado. Vestis laciniosa,vel laciniata.

Gonços. Vncus ferreus.

Goma. Gummi,indeclinabile,Plin.lib.13.c.11. Colum. lib.12. c.50.

Gomeleyras,que nascem aos pès das aruores. Stolo, onis,g.m.Varr.lib.1. de Re rust. cap.2.Pli. lib.17.cap.1.

Gomil. Guttus,i,g.m. Plin.lib.16.c.38.

Gomo de vide. Palmes,palmitis,pen.corr.g.m. Plin.lib.17.c.22.

Pampinus,i, p.c.g.m. Colum.lib.3.cap.17. Cic.de Senect.

Olho do gomo da vide. Gemma,æ,Cic. de Senect. Virg.eclog. 7.Turgent in palmite gemmæ.

Esgomar a vide. Pampino,as,pen.c.Plin.lib.18. cap.27.

Gomo de qualquer aruore. Surculus,i,pen.corr. g.m. Vt,Vsurpare possessionem amissam surculo defringendo,Cic.3.de Orat.

Goraz peyxe. Rubellio,onis, Plin.lib.32.cap.10.

Gorda cousa. Pinguis, & hoc pingue, Cicer. de Fato, Virg.eclog.6.adiect.

Obesus,a,um, p.p. adiect. Vt,obesus turdus,Horat.1.epist.16.

Saginatus,a,um,p.prod. Pinguefactus,a,ũ. Participia.Propert.lib.4.eleg.1.

Engordar. Sagino,as,p.p.Cic.pro Sextio.

Pinguefacio,pinguefacis,p.c.Pli.li.16.c.44.

Gordura. Pinguedo,p.p. pinguedinis, p.c.g.f. Plin.lib.23.c.8.

Pinguitudo,p.prod. pinguitudinis, p.c.g.f. Columel.lib.2.cap.15.

Cousa amiga de gordura. Pinguiarius, a,ũ,adiect. Carnarius sum,pinguiarius non sum, Martial.lib.11.94.

Gorgomilo. Rumen,ruminis,p.c.n.g.Festus.

Gorgulho. Curculio,onis,g.m.Vir.Georg.1.Var. lib.1 de Re rust.c.63.

Alij legunt gurgulio.

Gorra. Pileus,ei.

Gostar algũa cousa. Gusto,as. Degusto,as. Vt, gustare aquam, vel herbam, Cic.Gall.lib.7. epist.27.& 2. de Natur.Deor.

Ciuilem sanguinem gustare, Cic.2. Philip.

Degustare vitam aliquam,Cic.5.Tusc.

Aliquid speculæ ex sermone alicuius degustare.Cic. pro Cluent. idest aliquantum spei concipere.

Gostar,aliàs ter gosto. Delector,aris, Cicer.pro Archia,de Amicit. & alibi. Verbũ passiuũ.

Duci delectatione,Cic.1.Offic.

Capi voluptate, Cic.1.de Legib.

Perfundi voluptate,Cic.de Clar. Orat.

Affici voluptate,Cic. Bruto epist.16.

Iucunditate perfundi.Cic.2.de.Finib.

Dar gosto a outrem. Delecto,as,cum accusatiuo apud Cic.passim.

Afficere aliquem delectatione , Cic. Attic.

Gostosa cousa,i,que dá gosto. Iucũdus,a,ũ,adiect. Cic.2.de Finib.& Attic.lib.1.epist.5.

Suauis,& hoc suaue,adiect. Cic.pro Corn, Balbo,& Cælio lib.2.epist.12.

Gostosa cousa,i.saborosa. Sapidus,a,um,p.cor. adiect.apud Thesaurum.

Suauis,& e,p.p. adiect. Vt,

Sapor suauis,Lucretius lib.4.

Gosto,ou deleyte. Delectatio,onis. Iucunditas, p.c.iucunditatis,p.p.

Voluptas,voluptatis,p.p.g.f.

Suauitas,p.c.suauitatis,pen.p. Omnia apud Cic.multis in locis.

Delectamenta,orum. Vt, delectamenta rerum rusticarum,Cic.de Senectute.

Delectamenta puerorum,Cic.in Pisonem.

Gosto, hum dos cinquo sentidos. Gustus,us,g.m. Cicer.

Cicer.3.Philip.Plin.lib.10.cap.71.
Gustatus,us,pen.prod.g.m.Cicer.2.de Nat. Deor.& lib.3.de Orat.
Gota das mãos, doença. Chiragra,ę,pen.c.Plin. lib.24.cap.19.
Gotoso das mãos. Chiragricus,a,um,pen.corr. adiectiuum.
Gota dos pés. Podagra,æ,p.cor.Mart.lib.1.93.
Gotoso dos pés. Podagricus,a,um,pen.c.adiect. Plin.lib.20.c.8.
Podagrosus,a,um, pen.prod. adiect.Plaut. Mercat.12.
Podager,pen.cor.podagri,pen.c.Claudian. epigram.39.
Ser gotoso,i. tér gota, ou estar doente de gota. Laborare ex pedibus, Cicero Pæto lib. 9. epist.23.
Gota coral. Morbus comitialis. Pli.lib.10.c.23.
Morbus sacer, Thesaur.Verbo Comitialis.
Morbus Herculeus loco citato.
Epilepsia,æ, apud Thesaur.
Morbus caducus.Idem Thesaur.
*Doente de gota coral.*Epilepticus,a,um,pen.cor. adiect.Firmicus lib.7.c.27.
Comitialis homo,Plin.lib.20.c.5.
*Gota,ou goteyra.*Gutta,æ.Guttila,ę.pen.c.Diminutiuum,Plaut.
A gotas,i.gota,& gota. Guttatim,pen.p.aduerb. Plaut.Mercat.4.
*Gotejar.*Stillo,as.Instillo,as. Vt,stillare lacrymas,vel lacrymis,in ablatiuo, Plin.lib.12. c.23.Horat.de Arte.
Instillare oleum,Cic.de Senect.
Guttæ instillant saxa, Cic. 2. Tuscul. idest Guttatim cadunt super saxa.
*Gouernador do pouo.*Satrapes,vel satrapa,ę.p.c. m.g.Terent.Heaut.3.1.
*Gouernar.*Guberno,as.Administro,as.Rego,is.
Sedere ad gubernaculum, omnia apud Cicer. iunguntur accusatiuo.
Sedere ad gubernaculum reip. Cicer. pro Rosc.Amerino.
Gouernador. Gubernator, pen.p.gubernatoris, Cic.pro Rabirio Posthumo.
Satrapes,vel satrapa,æ,p.c.Ter.Heaut.3.1.
*Gouernadora.*Gubernatrix,cis, pen.p.f.g.Cic.1. de Orat.
*Gouerno.*Gubernatio,onis.Cic.4.de Finib.& 3. in Catilin.
Gubernaculum,i,p.c.per trãslationem,Cic. pro Domo, pro Rosc.Amer.lib. de Inuent. & alijs locis.
Gozar de algũa cousa. Fruor,frueris,pen.c. cum ablatiuo. Potior,potiris,p.p. potitus sum. cum genitiuo, vel accusatiuo, vel ablatiuo, Cic.1.Academ.& lib.1.de Finib.
Pacem potiri,Cic.13. Philip.
Egressi optata potiũtur Troes arena. Virg. 1.Æneid.
*Gozo,aliàs prazer.*Gaudium,ij.
Gozarse de algũa cousa. Gaudeo, es, gauisus sũ, Teren Heautont.5.1.Cic.4.Tusc.
Atq; vt confidere decet, timere non decet: Sic quidẽ gaudere decet, lætari non decet.
Gaudere in sinu,Cic.3.Tusc. Propert.lib.2. eleg.26.
*Graã.*Coccũ,cocci,Pli lib.9.c.41.& li.21.c.8. Ostrum,i,Virg.2.Georg.& lib.1.Æneid.
Cousa de graã. Coccineus,a,eum.Coccinus,a,ũ, p.c.adiect. Vt,
Coccinei acini,Plin.lib.21.cap.31.
Coccina vestis, idest cocco infecta. Vel, Coccinus color,apud Thesaurum.
Ostrinus,a,um,p.p.Propert.lib.2.eleg.30.
*Cousa vestida de graã.*Coccinatus,a,um,p.prod. Mart.lib.5.Clamat coccinatus Euclides.
*Graça.*Gratia,æ. Vt,cum bona gratia aliquem dimittere,Cic.de Fato.
Cum bona gratia aliquid componere,Ter. Phorm.4.3.
Graça,aliàs boa obra. Beneficium,ij. Gratia,æ, Cicer.1.de Inuent. Gratia est,in qua amicitiarum,& officiorum alterius memoria,& alterius remunerandi voluntas continetur.
Commemorare gratiam,Cic. Post reditũ in Senat.
Debere gratiam,Cic.3.de Finib.
Beneficij, gratięq; loco petere aliquid, Cicer.5.Verr.
Beneficij gratiæq; causa concedere aliquid, Cicer.5.Verr.
Graça no falar. Lepor,leporis,pen. prod. Vel, Lepos,leporis,g.m.Sal,salis,g.m.
Facetię,arum. Venustas,venustatis,g.f. Festiuitas,p.c.festiuitatis,p.p.
Leporem quendam,& salẽ est consequutus, Cic.2.de Orat.
Sale vero, & facetijs Cæsar Catuli patris frater vicit omnes,Cic.1.Offic.
Iste autem homo venerius,& affluens omni lepore,

lepore,& venustate, Cic.7.Ver.
In quo quid tibi iuris ciuilis exercitatio profuerit,non intelligo, dicẽdi eis egregia; summa festiuitate, & venustate coniuncta profuit,Cic.1.de Orat.
Graciosa cousa no fallar. Facetus,a,um,pen.p. Venustus,a,um. Salsus,a,um. Lepidus,a,ũ, p.c. Festiuus,a,um,p.p.adiect. Vt,
Faceta,& elegans ironia,Cic.de Clar.Orat.
Sermo vrbanus,& venustus,Cic.proDomo.
Salsus homo,Cic.Philip.11.
Lepidi,& delicati pueri,Cic.2.in Catil.
Puer festiuus,Cic. Att lib.1.epist.7.
Palauras graciosas. Dicteria,orum, Mart.lib.6.
Graciosamente.Lepidè,p.c.aduerb. Cic.Attico lib.2.
Facetè,p.p.aduerb.Cic.Ver.6.
Festiuè,p.p.aduerb.Cic.pro Deiot.& lib.2. de Orat.
Salsè,aduerb.Cic.2.de Orat.
Ser muyto gracioso,ou cheo de graças. Fluere facetijs,Plaut.Milite 20.
Graciosamente,aliàs de graça,& sem dinheyro. Gratìs,aduerb.Cic.passim.
Gratuitò,p.c.aduerb.Cic.2.Offic.
Cousa,que se daa de graça. Gratuitus,a,um,p.c. adiect. Vt,
Amicitia gratuita,Cic.1.de Nat.Deor.
Gratuita ferre suffragia,Cic.pro Plancio.
Gratuitus,& mercenarius,contraria, Cicer. pro Font.Potestis igitùr ignotos notis,&c. & mercenarios gratuitis anteferre?
Gracejar,i. dizer graças. Iocor,aris, Ter.Eunuc. 2.3.Cic.4.de Finib.
Nugor,aris,Cic.lib.2.de Diuin.
Nugas agere,Plaut.Cistel.7.
Cousa sem graça. Infacetus,a,um,p.p.Illepidus, a,um,p.c.Insulsus,a,um,adiectiua. Cic.3. Offic.pro Cælio,& 3. de Natur.Deorum,& alijs locis.
Gracejador.Ioculator,p.c.ioculatoris, g.masc. Cic.Att.lib.4.85.
Homo iocosus,Hor.lib.1.epist.19. Varr.2. de Re rust.c.5.Vide *Graciosa cousa*.
Grade. Clathrum,i.Clathrus,i.Clathra,orum. Vel,Clathri,orum, Horat.in Arte. Colum. lib.8.c.17.
Tapar com grades.Clathro,as, Colum.lib.9.c.1. Vel,Clathris claudere.
Cousa tapada com grades.Clathratus,a,um, p.p.
Vt fenestra clathrata,Plaut.Milit.7.
Grade pera gradar terras.Crates,cratis,g.f.Plau. Pęn.16.Liu.10.ab Vrbe.
Occa,æ,Colum.lib.2.c.18.
Pecten,pectinis,p.c.m.g.Ouid.1.de Remedio amoris.
Gradar as terras com grade. Occo,as,cum accusatiuo,Cicero de Senect. Horat.2.epistol.2. Plaut. Mercat.3.
Cratibus glebas frangere.
Graduado.Laureatus,a,um,p.p.adiect.
Vel laurea donatus.
Graduar. Laurea aliquem donare. Vel alicui lauream donare.
Grayxa. Vernix,uernícis,pen.p.gen.masc.ex Nebrissensi.
Sandaracha,æ.
Gral. Mortarium,ij, Plaut.Aulul.5.Plin.lib. 12.cap.27.
Mão,ou malhadeyro com que se pisão os alhos no gral.Pistillus,i.Pistillum,i. Col.lib.12.c.55.
Gralha,ou gralho.Gracus,i, Varro lib.4.de Lingua latina.
Monedula,æ,p.c.Plin.lib.17.c.14.
Cornix,cornicis,p.p.
Cornicum oculos configere, Adag.Cic.pro Flacc.& pro Muræna. *Querer saber mais,que todos*. Vide Chiliadas.
Graculus,i,p.c.Dimin.Pli.lib.11.c.29.
Quãdo pegas,gralhas,quãndo gralhas,pegas. Romæ Tibur amo,ventosam Tibure Romam.
Gralhear.Garrio is,garriui,p.p.Cic.2.de Orat. & lib.1.de Nat.Deor.
Cousa gralheadeyra,ou palreyra. Garrulus,a,um, pen.cor.
Vt,hirundo garrula,Virg.4.Georg.
Lingua garrula,Ouid.2.Amor.eleg.2.
Grama. Gramen,graminis,pen.c.g.n.Plin.lib. 4.cap.19.
Cousa de grama.Gramineus ea,eum,adiect.
Vt,graminea hasta,Cic.6.Verr.
Cæspes gramineus,Ouid.2.Amor. eleg.16.
Cousa chea de grama. Graminosus,a,um,p.prod. adiectiuum. Vt,
Graminosus ager,Colum.lib.1.in Præfat.
Grãmatica. Grammatica,æ,p.c.
Grammatice, es,p.c.g.f.
Grammatica,orum,Cic.lib.1.de Orat.
Grãmatico,que ensina Grãmatica. Grammaticus, grammatici. Fortassè deest præceptor, vel magister,

magister,quũ grammaticus sit adiectiuum. Vt grammaticus stylus, vel ars grãmatica. Auctor ad Herenn.lib.4.

Grãmatico,que sabe pouco. Grammatista,æ,Suet. de Clar.Grammaticis.

Grãmaticamente. Grammaticè, p.c. aduerbium. Quintil.lib. 1.c.6.

Grande cousa. Magnus,a,um. Grandis, & hoc grande,adiect. Vt,

Magnum opus in manibus habeo,Cicer.1. Academ. Maior natu,Cic.1.Tusc.

Magnam partem occupatus. Cic.4.Tusc.

Grandis littera,Cic.6.Ver.

Vectigal grande imponere,Cicero pro leg. Agraria.

Natu grandis,Cic.pro Rosc.Comœdo.

Natu grandior,Ter.Adelph. 5.8. (g.f.

Grãdeza. Magnitudo,p.p.magnitudinis,p.cor. Granditas,p.c.granditatis. Vt,

Magnitudo æris alieni,Cic.pro Rosc.Amer.

Magnitudo periculi, Cic.pro Quinct.

Granditas verborum,Cic.de Clar.Orat.

Fazer grande. Grandio,is,grandiui,Plau.Aulul. 4.& Amphit.15.verbum obsoletum.

Fazerse grande,i.crescer. Grãdesco,cis,Cic.1.de Diuin.

Grandescere triplici fœtu, pro ter quotannis fructu augeri dicit,ea dicendi ratione, qua aliquem augeri liberis dicere solemus. Ex Turnebo.

Crescente luna frumenta grandescũt, Plin. lib.18.

Seges spõte grandescit,Claudian.3.de Raptu Proserpinę.

Grandemente,aliàs muyto. Magnoperè,p.c. Maximoperè,p.c.

Valdè. Vehementèr, aduerb. Vt,

Non magnoperè laboro, Cic.pro Rosc.Com.

Pouco se me daa.

Magnoperè censeo tibi Romam properandum,Cic.Cassio lib.15.14.

A tè maximoperè pro nostra summa coniunctione, tuaq; singulari humanitate etiã, atq; etiã peto,& quæso, vt,quibuscumque rebus potes,(potes autèm plurimis) prospicias,& consulas rationibus meis, Cicero Appio lib.3.2.

Litteras tuas valdè expecto, Cicero Tironi lib.16.19.

Rem te valdè benè gessisse rumor erat,Cic. lib.1.epist.8.propè finem.

Admirari vehementèr, Cic.4.Acad.

Exercere se vehementèr in aliqua re,Cicer. lib.1.de Orat.

Grangear fazenda,i.administrala. Rem familiarẽ administrare, Cic.1.de Inuent.

Rem familiarem gerere, Cic.5.Ver.

Grangear fazenda,i.acquirir. Consectari opes, Cic.lib.1.Offic.

Conquirere opes,Plin.lib.36. c.13.

Acquirere opes,Ouid 2.de Arte.

Grangear o somno. Conciliare somnum, Plinius lib.14.c.28.

Captare somnos,Colum.lib.7.c.10.

Grangear amizade. Cõciliare sibi alicuius amorem,vel charitatem, vel beneuolentiã, vel amicitiam, Cic.pro Archia, lib.1.de Fin.& Figulo lib.4.13.& de Amic.

Beneuolentiam captare,Cic.1.de Inuent.

Grangear a vontade d'alguem. Alicuius voluntatem sibi conciliare,Cic.Att.lib.1. epist.1.

Grangear odios. Odia conciliare,Pli.lib.28.c.8.

Grao. Gradus,i,g m.

Grão. Granum,i,Cic.1.de Diuin.

Tritici grana cõgesserunt in os Midæ dormienti formicæ.

Graúda cousa,i.que tem muytos grãos. Granatus,a, um, p.prod. adiect. Vt malum granatum. *Romaã.* Colum.lib.12.c.41.

Granosus,a,um,p.p.adiect. Pli.lib.21.c.31.

Graõs,aliàs eruanços. Cicer,ciceris,p.c.g.n.

Grata cousa,aliàs agradecida. Gratus,a,um,adiec. Vel beneficij memor.

Gratificar. Gratiam referre, Cicer.2.Officior.& Philip.3.

Parem gratiam pro beneficio referre, Cic. pro Rosc.Comœdo.

Grata cousa,i. agradauel, & que contenta. Gratus, a,um. Acceptus,a,um. Acceptissimus,a,um, p.c.adiect.omnia apud Cic.

Gratus differt à iucundo,Cic.Attico lib.3. epist.66.

Ista veritas etiàm,si iucunda non est, mihi tamèn grata est. Idem Cic. Sulpitio lib.4. epist.6.

Graue cousa. Seuerus,a,um.p.p adiect. Terent. Heaut.5.3.Cic.2.Ver.

Grauis,& hoc graue,adiect. per Metaphorã,& similitudinem. Vt,testis grauis,Cicer. Curioni lib.2.2,& Ver.5.

Grauidade. Seueritas,p.c.seueritatis, Cic.3.de Finib.& Ver.7.
Grauitas,p.c.grauitatis. Cic.pro Cælio,pro Quinctio.4.Acad.& de Amic.
Loqui cum grauitate,Cic.Att.lib.9. 18o.
Grauemente. Grauitèr,p.c.Seuerè,p.p.aduerb.
Ità grauitèr, & seuerè voluptatem secernit à bono,Cic 2.de Finib.
Grauitèr narrare res gestas, Cic.in Orat.
Seuerè dicere,Cic.3.Tusc.
Crauoto de lenha. Ligellum,i,vel ligillum,i.Diminutiua à ligno.Ex Doctissimo Turnebo. Plaut.Aulul.9. De suo ligello fumus si quà exit forâs.
Grauim de molher. Redimiculum,i,p.c. Cicer.5. Ver.Virg.lib.9.Æneid.Iuuen.Sat.2.
Grego Sermo Græcus.Lingua Græca.
Em grego. Græcè aduerb. Vt,Græcè loqui,vel legere,Cic.6.Ver.& 1.de Orat.
Nescire Græcè,Cic.pro Flacco.
Grelhas. Craticula,æ,pen.c. Dimin.Martial.lib. 14.cap.227.
Vel.Cratis ferrea.
Grelos. Cauliculus,i,p.c.Dimin. Pli lib.24.c 6.
Cyma,æ,g.f.Plin.lib.19.c.8. Ruellius.
Vel.Cyma,cymatis,p.c. g.n.Colum.in Carmine,quod hortorum cultui nuncupauit.
Grenha. Cincinnus,i,g.m.Cic.in Pison.
Greta. Rima,æ. Fissus,us,Cic.3.de Nat.Deor. Fissura,æ,p.p.Colum.lib.4.c.29.
Cousa gretada. Fissus,a,um. Partic. Virg.9.Æn. Ouid.4. Metam.
Hiulcus,a,um,adiect.Virg.2.Georg.
Hoc vbi hiulca siti findit canis æstifer arua.
Cousa de muytas gretas. Rimosus,a,ũ,p.p.adiect.
Vt,Cymba rimosa,Virg.lib.6. Æneid.
Auris rimosa,Horat.2.Serm.Sat.6.
Gretar,i.fazer gretas. Rimas agere, Ouid.lib.2. Metam.
Hiulco,as,Catul. Æstus hiulcat agros.
Fatisco,fatiscis,Virg.1.Æneid. Rimisq; fatiscunt.
Area fatiscit,Virg.1.Georg.
Grifo animal. Gryphs,gryphis,m.g. Vel gryphus,gryphi, Virg.8.eclog.Pli.lib.10.c.49.
Grilo. Gryllus,i,m.g.Plin.lib.29.c.6.
Grilhoés dos pés. Compes,compedis,pen.c.g.f. Cic.pro Rabirio.
Dura cõpede perustus crura, Hor.Epod.4.
Grata vinctus compede,Hor.4.Car.Od.11.

Grinalda de flores. Encarpus,i,Vitru.lib.4.c.1.
Grisol. Strigilis,is,pen.c.Cic.4.de Finib.Plaut. Pers.4.
Gritar. Vociferor,p.c.vociferaris,Clamo,as. Clamito,as,p.c.Cic.de Diuin.
Edere clamorem, vel excitare,vel efficere, omnia apud Cic. inuenies.
Clamorem profundere,Cic.pro Flac.
Tollere clamorem,Cic.6.Ver.
Grito. Clamor,oris,Cic.7.Ver.& alibi.
Vociferatio,onis,Cic.pro Cluent.
Vociferatus us,p.p.gen.masc. Plinius lib. 10.cap.60.
Gritador. Clamator,pen.prod.clamatoris, Cic. lib.3. de Orat.
Cousa,que muyto grita. Clamosus,a,ũ,p.p.adiect. Vt,Clamosus magister,Martial.lib.5.
Clamosa actio,Quintil.lib.5.c.13.
Clamosus lictor,Mart.lib.11.epigr.99.
Grosa. Glossa,æ,nomen Græcũ,Latinè dicitur lingua,& sicùt lingua explicat animum, ità glossa textum.
Glossema pen.prod.glossematis, p.cor.g.n. Cælius lib.13.cap.4. Sueton.in libello de Clar.grammat.22.
Grosador. Interpres, interpretis,p.c.
Grossa cousa. Crassus,a,um. Pinguis, & hoc pingue,adiect.
Vt,ager crassus,Cic.pro Flacco.
Caligo crassa,i.densa.Cic.1.Tusc.
Aer crassus,& concretus, Cic.loco citato.
Homo crassus,Terent.Hecyra 3. 4.
Aruum pingue, Virg. 5.eclog. idest fœcundum.
Terra pinguis,Virg. 2.Georg.
Rami pingues,Horat.Epod.2.
Crassum cœlum,& tenue contaria, Cicero de Fato.
Pingue,& cõcretum cœlum : Tenue,& purum contraria,Cic.1.de Diuin.
Grossidão,ou grossura. Crassitudo,p.p.crassitudinis,g.f.
Vt,aeris crassitudo, Cic.1.de Diuin.
Crassitudo parietum quinq; pedum, Cæs.2. bel.Ciuil.
Crassamen,p.p.crassaminis, pen.c.Colum. lib.12.c.25.& 41.
Crassamentum,i,Colum.lib.12.c.12.
Grossєyra cousa. Crassus,a,um,adiect. Varro,& Nonius.

Crassa Minerua aliquid fieri, Hor.2.Serm. Satyr.2.
Bardus,a,um.Hebes,hebetis,p.c.adiect.
Hebes æquè,ac pecus.Cic.1.de Diuin.
Stupidus,a,um,p.c.adiect.Cic.in Parad.
Stupidum esse Socratem dixit, & bardum. Cic.de Fato.
Grotão alias glotão,ou comilão. Edax,edacis, p.p. adiect. Vt,edax hospes.Edax homo, Cicer. pro Flacco,Ter.Phorm.2.2.
Vorax,voracis,p.p.adiect.Cic.2.Phil.
Gurges,gurgitis,p.c. Vel,vorago,p.c.voraginis,p.c. Vtrumq; per similitudinem.
Vt gurges , & vorago patrimonij , Cicero pro Sextio.
Heluo,onis,trisyllabum, Cic.pro Sextio in Pison.pro Domo,& alibi.
Grou,aue. Grus,gruis,g.m.Horat.lib.2.Satyr.8. Quum ponitur femininum,deest auis. Vt, Strimoniæ grues, Virg.1.Georg.idest aues. Threicia grus . Ouid.5.de Arte,idest grus auis Threicia.
Grude. Gluten,glutinis,p.c.g.n. Vel glutinū,i, p.c.Plin.lib.11.c.39.
Grudar com grude. Glutino,as,p.c. Plinius lib. 35.cap.15.
Conglutino,as, p.c. *Ambos com accusatiuo,* Cic.de Amic.& lib.1.de Orat.
Grudador. Glutinator,p.p.glutinatoris,Cicero Att.lib.4. epist.73.
Grudadura. Glutinamentum,i , Pli.lib.13.c.12.
Conglutinatio,onis,Cic.de Orat.
Grumete da nao. Nauta,æ. Vel,Nauita,æ, p.corr. Ter. Phorm.4.1.Cæs.3.bel.Gall.
Fazer officio de grumete. Facere schænobaticā. Cælius Ciceroni lib.8.epist.1.
Alij legunt embæneticam,ex vetusto codice.Adrianus Turnebus vir Doctissimus , & diligentissimus legit empeneticam.
Gubela. Gula,æ,Plaut. Mercat.12.Cic.Att.lib. 13.epist.286.Sallust.
Fauces,faucium.Cic.1.Tusc.
Gula. Gula,æ,apud Ecclesiast. Vel cibi,ac potus appetitus inordinatus.
Gurgulhão de agoa. Scatebra,æ , p.c.Virgil.1. Georg.Plin.lib.19.c.10.
Scaturigo,p.p.scaturiginis,p.c.g.f. Colum. lib.3.c.13.Plin.lib. 31.c.3.
Gurgulho. Curculio,onis, g.m. Varro lib.1.de Re rust.c.63.Virg.1.Georg.

H

H , *Não he letra mais que na figura, como afirma o Auctor da Ortographia Portuguesa, He mais propria dos Castelhanos , que nossa, porque quasi todos os vocabulos,que nos começamos em f, os Castelhanos começão em h , falar, hablar, fazer, hazer, faya, haya , feuereyro, hebrero, fidalgo, hidalgo, ferreyro, herrero , formiga, hormiga. furar, horadar, fugir, huyr, fumo, humo,* & alia quampluri ma.
Ha. Sum, es, fui. Vt pauci sunt,qui veritatē colant, *poucos ha,que tratem verdade.*
Ha dous annos. Abhinc duobus annis in ablat. Vel abhinc duos annos in accusat. Cicer.4. Verr. Horum pater abhinc duos,& viginti annos mortuus est.
Idem pro Rosc.Comœ.Abhinc annis quindecim.
Idem Attic.lib.12.241.
Abhinc triennium commigrauit huic viciniæ,Ter.Andr.1.1.
Habilidade. Ingenium,ij. Docilitas,p.c.docilitatis,g.f.Cic.5.de Fin.& pro Sextio.
Boa habilidade. Acre ingenium, Cicer.1.Tuscul. & in Orat.
Acutum ingenium,Cic.1.de Diuin.
Diuinum ingenium,Cic.4.Academ.
Eximium ingenium,Cic.5.Tusc.
Ferax ingenium,Cic.in Orat.
Bonum ingenium,Ter.Andr.3.2.
Illustre ingenium,Cic.pro Cælio.
Summum ingenium,Cic.4.Acad.
Peracre ingenium,Cic.3.de Orat.
Subactum ingenium,Cic.2.de Orat.
Cœleste ingenium,Ouid.1.de Arte.
Capax ingenium,Ouid.8.Metam.
Excelsum ingenium,Plin.lib.2.epist.13.
Grande ingenium,Martial.lib.2.
Pulcherrimum ingenium,Pli.lib.8.epis.12.
Magnitudo ingenij,Cic.4.Acad. Vel, Magnum ingenium,ibidem.
Cousa de boa habilidade. Ingeniosus,a,um,p.p. adiect.Cic.pro Cluent.& pro Rosc.Com.
Docilis,& hoc docile,p.c.adiect. Cic.Trebatio lib.7.epist.20. & Tusc.2.
Summo ingenio præditus , Cicer.pro lege Manilia.

Subtilis,

Subtilis,& hoc subtile,p.p.
Acutus,a,um,p.p.adiect.apud Cic.
Ter boa habilidade. Diuino ingenio esse,Cicero 4.Academ.
Abundare ingenio,Cic.3.de Orat.
Præstare ingenio,Cic.pro Plancio.
Valere ingenio,Ouid.1.Amor.eleg.15.
Ingenio bono esse, Ter.And.3.2.
Multum ingenij habere ad aliquid, Cicero pro Fonteio.
Roym habilidade. Hebes ingeniũ,Cic.10.Phil.
Retusum ingenium,Cic.1.de Diuin.
Tardum ingenium,Cic.2.de Orat.
Tortuosum ingenium,Cic.de Amic.
Habil cousa,he o mesmo,que cousa de boa habilidade. Vt suprà.
Habilmente. Ingeniosè,p.c. Subtilitèr,p.corr. Subtilissimè,p.c.
Acutè,p.p. Acutissimè, p.c.aduerb.passim fiunt obuia apud Ciceronem, & alios probatos Auctores.
Habil cousa em outro modo,i.apta, & cõueniente. Habilis,& hoc habile, p.c. Aptus,a,um. Idoneus,ea,eum. Accommodus,a,um,p.c. adiectiua.
Accommodatus,a,um,pen.prod. nomen ex participio. Vt,
Habilis,& aptus calceus ad pedem, Cic.1. de Orator.
Aptus,& idoneus,Cic.2.de Legib.
Accommodatus ad flagitia,Cic.5.Ver.
Est curuo anfractu valles accõmoda fraudi.Virg 11.Æneid.
Aptus habilis,& accõmodus, Cic.4.de Fin.
Habilitar. Aptum,vel habilem reddere.
Habitar,ou morar. Habito,as,p.c.
Incolo,is,p.c. Vt,
Habitare apud aliquem, vel cum aliquo,
In foro,vel sub terra, Cic.4.Acad. Verr.3. pro Muræna,& 2.de Nat.Deor.
Incolere locum aliquem.Incolere castrum. Cic.1.& 2.Tusc.& 4.Academ.
Inhabito,as,p.c.Liu.4.bel.Pun.
Habitação,i.morada. Habitatio,onis.Domicilium ij.Colum.lib.1.c.6. Villico iuxta ianuam fiat habitatio.
Accommodare alicui de habitatione, Cic. Memmio lib.13.2.
Habere domicilium,Cic.pro Archia.
Habitador,i.morador. Habitator,pen.p.habitatoris. Incola,æ,p.c.Cic.2.de Nat.Deor.
Cousa habilitauel, aliàs,que se pode habitar. Habitabilis,& hoc habitabile, p.c.adiect.
Vt,habitabiles regiones,Cic.1.Tusc.
Habitabiles casæ,Plin. lib.9.c.10.
Cousa inhabitauel,i.que se não pode habitar. Inhabitabilis,& hoc inhabitabile, p. corr. adiect.Vt,regiones inhabitabiles, Cic.1.de Nat.Deor.
Habito,i.vestido. Habitus,us,p.c.g.m.
Liu.lib 7.Decad.4. Cum solemni habitu ante portam occurrunt.
Plin.epist.100.lib.5. Visus est sibi per nocturnam quietem iacere in lectulo suo cõpositus in habitu studentis.
Pastoralis habitus,Liu.9.ab Vrbe.
Habito dos Cõmendadores de Christo. Insignè Christi.
Habito de Rodes. Insignè militũ Melitensium.
Habito de Sanctiago. Insignè militum Diui Iacobi.
Habito de Auis. Insignè militũ Diui Benedicti.
Habito,i.costume. Mos,moris, g.m.
Consuetudo,p.p.consuetudinis,g.f.
Assuetudo, p.p.assuetudinis,g.f. Vt,
Assuetudine mali efferauerant animos,Liu. lib.5.bel.Pun,
Habituar, Vide *Costumar.*
Habituarse. Vide *Costumarse.*
Habituada cousa. Vide *costumada cousa.*
Haste de lança,dardo, ou de cousa semelhante. Hastile,hastilis,p.p.g.n. Cic. pro Rabirio. Plin.lib.17.c.23.
Hê. Est.
Hé melhor. Melius est. Satius est. Præstat.
Hè melhor morrer,que ser escrauo. Emori potiùs quàm seruire præstat, Cic.in Pison.
Hè melhor mil vezes morrer,que sofrer taes cousas. Mori millies præstat,quàm hœc pati,Cicer. Attico lib.14.
Hera erua. Hedera,æ,p. corr. Plinius lib. 16. cap.34.
Cousa de hera. Hederaceus,ea,eum, adiectiuum, Vt hederaceum vas,Cato cap.111.
Cousa,que tem hera. Hederosus,a,um, pen.prod. adiect. Propert.lib.4. Lucus erat felix hederoso conditus antro.
Herança. Hereditas,p.c.hereditatis,sine diphthongo. Vt,hereditas caduca,Cicero Philip.10.

Hereditas luculenta,atq; magna, Plautus Trucul.7.
Possessio,onis,Cic.Valer.lib.13.5.& in Paradox.& lib.5.de leg.Agrar.
Herdar a alguem,i.ser herdeyro d'alguem. Esse heredem alicui,Cic.pro Cluent.
Successit heres,Cic.2.Phil.
Venire hereditatem alicui,Cic.in Ver.
Desherdar a alguem. Excludere aliquem hereditate.Ex Cicerone.
*Herdada cousa.*Hereditarius,a,um.Vt hereditarium nomen,Cic.in Somn.
Hereditaria quæstura,Cic.5.Ver.
*Herdade.*Prædium,ij.Fundus,i. Possessio,onis, Cic.Valer.lib.13.epist.5.
Is habet in Volaterrano possessionem.
Idem in Parad.Cui tanta possessio est,vt liberaliter possit viuere,diues est.
Fructuosa prædia,Cic.pro Rosc.Amer.
Quasi fundum vendam, meis me addicam legibus,Plaut.Cap.4. Vide legem 211. D. de Verb.signific.
*Herdade isenta.*Prædium liberum, Cicero 3.de lege Agraria.
*Herdade foreyra.*Prædium seruum,Cicero 3.de lege Agraria.
Herdade pequena,aliàs quebrada. Prædiolũ,i,p.c. Dimin.Cic.Cælio lib.2.15.
Possessiuncula,æ,p.c.Diminutiuum, Cicero Attico lib.13.
*Herdeyro.*Heres,heredis,p.p.
Deyxar a alguem por herdeyro. Facere heredem, Cic.pro Cecinna,& alibi.
Factitare heredem,Cic.2.Phil.
Instituere heredem,Cic.1.de Orat.
Relinquere heredem testamento, Cic.pro Quinctio.
Scribere aliquem heredẽ,Cic.1.de Orat.
*Herege.*Hereticus,a,um,p.c.adiectiuum, apud Ecclesiasticos.
*Heregia.*Heresis,heresis, p.c.g.f.Cic.in Præfat. Paradoxorum,& Att.lib.14.312.
*Hiprocrisia.*Hypocrisis,is,p.c.g.f.Budæus apud Thesaurum.
Vel virtutis simulatio.
*Hiprocrita.*Hypocrita,æ,p.c.Thesaur.
Vel virtutis simulator.
*Hisope.*Aspergillum,i.Sipontinus.
Historia. Historia,æ, Cic.4.Academ.& lib.2. de Orator.

Historiador. Historicus scriptor, si absolutè ponatur, deest scriptor,Cic.pro Muræna,& in Topicis.
*Cousa de historia.*Historicus,a,um,p.c.adiect. Vt historicum genus.Cic.de Clar.Orat.
Historialis,& hoc historiale,p.p.adiectiuũ, Plin.lib 16.c.33.
*Hoje.*Hodiè,aduerb.Cic.pro Domo sua. Ter.Andr.1.2.Hodierno die.
*Hoje pella manhaã.*Hodiè manè. Cicer.Att.lib. 13.epist.267.
Hodierno manè,Cic.in Catil.
Cousa de hoje,ou deste dia. Hodiernus,a,um,adiectiuum.Vt,Hodiernus dies, Cic.pro Cecinna,& pro lege Agrar.
Hodierna consultatio,Liu.lib.4.bel.Mac.
Hodierna lux,Liu.lib.1.ab Vrbe.
Ante hodiernum diem,Cic.3.in Catil.
Hoje não fião a qui,amanhaã si. Cràs credo,hodiè nihil.
*Hombro.*Humerus,i,p.c.g.m. Vt, Humeris bouem viuum sustinere, Cicero de Senect.
Trazer nos hombros algũa cousa. Sustinere aliquid humeris,Cic.de Senect.pro Flacco,& pro Milone.
Leuantar,ou pôr aos hombros. Extollere in humeros,Cic.lib.1.de Orat.
*Cousa de grandes hombros.*Humerosus,a, ũ, p.p. adiect.Colum.lib.3.c.10.
*Hombreyras.*Humerale,is,p.p.n.g. Textus in l. Qui commeatus.D.de re militari.
*Homem.*Homo,hominis,p.c.g.m.
Hominis appellatione,tam masculus, quã femina continetur Caius in l.152. D.de Verb.signific.
*Homem varão.*Vir,viri,g.m.
*Homem pequeno.*Homuncio,homuncionis.Dimin.Ter.Eun.3.5.Cic.4.Acad.
Homunculus,i,p.c.Dimin.Cic.1.Tusc.
Homulus,i.p.c.Dimin.Cic.in Pison.
*Homem anão.*Nanus,nani,vel nanus,nana,nanum,teste Gellio lib.19.c.13.
Pumilio,onis,Col.lib.8.c.2. Vel, Pomilio,onis,Martial.lib.14.211. Plin.lib. 11.cap.49.
Pumilus,i,p.c.Stat.lib.1.Syl.6.
Pumilius,ij,Suet.in Augusto cap.83.
Mostrarse homem. Virũ se præbere,Cic.Fabio lib.5.epist.18.

Homem.

Homem, & molher, i. que tem ambos os sexos. Androgynus, i, p.c. Cic. 1. de Diuin. Plinius lib. 7. c. 2. Liu. 7. bell. Pun.
Hermaphroditus, a, um, p.p. Martial. lib. 6. 68. Ouid. 4. Metam.
Hermaphroditæ equæ, Plin. lib. 11. c. 49.
Homem de grande cabeça. Capito, p.c. capitonis, g.m. Cic. 1. de Nat. Deor.
Capitosus, a, um, p.p. adiect. Sipontin. apud Thesaurum.
Homem de grande naris. Nasutus, a, um, p. prod. adiect. Horat. 1. Serm. Saty. 2.
Homem honrado. Vir honoratus, Cic. 1. Offic. & de Senect.
Honestus vir, Cic. in Bruto.
Vir clarus, vel vir nobilis, Cic. pro Rabirio Posthumo.
Homem de bem. Vir bonus, Cic Curioni, lib. 2. 6
Homo frugi, Cicer. 3. Tuscul. Frugi indeclinabile.
Bonæ frugi homo. Cic. Att. lib. 4. 77.
Apud Aulum Gell. lib. 7. c. 11. legitur frugis bonæ.
Homem da guarda. Stipator, p.p. stipatoris, g.m. Cic. 2. Offic. Ver. 5. & pro leg. Agrar. Horat. 1. Serm. Saty. 3.
Homem de teu officio, teu inimigo. Figulus figulo inuidet. Adag. ex Recentioribus.
Homem de boa geração. Nobili genere natus, vel nobili loco, Cic. 1. de Diuin. & 7. Ver.
Summo loco natus, Cicero Bruto lib. 11. epist. 22.
Honesto loco natus, Cic. 5. Tusc.
Genere summo prognatus, Plaut. Capt. 4.
Homem de bayxa geração. Malo genere natus, Cic. lib. 2. de Orat.
Loco humili, atq; obscuro natus, Cicero 7. Verr.
Obscuris ortus maioribus, Cic. 1. Offic.
Infimo loco natus, Cic. pro Flac.
Homem de geração de caualeyros fidalgos. Equestri loco ortus, Cic. 1. de lege Agrar.
Amplissimo loco natus, Cic. 7. Ver.
Homem generoso. Vir generosus, Cic. 3. Offic.
Vir clarissimus, vel amplissimus, Cicer. pro Rosc. Amer. & pro Sextio.
Homem de autoridade. Vir grauis auctoritate, Cic. 2. de Orat.
Valet auctoritate. Cicer. Antequàm iret in exilium.
Satis habet auctoritatis, Cic. 2. Offic.
Homem de pouca autoridade. Homo perdita auctoritate, Cic. Antequàm iret in exilium.
Homo tenui authoritate, Cic. contra Rull.
Homem, ou molher casados. Coniux, coniugis, p.c. Vt, fidelissima coniux, Cic. Quint. Fr. lib. 3. epist. 3.
Antiquus coniux, Virg. 4. Æneid.
Charissimus coniux. Ouid. 11. Metam.
Egregia coniux, Virg. 6. Æneid.
Homem, ou molher solteyros. Cælebs, cælibis, p.c. g. comm. du. Vt, Cælebs mulier, Plautus Casin. 6.
Cælebs arbor, Plin. lib. 17. c. 23.
Cælebs lectus, Catull. 63.
Cælebs sine palmite truncus. Ouid. 14. Met.
Homem, que faz o que deue. Officiosus homo. Cic. Octauio lib. 13. epist. 22.
Officiosus in aliquem, Cic. 3. Ver.
Como homẽs. Humanitùs, p.c. aduerb. Humanitùs illi accidit, Cic. 1. Philip. Plin. lib. 10. c. 63. Vrsi autèm humanitùs strati, idest, vt solent homines.
Homenagẽ, que se daa aos que prendem. Libera custodia. Vel liberalis custodia, Cicero de Clar. Orat.
Homenagem que dão os Alcaydes das fortalezas. Homagium ij, apud Recentiores.
Homiziado por morte de qualquer pessoa. Homicida, æ. p.p. *He o mesmo, que matador.*
Paricida, æ, pen. p. à par, paris, deducitur, & non à patre, vt aliqui perperàm opinatur.
Homizio deste modo. Homicidium, ij, Plin. lib. 18. cap. 3.
Parricidium, ij, Cic de Fin. & Offic. 3.
Homiziado por matar pay. Patricida, æ, p. prod. Cic. lib. 2. de Legib.
Alij legunt parricida, sed perperàm, Plin. lib. 7. cap. 45.
Homizio deste modo. Patricidium, ij. Alijs Parricidium, vel paricidium.
Homiziado por matar pay, ou may. Parenticida, æ, p.p. Plaut. Epid. 8. 13.
Homiziado por matar sua may. Matricida, æ, p.p. Cic. Quin. Fr. lib. 1. epist. 2.
Homizio assi. Matricidium, ij, Cic. 1. de Inuent.
Homiziado por matar seu irmão. Fratircida, æ, p.p. Cic. pro Domo sua.
Homiziado pr matar irmaã. Sororicida, æ, p.p. Cic. pro Domo sua.

Honestidade. Honestas, honestatis, Cic.1.Offic. pro Murana, & alibi.
Com honestidade. Honestè, aduerbium, Cic.lib.1. de Finib.
Honesta cousa. Honestus,a,um, adiect. Iuuenal. Saty.3.Cic.in Bruto.
Honesti homines, *homēs honrados*, Cic.3.Ver.
Honra. Honor, honoris, p.p. Vel honos, honoris, Cic.& alij plurimis in locis.
Decus, decoris, pen.c.g.n. Ornamentum,i, Cicero 6.Verr.pro Cecinna, & de Prouinc. Consul.
Verum decus in virtute positum est, Cicer. lib.10.epist.12.
Honrar. Honoro,as, p.p.
Decoro,as,p.c. Colo,is,colui, cultum.
Veneror,p.c.veneraris. *Todos estes verbos cō accusatiuo*. Cic.multis in locis.
Facere honorem alicui, Cic.9.Phil.
Aliquem honoribus afficere, vel decorare, Cic.pro Deiotaro, & lib.1.de Nat. Deor. & pro Corn.Balbo.
Deferre honorem alicui, Cic.in Pison.
Ornare aliquem honoribus, Cic.Famil.10.
Habere aliquem in honore, Cic.Att.lib.7.2.
Habere honorem alicui, Cic.pro Flac.
Honesto,as, in eadem est significatione, vt honestare progeniem, Cic.Phil.9.
Nec domo dominus, sed domino domus honestanda est, Cic.1.Offic.
Tribuere honorem alicui, Cic.lib.3.de Fin.
Cousa honrada. Honestus,a,um. Honoratus,a, um,p.p.adiect. Vt,
Honestus, & honoratus, Cic.in Bruto.
Honesti homines, Cic. 3.Ver.
Homo honoratus, Cic.1.Offic.
Vetus, & honorata familia, Suetonius in Othone cap.1.
Honorificus,a,um, p.c.adiect.
Honoratus vir, Liu.lib.1.ab Vrbe.
Cousa muyto honrada. Perhonorificus,a,ū,p.c. adiect.Cic.Att. lib.2. 33. *Tambem significa cousa muyto honrosa*.
Cousa tida em honra, ou a quem se faz honra.
In honore habitus, Cic.Attic.lib.7.epist.2. Tacitus lib.17.
Cousa digna de honra. Honorabilis,& e,pen.c. adiect.Liu.4.ab Vrbe.
Honrosa cousa, i. que daa honrra. Honorificus, a,um,p.c.adiectiuum. Vt honorificum Senatusconsultum, Cic.4.Ver.
Honorifica verba, Cic.2.Tusc.
Honorifica mentio alicuius, Cic. Quint.Fr. lib.2.13.
Gloriosus,a,um,p.p.adiect.
Fuga Ciceronis sibi gloriosa, patriæ calamitosa. Cic.1.de Diuin.
Mors gloriosa, Cic.2. de Finib.
Honradamente, ou honrosamente, aliàs cō honra.
Honoratè,p.p. Honorificè,pen.c. Honorificentissimè,p.c.aduerb. Apud Cic.Phil.11. Ver.5.& Cælio, & de Petit.Consul.
Honra da geração. Columen familiæ, Terent.
Hontem. Herì, aduerb.Ter. Eunuc.1.2.
Cousa de hontem. Hesternus,a,um,adiect. Vt, Hesternus dies, Cic.2.de Nat.Deor.
Ant'hontem. Nudius tertius, Cic.Att.lib.14.
Hora. Hora,æ, Cic.6.Ver.
Meya hora. Semihora. Cic.pro Rab.perdu.reo.
Hora, & meya Sesquihora, Plin.Epist.74.
Em boa hora, aliàs embora per syncopam. Bono auspicio, Cic.Att.lib.1.epist.11.
Auspicatò,p.p.aduerb.Ter.And.4.6.
Bonis auibus, Ouid.2.Fast.
Secundis auibus, Liu.lib.6.ab Vrbe.
Secundo omine, Hor.3.Carm.Ode 11.
Em maa hora. Haùd auspicatò, Ter.And.4.6.
Aduersa, aui, Cic.1.de Diuin.
Sinistro omine. Ouid.Epist.3.
Hospede, que agasalha, ou que he agasalhado. Hospes, hospitis, p.c.
Ouid.1.Met. Non hospes ab hospite tutus.
Cic.pro Deiot. Per dextrā te istā oro, quam regi Deiotaro, hospes hospiti porrexisti.
Hospeda na forma a cima. Hospes, hospitis, p.cor. gen.commun.duor.vt dicunt Grammatici, ipsi viderint.
Cousa, que agasalha, ou hospéda. Hospitus,a,ū,p.c. adiect.Vt,
Hospita terra, Virg.3.Æneid.
Nauis hospita, Ouid.3.Fastorum.
Tambem quer dizer cousa agasalhada. Vt,
Auis hospita, Statius lib.1.Achill.
In illo, Cic.4.Ver. Quod cum multò magis figura, & lineamenta hospitæ delectabant, deest feminæ, vel mulieris, quum hospita sit adiectiuum.
Ter.And.2.6. Propter huiusce hospitæ cōsuetudinem, deest feminæ, vel mulieris.
Hospedaria, i. casa onde se agasalham hospedes.

Hospi-

Hospitium,ij. Vt,liberale hospitium, Cicer.2.de Orat.
Magnificentissimum hospitium, Cicer.2.de Diuinatione.
Cubiculum hospitale. Liu.lib.1. ab Vrbe.
Hospitale,is, p.p. Vitruuius lib 6.c.10.
Cousa de hospedes. Hospitalis, & hoc hospitale, pen prod. adiect. vt hospitale cubiculum ex Liuio suprà.
Hospitalis tessera, Plaut. Penul.16.
Hospitalis sedes, Cic. pro Lege Agrar.
Homem, que agasalha de boa vontade. Hospitalis homo. Vel hospitalissimus, Cic.3. Verr.
Hospitalis in suos, Cic.2. Offic.
Hospedar, i. agasalhar. Suscipere hospitio, vel in hospitium.
Ser hospede. Hospitor, pen. corr. hospitaris. Seneca de vita beata.
Plin. lib.17. c.20. Sed translata nescit hospitari, pauetq; nouitatem. De castanea.
Hospitatur aqua in eo loco, idest interquiescit, &c. Plin. lib.6.c.18.
Hospedagem, aliàs gasalhado. Hospitalitas, p.c. hospitalitatis, Cic.1. Offic. Rectè etiàm à Theophrasto est laudata hospitalitas.
Hospede de mão vazia, tira via. Ipse licèt venias musis comitatus Homère, Si nihil attuleris, ibis Homère foràs.
Hospital. Proseucha, æ. Iuuenal. Saty.3. (cha.
Ede vbi consistas, in qua te quæro proseu-
Vide veram proseuchæ significationẽ apud Turnebum ad eumdem Iuuenalis locum. Vide etiàm Thesaurum.
Xenodochium, ij, in eadem est significatione apud Recẽtiores, de quo nulla mẽtio fit in Thesauro.
Huyuar, ou gritar. Vlulo, as, pen.c. Vt, Vlulant lupi, vel canes. Virg.3. Georg. & Æneid.6.
Ædes vlulant plangoribus femineis. Virg. 2. Æneid.
Huyuo, ou grito. Vlulatus, us, p.p. Cæsar lib.5. bel. Gall.
Implere montes vlulatibus. Ouid.4. Fast.
Femineus vlulatus. Virg.4. Æneid.
Humana cousa. Humanus, a, um, p.p. adiectiuũ. Vt, humana gens, Cic.5. de Finib.
Humanum genus, Cic.4. Ver.
Humana specie, & figura esse, Cicer. pro Rosc. Amer.
Humanus etiã significat affabilẽ, benignũ, comem, blandum, vrbanum. Vt, homo humanissimus, Cic. Attic. lib.16.343.
Humanius nihil fieri potest. Cicer. Tironi lib.16. epist.1.
Humanamente, aliàs mansamente, & com brandura.
Humanè, p. prod. aduerb. Vt, humanè ferre morbum, Cicer.2. Tuscul.
Humanitèr, pen.c. aduerb. Vt, humanitèr ferre, idest, æquo animo, Cic. Att. lib.1. epist.1.
Humanitùs, p.c. aduerb. idest humano more, Cic.1. Philip. Plin. lib.10.c.63.
Humanidade. Humanitas, p.c. humanitatis, p.c. g.f. Cic. pro Rosc. Amer.
Magna est vis humanitatis.
Singularis humanitas, suauissimi mores, Cicer. Attic. lib.16. epist.341.
Mansuetudo, atq; humanitas, Cic. pro Syll.
Humidade. Humor, humoris, p.c. Cic.2. de Diuinat. & 2. de Natur. Deor.
Estar humido. Humeo, es, Colum. lib.3.c.11.
Fazer humido. Humecto, as, cum accusatiuo, Virg. lib.1. Æneid. & 4. Georg.
Fazerse humido. Humesco, cis, Virg.3. Georg. Horat.2. Serm. Saty.6.
Cousa humida. Humidus, a, um, p.c. adiectiuum. Vt, ligna humida, Cic.3. Verr.
Nox humida. Virg.2. Æneid.
Humectus, a, um, adiect. Varro lib.1. de Re rust. cap.24.
Humectatus, a, um, pen. prod. Particip. Silius lib.8.
Vdus, a, um, adiectiuũ. Vt, ver vdum, Virg. lib.3. Georg.
Via vda. Lucan. lib.3.
Capilli vdi. Ouid.5. Metam.
Humildade. Humilitas, pen. cor. humilitatis, g.f. Submissio, onis, Cicer. pro Rosc. Amer. & in Topicis, & alibì.
Humilde cousa. Humilis, & hoc humile, pen.c. Submissus, a, ũ, adiectiua, apud Cic. passim.
Humildemente. Humilitèr, p.c. aduerb.
Submissè, aduerb. Vndè submissiùs, Cicer.1. Offic. Vt, quãto superiores simus, tanto nos geramus submissiùs. Liuius 4. bell. Pun. Hæc natura multitudinis est, aut seruit humilitèr, aut superbè dominatur.
Humilhar a outrem, aliàs abater. Deprimo, is, pen. cor. Deijcio, deijcis, pen. cor. deieci, deiectum. *ambos com accusatiuo*, apud Ciceronem, & alios passim.

V Humilio,

Humilio,as, apud Ecclesiasticos tantũ, politi enim Linguæ Latinę studiosi eo non vtuntur.

Humilharse, aliàs lançarse aos pés de alguem. Abijcere, vel proijcere, vel prosternere se ad pedes alicuius, Cic. Attico lib.4.& lib.8. Philip.2.& pro Sextio.

Abijcere se supplicem, Cic. pro Milon. Ego me plurimis pro te supplicem abieci.

Pedir com humildade. Supplico,as,pen.cor. aui, atum, regit datiuum. Vt, supplicare Deo, Plaut. Aulul.3.

Supplicare alicui pro salute alterius, Cic. pro Fonteio.

Verbis supplicibus orare, Cicero Attico lib.12.249.

Suppliciter orare,vel petere. Liuius 4.bel. Maced.& lib.3.ab Vrbe.

Suppliciter postulare, Liu.2.ab Vrbe.

Cousa, que pede com humildade, ou cõ os giolhos em terra. Supplex,supplicis,p.c.g.com.triũ. Vt, Iacere supplex ad pedes alicuius, Cic. antequàm iret in exilium.

Vobis supplex manus tendit patria communis, Cic.4.in Catilin.

Hum, ou hũa. Vnus,a,vnum,adiectiuũ.g.unius, Quidam,quędam,quoddam.

Hum, ou hũa só. Vnicus,a,um,p.c. *tambem* Vnus, *quer dizer hum só.* Terent. Adelph.3.3. Illũ curo vnum,ille ad me attinet.

Nigidio vni omnium doctissimo,&c. Cicer. Figulo lib.4.epist.13.

Vnica liberalitas, Cic. pro Quinctio.

Vnicum solatium in malis, Cicer. Sulpitio lib.4.4.

Singulus,a,um,pen.cor.adiect.in eadem est significatione, Plaut. Cistel.10. At at singulum video vestigium, apud Ciceronem tamèn non legitur nisi in Plurali.

Hum de dous. Alter,altera,alterum,p c. adiect. g. alterius,datiuo alteri.

Hum de muytos. Alius,alia,aliud, adiectiuum, genitiuo alius,p.p.Datiuo alij.

Aliud alij natura iter ostendit. Sal. in Catil.

Aliæ,genitiuus feminini generis, Cic. lib.2. de Diuinat. Sed si eadem hora alię pecudis iecur nitidum, atq; plenũ est, alię horridũ, & exile,&c. Gell.lib.17. cap.9. Inscriptio alia,aliæ locum,& nomen teneret.

De hum em hum. Singuli,ę,a,p.c.

Hum dia antes. Pridiè, aduerb. *como lhe chamão todos: mas com genitiuo, ou accusatiuo melhor lhe chamaremos preposição.*

Vt, pridie eius diei venit, Cic. Attic.lib.11.

Pridie Nonas Iunias quum essem Brũdusij, Cicer. Appio lib.3.4.

Tambẽ se poem sem caso, & então sera aduerbio, Cicer. de Amicit.

Pridiè quàm excessit,& vita.

Pridiè quàm hæc scripsi, Cic. Lent.lib.1.2.

Hum dia depois. Postridiè, iungitur genitiuo, vel accusatiuo. Vt,

Postridiè eius diei. Sulpitius Ciceroni lib. 4.epist.12.

Cicer. Attico lib.16. Quæ postridiè Ludos Appollinares futura est.

Postridiè nundinas. Suetonius.

Hũa vez. Semèl.aduerb. Cicer.7. Verr. & pro Cluentio,& alibi sæpè.

Hũa vez, & outra. Semèl atq; iterùm, Cic. pro Cluentio.

Hũa vez, & outra, i. muytas vezes. Frequentèr, Sæpè,& sæpiùs. Sępissimè,p.c.

Sæpè numero. Frequentissimè,aduerb.

Multùm, sæpè. Nimiùm, & sæpè, aduerb. omnia apud Ciceronem in Orat. Ouid.4. Trist.elegia,6. Cicero 1. de Inuent.& 2. de Finibus. De Senectute. Cæsar Ciceron. in Epist. ad Atticum lib.9.epist.173.

Hũa vez hum, & outra vez, outro, i. de dous hum. Alternus,a,um, adiectiuũ. Vel, Alternatìm, pen.prod.aduerb. Vt, (chia.

Alternis versibus. Virg.7.eclog. Cic. pro Ar-

Alternis annis, Cato de Re rust. cap.59.1. *hum de dous.*

Alternæ ciuitates reiectæ, Cic.4.Ver. Quod priuatus à populo petit, aut populus à priuato, Senatus ex aliqua ciuitate qui iudicet, datur: quum alternæ ciuitates reiectæ sunt, idest, alternatìm à priuato, & à populo: quum priuatus nunc hanc, nunc illam reiecit: populus similitèr illam, ac illam

Humor. Humor,oris.g.m.

Hum pouco. Parumpèr. Paulispèr,aduerb. Cic. 1.de Amicit. Tu velim à me animam parumpèr auertas.

Idem Cic. Appio lib.3.epist.12. De me autem suscipe paulispèr meas partes.

Ouid.2. Trist. Atq; vtinàm reuoces animũ paulispèr ab ira.

I

IA. Iàm, aduerbium temporis.

Iá ja. Iàm iàm. Vt, iàm iàm intelligo, Cic. 3. de Orat.

Iàm iàm sat est, Plaut. Milit. 4.

Iá des a mocidade. Iàm à pueris. A pueritia.

A puero, Cicer. 4. Academ. Diodoro quid faciam Stoico, quem à puero audiui?

Idẽ, Tusc. 1. Nec verò fieri vllo modo posse, vt à pueris tot rerum notiones haberemus.

Idem, 2. Tuscul. Hæc & à pueritia legimus, & discimus.

Iá des mancebo. Iàm à prima adolescentia, Cic. Lent. lib. 1. 9.

Iá agora. Iàm nùnc, Cicer. 1. Ver. Quæ quum cogito, iám nùnc timeo.

Iá d'antes. Iàm anteà, Cicer. Attic. lib. 16. 342.

Iá ha trinta dias. Iàm ab hinc tringinta diebus, Cicer. 4. Verr.

Iá antigamente. Iàm olìm, Cic. apud Quintilianum lib. 8.

Iá hà pedaço. Iamdudùm, Terent. Adelph. 4. 7.

Iamdudùm est animus in patinis.

Iamdudùm aliquem expectare, Cicer. 2. de Orat.

Iamdudùm est intùs, Plaut. Asinar. 2. 1. *he o mesmo, que ja ha hum pouco.*

Iá ha dias. Iamdiù, Cicer. 1. Academ. Iamdiù hæc tractantur à Græcis.

Plaut. Amphit. 4. Iamdiù est quod ventri victum non datis.

Iamdudùm, Terent. Eunuc. 3. 1. Iamdudùm amat te.

Iàmdudùm ætatẽ lites sunt inter eos factæ maximæ, Terent. Eunuch. 4. 5.

Iá graças a Deos, ou ja, louuado seja Deos. Iàm tandèm. Cic. Terentiæ lib. 14. 24.

Redditæ mihi iàm tandèm sunt à Cæsare litteræ.

Virg. 6. Æneid. Iam tandem Italiæ fugientis prendimus oras.

Iá des o tempo de Aristoteles. Iàm indè ab Aristotele, Cic. in Orat.

Iá des o tempo de meu pay, & meus antepassados. Iàm indè à patre, atq; maioribus, Cicer. pro Flacco.

Ia des o tempo, que Cicero foy Consul. Iàm indè à consulatu Ciceronis, Cic. 14. Philip.

Ia então, ou ja na quelle tempo. Iàm tùm, Cicer. pro Licinio. Ità se iàm tùm gessisse pro ciue ijs temporibus, quæ tu criminaris.

Virg. 8. Æne. Iam tùm religio pauidos terrebat agrestes.

Jacinto pedra preciosa. Hiacinthus, i, g. m. Plin. lib. 37. cap. 9.

Significa tambem Lirio azul.

Ianeyras. Strena, æ, vel strenę, arum, Sueton. in Tiberio c. 34. & in Augusto cap. 57. Vide Thesaurum, & Turnebum.

Ianeyro, Mes. Ianuarius mensis, Cicer. Attico. Nomina mensium, vt notum est, adiectiua sunt ex Valla in Raudensem: Brocensi in Minerua lib. 4. de Ellipsi.

Ianella. Fenestra, ę. Vt Augustię fenestrarum, Cic. Attic. lib. 2. 18.

Ianelinha. Fenestella, æ. Diminutiuum. Colum. lib. 1. cap. 1.

Cousa, que tem muytas janellas. Fenestratus, a, ũ, pen. prod. Vt, nulla est fenestratior domus, ex Plauto.

Cousa de janella. Fenestralis, & hoc fenestrale, p. p. adiect. Ouid. 6. Fast.

Nocte domum parua solita est intrare fenestra, Vndè fenestralis nomina porta tenet. De Fortuna loquitur.

Ianella de grades. Fenestra clathrata.

Ianella de duas meyas portas. Fenestra bifores, Ouid. lib. 3. de Ponto, eleg. 3.

Ianella de gellosia. Transenna, ę, Sallust. lib. 2. Histor. apud Macrobium lib. 3. c. 13.

Cancelli, orum, Cic. pro Sextio.

Fenestra retriculata. Varr. lib. 3. de Re rust. cap. 7.

Fazer janellas. Fenestro, as, Plin. lib. 11. c. 37.

Iangada, i. embarquação da India. Schedia, æ, Vlpian. in l. 1. D. de Excercit. Actionib.

Iaqueta. Thorax, thoracis, p. p. g. m.

Iardim. Viridarium, ij. Sueton. in Tiberio c. 60. Hortus, i. g. m. Cic. 3. Offic. & Philip. 13.

Iardineyro, que guarda, & tem cuydado do jardim. Viridarius, ij. Ex Vlpiano.

Iarro erua. Arum, i, *Tambem se chama pé de bezerro.* Laguna apud Dioscoridem.

Declinatur etiàm, Aron, ari, vel Aros, ari, Plin. lib. 19. c. 5. Vide Thesaurum.

Iarro, ou pucaro de barro. Vrceus, ei, Plaut. Milit. 11. Culullus, i, Horat. de Arte.

Iarrinho. Vrceolus, i, p. c. Diminutiuũ. Colum. lib. 12. cap. 16.

Iarro,aliàs albarrada. Guttus,gutti,g.m. Plin. lib.16.cap.38.
Iasmim.Pelecinum,i,p.p.Nebrissensis.
Iaspe pedra preciosa, Iaspis, trisyllabum, iaspidis,p.cor.quadrisyllabum in ge i.iuo.gen. masc.vel femin. Virg.4.Æneid.Luc.lib.10.
Iazer.Iaceo,iaces,iacui,sine supino. Vt,iacere humi,Cic.in Catilin.
Iacere alteri ad pedes,Cicer.7.Ver.
Iacere in limine,vel, in tenebris, Cicero 3. & 7.Ver.
Icbácoruo. Impostor,oris. Vlpianus in l.1.§. Medicos D.de Varijs, & extraordin.cognitionib.
Icboo,armadilha.Decipula,æ,pen.c. Sipontinus. apud Thesaurum.
Ida.Vide *Ir*.
Idade.Ætas,ætatis. Æuum,i. Vt, exacta ætas, Cic.de Senect.& pro Rosc.Comœdo.
Iniens ætas,Cic.2. Offic. idest initium adolescentiæ.
Confectus æuo,Virg.11.Æneid.
Æuo sempiterno frui,Cic.de Somnio.
Agitare æuum sub legibus, Virg.4.Georg.
Æuitas,p.c.æuitatis,g.f. in eadem est significatione,Gell.lib.10.c.1.
Populi æuitates,Cic.de Legibus.
Idolo.Idolum,i,p.p.Cic.Cassio lib.15.epist.16. *tambem se toma pella imagem*.
Idolatria.Idololatria,æ,p.p.vel,idolorũ cultus.
Idolatrar.Idola colere Idola venerari.
Idolatra.Idololatra,p.c.vel, Idolorum cultor.
Jejũ.Ieiunium,ij Liu.6.bell.Macedon.
Cousa,que jejũa,ou que está em jejũ. Ieiunus,a,ũ, p.p.adiect.Plaut.Pseud.2.
In scenam qui ieiunus venerit.Idẽ Capt.8.
Expers cibi.Ouid.4.Metam.
Amicus ieiunus,Cic. Appio lib.3.10.idest inutilis.
Ieiunus animus,per translationẽ,pro exili, & tenui.
Ieiuna oratio, cui opponitur copiosa, & plena,Cic 3.de Orat.
Ieiunitas,p.c. ieiunitatis,g.f. idest tenuitas, cui contraria est hubertas, & copia,Cic.2. Tuscul.& 2.de Orat.
Ieiunè, p.p.aduerb.idest frigidè, & languidè. Vt, Ieiunè de aliqua re disputare, Cic. 1.de Orat.
Jejũar.Abstinere cibis,vel à cibis.
Vel,abstinere se à cibis,Cæsar,8.bell.Gall.
Quebrar o jejũ Soluere ieiunium,Ouid.4.Fast.
Ientar,nome. Prãdiũ,ij ,Cic.2.Offi.&.pro Mur.
Ientar sem vinho. Prandium caninum,Plaut. Calin.25.
Prandiũ abstemium.Gell.lib.13.c.29.
Ientar,verbo.Prandeo,es,prandi,pransum,Cic. Attic.lib.5.Horat.2.Serm.Sat.3.
Cousa,que jentou. Pransus,a,um,Horat.1.Serm. Saty.6.Pransus non auidè.
Ducis pransi,poti,oscitantis inscitia,Cicer. pro Milone.
Igoaria.Ferculum,i,p.c.Iuuen.Saty.2.
Missus,us.Ex Lampridio,& Budęo.
Epulum,i,p.c. Vel,Epulæ,arum, Cic.lib 1. de Finib.& Philip.3.
Ignorante cousa.Ignarus,a,ũ,p.p.Inscius,a,um, adiectiua.Cic.passim cum genitiuo.
Ignorantia. Ignorantia, ę. Ignoratio, onis. Inscitia,æ,Cicer.3. Offic. pro Flacco, & pro Cluentio.Terent.Heaut.4.1.
Igualdade. Aequalitas,pen. cor. æqualitatis,g.f. Cic.pro Ligario,& alibi.
Aequitas,pen c.æquitatis, Cic. pro Cecinn. & in Pisonem.
Aequabilitas,p.c.æquabilitatis,Cic.1.Offic. & 2.de Natur.Deor.
Aequatio, onis. Liuius lib.4.ab Vrb. & 1. Decad.lib.8.
Aequatio bonorum,Cic.2.Offic.
Igual cousa. Aequalis,& hoc æquale,pen.prod.
Aequus,a,um.
Aequabilis,& hoc æquabile,pen.c.
Par,paris,omnia adiectiua.
Aequatus,a,um.Particip. Vt,
Aequalis Dei vis illa , quæ à peccatis auocat,Cic.2.de Leg. Parilis , & e, p.c. adiect. Cic.in Lęl.Sũtq; pares in amore,& ęquales.
Aequabilis prœdę partitio,Cic.2.Offic.
Aequabilem se præbere, Cic.2.Tuscul.
Præbere se æquum alicui, Cic. pro Deiot.
Aequatis viribus,i,paribus.Liu.lib.3.bell.
Aetas parilis.Ouid.lib.8 Metam. (Plin.
Igualmente. Aeq;.Aequalitèr,pen.c.
Aequabilitèr,pen.cor.aduerb.
Et somnia dormienti non æq; ac vigilanti probantur.Cic.4.Acad. Idẽ Curioni lib.2. epist.2.Me certè habebis,cui carus æq; sis, & periucundus , ac fuisti patri.
Oui.5.Fast. Gratia Pieridũ nobis æqualitèr adsit.

Tactus

Tact us toto corpore æquabiliter fusus, Cic. 2. de Natur. Deor.

Æquabiliter prædam dispertire, Cicer. 2. Offic.

Igualar. Æquo, as. Æquiparo, as, pen. cor.

Vt, æquare se alicui, vel cum aliquo, Cicer. in Proœmio Offic. & in Lælio.

Nemo est, qui factis me æquiparare queat, Cic. 3. Tuscul.

Adæquo, as. Vt, tecta solo adæquare. Liu. 1. ab Vrbe.

Adæquare cum virtute fortunam, Cicer. pro Archia.

Igreja. Ecclesia, æ. Templũ, i. Delubrum, delubri, pen. prod. Cicer. 3. de Natur. Deor. Ver. 1. & pro Archia.

Ilharga. Latus, lateris, p. c. g. n. Vt, inflexio laterum. Cic. 3. de Orat.

Lateriq; Argiuum accõmodat ensem, Virg. 2. Æneid.

Cousa de ilharga, ou que pertence a ilharga. Lateralis, & hoc laterale, pen. prod. adiectiuum, Vt, lateralis dolor, Plin. lib. 2. cap. 21.

Ilhoo. Ocellus vestium.

Illicita cousa. Illicitus, a, um, pen. corr. adiect. Cicer. pro Cluentio.

Tori illiciti. Lucan. lib. 10.

Illuminar. Illumino, as, p. c. Illustro, as, Cic. 2. de Natur. Deor. & 6. Verr.

Illuminada cousa. Collustratus, a, um. Illustratus, a, um, pen. prod. Vt, Collustrata pictura, Cicer. in Orat.

Imagem. Imago, pen. prod. imaginis, p. cor. g. f. Virg. 2. Æneid.

Ærea imago, Cicer. in Orat.

Idolum, i, pen. prod. Cicer. lib. 1. de Finib.

Imagines, quæ idola vocant. Idem Cassio lib. 15. 16.

Effigies, ei, Cic. 1. de Nat. Deor. & 4. Ver.

Simulachrũ, simulachri, p. p. Cic. pro Domo sua, & Ver. 4.

Imagem dos antepassados. Stemma, stemmatis, p. cor. n. g. Mart. li. 1. in Posthumum. Atria Pisonum stabant cum stemmate toto.

Imaginar, aliàs cuydar. Conijcio, conijcis, p. cor. Vt, conijcere de se, Cic. 3. de Orat.

Ex oraculo acutè, argutèq; cõijcere. Cic. de Clar. Orat.

Coniecto, as, Liu. 9. bell. Pun.

Terent. Eunuch. 3, 4. Neq; scio, quid dicam, aut quid coniectem.

Cogito, as, pen. c. Vt, cogitare de re aliqua, Cicer. de Amicit.

Meditor, p. c. meditaris, p. p. Vt,

Meditari pœnam in fratrem, Cic. 4. Tuscul.

Ex eius nuntio, Marijq; litteris meditabar, quomodò cũ illo loquar. Cicer. Attic. lib. 9.

Imagino, as, p. c. *he de Aulo Gellio*, lib. 15. *& significa fazer imagens.* Non est in vsu.

Imaginor, p. c. imaginaris, *depoente tambem quer dizer imaginar*, Plin. lib. 9. c. 35. & lib. 20. cap. 3.

Imaginatiuo. Cogitationibus, vel meditationibus deditus, vel obnoxius.

Imaginada cousa. Imaginarius, a, ũ, i. quod nec esse potest, sed dũtaxàt imaginatione potest cõprehendi. Suet. in Claudio Cęsare c. 25.

Imaginarijs fascibus cedere. Liu. 3. ab Vrb.

Emptio imaginaria. Vlpianus in l. Is qui suis, D. de Manumissionibus. Vide l. Et qui sub imagine. Cod. de Distractione Pignor.

Imaginario. Stauarius, ij. deest artifex, quum statuarius sit adiectiuum. Vt.

Statuaria ars, Plin. lib. 34. c. 7.

Sculptor, oris, Plin. lib. 36. c. 5.

Imigo. Inimicus, i, pen. p. Hostis, is. *Aduirto, que* inimicus *he adjectiuo*, Vt, inimicus animus.

Inimicus clamor, Cicer. 3. & 4. Verr. *E assi quando se poem* absolutè, *falta o nome do inimigo, mas como isto, que digo he claro, basta escreuer* inimicus *somente.*

Cousa de imigo, ou cousa inimiga. Hostilis, & hoc hostile, p. p. Hosticus, a, um, p. c. adiectiua Inimicus, a, um, p. p.

Hostile odium, Cicer. pro Cluent.

Terra hostilis, Cic. 1. de Inuent.

Turba hostica. Ouid. 3. Trist. eleg. 10.

Hosticus ensis. Horat. 1. Serm. Saty. 9.

Inimicus animus. Cicer. 4. Ver.

Ensis inimicus. Virg. 2. Æneid.

Imigo capital. Hostis capitalis, Cic. 2. in Catil.

Inimizade. Inimicitia, æ, Cic. 4. Tuscul.

Mortales inimicitię, Cic. pro Rabir. Posth.

Hostilitas, pen. corr. hostilitatis, g. f. Seneca de Vita beata.

Imigamente, ou inimigamente, i. como inimigo. Inimicè, pen. prod.

Inimicissimè p. c. aduerb. Cicer. 2. Philip. & pro Quinctio.

Hostilitèr, pen. corr. aduerb Cicer. 5. Philip. Liu. lib. 1.

Liu.lib.1.& 2.ab Vrbe.
Hostilem in modum,Cicer.7.Verr.
Fazer inimigo. Inimico,as,p.p. Horat.4.Carm. Ode 15. Et miseras inimicat vrbes.
Fazerse imigo. Inimicor,pen. prod. inimicaris. Deponens,Cicer. de Petitione Consulatus, Sin autèm id neges, statim abalienant se,& inimicantur.
Imitar. Imitor,pen.corr.imitaris, regit accusatiuum. Vt, imitari chirographum alterius,idest effingere, & adulterare, Cic. 3.de Natur. Deor. *he o mesmo, que contrafazer*. Imitatur sermones hominis turdus, Plin. lib.10.cap.42.
Imitação. Imitatio,onis,Cicer.14.Philip.
Imitamen,p.prod.imitaminis,g.n. Ouid.4. Fast.
Imitamentum,i. Gell.lib.7.cap.5. Tacitus lib.3.& 13.
*Imitador,i.contra fazedor,que contra faz,& arremeda.*Imitator,oris. Cic.3.de Leg.Philip.3. & 3.de Orat.
Cousa,que se pode imitar. Imitabilis,& hoc imitabile,p.c.adiect. Vt,
Subtilitas imitabilis,Cic.in Orat.
Exemplar imitabile,Horat.1. Epist.20.
*Impar.*Gemitum reprimere,vel cohibere.
Impedir. Impedio,impedis,pen.cor. impediui, impeditum,pen.prod. cum accusatuio.
Impedimento esse.
Obsto,as,obstiti,obstitum,p.c.cum datiuo.
Retardo,as,cum accusatiuo, vel Tardo,as. Vt, impedire, & tardare profectionem alicuius,Cicer Cæsar.lib.7.epist.5.
Est maxima in sensibus veritas, si sani sũt, ac valentes, & omnia remouẽtur,quæ obstant,& impediunt.
Impedire,ac retardare impetum,Cicer.pro Lege Manil.
Terent.Andr.4.2. Proindè hinc vos amolimini, nam mihi impedimento estis.
Impedimento. Impedimentum,i. Vt, esse impedimento alicui,Cic.pro Cornel. Balbo.
Obstaculum,i p.c. Plaut.Pseud.7.10.
Obex,obicis pen c.incerti generis,sed frequẽtiùs masc.Vt,obex magna,Virg.10.Æn. Obices rupti,Virg.2.Georg.
Impedida cousa Impeditus,a,um,p.p.
Præpeditus,a,um. Participia, vel nomina ex participijs,Cic. pro Cælio. in Pisonem.
Morbo præpeditus,Cic.pro Rabirio.
Imperio,i.mando. Imperium,ij. Virg.lib.1 Ænei. Tempestatesq; sonoras
Imperio premit,ac vinclis,& carcere frenat.
Imperio,i.poder,ou senhorio. Imperium,ij. Virg. 1. Æneid. Imperium Oceano, famam qui terminet astris.
Cicer.1. de Lege Agraria, His insignibus, atq; infulis imperij venditis.
Cousa, que tem imperio ou mando. Imperiosus, a,um,p.p.adiect. Vt,
Imperiosus consul,Cic Post redit.in Senat.
Dura domina,imperiosa, vehemens cupiditas,Cic.in Paradox.
Coniux imperiosa,Ouid.in Ibin.
Impeto. Impetus,us,pen.cor.Cic. & alij passim.
Impressio,onis. Vt,
Impetũ,vel impressionẽ facere,*fazer assalto,* Cic.pro Rosc.Amer.Liu. Dec.1.lib.2. & 3.
Impetuosa cousa. Impetuosus a,um,p.p.adiect. Vt, impetuosus animus, Plin.lib.35.c.10.
Com impeto. Impetu,p.c.Cic.Attic.lib.11.epist. 213.Plin.lib.24.c.22.
Impete,ablatiuus antiquus, Ouid.3.Met. Vasto impete fertur.
Recto impete perfringit nubem vis venti. Lucret.lib.6.
*Impidosa cousa,i.nociua.*Nociuus,a,um,p.prod. adiect.Plin.lib.20.c.2.
Noxius,a,iũ, adiect. Ouid.5. Trist.eleg.11.
Nocens,tis.Nomen ex participio. Vt,
Allium nocentius cicutis, Horat. Epod.3.
Impidosa cousa no comer, aliàs enfastiada, ou que come poucas cousas. Fastidiosus,a,um, pen.p. adiectiuum.
Impigem. Impetigo,pen.prod.impetiginis,f.g. Plin.lib.23.c.7.
Lichen,lichenis,p.p.m.g. Plin.lib.26.c.1.
Doente de impigem. Impetiginosus,a,ũ,adiect. pen. prod. Vlpian.in l.Pomponius D.de Ædilitio edicto.
Impigem da barba. Mentagra,æ,pen.corr.Plin. lib.26.cap.1.
*Importar, alias releuar.*Refert.Interest.
In tertijs personis,& infinitiuo, iunguntur genitiuis. Sallust. in Iugurtha. Faciendum aliquid,quod illorum magis, quàm sua retulisse videretur.
Cic. Seruil.lib.13. epist.68. Vt habeamus aliquã Remp. cuius cõsilijs magni referebat,

bat,te interesse.

Cic.pro Domo sua, Ego vero Reipub. semper interesse putaui.

Vtriusq; nostrum magni interest, prius vt te conueniam, quàm decedas, Cicer. Appio lib. 3. epist. 5.

Iunguntur etiàm his accusatiuis, mea, tua, sua, nostra, vestra, cuia, qui falsò ab imperitis Grammaticis dicuntur ablatiui. Vt, Nihil mea refert vtrùm tu, &c. Cic. in Pison. Non adscripsi id, quod tua nihil referebat, Cic. Rufo lib. 5. epist. 20.

Cicer. Tironi lib. 16. epist. 6. Et cum tua, & mea maximè interest te valere, &c. idest, est inter mea, & tua.

Idem Appio lib. 3. epist. 10. Tamèn, vt vidi interesse tua, conscendens iam nauem, &c. idest, esse inter tua. *Se forão ablatiuos, tambem poderamos dizer*, meo refert, meo interest. *como dizemos*, mea refert, mea interest. *pello que he claro serem accusatiuos.*

Importante cousa. Res necessaria.

Importuna cousa Molestus, a, um. Importunus, a, um, adiect.

Cicer. de Amicitia. Molesta veritas est, siquidèm ex ea nascitur odium.

Senex importunus, Terent. Heaut. 1. 2.

Importunamente, i. com importunação. Molestè, Importunè, p.p. aduerb. Vt,

Obiurgari molestè, ferunt, Cicer. de Amic.

Pati, & non molestè ferre, Cic. 3. Verr.

Confidere suis testibus, & importunè insistere, Cic. 4. Academ.

Importunação. Importunitas, pen. corr. importunitatis. Vt, Animi importunitas, Cicer. pro Cluent.

Molestia, æ, Cic. & Terent. Multis in locis.

Impossiuel cousa. Impossibilis, & hoc impossibile, p.c. adiect. apud Quintilianum, & iureconsultos, sed non est Ciceronianum.

Isto he possiuel. Hoc potest fieri.

He impossiuel. Non potest fieri.

Fieri potest, vt fallar, Cic. Philippo, lib. 13. epist. 73.

Terent. Andr. 4. 2. Si poterit fieri, vt ne pater per me stetisse credat, &c.

Imprimir, i fazer final na terra, ou em outra cousa. Imprimo, is, pen. cor. impressi, impressũ. Vt, Imprimere litterã humi, Cic. 1. de Diuinat.

Escreuer no chão.

Imprimere vestigium, Cic. pro Cecinna.

Imprimere sigilla annulo, Cic. 4. Academ.

Vestigijs aliquid imprimere, Cic. Rufo lib. 5. epist. 20.

Imprimir liuros. Imprimo, is, p.c.

Prçlo tradere. Typis mandare.

Excudo, is, p.p. excudi, excussum, Cic. Attic. lib. 15. epist. 330.

Impressão. Prelũ, i, sine diphthõgo à premo, is. Typographia, ç.

Impressor. Impressor, oris. Hermolaus Barbar. & Petrus Bembus apud Thesaurum.

Typographus, i, p.c.

Impropriedade. Acyron, i, vel, Acyrologia, æ, pen. cor. Vt, Sperare pro timere, Virg. 4. Æneid. Hunc ego si potui tantum sperare dolorem. Sperare, idest timere.

Impunhar, aliàs contradizer. Impugno, as. Repugno, as. Aduersor, aris.

Vt, Impugnare dignitatem alicuius, Cæsar 8. bell. Gall.

Nostra sed impugnat, nos, nostraq; liuidus odit. Horat. 2. epist. 1.

Ego verò quibus ornamẽtis aduersor tuis? aut cui dignitati vestræ repugno, Cicero pro Sylla.

Inçar. Propago, as, p.p. Vt, radices agere, & propagari, Cic. 2. Offic.

Religionem propagare, Cic. 2. de Diuinat.

Stirpem propagare, Cic. 1. Philip.

Incansauel cousa, i. cousa, que não cansa. Infatigabilis, & hoc infatigabile, pen. corr. Indefessus, a, um, adiectiuum, Plin. lib. 28. cap. 19.

Ouid. 9. Metam. Ego sum indefessus agendo.

Incendio. Incendium, ij, Cic. 3. Ver. & in Parad.

Incensio, onis, Cicer. pro Sylla, Incensione vrbem, internecione ciues, vastitate Italiã, interitu Rempub. liberauit.

Incenso. Thus, thuris, g.n. Cicer. 6. Ver.

Incensum, i, apud Ecclesiasticos Auctores.

Incensar. Incendere thura, Cic. 6. Ver.

Fumicare thure, vel Arabico odore, Plaut. Milite 8.

Incensario, aliàs turibulo. Turibulum, i, pen. cor. Cic. 6. Verr.

Naueta onde se poem o incenso. Acerra, æ, Plin. lib. 55. cap. 10. Martial. lib. 10.

Cymbium, ij, Plin. lib. 37. cap. 8. Virg. 3. Æneid.

Cousa de incenso. Thureus, ea, eum, adiectiuum, Vt,

Vt,dona thurea,Virg 6.Æneid.
Grana thurea,Ouid.4.Fast.
Cousa,que cria,ou dá incenso. Thurifer,pen.corr. thurifera,thuriferum,p.c.adiect. Vt,Indus, thurifer,Ouid.lib.3.Fast.
Saba thurifera,Plin.lib.6.c.23.
Inchar,ou estar inchado. Tumeo,es,tumui.Tumesco,tumescis.
Inflari,passiuum.
Turgeo,es.
Turgesco,cis,omnia apud Cicer.Tuscul.3. & lib.1.de Diuinatione.
Inchar a outrem,i fazer inchar. Inflo,as.
Tumefacio,tumefa,is,p.c. Vt,
Inflare vtrem,Horat.2.Serm Saty.5.
Inflare buccas,Horat.1.Serm Saty.1.
Ouid.5.Metam. Extentã tumefecit humum.
Inchada cousa. Tumidus,a,um,pen.corr.
Turgidus,a,um,p.c.adiectiua.
Inflatus,a,um,p.p.Participium.
Tumens, tumentis, Particip. omnia apud Cic.Tuscul.3.pro Murena,& alibi. Liuius, lib.3.bell.Pun.
Inchaço. Tumor,oris. Vt, repentinus oculorũ tumor,Cic.4.Tuscul.
Num manus affecta rectè est, quum in tumore est?Cic.3.Tuscul.
Tuber,tuberis,p.c.n.g. Vt,tubera bina in dorso habent Cameli,Plin.lib.8.c.18.
Meliceris, meliceridis,f.g. Meliceria,æ,Pli. lib.20.c.21.& lib.21.c.20.
Inchação. Inflatio,onis.Vt,inflatio uentris,Columel.lib.6.cap.6.
Inchimento de palha, laã, ou cousa semelhante. Tomentum,i,Varr.lib.4.de Lingua Latina. Martial.lib.14.
Incitar. Incito,as,p.c.Commoueo, commoues, p.c.commoui,commotum,p.p. Vt,
Incitare currentem,cõmouere languẽtem, Cic.2.de Orat.
Incitare ad scribendum, Cicer.Papir.lib.9. epist.16.
Inclinar. Inclino,as,pen.prod.aui,atum.
Propendeo,es,propendi,propensum.
Vergo,is,caret præterito,& supino.
Inclinare animum ad rem aliquam, Liuius lib.10.bell.Maced.
Inclinare ad Stoicos.Cic.3.de Finib.
Inclinat se sol.Liu.9.ab Vrbe.
Propendere in aliquem,Cic.2.de Orat.
Vergi in senium. Stat.lib.4.Syl.4.
Ianua vergit ad septentrionem, Cæsar, 1. bell.Gall.
Cousa inclinada. Inclinatus,a, um, pen. prod. Participium,siue nomen ex particip. Vt, Dies inclinatus in tempus pomeridianum, Cicer.3.Tuscul.
Inclinata res est,laboratur vehementèr, Cicer.Lentul.lib.1.1.
Inclinata Respub. Cic.Brut.18.2.
Procliuis,& hoc procliue,p.p.adiect.
Vt,adolescentia procliuis ad libidinem,Cicer.in Partitionib.
Pronus,a,um,adiect. Vt,pronus ad fidem Liu.l b.1.bel.Punici.
Pronus in bellum, Lucan.lib.1.
Cousa muyto inclinada. Propensus, a, um, adiectiuum. Vt,
Propensus ad voluptatem,Cic.1.Offic.
Propensus ad ignoscendum, Cicer.2. de Inuentione.
Cousa inclinada pera algũa parte. Acclinis, & accline,pen.prod. Aclinatus,a,um.Nomen ex participio,Ouid.lib.10.Metam.
Inclinação. Inclinatio,onis. Propensio, onis, Cicer.4.de Finib.
Procliuitas,p.p. procliuitatis. Vt,
Voluntatis inclinatione propendere in aliquem, Cicer.2.de Orat.
Hoc igitùr procliuitas ad suum quodq; genus à similitudine, corporis ægrotatio dicitur &c.Cic.4. Tuscul.
Inconstancia. Incõstantia,æ. Leuitas,pen.corr. leuitatis. Mutabilitas, pen.cor. mutabilitatis. Vt,
Incõstantia, mutabilitasq; mentis, Cicer.4. Tuscul.
Fama incõstantiæ pertimescenda,Cic.Lentulo lib.1.9.
Vt omittam leuitatem temerè asserentium, Cic.4.Academ.
Inconstantemente. Inconstantèr.Incõstãtissimè, p.c.aduerb. Vt,
Inconstantèr loqui,Cic.4.Academ.
Inconstantissimè dicta, Cicero 2.de Finib.
Incrediuel cousa,i.que senão pode crer. Incredibilis, & hoc incredibile, pen.corr. adiectiuũ. Vt,incredibilis virtus,Cicer. Attico lib.14. epist.313.
Incredibile, & probabile, Cic. in Paradox.

Incredulidade,

Incredulidade. Incredulitas,p.c.incredulitatis. Martianus in l. Mariti lenociniũ. D.ad legẽ Iuliam de adult. Pandect. Florentin. & Heloander legunt incredibilitas.

Incrediuelmente.Incredibilitèr,p.c.aduerbium, Cic.de Senect.

Incredula cousa,i. que não quer crer. Incredulus, a,um,p.c.Horat.in Arte poetica.

Quodcumq; ostendis mihi sic , incredulus odi.

Inda não.Nondùm,aduerbium.

Inda bem não.Vix dùm, Cic.Att.lib 9.171.

Vix dùm epistolam tuam legeram , quũ ad me currens,&c.

Terent. Phorm.4.2. Vix dùm dimidium dixeram,intellexerat.

Ind'agora. Adhùc,aduerb.Ouid.

Adhùc tua messis in herba est.

Adhùc tranquilla res est , Ter.Phorm.3.1.

Inde bem.Gaudeo,lætor.

Inde mal. Pro dolor.

Indiuida cousa.Indebitus,a,um,p.c.adiect.

Ouid.Epist.15.Præmia magna quidèm,sed non indebita posco.

Indiuidamente,i.sem se deuer.Indebitè,pen.corr. aduerbium, Paul.in l.Cum de indebito. D. de probat.

Indebitò,p.c.aduerb.Vlpianus in l.Cũ duo pro reo.D.de condict.indeb.

Indiuidamente, aliàs sem razão,ou sem o merecer. Immeritò,aduerb. Terent.Hecyra 2.1.Cic. 2.de Orat.

Indignè,aduerb. Plaut. Cistel.7. Vatinius Ciceroni lib.5.10. Cic.6.Ver.

Indinarse.Indignor,aris,Cic.1.de Inuent. Virg.8.Æneid.ad finem· Ouid.9.Metam.

Irascor,irasceris,p.c. Succenseo,es, Cic.pro Rosc.Comœd.

Stomachor,p.c.stomacharis,Cicer.de Clar. Orat.& Furnio lib.10. 26.

Succenseo,es,ui,absq; supino,iungitur dat. Cic.pro Deiotaro,& pro Rosc. Comœd.

Indinação. Indignatio,onis.Ira,æ.Iracũdia,æ, Iuuen.Saty.1. Si natura negat,facit indignatio versum.

Cicero 1.de Inuent. Indignatio est oratio, per quam conficitur,vt in aliquem hominẽ magnum odium,aut in rem grauis offensio concitetur.

Indinada cousa.Iratus,a,um,p.p.adiect.

Indignans,tis.Nomen ex particip. Colum. lib.8.c.17.

Indignatus,a,um,p.p.Particip. Vt,æquor indignatum, Virg.2.Georg.

Indignabundus,a,um.Particip. Liu.lib.8. bell.Maced.

Accensus in iram,Lucan.lib.3.

Indigna cousa,i.não merecedora. Indignus,a,um. Immerens,p.c.immerentis.

Immeritus,a,um, pen.c.omnia sunt adiect. Vt, Si ego digna hac contumelia sum maximè,at tu indignus,qui faceres tamèn.Terent.in Eunuc.5.2.

Calamitates hominũ indignorum subleuare,Cic.4.Tusc.

Premere immerentem.Plin.Epist.9.lib.3.

Te triste lignum,te caducum

In domini caput immerentis , Hor. 2.Car. Ode 13.

Premere immeritos,Ouid.2.Trist.

Immerita gratia,passiuè,idest, quæ non debetur illi,cui refertur. Liu.lib.4.ab Vrbe, Martial.lib.7.31.

Et rapit immeritas sordidus vnctor opes.

Indignamente.Indignè,aduerb. Vt,

Eget nunc indignè, quondàm felix , Cicer. Antequàm iret in exilium.

Ferre aliquid indignè , idest molestè ferre, Cic.6.Verr.

Indignidade,aliàs desmericimento. Vide suo loco.

India.India,æ. Vt,vasta,& agrestis India,Cicer. 5.Tuscul.

Diues India,Horat.3.Carm.Ode 24.

Cousa da India. Indus,a,um.Indicus,a,um,p.c. adiectiua. Vt,

Dentes Indi , idest Elephantini,Ouidius 8. Metam.

Aqua Indica.Ouid.1.de Ponto,eleg.6.

Indio.Indus,i. Vt,Nigri Indi.Ouid.1.de Art. Sitientes Indi, Virg.4.Georg.

Indouta cousa. Indoctus,a,um. Imperitus,a,ũ, p.p.adiect.Cic.in Partition.& alibi.

Indulgencia plenaria. Plena peccatorũ remissio. Vel indulgencia plenaria apud Ecclesiast.

Industria.Industria,æ.Diligentia,æ.

Industriosa cousa. Industrius,a,ium. Diligens, p.c.diligentis. Diligentissimus,a,um,pen.c. adiect.omnia apud Cic.

Industriosamente. Industriè,aduerbium.Cæsar lib.3.bell.Ciuil.

Industrius

Industrius, comparatiuum ab industriè, Cic. pro Domo sua.

Induzir. Persuadeo, es, persuasi, persuasum.

Induco, is, p.p. Vt auditori aliquid persuadere, Cic. 1. de Inuent.

Inducere aliquem promissis, Cic. pro Rosc. Amerin.

Inducere aliquem, vt mentiatur, Cicer. pro Rosc. Comœdo.

Induzidor. Persuasor, p.p. persuasoris. Suasor, oris, Cic. 3. Offic.

Induzimento. Persuasio, onis, Cic. 2. de Inuent.

Induzida cousa, i. persuadida. Persuasus, a, ũ, p.p. Particip. Vel nomen ex particip. Vt, Itá persuasum est omnibus, cũ paucis inermibus perterritis metu, fracto animo fugisse Antonium, Cic. Bruto lib. 11. epist. 12.

Persuasissimum habere, Col. lib. 12. c. 1.

Infamar. Infamiæ notam alicui inurere, vel maculam, Liu. lib. 3. de Claudio.

Aspergere aliquem infamia, Cicer.

Infamo, as, p. prod. Vt, infamare parricidij, Quintil. 8. Declamat.

Animum infamare timore, Ouid. 3. de Põto, eleg. 6.

Detrahere de fama alicuius, Cicero Appio lib. 3. 8.

Famam alicuius inquinare, Liuius lib. 9. bell. Pun.

Imminuere famam alicuius, Cicero Appio lib. 14. 315.

Infamia. Infamia, æ. Macula, æ, p.c.

Turpitudinis nota, Cic. pro Rabir. perduellionis reo.

Ignominiosus, a, um, p.p. adiect.

Infame cousa. Infamis, & hoc infame, pen. prod. adiect. Cic. 6. Ver. & pro Cluent.

Infamatus, a, um, pen. prod. Participium. Ouid. 2. Metam. Et procul insidias, infamataq; relinquunt Tecta Deę.

Infante, ou infanta. Infans, tis.

Infantaria, i. gente de guerra. Peditatus, us, m. gen. p.p. Cic. 5. Philip. & Mario lib. 7. epist. 1.

Inferior cousa. Inferior, & inferius, comparatiuum ab inferus, a, um. Vt, inferior ambulatio, Cic. 4. Tusc.

Inferior belli laude, Cic. 1. Offic.

Cousa muyto inferior. Infimus, a, um, p.c. superlatiuum. Vt infimo loco natus, Cicero pro Flacco.

Infimi homines, i. contempti, & nullo loco habiti, Ter. Eunuc. 3. 2.

Inferno. Inferi, p.c. inferorum. Tartarus, tartari, p.c. Vel tartara, orum, Virg. Æneid. 4. & 6. Ouid. 10. Metam.

Vel ex sacris litteris, Gehenna, æ.

Cic. 1. de Inuent. Pœnæ apud inferos sunt impijs præparatę.

Cousa do inferno. Tartareus, ea, eum. possessiuũ. Vt, plaga tartarea, Cic. 2. Tusc.

Deus tartareus Pluto, Ouid. 1. Trist. eleg. 8.

Infiar agulha. Immittere filum per acum. Cels. lib. 7. c. 17.

Infiel cousa, i. desleal. Perfidus, a, um, p.c.

Infidus, a, um, p.p.

Infidelis, & hoc infidele, p.p. adiect.

Hæc omnia apud Ciceronem, & alios probatos Aučtores, significant illos, qui fidem violant, nec promissis stant.

Infidelidade nesta forma. Infidelitas, pen. corr. infidelitatis.

Perfidia, æ, Cæsar 8. bel. Gall. Cic. 2. Philip. & alibi.

Infinidade. Infinitas, pen. c. infinitatis, Cicero 4. Academ.

Infinitio, onis, Cic. 1. de Finib.

Immensitas, p.c. immensitatis, Cic. 1. & 2. de Nat. Deor.

Innumerabilitas, pen. c. innumerabilitatis, Cic. lib. 1. de Nat. Deor.

Infinita cousa. Infinitus, a, um, p.p.

Immensus, a, um. Interminatus, a, um, p.p.

Innumerabilis, & hoc innumerabile, pen. c. adiect. Vt,

Aer immensus, & infinitus, Cicer. 1. de Natur. Deor.

Immensam, & interminatam magnitudinẽ regionum, Cic. loco citato.

Multitudo innumerabilis, Cic. Post reditũ in Senatu.

Innumerus, a, um, p.c. adiec. in eadẽ est significatione, Cic. 2. de Orat. Virg. 6. Æneid. Ouid. 5. Trist. eleg. 13.

Innumerosus, a, um, p.p. adiectiuum, idem significat, Plin. lib. 10. c. 65.

Infinitamente. Infinitè, p.p. aduerb.

Vt, concupiscere infinitè, Cic. in Parad. idest sine mensura, & modo.

Inflamar. Inflammo, as. Incendo, is. Vt, classẽ pulcherrimã Pop. Rom. in littus expulsam, & eiectam,

& eiectam, quum primùm aduesperascere, inflammari, incendiq; iussit, Cic.7.Verr.

Inflamada cousa. Inflammatus,a,um,p.p.
Incensus,a,um.Particip.
Vt, inflammatus ad gloriam, Cicer. Lentulo lib.1.7.
Amore magno inflammatus. Virg.3.Æn.
Officio incensa voluntas, Cic. Cecin. li.6.6.
Pectus incensum amore, Virg.3.Æneid.

Inflamação: Vide, *Incendio* suprà.

Inflamação de corpo. Inflammatio,onis. Celsus lib.2.c.26.& alibi.
Phlegmone,phlegmones,p.c.nomẽ Græcũ, Celsus lib. in Præfat.
Galenus in finitio.Medic.

Ingrata cousa, aliàs desagradecida. Ingratus,a,ũ, pen.prod.
Ingratificus,a,um,p.c.adiect.
Cic.pro Sext. O ingratifici Argiui,inanes Graij,immemores beneficij.
Ingratus in aliquem, Cic.1.de Nat.Deor.

Ingratidão. Ingratitudo,p.p.ingratitudinis,p.c. g.f.apud Budæum,& Erasmum,sed non est vox Ciceroniana.

Ingoa. Bubones,bubonum,p.p. Hermolaus in Plinium apud Thes.

Ingreme cousa. Accliuis,& hoc accliue,p.p.adiectiuum, Cicer. Quint.Fr.Ea viç pars valde accliuis est.

Inguento, aliàs vnguento. Vnguentum,i, Cic.2.de Nat.Deor. & Tuscul.5.

Inhabil cousa. Inhabilis,& hoc inhabile, p.c.
Ineptus,a,um,adiect. Vt,
Progenerandis esse fętibus inhabilem, Colum.lib.2. cap.1.
Inhabilis ad consensum, Liu.6.bel.Pun.
Cic.2.de Orat. Quem enim nos ineptum vocamus, is mihi videtur ab hoc nomẽ habere ductum, quòd non sit aptus, &c.
Terent.Adelph.1.1. Vestitu nimio indulges, nimiùm ineptus es.

Inhame erua. Colocasia,æ.Colocasium,ij. Vel, Faba Ægyptia, Plin.lib.21.c.15.Virg.

Injuria. Iniuria,æ.Maledictum,i.Conuitium,ij. Contumelia,æ.Ignominia,æ.Probrum,i.

Injuriada cousa. Affectus iniuria, apud Ciceron. Vel iniuria afflictus, vel vexatus, vel oneratus.

Injuriar. Afficere aliquem iniuria, vel ignominia, Cic.6.Ver.
Facere, vel inferre iniuriam alicui, Cicero 1. Officior.
Facere conuitium alicui, Ter.Adelph.2.1. Cic.Att.lib.16.
Insectari aliquem maledictis, vel figere. Cic.2.de Fin.& lib.1.de Nat.Deor.
Imponere iniuriam, vel contumeliam alicui, Cic.6.Ver.
Lacerare aliquem iniuria, vel contumelia, Cic.Ver.6.& Philip.1.
Onerare, vel operire aliquem contumelia, Cic.2.Phil & Ver.6.
Insequi, vel vexare aliquem contumelijs, Cic.Att.lib.14.& lib.1.de Nat.Deor.
Iacere contumeliam in aliquem, Cicer.pro Sylla, vel iniuriam. Cic.in Parad.
Contumelia aliquem offendere, Cic.Attico lib.6.
Malè loqui alicui, Ter.Phorm.2.3.
Malè aliquem verbis accipere, Cicero 3.& 4.Verr.
Conuitior,aris,cum datiuo, apud Quintil. lib.3 sed non est Ciceronianum.

Injuriosa cousa, i. cousa, que injuria, ou faz, ou diz injuria. Iniuriosus,a,um, p.p.
Contumeliosus,a,um,p.p.adiect.
Cic.pro Corn.Balb. In socios verò ipsos, & in eos, de quibus agimus, fœderatos iniuriosum, & contumeliosũ est, his præmijs, & his hnoribus exclusos esse.
Iniuriosus in proximos, Cic.1. Offic.
Iniuriosa vita, Cic.1.de Leg.

Injuriador. Conuitiator, p.p.conuitiatoris, Cic. in Sallust.

Estar injuriado. Affligi iniuria, apud Cic.

Injuriosamente. Iniuriosè,p.p.aduerb.
Contumeliosè,p p. aduerb. Vt,
Tractare iniuriosè, Cic.pro leg Manil.
Contumeliosè aliquid dicere de absẽtibus, Cic.1 Offic.

Injusta cousa. Iniustus,a,um. Iniquus,a,ũ,p.p. adiect. Vt,
Onus iniustum imponere, Cic.in Orat.
Maleficus vir,& iniustus, Cic.5.Tusc.
Iniqua conditio, Cic.Att.lib.8.59.
Iniqui sermones, Cic.Lentulo lib.1.9.
Iniquus iudex, Ouid.13.Metam.

Injustamente. Iniustè, aduerb. Cic.2.de Finibus, Plaut.Pseud 9.
Iniquè,p.p.aduerb.Cic.5.Ver.& pro Cluẽt.

Iniustiça.Iniustitia,æ,Cic.lib.1.Offic. Terent. Adelph.3.2.

Innouar,i.fazer nouo,ou de nouo. Nouo,as, Innouo,as,p.c. Vt,

Nouare agrum, Cicer.2.de Orat.

Opus nouare,Ouid.3.de Arte.

Innouar,i.fazer innouação, ou mudar o que esta feyto. Nouo,as.

Cic.lib.3.de Legib.Nihil habui sanè, non modò multum, quod putarem nouandum in leg ibus.

Inquietar,aliàs molestar a alguem. Molestia aliquem afficere,Cic.de Clar.Orat. Vel, Molestum esse alicui. Solicito,as,p.c.

Inquieto,as, p.p.actiuum,Colum.lib.8.c.5. Ne incubantes nutrices ab alijs auibus inquietentur.

Sueton.in Octau.August.c.53. Ne quem officij causa inquietaret.

Nullis rumoribus inquietare,Plin.Iun.lib.1.epist.9.ad Fundanum.

Inquietari ab alijs,quibus debet, nõ potest is,qui bonis cessit,Vlpian.in l.4. D.de Cessione bonorum.

Victoriam inquietare,Tacit.lib.19.

Excruciare, & solicitare,vel sollicitare, & angere,omnia apud Cic.lib.1.de Fin.

Arcu sollicitare feras,Oui.1. Amor.eleg.7.

Inquieta cousa.Inquietus,a,um,p.p.adiect. Vt,

Inquietus animus,Liu.lib.1.ab Vrbe.

Inquieta ingenia,Liu.lib.2.bel.Pun.

Inquietus homo,Liu.lib.3.ab Vrbe.

Inquieta nox,idest in qua non quieuimus, Liu.lib.5.ab Vrbe.

Solicitus,a,um,p.c.aduerb.Cic.pro Domo.

Inquietação.Inquietudo,p.p.inquietudinis,g.f. Seneca de Beneficio lib.2.c.8.

Inquies,inquietis,p.p.g.f.Plin.lib.14.c.22. Furiales somni,& inquies nocturna.

Solicitudo,p.p.solicitudinis.

Andar inquieto. Habere solicitudinem,solicitũ esse, vrgeri solicitudine, vel exedi, omnia apud Cicer.

Anxio,& solicito animo esse,Cic. 2.de Fin.

Solicitum esse,& angi,Cic.Att.lib.9.173.

Sollicitus apud poetas duplici ll,scribitur.

Inquirição,que se faz de testemunhas nas demandas.Probatio,onis. Apertè Cicero Verr.3. Quintil.lib.5.c.9.& 10.

Fazer inquirição,i.proua de testemunhas. Probationem facere.

Inquirição deuassa. Quęstio,onis,Cic.3.de Natur.Deor.

Inquisitio,onis,Cic.pro Muræn.& Ver.4.

Tirar inquirição deuassa, aliàs deuassar. Quæstionem adhibere,Cic.1.de Diuin.

Habere quæstionem,Cic.2.de Orat.

Inquiro,is,p.p. Vt,inquirere vitia,Cicero Philip.11.

Inquirere in aliquem, Cic.pro Murena,& lib.2.Offic.

Inquisição.Inquisitio,onis.

Inquisidor.Inquisitor,p.p.inquisitoris,Cicer.2. Ver.Plin.Epist.9.lib.3. Vel, Censor fidei.

Insistir.Insisto,is,institi,institum,p.c. Cicer.in Orat. Sæpè accidit, vt aut citiùs insistendum sit,aut longiùs procedendum.

Insistere mente, & animo in rem aliquam, Cæs.6.bell.Gall.

Perseuero,as,p.p.in eadem est significatione.Vt,perseuerare in vitijs,Cic.2.de Inuẽ.

In errore pseuerare nullius,nisi insipientis est:errare cuiusuis hominis,Cic.12.Phil.

Insofriuel cousa,i.que se não pode sofrer. Intolerabilis,& hoc intolerabile,p.c.

Intolerandus,a,um.Impatibilis,& hoc impatibile,p.c.adiect. Vt,

Intolerabilis dolor,Cic.4.Acad.

Intolerabile frigus,Cic.pro Rosc.Amer.

Dolor intolerandus,Cic.7.Ver.

Impatibilis pœna.Cic.2.de Fin.

Intoleranda barbaries,Cic.pro Font.

Insofriuelmente, Intoleranter,intolerantiùs,intolerantissimè,p.c.aduerb. Vt,

Intoleranter dolere,Cic.2.Tusc.

Intolerantiùs se iactare,Cic.2. de Orat.

Idem in Vatinium. Et quoniàm pecunias aliorum despicis, de tuis diuitijs intolerãtissimè gloriaris.

Intolerabilitèr,p.c.aduerb. idem significat, Colum.lib.1.c.4.

Instromento.Instrumentum,i,Suet.in Vespasian. c.8.& ex iure ciuili,& Pontificio.

Instruyr. Vide *Ensinar,Doctrinar.*

Inteyra cousa.Integer,integra,integrum,p.c.

Incorruptus,a,um. Inuiolatus,a,um,pen.p. Illęsus,a,um,adiect. Vt, homo integer,& castissimus,Cic.2.de Inuent.

Incorruptus,atque integer testis, Cicero 1. de

de Finibus.

Inuiolatum corpus, Cicero pro Rab.perduellionis reo.

Illæsum timidis vnguibus hæsit onus, Martial.lib.1, 36.

Inteyra cousa, aliàs perfeyta, ou sem falta. Integer, a, um, p.c.adiect. Vt,

Integer homo,& sanctus,Cic.1.de Orat.

Homo integer,& castissimus, Cicero 2.de Inuention.

Integer animi,Cic.in Arte Rhetorica.

Integer à labore,idest non fatigatus,Cæs.3. bell.Gall.

Integer à vitijs.

Inteyreza. Integritas,p.c.integritatis.

Cicero 3.Ver.Mulierem eximia pulchritudine, sed eã summa integritate,pudicitiaq; existimari.

Integritas,atq; innocentia singularis, Cic. Verr.1.

Integritas corporis,idest valetudo,Cicer.5. de Finib.

Inteyramente. Integrè, p.c.Purè.Castè.Incorruptè,aduerb. Vt,

Incorruptè,atq; integrè iudicare, Cic.lib.1. de Finib.

Castè,& integrè viuere,Cic.4.de Fin.

Purè,& castè Deos venerari, Cicer.lib.1.de Nat.Deor.

Acta integerrimè vita,Cic.in Sallust.

Inteyrar. Integro,as,p.c.actiuum.

Reintegro,as,p.c.

Cic.1.de Inuent. Sic animus defessus audiendo,aut admiratione integratur, aut risu renouatur.

Integrare lacrymas,pugnam,cædem, Liu. lib.1.3.& 9.ab Vrbe.

Redintegrare pacem, vel memoriam, Liu. 2.& 3.ab Vrbe.

Redintegrare vires,Cæs.3.bel.Gall.

Inteyrarse. Integrasco,is, Ter.And.4.2.

Ah perij hoc malum integrascit.

Intençaõ. Animus,i.Mens,mentis. Volũtas,tis, apud Cic.passim.

Intentio,onis,apud Plin.Iun.& Quintilianum.Sed in hac significatione non est Ciceronianum.

Interceder por alguem. Intercedere pro aliquo, Cic.2.Philip.

Filius se ad pedes meos prosternens lacrymans te mihi commendabat, orabat, vt te contra suum patrem, si sestertium sexagiès peteret, defenderem: tantùm enim pro te intercessisse dicebat.Budæus.

Intercessaõ. Intercessio,onis, Cic.2.Phil.& Att. lib.1.2.

Intercessor. Intercessor,oris, Cic.lib.3.de Leg. & Planco lib.10.epist.12.

Interesse. Lucrum,i.Quæstus,us. Vel, Lucellum,i,Dimin.Cic.5.Ver.

Cousa de muyto interesse, ou em q̃ se interessa muyto. Lucrosus,a,um,p.p.

Quæstuosus,a,um,p.p.adiect. Vt,

Neq; est vlla fraus vitæ lucrosior, Plin.lib. 37.cap.12.

Voluptas lucrosa,Ouid.1.Amor.eleg.10.

Mercatura quæstuosa,Cic.5.de Fin.

Scientiam quæstuosam habere, Cic.2.Phil.

Interesseyra cousa, aliàs amiga de interesse. Quæstuosus,a,um, p.p. Vt,quæstuosus homo. Cic.in Parad. Venio iam ad sumptuosos, relinquo istum quæstuosum.

Lucri auidus. Lucri appetens. Lucri cupidus.

Interessar. Lucrum facere, Cic.5.Ver.

Facere quæstum,Cic.7.Ver.& Cassio lib.15. epist.14.

Comparare quæstum,Cic.7.Verr.

Lucror,aris,Cic.7.Ver.cum accusat.

Interuallo. Interuallum,i.Intercapedo,p.p.intercapedinis,g.f. Vt,

Interualla requietis habere,Cic.1.de Fin.

Facere intercapedinem scribendi, Cic.Tironi lib 16.21.

Intercapedo molestiæ, Cic.1.de Fin.

Intitular, i. pór titulo aos liuros. Inscribo,is, p.p. Cicer.de Senect. Idem Tuscul.1.

In illo libro, qui inscribitur Memnon.

Intitular, aliàs dedicar. Dico,as.Dedico,as,p.c.

Vt dicare aliquam operam alicui,aut donũ. Terent.Phorm.1.2.Cic.7.Ver.

Simulachrum,aut aram dedicare, Cicero pro Domo.

Dedicaui tibi hos libellos, in Plin.Præfat. natural.historiæ.

Smyrnæi delubrum Homero dedicauerũt, Cic pro Archia.

Intitulada cousa, aliàs dedicada. Dicatus,a,um, Dedicatus,a,um,penultimis cor.Particip.

Vt templa dicata Deis.Ouid.1.Fast.

Templa publicè dedicata,Cic.2.de Legib.& 2.de Nat.Deor.

Intricada cousa.aliàs embaraçada. Implicatus,a, um,p.p.

Implicitus, a,um,p.c.Particip. Cic.1.Offic. & 2.de Inuent.

Intricatus,a,um,p.p.Partic.Plaut.Perf.1.

Perplexus,a,um,adiect.Vt,responsum perplexum,Liu.lib.5. bell.Maced.

Iter perplexum,Virg.9.Æneid.

*Intricadamente.*Implicitè,p.c.aduerb. Cicero 2. de Inuent.

Perplexè,aduerb. Vt perplexè respondere, Liu.lib.10.bel.Pun.

Introduzir. Introduco,is,p.p.Induco,is, p.p. Vt,introducere consuetudinem , Cic.filius Tironi lib.16.21.

Introducere ambitionem in Senatum, Cic. Philip.11.

Morem inducere,Plin.lib.2.epist.14.

Nouos mores inducere,Stat.2.Thebaid,

Inducere nomen fictæ religionis,Cic.Lentulo lib.1.epist.4.

Introducão. Introductio,onis, Cicero Attico lib.2.11.

Inuentar. Inuenio,innenis,p.c.inueni,inuētū.

Excogito,as,p.c.Terent.Eunuc.3.1. Plaut. Mostel.8.

Mira quædam excogitare genera furandi, Cic.4.Ver.

Excogitare ingenijs aliquid,Cic.2.de Leg.

*Inuenção.*Inuentum,i. Inuentio,onis. Excogitatio,onis.Inuentus,us.

Cic.1.Tuscul. Quid illa vis,quæ tandē est, quæ inuestigat occulta, quæ inuentio , atq; excogitatio dicitur.

Difficilis excogitatio,Cic.2.de Orat.

Artes,scientiæ,inuenta,Cic.de Senect.

Ex eodem inuentu est , surculos abscissos serere,Plin.lib.17.c.10.

*Inuentor,ou inuentador.*Inuentor,oris. Vt,

Inuentor olei Deus, Cic.6.Ver.

Inuentor veritatis,Cic.1.de Fin.

Scelerumq; inuentor Vlysses,Virg.2.Æn.

*Inuentora.aliàs inuentadora.*Inuentrix,inuentricis,g.f. Vt,

Princeps,& inuentrix belli Minerua ,Cic. 3.de Nat.Deor.

Oleæ inuentrix Minerua, Virg.1.Georg.

Inuentario. Inuentarium,ij. Repertorium,ij. Vtrumq; apud Vlpianum in l.Tutor. D.de Administ.tutorum.

Rerum index,& recensio.

Vide Vlpianum in l.3. §. Si quis noxali,D, ad Exhibendum.

*Inuernar.*Hyemo,as,p.c. Cic.pro Fonteio.

Pompeius hyemauit in Gallia,&c.

Hyberno,as,Cic.pro lege Manil.

*Inuoltorio.*Inuolucrum,i,p.p. Vel, Inuolucre,is,p.p.Cic.1.de Orat.& alibi.

Ioeyra. Vannus,i,g.f.Colum.lib.2.c.21.

*Ioeyrar o pão.*Vanno frumenta purgare.

Vanno,as,Varro de Re rust.lib.1. c.52. Sed non est Ciceronianum.

Ioelhos. Genu,indeclinabile.Pluralitèr,genua, genuum,genibus. Vt,

Genu terram tangere,Cic.2.Tusc.

Procūbere in genua. Curtius lib.8.nō procùl à fine.

*Iogar.*Ludo,is,lusi,lusum. Vel,ludere ludum, Terent. Eunuc.3.5.

Ludere ludo,Plaut.Mostel.16.

*Iogo qualquer.*Ludus,i,Cic.3.de Orat.

Iogar dados. Ludere tesseris,Cicero de Fato,& Philip.2.

*Iogo de dados.*Tessera,æ,p.c.

*Iogar o enxadres.*Ludere latrunculis,vel laterū-culis,Seneca.

Latronum prælia ludere,Ouid.3.de Arte.

Vel latronum bella ludere,apud Martialē.

*Iogo do enxadres.*Latrunculus.i. Vel laterūculus,laterunculi,penultimis correptis.

Bellum,vel prælium latronum,apud Ouid. 3.de Arte, & Senecam.

*Iogo de pela.*Ludus pilæ.

*Iogar pela.*Ludere pila,Cic.5.Tusc.

*Iogo de fortuna.*Alea,aleæ.

Iogo de cartas. Chartarum,vel alearum ludus.

Iogar cartas. Aleis ludere. Vel ludere aleam. Suet.in Augusto cap.71.

Iogo de cartas,i.as mesmas cartas. Fasciculus lusorius,vel folia lusoria.

Iogador. Aleator,pen.prod.aleatoris,g.m.

Lusor, oris.

*Iogo de bola.*Ludus pyramidū. Ludus sphæræ.

*Iogar bola.*Ludere sphęris.

Iogo de suculipé. Empusæ ludus , Cælius lib.6. cap.38.

*Iogo da choca.*Ludus clauę.

*Iogo de passa passa.*Præstigię,arum.

Iogo de alguerge.Calculorum ludus.
Iogar o alguergue.Ludere calculis.
Iogo de canas.Troia,æ,vel ludus Troiæ,Sueton. in August.c.43.
Virg.5.Æneid.Troiaq; nùnc pueri Troianũ dicitur agmen.
Iogos.Ludi ludorum.
Iogar pares,& nones.Ludere par impar, Horat. 2.Serm.Saty.3.
Ioguete,i.zombaria. Iocus,i. Iocatio,onis.
Ioci,iocorum, vel ioca,iocorum.
Cic.Att.lib.14.312.Ità q; ioca tua plena facetiarum,&c.
Iocus venenatus,Ouid.2.Trist.
Cic.Papyrio lib.9.16.Nùnc venio ad iocationes tuas.
Ioguetar,i.zombar. Iocor,aris,Terent.Eun.2.3. Cic.4.de Finib.
Iogral cousa. Iocosus,a,um,p.p.adiect.Horat. lib.1.epist.19.Varro de Re rust.c.5.
Ludio,onis,vel ludius,ij,Cicer. de Arusp. respon.Ouid.lib.1.de Arte,Liu.7.ab Vrbe, & lib.9.bell. Maced.
Ioya.Viriola,æ,p.c. Paulus in l.Si tibi electio. D.de option.& elect.leg.
Iabolenus in l.Medico.D.de auro,& argento legato.
Ioyas de molher.Mundus muliebris, Liu.lib.2. bell.Maced.Varro de Ling.lat.lib.4.
Ioyo.Lolium,ij,dicitur Græcè,Zizania,æ. Vel, Zizanium,ij,Virg.5.eclog.
Infelix loliũ,& steriles dominantur auenæ.
Iornada.Iter,itineris,p.c.g.n. Vel,iter,iteris, p.c.Lucretius lib.5. Vel,
Itiner,p.c.itineris,p.cor. Plaut.Mercat.22. Lucan.lib.6. *Porem*.
Iter,itineris, *he mais vsado*.
Iornada de hum dia.Iter diei, Liu.li.5.bel.Pun. Vel, iter vnius diei.
Iter bidui,tridui,quatridui. *Iornada de dous, de tres, & de quatro dias*.
Iornal.Merces,mercedis,p.p.f.g. *He o premio, que se daa polo trabalho*.
Iornaleyros.Mercenarius,ia,ium,adiect. Si absolutè inuenias deest,substantiuũ aliquod.
Mercenarij Pretoris decretum,Cic.7.Ver.
Mercenarij testes,Cic.Appio lib.3.epist.11.
Cupidos moderatis,mercenarios gratuitis, impios religiosis,&c.anteferre? Cicero pro Fonteio.

Operæ, p.c. operarum in eadem est significatione.
Cicero pro Sextio. Erat autèm mihi contentio non cum victore exercitu, sed cum operis conductis,& ad diripiendam vrbem concitatis.
Idem Attic.lib.1. 8. de Clodij iudicio,Boni viri precibus Clodij à causa remouentur, operæ comparantur.
Idem Quint Fr.lib.1.5. Deindè eius operę repentè à græcostasi,& gradibus clamorem satis magnum sustulerunt.
Iubilado,i.aposentado. Emeritus,a,um,pen. corr. Participium.
Iubilar.Emereri stipendia.
Rendas,ou estipendio das cathedras, que se daa aos Doctores jubilados. Stipendium emeritum, passiuè,Plaut.Most.3. Liu.lib.9.bel.Maced.
Iubileu.Iobeleus.Vel Iobeleus annus. Vel, Iubilęus,ei. Vide Nauarrum in commentario de Iubilæo notabili primo,2. 3. & 4. Cordub.quæst.11.de indulgentijs.
Iubão.Thorax,thoracis,p.p.g.m.
Iudaismo.Iudaica superstitio, Quintil.li.3.c.7.
Iudeu,Iudia,ou cousa do Reyno de Iudea. Iudæus, ea,eum.Iudaicus,a,um.p.c.adiect. Cicer.de Prouinc.Consul.
Iudęi,& Siri nationes natæ seruituti.
Apella Iudæus,Horat.1.Serm.Saty.5.
Vir Iudęus,Ouid.1.de Arte.
Aurum Iudaicum,Cic.pro Flac.
Superstitio Iudaica, Quintil.lib.3.c.7.
Iudeu,q̃ judaiza.Iudaicæ superstitionis cultor.
Iugo. Iugum,i,Plin.lib.9.c.15. Virg.3.Georg. Ouid.Epist.6.
Iugum etiàm significat par boum, Cicer.5. Ver. Quid qui in singulis iugis arant,qui ab opere ipsi non recedunt.
Iugum hominum impiorum, per translationem,i.par,Cic.Phiiip.11.
Iuiz.Iudex,iudicis, p.c.
Iuiz da poesia,& dos liuros. Iudex criticus,Cic. Dolabellæ lib.9 c.10.Hor.2.epist.1.
Iuiz do crime. Iudex causarum capitalium.
Iuiz do ciuel.Iudex ciuilium causarum.
Iuiz arbitro,ou louuado Arbiter,arbitri,p.c.
Estar pela sentença do juyz arbitro, ou louuado.
Stare iudicio arbitri,Cic.Att.lib.8.148.
Iuiz que leua peytas.Nummarius iudex, Cicer. pro Cluentio,& Attico lib.1.epist.11.

*Dar juiz.*Dare arbitrum,Cic.1.Offic. & lib.1. de Legib.

*Iudicial cousa,i.que pertence ao juizo.*Iudicialis, & hoc iudiciale,p.c.adiect.

Iudiciarius,a,um.Vt,causę iudiciales, Cic. 2.de Inuent.

Iudicialis molestia,Cic.Att.lib.13.264.

Lex iudiciaria,Cic.in Pison.

Quæstus iudiciarius, Cic.pro Cluent.

*Iuizo.*Iudicium,ij,Cic.pro Quint. Rosc.Aliud est iudicium,aliud arbitrium,iudicium est pecuniæ certæ,arbitrium incertæ.

Aduirto,que iudiciũ, tambem significa parecer. Cicero de Clar.Orat.Quam nemo meo iudicio,&c.

Meum iudicium fuit, idest ità existimaui. Cic.Tusc.1.

*Iulgado,i.jurisdição sogeyta a algũa cidade, ou villa.*Pagus,i,Cæs.lib.1.bel.Gall.& lib.4.Turnebus in eumdem Cæsaris locum.

*Iulgar.*Iudico,as,p.c.Vt,iudicare aliquẽ hostẽ, Cic.Bruto lib.11.7.

Iudicare de aliquo,Cic.de Amic.

Iudicare aliquem ex ingenio aliorum,Terent.Eunuc.1.2.

Iudicatus sapiens oraculo Apollinis,Cicer. de Amicit.

Iudicare oculis,Cic.1.Ver.

Iudicare de re aliqua inter aliquos,Cic.1. de Orat.

Iulgada cousa. Iudicatus,a,um,p.p.Particip. Vt res iudicata,Cic.pro Sylla.

Homo iudicatus,idest damnatus, Cic.1.de Orat.Liu.lib.6.

Iulgador he o mesmo,que Iuiz. Iudex, iudicis, pen.cor.

*Iulho mes.*Iulius mensis.Quintilis mensis, Cic. Attico lib.14.

Volo mense Quintili in Græciam.

*Iunho.*Iunius mensis.Si nomina mensium ponantur absq; substantiuo, subintelligitur, notum est enim omnia mensium nomina adiectiua esse, vt multis probat Brocensis in sua Minerua.

*Iunça.*Iuncus,i,g.m.Virg.1.& 2.eclog.

*Iunça cheyrosa.*Cyperus,cyperi,p.p.g.m. Plin. lib.21.c.18.Ruell.lib.2.c.4.

*Iunco.*Iuncus,i.Scirpus,i,g.m.

Nodum in scirpo quæris,Adagium. *Buscays cinquo pés ao carneyro.*Terent.Andr,5,4.

Vide Erasmum.

*Iunco da India.*Papyrus,i,p.p.g.f.

*Iuncar.*Iuncis sternere.

*Cousa feyta de juncos,ou de junça.*Iunceus,ea,eũ. Vt,Iuncea cratis,Plin.lib.21.c.14.

Vincla iuncea, Ouid,4.Fast.

*Cousa chea de juncos.*Iuncosus,a,um,p.p.adiect. Vt,Iuncosus ager verti pala debet, Plinius lib.18.c.6.

Littora iuncosa,Ouid.7.Metam.

*Iunta de boys.*Par boum.Vel iugum, i, Cicero. Quid qui in singulis iugis arant,qui ab opere ipsi non recedunt.

Iunta cousa. Iunctus,a,um. Coniunctus,a,um. Copulatus,a,um,p.p.Particip, siuè nomina ex particip. Vt,

Iuncta caritas inter paucos,Cic.de Amic.

Iũcta matrimonio puella,Liu.10.bell.Pun.

Iuncta scelere improbitas,Cic.li.2.deOrat.

Iuncta inuidię gloria,Cic.Att.lib.1.14.

Summa miseria summo dedecore coniuncta,Cic.Philip.3.

Coniuncta multis vitijs vita,Cic.in Verrẽ.

Nihil est autèm amabilius,nec copulatius, quã morũ similitudo bonorũ, Cic.li.1.Offi.

*Iuntar.*Vide *Ajuntar,*

Iunto,ou perto. Propè,iuxtà præpositiones accusatiui.Vt,Propè ripã,Cic.de Clar.Orat.

Propè Cæsaris hortos,Hor.1.Ser.Sat.9.

Iungitur ablatiuo cum præpositione,a, vel ab. Vt,

Bellum propè à Sicilia,Cic.7.Ver.

Propè ab domo detineri,Cic.4.Ver.

Humilis volat æquora iuxtà,Virg.4.Æn.

Propè,sine casu est aduerb. Vt, alterius gladium propè appositum è vagina eduxit. Cic.2.de Inuent.

Volebã propè alicubì esse.Cic.Varr.li.9.7.

Propè.i.quasi,vel ferè, Ter.Heaut.1.1.

Eius filiam ille amare cœpit perditè,
Propè iàm,vt pro vxore haberet.

Propè diuinitùs,Cic.2.Ver. Vide *Perto.*

Propè solus,Cic.4.Ver.

Iuxtà,aduerb. *Como.* Vt,Tum reliquis officijs iuxtà,ac si meus frater esset,sustẽtauit, Cic.Post reditum.

*Iuntamente.*Paritèr,p.c.Simùl,aduerb. Cic. de Amic.& 3.de Orat.& Verr.7.

Sed etiàm optimi ciues fruuntur nobiscũ simùl hac ciuitate,Cic.pro Domo.

Iuntouros

Iuntouros das paredes, i. pedras, que atrauessão as paredes. Frontati lapides. Vitruuius, Plin. lib.31.cap.12.

Frontani lapides. Cælius Antiq.Lectionũ, lib.26.cap.32.

Iurar. Iuro,as,aui,atum. Iusiurandum dare. Cic.3.Offic.

Iusiurandũ iurare, Cic.Metel.lib.5.epis.2.

Iusiurãdum interponere. Liu.4. bell.Mac.

Iure iurando firmare,Cic.2.de Legib.

Dicimus,iurare per Deum,Cic. pro Rabir. Posthumo.

Iurare in litem. Cic. pro Roscio Comœdo.

Iurare morbum. *Iurar, que estaa enfermo,* Cic.Attico lib.1.epist.13.

Iuramento. Ius iurandum,i, vel, iuris iurandi, cicer.lib.3.Offic.

Iuramentum,i,Seneca lib.2. de Clementia, Vlpianus in l.Iusiurandum,§.si de Qualitate iuramenti.D.de iure iurando.

Iurandum,i,Plaut.Cistel.5.

Cousa, que jurou. Iuratus,a,um. Participium actiuæ significationis, Cic. pro Cecinna, Si enim sunt viri boni,me adiuuant,quum id iurati dicũt, quod ego iniuratus insimulo. Idem Verr.2.

Iuratus est mihi, idest iurauit. Plaut. Rud. 31.Mihi per latiũ iurata tonanté. Luc.li.8.

Cousa jurada. Iuratus,a,um,pen. prod. Particip. passiuum. Vt,

Bellum iuratum. Silius lib.11.

Numina iurata.Ouid.Epist.2.

Iurati iudicis,idest iure iurando confirmati. Cic.4. Academ.

Iurador. Iurator,p.p. iuratoris.Seneca de morte Claud.Plaut.Pænul.

Iurar falso. Peiero,as,p.c. Periuro,as,p.prod. Cic.pro Rabir.Posth. Vbi semel quis peierauerit, ei credi posteà, etiamsi per plures Deos iuret, non oportet.

Periuro,as,*he de Plauto*,Bacch.20.& in Asinaria,& Mercat.*he de Horatio*.2.Ser. Saty.3.

Iuramento falso. Periurium,ij,Cicer.2.de Leg. Pena diuina periurij, exitiũ: humana,dedecus.

Lædere aliquem periurio, Cic.pro Cecinna.

Cousa,que jura falso. Periurus,a,um,p.p. adiect. Cic.pro Rosc.At quid inter periurũ,& mẽ- Meretrix periura.Hor.1.Car.Od.35. (dacẽ? Periurissimus,a, um,p.c.superlatiuum. Vt, periurissimus leno,Cic.pro Rosc. Comœ.

Iurar muyto, ou affirmar com juramento. Deiero, as,p.c.Terent.Eunuch 2.3.Hecyra,5.2.

Iurado,que cita. Apparitor,p.c.apparitoris, *significa este nome todos os ministros da justiça, s. meyrinhos, alcaydes, quadrilheyros, jurados, & porteyros, & tabaliães, & escriuães.* Cic.Ver.5. & Thermo lib.13.epist.54. & Quint. Frat. lib.1.epist.1.Vide Thesaurum.

Iurdição. Iurisdictio,onis,Cic.pro Flacco. Alij scribunt iurisditio absq; c.

Iusta cousa. Iustus,a,um. Æquus,a,ũ, adiectiua. Vt,iusta causa,Cic.4.de Finib.

Iusti honores, idest iure,ac meritò collati, Cic.in Ver. Iustificus,a,ũ,Catul.Argon.59.

Æqua lex,Cic.pro Cornel.Balb. idest iusta.

Iustus,etiã accipitur pro vero,& legitimo. Vt, Iustus dominus,i. verus, Cic.1. Offic. Iusta vxore nati,Cic.1. Tuscul.

Iustamente. Iustè,aduerb.Legitimè,p.c. aduerb. Vt,iustè,& legitimè imperare,Cicer.1.Offic.

Iustiça. Iustitia,æ,Cicer.lib.5. de Finib. Iustitia est animi affectio suum cuiq; tribuẽs,&c.

Iustiçosa cousa. Seuerus,a,um,p.p. Vt, Iudex seuerus,Cic.5.Verr.

Iustiçar, i. fazer justiça de alguẽ; ou darlhe pena de morte. Addicere aliquem vltimo supplicio, Cic. Antequàm iret in exilium.

Afficere aliquem vltimo supplicio, Cic.in Pisonem.

Mactare aliquem supplicio, Cic.in Catilin.

Mergere aliquem vltimis supplicijs, Plin. lib.7.cap.40.

Necare aliquẽ supplicio,Cic.pro Leg.Man.

Iustificar. Rationibus confirmare, Vel, verissimis testimonijs comprobare.

Iustificarse. Innocentiam suam liberare, Cicer. lib.1.de Orat.

Ponere se extra oẽm culpã,Cic.2.de Vniu.

Liberare se culpa,Cic. Attico lib.13.

Iustas. Pugnæ simulachrum.

Iustar. Agere pugnæ simulachrum. (ceare.

Iustar o calçado. Arctè, pressè, vel strictè cal-

Calçado justo. Calceatus arctus. Vel,calceamẽtum pressum, vel strictum.

Ir. Eo,is,iui,itum. Pergo,is,perrexi,perrectũ. Decedo,is.

Discedo,is,discessi,discessum. Verba actiua.

Vt,Ire cubitum,Cic. pro Rosc. Amerino.

Ire dormitum,Plaut.Curcul.4.

Ire in somnum,Plin.lib.26.c.8.
Ire ad arma, Cic.3.Ver.
Eadē via pergere,qua ceteri,Cic.1.de Diu.
Pergere iter.Teren.Hecyra,1.2.
De prouincia discedere, Cic. Cæl.lib.2.18.
Decedere ex prouincia, Cicer. Cælio lib.2. epist.11.
Dare itionem.*Tambem significa ir*, Cicero 1. de Diuinat.
Ida.Itus,us.Itio,onis,Cic. Attico lib.15. epist. 324.Quis porrò noster itus,reditus,vultus, incessus inter istos?
De obuiam itione ità faciam,vt suades,Cicero Attico lib.11.
Dare itionem domum,Cicer.1.de Diuinat.
Ir por mar.Ire nauigio,Cic.Attico lib.10.198.
Pergere per mare,Cic.4.de Nat.Deor.
Pergo significat perseuerare, prosequi,procedere.
Vt,facitis pergite adolescētes,Cic.1.de Or.
Conficere iter reliquū pergas, Cic.1.de Or.
Ir por terra.Petere iter terra,Cic.pro Plancio. Vel,facere iter terra.
Ir a pé. Facere iter pedibus. Vel,pedibus ire, Cic.3.Ver.
Ir a cauallo.Vehi in equo. Vel equo,Cicer.2.de Diuinatione.
Ir de bayxo Ire pessùm,Colum.lib.12.cap.6.
Pessùm abire,Plaut.Aulul.17.
Ir diante. Prægredior,eris,pen.corr. Anteeo,is. Præeo,is.Antecedo,is.Præcedo,is, p.prod. Cic.lib.2.Offic.
Barbarū districto gladio iubebat ante ire.
Præierat Aruns Tarquinius filius regis, rex ipse cū legionibus sequebatur. Liu.2. ab Vrbe.
Antecedere cum equitatu, Liu.2.ab Vrbe.
Antecedere quempiam itinere. Cæsar 7. bell.Gall.
Pręcedere agmen.Virg.9. Aeneid.
Liu.10.ab Vrbe. Qui,vt lictores, prægredi viderunt.
Hæc verba,Anteeo,Antecedo,Præcedo,per Metaphoram significant præcellere, superare,excellere. Vt,
Anteire cæteris virtute,vel ætate,Cicer.3. Offic.& Philip.9.
Antecedere aliquē honore, Cic. de Senect.
Antecedere alterum, vel alteri ætate, Cic. de Clar.Orat.
Antecedere aliquem ętate, & vsu rerum, Cic.6.Ver.
Præcedere authoritate, sapore, suauitate,& similibus,Plin.lib.29.c.1.&lib.4.c.6.
Ir de vagar.Pedetētim incedere,vel ambulare.
Ir com impeto. Irruo,is,irrui,irrutum,pen.cor.
Vt,irruere in mediā aciem,Cic.2.de Finib.
Irruere in aliquem,Cic.pro Domo sua.
Ire in aliquem,Ouid.5.Fastorum.
Impetum facere in aliquem, Cic. pro Rosc. Amer.Vel,Dare impetum. Liu.2.ab Vrbe.
Ir chamar.Ire accersitum. Terent. Eunuc.5.2.
Ir buscar.Ire quæsitum.Terent.Heaut.2.3.
Ir dar ajuda ao amigo.Ire datum operā amico, Plaut.Pœnul.7.
Ire opitulatum amico,Plaut.Milite 10.
Ir em boa hora, ou embora. Ire, vel abire Deo propitio. Vel,
Secundis auibus. Liu. 6.ab Vrbe.
Ir longe,ou pera longe. Peregrè abire, Plin.lib. 35.cap.12.
Peregrè exire.Horat.1.Serm.Saty.6.
Ir por diante Progredior, progrederis, pen.c. progressus sum. Vt, duos duntaxàt pedes progredi,Cic.3.de Orat.
Ir fallar.Ire alloqutum aliquem. Varr.lib.5. de Lingua latina.
Adeo,is.Conuenio,conuenis, pen.cor.Cic. Appio, lib.3.epist.9. Quòd te adeunt ferè omnes, si quid velis.
Adire aliquē de re aliqua.Ter.Hecyra,2.2.
Itaq; faciam,eamq;,si opus esse videbitur, ipse conueniam,Cic.Vatin.lib.5. epist.11.
Ir á audiencia.Adire in ius,Cic.Att.lib.11.
Ir ter.Peruenio,peruenis,p.c. Vt,peruenire ad manus,vel in manus, Cicer. pro Sextio, & Attico lib.8.
Peruenire in potestatem alicuius.Cicer.pro Lege Manilia.
Ad liberos, qui nihil meruerunt,pœna parentum peruenit,Cic Bruto 15.
Fama ad aures meas peruenit,Cic.pro Syl.
Ir ver. Viso,visis,visi,visum.Vt,aliquem longo interuallo visere,Cic.Attico lib.1.
Irse.Loco cedere. Loco discedere. Patria discedere,vel à patria, vel è conspectu discedere,Cic.Att.lib.12.epist.241.Ouid.1.Trist. eleg.3.
Cedere ex ciuitate,Cic.pro Milon.
Cedere loco, patria, vrbe, domo, Cæsar.3. bell.Ciuil.Cic.Att.lib.7.& 13. Iuuen. Sat.3.

Irse a dormir. Discedere cubitum, Cicero in Somnio.
Ire dormitum. Horat. 1. Serm. Saty. 6.
Ira. Ira, æ. Iracundia, æ. Indignatio, onis, Cic. 1. de Inuent.
Cousa irada. Iratus, a, um, p.p. adiect. Cicero de Orat. Incensus, a, um.
Incitatus ira, Cic. 1. Offic.
Accensus in iram. Lucan. lib. 3.
Incensus ira, Cic. Attico lib. 6. epist. 113.
Iracundus, a, um, adiectiuum.
Indignabundus, a, um. adiectiuum. Liu. 8. bel. Maced.
Irarse. Irascor, irasceris, pen. c. Indignor, aris. Succenseo, es. Stomachor, p.c. stomacharis, cum datiuo. Vt,
Irasci, & succensere, Cic. Quint. Roscio.
Irasci, & stomachari, Cic. de Clar. Orat.
Exardescere iracundia, Cic. Lent. lib. 1. 9.
Inflãmari iracundia, Cic. 4. Tuscul.
Irosamente, aliàs com ira. Iracundè, aduerb. Cic. Philip. 8.
Præ ira. Liu. lib. 1. bell. Macedon.
Irmão. Frater, fratris.
Irmão inteyro de pay, & may. Germanus frater, Cic. 3. Ver. & pro Fonteio.
Terent. Andr. 1. 5. Si te in germani fratris dilexi loco.
Germanus est adiectiuum, quasi ex eadem stirpe genus. Vt,
Germani Attici, Cic. de Orat.
Germana patria, Cic. 2. de Legib.
Germanissimus stoicis, idest simillimus, Cicero 4. Academ.
Irmaõs gemeos. Fratres gemelli. Ouid. Epist. 8.
Pueri gemini. Virg 8. Æneid.
Fratres gemini. Horat. 1. epist. 19.
Nati gemini, Virg. 5. Æneid.
Sorores geminæ. Horat. 4. Carm. Ode 7.
Irmaã Soror, oris, g.f.
Irmaã inteyra de pay, & may. Germana soror, Cicero pro Milone.
Irmãmente, i. como Irmãos. Germanè, pen. prod. Fraternè, aduerb. Vt,
Germanè, & fraternè rescribam, Cic. Quinto Frat. lib. 2. 16.
Idem Quint. Frat. lib. 1. epist. 2. Huic tu epistolę non fraternè scriptæ, fraternè debes ignoscere.
Cousa de Irmaõs. Fraternus, a, um, adiectiu. Vt, fraternus amor, Cic. Quint. Fr. lib. 1. 1.
Fraterna hereditas, Cicer. pro Cluent.
Irmandade. Germanitas, p.c. germanitatis, g.f. Cic. de Arusp. respons. In domesticis est germanitatis stupris volutatus.
Fraternitas, pen. cor. fraternitatis. Quintil. Declamat. 16.
Irta cousa. Hirtus, a, um. Hirsutus, a, um, pen. p. Rigidus, a, um, p.c. adiectiua. Cic. 2. de Nat. Deor. Hirsutæ spinis quædam animantes.
Barba hirsuta. Ouid. 13. Metam.
Crinis hirtus. Ouid. 8. Metam.
Ibes, aues rigidis cruribus, Cic. 1. de Natur. Deor.
Isca em que pega o fogo. Fomes, fomitis, p. corr. m.g. Virg. 1. Æneid. Plin. lib. 16. c. 40.
Isca pera caçar peyxes. Esca, æ, Cic. de Senect. ou *qualquer cousa de comer*.
Cousa, que pertence a isca. Escarius, a, ium. Vt, escaria vasa, Plin. lib. 36. c. 26.
Escaria mensa, in qua homines epulantur. Festus.
Cousa de isca, & de comer. Esculentus, a, um, adiect. Vt, frusta esculenta, Cic. 2. Philip.
Esculento ore homo, idest cuius os plenũ est esca, Plin. lib. 8. c. 25.
Iscar. Esco, as, Solinus. lib. 53. ad Finem.
Inesco, as, cum accusatiuo Terent. Adelph. 2. 2. Liu. 2. bell. Punic. per Metaphoram significant decipere, pisces enim esca decipiuntur.
Isope. Aspergillum. i. Sipontinus.
Itẽes, aliàs memoriays, ou lembranças, que escreuem, pera não esquecer o que se escreue nelles. Memorialis liber. Sueton. in Cæsare c. 56.
Commentarius, ij. Commentarium, ij. Suet. in Tiberio c. 61. Plin. Iunior lib 6. epist. 22. Cic. Luceio lib. 5. epist. 12. & de Clar. Orat.

L

LA, ou ahi onde tu estás. Istic, aduerb. locale. *Pera là, ou pera ahi onde tu estás*. Istuc. aduerb. locale.
Laã. Lana, æ, Cic. 2. de Orat.
Cousa de muyta laã. Lanosus, a, um, pen. prod. adiect. Colum. lib. 7. c 3.
Cousa, que tem lãa. Lanatus, a, um, p.p. adiect. Vt, lanatum pecus, Columel. lib. 11. cap. 2.

Lanatæ oues.Columel.lib.7.cap.3.
Lanatæ pelles.Columel.lib.6 c.2.
Lanaris, & hoc lanare,p.p. adiect. Varr.de Re rust. cap. 9. Nos qui pascimus pecus lanare.
Cousa,que daa ou traz laã. Lanifer, p.c.a,ũ, p.c. Laniger,p.c.a,um,pen.cor. adiectiua.Plin. lib.13.c.14.Virg.lib.3.Georg. & 3. Æneid.
Cousa feyta de laã. Laneus,ea,eum, adiectiuum. Vt,pallium laneum,Cic.3. de Natur. Deor.
Laã dos tosadores. Tomentum,i, Varr.lib.4. de Lingua latina.
Labaça,erua. Rumex,rumicis, pen. corr. g.m. Lapathum,i,p.c.Plin.lib.19.cap.12.
Labresto,erua. Lapsana,æ,pen.prod.Plin.lib.20. cap.9.
Laberinto. Labyrinthus,i,gen.m.Virg.5.Ænei. Ouid.lib.3.Metam.
Lacayo,homem de pé. A pedibus seruus, vel,famulus,Cic.Attico lib.8.Martial.lib.5.
Pedes famulus. Eo modo,quo dicimus pedes viator,Plin.lib.15.c.29.
Lacão de porco,aliàs presunto, ou pernil. Perna,ę, Plaut.Capt.13.
Laçada. Nodus,i.
Laço. Laqueus,ei,Cic.6.Verr.
Homini iam perdito, & collũ in laqueum inserenti subuenisti.
Laço pera tomar aues,ou feras pellos pés. Pedica, æ,p.c.Virg.lib.1.Georg. Tunc gruibus pedicas, & retia ponere ceruis.
Laçaria,que se faz nos forros das casas. Laquear, aris.Vel,lacunar,p.p.lacunaris,g.n. Virg.1. Æneid.Cic.5.Tuscul.
Ladainha. Rogatio, onis, Valer. Max. lib.6. cap.4.
Litania,æ,apud Ecclesiasticos.
Ladeyra. Cliuus,i.
Cousa de muytas ladeyras. Cliuosus,a,um, pen.p. adiectiuum. Vt,
Trames cliuosus,Virg.1.Georg.
Olympus cliuosus.Ouid.3.Fast.
Ladeyra de monte. Latus montis.
Ladina cousa. Astutus,a,um,pen.prod.
Callidus,a,um, pen. c. adiectiua, apud Ciceronem passim.
Lado. Latus,lateris,p.c.g.n.
Ladrar. Latro,as,aui,atum, Cicer.pro Rosc. Amer.
Ad homines translatũ significat vociferari, Cicer.2.de Orat.& de Clar.Orat.
Ladrador. Latrator,pen prod. latratoris.Virg. 8.Æneid.
Ladrada cousa. Latratus,a,um,pen.p. Particip. Vt, cibus latratus,idest latratu mendicatus more canis.Martial.lib.1.Epigram.133.
Ladrido,ou latido. Latratus,us,pen.prod.m.g. Vt,turbare apros latratu,Virg.3.Geor.
Sæuit canum latratus in auras. Virgilius 5. Æneid.
Ladrão. Fur,furis,g.m. Furunculus,i,pen.cor. Diminutiuum.Cic.pro Milone,& in Pison. Homo trium litterarum.Plaut.Aulul.9.
Ladrão dos caminhos,aliàs salteador. Latro,onis, g.m.Cic.2. Philip. Erat ei viuendum latronum ritu,vt tantum haberet, quantum rapere potuisset.
Ladrão de guado. Abigeus,ei. Vlpianus in l.1. D.de Abigeis.
Abactor,oris. Apuleius de Asino lib.7.
Ladrão de Tesouro, ou dinheyro publico, ou del Rey. Peculator,p.p.peculatoris,Cic.3.Offic.
Ladroice. Latrocinium,ij,Cic pro Rosc.Amer. Cęsar 8.bell.Gall.
Latrocinatio,onis,Plin.lib.19.c.4.
Ladroa cousa,i.cousa, que furta. Furax,furacis, p.p.adiect. Vt,
Furaces manus,Cic.in Pisonem.
Furax seruus.Cic.2.de Orat.
Ladrilho,aliàs tijolo. Later lateris,p.c.g.m. Cicero 2.de Diuinat.
Ladrilho pequeno. Laterculus,i.p.c. Diminut. Columel.lib.8.c.14.
Cousa feyta de ladrilho. Lateritius,a,um, adiect. Vt,lateritius paries,Plin.
Casa onde se fazem os ladrilhos. Lateraria, laterariæ,Plin.lib.7.c.56.
Lagar. Lacus,i,Vel,lacus,us, Columel. lib.12. cap.29.
Torcular,p.p.torcularis,g.n. Plin.lib.15. cap.1.Colum. lib.8.cap.50.
Calcatorium,ij.Palladius lib.1.Titulo,8.
Lagar d'azeyte. Trapetũ.i.Trapetus,i,p prod. m.g.Vel, trapes, trapetis,pen.prod. Virg.2. Georg.
Columel. lib.12.cap. 50. *significa este nome a pedra do lagar d'azeyte,mas tambem se toma polo lagar.*
Feyxe do lagar. Prelum,i, Vir.2.Georg.Martial. lib.1.110.

Lagareyro.

Lagareyro. Torcularius,ij. Colum.lib. 12.c.50.

Lagarto, ou lagarta. Lacertus,i. Lacerta,æ, Plin. lib. 10.cap.65. Cicer.Attico lib. 2.Horat.1. Carm.Ode 23.

Lagea, he o mesmo, que pedra. Vide Pedra.

Logar lageado. Lithostrotos, pen.prod.D.Ioan. Euang.Varr.lib. 3.de Re rust.c.1. & 2.m.g.

Lago. Lacus,us,vel lacus,i,g.m.Virg.8.Æneid. & 4.Georg.

Lagoa. Palus, paludis,p.p.g.f. Horat.in Arte. Cæsar 2.bell.Gall.

Palus est locus aquosus, vel aqua non fluens, neq; perpetua, lacus tamen aquam habet perpetuam quamuis non fluat, & ità differt à palude.

Cousa de lagoa. Paluster, hæc palustris, & hoc palustre. Palludosus, a, um, pen. prod. adiectiua. Vt,

Aqua palustris, Colum.lib.1.c.5.

Vlua palustris, Virg.3.Georg.

Humus paludosa, Ouid.15. Metam.

Nilus paludosus.Stat.3. Sylua 2.

Erua da alagoa. Vlua,æ.

Lagosta. Locusta marina.

Lagrima. Lacryma,æ,p.c. Lacrymula,æ,pen.c. Diminut.Cic.pro Plancio.

Lagrimejar, aliàs chorar. Lacrymo,as, pen.corr. vel lacrymor,p.c. lacrymaris deponēs,Cic. 7. Verr. Terent. Eunuch. 5. 1. Ouid. 3. de Arte.

Lacrymas effundere, vel profundere, Cicer. pro Plancio, & in Somnio.

Cousa chea de lagrimas, aliàs chorosa. Lacrymosus,a,um,p.p.adiectiuum. Vt,

Carmen lacrymosum. Ouid.5.Trist.eleg.1.

Oculi lacrymosi, Plin.lib.28.cap.6.

Fumus lacrymosus, idest lacrymas prouocans.Horat.1.Serm.Saty.5.

Lacrymabundus,a, um, adiectiuum, idem significat, Liu.lib.3.ab Vrbe.

Cousa digna de lagrimas. Lacrymabilis, & hoc lacrymabile,p.c. Vt,

Bellum lacrymabile, Ouid.8. Metam.

Tēpus lacrymabile, Ouid.5.Trist. eleg.10.

Com lagrimas. Lacrymosè,pen. prod.aduerb. Plin.lib.16.cap.43.

Flebilitèr, pen.corr.aduerbium, Cic.1.& 2. Tuscul.

Laya. Genus generis, p.c.g.n. Terent. Eunuch. 2.2.Virg.1.Æneid.

Quod genus hoc hominum? quæue hunc tam barbara morem Induxit patria?

Lama. Lutum,i, Cœnum,i, Cicero 4.Tuscul.& Verr.4.& 6.

Lamacenta cousa, i. de muyta lama, ou chea de lama. Lutulentus,a,um.Lutosus,a,um,p.p. Cænosus,a,um,p.p.adiectiua, Vt,

Lutulentus sus, Cic.in Sallust.

Amnis lutulentus, Ouid.3.Amor.eleg.5.

Lutosa terra, Plin.lib.18.c.19.

Lacus cænosus, Colum.lib.7.c.105.

Lameyro. Lutulenta terra.Colum.de Arborib. cap.12. Lutulentam terram neq; arare, neq; fodere oportet.

Lamber. Lambo,is, absq; præterito, & supino. Lingo,is,linxi, caret supino, Cicer. 5. Verr. Columel.lib.8. cap.17. Plin.lib.31. cap.9. & lib.37.cap.10.

Lambedura. Linctus,us,g.m. Plin.lib.31. cap.9. Multi tussim veterē linctu salis discutiere.

Lamber de pressa. Lambito,as, pen. corr. Solinus cap.25.

Lambiscar. Ligurio,is,iui, itum. Horat.1. Ser. Saty.3.Cic. Bruto lib.11.21.

Desejo de lambiscar, ou de golodices. Liguritio, onis, Cic.4.Tuscul.

Lambedor, que se lambe, ou engole pouco a pouco. Eclygmata,tum,p.c.apud Plinium.

Lambisceyro. Liguritionis appetens. Vel, Liguritioni deditus.

Lamentar. Plango,is,planxi,planctum. Lamētor,aris, *ambos com accusatiuo.* Plangunt sua damna coloni.Stat.2.Thebaid.

Lamentari vitam, Cic.1.Tuscul.

Lampada. Lampas,lampadis,pen..c.g.f. Terent. Adelph.5.7. Missa hæc face himenæum, turbam, lampadas, tibicinas.

Virg 9.Aeneid.Princeps ardentem coniecit lampada Turnus. Quo in loco lampada est accusatiuus.

Lamprea. Lampetra,æ,p.p. *Aduirto, que lamprea não tem outro nome em latim,* quicquid comminiscatur Sipontinus, Mustela enim multùm differt à lampetra.

Lança. Hasta,ę. Lancea,ęę.

Lançada. Hastæ, vel lanceæ ictus.

Lanceyro. Armentarium,ij. Liu.6. bell. Pun. Cic.1.de Orat.

Lançadeyra de tecedeyra. Radius,ij. Virg.9.Ænei. Ouid.6.Metam.

Lançar algũa cousa da mão. Iacere de manu, Cicero 6.Verr.Cæsar,2. bell.Gall.

Lançarse no mar. Iacere se in profundum, Cic. pro Sextio.

Lançamento assi. Iactus,us,Terent.Adelph.4.7. Iactus fluminum,Cicer.3.in Catilinam. Iactu se dedit in æquor.Virg.4.Georg.

Lançar no que se vende a pregão, ou em almoeda. Liceor,liceris,p.p.licitus sum.

Licitor,p.c.licitaris, frequentatiuum à liceor, iunguntur accusatiuo adiecto pretio in ablatiuo,vel genitiuo,Plaut. Stich.4.Cicer.5.Verr.& lib.3.Officior.

Lançador,que lança,no que se vende a pregão. Licitator,p.prod. licitatoris,Cic. Mario lib.7. epist.2.

Lançar de si com desprezo. Respuo,is,respui. Vt, Respuere consolationẽ,Cic.3.Tuscul.

Lançar conta. Subducere rationẽ,Ter.Adelph. 5.4.Cic.3.de Natur.Deor.

Inire rationem, Cato de Re rustica,Vbi ea cognouit,rationẽ inire oportet operarum, dierum,&c.

Cicero contra Rullum, Inietur ratio quæstus de vestra pecunia.

Lançarse aos pés de alguem. Vide *Deytarse.*

Lanceta de sangrador. Scalprum, i, Cels. lib.8. Scalpellus,i. Vel.Scalpellum, scalpelli, Cic. pro Sext.& 2.de Diuinat.

Lanceta de cirurgião. Scalprum chirurgicum. Cels.lib.2.cap.10.

Landoa. Glandula,æ,p.c.Diminut. Vt glandula suilla,Plaut.Menæch.5.

Cousa,que tem landoas. Glandulosus,a,um,p.p. adiectiuum. Columel. lib. 7. cap. 9. Qui porcum laudat,qui est amplæ, & glandulosæ ceruicis.

Landres fruyto dos carualhos, ou bolota das enzinheyras. Glans,glandis,g.f. Vt,

Glans iligna.Horat.2.Serm.Saty.4.

Glans quernea.Colum.lib.9.c.1.

Fagea glans,Plin.lib.16.cap.5.

Lanterna. Laterna,æ, Martial. lib.14. Cicero Attico lib.4.

Criado da lanterna. Laternarius,ij,Cic. in Pisonem,An cum altero barbaro Epicureo, cũ altero Catilinę laternario? fortassè deest famulo,vel ministro,quum laternarius videatur adiectiuum.

Lapa,ou coua. Specus,i, vel specus,us,g. dubij, Virg.4.Georg. Ouid.3.Metam.

Spelunca,æ,Cic.6.Ver.& lib.2.de Finib.

Spelæum,ei.Virg.eclog.11.

Antrum,i,Virg.3.Æneid.& alibì.

Estar enlapado. Iacere in spelunca, Cic.lib.2.de Finib.

Laparo. Paruus cuniculus.

Lapidario. Politor gemmarũ. Firmic.lib.4.c.7.

Lar do fogo,aliàs lareyra. Focus,i,Cicer.2.de Legib.& de Natur.Deor.& alibì.

Lar,ou lareyra pequena. Foculus,i. Diminut.

Tomase polo fogareyro, ou braseyro. Plaut, Capt.13. Plin.lib.35.c.10. Cic. pro Domo, Liu.Decad.1.lib.2.Iuuenal. Saty.3.

Cousa de lar Focarius,a,ium, adiectiuum.

Vt, focarius panis, idest in foco coctus, ex Thesauro.

Larga cousa. Largus,a, um. Amplus,a, um. Latus,a,um Spatiosus, a, um, p. p.adiect.

Vt,Lux larga,Cic.2.de Natur. Deor.

Flumen largum.Virg.1.Æneid.

Ampla ciuitas,Cic.2.de Inuent.

Amplissima ciuitas,Cic.7. Verr.

Campi lati.Virg.2.Georg.

Latus lectus, Terent.Heaut.5.1.

Corpus spatiosum.Ouid. 3.Metam.

Largura: Latitudo,p.p.latitudinis,g.f.Cic.3.de lege Agrar.& 2.de Orat.

Larga cousa,aliàs liberal. Largus,a,um. Liberalis,& hoc liberale,pen.p. Munificus,a,um, pen.cor.Beneficus,a,um,pen.corr.

Beneficentissimus,a,um,pen.cor.adiectiua.

Liberalissimus, a,um,p.c.

Cic.pro Deiotaro,Magnanimũ, largum,beneficum, liberalem.

Liberalissimi sint, & beneficentissimi, Cic. de Amicit.

Amicus munificus, Liu.lib.3. bell. Maced.

Dea munifica Ceres.Ouid.3. Amor.eleg.9.

Largamente,aliàs liberalmente. Largè, Effusè, aduerb.Cic.pro Rosc.Amerino.& Ver.6.

Largitèr,p.c.aduerb.Horat.1.Serm. Saty.4. Plaut.Rud.30.& alibì.

Liberalitèr,pen.cor. aduerb.Cic.5. Verr. & Attico lib.5.

Largueza,aliàs liberalidade. Largitas,p.p.largitatis,Ter.Adelph.5.9. & Heaut.3.1. Cic.de Natur.Deor.

Liberalitas, p.c. liberalitatis. Beneficentia, ę,Cic.1.Offic.

Munificentia,

Munificentia,ę,Plin.lib.27.c.1.

Larga cousa, i.frouxa, & desapertada. Laxus,a,ũ, adiectiuum.

Laxatus,a,um,pen. prod. Particip. vel nomen ex particip. Vt,

Amictus laxus.Ouid.3.de Art.

Calceus laxus malè hæret in pede.Hor.1. Serm.Saty.3.

Laranja. Malum Medicum. Vel,mala aurantia, Mathiolus in lib.1.Dioscor.c.131.

Larangeyra. Malus Medica.Arbor Medica.Plin. lib. 12.cap. 3. Dicta est Medica à Media regione.

Laranjal. Locus malis Medicis consitus.

Lascarim, Vide *Velhaco. aziuieyro.*

Lastro da nao. Saburra,æ, Liu.lib.7.bell.Maced.

Lastrar. Sterno,is,straui,stratum.

Latego pera açoutar. Mastrix,mastigis,p.p.m.g.

Latego de couro. Lorum i,Terent.Adelp.2.1.

Lata, aliàs latada. Pergulana vitis, Columel. lib.3.cap.2.

Vmbraculum,i,Virg.9. ecloga,Et lentæ texunt vmbracula vites.

Scena,ę, Virg. 1.Æneid.Tum syluis scena coruscis

Desupèr,horrentiq.atrum nemus imminet vmbra.

Latada cuberta. Xistus,i,m.g.

Latão. Orichalcum,i, Cicer.3. Offic. Horat. de Arte.

Alij legunt,aurichalcum,Plin.lib.34.c.2.

Latim. Lingua latina.Sermo latinus. Latinitas, p.c.latinitatis,g.f.Cic.Attico lib.7.

Latinar,i.falar latim. Latinè loqui,Cic.6.Verr. & Philip.7.

Voce latina loqui,Ouid.3.Trist. eleg.12.

Latina cousa. Latinus,a,um,pen. prod.adiect. Vt,latina lingua locupletior Græca,Cicer. lib.1.de Finib.

Parùm latina vocabula,Martial. lib.2.

Saber latim. Latinè scire,Cic.pro Cecinna.

Fallar latim melhor, que todos. Latinè loqui omnium elegantissimè,Cic.de Clar. Orat.

Em latim. Latinè,pen. prod. aduerb. Cicero locis citatis.

Latir o cão, quando sente a caça, ou quando a segue. Nicto,is,nicti.Enius lib.10. & Festus apud Thesaurum.

Lauanca. Vectis,is,m.g.Cic.1. de Natur. Deor. Cæsar 2.bel.Ciuil.Horat.3.Carm.Ode 26.

Lauanco. Vide *Adem.*

Lauar. Lauo,as,laui,lotum,lautum,vel lauatũ, p.p. Abluo,is,ablui,ablutum,p.p.

Diluo,is,dilui,dilutum,pen. prod. Cicer.2. de Orat.

Antiquitùs,lauo,is, per tertiam, Horat.3.& 4.Carmin.Ode.6.& 12.

Abluere pedes,Cic.5. Tuscul.

Cousa lauada. Lautus,a,um. Lotus,a,um. Particip. siue nomen ex particip.Ter. Phorm. 2.2.Cic.pro Deiotaro.Hor.2.Serm Saty.35.

Lauatorio onde se lauão. Lauacrum,i,p.p.Gell. lib.1.c.2.Claudian.2.in Eutrop.

Lauatio,onis,Cic. Varroni lib.9.Plin.lib. 8. cap.45.Vide *Banho.*

Balneum,ei,Cic.Terentiæ lib.14.20.

Lauandeyro, que laua roupa. Fullo,onis,g.m. Plaut. Aulul.15.Pli.lib. 28.cap.6. Martial. lib.14.59.

Cousa de lauandeyro. Fullonius,a,um. Vel, Fullonicus,a,um,p.c.adiectiua.

Vt,fullonia ars,vel fullonica , Plin.lib.7.c. 59.& lib.16.cap.44.Plaut. Asinar.16. Cato cap.14.

Laude, instrumento musico. Testudo,pen.prod. testudinis,g.f.Cic.2.de Natur. Deor. Horat. Epod.14.

Outros dizem Alaúde.

Laurar campos. Arare, vel colere agros, Cicero de lege Agraria.

Terram aratro scindere,Silius lib.15.

Proscindere terram aratris. Lucret. lib.5.

Vertere terram aratro.Virg.7. Æneid.

Moliri terram aratro.Virg.1.Georg.

Arua subigere. Virg. loco citato.

Laurador, que laura com arado. Arator,pen.prod. aratoris,g.m.Cic.7. Ver. Vir.3.&4. eclog.

Laurador geralmente. Agricula,ę, pen.corr.g.m. Cic.1.Tuscul.& pro Rosc.Amer. Virg.1.& 2.Georg.Colonus,i,p.p. Cic. pro Cecinna.

Agricultor,oris.Liu.lib.6.bell.Pun.

Ruricola,ę,p.c.Colum.lib.10.

Rusticus,a,um,p.c.adiectiuũ. Cic. in Orat. Virg.2.Georg.Plaut.Mercat.15.

Cultor agrorum.Liu.4.ab Vrbe.

Lauradora, molher de laurador. Villica,æ, pen.c. deest vxor , quum villicus sit adiectiuum. Vt, Villicus procurator , apud Ciceronem Attico lib.14.epist.314.Vide Columel. lib. 12.cap.1.Martial,lib.1.

Lauoura. Cultus agrorum, Cic. de lege Agraria, Plin. lib. 15. cap. 1.
Agricultura, æ, p. p. Cic. 1. Offic.
Agricolatio, onis, Col. in Præfatione lib. 1.
Laurar madeyra. Dolo, as, Cicer. 2. de Diuinat. & 2. de Orat.
Laurar de agulha. Acu pingere. Ouid. 6. Metam.
Cousa laurada de agulha. Acu pictus, Virg. 11. Æneid.
Laurandeyra, aliàs alfayata. Sarcinatrix, sarcinatricis, pen. prod. Caius in l. Et ancillarum. D. de Peculio.
Lazerado, i. cheo de lazeyra. Miser, a, um, pen. cor. adiect. Cic. Multis in locis.
Lazeyra. Miseria, æ, Cicer. 2. Philip. & 3. de Finib.
Lazaro, aliàs sarnoso, ou cheo de lepra. Scabiosus, a, um, p. prod. adiect. Plin. lib. 29. cap. 2. vel lepra, vel scabie infectus.
Leal cousa. Fidelis, & hoc fidele, p. p. Fidus, a, ū, adiectiua. Vt,
Seruus egregiè fidelis, Cic. Quin. Frat. 1. 1.
Fidele consilium dare, Cic. pro Cluentio.
Amicus fidus, Cic. de Amicit.
Fidelissima vxor, Cic. Terentiæ lib. 14. 4.
Lealdade. Fidelitas, p. c. fidelitatis. Vt,
Amicorum fidelitate seruata alicuius vita, Cic. pro Plancio.
Erga patriā fidelitas, Planc. Cic. lib. 10. 17.
Lealmente. Fideltièr, p. c. aduerb. Cic. 1. Offic. & Attico lib. 15. 329. Liu. 3. bell. Maced.
Leão, animal. Leo, onis, g. m. Plin. lib. 8. c. 16.
Cousa de leão. Leoninus, a, um, p. p. adiectiuum. Vt, adeps leoninus, Pli. lib. 24. c. 17.
Leoa. Leæna, æ, Virg. eclog. 2.
Torua leęna lupum sequitur, lupus ipse capellam.
Leonada cor. Color fuluus, Plin. lib. 13. 9. & lib. 8. cap. 21.
Lebre, animal. Lepus, leporis, p. c. g. m. Vt, auriti lepores. Virg. 1. Georg.
Lebre pequena. Lepusculus, i, p. c. Cic. 6. Verr. & 1. de Natur. Deor.
Lebréo. Canis Molossus. Virg. 3. Georg. Horat. 2. Serm. Saty. 6.
Leda cousa, aliàs alegre. Lætus, a, um. Hilaris, & hoc hilare, p. c.
Hilarus, a, um, p. c. adiectiua. Vt,
Lætus lætitijs omnibus, Cic. 2. de Finib.
Iusto lętior. Virg. 2. Georg.
Hilari vultu, atq; læto, Cicer. 1. Tuscul.
Hilarem in modum epulati sumus, Cicer. Attico lib. 5. 46.
Hilara vita, Cic. 5 de Finib.
Hodiè modo hilarè fac te. Ter. Adelp. 5. 3.
De leda vontade, alias de boa vontade. Libentèr, aduerb. Cic. Attico lib. 2. epist. 1.
Libenti animo, vel libentibus animis, Cic. pro Cluentio. Liu 9 bell. Pun.
Legitima cousa. Legitimus, a, um, p. c. Iustus, a, um, adiectiua. Vt,
Potestas legitima, & iusta. Cic. 3. de Natur. Deor. Iustus dominus, Cic. 1. Offic.
Nuptiæ legitimæ, Cic. 1. de Inuent.
Filho legitimo. Iusta vxore natus, Cic. Tusc. 1.
Legitimamente. Legitimè, pen. c. Iustè, aduerb. Vt, Iustè, & legitimè imperare, Cicero 1. Officiorum.
Legitimar. Natalibus restituere, Plin. ad Traianum. Budæus apud Thesaur.
Legado do Papa. Legatus Apostolicus, vel Legatus Summi Pontificis.
Legista. Iurisconsultus, i, Cicer. 2. de Legib. vel, Consultus iuris, Horat. de Arte.
Legista, que sabe pouco. Leguleius, leguleij, vel, leguleus, ei, Cic. 1. de Orat.
Legoa. Parasanga, æ, Plin. lib. 6. cap. 26. Vel, Triginta stadia, Budęus apud Thesaurum. Vel, Quatuor millia passuum.
Legume. Legumen, pen. prod. leguminis, pen. c. g. m. Cicero 2. de Natur. Deor. Virgil. 1. Georg.
Ley. Lex, legis, g. f.
Cousa, que pertence a Ley. Legalis, & hoc legale, pen. prod. adiect. apud Quintil. Xantum multis in locis, & Firmicum lib. 5. cap. 7.
Fazer Leys. Statuere leges, Cic. Philip. 12.
Scribere leges, Cic. pro Domo sua.
Sciscere leges, Cicer. de Prouinc. Consl. & lib. 2. de Legib. & pro Planco.
Sancire leges. Cic. de Amicit.
Imponere leges populo, Cic. 6. Philip.
Ferre legem, Cic. Post reditum in Senat.
Constituere legem, Cicer. 2. de lege Agraria.
Condere legem, Cic. 2. de Legib.
Leygo. Laicus, a, um, pen. cor. adiectiuum.
Laici panes dicuntur ad differentiam Sacrorū, lib. 1. Reg. c. 21. & Ezechiel. vltimo.
Leyceço. Furunculus, i, p. c. g. m. Plin. lib. 20. cap. 13. & lib. 26. cap. 12.

Leylão, i. pôr ao leylão. Voci præconis bona subijcere, vel bona hastæ subijcere, Cicero Attico lib. 12. epist. 255. & lib. 2. & 3. Offic.

Leytão. Nefrens, nefrendis, Varro lib. 2. de Re rust. c. 4.

Porcus lactens, Varro loco citato.

Lacteus porcus, Mart. lib. 5.

Leyte. Lac, lactis, g. n. Vt, maternum lac, Plin. lib. 11. c. 41.

Cousa de leyte. Lacteus, ea, eum, adiect.

Vt, liquor lacteus, Tibul. lib. 2. eleg. 3.

Colla lactea, Virg. 8. Æn. idest alba.

Leyteyra cousa, i. que daa leyte. Lactarius, a, ium, adiect. Plin. lib. 26. c. 8.

Tithymallum nostri herbam lactariam vocant, alij lactucam caprinam. Vide Varron. lib. 2. de Re rust. c. 1.

Leyte de cabras. Caprinum lac, Plin. li. 11. c. 41.

Leyte de asna. Asininum lac, Pli. lib. 28. c. 9.

Leyte de egoa. Equinum lac, Pli. lib. 28. c. 20.

Leyte de porca. Suillum lac, Pli. lib. 28. cap. 9.

Leyte de camelo. Camelinum lac, Pli. lib. 28. c. 9.

Leyte de figueyra, ou de figos. Ficulnum lac, Plin. lib. 23. c. 7.

Leyte de molher. Muliebre lac, Cels. lib. 6. c. 6.

Leyte de vaca. Bubulum lac, Plin. lib. 31. c. 10.

Vel, Vaccinum lac. Plin. lib. 24. c. 3. & lib. 25. cap. 8.

Leyte de fera. Ferinum lac, Ouid. 3. Fast.

Leyte de ouelhas. Ouillum lac, Plin. lib. 28. c. 9.

Leyte fresco. Lac recens, Plin. lib. 28. c. 10.

Lac nouum, Virg. 2. eclog.

Leyte quente. Lac tepefactum, Pli. lib. 28. c. 10.

Leyte saboroso. Lac suauissimũ, Pli. lib. 28. c. 41.

Leyte grosso. Lac crassum, Plin. lib. 11. c. 41.

Lac pingue, Plin. lib. 28. c. 9. & 10.

Leyte puro, sem mistura d'agoa. Lac merum, Lucretius lib. 1.

Leyte muyto aluo. Lac niueum, Ouid. 13. Met.

Leyte coalhado. Densatum lac, Plin. lib. 28. c. 9.

Conuerterse em leyte. Lactesco, cis, Plin. lib. 11. cap. 41.

Cic. 2. de Natur. Deorum. Omnis ferè cibus matrum lactescere incipit.

Leyto. Lectus, i, Cic. Pæto lib. 9. & Ver. 7.

Leyto pequeno. Lectulus, i, p. c. Diminut. Cicero pro Muræn.

Grabatus, i, p. p. Martial. lib. 1. 88.

Sed si nec focus est, nudi nec sponda grabati.

Lembrar a outrem. Moneo, mones, monui, monium. Admones, admones, p. c. Commonefacio, commonefacis, pen. c. Vt, Moneo te hanc rem, vel de hac re, Cic. 2. de Diuinat. Terent. Andr. 5. 4.

Lembrarse. Memini, p. c. meministi. Reminiscor, reminisceris, p. c.

Custodire memoria in ablatiuo.

Habere in memoria, vel tenere memoria, vel retinere.

Memoriam alicuius rei retinere.

Recordor, recordaris, p. p.

Reuocare ad memoriam. Vel, seruare memoriam. Vel habere in promptu. Omnia apud Ciceronem passim.

Recordor, recordaris, & reminiscor regunt genitiuum, vel accusatiuum, vel ablatiuũ cũ præpositione Dè, vt recordor huius rei, hanc rem, vel de hac re, Cicer. pro Plancio, de Senect. & Tusc. 1.

Reminisci Calendarum, Cic. Att. lib. 4.

Reminisci aliorum casus, Cic. Antequã iret in exilium.

Reminisci de re aliqua, Cic. pro Ligario.

Dicimus etiàm redire in memoriam, Cic. de Senect. His enim ipsis legendis redeo in memoriam mortuorum.

Ter. Phorm. 5. 3. Nõ temerè dico, redi mecum in memoriam, i. memineris, vt ego.

Não se lembrar bem. Vacillare memoria in ablatiuo, Cic. Att. lib. 12. 232.

Vel memoria vacillat.

Não me lembro destas cousas. Fugiunt hęc me, Cic. 1. Tusc. & pro Cecinna.

Estou lembrado. Insidet in memoria mea, Cicer. 2. de Orat.

Insidet in mente, Cic. in Orat.

Est mihi in promptu, Cic. 4. Acad.

Lembrança. Memoria, æ. Recordatio, onis, Cic. de Clar. Orat.

Segundo minha lembrança. Vt mea memoria est. Vel, mea memoria, Cicero Attico lib. 9. & pro Sextio.

Lembrança, que se faz a outrem, i. auiso. Monitum, i, pen. cor. Monitus, us, p. c. gen. masc. Monitio, onis.

Admonitum i. p. c. Admonitus, us. Admonitio, onis. Horum omnium inuenies testimonia apud Cic. 4. de Fin. lib. 2. de Diuin. de Amic. & 2. de Orat. & Att. lib. 9.

Lembra-

Lembrador, que lembra, & auisa. Monitor, p.cor. monitoris, p.p.admonitor, p.c.admonitoris, Cic.1. Ver.de Orat.2.& in Topic.

Lembrada cousa, i. que se lembra. Memor, memoris, p.c.adiect. Cic.6. Ver.

Virg.9.Æneid. Nulla dies vnquã memori vos eximet æuo.

Memorẽ mones. Adag. Plaut. Sticho. Capti consilij memorem mones. *Ensinas a quẽ te pode ensinar.*

Monimentum, i. Vel monumentum, i. significat quicquid nos monet, siuè monere potest alicuius rei præteritæ. Vt, tituli, sepulchra, statuæ, fana, porticus, carmina, historia, documenta, doctrina, libri, &c. huiusmodi, Cic. multis in locis.

Monumentum etiàm pro sepulchro accipitur. Vt elogia monumentorum, Cicer.2. de Finib.

Auita monumenta, Ouid.13.Metam.

Marmoreum monumentum. Seruius Ciceroni lib.4.12.

Aditus monumentorum suorum carminibus exornare, Cic.pro Archia poeta.

Leme da nao. Clauus, i. Gubernaculum, i, pen.c. Cic.de Senect.& lib.2.de Inuent.

Lenço pera alimpar os narizes. Sudarium, ij, Suet. de Nerone, c.48.

Sudariolum, i, p.c. Dim.in Hieron.ad Nepotianum de vita Clericorum.

Lenço de rede. Reticulus, i, p.c. Vel, reticulum, i, Cic.7.Ver.

Ipse autèm coronam habebat vnam in capite, alteram in collo, reticulamq; ad nares sibi apponebat tenuissimo lino, minutis maculis, plenum rosæ.

Lençol. Sindon, sindonis, p.c.g.f. Mart.lib.14.

Nec sic in Tyria sindone tutus eris.

Lendem. Lens, lendis, g.f. Plin.lib.28.c.11.

Lenha. Lignum, i. Ligna, lignorum, in plurali. Vt ignem ex viridibus lignis, atq; humidis facere, Cic.3.Ver.

Lenha de vides. Sarmentum, i, Cic.3.Ver.

Ligna, & sarmenta circumdare, ignẽ subijcere cœperunt.

Lenha seca. Lignum aridum, Horat.3.Carmin. Ode 17.

Ligna arida, Lucret.lib.2.

Ligna acapna, Cato de Re rust.c.130.

Monte de lenha. Strues, struis, g.f. Liu.lib.1.bel. Pun. struem ingẽtem lignorum faciunt.

Lenheyro, que busca lenha. Lignator, p.p. lignatoris, Liu.lib.10.ab Vrbe. Cæs.lib.5.bel.Gall.

Ir buscar lenha. Lignor, lignaris, p.p. Deponens, Plaut. capt.11. Liu. 5.bel.Pun.

Lentilha. Lens, lentis, g.f. Plin.lib.15.cap.12. Virg.1. Georg.

Lentilha pequena. Lenticula, æ, p.c. Dimin. Plin. lib.35.c.11.

Lenticula, æ, *tambem significa vaso.* Plinius, & Celsus.

Lentilhas do rosto. Lenticulæ, p.c. lenticularum, Celsus lib.6.c.5.

Lentigo, p.c. lentiginis, f.g. Pli.lib.20. c.20.

Lentilhoso. Lenticulis distinctus.

Lenta cousa, i. humida. Humidus, a, um, p.c. Vuidus, a, um, p.c. adiect.

Cic.3.Ver. Ignem ex lignis viridibus, atq; humidis, in loco angusto fieri iussit.

Virg.eclog.10. Vuidus hyberna venit de glande Menalcas.

Humectus, a, um, adiect. Vt, Humectus locus, Varr.1.de Re rust.c.24.

Humectatus, a, um. Particip. Silius lib.8.

Lento estar, i. humido. Humeo, es, humere. Ouid. 11.Metam. Colum.lib.3.c.31. Plin. lib.22. cap.24.

Fazerse lento, ou humido. Humesco, humescis. Vt, poculis humescere, Hor.2. Ser. Sat.6.

Fazer lento a outrem. Humecto, as, Virgil.4. Georgic.

Qua niger humectat flauentia culta Galesus.

Vultum humectat largo flumine, Virg.1. Æneid.

Lepra Lepra, æ. Elephantia, ę, vel Elephãsiasis, is, p.c. Plin.lib.20.c.9.& 10.

Leproso. Elephanticus, a, um, pen.c.adiect. Firmicus lib.8.c.28.

Cousa de lepra. Elephantiacus, a, um, p.c. adiect. Vt, Elephantiaca contagio, Firmicus lib.8. cap.19.

Ler. Lego, is, legi, lectum.

Ler muytas vezes. Lectito, as, pen.cor. Cicero 1. de Orat.

Leytor, que lee. Lector, oris, Cic.2.de Orat. Ouid.3.de Ponto, eleg.4.

Anagnostes, æ, nomen Græcum, Cic. Attico lib.1.epist.7.

Lição. Lectio, onis.

Cousa lida. Lectus,a,um. Particip.vel nomē ex participio.
Lectus,a,um, *significa cousa escolhida.* Vt, Lectissimus vir,lectissimus adolescens,Cic. 1.& 5.Ver.& pro Flac.
Lectissima femina,Cic.Att.lib.10.
Iuuenes lecti,Virg.5.Æneid.
Lesão. Læsio,onis,Cic.3. de Orat.
Lesme. Cochlea,æ,Cic.2.de Diuin.
Limax,limacis,p.p.Dubij generis, Plin.lib. 29.c.6.Colum.lib.10.
Leste vento oriental. Eurus,i,Ouid.1. Metam. Virg.3.& 4.Georg.
Subsolanus,i,p.p.Plin.lib.2.c.46.
Vulturnus,i,Colum.lib.2.
Etesias,æ,g.m.
Etesiæ,arum,Cic.Cælio lib.2.14.
Veliferæ Etesiæ,Seneca in Thieste 2.
Etesius ventus,Lucr.lib.6. Pli.lib.18.c.34.
Tambem se chama este vento Leuante, ou Soão, ou Nordeste.
Lestras, erua cheyrosa. Herba odorata. Vel,Iuncus odoratus.
Letra. Littera,æ,p.c.duplici, t.
Letras de cambio. Litteræ collybicæ. Budæus ad linguam Græcam,pag.523.
Letrado. Vir litteratus,Cic.3.Ver. & pro Balb.
Litteratè peritus,Cic.in Bruto.
Vir doctus,vel eruditus,Cic.1.de Orat.
Homo doctus,Cic.2.Offic.
Letrado grande. Vir doctissimus,Cic.pro Cælio.
Vir litteralissimus,Cic. Pæto lib.9. epist.16. antè medium.
Litterarum benè peritus, Cic.de Cla.Orat.
Letrado em canones,ou leys. Iuris peritus,vel iure peritus,Cic.pro Cluent.
Iuris,legumq; peritus.Hor.1.Ser.Sat.1.
Como letrado,ou a modo de letrado,aliàs doutamente. Litteratè,p.p.aduerb. Cic.de Arusp. respons.& in Pison.
Doctè,aduerb Cic.3 de Orat.
Peritè,p.p.Aduerb.Cic.3.Ver.
Peritissimè, p.c.aduerbium superlatiuum, Cic.4.Ver.
Letra do Papa,aliàs bulla, ou breue. Diploma, p.p.diplomatis,p.c.g.n.
Letra de molde,aliàs impressa. Characteres typici. Vel characteres impressi.
Letra fermosa,aliàs bem feyta. Characteres pulchri,vel pulcherrimi.
Letra legiuel,aliàs boa de ler. Characteres lectu faciles.
Letra,que se não lee bem. Characteres lectu difficiles.
Letra,que de velha se não pode ler. Littera fugiēs. Budæus.
Letreyro. Inscriptio,onis,Plin.lib.29.c.1.
Letreyro de sepultura. Epitaphium,ij, Cicero 1. Tusc.Virg.eclog.5.
Leuada de rio. Incile,is,p.p.Colum. lib.5.cap.9. Vlpian. in l.1.D.de riuis.
Deriuatio fluminis,Cic.2.Offic.
Tirar leuada. Ducere incile.Vlpian. D.ne quid in flumine publico.
Leuantar. Tollo,is,sustuli,p.c.sublatum,p.p.
Erigo,is,pen.c. Leuo,as,eleuo,as,p.c.Vt,
Tollere in crucem. Cic.7.Ver.
Tollere manus,Cic.Cæsari lib.7.5.
Tollere clamorem,Cic.6.Ver.
Tollere de terra lapides,Cic.pro Cecin.
Leuare in sublime, Plin.lib.2.c.16.
Erigere afflictum,Cic.pro leg.Manil.
Erigere ad spem,& in spē,Cic.pro Domo.
Leuantarse d'algum logar. Surgo,is,surrexi,surrectum. Vt,
Surgere è lecto,à mensa, aut ab alio loco, Ter.Adelph.4.1. Cic.3.Ver.
Surgere multò ante lucem, Cic.2.de Inuen.
Leuātar os espiritos. Erigere animū,vel animos. Cic.pro Cluent.& Att.lib.1.epist.11.
Leuantar a voz. Contendere voce, Cic.pro Lig. Quantum potero,voce contendam,vt hoc populus Romanus exaudiat.
Leuantarse com a diuida. Decoquere creditoribus,Plin.lib.33.c.10.
Leuantar cabeça. Emergo,is,emersi,emersum, Cic.pro Cælio.
Equidē,& multos vidi in hac ciuitate,&c.
Emersisse aliquandò, & se ad frugem bonā, vt dicitur,recepisse,&c.
Idem pro Cluentiò, sæpè multorū improbitate depressa veritas emergit,& innocentiæ defensio interclusio respirat.
O que cuydei,que me leuantaua me derribou. Quod putaui fore gaudium,id extitit exitium. Cic.Antequàm iret in exilium.
Leuar boa vida. Indulgere genio, Pers.Sat.5.
Leuar em conta. Boni cōsulere.Pli.in proœmio lib.33.Ouid.1.Trist.eleg.1.
Leuar em conta a diuida. Detrahere debitum de summa.

summa.

Leuar a rastos,ou por força..Traho,is,traxi,tractum.Plaut.Milite 9.

Virg.2. Æneid. Altaria ad ipsa trementem traxit.

Per vim ducere.

Leuar diante. Præfero,p.corr.prefers,prætuli, prælatum,pen.cor.

Sinistra manu retinebat arcum, dextra ardentem facem præferebat,Cic.6.Ver.

Preferre lumina alicui,Cic.Antequàm iret in exilium.

Leuar por vontade. Duco,ducis,duxi,ductum, Ter.And.4.6. Cicer.1.Tusc.Qui maximas copias duxit ad Troiam.

Leuar pella mão. Manu ducere.

Leuar tudo por enteresse. Omnia vtilitate metiri.

Leuar a salua. Prægusto,as;Ouid.1.Amor.eleg. 4.Iuuen.Sat.6.Plin.lib.21.c.3.

Prælibo,as,p.p.Statius lib.3.Sylua 4.

Chare puer, superis qui prælibare verendum

Nectar,& ingentem,&c.

Homem da salua. Prægustator, p.p.prægustatoris,Suet.in Claud.Cæs.c.44.

Prægustator libidinum per similitudinem, apud Cic.pro Domo.

Leuar no regaço. Ferre gremio.

Leuar ao pescoço, ou ás costas. Ferre aliquem humeris,vel portare. Hor.1.ser.Sat.1.& 5.

Reportare humeris,Sallust.in Cic.

Collo aliquid portare,Colum.lib.9. c.8.

Baiulo,as,p.c.idem significat, Plautus Asinar. 12.

Quintilian lib.6.1. Ego te baiulare non possum.

*Leuar pera fora.*Exporto,as. Eueho,euehis. Vt, Exportare frumentum in fame, Cicero pro Flacco.

Exportare aliquid ex oppido, Cicero 6.& 7.Verr.

Exportauit Syracusis magnam vim mellis, Cic.4.Verr.

Euehere merces ex regno,Pli.lib.6.c.19.

Exportandum in vltimas terras portentũ. Cic.3.Verr.

Leuar a nao á toa, ou á sirga. Remulco nauem trahere,Liu.6.bel.Pun. & 7.bel.Mac.

Remulco,as,Sisenna lib.2. Verbum obsoletum.

*Leuadiça cousa.*Ductilis,& e,p.cor. Versatilis,& hoc versatile,p.c.adiect. Martial.lib.2.27. Plin.lib.36.c.18.

*Leuante parte oriental.*Oriens,tis,Particip.deest sol.Cęs.1.bell.Gall.Plin.lib.21.c.17. Cicero in Somn.

Leuante vento oriental. Eurus,i. Subsolanus, subsolani,p.p.Vide suprà *Leste.*

*Leuante do inuerno.*Apeliotes,æ,p.p. m.g. Plin. lib.2.c.7.

Vulturnus,i,Colum.lib.2..

*Leue cousa.*Leuis,& hoc leue,adiect. Vt dolor leuis,Cic.1.de Finib.

Leuis armaturæ milites,Cic.10.Phil.

Tambem se toma por cousa inconstante. Vt, Iudex nequam,& leuis,Cic.4.Ver.

Leuium hominum, atq; fallacium, Cicero de Amicitia.

Leuezinha cousa. Leuiculus,a,um,p.c.Dimin. Cic.1.Tusc.

Leuiculus sanè noster Demosthenes, &c.

Leuemente. Leuitèr,p.c.Leuissimè,p.c.aduerb. Cic.passim,& 3.in Catilin.

*Leuiandade,aliàs inconstancia.*Leuitas,p.c.Cic.4. Acad. Ouid.2.de Arte.

Inconstantia,æ,Cic.4.Tusc.& alibi.

*Leuedar.*Fermento.as.Vt,fermentare terram,i. in puluerem redigere, & resoluere. Colum. lib.2.c.2.& lib.4.c.1.& non procùl à fine.

Putauit Calepinus,& post eum multi, fermentare terram,idem esse, quod pinguefacere,citatq; illud Columel. lib.2.cap.15.de stercore columbino loquentis, sed decipitur Calepinus, & alij, vt manifestò constat ex Colum.locis suprà citatis.

*Leuedarse.*Fermentesco,cis.Pli.lib.28.c.8.

Lião. Vide *Leão.*

*Liar.*Ligo,as,aui,ligatum,p.p. Vincio,is,vinxi,vinctum. Religo,as,p.c. Constringo,is, constrinxi,constrictum. Stringo,strinxi, strictum. Verba actiua apud Cic.passim. Vide *Ligar.*

*Liada cousa,aliàs atada.*Ligatus,a,um,p.p. Religatus,a,um. Vinctus,a,um.Constrictus, a,um.Partic.Cic.4.in Catil. Tuscul.1.& 4. Post reditum ad Quirites, & Ver.5.& 6.

Liada cousa com amizade. Amoris vinculis cõiunctus,Cic.pro Plancio.

*Libello.*Libellus,i.Dimin. Sueton.in Augusto c.53.

c.53.Plin.Epist.10.

Libello defamatorio. Libellus famosus,Sueton. in August.c.55.

Liberal cousa. Liberalis,& hoc liberale,pen.p. Largus,a,um. Beneficus,a,um, pen.cor. Munificus,a,um, penul.cor.adiect. Cicero multis in locis.

Cousa muyto liberal. Munificentissimus,a,ũ,p.c. Liberalissimus,a,um,p.c. Beneficẽtissimus, a,um,p.c.adiect.superlatiua, Cic.pro Rosc. Comœd.& lib.2.de Nat.Deor.

Liberalidade. Liberalitas,p.c.liberalitatis, Cic. de Amic.& lib. 1.Offic.

Beneficentia,æ,Cic.1 de Nat.Deor.

Largitas,p.c.largitatis,pen.cor.Cicero 2.de Nat.Deor.

Munificentia,æ,Plin.lib 27.c.1.

Liberalmente, alias com liberalidade. Largè.Liberalitèr,p.c. Munificè,p.c. Abundantèr,copiosè,p p.Effusè , p.p.omnia sunt aduerb. quibus vtitur Cic.& alij passim.

Liberdade. Libertas,tatis,p.p.Cic.pro Plancio, & pro Corn.Balbo.

Rudis,is,f.g.Cic.2.Philip.

Libertar,ou pór em liberdade. Vindicare in libertatem,Cicero 1.de Natur.Deorum, & 2. de Orator.

Asserere in libertatem, Liuius 3.ab Vrbe. Priscian.lib.18.

Dare libertatem alicui,Cic.pro Planc.

Largiri libertatem, Cic.3.de Leg.

Concedere libertatem,Cæs.4.bel.Gall.

Rude aliquem donare,Horat.1.epist.1.

Cousa posta em liberdade. In libertatem vindicatus.Cic.1.de Nat.Deor.

Rude donatus , Horat.1.epistol.1.Iuuenal. Satyr.7.

Dador de liberdade. Vindex,vindicis,p.c. Cicero Octauio.

Assertor,oris,Liu lib.3.ab Vrbe.

Liberdade,alias desenuoltura. Libertas, tis.

Licentia,æ,Cic.Pato lib.9. epist.22.

Amo verecundiam, tu potiùs libertatem loquendi.

Idem 4.Academ. Vt verear ne maiorem largiar ei qui contradicturus est, libertatẽ, ac licentiam.

Idem pro Flacco.Hoc vno malo concidit libertate immoderata , ac licentia concionum.

Librè i.vestido de muytas cores. Cento,centonis, p.p.g.m.Thesaur.

Iuuen.Saty.6.Intrauit calidum veteri centone lupanar.

Libréo. Canis Molossus , Virg.3. Georg.Hor.2. Serm.Saty 6.

Licença em boa parte. Permissus,us. Vel,permissio,onis.Copia,æ.Facultas,tis. Vt, Permissu tuo,Cicer.5.Ver.

Grata mansionis permissio,Cic. Quin.Frat. lib.3.16.

Licentia,æ,Cic.3.Offic.Nobis autèm nostra Academia magnam licentiam dat.

Dare facultatem omnibus sui irridendi. Cic.2.de Diuin.

Licença em maa parte. Licentia,æ.Vt,pœna abfuit,& licentia consecuta est,Cic.5.Ver.

Licentia ad maledicendum , Cic.pro Font.

Licentiam dare pecunias eripiendi, Cicero 5.Verr.

Dar licença. Permitto,is. Facultatem cõcedere Cic.pro Rab.& Tusc.1.

Dare copiam, Virg lib.1.Æneid. Data copia fandi.

Dare facultatem,Cic.2.de Diuin.

Largiri licentiam,Cic.2 Academ.

Largiri facultatem, Cic.pro Quinct.

Suppeditare facultatem,Cic.2.de Orat.

Facere potestatem,Cic.pro Cluent.

Dare licentiam ,Cic 3 Offic.

Concedere licentiam,Cic.pro Muren.

Permittere licentiam Cic.1.Tusc.

Com vossa licença. Bona venia dicere,Cicero 3. de Legib.

Pace tua.Vel pace alicuius dicere , Cicer.5. Tusc.& lib.1.de Orat.

Lição. Lectio,onis.Verbale à lego,is.

Lição,que o mestre lee aos discipulos. Dictata, orum. Vt,dictata reddere,*dar lição ao mestre*,Cic lib.1.de Nat.Deor.

Dictata perdiscere,*aprender a lição.* Cicero Q. Fr.lib.3.17.

Licenciado. Doctor designatus. Vel , licentiatus,i, ex iure peritis .

Licenciado em leys. Prolyta,æ. Vide Thes.

Licita cousa. Licitus,a,um,p.c.adiect.

Vt,negotiatio licita,Vlpianus in l.2. D. de Iurepatron.

He licito. Licet,licebat. Vel,licitum est.

Vt,nemini licet peccare,Cic.5.Tusc.

Licebit

Licebit tibi esse bono viro,Cic.1.Tusc.
Ter.Hecy.5.3. Ego dum licitũ est,vsa sum benigno,& lepido,& comi.
Cic.Terentię lib.14.epist.4. Expectassem Brundusij,si esset licitum per nautas.
Acies licitæ,Stat.11.Thebaid.
Licitamente. Licitò,p.c.aduerb.Solin.c.16.
Liços. Licium,ij,Plin.lib.8.c.48.
Lide,i.demanda. Lis,litis,litigium,ij.
Lidar,i.litigar,ou andar em demandas. Litigo,as, p.c.Cic.3.Philip.
Litem habere cum aliquo, Cic.4.Acad.
Lido, i. homem visto em liuros. Multę lectionis vir.
Lidimo,i.legitimo. Legitimus,a,um,p.c.adiect.
Vt,nuptiæ legitimæ, Cic.lib.1.de Inuent.
Lidimo he palaura antigua.
Liga das meas calças. Ligamen, p.p.ligaminis, g.n.Columel.lib.11. c.2.
Vel fascię crurales.
Liga de pazes. Fœdus,fœderis,p.c.g.n.
Ligar, i.fazer liga,ou concertos. Facere inter se fœdus.Cic.2.de Finib.
Vel cum aliquo,Cic.de Senect.
Icere fœdus cum aliquo,Cic.pro Balbo.
Ferire fœdus,Cic.pro Cælio.
Ligada cousa nesta forma. Fæderatus,a,um,p.p. adiectiuum. Vt,
Populi fæderati, Cic.pro Corn.Balbo, & lib.1.de Orat.
Fæderatę ciuitates,Cic.pro Archia.
Quebrantador da liga,ou dos concertos. Fædifragus,a,um,p.c.adiect.
Cicer.1.Officior. Pœni fædifragi,crudelis Annibal.
Quebrar,ou quebrantar a liga,ou concertos. Frangere fædus,Cic.in Pison.
Infirmare fædus,Cic.pro Balbo.
Violare fædus,Cic.13.Phil.
Rumpere fædus,Cicero pro Balbo,Virg.8. Æneid.
Soluere fædera,Virg.10.Æneid.
Ligeyra cousa. Velox,velocis,p.p.
Agilis,& hoc agile, p.c.Ouid.in Sappho.
Rapidus,a,um,p.c.Cic.2.de Finib.
Celer,hæc celeris,hoc celere, p.c.
Pernix,pernicis,p.p.omnia sunt adiect.
Cerui veloces,Virg.5.Æneid.
Oratio celeris,& concitata, Cic.2.de Orat.
Reditus celer,Cic.pro Domo sua.
Canis pernix,Colum.lib.7.c.12.
Equus quam maximè pernix, Plinius lib. 8.cap.18.
Ligeyreza. Velocitas,p.c.velocitatis. Pernicitas,p.c.pernicitatis, Cic.Tusc.5.
Agilitas,p.c.agilitatis, Cic.Attico lib.1.12. Liu.6.bell.Pun.
Celeritas,p.c.celeritatis,Cicero 4. Tuscul. & Verr.7.
Rapiditas,p.c.rapiditatis, Cęsar lib.1.bell. Ciuilis.
Ligeyramente. Celeritèr,p.c.aduerb. Cæs.5.bell. Gall.Cic.Appio,lib.3.epist.1.
Velocitèr,p.c.aduerbium,Cicer.de Vniuer. Ouid.4.Fast.
Rapidè.p.c.aduerbium, Cicer.2.de Legib. & in Orat.
Raptìm,aduerb.Cicer.Attic. lib.1.epist.15. Liu.3.ab Vrbe.
Lima de ferro. Lima,æ.Per translationem accipitur apud Ouid.lib.1. Trist.eleg.6. Mart. lib.5.epigr.ad Seuerum.
Scobina,æ,p.p.Plin.lib.11.c.37.
Limar. Limo,as,actiuum,apud Cic.per translationem significat polire,lib.1.& 3.de Orat. & lib.2.Officior. & Academ.1. Ouid.4.de Ponto,eleg.6.
Limada cousa. Limatus,a,um,pen.p.nomen ex participio,Cic.2.de Nat.Deorum, & lib.1. de Orator.
Limatulus,a,um,p.c.Dimin. Cic. Volũnio lib.7.epist.vltima.
Limaduras,que faz a lima do ferro. Limatura,æ, p.p.Thesaur.
Scobs,scobis,fœm.gen. Plin. lib.34.c.18. Vel scobs ferri.
Limão,lima,ou cidra. Malum citreum,vel malum citrium.
Malum Hesperium,Virg.eclog.6.
Poma Hesperia,Stat.lib.3.Sylu.1.
Limoeyro,ou limeyra. Citrus,i,vel malus citrea.
Limite. Limes,limitis,p.c.g.m. Finis, is. Terminus,i, p.c.
Limitar. Limito,as,p.c. Præfinio,præfinis,p.p. Præscribo,is,p.p.omnia apud Cic.
Limitadamente. Pręfinitò,p.p.aduerb. Vt, prędefinitò loqui, Teren.Hecy.1.2.Donatus dicit deesse tempore.
Limos. Limus,i,g.m.Plin.lib.11. c.37.
Limosa cousa.i.chea de limos. Limosus,a,ũ, p.p. adiectiuum.

adiectiuum.

Vt,limosa aqua,Colum.lib.5.c.9.

Limpa cousa. Mundus,a,um. Purus,a,um. Tersus,a,um. Lautus,a,um,adiect. Vt mundus vir,Cic.2.de Finib.

Purus animus,Cic.5.de Diuin.

Homines lauti,Cic.3.Verr.

Limpeza. Munditia,æ. Mundities,ei,Cic.lib.1. Offic.Catull.ad Furium epigr.20.

Limpamente. Cum munditia. Vel,Mũditèr,p.c. aduerb.Plaut.Pæn.4.

Linda cousa. Vide *Fermosa cousa,que he o mesmo.*

Lindamente. Præclarè,p.p. Elegantèr. Lautè. Egregiè. Præclarè,omnia sunt aduerb. quibus passim,Cic.& alij vtuntur.

Lautè munus suum administrare, Terent. Adelph.5.1.

Lingoa. Lingua,æ.

Lingoeta. Lingula,æ,p.c.Diminut. Festus apud Thesaurum.

Linguarás cousa. Verbosus,a,um,pen.p. adiect. Cic.Mario lib.7.3.

Linguax,linguacis,p.p.adiectiuum, Gellius lib.1.c.15.

Lingoarasmente. Verbosè,p.p.aduerb.Cicer.pro Murena.

Linguarás molher. Lingulaca,æ,p.prod.Plaut. Casin.11.

Lingoa de vaca,erua. Buglossus,i,g.f. Vel, Buglossum,i,g.n.Plin.lib.25.c.8.

Cousa sem lingoa. Elinguis,& e,adiect. Cic.pro Flac.& de Clar.Orat.

Lingoa ceruina,erua. Phillytis,is, Laguna apud Dioscoridem.

Lingoado,peyxe. Solea,eæ,Plin.lib.9.c.20.

Lingulaca,æ,pen.p.Plautus, & Varro apud Thesaur.

Lingoagem. Idioma,p.p.idiomatis,g.n.

Em Lingoagem Portuguesa. Sermone Lusitano, vel idiomate Lusitano.

Em lingoagem Castelhana. Idiomate Hispano, vel sermone.

Lingoiça. Lucanica,æ,p.c.Martial.lib.13.35.

Farcimen,p.p.farciminis,p.c.g.n. Varr.lib. 4.de Ling.lat.

Botulus,i,p.c. Vel,Botellus,i.

Martial.lib.14. Qui venit Botulus medio tibi tempore brumæ,

Saturni septem venerat ante dies.

Homem,que faz lingoiças. Fartor,oris,Columel, lib.8.c.7.Ter.Eunuc.2.2.

Linhas. Filum,i,Liu.lib.1.ab Vrbe.

Linamentum,i.Perotus apud Thes.

Linho. Linum,i,Plin.lib.10.c.33.

Linho muyto fino,aliàs delgado. Linum tenuissimum.Cic.7.Ver.

Carbasus,i,p.c.f.g.Carbasa,orum,in Plur.g. n.Virg.4.Æneid.& Ouid.& alij.

Cousa de linho. Lineus,ea, eum,adiect.

Vt,vincula linea,Virg.5.Æneid.

Cousa,que traz,ou dá linho. Liniger,penult.cor. Linigera,linigerum,p.c.adiect.

Vt,Dea linigera,i. Isis, Ouid. 1.Metam.& lib.2.Amor.eleg.2.

Grex liniger,Iuuen.Sat.6.

Cousa vestida de pano de linho. Lino indutus. Linteatus,a,um,pen.p.adiectiuum. Liuius lib.10.ab Vrbe. Maphęus in Epistolis Iaponicis,pag.83.

Linha de tingir dos carpinteyros. Fidelia,æ. Budæus in lib.de Asse.

Linea,eæ,Cic.Quinto Fr.lib.3.

Amussis,amussis.Budæus.

Linho canamo. Cannabis,is,pen.cor. Plin. lib. 19.cap.9.

Cousa de linho canamo. Cannabaceus,ea,eum. Vel,Cannabinus,a,um,p.p.adiect.

Vt,funis cannabinus,Colum.lib.6.c.2.

Linhaça. Lini semen.

Linhol de çapateyro. Filum sutorium.

Liquida cousa,i.mole. Liquidus,a,um.p.c.adiectiuum,Lucr.lib.4.

Crassaq; conueniunt liquidis, & liquida crassis.

Liquida cousa,i.pura, & clara. Liquidus,a,um, p.c.adiect. Vt,

Fontes liquidi,Virg.2.eclog.

Nubes liquidæ.Virg.5.Æneid.

Æstas liquida,Virg.4.Georg.

Aquæ liquidę.Ouid.1.Amor.eleg.8.

Lìquidamente. Liquidè, p.c.aduerb. Cic. Planco lib.10.

Liquidò,p.c.aduerb.Cic.6.Ver.

Vide *Claramente.*

Liquidar contas. Conficere rationes, Cicero Attico lib. 6.

Subducere rationes,Cic.3.de Nat.Deor.

Inire rationes,Cic.contra Rullum.

Liquor. Liquor,liquoris,Plin.lib.10.c.52.

Piscium oua ex liquore mollia.

Lirio.

Lirio. Lilium,ij. *Outros lhe chamão cebola cecem.* Plin.lib.21.c.5.
Cousa de lirio. Lirinus,a,um,p.c.
Vt,oleum lirinum.Plin.lib.21.c.5.
Lirio azul,ou cardeo. Iris,iridis,p.c.Colum.lib. 12.c.20.g.f.
Cousa deste lirio. Irinus,a,um,p.c.adiect.
Vt,irinum vnguentum,Plin.lib.13.c.10.
Lirio vermelho. Narcissus,i.g.m.Plin.lib.21.c.5. & cap. 19.
Cousa deste lirio. Narcissinus,a,um,p.c.adiect.
Vt,narcisinum oleum, Plin.lib.21.c.19.
Lisa cousa. Læuis,& hoc lęue, cum diphthongo,adiect. Virg.5.Æneid. Ouid.3. de Arte, Horat.2.Ser.Sat.7.
Nitidus,a,um,p.c.adiect.Horat.lib.1.epist. ad Alb.Tibull.
Tersus,a,um.Nomen ex part.Ouid.3. Met.
He o mesmo,que cousa Nedea.
Fazer liso,ou nedeo. Lęuo,as, Læuigo,as,pen. corr. Stat.lib.1.Thebaid. Varro lib.3.de Re rust.
Lisongear. Adulor,p.p.adularis. Deponens,cũ accusat.sed rarò cum datiuo. Vt,
Adulari fortunam alterius, Cicero 2. de Diuination.
Canes furem quoq; adulantur, Col.lib.7. cap.12.
Adulo,as,p.p.Cic.2.Tusc.
Assentor,aris,cum datiuo. Deponens,Cic. Dolabellæ,lib.9.12.
Cum accusatiuo, Cic.de Amicitia,Terent. Eunuc.2.2.
Blãdior,blandiris,pen.p. Deponens, datiuo iungitur,Cic.1.de Orat.& 4. Acad. Ouid.1. Amor.eleg.6.
Palpo,as,vel palpor,aris. Deponens,cũ datiuo,Horat.2.Ser.Sat.1.
Cum accusatiuo,Iuuen.Sat.1.
Lisongeyro. Adulator,p.p.adulatoris, Cicero in Lælio.
Assentator,p.p.assentatoris, Cic.1.Offic.& pro Cecinna.
Colax,colacis,p.c. Græcum, Ter.in Prologo Eunuchi.
Lisongeyra. Adulatrix,adulatricis, pen.prod. g.f.Thesaur.
Lisonja,aliàs lisonjaria. Assentatio,onis,Cicero de Amic.
Adulatio,onis,Cic.1.de Nat.Deor.& alibi.
Blanditiæ,arum,Cic.in Lælio.
Assentatiuncula,æ,p.corr.Diminut.Cicero Luceio lib.5.12.
Lisongeyramente,i.com lisonja. Assentatoriè,aduerb.Cic. Q. Fr. lib.2.epist.16.
Listrada cousa,i.de muytas cores. Varius,a,ium, adiect.Ter.Eunuc.4.4.
Varijs coloribus distinctus.
Virgatus,a,um,p.p.adiect. Vt,
Virgatæ vestis,Silius lib. 4.
Virgata sagula.Valer.Flac.
Vide Turnebum.
Liteyra. Sella,æ,Cic.3.Ver.
Lectica,æ,p.p.Cic. Q. Fr.lib.2.
Litigar,i.trazer, ou andar em demandas. Litigo, as,p.cor. Vel,
Litem habere cum aliquo, Cic.4.Acad.
Cicer. 3.Philip. Hic cum C. fratre putat se litigare.
Litigio. Lis,litis,g.f. Litigium,ij. Vt,
Lis contestata,Cic.pro Rosc.Amer.
Plaut.Cas.13. Nam ego quid contrahere cupio litigij inter eos.
Liura,aliàs arratel. Libra,æ.
Liura,& meya. Sesquilibra,æ.
Liurar. Libero,as,p.c.aui,atum. Eripio,eripis, p.c.eripui, ereptum. Vt,
Liberare fidem suam,i.præstare promissũ, Cic.pro Flac.
Liberare aliquem cura,Cic.7.Ver.
Ex periculo aliquem eripere.Vel ex custodia,Cic.pro Cluent.& Brut.6.
Vel aliquem à morte,Cic.2.de Diuin.
Liurador. Liberator,p.p.liberatoris,Cic.Attic. lib.14.
Liuramento. Liberatio,onis. Defensio,onis.
Vt,liberatio molestiæ,Cic.Q. Fr.lib.1.1.
Criminis defensio,Cic.pro Milone.
Innocentiæ defensio,Cic.pro Cluent.
Malorum liberatio, Quintil.lib.5.c.10.
Liure cousa. Liber,a,um,p.c.adiect. Vt,
Liber à delictis,Cic.pro lege Agrar.
Liuremente. Liberè,p.c. aduerb. Vt,
Dare consilium liberè.Cic.de Amic.
Dicere liberè,Cic.2.de Finib.
Liuro. Liber,libri.Codex,codicis,p.c.Cic.Att. lib.4.& 9.Verr.3.& 5.
Liurinho. Libellus,i. Dimin.Cic.Att.lib.16.
Codicillus,i. Dimin.Cic.Leptæ lib.1.epist.19.
Liureyro. Bibliopola,æ,p.p.g.m. Mart.lib.4.

Liureria.

Liureria. Bibliotheca,ę.p.p.Cic. Curio lib.7. 28.& lib.2.de Diuinat.
Taberna libraria,Cic.2.Philip. Vel, Libraria,æ, Gellius lib.5. deest taberna.
Cousa de liuros. Librarius,a, um, adiectiuum. Vt,librarius scriptor. *O que escreue liuros.* Horat.de Arte. Aliquandò ponitur substãtiuè. Vt,librarius, & scriptor, Liu.8. bell. Macedon.
Mendosus librarius,Cic.4.Ver.
Lixa,pescado. Squatina,æ,pen.prod.Plin.lib.9. cap.12.& 51.
Lixo. Fimus,i,g.m.Plin.lib.17.cap.9.
Stercus,stercoris,p.c.g.n. Cic.1. de Diuin.
Merda,ę.Horat.lib.1.Serm.Saty.8.
Lętamen,p.p.lætaminis,g.n.Pli.lib.18.c.16.
Loba,animal. Lupa,æ.
Lobo. Lupus,i.
Cousa de lobo,ou loba. Lupinus,a,um,pen.prod. Vt,huber lupinum,Cic.in Catilin.
Galea lupina.Propert.lib.4.eleg.22.
Loba,vestidura comprida. Abolla,æ. Horat.lib.1. epist.19.Martial.lib.1.
Lobagante peyxe. Leo marinus, Pli.lib.32.c.11.
Lobo cerual. Lupus ceruarius, Plin.lib.8.c.22.
Lobinho,i.inchaço. Tuber,tuberis,p.c.g.n.
Lodo,ou lama. Lutum,i. Cœnum, i, Cic.in Pisonem,Ver.4. & Tusc.4.
Cousa feyta de lodo. Luteus,ea, eum,adiectiuũ. Vt,luteus paries,lutea vasa.
Negotium luteum,Cic.6.Ver.
Cousa chea de lodo, ou de lama. Lutosus,a,um, pen.p. Lutulentus,a,um. Cænosus, a,um, p.p. adiectiua. Vt,
Lutosa terra.Colum.lib.2.cap.4.
Lutulentus sus,Cic.in Sallust.
Cænosus lacus.Columel.lib.7.c.105.
Logar. Locus,i. Pluralitèr,loci, locorum, vel loca,locorum.
Logar pequeno. Loculus,i,p.c.Diminut. Varro lib.3.de Re rust.c.17.
Logar escuso. Locus arbitris remotus. Cic.7. Verr.
Logea. Domus inferior.
Logea de mercador. Taberna mercium.
Logica. Logica,æ,p.c.Logice,es. Vel, Logica,logicorum,Cic.4.Tusc.
Logico. Logicæ peritus.Logicæ studiosus,
Logo. Statim.Illicò. Continuò.Iàm. Cõfestim. Quamprimùm,aduerb. quibus Terentius, Cicer.& alij sæpissimè vtuntur.
Iàm illud video,sed primùm illud tenebo, Cicer.pro Flacco.
Accede ad ignem , iàm calesces plus satìs. Terent.Eunuch.1.2.
Gratissimum mihi feceris,si ad me in Ciliciã, quamprimũ veneris,Cic.Cæl.lib.2.18.
Lograr. Potior,potiris,p.p.potitus sum.
Fruor,frueris,p.c.cũ cõpositis,Cic.in Hortensio,Amœnitate summa fructus est.
Potiri rerum,in genitiuo , Cic.4. Academ.
Potiri pacem, in accusatiuo,Cic.13.Philip.
Cum ablatiuo.Cic.2.Offic. Virg.lib.1.Ænei. Optata potiuntur Troes arena.
Lograrse da vida. Frui vita,Cic.2.de Fin.
Bem logrado. Felix,felicis,p.p. adiect.
Mal logrado. Infelix,p.p.infelicis,p.p. adiect.
Lombo. Lumbus,i,g.m.Plin.lib.20.c.2.
Lumbulus,i,p.c.Diminut.Plin.lib.28.c.11.
Fraqueza dos lombos. Lumbago,p.p.lũbaginis, p.c.g.f.Festus apud Thesaurum.
Pancadas,que se dão nos lombos. Lũbifragiũ,ij. Plaut.Amphitr.4. Nam si me irritassis,hodiè lumbifragium hinc auferes.
Lombrigas. Lumbricus,i,p.p.g.m.Colum.lib.6. c.25.& c.30.
Tineæ,arum.Plin.lib.11.c.33.
Erua lombrigueyra. Abrotonum,i,p.c.g.n.vel, Abrotonus,i,g.f. Pli.lib.21.cap.10. Lucan. lib.9.
Longa cousa,aliàs comprida. Longus,a,ũ,adiect. Vt,hastæ longæ. Virg.9.Æneid.
Nauis longa. Liu.lib.7.bell.Pun.
Nimiùm longi sumus in rebus apertissimis, Cic.lib.2.de Finib.
Longulus,a,ũ,p.c.Dimin. Cic. Att.lib.16. Longulum sanè iter,via inepta.
Longe. Longè.Procùl,aduerb. Vt,
Longè à domo bellare,Cic.pro lege Manil.
Non longè ab ædibus,Cic.1.de Legib.
Procùl patria,Vel à patria.Cicer. Trebatio lib.7.epist.6.
Longe,de longe, pera longe. Peregrè, pen. cor. aduerbium. Vt,
Peregrè sum. Peregrè venio.Peregrè vado, Terent.Phorm.2.1.Cic.Philip.5. Horat.1. Serm.Saty.6.
De longe. Longè. Eminùs,pen.corr.aduerbia. E longinquo. Ex longinquo. Procùl. aduerbium. Vt,

Longè proſpicere futuros caſus, Cicer. de Amicit.

Nec enim excurſione, nec ſaltu, nec eminùs haſtis, aut cominùs gladijs vteretur, Cic. de Senect.

E longinquo multa nũtiare, Pli. lib. 7. c. 52.

Ex longinquo venire. Plin. lib. 10. c. 42.

Sed quis illic eſt, quem procùl video. Ter. Adelph. 3. 3.

Tum fumi incendiorũ procùl videbantur. Cæſar lib. 5. bell. Gall.

Longè, pro multo accipitur, & tunc comparatiuo iungitur. Vt, longè melior, Virg. 9. Æneid.

Longè beatior. Ouid. 4. Metam.

Aliquandò pro valdè, & tunc ſuperlatiuo iungitur. Vt, longè pulcherrimus. Horat. 1. Serm. Saty. 5.

Longè omnium grauiſſimus, & eloquentiſſimus, Cic. 1. de Orat.

Dicimus etiàm, longè alitèr, longè ſecùs. *Muyto de outro modo*, Cicero pro Domo, & de Amicit.

Longè, ante videre futura. *Muyto de antes*, Cic. 3. Tuſcul.

Algum tanto longe. Longulè, p. c. aduerb. Diminutiuũ, Plaut. Rudent. 7.

Mais longe. Longiùs, aduerb. comparatiuum. Vt, longiùs currere. Longiùs diſcedere, Cic. 2. de Finib. & 4. Tuſcul.

Couſa mais longa. Longiuſculus, a, um, pen. cor. adiect. Diminut. Cic. pro Archia.

Couſa muyto longa. Nimiùm longus, Vel, longiſſimus, a, um, p. c. Cic. 2. de Finib.

Nimiũ longi ſumus in rebus apertiſſimis.

Muyto longe. Longiſſimè, p. c. aduerb. ſuperlatiuum, dicitur de loco, & de tempore. Vt, longiſſimè abeſt à vero. Cic. 4. Academ.

Quam dudùm in portũ hùc venis? pro longiſſimè, Plaut. Sticho. 9.

Couſa de longe. Longinquus, a, um, adiectiuum. Vt, longinquus digreſſus, vel diſceſſus, Cic. de Senect.

Morbus longinquus, i. diuturnus. Liuius lib. 1. ab Vrbe.

Leuar pera longe. Proueho, is.

Longura. Longitudo, pen. prod. longitudinis. g. f. Longinquitas, p. c. longinquitatis. Vt, Longitudo itineris, longitudo noctis, Cicero 9. Philip. & Verr. 7.

Longinquitas temporis, Cic. 5. Tuſc. Cæſar 1. bell. Ciuil.

Longinquitas locorum, vel ętatis, Cic. pro Lege Manilia. Terent. Hecy. 4. 2.

Lontra. Lutra, æ, Plin. lib. 8. c. 30.

Louco. Mente captus, Cic. 1. Offic.

Inſanus, a, um, p. p. adiect.

Vndè inſanior, comparatiuum, & inſaniſſimus, ſuperlatiuũ, Cicer. 6. Ver. & pro Roſc. Amerin.

Demens, tis. Amens, tis, adiectiua, Cicer. in Piſonem, & de Aruſp. reſp. & 2. de Finib.

Furioſus, a, um, pen. prod. Vel, veſanus, a, ũ, pen. prod. adiectiua. Cic. pro Domo ſua, & alibi ſæpè.

Loucura. Inſania, ę. Amentia, ę. Vel, Dementia, æ. Furor, oris, omnia apud Cic.

Loucamente, i. como louco Dementèr, aduerb. Cicero in Catilin. Ouid. 4. Metam.

Furioſè, p. p. aduerb. Cic. 13. Philip.

Louça de barro. Vaſa fictilia, Cicer. Attic. lib. 6. cap. 111.

Louça de barro quebrado, ou eſboucelado. Friuola, p. c. friuolorum. Vlpianus in l. Solutum, §. Solutam, D. de Pign. act. Vide Theſaurum.

Louçaã couſa, aliàs galante, ou fermoſa. Specioſus, a, um, pen. p. Pulcher, pulchra, pulchrum. Elegans, pen. c. elegantis, adiectiua, omnia apud Ciceronem paſſim. Vel, Spectabilis, & hoc ſpectabile, pen. corr. adiect. Ouid. 2. de Ponto. eleg. 2. & 4. Faſt. & Metam. 7

Louçaãmente. Pulchrè, aduerb. Cic. 2. de Finib. Terent. Eunuch. 2. 3.

Specioſè, p. p. aduerb. Columel. lib. 2. cap. 2. Liu. 4. bel. Maced.

Elegantèr, aduerbium. Cicero 2. de Finib. & alibì.

Louçainha, aliàs galantaria. Elegantia, æ, Cic. de Clar. Orat. & 2. de Finib.

Pulchritudo, p. p. pulchritudinis.

Venuſtas, tis. Decor, decoris, Cic. 6. Verr. lib. 1. Offic. lib. 1. de Finib. & lib. 1. Academ.

Louceyro onde poem a louça. Vaſarium, ij. Vide Theſaurum.

Louſa aliàs armadilha pera aues, ou feras. Decipula, ę, pen. corr.

Louuar. Laudo, as, aui, atum, actiu. Vel, laudibus aliquem afficere, extollere efferre, ornare, vel cumulare, omnia apud Ciceronem,

Ciceronem,& alios passim.
Commẽdo,as, pro laudare accusatiuo iungitur. Vt,Eloquentiam vox maximè commendat,Cic.1.de Orat.
Memoria viuorum, & pręsentium teste cõmendare aliquos.Cic.2.de Orat.
Louuada cousa Laudatus,a,um,pen.p.Particip. siuè nomen ex participio.Ouid.Epist.15.
Laude celebratus,Cic.pro Muræna.
Laude cumulatus,Cic.2.de Orat.
Com louuor. Laudabilitèr,pen. prod. aduerb. Cic.Tuscul.5.
Louuor. Laus,laudis,g f. Commendatio,onis, Cic. Lentulo lib.1. epist.7. Magna est hominum opinio de te, magna commendatio liberalitatis,&c.
Oração,que se faz em louuor de alguem. Laudatio, onis,Seneca epist. 103. Præterea aliud est laus, aliud laudatio,hæc, & vocem exigit. Itaq; nemo dicit laudem funebrẽ, sed laudationem, cuius officium oratione constãt. Hęc Seneca.
Louuador,que louua. Laudator,laudatoris,pen.c. Cic.pro Fonteio.& Verr.6.
Louuadora, que louua. Laudatrix,laudatricis, p.p.g.f.Cic.3.Tusc.
Louuauel cousa,i. digna de ser louuada. Laudabilis,& hoc laudabile, pen.corr. adiectiuum. Vt,laudabilis vita, Cicer. de Amic. Vel,res digna laude: Vel,digna quæ laudetur: vel, digna,vt laudetur.
Louuar a Deos,he o mesmo,que dar graças a Deos. Agere grates Deo,vel gratias,Cic.in Sõnio. Habere gratias Deo.Terent.Andr.4.4.
Louuarse em juiz. Arbitrum sumere,vel capere, Cicero pro Roscio Comœdo Terent. Heaut.3.1.
Compromissum facere,Cic. loco citato.
Louuado juiz. Arbitèr, penult.corr. arbitri, pen. corr.g.m.
Tenção do juiz louuado,aliàs sentença. Arbitriũ, ij.Textus in l.Societatem,77.D. pro Socio. l.Idem Pomponius 14.D. de receptis arbitris,Cicero.2.pro Roscio Comœd. & lib.3. Officiorum.
Louuamento,ou compromisso, que as partes fazem em juiz arbitro. Arbitrium,ij. Vlpian.in l. 14.D.de recept. arbitr. & in hac significatione ponitur toto titulo Digest. & Cod.de recept.arbitr.

Compromissum,i,Cicero Cornificio lib.12. epist.30.
Louuaminha. Inanis gloria.Cenodoxia,æ.Gręcè.
Louuaminheyro, que folga de o louuarem. Inanis gloriæ studiosus.
Inanis gloriæ appetens,vel cupidus.
Muyto louuaminheyro. Inanis gloriæ studiosissimus,vel appetẽtissimus, vel cupidissimus.
Destes superlatiuos vsa, Cicer.2. Tusc.& 1.de Orat.
Louro,aruore. Laurus,i,g.f.
Cousa de louro. Laureus,ea,eum. Laurinus,a,ũ, p.c.adiectiua. Vt,
Laurea corona.Liu.3.bel.Pun.
Laureus ramus,Plin.lib.15.c.30.
Laurium folium,Plin.lib.19.c.8.
Laurium oleum,Plin.lib.23.c.4.
Coroa de louro. Laurea,eæ.vel,Laureola,æ,p.c. Diminut.Cic. de Prouinc.Consul.& Attic. lib.5.& Cælio lib. 2. epist.10.Deest corona, quia laureus,& laureolus adiectiua sunt.
Logar onde se crião louros. Lauretum,i,pen.p. Plin.lib.15.c.30.
Folha do louro. Laurea,eæ,Plin.lib.15.c.30.
Cousa coroada de louro. Laureatus,a,um,pen.p. adiect.Cic.1.de Diuinat.& Attic.lib.7.
Lua. Luna,æ.
Lua noua. Noua luna,Cic.Attic.lib.10.Horat. 2.Carm.Ode 18.Plin.lib.18.c.32.
Lua chea. Plena luna. Cæsar lib. 4. bel. Gall. Virg.3.Æneid.Ouid.7 Metam.
Lua crecente,aliàs crecente da lua. Luna crescens.
Lua minguante, i. minguante da lua. Luna decrescens.
Luna senescens.
Varro de Re rust.lib.1.c.37. Quædam facienda in agris potiùs crescẽte luna, quàm senescente.
Plin.lib.18. cap.32.Omnia,quæ cæduntur, carpuntur,tondentur,innocentius decrescente luna,quàm crescente fiunt.
Cousa de lua. Lunaris,& hoc lunare,p.p. Vt,lunaris cursus,Cic.in Somnio.
Lunaris ratio,Plin.lib.18.c.39.
Aluada cousa. Lunaticus,a,um,pen.cor. adiect. Paulus in l.Bouem,§.aliquandò.D.de Ædilit.edicto.
Cousa feyta a modo de lua. Lunatus,a,um,pen.p. Nomen ex participio. Vt,
Peltæ lunatæ.Virg.1.Æneid.

Ferramentum lunatũ. Colum. lib.12.c.54.
Classis lunata. Lucan. lib.3.
Luar Luna,æ,lux lunaris.
Lufada,i.multidão. Multitudo,pen.prod. multitudinis,g.f.
Lugar onde algũa cousa se poem,ou està. Locus,i.
Pluralitèr,loci,locorum.
Vel,loca locorum.
Lugar pequeno. Loculus,i,p.c.Vel,Locellus,i.
Diminutiua. Varro lib.3.de Re rust.cap.17.
Martial.lib.14.
Tambẽ loculus *quer dizer bolsa, ou saquinho, em que metem dinheyro,a q̃ outros chamão jaco. Martial daa a entender,q̃ significa cofre.* lib.14.
Nos nisi deflaua loculos implere moneta
Non decet, argentum vilia ligna ferunt.
Lugar,i. villa pequena. Oppidulum,i,p.c.Cicero Attico lib.10.
Luta. Palæstra,æ. Luctatio,onis, Cicer.1.de Legib.& de Fato.
Luctatus,us,p.p.Plin.lib.32.c.2.
Luctamen,p.p. luctaminis,g.n. Virg.8.Æn.
Lutador. Palæstrita,æ,pen.prod.Cicer.6.Verr.
Luctator,p.p.luctatoris.Ouid. in Ibin. Vt,
Iacet Aonia luctator ab hospite fusus.
Athleta, æ, pen.prod. nomen Græcum, Cicero 2.Tuscul.
Cousa,que pertence a luta. Palęstricus,a,um,p.c. adiectiuum. Vt, motus palęstricus, Cicer. lib.1.Officior.
Prætor palæstricus,i. qui fauet palæstritis, Cic.4.Ver.
Athleticus,a,um, pen.prod. adiect. Celsus lib.4.cap.6.
Como lutador, ou a modo de lutador. Palæstricè, p.c.aduerb.Cicer.de Opt. gen.Orat.
Athleticè,pen.corr. aduerb. Vt,athleticè valere, idest optimè, Plautus Epid. 2. & Bacchid.4.14.
Lula,peyxe. Loligo,p.p. loliginis,g.f. Plin.lib. 32.cap.15.
Lume,aliàs claridade. Lumen,luminis,p.c.g.n. Vt,lumen candelę,Iuuenal.Saty.3.
Tambem se toma pollo dia. Cic.pro Rabir.
Posthumo. Si te secũdo lumine hic offendero,moriere,i.secũdo die,vel crastino die.
Virg.6.Aeneid. Vix lumine quarto
Prospexi Italiam,idest die quarto.
Lume,i.fogo. Ignis,ignis,g.m.
Lumieyra,que alumea. Lampas,lãpadis, p.c.g.f.
Lumieyra da porta. Limen,liminis,pen.c.g.n.
Iuuenal.Sat.6.Vel,limen superũ, ex Plaut.
Tambem limen *significa o soar da porta.* Ter. Hecy.3.3.
Luminar. Vide *Illuminar.*
Lustrar,i.ter lustro. Niteo,es,nitui. Nitesco,is.
Fulgeo, es. Splẽdeo, es. Splendesco, cis.
Luceo,es,omnia apud Ciceronem.
Dar lustro a algũa cousa. Illustro,as,aui,atum.
Vel,Splendorem alicui rei afferre.
Nitido,as, p.c. cum accusatiuo, Columel. lib.12.cap.3.
Illustrare philosophiã Latinis litteris, Cic. 1.Tuscul.
Illustrare amplitudinem, Cicero Lentulo lib.1.epist.6.
Lustre. Nitor, nitoris. Splendor, splendoris. p.prod.Cicero pro Cælio,& 1.de Leg. pro Cecinna,& alibi,Plaut.Mercat.22.39.
Lustrosamente. Splendidè,p.c.aduerb. Cicer.1. Offic.& Tuscul.3.
Nitidiusculè,p.c.aduerb. Plaut. Pseud.12.
Luto,aliàs doo. Vestis pulla.
Capa de luto,aliàs de doo. Pallium pullum.
Toga pulla,Cic.in Vatinium, & Ver.6.
Cousa vestida de luto,aliàs de doo. Pullatus,a,ũ, p.p.adiect. Quintilian.lib.6.c.4.
Atratus,a,um,p.p.adiectiuum.
Veste pulla,vel lugubri indutus, Cicero in Vatinium.
Cedo quis vnquàm cœnauit atratus?
Luuas. Chirotecha,æ,p.p.Thesaurus.
Dactylotecha,æ,p.p.Thesaur.
Manicę,p.c.manicarum.Plinius Iunior.Ad Macrum lib.13.epist.5.
Luuas de cheyro. Chirothecæ odoratis vnguẽtis delibutę. Vel,Chirotechæ odorę.
Luxuria. Luxuria,ę. Luxuries,ei. Libido,p.p. libidinis. Venus,veneris, pen corr.g.f.
Sine Cerere, & Baccho friget venus. Ter. Eunucho.
Luxuriosa cousa. Libidinosus,a,um,pen.prod. adiect.Cic.de Senect.
Venereus,a,um. Vel, Venerius,a,ũ,adiect. Cicer.4.Tuscul.& de Senect.
Luxuriosus,a,um, p.prod. adiect. Ouid.2. de Remed.Amor.
Luxuriosamente. Libidinosè,pen.prod. aduerb. Cicer.1.Verr.
Luxuriosè,p.p.aduerb.Cic.pro Cælio.

Luz.

Luz. Lux,lucis.g.f.
Luzeyro. Lucifer,p.c.luciferi,p.c.
Luzente cousa, cousa que luz, ou que tem luz.
Lucens,tis.Particip.Virg.6.Æneid.
Lucidus,a,um,pen. corr. adiectiuum.Plin. lib.2.cap.79.
Luculentus,a,um,adiectiuum. Vt,Caminus luculentus,Cic.Trebatio lib.7. 10.
Luzir. Luceo,luces.Lucesco,lucescis.
Fulgeo,es.Fulgesco,is. Niteo,es.
Nitesco,cis.Vide suprà.*Lustrar.*
Luzidamente. Dilucidè,p.c.
Splendidè,pen.cor.aduerb.Cic.4.Ver.lib.1. Offic.& alibi.
Tirar a luz ás janelas. Obstruere luminibus, Cic.pro Domo sua.

M

MAa cousa. Malus,a,um. Pessimus,a,um, pen.cor. Improbus,a,um,p.c.adiectiua, omnia apud Ciceronem,& alios passim.
Má carne, i. cousa mal inclinada, ou de roym condição. Maleuolus,a,um, pen. corr. Cicero Bruto.15.
Malè animatus. Vt,malè animatus in aliquē,vel erga aliquē. Suet.in Vitellio c.7.
Mala mens, malus animus. Ter. Andr.1.1.
Maa molher. Mulier impudica, vel impura, Cicer.2.in Catilin.& 4. Verr.
Maa ventura. Infesta fortuna,Cic.ad Octau.
Aduersa fortuna,Cic.3.de Natur.Deor.
Maa prol faça. Malè sit alicui,Cic.Att.lib.15.
Malè vertat, Terent. Adelph.2.1.
Malè cedat.Horat.2.Serm.Saty.1.
Ouid.10 Metam.Malè cesserat illi.
Maça pera maçar linho. Malleus stuparius,Pli. lib.19.cap.1.
Maçar linho. Tundo,is, tutudi, tunsum, Vel, tusum.
Contundo,is,contudi,p.c.contusum.
Maçada cousa. Contusus,a,um.Particip.
Maçada de linho,alias maçadura. Contusio,onis, Columel.lib.12.c.47.
Maçada,aliàs engano. Impostura,æ,p.p. Vlpian. in l.tertia.D.de Crimine steilionatus.
Maça de porteyro. Claua,æ,Cic.6.Verr.
Maçaã fruyta de macieyra. Malum,i.
Maçaãs verdes. Poma cruda,Cic. de Senectute.
Bolir com a maçaã do escarauelho. Mouere camarinam. Virg.3.Æneid.Silius lib.14. Erasm. in Chiliad.
Macieyra aruore. Malus,i.
Maçaneta. Globulus,i,p.c.
Maçapão. Panis Martius, ex Recentioribus.
Maçarico,aue. Alcedo, alcedinis,pen.cor.g.f.
Alcyon, alcyonis,p.c.g.f. Plaut. Pœnul.4. Plin.lib.10.cap.32.
Alij scribunt cũ aspiratione halcyon.
Maçaroca. Pensum,i, Virg.4.Georg. Mollia pensa deuoluunt. Et 9.Æneid.
Excussi manibus radij,reuolutaq; pensa.
Macella. Anthemis,p.c. anthemidis,pen.c.g.f. Plin.lib.22.c.21.
Chamæmelum,i, p.p. Vel,leucãthemum,i, Vide Plin.loco citato.
Macella galega. Elichrysum,i,Plin.lib.21.c.25.
Galenus lib.6. Simpl. medicam.Lagun.in Dioscorid.
Machucar. Vide *Pisar,ou Esmiuçar.*
Maciça cousa. Solidus,a,um,p.c. adiectiuum. Vt,columna solida, Cic.1.de Diuinat.
Fragile,& solidũ contraria. Horat.2.Serm. Saty.1.
Maço grande,aliàs maço rodeyro,ou malho rodeyro. Fistuca,æ,p.p. Vitruuius lib.7. cap.1. Plin. lib.36.cap.25.
Maço,qualquer. Malleus,ei,Plaut.Menæh.9.
Maço de cartas. Fasciculus litterarum.
Meter as cartas no maço. Conijcere litteras in fasciculum,Cic.Attico lib.2.
Maço de cartas de jogar. Fasciculus lusorius.
Maçorral cousa. Hebes,hebetis,p.c.
Retusus,a,um,p.p. adiectiua. Cic. lib. 1.de Diuinat.& alibi.
Macanica cousa. Mechanicus,a,um,p.c. Vt, Mechanicus faber:mechanicus opifex.
Mechanica ars. Firmicus lib.6.cap.31.
Machado. Securis,is,p.p.g.f.Cic.3.Verr. Virg. lib.11.Æneid.
Machadinho. Securicula,æ, penul.c, Diminut. Plin.lib.18.cap.19.
Golpe de machado. Securis ictus.
Macho. Mas,maris,g.m. Vel,Masculus,a,ũ, pen.corr.adiectiuum,diminutiuum.
Cicer.1.de Natur. Deor. Bestiæ aliæ mares, aliæ feminæ sunt.
Proles mascula Horat.3.Carm.Ode 6.
Masculum thus,Pli.lib.12.c.14.

Mascolina cousa. Masculinus,a,um, pen.prod. adiectiũ,Plin.lib.18.cap.13.

Machoa molher, i. varonil, esforçada, & que tem parecer de homem. Virago,pen.p.viraginis, pen.corr.g.f.Plaut. Mercat.7.Ouid.lib.2.& 6.Metam.

Madeyra.Materia,æ. Materies,ei,g.f.Cicer.pro Milone,Repente lyntribus in eam insulam materiam, calcem, cæmenta atq; arma conuexit.

Tignus,i,Vlpian.in l.1.D.de Tigno iuncto.

Cousa de madeyra. Materiarius,a.ium, adiect. Vt,materiarius faber.*O carpenteyro*.

Materiaria fabrica,Plin.lib.7.c.56.

Tignarius,a,ium,in eadẽ est significatione. Vt,faber tignarius,Cic. de Clar.Orat.

Madeyro,i. páo grande. Tignus, i. Tignum,i. Cæsar.4.bel.Gall.Horat.de Arte.

Madeyro pequeno. Tigillus,i. Vel,tigillum,i, Diminut.Liu.lib.1.ab Vrbe.

Emmadeyrada cousa.Materiatus,a,um,pen.prod. adiectiuum.

Vt,malè materiatæ ædes,Cic.3. Officior.

Madeyxa de seda, ou de linhas. Metaxa,æ, Vel, Mataxa,æ.Aetius,& Actuarius Medici.

Madraço.Nebulo,p.c.nebulonis,g.m.Cic. Att. lib.1.7.Terent.Eunuch.2.2.

Madrasta.Nouerca,ę,Virg.eclog.3.

Cousa de madrasta, ou que pertence a madrasta.

Nouercalis,& e,p.p.adiectiuum.

Vt,Odia nouercalia.Tacitus lib.1.

Delinimenta nouercalia. Textus in l.4.D. de Inofficioso testam.

Madre,i.may. Mater,matris.Genitrix,pen.corr. genitricis,pen.prod.g.f. Cic. pro Cluentio. Ouid.5.Metam.

Madre onde concebem as molheres. Vulua,ę,Plin. lib.20.c.17.

Vterus,i,p.c.g.m. Vel, vter,vteri,p.c.g.m. Plin.lib.11.c.37.Plaut.Aulul.27.

Vterculus,i,p.c.Vel,vtriculus,vtriculi,p.c. Diminutiua.

Matrix,matricis,pen.prod.g.f.Plin.lib.27. cap.10.

Madre dos rios.Alueus,aluei,g.m. Plin. lib.7. cap.2.Virg.7.Æneid.

Madre silua,erua. Periclymenum,i, pen.c.siuè periclymenos,pen.cor.Plin.lib.27 cap.12. generis feminin.

Madrinha da voda da parte da noyua.Pronuba,æ, pen.corr.Virg.4.Æneid.

Madrinha do baptismo, ou da crisma. Mater spiritualis.

Madronho,aliàs madronheyro aruore. Arbutus,i, p.c.g.f.Plin.lib.15.c.24.

Vnedo,pen.corr. vnedonis,pen. prod.g.m. Plin. loco citato. Si inueniatur femininum,deest,arbor.

Madronho,fruyta desta aruore. Arbutum,i,p.c. g.n.Vnedo,pen.corr.vnedonis, p.p. g.m.

Madrugada.Tempus antelucanum,Cic.Catoni lib.15.epist.4.

Aurora,æ.pen.prod.

Diluculũ,i,p.c.Vt, primò diluculo venire, Cic.pro Rosc.Amer.

De madrugada.Ante lucem,Cic.2. de Inuent.

Diluculò,p c.aduerb.Cic.Attico lib.16.

Multò manè,Cic.Attico lib.5.

Benè manè,Cic.Attico lib.4.

Sub aurora, Ouid.Epist.18.

Muyto de madrugada. Multò ante lucem, Cicer. lib.2. de Inuent. Multò ante lucẽ surrexit.

Cousa de madrugada, ou feyta de madrugada. Antelucanus,a,um,p.p. adiectiuum,Cic. Catoni lib.15.epist.4. Ex antelucano tempore vsq; ad horam diei decimam,&c.

Antelucana industria,Cic.4.Tusc.

Antelucanæ cœnæ,Cic. in Catilinam.

Madura cousa.Maturus,a,um,p.p.adiect.

Maturatus,a,um,p.p.Particip.

Cic.de Senec. Et quasi poma ex arboribus si cruda sunt, vi auelluntur: si matura, & cocta, decidunt.

Vuę maturę vinitor.Virg.10.eclog.

Cicer. de Senect.Primò est per acerba gustatu,deindè maturata dulcescit.

Maturus æui,idst senex. Virg.5.Æneid.

Animi maturus.Virg.9. Æneid.

Tempus maturum, *Conueniente*, Cicero Attico lib.5.

Homo maturus, *sesudo*, Cicero de Clar. Orat.

Iudiciũ maturum,Cic pro Cecinna.

Madureza. Maturitas, pen.corr. maturitatis: Vt,maturitas frugum,Cic.1.Tusc.

Maturitas ætatis,Cic.Leptæ lib.6 19.

Maturitas senectutis,Cicer. de Senect.

Nõdũm est maturitas illud faciendi, idest nondũm est tempus maturum,Cicer. Attic. lib.1.

Maduramente,

Maduramente,i. a seu tempo,ou a tempo conueniēte. Maturè,pen.prod.
Vt,Maturè mittere, Cic. ad Senatū lib.15.
Maturè venire,Cic.3.Officiorum.
Maturissimè,p.c.Vel, maturrimè,pen. cor. aduerb. superlatiua. *Muyto de pressa.* quibus opponitur tardissimè, Cic. pro Cecinna.Cæsar lib.1.bell.Gall.
Madurar,i.fazer madura. Maturo,as,pen. prod.
Vt, maturare aliquid sole, Plin.lib.15.c.7.
Maturare pomum, Plin.lib.16.c.25.
Annus in apricis maturat collibus vuas. Tibull.lib.1.eleg.4.
Fugam maturare, idest festinantèr discedere,& properare.Virg.1. Æneid. ex Turn. & Thesauro.
Maturare alicui mortem,Cic.pro Cluentio.
Maturare proficisci,& maturare facere funus.Liu.2.ab Vrbe.
Maturato opus est,idest celeritate, & maturitate.Liuius lib.4. bell.Pun.& lib.1. ab Vrbe.
Maturatè,p.p. aduerb. idest festinantèr,*de pressa.* Liu.lib.2.bell.Maced.
Madurecer,i. fazerse maduro. Maturesco,cis,Cic. 2.de Nat.Deor.Partus maturescunt septem nonnunquàm, aut, vt plerumq; , nouem lunę cursibus.
Plin. lib.11.c.11. Quum mella cœperunt maturescere,abigunt fucos.
Vites maturescunt, Plin.lib.16.c.25.
Cousa,que amadurece. Maturescens,tis.Particip. Plin.lib.21.c.3.
Malus Assyria omnibus horis pomifera est, alijs cadentibus,alijs maturescentibus,alijs subnascentibus.
Mafamede, profetafalso dos Mouros, & Turcos. Mahomat,Diuus Eulogius in Apologetico.
Maumet,siuè Magmed. Cælius apud Thes. Linguæ latinæ.
Mahometes,tis,p.p.vel,Mahometus,i. p.p. ex Recentioribus.
Cousa de Mafoma. Mahometicus,a,um,pen.cor. adiectiuum.Diuus Eulogius in Memoriali Sanctorum lib.2.
Magarefe. Lanius,ij.Lanio,onis, Terent. Eun. 2.2.Martial.lib.6.
Magestade. Maiestas,tis.
Ter magoa de alguem. Dolere vicem alicuius,Cicer.Cornificio lib.12.epist.23.

Magoar. Façere dolorem,Cic.Octauio,1.
Inurere dolorem, Cicero 3. Tuscul. & Philip.11.
Dare dolorem alicui,Cic.2.Tuscul.
Efficere dolorem,Cic. Attic.lib.12.
Estar magoado,ou magoarse. Affici dolore, Cic. Leptæ lib.6.epist.20.
Angi dolore,Cic.Sulpicio lib.4.3.
Ardere dolore,Cic.Attico lib.2.
Premi dolore,Cic.2.Tuscul.
Dolore opprimi, Cic.Sulpicio lib.4.6.
Magoada cousa. Affectus dolore,vel pressus.
Magoa. Dolor,doloris,p.p.g.m. Vel,animi dolor. Animi cruciatus.
Magreza. Macies,ei,Cic. Attico lib.13.
Macror,oris, Pacuuius;alij legunt,Macor, oris.
Macritudo,p.prod.macritudinis.g.f. Plaut. Capt.4.
Cousa magra. Macer,macra,macrum.
Macilentus,a,um.
Exilis,& hoc exile,p.c.
Gracilis, & hoc gracile,p.c. adiectiua, Vt, exile, & macrum solum, Cicero de lege Agraria.
Macilentum,os,Plaut.Capt.11.
Estar magro. Macreo,es. Macresco,cis.Varro de Re rust.c.5.
Maceo,es,macui,Plaut.Aulul.20.
Macesco,cis,macui,Plaut.Capt. 4.
Magusto,i. presente de castanhas assadas. Castanearum munus.
Magusto,i.cōuite de castanhas assadas. Castaneariū conuiuium, vel castanearū cōuiuiolū.
May. Mater,matris.Genitrix,p.c. Genitricis,p. p.Cic.pro Cluentio.
Matercula,æ,p.c.Diminut.Cic.pro Flacco.
Outros dizem Maē.
Cousa de may. Maternus,a,um,adiect.
Vt,nomen maternum,Cic.pro Cluentio.
Maternus auus. *Auo da parte da may.* Virg.4. Æneid.
May de familias. Mater familias:familias in genitiuo more Græco.
May,que tem sua may, viua. Mater matrima, pen.corr.Festus.
Alij penultimam producunt.
Filho,ou filha cuja may viue. Matrimus,a, um, penult.corr.ex Thesauro.
Alij penultimam producunt.

Cic.de Arusp.respons. Aut puer ille patrimus,& matrimus,si terram non tenuit. Gellius lib. 1.c.12. Itèm quæ non sit patrima,& matrima.

Patrima,matrimaq; soboles. Angelus Politianus c.58.primæ Centuriæ.

Mayas.Flores, florum.

Mayo mes.Mensis Maius,Cic.2.Phil. Si Maius inueniatur absolutè, sub intelligitur mensis,nomina enim mensium adiectiua sunt, vt multis testimonijs confirmat Brocensis in sua Mineruа pag. 188. cum sequent.

Mayor cousa.Maior,& maius. *Outros dizem mor.*

Mayorzinha cousa , aliàs mayor algum tanto.

Maiusculus,a,um,p.c.adiect.Diminut.

Refertur ad corpus,& ad ætatẽ,Plin.lib.26. c.6.Terent.Eunuch.3.3.

Mayordomo. Oeconomus,i,p.c. Vel,Rei Familiaris administrator.

Mayordomia. Oeconomia,ę.

Mayordomia da aldea. Villicatio,onis, Colum. lib.11.cap.1.

Mayordomo da aldea. Villicus procurator,Cic. Artic.lib.14.epist.314.

Mayoral do gado.Magister pecoris,Cic.7. Verr.

Mais.Magìs,aduerb. Plus,ris.

Mais querer.Malo,mauis, mauult.

Mais adiante . Vlteriùs , aduerbialitèr.

Vt,Vlteriùs abire.Ouid.2.Metam.

Vlteriùs iusto,Ouid.6.Metam.

Mais perto. Propiùs,aduerb. comparatiuum. Terent. Adelp.3.2. propiùs obsecro accedamus.

Propiùs vrbem,Cic.6.Philip.

Por de mais.Defunctoriè, aduerb. Vlpianus in l.2.ad Senatus cons. Tertullin.

Perfunctoriè, aduerb. Papin. in l.Propter D.ad Senatus cons. Syllan.

Dicis causa,Cic.6.Ver. Varr.lib.5. de Lingua latina.

Leui brachio,vel molli,Cicer. Attico lib.2. epist. 1.& epist.16.

Negligentèr, vel,oscitantèr, Cic. pro Rosc. Comœdo,de Clar.Orat.& alibì.

Mainça defuso. Spondylus,i,p.c.g.m.Thesaur. absq; testimonio,

Mala de couro.Scorteus sacculus.

Mal acondiçoada cousa. Inhumanus,a,um,p.p.

Asper,aspera,asperum,p.c.

Inexorabilis,& e,p.c. adiectiua. Cicer.pro Plancio,& alibì.

Maldade.Maleficiũ m,ij,Cic. pro Rosc. Amer. lib.2.Offic.& alibì.

Malitia,ę,Cicer.3.Offic. & lib.1. de Legib.

Scelus,sceleris,p.c.g.n.Cic.pro Cluentio.

Peruersitas,p.c. peruersitatis,g.f. Cic. Lent. lib.1.7.

Improbitas,p.c. improbitatis,g.f. Cicer. 2. Philip.& Verr.4.

Maldade grande. Nefas, indeclinabile. Dirum, vel immane nefas.Virg.4.& 6.Æneid.

Maldizente cousa.Maledicus,a,um,p.c.

Mordax,mordacis,p.p.adiectiua.

Obtrectator,obtrectatoris, p.p.g.m.

Vt,maledicus cõuitiator.Cic. pro Muræna.

Maledicentissima ciuitas,Cicer.pro Flacco.

Homo mordax,Cic.2.de Orat.

Mordax carmen.Ouid.2.Trist.

Sermoni obtrectatoriũ locum non relinquere,Cic.pro Flacco.

Studiorum suorum obtrectatorem tollere, Cic.pro Fonteio.

Maldita cousa.Execrabilis,& e,p.c.adiect. Liu. lib.1.bell.Macedon.

Execrandus,a,um.Detestabilis, & e,p.corr. Cic.2.Philip.Plin.lib.7.cap.13.Cicer. lib.1. Offic.& alibì sæpè.

Abominandus,a,um. Participium. Seneca in Hippol.8.

Malditosa cousa. Vide *Desditosa cousa*.

Máo dito , aliàs palaura maldita , & injuriosa.

Maledictum, i. Conuitium,ij. Probrum,i. Contumelia,æ. Maledictio,onis,Cicer.pro Cælio,& passim alijs locis.

Dizer mal d'alguem.Dicere maledictum in aliquem,Cic. Quinto Fratri.

Insectari aliquẽ maledictis, Cic.2. de Fin.

Figere aliquem maledictis,Cic.1,de Natur. Deor.

Vexare aliquem probris, & maledictis,Cicero pro Flacco.

Malè loqui alicui, Plaut. Capt,11. Terent. Phor.2.3.

Mal falante. Vide *Maldizente,que he o mesmo.*

Mal fazer. i.fazer mal a alguem . Malè facere alicui.Oblum,obescum datiuo.

Noceo,es,nocui,absq; supino.

Lædo,is, læsi, læsum. Offendo, is, offendi, offensũ. Incõmodo,as,p.c. Officio,cis,p.c. Cic. Brut. lib.11.21. Dij isti Segulio malè faciant,

faciant,&c. Idem Vatinio lib.5. epist.11. Dalmatis Dij malè faciant,qui tibi molesti sunt.

Malè mereri de aliquo,Cic.1.de Fin.

Offendere latus,Cic.pro Cluent.

Offendere aliquem,Cic.Lentulo lib.1.epis. 9.Sueton.in Claudiano c.26.

Obesse alicui,Cic. 4.Acad.

Incommodare alicui,Terent.And.1.1.Cic. pro Quinctio.

Offecerat Alexander apricanti Diogeni. Cic.pro Quinctio.

Fazer algũa cousa mal,i.não a fazer bem,& como deue. Malè facere,Cic.Att. lib.9.

Quid si iste Italiam relinquet, faciet omninò malè,i.*Não fara bem,nem acertará em se sair de Italia.*

*Malfazejo,aliàs trauesso.*Maleficus,a,um,p.cor. adiect. Cic.7.Ver.

*Mão feyto.*Malefactum,i, Cic.2.Offic.

Benè facta, malè locata, malè facta arbitror. Ex Ennio.

Mal assadas, aliàs filhoos,ou beylhós. Pacenta, æ,Plin.lib.7.c.53.Hor.1.epist.10.

Laganum,i,p.c.Hor.1.Serm Sat.6.

Mal lograrse,aliàs lograrse mal, i. viuer pouco.

Immaturè vitam cum morte cõmutare.

*Mal.*Malum,i,substantiuè positum,Cic.Attic. lib.13.

Herì etiàm effeci epistolam ad Cæsarẽ: tibi enim placebit, quã non fuit malum scribi.

*Mal.*Malè,pessimè,p.cor. Peruersè.Improbè, p.c.aduerb.apud Cic.passim.

Nequitèr,p.c.aduerb. Cic.2.de Fin.

Perperàm,p.c. aduerb. Cic.1.de Inuention. Terent.Phorm.5.1.

*Mal me faça Deos, ou nunqua eu viua,ou nunqua tenha saude,&c.*Ne viuam, Cic.Att.lib.4.

Ne sim saluus,Cic.Att.lib.16.

Dispeream. Martial.lib.2.68. Horat.lib.1. Serm.Sat.9.

*Mal auenturada cousa.*Infelix,p.p.infelicis,p.p.

Calamitosus,a,um,p.p.

Ærumnosus,a,um,p.p.

Infortunatus,a,um, p.p.

Miser,misera,miserum, p.c.adiectiua,apud Cic.passim.

De dous males se há de escolher o menor. E duobus malis leuius est eligendum, Cic.Oct.

Maa ventura. Infelicitas,p.c.infelicitatis. Calamitas,pen.c.calamitatis. Ærumna,æ. Miseria,æ,omnia apud Cic.

Mal querente cousa,aliàs cousa,que quer mal. Maleuolus,a,um,p.c.adiect.Cic.Brut.15.

*Mal queria.*Maleuolentia,æ. Vt,maleuolentia suffusus,Cic.Lent.lib.1. epist.9.

Mal querer. Odi,odisti. Vel malè odisse aliquem,Cic.Att.lib.14.

Habere odium in aliquem,Cic.2.de Inuen.

Odio aliquem persequi. Senec.Hippol.2.

*Mal quisto.*Odiosus,a,um,p.p.adiect. Cic. pro Muręn.& alibì passim.

*Mal inclinada cousa.*Malè animatus, Sueton.in Vitellio,c.7.

Malitiosus,a,um,p.prod.adiectiuum,Cicer. 3.Officior.

Mala mens,malus animus,Ter.And.1.1.

De mal em peor. Ruere in peius. Vergere in deterius.

Maluisto nas cousas, i.pouco experimentado.

Imperitus,a,um,p.p.adiect. Cic.3. Verr. & Tusc.4.& pro Rosc.Comœd.

Inexpertus,a,ũ,adiect. Liu.lib.3.bel.Pun. & lib.6.ab Vrbe.

Malha das redes. Plaga,ę, Cic.3.Offic. Virg.4. Æneid. Priore correpta.

Macula,æ,p.c.Ouid.Epist.5.

Cicero 7.Verr. Reticulumq; ad nares sibi apponebat tenuissimo lino,minutis maculis,plenum rosæ.

*Malhada de pão.*Tritura,ę,pen.p. Columel.lib. 1.cap.6.

Malhar pão. Frumentum perticis flagellare, Plin.lib.18.c.30.

Messis ipsa alibì tribulis in area, alibì equorum gressibus exteritur, alibì perticis flagellatur.

*Malho de malhar pão.*Pertica,æ,p.c.Plinius lib. 18.cap.30.

Malhador,que malha pão. Tritor,oris,p.p.m.g. Plaut.Pers.23.

*Malhar na çafra.*Tundere incudem, Cicero 2. de Orat.

Malhar em ferro frio,i.trabalhar de balde. Laterem lauare,Adag.Ter.Phorm.1.4.

Operam perdere,Cic.pro Muræn.

Oleum,& operam perdere.Adag. Cic.Mario lib.71.Plaut. Pænul.4.

Piscari in aere. Vel venari apros in mari. Adag.Plaut.Asinar.3.

Malhada cousa, aliàs de muytas cores. Maculosus, a,um,p.p.adiect. Virg.1. Æneid. Plin.lib. 35.cap.6.
Maculis conspersus, vel varijs coloribus distinctus.
Virgatus,a,um,p.p.adiect. Silius lib.5. Seneca Hippol.3. Vide Turnebum.

Malhadeyro, ou mão de páo com que se pisão os alhos, ou outra cousa no gral. Pistillus,i. Pistillum,i, Colum.lib.12.c.55. Plaut. Aulul.5. Virg.in Moreto.

Malhadeyro, aliàs nescio, ou cousa de pouco entendimento. Fatuus,a,uum. Stultus,a,um. Stolidus,a,um,p.c. Stupidus,a,um,p.c.adiect. Cic.in multis locis.
Bardus,i,Cic.de Fato. Stupidum esse Socratem dixit,& bardum,&c.
Pro eodem accipiuntur per similitudinem, Caudex,Stipes,Aruncus,Lapis,Asinus,Plũbeus.Cic.in Pison.
Quid nunc te asine litteras doceam? non opus est verbis,sed fustibus.
Ter.Heaut. 5.1. Quæ sunt dicta in stultũ, caudex,stipes,asinus,plumbeus.
Idem Heaut.4.7. Quid stat lapis?
Idem Hecyra 2.1.

Malho de ferro, ou de páo. Malleus,ei. Tudes,tuditis,p.c.f.g.

Malho grande, que pôr outro nome se chama malho rodeyro. Fistuca,æ,p.p.Plin.lib.36. c.35.

Malicia. Malitia,æ.Nequitia,æ.Dolus,i, Cicer. passim.

Maliciosa cousa. Malitiosus,a,um,p.p.
Dolosus,a,um,pen.p.adiect. Cic.3.Offic.& pro Rabir.Posth.

Maliciosamente. Malitiosè,p.p.
Dolosè,p.p.aduerb.Cic.3.Offic.

Malina cousa. Malignus,a,um,adiect.
Peruersus,a,um,adiect. vel nomen ex particip.Cic.pro Rosc.Comœd.

Malinidade. Malignitas,p.c. malignitatis,Plin. lib.25.c.5.
Peruersitas,p.c.peruersitatis, Cic. Lentulo lib.1.epist.7.

Malinamente. Malignè,aduerb. Liuius lib.3. ab Vrbe.
Peruersè,aduerb.Cic.2.Offic.

Malsim. Delator,p.p.delatoris, Plinius Iunior in Paneg.
Operæ,p.c.operarum, Cic.Att.li.1.epist.8. Boni viri precibus Clodij à causa remouentur,operæ comparantur.
Cic.Q.Frat.lib.2.epist.7.Confirmat operas suas Clodius.
Cic.pro Sext. Erat autèm mihi contentio, non cum victore exercitu, sed cum operis conductis, & ad diripiendam vrbem concitatis.

Malsinar. Defero,p.c.defers,detuli, p.cor. delatum,p.p. Vt,
Deferre nomen alicuius de ambitu, vel de repetundis,Cic.pro Cęl.& Ver.4.
Deferre crimina de aliquo ad Senatum. Liu.lib.9.bel.Maced.

Maluada cousa. Improbus,a,um, p.c.
Peruersus,a,um.Sceleratus,a,um,p.p.
Nefarius,a,ium. Perfidus,a,um,p.c.
Perfidiosus,a,um,adiect.Cic.passim.

Maluadamente. Improbè,p.c. Improbissimè, p.c.aduerb. Cic.Ver.3.& 7.
Nefariè,aduerb.Cic.2.Ver.
Peruersè,aduerb.Cic.2.Offic. & de Amic.
Perfidè,p.c.aduerb. Vlpian.in l apud Celsum.D.De doli mali except.
Sceleratè,p.p.aduerbium.Cicer.pro Sextio, & alibì.

Maluas, erua. Malua,ę,Cic.Mario lib.7.epis.26. A beta etiàm,& malua deceptus sum.

Cousa de maluas. Maluaceus,ca,cum,adiect.
Vt,Caulis maluaceus,Plin.lib.21.c.4.

Maluaisco, erua. Hibiscus,ci,m.g. Hibiscum,ci, n.g.Plin.lib.19.c.5.
Althęa,ææ.Græcè,Plin.lib.20. c.21.

Maluasia, vinho da Ilha da Madeyra. Vinũ maluaticum. Vinum maluasium. Cælius lib. 13.c.11.
Vinum Aruisium.Virg.eclog.5.
Vina nouũ fundã calathis aruisia nectar.

Mama, ou teta. Mamma,æ, Terent.Adelph.5.9. Cic.3.de Finib.
Vber,vberis,p.c.n.g. Vt,
Distenta vbera lacte,Virg.4.eclog.
Equina vbera,Horat.Epod.8.
Papilla,æ,Virg.11.Æneid. Hasta sub exertã donèc perlata papillam Hæsit.
Ouid.1.de Remed. Tumidæ papillæ omne habet pectus.

Mama pequena. Mammula,æ,p.c.
Mamilla, æ, Diminutiua. Celsus lib.7. cap.26.

Iuuenal escreue mama *com hum m, sómente, & faz a primeyra breue*, Satyr.6.

Illa loqui recta facie, strictisq; mamillis.

Cousa de grandes mamas. Mammiosus,a,um,p.p. adiectiuum.

Mammosus metuo, teneræ me trade puellæ. Martial.lib.14.146.

Corpinho, ou fayxa com que as molheres cobrem os peytos. Mammillare,mammillaris,penult. prod. n.g.

Martial.lib.14.epigram.7. Taurino poteras pectus constringere tergo;

Nam pellis mammas non capit ista tuas.

Fascia pectoralis, Martial.lib.14.

Cousa, que tem semelhança de mamas. Mammatus, a,um, p.p. Vt,

Tegulæ mammatę, Thesaur.

Mammeatus,a,um,p.p.adiect. Vt,

Amica mammeata, Plaut.Pæn.

Mamar. Lacteo,es. Lac sugere,vel vbera, Cic. 2.de Diuinat.

Romulus lactens fulmine ictus.

Cum lacte nutricis errorem sugere, Cicero 3.Tuscul.

Vbera sugere, Ouid.2.Fast.

Dar de mamar. Lacto,as; actiuum, Varro lib.2. de Re rust.

Per translationem significat per blanditias allicere, Ter.And.4.1.

Mamote, i. leytão. Porcus lactens. Varro lib.2. de Re rust. c.4.

Maná do Céo. Manhu. Manna. Exod.16. Psalm. 77. Deuteron.3. Ioan.6.

Manada de animaes miudos, como cabras, ouelhas, aues, &c. Grex,gregis,m.g.

Mille greges illi, totidéq; armenta per herbas Pascebant. Ouid.4. Metam.

Pecorum grex, Ouid.11.Metam.

Grex hominum, Ter. Eunuc.5.9.

De grex, *vem* Gregarius,a,ium,adiect.

Gregarius pastor, *que guarda a manada.* Col. lib.6.in Præfat.

Gregarius miles, Cic.pro Font. *soldado de que se não faz caso, soldado das duzias.*

Cousa da mesma manada, ou do mesmo rancho. Gregalis,& e,p.p.adiect.

Cicero de Arusp.respons. Neq; Clodius, nec quisquam de gregalibus eius, aut consiliarijs designatur.

Manada de animaes grandes. Armentum,i,& aliquandò. Grex,gregis. Vt,

Grex equarum, Cic.3.Ver.

Manada de boys, & de vacas. Armenta bucera, Ouid.6.Metam. Armentaq; bucera pauit.

Grex apud Lucr.lib.4. femininũ est, cuius hæc verba sunt.

Lanigeræ pecudes, & equorũ duellia proles, Buceriæq; greges.

Demanada. Gregatim,p.p.aduerb.

Vt, Graculi gregatim volitant, Varr. lib.4. de Ling.lat.

Plin.lib.8.c.5. Elephanti gregatim semper ingrediuntur.

Gregatim ad homines transfertur, Cicero 7.Verr.

Videtis ciues Romanos gregatim cõiectos in latomias.

Gregatim sentiuntur morborum genera. Plin.lib.26.c.1.

Manar, ou estilar. Mano,as. Stillo,as. Vt,

Sudor ad imos manat talos, Horat.1.Ser. Satyr.9.

Manat picem hæc arbor, Plin.lib.14.c.20.

Manare è fontibus, Cic.1.Tusc.

Manare sudore, Cic.1.de Diuin.

Aqua manat de flumine, Ouid.2.de Rem.

Stillare lacrymam, vel lacryma, Plin.lib. 12.cap.23.

Arbor stillauit sanguineis roribus, Liuius lib.7.

Manca cousa das mãos, i. que não tem mais, que hũa mão. Mancus,a,um,adiect.

Vnimanus,a,um,p.c.adiect.

Cic.pro Rab.perduel.reo. Quintus Scæuola confectus senectute, prępeditus morbo, mancus, & membris omnibus captus, ac debilis.

Liu.5.bel.Mac. Capram sex hędos vno fætu edidisse ex Piceno nuntiatũ est, & Aretij puerum natum vnimanum.

Cousa manca dos pés, i. que manqueja de hum pé. Claudus,a,um,adiect. Cic.1.de Nat.Deor. & in Pison.

Manquejar de hum pé. Claudico,as,p.c. Cic.2.de Orat.& alibi. Ouid.

Manqueyra dos pés. Claudicatio,onis, Cic.1.de Nat.Deor.

Claudit as,pen.cor.clauditatis, g.f. Plinius lib.28.cap.4.

Mancebo, ou molher moça. Adolescens,tis. Vt.

Adolescens

Adolescens homo, Cicero Cælio lib.2.14. & lib.1.Offic.

Mancebinho.Adolescentulus,i.p.c. Cic.lib.1. de Nat.Deor.

Mancebinha,i.mocinha noua. Adolescentula,æ, pen.c,Terent.And.1.1.

Mancebo,que começa a barbar. Vesticeps,pis,p.c. Aulus Gel.lib.5.c.19.

Mancebia,i.idade dos mancebos. Adolescentia,æ, Cicero de Senectute,& Lentulo lib.1. epistol. 9.

Manceba de homem casado. Pellex,pellicis,p.c. Cic.pro Cluent.

Peccado,que se comete com casado. Pellicatus,us, p.p.Cic.2.Offic.& pro Cluent.

Manceba de homem solteyro. Concubina,æ,p.p. Cic.1.de Orat.

Amica,æ,p.p. Ter.And.1.3. Siuè vxor est, siuè amica est,grauida est è Pamphilo.

Amancebamento. Concubinatus,us,p.p. gen.m. Plaut. Pœnul.2.

Illam minorem in concubinatum sibi vult emere miles quidam.

Mancebia,aliàs putaria. Lupanar,p.p.lupanaris, p.p.g. n. Quintil.lib.7.c.4.

Iuuen.Saty.6.Intrauit calidum veteri centone lupanar.

*Mancha.*Macula,æ,p.c.Plaut. Capt.11.Virg.3. Georg.& lib.5.Æneid.

Nota,æ. Vt,grandibus notis maculosus. Virg.3.Georg.

*Manchar.*Maculo,as,p.c.cum accusat. Cic.de Arusp.resp.Virg.3.Æneid.

Maculis conspergere, Cic.pro Planc.

Manchada cousa. Maculosus,a,um,p.p.adiect. Virg.1.Æneid.

Maculis conspersus.Maculis aspersus.Vel, Maculis distinctus, Plin.lib.8.c.18.

Manchil. Culter,cultri.Cultrum,i.

Mancipar. Emancipare filium, Cic.pro Domo.

Manda,aliàs testamento. Testamentum,i.

*Mandar,ou deyxar em testamento.*Lego,as. Vel, testamento relinquere.

Cic.pro Cecin. Vsumfructum omnium bonorum suorum Cesenniæ legat.

Idem lib.3.Offic. Quum,& testamento sestertium millies relinquatur.

*Mandar como senhor.*Impero,as,p.c.

Vt,imperare pecuniam vrbi, *pór tributo, ou pedido de dinheiro.* Cic.4.& 7.Ver.

Mando nesta forma. Imperium,ij.

*Mandado de Principe, ou de quem tem mando de justiça.*Edictum,i, Cic.pro Quinct. & alibi.

Mandar como Principe, ou como justiça mayor. Edico,edicis, p.p. Vt,legem edicere,Cic. 2.de Legib.

Interstitiũ edicere, Cic.de Arusp. resp. *sospẽder os negocios,& dar ferias nos tribunaes.*

Mandar como igual. Iubeo,es,iussi,iussum. Vt, Iubere dicere qua de re quis vellet audire. Cic.2.de Finib.

Dionysium iube saluere, Cicerò Att.lib.4. epist.83.

Iubeo te venire,vel, vt venias, raro iubeo tibi,Cæs.lib.3.bel.Ciuil.

*Mandado nesta forma.*Iussum,i.Iussa,orum. Vel, Iussus,us,in ablatiuo tantùm. Vt, Iouis iussu venio, Plaut.Amphit.3.

Cic.pro Cecin. Sed quæro abs te, putes ne, si populus iusserit, me tuum, aut itèm te meum esse, id iussum ratum, atq; firmum futurum.

Virg.eclog.8. Accipe iussis Carmina cœpta tuis.

Mandar criado,cartas,&c. Mitto,is,misi,missũ. Vt,mittere legatum ad Senatum,Cicero 1. de Diuinat.

Mittere aliquid alicui,vel ad aliquem, Cic. Att.lib.1.epist.11. & de Senect.

Mittere è via,vel ex itinere,Cic.Att.lib.9. & Ver.5.

Mandado nesta forma. Missio,onis. Missus,us. Vt, De litterarum missione sine causa abs te accusor,Cic.lib.1.3.

Cæs.2.bel.Ciuil. Hunc conspicatæ naues, quæ missu Bruti ad portum excubabant.

Legatorum missio,Cic.7.Phil.

Mandado,aliàs recado. Mandatum,i,p.p.

Vt,dare alicui mandatum de magnis rebus. Cic.Philip.6.

Mandata,& legatos mittere,Cic.4.Ver.

Mandar diante. Præmitto,is.Vt,litteras odiosas præmittere ad aliquem,Cic.Att.lib.10.

Præmiserat in Hispaniam legiones, Cæsar 1.bel.Ciuil.

Pręmittebat de stipatoribus suis,qui scrutarentur arculas muliebres,Cic.2.Offic.

Cousa,que tem mando,& poder. Imperiosus,a,ũ, penult.prod. adiectiuum. Cic.2.de Finib. Post reditum in Senatu,& in Paradox. Liu. lib.7.

lib.7 ab Vrbe.

Cousa amiga de mandar, ou de dominar. Imperiosus,a,um,p.p.adiect.Cic.2.de Finib.in Paradox.& alibi.

Mandar, ou enuiar fora, ou pera algũa parte. Amando,as. Ablego,as,p.p.Cic.Ver.7.

Deniq; Syracusas totas timet, amandat hominem. Quò? Lilibæum fortassè.

Ablegare aliquò.Terent.Hecy.3.3.

Remouere,& ablegare aliquem, Cic.7.Ver.

Cousa mandada, o enuiada assi. Amandatus,a,ũ, p.p.. Particip.

Ablegatus,a,um,p.p.Particip. Vt,

Me expulso,Catone amandato, Cicero pro Domo sua.

Cic.4.Ver.Causam sese dimisso, atq; ablegato consilio defensurum negauit.

Mandado nesta forma. Amandatio,onis. Ablegatio,onis.

Cic.pro Rosc.Amer.Tamèn ne hęc attenta vita rusticana,relegatio, atq; amãdatio appellabitur?

Cic.1.de Legib.Ablegationem aliquã nimirùm ista oratio postulat.

Mandil de putas. Leno,lenonis. Scortator,p.p. scortatoris. Terent.Adelph.2.1. Cicero 2. in Catilin.

Ganeo,onis,Cic. pro Sext.& in Catilin.

Mandracola erua. Mandragora,æ,p.cor.Plin.lib. 25.cap.13.

Mandragoram bibere, Adag. Demosthenes Philip.4. Lucianus in Timone. *Dizsea dos que dormem muyto.*

Maneyra, aliàs modo. Modus,i.Ratio,onis. Cic. lib.1.Offic.

Vt,incipiendi ratio fuerit, ità sit desinendi modus.

De maneyra. Itaquè,aduerb. Cic.de Amicitia,& alibì, *he o mesmo, que dizer, de modo.*

Em toda maneyra. Omninò,aduerb.Cic.de Amic. & lib.1.Offic.

De duas maneyras. Duobus modis. Bifariàm, aduerb.Cic.3.Tusc.Var.li.2.de Re rust. c.4.

De muytas maneyras. Multipliciter, p.c.aduerb. Firmicus lib.5.c.6.

Multifariàm,aduerb.Cic. 2.de Orat.Sueton. in Galba cap.19.

Multifariè,aduerb.Plin.lib.18.c.7.

Multis modis,Lucret. lib.3.& 5.

Em nenhũa maneyra. Nullo modò,Cic.4.Ver.

Neutiquàm,p.c.aduerb.Ter.And.2.1.

Nequaquàm,aduerb.Cic.1.de Inuention.& Verr.6.

Minimè gentium,Ter.Eunuc.4.1.

Minimè omnium,Cic.pro Rosc.Amer.

Nullo pacto,Plaut.Pseud.3.

Haudquaquàm,aduerb.p.p. Cic.2. de Orat.

Em tanta maneyra. Adeò,aduerb. Cic.pro Flac.

Vsq; adeò,aduerb. Virg.1.eclog.

Vsq; adeò turbatur agris.

Desta maneyra, ou deste modo. Hoc modo, Cic.1. de Inuent.

Ad hunc modum,Cic.2.Tusc.

D'outra maneyra. Alitèr,p.c.aduerbium, Cicero 6.Verr.

Alio pacto,Plaut.in Rudent.3. 1.

Alio modo,Cic.2.de Diuin.

Alioquì,vel alioquìn, p.p.aduerb. Cicer.de Orat.& 2.de Legib.

Aliàs,prima acuta,aduerb.Plin.lib.8.c.25.

De qualquer maneyra. Vtcumquè,aduerb.Plaut. Amphit.4. Trent.And.4.

Qualitercumquè,aduerb. Col.lib.11.c.3.

Quoquo modo,C c.4.& 7.Ver.

Quoquo pacto, Terent.Adelph.3.2.

Quomodocumquè,aduerb. Cicer. Terent. lib.14.epist.14.

De que maneyra, ou de que modo. Interrogatiuè.

Quemadmodùm,p.c. Cic.Ver.7.

Quemadmodùm est asseruatus?

Quomodo?p.c. Vel separatìm.

Quo modo?Plaut.Aulul.5.8.Cic.4.Verr.

Quo pacto,Horat.1.epist.18.

Manelo de laã, ou estopa. Pensum,i. Manipulus lanę,Ouid.lib.2.Fast.

Lanæ globus,Horat.1.epist.13.

Hapsus lanæ,Cell.lib.17.c.26.

Manga. Manica,ę,p.c. Virg.lib.9.Æneid.

Et tunicæ manicas, & habent redimicula mitræ.

Cousa, que tem mangas. Manicatus,a,um, pen.p. adiectiuum. Vt,

Manicata tunica,Cic.4.in Catilin.

Manga do exercito. Cornu,u. Cornum,cornus, vel in Plur.cornua,Ter.Eunuch.4.7. Cæsar lib.1.bell.Gall.

Manga do exercito de caualo. Ala,æ, Liu.lib.6. bel.Pun.Gellius lib.16.c.4.

Mangaz. Ignauus,a,um,p.p. Iners,tis. Desidiosus,a,um,p.p.adiect.Cicer. de Fato. Ver.4. lib.2.

lib.2.de lege Agrar.& lib.3.de Orat.

Mangoal. Perticæ hastilæ, vel perticæ manubrium, *Porque pertica he o pirtego do malho.* Plin.lib.18.c.30.

Manha em maa parte, aliàs manha roym. Dolus,i, g.m. Fraus,fraudis, g.f. Deceptio, onis. Captio,onis. Techna,æ. Fallacia,æ,pen.p. Astutia,æ. Versutia,ę.

Falli te sinas technis per seruulum,Terét. Heaut.3.1.

Fraudes,& fallaciæ,Cic.pro Cluentio.

Manhosa cousa nesta forma, aliàs enganadora, ou cousa astuta, &c. Fraudulentus,a,um. Astutus,a,um,p.p. Versutus,a,um,p.p. Callidus,a,um,p.c.

Dolosus,a,um,p.p.

Fallax,fallacis,pen.p.adiect. apud Ciceronem passim.

Versipellis,& hoc versipelle,adiect.Plautus Amphit.3.& Pers.6.

Captiosus,a,um,p.p.adiect.Cic.4.Academ. & pro Rosc.Comœd.& alibì.

Manhosamente. Captiosè,p.p.aduerb. Cicero 4. Academ.

Astutè,p.p. Versutè,p.p. Callidè,p.cor.

Dolosè,p.p.aduerb.apud Cic.passim.

Fraudulentèr,aduerb.Colum.lib.1.c.8.

Manha,i.costume. Mos,moris,g.m.

De manha o tem, aliàs de costume. De more,Virgil.1.Æn. Ex more,Horat.2.Ser. Sat.3.

De more solito,Virg.7.Æneid.

Vt solet,Cic.pro Cluent.

Vt assolet, Liu.1.ab Vrbe. *Querem dizer estas duas autoridades vltimas, como he de costume,ou como se costuma. Mas tambem se lhes pode dar a lingoagem de que tratamos, pondolhe hum nominatiuo antes.*

Vt ille solet,vel assolet,&c.

Tibi ascendenti de more Capitolium,Plin. Iun.in Paneg.

Virg.7.Æneid.Solito matrum de more loquuta est.

Manhaã. Manè,aduerb. Vel,tempus matutinum,Cic.Curioni lib.7.31. & Attico lib.1. epist.13.

Muyto de manhaã, aliàs muyto cedo. Multò manè, Cic.Att.lib.5.

Multò ante lucem,Cic.2.de Inuent.

Benè manè, Cic.Attico lib.4. Benè manè hæc scripsi.

Manhaã clara. Clarum manè,Persius Sat.3.

Iam clarum manè fenestras
Intrat,& angustas extendit lumine rimas.

Manhaã não manhaã,i.em amanhecendo. Crepusculum matutinum,Plin.lib.18.c.25.

Hoje pella manhaã. Hodiè manè, Cic.Att.lib. 13.epist.267.

Mania, aliàs doudice. Mania,æ.Insania,æ, Cicero 3.Tuscul.

Gręci autèm maniam vndè appellent, non facilè dixerim: eam tamèn ipsam distinguimus nos meliùs quàm illi: hanc enim insaniam, quæ iuncta stultitiæ patet latius, à furore disiungimus.

Maniacolo, aliàs doudo. Insanus,a,um,p.p. Amens,tis. Demens,tis,adiectiua. Cic.multis in locis.

Manicordio instrumento musico. Monochordum, i, Thesaur.

Manida, aliàs estada. Mansio,onis, Cic.Sulpitio lib.4.4.

Mànida cousa,i.tenra. Tener,tenera,tenerum, pen.cor.

Mollis,& hoc molle,adiect.Cic.passim.

Manifesta cousa. Manifestus,a,um. Clarus,a,ũ. Apertus, a,um,adiect.Cic.4.& 5.Ver.

Manifestarius,a,ium,adiect. Plaut.Milit.1. Trinum.13.

Manifestarius fur.Plaut.Aulul.18.

Manifestamente. Manifestè. Manifestò. Clarè. Apertè,aduerb. omnia apud Cic.

In propatulo,Col.lib.12.in proœm.Sallus.

Palàm.Propalàm,p.c.aduerb. Cic.4. Verr. pro Cluent.& lib.1.de Orat.

Manifestar. Aperio,aperis,p.c.aperui,apertũ. Ostendo,is, ostendi,ostensum,ostentum. Patefacio,patefacis,p.c. Vt,

Aperire fontes philosophiæ, Cic.1.Tusc.

Ostendere,& patefacere aliquid, Cicero de Arusp.respon.

Manifestum facere,Plin.Iun.Epist.318.

Magnanima cousa. Magnanimus,a,um,p.c. Fortis,& e. Animosus,a,um,pen.p.adiect. Cic.Tusc.4.& pro Milone.

Magnanimidade. Magnanimitas,p.c. magnanimitatis,Cic.1.Offic.

Magnitudo animi,Cic.2.Tusc.& 3.Offic.

Fortitudo animi,Cic.3.Offic.

Animi præstantia,Quintil.lib.6.c.1.

Animositas,pen.c.animositatis,g.f. Firmicus

cus lib.8.c.12. Non est Ciceronianum.

Magnanimamente, alias esforçadamente. Animosè, p.p.aduerb.Cic.4.Philip.

Magno, fortiq; animo, Cicero Ligario lib. 6.4.& 15.

Manifica cousa. Magnificus,a,um,p.c.adiect.

Vt, magnificus apparatus, Cic.1.Offic.

Manificamente. Magnificè,p.c.aduerb.Cicero lib.1.Offic.

Tractare aliquē magnificè, Ter.Heaut.3.2.

Manilha. Armilla,æ.Plaut.Menæh.12.

Spinter,spinteris,p.c g.n. Plaut.loco citato,Prisc.lib.5.

Cousa, que traz manilhas. Armillatus,a,um, p.p. adiect.Budæus.

Maninha cousa,i.esteril. Infœcundus,a,um.

Sterilis,& hoc sterile,p.c.adiect. Vt, Februarius sterilis,Cic. Q. Fr.lib.2.14.

Semina infœcunda, Virg.2.Georg.

Maninhez. Sterilitas,p.c.sterilitatis,g.f. Cicero 1.de Diuination.

Infœcunditas,p.c.infœcunditatis, Colum. lib.5. in proœmio.

Manjadoura. Præsepe,is,p.p.g.n. Virg.3.& 4. Georg.

Præsepium,ij, Virg.3.Georg.Tibull.lib.2. eleg.1.

Præsepes,is,p.p. f.g. Varro lib.1. de Re rustic.cap.13.

Manjar. Obsonium,vel, Opsonium,ij.Epulæ, p.c.epularum.

Daps,dapis,g.f.Vel,Dapes,dapū,in plurali.

Ferculum,i,p.c.

Iuuen.Saty.2. Quis fercula septem secreto cœnauit auus?

Horat.2.Serm.Saty.6. Multaq; de magna superessent fercula cœna.

Manjar dos Déoses. Ambrosia,æ. Vt, ambrosia alendus, Cic.2.de Orat.

Nectar,& ambrosiam, latices epulasq; Deorum, Ouid.1.de Ponto eleg.11.

Manjaricão, erua cheyrosa. Ocymum,i,p.c.Ruellius lib.1.c.20.

Manjarona erva. Amaracus,i,p.c.

Sampsuchum,i,p.p.Plin.lib.21.c.22.

Cousa, que se faz de manjarona. Amaracinus, a, um, pen.cor.

Sampsuchinus,a,um,p.c.adiect. Vt, Amaracinum,vel sampsuchinum oleum. Plin.lib.21.c.22.

Amaracinum vnguentum, Lucret.lib.6.

Mansa cousa,i.branda. Mitis,& e. Lenis,& e. Clemens,tis. Mansuetus,a,um,p.p. Placidus,a,um,p.c.adiect. Cic.passim.

Mansidão,i.brandura. Lenitas,p.c.lenitatis.

Mansuetudo, p.p.mansuetudinis.

Lenitudo,p.prod.lenitudinis.

Clementia,ę.omnia apud Cicer.passim,& 5. Tusc.& Ver.6.

Cousa muyto mansa,i muyto branda. Lenissimus, a,um,p.c.

Clementissimus,a,um,p.c.

Mitissimus,a,um,p.c.

Mansuetissimus,a,um,p.c.

Placidissimus,a,ū, p.c. adiect.superlatiua. Vt, Mitissimus,& lenissimus homo, Cicero 4.in Catilin.

In moribus suis declarandis erga necessarios mansuetissimus,Cic.2.de Orat.

Ab innocentia clementissimus, Cicer.pro Rosc.Amer.

Mansamente,i.com mansidão, & brandura. Mansuetè,p.prod. Clementèr.Lenitèr,pen.cor.

Placidè,p.c.aduerb.Cicer.passim.

Lenè,aduerb.Martial.

Mitè,aduerb.Cæs.7.bel.Gall.

Muyto mansamente,i.com muyta brandura. Mitissimè,p.c.aduerb.Cæs.7.bel.Gal.

Mansuetissimè,p.c.aduerb.

Manso fazer,i.abrandar. Mitigo,as,p.c. Placo, as.Sedo,as. Lenio,is,leniui,lenij, lenitum, p.p.omnia apud Cic.cum accusat.

Cousa mansa, que de sua natureza hé braua. Cicur, cicuris,p.p.adiect.Cicero 5.Tuscul.& lib.2. de Nat.Deor.

Mansuetus,a,um,pen.prod.adiect. Cic.lib. 1.de Inuent.

Mansuefactus,a,um.Particip.

Manso fazer,i.amansar. Mansuefacio,mansuefacis.p.c.

Domo,as,domui,domitum, pen.c. Actiua verba. Vt,

Nationes domare. Cic.de Prouinc.Cōsul.

Mansuefacere plebem,Liu.3.ab Vrbe.

Equos domare cursibus.Senec.Hippol.4.

Cousa mansa nesta forma. Mansuefactus,a,um. Participium.

Domitus,a,um,p.c. Participium,vel nomē ex participio. Vt,

Subacti,& bello domiti,Cic.pro Font.

Domitę,

Domitæ,& condocefactæ belluę, Cic.2.de Nat.Deor.

Amansadura assi. Domitus,us,p.c.g.m.Cicer.2. de Nat. Deor.

Efficimus enim domitu nostro quadrupedum vectiones.

Domitura,æ,p.p.Colum.lib.6.c.2. Plinius lib.8.c.45.

Amansador,que amansa. Domitor,p.c.domitoris,g.m. Vt,

Domitor equorum,Cic.1.Offic.

Domitor armorum,Cic.pro Milon.

Domator,p.prod.domatoris, Tibullus lib. 4.eleg.1.

Fazerse manso. Mitesco, cis. Mansuesco,cis. Mansuefio,mansuefis.Virg.4.Georg. Cæs.6. bel.Gal.Liuius 6.bel.Maced.

Manso,mansamente,i.de vagar. Pedetentìm,sensim,aduerb.Cic.1.Offic.Ver.5.& alibì.

Paulatìm,p.p.aduerb. Terent. Adelph.5.6. Virg.1.& 6.Æneid.

Manta da cama. Lodix,lodicis,p.p.g.f.Iuuenal. Satyr.6.& 7.

Mantinha. Lodicula,æ,p.c.Dimin.Sueton.in August.c.83.

Manteyga. Butyrum,i.p.p.quàm nonnulli corripiunt,Plin.lib.28.c.9.

Manteyga, seuo,ou vnto, ou pingue derretido. Liquamen,p.p.liquaminis, g.n. Columel. lib.7.c.4.

Mantens de mesa. Mantile,is,p.p. Vel,Mantelum,i,Plin.lib.7.c.2.Virg.4.Georg.

Mappa,æ.

Manteo de camisa. Redimicula colli. Cic.Ver.5.

Collare,is,p.p.g. n.

Mantéo de balona. Collare rugatum, & vndulatum. Vel,Collare laciniosum.

Manter.Alo,is,alui,alitum,p.c.

Sustento,as,*ambos com accusatiuo.* Vt,

Alere,& sustentare,Cic.1.Tusc.

Sustentare tenuitatem alicuius, Cic.Tironi lib.16.epist.21.

Cibo,as,Colum.lib.9.cum accusat.

Sustineo,es,p.c.Virg.3.Georg.Hinc patriã, paruosq; nepotes sustinet.

Mantérse. Ali; sustineri: verba passiua.

Se ipsum alere,Cic.de Vniuersit.

Sustentare se,Cic.Terent.lib.14.4.

Re frumentaria ex Sicilia alimur, ac sustinemur.

Mantença,ou mantimento. Victus,us.

Alimentum,i. Cibus,i. Cibaria,orum.

Commeatus,us,p.p.g.m.

Cic.Ter.lib.14.20. Labrũ si in balneo non est,fac vt sit:itèm cetera,quæ sunt ad victũ, & ad valetudinem necessaria.

Victus,vestitusq;necessarius,Cic.pro Quinc.

Nec verò desiderabat mundus alimẽta corporis,Cic.de Vniuersit.

Suauissimus cibus,& facillimus ad concoquendum,Cic.2.de Finib. (Ver.

Facta sunt vberiora cibaria caritate,Cic.5.

Reportare ex cibarijs per magnam pecuniam.Cic.loco citato.

Cic.pro leg.Manil. Cõmeatu & priuato, & publico prohibebamur. Idem Ver,5.

Mantéo,i.capa comprida como de clerigo. Palla,æ, Cic.Phil.3.Ouid.11.Metam.

Mantieyro. Structor,oris,Martial.lib.10.

Mantilha de molher. Cyclas breuis.

Manto. Cyclas,cycladis,p.c.g.f.Iuue.Sat.6.16.

Hæc sunt quæ tenui sudant in cyclade.

Propertius, Et longa cyclade vertit humũ.

Palla,æ, Varro lib.4.de Ling.latin.Virg.11. Æneid.Pro longę tegmine pallę

Tigridis eximiæ per dorsũ à vertice pẽdẽt.

Idẽ 1.Æn.Pallam signis,auroq; rigentem.

Mão. Manus,us,g.f.

Mão chea. Manus plena,Cic.Att.li.2. Vir.7.Æn.

Mãozinha,i.mão pequena. Parua manus.

Mão de linho. Manualis fasciculus lini,Plinius lib.19.c.1.

Cousa manual,i.que cabe na mão. Manualis,& e, p.p.adiect. Vt,manualia saxa,i.quæ manu commodè tolli,& proijci possunt.

Manualis liber,&c.

Mão direyta. Manus dextra,vel manus dextera.

Vt,manu dextera tenere pateram,Cic.1.de Diuination.

Mão esquerda. Manus læua. Manus sinistra.

Vt,Quum læuam manum admouerat, Cic. 4.Tuscul.

Mão de papel. Scapus,i,Plin.lib.13.c.12.

Mão do almofariz. Pistillus,i. Pistillum,i, Virg. in Moreto.Plaut.Aulul.5. Columel.lib.12. cap.55.

Cousa,que não tem mais,que hũa mão. Mancus,a, um,adiect. Vnimanus,a,um, p. c. adiect. Liu.lib.5.bell.Maced.

Lançar mão de alguem,i.prendelo. Inijcere manũ in ali-

in aliquē, Plaut. Trucul. 16. vel alicui.

Lançar mão de algũa cousa, i, pegar nela. Iniicere manũ alicui rei, Cic. pro Rosc. Comœdo. Ipsa mihi veritas manum iniecit, & paulispèr consistere, & commorari coegit.

Pór da mão. Ponere de manibus, Cic. Q. Frat. lib. 1. epist. 1.

Mamposteyro dos captiuos. Quæstor ad redimēdos captiuos.

Mao, i. cousa maa. Malus, a, um. Pessimus, a, um, p. c. Improbus, a, um, pen. cor. adiectiua. Cicero passim.

Maa hora, i. em maa hora. Inauspicatò, pen. p. aduerb. Cic. 1. de Diuinat.

Mao prol faça. Malè vertat. Ter. Adelph. 2. 1.

Mao agouro. Sinistrum omen. Ouid. Epist. 13.

Mao fado. Sinistrum fatum.

Tão mao he o sobejo como o minguado. Nequid nimis.

Maquia. Molituræ pars. Molituræ ius.

Mar. Mare, maris, g n.

Mar roxo. Mare rubrum.

Maranha. Techna, æ. Teren. Heaut. 3. 1.

Maré. Maris æstus. Æstus marinus, Vel, Æstus maritimus. Cic. 2. de Diuinat.

Maré vazia. Maris recessus, Cic. 2. de Diuinat.

Maré chea. Maris accesus, Cic. ibidèm.

Marisia. Pædor maris.

Marinheyro Nauta, æ, Nauita, æ, p. cor. Terent. Phorm. 4. 1. Cic. 4. Academ.

Marisco. Conchylium, ij. Plin. lib. 9. c. 36.

Mariscar, i. buscar marisco. Cōchylia cōquirere.

Marisqueyro, que busca marisco. Conchyta, æ, p. p. Plaut. Rudent. 9.

Conchyliarius, ij. Thesaurus.

Marinha de sal. Salina, æ, p. p. Salinę, arũ, Cicero Attico lib. 5. 99. Pro Lege Manilia, & lib. 3. de Natur. Deor.

Salinæ etiàm accipiuntur pro salibus, & iocis, Cic. lib. 7. Famil.

Maranhas. Tricæ, arũ, Cic. Att. lib. 10. epist. 197.

Marauilha, aliàs espanto. Admiratio, onis, Cic. 2. de Natur. Deor.

Mirabilitas, p. c, mirabilitatis, Cic. 2. Offic.

Admirabilitas, pen. c. admirabilitatis, Cic. 2. Offic.

Marauilharse. Miror, aris. Admiror, pen. prod. admiraris.

Admiratione affici, Cic. 2. Offic.

Dicimus admirari aliquem, vel de aliquo, vel de re aliqua, vel aliquē in re aliqua, Cic. 4. Academ. Att. lib. 9. & lib. 1. de Orat.

Marauilhosa cousa, aliàs espantosa. Mirus, a, um, Cic. 6. Verr. & alibì.

Mirificus, a, um, p. c. Cic. de Senect.

Mirabilis, & e, p. c. Cic. 1. Offic.

Admirabilis, & e, pen. corr. Cic. 3. de Finib. omnia sunt adiectiua.

Admirandus, a, um, Virg. 4. Georg.

Mirandus, a, um, adiect. Cic. Marc. lib. 15. 9.

Marauilhosamente, i. com espanto. Mirè. Mirabilitèr, p. c. aduerb. Cic. Cæsari lib. 13. 17. Ter. Heaut. 5. 1.

Mirificè, p. c. aduerb. Cic. 1. Academ. & lib. 1. de Orat.

Mirum in modum, Plaut. Amphit. 1. 7. Pli. lib. 17. cap. 24.

De marauilha, i. poucas vezes. Raro, aduerb. Cic. pro Rosc. Amer. Horat. 3. Carm. Ode 2.

Marca. Signum, i. Nota, æ.

Marcar, i. pór marca ao gado. Imprimere signa pecori. Virg. 1. Georg.

Marcar com fogo. Inuro, is, inussi, inustum. Vt, inurere stigma fronti, vel coxis equorum. Thesaurus.

Notas, & nomina inurere vitulis. Virg. lib. 3. Georg.

Marcar moedas. Imprimere signa nummis, vel monetis.

Marco de prata. Argenti selibra. Nebrissensis.

Marco dos campos. Limes, limitis, pen. cor. g. m. Terminus, i, p. c.

Pór marcos nos campos. Constituere terminos, Cic. pro Quinctio.

Pangere terminos, Cic. 1. de Legib.

Metor, aris, metatus sum, cum accusatiuo. Liu. lib. 1. ab Vrbe. Virg. 2. Georg.

Marceyro, que vẽde em tenda, ou bufaninheyro. Institor, p. c. institoris, g. m. Liu. lib. 6. ab Vrbe.

Marchar, i. fallar per antre os dentes. Perplexè loqui. Terent. Eunuch. 5. 1.

Marchar o exercito. Proficiscor, proficisceris, p. c.

Março mes. Martius mensis, Pli. lib. 11. c. 3.

Marfim. Ebur, eboris, p. c. g. n.

Cousa de marfim. Eburneus, ea, eum, adiectiuũ. Vt, signum eburneum, Cic. 6. Ver.

Eburneolus, a, um, p. c. Diminut.

Vt, fistula eburneola, Cic. 3. de Orat.

Eburnus, a, um, adiect. Vt, ensis eburnus. Virg. 11. Æneid.

Eboreus, ea, eum, adiect. Plin. lib. 7. cap. 53.

Quintilian.lib.6.cap.4.

Official, que faz obra de marfim. Eborarius,ij. l.1.Cod.de Excusat.artif.lib.10.

Cousa cuberta de marfim. Eburatus,a,um, p.p. adiectiuum, Plaut.Stich.6.Lectos eburatos auratos.

Margem de liuros. Margo,marginis, pen.c.g.f. Iuuenal.Saty.1.

Margem das sementeyras de trigo,ou de centêo,&c. Porca,æ,Cicer.2.de Legib. Varro lib.1.de Re rust.cap.29.

Lira,æ,Colum.lib.2.c.4.

Samear em margens. Liratim serere,vel per liras.

Marichal. Magister equitum.Polemarchus,i, Budæus ad Pandectas, in posterioribus annotatio.pag.226.

Marido. Maritus,i,p.p.Vir viri. Vt,

Sororis maritus,Cic.pro Rab.perduel.reo. Terent.Andr.3.3.Tibi generum firmum,& filiæ inuenies virum.

Matura viro filia.Virg.7.Aeneid.

Sæuo nupta viro.Horat.3.Carm. Ode 10.

Dar marido á filha,i.casala. Marito,as,p.prod. Sueton.in Augusto Vespasiano cap. 14. Vitellij hostis sui filiam splẽdidissimè maritauit,&c.

Marito,as,etiàm de maribus dicitur. Suet. Maritandum principem omnes suadere.

Tacitus lib.12.Capto rursùs initio, quãdò maritandum principem cuncti suaderent, deligi oportere feminam nobilitate, puerperijs, sanctimonia insignem.

Marido,ou molher casados. Coniux,coniugis,p.c.

Mariola,i.homem da mariola. Baiulus,i,pen.cor. Cic.in Paradox.& lib.2.de Orat.

Gerulus,i,p.c.Horat.2.epist.2.

Pao da mariola. Palanca,æ, Varro lib.4.de Vita populi Rom.

Marisco. Conchylium,ij,Plin.lib.9.c.36.

Marlotar. Contrecto,as,cum accusatiuo.

Marlotada cousa. Contrectatus,a,um,pen.prod. Particip.vel nomen ex participio. Vt, Liber manibus contrectatus.Hor.1.epist.1.

Marmanjo, he o mesmo,q̃ tolo. Morio,onis,g.m. Martial.lib.12.epig.90.

Fatuus,a,um,adiectiuũ,Cic. pro Deiotaro. Vide *Tolo*.

Marmeleyro. Malus Cydonea. Malus Cotonea.

Marmelo früyta de marmeleyro. Malũ Cydoneũ. Malum Cotoneum. Malum struthium. Martial.lib.13.Colum.lib.12.cap.19.& lib. 5.cap.10. Plin.lib.15.cap.11. Ruell.lib.1. cap.72.

Marmelada. Cydonites,is,pen.prod.Palladius apud Thesaurum.

Marmore. Marmor,marmoris, pen.corr.g.n. Cic.pro Domo sua.

Cousa de marmore. Marmoreus,ea,eum,adiect. Vt,Columę marmoreæ,Cic.pro Domo sua. Pauimenta marmorea,Cic.2.de Legib.

Cousa, que tem a superficie de marmore. Marmoratus,a,um,p.p. adiect. Varro lib. 1. de Re rust.c.57.Statius lib.4.Sylua.3.

Marmoratum,substãtiuè posuit Var. lib.3. de Re rust c.7.pro eo, quod est ex marmore,luto,& calce factum,Plin.lib.36.cap.23. Experimentum marmorati est in subigẽdo donec rutro non cohæreat.

Marmoratæ laudes dicũtur, quandò in alicuius honorem decernuntur statuæ marmoreę, vel aliquid aliud simile, Cicer. pro Archia, Itaq; etiàm in sepulchro Scipionũ putatur is esse constitutus, & marmoratis laudibus certè non solùm ipsi, qui laudantur, sed etiàm populi Romani nomen ornatur.

Marmoratio,onis,fem.g. idest ex marmore constructio.Apuleius lib.3.Flor.

Cousa,que tem forma,ou dureza de marmore.

Marmorosus,a,um,pen.prod. adiectiuum, Plin.lib.35.c.6.

Marmorius, qui marmora vel secat, vel polit.Seneca Epist.89. Firmicus lib.8.c.19.

Marulho. Fœtor maris,

Maroma. Rudens,tis,g.m.

Non desunt, qui affirment,rudens,tis, sempèr esse participium à verbo rudo,& quum pro chorda accipitur de esse funis, vt,apud Iuuen. Saty.6, Duros tractare rudentes, scilicèt funes.

Plaut. Rud. 23. Dum hanc tibi rudentem, quam trahis,complico.s.funem,nam funis ambiguum fuit, & hæc explicatio doctis probatur.

Marques. Marchio,onis.

Marralheyro. Callidus,a,um,p.c.

Astutus,a,um,p.p.

Vafer,vafra,vafrum.

Versutus,a,um,p.p

Cautus,a, um, omnia sunt adiectiua apud

Ciceronem

Ciceronem passim.
Recoctus,a,um. Participium,per trãslationem ex Lambino.
Marra de ferro.Malleus ferreus.
Marrã,he o mesmo,que porco.
Marrar.Arieto,as,pen.cor.Curtius lib.9.
Virg.12.Aeneid.Arietat in portas, & duros obijce postes.
Silius lib. 4. Arietat in primos, obijcitq; immania membra.
Marroyo erua. Marrubium,ij, Plin.lib.20.c.22.
Marta animal. Martes,martis,g.fem. Martial. lib.10.Epigram.37.ad Maternum, Venator capta marte superbus adest.
Martelo de ferro.Malleus ferreus.
Martelar. Malleo tundere.
Martir.Martyr,martyris,pen.cor.
Matirizar. Martyrio,vel morte aliquem afficere,Cic.pro Cluentio.
Padecer martirio. Morte propter Christũ affici.
Mas ainda ou mas tambem.Sed.Coniunctio,Cic.1. de Nat.Deor.& pro Milone.Sed etiàm.
Verumetiàm.Coniunctio,Cicer.pro Cælio, non modò agendo, verumetiàm cogitando possit sustinere.
Mas antes. Imò,Vel,immò Coniunctio,Ter. Adelph.5.3.Plaut.Amphit.4.
Imoetiàm.Terent.Andr.4.2.
Imouerò, Cicero in Partitionib. & Attico lib.9.epist.175.
Mascara.Persona,ę,p.p. Larua,æ, Plin.lib.12. cap.14.Martial.lib.14.181. Plaut.Amphit. 14.Horat.1.Serm.Saty.5.
Cousa emmascarada. Personatus,a,um,p.prod. Cic.Attic.lib.11.adiect.
Laruatus,a,um, pen. prod. adiectiuum. Plaut.Menæch.19.
Mascarra. Nota,ę.Macula,æ,pen.cor.Cic.3. Offic. & pro Rabir. perduel.reo. Virg. 3. Georg.Cic.pro Cornel.Balbo.
Massa. Massa,æ. Virg.1. & 4. Georg.Ouid.8. Metam.
Masseyra de amassar pão.Artopa,æ.
De vera huius nominis significatione contendunt auctores,alij enìm dicũt vas esse, in quo panis cõponitur,alij vas,in quo farina subigitur, alij verò mulierem panem conficientem, alij clibanum,sub quo panis coquitur. Thesaur. Vide Plinium lib. 18. cap.11.
Masmorra. Catasta,æ,Martial.lib.6.& lib.9. epigram.60.Pers.Saty.6.
Alij scribunt Cathasta cùm aspiratione.
Ergastulum,i,p.c. Cicer. pro Rabir.perduelionis reo.Iuuen.Saty.8.
Mastigar.Mando,is,mandi, sine supino.
Dentibus extenuare. Dentibus molere,Cicer.lib.2.de Natur. Deor. Dentibus autèm in ore constructis manditur,atq; ab his extenuatur,& molitur cibus.
Mastigada cousa.Dentibus extenuatus.
Masto de nauio.Malus,i,Cic.de Senect.
Masturço erua.Masturtium,ij.Cic.2.de Finib.
Matachins. Gesticulatores,rum,Columel.in Præfatione libri primi.
Matar. Neco,as,aui,atum Occido,is,occidi, pen.prod.occisum,p.p. Interimo,is,pen.c. interemi, interemptum.
Interficio, interficis,p.c. interfeci,p. prod. interfectum. Vel,de medio tollere.Accipe testimonia.
In tormentis necatus,Cic.3.de Orat.
Necatus fame,Cic. Attico lib.9.
Interfectus in acie,Cic.2.de Finib.
Virginiam filiam sua manu occidit Virginius.Cic.2.de Finib.
Se ipsa interemit Lucretia à filio Regis per vim stuprata,Cic.2.de Finib.
Perfacilè hunc hominẽ incautum, & rusticum, & Romæ ignotum de medio tolli posse,Cic.pro Rosc.Amer.
Potest etiàm elegãter dici, occidione occidere,vel occisione occidere,Cic.14.Philip. & Catoni lib.15.epist.4.
Matarse por suas mãos.Consciscere sibi mortẽ, vel necem,Cicer.de Clar.Orat. & lib. 2.de Natur.Deor.
Matador. Homicida,æ,p.p. Sicarius,ij, Cicer. pro Rosc Amer.
Interfector,oris. Brutus,Ciceroni,16.
Matador de seu pay.Patricida,æ,p.p,Cicero pro Domo sua.
Matador de sua may.Matrecida,ę,pen.p.Cicero Quint.Frat.lib.1.2. Vndè matricidium,ij, apud Ciceronem lib.1.de Inuent.
Matador de pay,ou de may. Patricida,æ,pen.p. Plaut.Epid.8.16.
Matador de seu irmão. Fratricida,æ,pen.prod. Cicer.pro Domo sua.
Matador de sua irmaã. Sororicida,ę,pen.prod. Cicero

Cicero pro Domo sua.

Darse por matador. Facere, vel supponere se reũ mortis, vel rei capitalis, Cic. 4. Ver. & pro Deiotaro.

Matança. Cædes, is, g.f. Occidio, onis. Vel, occisio, onis, Cicer. 14. Philip. & Catoni lib. 15. epist. 4.

Fazer matança. Facere, vel efficere cædes, Cic. pro Milone.

Matar a fame. Explere famem, Cicero pro Domo sua.

Matar a sede. Explere, vel satiare sitim, Cic. in Paradox. Vide *Sede.*

Mata, ou mato, ou brenha. Vepretum, i, pen. prod. Rubetum i, p.p. Frutetum, i, p.p. Fruticetum, i, p.p. Spinetum, i, p.p. omnia apud Columel. lib. 4. cap. 32. & lib. 6. cap. 22. Horat. 3. Carm. Ode 12. Virg. eclog. 2.

Matante. Vide *Soberbo.*

Materia. Materia, ę. Materies, ei.

Materia, que o mestre da á escreuer ao discipulo. Exemplar, exemplaris, p.p.

Materia, que o discipulo escreue. Exemplum, i. Sæpissimè tamen exemplar, & exemplum, idem significat. Vt,
Imitari exemplar, Cic. de Vniuersit.
Sui aliquod exẽplar intuetur, qui amicũ intuetur, Cic. de Amicit.
Innocentiæ exemplum vir, Cic. 1. de Orat.
Propositum alicui exemplar ad imitandum, Cic. pro Muræna.
Autoritate, & exẽplo alicui facere aliquid, Cic. pro Cornelio Balbo.
Mittere binas litteras eodem exemplo, Cic. Cornificio lib. 12. 29. in fine. *escreuer por duas vias.*

Materia das feridas, ou dos leycenços, & carbuncos. Pus, puris, g.n. Plin. lib. 23. c. 4.
Celsus multis in locis. Sanies, ei, Cic. in Pis.

Fazer materia, ou apostema. Suppuro, as, pen. p. Colum. lib. 6. cap. 12. Plin. lib. 25. c. 11.

Mezinhas pera que as feridas, ou chagas botem a materia, que tem. Medicamẽta suppuratoria, Plin. lib. 28. c. 4.

Matinada. Strepitus, us, p.c. g.m. Cic. in Topic. Virg. 1. Æneid.

Fazer matinada. Strepo, is, strepui, absq; supino, Cic. lib. 1. de Diuinat.

Matinas. Horę matutinę.

De matina, i. pella manhaã. Matutino tempore, Cicero Attico lib. 1. 13.

Cousa de matinas. i. de pella manhaã. Matutinus, a um, pen. prod. adiect. Virg 8. Aeneid. Nec minùs Aeneas se matutinus agebat.

Matiz, i. pintura. Effigies, ei Pictura, ę, p.p.

Matizar he o mesmo, que pintar. Vide *Pintar.*

Matraca. Illusio, onis. Irrisio, oni. Cicer. 3. de Orat. & lib. 1. Offic.

Dar matraca. Irrideo, es, irrisi, irrisum. Illudo, is, illusi, illusum. Insulto, as. Vt,
Irridere aliquem Cic. de lege Agrar.
Irridere per iocum, Cic. 2. de Nat. Deor.
Illudo cum datiuo, vel accusatiuo, Cicer. pro Sexto Rosc. & pro Rosc. Comæd. Virg. 2. & 9. Æneid. Ter. Phorm. 5. 8. Cic. 2. de Orat.
Illudere in aliquem, Cic. 3. de Orat.
Illudo in te, in ablatiuo. Terent. Andr. 4. 4.
Insultare alicui, Cic. 7. Ver. Suet. in Cæsare.
Insultare in omnes, Cic. 2. de Nat. Deor.

Matreyro. Astutus, a, um, p.p.
Callidus, a, um, pen c. Vafer, vafra, vafrum.
Versutus, a, um, pen. prod. adiectiua, apud Ciceronem passim.
Versipellis, & hoc versipelle, adiect. Plaut. Amphit. 3. Persa, 6. Plin. lib. 8. c. 22.

Mato. Sylua, æ. *Fazerse mato.* Syluesco, cis, Cic. de Senect. Vide *Brenha.*

Matricularse. Dare nomen.

Matrimonio. Matrimonium, ij, Cic. 5. Ver. & pro Cluentio.

Cousa de matrimonio. Matrimonialis, & hoc matrimoniale, p.p. adiect. Vt, tabulę matrimoniales. Firmicus lib. 7. c. 17.

Matula, aliàs torcida pera o candieyro. Ellychnium, ij, Plin. lib 23. c. 4.

Griseta onde se mete a torcida. Mixus, i, Martial. lib. 14. 41.

Mauioso, aliàs amadioso, ou liberal. Liberalis, & e, pen. prod. Largus, a, um, adiectiua. Cicer. & alij passim.

Mazela, aliàs magreza, ou magreyra. Macies, ei, g. f. Cic. Att. lib. 3. Virg. 4. Geoig. & 4. Aeneid. Macritudo, pen. p. macritudinis, g.f. Plaut. Capt. 4.

Meada de linho, ou estopa. Trama, æ.

Meya canada, medida. Pinta, ę. Bud. li. 5. de Asse.

Meyo arratel. Semilibra, ę. Vel, Selibra, æ, p.p. Liu. 5. ab Vrb. Pli. li. 14. c. 16.

Meyo alqueyre, ou meya rasa. Semodius, ij, Iuuen. Dimidius modius. Liu. 3. bell. Pun. Sat. 14.

Meya

Meya onça. Semiuncia,æ.Vel,Semuncia,æ,Cic. pro Cecinna.Vide *Onça.*

*Meya irmaã.*Soror ex patre,vel soror ex matre,

Meyo irmão. Frater ex patre,vel ex matre. Semigermanus,a,um.adiect.Liu.1.bel.Pun.

*Meyo dia.*Meridies,meridiei,g.m.Ter.Adelph. 5.3.Cic.in Orat.

Cousa do meyo dia. Meridianus,a,um,pen.prod. adiectiuum. Vt,meridianus sol, Plin.lib. 12.cap.19.

Repouso do meyo dia. Meridiatio,onis, Cic.2.de Diuinat. Nunc quidèm propter intermissionem forensis operæ, & lucubrationes detraxi,& meridiationes addidi,quibus vti anteà non solebam.

Dormir,ou repousar ao meyo dia. Meridio,meridias. Sueton.in Caligula cap. 38. Cornel. Celsus. lib.1.c.2.

Comer ao meyo dia. Meridio,as. Vel, meridior, meridiaris, Plaut. Catullus epig. 30. ad Ipsithillam.

Cousa meyo comida. Semesus,a,um,p.p.adiect. Vt,semesa ossa. Virg.8.Æneid.
Pisces semesi.Horat.1.Serm.Sat.3.

*Cousa meyo aberta.*Semiapertus,a,um,adiect. Vt,semiapertæ fores. Liu.lib.6.bel.Pun.

Meyo armado. Semiermis, & hoc semierme. adiect.Liu.lib.5.bell.Pun.

*Meyo assado.*Semiassus,a,um, adiect. Cicero.1. Tuscul.

*Meyo boy.*Semibos.Ouid.4.Trist.eleg.6.

*Meyo bode,ou meyo cabrão.*Semicaper,semicapri, p.c.Ouid.4.& 5.Fast.

*Meyo macho,i. capado.*Semimas,p.c.semimaris, p.c.Varr.3.de Re rust.cap.9. Liu.lib.1.bell. Macedon.Ouis semimas.Ouid.1.Fast.

Meyo cozido. Semicoctus,a,um, adiectiuum. Vt,semicocta aqua. Semicocta grana,Plin. lib.22.c.25. & lib.18.cap.11.

Meyo cruu. Semicrudus,a,um.p. prod. adiect. Colum.lib.6. cap.26.

Meyo ensinado. Semidoctus,a,um, adiect. Vt, Semidoctus discipulus, Plaut. Asinaria,5. Cic.2. de Orat.

Meyo dormido. Semisõnus,a,um.Semisõnis,& hoc semisõne, adiectiua. Cic. Mario lib.7. epist.1 & Ver.7.

Meyo adormecido. Semisopitus,a,um,pen.prod. adiectiuum.Liu.5. bell. Pun. Ouid.lib.1. Amor.eleg.14.

*Meyo derribado,ou meyo caido.*Semirutus,a,um, pen.cor. Vt,
Murus semirutus.Liu.2.bel.Macedon.
Tecta semiruta.Lucan.lib.1.

*Meyo chêo.*Semiplenus,a,um,p.p.adiect. Vt,semiplenę naues,Cic.7.Ver.

Meyo podada cousa. Semiputatus,a,um,pen.p. Virg.2.eclog.Semiputata tibi frondosa vitis in vlmo est.

Meyo enterrado. Semisepultus, a, um, adiect. Vt,semisepulta ossa.Ouid.Epist.1.

Meya hora. Semihora,æ, Cicero pro Rabirio perduel.reo.

Meyo homem. Semihomo,pen.c. semihominis, p.c. Vt,semihomo Cacus.Virg.8.Æneid.

*Meyo pé.*Semipes,p.c.semipedis,pen.cor.g.m. Colum.lib.3.cap.19.

Cousa de meyo pé. Semipedalis, & e,pen.corr. Vt,truncus semipedalis, Plin.lib.13.cap.4.

Meyo queymado. Semiustus,a,um,adiect.Liu. Decad.3.lib.2.
Semiustulatus,a,um,pen.prod.adiectiuum. Cicer.pro Milone.
Semustus,a,um,adiect. Vt,corpus semustũ fulmine.Virg.5.Æneid.
Membra semusta.Lucan.lib.9.
Semicremus,a,um,pen.cor.adiect. Ouid.2. Metam.
Semicrematus,a,um, pen. prod. adiectiuũ. Martial lib.11. Thuraq; de medio semicremata rogo.

*Meyo de costas,i.de ilharga.*Semisupinus,a,um, p.p.adiect.Martial.lib.6.
Ampullis potas semisupinus aquam.
Ouid.3.de Arte. Quum iacet in dextrum semisupina latus.

Meyo morto. Semianimis,& hoc semianime, p.c.adiect. Liu.li.1.ab Vrb.& li.8.bel.Pun.
Semianimus,a,um,p.c. adiect. Cic.lib.1.de Diuinat.Ex Ennio.Lucret.lib.6.
Semimortuus,a,uum,adiect.
Seminecis,in genitiuo:seminecí, in datiuo: seminecẽ,in accusatiuo:semínece, in ablat. p.c.in Plu.semineces.Liu. lib.9.bell. Pun. Tandèm postquàm ij,qui circa regem seminecem,&c.
Ibidèm lib.3. Seminecẽ eũ ad Cannas, &c.
Artus semineces.Ouid.1.Metam.
Oculi semineces.Ouid.ad Liuiam.

Meyo couado. Semicubitus,i,p.c.

Cousa de meyo couado. Semicubitalis,& e,pen.p. adiectiuum. Vt,hastile semicubitale.Liu. lib.2.Decad.5.
Meyo branco. Semicanus,a,um,adiect.
Meyo circulo. Semicirculus,i,pen.c. Cic.lib.5. de Finib.
Meyo verso. Hemistichium,ij.
Meyo vintem. Sestertius,ij.
Meyo cruzado. Semicentussis,is.
Cousa meyo molhada. Semimadidus,a,um,p.cor. adiectiuum.Columel.lib.2.c.4.
Meyo anno. Semestre tempus.
Cousa de meyo anno,i de seys meses. Semestris,& hoc semestre. Vt,semestre regnum,Cicer. Attico lib.10.198.
Semestris Dictatura.Liu.4.ab Vrbe.
Meyo viuo. Semiuiuus,a,um,p.p. Cic. in Pison. & Verr.3.
Semiuiua vox,Cic.pro Sextio.
Meya cousa,i.ametade da cousa partida. Dimidius,a,um,adiectiuum. Vt,
Ex parte dimidia heres,Cic. Planco lib.13. epist,29.
Dimidium facti,qui benè cœpit, habet.Horat.1.epist.2.
Dimidio carius, quàm æstimatur aliquid emere,Cic.pro Domo sua.
Dimidio plus,vel dimidio pluris. Cic.Att. lib.9.& Verr.5.
Dimidio stultior, Cic.pro Flacco.
Habebat enim Rhetor iste adolescẽtes quosdam locupletes , quos dimidio redderet stultiores,quàm acceperat.
Cousa partida pello meyo. Dimidiatus,a,um,p.p. adiect. Vt,Dimidiatum pomum.
Partes dimidiatæ,Cic.5.Tuscul.
Nisi intermestri luna, atq; dimidiata, ne tangas materiam,Plin.lib.16.c.39.
Dimidiatus mensis,Cic. in Tusc. quæstion.
Cousa,que estaa no meyo. Medius,a,ium,adiect. Vt,medius mundi locus,Cic.1.Tuscul.
In medio mundi terra sita est, Cic.1. Tusc.
In media potione exclamauit mulier, Cic. pro Cluent.
Meaã cousa,ou mediocre. Mediocris, & e,pen.c. adiectiuum. Vt,
Ingenium mediocre. Ars mediocris, Cic. lib.1.& 2.de Orat.
Meãmente , ou mediocremente, ou medianamente, Mediocritèr,p.c.aduerb.
Vt,nemo mediocritèr doctus ignorat, Cic. 2.Tuscul.
Non mediocritèr cõqueri,Cic.pro Quinct.
Medioximus,Vel,medioxumus,p.c. adiect. idest mediocris.Vide Seruiũ lib.8. Aeneid.
At ità me Dij, Deq; superi,inferi , & medioxumi,&c.Plaut.Cistel.5.
Medioxuma vxor,Plaut.Cistel.7.
Mealheyro. Ærarium,ij. Cæsar de bello Ciuili.
Mecanica cousa. Mechanicus,a,um,p.c. adiect. Firmicus lib.6.c.31.Sueton.in Vespasiano cap.18.
Mecha de candieyro,aliàs torcida. Ellychnium,ij, Plin.lib.23.c.4.
Fazer mecha,ou torcida. Conficere ellychnium, Plin.lib.35.cap.15.
Mecha, que metem nas feridas. Turunda,æ, Cato cap.157.
Linamentum,i,Celsus lib.7.c.25. & lib.8. c.9.Colum.lib.6.c.11.Budæus.
Mecha pera fazer camara. Balanus,i, pen.c.g.f. Budæus apud Thesaurum.
Mecha de enxofre. Sulphurata,æ,p.p. Mart.li.1. Ego tamẽn existimo aliquod substantiuum subintelligendum , quum sulphurata sit adiectiuum. Vt,
Sulphurata lana,Cels.lib.5.cap.5.
Sulphurata merx.Mart.lib.12.& lib.10.3. sulphuratum ramẽtum. *pello,que me parece, que se a mecha for de papel , auemos de dizer.* sulphurata papyrus.
Sulphuratum linũ, sulphurata stupa, *mecha de linho,ou de estopa.* iudicent doctiores.
Meda de trigo,centẽo,feno, ceuada, &c. Meta,æ. Vt,Meta fœni,Plin.lib.28.c.28.
Columel. lib.2.c.19. Certè quicquid ad eũ modum,quo debet , siccatum erit,in metas construi conueniet, easq; ipsas in angustissimos vertices exacui.Sic enim commodissimè fœnum defenditur à pluuijs . Quæ etiàm si non sint , non alienum tamẽn est prædictas metas facere , vt,si quis humor herbis inest , exudet, atq; excoquatur in aceruis.
Medalha. Torulus,i,pen.cor.g.m. Alciatus in Præfatione emblematum iuxta interpretationem Brocensis,& Thesaur.
Medianeyro. Intercessor,oris. Cic.3. de Legib. Internuntius,ij,Cic.13.Philip.
Medico. Medicus,i, penult. cor. deest aliquod substantiuũ.

substantiuũ,quum medicus sit adiectiuum.
Petrus,Andreas,Paulus,&c.
Cousa de medico.Medicus,a,um,pen.cor. adiect.
Vt,ars medica,Vel, manus medica. Virg.3.
Georg.
Medico das aldeas. Medicus circumforaneus.
Textus in l. Tria cneia, D. de excusat.tut.
Medicina. Ars medica. Ars Apollinea. Ouid.
lib.3.Trist.eleg.3.
Medicinal cousa. Medicinalis, & e, pen. prod.
adiectiuum. Vt,
Herba medicinalis,Plin.lib.32.cap.10.
Medida. Mensura,æ,pen.prod. Ouid.lib.1. de
Ponto eleg.2.
Mensio,onis,Cic.in Orat.
Dimensio,onis,Cic.1.Tuscul.
Medida falsa.Mensura adulterina.
Medida chea.Mensura æquata. Vel plena.Vel,
impleta.
Medida acugulada. Mensura cumulata. Vegetius,& Turnebus. Vide Thesaurum.
Medir.Metior,metiris,pen.prod.mensus sum.
Metor,metaris,metatus sum.
Demetior,dimetiris,pen.p. dimensus sum
Vel,Demetior,demetiris, pen.p. demensus,
vel demetitus sum.
Mundi magnitudinem metiri, Cic.1.Offic.
Dimitiri digitis peccata,Cic.in Paradox.
Frumentum metiri,Cic.5.Ver.
Terras metitur oculus.Lucan.lib.6.
Metari cęlum.Ouid.1.Fast.
Medidor. Mensor,oris. Colum.lib.6.c.1.Plin.
lib.6.cap.17.Vegetius lib.2.cap.7.Horat.1.
Carm.Ode 28.
Metator, pen.p. metatoris. Vt, Castrorum
metator,& vrbis, Cic.11.Philip.
Medida, i. vara com que se medem as terras.Decempeda,æ,p.c.Cic.14.Philip. pro Milone,
& 4.Academ.
Decempeda à numero pedum,Thesaur.
Medidor,que mede com esta medida. Decempedator,pen.prod.decempedatoris,g.m. Cic.
Philip.13.
Medida cousa. Mensus, a, um. Particip. Vt,
spatia mensa,Cic.2.de Natur.Deor.
Dimensus,a,um.Particip.passiuũ. Vt,ratio
dimensa,Cic.in Orat.
Orbis certis partibus dimẽsus,Vir.1.Geor.
Demetitus,a,um,p.prod. Demensus,a,um,
Particip.passiua. Vt,
Signa demetita,Cic.2.de Natur.Deor.
Cic.in Orat.Qui non insidijs,sed apertè,ac
palàm elaboratur,vt verba verbis quasi demensa,& paria respondeant.
Metatus,a,ũ, p.p. Particip. passiuũ à verbo
meto,as,quo verbo vtitur, Virg.in Culice.
Agellus metatus.Horat.1.Serm.Saty.2.
Porticus metata.Horat.2.Carm.Ode,15.
Cousa, que medio. Dimensus,a,um. Particip.
actiuè sumptum.Cic.de Senect.
Et ei Cyrum respondisse, atquì ego ista sũ
omnia dimensus.
Medo.Metus,us.Timor,oris. Timiditas,pen.p.
timiditatis,g.f. Formido,pen.p.formidinis.
Pauor,oris.Trepidatio,onis.
Reformidatio, onis, omnia apud Ciceron.
Formidatio,onis,Cic. in Part. quo in loco
quædam exẽplaria habent reformidationẽ.
Medrosa cousa. Meticulosus,a,um, p.p. adiect.
Plaut.Amphit.4.
Pauidus,a,um, p.c.adiect. Virg.8.Æneid.
Timidus,a,um,p. c.adiect.Cic.passim.
Trepidus,a,um,p.c.adiect. Liu.2.ab Vrbe
Virg.12.Æneid.
Formidolosus,a,um,p.p.adiect. Actiuè.Terent.Eunuch.4.6.Colum.lib.6.c.2.
Medo guarda a vinha, & não vinha dinheyro.
Oderunt peccare mali formidine pœnæ.
Adagium.Horat.1. epist.17.
Meter medo a alguem. Afferre metum alicui,Cicero 4.Ver.
Obijcere metum alicui,Cic. 2.Tusc.
Incutere, vel inijcere timorem, Cicer.2. de
Orat.& lib.1. de lege Agrar.
Incutere metum.Cælius Cic.lib.8.4.
Inijcere metum, vel timorem, Cic.4.Verr.
& 2.de lege Agrar.
Pauorem incutere. Liu.7.bel.Pun.
Liurar, ou defender a alguẽ de medo. Eripere timorem alicui,Cic.1.in Catilin.
Defẽdere aliquẽ à metu,Cic. pro Leg.Man.
Depellere metum,vel timorem,Cicer. Post
reditum,in Senatu. (Metam.
Demere,vel excutere metum. Ouid.2. & 3.
Abstergere metum,Cic.Pæto lib.16.
Liberare aliquem metu, vel timore, Terẽ.
Andr.2.2.Cic.4.Academ.
Perder o medo.Abijcere timorem,Cicer. Bruto
lib.11.epist.21.
Omittere timorem,Cic.in Somnio.

Auer medo, ou temer. Trepido,as,p.c. Cicer.3.de Orat.Terent.Eunuch.5.6.
Paueo,es,Cic.5.Philip.
Formido,as,p.p. Plaut. Cistel. 18. Nàm & intùs paueo, & formido foris.
In metu esse,Cic. Att.lib.3.Ter.Phorm.1.2.
Ponere aliquid in metu, Cicero Attico lib.12.& 14.
Timeo,es,timui,Terent.Andr.1.5.
Metuo,is,metui.Terent.& Cic.passim.
Trepidare metu.Virg.6.Æneid.
Vastis trepidatur in agris. Silius lib.4.
Auer medo de algũa cousa, ou temela. Metuo, metuis. Vt,metuo crimen,Cic.7.Verr.
Metuo fortunam:Ouid.3.de Ponto eleg 6.
Paueo,es. Vt, pauere noctem, Cic.2. Tusc.
Pauere pugnam. Lucan.lib.7.
Timere casum,perfidiam,vmbras, Cic.2.de Diuinat.Lentulo lib.1.epist.5.
Timeo mihi abs te, Cic.pro Sylla.
Formido,as,p.p. Vt, iracundiam alicuius formidare,Cic.Attico lib.9.169.
Formidare malum,Plaut. Amphit.3.
Timeo te. *temote:* timeo tibi. *Temo, que te venha mal.*
Medonha cousa,i.de que se tem medo. Metuendus, a,um. Participium. Cic. de Arusp. Respon. Virg.4.Georg.
Formidabilis,& e,p.c.adiect. Ouid.lib.2.& lib.14.Metam.
Formidolosus,a,um, pen.p. adiect.passiuè, Cic.4.Tusc.& Ver.7.
Formidolosissimus,a,um,p.c. adiect.superlatiuum,passiuè. Vt,
Formidolosissimum bellum, Cic.pro Leg. Manilia,& in Pisonem.
Horrendus,a,um. Particip. Virg.2. Aeneid.
Vox horrenda. Virg.9. Aeneid.
Horribilis,& e,p.c.adiectiua.
Vt,formidines horribiles, Cic. 1.de Finib.
Horribiles impetus,Cic.pro Fonteio.
Medrar,i.engordar. Pinguesco,pinguescis.Virg. 1.Georg.Ouid.15.Metam.
Medrar na fazenda. Ditesco,ditescis, Lucret. lib.5.Claudian.2.Paneg.
Opes augere,Cic.de Amicit.
Ad opes procedere,Plin.Epist.44.
Medrar na virtude. Porcedere, & progredi in virtute,Cic. 4.de Finib.
Medrança na virtude. Progressio ad virtutem, Cic.1.Academ.
Progressio virtutum,Cic.4.de Finib.
Medrar no estudo das letras. Facere progressus in studio litterarum,Cic.4.Tuscul.
Procedere in studio litterarũ, Cic.3. de Finib.
Profectum facere,Plin.Iunior.
Medrança no estudo das letras. Progressus in studio litterarum.
Medronheyro, aruore. vnedo,p.c. vnedonis, p.p.g.fem. Plin.lib.15.cap.24.
Arbutus, i, penult.corr.g.f. Valla in Raudensem.
Medronho fruyta desta aruore. Vnedo,pen.corr. vnedonis.g.f.
Arbutum,i,p.c.g. Valla loco citato.
Mejar, alias mijar. Meio,meis,minxi,mictum. Mart. lib 3.
Facere,vel reddere vrinam,Plin.lib.8.c.16.
Mejo. Vrina,æ,p.p.Cic.de Fato.
Lotium,ij. Sueton. in Vespasiano cap.23.
Mejadeyro. Metella,æ. Diminut. Mart.lib.10.
Meygua cousa. Pellax,pellacis,p.p.adiectiuum. Vt,pellax Vlysses. Virg.2.Æneid.
Blandiloquus,a,um,pen. cor. adiectiuum. Seneca in Agaman.4.
Blandiloquens, pen. corr. adiect. Macrob. Satur.lib.2.cap.7.
Meyguice. Blandiloquẽtia,ę, Cic.3.de Nat.Deor.
Pellacia,æ, Lucret. lib. 2. Subdola quum ridet placidi pellacia Ponti.
Virg.4.Georg. Verùm vbi nulla fugam reperit pellacia,victus,&c.
Blanditia,ę.Cicer. pro Plancio.Blanditię, arum, Cic.de Amicit. & 3. Offic.
Blandimentum,i, Cic.pro Cælio.
Meijoada. Mansio,onis. Terent.Phorm.5.9. Cic.Sulpitio lib.4.epist.4.
Meijoada de noyte Mansio nocturna.
Meymendro erua. Hyoscyamus,i, pen.c.g.m. Plin.lib 20.cap.17.
Latinis dicitur Altercum, i, Scribonius Largus apud Thesaur.
Meyrinho. Apparitor,pen cor.apparitoris,Cic. 5.Ver.& Philip.2.
Meyxericar. Deferre crimen de aliquo. Liu. lib.9.bel. Macedon.
Deferre maleficiũ alicuius, Cic. pro Cælio, Dare delationem,Cic.1.Ver.
Meyxiriqueyro. Delator,pen.p.delatoris, Plin. Iunior in Paneg.Sueton.de Domitiano.

Meyxerico.

Meyxerico. Delatio, onis Cic. 1. Ver.

Meyxer. Misceo, es, miscui, mistum, vel mixtũ. Permisceo, es.

Meyxedor com que meyxem. Spatha, æ, Plin. lib. 23. c. 7. Permiscentes spatha coquebant. Colum. lib. 12. cap. 22. Deindè permisceto spatha lignea.

Meyxida cousa. Mistus, a, um. Vel, Mixtus, a, ũ. Permistus, a, um. Participia.

Mel. Mel, mellis, g. n.

Cousa de mel, ou q̃ pertence a mel. Mellarius, a, iũ. Vt, mellaria vasa Plin. lib. 21. c. 14.

Melleus, ea, eum, adiect. Vt, melleus sapor. Melleus odor, Pli. lib. 15. c. 14. & li. 21. c. 14.

Homem, ou molher, que tratão em mel. Mellarius, a, ium, adiect. Varro lib. 3. de Re rust. c. 16.

Cresta do mel. Mellatio, onis, Pli. lib. 11. c. 16.

Hæc ergò mellatio fine vindemiæ, & Vigiliarum occasu, &c.

Idem lib. 11. c. 15. Æstiua mellatione decimam partem Thasio Dionysio apibus relinqui placet.

Fazer mel. Mellifico, as, p. c. cum accusat. Plin. lib. 11. c. 18.

Cousa feyta com mel. Mellitus, a, um, p. p. adiect. Vt, Placentæ mellitæ, Horat. 1. epist. 10.

Bellaria mellita, Varro apud Gellium lib. 13. cap. 11.

Mellitus puer, i. suauis, & iucundus, Cicero Attico lib. 11.

Ità sum ab hominibus destitutus, vt tantũ requietis habeam, quantum cum vxore, & filiola, & mellito Cicerone consumitur.

Cousa, que deyta, ou mana mel. Mellifluus, a, uum. Vt, melliflua oratio, i. dulcis, vel iucunda.

Cousa, que traz mel. Mellifer, p. c. mellifera, melliferum, p. c. adiect. Vt,

Melliferę apes, Ouid. 15. Metam.

Cousa, que faz mel. Mellificus, a, um, p. c. adiect. Colum. lib. 9. c. 13. Vt, ab opere mellifico euocatæ apes fętibus ceras expleant.

Artificio do mel. Mellificium, ij. Col. lib. 9 c. 12.

Apes magis mellificijs, quàm fętibus studẽt.

Cousa, que tem natureza de mel. Melligenus, a, ũ, p. c. adiect. Vt,

Melligenus succus, Plin. lib. 16. c. 7.

Beberagem feyta com mel. Mellina, æ, p. prod. g. f. Plaut. Epid.

Mel rosado. Mel rosaceum.

Melanconia. Melancholia, æ, Græcè. Atra bilis, Latinè, Cic. 3. Tusc.

Melanconizada cousa. Melancholicus, a, um, p. c. adiect. Cic. 1. Tusc.

Aristoteles quidèm ait omnes ingeniosos melancholicos esse.

Melão. Melopepo, melopeponis. Ruellius, li. 1.

Meloal. Locus melopeponibus consitus.

Melocotão Malum persicum, Plin. lib. 13. c. 9.

Melhor cousa. Melior, & melius, adiect. comparatiuum. Vt, melius esse homini nihil potest, Cic. 1. de Finib.

Melhor he. Melius est. Satius est. Præstat. Vt, Melius fuit nescisse, Ouid. 2. de Arte.

Fuit melius ire, Horat. 3. Carm. Odę 27.

Cic. Att. lib. 7. epist. 121. Video cum altero vinci satius esse, quàm cum altero vincere.

Emori potius, quàm seruire præstat, Cicero in Pisonem.

Mori millies præstat, quàm hęc pati, Cicer. Attico lib. 14.

Melhorar, i. fazer melhor. Meliorem facere. Meliorem reddere. Melioro, melioras, p. p. Vlpianus in l. Si cuius rei. §. Indè quæsitũ. D. de Vsufructu, & quemadmodùm quis vtatur.

Melhorarse, i. fazerse melhor. Meliorem fieri. Vel, Melioresco, meliorescis, Col. lib. 2. c. 10.

Melhorar i. a doença, i. ter melhoria. Conualesco, cis. Vel, conualescere ex morbo, Cic. Cornificio lib. 12. epist. 22. & lib. de Fato, & Plancco lib. 13. epist. 29.

Leuari morbo, Cic. Cornific. lib. 12. 30.

Melhoria da doença. Remissio morbi. Cic. Gallo lib. 7. epist. 26.

Melra aue. Merula, æ, p. c. Vel, merulus, i, p. cor. Horat. de Arte.

Cantar a melra. Modulor, p. cor. modularis, Auctor Philomelæ. Et merulus modulans tã pulchris concinit odis.

Membro. Membrum, i. Artus, artuum, artubus in Plurali tantùm, Cicer. 1. de Orat. & 2. dè Finib. Virg. 3. Georg.

Membro viril. Penis, is, g. m. Cic. lib. 9. epist. 22.

Muto, onis, g. m. Horat. lib. 1. Ser. Sat. 2.

Neruus, i, Horat. Epod. 8. vbì Porphirio.

Membrum virile, apud Recentiores.

Mentula, æ, p. c. Thesaurus absq; teste.

Membro de molher. Cunnus, i, Martial. lib. 3.

Memoria. Memoria, æ.

Memoria pequena. Memoriola, ę, p. c. Cicer. Att. lib. 12.

lib.12.epist. 232.
Boa memoria. Diuina memoria, Cic.4. Acad.
Bona memoria, Cic. Att. lib.8.
Egregia memoria, Tacitus lib.4.
Tenacissima memoria, Quintil. lib.1.c.1.
Ter boa memoria. Vigere memoria, Cic.2. I Ora.
Qui memoria vigent, sciunt, &c.
Valere memoria, in ablatiuo.
Roym memoria. Labilis memoria.
Ter roym memoria. Vacillare memoria, Cicero Att. lib.12. epist.232.
Labat memoria, Liu. lib.5. ab Vrbe.
Memoria deficit, Cic.2. de Fin.
De memoria. Memoritèr, p.c. aduerb. Vt,
Memoritèr narrare, Cic. de Amic.
Memoritèr exponere. Cic.4. de Fin.
Memoria de algũa cousa, que dura sempre. Sempiterna memoria, Cic de Amic.
Immortalis memoria, Cic. pro Balbo.
Entregar algũa cousa á memoria. Mandare aliquid memoriæ, Cic. de Amic. & pro Quinct.
Tradere aliquid memoriæ, Cic. in Somn. & in Paradox.
Commendare memoriæ, Cic.3. de Fin.
Todos estes tres modos de falar, querem dizer decorar.
Deyxar algũa cousa por memoria. Prodere memoriæ, Cic. pro Milon. & de Amic.
Prodere litteris, Cic. pro Archia poeta.
Prodere memoriam pastoris, Cic.2. Offic.
Prodere aliquid monumentis. Cicer. lib.1. de Legib.
Memoriays em que se escreue algũa cousa pera que não esqueça. Pugillares, p.p. pugillarium, in Plurali, masc. gen. Apuleius lib.6. Plin. lib. 13. cap.11.
Pugillare, pugillaris, p.p. in singul. g.m.
Vel, pugillar, pugillaris. Catul. epigram.39. de Acme.
Memorialis liber. Suet. in Cæs. c.56.
Cousa digna de memoria. Memorabilis, & e, p.c. adiectiuum,
Vt, gloriosa, & memorabilis virtus, Cicero 3. de Finib.
Heus tu, non fit sine periculo facinus magnum, & memorabile. Ter. Heaut.2.3.
Trazer á memoria. Memoro, as, p.c. Cic. de Leg. & 6. Ver. Virg. lib.1. Æneid.
Musa mihi causas memora.
Renouare memoriam, Cic. pro Murena.
Refricare memoriam alicuius rei, vel aliquid memoria, in ablatiuo, Cic.13. Phil.
Repræsentare memoriam, Cic. pro Sext.
Redigere in memoriam, Cic. 2. Phil. Terent. Phorm.2.3.
Reducere in memoriam, Cic.1. de Inuent.
Ad memoriam alicuius rei animos reuocare, Cic. pro Flacco.
Vir á memoria. Succurro, is, succurri in tertijs personis, Cicer. filius Tironi lib.16. epist.21.
Deindè illud etiàm mihi succurrebat, graue esse, &c. Cic. Att. lib.14. epist.299.
Vt quidq; succurrit, libet scribere.
Virg. 2. Æneid. Pulchrumq; mori succurrit in armis.
Menção. Mentio, onis.
Fazer menção. Facere mentionem, Cicero pro Quinct. & de Senect.
Mendigar. i. pedir de porta em porta. Mendico, as, p.p. cum accusat. Plaut. Amphit.14.
Menearse. Moueo, es, moui, motum, Ter. Andr. 4.4. Moue ocyus te, &c.
Menêo, ou gesto. Gestus, us. Motus, us.
Vt, In gestu motuq; vitium caueatur, Cic. 1. Officior.
Fazer menêos, ou gestos. Agere gestum, Cic. pro Rabir. Posth. & pro Quinct.
Conficere aliquid gestu, Cic.4. Acad.
Gesticulor, p.c. gesticularis, Sueton. in Nerone cap.42.
Gestio, is, iui, itum, Cic.1 de Nat. Deor.
Fazer menêos, ou gestos com alegria. Gestire lætitia, Cic.2. de Finib.
Nimia voluptate gestire, Cic.1. Offic.
Gestio capere etiàm significat, Terentius Phorm.2.1.
Ipsum gestio dari mihi in conspectum.
Cic. Att. lib.4.80. Gestio scire, & lib.2. epis. 22. Gestit animus.
Fazer menêos, ou gestos, ou geytos cõ os hombros.
Agere gestum humeris, Cicero pro Rabir. Posthumo.
Meneauel cousa, i. facil de mudar de hũa parte pera outra. Versatilis, & e, p.c. adiect.
Vt, versatile ingenium, Liu. lib.9. bel. Mac.
Versatile mundi templum, Lucr. lib.5.
Versatilis acies, Curtius lib.4.
Menencoria. Indignatio, onis, Cic.1. de Inuent.
Vide *Ira.*
Menencoria cousa, aliàs agastada. Iracundus, a, um,

um, adiectiuum.
Indignans, tis. Partic. vel nomen ex partic.
Indignabundus, a, um, Liu. 8 bel. Maced.
Stomachosus, a, um, p.p. adiect. Cicer. 2. de Orat. Vide *Agastada cousa*.
Auer menencoria, i. agastarse. Indignor, aris, Cic. lib. 1. de Inuent.
Sulpicius Ciceroni lib. 4. epist. 5.
Irascor, irasceris, p. cor. Succenseo, es.
Stomachor. p. c. stomacharis, omnia apud Cicer. de Clar. Orat. & pro Deiotaro, Teren. Eunuc. 2. 3. Vide *Agastarse*.
Menor cousa. Minor, & minus, comparatiuum à paruus, a, um. Vt,
Minor natu, Cic. de Amic. *mais nouo*.
Minor natu annis triginta. Cic. 4. Ver.
Minima cousa. Minimus, a, um, p. c. superlatiuũ à paruus. Vt, minima ex parte. Cic. 1. Offic.
Menos. Minùs, aduerbialiter. Vt, multò minùs. Cic. Memmio lib. 3. epist. 1. (Amic.
Minùs etiàm accipitur pro non, Cicer. de Etiàm si tu eam minùs sequutus sis.
Por menos. Minoris, vel minori pretio, Cicero 5. Verr.
Minoris æstimare. Cic. 4. de Finib.
Minore, i. minore pretio, Cic. Att. lib. 1. 7.
De minùs, *vem* minusculus, a, ũ, p. c. Dimin. *cousa breue, ou pequena*. Vt,
Minuscula epistola, Cic. Q. Fr. lib. 3. 13.
Minuscula villa, Cic. Attic. lib. 14.
Minusculum auiarium, Varro 3. de Re rustic. cap. 5.
Menos nada, ou nenhũa cousa menos. Nihil minùs, Ter Eunuc. 3. 3. Cic. 3. Offic.
Nihilominùs aliud significat, *quer dizer com tudo, ou sem embargo*: Ter. Heaut. 5. 3.
Cic. 1. de Inuent. Nihilominùs eloquentiæ studendum est.
Cic. Planco lib. 10. epist. 2. Nihilominùs, vt ego absim, hæc confici possunt, idest etiã me absente.
Menos cabo. Detrimentum, i.
Mentir. Mentior, mentiris, p. p. mentitus sum. Dicere mendacium alicui, Cicero de Petition. Consul.
Mentiri in aliquem, vel apud aliquem, Cic. in Sallust. & lib. 2. de Orat.
Mentiri alicui, Plaut. Amphit. 5. 6.
Mentira. Mendacium, ij.
Forjar hũa mentira. Conflare mendacium, Cic. pro Quinto Roscio.
Mentirosa cousa, i. que mente. Mendax, mẽdacis. p. p. adiect. Cic. pro Rosc. Comœd.
Mendaciloquus, a, um, p. c. adiect. Plautus Trinum. 4.
Mentirosa cousa, i. que tem erros, & mentiras.
Mendosus, a, um, p. p. adiect. Vt,
Mendosus librarius. Cic. 4. Ver.
Mendosior historia, Cic. de Clar. Orat.
Mores mendosi. Ouid. lib. 2. Amor. eleg. 4.
Mentirosamente, i. com erros, & faltas. Mendosè, aduerb. p. p. Cic. Q. Fr. lib. 3. epist. 21.
De latinis verò quo me vertam nescio, ità mendosè & scribuntur, & veneunt.
Meyo. Vide suprà.
Mentrasto, erua. Mentastrum, i. Vel, Menta syluestris, Plin. lib. 20. c. 14.
Mera cousa, aliàs pura, & sem mistura. Merus, a, um. Meracus, a, um, p. p. adiect.
Vt, vinum merum, vel meracum, Cic. 3. de Nat. Deor. Horat. 2. epist. 2.
Expulit helleboro bilem, morbumq; meraco, subaudi vino.
Mercar. Mercor, mercaris, p. prod. Deponens. Emo, is, emi, emptum, *ambos com accusatiuo*. Vt, emere. vel, mercari aliquid à mercatoribus, vel de mercatoribus, Cicer. 1. Offic. & pro Flac. & Q. Fr. lib. 2. epist. 10.
Mercari ad certam summam, Cicero Gallo lib. 7. 23.
Mercar caro. Malè emere, Cic. Att lib. 2. 4.
Carè emere, Horat. 2. epist. 1.
Magno emere, Cic. 5. Ver. deest pretio.
Mercar barato. Benè emere, Cic. Att. lib. 1. 8.
Minimo pretio emere. Vel paruo.
Mercar com o dinheyro na mão. Præsenti pecunia mercari, Plaut. Capt. 6.
Vel, numerata pecunia emere.
Mercari fide Græca, Plaut. Asin. 5.
Mercar fiado. Emere, vel mercari fide data.
Mercari dilata pecunia, vel dilato pretio.
Mercar em feyra. Nundinor, pen c. nundinaris, nundinatus sum. Depon. cum accusat. Cic. 4. Ver. & Philip. 3 quem vide.
Mercador. Mercator, pen. p. mercatoris, Horat. epist. 1. Cicer. in Orat.
Mercadoria. Merx, mercis, Cicero in Vatinium, & alibi.
Mercimoniũ, ij, Plaut. Amphit 3. 1. & Curcul. 2. Sed est antiquum nomen.

Mercado, ou compra. Mercatus,us,p.prod.Plaut. Asin.8.
Emptio,onis,Cic.pro Cecinna.
Mercado, aliàs feyra. Vide *Feyra.*
Mercancia. Mercatura,æ, p.p.
Mercadejar, alias tratar em comprar, & vender. Mercaturam facere,Cic.7.Ver.
Merca tudo. Emax,emacis, p.p.adiect.
Cicero in Paradox. Non esse cupidum, pecunia est; non esse emacem,vectigal est.
Inclinação, ou vontade de mercar tudo. Emacitas, p.c.emacitatis,g. f.Colum.lib.4. 3. Plinius Epist.51.
Merce, ou beneficio, ou bem fazer. Beneficium,ij. Munus,muneris,p.c.g.n.
Donum,i, Cicero Post reditum in Senatu. Beneficia parentum, Deorum immortaliũ munera.
Idem pro Cluentio. Tantum donis datis, muneribusq; perfecerat.
Fazer merce de algũa cousa a alguem, i.darlha. Beneficium in aliquem conferre. Cicero 1.Officior.
Donare aliquem munere, vel munera alicui,Cic.pro Archia,& Tusc.5.
Beneficium alicui dare,Cic.Rutilio lib.13. epist.8.in fine.
Fazer grandes merces. Donare aliquid largè, & effusè,Cic.pro Rosc.Amer.
Fazer graça. Facere gratum,vel gratissimũ alicui,Cic.Attic.lib.15.295. Si hunc iuueris, gratissimum mihi feceris.
Merce, que el Rey, ou Principe faz ao pouo. Congiarium,ij,Cic.Att.lib.10. Pli. in Paneg.Seneca lib.4.de Benefic.c.28.
Merce, que el Rey, ou Principe faz, ou daa aos soldados. Donatiuum,i,Suet.in Domit.cap.2.& in Nerone c.7.Plin.in Paneg.
De merce. Dono,in ablatiuo,Ter.Eunuc.4.6.
Por merce. Beneficij loco. Vt,petere aliquid beneficij loco,vel in loco beneficij, Cicer. 5.Verr.
Vossa merce. Tu.
Mercenaria cousa, i.que aluga seu trabalho ao jornal. Mercenarius,a,ium,adiect.Cic.1. Offic. & 1.de Legib.& pro Font.
Mercenarij testes,Cic.Appio lib.3.11.
Mercenarij Prætoris decretum, Cicero 7. Verr.
Merda. Merda,æ,Horat.1.Serm. Saty.8.
Excrementum,i,Pli.lib.10.c.43.
Fimus,i,Pli.lib.8.c.15.& lib.17.c.9.
Merecer. Mereo,es,merui.Mereor,mereris,p.p. meritus sum. Vt,
Amorem merere,Horat.1.Serm.Sat.1.
Coronam merere, Virg.5.Æneid.
Benemereri de aliquo, *obrigar a alguem com boas obras.* Cic.Lentulo lib.1.9.
Malè mereri de aliquo, *offender, ser perjudicial.* Cic.1.de Finib.
Tambem estes verbos significão ganhar soldo. Vt merere equo,Cic.1.Phil.
Merere pedibus,Liu.4.bel.Pun. Vide Cic. Ver.7.& pro Rosc.Comœd.
Meruit sub Asdrubale,Liu.lib.1.Decad.3.
Merecimento. Meritum,i,p.c.Cic.pro Milone.
Pro tuis in me meritis faciam.
Illustratur magis in Remp. meritis virtus alicuius,Cic.Planco lib.10.12.
Cousa, que merece, ou cousa merecida. Meritus,a,ũ, p.c. Particip.vel nomen ex particip. Actiuè,& passiuè.
Ter.Phorm.5.9.Ego Nausistrata in hac re culpam meritam non nego, &c.
Meritos aris imponit honores,Virg.3.Æn.
Grates meritas agere,Ouid.in Ibin.
Morte iacent merita,Ouid.3.Fast.
Quę Cannis corona merita? Plinius lib.7. cap.28.
Merenda. Merenda,æ,Plaut.Mostel.9.
Antecœnium,ij.Apulei.lib.2.
Merendar. Sumere merendam, vel antecœniũ.
Merendeyro, i.amigo de merendas. Gulosus,a,um, p.p.adiect.Martial.lib.8.24.
Gluto,onis,m.g.Pers.Saty.5.
Lurco,onis,Plaut.Pers.12.
Mergulhar na agoa. Vrino,as,p.p. Vel, Vrinor,pen.prod.vrinaris.Deponens,Plin. lib.11.c.37.
Mergere in aquam,vel in aqua,Cicero 2.de Nat.Deor.
Submergo,is,submersi, submersum, Cic.1. de Nat.Deor.
Merso,as,frequentatiuum,cum accusatiuo. Virg.lib.1.& 3.Georg.
Mergulhador, que se mete debayxo da agoa. Vrinator,pen.prod.vrinatoris, Liu.lib.5. Decad.4.
Mergulhada cousa. Mersus,a,um. Submersus,a, um.Nomina ex particip. Vt,

Res

Res caligine mersæ, Virg.6.Æneid.
Carina mersa, Lucan.lib.3.
Voraginibus submersus, Cic.1.de Diuin.
Medio in fluctu submersus, Virg.1.Æneid.
Mergulhar vide Propagare vitem, Cicer.lib.2. Offic.Cato c.32.
Mergulho de vide. Propagatio, onis. Vt, vitium propagatio, Cicero de Senect. Columel. de Arborib.c.7.
Vide, que se mergulha. Propago, p.p. propaginis, g f.Cic.de Senect. Virg.2.Georg.
Tradux, traducis, pen.c. Dubij gen.Colum. lib.5.c.7.
Mergus, mergi, Colum.lib.4.cap.15.& lib. 5 cap.5.
Mes. Mensis, is.
Cousa de mes. Menstruus, a, um, adiect.
Vt, menstruum spatium, Cicer.1.de Natur. Deorum.
Cibaria menstrua, Cic.5.Ver.
Vita menstrua, Cic.4.de Finib.
Vsura menstrua. Cic.Attic.lib.6.
Mes das molheres. Menstrua, menstruorum, Pli. lib.7.c.15.Colum.lib.11.c.3.
Cousa, que se faz cada mes. Menstrualis, & e, p.p. adiectiuum. Vt,
Menstruales epulæ, Plaut.Capt.8.
Mes & meyo Sesquimensis.
Mesa. Mensa, æ. Trapeza, æ.
Mesa de hum pé. Monopodium, ij, Plin.lib.34. c.3.Liu.lib.9.bel.Maced.
Mesa de dous pés Mensa bipes.
Mesa de tres pés. Tripus, tripodis, p.c.g.m.
Tripoda, æ, p.c. Cic.3.de Nat.Deor. Horat, 4.Carm.Ode 8.
Mensa tripes, Horat.1.Serm.Sat.3.
Pôr a mesa Sternere mensam. Vel,
Apponere mensam, Plaut.Pers.10.
Estar asentado á mesa. Sedere ad mensam.
Vel, in mensa, in accusat.vel ablat. Cic.pro Rosc.Amer.& 7.Ver.
Estar á mesa, como fazem os Turcos, & Mouros quando comem, & os lauradores nos campos.
Accubo, as, p.c. accubui, accubitum, p.c.
Accumbo, is, accubui, accubitum, p.c.
Discumbo, is, discubui, discubitum. Vt,
Accubare, vel accumbere in côuiuio, Cic. in Catil.& 3.Ver.
Cic.Att.lib.5. Discubuimus omnes præter illam,

Accumbere epulis, Virg.1.Æneid.
Mensis discumbere. Stat.lib.4.Sylu.2.
Tirar, ou leuantar a mesa. Auferre mensã, Plaut. Amphit 8.
Tollere mensam, Cic.in Pison.
Remouere mensam, Virg.1.Æneid.
Mesagem Nuntius, ij, Catul.epigr.58.Cic.ad Senatum, lib.15.2.Varro de Ling.lat.lib.5.
Remittere nuntium vxori, vel virtuti, Cic. Att.lib.1.8.& Cassio lib.15.16.
Mesageyro. Nuntius, ij. Virg.lib.2.Æneid.
Accersitus Pratoris nuntio, Cic.6.Verr.
Itaq; nuntius significat eum, qui nuntiat, & illud, quod nuntiatur. Festus.
Mesquinho, i. cuytado. Miser, misera, um, pen.cor. adiectiuum.
Mesquinho, aliàs auarento. Auarus, a, um, p.prod. adiectiuum.
Mestiço Hybris, hybridis, p.c.f.g.
Vel, Hybrida, æ, p.c. Plin.lib.8.c.5. Horat.1. Serm.Saty.7.Sueton.in August.c.19.
Mestre, que ensina. Magister, tri. Præceptor, oris, Cic.3.de Orat.Terent.And.1.1.
Mestre, que ensina a ler. Elementarius magister. Præceptor Abecedarius. Fulgen.3. Mithol.
Mestre de Grammatica. Ludi magister, Cic. lib. 1.de Nat.Deor.
Sed quum agellus eum non satis aleret, vt opinor, ludi magister fuit. Idem Cic.Ver.1.
Mestre das ceremonias. Designator, oris. Plaut. Pæn.2 Cic.Att lib 4 Horat.1.epist.7.
Mestre da nao. Magister nauis, Plinius lib. 9. bel.Pun.
Mestr'escola. Magister scholasticus.
Mestre de canto. Phonascus, i, Sueton. in Augusto cap 84 Quintilianus lib.11.
Nomen est Græcum.
Mestre de campo. Tribunus militum.
Mestre sala. Instructor, oris. Cic.Post reditum, in Senatu.
Mestre de Santiago. Præfectus equitum Diui Iacobi.
Mestrado. Magistratus, us, p.p. Magisterium, ij.
Mesura. Genuum flexus, vel genuum flexio; vel genuum submissio.
Fazer mesura. Genua submittere. Pli.lib.8.c.1. Genua flectere.
Mesurada.i, cousa modesta. Vide *Modesta cousa.*
Metal. Metallum, i.
Cousa de metal. Metallicus, a, um, p.c.adiect. Vt,
Metallica

Metallica natura,Plin.lib.27.c.4.
Meter dentro. Admitto,is,admisi, admissum.
Infero,p.c.infers.
Indo,is,indidi,inditum,p.c.
Intromitto,is. Introduco,is,p.p.
Induco,is , vt inducere pugnæ,vel in pugnam,Liu.10.bel.Pun.
Vt,admittere in domum,Cic.1.Offic.
In cubiculum admittere,& reducere,Cicer. Philip.8.
Inferre pedem,Cic.pro Cecin.
Intromittere aliquem comessatum. Cicero lib.1.epist.9.
Indere catenas captiuis,Plautus Capt.4. & Menæh.3.3.
Introducere aliquem in domos , Cicero 5. Tuscul.
Inferre se in templum,vel in vrbem , Cic. in Vat.& pro Milone.
Indere cibum ori,vel in os, Plaut.Casin.5. & Milite 8.
Meter mal i.fazer inimizades. Discordias serere,Liu.lib.3.ab Vrbe.
Discordiam concitare,Cic. pro Murēn.
Meter de bayxo do chão . Obruo,is,obrui,obrutum,p.c. Vt,
Obruere thesaurum,Cic.de Senect.
Meter em consulta. Adhibere in consilium.
Meter algũa cousa com força. Adigo,adigis,p.c.
Vt,adigere clauum ferreum in arborem . Plin.lib.16.c.10.
Adigere ensẽ in pectus, vel in media præcordia,Ouid.5.Metam.Silius lib.7.
Meter na cabeça,i.persuadir. Persuadeo,es,persuasi,persuasum. Inculco,as. Vt,
Auditori aliquid persuadere , Cicero 1. de Inuention.
Aliquid alicui inculcare,Cic.5.Ver.
Inculcasti etiàm , vt Pisonem nominaret,Cicer.in Vatinium.
Meter no sẽo. Recipere sinu,Cic.de Vniuersit.
Insinuo,as. Vt, Insinuant se mala, Cic.ad Brutum 16.
Meterse de gorra com alguem. Insinuare se in familiaritatem , vel in consuetudinem alicuius,Cic. 5.Verr.& Figulo lib.4.epist.13.
Meterse no patão. Continere se in sua pellicula.Adag.Martial.lib.3.16.
Mexilhão. Mytilus,i,p.c.Plinius lib.9.c.51. & lib.32.cap.9.

Sumitur incisor ytilus ore mihi . Martial.lib.5.
Mezena.vela traseyra do nauio . Epidromus, i, p.c.Cato c.13.
Mezinha. Medicina,æ,p.p.Cic.1.Ver.
Medicamen,p.p.medicaminis,g.n.Cicer.in Pisonem.
Medicamentum,i,Cicer.3.Offic.& lib.2.de Natur.Deor.
Cousa,que tem mistura de mezinhas. Medicatus, a,um,p.p.adiect. Vt,
Medicatæ ficus,Plin.lib.23.c.7.
Medicatus sapor, vel odor, Pli. lib.25. cap.8.
Lana medicata,i.tincta,& infecta,Horat.3. Carm.Ode 5.à Verbo,medico,as.
Cousa capaz de mezinha. Medicabilis,& e,adiec. p.c Ouid.lib.1. Metam.
Hei mihi,quod nullis amor est medicabilis herbis.
Idem Ouid.Epist.5.Nulla medicabilis arte Læsa pudicitia est.
Cousa medicinal. Medicinalis,&,e,p.p.adiect.
Vt,herba medicinalis,Plin.lib.32.c.10.
Migalha,ou migas. Mica,æ,Colum.lib.6.c.30. Plin.lib.12.c.14.
Fazer migas. Micas conficere.
Mil. Mille,mille,adiect. indeclinabile , *no plural sómente.* Vt,
Mille meæ Siculis errant in montibus agnæ.Virg.2.eclog.
Ter centum mille cadi, Hor.2.Serm.Sat.3.
A mesma significação tem , millesimus,a,um, p.c.adiectiuum.
Cic.de Fato. Quamquàm id millesimo ante anno Apollinis oraculo edictum esset.
Milhar,ou milheyro. Mille,substantiuum,indeclinabile in singulari, g.n.
In plurali,millia,millium,iungitur genit.
Vt, mille passuum .
Mille nummûm,pro nummorum , Cicero 6.Philip.
Octo millia nummorum,Hor.2.epist.2.
Multis cum millibus ibat. Virg.5.Æn.
Millia remediorum ex eo animali demonstrantur,Plin.lib.28.c.10.
Mil vezes. Milliès,aduerbium numerandi, Terent.And.5.4.
Milliès oppetere mortem , quàm illa pati maluisset, Cic.lib.1.Offic.

*Milagre.*Miraculum,i,p.c.Liu.lib.2.ab Vrbe.
Adijciunt miraculum huic pugnę,&c.
Virg.4. Georg. Omnia commutat sese in miracula rerum.
*Milagrosa cousa.*Mirabilis,& e,p.c.
Admirabilis,& e,pen.cor.
Mirificus,a,um,p.c.adiect.
Mirandus,a,um, adiect. omnia apud Cicer. passim,& de Senect.
*Milagrosamente.*Mirabilitèr,pen.c.aduerbium.
Cicero ad Cæsarem lib.13.17. & ad Brutum lib.11.
Admirabilitèr,p.c.aduerb Cic.de Opt.gen. Orat.& Tusc.4.
*Milbaras de pescado.*Piscium oua , Cicero 2.de Nat.Deor.
Milho Milium,ij,Virg.1.Georgic. Ouidius lib. 4 Fast.
*Milhaem erua.*Miliaria herba,Pli.lib.22.c.25.
Milho zaburro,aliàs da India .Loba, æ , Plinius lib.18.cap.7.
*Mimo.*Indulgentia,æ. Ouid.2.Amor.eleg.19.
Baldus Ciceroni in Epistolis ad Atticum lib.9.179.
*Mimosa cousa.*Delicatus,a,um,p.p.adiect.Cic. 6.Ver.de Clar.Orat.& alibi.
Filius delicatior,Cic.de Orat.
*Mimosamente,i.com mimo.*Delicatè,p.p.aduerb. Cic.1.Offic.
Indulgentèr,aduerb.Cic. 2.dè Fin. Liu. lib. 6.bel.Maced.
*Fazer mimos.*Indulgeo,es,indulsi,absq; supino. Datiuo iungitur.
*Mina de Ouro.*Aurifodina, æ,p.prod. Plin.lib. 33.c.4.
*Mina de prata.*Argentifodina, æ, p.p. Plin.lib. 33 cap.6.
*Mina de bayxo do chão.*Cuniculus,i,p.c.m.g.
*Contramina.*Cuniculus transuersus, Liu.lib.1. ab Vrbe.
*Minar.*Cuniculos agere,Cic.3.Offic.
*Contraminar.*Transuersos cuniculos agere.
*Mina de ferro.*Ferraria,æ, Cæs.lib.6.bel. Gall. Liu.4.bel.Maced.
*Mina de cobre.*Æraria,æ, Plin.lib.34.c.13.
Mingua , aliàs pobreza. Inopia,æ. Penuria,ę. Egestas,tis. Indigentia,æ.
Mendicitas,p c.mendicitatis , omnia apud Cicer. multis locis.
*Minguar.*Decresco,cis,Cic.2.de Diuin.
Plaut.Curcul. 5. Valetudo decrescit,labor accrescit.
Minguante da lua. Lunę luminis diminutio, Cic.Tuscul.1.
*Minguante do mar,aliàs bayxa mar.*Recessus maris.Reciprocatio maris,Plin.lib.9.c.8.
*Minhoca.*Lumbricus,i,p.p.m.g. Colum.lib.7. c.9.Plin.lib.27.c.13.
*Minho rio.*Minius,ij.Oliuarius in Melam.
Minhoto aue de rapina. Miluus,i. Miluius,ij. Terent.Phorm 2.2.Ouidius lib.2. Metam. Plin.lib.10.c.10.
Cousa de minhoto,ou que pertence a minhoto. Miluinus,a,um,p.p adiect. Vt,
Miluina pluma,Plin.lib.37.c.10.
Miluina mensa,Plaut.Menæh.5.
*Minina.*Puellula,æ,p.c. Catul.Dimin.
Minina do olho. Pupilla,æ,vel Græcè, cora,æ. Cælius Antiquarum lectionū lib.7.c.15. Vide Thesaurum.
*Minino.*Pusio,onis,m.g. Cic.pro Cęlio.
Puellus.i.Dimin.Lucilius apud Thes.
*Minino,ou minina,que ainda não fallão.*Infans,infantis,adiect. Cic.3.Ver.Hor.3.Carm.Ode 4.Ouid.15. Metam.
Constat esse adiectiuum ex Cicerone Attico lib.10.epist.vlt. Cuius hæc verba sunt, illa Hortensiana omnia fuere infantia.
Des minino,i.des a mocidade. Ab ineunte ætate. Cic.pro lege Manilia.
A prima ætate,vel ab initio ætatis , Cicero lib.1.Epist.& Sulpicio lib.4.3.
A paruis,vel à paruulo , Cic.2.de Leg. Terent.Adelph.2.1.
A puero paruulo,vel à pusillo puero,Plaut. Mercat.8.& Sticho 4.
A tenero,Colum.lib.5.c.6.
A teneris,Virg.2.Georg.Subaudi annis.
A teneris vnguiculis,Cic.Lent.lib.1.6.
A cunabulis,Plaut.Pseud.11.
A primis cunabulis,Colum.lib.1.c.3.
Ab incunabulis,Liu.lib.4.ab Vrbe.
Ab infante,Colum. lib.1.c.8.
Ab infantia prima,Tacit.Annal.1.
*Ministrar.*Ministro,as. Vt,
Ministrare poculum,Cic.1.Tusc.
Ministrare victum,Varr.de Re rust.c.17.
*Minuta.*Exemplar,aris,pen.prod.n.g.Cicer.de Vniuersit.
*Miolo da cabeça.*Cerebrum,i,p.c. Cic.1.Tuscul.
Plin.

Plin.lib.11.cap.37.

Miolo das nozes, das auelans, & cousa semelhante. Nucleus,ei,m.gen. Plinius lib.9.cap.35.& lib.12.c.9.

Qui è nuce nucleum esse vult,frangat nucem,Adag.Plaut.Curcul.2.

Quem quiser comer trabalhe.

Noz sem miolo. Nox cassa,Hor.2.Serm.Sat.5.

Miolo de pão. Medulla panis.

Miraolho. Malum Persicum.

Mirra. Myrrha,æ,Plin.lib.12.c.15.& 16.

Mirrada cousa,i.que tem mirra. Myrrhatus,a,ũ, p.p.adiect.Silius lib.13.

Cousa de mirra. Mirrheus,ea,eum,adiect. Vt, Mirrhea pocula, Propert.lib.4.eleg.1. Crinis mirrheus, Horat.3.Carm.Ode 14. idest mirrhei coloris.

Missa. Missa,æ, *em Latim,em Caldeu, & em Hebraico.* Doctor Henrriquez in summa.2.p. lib.9.de Missa cap.10.§.2.& §.3.

Liturgia,æ, *em Grego*. Ex eodem,quẽ vide.

Missa de Requiem. Sacrum piaculare,vel Missa piacularis.

Dizer missa. Celebro,as,pen.cor.apud Ecclesiasticos.

Dizer missa de Requiem. Piaculare sacrũ facere. Vel,Piacularem missam pro aliquo facere.

Missal. Missale,is,p.p.apud Ecclesiast.

Ajudar á missa. Sacerdoti rem diuinam facienti ministrare.

Miseria. Miseria,æ,Cic.2.de Diuin.

Com miseria. Miserè,pen.cor.aduerb. Cicer. 2. de Finib.

Dar,ou cair em miseria. Incidere in miserias. Cic.2.Philip.

Cousa sojeyta a miserias. Subiectus miserijs, Cic.Tusc.3.

Cousa misera,ou cuytada. Miser,misera,miserũ, p.cor.adiectiuum, Terent.Eunuc.3.2.Cic. pro Plancio.

Misellus,a,um, Dimin. Cic.Attico lib.3.& Terentiæ lib.14.4.

Miserauel cousa. Miserabilis,& e,p.c.

Miserandus,a,um,adiect. Vt,

Casus miserabilis,Cic.2.de Fin.

Voces miserabiles,Liu.lib.1.ab Vrbe.

Oratio tua ab omnibus miserãda visa est. Cic.2.de Orat.

Miserauelmente. Miserabilitèr,p.c.aduerb.Cic. 1.Tusc.& Att.lib.10.& 14.

Auer lastima,ou ter sentimento, ou compayxão da miseria do proximo. Misereor,misereris,p.p. misertus sum,cum genitiuo.

Miseret,p.c.miserebat,p.p.

Miseresco,cis. Miseror, pen.c. miseraris, miseratus sum. Vt,

Supplicum misereri,Cic.1.de Inuent.

Eiuriei alicuius misereri. Cælius Ciceroni lib.3.1.

Miseret me tui,Ter.Eunuc.4.7.

Miseret me vicem tuam, Ter.Heaut.4.5.

Miseret homines pœnæ,Liu.2.ab Vrbe.

Virg.2.Æneid.His lacrymis vitam damus, & miserescimus vltro.

Cum genitiuo.Virg.8.Æneid.Arcadij quæso miserescite regis.

Miseror,miseraris,iungitur accusat. Cicero pro Muræn.Virg.lib.10.& 12.Æneid.

Misericordia. Misericordia,æ. Miseratio,onis. Cicero 3.& 4.Tuscul. & Luccio lib.5.12. & in Partitionib.

Misericordia est ægritudo ex miseria alterius iniuria laborantis,Cic.4.Tusc.

Cousa misericordiosa,i.que vsa de misericordia. Misericors,misericordis,adiect. Cicero pro Cecin.& lib.1.de Inuent.

Vsar de misericordia. Tribuere alicui misericordiam,Cic.pro Plancio.

Adhibere misericordiam alicui, Cicer.pro Rab.perduel.reo.

Impartiri misericordiam,Cic.Bruto 12.

Pedir misericordia a alguem. Implorare,& exposcere alicuius misericordiam,Cicero pro Milone.

Misturar. Misceo,es,miscui,mistum, vel mixtum. Vt,miscere vinũ aqua,vel aquã vino.

Miscere corpus cum fœmina, Cic.1.de Diu.

Permisceo,es,permiscui,permistum.

Miscere malum,Cic.3.de Orat.

Admisceo,es,vt admiscere vinum cũ aqua, accusat.cum ablat.& propos.Cic.Att.lib.7. epist.121.

Permisceri vino,Cic.12.Phil.

Cousa misturada. Mistus,a,um,vel mixtus,a,ũ. Admistus,a,um.Permistus,a,um. Particip. Vt,mistus cãdore rubor,Cic.1.de Nat.Deo. Amor voluptate,& molestia mistus, Cic. de Vniuersit.

Aer admistus multo calore, Cic.2.de Natur.Deor.

Corpora

Corpora viua permista sepultis. Luc.lib.2.

De mistura. Permistè, aduerb. Cic. in Partition.
Promiscuè, aduerb. Liu.lib.3.ab Vrb. Plin. lib.11. c.37.

Cousa de muytas misturas. Miscellaneus, ea, eum, adiectiuum. Iuuenal. Satyr.11. Gellius lib. vltimo cap.11.
Promiscuus, a, uum.

Misturadas eruas diuersas, de que se faz caldo nos dias de jejum. Heluellæ, heluellarum. Cicero Gallo lib.7.epist.26.

Mistura. Admistio, onis, Cic.de Senect.
Permistio, onis, Cic.de Vniuersit.
Mistura, æ, p.p. Col.lib.7.c.5. Lucret.lib.2.

Misterio. Misterium, ij, Cic.1.& 4.Tusc.& 3.de Orat.& alibi.
Mysteria etiam erant quædam festa. Cicero Att.lib.5 Velim ad me scribas certũ, quo die mysteria futura sint. Et lib.6. Faciesq; me, in quem diem Romana incidant mysteria, certiorem.

Mitra de prelado. Tiara, æ, g.f. Tiaras, æ, gen.m. Virg.7.Æn Sceptrumq; sacerq; tiaras.

Miuda cousa. Minutus, a, um, pen.p. Nomen ex participio. Cic. passim.
Minutulus, a, um, p.c. Dimin. Plaut. Pæn.2.
Paruus, a, um. Vt, pisciculi parui, Cicer.2.de Nat.Deor.

Miudamente. Minutè, p.p. Colum.lib.2. cap.4. Cic.in Orat.
Minutim, p.p. aduerb. Colum.lib.4.c.14.

Partes muyto miudas de qualquer cousa. Minutia, æ, Lactantius de Ira Dei.
Senec.epist.91. Vtriusq; attritu grana frãguntur, & sæpius regeruntur, donec in minutiam frequenter trita redigantur.

Mixilhão. Mytilus, i, p.c. Martial.lib.5.
Sumitur inciso mytilus ore mihi.

Moo de moynho, ou de moer casca, &c. Mola, æ, Plin.lib.15.c.6.

Cousa, que pertence a moo. Molaris, & e, p.p.
Molarius, a, ium, adiect. Vt,
Lapis molaris. Ex quo mola fit, Plin.lib. 36.cap.23.
Asinus molarius, *Asno datafona.* Cato de Re rust.c.11.

Moo de bayxo. Mola inferior.

Moo de cima. Mola superior.

Moo da boca, i. dente queyxal. Dens molaris, Iuuen.Saty.13. Maxillaris dens, Pli.lib.32.

Moo de gente. Corona, æ, p.prod. Cic.5. Verr. & pro Flacco.

Moça. Puella, æ. Dimin. à puera, ex Varrone, & Nonio, Cic. Att.lib.1.epist.3.

Mocinha. Puellula, æ, p.c. Diminutiuũ. Catullus. Epigr.53.

Cousa de moça. Puellaris, & e, p.p. Vt,
Animi puellares, Ouid.4. Fast.
Furor puellaris, Seneca Medea 12.

Como moça. Puellaritèr, p.c. aduer. Pli.epist.163.

Moça de seruir. Famula, æ, p.c.

Moça, que he escraua. Ancilla, æ, Cic.5. Ver. Plin. lib.2.c.63.

Mocinha, que he escraua. Ancillula, æ, p.c. Diminutiuum, Cic.1.de Orat.

Tornarse, ou fazerse moça. Puellasco, cis, Varro.
Puellasco apud Pacuuium effeminari significat.

Moço. Puer, pueri, p c.

Mocinho. Puerulus, i, p.c. Cic.in Top.

Como moço. Pueriliter, p.c. aduerb. Vt,
Puerilitèr facere, Cic.4. Academ.

Moço de escreuer. A manu, Sueton.in Cæsare Dictatore cap.74.
Amanuẽsis famulus, vel seruus, Suetonius in Nerone.

Moço de esporas, ou de pé. A pedibus famulus, vel seruus, Cicer. Att.lib.8. Nec vllam ob aliam causam. Pollucem seruum à pedibus meum Romam misi.

Moço de recados. A mandatis. Ex Recentioribus nullo adhibito testimonio.

Moço da cozinha. Mediastinus, i, p.p. Cicer.2.in Catil. Vel, melius mediastinus famulus.

Cousa de moço. Puerilis, & e, p.p. adiect.
Vt, ætas puerilis, Cic.pro Archia.

Mocidade. Pueritia, æ. Ætas puerilis, Cic.2. Tus.
A pueritia legimus, & discimus.

Des a mocidade, ou des moço. A puero, Cicer.4. Academ.
A pueris, Cic.1.Tusc.
A pueritia, Cic.2.Tusc.

Fazerse, ou tornarse moço. Repuerasco, cis, Cic.de Senect. Et si quis Deus largiatur, vt ex hac ætate repuerascam, & in cunis vagiam, valde recusem.

Mocha cousa. Mutilus, a, um, p.c. adiect. Cicero in Orat. Cæsar lib.6. bel.Gall.
Mutilatus, a, um, p.p. Participium, vel nomen ex participio.

Vt,mutilatus exercitus,Cic. Philip.3.
Aures mutilatæ.Liu.9.bel.Pun.
Rami mutilati. Ouid.de Nuce.
Fazer mocho. Mutilo,as,p.c. Terent.Hecy.1.1.
Moderada cousa,i.temperada, & modestia. Moderatus,a,um,p.p. tẽperans,p.c.temperantis, porticipium siue nomen ex participio, Cicero in Paradox.
Temperatus,a,um. Participia,siue nomina ex participijs. Vt,
Moderatus vir,Cic.3 de Finib.
Temperatus homo,Cic.Attic.lib 4.75.
Modestus,a,um, adiect. Vt, adolescentia modestissima,Cic.pro Muræn.
*Moderar,aliàs temperar.*Moderor,p.c. moderaris. Tempero,as,p.c. Vel,
Modero,as,p.c.apud Salustium.
Ortus nascentium luna moderatur, Cic.2. de Diuinat.
Res rusticas venti, & tempestates moderãtur,Cic.5.Ver.
Legibus,& institutis Rempublicam temperare,Cic.1.Tuscul.
Moderari alicui rei, Cic. pro Cæl.in datiuo.
Moderari iræ. Liu.Decad.1.lib.4.
Tempero cum datiuo, vel ablatiuo pro abstinere accipitur. Vt,
Temperare hostibus superatis,Cic.4. Ver.
Cædibus temperare.Liu.2.ab Vrbe.
Temperare ab iniuria.Cæsar,1. bell.Gall.
Temperare alicui in re aliqua.Cic.4. Ver.
Temperare sibi,Cic.pro Flacco.
*Moderadamente.*Moderatè,p.p.aduerb.
Vt,moderate ferre, Cic.de Amic.
Temperãtèr,aduerb.Cic. Att.lib.9.epist.171.
Temperatè,p.p.aduerb.Cic.Att.lib.12.249.
Moderatissimè,p.c,aduerb.superlatiuo, Cicero lib.3.de Legib.
Moderação, ou modestia. Moderatio, onis. Vt, moderatio animi,Cic.de Senect.
Moderamen,p.p. moderaminis, g.n. Ouid. 2.& 3.Metam.
Modestia,ę,Cic.1.Offic.
Temperantia, æ, Cic.Lentulo.lib.9.& lib. 1.& 2.de Finib.
*Moderauel cousa.*Moderabilis,& e,pen.cor. adiectiuum Ouid.lib.1. Amor.eleg.6. Nox,& amor vinumq; nihil, moderabile suadent.
*Moderna cousa.*Recentior,& recentius, Cicer.2. de Finib.

Neotericus,a,um,pe.cor. adiectiuũ.nomen Græcum.Thesaurus.
*Modo.*Modus,i.Vt,modus viuẽdi,Cic. de Sen.
*A meu modo.*Meo modo. Terent.Andr.1.1.Sine nunc meo me viuere interea modo.
*De nenhũ modo.*Nullo modo,Cic.4. Ver.
Nequaquàm,aduerb.negandi,Cic.6.Ver.
Haudquaquàm, aduerb. negandi, Cic.2. de Orat.& de Vniuersitat.
Minimè omnium,Cic.pro Rosc.Amer.
Minimè gentium.Terent.Eunuch.4.1.
*De outro modo.*Alitèr,p.c.aduerb Cic.7. Verr.
Secùs,aduerb.Cic.in Pison.& de Clar.Orat.
Muyto de outro modo. Multo aliter. Terent.in Prologo Andriæ.
Multo secus,Cic.
*Modorra,doença.*Veternus i,Plaut. Menæh.19.
Horat.1.epist.8.Plin.lib.8.c.36.
Lethargus,i, g.m. Plin lib.20.c.12. Horat. 2.Serm Saty.3.
Morbus lethargicus,Plin.lib.24.
Lethargia,æ,Plin.lib.24.c.9.
Cousa doente de modorra. Veternosus,a, um,p.p. adiect.Plin.lib.20.c.4.
Lethargicus,a,um,p.c. adiect. Plin.lib.20. cap.4.& lib.26.c.11.
Moeda. Moneta,æ,p.p.Nummus,i, vel,numus, i,Cic.& alij passim.
Numisma, numismatis.p.c.g.n. Horat. 2. epist.1.
Moeda pequena Nummulus,i,p.c. Diminut.Cicero Attico lib.1.epist.11.
*Moeda falsa.*Nummus adulterinus,Cic,3.Offic.
Moneta adulterina, Vlpianus in l.Sacrileg. D.ad l.Iuliam speculat.
Cousa, que tem muytas moedas,i. cousa muyto rica.
Nummatus,a,um,p.p.adiect. Cic.2. de lege Agrar.
Nummosus,a,um,p.p.adiect.Gel.lib.4.c.9.
*Moedeyro,que faz moeda.*Monetarius,ij. Firmic. lib.8.c.17.Iustinianus in l. Ne quis Cod.de Dignit.lib.12.
Fortasse deest cusor, vel artifex,quum monetarius videatur adiect.
*Cousa de moeda.*Monetalis& e,pen.prod.
Nũmarius,a,ium,adiectiua. Vt, monetalis homo,Cicer. Attico lib.10. epist.12. idest monetæ amator.
Theca nũmaria,Cicer. Attico lid.4. *Cofre de dinheyro.*

Iudices

Iudices nummarij, ideſt corrupti, Cic. Att. lib. 1. epiſt. 11. *Iuizes peiteyros.*

Pagar na meſma moeda. Parem gratiam referre, Cic. pro Roſc. Comœdo.

Par pari referre. Terent. Eunuch. 3. 1. Cic. Lentulo lib. 1. 9. Paulus Manutius vtrobiq; legit par pro pari referre.

Referre paria paribus, Cic. 3. de Orat.

Par pari reſpondere, Cicer. Attico lib. 16. Plaut. Trucul. 19.

Moeda corrente. Moneta communis.

Moeda noua. Nummus aſper. Sueton. in Neron. c. 44. Perſius Saty. 3.

Moeda çafada. Nũmus tritus. Vel, Læuis.

Moela de gallinha. Ventriculus gallinæ. (2.1.

Moer. Molo, is, molui, molitũ, p.c. Ter. Phor.

Moerſe, i. agaſtarſe. Conſumor, pen. prod. conſumeris, pen. cor. Paſſiuum. Liuius lib. 10. bel. Macedon.

Tabeſco, cis, Cic. Attic lib. 2. 36. & in Catil. *am bos eſtes verbos com ablatiuo.*

Vt, conſumi mœrore. Tabeſcere dolore.

Maceror, pen. c. maceraris. Ouid. epiſt. 19.

Maceror interdum, quod ſim tibi cauſa doloris.

Moenda, aliàs moynho. Mola, æ, Cic. Attic. lib. 2.

Moedura. Molitura, æ, p.p. Plin. lib. 15. c. 23.

Moleyro, Moleyra. Vide Infra.

Mofar, aliàs zombar. Irrideo, es, irriſi, irriſũ, p.p.

Illudo, is, illuſi, illuſum, p.p.

Deludo, is, p.p. Vt,

Irridere, & contemnere aliquem, Cic. 2. de lege Agrar.

Illudere alicui, aliquem, vel in aliquem, Cicero pro Sextio, & lib. 1. & 3. de Orat.

Terra deludet arantes. Propert. li. 2. eleg. 16.

Subſanno, as, apud Eccleſiaſticos ſcriptores idem ſignificat.

Mofador, aliàs zombador. Irriſor, p.p. irriſoris, Cic. in Paradox.

Subſannator, p.p. ſubſannatoris, apud Eccl.

Mofadura, i. zombaria. Illuſio, onis. Irriſio, onis, Cic. 3. de Orat. & lib. 1. Offic.

Subſannatio, onis, apud Eccleſiaſticos.

Sanna, æ, Iuuenal. Saty. 6. Perſius. Saty. 1.

Mofina, aliàs desdita. Infelicitas, p.c. infelicitatis, Cic. 2. de Fin. Terent. Adelp. 4. 2.

Infortunium, ij. Terent. Adelph. 2. 1. Liu. lib. 1. ab Vrbe.

Calamitas, pen. cor. calamitatis, g.f. Cicer. Multis in locis. Terent. Heaut. 2. 4.

Mofina couſa. Infelix, p.p. infelicis, p.p. adiect. Terent. Eunuch. 2. 2. Cic. 7. Ver.

Infortunatus, a, um, p.p. adiect.

O infortunatum ſenem. Terent. Eun. 2. 3.

Calamitoſus, a, ũ, p.p. adiect. Cic. 1. & 6. Ver.

Mofinamente. Calamitoſè, p. prod. aduerb. Cice. lib. 3. Offic.

Infelicitèr, p.c. aduerb. Ter. Eunuch. 2. 3.

Mofo, aliàs barol. Situs, us, g.m. Mucor, oris, g.m. Plin. lib. 21. c. 6. Colum. lib. 12. c. 4.

Mofoſa couſa, aliàs barolenta. Mucidus, a, um, pen. cor. Columel. de Arborib. cap. 6. Iuuenal. Saty. 5.

Situ obductus. Colum. lib. 2. cap. 18. Plin. lib. 12. cap. 25.

Situ obſitus, Paterculus. lib. 2.

Moymento. Monumentum, i. Vel, monimentum, i. Cic. 2. de Finib. & pro Archia. Seruius, Ciceroni, lib. 4. epiſt. 12. in fin.

Sepulchrum, i, Virg. 2. & 3. Æneid.

Sepultura, æ, pen. prod. Seruius Ciceroni lib. 4. epiſt. 12.

Moynho. Mola, æ.

Moynho de mão. Mola truſatilis. Vel, Mola verſatilis, Pli. li. 36. c. 18. Gel. li. 3. c. 3.

Moynho de vento. Mola alata. Vel, Mola pneumatica, Vide, Plin. lib. 19. c. 4.

Molde. Typus, i, Plin. lib. 35. c. 12.

Forma, æ, Plin. lib. 36. c. 22.

Moleyro. Molitor. p.c. molitoris. g.m.

Moleyra. Molitrix, pen. cor. molitricis, p.p. g.f. Theſaurus.

Moleyra da cabeça. Sinciput, p.c. ſyncipitis, g.n. Cornutus in Perſum. Vide Theſaurum.

Bregma, tis, Grecè, apud Theſaurum.

Molle couſa. Mollis, & e, adiect.

Tener, tenera, tenerũ, p.c. adiect. apud. Ciceronem, & alios.

Mollitus, a, ũ, p.p. Partic. Cic. 2. de Nat. Deor.

Molliculus, a, um, p.c. Diminut.

Vt, molliculus caſeus, Plaut. Pœn. 4.

Fazer molle. Mollio, is, molliui, mollitum, p.p. Vt, mollire hominem, ideſt placare. Ter. Phorm. 2. 2. Cic. de Seneɛt.

Mollire animos i. temperare, Cic. 2. Tuſc.

Farzerſe molle, ou brando. Molleſco, is. *A meſma ſignificação tem* mollio, is, *na paſsiua.* apud Ciceronem, 2. de Natur. Deor. & Philip. 12.

Amore molliri. Silius lib. 13.

Mollescere in vndis.Ouid.4. Metam.
Pectora mollescunt,asperitasq; fugit.Ouid. 1.de Ponto,eleg.7.

Molura. Mollitia,ę. Mollities,ei. Mollitudo, p.p.mollitudinis,g.f. Vt,
Mollitia animi,Cic.1.de Finib.
Mollities naturæ,Cic Attic.lib.1. epist.12.
Mollitudo corporis,Cic.5.Tuscul.

Com molura. Molliter,p c.aduerb. Vt,molliter ferre,idest æquo animo, Cic. de Senect. & lib.2. de Finib.
Recubare molliter,& delicatè,Cic.3.de Or.

Molle a molle,i.pouco a pouco. Paulatim.pen.p. Pedetentim.Gradatim,p.p.
Sensim,aduerb. Quibus,Cic.Terent. & alij passim vtuntur.

Pão mollete. Panis mollis.

Molestar. Afficere aliquem molestia,Cicer.de Clar.Orat.
Afferre, vel aspergere, vel, exhibere alicui molestiam,Cic.Att.lib.1.12.Q.Fr.lib.2.12. & Attico lib.2.epist.16.
Afficere ægritudinem,Cic.4.Tusc.
Molesto,as. Modestinus in l.20. D. de liberat.Legat. Non est Ciceronianum.

Molestarse. Molestia afficere, vel, ęgritudine, Cic.de Clar.Orat.& Tusc.3.
Ægritudine premi,vel, quati,vel,opprimi. omnia apud Ciceronem,3.Tusc.
Capere molestiam,Cic. pro Sylla.
Conflictari molestijs, Cicero Ligario lib.6. epist.14.
Esse in ægritudine,vel, in molestia,Cic.3. Tusc.& Figulo lib.4.epist.13.

Molesta cousa, ou importuna. Molestus, a, um. Grauis, &c. Importunus,a,um, pen.prod. adiectiua. Vt,
Molesta veritas est,siquidem ex ea nascitur odium,Cic.de Amicit.
Negotiosa,& molesta Prouincia, Cicer. pro Muręna.
Senectus grauis,Cic.de Senect.
Graue est homini pudenti petere aliquid magnū ab eo de quo se bene meritū putet, Cic.Curioni lib.2.6.
Senex importunus.Terent.Heaut.1.2.
Leno importunus,Plaut.Mercat.3.

Liurar de molestia. Abstergere molestias. Cicer. de Senect.
Delere molestiam.Cic. Q. Fr.lib.3.24.
Depellere,diluere,vel,extenuare molestias, Cic.3.Tusc.& Calio lib.2. epist.16.

Molestada cousa,i.que tem molestia. Molestia. Affectus,Cic.Lentulo lib.1.9.
Aegritudine afflictus, & debilitatus, Cicer. 4.Tuscul.
Molestijs conflictatus, Cic. Ligar. lib.6.14.

Molestamente,i. com molestia. Molestè, aduerb. Vt,molestè ferre,i.ęgrè,vel grauiter,Cic.3. Verr.& 4.Academ.

Molestia Molestia,ę.Sollicitudo,p.p. sollicitudinis.g.f.Angor,oris. Aegritudo, p.p. ægritudinis.Cic.3.Tusc.Itaq; pręclare nostri,vt alia multa, molestiā sollicitudinem, angorem propter similitudinē corporum ægrorum,ęgritudinem nominarunt.

Molhar. Madefacio,madefacis,p.c. Virg.5.Aeneid.Colum.lib.2.c.4.
Aqua perfundere,Cic.?.Verr.
Aspergo,is.vt, Aram sanguine aspergere, Cic.3.de Nat.Deor.
Madido,as,p.c.Claud.de Raptu Proserp.

Molharse, ou estar molhado. Madeo,es,Cicer.2. Philip.Ouid.13.Metam.
Madesco,madescis. Vt,tellus madescit nubibus,Ouid.lib.1.Metam.
Madefio,madefis. vt,cæde madefieri. Ouid. 15.Metam.
Terra madefacta cruore,Ouid.8.Metam.

Não ficou sopa por molhar. Nihil intactum relictum est.

Cousa molhada. Madidus,a,um,p.c. adiect.
Madefactus,a,um.Particip.
Madens,tis.Particip.
Madidans,madidantis. Particip. à madido, madidas. Vt,
Vestis madida.Virg.5.Aeneid.
Plumæ madefactę sanguine. Ouid.6.Met.
Coma madens,Cic.post reditū,in Senatu.
Pēnæ madidantes.Claud.de Rapt. Proserp.

Lançar de molho. Macerare aqua piscem, vel carnem.

Molhadura. Mador,madoris,pen.prod. Sallust. lib.4.

Molho, em que se molha algũa cousa pera comer. Intinctus,us,Plin.lib.15.c.29.& lib.20.c.9.

Molhelha de boys. Tomex, tomicis,p.c g.f.apud Thesaur.
Molile,molilis,p p.g n.Cato cap.11.

Molher. Mulier,mulieris,p.c. g.f.

Animal

Animal menstruale, Plin. lib. 7. cap. 15.
Molherinha. Muliercula, æ, p. c. Diminut. Cic. 5. Tusc. & Verr. 4.
Cousa de molher. Muliebris, & e, p. p. Vt, Venustas muliebris, Cic. 1. Offic.
Muliebre bellum gerere, Cic. pro Cælio.
Como molher. Muliebriter, p. c. adiect. Cic. 2. Tus.
Homem amigo de molheres. Mulierosus homo, Cic. de Fato.
Mulierarius homo, Cic pro Cælio.
Molherengo, aliàs maninelo. Effeminatus homo, Cic. pro Milone.
Homo mollis, Plin. lib. 25. c. 5.
Desejo de tratar com molheres. Mulierositas, p. c. mulierositatis, Cic. 4. Tuscul.
Molher casada. Vxor, vxoris, p. p. g. f.
Molher casada prenhe. Prægnans vxor, Cicer. 1. de Orat.
Apartar a molher do marido. Abducere vxorem à viro, Cic. pro Flacco.
Molher solteyra. Mulier soluta.
Molher de mao viuer, aliàs deshonesta. Meritrix, pen. corr. meritricis, pen. prod. g. f. Cicer. pro Cælio.
Scortum, i, Cicero, 2. in Catilin. Plaut. Asin. 16.
Muliercula impura, Cic. 4. Ver.
Mulier impudica, Cic. 2. in Catilin.
Molher forra, que foy escraua. Liberta, æ. Horat. 1. Serm. Saty. 1.
Libertabus in Datiuo, & Ablatiuo.
Molho de pão. Merges, mergitis. p. c. g. f. Plin. lib. 18. c. 30.
Manipulus, i. p. c. Virg. 3. Georg. Columel. lib. 11. c. 2.
Molho de lenha. Vide *Feyxe*.
Momento. Momentum, i. Vt, mométa temporũ, Cic. 5. de Finib.
Nullius momenti putatur eius testimonium, Cic. in Vatinium.
Momentum est qualecumq; spatium temporis, & qualecumq; pondus siue magnum sit siue paruum, Cic. Trebatio lib. 6. epist. 11.
Omnia momenta obseruabimus, neq; vllũ prætermittemus tui iuuandi, & leuãdi lo-(cum.
Momo. Mimus, i, Cic. 7. Ver.
Moma, aliàs contrafazedora. Mima, æ, Cicero 2. Philip.
Mimula, æ, p. c. Diminut, Cicer. pro Planc. & Philip. 2.

Cousa de momo, ou que pertence a momo. Mimicus, a, um, p. c. adiect. Vt.
Mimicus locus, Cic. 2. de Orat.
Mimicum nomen, Cic. 2. Philip.
Moncos dos narizes. Mucus, ci, g. m. Catul. epig. 20. ad Furium.
Moncosa cousa. Mucosus, a, um, p. p. Columel. lib. 6. cap. 7.
Mondar o pão. Purgare, vel expurgare segetes.
Runco, as, Plin lib. 18. c. 21.
Erunco, as. Columel. lib. 2. c. 11.
Mondadentes, aliàs esgrauatador. Dentiscalpium, ij, Martial. lib. 7. & 14.
Mondador das orelhas. Auriscalpium, ij. Mart. in Apophoretis lib. 14.
Si tibi morosa prurigine verminat auris,
Arma damus, tantis apta libidinibus.
Monte. Mons, montis, g. m.
Cousa de monte. Montanus, a, um, pen. prod. adiectiuum. Vt,
Antra montana. Ouid. 11. Metam.
Montanhes, i. morador nos montes. Mõtanus, a, ũ, pen. prod. adiect. Cæsar lib. 1. bel. Ciuil. Plin. lib. 6. c. 20.
Monticola, æ, p. c. g. m. Ouid. lib. 1. Metam.
Cousa de muytos montes. Montosus, a, um, pen. p. adiectiuum. Vt,
Montosa regio, Cicer. pro Plancio.
Montosus locus, Cic. de Amicitia. Alij legunt Montuosus, a, um.
Montes aureos pollicere. *Prometer muyto*. Adag. Terent. Phorm. 1. 2. Pers. Saty. 3.
Montanha. Montana, pen. p. montanorum. Liu. lib. 1. bell. Pun.
Cousa, que anda pellos montes. Montiuagus, a, ũ, p. c. adiect. Vt,
Dea montiuaga. Stat. 1. Achilleid.
Montiuagi cursus, Cic. 5. Tusc.
Montear, i. caçar nos montes. Venor, aris. Venatus sum, cum accusatiuo. Vt, apros venari. Virg. eclog. 10.
Montaria, aliàs caçada. Venatio, onis. Venatus, us, p. p. Cic. 2. de Finib. & Tusc. 5.
Monteyro, i. caçador de feras. Venator, p. p. venatoris, Cic. 2. Tuscul.
Pernoctant venatores in niue, in mõtibus vri se patiuntur.
Monteyra, i. caçadora de feras. Venatrix, p. prod. venatricis, p. p. g. f. Virg. 1. Æneid. Valerius lib. 3. Argon.

Monteyra,i.carapuça. Pileus,ei.
Monte sinay. Melanes. Nigri montes.
Mons Sinai. Mons sanctę Catharinæ. Vide Ptolemæum lib.5.c.17.& Thesaur.
Mons Sinçus. Iustinus lib.37. Nomẽ habet à vepribus, & dumetis quibus, septus est. Est enim Hebræis senah arbor spinosa.
Monte, ou montão de algũa cousa. Aceruus,i. Vt, Aceruus frumenti, Plaut. Pseud.4.
Aceruus, pecuniæ, Cic. cõtra Rullum.
Grandis aceruus. Ouid.1. Amo r.eleg.8.
Aceruus magnus,& paruus. Hor.1. Serm.1.
Monte , ou montão de pedras, area, de terra, ou de qualquer cousa. Agger, aggeris, p.c.g.m. Vt, Agger arenæ. Virg.1. Aeneid.
Terrenus agger. Virg.11. Aeneid.
Framineus agger. Virg.7. Aeneid.
Herbosus agger. Ouid.14. Metam.
Montar,i. pastar em algum monte. Pasco,cis, paui,past um. Vel, Pascuis vti.
Montar algũa cousa,i.ter valia. Valeo,es,valui. Vt, Valere plurimum apud regem, Cic. Dolabellæ lib.9.epist.14.
Montar no que se compra, i. fazer soma, diremos assi. Hæc est totius pretij summa. *isto he o que se monta.*
Monstro. Monstrum,i. Ostentum,i. Portentũ,i. Prodigium,ij, Cic.2.de Natur. Deor.
Ex quo illa ostenta, monstra, portenta, prodigia dicuntur.
Monstruosa cousa. Monstrosus,a,ũ,p.p. adiect. Lucan.lib.1.Cic.1.de Finib.
Monstrosissimus,p.c. Superlatiuũ. Cicero 2. de Diuinat.
Portentosus,a,um, adiect. Çic.2. de Diuinat. Plin.lib.5.c.1.
Prodigiosus,a,um, p.p. adiect. Plin. lib.2. cap.30. Ouid.lib.3. Amor.eleg.5.
Monstruosamente. Prodigiosè,p.p.
Montrosè, pen. prod. aduerb. Plin.lib.11. cap.37. Cic.2.de Diuinat.
Mora. fruyta de moreyra, ou dos matos. Morum,i. Virg.eclog.6. Columel.lib.5.cap.1. Ouid.4. Fast.
Moreyra, aruore. Morus,i,g. fem. Plin.lib.16. cap.25.
Morar. Habito,as,p.c.
Inhabito,as,pen.cor.
Colo,is,colui,cultum. Incolo,is,p.c.incolui,incultum. Vt,
Habitare casas humiles. Virg.eclog.2.
Cum patre, Cic.3.Ver.
In aliquo loco. Terent. Andr.4.6.
Sub terra, Cic.2.de Natur. Deor.
In foro, Cic.pro Muræna.
Vrbem colere, Cic. Cælio lib.2.11.
Locum aliquem incolere, Cic.4. Academ.
Morar perto de algum logar. Accolo,is,pen.cor. Vt, accolere fluuium, Cicer.in Orat. Virg.4. Georg.
Morador. Habitator, pen.prod. habitatoris.
Incola,æ,pen. cor.g.m. Cicer.2. de Natur. Deor.
Alicuius loci incola, Cic.5.de Finib.
Morador, que mora perto de algũa cousa. Accola, ę,p.c. Vt, Accola Cereris, Cic.6.Verr. Virg.7. Aeneid. Amnisq; vadosi. Accola Vulturni.
Morador de cidade, ou villa. Municeps, pen.cor. municipis,p.c.adiect. Cicer.2.de Legib. & Bruto lib.13.epist.11.
Morador do Céo. Cælicola,æ,p.c.g.m. Virg.2. & 3. Aeneid.
Cælites cælitum, pen.cor. Cicer.2.de Diuinatione.
Morcego. Vespertilio,onis, g.m. Plin.lib.10. cap.61.
Morcela. Apexabo,p.c. apexabonis, Var.lib.4. de Lingua latina.
Morder. Mordeo,es, momordi, morsum.
Mordedura. Morsus,us,g.m. Vt, Viperinus morsus, Cic.2.de Finib.
Morado,i.cor morado. Color ferrugineus, Plaut. Milit.16. Plin lib.29 cap.6.
Color castaneus.
Morea, peyxe. Muręna,æ, Plin.lib.9.c.23.
Morena cousa. Fuscus,a,um,adiect.
Subniger,a, subnigrũ,p.c. adiect. Columel. lib.6.c.1. Plaut. Mercat.12.
Mórgado. Filius primogenitus.
Mórgado,i.os bẽs vinculados, que pertẽcem ao filho mays velho. Primogenita, pen.cor. primogenitorum. Ex sacris biblijs. Genes.cap.25. in fine.
Primogenia, orum, ex Recentioribus.
Morna cousa. Tepidus,a,um,pen.cor.
Teporatus,a,um,pen.prod. adiectiua. Plin. lib.31.c.2.& lib.36.c.26.
Tepefactus,a,um. Participium. Vt, Semen tepefactum, Cic.de. Senect.

Terra tepefacta cruore. Virg.9.Æneid.
Egelidus,a,um,p.c.adiect. Vt,
Vinum egelidum. Cellus lib.3.c.22.
Aqua egelida.Sueton.de August.c.82.
Fazer morno. Tepefacio,tepefacis,pen.c.cum accusatiuo,Cic.2.de Natur.Deor.
Estar morno. Tepeo,es.Ouid 3.de Pont.eleg.4.
Fazerse morno. Tepesco,cis,Cicer.2.de Natur. Deor.
Mornidão. Tepor,teporis,g.m.Cic. de Senect. Ouid.lib.2.Metam.
Morrer. Morior,moreris,pen.c.mortuus sum.
Migrare de vita,vel è vita.
Exire de vita,vel è vita.
Emigrare è vita.
Cedere vita,vel è vita,vel,discedere.
Mortem obire, vel oppetere mortem.
Occumbere mortem, vel morti,vel morte.
Tolli de medio.Excedere è medio.
Entingui. Intereo,is.Pereo,is, omnia apud Ciceronem,& Terent.& alios.
Se eu morrer. Si quid mihi humanitùs acciderit,Cic.1.Philip.
Morrer com todos os sacramentos. Omnibus sacris ritè expiatis interire.
Cousa,que está pera morrer. Moribundus,a,um, adiect.Cic.pro Sextio.Virg.4. & 5.Æneid.
Morrer com fame. Fame interire, Cicer. Attico lib.6.epist.113.
Fame absumi.Liu.lib.6.bel.Pun.
Confici fame,Cic.3.Offic.
Cousa morta com fame. Enectus fame, Cic.2. de Diuinat.
Confectus fame, Cic.1.in Catilin.
Necatus fame. Quintil.lib.3.cap.6.
Morrer de fame.i.ter vontade de comer. Esurio, esuris,p.c.iui, esuritum,p.p. Cælius Ciceroni lib.8.17.in fine.
Morrer com sede. Consumi siti. Cæsar,lib.8.bel. Gall.
Morrer de sede,i. ter vontade de beber. Sitio,sitis, sitiui,pen.prod. Vt,
Gemmant vites,sitiunt agri,Cicer.in Orat.
Sitire per translationem, pro vehementèr cupere,Cic. Q.Fr.lib.3.21. Nec sitio honores,nec desidero gloriam.
Idē,5.Philip.Qui sanguinē nostrū sitiebat.
Cousa morta com sede. Siti enectus,Cicer.1.Tusc.
Cousa morta de sede,aliàs, que tem võtade de beber. Sitiens, sitientis. Participium,siue nomen ex participio. Vt,sitiens voluptates, Cic.5. Tuscul.
Sitiens virtutis,Cic.pro Plancio.
Morrer de frio. Frigeo,es. Algeo,es, Cic. Bruto lib.11.epist.14.& Tuscul.2.
Morrer com frio. Frigore consumi.
Morrer com saudade. Desiderio tabescere,Cic. in Catilinam.
Desiderio mori.Cic.Attic.lib.1.
Morrer ante tempo. Immatura morte de medio tolli.
Morte. Mors,mortis. Lethum,i. Occasus,us, p.p.Interitus,us,p.c.g.m.
Letho interire,vel perire, Cic.1. de Diuin.
Ac post Lelij nostri occasum,Cic.1. Acad.
Interitus patriæ,exilium,seruitus,&c.
Internecio,onis,vel, Internicio,onis,Cicer. Attico lib.2.35.& Verr.5.
Morte subita. Mors repentina, Cic.2.de Diuin.
Mors subita.Virg.11.Æneid.
Morte violenta. Interemptio,onis,Cicer. pro lege Manilia.
Nex,necis,f.g.Cic.pro Milone,& 2.de Nat. Deor.
Cædes,is,g.f.Cic.pro Cecinna, & pro Sexto Roscio Amerino.
Occidio,onis,g.f.Cic. Catoni lib.15.4. ante medium.
Occisio,onis,Cic.pro Cecinn. & Philip.14.
Cousa morta naturalmente. Mortuus,a,uum.Participium, Cicer. pro Milone, pro Quinctio, & alibì.
Defunctus,a,um.Particip.Plin.lib.13.c.1.& lib.24.cap.5.
Corpora defuncta vita. Virg.6.Æneid.
Cousa morta violentamente. Occisus,a,um,p.p. Partic.vel nomē ex participio Cic.in Catil.
Interemptus, a, um. Participium. Plaut. Mercat.21.
Extinctus,a,um. Particip. Cic.1. Tuscul.in Somnio,& alibì.
Interfectus,a,um.Particip. Vt,interfectus in acie, Cic.2. de Fin.Idem pro lege Manil.
Mortalha. Libitina,æ,p.p.
Amortalhar. Cadauer pollincere,Plaut. in Prologo Pænuli.
Amortalhador. Pollinctor,oris,Plaut. Asin.16.
Mortandade. Strages,stragis,g.f. Cic.1.de Diuinatione.Virg.6.Æneid.
Cousa mortal,i sogeyta á morte.

Mortalis,& e,pen.prod. adiectiuum. Vt, corpora mortalia,Cic.de Senect.
Vita mortalis,Cic.Philip.14.
Cousa mortal,i.que traz morte. Mortifer,pen.c. mortifera,mortiferum,p.c.adiect.
Lethalis,& e,p.p.adiect.
Lethifer,p.c.lethifera,lethiferum,p.c. Vt, Mortiferum,poculum,Cic.1.Tusc.
Immortalis, & mortifera plaga, Cicer. pro Sextio.
Vulnus lethale.Virg.11.Aneid.
Ictus lethifer.Ouid.8.Metam.
Mortalmente. Lethalitèr,p.c.aduerb.Plin.lib. 11.cap.37.
Mortiferè, p.c.aduerb. Vlpianus in l. Huic scripturę,D.ad Legem Aquil.
Mortalidade. Mortalitas,p.c.mortalitatis,Cic.1. de Natur.Deor.
Cousa de mortorio. Morticinus,a,um,pen.prod. adiect. Vt,morticina caro.
Varro lib. 2. de Re rust. cap.9. Morticinæ ouis non patiuntur vesci carne.
Martuorio, aliàs saymento como dizem em Antre Douro,& Minho. Funus, funeris,p.c.g.n.
Exequiæ,arum Iusta,iustorum,omnia apud Ciceronem,& alios passim.
Mortificar. Torpefacio,torpefacis,p.c.
Estar mortificado. Torpeo,es,torpui, Cicer.1.de Natur.Deor.Liu.1.ab Vrbe.Virg.9. Æneid.
Mortificarse. Torpesco,cis,Pli.lib.9.c.35.Seneca,Medea 12.
Cousa mortificada. Torpens,tis.Particip.Cic.2. de Diuinat.Silius lib.4.
Torpidus,a,um,p.c. adiect. Liu.lib.2. & 5. bel.Pun.
Mortificarse com abstinencia. Corpus inedia,vel ieiunijs macerare.Vel,attenuare.
Móssa,que se faz em qualquer pao. Scissura,æ,p.p.
Fissura,æ,p.p. Columel.lib.4. cap.29. Plin. lib.10.c.63.
Fissus,us,Cic.3.de Natur.Deor.
Mosca. Musca,ę.
Mosca,que morde o gado. Asilus,i,p.p.
Ostrum,i.Græcè,Virg.3.Georg.
Tabanus,i,p.c.g.m. Plin.lib.11.c.28. Varr. lib.2.de Re rust.cap.5.
Mosca de cão. Recinus,i,p.c.f.g.Pli.lib.12.c.18. Colum.lib.6.c.2. *Tambem significa carrapato.*
Abanador das moscas. Muscarium,ij. Martial. lib.14.72.

Moscar,i fugir. Vide suo loco.
Moscatel vinho. Vinum apianum.
Moscateys vuas. Vua apiana.Vide *Vua.*
Moscatel vide. Vitis apiana,Plin.lib.14.cap.2. Vide suo loco.
Mosquito. Culex,culicis,p.c.g.m.Plin.lib.11. cap.2.Plaut.Curcul.1c.
Mostarda. Sinapis,is,p.p.g.f. Plaut.Pseud.13. Plin.lib.19.c.8.
Sinape,is,p.p.g.n.Colum.lib.11.cap.3.
Sinapi,indeclinabile,Plin.lib.20.c.22.
Mosteyro de religiosos,ou religiosas. Cœnobium, ij.Thesaurus.
Monasterium,ij.Apud ius Pontificium, & Concilium Tridentinum.
Mosto, mustum,i. Fortassè dicendum est mustum vinum,quum mustus sit adiect. Næuius Gymnastico,Vtrùm est melius virginem viduam vxorem ducere? Virginem si musta est.
Plautus etiàm, mustam iuuencam dixit.
Cousà, que pertence a mosto. Mustarius,a,ium. adiect. Vt,mustarius vrceus,in quo mustũ reponitur.Cato cap.11.
Cousa,que sabe a mosto. Musteus,ea,eum,adiect. Vt,poma mustea,mala mustea.Cato de Re rust.cap.7.
Caseus musteus,*queijo fresco.* Pli.li.11.c.42.
Cousa de mosto. Mustulentus,a,um,adiectiuum. Vt,mustulentus æstus,Plaut. Cistel.10.
Bolo amassado cõ mosto, & outras misturas. Mustaceum,ei Mustaceus,ei,Cicer. Attic.lib.5. Cato de Re rust.cap.128.
Mostra. Argumentum,i. Indicium,ij.
Specimen,p.c.speciminis,p.c.
Vt,specimen innocentiæ, Cic.in Pison.
Argumenta,& indicia sceleris.Cic.3. in Cat.
Dar mostra. Dare specimen,Cic.1.Verr.
Mostrar. Monstro,as.Demonstro,as.
Commonstro,as.Indico,as,p.c.
Ostendo,is,ostendi,ostensum. Vt, mõstrare viam alicui,Cic.1.de Diuinat.
Demonstrare iter, Cic.in Catilin. Plin.lib. 8.cap.4.
Commonstrare viam,Cic.1.de Orat.
Digito demonstrare,Cic.in Somn.
Mores indicat vultus, Cic.lib.1. de Legib.
Exitus rei hoc indicabit, Cic.3.de Legib.
Ostẽdere de excelso locũ aliquẽ,Cic.in Sõ.
Os suũ populo ostendere,Cic.3.Verr.

Mostra

Mostra nesta forma. Monstratio,onis,Terent. Adelph.4.6.

Mostrador.Monstrator,p.p.monstratoris, Virg. 1.Georg. Tacitus de moribus Germanorũ. Demonstrator,oris, Colum.lib.3.cap.10. Cic.2.de Orat.

Index,indicis,p.c.adiect. Vt,

Index morborum ferè est arteriarum pulsus,Plin.lib.11.c.37.

Mostrar ao olho.Oculis subijcere, Liu.lib.3.ab Vrbe,& lib.7.bel.Pun.Plin.Epist.101.

Mostra de pano.Specimen,p.c.speciminis , pen. corr.g.n.

Motejar a alguem. Iacere scomma in aliquem. Vel,Apologo,as,p.c.Seneca Epist.47.

Motete.Cantiuncula,æ,p.c. Diminut. Cic.lib. 5. de Finib.

Motim.Seditio,onis.

Fazer motim. Concitare,vel commouere seditionem,Cic.pro Muræna, & Att.lib.2 16.

Seditionem facere,Pollio Ciceroni lib.10. epist.32.

Motiuo. Causa,ę.

Mouer. Moueo,es,moui,motum. Vt,

Mouere aliquem loco, Cicero Q. Fr. lib.2. epist.7.

Mouere ex opinione,Cic.3.de Nat.Deor.

Oculus mouet,& delectat pulchritudo corporis,Cic.1.Offic.

Mouimento. Motus,us. Motio,onis. Commotio,onis.

Mobilitas,p.c.mobilitatis,g.f. Vt,

Motus,vel motio animi,Cic.1.Offic. & 1. Academ.

Commotio animi,Cic.2.de Fin.

Mobilitas linguę,verborum celeritas , Cic. de Nat.Deor.

Celerrima mobilitate sunt sidera , Cic.2. de Nat.Deor.

Mouimento do animo. Motus,vel motio animi, Cic.1.Offic.

Commotio animi,vel affectio animi,Cic.2. de Inuent.

Affectus,us.Quintilianus.

Com mouimento.Mobilitèr,p.c.aduerb. Cicer.2. de Nat.Deor.& 2.de Diuin.

Cousa mouida.Motus, a,um.Partic. Virg.1.Æn.

Sed motos pręstat componere fluctus.

Motus eram dictis,Ouid.4.Trist.eleg.9.

Cousa mouediça,i.que se moue facilmente. Mobilis,& e,p.c.adiect. Vt,

Lubrici,& mobiles oculi,Cicero 2.de Natur.Deor.

Mobilis homo,i.leuis,& inconstans, Cicer. pro Rosc.Comœdo.

Mouedor,que moue,ou bole com algũa cousa. Motor,motoris,p.p.g.m.Martial.lib.11.

Cunarum fueras motor,Charideme mearum,Et pueri custos,assiduusq; comes.

Mouer muytas vezes,aliàs bolir. Moto,as. Frequentatiuum,Virg.eclog.5.

Siuè sub incertas Zephyris motantibus vmbras.

Quercus motant cacumina. Virg.6.eclog.

Mouel,i.fazenda mouel. Res mobiles.Hermogenes,de Verb.signific.

Res mouentis,Triphon.l.penult.D.de vi,& vi armat.Gell.lib.11.c.vlt.

Moer a molher. Partum abigere,Cic.pro Cluẽ.

Abortum facere,Plin.lib.8.epist.10.

Abortum pati,Plin.lib.28.c.7.

Aborior,aboreris,p.c. vel aboriris,p.prod. abortus sum. Nonius marcellus.

Aborto,as.Varr. 2.de Re rust.c.4.

Mouito da molher.Aborsus,us. Abortio,onis. Cic.pro Cluent.

Abortium,ij. Hieronym. ad Pammachiũ, vbi Erasmus.

Cousa,que nasce do mouito. Abortiuus, a, um, p.p.adiect. Vt,

Abortiuus fœtus, i.imperfectus , & informis.Horat.1.Serm.Sat.3.

Mouca cousa, i.surda. Surdus,a,um, adiect. Vt,

Iudex surdus,Cic.pro Fonteio.

Mouco hum pouco. Surdaster,tra, surdastrũ,adiect.Cic.5.Tusc.

Mouquidão.Surditas,p.c.surditatis,g.f.Cicer.5. Tuscul.

Moucho aue. Otus,i,Aristoteles lib.9.de natur. animal.c.12.

Otis,otidis,secundùm alios,p.c. Pli.lib.10. cap.22.& 23.

Asio,onis,Plin.eodem loco.

Mouro.Maurus,i.

Moura. Maura,æ,deest homo,vel mulier.

Mourisca dança. Pirrhicha saltatio.

Dançar a mourisca.Pirrhicham saltare,Sueton. in Cæsare c.39.

Cousa de Mouros.Maurus,a,um. Maurusius,a,ũ. Maurusiacus,a,um,p.c.adiect. Horat.lib.1. & 2.

& 2.Carm.Ode 6.& 22.Silius lib.10.& 16. Martial. lib.12.epist.67.

Mourama, i. terra de mouros. Maurusia tellus Claud.3.Paneg.

Mourama, i. multidão de Mouros. Maurorũ multitudo.

Mozinho, que ajuda á missa. Minister altaris. Hierodolus,i,p.p. Firmicus lib.8.c.19.

Mudar. Muto,as,aui,atum. Vt, mutare voluntatem,& mentem, Cic.de Prouinc. Consul. Mutare consilium, vel sententiam, Cic. Att. lib.13.& 4.Academ.

Mutare vultum, vel vestem, Cic.2.Tusc.& Post reditum, in Senatu.

Mutare incerta pro certis, Sall.in Iugurt.

Mudar parecer. Mutare sententiam. Vel, Se reuocare. Vtrumquè apud Ciceronem 4.Academ.

Mutare consilium, Cic. Att.lib.3.

Mudança. Mutatio,onis. Vt, consilij mutatio optimus est portus pœnitenti, Cicero Philip.12.

Mutatio sedis, Plin.lib.13.c.4.

Crebra corporis mutatio, Cic.pro Cluent.

Mudarse de morada. Migro,as,aui,atum. Vt, migrare domo, Cic.4.Verr.

Mutare solum, Cic.in Paradox.

Mutare sedem, Cic.pro Cecinna.

Vertere solum, Cic.loco citato.

Mudança nesta forma. Migratio,onis, Cic. Tironi lib.16.& Tusc.1.Liu.5.ab Vrbe.

Mudada cousa. Mutatus,a,um,p.p.Cic.pro Rosc. Amer. Virg.2.Æneid.

Mudauel cousa. Mutabilis,& e,p.c.

Inconstans, inconstantis, adiect. Vt, Varium,& mutabile sempèr Femina, Virg. 4.Æneid.

Mutabiles vulgi animi, Liu.2.ab Vrbe.

Inconstans in re aliqua, Cicero pro Rosc. Comœdo.

Inconstantes litteræ, Cicero pro Planco lib.10.16.

Muda cousa. Mutus,a,um,adiect. Vt, Mutus accusator, Cic pro Rosc.Amer.

Mutæ artes,i.picturæ, Cic.3.de Orat.

Fazerse mudo. Obmutesco,cis, Cic.2.de Fin. & lib.2.de Orat.

Fallar como mudo, ou bayxo. Mutio, mutis, Ter. Andr.3.2.

Musso,as. Frequentatiuum. Varro lib.6.de Lingua latina.

Mussito,as,p.c. Frequentatiuum à musso, Plaut.Milit.10.Virg.12.Æneid.

Mungir. Mulgeo,es,mulsi, absq; supino, vt doctioribus placet. Vt,

Mulgere oues, Virg.3.eclog.

Mulgere hircos, Prouerb.Virg.3.eclog.

Vaso em que se munge o leyte. Mulctra,æ, Colum, lib.7.c.8.

Mulctrale,is,p.p.n.g.Virg.2.Georg.

Mulctrum,i,g.n. Virg.3.Georg. Implebunt mulctralia vaccæ.

Muyto. Multùm. Multò. Valdè. Oppidò, pen.c. Longè. Apprimè,p.p. aduerb.

Vt, multùm,& diù cogitare, Cic.de Senect.

Multò antè mala prouidere, Cicer. Sulpitio lib.4.1.

Multò alitèr, Terent.in Prologo Andriæ.

Multò molestiùs, Cic.de Amic.

Multò minoris vendere, Cic.5.Ver.

Longè secùs, Cic.de Amic.

Longè primus, Cic.4.Ver.

Longè antecellere ceteris, Cic.6.Ver.

Sed eorum definitiones paulùm oppidò inter se differunt, Cic.3.de Fin.

Sin ad nos pertinerent, seruirent, prçterquàm oppidò pauci, Cic.Terent.lib.14.4.

Apprimè nobilis, apprimè probus, Terent. Eunuc.3.5.Plaut.Cistel.3.6.

Apprimè, cum superlatiuo. Vt, apprimè rectissimè dicitur, Cic.3.de Finib.

Muyta cousa. Multus,a,um,adiect.

Plurimus,a,um,p.c. superlatiuum.

Vt, multç,& magnæ res, Cic.1.de Inuent.

Nimiùm multa, Cic.Plancio lib.4.14.

Multa nocte venire, Cic. Quint. Frat.lib.2. epist.10.

Plurima stragula, Cic.4.Ver.

Plurimum, sumitur aduerbialitèr, & significat permultum. Cicero de Amic.

Plurimum in amicitia amicorũ benè suadentium valeat auctoritas.

Aliquem plurimum diligere, Cic.Lentulo lib.1.7.

Plurimum ætatis, Cic.4. Verrina.

Muytas vezes. Sæpè. Sæpenumerò,p.c. Frequentèr. Aduerbia, quibus Cicero,& alij passim vtuntur.

Muyto bem. Apprimè. Rectissimè, Cic.3.de Fin.

Muyto vay de Pedro a Pedro. Aliquid homo hoimni

homini prestat. Vel,
Stulto intelligens aliquid interest. Terent. Eunuch. 2.2.
Intelligens præstat imperito, Cicer. de Clar. Orator.
Mula. Mula, æ, Plin. lib. 8. c. 44.
Mula de sella. Mula ephippiaria.
Vocat Calepinus ephippiarios equos, quibus ephippia imponuntur, nullo tamē adhibito testimonio.
Mula de albarda. Mula clitellaria. Ex Catone cap. 10. Mostel. 9.
Mula, ou caualo doença. Bubones, bubonū, Hermolaus in Plinium. Vide Thesaur.
Mulo. Mulus, i.
Mulo de albarda. Mulus clitellarius. Cicero in Topicis.
Mulato filho de caualo, & asna. Burdo, onis, Cælius lib. 23. c. 5.
Muleta, he o mesmo, que bordão. Vide suo loco.
Multidão. Multitudo, pen. prod. multitudinis, p. c. g. f.
Grande multidão. Multitudo innumerabilis, Cic. Post reditum, in Senatu.
Magna multitudo, Cic. Catoni lib. 15. epist. 4. circa medium.
Multiplicar. Multiplico, as, p. c. Vt,
Multiplicare æs alienum, Cęsar lib. 3. bell. Ciuilis.
Multiplicare gloriam, Cic. Q. Fr. lib. 1. 2.
Flumina collectis multiplicantur aquis. Ouid. lib. 1. de Remed. amor.
Multiplicada cousa. Multiplicatus, a, um, pen. p. Participium. Vt,
Domus multiplicata, Cic. 1. Offic.
Multiplicação. Multiplicatio, onis, Colum. lib. 5. cap. 5.
Mundo, Mundus, i. Cœlum, i. Orbis terrarum, omnia apud Ciceronem, lib. 3. de Finib. & Sulpitio lib. 4. 1.
Vel, Orbis terrę, Cic. de leg. Agrar.
Cousa do mundo. Mundanus, a, um, p. p. adiect.
Interrogatus Philosophus Socrates, cuias esset, mundanum se esse respondit, Cicero 5. Tuscul.
Munturo, ou muradal. Sterquilinium, ij, Colum. lib. 1. c. 6.
Murcharse. Marcesco, cis, marcui, Liu. 8. bell. Pun. Plin. lib. 10. c. 48.
Estar murcho. Marceo, es, marcui. Lucan lib. 4.
Cousa murcha. Marcens, tis, Partic. Mart. lib. 5. 129. Marcentes tibi porrigentur vuæ.
Marcidus, a, um, pen. c. adiectiuum, Pli. lib. 11. cap. 37.
Murchidão. Marcor, oris, Celsus lib. 3. c. 20.
Murginifada de manjares. Obsoniorum varietates.
Muro. Murus, i. Mœnia, ium.
Cousa de muro. Muralis, & e, p. p. adiectiuum.
Vt, herba muralis, quæ in, muris crescit, Plin. lib. 24. c. 19.
Corona muralis, qua donabatur is, qui primus murum ascendisset, &c. Plinius lib. 16. cap. 4.
Murar, i. cerquar de muro. Cingere muris, Virg. 4. eclog.
Muro circumdare, Virg. 6. Æneid.
Murada cousa. Muro circumdatus, Virg. 6. Aen. Muro cinctus.
Murar o gato, i. caçar ratos. Insidior, aris, cū datiuo. Vt,
Felis insidiatur muribus.
Murmurar, i. fallar com sigo, ou bayxo. Susurro, as, Terent. Andr. 4. 5.
Iam susurrari audio, ciuem Atticam esse hanc.
Murmuro, as, p. c. Varro lib. 5. de Ling. lat.
Falla nesta forma. Murmur, murmuris, p. c. g. n.
Susurrus, i, g. m. Vt,
Dicere aliquid tenui murmure, Ouidius Epist. 12.
Pro verbis murmura reddunt. Ouidius 10. Metam.
Leuiculus sanè noster Demosthenes, qui illo susurro se delectari dicebat, aquā ferentis mulierculę, Cic. 5. Tusc.
Murmurar, i. praguejar. Detraho, is. Rodo, is, rosi, rosum. Obtrecto, as. Vt,
Detrahere sibi, Cic. 6. Ver.
Detrahere de absentibus, Cic. 1. Offic.
Detrahere de fama alicuius, Cic. Appio lib. 3. epist. 8.
Rodo, cum accusat. Cic pro Corn. Balbo.
Amicum absentem rodere, Horat. 1. Serm. Satyr. 4.
Obtrectare, Cic. pro lege Manil.
Obtrectare laudibus, vel laudes, Liu. lib. 8, ab Vrbe.
Murmuração. Detractio, onis. Obtrectatio, onis, Cic. pro Fonteio, & lib. 1. de Inuent.
Susur-

Susurratio,onis,Cælius Ciceroni lib.8.1.

Murmurador. Obtrectator,p.p.obtrectatoris, Cic.pro Flac.& pro Font.

Detractor,oris, Sipontinus apud Thesaur.

Susurro,onis,Thesaurus.

Murras das pernas. Crurum varietates, Plinius lib.20.c.9.

Flos bullorum tritus crurum maculas varietatesq; igne factas emendat.

Murão acceso. Funiculus ignitus.

Murão das aruores. Bruchus,i. Aristoteles de animal.lib.5.c.29.Cælius lib.3,c.25.

Murão,que faz o pauio acceso das candeas, ou dos candieyros. Fungus,i, Virg.1.Georg.

Murta. Myrtus,i,g.f.

Cousa de murta. Myrtidanus,a,um,p.p.adiect.

Vt,vinum myrtidanum, Plin.lib.15.c.29.

Myrtaceus,ea,eum,adiect. Vt,folium myrtaceum,Celsus lib.7.c.17.

Myrtatus,a,um,p.p. Vt, myrtatum obsonium,Plin.lib.15.c.29.

Myrteus,ea,eum,adiect. Vt,virga myrtea, Ouid.3.Amor.eleg.1.

Myrtinus,a,um,p.c. Vt,oleum myrtinum, Plinius.

Myrtuosus,a,um,p.p.adiect. Vt,

Frutex myrtuosus,Plin.lib.12.c.13.

Lugar de muytas murtas. Myrtetum,i,p.p.

Vt,littora myrtetis lætissima, Virg.2.Geor.

Vinho de murta. Myrtices,Colum.lib.12.c.38.

Vinum myrtiten ad tormina sic facito.

Vide Plin.lib.30.c.7.

Murugens,erua. Alsine,alsines. Ruellius lib.2. cap.113.

Musgo,que nasce nas aruores, nas pedras, & nas fontes. Muscus,i,Horat.1. epist.10.Virg.6. eclog.

Alimpar as aruores,i.tirarlhes o musgo. Emuscare arbores,Colum.lib.11.c.2.

Cousa,que tem muyto musgo. Muscosus,a,um, p.p.adiect. Vt,

Muscosi fontes, Virg.7.eclog.

Musica. Musica,æ,p.c.Musice,es,p. c.g.f.

Musica,i.arte da musica. Musica,æ, p.cor. Vel, Musice,es,p.c.

Liuros da musica. Musica,p.c,musicorum, Cic. 1. de Orat. & Tusc.5.

Cousa,que pertence a musica. Musicus,a,um,p.c. adiect.Plin.lib.2.c.22. Vt,

Musicum studium,Ter.in Prolog.Heaut.

N

N*Abo*. Rapum,i. Rapa,æ. Napus,i,Plin.lib. 18.c.13.Colum.lib.11. cap.vlt. & lib. 2 cap.10.

Nabinho. Rapulum,i,p.c.Diminut.

Napellus,i,Dimin.Colum.lib.11.c.2.

Nabal. Rapina,æ,p.p. Napina,æ,p.p.Columel. lib.11.cap.2.

Nabiças. Rapicia,orum. Vel, rapacia,orum, Plin.lib.18.c.13.

Nacer. Nascor,nasceris,p.c.

Orior,oriris,p.p. vel oreris,pen.cor. Vel, In lucem edi.

Cic.2.de Finib.Oritur ex se,& sua sponte nascitur amor.

Nasci,& in lucem edi,Cic.1.de Legib.

Nacimento. Ortus,us,exortus,us. Vt,

Ortu Tusculanus fuit Cato, Cicero 2. de Legibus.

Ab ortu ad occasum commeat Sol, Cicero 2. de Nat.Deor.

Exortus solis,Plin.lib.12.c.11.

Natiuitas,p.c.natiuitatis,Vlpianus ad Municipal.l.1. in principio.

Nacer a barba. Pubesco,cis,Cic.1.Offic.

Nacer os dentes. Dentio,dentis,Plin.lib.30.c.3.

Nacimento dos dentes. Dentitio,onis,Plin.lib. 28.cap.19.

Nacer o sol. Exoritur Sol.

Nacimento do sol. Solis ortus. Pli.lib.12.c.14.

Solis exortus,Plin.eodem lib.c.11.

Sol exoriens,Virg.1.Georg.

Nacer no meyo. Internascor,internasceris,p.c.

Vt,saxis herbæ internascuntur,Plin.lib.18. c.16.Tacitus lib.20.

Cousa de nacimento. Natalis,& e,p. p.

Natalitius,a,ium,adiect. Vt,

Natalis dies,Cicero 2.de Diuination.& pro Flacco.

Natalitius dies in quo quis natus est.Thes.

Sidera natalitia,Cicer.2.de Diuin.

Cousa nacida. Ortus,a,um. Exortus,a,um.

Natus,a,um.Particip. Vt,

Ortus rumor,Cic.Att.lib.11.epist.vlt.

Ortus equestri loco,Cic.1.de lege Agrar.

Natus ad bella,Cic.pro lege Manil.

Annos ad quinquaginta natus,Cicero pro. Cluentio

Cluentio.

Annos septuaginta natus, Cic. de Senect.

Cousa nascida, ou apropriada. Natus, a, um, cum datiuo, vel accusas. & præposit. ad. Vt,

Natus abdomini suo, non laudi, atq; gloriæ, Cic. in Pison.

Ad iustitiam nos esse natos intelligere, nil præstabilius, Cic. 1. de Legib.

Ad iugum natę boum ceruices, Cicer. 2. de Nat Deor.

Natu, in ablatiuo tantum, iungitur adiectiuis, Magnus, Maior, Maximus, Paruus, Minor, Minimus grandis, Cic. de Senect. Terēt. Adelph. 5. 4.

Nacido de pés, i. que naceo com os pés primeyro, que cõ a cabeça Agrippa, æ, Plin. lib. 7. c. 81.

Nação. Natio, onis. Vt, seruituti natæ Iudæorum, & Syrorum nationes, Cic. de Prouinc. Consul.

Exteræ nationes, & gentes, Cic. pro Fōteio.

Nada. Nil, aduerbium. Nihil, indeclinabile, Nihilum, nihili, p. c. caret plurali. Vt,

Nil opus est verbis, Lucret lib. 5.

Deponunt animos, nil magnæ laudis egētes, Virg lib. 5. Æneid.

Nihil opus est exemplis hoc facere lōgius. Cic. lib. 5. de Finib.

Nihil ad illum, i. non est cum illo comparandus, Ter. Eunuc. 2. 3.

Cicer. 2. de Orat. Quem cognouimus virum bonum, & non illiteratum, sed nihil ad Persium.

Ad nihilum recidunt omnia, Cic. in Orat.

Tudo acaba, tudo dá em nada.

Nihili pendere, Terent. Eunuch. 1. 2.

Pro nihilo habere, vel pro nihilo putare aliquem, Cic. pro Domo, & Ver. 1.

Nadar. No, nas. Nato, as. Vt,

Nare anaticulas, euolare merulas, Cic. lib. 5. de Finib.

Natabant pauimenta vino, madebant parietes, Cic. 2. Philip.

Cousa que nada. Nans, nantis, natans, natantis. Participia.

Cic. 5. Tusc. Namq; aliàs bestias nantes aquarum incolas esse voluit.

Campi natantes, Virg 3. Georg.

Nadador. Natator, p. p. natatoris, Ouid. lib. 1. de Remed. Amor.

Pugnat in aduersas ire natator aquas.

Nadadura. Natatus, us, p. p. Claudian. de Raptu Proserpinæ.

Nadega. Nates, tis, vel nates, natiū in Plur. g. f. Clunis, is. Vel, Clunes, clunium, dubij gen. Horat. 1. Serm Sat. 8. Plin. lib. 8. c. 8.

Namorado. Procus, ci, Ouid. epist. 1.

Amator, oris, Ter. Eunuc. & Andr. 4. 3.

Amasius, ij, ex Recentioribus.

Namorada. Amatrix, amatricis, p. p. f. g. Plaut. Asin. 18. Satisdicacula, es amatrix.

Amasia, æ, ex recentioribus.

Namorar. Deperire feminam amore, Plautus Curcul. 2. & Cistel. 3.

Nao, ou nauio. Nauis, is, f. g.

Nauigium, ij, Cic. 4. Academ.

Ratis, tis. Rates, ratis, f. g. Cicero Att. lib. 9. Virg. 1. Æneid.

Nao pequena. Nauicula, æ, p. cor. Diminutiuum, Cic. 4. Academ.

Nauicella, æ, Dimin. Text. in l. item Pictoris. D. de Fundo instructo.

Nao de carga. Nauis oneraria, Cic. 3. Ver.

Nao capitana. Nauis prætoria, Liu. 3. Dec. lib. 1.

Nao de remo. Nauigia vectoria, Cæsar lib. 5. bel. Gall.

Nauis actuaria, Liu. Decad. 4. lib. 8. Cæsar lib. 5. Commentariorum.

Nao de espia. Nauigia speculatoria, Cæsar lib. 4. bel. Gall. Liu. lib. 2. bel. Pun.

Corda com que se atão as Naos na terra. Ora, æ, Liu. lib. 2. & lib. 8. bel. Pun.

Leuar a nao a toa, ou a sirga. Remulco trahere, Cæsar lib. 3. bel. Ciu. Liuius lib. 5. bel. Pun. Vide Thesaurum.

Nao de cossarios. Nauis prędatoria, Liu. lib. 9. bel. Pun. & Decad. 3. lib. 9.

Nauis piratica, Liu. Decad. 4. lib. 4.

Puppis piratica, Claudian. 4. Paneg.

Cousa de nao. Naualis, & e, p. p. adiect. Vt,

Nauale bellum, i. quod nauibus fit, Cic. pro lege Manil.

Pugnæ nauales, & pedestres, Cic. de Senect.

Não. Non. Minimè, pen. cor. Haùd, aduerbia negandi.

Cicer. 1. Offic. Minimè artes eæ probandæ, quæ ministræ sunt voluptatum.

Haùd heres est Cluertius, Cic. pro Cluent.

Haùd muto factum, Terent. And. 1. 1.

Não somente. Non solùm. Non modò, Cicero 1. Verr. & de Amicitia, & de Senect. & Lentulo

tulo,lib.1.epist.9.

Narijs. Nasus,i,m.g. Cic.2.de Nat.Deo.
Nasus ita locatus est,vt quasi murus oculis interiectus esse videatur.

N arijs romo. Nasus resimus,p.p.Columel.lib. 6.cap.1.

Nariguda cousa. Nasutus,a,um,p.p.adiectiuũ, Horat.1.Serm.Saty.2.

Cabelos do naris. Vibrissæ,arum.Festus.

Nassa,i.rede de peyxes. Nassa,æ,Cic.Att.lib.15.

Nastros. Crinale,is,p,p.g.n.Ouid.lib.5.Met.

Nata Flos lactis,vel pinguedo lactis.

Natal. Natalis,is, p.p. Vel,natalis dies. Vel, natalitius dies, Cicer.2.de Diuinat.& pro Flacco.

Natura,ou natureza. Natura,æ,p.p.
Cic.in Paradox. Natura est mater omnium rerum.
Carthaginienses fraudulenti. & mendaces, non genere,sed natura loci.Cicero de lege Agraria.
Natura pro locis genitalibus etiam accipitur,Cic.2.de Diuin.
Parere quędam matrona cupiens, dubitans esset ne prægnans, visa est inquiete obsignatam habere naturam,&c. Vide locum.

Natural cousa. Naturalis, & hoc naturale, p.p.
Natiuus,a,um,p.p.adiect. Vt,
Naturalis pater,Cic.3.Philip.
Lex naturalis,Cic.1. de Nat.Deor.
Natiuum malum,Cic.pro Domo.
Natiuus color,Plin. lib.26.c.4.
Genuinus,a,um,pen.prod.adiectiuum.Gel. lib.2.cap.2.

Natural de algũa terra. Oriundus,a,um,adiect.
Liu.lib.4.bel. Pun.Hippocrates,&Epicides nati Carthagine,sed oriundi ab Syracusis.
Ab ingenuis oriundus, Cic.in Top.

Natureza, i.patria donde cada hum nace. Natale solum,Ouid.1.de Ponto eleg. 47. Nescio qua natale solũ dulcedine cunctos ducit, & immemores non sinit esse sui.

Naturalmente. Naturalitèr, p.c.aduerb. Cicero de Senect.
Natura ablatiuus,i.Naturaliter,Quintilianus lib.1.
Insolens,& superba natura victoria,Cicero pro Marcello,

Naualba. Nouacula,æ,p.c.Cic.1.de Diuin.

Nauegar. Nauigo,as,p.c.aui,atum, Cic.multis in locis.
Vela facere,Cic.7.Ver.
Vela dare,Cic.1.Æceid.& alibì passim.

Nauegação. Nauigatio,onis, Cic.1,de Finib.de Senect.& alibì passim.

Nauegante. Nauta,æ.Nauita,æ,p.c.g.m.Cicero multis in locis.

Cousa,que se pode nauegar. Nauigabilis,& e,p.c. adiect. Vt,
Mare nauigabile,Liu.lib.5.bel.Maced.
Nauigabile flumen,Colum.lib.1.c.2.

Cousa de nauegante. Nauticus,a,um,penult.corr. adiect. Vt,
Nauticus cantus,Cic.2.de Nat.Deor.
Panis nauticus,Pli.lib.22.c.25. *biscouto.*
Nauticæ exuuiæ,Cic.pro lege Manil.

Naueta do incenso. Acerra,æ, Martial.lib.10. Plin.lib.35.c.10.
Cymbium,ij.Plin.lib.37.c.8.Virg.3.Æn.
Inferimus tepido spumantia cymbia lacte.

Necessidade. Necessitas,p.c.necessitatis,g.f.
Necessitudo,p.p.necessitudinis,g.f. Vt,
Efficiendi necessitas,Cic.in Top.
Puto igitur hanc esse necessitudinem, cui nulla vi resisti potest, Cic.lib.2.de Inuent.

Cousa forçada da necessidade. Necessitate astrictus,Cic.1.de Nat,Deor.
Necessitate coactus,Cic.pro Cluent.
Necessitate pressus,Cic.pro Rosc.Amer.

Necessidade não tem Ley. Necessitati datur venia,Cic.2.Offic.
Necessitas,& necessitudo, significant etiam familiaritatem,& coniunctionem.
Cic.pro Sylla. Necessitatem familiaritatẽq; violare.
Idem Sulpit.lib.13.epist.27. Quos ego tibi summa necessitudine, & summa cõiunctione adductus commendaueram.

Necessaria cousa Necessarius,a,ium, adiect.
Vt,necessarius,& fatalis casus, Cic.10.Phil.
Ad vsus vitæ necessarios expetuntur diuitiæ,Cic.lib.1. Offic.
Necessarius etiam accipitur pro cognatis, & affinibus,in quos necessaria officia conferũtur præter ceteros. Vt,
Amicus necessarius,Cic.pro Cluent.
Familiaris.atq; necessarius meus, Cicero pro Sylla.
Necessarius,& propinquus, Cic.pro Mur.

Necessariamente,aliàs de necessidade. Necessariè. Vel,

Vel,Necessariò,aduerbia,Cic.2.de Inuen.& 4.Tuscul.

He necessario. Necesse est. Necessum est,Cic.de Fato. Mori necesse est Scipioni.

Idem lib.2.de Inuent.Corpus mortale aliquo tempore interire necesse est.

Plaut.Asin.16. Nauseam bibere malim,si necessum est,quàm illam osculariet.

Necesse habere,pro opus habere. Cicero in Partitionibus. Non habebimus necesse semper concludere.

Idem Attic.lib.10.Eo minus habeo necesse scribere,aut etiam cogitare quid sim facturus.

Necessarias,aliàs priuadas,ou secretas. Latrina,æ, pen.p.Varr.lib.2.de Analogia, Apuleius de Asino,lib.9.

Necessarias publicas. Forica,ę,pen.cor. Iuuenal. Satyr.3.

Necia cousa,i.que não sabe. Nescius,a, ium.

Inscius,a,ium,adiect. Vt,

Non sum nescius Crasse ista inter Græcos dici solere,Cic. 1.de Orat.

Fati nescia Dido,Virg.1.Æneid.

Inscius omnium rerum, Cic.de Clar.Orat.

Inscius,& artifex,contraria, Cic.4.Acad.

Necia cousa,i.tola,ou paruoa. Vide suo loco.

Negaça. Illix,illicis,p.c. Vel,Illex,illicis,pen.c. Plin.lib.10.

Allector,oris,g.m.Colum.lib.8.c.10.

Negar. Nego,as,Terent.Andr.1. 1. Cicero pro Cluent.& Ver.5.& 6.

Inficias ire,Terent.Adelph.3.2.

Inficior,aris. Deponens actiuum, cum accusatiuo,Cic.pro Cluentio,& Ver.6. Ouid. 1.de Ponto eleg.8.

Negação. Negatio,onis. Inficiatio,onis,Cicer.in Partitionibus, Primus ille status rationem habet iniqui criminis, ipsam negationem inficiationemq; facti.

Negantia,ę,Cicero in Topicis. Deinde addunt coniunctionum negantiam,sic,non,& hoc est,& illud.

Negador,que nega. Inficiator, pen.p.inficiatoris, Cic.1.de Orat.

Negada cousa. Negatus,a,um,p.p.Partipipium, Ouid.3.Amor.eleg.4.

Nitimur in vetitum semper cupimusquè negata.

Negligencia,ou descuydo. Negligentia,æ, Terent. Andr.1.1.Cic.1.Offic.

Incuria,æ,Cic.de Amic.& Prouinc.Consul.

Negligente cousa,ou descuydada. Negligens,p.c. negligentis,adiectiuum, Cicero de Amicit. & Verr.4.

Incuriosus,incuriosa,incuriosum, p.prod. adiectiuum.Gell.lib.2.cap.28. Tacitus lib. 2.& 4.

Negligentemente. Negligentèr,aduerb. Cic. pro Rosc.Comœdo.

Incuriosè,pen.prod.aduerb. Gellius. lib.2. c.6.Tacitus lib.17.

Negocio. Negotium,ij,Cic.pro Rosc. Amer. & 2.de Orat.

Negoceação. Negotiatio,onis, Cic.Cecinnæ lib. 6.epist.8.Vt ad reliquias Asiaticę negotiationis proficiscare.

Cousa de negocio,ou que pertence a negocio. Negotialis,& e,p.p. adiect.

Cic.lib.1.de Inuent.Hæc constitutio, quam generalem nominamus, partes nobis videtur duas habere,iuridicialem, & negotialem.

Cousa de muyto negocio. Negotiosus,a,um,p.p. adiect. Vt,

Prouincia negotiosa, Cic.pro Murena.

Res negotiosa,i.difficilis,Plaut. Stich. 6.

Negoceador. Negotiator,p.p.negotiatoris,g.m. Labeo in l.Legatis seruis.D.de leg.3.

ApudCiceronem pro Mercatore accipitur, Ver.5.& Quint.Fr.lib.1.epist.1.

Negocear. Negotium agere, Cic.1.Offic.

Gerere negotium,Cic.pro Quinctio.

Obire negotium,Cic. pro lege Manil.

Administrare negotiũ, Cic.Bruto lib.13.11.

Procurare negotia,Cic.Cornific.lib.12.24.

Curare negotia,Horat.2.Serm.Sat.3.

Negotior,aris, Deponens,Cic.3. Offic.

Negotiari animas,Plin.lib.29.cap.1. idest, lucrum facere in occidendis animabus. De medicis.

Negotiari aliquo genere mercaturæ, Colum.in Pręfat.lib.12.

Dar fim aos negocios. Conficere negotia,Cic.lib. 2.de Diuin.& alibi in Sulpit.lib.13.27.

Explicare,& expedire negotia,Cic. Sulpitio lib.13.epist.26.

Cousa negoceada. Res gesta, Negotium confectum,Plaut.Trinum.17.Res bene gesta saluus redeo.

Idem

Idem Rudent. 24. Hoc modo res gesta est, vt ego dico.

Negra cousa. Niger,nigra,nigrum. Pullus,a,ũ. Ater,atra,atrum.adiectiua. Vt,

Ouis nigra. Virg.4.Georg.

Vestis pulla,Cic.in Vatinium.

Alba, & atra discernere non poterat Democritus,luminibus amissis,Cic.5.Tuscul.

Albus an ater sis,nescio,Cic.2.Philip.

Nigellus,a,um,Diminutiuum. Ausonius ad Theonem epist.21.Cadmi nigellas filias.

Cousa vestida,ou tingida de negro. Atratus,a,um, p.p.adiect.

Cicer. in Vatinium, Quis vnquam cœnauit atratus? Idem,4.de Diuin.Quid,quod fluuius atratus sanguine fluxit?

Negridão,ou negrura. Nigror,nigroris,p.p.g.m. Cic.lib.1.de Diuinat.

Nigritudo, p.p.nigritudinis,g f.Pli.lib.10. cap.36.

Nigrities,p.cor. nigritiei,g.f. Celsus lib.8. cap.2.

Nigritia,æ.Plin.lib.9.c.38.

Nigredo,p.p.nigredinis,g.f. Thesaurus.

Fazer negro a outrem. Nigrefacio,nigrefacis, p.c.Thesaurus.

Estar negro. Nigro,as. Lucret.lib.2. Aut ea,quæ nigrant,nigro de semine nata.

Fazerse negro. Nigreo,es.Nigresco,cis. Vt, Tenebris nigrescunt omnia.Virg.11.Æneì. Æquora nigrescunt ventis. Ouid.1. Trist. eleg.3.

Fazerse algum tanto negro. Nigrico,as, pen.cor. Plin.lib.10.c.3.

Negro de guiné. Æthiops,æthiopis,p.c.

Negra de guiné. Æthiopissa,æ,ex recentioribus,

Nem. Nec.Neque. Coniunctionis disiunctiuæ, Cicer. de Amicit.Nec enim melior vir fuit Africano quisquam, nec clarior.

Cic.1.de Orat. Nullæ enim lites,neq; controuersiæ sunt,quæ,&c.

Nem mais,nem menos. Scilicèt,pen.cor.aduerb. Per ironiam dicitur, quasi diceret. *não ha agora outro cuydado.* Virg.lib.4. Æneid.

Scilicet id superis labor est? *não tem os Deoses,outro cuydado?*

Terent.Andr.1.2. Meum gnatum rumor est amare.D Id populus curat scilicet.*como se dißera não se falla agora doutra cousa,ou muyto se lembra o pouo dißo?*

Nem mais,nem menos,i. aßi he, ou certamente. Scilicèt,p.c.aduerb.

Terent. Eunuch.5. 9. Fratris igitur Thais tota est.C.scilicet.

Cic.Attico lib.4.epist.75.Si taceo, oppressus,& captus, quo dolore esse debeo? quo sum scilicet.

Nem por ißo. Non ideò. Non continuò.Cic pro Rosc.Amer.Non continuò si me in gregem sicariorum contuli,sicarius sum.

Nenhum,ou nenhũa. Nemo,neminis,p.c. Nullus,a,um,adiect. Vt,

Nemo homo,Terent.Eunuc.4.6.

Hominem quidem esse arbitror neminem, Cic.in Tuscul.

Pontificem neminem bonum esse, Cic. de lege Agrar.

Nemo hominem homo agnoscit, Cic.2.de Nat.Deor.

Vicinam neminem ego amo merito magis quàm te,Plaut.Cassinat.

Hoc ego scio vnum, neminẽ peperisse hîc, Teren.Andr.3.2.scilicet feminam,vel mulierem.

Argumentum quidem nullum est,Cicer.2. Tuscul.

Nulla ratione moueri,Cic.4.Acad.

Nenhũa cousa. Nil.Nihil. indeclinabilia. Nihilum,nihili,p.c.caret plurali. Vt,

Ex nihilo oriri,& in nihilum occidere,Cic, 2.de Diuin.

Nihil est, quod Deus efficere non possit, Cic.3.de Nat.Deor.

Nenhũa cousa he impoßiuel a Deos.

Neruo. Neruus,i. Vel,neruulus,i,p.c.Diminut. Cic.Att.lib.16.

Neruuda cousa,i.que tem muytos neruos. Neruosus,a,um,p.p.adiect.Plin.lib.11.c.37.

Neruosus orator per translationẽ, i. magnam vim, & efficaciam sermonis habens, Cic.de Clar.Orat.

Nespera. Mespilum,i,p.c.Plin.lib.15.c.20.

Nespereyra,aruore,que daa nesperas. Mespilus,i, p.c.g.f.Plin.lib.17.c.24.

Neta. Neptis,neptis,g.f.Cic.de Clar.Orat.

Neto. Nepos,nepotis,p.p.g.m. Cic.7.Ver.

Nepos ex filia,Cic.de Clar.Orat.

Accipitur etiam nepos pro consumptore. Vt, Nepos in patrimonio suo,Cic.pro lege Agraria.

Nepotes,

Nepotes,idest posteri,Virg.6.Æneid.
Fortè recensebat numerum, charosq; nepotes.
Netinho.Nepotulus,i,pen.cor.Diminut.Plaut. Milite,22.
Nepotor,pen.prod.nepotaris, significat luxuriosè,& prodigè viuere.Seneca de Beneficio lib.1.c.15.Tertull.in Apologetico.
Neuar.Ningo,ningis,ninxi.Virg.3.Georg.
Neue.Nix,niuis,g.fem.
Cousa de neue.Niualis,& e,pen.prod.
Niueus,ea,eum,adiectiuum. Vt,
Niuales dies.Liu.lib.1.bel.Pun.
Niuales venti.Virg.3.Georg.
Liquor niueus.Cic.1.de Diuinat.
Niueus pro candido accipitur. Vt,
Bos niueus.Ouid.4.Fast.
Columbæ niueæ.Quid.13. Metam.
Dens niueus.Ouid.Epist.17.
Niuarius,a,um.Idem significat. Vt,
Colũ niuariũ. *Coadeyra pera coar neue*.Põponius in l.In argento,D.deAuro,argẽto,&c.
Saccus niuarius,Plin.lib.24.c.1.
Cousa chea de neue Niuosus,a,um,pen.p.adiect. Vt,niuosa grando.Liu.lib.1.bel.Pun.
Niuosa hyems.Liu.5.ab Vrbe.
Cousa resfriada com neue. Niuatus,a,um,pen.p. adiect.Sueton.in Nerone c.27.
Neueda,erua. Calamintha,æ. Nepeta,æ,pen.c. Columel.lib.5.c.7.Plin.lib.20.cap.14.
Vel,calumithe,es,g.f.Galen. lib.7. Simplicium,cap.2.
Neuoa.Nebula,æ,p.c.Plin.lib.2.c.60.
Cousa chea de neuoa. Nebulosus,a,um,p.prod. Vt,cælum nebulosum,Cic.1.Tusc.
Nebulosus aer,Plin.lib.21.cap.7.
Nigela,semente.Gith,indeclinabile,Plin.lib.20. cap.16.
Nigromancia. Necromantia,æ,pen.prod.Cic.1. Tuscul.
Ninfa. Nympha,æ.
Ninguem Nemo,neminis,p.c.adiect.
Ninho.Nidus,i,g.m.
Ninho pequeno. Nidulus,i,pen.c. Diminut.Cic. lib.1.de Orat.
Ninho feyto, pega morta. Duodecima hora ædificare.Adagium.Cælius Rhodig.lib.12.c.9.
Fazer ninho.Nidum fingere,vel cõstruere, Cic. 2.de Orat.
Nidifico,as, pen.c. Virg. Sic vos non vobis nidificatis aues.
Nidulor,p.c.nidularis,Plin.lib.11.c.28.
Nobre cousa Nobilis,& e.Illustris,& e,adiectiua,Cic.7.Verr.
Cousa muyto nobre. Nobilissimus,a,um,p.corr. Illustrissimus,a,um,p.c. adiectiua. Vt,
Homo nobilissimus Pericles,Cic.3.Ver.
Nobreza. Nobilitas,p.c.nobilitatis,Cicer.pro Rosc.Amer.
Nobremente. Nobilitèr,pen.corr.aduerb.Plin. lib.34.cap.8.
Fazer nobre.Nobilito,as,p.c.aui,atum. Cicer.1. Tuscul. Quid poetæ,non ne post mortem nobilitari volunt?
Multitudine rerum gestarum nobilitari,Cicero in Partitionib.
Cousa emnobrecida em boa,& em maa parte. Nobilitatus,a,um,p.p.Particip. Vel,nomen ex participio. Vt,
Spectata, & nobilitata Lacedęmoniorum virtus,Cic.pro Flacco.
Nobilitata spatia Academiæ,Cic.5.de Fin.
Clari,& nobilitati labores,Cic.2.Tuscul.
Testis est Phalaris, cuius est præter ceteros nobilitata crudelitas,Cic.2.Offic.
Noda,ou nodoa.Macula,ę,p.c.
Cousa, que tem nodas. Maculosus,a,um,p.prod. adiect.Cic.2.Philip.
Nogueyra Nux,nucis,g.f.Iuglans, iuglandis,g. fem.Cic.5.Tusc.Plin.lib.15.c.22.
Nogueyral.Nucetum,i,p.p. Stat.lib.1. Sylu.6.
Noz.Vide infrà.
Noyte.Nox,noctis,g.f.
Noyte pequena.Nox contractior, Cic.in Parad.
Cousa de noyte.Nocturnus,a,um,adiect. Vt,
Metus nocturnus,Cic.1.Tusc.
Horæ nocturnæ, Cic.pro Rosc.Amer.
Labores diurni,nocturniq;,Cic. de Senect.
Meya noyte. Nox intempesta. Virg.3. Aeneid. vbi Seruius,Cic.6.Ver.
Nox concubia, Cicer.1. de Diuinat. Plin. lib.29.cap.6.
Nox media, Cęsar lib.5.bel. Gall.Cic.Att. lib.472.
De noyte.Nocte.Cæsar lib.1.bel.Ciuil.
De nocte,Cicer. pro Murena. Vigilas tu de nocte, vt consultoribus tuis respondeas.
Noctù,Cic. Attic.lib.8. Horat.2.epist.2.
De noyte,& de dia.Noctù,& interdiù,Cæsar lib. 1.bel.Ciuil.

Nocte,ac die,Plin.lib.7.c.49.
Nocte,dieq;,Ouid.3.de Ponto eleg.1.
ytes,& dias. Noctes,diesq;, Cic.1.de Diuinat.Terent.Eunuch.5.9.
Noctes,atq; dies patet atri ianua Ditis.Vir.6.Æneid.
Cousa, que anda de noyte. Noctiuagus,a,um,p.c. adiect. Vt,
Currus noctiuagus,Virg.10.Æneid.
Vmbræ noctiuagæ.Stat.3.Thebaid.
Cousa,que trasnoyta. Noctuabundus,a,um,adiectiuum,Cic.Attic.lib.12.epist.1.
Quum cõplicarem hanc epistolam,noctuabundus ad me venit cum epistola tua tabellarius.
Nojo,aliàs tristeza. Mæror,meroris,p.p.
Mœstitia,æ. Tristitia,æ. Luctus,us,omnia apud Ciceronem,& alios.
Ter nojo,aliàs estar anojado. Luctu affici,Cicer. in Pison.
Esse in luctu,Cic.3.Offic.
Iacere in merore,Cic.Attico lib.10.
Merore affligi,Cic.in Catilin.
Ad aliquẽ marorẽ venire,Cic.pro Quinct.
Esse in mæstitia,Cic.2.Philip.
Tirar o nojo. Mærorem deponere,Cic.Phil.14.
Merorem demere.Lucret.lib.3.
Mæstitiam pellere,Cic.1.de Finib.
Abstergere luctum.3.Tuscul.
Haurire luctum,Cic.pro Sextio.
Cousa anojada. Mæstus,a,um. Tristis,& e,adiectiui.Cic.& alij.
Mærore affectus,vel afflictus. (ex.
Nojo,aliàs asco. Fastidium,ij.Tædiũ,ij.Nausea,
Cousa,que tem nojo,i. asco. Fastidiosus,a, um, p.p.adiect.Cic.& alij passim.
Nome,ou nomeada Nomen,nominis,p.c.g n.
Nomear. Nomino,as,p.c.Cic. pro Lege Manil. & pro Cecinna.
Nuncupo,as,p.c.Cic.2. de Natur. Deor. & lib.3.de Orat.
Pór nome Indere nomen alicui,Plaut. Rud.22. & Mercat.9.
Nomen ponere,vel imponere.Cic.1.de Nat. Deor.& Ver.4.
Cousa nomeada. Nominatus,a,um,p.p. Particip. Cic.3.Offic.
Nuncupatus,a,um,p.p. Particip.Cicer.1.de Natur.Deor.
Cousa nomeada,i.celebre. Nominatus,a,um,p.p. adiect.Cic.6.Verr.Quid,illa Attalica,tota Sicilia nominata,ab eodem Heio peripetasmata emere oblitus es?
Pli.lib.12.c.9.Vicina est Bractiana, in qua bdellium nominatissimum.
Nomeação. Nominatio, onis. Vt sua nominatione cooptare aliquem, Cicer.13. Philip. idest appellare aliquem suo nomine,Thes.
Nomenclatio,onis, Quint.Cic.de Pet.Cõs.
Nomẽclatura,æ, p.p.Pli.li.3.in Præf.& li.2.
Nomeadamente. Nominatìm,pen.p.aduerb. Vt, rogare aliquem nominatìm, Cic. Sulpicio lib.13.epist.28.
Appellare aliquem nominatìm,Cic.7. Ver.
Nomeador,que nomea. Nomenclator,p.p.nomẽclatoris,Cic.Attico lib.4.
Monitor,p.c.monitoris, Cic. pro Muræna. Terent.Heaut.1.1.
Nomina. Bulla,æ,Cic.3.Ver.
Nones. Numerus impar, Cic.4.Academ.
Nono. Nonus,a,um,adiect.numerale. Plin.lib. 18.c.21. Et à semente non nisi nonis mẽsibus in aream redeunt.
Annum nonũ superans.Hor.4.Car.Ode 11.
Noo. Nodus,i. (mus.
Noo cego. Nodus geminus. Vel, nodus arctissi-
Dar noo. Cõnectere nodũ,Cic.2. de Nat.Deor.
Coniungere nodos,Cic.in Orat. Vel,
Coniungere nodo. Virg.4. Æneid. Ouid.1. de Remed.Amor.
Nodo,as, cum accusatiuo,Virg.4. Aeneid. Cato de Re rust.c.33.
Desfazer o noo. Nodum expedire,Cic. Att.lib. 5.epist.21.
Soluere nodum.Horat.3.Carm. Ode 21.
Diuellere nodos.Virg.2.Aeneid.
Cousa cheá de noos. Nodosus,a,ũ,p.p.adiect. Vt, Robora nodosa.Ouid.6.Metam.
Stipes nodosus.Ouid.Epist.10.
Nodũ in scirpo quærere.Adag. *buscar cinquo pés ao carneyro,ou buscar a tamara ao pé do feyteyro.* Terent.Andr.5.4.
Noo dos dedos. Condylus,i,pen.cor. Aristoteles. Martial.lib.5.epigram.120.
Noo do colmo,da palha,ou de qualquer erua. Genicula p.c.geniculorum,Plin.lib.16.c.30.
Vndè culmus geniculatus,Cicer.de Senect.
De muytos noos.
Noo das aruores. Tuber,tuberis,p.c.g.n.Pli.lib. 16.cap.16.

Nora.Nurus,us,g.f.Cicero 2.Philip.
Reiecta mater amicam impuri filij tamquàm nurum sequebatur.
Nora de agoa.Antlia,æ, Martial. ad Domitianũ lib.9. Curta laboratas antlia tollit aquas.
Norça branca,erua.Vitis alba.
Norça negra.Vitis nigra. Laguna in Dioscor.
Norte.Septentrio,onis,pen.cor. Cicer.lib.2.de Natur.Deor.
Cousa de norte. Septentrionalis,& e,pen.prod. adiectiuum. Vt,
Septentrionalis ventus, Plin.lib.9.cap.17.
Nota.Nota,æ. Notatio,onis,Cic.2. de Diuinat.
Annotatio,onis,apud Iureconsultos.
Notar.Noto,as,aui,atum,Cic.2.de.Orat.
Notauel mente.Notabilitèr. pen.corr. aduerb. Plin.Epist.5.
Notauel cousa. Notabilis,& e,pen.cor.adiect. Cic.Luceio lib.5.epist.12.
Si uero exitu notabili concluduntur.
Ouid.1.Metam.Candore notabilis ipso.
Notario.Notarius,ij,Plin.lib.9.epist:36.
Noticia.Notitia,æ. Vt,noua notitia mulieris, Cic.pro Cælio.
Qui sermo , quę præcepta, quanta notitia antiquitatis?Cic. de Senect.
Notities,ei, apud Lucretium lib.5.
Notificar.Notum facere,Cic.Luceio lib.5.12.
Notifico,as,pen.corr.Ouid.lib.1. de Pont. eleg.2.
Atq; modum culpæ notificare velis.
Notoria cousa. Notus,a,ũ, nomen ex particip.
Manifestus,a,um,adiect.Cicer.2.& 4.Ver.& pro Muręna.
Notorius,a,ium,apud iure consultos.
Noua cousa.Nouus,a,um.Recens,tis,adiectiua.
Vt,Luna noua, Cic.Attico lib.10.
Recens,& noua lex,Cic.pro Flacco.
Nihil noui iam diù ad nos afferebatur,Cicero Cælio lib.2.14.
Nouamente.Nouè,aduerb. Auctor ad Herenniũ lib.1.
Recèns, vel pluralitèr, recentès, aduerb.
Vt,recèns diues.Ouid.3.Amor.eleg.7.
Recèns condita Roma. Suet. in Tiber.c.1.
Recentès Roma venerunt, Cic. Att.lib.16.
Nouitèr,non agnoscunt probati auctores, apud Plin. in Paneg. vbi legitur nouitèr, legendum est non iter.
Apud Liu.li.10.bel. Pun. Bellum nouitèr, geri,castigatiora exempla habent, nauitèr.
Nouas.Aliquid noui.Vel,Nũtius,ij.in Plurali, Cic.ad Senatum lib.15.2.Nuntij,& Litterę de bello à Parthis in prouinciam Syriam illato quotidiè ferè afferuntur.
Ede quid portes noui. Seneca Oedip.11.
Dar ou trazer nouas. Apportare,vel,afferre aliquid noui.Terent.Adelph.5.4. Cic. Cælio lib.2.epist.14.
Nuntio,as,Cic.4.Academ.
Acrecentar as nouas. Astruere auditis. Silius lib.4.
Noue.Nouem,indeclinabile.
Noue vezes.Nouiès,aduerb.Virg.4.Georg.
Nouecentos.Nogenti, nongentæ,nongenta,Cicero pro Flacco.
Nouecentos em ordem. Nongentesimus,a,um, p.c.adiectiuum.
De nouecentos em nouecentos, ou cada hũ nouecẽtos.
Nongenteni , nongentenæ , nongentena, p.p.adiectiuum.
Cousa nona,ou cousa de noue.Nonus,a,um.
Noueni,ę,a,pen.prod.
Nonarius,a,um.Nouenarius,a,ium.
Nouendialis,& e, p.p.adiectiua.
Plin.lib.18.c.21.Et à semente non nisi nonis mensibus in aream redeunt.
Nonariæ meretrices.Pers.Saty.1. idest quę hora nona pudicitiam prostituebant.
Terga nouena boum.Ouid.12.Metam.
Nouenarius numerus,Plin.lib.17.c.11.
Nouendiales feriæ, Cicer. Q. Frat. lib.3. epist.21.
Nouendiale sacrum, i.quod mortuo fieri solebat nono die, postquàm erat sepultus, Ex Liuio.
Nouenta em numero.Nonaginta, nomen numerale,Plin.lib.7.c.48.
Annos nonaginta natus Masinissa , Cicer. de Senect.
Nouenta em ordem,i.o vltimo de nouenta. Nonagesimus,a,um,p.c.adiect.
Cicero de Senect. Qualem Isocratis,qui eum librũ,&c.quarto, & nonagesimo anno scripsisse dicitur,&c.
Nouenta vezes.Nonagiès, aduerb. Cic. Ver.5.
Cousa de nouenta. Nonagenarius,a,ium, adiect.
Vt,nonagenerarius Senex.
Nonagenerarius annus.
Nouel. Tyro,tyronis,p.p.g.m.Cic.Philip.11.

Nouela,aliàs patranha. Fabula,æ,p.c.
Fabella,æ.Diminut.
Noueleyro,que traz nouelas. Fabularũ narrator.
Contar nouelas. Fabellas narrare , Cicer.2.de Orat.
Nouelo de linho,ou lãa. Glomus,masc.gen.Vel, Glomus,glomeris,pen.cor.g.n. Plin.lib.36. cap.13.
Orbis,is,Ouid.6.Metam.
Fazer nouelo,aliàs debar. Glomero,as,p.c.
Lanam glomerabat in orbes. Ouidius 6. Metam.
Nouembro. Nouember,nouembris.Deest mensis, quum nomina mensium sint adiectiua. Vide Brocensem in sua Minerua lib.4.
Nouiço. Nouitius,a,ũ,adiect. Nouitius miles.
Nouitię puellæ.Terent.Eunuch.3.5.
Cic.in Pisonem, Syrum nescio quem de grege nouitiorum factum esse consulem.
Nouidade. Nouitas,pen.cor. nouitatis,g.f.
Cicero 2.de Natur.Deor.Delectamur nouitate,& copia.
Nouidade de pão,vinho,&c. Reditus,us p.cor.
Prouentus,us.Ouid.2.de Ponto eleg.3.Pli. lib.20.cap.12.Virg.3.Georg.
Nouilha. Vitula,æ,p.c.Virg.3.eclog.
Iuuenca,æ,Virgilius.3.Georg.fortassè deest vacca.
Nouilho. Vitulus,i,p.c.Cic.2.de Inuent.
Iuuencus,i,Virg.5.Æneid.Videtur mihi deesse bos,quum iuuencus sit adiect. Vt,
Iuuencæ aues , Plin.lib.10.cap.53.
Nouo,i.de nouo. Denuò,aduerb. Vt,
Denuò ædificare ædes,Plaut. Mostel.3.
Deintegro . Vt, deintegro incidere in morbum, Cic.Cornificio lib.12.30.
Deintegro creare censores.Cic.4.Verr.
Deintegro scribere , Cic.Attico lib.13.
Noz. Nux,nucis. Nucula,æ, pen.cor. Diminutiuum.
Qui è nuce nucleum esse vult, frãgat nucem.Prouerbium,Plaut. Curc.2. *quem quiser comer trabalhe.*
Nuces relinquere.*deyxar mininices* . Persius Saty.1.
Miolo da noz. Nucleus,ei, g.m. Plin.lib.12. cap.9.
Noz sem miolo. Nux cassa. Horat.2.Sermon. Saty.5.
Noz noscada. Pyrum moschatulum.Thesaur.
Nux noscata.Laguna in Dioscorid.
Noz de besta. Vertebra,æ,p.c.
Cousa de noz. Nuceus,ea,eum,adiect.
Vt, materia nucea,Plin.lib.16.c.39
Nozinhão. Tuber,tuberis,p.c.g.n. Vel, Turberculum,i,p.c.
Nua cousa. Nudus,a,um, adiect.
Nudatus,a,um,p.p.Particip.
Vt,nudus à propinquis,Cicer. ad Quirites Post reditum.
Nuda vrbs pręsidio,Cic.Attico lib.7.
Nudatum tecto culmen,Liu.7.bel.Pun.
Caput nudatum.Virg.12.Æneid.
Fazer nuu . Nudo , as, cum accusatiuo. Vt, nudare corpus,Cic.4.Tuscul.
Spoliare,& nudare omnia,Cic.2.Ver.
Nudeza. Nuditas,pen.c.nuditatis,g.f.Quintil. lib.10.cap.2.
Nuncio do Papa. Legatus Summi Pontificis.
Nunqua. Nunquàm,aduerb.Cicero 4.Ver.& 4. Academ.
Nullo tempore.
Nuue. Nubes,is,g.f.Vel,nubis,is,Plaut.Mercat.22.Cicero 1.Tuscul. Coguntur in cęlo nubes,imbres,venti.
Nuue pequena. Nubecula,æ,pen.c. Diminut. Plin.lib.18.c.35.
Nuuiosa cousa,i.cuberta de nuues. Nubilus,a,ũ. p.c.adiect. Vt,
Cælum nubilum.Plin.lib.16.c.26.
Auster nubilus.Ouid.11.Metam.
Cousa,que faz nuues. Nubifer,p.c. nubifera,um, p.c.adiect. Vt,
Noti nubiferi,Ouid.Epist.3.
Gerado,ou nascido de nuues . Nubigena,æ,pen. prod.g.m. Vt,
Amnes nubigenę. Statius lib. 1.Thebaid.
Centauri nubigenę.Ouid.13. Metam.
Nubilo,as,pen.cor. Nubilum,seu obscurũ facere,apud Catonem.
Apud Varronem, Nubilat aer.
Nubilor,pen.c.nubilaris. Deponens,idem significat.Cato de Re rust.cap.88.
Vbi nubilabitur,& noctu sub tecto ponito.
Cousa, que faz fugir as nuues, ou que foge dellas.
Nubifugus,a,um,p.c.adiect.
Vt,Boreas nubifugus,Columel.lib.10.
Nubilarium,ij.Vel, nubilar,p.c. nubilaris, *he o alpendre das eyras,onde recolhẽ o pão,quando as nuues ameação agua,pera q̃ se não molhe.* Columel.

Columel. lib.2. cap.6. Huic areę nubilariũ applicari debet, maximeq; in Italia propter inconstantiam cœli, quo collata se mitti ita fruméta protegantur, si subitaneus imber incesserit.

Idem Colum.lib.2.cap.21. Quòd si falcibus seges cum parte culmi demessa sit, protinùs in aceruum, vel nubilar congeritur.

O

Obedecer. Obedio, obedis, p.prod.obediui, pen.prod.sine supino.

Pareo, es, parui, sine supino.

Obtempero, as, p.c.aui, atum.

Obsequor, p.c.obsequeris, p.c.

Obsecundo, as, aui, atũ. *Todos querem datiuo, como consta* de Cicero lib.1. de Nat. Deor. lib.3 de Legib. pro Lege Manilia, lib.2.de Finib.pro Cluentio, & Tusc.5.

Morigeror, p.c.morigeraris, vel morem gerere. Idem significant.

Voluptati autèm aurium morigerari debet oratio, Cic.in Orat.

Ter.Eunuc.1.2. Mos gerundus est Thaidi. Morem gerere animo, Plaut.Amphit.3.

Obediencia. Obedientia, æ. Obsequium, ij, Cicer.1.Offic.in Paradox.de Amicit.& in Pis. Parientia, æ. Cassiodorus lib.7. Variarum formul.l.1.Cod.qui pro sua iurisd. Vbì nõ patientiam, sed parientiam, legendum est, parentiam qui legit, is quoq; peccat.

Obsequentia, æ, Cæsar lib.7. bel.Gal.

Obediente cousa. Obediens, tis. Nomen ex particip.Liu.lib.5.bel.Pun.

Obsequẽs, p.c.obsequentis, adiect. Terent. Heaut.2.3.Hecyr.3.5.

Morigerus, a, ũ, p.c.adiect.Terent.And.1.5.

Obsequiosus, obsequiosa, obsequiosum, pen.prod.adiectiuum.Plaut.Capt.7.Firmic. lib.1.cap.12.

Obedientemente, i. com obediencia. Obedientèr, aduerb.Liu.8.ab Vrbe. & lib.5. bel. Pun.

Obsequentèr, aduerbiũ, Plin. Iunior lib.7. epist.23.

Obra. Opus, operis, pen.cor.g.n.Opus est finis, fructusq; operæ.Valla apud Thesaur.

Opusculum, opusculi, p.c. Diminut. Vt, lucubratum opusculum, Cic.in Paradox.

Obra, i.trabalho. Opus, operis, p.c.

Opera, æ, p.c. Virg.8.Æneid.Sub te tolerare magistro

Militiam, & graue Martis opus.

Fabrorum operæ, Cic.3.Verr.

Consumere multã operã frustrà, Cic.Tusc.1.

Obrar, i.trabalhar. Operor, p.c.operaris.

Vt, seniores intùs operãtur, Pli.lib.11.c.10.

Operari superstitionibus.Liu.lib.10.

Pôr por obra. Efficio, efficis, p.cor.Perficio, perficis, p.c.

Præsto, as. Exequor, p.c. exequeris, p.c.vel ad exitum perducere, omnia apud Ciceron.

Obreyro, que trabalha, ou faz obra. Operarius, a, iũ, Operosus, a, um, p.p.adiectiua. Vt,

Homo operarius, Cic.pro Rosc. Amerino.

Orator operarius, Cic.1.de Orat.

Senectus operosa, & sempèr agens aliquid, & moliens.Cic.de Senect.

Mulier operosa capillis ornandis. Ouid.2. Amor.eleg.7.

Operosus passiuè aliquandò ponitur.Ouid. lib.1.Metam. Mũdi moles operosa laboret, idest, quę ab aliquo operata est, non quæ aliquid facit.Valla lib.1.

Operosus pro efficaci.Ouid.14.Metam. Vtere tentatis operosæ viribus herbæ.

Cousa de muyta obra, ou de muyto trabalho. Operosus, a, um.p.p.adiect. Vt,

Operosus, & molestus labor, Cic.2.de Nat. Deor.

Sepulchrum operosum.Cic.2.de Legib.

Carmina operosa.Horat.4.Carm. Ode 2.

Operosum opus, Cic. Q. Fr.lib.2.15.

Obra d'aluenaria. Cæmentum, i, Pli.lib.36.c.22. Cæmentitium opus. Cæmentitij parietes. Vitruuius lib.2.c.8.

Obras mortas da nao. Latera, laterum, p.c.

Obrigar. Obliguo, as, p.c.aui, atum.

Authoro, as, p.p. Liu.Decad.4.lib.7.

Fidem suam obligare, Cic.5. Philip.

Obligare se vno verbo, Cic. pro Cecinna.

Obrigada cousa. Obligatus, a, um, p.p. Particip. vel nomen ex participio.

Vt, magnis, & multis pignoribus eum respub.obligatum tenet, Cic.13.Philip.

Dapem obligatam rede Ioui, idest promissam, & debitam.Horat.2.Car.Ode 7.

Authoratus, a, um, pen. prod. adiectiuum. Liu.Decad.4.lib.7.

Obrigação. Obligatio,onis,Cic.Brut.18.
Papinianus in l.Oligationes,D.de Actione, & obligat.
Paulus in l.Si vnus, §.Idem dicimus,D. de Pactis. Vide titulum de Actionibus, & oblig.D.
Obrigar com boas obras. Obligare, Vel,deuincire, Vel, obstringere aliquem beneficijs,Cicer. Q. Fr.lib.3.17.lib.2.Offic pro Domo sua, & Ver.7.
Demereri aliquẽ beneficio.Liu.3.ab Vrbe.
Cousa obrigada com boas obras. Deuinctus beneficijs,Vel, Obstrictus vinculis beneficij,Cicero pro Plancio.
Obrigado por concerto. Fœdere , vel pactione obstrictus,Cic.in Pisonem.
Obstinada cousa. Obstinatus,a,um,p.p.Nomen ex participio,Cic. Att.lib.1,7. Liu.lib.3.ab Vrbe.Curtius lib.8.
Pertinax,p.c.pertinacis,adiect.Cic,pro Ligario,& 1.de Finib.
Obfirmatus,a,um, p.p. nomen ex particip. Cic.Attico lib.1.7.
Obstinação. Obstinatio,onis,Cic. de Prouinc. Consular.
Pertinacia,æ, Cicero pro Marcello, & pro Plancio.
Obstinadamente. Obstinatè,p.p.aduerb. Terent. Andr.1.5.Cæsar,5.bel.Gall.
Pertinacitèr, pen.cor.aduer. Liu.lib.2.ab Vrbe.
Obfirmatè,p.prod.aduerb. Suet.in Tiberio Cęsare cap.25.
Oca cousa.aliàs concaua. Vide infrà. *Oqua cousa.*
Occasião. Occasio,onis,Cic.passim.
Ansa,æ,per Metaphoram.
Dar occasião. Dare occasionem,Cic.7.Philip.
Dare ansam,Cic.pro Sextio.
Aperire occasionem. Liuius lib.4. & 9.ab Vrbe.
Pręberc occasionem.Quintil.lib.1.c.2.
Largiri occasionem,Plin.lib.2.c.23.
Tomar occasião. Arripere occasionem. Liu.lib. 5.bell.Macedon.
Rapere occasionem.Horat.Epod.13.
Occidente. Occidens sol,Cic.1.Tusc.
Occasus solis.Virg.3.Geor.
Si occidens absolutè inueniatur , subintelligitur sol,Cic.lib.2. de Natur.Deor. Qui has nobiscum terras ab oriente ad occidentem colunt.
Ab ortu ad occasũ spatijs immutabilibus commeans sidus,Cic 2. de Nat. Deor.decst solis.
Dicimus etiàm,Sol occiduus. Ouidius lib. 1.Metam.
Occidental cousa. Occidentalis,& e,adiectiuum, Plin.lib.18.c.34.
Ab occasu solstitiali, & occidentali latere Septentrionis.
Ocio. Otium,ij.Terent.Adelph.3.3.
Non herclè otium est nunc mihi auscultandi.*Não tenho vagar.*
Requies,atq; otium,Cic.1.de Orat.
Litterato otio quid dulcius?Cic.5.Tusc.
Ociosa cousa. Otiosus,a,ũ, p.p. Desidiosus,a,ũ, pen.prod.adiectiua, Cicero pro Plancio,de Clar. Orat. lib. 3. de Orat. & 2.de lege Agraria.
Deses,desidis,pen corr.adiect. Liu.lib.1.& 3.ab Vrbe.
Feriatus,a,um, adiect. Vt, feriatus voluntate sua à negotijs publicis,Cic.3. de Orat. Martial.lib. 5. Nec feriatus ibat ante carrucam.
Oculos. Conspicilium,ij,Plaut. Vel, Conspicillum,i,Plaut.Cistel.2.
Specillum,i,Var.de Lingua latina lib.5.
Oculta cousa. Occultus,a,um.Particip. vel nomen ex Particip.
Abditus,a,um,p.c.Vide *Escondida cousa.*
Ocultamente. Vide *Escondidamente.*
Occupada cousa. Occupatus,a,um,p.p. Particip. Vel,nomen ex participio;Cic.pro Muræna. de Senect.& Tusc.1.
Occupationibus implicatus, Cic.1. de Nat. Deor.
Cousa muyto occupada. Occupatissimus,a,ũ,p.c. adiect.Cic.Attic.lib.12.
Vehementèr occupatus, Cic. pro Muræna.
Estar occupado. Distineri occupationibus, Cicer. pro Plancio , & Attico lib.2.& Cornificio lib.12.30.
Impediri occupationibus, Cic. loco citato, lib.12.epist.30.
Occupação. Occupatio,onis. Vt, molestissimę occupationes,Cic.Mario lib.7.1.
Desoccuparse. Relaxare se occupationibus, Cic. Mario lib.7.epist.1.
Expedire se ab omni occupatione , Cicero Attico

Attico lib.3.61.

Odio. Odium,odij. Simultas,tis,Cicer.pro lege Manilia,& Q.Fr.lib.1.

Ter odio a alguem. Odi,odisti,cũ accusatiuo.
Habere odiũ in aliquẽ,Cic.2.de Inuent.
Habere simultatem cum aliquo,Cicero pro Cluentio.
Apertè odisse magis ingenui est, quã frõte occultare sententiam,Cic.de Amic.

Tirar,ou deyxar o odio. Depõnere simultatem, Cic.Att.lib.3.

Odiosa cousa. Odiosus,a,um,p.p.
Offensus,a,um,adiect. Vt,
Senectus senibus odiosa est, Cicero de Senectute.
Inuidiosus, & offensus ordo senatorius, Cic.Verr.5.& pro Cluentio.

Ser odioso a alguem. Odio esse alicui,vel apud aliquem,Cicero 5 de Finibus, & pro lege Manilia.
In odio esse omnibus,Cic.Att.lib.2.
Venire in odium alicui,Cic.Att.lib.10.
Irruere in odium alicuius,Cic.2.Ver.

Cousa,que teue odio,ou aborreceo. Osus,a,ũ,Particip.Plaut.Amphit.10. Inimicos osa sum semper obtuerier.

Cousa,que há de aborrecer. Osurus,a,um,pen.p. Particip.Cic.in Lęlio. Negabat vllam vocẽ inimiciorem amicitiæ posse reperiri, quam eius qui dixisset:ita amarè oportere,vt aliquando esset osurus.

Homem,que tem odio,ou que aborrece. Osor,oris. Plaut.Mercat.18. Osores,infensi,iracundi, & Pænulo 1.2.Osor mulierum.

Odre. Vter,vtris,g.m.Ouid.3.Amor.eleg.11.
Aeolios Ithacis inclusimus vtribus Euros.

Odre de vinho,ou que serue de vinho. Vter vinarius,Plin.lib.28.c.18.

Odreyro. Vtrarius,ij,Liu.lib.4.Decad.5.

Oeste vento. Fauonius,ij.Vel Græcè.
Zephyrus,i,p.c.Cic.7.Ver. Plin.lib.15.c.3. & lib.18.c.34.

Ofego,doença. Suspirium,ij, Plin.lib.20.cap.9. Colum.lib.6.c.14.

Cousa doente de ofego. Suspiriosus,a,um, pen.p. adiect.Plin.lib.20.c.20.

Offender Offendo,is, offensi,offensum. Lędo, is,lęsi,lęsum. Vt,
Offendere animos bonorum in re aliqua, Cic.Q.Fr.lib.27.
Contumelia aliquem offendere, Cic. Attico lib.6.
Lædere aliquem iniuria, vel periurio, Cic. 4.Tusc.& pro Cecinna.

Offensa. Offensio,onis,Cic.1.Verr.& de Senect. pro Muræna,& alibi passim.
Pedis offensio, Cic.2.de Diuin.
Lęsio,onis,Cic.3.de Orat.
Offensa,æ,Cicero Att.lib.9. Ouid.3.Trist. eleg.8.

Offensa pequena. Offensiuncula,æ,p.c.Diminut. Cic.pro Plancio.

Cousa offendida. Læsus,a,um. Offensus,a,um, Participia. Vt,
Læsa dignitas,Cic.pro Cluentio.
Pudicitia læsa,Ouid.epist.5.
Offensa voluntas populi,Cic.5.Tusc.
Alienatus,& offensus animus, Cicer.Attic. lib.1.12.
Offensus quum est nomen pro inuiso accipitur,Cic. pro Cluentio. Etiamsi is inuidiosus,aut in multis offensus essevideatur. Idem Cic. 5.Ver.
Offensus,pro infenso, & irato. Qui enim offensi,& læsi sunt,irasci solent,Planc.Ciceroni lib.10.epist.18. Si hominem offensum mihi coniunctum cum Repub. non subleuassem.
Cicer.pro Cluentio. Ei ne igitur quem sibi offensiorẽ. Oppiniaco familiarissimũ sciebat esse,&c.

Offerecer. Offero,offers. Represento,as.
Exhibeo,exhibes,p.c.exhibui, exhibitum, pen.cor. Vt,
Offerre se ad mortem pro patria, Cicero Tusc.1.
Acriter se morti offert vir fortis, Cic. pro Milone.
Offerre stuprum feminæ, Cic.3.Officior.& Philip.2.
Memoriam alicuius rei repræsentare, Cic. pro Sextio.
Virtutem repræsentare, Horat.1. epist.ad Mœcen.
Omnia integra exhibere,Cic.7.Ver.
Exhibere se supplicẽ alicui,Cic.pro Sext.

Cousa offerecida. Oblatus,a,ũ,p p. Partic. Vt,
Oblatam mihi causam gaudeo,in qua,&c. Cic.Att.lib.16.
Oblatam sibi facultatem putauit, Cicero

pro Cluentio.
Oblata facultate se in castra receperũt,Cæs. lib.1.bell.Ciuilis.

Offeria. Oblatio,onis.Oblatum,i.pe.p.Liu.5. Decad.lib.4.

Officio. Officium,ij. Munus, muneris, pen. corr.g.n. Vt,
Officium munusq; sapientiæ in hominis cultu est occupatum,Cic.4.de Finib.
Oratoris officium est, dicere ad persuadendum accommodatè,Cic 1.de Orat.
Tamen ab oratoris proprio officio, atq; munere sciuncta esse arbitror.
Hoc proprium tuum munus est,&c. Cicer. lib.3.de Finib.
Animi munus est rationevti,Cic.3. Tusc.

Officio publico na Republica, como de desembargador,corregedor, &c. Magistratus,us,p.prod. g.m.Cicer.de Amicit. in Pisonem & lib.1. Offic.

Quem quiser conhecer o reym,delhe officio. Magistratus virum arguit.Prouerbium ex Recẽtioribus.

Official mecaneco. Faber,fabri. Horat.2. epist.1. Cerdo,onis.

Official de qualquer officio. Opifex, p.c.opificis, Cic.5.Tusc.& alibi.
Artifex,pen.cor. artificis,Cic.4. Academ.& de Orat.
Hæc duo nomina apud doctiores adiectiua sunt.

Officiaes,que trabalhão assentados. Sellularij opifices.Liu.lib.8.ab Vrbe.
Sedentarij opifices,Plaut.Aulul.15.

Obra,que fazem os officiaẽs. Opificium,ij. Varr. lib.3.de Re rust.c.3.
Opus,operis,pen.cor.g.n.Cicer.6. Verr.& Tusc.5.

Officios dos enterramẽtos. Iusta,orũ,Cic.pro Flac. Exequiæ,arum,Cic.pro Cluent.
Inferiæ,arum,Cic.lib.3.de Natur.Deor.

Fazer officios nos enterrametos. Facere iusta alicui,Cic.pro Flacco.
Iusta soluere,Cic.pro Rosc.Amer. Reddere iusta funeri,Plin.lib.10.c.2. Vide *Exequias*,

Oje. Vide *hoje* cum aspiratione.

Oyto. Octo,adiect.indeclinabile. Vt,
Pedes temo protetus in octo.Virg.1.Georg.
Octonus,a,um,adiect.p.p. Vt,
Octonis mensibus ferunt partus, Plinius. lib.8.cap.32.
De ceruis loquitur, idest octo mensibus.
Octonarius,a,um,adiect.Plin.lib.31.c.

Oyto vezes. Octiès,aduerb. Cicer.in Somn. Martial.lib.8.58.

Moeda de oyto reys. Dipòdium,ij.Dipondius,ij,

Oytaua cousa. Octauus,a,um,p.p.adiect.
Vt.octaua pars,Plin.lib.6.c.33.
Sapientum octauus,Horat.2.Serm. Saty.3.

Oytenta em numerò. Octoginta. Nomen numerale cardinale. Vt, octoginta regnauit annos,Cic.de Senect.

Oytenta em ordem. Octogesimus,a,um,pen.c. adiect.Cic.de Senect.Qui vno, & octogesimo anno scribens mortuus est.
Columel.lib.5.c.1.Pars ducentesima,octogesima octaua.

Oytenta vezes. Octogiès,aduerb.Cic.in Pison.

Oyto centos em numero. Octingenti,æ,a, Cic.4. Academ.& pro Plancio.

Oytocentos em ordem. Octingentesimus,a,um, p.c. adiect. Vt,
Annum octingentesimum agere,Cicero de Senect.

De oytocentos em oytocentos, ou cada hum oytocentos Octingenteni,æ,a,pen. prod. nomẽ numerale distributiuum.

Cousa de oyto pés. Octipes,p c.octipedis,pen.c. adiect.iuum,Ouid.lib.1.Fast.Octipedis frustra quæruntur brachia cancri.

Cousa oyto vezes dobrada. Octuplus,a,um,p.cor. Cic.de Vniuersit.adiect.
Octuplicatus,a,um.pen. prod. adiectiuum. Liu.4.ab Vrbe.

Ola. Olla,æ,Columel.lib.8 c.8.
Ollula,æ pen.c. Diminut. Var. lib.1.de Re rust.cap.54.

Ola podrida. Porcus Troianus. Budæus de Lege Fannia.Gellius lib.2.c 24.Macrobius lib.3. Saturn.c.17.Plin.lib.10.c.50.

Oleyro. Figulus,i,pen.cor.g m. Columel.lib. 11.cap.1.
Plastes,æ,g.m.Plin.lib.35.cap.12.
Plastæ laudatissimi fuere Damophilus, & Gorgasus.

Olaria,i.casa onde os oleyros trabalhão. Figulina, æ,p.p. Vel.figlina,æ, pen.p.per syncopen, Plin.lib.7.c.56.

Cousa de oleyro. Figularis, & e,p.p. adiect. Vt, figularis rota,Plaut.Epid.8.

Figlinus,

Figlinus,a,um,p.p.adiect. Vt, figlina creta,qua figuli vtuntur,Plin.lib.10.c.21.
Figlinum opus,Plin.lib.31.cap.3.

Cousa feyta pór oleyro , aliàs cousa feyta de barro. Fictilis,& e,p.c.adiect. Vt,
Fictilia vasa,Cic. Attic.lib.6.epist.111.
Fictilia dolia,Plin.lib.35.c.12.

Arte de olaria, alias officio de oleyro. Figlina ars, Plin.lib.35.c.12.
Plastice, plastices,pen. cor.g. fem. Plinius. loco citato.

Olanda. Byssus,i,g.f. Plin.lib.19.c.1.

Cousa de olanda. Byssinus,a,um,p.c.Vt,bissinum linum,Plin.loco citato.

Olbar. Aspicio, aspicis,p.c.aspexi,aspectum.
Intueor, intueris, intuitus sum. Video,es, vidi,visum. omnia apud Cicronem passim.
Conijcere oculos in aliquem , Cicero pro Cluentio.

Olbar pera bayxo. Despicio,is,p.c. Plaut. Cistel. 10.Cic.de Arusp Respons. & alibi.
Despicere in terram,Colum.lib.4.c.26.
Despicere in vias.Horat.3.Carm.Ode 7.
Hoc verbum per Metaphoram significat contemnere.Cic.pro Sexto Rosc. Amer.& lib.3.& 4.de Finib.de Senect. & 3. Offic.& alibi passim.

Olbar pera riba. Suspicio,is p.c. Vt,
Suspicere astra. Suspicere in cælum , Cic.1. Tusc. & in Somn.

Olbar pera tras. Respicio,respicis,p.c. respexi, absq; supino,Cic.1.de Diuinat.
Retro respicere,Cic.5.Tuscul.

Olbar ao redor. Circumspicio, circumspicis, p.c. circumspexi.
Cicer.2.de Diuinat. Nec suspicit,nec circumspicit.
Omnia circumspicere, Cic. pro Quinctio.
Circumspecto,as,Cic.1.Tusc. & de Natur. Deor.Terent.Eunuch.3.
Circumspectus,a,um,est nomen adiectiuũ, & non est participium. *por que tem a significação actiua,& se fora participio a significação ouuera de ser passiua,quer dizer cousa prudente,& sagaz.* Vt,Circumspecti canes,Colum. lib.7.cap.12.
Circumspectissimus, & prudẽtissimus princeps.Sueton.in Tiberio c.21.

Olbar de longe . Prospicio, prospicis,p.c. prospexi,Terent.Phorm.5.1.
Prospicere ex specula.Cic. Sulpicio lib.4.3.
Longè prospicere futuros casus, Cicero de Amicit.
Per similitudinem significat ante,vel à lõge videre,prouidere, & præcauere.
Vt,prospicere animo,vel mente,Cicer.pro Quinctio,& Ver.1.
Prospicere alicui malo,filijs,vel patriæ,Cicero de Arusp. Responsis , Verr. 3. & 4.in Catilina.

Olbar de maos olbos . Torue aliquem intueri, vel aspicere,Plau. Quid me torue aspectas?

Olbar de traues , ou pór sobre o hombro . Limis oculis aspicere,Plaut.Milit.18.
Obliquo lumine cernere aliquem. Ouid.2. Metam.

Olbar,ou olbadura. Obtutus,us,p.p. Vel, Obtuitus,us,p.c.Cic.de Vniuersit.

Causa de roym olbadura. Toruus,a,um, adiect. Cic. 2. de Natur. Deor. Ouid.2.de Arte.

Olbadura roym. Toruus aspectus.

Olbado. Fascinum,i, p.c. Fascinatio,onis,Plin. lib.28.c.2.
Effascinatio,onis,Plin.lib.37.c.10.

Dar,ou causar olbado. Fascino,as,pen.cor. Virg. 3.eclog.
Effascino,as,p.c. Plin.lib.7.c.2. *ambos querem accusatiuo.*

Tirar o olbado. Fascino liberare.

Olbo. Oculus,i,p.c.g.m.

Olbo pequeno. Ocellus,i, Diminut. Ouidius.2. Amor.eleg.8.

Por diante dos olbos. Ponere,vel exponere ante oculos.vel,Proponere,Cic.7.Ver.Pro Rosc. Amer.& pro Domo sua.

Pessoa dos olbos pequenos. Ocella,æ, Lucinius apud Nomenclatorem.

Olbos azues. Oculi cærulei,Cic.1.de Nat.Deor.

Olbos guazeos. Oculi casij, Cicer.1.de Natur, Deor.
Oculi glauci, Plin.lib.8.c.21.

Olbos graciosos. Oculi venusti,Cic.5.Tusc.

Olbos agudos,& de boa vista. Oculi lyncei.Hor. 1.Serm.Saty.2.
Oculi Aquilini,Plau.Oculi miluini Apule.

Olbos esbugalbados. Oculi eminentes.Cicero in Vatinium.
Oculi emissititij,Plaut. Aulul.4.

Por os olbos em alguem . Conijcere oculos in aliquem,Cic. pro Cluent.& lib.2.Offic.

Olhos atrauessados. Oculi obliqui, Horat.1. epist. 14.
Oculi limi, Plaut. Milit.18.
Minina do olho. Pupilla,æ, Vel, Pupula,æ,p.c. Vtrumq; apud Cic.2.de Nat. Deor.
Homem, que tem hum olho mais pequeno, que o outro. Pætus,i.vel.petus,i, Plin.lib.11.cap.37. Horat.1.Serm.Saty.3.
Pętulus,i,vel petulus.i,p.c. Dimin.Cic.1.de Nat.Deor.
Acron diz, q̃ pętus, *quer dizer homem dos olhos ligeyros, ou putanheyros*.
Olhos ligeyros. Oculi lubrici. Vel mobiles, Cic. 2.de Nat.Deor.
Olho vesgo. Oculus irretortus, Horat.2.Carm. Ode 2.
Doença dos olhos. Ophthalmia,æ, Celsus.
Medico dos olhos. Ophthalmicus,i, p.c. Mart. lib.8.74.deest medicus quum Ophthalmicus videatur. adiectiuum nomen.
Olineyra. Olea,æ, Cic.1.de Legibus,& lib.2.de Diuinat.
Oliua,æ,p.p.Cic.3.de Nat Deorum.Virg.5. Æneid.Ouid.epist.11.
Olineyra braua, aliàs Zambugeyro. Oleaster, tri, g.m. Virg.lib.12. Aeneid. Cic.5.Verr.
Oleastellus,i, Dimin.Colum.lib.12.c.49.
Olival. Oliuetum,i,p.p. Cicero de Senect.& 3. de Nat.Deor.
Oletum,i,p.c.Cato de Re rust.c.1.
Fazer olival. Facere oliuetum, Cicer.2.de lege Agraria.
Oleo, he o mesmo, que azeyte. Oleum,ei,g.n.
Oleo tranquillior. Prouerbium, de minime iracundo dicitur. *Homem brando, & de boa condição*. Plaut.Pæn.18.
Vide Erasmum.
Oleum, & operam perdere, Prouerbium. *Trabalhar de balde. Perder o tempo, & o trabalho*. Plaut.Pænul.4. Cicer. Attico lib.2. & lib.13.& Mario lib.7.1.
Oleum addere camino. Adag. Horat.2.Ser. Saty.3. *Acrecentar aos males*.
Cousa chea de oleo. Oleosus, a, um, pen.prod. adiect. Vt,
Oleosum butyrum, idest pingue, Plin.lib. 28.cap.9.
Cousa semelhante a olineyra, ou a oleo. Oleaceus, ea, eum, adiect. Vt,
Folia oleacea, Plin.lib.21.c.4.
Liquor oleaceus, Plin.lib.35.c.15.
Cousa de olineyra, ou de cor de oleo. Oleaginus,a, um,p.c.adiect. Vt,
Radix oleagina, Virg.2.Georg. Plinius lib. 37.cap.5.
Olmo, aruore. Vlmus,i,g.f,
Cousa de olmo. Vlmeus,ea,eum,adiect.
Vt, frons vlmea, Col.lib.6.c.4.
Logar de muytos olmos. Vlmarium,ij, Plinius lib.17.c.11.
Omem, omiziado, omizio. Ombro,&c. Vide litera H.
Onça, peso. Vncia,æ.
Onça, & meya. Sescunx, sescuncis.g.m. Vel, Sescuncia,æ,gen.fem. Colum.lib.12.c.57. & lib.5.c.2.
Duas onças. Sextans,tis. Vel, sextans,tis, Plinius lib.26.c.11.g.m.
Tres onças. Quadrans,tis,g.m.Cels.lib.3.c.15. Liu.lib.3.ab Vrbe. Vide Budæum.
Quatro onças. Triens,tis,g.m.Cic.Att.lib.4.84. Iuuen.Satyr.3.
Quicunx,cis,g.m. *Cinquo onças*. Semis, vel semissis,is. *Seys onças*.
Septunx,cis,g.m. *Sete onças*. Bes. Vel, Bessis. *Oito*. Dodrans,tis. *Noue*.
Dextans,tis, *Dez*. g.m.
Deunx,cis. *Onze*. g.m.
Meya onça. Semiuncia,æ. Vel, semuncia,æ, Persius Sat.5.Cic.pro Cecinna.
Cousa de meya onça. Semuncialis,& e,p.p. adiec. Plin.lib.33.c.3.
Semunciarius,a,ium, adiectiuum, Liu.lib. 6.ab Vrbe.
Onça animal. Panthera,æ,p.c.g.f. Cicer.lib.2. de Nat.Deor.
Pardalis,is,p.p g.f.
Alexander ab Alexand.lib.5.cap.24.
O macho se chama em Grego. Pardus,i,g.m. Plin. lib.8.cap.17. *em Latim*. Panther, pantheris, p.p g.m. Vt,
Panther caurit amans, Auctor Philomelæ.
Onda. Vnda,æ. Fluctus,us, Cic.10.Philip.pro Muræna,& Ver.6.
Fazer ondas. Fluctuo,as. Vt, fluctuat mare. Plaut.Rud.8.
Vndo,as, Cic.2.de Nat.Deor.
Vndans bello Nilus, Virg.3.Georg.
Onde, ou em que parte. Vbi, aduerb. Terent.Eunuch.5.9.

Vbi terrarum,Cic.Attic. lib.5.epist.97.
Vbi gentium,Plaut.Mercat.7.
Vbinàm gentium, Cic.in Catilin.

Onde não vay dono não vay duelo. Oculus domini optimè Saginat equũ,ex recẽtiorib. Vel, Vrget præsentia Turni. Virg.

Onde has d'ir não has de mẽtir.Stat sua cuiq;dies.

Onde quer que,i,qualquer parte. Vbicumq;, Cic. Attico lib.3.67.& Ver.7.
Vbicumq; gentium,Cic.1.de Nat.Deor.
Vbicumq; terrarum,Cic.2.Philip.
Vbicumq; locorum.Horat.1.epist.3.
Vbiuis,Cicero Attico lib. 14. epist. 320. & Torquato lib.6.epist.1.

Onesta cousa,&c.Vide littera H.

Onra,&c. Vide littera H.

Ontem.Vide,*hontem* littera H.

Onze. Vndecim,p.c.nomen numerale cardinale adiect.indeclinabile.
Vndeceni,æ,a,pen.prod. adiectiuum. Plin. lib.36.cap.8.

Onze em ordem. Vndecimus,a,um,p.c.adiect. Plin.lib.11.c.54.

De onze em onze,ou cada hum onze. Vndeni, vndenæ,vndena,p.p.

Onze vezes. Vndeciès, aduerb. Cicer.4. Ver. Martial.lib.5.

Onzena,aliàs vsura.Vsura,æ,p.p.Cic.Ver.5.
Fœnus,fœnoris,pen.c.g.n. Cic. Att.lib.6. epist.111.
Fœneratio,onis,Cic.pro Flacc.

Onzeneyro.Fœnerator,pen.prod. fœneratoris, Cic.lib.1.Offic.

Onzeneyra. Fæneratrix, fæneratricis,p.p.g.f. Valer.Maximus lib 8.c.2.

Dar á onzena.Fænero,as,p.c.adiect.
Vt,fænerare beneficium,Cic.de Amicit.
Fœneror,p.c. fœneraris. Deponens. Vt, Fœnerari pecunias,Cic.4.Ver.
Idem Ver.5. Primum eam , quum posita esset apud eas societates,vndè erat attributa,binis centesimis fœneratus est.
Dare pecuniam fænori,Cic.4.Ver.
Fœneror. Depones in lib.31. Digestorum significat ad vsuram accipere . Vide Thes.

Tomar dinheyro á onzena. Accipere pecuniam fænore.Plaut.Curcul.9.Plin. lib.3. epist.9.

Opilação.Oppilatio,onis. Scribonius Largus.
Obstructio,onis,Vide Thesaur.

Opinião,aliàs fama,ou estima.Opinio,onis,Cic. ad Cæsarem Iuniorem lib.1. Erat opinio bona de Plautio, bona de Lippidio.
Opinio hominum magna de aliquo, Cicer. Lentulo lib.1.epist.7.

Opinião, aliàs juizo, ou parecer. Opinio,onis.
Vt,contra opinionem , præter opinionem, Cic.4.Ver.pro Rosc.Amer.
Celerius opinione venturus dicitur, Cicer. Terent.lib.14.23.
Omnium opinione,i,vt omnes credũt, vel, existimant,Cic.2.Ver.
Duci non re,sed opinione. *Gouernarse por seu parecer, & não pella verdade*. Cicero pro Muræna.

Homem de muytas opiniões. Opiniosissimus,a, um,p.c.adiect.Cic.4.Academ.

Opposição nas demandas.Intercessio,onis, Cicer. lib.1.2.Cæsar 1.bel.Ciuilis.
Intercessioni cedere. *desistir da opposição*.
Intercessionem tollere.*Tirar a opposição*.Cicero 2.Philip.

Cousa oqua,alias, concaua. Cauus,a,ũm. Vel, Concauus,a,um,p.c.adiectiua.
Vt,lumina caua. Ouid.8.Metam.
Antrum cauum.Virg.3.Æneid.
Adde hùc speluncarum concauas altitudines,&Cic.2.de Nat.Deor.
Iugula concaua,Cic.de Fato.

Ora.Vide *Hora*.

Ora sús.Agè. Agitè,p.c. Agedùm,pen.corr. aduerb.hortandi.Cic.& alij passim.

Oração.Oratio,onis. Vt,oratio perpolita,vel perurbana,Cic.1.de Orat. & de Clar. Orat.

Oração pequena,ou breue. Oratiuncula,æ,pen.c. Cic.3.de Natur.Deor.

Orar,i.representar oração em lugar publico. Orare causam. Terent. Phorm.2.1.Cicero de Clar.Orat.
Orationem agere,Cic. de Senect.
Orationem habere,Cic.5.Tusc.
Orationem recitare,vel dicere,Cic.

Compor oração. Orationem scribere, Cicer.de Clar.Orat.
Orationem cõponere. Quintil. lib.5.c.14.

Orador.Orator,pen.prod.oratoris. Cicer.lib.1. & 3.de Orat.

Cousa, que pertence a orador. Oratorius,a,um, adiectiuum. Vt.
Vis oratoria.Cic.in Partitionib.& 1.Acad.
Oratoria oratio,Cic.1.de Orat.

Oratorio.

Oratorio Sacrarium,ij, Cic.Memmio lib.13. epist.21
Oratorium,ij,apud Ecclesiasticos.
Orate aliàs doudo.Insanus,a,um, p.p.
Furiosus,a,um.p.p. Demens,tis. Amens, amentis,adiectiua, apud Cic. multis in locis,& in Pisonem.
Ordem. Ordo ordinis,p.c g.m. Series,ei, g.f. Vt,ordo,& series causarum , Cic. lib.1.de Diuination.
Ordenança.Ordinatio onis, Colum.lib.12.c.3. Vt ordinatio constituta conseruetur , Sueton.in Domitiano cap.4. Ecquid sibi vi ũ esset,proxima ordinatione præficere Ægypto Metium Rufum.
Ordenança de exercito. Instructio militum, vel exercitus,Cic.2.de Nat.Deor.
Ordenar,i.pór em ordem. Ordino,as,p.c.Cic.1. de Inuent & lib.2.de Orat.
Dispono,is,p.p.Cic.3 de Orat.
Adducere in ordinem,Cic de Vniuersit.
Adhibere ordinem,Cic.lib.1.Offic.
Redigere in ordinem.Auct.ad Heren.lib.3.
Ponere ordine.Virg 1.eclog.& 5.Æneid.
Guardar a ordem.Seruare ordinem, Liu.lib.6. bel.Pun.
Conseruare ordinem.Cic.Att.lib.6.
Ordenador,que daa ordem. Ordinator,p.p.ordinatoris,Senec.Epist.110.
Instructor,oris. Vt,instructores conuiuij, Cic.Post reditum.
Ordenadamente,i. per ordem. Ordinatè,p.prod. aduerb.Auctor ad Heren. lib.4.
Ordinatim,pen.p.aduerb. Brutus Ciceroni lib.11 epist.13.Seruius Cicer. lib.4.epist.5.
Ordenar de ordẽs,aliàs dar ordẽs.Promouere aliquem ad ordines. Vel,initiare aliquẽ ordinibus, Cic.1.de Nat.Deor. & lib.2. de Leg. Plin.lib.30. c.2.
Ordenarse de ordẽs sacras. Sacris initiari,vel ad sacros promoueri.
Ordenado de ordẽs sacras. Sacris initiatus,vel ad sacros promotus.
Ordenhar.Mulgeo,es,mulsi,mulsum. Vt, Mulgere oues. Virg.3 eclog.
Ordenhador de cabras. Caprimulgus,i, Catul. Epigram.19.
Ordir tea Orairi,vel exordiri telam , Plin.lib. 11.c.24.Plaut Bacchid.5.
Ordume da tea. Exorsus telæ. Est enim exorsus, us,substantiuum apud Cic.pro leg.Man.
Orelha. Auris,auris,g.f.
Falar á orelha. Obgannio,is.
Orelhuda cousa,aliàs de grandes orelhas. Auritus, a,um,p.p.adiect. Vt,
Auriti lepores,Virg.1.Georg.
Orelhas bayxas.Aures demissæ,Virg.3.Georg.
Orelhas de abbade. Laganum,i,p. p.
Orelheyra de porco. Sinciput,sincipitis,p.c.g.n. Plin.lib.8.c.51.
Orelheyra de fumo. Sinciput fumosum . Pers. Satyr.6.
Orfão.Orphanus,i,p.c.nomen Græcum.
Orbus,a,um,adiect.Terent.Phorm.1.2.
Lex est,vt orbæ,qui sint proximi genere eis nubant.
Orba patre virgo,Terent.Adelph 4.5.
Te incolumi orbi non erunt filij , Cicero Q. Fr.lib.1.3.
Orfão de pay,& may.Vtroq; parente orbus.
Orgãos. Organum,i,p.c. Cicero Bruto lib.11. epist.14.
Organista,que faz,ou tange os orgãos. Organarius,organarij,Firmicus lib.3.c.14.
Orgulho.Commotio animi.
Orjavão erua. Verbena,æ,p.p. Terent.And.4.4. Virg.eclog.8.
Verbenaca,æ,p.p.Plin.lib.25.c.9.
Plinio repugnat Turnebus, quem vide.
Oriente.Orien Sol.Ortus Solis.Si tamẽOriẽs, & ortus ponantur absolutè,subintelligitur Sol, vel Solis.
Cic.lib.2.de Nat.Deor. Ab ortu ad occasum commeat Sol.
Origem,aliàs principio. Origo,p.prod. originis, gen.fem. Vt,
Origo summi boni, Cic.2.de Finib.
Nascetur pulchra Troianus origine Cæsar, Virg lib.1.Æneid.
Original cousa.Originalis,& e,p.p.adiect.
Vt,originalis decor,originalis macula.
Vide Thesaurum.
Original donde se traslada, ou tira algũa cousa.
Archetypus i,p.c.Cic.Att.lib.16.
Ornar.Orno,as.Exorno as. Decoro,as,p.corr. Verba actiua,apud Cic. passim.
Ornada cousa.Ornatus,a,um,p.p.
Exornatus,a,um,p.p.
Decoratus,a,um,p.p. Particip. vel nomina ex participijs.

Ornear, aliàs zurrar. Rudo,is,rudi,caret supino. Pers.Sat.3.

Orta. Hortus,i,g.m.

Orta pequena. Hortulus,i,p.c.Dimin. Cic.1.de Nat.Deor.

Cousa de orta, ou que nasce em orta, Hortẽsis,& e, adiect.Plin.lib.19.c.10.

Hortensius,a,ium,adiect.Plin.lib.22. c.24. & lib.19.c.8.

Ortelão. Hortulanus,i,pen.p.Macrob.lib.7.Saturnal.cap.3.

Ortaliça. Olus,oleris,p.corr. g.n. Horat.lib.1. Serm.Saty.1.

Olusculum,i,p.c.Dimin. Cic.Attico lib.6. Horat.2.Serm.Saty.6.

Cousa de ortaliça. Olitorius,a,ium , adiect. Vt, Forum olitorium, *praça da verdura, ou onde se vende ortaliça.* Liu. lib.4.bell.Maced.

Ortelão, que cura da ortaliça, ou que a vende. Olitor,p.c.olitoris,g.m. Cicero Tironi lib.16. epist.18.Colum.lib.10.

Ortiga. Vrtica,æ,Horat.1.epist.12. *outros dizem Vrtiga.*

Ortiga morta. Lamium,ij , Plin.lib.21.c.15. *Outros nomes dá a esta Vrtiga* Laguna in Dioscor.pag.438. *dos quais não faço menção, por os não achar no Thesauro , nem em outro Auctor graue,* iudicent Doctiores.

Ortigar. Vrtica vrere.

Oruga erua. Eruca,æ,p.p.Colum.lib.10. Horat. 2.Serm.Saty.8.

Orualhar. Roro,as,irroro,as,p.p.

Vndiq; dant saltus, multaq; aspergine rorant. Ouid.3.Metam.

Et sparsi rorabant sanguine vepres. Virg. 8.Æneid.

Colum.lib.11.cap.2.Idibus Octobris,& sequenti biduo interdùm tempestas, nõnunquàm rorat.

Idem Colum.ibidèm. Septimo idus Decẽbris Aquila manè oritur,Africus,interdùm Auster,irrorat.

Orualhar, idest molhar. Roro,as. Irroro,as,pen. prod. Vt,

Rorare aliquem cruore.Silius lib.10.

Oculi rorantur lachrymis,Ouid. Epist.21.

Oleo aliquid irrorare,Col.lib.12.c.47.

Tèr caput irrorat,Ouid.4.Fast.

Orualho. Ros,roris,g.m.

Orualhada cousa. Roratus,a,um,p.p. Participiũ, vel nomen ex particip. Vt,

Rorata pruina,Ouid.3.Fast.

Roratę rosæ,Ouid.2.de Pont.eleg.1.

Roscidus,a,um,p.c.adiect. Vt,mala roscida,Virg. 8.eclog.

Rorulentus,a,um,adiect. Vt,rorulentæ vites,Colum.lib.5.

Estar orualhado. Roresco,rorescis,Plinius lib. 18.cap.34.

Ostia. Hostia,æ.

Osspede, osspedar, &c. Vide littera,H.

Osso. Os,ossis,g.n.

Ossinho. Ossiculum,i,p.cor. Diminutiuum,Pli. lib.11.c.37.

Iuntas dos ossos. Commissura,æ,p.p. Cicero 2. de Nat. Deor.

Ossada. Ossa ,in plurali.

Logar onde estaa a ossada. Ossuaria,æ. Vlpian.in l.2.D.de Sepulchro violato.

Ostinada cousa. Vide *Obstinada cousa,* suprà.

Ostra. Ostrea,eæ. Ostreum,ei,Cic.2.de Diuin.

Ou, Vel, Aut. Siuè, coniunctiones disiunctiuæ. Vt,hanc tu mihi vel vi,vel clam, vel precario fac tradas,Terent.Eunuc.2.3.

Vel adest,vel non,Plaut.Milit.14.

Cic.5.Tusc.Aut bibat,aut abeat.

Terent.And.1.1.Aut equos alere, aut canes ad venandum,aut ad philosophos.

Terent.Andr.1.3.Siuè ista vxor,siuè amica est,grauida è Pamphilo est.

Cic.4.Acad.Quamobrèm siuè tu probabilem visionem,siuè improbabilem , &c.siuè aliud quid proferes, &c.

Ou, aduerbio de chamar. Heùs , aduerbium vocantis.

Cic.pro Milon.Heùs,vbi Ruscio,vbi Casca?

Ter.Andr.3.3.Heùs euocate hûc Dauum.

Ouas dos peyxes. Oua piscium, Cic.2.de Natur. Deorum.

Criar ouas. Oua gignere,Cic.2.de Nat.Deor.

Ouo. Ouum,oui.

Ouo grolo, ou choco. Ouum vrinum,Plinius lib. 10.cap.60.

Vrina oua fiunt derelicta incubatione.

Ouo, que não he galado. Ouum irritum, Vel, Hypenemium ouum,Plin.lib.10.c.58.

Ouum zephyrium,Plin.lib.10.c.60.

Ouo sediço, i. de muytos dias. Ouum requietum, Columel.lib 8.cap.5.

Ouo fresco. Ouum recens,Col. lib. 8..cap.5.

Cousa

Cousa ouada, i feyta a modo de ouo. Ouatus,a,ũ, pen.prod.adiectiuum. Persius Saty.2. Plin. lib.15.c.21.
Pôr ouos. Parere oua. Cic.4.Academ.
Ponere oua,Ouid.8.Metam.
Edere oua,Colum.lib.8.c.3.
Eniti oua, Colum.lib.8.c.11.
Lançar ouos as gallinhas. Supponere oua gallinis,Cic.2.de Nat.Deor. Vel,
Subijcere,Colum.lib.8.c.5.
Tirar os pitos dos ouos. Excudere pullos ex ouis. Cic.2.de Nat.Deor.
Excludere oua,Colum.lib.8.c.14.
Chocar a gallinha os ouos. Incubare ouis,Colum. 8.cap.11.
Fouere oua,Ouid.1.Fast.Col.lib.8.c.11.
Ouelha. Ouis,is,g.f.
Ouelhinha. Ouicula,æ,p.c.Dimin.Thes.
Cousa de ouelha. Ouinus,a,um,p.p.adiectiuum. Thesaur.
Ouillus,a,um,adiect. Vt,
Grex ouillus,Liu.2.bel.Pun.
Fimus ouillus,Plin.lib.17.c.9.
Ouelheyro, que guarda ouelhas. Ouilio,onis,g.m. l.Fundi in fine.D.de fundo instructo,&c.
Opilio,onis,g.m.Colum.lib.7.c.3.
Ouregão, erua. Origanum,i,p.cor. Plinius lib. 20.cap.17.
Ourela. Lacinia,æ, ex Thesauro.
Ora,æ.Festus apud Thesaurum.
Ouriço das castanhas. Echinus,i,p.p.g.m. Plin. lib.15.c.23.
Ouriço cacheyro. Echinus,i,p.p.g.m.
Herinaceus,ei, Plin.lib.8.c.37.
Ourina. Vrina,æ,p.p.Lotium,ij, Cic.de Fato. Sueton.in Vespasiano cap.23.
Ourinar. Meio,meis,minxi, mictum, Horat. lib.1.Serm.Saty.8.
Facere,vel reddere vrinam, Pli.lib.8.c.16. Colum.lib.6.c.30.
Ourinol. Matula,æ,pen.c. Matella,æ,Diminut. Martial. lib.10.
Matellio,onis,Cic.in Paradox.
Ouro. Aurum,i.
Ouro fino. Aurum obrizum. Suetonius in Nerone cap.44.
Ouro laurado. Aurum factum,Virg.10.Æneid.
Mina de ouro. Auraria,æ.Tacitus lib.3.
Aurifodina,æ,p.p.Plin.lib.33.c.4.
Ouropimente. Auripigmentum,i,Pli.lib.33.c.4. Arsenicum,i,p.c.Plin.lib.34.c.18.
Ouriuez de ouro. Aurifex,p.c.aurificis.
Tenda onde trabalhão os ourifices. Aurificina, æ, p.p.Vel,Aurificis taberna.
Ouro falso. Aurum adulterinum.
Cousa de ouro. Aureus,ea,eum,adiect. Vt, Imago aurea,Ouid.Epist.19.
Cousa dourada. Auratus,a,um,p.p.adiect. Vt,aurata tecta,Cic.in Paradox.
Auratus currus, Cicero Post reditum, in Senatu.
Vestido cozido em ouro. Vestis auro rigens.
Cousa que traz grenha, ou coma de ouro. Auricomus,a,um,p.c.adiectiuum.Silius lib.3.Valer.4.Argon.
Cousa, que cria, ou produz ouro. Aurifer, p.c.aurifera,auriferum,p.c.
Auriger, p.c. aurigera,aurigerum,p.c. Vt, Arbor aurifera,Cic.2.Tusc. Vel,aurigera, Valer.Argon.8.
Auriger taurus,Cic.2.de Diuin.
Ladrão, que furta ouro. Aurifur,pen.c.aurifuris, p.p.g.m. Plaut.Pæn.19. Vel,
Aurilegus,a,um, penult.corr. adiectiuum. Thesaurus.
De ouro, & de azul, i. perfeytamente. Ad vnguẽ, Colum.lib.11.c.2.Horat.in Arte.
Ad amussim,Gell.lib.1.c.4.
Ouros no jogo das cartas. Aurei numi.
Ousadia. Audacia,æ,Cic.1.Offic.
Ausum,i,Virg.6 & 9.Æn.Ouid.Met.11.
Audentia,æ,Plin.Iun.lib.8.epist.4.
Ousadamente, i. com ousadia. Audactèr,aduerb. Cic.pro Rosc.Amer.& alibi.
Audacitèr,p.c.aduerb.Cic.pro Sext.Rosc.
Cousa ousada aliàs atreuida. Audax,audacis, p.p. adiect.Cic.passim.
Audens,tis,nomen ex participio, Virg.6. Æneid. Tu ne cede malis,sed contrà audentior ito.
Audaculus,a,um,p.c.Dimin.Festus.
Ousar. Audeo,es,ausus sum,Virg.1.Ænei.Audetq; viris concurrere virgo.
Audeo confiteri,Cic.pro Ligario.
Outeyro. Collis,is,g.m.
Outeyrinho. Colliculus,i, pen.c. Diminutiuum. Apuleius lib.1.
Cousa de outeyro. Collinus,a,um,penult.prod. adiectiuum. Vt,
Collina vinea, collina vina, Columel.lib. 12.

12. cap.21.

Outiua, i. de outiua. Temerè, p.p.

Inconsideratè, p.p. aduerbia, apud Ciceron. & alios.

Outra hora, outro dia, em outro tempo, &c. Aliàs, aduerb. Cic. Trebatio, lib.7. epist.6. Sed plura scribemus aliàs.

Outra vez. Iterùm, p.c. aduerb. Cic. pro Roscio Amer. & alibi sæpè.

Rursùm, vel rursùs, aduerbia. Cicero pro Murena.

Virg.2. Aeneid. Rursùs in arma feror.

Iteratò, p.p. aduerb. Vlpianus in l. Qui bonis. D. de Cessione bonorum.

Outra vez, & outra. Iterùm, atq; iterùm, Virg. 3. & 8. Aeneid.

Outra vez, & mais vezes. Iterùm, & sæpiùs. Cic. pro lege Manil.

Outro si. Itèm, aduerb.

Outro tanto. Tantumdèm, aduerb. Cic. 5. Verr. Magistratibus tantumdèm detur in cellã, quantum sempèr datum est.

Tantidèm, pen. prod. Vt, tantidèm ponderis, Pompon. in l. vltima. D. de præscriptis verbis.

Outros tantos. Totidem, pen. cor. indeclinabile. Vt, totidèm annos vixerunt, Cicero 2. de Diuination.

Totidem sine sidere noctes, Virg. 3. Æneid.

Outono. Autumnus, i.

Cousa de outono. Autumnalis, & e, pen. prod. adiect. Vt,

Autumnale lumen. Cic. in Arato.

Autumnale æquinoctium, Plin. lib.2. c.41.

Autumno, as, in tertijs personis tantùm. Plin. lib.2. c.50. In Italia sempèr quodammodo vernat, vel autumnat.

Outorgar, aliàs dar consentimento. Concedo, is, p.p. concessi, concessum.

Permitto, is. Assentior, assentiris, p.p. Deponens cum datiuo.

Consentio, tis, consensi, consensum, cum datiuo. Omnia apud Ciceronem, & alios passim.

Outorga, aliàs consentimento. Concessio, onis.

Concessus, us. Permissio, onis.

Permissus, us. Assentio, onis.

Assensus, us. Consensus, us.

Consensio, onis. Omnia apud Cicer.

Ouuiar caẽs, ou lobos, &c. Vlulo, as, p.c. Vt, Canes vlulant, Virg.6. Aeneid.

Et altè Per noctem resonare lupis vlulantibus vrbes, Virg.1. Georg.

Tambem significa apupar, ou gritar. Vt, Summoq; vlularunt vertice Nymphæ. Virg.4. Aeneid.

Aedes vlulant plangoribus femineis. Virg. 2. Aeneid.

Tristia vlularunt Galli. Lucan. lib.1.

Ouuir. Audio, is, audiui, p.p. auditum, p.p.

Ouuido, hum dos cinquo sentidos. Auditus, us, p.p. m.g. Plin. lib.10. c.69. & lib.8. c.28. Cic. pro Marcello, & lib.2. de Nat. Deor.

Ouuir nome, aliàs obra de ouuir. Audientia, æ. Auditio, onis. Vt,

Audientiam sibi facit senis oratio, Cicero de Senectute.

Audientiam sibi facit improbitas eius, Cic. 1. Verr.

Dantq; se ad ludendum, fabellarũq; auditione ducuntur, Cic.5. de Finib.

Quę maximè illi hominum generi est mirata, vt leuem auditionem habeant pro re comperta, Cic.7. bel. Gal.

Cousa ouuida. Auditus, a, um, pen. prod. Participium. Vt,

Audita eius virtus dubitationi locum non dat, Cic. pro Cornelio Balbo.

Audita recordari, Virg.3. Aeneid.

Cousa nunqua ouuida. Inauditus, a, um, p. prod. adiectiuum, Cicer. in Vatinium, de Arusp. respon. & alibi.

Ouuidor, que ouue. Auditor, p.p. auditoris, Cicer. Attico lib.16.

Cousa indigna de ser ouuida. Absurdus, a, um, adiect. Cic.4. Acad. & pro Sylla.

Ouuinte, aliàs discipulo. Auditor, pen. prod. auditoris. Vt,

Auditor Platonis Strato, Cic.1. Academ.

Ouuidor, que julga, ou Corregedor. Prætor, oris. Vt, iustissimus Prætor, Cic. pro Flacco.

Honoratus Prætor, Ouid.1. Fast.

Ouuidoria deste. Prætura, æ, p. prod. Cicero pro Murena. Vel,

Prætoris dignitas.

Casa onde se ouuem as partes, aliàs onde se faz audiencia. Auditorium, ij. Textus in l. Cõtra. D. de Re iudicata.

P

Paa com que erguem o pão nas eyras. Ventelabrum,i,p.p.Colum.lib.2.c.10.

Paa de forno. Pala,æ,Cato cap. 11.
Infurnibulum,i,p.c. apud Thesaur.

Paa do remo. Palmula,æ,pen.corr. Virg.lib.5. Æneid.

Paa de ferro, que serue no lar, ou nas chamines de ajuntar a cinza, ou as brasas. Batillus,vel batillum,i,vel batillus ferreus, Plin.lib.33. c.8.Nomenclator.

Pascer. Pasco,cis,paui,pastum. Pascor,pasceris,p.c.pastus sum, deponens.
Ouid.4. Metam. Mile greges illi, totidẽq; armenta per herbas Plascebant.
Ouis pauit pratum,Ouid.1.Fast.
Pascitur in magna sylua formosa iuuẽca. Virg.lib.3.Georg.
Apes pascuntur arbuta,Virg.4.Georg.
Pabulor,p.c.pabularis. Deponens,idẽ significat apud Colum.lib.7.c.6.

Cousa,que pasce. Pascens,tis.Particip. Vt, Hædi pascentes,Virg.5.eclog.

Cousa, que pascéo,ou cousa apascentada. Pastus,a,um.Particip.à pascor,eris,deponen.Cicero pro Cluentio.
Boues pasti,Virg.5.eclog.
Greges pastos agere,Ouid.Epist.24.

Pasto dos animaes. Pastus,us.Pastio,onis,Cicer. de Senectute, lib.1. Officior. & pro lege Manilia.
Pabulatio,onis, Cic.2.de Re rust.c.16.
Pascua,orum.Cic.1.de lege Agrar.
Pabulum,i,p.c.Virg.1.& 12.Æneid.
Pastus,etiàm de hominibus dicitur, Cicero 11.Philip. Qui popularetur agros,&c. Sed ad præsentem pastum mendicitatis suæ.

Cousa de pasto. Pascuus,a,uum. Vt,ager pascuus,Plaut.Trucul.4.
Pabularis,& e,p.p.adiect. Colum. lib.2.c. 14.& lib.11.c.2.

Colher pasto pera os animaes. Pabulor,p.c.pabularis.Deponẽs.Cęs lib.8.bel.Gal.Idẽ lib.5.

Homem,que busca pasto pera os animaes. Pabulator,p.p.pabulatoris,Cæs.lib.5.bel.Gal. Repentè ex omnibus partibus ad pabulatorem aduolarunt.

Cesto em que se daa o pasto aos animaes. Corbis pabulatoria,Colum.lib.6.c.3.

Pastor. Vide infrà.

Paciencia. Patientia,æ.Cic.lib.1.Offic.
Tolerantia,æ,Cic.in Paradox.
Toleratio,onis,Cic.2.de Finib.

Paciente cousa. Patiens,tis,adiect. Vndè patiẽtior,patientissimus, Cic.5.Fr.lib.1.pro Ligario,& lib.1.Offic.
Tolerans,p.c.tolerantis. Vndè tolerantior, tolerantissimus,Colum.lib.7.c.1.

Impaciente cousa,i.que não tem paciencia. Impatiens,impatientis,adiect.
Intolerans,p.c.intolerantis,adiect.
Vt,Impatiens frigoris,Plin.lib.8.c.10.
Intolerantissima laboris corpora, Liu.10. ab Vrbe.

Pacientemente, aliàs com paciencia. Patientèr.
Tolerantèr,aduerb Cicer.passim.
Tolerabilitèr,p.c. aduerb. Col.lib.2.c.2.
Indè tolerabiliùs. Vt,tolerabiliùs pati dolores,Cic.3.de Finib.

Pacificar. Vide *Paz.*

Paço. Aula,aulæ.

Cousa de paço. Aulicus,a,um,p.c.adiect.
Suet.in Domitiano c.4.& in Nerone.

Padar. Palatum,i,p.p.

Padecer. Patior,pateris, pen.c.passus sum,Cic. 2.Tuscul.

Padecente. Patiens,tis,adiect.

Pádeyra. Panifica mulier.Panifex femina.
Vel,Artopta,æ,apud Thes.

Pádejar. Panificium exercere.

Padieyra da porta. Superliminare, is, p.p. gen. n.Plin.lib.29 c.4.
Limen,liminis,Iuuen.Saty.6.g.n.
Limen superum,& limen inferum. Plaut. apud Thes.

Padrasto. Vitricus,i,p.c.Cic.Att.lib.15.326.

Padrinho do Baptismo,ou da Crisma. Pater spiritualis.

Padrinho da voda da parte do marido. Auspex, auspicis,p.c.g.m.Valla lib.6.
Paranymphus,i,Thesaur.

Padroeyro. Patronus,i.

Padroado. Ius patronatus,iurispatronatus,p.p.

Paga,que se daa da diuida. Apocha,æ, pen.cor. Vlpianus in l. Si accepto latum, 19. D. de Acceptilat.

Pagamento. Solutio,onis.

paga do jornal,ou do trabalho. Merces,mercedis. pen.prod.f.g.
Dare,vel soluere mercedem,Cic. in Ver. & pro Domo.
pagar a diuida. Soluere debitũ. Cic.Q. F.li.1.2.
Retribuere debitum.Cicer. Antequàm iret in exilium.
Liberare se ære alieno,Cic. Attico lib.5.
Luere æs alienum.Curtius lib.10.
pagar pollo corpo. Dare pœnas, Vel,pendere, vel, expendere,omnia apud Cicer. de Clar. Orat.& 2.Tusc.& in Pisonem.
Luere pœnas,Cic.Attico lib.3.
Luere capite.Liu.lib.9. ab Vrb.
pagar tributo. Pendere tributum. Ouid.8.Met.
pagar na mesma moeda. Par pari referre,Vel,par pro pari.Terent.Eunuch.3,1.Cic.3.de Orat.
Par pari respondere. Cicero 1. de Natur. Deor.
Beneficium remunerari,Cic. Post reditum, in Senat.
Remunerari aliquem simillimo munere,Cicer. Varroni lib.9.8.
paga o justo pollo peccador. Adagium Lusitanum Canis peccatum sus pependit.
pagar a diuida antes do termo limitado. Repræsentare pecuniam debitam,Cic. Attico lib. 12. epist.25.& epist. 28.& 30.
pagão. Gentilis,& e,p.p. Infidelis, & e,p.p. Ethnicus,i,pen.cor.
pagem. Cacula,æ,p.c.Plaut.Trinum.10.
pagem da lança. Armiger famulus.
pagem do estoque. Apugione.
pagẽ das petiçoes. Alibellis.Suet.in Domit.14.
pagem de escreuer, aliàs secretario. Ab epistolis. Vel,à secretis.Budæus.
Famulus à manu,Vel,Seruus,Vel,Scriptor, oris,Cic.1.de Orat. Suet. in Vespasiano,& in Cęsar.Dictat.c.74.
pagem da copa. Pincerna,æ,g.m.Thesaur.
Pocillator,p.p. pucillatoris. Apulei. lib.6.
pay. Pater,patris.
payxão, aliàs molestia. Molestia,æ.Angor,oris, solicitudo, p.p.
Animi dolor.Animi ægritudo Omnia apud Ciceronem passim.
Ter payxão, ou estar apayxonado,& molestado.
Solicitum esse.
Angi.Angore confici.
Ægritudine affici. Esse in ęgritudine.
Premi,vel,opprimi ægritudine.
Quati ægritudine. Habere solicitudinem.
Exedi, vel vrgeri solicitudine.
Ardere dolore.
Dolore animi disrumpi.
Esse in molestia. Molestia Conflictari,vel, affici. Omnia inuenies apud Ciceronem, Terent. & alios passim.
Tomar payxão. Capere molestiam,dolorem,vel angorem,Cic.pro Syl.pro Cælio,& in Læl.
Suscipere molestiam,Cic. Tironi lib.16.10.
Tirar a payxão a alguẽ. Solicitudine aliquẽ liberare. Delere molestiã alicui, vel depellere.
Molestiã leuare,laxare,diluere, extenuare, sedare, vel mitigare.
Leuare aliquem ægritudine.
Molestia,vel dolore aliquẽ liberare.
Molestia priuare. Angorem leuare.
Detrahere, vel eripere ęgritudinem, vel dolorem.
Lenire,vel extenuare ægritudinem.
Priuare aliquem ęgritudine.
Sedare,vel tollereęgritudinem.
Repellere ęgritudinem ab aliquo.
Vindicare aliquem ab ęgritudine.
Abducere à molestia. Abstergere molestias.
Exhaurire dolorem alicui. Omnia apud Ciceronem passim.
Demere molestiam. Terent.Adelph.5.3.
Desapayxonarse. Deponere,vel eijcere molestias,solicitudines,vel dolorem, Cic. Terent. lib.14.epist.7.& Tusc.3.
Abstrahere se à solicititudine.Cic.pro Dei.
Apayxonada cousa,i.molestada. Solicitus,a,um, p.c.adiect.
Ægritudine confectus, vel debilitatus, vel afflictus.
Molestia affectus.Omnia apud Cic.passim.
Apayxonar,ou molestar a outrem. Afficere aliquẽ molestia,ægritudine, vel solicitudine.
Efficere dolorem alicui.
Afferre angorem alicui, vel dolorem, vel molestiam.
Aspergere molestiam alicui, vel exhibere.
Incutere dolorem alicui.
Inurere dolorem animo alicuius. Omnia inuenies apud Ciceronem passim.
Payxão de Iesu Christo. Passio,onis. Diuus Hieronymus,& Ecclesiastici scriptores.
palaura. Verbum,i.Sermo,onis. Vt,

Tractare aliquid Græco sermone, vel Att. Cic.lib.1.de Finib.

palaureyro, que fala muyto. Verbosus,a,um,p.p. Loquax, loquacis,p.p. adiectiua, Cicer.pro Muræna, de Senect. & alibi.

Com muytas palauras. Verbosè,p.p.aduerb. Cic. pro Muræna, & Mario lib.7.3.

Loquacitèr,p.c.aduerb.Cicer.pro Muræna.

Dar palaura, he omesmo, que prometer. Dare fidē. Prȩstare fidem, Cicero 2. de Finib. Terent. Eunucho 5.9. Cicero 2.de Diuinat.Ouid.3. de Arte.

De palaura, ou por palaura. Verbo tenùs, Cic.3. de legib. Vlpian.in l.1.§.2.D. Quod quisq; iuris.

palamque. Spectaculū,i,p.c. Liu. Decad.1.lib.1. Resonant spectacula palusu. Ouid. lib.10, Metam.

palha. Stipula,æ,p.c.Palea,eæ.

palhada, comer de bestas. Paleatus cibus.

palha de camelo, erua. Iuncus odoratus. *chamase em emtre Douro, & Minho lestras.*

palheyro. Palearium,ij.Colum.lib.1.c.6.

Cousa feyta de palha, ou cuberta, ou misturada cō palha. Paleatus,a,um, pen.prod. adiectiuū. Vt, Lutum paleatum.Colum.lib. 8. de Arboribus,& lib.12.c.21.

palhiço. Stramen paleatum.Stramentū paleatū.

Pallio. Vmbraculum,i,p.c. Cæremoniale episcoporum lib.1.c.14.

Quo in loco etiàm dicitur baldachinum, sed non est latinum.

Vmbella,æ apud Recentiores.

palma aruore. Palma,æ,Cic.7. Verr. & lib.1.de Legib.

palmito, i.gomo da palma. Palma,æ. Palmula,æ, p.c.Diminut.Plin.lib.13 c.4. Alexādri milites palmis viridibus strangulati sunt.Var. lib.1.de Re rust.c.67.

palmar, aliàs palmeyral. Palmetum,i,p.p. Hor, 2.epist.2. Palmetis consita tellus.

Cousa de muytas palmas. Palmosus,a,um, p.p. adiect.Virg.3.Æneid.

Cousa, que se faz de palma. Palmeus,ea,eum,adiectiuum. Vt,

Palmeum vinum,Plin.lib 24.c.17.

Cousa, que produz palmas. Palmifer,p.c. palmifera,palmiferum,p.c. Vt.

Pharos palmifera.Ouid.2. Amor. eleg. 13.

palma tambem se toma pello sinal de vencimento, & pello mesmo vencimento. Ter. in Prologo Phormionis. Vide Gellium lib.3.c.6.

Palmā ferre,idest victorē esse,Cic. Att.li.4. Plurimarum palmarum homo, idest, qui sæpè vicit.Cic.pro Rosc.Amer.

Cousa de uencimento, ou de vitoria. Palmaris,& e, pen.prod.

Palmarius,a,ium, adiectiua. Vt,

Palmaris statua, Cicer.6. Philip. idest,quæ alicui propter victoriam ponitur.

Id uerò est, quod mihi puto palmarium, Terent.Eunuch.5.4.

Palmarium, pro salario victoriæ posuit Vlpianus in l.1. §. Si cui,D.de Extra ordi. cognit.

Subintelligitur salarium, quum palmariū sit adiectiuum.

palma da mão. Palma,æ. Vola,æ.

Cōuertere ad palmā annuli palā.Cic.3.Offic. Plin.lib.11.c.45. Vola homini tantum, exceptis quibusdam.

palmada. Palmæ ictus.

palmejar, aliàs bater as palmas. Plaudo.is,plausi, plausum, Cic. pro Sextio. *Tambem significa dar sinal de alegria.*

palmatoria. Ferula,æ,p.c.

Dar palmatoreadas. Ferula percutere.

Furtar a mão á palmatoria. Manum ferulæ subducere.Iuuenal.Saty.1.

palmo. Palmus,i,m.g. Spithama,æ,p.c. Cȩlius Rhodig.lib.4.c.3.

Cousa, que he de de hum palmo, ou de muytos. Palmarius,a,ium. Plamaris, & e,p.p.adiectiua.Columel.lib.8.c.3.Var.lib.1.de Re rust. cap.35.

palrar. Argutor,p.prod.argutaris.Deponens. Garrio,is,garriui.

Plaut.Amphit.4. Pergin argutari.

Arguto,as,p.p.Propert lib.1.eleg.6.

Garrire alicui in aurem. Martial. lib.1. 85.

Garriunt ranæ. Mart.lib.3.51.

Impunitas garriendi,Cic.1.de Nat.Deor.

Cousa palreyra, que palra, ou fala muyto.

Loquax, loquacis,pen. prod. Garrulus,a, um, pen. cor. Verbosus,a,um, pen. prod. adiectiua. Vt,

Adolescentes loquaciores,Cic.in Paradox.

Mulier garrula.Terent.Adelph.4.4.

Simulatio verbosa,Cicer. pro Muræna.

pampilhos erua. Buphthalmus,i,f.g.

Plin

Plin.lib.25.cap.8.
pancada. Ictus,us. Percussio,onis,Cic.3.Offic. & 3.Tusc.
Percussus,us,m.g. Plin.lib.7.c.51.
pandeyro. Crotalum,i,p.c.Cic.in Pisonem.
Crusma,crusmatis,p.cor.Martial.lib.6.75. Virg.in Copa.
panela Fidelia,æ.Olla,ę.
De eadem fidelia duos parietes dealbare. Adagium,Curius,Ciceron.lib.7.epist.29. *de hum caminho dous mandados.*
panelinha. Auxilla,æ. Festus.
pano. Pannus,i. Panniculus,i, p.c. Diminut. Iuuenal.Saty.6.
Cousa de pano. Panneus,ea,eum,adiect.Thes.
Cousa vestida de pano remendado,ou de trapos. Pannosus,a,um,p.p.adiect.Cic.Att.lib.4.
Panucius,a,ium,adiect.Pers.Saty.4.
Mostra de pano,ou de outra cousa. Specimen,p.c. speciminis, n.g.
pano de linho. Linteum,ei, Cicer. pro Rabirio Posthumo.
Lenço de linho pera alimpar os narizes. Sudarium,ij.Suet.in Nerone c.48.& c.21.
Sudariolum,i,p.c.Diminut.
Diuus Hieronymus ad Nepotianũ de vita clericorum.
Cousa de pano de linho. Linteus,ea,eum,adiect. Vt,Vestis lintea,Cic.5.Ver.
Lineus,ea,eum,adiect. Vt, Vestis linea, Plin.lib.12.c.6.
pano de linho fino. Sindon,sindonis,pen.cor.f.g. Martial. lib.14. Nec sic in Tyria sindone tutus eris.
Linteum tenuissimum.
Apud Ouid lib.4.Metam.Inuenies stamina tenuissima.
Cousa vestida de pano de linho. Linteatus,a,um, p.p.adiect.Liu.lib.10.ab Vrbe.
Tecelão de pano delinho. Linteo,onis,m.g.Pla. Aulul.19.Seruius in lib.7.Æneid.
pano,ou manchas do rosto. Varus,i,Plin.lib.23. c.4.& lib.28.c.8.
panos d'armar. Peristroma,p.p.peristromatis, p.c.n.g.Plaut. Sticho.6.
Aulæa,orum.Virg.3.Georg.
Peripetasma, peripetasmatis, p.c.n.g.Cic. 6.Verr.
pantufo. Vdo,udonis,pen.prod. Vlpianus de Auro,& Argento legato

pao. Lignum,i,Cic.3.Verr.
paozinho. Ligellum,i.Diminut. Plaut.Aulul.9. Turneb.apud Thesaur.
Cousa de pao. Ligneus,ea,eum, adiect. Vt, Ponticulus ligneus,Cic.5.Tuscul.
Soleas ligneas in pedes inducere, Cicero 2.de Inuent. *Meter as tamanquas nos pés.*
paos no jogo das cartas. Baculi,pen.corr.baculorum,m.g.
paos do jogo da bola. Pyramides,pyramidum, p.c.in Plur.f.g.
pão. Panis,is,m.g. Far,faris,n.g. Plin lib.18. cap.8.
Frumentum,i,Cic.5.Ver.
pão de trigo. Panis triticeus. Far triticeum.Columm.lib.6.cap.10.
pão de çeuada. Panis hordeaceus,Plin.lib.18. cap.11.
pão de centêo. Panis typhaceus.
pão de milho. Panis miliarius.
pão de rala,alias de toda farinha. Panis cibarius, Cic.5.Tusc.
Panis autopyrus, p.c. Panis medius.
Panis syncomistus.Vide Galenum lib.1.de Alimentis,& Thesaurum.
pão de semea. Panis secudus. Horat.2.epist.1. Vel,panis secundarius.
pão mimoso,que se faz da flor da farinha. Similagineus panis.Seneca Epist.119.
pão,que está nos campos. Frumentum,i.
Seges,segetis,pen.cor.f.g.Cicer. Virg. multis locis.
pão branco. Panis primarius.Thesaurus.
Panis candidus. Quint.lib.6.c.4.
pão de esmolas. Panis mendicatus. Iuuenal. Saty. 10.
pão negro. Panis ater.Terent.Eunucho.5.4.
pão fresco. Panis recens coctus,
pão borolento. Panis mucidus.
pão de farelos. Panis furfurosus.
Est enim furfurosus adiectiuũ,Plin.lib.12. cap.25.
pedaço de pão. Frustum panis.Bucca,ę. Martial. lib.10.Epigram.5.
pão asmo. Panis azimus.
pão leuado. Panis fermentatus.
Altera manu fert lapidem, altera panem ostentat.Adag.Plaut.Aulularia. *fazerse hum por diante, & outro por de traz.*
De varijs panis nominibus Vide Cęl.Rhod. lib.9.

lib.9.cap.16.

Papa de Roma. Summus Pontifex. Maximus Pontifex. Vel, Romanus Pontifex.

Ser Papa. Dei vicariũ in terris agere.l. Christi, vices in terris gerere.

Letras do Papa. Diploma Pontificium.

papas de comer. Puls, pultis, f.g Plin.lib.18.c.8.

papinhas. Pulticula, æ, pen.c. Diminut. Colum. lib.8.c.11.

papeyro, em que se fazem papas. Pultarius, ij, Pli. lib.7.cap.53.

papas dos mininos. Pappa, æ. Thesaur.

papar. Cibum sumere. Plin.lib.3.epist.5.

Cibum capere. Terent. Eunuch.2.3. Cic. Tironi lib.16.epist.3.

Pappo, as, Plaut. Epid.14.

papada Guttur musculosum.

papada de boy. Palear, palearis, p.prod. Colum. lib.6.cap.1. Virg.lib.3.Georg. Amento palearia pendent.

papafigo aue. Ficedula, æ, p.c.

Quum me ficus alat, quũ pascar dulcibus vuis, Cur potiùs nomen non dedit vua mihi? Martial.lib.13.cap.49.

papafigo, i galteyra. Cucullus, i.

paparote. Talitrum, i, pen.c. Sueton. in Tiberio cap.68.

papel. Charta, æ. Papyrus, i, p.p.g.f.

Cousa de papel. Papyraceus, ea, eum, adiectiuũ. Vt papyraceum ellychnium. Pli.lib.28.c.11.

papel destraca, alias de mata borrão. Charta em poretica. Thesaurus.

papel, que passa. Papyrus bibula Lucan. lib.4. Charta bibula, Plin.lib.8.epist.15.

papelizo, em que os tendeyros embrulham, o que lhes comprão. Cucullus, i, Martial.lib.3.2. Vel thuris, piperisq́; sis cucullus.

papeyra, doença de garganta. Tumor gutturis.

papo, ou garganta. Guttur, gutturis, p c.g.n.

papuda cousa, i. que tem grande papo, ou grande garganta. Gutturosus, a, um, p.p. adiectiuũ. Vlpianus de Ædilitio edicto.

papoulas erua. Papauer erraticum, Plin.lib.19. cap.8.

papo arriba. Supinus, a, um, p.p. adiect.

para, preposição. Ad In.cum accusatiuo, Cic.2. Philip. Quum indè Romam pro ficiscens, ad Aquinum accederet.

Idem Ver.3. Omnes ad eam domum, in qua iste diuersabatur, profecti sunt, &c.

Quò te Meri pedes? an quò via ducit in vrbem? Virg eclog.9.

Prodire in aciem. Cæsar lib.8. bel. Gal.

Parabem, i. dar o parabem. Gratulor, p.c. gratularis. Congratulor, aris. Vide *Pera bem.*

par. Par, paris. Vt, paria complura scyphorũ, Cic.4. Ver.

Par columbarum. Ouid.13. Metam.

pares, & nones: ou par, & par não. Par impar, Cicero 4. Academ.

Horat.2. Serm. Saty.3. Ludere par impar, equitare in arundine longa.

Par, paris, adiect. cousa igual. Vt, Virtutes inter se æquales, & pares, Cicer.1. de Orat.

Par, & æqualis rebus ipsis oratio, Cic.in Or. Par est, idest æquum est, decens est. (1.

Par est autèm primùm ipsum esse bonum virum, Cic.de Amicit.

parcas. Parcæ, arum, Cic.3.de Natur. Deor.

Parca, æ, in singulari. Ouid Epist.11.

parafuso de lagar. Torcular, p.p. torcular s, g. neutrius. Plin.lib.15.c.1.

parafusar, i. imaginar. Mente, vel animo agitare.

Animo Contemplari, Cic. pro Deiotaro, & Torquato lib.6.epist.1.

Coniecturam facere, Cic.2. de Diuinat.

paraiso. Paradisus, i, p.p.g.m.

paraiso terreal. Paradisus terrestris.

parar o cavalo. Premere, vel adducere habenas equo Turnebus.

Equum currentem fræno cohibere.

pardelhos, peyxe. Smaris, smaridis, p c.g.f. Plin. lib.22 cap.2.

parecer Iudicium, ij. Opinio, onis. Sententia, æ, Cic.in Pisonem, Tùm tu ipse de te sententiã tulisti, tùm iudicium pronuntiasti.

parecer, verbo. Videor, videris, p.p. Vt, Videre videor iàm diem illum, &c. Terent. Adelph.3.3.

Ego verò videbor mihi restitutus, &c. Cic. Tirentiæ lib.14.2.

Visus sum mihi cum Galba ambulare, Cic. 4. Academ.

Stamus animis, & quià cõsilijs, vt videmur, bonis vtimur, speramus, Cic. Attico lib.5. epist.106.

Si tibi videbitur, villis ijs vtare, quæ lõgissimè aberunt à militibus, Cicero Terent. lib.14.7.

Benè etiam meriturus mihi videris de tuis ciuibus, Cic. lib. 1. Academ.

parecer bem. Decet, decebat, cum datiuo, vel accusatiuo.

Oratorem verò irasci minimè decet, simulare non dedecet, Cic. 4. Tusc.

Aliena non decent eum, Cic. 1. Offic.

Forma viros neglecta decet Oui. 1. de Art.

Imò herclè ità nobis decet. Ter. Adelp. 5. 8.

Quandoq; id deceat prudentiæ tuæ, Cic. de Orat.

parecer mal. Dedecet, p.c. dedecebat, p.p.

Vt, Falli, errare, labi, decipi tã dedecet, quã delirare, & mente captum esse, Cic. 1. Offic.

Comæ non dedecuere dominam. Ouid. 1. Amor. eleg. 7.

Dedecet illud in eum, Cic. 1. Offic.

parecerse com outro no corpo, ou nos costumes. Esse similem alicui, vel alicuius, in datiuo, vel genitiuo. Vt,

Os, humerosq; Deo similis. Virg. 1. Æneid.

Nihil est enim vnum vni tam simile, &c. Cic. de Legib.

Similes eorum, vel, illorum, Cic. 4. Acad.

Sed non video, cur non potuerit patri similis esse filius, Cic. 5. de Finib.

Domini similis es. Terent. Eunuch. 3. 2.

parecerse com seu pay. Patrisso, as. Ter. Adelph. 4. 2. Plaut. in Pseudolo. Vel, paternos mores imitari.

parecerse com sua may. Matresco, cis. Pacuuius, & Nonius apud Thesaurum.

parceyro em officio. Collega, ę, p.p.g.m. Cic. li. 1. Offic. & pro Cluent. Vide *companheyro*.

pardal. Passer, passeris, p.c.g.m.

pardal pequeno. Passerculus, i, p.c. Diminut. Cicero 2. de Diuinat.

parda cousa da cor. Fuscus, a, um. Subniger, p.c. subnigra, subnigrum, p.c adiectiua.

pardieyro. Parietina, æ, p.p. Cic. Mẽmio lib. 13. epist. 1. Plin. lib. 22. c. 17.

parede. Paries, parietis, p.c.g.m.

De eadem fidelia duos parietes dealbare. Adagium, Curius, Cic. lib. 7. epist. 29.

De hũa cajatada matar dous coelhos, ou de hum caminho fazer dous mandados.

parede entre duas casas. Paries intergerinus, Pli. lib. 35. c. 14. Vitruuius, & Festus.

parede ensossa. Maceria, æ. Maceries, ei. Terent. Adelph. 5. 7. Cic. Tironi lib. 16. 18.

parede de seue, ou de terroẽs. Paries cratitius, Vitruuius lib. 2.

parede tosca. Paries cæmentitius, Vitr. li. 2. c. 8.

parelha. Æqualitas, pen. cor. æqualitatis, f.g. Cicero in Topicis.

Parilitas, p.c. parilitatis. Gel. lib. 14. c. 3.

parente, ou parenta. Cognatus, a, um, pen. prod. Consanguineus, ea, eum, adiectiua, apud Ciceronem.

Consanguinitate propinquus. Virg. 2. Aen.

Vinculis propinquitatis, & affinitatis cum aliquo coniunctus, Cic. pro Plancio.

Necessarius, a, ium, adiect. Cic. pro Sylla, & pro Muræna.

parentesco. Cognatio, onis. Consanguinitas, p.c. consanguinitatis, Cic. 6. Ver. Liu. lib. 7. ab Vrbe.

Sanguinis coniunctio, Cic. 1. Offic.

parente, ou parenta por cunhadio. Affinis, & e, p.c. adiectiuum. Modestin. in l. Non facilis. D. de Gradib.

Vinculis affinitatis cum aliquo cõiunctus, Cic. pro Plancio.

Affinis, per translationem. *quer dizer cousa participante, com genetiuo, ou datiuo*. Vt, Affinis sceleri, vel sceleris. Cic. pro Sylla, & pro Cluentio.

parentesco por cunhadio. Affinitas, p.c. affinitatis, g.f. Cic. 1 Offic.

Affinitatis coniunctio, Cic. pro Cluent.

parentalba muyta. Amplissima cognatio, Cic. 4. (Ver.

pargana Arista, æ.

parir. Pario, is, peperi, p.c. partum, Vel, paritũ, pen. corr.

parto. Partus, us, g.m. Cicer. pro Cluent. & alibi sępè.

paridura. Puerperium ij. Plin. lib. 28. c. 8.

parteyra. Obstetrix, obstetricis g.f. Ter. And. 1. 5. Horat. Epod. Ode penult.

parias da parida Secundæ, arũ, Plin. lib. 20. c. 9.

parida de pouco. Puerpera, æ, p.c. Ter. Adelph. 5. 7. Plin. lib. 7. cap. 4.

parias, i. tributo. Tributum, i, p.p. Cic. pro Flacc.

paritaria, erua. Helxine, es, p.c.g.f.

Herba muralis, vel, parietaria, ę, Pli. lib. 21. cap. 19.

Cittampelos, Paulus Aegineta lib. 6.

parlisia. Paralysis, is, p.c.g.f. Cic. Attic. lib. 16. Plin. lib. 20. c. 3.

Cousa paralitica. Paralyticus, a, um, p.c. adiect.

 Plin.

Plin.lib.20.cap.9.

parreyra. Pergula,æ,p.c.Columel.lib.4.c.21.& lib.11.cap.2.

Parte. Pars,partis.

parte pequena. Particula,ę,p.c.Diminut.Cic.2. Offic.& Academ.4.

Lançar á boa parte. Æqui boniq́; facere, Cicero Attico lib.7.

Boni consulere. Ouid.de Ponto, & lib.1. Trist.eleg.1.

De cada parte, de hũa parte, & da outra, ou de toda a parte. Vndiquè,p.c.aduerb.Cic.7.Verr. & alibi sępè.

Em toda a parte. Vbiquè,p.p. aduerb. Virg.1. Aeneid.

Em qualquer parte. Vbilibèt,p.c.aduerb.

Em qualquer parte que, ou onde quer que. Vbicũquè,aduerb.Cic.7.Ver. Att.lib.3.67.

Vbiuìs,aduerb.Cic.Attic.lib.14.320.

Vbicumq́; terrarum,vel gentium, Cic.1.de Natur.Deor.& Philip.2.

Em que parte, aliàs onde. Vbì,aduerb.vel Vbinã.

Em que parte do mundo. Vbi gentium, Plaut. Mercat.7.

Vbì terrarum,Cic.Attico lib.5.97.

Vbinàm gentium,Cic.in Catilin.

De nenhũa parte. Necundè,aduerb. Liuius lib. 8.bel.Pun.

De parte, aliàs sós por sós. Seorsũm. Separatìm, p.p.aduerbia.

Sine arbitris,Plaut. Capt.5.

Remotis arbitris.Liu.lib.2.

Cousa sem parte. Expers,tis,adiect. Vt,expers eruditionis,Cic.2.de Orat.

Rationis expers,Cic.1.Academ.

Turpitudinis expers,Cic.4. Academ.

De parte a parte, aliàs d'ambas as partes, ou de hũa parte, & da outra. Vltrò citroq́;,Cicer.pro Rosc.Amer.& lib.2.de Natur. Deor.

parte nas demandas. Pars,partis. Vt,

Vtraq́; parte audita,Plin. in Panegyr.

Darse por parte nas demandas. Liti se offerre. Vel,ad litem.

parte, que litiga por procurador. Cliens,clientis. Ouid.1.de Arte. Qui modò patronus, iàm cupit esse cliens.

De parte de alguem, ou em nome de alguem. Alicuius nomine, vel,alicuius verbis,Cic.Attico lib.16.336.Atticæ, quoniàm hilarula est, meis verbis suauium des.

Por minha parte, ou da minha parte. Pro mea parte.Cic.Metello,lib.5.2.

participante cousa. Particeps,p.c. participis,p.c. adiectiuum. Vt,

Particeps vitij,Cic.3.de Legib.

Particeps,& expers,cõtraria,Cic.2.de Fin.

Fazer participante. Participo,as,p.c. Cõmunico,as,p.c.aui,atum. Vel,Participem facere.

Participare,& communicare,Cic.1.de Leg.

Participare voluptatem,Cic.5.Tusc.

Nunc ob eam inter meos participes prędã diuidam,& participabo,Plaut.Persa 12.

Communicare furtum cũ aliquo,i. partiri, Cic.Ver.1.

Lucrum communicare.Sueton.in Augusto cap.75.idest commune facere.

Feci continuò omnes participes meæ voluptatis,Cic.Planco lib.10. epist.12.

participar, i. ser participante. Participo,as,p.c. Vt,pestem participare, idest in peste fieri participem,Cic.Tuscul.2.

particular cousa. Priuatus,a,um,p.p. adiectiuũ. Vt,Res priuata.Domus priuata,Cic.de Sen. & pro Quinctio.

particularmente, ou em particular. Priuatìm,p.p. Priuatè,p.p aduerb. Cic. Antequàm iret in exilium, & Attico lib.7.

Speciatìm,p.p.aduerb.Cic. Post reditum. Vbì vetùs codex legit separatim.

Specialitèr,p.c.aduerb.Colum.lib.3.c.9.

Particulatìm,p.p.aduerb. Senec.Epist.68.

Particularitèr,pen.cor.aduerb. Firm. lib. 5.cap.1.ad Finem.

partida. Profectio,onis,Cic.1.Philip.

partirse de algũa parte pera outra. Proficiscor, proficisceris,p.c.profectus sum.Discedo,is.

Proficisci ad domum,Cic.3.Verr.

Proficisci ad somnum,Cic.1. de Diuinat.

Profectus ad Capuam,Cic.de Senect.

Discedere Roma Cic.2.Ver.*partirse de Roma*.

Discedere de prouincia, Cicer. Cælio,lib.2. epist.18.

partirse por mar. Soluo,is. Vt, soluere è portu:deest,nauem,Cic. Tironi lib.16. epist.9.

Soluere nauem è portu, Cæsar lib. 4. bel. Gall.Plaut.Amphit.4.

Proficisci naui,Cic.Q. Fr. lib.3.18.

Partido, i. concerto. Pactum,i. Pactio,onis. Vt, Pactiones facere, vel,conficere.Cic.7. Ver. & Attico lib.5. Vide *concerto*.

Partilha.

Partilha. Diuisio,onis, Cic. 4. Academ.& 3.de Natur.Deor.
Partitio, onis. Vt, ex partitione pecunia debetur, Cic.pro Cecinna.
Aequabilis prædæ partitio, Cic.2.Officior.
partir algũa cousa. Partior,partiris,pen.prod. partitus sum.
Diuido,is,p.c.diuisi,diuisum.
Vel,Partes facere,Cic.2.de Orat.
Ærarium cũ aliquo partiri, Cic.pro Domo.
In membra aliquid partiri.Cic.de Vniuers.
Partiri æqualitèr, Cic.pro Rosc. Comœdo.
Diuidere æqualitèr in duas partes,Cic.2.de Legib.
partidor,que parte, & faz partilha. Diuisor, p.p.diuisoris,g.m.Cic.5.Ver.
Partitor,p.p.partitoris,Cic. in Vatinium.
partida cousa. Diuisus,a,um,p.p.Particip.
Partitus,a,um,p.p.passiuè.
Vt,anima partita per artus,Lucret.lib.3.
Fœdera partita lecti.Ouid.3. de Arte.
Malignè diuisus ager.Liu.8.ab Vrbe.
paruoa cousa. Stultus,a,um.Stolidus,a,um,p.c. Ineptus,a,um. Fatuus,a,um, omnia apud Ciceron.Plautum,& alios.
paruoice. Stultitia,ę.Ineptia,ę.vel,Ineptię,arũ, Fatuitas,pen.cor. fatuitatis, omnia apud Ciceronem,& alios.
paruoamente. Stultè,aduerb. Cic.4. de Finib. & 2.de Natur.Deor.
Ineptè,aduerb.Cic.1.Tusc.
Stolidè,p.c.aduerb.Liu.lib.5.bel.Pun.
Fatuè,aduerb.Quintilian.lib.6.cap.5.
paruoice de velhas. Aniles superstitiones,Cic.2. de Natur. Deor.
Aniles ineptiæ,Cic.1.Tuscul.
paßar. Vide inferiùs.
pascoa. Pascha,ę. Vel,Pascha,pascatis,pen.c. Verumq; est generis neutrius.
Ausonius, Nos etenìm primis post Pascha diebus.Græci auctores nõ inflectũt Pascha.
pascoal cousa,ou de pascoa. Paschalis, & e,p.p. adiectiuum. Vt,
Paschalis dies.Thesaurus.
pasmar. Stupeo,es,stupui. Stupesco,cis.
Obstupeo,obstupes, p.c.obstupui. *todos carecem de supino.*
Cic.7.Ver.Confirmant ipsi se,quum is etiã, tum semisomnis stuperet.
Mater ad auditas stupuit, ceu saxea voces. Ouid.5.Metam.
Incidata,spiciat,admiretur, stupescat, Cic. 3.de Orat.
Obstupuit visu Aeneas. Virg.5. Aneid.
Aspectu alicuius obstupescere,Cic.2.dDiu.
Fazer pasmar. Stupefacio,stupefacis,p,c. cum accusatiuo.Liu.lib.5.ab Vrbe.
Obstupefacio,obstupefacis,p.cor. obstupefeci,obstupefactum,cum accusatiuo.Terẽt. Phorm.2.1.
pasmada cousa. Stupidus,a,um,p.c. adiect.
Stupefactus,a,um.Particip.
Obstupefactus,a,um.Particip.
Terẽt.in Prologo Hecyræ.Ità populus studio stupidus in funãbulo animũ occuparat.
Stupidus,& bardus,Cic.de Fato.
Stupefacti homines,Cic.3. de Orat.
Non obstupefactus, ac perterritus, Cic. in Catilin.
Obstupefacti homines admiratione, Cicer. pro Deiotaro.
pasmo. Stupor,oris,g.m. Cic. 2. Philip.
Stupiditas,p.c.stupiditatis,g.f.
Cic.2. Philip.In quo primùm incredibilem stupiditatem hominis cognoscite.
Stupor,& virtus,contraria, Cic.pro Domo.
pasmosa cousa. Mirandus,a,ũ.Admirandus,a,ũ. Horrendus,a,um.Participia.
Mirabilis,& e,p.c.Admirabilis, & e,pen.c. adiectiua.Cic.1.de Orat.pro Flacc. & lib.1. Offic.Virg.4. Georg. & lib.4. & 9.Aeneid.
Stupendus,a,um. Diuus, August. tractat. 24.in Ioannem in princip.
pasmosamente. Mirabilitèr,p.c. aduerb. Cicero Cæsari lib.13.epist.17.
Admirabilitèr,p.c.aduerb.Cic.4.Tusc.& de Opt.gen.Orat.& Attic.lib.5.
paßada. Passus,us,g.m. Vt,peragrare passibus disiunctissimas terras.Cic.pro Marcello.
Gradus,us,g.m. Vt,gradibus sonare compositis.Virg.3.Georg.
Continere gradum,Cic.3.Aeneid.
Gressus,us,g.m. Vt,comprimere gressus. Virg.6.Aeneid.
Dar paßada. Facere gradum,Cic.2.de Orat.
Tendere gressum. Virg.1.Aeneid. *he o mesmo,que andar.* Vide suo loco.
Paßamanes. Segmentum,i,Iuuenal.Sat.2.Ouid. 3.de Arte. (lib.6.
Vestido apaßamanado. Vestis segmentata, Mart.

Trazer vestido apassamanado. Segmentatam vestem gerere, vel gestare.

Passar o mar, rio, ou outra cousa. Traijcio, traijcis, p.c. traieci, p.p. traiectum.
Transeo, is, transiui, p.p. transitum, p.c.
Transgredior, transgrederis, p.c. transgressus sum. Transmitto, is. Vt,
Traijcere exercitum Rhodanum. Plancus Ciceroni lib.10.9.
Traijcere Cyprum, Plin. lib.8.c.32.
Transire Euphratẽ, vel vastissimum mare, Cic.3. de Finib. & in Pisonem.
Quòd inauspicato pomæriũ transgressus esset, Cic.1. de Diuinat.
Taurũ transgressus sum, Cic. Appio, li.3.8.
Cur tantas regiones barbarorum pedibus obijt, tot maria transmisit? Cic.5. de Finib.
Transfero, p.c. transfers, transtuli, pen.cor. translatum idem significat. Vt,
Transferre in aliam domum, Cic.4. Acad.
Transferri trans Alpes, Cic. pro Quinct.
Transfreto, as, pen.c. cum accusatiuo apud Plin. in Paneg.

Passagem. Transitio, onis. Trãsitus, us, p.c. g.m.
Traiectus, us. Traiectio, onis.
Vt, ad plebem transitiones, Cic. de Clar. Or.
Nocturna transitio, Liu.2. ab Vrbe.
Transitum ponticulo ligneo coniungere, Cic.5. Tuscul.
Qui in traiectu Albulæ amnis submersus. Liu.1. ab Vrbe.
Traiectio Acherontis, Cic.1. Tusc.

Passageyro, que vay em nao albea, carro, ou caualgadura. Vector, oris. Quintilian. in Corpore proiecto, In nauim mihi mei malè permutatus vector imponor.
Timidi, & perterriti vectores, Cicer.3. de Natur. Deor.

Passageyro, que passa, ou leua a outrem em barca, ou carro, &c. Vector, oris, actiuè. Oui. lib.1. Fast. Ecce rudens rauco Sileni vector asellus Intempestiuos edidit ore sonos.

Obra de passar assi. Vectio, onis, Cic.2. de Nat. Deor. Vectura, æ, p.p. Cic.3. Verr. & Attic. lib.1. epist.1.
Tambem se toma pollo carreto.

Passageyra nao. Vectorium nauigium, Cęsar lib.5. bel. Gall.

Passar, ou atrauessar pello meyo, ou de parte a parte. Transfigo, is, p.p. transfixi, transfixum.
Traijcio, traijcis, pen.c. traieci, traiectum.
Transuerbero, as, p.c. Vt,
Euelli iussit eam, qua erat transfixus, hastã, Cic.2. de Finib.
Murum iaculo traijcere, Cic.4. de Finib.
Indeuitato traiecit pectora telo. Ouid.2, Metam.
Præclara bestia venabulo transuerberatur, Cic. Mario lib.7. epist.1.

Cousa passada ou atrauessada de parte a parte. Traiectus, a, um. Trãsfixus, a, um. Trãsuerberatus, a, um, p.p. Participia. Vt,
Pectora traiecta ferro. Virg.1. Æneid.
Cuspide traiectus serpens. Ouid.4. Metam.
Pectus transfixum. Virg.1. Æneid.
Clypei transfixi. Silius lib.10.

Deyxar passar. Prętermitto, is, prætermisi, prætermissum.
Vt, Nihil prætermisi in te ornando, Cicero Plancio lib.10.13.
Nullum locum laudandi tui prętermitto, Cic. Cornificio lib.12.24.
Prætermittere silentio, Cic.13. Philip.

Passar a nado. Trano, as. Vt, tranare amnes. Virg 6. Æneid. Trãsnato, as. Liu.1. bel. Pun. Vel, Transno, transnas. Vt, transnare Gãgem, Cicer. in Somnio.

Passar a vao. Vado transire, Cæsar lib.1. bell. Gall. Vado, as, apud Solium.

Passar a lição. Repetere memoriam lectionis, ex Cicerone, Ver.6. Vel,
Repetere memoria dictata, vel lectionem, ex Cicer.1. de Orat.
Lectionem, vel dictata recolere.

Passar o pé alem da mão, ou passar os limites.
Transire lineas, Cic. in Paradox.
Finem, & modum transire, Cic.1. Offic.

Passar algũa cousa em silencio, i. calada, & não fazer caso della. Silentio aliquid transire, Cic. Attico lib.1. epist.37.
Aliquid silentio præterire, Cic. Bruto, 15.

Passadiço de Rio. Ponticulus ligneus, Cicer.5. Tusc. vel, Ponticulus lapideus.

Passador, aliàs seta. Tragula, ę, p.c. Cæsar lib.5. bel. Gall. Sallust. lib.4. Hist.

Passaro. Auis, auis, g.f.

Passarinho. Auicula, æ, p.c. (26.

Passatempo. Animi relaxatio. Cic. Gal. li.7. epis.
Animi recreatio, Plin. lib.22.c.23.
Delectatio, onis. Delectamentum, i, Cic de Senect.

Senect.& Tuscul.4.
Voluptas,tis,Cic.2.de Finib.
Passar tempo. Relaxare animum. Vel,relaxari animis,Cicer.1.Officior. & Philip.2. & de Clar.Orat.
Delectare se re aliqua, Cic. Papirio lib.9. 18.& Attico lib.2. epist.2.
Dedere se delectationi,Cicer.2.Tuscul. vel voluptatibus.
Passo he o mesmo,que passada.
*Passo de liuro.*Locus,loci,in Prologo Adelph. Cic.2.de Legib.Et hunc locum satis in his libris,quos legistis expressit Scipio.
*Passo escuro.*Locus lubricus,Cic.1.Offic. Vel,locus difficilis,vel obscurus.
Passo,ou pouco a pouco. Molliter.p.c.
Lentè, aduerb. Lento gradu.
Pedetentim. Paulatim,pen.prod. Sensim, aduerb. Vt,
Incedere molliter,Ouid.2.Amor.eleg.4.
Asellus lentè gradiens,Ouid.11.Metam.
Lento gradu ad vindictam sui diuina procedit ira, tarditatemq; supplicij grauitate compensat,Valer.Maxim.lib.1. c.2.
Ingredi pedetentim in defensionem,Cic.1. de Inuent.
Paulatim plebem primulum facio meam, Terent.Adelph.5.6.
Sensim progredi,Cic.5.de Finib.
*A cada passo.*Passim.Vulgò,aduerb.Cicero pro Muræna.
Hi contrà vagantur lęti, atq; erecti passim toto foro,Cic.pro Font.
Vulgò audieram,Cic.5.Ver.
*Passear.*Deambulo,as,p.c. Vel, inambulo,as.
Spatior,aris. Vt,
Ire deambulatum,Cic.2.de Orat.
Ante lucem inambulabam domi, Cic. Att. lib.6.epist.113.
Spatiari in xisto, Cicero de Optim.genere Orator.
Spatiari ad aras,Virg.4.Æneid.
Manibus ad tergum reiectis inambulare. Asinius Ciceroni lib.10.epist.32.
*Passêo.*Deambulatio,onis. Inambulatio,onis. Ter.Heaut.4.6.Cic.in Bruto.
Passeadouro,i.logar onde se passea. Deambulatorium,ij.Sipontinus.
Passa de ouro,prata,ferro,& de pez, ou de cousa semelhante. Massa auri. Massa argenti. Massa ferri.Massa picis,Colum.lib.12.c.5. Virg.1.Georg.
Pastel pera tingir. Plastum,i. Isatis,isatis,p.c. g.m.Laguna in Dioscor.lib.2.c.174. *he hũa planta.* Plin.lib.20.c.7.
Pastel de carne. Artocreas,artocreatis, n.gen. Persius Saty.6.
*Pastilha.*Pastillus,i,Horat.1.Serm.Saty.2.
Pastillos Rufillus olet, Gorgonius hircum.
Pasto. Vide *Pascer*,suprà.
Pastor. Pastor,oris. Pecuarius,ij,Cicero pro Deiot.& Ver.4.
*Cousa de pastor, ou que pertence a pastor.*Pastoralis,& e,p.p.
Pastorius,a,ium. Pastoritius,a,ium, adiectiua, Vt,
Pastoralis auguratus,Cic.1.de Diuin.
Pellis pastoria, Ouid.2.Metam.
Fistula pastoritia,Cic.Att.lib.1.epist.1.
*Pata do pee.*Planta,æ,Plin.lib.7.c.2. Virg.8. & 11.Æneid.
*Patear com os pés.*Strepo,is,strepui,strepitum, p.c.Plin.lib.11.c.10.
Strepere inter se,Cic.1.de Diuinat.
Facere strepitum.
Crepare pedibus,Horat.Epod.16.
*Pateada assi.*Strepitus,us,p.c.g.m.
Crepitus,us,p.c.g.m.Cic.in Topic.
Pedum crepitus, & strepitus hominum.
*Pateo da casa.*Impluuium,ij,Ter.Eunuc.3.5.
*Pateo entre colunas.*Peristylium,ij. Vel peristylum,i,p.c.Cicer.pro Domo. Vitruuius lib. 5.cap.11.
*Patife.*Dissolutus,a,um,p.p. Nomen ex participio,Cic.4.Tusc.
Ignominiosus,a,um,p.p.adiect.
Infamis,& e,pen.prod. adiect. omnia apud Ciceronem.
*Pato.*Anser,anseris,p.c.g.m.
*Patinho.*Anserculus,i,p.c.Diminut.Columell. lib.8.c.14.
*Cousa de pato.*Anserinus,a,um,p.p. Vt,
Iecur anserinum. Adeps anserina,vel anserinus,Plin.lib.20.c.6. & lib. 28.c.9. Col. lib.8.c.5.
Patranha. Fabula,ę,p.c. Fabella,æ.Diminut. Nugæ,arum.
*Contar patranha.*Narrare fabellam, Cicero 2.de Orator.
*Patrão.*Patronus,i,p.p.

Patrão da nao,ou piloto. Nauiculator,p.p.nauiculatoris,Cic. pro lege Manil.
Nauclerus,i,pen.prod.Plaut.Milit.15. nomen Græcum.
Nauicularius,ij,Cic.Tironi lib.16.epist.9.
*Patrimonio.*Patrimonium,ij.
Cousa de patrimonio,ou cousa patrimonial. Patrimonialis,& e,p.p.adiect. Vt,
Patrimoniale munus. Hermogenianus in l. 1.D.de muner.& honorib.
*Pauão.*Pauo,onis,vel pauus,i,g.m. Quum dicitur pauo regia, vel pauo femina, deest auis.
Ausonius Sectione 3.ad Paulinũ.Nec quià mille annos viuit Gangeticus ales,
Vincit centum oculos regia pauo tuos.
Pauoa. Paua,æ,vel pauo femina, Columell.lib. 8.cap.11.
Ausonius Sectione prima. Pauaq; de pauo constitit ante oculos.
*Paués.*Clypeus ei.g.m. Scutum,i.
*Paulhão.*Conopeum,ei,p.p. Valla in Raudensem,Iuuen.Saty.6.Horat.Epod.9.
*Pauio,aliàs torcida de candieyro.*Ellychnium,ij. Plin.lib.23.c.4.
*Pauor.*Pauor,oris.Vide *Medo*.
*Auer,ou ter pauor.*Paueo,es. Pauesco,cis.
Terẽt,And.2,2. Id paues,ne ducas tu illã: Tu autem vt ducas.
Prodigia pauescere.Silius lib.16.
Cousa,que tem pauor,ou medo. Pauidus,a,ũ,p.c. adiectiuum.
*Paulo.*Veruactum,i.Plin.lib.18.c.29.
*pausa.*Pausa,æ, Lucret.lib.3.
*Fazer pausa.*Pausam facere,Lucilius lib.1.
Pausio,as,Plaut.Trinum.4.
pausadôr,que faz pausas. Pausarius,ij. Seneca epist.57.
*pauto,aliàs concerto.*Pactum,i. Pactio,onis.
Fœdus,fœderis,p.c.g.n.
Fazer pauto,aliàs fazer concerto. Paciscor,pacisceris,p.c.pactus sum.
Pactionem facere,Cic.7.Ver.
Facere fœdus, ferire fœdus. Icere fœdus, Cic.de Senect.pro Cælio,& pro Balbo.
Paz. Pax,pacis,g.f.
*pacificar,i fazer pazes.*Pacifico,as, p.c. Cicero Attico lib.15.
Pacem facere,Cic.de Senect.
Conciliare pacem, Terent. Heaut.5.5.Cic. Lepido lib.10.
Conficere pacem,Cic.pro Flacco.
Vel,Componere,Plaut Mercat.
Paco,as,Cic.3.Verr.
pacificador. Pacificator, p. prod. pacificatoris, Cic.Att.lib.10.
Pacator,p. prod.pacatoris,Seneca Hercul. Oetheo 17.
*pacificamente.*Tranquillè. Pacatè,p.p.aduerb. Cic.3.Tusc.Cæs.lib.1.bel.Gall.
pacifica cousa. Pacificus,a,um,p.c.adiect.
Pacatus,a,um. Nomen ex participio. Vt,
Persona pacifica,Cic.Attico lib.8.
Prouincia pacatissima, Cic.pro Ligario.
pacificadora cousa. Pacificatorius,a,ium,adiec. Cic.Philip.12.Posteaquàm nos pacificatoria legatione implicatos putant. Idest,quæ pacem fieri petebat.
pee. Pes,pedis,g.m.
*Cousa de pee.*Pedester,pedestris. Vel,pedestris, & pedestre,adiect. Vt,
Pedestres copiæ,Cic.2.de Finib.
Pedestres,naualesq; pugnæ,Cic.de Senect.
*pezinho.*Pediculus,i,pen.c. Vel,pedusculus,i, pen.cor. Diminutiua. Plin.lib.9.cap.28.& lib.11.c.10.
Homem, que tem os pés compridos, ou que tem o colo do pee bayxo,ou chão. Plancus, i, Plin. lib.11.c.45.
Plautus,i,Festus. Vide Thesaur.
*pee ante pee,i.de vagar.*Pedetentim,aduerbium. Cic.1.Offic.Terent.Phorm.3.3.
Paulatim,p.p.aduerb.Terent.Adelph.5.6. Virg.1.& 6.Æneid.
Sensim,aduerb.Cic 1.Offic.& Ver.5.
Gradatim,p.p.aduerbium. Cicer.1.Tuscul. & Academ.4.
Homem,que tem os pés negros. Melampus,melãpodis,p.c.m.g.Thesaur.
Homem de pee,i.que anda a pee. Pedes, peditis, pen.cor.
Vt,pedes viator,Plin.lib.15.c.29.
Peditem pedes obtruncat,Virg.10.Æneid.
*Dos pés tè a cabeça.*Ab imis vnguibus, vsq; ad verticem summum,Cic.pro Rosc.Comœd.
*A pee.*Pedibus,Suetonius in Cæsare,c.57.
In agmine nonnunquàm equo, sæpius pedibus anteibant.
Cæsar in Comment. Tarracone discedit, pedibusq; Narbonam, atq; indè Massiliam peruenit.

peruenit.

Cicero Curio lib.7. epist.29. Sed quod tu, cui licebat, pedibus es consecutus.

A pee quedo. Pede presso, Liu.lib.8.ab Vrbe.

Gente de pé. Peditatus, us, pen.p.g.m. Cicero 5. Philip.

Cousa de dous pès. Bipes, bipedis, p.c.adiect.

pee de bezerro, erua. Arum, i. *Outros lhe chamão jaros.*

Pee de burro, certo marisco. Spondylus, i, p.corr. g.m. Plin.lib.20.c.11.

Caminhar a pé. Pedibus iter facere, vel conficere.

pedestral das colunas, ou das cruzes. Stylobata, stylobatæ, p.c. Vitruuius lib.3.c.3.

pégada do pé. Vestigium, ij. Vide infrà.

pór o pé. Pedem ponere, Cic.3. Ver.& Phil.3.

pea dos pés. Compes, compedis, p.c.g.f. Plaut. Capt.12. Terent. Phorm.2.1.

Grata vinctus compede, Horat.2.Carmin. Ode 11.

pear, i.atar os pés. Vincire, vel ligare pedes.

Vel compede vincire.

Compedes alicui impingere, Plaut.Capt.12.

peada cousa, alias atada pelos pés. Compede vinctus, Cic.lib.1.epist.3. Tibul.lib.2.eleg.vlt.

peal de calça. Pedulis fascia. Vlpian.in l.Argumento.D.de auro,& argento legat.

Vel pedulis, is, pen.p. Turnebus apud Thesaurum.

pecado. Peccatum, i. Peccatus, us, pen.p. Cicero Verr.3.& 4.

Erratum, i, Cic.pro Cluentio.

Delictum, i. Sed minùs est delictum, quàm peccatum, Cic.2.de Inuent.

pecado mortal. Peccatum mortiferum, vel peccatum lethale, vel lethiferum.

pecado venial. Peccatum veniale.

Venialis, & e, p.p. nomen latinũ est, ex Macrob.lib.7.Saturn.c.vlt.

Vide Seruium in illud Virg.lib.4.Æneid. Ego te quæ plurima fando, &c.

polos peccados d'outrem. Pro alterius peccatis. Terent.Andr.5.3. An vt pro huius peccatis, ego supplicium sufferam?

pecador. Peccator, p.p. peccatoris.

pecadora. Peccatrix, peccatricis, p.p. g.f. ex sacro Euangelio, Lucæ 7.

pecar. Pecco, as, aui, atũ. Delinquo, is, deliqui, p.p. delictum.

Delinquere minùs est, quàm peccare, Cic. 2.de Inuent.

Nam necesse est eum, qui velit peccare, aliquandò primùm delinquere.

péça de qualquer cousa. Res, rei. Vel, Aliquid.

péças torneadas, ou esculpidas, ou de releuo. Toreuma, toreumatis, p.p.g.n. Cic. Ver.4. & 6. Martial.lib.14.& 33.

péças de casa. Supellex, supellectilis, p.c. g.fem. Cic.de Amic & Ver.6.

pecha, aliàs tacha. Vitium, ij.

pechosa cousa, aliàs ruuinhosa. Morosus, a, ũ, p.p. Difficilis, & e, p.c.

Vel, fastidiosus, a, um, p.p.adiect. Cicero de Orat.& de Senect.

Vide *Pechosa cousa*, infrà.

peçonha. Venenum, i, p.p.

Aconitum, i, pen.prod.Virg.2.Georg. Oui. 1.Metam.

Toxicum, i, p.c. Ouid.4.de Ponto, eleg.7.

Dar peçonha. Dare venenum, Cic.11.Philip.

Præbere venenum, Cic.1.Tusc.

Parare venenum alicui, Cic.de Clar.Orat.

Matar com peçonha. Necare veneno. Cicero pro Cluentio.

Occidere aliquẽ veneno. Cic.pro Rosc.Am.

Tollere aliquem veneno, Cic.pro Cluent.

peçonhenta cousa. Veneficus, a, um, p.cor.adiect. Plin.lib.28.c.3.

Empeçonhentar. Veneno, as, p.p. cum accusat. Lucret.lib.6.

Inficere aliquid veneno, Virg.2.Georg.

Empeçonhentada cousa. Venenatus, a, um, pen.p. Particip. Vel nomen ex partic. Vt, Caro venenata, Cic.2.de Nat.Deor.

Telum venenatum, Cic. pro Quinct.

Vipera venenata, Cic.de Arusp.resp.

pedaço de qualquer cousa. Frustum, i. Vt, Mucida frusta carulei panis, Iuuen.Sat.14.

Semesa lardi frusta, Horat.2.Serm.Sat.6.

pedacinho. Frustulum, i, pen.cor. Diminutiuũ. Plautus.

Em pedaços. Frustatim, pen.p.aduerb. Plin.lib. 20.cap.9. Minutè, p.p. Columel.

Frustillatim, p.p.aduerb.diminut. Plautus Curcul.12.

Minutatim, p.prod.aduerb. Cic.4.Academ. Cato cap.123.

Fazer algũa cousa em pedaços. Concidere minutè, Colum.lib.12.c.22.

Pedir

pedir. Peto,is,petiui,petitum,p.p. Posco,is.
Postulo,as,p.c. Contendo,is.
Petere veniam errato,Cic.pro Sylla.
Petere ab aliquo, Cic.6.Ver.
Posce re Deos veniam.Virg.4.Æneid.
Poscere parentes pretium pro sepultura liberorum,Cic.3.Ver.
Poscere munus ab aliquo,Cic.4.Ver.
Volo omnia à me postules,& expectes.Cic. Appio lib.3.epist.10.
Verecundè aliquid ab aliquo contendere, Cic.Curioni,lib.2.6.
pedir as diuidas. Exigo,is,p.c.exegi,exactum.
Vt,exigere pensionem, Cicero Leptæ lib.6. epist.19.
Exigere nomina,Cic.3.Ver.
pedir com reuerencia,ou com humildade. Supplico,as,p.c.
Vt,supplicare alicui pro aliquo. Cic.pro Fonteio.
Supplicare Deo pro salute Reipub.
pedir com rogos. Rogo,as. Vt,rogare auxilium, Cæsar lib.1.bell.Gal. *He o mesmo,que rogar.*
Precario aliquem rogare Cic.7.Ver.
Precibus petere,Cic.pro Sylla.
Precario aliquid petere, Liuius lib.4. Decad.4.
pedir com importunação. Flagito,as,p.c.
Vel Efflagito,as. Vt,
Admonitum te,non flagitatum venimus. Cic.lib.3 de Orat.
Flagitare aliquem frumentum. Cicero pro Domo sua: nota duos accusatiuos.
Idem Cicero pro Plancio. Id quod me ille flagitat.
Ab aliquo aliquid efflagitare,Cic.3.Ver.
pedir com efficacia. Expoſco,cis,expoposci. Vt, Victoriam à Deo exposcere Cæsar 2.bell. Ciuilis.
Implorare,& exposcere misericordiam. Cic.pro Milone.
pedir esmola. Mendico,as,p.p. Plaut.Amphit. 14.Iuuen.Saty.6.accusatiuum amat.
pedir ajuda. Imploro,as p.p. Vt,auxilium alicuius implorare,Cic.pro Rabir.
Hominem aliquem implorare,Cic.6.Ver.
pedinte. Mendicus,a,um,p.prod.adiectiuum. Cicer.5.de Finib. Paupertas, si malum est, mendicus beatus esse non potest, quamuis sit sapiens.

Rogator,p.p.rogatoris,Plaut.
Vt,rogator ostiatim petam panem?
Vide Martial.lib.10.epigr.5.
pedintaria. Mendicitas,p.c.mendicitatis, gen.f. Cic.pro Sexto Rosc.& pro Flac.
pedir de porta em porta. Ostiatim postulare.
Ostiatim *he de Cicero,* Verr.6.
pedra. Lapis,lapidis,p.c.m.g.
pedrinha. Lapillus,i Diminut.g.m.
Cousa de pedra. Lapideus,ea,eum,adiect.
Vt,lapideus murus,Liu.lib.1.ab Vrbe.
Lapideus imber,Cic.2.de Diuin.
A pedra,& a palaura não se recolhe depois de lançada. Volat irreuocabile verbum, Horat, 1.epist.19.
Cousa de muytas pedras. Lapidosus,a,um, pen.p. adiect. Vt,
Ager lapidosus,Ouid.8.Metam.
Riuus lapidosus,Ouid.3.Fast.
pedra de lagar d'azeyte. Trapetum,i,p.p.n.g.
Trapetus,i,p.p.m.g.
Trapes trapetis,p.p.m.g.
Tambem se toma pello mesmo lagar.
pedra dos rios. Saxum,i. Vide *Seyxo.*
pedra tosca,i.por laurar. Lapis informis.
Chuua de pedras,aliàs sarayua. Grãdo,grandinis, pen.cor g.fem. Plaut. Mostel.3. Cicer.2.de Nat.Deor.
Imber lapideus,Cic.2.de Diuinat.
Chouer pedras. Lapido,as, p c. Vel imbri lapipidare,Liu.9.bel.Pun.& Decad.5. lib.3.
pedradas. Lapidatio,onis,Cicero pro Sylla.
Vel,Lapidum iactus. Lapidum coniectus. Lucret lib.3.Ouid 13.Metam.
pedrada,i.ferida, que se faz com pedra. Lapidis ictus. Lapidis vulnus.
Apedrejar. Lapidibus petere,vel appetere, Cic. pro Domo sua,& Ouid.de Nuce.
Lapido,as,pen.cor.cum accusatiuo.Florus lib.1.c.22.
Iactare lapidem.Virg.2.Georg.
Cædere saxis.Cicer.3.Verr. Horat.2.Serm Satyr.6.
Cobrir a alguem com pedradas. Lapidibus aliquẽ obruere,Cic.3.Offic.
Lapidibus cooperire,Cicer.3.Verr. Liuius lib.4.ab Vrbe.
pedra de toque. Lapis Lydius. Lapis Heraclius.
Coticula,æ,p.c. Omnia apud Plinium lib. 33.cap.8.

pedra aspera, ou de afiar. Cos, cotis, g. f. Cautes, tis, g. f. Cic. 4. Tusc. & 4. Acad. Virg. 4. & 6. Æneid. Plin. lib. 2. c. 96.

pedra pomes. Pumex, pumicis, p. cor. dubij gen. sed frequentiùs, Mascul. Vt,
Cauus pumex, Virg. 4. Georg.
Latebrosus pumex, Virg. 5. Æneid.

pedra de ceuar. Magnes, magnetis, p. p. g. m.
Vel, magnes lapis, Cic. 1. de Diuin. Plin. lib. 36. cap. 16.

pedra de bruir, ou esmeril. Smiris, is, Nebriss. absq; testimonio.

pedra basar. Bezahar. Matthiolus in Dioscor. lib. 5. c. 73.

pedra hume. Alumen, p. p. aluminis, p. c. gen. n. Plin. lib. 35. c. 15.

pedra preciosa. Gema, ę, Cic. 6. Ver.
Lapillus, i, Dimin. Horat. 1. Ser. Saty. 2.

pedra de sal. Grumus salis, Plin. lib. 35. c. 4.
Mica salis, Ouidius in Fast. Martial. lib. 7. epigram. 24.

pedreyra donde saem as pedras. Lapidicina, ę, p. p. Cic. 2. de Diuin.
Vel, latomię, arum, vel latumiæ, arũ, nomẽ Græcum, Cic. 3. & 7. Verr.

pedreyro. Lapicida, æ, p. p. vel, lapidicida, ę, pen. prod. g. m.
Latomus, i, p. c. m. g. Thesaur.

pedreyro de obra tosca, ou de aluenaria. Cęmentarius, ij. Vel cæmentarius faber.

Dor de pedra. Dysuria, æ, Cic. Gallo lib. 7. epist. 26. Vel, Dysurica, p. c. in plural.
Calculus, i, p. c. Plin. lib. 11. c. 37.

Cousa doente de pedra. Dysuriacus, a, um, p. corr. Firmicus lib. 4. c. 8.
Calculosus, a, um, pen. prod. adiect. Plinius lib. 21. c. 18.

pega aue. Pica, æ, Martial. lib. 14. 81. Plinius lib. 10. c. 33.

pegar com grude. Glutino, as, p. c. Conglutino, as, Plin. lib. 35. c. 15. Vide *Grude*.

pegadiça cousa como grude. Glutinosus, a, ũ, p. p. adiect. Plin. lib. 35. c. 16.

pegar com pez. Vide *Pez*.

pegadiça cousa, i. que se pega. Contagiosus, a, um, p. p. adiect. Vt contagiosus morbus.
Contagiosa pestis, Celsus.

pegouseme a doença de Pedro, ou Pedro pegoume a doença. Contraxi morbum ex Petro.

Cousa pegada, ou juncta com outra. Contiguus, a, uum, adiect. Vt,
Domus contiguæ, Ouid. 4. Metam.
Plin. lib. 2. c. 9. Sed aliàs admota cœlo, aliàs contigua montibus.
Contiguus loco mihi erat, i. iuxta me erat, Ouid. 4. Fast.

pegar de alguem, ou pegar na mão, ou cõ a mão.
Prehendere dextram, Cic. 1. de Diuin.
Manu aliquem prehendere, Cic. 1. de Orat.

pégada do pee. Vestigium, ij.

Fazer pégada. Imprimere, vel ponere vestigiũ, Cic. pro Cecin. & Philip. 3.

pégo. Pelagus, i, p. c. g. n.

pégo fundo. Gurges, gurgitis, p. c. m. g.

pegureyro de gado. Pecuarius pastor. Vel pecuarius custos. Si ponatur absolutè, subintelligitur custos, vel pastor, quià pecuarius est adiectiuum. Vt canis pecuarius, Colum. lib. 7. cap. 12.
Res pecuaria ampla, Cic. pro Quinct.
In eadem significatione est, Gregarius pastor, Colum. lib. 1. in Præfat.

peydar. Pedo, is, pepedi, p. p. Martial. Nil aliud video, quòd te credamus amicum,
Quàm quòd me corã pedere Crispe soles.
Crepitum reddere, Plin. lib. 27. c. 12.
Oppedo, is, p. p. Hoc verbum per similitudinem pro irridere, & contẽnere accipitur. Vt, Oppedere Iudæis, Horat. lib. 1. Ser. Sat. 9. Vide Lambinum.

peydo. Crepitus ventris, Cic. Peto lib. 9. epist. 22. in vltimis verbis.
Ventris efflatus, Sueton. in Claud. c. 32.

pejo. Impedimentum, i, Cic. multis in locis.
Obstaculum, i, p. c. Plaut. Pseud. 7. 1c.

pejada cousa, i. impedida. Impeditus, a, um, p. p. Nomen ex participio.

pejo, i. vergonha. Verecundia, æ. Pudor, oris.
Rusticitas, p. c. rusticitatis, Ouid. 1. Amor. eleg. 8.

pejada cousa assi. Verecundus, a, um, adiect.

pejado da lingoa. Blæsus, a, um, adiect. Martial. lib. 10. Ouid. 3. de Arte amandi.

pejada cousa, i. prenhe. Prægnans, tis. Vt, vxor prægnans, Cic. pro Cluent.
Sus prægnans, Varro 2. de Re rust. c. 4.

pejorar na doença. Crescit morbus. Ingrauescit morbus. *Ambos são de Cicero no liuro* 2. de Diuination.

pejorar, i. fazerse peyor. In peius ruere, Virgil. lib. 1.

lib.1.Georg.

peyor cousa.Peior,& hoc peius,adiectiuum, Cic.Phil. 8.Turpis autem fuga mortis,omni est morte peior.

peyta.Largitio,onis,Cicer.2.Officior.
Præclarè in epistola quadam Alexandrum filium Philippus accusat, quòd largitione beneuolentiam Macedonum consectetur.

peytar.Corrumpere aliquē largitionibus ,vel pecunia,Cic. 3.de Leg.& 2. Offic.
Subornare aliquem pecunia, Cic.Phil.13. & pro Cecinna.

Cousa peytada,ou sobornada. Subornatus,a,um, pen.prod. Partic.siuè nomen ex participio. Cic.in Vatinium.
Largitionibus corruptus , Sallust.in Cicer.

peyto.Pectus,pectoris,p.c.g.n.

Cousa de grandes peytos. Pectorosus,a,um,pen. prod.adiectiuum, Colum.lib.8.c.2. Plinius lib.14.c.22.

peyto de armas.Pectorale,is,pen.prod.g.n.Plin. lib.34.c.7.
Thorax,thoracis,p.p.g.m. Plin.lib.7.c.10. Virg.10.Æneid.
Thoraca simùl cum pectore rupit.
Idem 11.Æneid.

peytoral das bestas.Antilena,æ,p.p. Sipontinus apud Thesaur.

peyxe.Piscis,piscis,g.m. Vide Plin.lib.9.c.12.

peyxinho.Pisciculus,i,pen.cor.Dimin. Terent. Andr.2.2.
Pisciculus paruus,Cic.2.de Nat.Deor.

pelar a outrem.Glabro,as,Col.lib.18.c.53.

pelarse. Glabreo,glabres . Vel, glabresco,cis. Colum.lib.2.c.9.& 20.

pelada cousa.Glaber,glabra,glabrum,adiectiuū. Martial.lib.12.34. Colum. in Præfatione libri primi.
Depilis,& hoc depile,p.c. adiect. Varro lib.1.de vita populi Romani.
Depilatus,a,um,p.p.adiect. Martial.lib.9. Epigram.28.

peladura. Defluuium capillorum,Plinius lib. 11.c.39.

pela de jogar.Pila,æ.

pela de chumbo da feyção de bolotas. Glans,glandis,gen.fem.
Vel, Glans plumbea, Sallust. in Iugurtha, Lucret.lib.6.

pela de chumbo redonda.Pila plumbea.

pela,que bayla nas festas.Saltatricula,æ, p.cor. Gell,lib.1.c.5.

pelle,ou couro.Cutis,is,g.f.Corium,ij.Pellis,is, g.fem.Horat.1.epist.2. Cic.2.de Nat.Deor. Iuuen.Sat.10.

pellezinha,ou pellica . Pellicula,æ,p.c. Cic.pro Murena,Horat.2.Serm.Saty.6.

Cousa de pelle.Pelliceus,ea,eum. Vt stragulum pelliceum.Paulus in l.Quum, & tunicam. D.de auro,& argento.

Cousa, que tem pelles,ou cuberta de pelles. Pellitus, a, um,p.p.adiect. Vt,
Pellitæ oues,Horat.2.Carm.Ode 6.
Getæ pelliti,Ouid.4.de Ponto, eleg 10.

peliteyro,que faz vestido,ou obra de pelles.Pellio, onis,Plaut.Menęh.9. Aurelius Arcadius in l.vlt. D.de iure Immunitat.

pelles dos bagos das vuas.Folliculus,i, pen.corr. Dimin.Colum.lib.12.c.43.

pelejar. Pugno,as,Dimin.p.c.
Armis decernere,Cic.Att.lib.7.
Decernere ferro,vel armis, Virg.11 Æneid.
Conferre gradum cum hoste, Liuius lib.7. ab Vrbe.
Bello,as.Belligero,as,p.c.
Rixor,aris. Pugnam committere.
Pugnare cum aliquo,Cic.Att.lib.7.
Pugnare pro aliquo,Cic.pro Quinct.
Pugnare bella,Hor.1.epist.ad Quinctium.
Pugnare pugnam,Plaut.Pseud.7.
Pugnare prælia,Horat.4.Carm.Ode 9.
Dimicare prælio,Cic.2.de Nat Deor.
Dimicare de imperio cum aliquo , Cicero 1. Officior.
Pro legibus,pro libertate, pro patria dimicare conuenit,Cic.4.Tusc.
Belligerare cum aliquo, Cic. Post reditum ad Quirites.
Bellare cum Dijs,Cic.de Senect.
Rixari cum aliquo de amicitia . Cicero 1. de Orator.

pelejar a caualo.Pugnare ex equo,Cicero 2. de Nat.Deor.

pelejão os touros, mal polas rãas. Quidquid delirant reges,plectuntur Achiui,Adag.Hor. lib.1.epist.2.

peleja. Pugna,æ. Rixa,æ. Bellum,i. Dimicatio, onis,omnia apud Cicer.

Cousa amiga de pelejas,& de contendas. Rixosus, a,um,p.p.adiect.Col.lib.8.c.2.

Pugnax,

Pugnax,pugnacis,p.p.adiect. Cic.in Pison. & Philip.8.
Bellicosus,a,um,p.p.adiect. Vndè bellicosissimus,a,um,p.c. Vt,bellicosissima natio, Cic.pro lege Manil.
Contentiosus,a,um,p.p.adiect. Vt, Oratio contentiosa,Plin.Iun.lib.2.epist.9.
*pelicano aue.*Pelicanus,i,p.p. Diuus Hieron.in Psalm.100.
*pelo.*Pilus,i,Cic.2.de Nat.Deor.
Villus,i, Martial.lib.14. Calfaciunt villi pallia vestra mei.
*Tirar,ou arrancar os pelos.*Vellere pilos, Horat.2.epist.1.
Pilo,as,Mart.lib.6.56. Extirpa(mihi crede) pilos de corpore toto,
Teq; pilare tuas testificare nates.
Cousa,que tem muytos pelos. Pilosus,a,um,p.p.
Villosus,a,um,p.p.adiect.
Vt,pilosæ genæ Cic.in Pison.
Pilosa folia,Plin.lib.20.c.16.
Pectus villosum,Colum.lib.8.c.12.
Pelles villosæ,Ouid.12.Metam.
Vestido de pelo. Vestis villosa, Tibul. lib.2. eleg.3.
Gausape,gausape,p.c. indeclinabile.
Vel,gausapum,i,p.c.Plin.lib.8.c.48.
*pelote.*Tunica,æ,pen.c.Virg.9.Æneid. Plautus Milite 22.
Tunica pallio propior est,Adagium.Plaut. Trinum.17.
Mais chegados são dentes,que parentes.
pelote de fraldas,que tem muytas pregas. Tunica rugosa.Pollux.
*pelourinho.*Palus,i,g.m.
pelouro. Globulus tormentarius, vel pila ferrea.
*pelouro de chumbo.*Globulus plumbeus.
pena,aliàs castigo. Pœna,æ.Supplicium,ij.Cic.1.Offic. Ne maior pœna, quàm culpa sit, cauendum est.
penal cousa,aliàs cousa de pena. Pœnalis,& e,p.p.adiect.Plin.lib.18.c.11.
*penar,i. estar em pena.*In pœna esse, Cicero pro Ligario.
Habere pœnas,Cic.2.de Legib.
Teneri pœna, Cic. Q. Fratri,
Sustinere pœnam, Cic.pro Domo,& Post reditum,ad Quirites.
Vrgeri pœnis,Virg.6.Æneid.

*Sem pena,i.sem castigo.*Impunè,p.p.aduerb.Cic.2.de lege Agrar.& alibi.
*Cousa sem pena,& sem castigo.*Impunitus,a,um,p.prod.adiectiuum. Vt, impunita iniuria. Impunita scelera.
pena de dinheyro. Mulcta,æ.
pôr pena de dinheyro a alguem. Dicere,vel indicere mulctam alicui,Cicer.11.Philip. Plin.lib.18.c.3.
Mulctam imponere,Liu.10.ab Vrbe.
Irrogare mulctam,Cicer.pro Domo,& pro Milone.
Condenar em pena pecuniaria. Mulctare mulcta, Cic.pro Cornel Balbo.
*pagar pena de dinheyro.*Soluere mulctam.
*Dar pena a alguem,ou anojar.*Dare dolorem alicui,Cic.Att.lib.6.epist.132.
Liurar da pena,ou dos castigos. Liberare aliquem pœna.Cic.lib.1.de Orat.
pagar a pena,i.ser castigado. Dependere pœnas. Cic.pro Sextio.
Dare pœnas,Cic.Att.lib.9.
Expendere pœnas,Cic.2.Tusc.
Luere pœnas,Horat.Epod.17.
Pendere pœnas,Cic.in Pis.& Att. lib.11.
*perdoar a pena de dinheyro.*Remittere mulctam, Liu.Decad.4.lib.7.
*pena das aues.*Pluma,æ. Penna,æ.
*pena pequena.*Pennula,æ,p.c.Dimin.Cicer.2.de Nat.Deor.
*Criar penas.*Plumo,as, Aulus Gel.lib.2.c.29.
Plumesco,cis,Plin.lib.10.c.53.
Pulus ab eodem tempore plumescit.
*Cousa de pena.*Plumeus,ea,eum,adiect.
Vt,plumea culcitra, Cic.3.Tusc.Plin.lib.10.cap.2.
Plumarius,a,ium,adiect. idem significat ex Thesauro.
Cousa de muytas penas. Plumosus,a,um,p.prod.adiectiuum.
*Cousa feyta de penas.*Plumatilis,& e,p.c.adiect. Plaut.Epid.5 Nonius.
*Cousa,que tem, ou traz penas.*Pennatus,a,ũ,p.p.adiect. Vt,
Amores pennati,Claud.2.Paneg.
Pennatus equus,Plin.lib.8.c.21.
Penniger,p.c.penigera,penigerum, p.c. adiect.Cicer.de Vniuersit.
Sagittæ penningeræ,Silius lib.8.
pena dos cabeçaes,ou das coceras,ou palha dos enxergões.

ragoẽs. Tomentum,i,Nebrissen. & Varr.lib. 4.de Ling.latina.

pena de escreuer. Calamus,i,p.c.g.m.Cic.Attic. lib.7.epist.110.Mart.lib.7.

penacho. Crista,æ,Virg.multis in locis.

Cousa,que tem ou traz penacho. Cristatus,a,um, p.p.adiect. Vt,

Cristatæ aues,Martial.lib.14.229.

Cristata galea,Liu.lib.9. ab Vrbe.

Draco cristatus,Ouid.4.Metam.

Significa propiamente crista dos gallos, ou das outras aues, & tomase pollo penacho, que he crista postiça.

penacho pequeno. Cristula,æ,p.c.Dimin.Colum. lib.8.c.2.

penca de cardo, ou de outras plantas, ou braço das aruores. Brachium,ij,Virg.2.Georg.

pendão,i.bandeyra. Vexillum,i. Signum,i.

pendão dos paẽs. Flos,floris,g.m.

Os paẽs tem pendão. Frumenta sunt in flore. Vel,florent.

Alimpão os paẽs,i.cae o pendão. Frumenta deflorescunt.

pender,ou depender,ou estar dependurado. Pẽdeo, pendes,pependi,sine supino. Vt,

Pendere ex fortuna,Cic.in Parad.

Incolumitati tuæ, tuorumq; qui ex te pendent,consulas,Cicero Domitio lib.6. epist. vltima.

Pendere ex arbitrio alterius, Liuius lib.5. bell.Macedon.idest subiectum esse alterius voluntati.

Pendere de rupe,Virg.1.eclog.

Fistula pendet de collo,Virg.3.Æneid.

Pendere ex arbore,vel in arbore, Cicero 5. Verr.

Pendere per pedes,Plin.lib.2.c.5.

Pendere ab humero,Cic.7.Ver.

Dependent lychni laquearibus aureis, Virgil.lib.1.Æneid.

Dependent illi collo binæ verruculę. Col. lib.7.c.6.

Fides dependet adueniente die.Oui.3.Fast. idest,habenda ne sit fides verbis,an nõ, declarabit crastina dies.

Aduirto,que pendeo,es,*não tem supino, a razão he,porque todos os verbos,que não tẽ participio do preterito,não podem ter supino, esta he regra vniuersal,sem excepção,& se o Padre Manoel Aluarez, & outros, que fezerão Artes de Grammatica antes,& depois delle, aduertirão isto,não derão supinos a muytos verbos,que os não tem,de modo que porque não ha* pẽsus, a,um,*por isso não tem este verbo supino,que he a voz neutra dos participios do preterito.*

Pendo, is, *que quer dizer pesar em peso pella terceyra coniugação tem supino,* pensum, *como diremos em seu logar.* Ouidius 14. Met. Et aduertens pensas examinat herbas, idest ponderatas. *Finalmente* Pensum, *he supino deste verbo.* Pendo,is,*& não de* Pendeo, *isto he tão claro,como o Sol do meyo dia.*

pendente cousa.aliàs dependurada. Pendens,tis. Participium.

Pendulus,a,um,p.c.adiect. Vt,

Pensilis,& e,p.c.adiect. Vt,

Scopuli pendentes,Virg.1.Æneid.

Tela pensula,Ouid.1.Epist.

Vua pensilis,Horat.2.Serm.Saty.2.

pendurar,aliàs dependurar. Suspendo,is,suspẽdi, suspensum. Vt,

Suspendere de arbore, vel in arbore, vel, arbori,Cic.1.de Orat.Ver.5.& pro Rabirio perduel.reo.

Cousa dependurada. Suspensus,a, um. Particip. siuè nomen ex participio. Vt,

Currus suspensi, Cic.2.Tuscul.

Aulæa suspensa,Horat.2.Serm.Saty.8.

Suspensus,pro dubio, & incerto accipitur. Virg.lib.6.Æneid. Nec te suspensum nate tenebo.

Suspensus expectatione nouarum rerum, Cicer.ad Consules lib.15.

Estar dependurado. Pendeo, es. Vide suprà. *Pender.*

pendentes das orelhas. Inaures, inauriũ,in plurali,g.f. Vt,

Inaures da mihi, Plaut.Epidic.13.& Menah.12.

peneyra. Cribrum excussorium,Pli.lib.18.c.11.

Cribrum pollinarium,Plaut.Pæn.7.

Cribrum farinarium, Plin.lib.18.c.11.Cato cap.76.

Incerniculum,i,p.c.Plin.lib.8.c.44.

peneyra rala. Cribrum rarum, Ouid.12.Metam.

penetrar. Crebro,as,cum accusatiuo, Plin.lib. 25.cap.5.

Farinam decutere,Pers. Saty.3.

Facere farinam,Mart.lib.8. Epig.16.

Subigere farinam,Cato cap.74.

Cribro incernere. Cato cap.48.

Farinha peneyrada. Farina cribro decussa. Pers. Satyr.3.

penetrar. Penetro,as,p.c. Vt,penetrare cœlum, Cic.1.Tusc.
 In cœlum,Cic.4.Academ.
 Per cœlum,Cic.de Vniuersit.
 Sub terras,Cic.6.Ver.
 Penetrare in animos,Cic.de Clar.Orat.
 Penetrare ad vrbem,Cic.de Prouinc.Cons.

penetrada cousa. Penetratus,a,um,p.p.Particip. Vt, Corpora penitùs penetrata. Lucretius lib.1.

penetrante cousa,i.que penetra. Penetrabilis,& e, p.c.adiect.
 Vt,telum penetrabile,Ouid.5.Metam.
 Frigus penetrabile,Martial.lib.4.19.
 Ne madidos intret penetrabile frigus in artus.
 Penetralis,& e,adiect.pro interno, & interiore accipitur. Vt,
 Dij penetrales,Cic.2.de Nat. Deor.
 Tecta penetralia,Virg.1.Georg.

penedo. Scopulus,i,p.c.g.m. Cicer.pro Rabirio perduel.reo.
 Scopulus altus,Virg.5.Æneid.

Cousa chea de penedos Scopulosus,a,um,p.p.
 Vt,locus scopulosus,Cic.Verr.1.
 Rupes scopulosa,Lucan.lib.2.

penhora. Pignoratio,onis Caius in l. Sed &.D. de Pignorib.& hypoth.

penhor Pignus,pignoris,p.c.g.n. Vel,pignus, pigneris,p.c.Cic.3.de Orat.

penhorar,i.tomar penhor. Pigneror,pen.corr. pigneraris, Cicero 14.Philip. Liuius Decad.3.lib.9.

O que penhora. Pignerator, p. p. pigneratoris Cic.4.Ver.

pedir dinheyro sobre penhor. Sub pignore mutuas pecunias accipere Caius in l.Vel vniuersorum.D.de Pignorat.act.

Emprestar dinheyro sobre penhor. Dare pecunias mutuas sub pignore.

Cousa,que se daa em penhor. Pigneratitius,a,iũ. Vel,pignoratitius,a,ium,adiect.
 Vt,fundus pignoratitius, Pomp.in l. Quãuis. D.de Pignorat.act.

penitencia. Pœnitentia,æ,Plin.lib.17.c.12.
 Pœnitudo,p.p.pœnitudinis.Pacuuius.

Fazer penitencia, Agere pœnitentiam, Plinius Iunior in Epistolis.

pensament o. Cogitatio,onis. Meditatio,onis, Cic.3.Tusc.
 Stulta est meditatio futuri mali.

De pensado. Meditatè,p.p.aduerb.Plau.Bac.11.
 Præmeditatè,p.p.aduerb.

pensar,aliàs cuydar. Cogito,as,p.c.aui,atum.
 Meditor,p.c.meditaris. Vt,
 Meditari ad aliquid,Cic.Curioni lib.2.2.
 Meditari de aliqua ratione, Cic.Lent.li.1.8.
 Sumere tẽpus ad cogitandũ,Cic.1.de Orat.
 Agitare in mente,Cic.1.de Nat.Deor.
 Agitare animo,vel animis, Liu.lib.5.bell. Pun.Cic pro Fonteio.
 Fingere,vel depingere aliquid cogitatione, Cic.pro Milone,& lib.4.Acad.

Cousa,que pensa,i.cousa,que cuyda. Cogitans,p.c. cogitantis.Particip.Quintil.lib.1.c.2.
 Meditatus,a,um,p.p.Particip.actiuæ significationis.
 Cic.pro Quinctio. In Siciliam paratus ad prædam,meditatusq; venire cupiebat.
 Terent.And.2.4. Venit meditatus alicundè ex solo loco.

Cousa pensada,i cousa cuydada. Meditatus,a,um, Particip. passiuæ significationis, Terentius Phorm.2.1.Meditata mihi sũt omnia mea incommoda.
 Cic.1.Offic. Leuiora enim sunt ea, quę repentino aliquo motu accidunt,quã ea, quę meditata,& pręparata inferuntur.

pensar caualos. Curare equos, Virg.8.Æneid.

pensarse assi mesmo. Curare cutem,Iuuen.Sat.1. Horat.1.epist.2.
 Seipsum curare,Ter.Adelph.5.1. Cic.Phil. 9.& lib.3.de Orat.

penso,que se faz aos caualos,ou a outras cousas.
 Curatio,onis,Cicero 2.de Nat.Deor.& lib. 2.Offic.

pensão,ou foro. Pensio,onis.

pagar pensão,ou foro. Pensionem soluere,Cic. Attico lib. 16.

pentem de pentear a cabeça. Pecten,pectinis,p.c. g.m.Plaut.Capt.6.Ouid.lib.4.Metam.

pentem de tecedeyra. Pecten,pectinis,p.c.g.m. Virg.1.Georg.Ouid.3.Fast.

pentem de pentear estopa. Hamus ferreus, Plin. lib.19.c.1.

pentear. Pecto,is,pexui,vel pexi,pexum, Virg. 7.Æneid.Horat.1.Carm.Ode 15.

Pectino,as,pen.cor.Plin.lib.18.cap.21.
penteada cousa. Pexus,a,um. Particip. Vt,pexus capillus. Cic.2. in Catilin.
penugem. Lanugo,pen.p.lanuginis,g.f.Ouid. Epist.21.& lib.5.Fast.
Cousa,que tem penugem. Lanuginosus,a,ū,p p. adiect.Plin.lib.22.c.20.
*pepino.*Cucumer,p.c.cucumeris,p.c. Vel, Cucumis,p.c.cucumeris,p.c.g.m.
Vel Cucumis, cucumis,p.c.g.m.Virg.4.Georg.
*pepinal.*Cucumerarium,ij.Thesaurus.
pequena cousa. Paruus,a,um. Pusillus,a,um, adiectiua.Paruulus,a,um,p.c.Diminut.
Vt,Pretio paruo rem aliquam vendere, & alienare,Cic.6.Ver.
Pisciculi parui,Cic.2.de Natur.Deor.
Villula valdè pusilla,Cic.Attic.lib.12.
Vxor pusilla. Horat.2.Serm.Saty.3.
Formica paruula.Horat.1.Serm.Saty.1.
Paruula res,Cic.pro Quinctio.
pequice, alias paruoice. Stultitia,æ. Inscitia,æ. Terent.Heaut.4.1.
pera,preposicão. Ad,In, prępositiones accusatiui,Cic.3. Ver.Omnes ad eam domum,in qua iste diuersabatur,profecti sunt.
Cicer.2.Philip.Quum indè Romam proficiscens,ad Aquinum accederet.
Cic.1.Tusc. Quasi in domū suam venerit.
In rem nostram. *pera nosso proueyto.* Plaut. Persa,16.Terent.Andr.3.3.
pera sempre. In perpetuum. Vt,in perpetuum res suas alienare,Cic.2. de lege Agraria.
pera bem,i.dar perabē. Gratulor,p.c.gratularis, Congratulor,aris. Vel,
Gratulationem facere,Cic.Bruto lib.11.18.
Gratulor tibi hanc rem,vel de hac re,Cic. 2.Ver.& Lentulo lib.1.7.
pera. Pyrum,i.g.n
*pereyra,aruore,que daa peras.*Pyrus,i,g.fem.
pereyra braua. Pyraster,pyrastri. Vel,pyrus. Syluestris.
peras melapias. Melapium,ij,Plin lib.15.c.14.
peras grandes. Volema,penult.prod.volemorum.Columel.lib.5.cap.10. & lib.12.c.10. Virg.2.Georg.
per ante mim. Coram me.
per ante o juiz. Coram iudice.
Cic.in Pisonem,Coram genere meo.
perceuelho. Cimex,cimicis,pen.c. Mart. lib.11. epist.33.
Nec toga,nec focus,nec tritus cimice lectus.
perda. Damnum,i. Detrimentum,i. Incōmodum,i,pen.cor.
Iactura,æ,p.p. Vt,
Iacturam rei familiaris facere, Cicer. 2. de Finib.
Detrimentum facere, Cic.6.Ver.
Incommodo affici,Cic.1.Officior.
Commoueri te incōmodo valetudinis tuæ nolo,Cic.Att.lib.7.epist.227.
Dar perda,ou fazer dano. Facere damnum, vel, detrimentum, vel, iacturam, omnia apud Cic.passim.
Incommodo,as,p.c.cum datiuo, Cicer. pro Quinctio.Terent.Andr.1.1.
Dare incommoda,Cic.5.de Finib.
Dare damnum.Terent. Andr.1.1.
Facere damnum,Cic.de clar. Orat. & Trebonio lib.10.28.
perder algũa cousa. Perdo,is,perdidi,p.c. perditum,p c.
Amitto,is,amisi,amissum. Vt,
Perdere oculos,Cic.de Arusp.respons.
Perdere memoriam,Cic. de Senect.
Perdere parentes,Cic .1.de Finib.
Captum piscem amittere, Cicero 2.de Nat. Deor.
Amittere tempus,Cic.pro Muræna.
Libertatem amittere,Cic.pro Domo sua.
Amittere vitam per dedecus, Cic. pro Milone,& pro Rosc.Amerino.
perda nesta forma. Amissio,onis. Vt,
Dignitatis amissio,Cic. in Pisonem.
Sensuum amissio,Cic.3. de Finib.
Cousa perdida. Perditus,a,um,pen.c.Particip. vel nomen ex particip.
Amissus,a,um,participium. Vt,
Res perdita.Terent.Andr,3.5.
Valetudo perdita,Cic.8 Philip.
Res obrutę,& perditę.Cic pro Cecinna.
Quisquis es, amissos hinc iam obliuiscere. Graios.Virg.2.Æneid.
perdida cousa, aliàs estragada. Perditus,a,um, penult. corr. Participium, siuè nomen ex participio.
Dissolutus,a,um,p.p. Particip. siuè nomen ex participio,Cic.5.& 6.Ver.
Adolescens perditus, ac dissolutus, Cicer.4. Tuscul.
Profusus,a,um,p.p. nomen ex participio idem

idem significat, & Nepos,nepotis,p. prod. per translationem, & similitudinem. Vt, Profusus homo,Cic.3.Ver.

Perditus,& profusus nepos,Cic.pro Quinct.

Nepos in patrimonio suo, Cic.1. pro lege Agraria.

perda de fazenda. Bonorum amissio. Vel,bonorum publicatio,Cic.in Catilin.

perdição. Perditio,onis. Disperditio,onis,Pli. lib.9.c.35.

Disperditio vrbis,Cic.3.Philip.

perder de seu direyto. Detrahere de suo iure, Cic.3.Verr.

perder as esperanças. Perdere spem, Cicer.pro Muræna.

Abijcere spem,Cic.3.Ver.

Hastam abijcere,Cic.pro Muræna.

perdiz. Perdix,perdicis,pen.prod.g.f. Martial. lib.13 65.

perdigão,he omesmo,que perdiz.

perdão. Venia,æ. Condonatio,onis,Cicer.pro Archia. & Ver.2.

perdoanças do Papa. Indulgentia,æ, vel,indulgentiæ,arum. Vel,Culpę remissio.

perdoar. Parco,is,peperci,parsi,parsum,cũ datiuo,Cic.4.Ver.& pro Cælio.

Dare veniam alicui, Cic. pro Lege Manil. in Pisonem,& 2.Offic.& alibi sępè.

Ignosco,cis,ignoui,ignotum, p.p. cum datiuo.Terent.Adelph.3.4.Plaut.Aulul.30.

Condono,as,p.p. Vt,condonare aliquem argentum,debitum, vel pecunias, *com dous accusatiuos.* Terent.Phorm.5.8. vel condonare pecunias debitoribus,Cic.2. Offic.

Condonare peccatum. Sallust.

Cõdonare suppliciũ. Vatinius Cic.lib.5 .10.

perdoar a diuida. Remittere debitum , Cic.Att. lib.13.

Condonare pecunias debitoribus , Cic. 2. Offic.

Alcançar perdão. Veniam culpæ , vel errati impetrare,Cic.pro Ligario.

perduravel cousa. Sempiternus,a,ũ. Perpetuus, a,um,adiectiua. Vt,

Ignem Vestæ perpetuum,ac sempiternum, Cic.4.in Catilin.

Perpes,perpetis,p.c. adiect. Plaut. Truc.6.

perecer. Pereo,peris,periui,p.p. vel perij,per. Syncopam,peritum,p.c.

Meo vitio pereo,Cic. Attic.lib.11.

Morbo periere capellæ.Horat.1.epist.7.

peregrino. Aduena,æ,p.c.g.m.

Perigrinus,a,um,p.p.Cic. 1.de.Orat.

Peregrinator,pen.prod.peregrinatoris,Cic. Leptæ lib.6.epist.19.

peregrinar. Peregrinor,p.p.peregrinaris, Cic. pro Rabirio,& lib.3.de Finib.

perenal cousa. Perennis,& e,adiect. Vt,

Aqua perennis,Cic.6.Ver.

Fontes perennes.Cæsar lib.8.bel.Gall.

perfeyta cousa. Perfectus,a,um. Absolutus,a,ũ, p.p. Consummatus,a,ũ,pen.p. Participia, siuè nomina ex participijs. Vt,

Absoluti,& perfecti Philosophi,Cicer.2.de Diuinat.

Perfectus,& consũmatus.Quint.lib.5.c.10.

perfeytamente. Absolutè,p.p.Perfectè, aduerb. Cicer.4.Tuscul.& Academ.4.

Absolutè doctus. Sueton de Clar. Grãm.4.

perfeyção. Absolutio,onis. Verbale. Vt,rationis absolutio,Cic.5.de Finib.

Perfectio,onis,Cic.1.de Orat.

Perfectio operum maximorum,Cicero pro Marcello.

perfia. Altercatio,onis,Cic. Lent.lib.1. epist.2.

Verborum certamem, vel contentio.

perfiosa cousa. Pertinax,p.c.pertinacis.

Obstinatus,a,um,p.p.adiectiua.

perfiar. Verbis certare,vel contendere.

Altercor,aris.

perfiosamente. Pertinacitèr,p.c. Obstinatè,p.p. aduerb.Liu.2.& 6.ab Vrb. Terent. Andr.1. 5.Cęsar lib.5.bel.Gall.

perfilhar. Arrogare sibi aliquem, vel,in filium. Aulus Gellius lib.5.c.19.

Adoptare sibi aliquem filium, Plaut.

Adoptare aliquem pro filio,Cic.pro Domo sua,Plaut.Pœnul.2.

perfumar. Fumigo,as,pen.c. Var.3, de Re rust. cap.16.

Suffumigo,as,p.c.Celsus lib.6.c.6.

Fumico,as,p.c.Plaut.Milit.8.

Suffio,is,suffiui, suffitum,p.p. cum accusatiuo.Virg.4.Georg.Propert.lib.4.eleg.9.

perfumada cousa. Suffitus,a,um,p.p.Particip. Plin.lib.20.c.17.Colum.lib.9.c.14.

perfume. Suffitus,us, pen.prod. Plin. lib.24. cap.11.

Suffitio,onis, Plin.lib.1.c.6.

Suffimentum,i,Cic.1.de Legib.

Suffimen, p.p. suffiminis, pen.cor.g.n. Ouid. 4. Fast.

pergaminho. Membrana, æ, p.p.

Membranula, æ, p.c. Diminut. Cic. Att. li. 4.

pergunta. Interrogatio, onis, Cic. de Fato.

Interrogatiuncula, æ, p.c. Diminut. Cic. in Paradox. & 4. de Finib.

Percontatio, onis, Cicer. pro Cluēt. & alibi.

Percunctatio, onis. Cæsar lib. 5. bell. Gal. Liu. lib. 7. bel Pun.

Rogatio, onis, Cic. 3. Offic. & 3. de Orat.

perguntar. Rogo, as, Plaut. Amphit. 8. Cicer. 6. Ver. & Gallo lib. 7. 23.

Interrogo, as, pen.cor. Cicero 1. Tusc. & in Partitionib.

Quæro, is, quæsiui, quæsitum p.p.

Percontor, aris, vel, Percunctor, aris.

Sciscitor, p.c. sciscitaris. Vt,

Percontari ab aliquo. Vel percontari aliquem de aliqua re, Cic. 4. Acad. & in Somn.

Sciscitari sententiam ab aliquo, Cicer. 1. de Natur. Deor.

Quæro abs te, vel ex te, Cic. pro Sext. Rosc. & in Vatinium.

Quærere de re aliqua, Cæsar, 2. bel. Gall.

Verum quærere. Cic. Cassio lib. 12. 8.

perguntador. Percontator, p.p. percontatoris, g.m. Horat. 1. epist. 19.

perigar. Versari in discrimine, vel, esse in discrimine, Cic. 4. Acad.

Periclitor, p.c. periclitaris, Cic. 2. de Inuent.

Arbores gelu periclitantur, Pli. li. 17. c. 24.

perigo. Periculum, i, p.c. Discrimen, pen.prod. discriminis, p.c.g.n.

perigosa cousa. Periculosus, a, um, pen. prod. adiectiuum. Vt,

Locus periculosus. Vulnera periculosa, Cic. 4. Academ. & Philip. 4.

porse a perigo da morte polla patria. Vouere caput pro salute patriæ, Cic. 5. de Finib.

perjudicial cousa. Perniciosus, a, um, p.p. adiect. cum datiuo, Cic. pro Domo & alibi. Ouid. 2. Trist.

perjudicialmente. Perniciosè, p.p. aduerb. Cicer. Attico lib. 14. & lib. 3. de Legib.

perjurarse. Peiero, as, pen.corr. Cicer. 3. Offic. Non enim falsum iurare, peierare est, sed quod ex animi tui sententia iuraris, sicùt verbis concipitur more nostro, id non facere, periurium est.

perjuro. Periurus, a, um, pen.prod. adiectiuum. Cic. pro Rosc. Comœdo. At quid inter periurum, & mendatcem?

Periuriosus, a, ū, p.p. pro eodem accipitur apud Plaut. Trucul. 4.

perjurio. Periurium, ij, Cic. 2. de Legib. Pœna diuina periurij exitium, humana dedecus.

perliteyro aruore. Oxiacantha, æ. Laguna in Dioscor.

permitir. Permitto, is. Vt.

Lex iubet, aut permittit, aut vetat, Cicer. 2. de Inuent.

Permittere licentiam, Cic 1. Tusc.

permissão. Permissio, onis. Permissus, us, g.m. Vt, permissu tuo, Cic. 5. Ver. *com vossa licẽça.*

Annibalis permissu, Cic. 1. Offic.

Grata mansionis permissio, Cic. Q. Fr. lib. 3. epist. 17.

perna. Crus, cruris, g.n. Crusculum, i, p.c. Diminut. Mart. lib. 3. 51.

Barriga da perna. Sura, æ, Plaut. Pseud. 20. Cicer. 4. Tusc.

Canela da perna. Tibia, ę. Celsus lib 8. c. 1.

pernil de porco, aliàs presunto. Perna, æ, Plin. lib. 8. cap. 51.

pernil defumado. Perna fumosa Horat. 2. Serm. Saty 2.

Perna infumata, Plin. lib. 28. c. 9.

pernear. Calcitro, as, p.c.

perneador, que pernea. Calcitro, p.c. calcitronis, Plaut. Asin. 8.

Homem, que tem as pernas tortas pera dentro. Varus a, um, adiect. Plaut. Milit. 10.

Zambro das pernas. Valgus, i, Plautus loco citato.

Homem de grandes pernas. Compernis, is, g. dubij. Lucilius lib. 17. Plaut. Milite, 10.

perola. Vnio, onis, g.m.

perpetana dos peyxes. Pinna, æ, Plin. lib. 9. c. 20. *outros lhe chamão espadanas.*

perpetuamente. Perpetuò, aduerb. Cic. Verr. 7. Terent. Andr. 3. 3.

Perpetuùm, aduerbialitèr positum. Terent. Adelph. 4. 1.

In perpetuum. Vt, in perpetuum res suas alienare, Cic. 2. de lege Agraria.

perpetuar, alias continuar sem descansar. Perpetuo, as. Vt, Perpetuare verba, Cicer. 3. de Orat.

perpetuidade nesta forma. Perpetuitas, pen.cor. perpetuitatis.

perpetuitatis.g.f. Vt.
Perpetuitas dicendi,Cic.de Orat.
Perpetuitas vitæ,Cic.1.Offic.
Perpetuitas voluntatis,Cic.Q. Fr.lib.3.21.
Perpetuitas laudis, Cic. Furnio lib.10.25.
perpetua cousa. Perpetuus,a,um,adiect.
Perpetuus, & Annuus,contraria,Cic.Post reditum,in Senatu.
Morbum perpetuum iurare,Cic.Att.lib.12.
Sũptus perpetuos suppeditare, Cic.2.Offic.
perra.perro: he omesmo,que cadela,ou cão.
perrarias fazer. Irrito, as, pen. prod. Plaut. Amphit.4.& 8.
Irritatq; virum telis.Virg.10.Æneid.
perrexil. Petroselinum,i,pen.prod.Plin.lib.20. cap.12.
Apium hortense.Dioscorides.
perseguir. Persequor,pen.cor.persequeris,p.c.
Insequor,insequeris. Insector,aris,insectatus sum. Vt,
Aliquẽ bello persequi.Cæs.lib.1.bell.Gall.
Persequi aliquem terra,& mari,Cic. Attic. lib.7.
Insequi clamore,ac minis,Cic.pro Cluent.
Insectari aliquem hasta, vel lapidibus, Plaut.Cap.11.
Insectari aliquem maledictis, Cicero 2.de Finib.
perseguição. Persecutio,onis,Cic.in Orat.
Insectatio,onis, Liu.lib.1.ab Vrbe.
perseguidora cousa,que persegue. Persequens,p.c. persequentis. Persectans, persectantis. Participia presentis temporis, vel nomina ex participijs. Vt,
Persequens flagitij,Plaut.Casin.4.
Persequentissimus inimicitiarum. Auctor ad Herenium lib.2.
Accipitres persectantes.Lucret.lib.4.idest, insectantes.Lambinus.
perseuerar. Perseuero,as,pen.prod.Permaneo, permanes,p.c. Retinere perseuerantiam. Cic.12.Philip. Cuiusuis hominis est errare, nullius nisi insipientis perseuerare in errore.
Permanere in proposito, susceptoq; consilio,Cic.lib.2. Offic.
Permanere in sententia,Cic.5.de Finib.
Retinere perseuerantiam sententiæ, Cicer. pro Plancio.
perseuerança. Perseuerantia,æ, Cicero 5. Verr. & lib.2.de Inuent.& Philip.7.
Permansio,onis. Vt,Nunquàm enim præstantibus in re pub.gubernanda viris laudata est in vna sententia perpetua permansio,Cic.Lentulo lib.1. epist.9. post mediũ.
perseuerar no mesmo. Eandem incudem tũdere, Cic.2.de Orat.
persuadir. Persuadeo,es, persuasi, persuasum. Induco,is,p.p. Vt,
Auditori aliquid persuadere,Cic.1.de Inuẽ.
Quem ego,vt mentiatur,inducere possum: vt peieret exorare facilè potero,Cicer.pro Roscio Comœdo.
Inducere aliquem pretio, gratia,spe, promissis,Cic.pro Roscio Amerino.
persuadirse. Persuadere sibi, Cic. multis locis.
Inducere animum,Cic.1.in Catilin.& Tuscul.5.Terent.Andr.5.1. Hecyra,1.2.
In animum inducere.Terent. Adelph.4.3. Plaut.Rud.2.
pertencer. Attineo,attines,p.cor.Pertineo, pertines. Vt,
Nihil attinet de assensione loqui, Cicer.4. Academ.
Seruos ipsos, quod ad me attinet, nec arguo,nec purgo,Cic.pro Rosc. Amerino.
Pertinere in rem aliquam,Cic.2.de Orat.
perto. Propè.Circa.Iuxta.Secus.Præpositiones accusatiui. Vt,
Prope ripam,Cic.de Clar.Orat.
Circa forum. Circa regem. Virg.4.Georg.
Iuxta genitorem astat Lauinia virgo. Virg. lib.7.Æneid.
Secus decursus aquarum seruntur salices. Thesaurus,vel secus fontem.
Prope,cum præpositione,à,vel ab. Vt,bellum prope à Sicilia,Cic.7.Verr
Prope ab domo detineri,Cic.4.Verr.
Propè sine casu,aduerb.est, Vt,
Volebam propè alicubi esse,Cicer.Varron. lib.9.epist.7.
Alterius gladium propè appositum è vagina eduxit,Cic.2.de Inuent.
Propè,idest,quasi,ferè,Cic.2. Verr,
Annos propè quinquaginta continuos.
Propè solus,Cic.4. Ver.
Propè singularis Aristoteles in philosophia,Cic.4.Academ.
Iuxtà, aduerb. como,Cic. Post reditum.
Tũ reliquis officijs iuxtà, ac si meus frater esset,

esset, sustentaui.
Iuxta, idest, ęquè, eodem modo. Sallust. in Iugurtha, Iuxtà boni, maliq; strenui, & imbelles multi obtruncati sunt.
Absentium bona iuxta atq; interemptorũ diuisa fuerunt. Liu. 2. ab. Vrbe.
Mays perto. Propiùs, aduerb. cõparatiuũ. Vt,
Propiùs à terris, Cic. 2. de Natur. Deor.
Propiùs vrbem Romam, Cic. 6. Philip.
Propiùs obsecro accedamus. Terentius. Adelph. 3. 2.
De perto. Cominùs, pen. cor. aduerb.
Ex propinquo. Ex vicino. Vt,
Pugnare cominùs cũ hoste, Cic. pro Balbo.
Accedere cominùs ad aliquem, Cic. Attico lib. 2. epist. 17.
Ex propinquo prœliari. Liu. lib. 6. bel. Pun.
Ex propinquo videre. Liu. 2. bel. Maced. In quibus deest loco q. d. ex propinquo loco.
Colum. lib. 1. c. 6. Villico iuxta ianuam fiat, habitatio, vt intrantiũ, exeuntiumq; conspectum habeat, procuratori supra ianuam ob easdem causas, & is tamèn villicum obseruet ex uicino.
perturbar. Turbo, as, Cic. 4. Ver.
Perturbo, as, Cic. 5. Ver.
Commoueo, es, pen. cor. Cicer. 1. de Inuent. & alibi.
Percieo, percies, perciui, percitum, pen. cor. Cic. pro Milone. *todos com accusatiuo.*
peruersa cousa. Peruersus, a, um. Prauus, a, um, adiectiua. Cicero pro Rosc. Comœdo, & 4. Tusc. & alijs in locis.
Nefarius, a, ium, adiect. Impius, a, ium, adiectiuum. Vtrumq; apud Ciceronem.
peruersidade, aliàs maldade. Peruersitas, pen. cor. peruersitatis. Vt,
Peruersitas opinionum, Cic. 3. Tusc.
peruersamente. Prauersè, Prauè, aduerb.
Vt, peruersè abuti, Cic. 1. de Inuent.
Vtuntur peruersè Deorũ beneficio multi, Cic. lib. 3. de Natur. Deor.
Prauè colere religiones. Liu. lib. 1. ab Vrb.
Prauè facta, idest peccata, Cic. 1. Academ.
peruerter. Peruerto, is, peruerti, peruersum. Vt,
Iura humana, & diuina peruertere, Cic. 1. Offic.
Peruertere aliquem, Cic. 1. Ver.
Peruertere officium, Cic. 1. Offic.

pesada cousa, i, que pesa, & carrega. Ponderosus, a, um, p. p. Grauis, & e. Onerosus, a, um, p. p. adiectiua. Vt,
Ponderosa epistola, Cic. Attic. lib. 2. 26.
Lana ponderosior. Varro lib. 1. de Re rust. (cap. 11.
Pondus graue. Horat. Epod. 4.
Onerosa prẹda. Virg. 9. Aeneid. idest magni ponderis.
Grauidus, a, um, p. c. adiect. Vt,
Grauida mulier. *Prenhe*, Cic. pro Cluent.
Fruges grauidę. Virg. 2. Georg.
pesar. Pendeo, es, pependi, sine supino. Vt,
Aries pendet viginti libras. *O carneyro pesa vinte arrateis.*
Pli lib. 21. cap. vltimo, Cyathus pendet per se drachmas decem.
pesar, i. pôr em peso algũa cousa. Pendo, is, pepẽdi, pensum. Expendo, is.
Podero, as p. c. Suspendo, is.
Penso, as, frequentatiuum. Libro, as.
Pensito, as, p. c. aliud frequentatiuum.
Expendere aurum auro, Plaut. Rudent. 24.
Tignis nidũ suspendit hirũdo. Virg. 3. Geo.
Suspendere in trutina. Iuuenal. Saty. 6.
Suspendere arbore, in arbore, vel, arbori, Cic. 1. de Orat. Ver. 5. & pro Rabir. perduel. reo. *dependurar.*
Ponderare granum, Plin. lib. 18. c. 7.
Pensare aurũ. Liu. 8. bel. Mac. Sili. lib. 4.
Vitam æqua lance pensitare, Plin. lib. 7. c. 7.
Omnia prius, quàm aliquid statuas, libranda sunt.
Cousa pesada em peso, ou balança. Pensus, a, ũ. Particip. Ouid. 14. Metam. Et aduertens pensas examinat herbas.
Ponderatus, a, um. Particip. p. p.
Libratus, a, um, p. p. Particip. Vt.
Terra librata ponderibus, Cic. 5. Tusc.
pesador, que pesa. Librator, p. p. libratoris, Plin. Epist. 258. (c. 3.
Libripens, p. c. librependis, adiect. Pli. li. 33.
Pensator, p. p. pensatoris, Plin. loco citato.
Pensitator, p. p. pensitatoris. Gel. lib. 17. c. 1.
peso. Pondus, ponderis, p. c. g. n.
Onus, oneris, p. c. g. n.
Virg. 6. Aenei. Gemuit sub põdere cymba.
Oneri cedere, Plin. lib. 16. c. 42.
pesos, ou balanças. Bilanx, f. g.
Libra, æ, Cic. 5. Tusc.
Trutina, æ. p. c. Vitruuius lib. 2.

Statera,æ,pen.prod. Cicer.2.de Orat. Stat. lib.4.Syl.3.

pesar,i.ter pesar. Doleo,es,dolui.

Piget,pigebat,p.p.Cic.pro Domo sua. Vt, me non solùm pigeat stultitiæ meę, sed etiàm pudeat.

Dolere vicē alterius, vel interitū alicuius, Cic.Cornific.lib.12.23.& Philip.12.

Laborum actorum piget.Ouid.2.Metam.

Quod pigęt faciliùs fertur, quàm quod pudet,Plaut. *melhor he vergonha, que dor no coração.*

*pesadamente.*Grauatè.pen.prod.aduerb.Cic.pro Balbo.

Molestè,aduerb.Cic.de Amicit.

Ægrè,aduerb.Cic.1. de Diuinat.

Grauatìm,p.p.aduerb. Liu.1.ab Vrbe.

*pesadelo.*Incubus,i.p.c. Ephialtes,ę.

Lar,laris.Vide Diuum Augustinū de Ciuitate Dei lib.15.c.23.Plin.lib.25.c.4. Cęliū lib.27.c.14.Cic.de Vniuersit.

*pescada.*Asellus,i,Piln.lib.9.c.17.

pescada,ou carne,ou cousa semelhante, que se salga pera durar. Salsamentum,i,Ter.Adelph.3.3.

pescada salgada. Salsamentum, i, Terentius Adelph.3.3.

Asellus salitus.Asellus muria conditus.

*pescado,qualquer.*Piscis,cis,g.m.

*pescador.*Piscator,pen.prod.piscatoris, Cic.3. Offic.

pescador de anzol. Hamiota,ę,pen.prod.m.g. Plaut.Rud.9.

Cousa de pesca,ou de pescador. Piscarius,a,ium, Piscatorius,a,ium,adiectiua. Vt,

Hamus piscarius,Plaut.Stich.5.

Forum piscatorium, vbì pisces venduntur.Colum.lib.8.c.17. Vel,

Forum piscarium,Plaut.Curcul.9.

*pescador,que vende pescado.*Piscarius,ij.

Vt,inter piscarios nemo vendebat. Varro.

pescadeyra,que pesca. Piscatrix,p.c. piscatricis, pen.prod.g.f.Plin.lib.9.cap.42.

Nec miror solertia ranę,quæ in mari piscatrix vocatur.

pescadeyra,que vende. Piscaria,ę.

pescador, que vende pescado grande. Cetarius,ij. Terent.Eunuch.2.2.Cic.lib.1.Offic.

pescador de alto,i. que pesca pescado grande.

Cetarius piscator,Nonius,& Varro.

pesca. Piscatus,us,p.p.Plin.lib.6.cap.22.

pescar. Piscor,aris. Vt,Piscari in aere.

Prouerb. idest operam perdere. Plaut. Asinar.3.

pescaria,i. praça onde se vende pescado. Piscaria, æ.Varro.Textus in l. Interpub. de Verbor. significat.

Forum piscarium,Plaut.Curcul.9.

Forum piscatorium.Colum. lib.8.c.17.

Piscosus,a,um,pen.p. adiect. Vt,piscosus amnis,i.in quo piscari facile est.Oui.3.Fas.

Piscosus,i, piscibus plenus. Vt,piscosus Tagus.Martial.lib.10.epig.78.

Vada piscosa.Ouid.2.de Arte.

Pisculentus, a,um, adiectiuum. Vt, locus pisculentus,vbì multi pisces morātur, vel, in quo est facile piscari. Varr.

pescoço. Ceruix, ceruicis, penult. prod.g.f. Collum,i.

por no pescoço, ou ao pescoço. Ceruici imponere, Cicero Cornificio lib. 12. & lib. 1. de Nat. Deor.

pescoçada. Alapa,æ,p.c.vel,Græcè,Colaphus,i, pen.cor.

Terent. Adelph. 2. 2. Colaphis tuber est totum caput.

*pessegueyro aruore.*Malus Persica.

pessego fruyto do pessegueyro. Malum Persicum. Plin.lib.15.cap.14.

Poma fugacia,Plin.lib.15.c.12.

peso. Vide suprà.

peso igual. Æquilibrium,ij. Æquilibritas.p.c. ęquilibritatis, g.f.Cicero 1. de Nat.Deor.

Cousa de igual peso. Aequilibris, & e,pen. corr. adiect. Vitruius lib.5.c.12.

pessoa. Persona,æ,p.p.

Cousa que pertence a pessoa. Pęrsonalis, & e,p.p. adiectiuum. Vt,

Personalis actio,i, quæ fit in personam.

Personale munus.l. 1. D. de Constitut. princip.

Fazer de pessoa. Agere pro viribus, Cicer. de Senect.

Ostentare vires.Stat.6. Thebaid.

Præstare se virum fortem.

pestanas dos olhos. Palpebrę,p.c. palpebrarum, Cic.2.de Nat.Deor.& in Pisonem.

pestenejar. Conniueo,conniues,p.p.Cic.Tusc. 1.Plin.lib.10.c.3.

Conniueo,per translationem, est quasi non videre,quod videas, seu visum dissimulare,

oculos claudere. Vt,
Virtus conniuet sopita blandimentis, Cic. pro Cælio.
peste. Pestis,is,g.f. Pestilentia,æ.
Lues,luis,g.f. Cic.de Arusp.respons.
pestilencial cousa. Pestilens,pen.c.pestilentis, adiectiuum.
Cic.1. de Diuinat. Et sunt partes agrorum aliæ pestilentes, aliæ salubres.
pestifera cousa, i.que tem,ou traz peste. Pestifer, pen.cor.pestifera, pestiferum, penult.corr. adiectiuum. Vt,
Pestiferum bellum,Cicer. Sulpicio lib.4.3.
Venenata,& pestifera vipera,Cic.de Arusp. respons.
Pestiferus,a,um,p.c.adiectiuum.Cels.lib.2. cap.6.
pestiferamente. Pestiferè,p.c. aduerb.Cic.2. de Legib. Multa perniciosè , multa pestiferè sciscuntur in populis,&c.
pesunho dos galos,& de outras aues. Calcar,aris, n.g.Columel.lib.8.c.2.
peta peyxe. Loligo,p.p. loliginis,g.f.Horat.1. Serm.Saty.4.
Teuthis,teuthidis,apud Thesaurum.
petição. Petitio, onis. Vt, Concessit Senatus petitioni tuæ,Cic. pro Muræna.
Libellus,i,Sueton.in Augusto c.53.
Vel,libellus supplex,Mart.
peto aue. Picus,i,Plin.lib.10.c.18. Vel,
Picus Martius, apud Thesaurum ex Seruio in illud Virg.7. Aeneid.
Ipse Quirinali lituo,&c.
pez,alias breu. Pix,picis,g.f.
Cousa pegada com pez,ou breada. Piceatus,a,um, p.p.adiectiuum. Vt,
Manus piceata. Mart.lib.8.59.
Picatus,a,um,p.p.Particip. Vt,
Vasa fictilia picata,Plin.lib.15. cap.17.
Colum.lib.11.cap.2. Dolia partim picata, partim defricata.
Cousa,que tem sabor de pez, ou de breu. Picatus,a, um,pen.prod. Vt,
Picatum vimen , Plin.lib.23.c.1.
Hęc de vitifera venisse picata Vienna
Ne dubites,misit Romulus ipse mihi.Martial.lib.13.207.
Cousa , que he de pez, ou negra , & pegadiça como pez. Piceus,ea,eum,adiect. Vt.
Dentes picei.Martial.lib.2.41.

Caligo picea.Virg.2.Georg.
pegar com pez. Pico,as,Plin.lib.11.c.7.
Columel.lib.12.cap.18.Ceteraq; vasa ante quadragesimũ vindemiæ diem picãda sunt.
Pice illinere.
Pia. Pila,æ.Cato c.10.& 14.
pia de agoa benta . Pila lapidea aquæ lustrali dicata.
pia de baptizar. Baptisterium,ij, Plin. Iunior lib.5 epist.6.ad Apollinarem.
pião,aliàs homem de pee. Pedes,peditis , pen.c. Virg.10.Æneid.Plin.lib.15.c.29.
pião,com que jogão os mininos. Trochus,i,Mart. lib.14.
Turbo,turbinis, pen.cor.g.m. Tibul.lib.1. eleg.5.
Turben,turbinis,p.c.g.n.Catullus.
piar as aues. Pipio,pipis.Colum.lib.8.c.5.
piedosa cousa. Misericors,p.c.misericordis.
Clemens,tis. Pius,a,um,adiectiua.
Vt,non secùs in me pius,quàm pater in filios,Cicero.
Cousa muyto piedosa. Pijssimus,a,um,p.c. superlatiuum,Quintus Curtius lib.9.
piedosamente,i.com piedade. Piè,Cic.pro Cluent. & lib.5.de Finib.
Clementèr,aduerb.Cic.6.Ver.
piedade. Pietas,pen.c.pietatis,g.f. Clementia, clementiæ. Misericordia,æ,Cic.Post reditum in senatu.Clementia,& misericordia singulari vir.
picar,ou aguilhoar. Pũgo,is,pupugi,p.c.pũctũ, Cic.3.Tusc.& pro Rosc. Amerino.
Stimulo,as,p.c.Terent.Heaut.2.1.Cic. Att. lib.12.epist.240.
picada cousa,aliàs aguilhoada. Pũctus,a,ũ.Partic. Vt,Vulnus pũctũ acu,Cicer.pro Milone.
Stimulatus,a,um,p.p. Particip. Vt,
Iurgia stimulata vino.Ouid.1. de Arte.
picadura. Punctio,onis,Plin.lib.25.c.13.
Punctus,us. Plin.lib.29.c.6.
Punctiuncula,æ,p.c,Diminut. Senec.lib.3. de Ira.
Stimulatio,onis,g f.Plin.lib.35.c.2.
picar as aues. Figere rostrum in aliqua re, vel figere aliquam rem rostro.
picadura das aues. Rostri ictus. Rostri impressio.
pição de pedreyro. Malleus,ei.
pircada cousa, aliàs agastada. Ira, vel iracundia incitatus,Cic.pro Domo sua.

picado de carne. Minutal,p.p.minutalis,p.p.g.n.Iuuen.Sat.14.Martial.lib.11.
picanço aue. Picus,i.
pichel de estanho. Lagena stannea.
pichosa cousa. Morosus,a,um. Difficilis,& e,p.c. Cic.de Senect.& de Orat.
picota. Palus,i.
picote. Pannus Leucophæus,Pli.lib.32.c.10.
Cousa vestida de picote. Leucopæatus,a,um, p.p. Vel,Leucophæatus,a,um,Mart.lib.1.
picoto. Cacumen,p.p.cacuminis,g.n. Vt, Cacumina montium,Plin.lib.6.c.7.
Cacumen oui,Plin.lib.10.c.52.
pifaro. Tibia,æ.
pilar,ou pisar. Pinso,is,pinsui, *com tres supinos*,pinsitum,p.c.Pistum,pinsum.Pinso,as. Ouid.ad Pis. Varro lib.1.de Re rust.c.63.
pilar,aliàs esteo de pedras,ou coluna. Pila,æ,Plin. lib.11. Columna,æ.
Pila,& columna differunt.
Columna vno scapo constat,i.lapide oblõgo perpetuo. Pila autem constat structura aut lapidea,aut cæmentitia,aut lateritia ex Budæo apud Thes.
pilha de sardinhas. Locus trichijs refertus.
pilhar. Expilo,as,p.p. Spolio,as. Diripio,diripis, pen.cor.
Cicero in Paradox. Si socios spolias,ærarium expilas.
Diripere vrbes,bona,prędam,Cic.1.Offic. Cæsar lib.1.bel.Ciuilis.
pilheyro de agoa. Fullonica,æ,l. Apud Trebatiũ. D.de aqua pluuia arcenda.
piloto da nao. Gubernator nauis, Cic de Senect.
Nauarchus,i,Cic.2.Verr.
Nauiculator,p.p.nauiculatoris,Cicero pro lege Manil.
Nauicularius,ij.Cic.Tironi.lib.16.9.
Nauclerus,i.Græcè,p.p.Plaut. Milit.15.
Nauticus,i,pen. corr. Plinius lib.9. cap.31.
Deest gubernator,quum nauticus sit adiectiuum. Vt,nauticus cantus, Cicero 2. de Nat.Deor.
Panis nauticus,*biscouto*.Pli.lib.22.c.25.
pilulas,ou piloras. Cataporia,catapotiorum,Plinius lib.26.c.8.
pimenta. Piper,piperis,p.c.g.n.
pimenteyro aruore. Vitex,viticis, p.c. g.f. Vel, Grecè. Agnus castus,Plin.lib.24.c.9.
pimpinela,erua. Bipennella,æ,Thesaur.
Pimpinella,æ,Matthiolus in Dioscor.lib. 4.cap.45.
pinga, aliàs goteyra. Gutta,ę. Stilla,æ,Plinius lib.29.c.4.
Stillicidium,ij,Cic.1.de Legib.
pingar,ou gotejar. Stillo,as. Vt,
Stillare lacrymam,vel lacryma.Plinius lib. 12.cap.23.
Stillare rorem ex oculis,Horat.de Arte.
pingo de porco. Axungia,æ.Vel,Axungia suilla, Plin.lib.28.c.9.
pinguela. Ponticulus ligneus,Cic.5.Tusc.
pinha. Nux pinea,Martial.lib.3.25.
Conus,i,g.m. Vel,strobilus,i,p.c. Ruellius lib.1.c.112.
Nucamentum,i,Plin.lib.16.c.10.
pinhão. Nucleus pineus.
Pinheyro aruore. Pinus,i. Pinus,us,g.fem.
Picea,eæ,Dioscorid.
Pinea,eæ,Colum.lib.5.c.10.
pinheyro brauo. Pinaster,pinastri, m.g. Plin.lib. 15.c.10.& lib.16.c.10.
Piceastrum,i,Plin.lib.14.c.20.
pinhal. Pinetum,i,p.p. Ouid.lib.15.Metam.
Cousa de pinho. Pineus,ea,eum,adiect.
Vt,frondes pineæ,Colum.lib.2.c.2.
Tecta pinea,i.naues,Ouid.14.Metam.
Cousa fertil de pinheyros, ou logar onde há muytos pinheyros. Pinifer,p.c. Pinifera,piniferum, p.c.adiect.
Vt,pinifer mons,Virg.10.Æneid.
Caput piniferum Atlantis,Virg.4.Æneid.
pintar. Pingo,is,pinxi,pictum. Depingo,is,depinxi,depictum. Vt,
Pingere formam hominis, Cic.2.de Orat.
Tabulas pingere,Cic.2.de Inuent.
Depingere facta,vel vitam alicuius, Teren. Phorm.2.1.Cic.pro Rosc.Amer.
Depingere cogitatione,Cic.4.Acad.
pintada cousa. Pictus,a,um.Particip. Vt,
Tabulę pictæ,Cic.pro Rosc.Amer.
Stragulum textile magnificis operibus pictum,Cic.5.Tusc.
Cousa pintada de muytas cores. Picturatus,a,um, p.p.adiect. Vt,
Varijs coloribus distinctus. Vt,
Vestes picturatæ,Virg.3.Æneid.
Opus picturatum metallis, Claudian.lib. 7.Paneg.
pintor. Pictor,oris,Cic.6.Ver.& Academ.4.

Pintura. Pictura,æ,p.p. Vt,
Tenentur pictura oculi,aures cantibus,Cic. 4. Academ.
pinzel dos pintores. Penicillus,i. Vel, Peniculus,i,p.c. Diminut. Cic. Quint. Frat. lib.2.epist.16.
pinzel de caiar. Penicillus dealbatorius.
piolho. Pediculus,i,p.c. Diminutiuum, Colum. lib.8.c.7.
piolhosa cousa. Pedicosus,a,um. Pediculosus,a, um,penultimis cor.adiectiu.Plaut.& Mart. lib.12.59.
Erua piolheyra. Staphis,staphidis,f.g. Vel, staphis agria, Plin.lib 23 c.1.
pipa. Dolium,ij.Cic.de Clar.Orat.
pipa pequena,ou pipote. Doliolum,i,p.c. Diminut. Colum.lib.12.c.43.
piquena cousa. Paruus,a,um. Exiguus,a,uum. Pusillus,a,um,adiect.
pique. Pilũ,i,Lucan.lib.1. Pila minantia pilis. Pila exesa rubigine,Virg.1.Georg.
Cousa,que peleja com pique,ou que traz pique.
Pilatus,a,um,p.p. Martial.lib.10. 48.
Et pilata redit iamq; subitq; cohors.
Pilanus,a,um,p.p.adiect. Ouid.3.Fast.
Et totidèm princeps, totidèm pilanus habebat Corpora: legitimo quisquè merebat equo.
Apique,i.cousa apique,ou alcantilada. Præruptus, a,um. Particip. Cic 7. Ver.
pisar em almofariz,ou ẽ cousa semelhante. Pinso, is,pinsui,pistum,vel pinsum, vel pinsitum, pen.corr.
Tundo,is,tutudi,p.c.tunsum.
Contundo,is,contudi,contusum.
Cousa pisada em almofariz,ou em cousa semelhãte.
Contusus,a,um, p.p.
Tunsus,a,um. Pistus,a,um. Particip.
Tusus,a,um, Plin.lib.31.
Suppliciter tristes, & tunsæ pectora palmis Virg.1.Æneid.
pisadura nesta forma. Contusio,onis, Plin.lib. 17.cap.24.
pisões. Prelum,i. Vel, Prælum,i,cum dipthongo, Budęus apud Thesaurum.
pisar vuas. Calcare vuas. Ouid.4.Fast. Cato de Re rust.
Lagar onde pisão vuas. Calcatorium,ij. Palladius lib.1.titul.18.
Torcular,p.p.torcularis,p.p. g.n. Colum. lib.8.cap.50.
Torculum,i,pen. cor. Plinius lib.18.c.31. Cato cap.1.
pisar com os pés. Pedibus calcare. Ouid. 6. de Tristib.eleg.9.
Pedibus conculcare; Ouid.12. Metam.
pisar com pancadas. Sugillo,as,Pli. lib.31.c.9.
Cousa pisada com pancadas. Sugillatus,a,ũ,p.p. Plin.loco citato,& lib.27.
pissa. Mentula,æ,p.c. Thesaur.
Penis,is,g.m. Cic. Pæto lib.9.22.
pito,aliàs frango. Pullus gallinaceus. Vel, Pullaster,tri, Varr.lib.3.de Re rust.c.9.
pitainho,aliàs franguinho. Pullicenus,pulliceni. p.p. Lampridius de Alexandro Seuero.
piugas. Periscelis,pen.c.periscelidis,Horat.lib. 1.epist.18.
piuida doença das gallinhas. Pituita,æ,pen.prod. Colum.lib.8.
Cousa doente de piuida. Pituitosus,a,um,pen.p. adiect.Cic.de Fato.
Pituita, idem quod Grecè catarrhus, idest quilibet humor redundans,qui ex ore, naribusq; fluit,&c. Cicero 4. Tuscul. Celsus lib. 6.cap.6.
piuidosa cousa. Blæsus,a,um,adiect. Ouid.3.de Arte,Martial.lib.10.
planeta. Planeta,æ,p.p. Sidus,sideris,p.cor.g.n. Plin.lib.2.c.6.
planta. Planta,æ. Plantarium,ij, Virg. 2. Georg.
Logar de plantas. Plantarium,ij, Pli.lib.13.cap. 4.& lib.17.
plantar. Planto,as, Plin.lib.17.c.10.
Insero,inseris,p.c. Virg.1.eclog.
Cousa,que se planta. Plantarius,a,ium,adiect.
Vt,arbusculæ plantariæ. Col.lib.5.c.9.
Ex emendatis codicibus sic legitur, Antequàm explantes arbusculam, rubrica notato,&c.
planta do pee. Planta,æ. Vt,alatæ plantæ, Virg. 4.Æneid.
Pernices plantæ,Virg.11. Aeneid.
Cousa,que pertence a planta do pee. Plãtaris,& e, p.p.adiect. Stat.lib.1. Thebaid.
Summa pedum properè plantaribus illigat alis. Loquitur de Mercurio.
Pobre cousa. Pauper,pauperis,p.c.
Inops,inopis,p.c. Egens,tis.
Egenus,a,um,p.p.
Mendicus,a,um,p.p.adiect. Vt,

Pauper

Pauper tugurium. Virg.1.eclog.
Inops amicorum. Cic.de Amic.
Paupertas si malum est, mendicus beatus esse non potest, quamuis sit sapiens, Cic.5. de Finib.

pobreza.Paupertas,tatis. Egestas,tatis.
Penuria,æ. Indigentia,æ. Inopia,æ.
Mendicitas,p.c.mendicitatis.
Tenuitas,pen.cor.tenuitatis. Omnia apud Ciceronem.
Pauperies,ei,poeticum,Virg.6.Æneid.
Cic.Tironi lib.16.epist.21. Vt possum ex meis angustijs,illius sustento tenuitatem.
Cic.in Paradox. Itaq; istam paupertatem, vel potiùs egestatem, ac mendicitatem tuã nunquàm obscurè tulisti.

pobrete.Pauperculus,a,um,p.c. adiect. Diminutiuum. Vt,
Mater paupercula,Horat.1.epist.18.
Mendiculus,i,pen.cor. Diminut. Cicero in Catilinam.

pobre mente.Pauperrimè,p.c.aduerb.

Cousa pobrissima, aliàs muyto pobre. Pauperrimus,a,um,p.c.adiect.Plin.lib.24.c.1.
Mendicissimus,a,um, p.c.adiect. diminut. Cic.pro Murena.

poça.Lacuna,æ,p.p.Virg.1.Georg.
Vndè cauæ tepido sudant humore lacunæ.
Salsæ lacunæ maris,Lucret.lib.3.

poço. Puteus,ei.

Cousa de poço.Putealis,& e,p.p. Puteanus,a,ũ, pen.prod. Vt,
Vnda putealis,Ouid.in Ibin. Columel. lib. 9.cap.5.
Aqua puteana,Plin.lib.14.c.9.

podar.Puto,as,Colum.lib.2.& 6.

podar de polegar. Vitem in pollicem tondere. Colum.lib.4.c.21.

podão,ou podadeyra. Falx putatoria, Vlpianus in l.Instrumenta, D.de Instruct.& instrum. legat.

podador.Putator,p.p.putatoris, Martial.lib.5. Ouid.13.Metam.

poda,ou podadura.Putatio,onis. Cic.1.de Orat. Colum.lib.1.in Præfat.

podengo.Vertagus,i,p.cor. Vt, vertagus acer. Martialis.

poder.Possum,potes. Valeo,es,valui, sine supino.
Vt,posse plurimum apud aliquem, Cicero 5.Verr.
Vel valere plurimum apud aliquem, Cic. Dolabellæ lib.9.epist.14.

De poder absoluto.De summa potestate.

Em poder de alguem. Penès,*preposição de accusatiuo*. Vt,
Eloquentia exornat, eos penès quos est. Cic.in Orat.
Penès te potestas,vel principatus, Cicero Marcello lib.4.epist.7.
Penès te culpa est,Terent.Hecyr.4.1.

poderio,ou poder. Potentia,æ. Potestas,tatis.
Potentatus,us, p.p. Vt,
Vis,potentia,potestas,Cic.pro Domo sua.
Hic quum tanto tempore de potentatu inter se multos annos contenderunt, Cæs.lib. 1.bel.Gal.

Não poder.Non possum,non potes.Nequeo,is, nequiui,nequitum,p.c.
Cato Originum lib.5. Id nequitum exaugurari.Antiquum est.
Dormire nequeo,Horat.2.Serm.Sat.1.

Não me posso ter.Tenere me non possum, Cic. pro Flacco,& lib.2.de Finib.

poderosa cousa.Potens,tis,adiect. Vt,
Ampla,& potens ciuitas, Cic.2.de Inuent.
Si propter partium studium potens erat Alphenus, Cic.pro Quinct.

poderosamente.Potentèr,aduerb. Horat.de Art.

podre cousa. Putris,& e,adiect.
Corruptus,a,um. Particip. siuè nomen ex particip.omnia apud Cicer.

podridão. Putredo,p.c.putredinis, g. f. Ouid.1 de Ponto,eleg.1.
Putror,oris,Lucret.lib.2. Vbì sic legit Lãbinus,& nullo modo putor.

poejo erua.Pulegium,ij,Plin.lib.20.c.14.
Puleium,puleij,Colum.lib.12.c.7. Cicer.2. de Diuinat.

poejo siluestre.Dictamnum,i,Cicer.2. de Natur. Deor.Virg.12.Aeneid.Plin.lib.8. cap.27.& lib.20.c.14.

Poeta Poeta,æ,p.p.g.m.

Molher poeta Poetria,æ. Poetis,p. p. poetidis, p.c.g.f.Cic.pro Cælio.

Cousa de poeta.Poeticus,a,um,p.c.adiect.
Vt,poetica verba.Poeticus numerus,Cic.1. & 3.de Orat.

poeticamente.Poeticè,p.c.aduerb. Cic. lib.5. de Finib. Vel,More poetico.

poesia. Poema,p.p.poematis,pen.c.g.n. Cicero in Pisonem.
Poesis,poesis,p.p.g.f.Cic.5.Tusc.
Arte poetica. Poetica,ę,p.c. Vel,
Poetice,poetices,p.c.g.f. Cic.1.Tusc.& lib. 3.de Orat.
Vel,Ars poetica.
poys que. Quandoquidèm,pen.c. Coniunctio causalis,Cic.4.Ver. & 5.de Finib.
Siquidèm,Coniunctio,p.c. Cic.1.Tusc.Terent.Heaut.2.3.
poyal. Sedile,is,pen.prod.g.n. Virg. lib.1.& 5. Æneid.
pola mayor parte. Vt plurimùm,Cic.2.de Leg. Plin.lib.15.c.3.
Magna ex parte,Cic. Att.lib.7.& Tusc.1.
Maxima ex parte,Cic.de Arusp.resp.
polaynas. Pedules fascię.Vlpian.in l.Argumēto sunt.D.de auro,& arg.leg.
poldra. Equula,æ.p.c.Diminut.
polee. Funis ductarius. Trochlea,eæ.Cato,& Vitruuius lib.10.c.2.3.& 5.Lucret.lib.4.
Empolear,i.por na polee. Quęstionem adhibere,Cic.1.de Diuin.
Adhibere tormenta,Cic.3.Offic.
polegar, i. dedo polegar. Pollex,pollicis,p.c.
polegada. Pollex trāsuersus. Pollicis latitudo.
polegar da vide. Resex,resecis,p.c.Colum.lib.3. c.10.& lib.4.c.21.& 24.
Palmes præsidiarius,Colum.lib.4. cap.15. & cap.21.
Palmes subsidiarius . Vel , palmes custos. Col.lib.4.c.21.Plin.lib.17.c.22.
poleyro de galinhas. Gallinarum cubile, Cic.lib. 1.de Nat.Deor. Vel,
Statio,onis,Virg.5.Æneid.
Statio gratissima mergis.
Empoleyrarse,i.porse em logar alto. Locum sublimem petere,vel ascendere.
polins,i.em polins. Sublimem aliquem rapere.
polir,burnir,ou assacalar. Polio,is,iui,itum.
polida cousa,bornida, ou assacalada. Politus,a,ū, p.p.adiect. Vt,
Politæ columnæ,Cic.Q.Fr.lib.3.17.
Nihil acutius,nihil politius Aristotele, Cicer.4.Acad.
Politulus,a,um,p.c.adiectiuum diminut.
Vt,opus est huc limatulo , & politulo tuo iudicio,Cic.Volumnio lib.7.34.
polidamente. Politè,p.p.Elegantèr.Ornatè,p.p. aduerb.Cic.4.Acad.pro Cęlio,& Tusc.1.
policia. Elegantia,æ. Vrbanitas,pen.cor.vrbanitatis.
polme. Massa liquida,vel liquefacta,
polos do Céo. Polus,i. *São dous, hum delles está ao Norte, & chamase* Arcticus,vel Septentrionalis,vel Borealis. *O outro, que está pera a parte do meyo dia, se chama* Antarcticus,vel Australis,vel Meridionalis.
pola qual razão. Quapropter. Quarè. Quamobrèm,coniunctiónes, Cicero 4. Verr. pro Quinct.& lib.5.de Finib.& alibì.
Aliquandò ponuntur interrogatiuè. *Porq? ou,porque razão?* Terent.Andr.1.1.& 5.2. Cic.2.de Finib.& lib.1.de Orat.
polo contrario. Contrà,aduerb.Cic.4.Acad.
E contrario, Cic. Antequàm iret in exiliū.
E diuerso,Plin.lib.4.c.4.
polo conseguinte. Identidèm,p.c. Cic.2. de Fin. & alibì.
Eodem modo.
Consequentèr,aduerb. apud iure peritos.
polpa. Pulpa,æ,Pers.Sat.2.
Pulpamentum,i,Cic.5.Tuscul. Terent. Eunuch.3.1.
polpuda cousa. Musculosus,a,um,p.prod. Cels. lib.5.c.20.
poluo peyxe. Polypus,i,p.c.g.m. Vel ,
Polypus,p.c.polypodis,p.c.g.m.
poluora. Puluis sulphureus. Puluis tormentarius.Puluis incendiarius.
pomar. Pomarium,ij, Cic.de Senectute. Ouid. Epist.4.
pomareyro. Pomarij custos,
pomba. Columba,ę,Virg.2.Æneid. Præcipites atra ceu tempestate columbæ.
pomba torquaz. Columba torquata, Propertius lib.4.eleg.5.
pombo. Columbus,i,Col.lib.8. c.8.
Palumbes,is,mascul.vel fem.gen.
Virg.1.eclog.Raucæ tua cura palumbes.
Lucan.Macrosq; palumbes.
Palumbus,i,Martial.lib.13,67.
pombo torquaz. Palumbus torquatus , Martial. lib.13.67. Inguina torquati tardant , hebetantq; palumbi.
pomba mansa. Columba cicur.
pombal. Columbarium,ij. Varro de Re rustic. lib.3.c.7.
Cousa de pomba,ou pombo. Columbaris,& e.p.p. Colum-

Columbinus,a,um,p.p.adiect. Vt,
Columbare stercus,Col.lib.8.c.8.
Pulli columbini,Cic.Pæto lib.9.18.
pompa. Pompa,æ.
*pompa de enterramento.*Pompa funebris, p.cor.
Feralis pompa,Lucan.lib.8.
ponho por cousa,ou por exemplo. Verbi causa.
Exempli causa,Cic.de Fato,& in Offic.
Exempli gratia,Plin.lib.12.c.17.
ponta de espada,ou de cousa semelhante. Cuspis, cuspidis,p.c.g.f. Vt,
Acuta cuspis,Virg.5.Æneid. Ouid.1.Met.
Mucro,onis,g.m.Cic.pro Cluent.
*ponte.*Pons,pontis,g.m.
*ponte pequeno.*Ponticulus,i,p.c.Diminutiuum, Cic.5.Tuscul.
ponte leuadiça. Pons sublicius, Liuius lib.1. ab Vrbe.
*pontada.*Lateris dolor.
*pontaleites.*Canterius,ij. Vel,Cãtherius,ij,apud Thesaurum.
Tibicen,p.p.tibicinis pen.cor.gen.masc. in ablatiuo singulari tantùm,Iuuenal. Saty.3. Ouid.4.Fast.
*ponteyra de espada.*Theca cuspidis.
*donteyro.*Radius,ij.
ponteyro com que se tange a citara. Plectrum,i, Mart.lib.14.172.Horat.2.Carm.Ode 13.
Pecten,pectinis,pen.corr.gen.masc. Virgil. 6.Æneid.
*pontifice.*Pontifex,p.c.pontificis,p.c.
*Summo pontifice.*Maximus pontifex, Cicero de Senect. Vel,
Summus pontifex.
*pontificado,i.dignidade do Pontifice.*Pontificatus, us,p.p.Cic.de Arusp.resp.
Cousa de pontifice. Pontificius,a,ũ,adiect. Vt,
Pontificium ius,Cic.3.de Nat.Deor.
O direyto Canonico.
pontifical cousa, i.que pertence a pontifice. Pontificalis,& e,p.p.adiect. Vt,
Pontificalis authoritas,Cic.2.de Legib.
Pontificale ius,Cic.ibidem.
Pontificalia insignia,Liu.lib.10.ab Vrbe.
*ponto.*Punctus,i.Punctum, i, Cicer.3.Verr.& alibi sæpè,Plin.lib.2.c.68.
Estou em ponto de deyxar o estudo das letras.
Parùm absum,quin litterarum studio nũtium remittam.
Estou em ponto de me partir pera a India. Parùm absum,vt ad Indos proficiscar.
poo. Puluis,pulueris,p.c.g.dub.
*pózinho.*Puluisculus,i,p.c.Diminut.
*Cousa chea de poo.*Puluureus,ea,eum. Puluerulentus,a,um,adiect. Vt,
Nubes puluurea,Virg.8.Æneid.
Via puluerulenta,Cic.Att.lib.5.
Desfazer em poo. Puluero,as,p.c. Columel. lib. 11.cap.2.
*Fazer poo.*Puluero,as,p.c.
Puluerem excitare,Plin.lib.17.c.9. Colum. de Arborib.c.12.
Espojarse no poo, como fazem as aues. Puluerare se se,Plin.lib.11.c.33.
pós,que se vendem nas tendas, aliàs especies.
Aromata,aromatum, p.c. in plurali tantũ, Colum.lib.12.c.2.
Species,specierum, Macrobius lib. vltimo Saturnal.cap.8.Martianus in l.vltima.D.de Publican.
Tendeyro,ou tendeyra, que vende estas especies.
Aromatarius,a,ium, adiect. Budæus, deest venditor,vel venditrix.
Cousa,que tem cheyro de especies. Aromaticus,a, um,p.c.adiect.Plin.lib.14.c.13.
*popa da nao.*Puppis,is,g.f.
*pór,aliàs poer.*Pono,is,posui,positum, p.c.
Colloco,as,pen.cor. collocaui,collocatum, pen.prod. Vt,
Beneficium apud aliquẽ benè ponere. Cic. Sulpicio lib.13.27.
Vel collocare beneficium apud aliquem. Cic.2.Offic.
Estes dous verbos se ajuntão com muytos accusatiuos,dos quaes vsa Cicero, & todos os Auctores da lingoa Latina.
*Cousa posta.*Positus,a,um,p.c.
Situs,a,um. Partic. siuè nomen ex particip. Vt,situm in potestate alicuius, Cic.4.Acad.
Positus in potestate,Cic.pro lege Man.
Positis omnium rerum curis, Liuius lib.7. ab Vrbe.
pór a parte. Sepono,is,pen.prod.
Vt,Seponere sibi tempus ad rem aliquam. Cic.de Orat.
Seponere pecuniam in ædificationem,Liu. lib.1.ab Vrbe.
Græci seposuerunt à ceteris dictionibus eã partem dicendi,quæ,&c.Cic.2.de Orat.
pór a perigo. Adducere in discrimen. Cicero 3.Phil.

3.Philip.
Adducere in periculum,Liu.5.bel. Maced. Cic.7.Philip.
porse a perigo. Periculis se opponere, Cic. pro Cornelio Balbo.
Periculum subire.Cic. in Partitionib.
Committere se periculo,Cic.pro lege Man.
pór em lugar d'outrem. Sufficio,sufficis,pen.c. Substituo, is.
Cic.pro Muræna.Nam ne sufficiatur consul, non timent.
Substituere aliquem pro alieno, Cicero 2. de Diuinat.
Atq; aliam ex alia generando suffice prolē. Virg.2. Georg.
pór em maõs d'outrem. Permitto,is, permisi, permissum. Vt,
Inimicitias cum aliquo susceptas Reipublicæ permittere.Cic.pro Sextio.
Negotium totum alicui permittere, Cicero Q. Fr.lib.2.epist.10.
Ponere in manu alicuius, Liuius lib.8.ab Vrbe.
pór em paz. Paco,as.Pacifico,as,p.c.
Pacem conciliare.Omnia ex Cicerone.
Vide *Pacificar.*
por comprimento,ou por de mais,ou por tapar gyra. Dicis causa.Cic.6.Ver.
Perfunctoriè,vel defunctoriè. Textus in l. Aut qui.D.Quod vi,aut clam.Textus in l. 1.§.Excusantur.D.Ad Syllanianum,& in l. 4.D.Commodati.
por detras. Ponè,aduerbiũ.Retrò,aduerbium.
A tergo.Virg.2.Æneid. Ponè subit cõiux, ferimur per opaca locorum.
Quid retrò, atq; à tergo fieret, ne laboraret.Cic.1.de Diuin.
Ponè præpositio antiqua,pro post, accusatiuo iungitur.
Plaut.Pœn.8. Ponè nos recede.
Liu.10.bel.Maced. Ponè castra vtriq; pabulatum,& lignatum ibant.
por vossa vida,aliàs por amor de mim,&c. Amabò.p.c.interiectio blandientis,& amantis.
Sodès,aduerb. seu interiectio blandientis, vel exhortantis, Ter. Eunuc.4.4.
Cic.Volumnio lib 6.32.& Attic.lib.5.105. Ter.Heaut.4.4.Cic.in Orat.
por ventura. Fortè. Forsān. Fortassis.Forsitān, p.c.Fortassè,aduerb.apud Terent.& Ciceronem passim.
Forsit,aduerbium in eadem significatione, apud Lucret.lib.6.& Virg.11.Æneid.
In eadem significatione sunt,Numquid,vel Numquidnam,sed interrogatiuè.
Cic.4.Acad. Numquid horum probat noster Antiochus?
Numquid prętereà?Cic.pro Rosc.Amer.
Numquidnam,inquit,noui? Cic.2.de Orat.
Numquidnam inquam noui?Cicero Mario lib.11.27.
Aliquandò sine interrogatione, Ter.Eun. 2.3.Dum hæc dicit,abijt hora: rogo numquid velit.
Numquid velit rogo,Cic.Att.lib.5.
porco. Porcus,i.
porca. Porca,æ. Porcus femina,Cic.2.de Leg.
porco,ou porca. Sus,suis,commun.g.Cicer.5.de Finibus.
porfia. Vide *Perfiá.*
porra. Claua,æ,Cicero 6.Ver.Ouid.4.de Ponto,eleg.10.
porrada. Clauæ ictus.
porrada, que se daa com qualquer cousa. Ictus,us.
porro. Porrum,i,vel,Porrus,i.
Cousa de porro. Porraceus,ea,eum,adiect.
Vt,porraceus color,Plin.lib.37.c.10.
porral, aliàs logar de muytos porros. Porrina, æ, penult.prod. Scęuola in l.Defuncta. D.de vsufructu.
porretas. Folium,ij,vel in plur.Folia,orum.
porse o sol. Sol ruit.Sol occidit.
portacolo. Protocollum,i. Hermolaus apud Thes.ling.Lat.
portador. Tabellarius,ij.Nuntius,ij.
portageyro. Portitor,p.c.portitoris, Valla lib.1. apud Thes.
portagem. Portorium,ij.Cic.multis in locis. Vide Turnebum.
porta. Ianua,æ. Ostium,ij. Foris,foris,vel in plural.
Fores,ium,f.g.Terent.Adelph.2.3.Cicer.3. Offic.& Tusc.5.
porta de Cidade,ou villa. Porta,ę.
portas fronbas,i.grandes,& de duas metades, Valuæ,valuarum,Cic.3.& 6.Ver.
Valuæ bifores,Ouid.2.Metam.
Porta bipatens,Virg.2.Æneid.
porta d'alçapão,aliàs de alça pao. Cataracta, æ, Liu.lib.7.bel.Pun.

portas das janelas, aliàs janela, que tem duas portas. Bifores fenestræ. Ouidius lib.3.de Pôto, eleg.3.

porta falsa. Posticum, i, p.p. deest ôstiũ, quum posticum sit adiectiuum. Vt,

Postica pars: posticæ partes, Liuius 3.bell. Punic.

Postica sanna, Pers.Sat.3.

Pseudothyrum, i, p.c. Græcè, Cic.in Ver.

De porta em porta. Ostiatìm, p.p. aduerb. Cicer. 6.Verr.

portal, ou entrada. Vestibulum, i, p.c. Cicero 7. Ver. pro Cælio,& multis in locis.

Atrium, ij, Virg.1.& 4.Æneid.

porteyra Ostiaria, æ. Ex sacro Euangelio: deest, femina, vel mulier, quum ostiaria sit adiectiuum.

Ianitrix, pen.cor. ianitricis, pen.prod.g.f. Plin.lib.15.c.30.

Ianitrix custos, Plaut.Curcul.2.

porteyro Ianitor, p.c. ianitoris, Cic.5.& 7.Ver.

Ostiarius, ij, deest custos, quum ostiarius sit adiectiuum.

Portę custos, Cic.2.in Catilin.

porteyro da maça. Clauiger, p.c. clauigeri, p.cor. Ouid.lib.1.Fast.

porteyro, que cita. Præco, onis. Nam vt testis est Asconius, & iudices,& reos, & testes per præconem Prætorium citari solebant, idest, ad Prætoris tribunal, siuè ad iudicium vocari, Budæus,& Lambinus.

In eadem significatione potest accipi. Accensus, accensi, Cic.lib.1.Q.F. Plin.lib.7. c.60.Varr.lib.6.ling Lat.

porteyro do Corregedor. Prætorius pręco.

porte de cartas. Tabellarij mercedula.

porto do mar. Portus, us, g.m.

Res est in portu, *a cousa estaa segura.* Adag. Plaut.Mercat.19.

Cousa de muytos portos. Portuosus, a, um, pen.p. Cic.3.de Orat.& Thoranio lib.6.epist.21.

posse Possessio, onis. Vndè, possessiuncula, æ, p.c.dimin.Cic.Att.lib.13.

Empossar, i. dar posse, ou meter de posse. Mittere in possessionem, Cic.1.Ver.& pro Quinct.

Dare possessionem, Cicero Trebatio lib.7. epist.20.

Estar de posse, ou possuir. Possideo, possides, p.c. possedi, p.p. possessum, cum accusat.

Tenere possessionem: Consistere in possessione. Cic.pro Quinct.pro Cecinna,& Trebatio lib.7.epist.20.

Esse in possessione, Cic.pro Cecinna.

Occupare possessionem, Cic.13.Philip.

Largar a posse. Cedere possessione, Liu.4.bell. Punic.

De possessione decedere, Cicero.2.de lege Agrar.Liu.4.bel.Pun.

Ser tirado da posse. Depelli possessione, Cicer.3. de Orator.

Deturbari possessione, Cicero Cornific. lib. 12.epist.25.

Tirar a alguem da posse. Pellere, vel mouere aliquem possessione, Cicero pro Milone, Ver. 3.& alibi.

Exturbare aliquem è possessione, Cicer.pro Sylla.

Dimouere, & deijcere aliquem de possessione, Cic.2.de lege Agraria.

Cobrar, ou recuparar a posse. Recuperare possessionem, Cic.lib.3.de Orat.

Vel, Obtinere possessionem.

possuir com justiça. Iustè possidere.

Estar de posse por mandado da justiça. Ex edicto possidere, Cic.pro Quinct.

Estar de posse, ou bem, ou mal. Siuè bona fide, siuè dolo malo possidere.

Auer, ou alcançar a posse. Apprehendere, vel nãcisci possessionem, vel adipisci.

Entrar na posse. Occupare possessionem.

Vsar da posse. Vsurpare possessionem, Cicero 3. de Orat.

possuidor. Possessor, oris. Vt, acerrimus bonorum possessor, Cic.pro Quinctio.

possiuel cousa. Possibilis, & e, p.c. adiectiuum. Non est latinum, eo tamèn vtuntur Iurisconsulti.

Nec te decipiat locus Plauti Sticho 16. est enìm corruptus, pro possibile legendũ est prostibuli, vel prostibili, vt doctissimè annotauit Adrianus Turnebus.

Diremos deste modo. Hoc potest fieri, *isto he possiuel.*

Non potest fieri, *não he possiuel, ou não se pode fazer.*

Fiz todo o possiuel. Vt facultas tulit, feci, Cicero de Inuent.

possibilidade. Facultas, tis, g.f. Cic.2.de Orat.

Possibilitas, p.c. possibilitatis, sed non est latinum. Arnob.lib.1.aduersus Gentes.

possante cousa,aliàs cousa,que pode. Potens,potentis, adiect.

pospor.Postpono,is,pen.p. Posthabeo,es,Cic. Tironi lib.16.epist. 21.& Tusc.5.
Postfero,pen.cor.postfers. Liuius lib.3.ab Vrbe.

posta de carne. Frustum carnis,Cic.2.Phil.

postinha. Frustulum,i pen.cor.Diminutiuum. Plautus.

posta de toucinho,ou pedaço de toucinho. Frustum lardi,Horat.2.Serm.Saty.6.

Em postas,aliàs em pedaços. Frustillatim,pen.p. Dimin.aduerb.Plaut.Curcul.12,
Frustatìm,p.p.aduerb.Plin.lib.20.c.9.
Minutatìm,p,p.aduerb.Virg.lib.3. Georg. Cic.4.Academ.

postigo.Posticum,i,penult.prod.Deest ostium, vel ostiolum, quum posticum sit adiectiuum. Vt,
Postica sanna.Persius Saty.1. iudicent Doctiores.
Posticulum,i,p.c.Dimin.Plaut.Trin.14.

posto,ou sitio.Positus,us,pen.cor.Positio,onis. Situs,us,g.m.
Ouidius 4.Fast. Trinacria à positu nomẽ adepta loci.Et lib.1.de Ponto,eleg.9.& 4. de Ponto,eleg.7.
Positio vrbis,Cic.pro Flac.
Terrarum situs,Horat.2.epist.1.
Situs membrorum,Cic.1.Tusc.

postoque. Quamuis. Tametsi.Licèt.Etsi.Quãquàm.Coniunctiones aduersatiuæ. Apud Auctores passim.
Virgilius 6.Æneid. Fixerit æripidem ceruam licèt,idest quamuis , Cicer.de Arusp. respons.

postura da Camara,aliàs acordo. Senatusconsultum, senatusconsulti,Cic.passim.

posturas do rosto. Pigmentum,i, Plaut.Mostel. 4.Plin.lib.16.c.43.

Vendedor,ou vendedora destas posturas.
Pigmentarius,a,ium,adiectiuum. Scribonius largus.

postema. Apostema,p.p.apostematis, p.c.g.n. nomen Græcum.
Abscessus,us,gen.m. Celsus lib.2. cap.1.& lib.5.c.18.
Vide Plinium lib.20.c.33.

potage.Potio,onis.

potencia.Potẽtia,æ.Potestas,tis,g.f.Cic.passìm.

potentemente, i.com potentia , ou com poder.
Potentèr,aduerb.Horat.de Arte.

pote.Vrna,æ.Vrnula,ę,p.c. Diminut. Cicero in Paradox.

Logar onde se poem os potes. Vrnarium,ij.Varro,& Nonius.

potra.Hernia,æ, Mart.lib.5.81. Ingens iratis apparuit hernia sacris.
Ramex,ramicis,p.c.m.g. Plin.lib.20.c.13. Plaut.Mercat.4.

potrosa cousa.Herniosus,a,um, p.p. adiectiuũ, apud Thes.
Ramicosus,a,um,p.prod.adiectiuum,Plin. lib.30.c.15.

potro.Equulus,i.pen.cor.Diminut. Cicer.2.de Nat.Deor.
Equuleus,ei,pen.c.Dimin. Cic. 3. Tuscul. Liu.lib.3.bel.Pun.
Pullus equę,Lucret.lib.3.
Pullus equinus,Quintil.lib.8.c.2.

pouchana.Tugurium,ij, Colum. lib.12.cap.15. Virg.1.eclog.
Casa humilis,Virg.2.eclog.
Cucuma,æ,p.c.Martial.lib.10.

pouquidade.Paucitas,p.c.paucitatis,g.f.
Vt,paucitas amicorum, Cic.Antequàm iret in exilium.

pouquo.Parùm.Paulùm.Paulò,aduerb.
Vt,parùm diligenter aliquid facere, Cicero Attico lib.10.
Abesse paulũ ab aliquo loco , Cic.1.Acad.
Paulò ampliùs,Cic.2.Ver.
Paulò antè , idest dudùm , vel nuperrimè, Cic.6.Ver.
Paulò magìs,vel paulò minùs, Cic.6.Verr, & pro Quinctio.
Paulò secùs,Cic.3.de Orat.

pouquichinho. Paululùm,p.c.aduerb. dimin.à paulùm. Vt,
Respirare paululùm,Cic.pro Quinct.

pouca cousa.Paucus,a,um.Paulus,a,um,adiect. sed hoc vltimum in ablatiuo tantùm.
Vt,Paulo momento.
Teren.And.1.5.Dum in dubio est animus, paulo momento hùc illùc impellitur.
Idem Adelph.5.4.Paulo sumptu.
Plaut.Bacchid.19. Pacisci cum illa paula pecunia potes.
Ad paucos pœna,ad omnes metus perueniit,Cic.pro Cluent.

pouco a pouco, ou de pouco em pouco. Paulatìm, sensìm. Pedetentìm.
Gradatìm, p.p.aduerb.apud Cic.Dolabellæ lib.9.14.Teren.Adelph.5.6.Cic.1.Offic. & pro Cluentio.
pouco haa, i.haa pouco tempo, ou haa poucos dias. Nupèr, aduerb. Cic.de Amic.& 3.Offic.
Nuperrimè, p.c.aduerb.superlat.Cicer.1.de Inuent. Hæc aduerbia non ad horas referuntur, sed ad paucos dies, vel menses.
Paucis ante diebus.
pouco depois. Paulò pòst, Cic.1.de Nat.Deor.
pouco antes. Paulò antè, Cic.Att.lib.14.
pouco mais. Paulò ampliùs, Cic.2.Ver.
Paulò magìs, Cic.6.Ver.
Paulò plùs, Liu.de bell.Maced.
Paulò plùs trecenta vehicula amissa.
pouco menos. Paulò minùs, Cic.pro Quinct.
pouco mais, pouco menos, ou pouco mais, ou menos. Plùs, minusuè, Ter.Phorm.3.3.
Circitèr, præpositio accusatiui. Vt,
Circitèr calendas, Cic.Att.lib.2.
Circitèr meridiem, Cæs.lib.1.bel.Gal.
pouco siso. Inconstantia, vel mutabilitas mentis, Cic.4.Tusc.
Leuitas, pen.corr.leuitatis, Cicero 4.Acad. Silius lib.16.
pouoação. Colonia, æ, Cic.passìm.
pouoar per si. Habitare, vel colere locũ aliquẽ, Cic.6.Ver.
Inhabito, as, p.c. Incolo, is, p.c.
Vi, incolere locum aliquem, Cic.4.Acad. & 1.Tusc.
Incolere terras, Lucan.lib.9.
pouoar per outrem. Constituere colonias in loco aliquo, Cic.de lege Agrar.
Imponere colonias, Liu.lib.8.ab Vrbe.
Collocare colonos, Cic.de lege Agr.
pouoador. Colonus, i, p.p. Cic.3.de Nat.Deor. & alibì.
pouo. Populus, i, p.c.
pouo pequeno. Popellus, i, Pers.Saty.4.Horat.1. epist.7.
De pouo em pouo. Per populos, vel populatim, p.p.Apuleius, Nonius, & Cæcilius.
pouo de gente bayxa. Plebs, plebis, g.f.
Vulgus, i, Cicero pro Milone, de Clar.Orat. & 3. de Orator. lib. 2. de Diuination. & pro Plancio.
Plebecula, æ, pen.cor.Diminutiuum, Cicero Attico lib.1.11.
Ordenança deste pouo. Plebiscitum, i, pen.prod. Cicero pro Domo sua, & Attic.lib.1.Liu. lib.3.ab Vrbe.
Cousa de pouo. Popularis, & e, p. p. adiect.
Vt, lex popularis, i, quam populus sanxit, Cic.lib.2.de Legib.
Fama popularis, Cic.2.de Fin.
Imperium populare, Cic.11.Phil.
Cousa de pouo miudo, aliàs plebeya. Plebeius, a, ũ, adiect. Liu.6.ab Vrbe.
Vel, Plebeus, ea, eum.
Tambem este nome significa cousa bayxa, & pobre. Vt,
Purpura plebeia, Cic.pro Sextio.
Sermo plebeius, Cic.Papirio lib.9.21.
Philosophi plebei, Cic.5.Tusc. *das duzias.*
Amictus plebeius, Propert.lib.2.eleg.26.
Vulgaris, & e, pen.prod. *significa cousa vulgar, & comũ.* Vt,
Puellæ vulgares, *molheres publicas, e do mũdo.*
Sermo vulgaris, *pratica comũ, i.que se vsa entre gente bayxa.* Cic.1.Academ.
Vulgaris forma, Plin.lib.10.c.42.
Vulgares artes. *Artes mecanicas*, Cicer.pro Rosc.Amer.
popularmẽte, i.a modo do pouo. Popularitèr, p.c. aduerb.Cic.in Somnio.
Popularitèr, & limatè scriptum, contraria, Cic.5.de Fin.
poupar dinheyro. Cumulare, vel accumulare nummos.
Coaceruare, vel congerere pecuniam.
Facere pecuniã. Accumulare aceruos pecuniæ. Omnia apud Cic.Philip.5. Ver.4.& 5. & de lege Agrar.
poupar a comida. Defraudare genium, Terent. Phorm.1.1.
poupar o gasto. Parcere sumptui, Cicer.Tironi lib 16.epist.6.
poupar o corpo. Indulgere genio, Pers.Satyr.5.
Parcere labori, Ter.Hecyr.2.1.
poupar o inimigo. Parcere hosti.
poupa aue. Vpupa, æ, p.c.Plin.lib.10.c.29.
Epops, epopis, pen.c. Grẹcum nomen apud Thesaurum.
pousar em estalagem, ou em algũa parte. Diuersor, aris.
Cicer. 5.Tuscul. Quum Athenis apud eum diuersarer.

Cic.3.Ver.Omnes ad eam domum, in qua iste diuersabatur,profecti sunt.
pousada,aliàs estalagem. Diuersorium,ij. Vel, Diuerticulum,i,pen.cor.Cicer. de Senect. lib.2.de Orat.& Leptæ lib.6.epist.20. Liu. lib.1.ab Vrbe.
pousada,que se daa de graça. Hospitium,ij,Cic. multis in locis.
pouso das aues. Statio,onis.Virg.lib.5. Æneid. Statio gratissima mergis.
praça onde se vendem as mercadorias. Forum,i. Sallust.in Iugurtha, Cicero pro Cluent. & in Catilin.
praça onde passeão. Platea,eæ.Terent.Andr.4.6.
praça onde se vendem boys. Forum boarium. Liu.lib.9.bell.Pun.
praça onde se vendem porcos. Forum suarium, Varr.lib.4.de lingua Latina.
praça do peyxe. Piscaria,æ.Vel forum piscariũ. Var.& Plaut.Curcul.9.
praça da verdura,i.onde se vende ortaliça. Olitorium forum.Liuius lib.4.bel. Macedonici.
praça onde se vende vinho. Forum vinarium. Var.lib.1. de Re rust.c.54.
Forum est etiàm locus, in quo publica iudicia exercebantur,Cic. pro Sext. & Attico lib.12.epist.242. Quod me in forum vocas,eò vocas,vndè etiàm bonis meis rebus fugiebam. Vide Suetonium in Augusto cap.29.
Forensis, & e, adiectiuum, quod ad forum pertinet. Vt,
Negotium forense,Cicero lib.5.epist.8.
Forensis quæstus,Cic.pro Cluentio.
De praça,aliàs publicamente. Palàm. Manifestè. Apertè,aduerb. apud Ciceronem.
In propatulo.Colum.lib.12.in proæmio.
prado. Pratum,i.
Cousa de prado. Pratensis, & e, adiectiuum. Vt,pratense fœnum.Columel.lib.6.c.3.
Pratenses flores,Plin.lib.21.cap.8.
praga de palauras. Maledictum,i.
Maledictio, onis.
Probrum,i.
Conuitium,ij,Cic. pro Flacc.& pro Planc. pro Cælio,& alibì passim.
praguenta cousa. Maledicus,a,um,p.c.
Mordax,mordacis,p.p. adiectiua.
Conuitiator,pen.p. conuitiatoris.
Vel,maledicus cõuitiator,Cic. pro Muræn. & multis in locis.
praguejar d'alguem. Maledicere alicui. Terent. Eunuch.4.7.
Figere, vel, insectari aliquem maledictis, Cic.2.de Nat. Deor.& lib.2.de Finib.
Detrahere alicui,vel de aliquo,Cic.6. Verr. & lib.1.Offic. & pro Cecinna.
Detrahere de fama alicuius, Cicero lib 3. epist.8.
Obtrecto,as, cum datiuo, vel accusatiuo. Vt, obtrectare laudes, vel laudibus. Liu. lib.5.Decad.5. & lib.8.ab Vrbe.
pragana. Arista,æ.
prayna cousa. Planus,a,um. Æquus,a,um, Vt, planus, & æquus locus,Cic.pro Cecinna.
prayna de carpinteyro. Runcina,æ,p.p. Cælius lib.8.c.4.lectionum antiquarum.
praynar com prayna. Runcina planum facere, Vel,runcina dolare,vel polire.
praneta. Vide *planeta.*
pranta. Vide *planta. plantar.*
prancha da nao. Pons,tis. Virg.10.Æneid.
prantear. Lamentor,aris. Vel, voce lamentabili plorare,Cic.1.& 2.Tusc.
pranto. Lamentatio,onis. Lamentum,i, Cic. 4.Tuscul.de Senect. & pro Milone.
Cousa digna de pranto. Lamentabilis, & le,p.c. adiectiuum. Vt,
Lamentabilis gemitus,Cic.2.Tusc.
Lamentabile regnum. Virg.2.Aeneid.
prata. Argentum,i.
Cousa de prata. Argenteus,ea,eum,adiect. Vt, Argenteus denarius,Phaleræ argenteæ, Pli. lib.16.c.3.& lib.8.c.5.
Cousa,que pertence a prata. Argentarius,a,ium, adiectiuum. Vt,
Argentaria metalla.Ratio argentaria,Plin. lib.33.c.5.Cato lib.2.
prateada cousa. Argentatus,a,um,penult. prod. adiectiuum. Vt,
Argentati milites,Liu.9. ab Vrbe.
Argento tectus.I. Deargentatus,a,um, p.p. adiectiuum.Psalm.67.
pratear. Argento tegere.
Argento ilinere.
Argento cælare,Cicer.1.de Diuinat.
Cousa,que tem liga de prata. Argentosus,a,um, pen.prod.adiectiuum. Vt,
Aurum argentosum,Plin.lib.33.cap.5.
Mina de prata. Argenti fodina,æ,penult.prod. Plin.

Plin.lib.33.cap.6. Vel.
Argentaria fodina.Liu.lib.4.bel. Maced.
prata fina. Argentum pustullatum. Sueton.in Nerone c.44. teste Budęo.
prata em pasta. Argentum pastillatum,ex Catelliano Cotta.
Massa argentea.Colum.lib.12.c.5.
prata laurada, ou posta em obra. Argentum factum. Textus in l. Quum aurum, D. de Auro,& argento legato.
Tratar em prata. Argentariam facere, Cicer.3. Offic.
*pratica.*Sermo,onis,p.p. Loquela,æ,pen.prod. Cic.& alij.
Sermunculus,i,p.c. Diminut. Cic. pro Deiotaro,& Att.lib.13.268.
*pratica entre dous,ou entre muytos.*Colloquium, ij,Cic.de Senect.& 4. Academ.
Collocutio,onis,Cic.1.Tusc. & Philip. 11.
praticar. Colloquor,p.c.colloqueris,p.c.
Sermocinor,p.c.sermocinaris.
Conferre,l.instituere,vel habere sermonem cum aliquo. Omnia apud Ciceronem,& alios probatos auctores.
Dicimus colloqui cum aliquo,vel inter se.
Interromper a pratica. Interloquor,p.c.interloqueris,p.c.cum datiuo acquisitionis. Vt, Interloqui alicui. Terent.Heaut.4.3.
Interrumpere Sermonem,Plaut. Trinũ.17.
prato. Patina,ę,p.cor. Discus,disci,m.g.Cicero Attico lib.6. Virg.2. Georg. Horat.1. Serm.Saty.3.
prato grande. Catinus,i,p.p.
Paropsis,paropsidis,p.c.f.g.
Gabata,æ,p.c.
Mazonomum,i, penult. corr. nomen Græcum omnia apud Horatium, Iuuenalem, & Martialem.
*prato grande concauo.*Lanx,lancis,f.g. Cic. Att. lib.6.Martial.lib.11.
prato pequeno. Catillus,i. Vel,
Catillum,i,Diminutiua.Colum.lib.12.cap. 57.Plin.lib.30.c.6.
prato de lauar maõs. Malluuium,ij. Baifius.
*prato de lauar os pés.*Peluis,is,f.g. Var. lib.4.de lingua Latina.
*prazer.*Gaudium,ij.
Lætitia,æ.
*Ter prazer.*Gaudeo,es.gauisus sum.
Lætor,aris.
Percipere lætitiam,Cic.1.de Orat.
Ter grande prazer. Cumulari gaudio, Cicero Attic.lib.14.
Compleri gaudio,Cic.5.de Finib.
Saltar com prazer. Gaudio exilire, Cicero Famil.16.
Gaudio efferri,Cic.Famil.10.
Gaudijs exultare,Cic.1.in Catilin.
Gestire lætitia,Cic.4.Tuscul.
Lætitia efferri,Cic.pro Deiotaro.
*Ensandecer com prazer.*Gaudio desipere, Cicer. Famil.2.
prazenteyra cousa. Iucundus,a,um, adiectiuum.
prazme,aliàs sou contente. Placet mihi.
prazemo aliàs consentimento. Consensus,us, m. g. Consensio,onis,Cic.
*prazo.*Terminus,i,penult.corr.m.g.
Et si fata Iouis poscunt, hic terminus hæret. Virg.4.Æneid.
prazo,que fazem os senhorios aos caseyros. Titulus,i,p.c.m.g.à tueor,eris.
prea,cousa,que se acha morta. Morticinus,a,um, p.p.adiect.
Vt,Morticina caro. Vel,
Morticina,ouis. Varro lib.2. de Re rust. cap.9.
prea mar. Accessus maris, Cicero 2. de Diuinatione.
*preciosa cousa,i.de muyto preço.*Pretiosus,a,um, penult. prod. adiectiuum. Vt, pretiosus emptor. *que compra caro.* Horatius.3. Carm. Ode 6.
Dona pretiosa. Seneca Medea,10.
Ingenium quondàm fuerat pretiosius auro. Ouid.3.Amor.eleg.7.
De pretiosus vem Pretiosè,pen.p. aduerb. idest delicatè, & elegantèr, Vt,
Vasa magnifica, & pretiosè cęlata,Cic.li.2. de Inuent.
preço. Pretium,ij.
pór preço ás cousas,aliàs taxalas, & almotaçalas. Pretium rebus imponere, Cicero 4.Verr.
*preceder.*Præcedo,is,p.p.
Antecedo,is.p p.
Anteco,is.
Præeo,is.
Nulla pręcedente iniuria, Plinius lib. 11. cap.37.
Præierat Aruns Tarquinius filius regis,&c.
Pręcedere autoritate,sapore,suauitate,&c.

Plin.lib.29.cap.1.
Antecedere gregem. Columel.lib.7.c.6.
Prǽire voce alicui.Cic. pro Milone.
Cibum semper antecedere debet exercitatio.Cels us lib.1.c.2.
*preceder,i.fazer ventagem.*Antecello,is.
Excello,is. Præsto,as, præstiti, pen. corr. prestitum,p.c.vel præstatum,p.p. Vt,
Antecello tibi, vel te in hac re, Cic.1.Off.
Antecellere, vel antecedere alterum, vel alteri ętate, Cicer. de Clar. Oratorib. & de Senect.
Prǽsto,as, cum datiuo. Vt, Virtus præstat ceteris rebus,Cic.4. de Finib.
Doctus auditor indocto præstat, Cicer. de Clar.Orat.
Excellere in re aliqua,vel inter aliquos,Cic de Amicit.
precedencia. Excellentia,æ. Præstantia,æ, Cic. 1. Offic. Nobis autem personam imposuit ipsa natura magna cum excellentia, præstantiaq; animantium reliquorum.
*preceyto.*Præceptum,i. Præceptio,onis,Cicer. pro Flacco.& lib.3.Officior.
*preceytor.*Præceptor,oris. Magister,tri.
prefacio. Præfatio,onis.Procemium,ij,Cicer. Ver. 5. & pro Cluentio.
preferir,ou antepor. Præfero,præfers, prætuli, p.c.prælatum,p.p.
Antepono,is,p.p.Prǽpono,is, post accusatiuum iunguntur datiuo.
Vt, salutem reip.suis commodis præferre, Cic.pro Lege Manilia.
Amicitiam omnibus rebus anteponere, Cic.in Lælio.
Salutem Populi Romani vitæ suæ prǽponere,Cic.Phil.9.
preferida cousa. Prǽlatus,a,um, penult. prod. Participium.Liuius lib.1.ab Vrbe.Ouid.4. Metam.
*Prega de vestidura.*Plicatura,æ,pen.prod. Plin. lib.7.cap.51.
Pregar vestidura. Plico,as,aui, atum. Lucret. lib.4.
*pregar prego, torno,ou cousa semelhante.*Figo,is, fixi,fixum. Vt,
Figere carnes verubus.Virg.1. Æneid.
Figere palum in parietem, Plaut.Milit. 16.
Trabali clauo beneficium figere,Cic. Ver.7.
obrigar muyto.

pregada cousa assi. Fixus,a,um. Participium.
Vt,arma parietibus fixa, Cic.1. de Diuinat
Saxis asperis fixus aliquis,Cicer. in Pison.
*prego.*Clauus,i.
prego com cabeça. Clauus capitatus.Var.lib.2. de Re rust.cap.9.
*prégar.*Concionor,pen.prod.concionaris. Vt, Concionari apud populum, Cęsar lib.1. bell.Ciuilis.
Concionari ex turri alta,Cic.5.Tuscul.
Vel, Concionem habere ad populũ, Plaut. Menæh.10.Gellius lib.13.cap.14.
Prædico,as, pen.corr. Cicer. pro Archia,& alibi passim.
*prégação.*Concio,onis. Prædicatio,onis.
*prégador.*Cõcionator,p.p.concionatoris, Cicer. pro Cornel.Balbo.& 4. in Catilin.
*pregão.*Præconium,ij,Cic.multis locis.
Em pregão,i.pór a pregão. Voci præconis bona subijcere,vel sub præcone,Cicer.2.Officior. & pro Sextio.
*pregoeyro.*Præco,onis.
*preguiça.*Pigritia,ę. Otium,ij. Vide *priguiça.*
preyto,aliàs pleyto. Lis,litis, g.f. Litigium,ij. Plaut.Cassin.13.
*preytear.*Litigo,as,p.c.Cic.3.Philip.
Litem habere cum aliquo, Cicero 4. Academ.
*preyteante.*Litigator,p.p.litigatoris, Cicer. pro Domo sua.
Amigo de preytos,& demandas,aliàs demandão.
Litigiosus,a,um,p.p.adiect. Cic.1. de Orat. & pro Muræna.
Litigiosus dominus.Horat.1.Serm. Saty.3.
Fora litigiosa,i plena litibus. Ouid.4 Fast.
Ager litigiosus,i. de quo litigatur. Ouid. lib.2.Fast.
*prelado.*Prǽsul,præsulis,pen.cor. g.m.
Antistes,antistitis,pen.cor.Cic. pro Domo sua,& lib.1. de Orat.
*prelacia.*Præsulis dignitas.
*prematica.*Pragmaticum,i,pen.c.Cic. Attic.14.
Pragmatica sanctio.l. Vltima Cod. de Diuers.rescr.
premedeyras das tecedeyras. Insile,is,p.c. Lucret. lib.5.apud Thesaur.
*premio.*Præmium,ij.
*premiar a alguem.*Deferre præmium alicui,Cic. pro Flacco.
Dare, vel, tribuere præmia alicui, Cicero pro

pro Muræna,& pro Archia.

Donare aliquem præmijs. Cic. pro Archia.

premiado. Præmio affectus. Quintilian. lib. 3. cap. 6.

Rude donatus. Horatius 1. epist. 1. Iuuenal. Saty. 7.

preminencia. Prærogatiua, æ, p.p. Vide omninò Ciceronem pro Planc. pro Muræna, 2. Ver. & Philip. 2. & lib. 1. & 2. de Diuinat. Vlpian. in l. Obseruare, D. de Officio Proconsulis, & legati.

prenda. Pignus, pignoris, p.c.g.n.

Emprestar sobre prenda. Dare pecunias mutuas sub pignore.

Pignerator, oris, significat eum, qui pignus accipit. Cicero. 4. Ver.

prender, i. pegar d'alguẽ. Prehendo, is, prehendi, prehensum, vel, Prendo, is, per syncopam. Comprehendo, is. Capio, is, cepi, captum. Omnia cum accusatiuo, vel manu comprehendere, Cicer. 1. de Orat.

prisão. Captura, æ, p.p. Plin. lib. 19. c. 1.

prisão, i. os ferros, ou cadeas, com que atão aos presos. Vinculum, i, pen. cor.

prisão, i. o carcere onde se metẽ os presos. Carcer, carceris, p.c.g.m.

Custodia, æ, Cic. pro Rabirio Posth.

prender alguẽ, i. metelo no carcere. Includere aliquem in carcerem, vel, in carcere, Cicer. 7. Ver. & Attic. lib. 2. epist. 16.

Includere aliquem in custodias, Cic. 7. Ver.

Tradere in custodiam, Cicer. Quint. Frat. lib. 1. epist. 2.

Meter alguem em ferros. Conijcere aliquem in vincula, Cic. pro Deiotaro.

Coercere, vel constringere aliquem vinculis, Cicer. 3. Officior. & lib. 1. de Orat.

Compingere aliquem in carcerem, Plaut. Menæch. 20.

Ser leuado á prisão. Abripi in vincula, Cicer. 6.

Condi in carcerem, Cic. 7. Ver. (Ver.

Conijci, vel duci in carcerem. Cic. Tusc. 1. & 7. Ver

Soltar da prisão, ou do carcere. Emittere ex vinculis, Cic. 1. Tuscul.

Emittere è carcere, Cic. pro Planc.

Educere aliquem ex custodia, Cic. 1. Tusc.

Ser solto. Emitti è custodia, & leuari vinculis, Cic. 2. Tuscul.

Preso em ferros. Astrictus, vel constrictus vinculis, Cic. 4. Academ. & lib. 1. de Orat.

preso, aliàs atado com algũa cousa. Vinctus, a, um. Astrictus, a, um.

Religatus, a, um, pen. prod. Particip. Cic. 6. Ver. & Tusc. 2.

Prensa. Prælum, i, vel, Prelũ, i, sine diphthõgo, Plin. lib. 13. cap. 12.

Presa. Præda, æ.

Fazer presa. Prædam facere, Cic. Ver. 5.

Capere prædam, Cic. pro Domo.

Prædam agere. Liu. 1. ab Vrbe.

Prædor, aris, Cic. 3. Offic.

presa de agoa. Lacuna, æ, p.p. Virg. 1. Georg. Lucret. lib. 1. & lib. 3.

pressa. Celeritas, pen. cor. celeritatis, Cicer. pro Rosc. Amer.

Acceleratio, onis, Auctor ad Herennium.

Festinatio, onis, Cic. pro Milone.

Properatio, onis, Cicero Tiron. lib. 16. epist. 27.

pressa mete lebre a caminho. Pedibus timor addit alas.

De pressa. Celeritèr, p.c. aduerb. Cic. Dolabellæ lib. 9. 11.

Festinè, p.p. aduerb. Cic. Att. lib. 4. 83.

Festinantèr, aduerb. Cic. 5. de Finib.

Velocitèr, p.c. aduerb. Cic. de Vniuersit.

Maturatè, p.p. aduerb. Liu. 2. bell. Maced.

Festinatò, pen. prod. aduerb. Plinius lib. 18. cap. 10.

Properatò, p.p. aduerb. Cic. poo Milone.

Properè, p.c. aduerb. Virg. 8. Æneid.

Properantèr, aduerb. Lucert. lib. 5.

Muyto de pressa. Celerrimè, pen. c. aduerb. Cic. 2. de Finib.

Velocissimè, p.c. aduerb. Cic. de Vniuersit.

Mays de pressa. Celeriùs, aduerbialitèr. Cic. 5.

Velociùs, aduerbialitèr. Cic. in Som. (Ver.

presença. Præsentia, æ, Cic. 2. de Nat. Deor.

Em presença. Coram, *preposição de ablatiuo.* Vt, Coram genere meo, Cic. in Pison.

In præsentia, Cic. pro Domo. In præsentia, & ante oculos proponere periculum.

Desiderium præsentiæ tuæ meo labore minuam, Cic. Licinio lib. 5. 8.

presente cousa. Præsens, tis, adiectiuum, Cicero pro Cecinna. Dicerem de eius virtute eo præsente timidiùs.

Cic. Curion. lib. 2. epist. 6. Præsẽs tecum egi, itemq; petiui sæpiùs per litteras.

presente, que se manda a alguem. Munus, muneris, p.c.g.n.
Xenium, ij. Martial. lib. 13.
Mandar presentes. Mittere munera alicui, Cicer. in Orat.
Estar presente, ou acharse presente. Adsum, ades, Intersum, interes. Vt,
Adesse pugnæ, Cic. 2. Philip.
Adesse in aliquo loco. Terent. Eunuc. 2. 3.
Adesse in consilio, Cic. pro Quinctio.
Adesse in iudicium, Cic. 3. Verr.
Adesse coram, Cic. Cassio lib 15. 16.
Interesse negotio, in datiuo, vel, in negotio, Cic. Lentulo lib. 1. epist. 6. & Verr. 5.
presepio, i. manjadoura. Præsepe, is, p.p. Vel, Præsepium, ij. Virg. multis locis.
Præsepes, præsepis, p.p.g.f. Cato cap. 14.
Præsepe accepit Cicer. pro lupanari, in Pis.
presidente. Præses, præsidis, pen. corr. Cicero passim.
presidir. Præsideo, præsides, penult. corr. cum datiuo. Vt,
Præsidere vrbi. vel, templo, Cic. 13. Philip. & pro Lege Manilia.
presigo Obsonium, ij. Vel, Opsonium, ij. Pli. lib. 18. c. 11. Horat. 1. Serm. Saty. 2.
presumir, aliàs cuydar, ou sospeytar. Conijcio, conijcis, p.c. Coniecto, as. Puto, as. Cogito, as. p.c. Suspicor, p.c. suspicaris. Existimo, as, p.c. omnia apud. Ciceronem, & Terentium.
Vel, Coniecturam facere, Cic. 4. Ver.
presunção: Coniectura, æ, p.p. Cogitatio, onis. Suspicio, onis.
presumir de soberbo. Arrogare sibi, Cicero pro Plancio.
Superbio, is. Ouid. Metam. 11. & Epist. 8.
presunção de soberba. Arrogantia, ę. Superbia, æ. Insolentia æ. Iactatio, onis, Cicer. multis locis, & Attico lib. 10. epist. 121.
presuntuoso. Gloriosus, a, um, p.p. adiectiuum. Ostentator, p.p. ostentatoris, Cic. lib. 1. Offic. Liu. lib. 1. ab. Vrbe.
presunto. Perna suilla.
presunto de fumo. Perna fumosa. Horat. 2. Serm. Saty. 2. vel Perna infumata.
prestes cousa, i. diligente. Sedulus, a, um, pen. cor. Diligens, pen. cor. diligentis.
Impiger, a, um, pen. cor. Strenuus, a, uum. Celer, celera, celerum, pen. corr. adiectiua. Cicero multis locis.
prestesmente, i. com presteza. Sedulò, p.c. Diligentèr, strenuè. Celeritèr, p.c.
Impigrè, pen. cor. aduerb. apud Ciceronē, & Liu. & alios.
presteza. Diligentia, ę. Sedulitas, pen. cor. tatis, Celeritas, pen. cor. celeritatis, omnia apud Ciceronem.
pertender algũa cousa. Aspirare ad rē aliquam. Rem aliquā ambire, Cic. 2. Ver. & Philip. 11.
pretensão. Contentio, onis. Ambitio, onis. Vt, Contentio honorum, Cic. 1. Offic.
Ambitione summa à populo contenditur magistratus, Cic. 4. Ver.
preta cousa. Ater, atra, atrum. Niger, nigra, nigrum, adiectiua.
pretidão. Nigror, oris, Cic. 1. de Diuinat.
Nigritudo, pen. prod. nigritudinis, g.f. Pli. lib. 10. cap. 36.
Nigrities, ei. Celsus, lib. 8. c. 2.
Nigritia, æ, Plin. lib. 9. cap. 38.
Fazer preto. Nigrefacio, is, p.c.
Nigro, as. Lucret. lib. 2.
Fazerse preto. Nigresco, cis. Nigreo, es.
Nigresio, is. Columel. lib. 12. c. 48. Virg. 11. Æneid.
Estar preto. Nigrico, as, pen. corr. Plin. lib. 10. cap. 3.
preuenir. Præuenio, pręuenis, p.c.
Anteuenio, anteuenis, p.c.
Anticipo, as, pen. cor. Anteuerto, is. Vt,
Præuenire desideriū alicuius. Liu. 8. ab Vrbe.
Anticipare molestiam, Cic. Att. lib. 8.
Magnis itineribus Metellum anteuenit. Sallust. in Iugurta.
Atq; idipsum, quum tecum agere conarer, Fannius anteuertit, Cic. in Lælio.
Anticipare mortem. Sueton. in Tyberio cap. 61.
prezar, aliàs estimar. Magni, vel magno ęstimare. Magni ducere Magni facere. Magni pēdere. Magni putare honores, Cic. pro Plancio.
prezado, ou estimado. In pretio habitus, vel, Honore habitus. Tacit. lib. 17.
In pretio esse. Horat. de Arte poetica.
priguiça. Desidia, æ. Pigritia, æ. Ignauia, æ. Segnities, ei. Inertia, ę. Omnia apud Ciceronem. Otium, ij.
Priguiçosa cousa. Piger, pigra, pigrū. Reses, dis, p.c. Desidiosus, a, um, p.p.

Ignauus,a,um,pen.prod.
Iners,tis, adiectiua. Omnia apud Ciceron. & alios.
Deses,desidis,pen.cor.adiect. Liu.lib.3. ab Vrbe. Sedemus desides domi, mulierum ritu inter nos altercantes.
Viros resides in arma mouere. Virg.6. Æn.
priguiçosamente. Pigrè,aduerb. Pli.lib.10.c.34.
Desidiosè,p.p.aduerb.Lucret.lib.4.
Ignauè, p.p.aduerb.Cic.2.Tusc.
Segnitèr,p.c. Liu.lib.2.ab Vrbe.
Ignauitèr.pen.c.aduerb.Hirtius,Ciceroni in epistolis ad Atticum lib. 15.325.
Estar priguiçoso , alias ter priguiça . Pigresco, cis. Pigror,aris,Cicer. Atico lib.4.Lucret. lib.1.
Desideo,desides,pen.c.Terent. Hecyra,5.3. Frustrà vbi totum desedi diem.
Quebrar com priguiça. Congelare otio,Cicer. Cælio lib.2.13.
Otio hebescere,& languere, Cic.4. Acad.
Affluere,vel diffluere otio,Cic.3. de Orat.
primo com irmão. Patruelis frater . idest *filhos de dous irmãos*,Cic.5.de. Finib.
prima com irmãa. Patruelis soror.i.*filhas de dous irmãos.*
primo filho de duas irmãas. Consobrinus,i, p.p. Cic.lib.1 Offic.quasi consoronini.
primo segundo da parte do pay, ou da may. Sobrinus,i,p.p. Iustinianus lib. 3. Institut.titulo 6.de Gradib.cognat.
prima segunda da parte do pay, ou da may. Sobrina,æ,p.p.ex Gallo Ælio.
primogenita cousa. Primogenitus,a,um, pen.c. adiect. Plin.lib.11.c.40.
primeyro,ou primeyramente. In primis,Cicer.Tironi lib.16.5.Terent.Eunuc.3.1.
Ante omnia. Virg.2. Georg.
Primùm , aduerb. vel, Primùm omnium. Terent.Heaut.2.3.
Post primùm sequitur, Prætereà,vel,Deindè, vt patet ex Terent. Adelph.4.2. Cicerone Ver.4.& 5.
primeyra cousa. Primus,a,um,adiect.
Da primeyra vista. Prima specie, Cic. lib.4. de Finib. Nominibus vterentur his,quæ prima specie admirationem , re explicata risum mouerent.
primas,ou principal. Primas,tis.Thesaur.
Optimas,p.c.optimatis, Cic. pro Sextio,in Bruto,pro Flacco,& alijs locis.
Primus,a,um. Primarius,a,um.Princeps, principis,p.c.adiect. Vt,
Ciuitatis primus Dyrrachinus,Cic.5.Verr.
Genere , & nobilitate sui municipij facilè primus,Cic.pro Rosc.Amer.
Vir primarius, homo nobilissimus , Cic.7. Ver.& lib.2.de Finib.
Femina primaria,Cic.3.Verr.
Honoratus homo,& princeps,Cic.1.Offic.
Ciuitatis longè princeps Pompeius. Cicer. pro Domo.
Summates,summatum,p.prod.in eadem est significatione apud Plaut.Cistel.2. & Apule.lib.11.
primicias. Primitiæ,arum. Vt,Frugum primitiæ,Plin.lib.4.c.12.Ouid.12.Metam.
principal cousa. Principalis,& e,p.p. Vt, Principalis causa, Cic. de Fato.
principaes do pouo. Proceres, procerum,p.cor, Liu.lib.1.ab Vrbe.Virg. lib.3.& 10.Æneid.
principe ou princesa. Princeps,principis,p.c. Cicer.8. Philip. O Dij immortales , quam magnum est personam in re publica tueri principis , quæ non animis solùm debet, sed oculis seruire ciuium.
principado. Principatus,us,pen p. Cæsar lib.5. bel. Gall.In ea ciuitate de principatu inter se contendebant.
Appetitio principatus,Cic.1.Offic.
Regius principatus,Cic.3.de Finib.
principalmente. Præcipuè. Potissimè,pen.cor.
Potissimùm,p.c. aduerb.apud. Cic.& alios.
principiar. Initio,as,cum accusatiuo.
Imbuo,is,imbui,imbutum,p.p.
Instituo,is ,instituì,institutum, p.p. omnia apud Ciceronem 10.Philip. & 1. de Natur. Deor.& Tusc.1.
Magicis etiàm cœnis eum initiauerat, Pli. lib.3.cap.2.
Inter imbuere,& initiare hoc interest,quòd initiare ad sacra pertinet.
Imbuere,& instituere ad profana.Thesaur.
principiada cousa. Initiatus,a,um,p.p.Particip, Plin.Epist.110.
Imbutus,a,um,p.p.Institutus,a,um, pen.p. Participia. Vt,
Sacris initiatus.*Ordenado de ordens sacras.* litteris imbutus.
Diligentia alicuius benè institutus, Cicero de

de Clar.Orat.

principio. Principium,ij. Initium,ij.
Primordium,ij. Vt,
Primordia rerum. Primordia musarum, Cic.in.Partitionib. & lib.2.de Legib.

De principio. Ab initio.Cic.Bruto,10.& Sulpit. lib.4.3.
A principio.Terent.Andr.1.1.Cicero Attic. lib.7.

De principio ate o fim. Ab ouo vsq; ad mala. Adag.Horat.1.Serm.Saty.3.

prior como o de Guimarães,ou de Cedofeyta. Ecclesiæ collegiatæ præfectus.

prior de algũa ordem como de S. Domingos, de S. Ieronymo,de sancto Augustinho, &c. Præsul, præsulis,p.c.g.m.
Monachorum præfectus. Monachorũ antistes.
Cœnobiarcha,æ. Monachorũ moderator.

prior de algũa Igreja,como são os de Lisboa, que qua chamamos Abbades. Rector,oris. Concilium Tridentinum.

prioresa,aliàs Abbadessa. Antistita,æ,p.c.Cic.6. Verr.
Abbatissa,æ. Diuus Hieronymus de modo viuendi.

prioriz doença. Pleuritis,p.p.pleuritidis,p.cor. g.f. vel, dolor lateris. Thesaurus Linguę Latinæ.Horat.1.Serm.Saty.9.

prisão. Vide *Prender.*

priuada particular. Latrina,æ,p.p. Var.lib.2.de Analogia.

priuada publica. Forica,æ,pen. corr. Iuuenal. Saty.3.

priuança,aliàs valia com alguem. Gratia,æ.

priuada cousa. Gratiosus,a,um, penult.prod. adiectiuum. Vt,
Gratiosus apud aliquem,Cic. Attico lib.15. epist.323.

priuar com alguem. Valere gratia apud aliquẽ, vel auctoritate.
Pollere apud aliquem.
Posse plurimũ apud aliquem,omnia apud Ciceronem,Cecinn.lib.6.epist.6. in fine.In Paradox.& Ver.5.

Priuar a alguem de algũa cousa. Priuo,as.
Spolio,as. Adimo,is,p.c.
Detraho,is,detraxi,detractum. Vt,
Priuare aliquem cõmuni luce.*Matar*, Cic. pro Quinctio.
Priuare patrem vita. *Matar a seu pay*, Cicero in Paradox.
Spoliare aliquem opibus, vel vestitu, Cic. 3.Offic.
Adimere vitam alicui,Cic. in Partition.
Adimere somnum,Cic.Attico lib.2.3.
Detrahere amiculum, Cicero 3. de Natur. Deor.
Detrahere torquem hosti, Cic.1. de Finib.

priuarse de algũa cousa. Abdico,as,pen. corr.
Vt,abdicare se magistratu,Cic.2.de Diuin.
Abdicare se prætura,Cic.3. in Catilin.
Abdicare consulatu,aut libertate, Cicero Philip.3.

priuação. Priuatio,onis. Vt,
Doloris priuatio,Cic.1.& 2.de Finib.

Cousa priuada,ou carecida de algũa cousa. Priuatus,a,um,p.p.Particip.
Vt,Priuatus lumine, idest oculis. Ouid. lib.1.de Ponto eleg.1.
Priuatus stipendio,Plin. de viris illust.

priuilegio. Priuilegium,ij,Cic.in Paradox.

priuilegiado. Priuilegiarius,ij.Vlpian.in l. Rescriptum,D.de Pactis.
Ab indoctis dicitur priuilegiatus.

proa da nao. Prora,æ.

proceder,i,ir auante. Procedo,is,pen.prod.processi,processum.
Progredior, progrederis,p. cor.progressus sum.
In virtute procedere, & progredi, Cic.4.de Finib.
Ætate procedere,vel progredi,Cicer. de Senect.& lib.5.de Finib.

processo,ou procedimento. Processus,us. Vel, Progressus,us. Progressio,onis. Vt,
Efficere processus,Cic. de Clar.Orat.
Arcere à progressu, & à reditu refrænare, Cic.Philip.11.
Progressio virtutis,vel ad virtutem, Cic.4. de Finib.& lib.1.Academ.

procissão. Supplicatio publica.l. Pompa,æ,Cicero 1.Offic.

procurar. Agere causas. Defendere,dicere,vel tueri, Cicer.2.de Orat.de Senect.& lib.1.de Orat.

procurador. Causidicus,ci,penult prod.
Defensor,oris. Patronus,i,p.p.
Procurator,oris. Aduocatus,i,p.p. Omnia apud Ciceronem multis in locis.

procuração.Mandatum,i,pen.prod.

Fazer procurador em algũa cousa.Dare,vel constituere patronum alicui causæ.

Costituere aduocatum,Cic.pro Muræna,& 2.de Orat.& lib.1.Offic.

prodigalidade. Effusio,onis, Cic. Attico lib.2. epist.32.

Prodigitas,pen.cor.prodigitatis. Lucillius lib.6. Satyrarum.

Prodigentia,æ. Tacitus lib.13.

prodigo.Prodigus,a,um,p.c.

Profusus,a,um,p.p. adiectiua. Cic.3. Verr. & pro Quinctio.

prodigamente.Prodigè,p.c.aduerb.

Effusè,p.p. Largè,aduerb. Cic. pro Rosc. Amer.

Prodigè,viuere,Cic.11.Philip.

Proemio.Præfatio,onis,Cic.5.Ver.

Procemium,ij,Cicero pro Cluentio, & 1. Academ.

Alij scribunt prohœmium,cum h.

Fazer proemio.Vti procemio,Cic.Att.lib.4.

Adhibere præfationem.Sueton. in Claudio cap.25.

Proæmior,aris,Plin.Iun.lib.2.epist.3.

proezas,i.façanhas. Nobilia facinora,Cicer.4. Verr.

Mirabilia facinora,Cic.3. Philip.

Immortalia facinora.Liu.lib.1. ab Vrbe.

Fazer proezas.Efficere mirabilia facinora,Cic. 3.Philip.

profanar o sagrado. Profano,as,p.p.

profana cousa. Profanus,a,um,p.p.adiect.

profeta.Vates,uatis. Propheta,æ,p.p.

Prophetes,æ,g.m. Diuinus,i,p.p.

Deest vates, quum diuinus sit adiectiuum.

Vt,diuina memoria, Cic.4.Academ.

Sors diuina,Cic.3.Philip.

profetizar.Vaticinor,p.c.vaticinaris,Cic.lib.1. de Diuinat.

Diuino,as,p.p. Terent.Hecyra.4.4.

Præsagio,is, præsagire.Cic.1.de Diuinat.

Propheto,as,p.p.Thesaur.

profecia. Præsagitio diuina, Cic.1. de Diuinat.

Vaticinatio,onis,Cicer.2.de Nat.Deor.

Diuinatio,onis,Cic.1. de Diuinat.

Prophetia,æ.Thesaur.

profissão.Professio,onis.

Fazer profissão.Profiteri religionis institutum.

prolfaça, o que os castelhanos dizem haga buen prouecho.Benè vertat. Virg.eclog.9. Liuius Decad.3.lib.4.

Proficiat. Salutare sit.

prolixa cousa.Prolixus,a,um, adiectiuum. Vt, prolixa oratio. Sipontinus apud Thesaur.

Prolixus. *propriamente significa cousa comprida assi como*.

Barba prolixa. Virg eclog 8.

Comæ prolixę.Ouid.4.Trist.eleg.2.

Prolixè,aduerb.idest longè,latèq;. Vt,

Prolixè promittere, i. largè, liberalitèr, Cic.Cæsari lib.7.5.

Parùm prolixè respondere, Cic. Att.lib.7. idest contrà voluntatem.

prologo. Prologus,i,p.p.g.m.

Præfatio,onis.

Promotor da Iustiça.Delator iudicialis.

Vel delator iudiciarius. Vel,

Delator publicus. Delator fiscalis.

promessa.Promissum,i. Promissio,onis,Cic.1. & 2.& 8.Philip.& lib.3. de Orat.

Sponsio,onis,Cic.5.Ver.

Pollicitum,i,p.c.Ouid.1. de Arte.

Pollicitatio,onis.Terent Thorm.5.6.

Comprir a promessa.Complere promissum, Cic. 5.Verr.

Seruare promissum,vel, stare promissis,Cicero 1.Offic.

Satisfacere promisso,Cic.7.Ver.

prometer. Promitto,is. Polliceor, polliceris, p.p.pollicitus sum.

Spondeo,es,spopondi,sponsum. Vel,

Facere promissum alicui. Omnia apud Ciceron. pro Muræn.pro Planc.pro Quinct. Philip.1.& Ver.5.

Recipio,recipis, pen.cor. cum datiuo, Cic. Memmio lib.13. epist. 3. & Acilio lib.13. epist.38.in fine.

prometimento de casamento. Sponsalia, sponsaliorum,Cic. Q.Fr.lib.2.epist.8. Vtrumq; ius titulis de sponsalibus.

Prometimento,aliàs voto. Votum,i. Vel,

Sponsio voti,Cic.lib.2.de Legib.

Diligentia votorum satis in lege dicta est, ac voti sponsio, qua obligamur Deo: pœna verò violatæ religionis iustam recusationem,non habet.

Fazer prometimento, ou voto. Voueo,es,voui, votum, Cic.1.de Natur.Deor.

Nuncupare votum,Cicer.3.Philip.

Facere

Facere votum,Cic.Att.lib.8. 169.
Concipere votum,Ouid.7.Metam.
Vouere caput pro salute patriæ, Cicero 5. de Finib.
Vouere decimam alicui, Cicero 3.de Nat ur.Deor.
Cousa prometida. Promissus,a,um.Partic.Cicer. pro Quint.Rosc.Ouid.Epist.19.
Cousa prometida a Deos, ou a algũ Sancto, aliàs cousa votada. Votus,a,um. Partic.Liu.4 ab Vrbe,Ouid.2.Metam.
Templa publicè vota,& dedicata,Cic.3.de Nat.Deor.
prometer de apparecer na audiencia. Vadimoniũ promittere,Cic.5.& 7.Ver.
prometer,ou obrigarse de apparecer em juyzo. Vador,aris,Cic.pro Quinct.
prometimento assi..Vadimonium,ij,Cicero pro Quinctio.
*prompta cousa.*Promptus,a,ũ. Nomen ex part. Cic.pro Milone,& lib.1.Offic.
Paratus,a,um,p.p.Participium, vel nomen ex participio,Cic.Attico lib.5. de Amic. & lib.1.Offic.
*promptidão.*Ingenij celeritas, Cic.in Bruto.
Velox ingenium,Ouid.8.Metam.
*promptamente.*Celeritèr,p.c.aduerb. Cic. multis in locis.
Promptissimè,penultim.cor. aduerb. Plin. Epist.82.
*pronunciar.*Pronuntio,as.Recito,as,p.c.
Vt,vno spiritu multos versus pronuntiare,Cic.lib.1.de Orat.
Recitare litteras in Senatu,Cicer.
*pronunciação.*Pronuntiatio,onis. Pronuntiatũ, i,p.p Cic.pro Cluent.& 1.Tusc.
Pronuntiatus,us,pen.prod.gen.m.Gell.lib. 4.cap.17.
Recitatio,onis,Cic.pro Domo sua.
*pronunciada cousa.*Pronuntiatus,a,um,p p.
Recitatus,a,um,p.p.Particip.Cic.in Partit. Plin lib.7.c.52.
pronunciador. Pronuntiator,oris.Recitator, oris,Cic.de Clar.Orat.& pro Cluent.
*pronosticar.*Prænuntio,as.Præsagio,is. Vt,
Inflatu diuino futura prænuntiare, Cicero lib.1.de Diuin.
Præsagiebat animus frustrà me ire, quum exirem domo,Cic.1.de Diuin.
pronostico. Prognosticum,i,p.cor. Diuinatio, onis. Præsagitio, præsagitionis. Omnia apud Ciceronem lib.1.& 2. de Diuination. & Attic.lib.15.
Præsagium,ij,Colum.lib.11.c.1.Ouid.2.de Ponto,eleg.8.
*Cousa,que pronostica.*Prænuntius,a,ium.
Præsagus,a,um,p.p.adiect.
Vt,Cometæ magnarum calamitatum prænuntiæ,Cic.2.de Nat.Deor.
Mens præsaga mali,Virg.10.Æneid.
propicia cousa,aliàs fauorauel. Propitius,a,ium, adiect.cum datiuo.Plaut.Mercat.22.Cic. in Epist.ad Octau.
*propor.*Propono,is,p.p.
Vt, Rem in medio proponere, Cicero 3. Verr.
Mortem omnibus natura proposuit,Cicer. 4.Philip.
*Cousa proposta.*Propositus,a,um,p.cor. Participium. Vt,
Exemplum propositum ad imitandum. Cic.pro Muræna.
Ex itinere proposito, & iàm constituto reuerti,Cic.1.de Diuin.
*proposito.*Propositum,i,p.c. Vt,
Permanere in proposito,Cic.1.Offic.
Reditus ad propositum,Cic.3.de Orat.
Redire ad propositum,Cic.1.Tusc.
Maledictio nihil habet propositi prçter contumeliam,Cic.pro Cælio.
Declinare à proposito,Cic.in Orat.
*Sem proposito.*Ineptè.Imprudentèr, aduerbia, Cic.1.Tusc.& 1.Acad.Ter.Andr.1.1.
*De proposito,aliàs á cinte.*Dedita opera, Cic.pro Rosc.Amer.Ter.Eunuc.5.
Data opera,Vlpian.in l.Sed & qui data.D.
Ex quibus causis maior.
Ex composito,Liu.1.ab Vrbe.
De industria,Cic.1.Offic.
Consultò,aduerb.Plaut. Pœnul.11. Cicero lib.1.de Legib.
propria cousa. Proprius,a,um. Peculiaris,& e, p.p.adiect. Vt,
Periculum peculiare, Cic.3.Ver.
Varietas est propria fortunç, Cicero 1.de Diuination.
*propriedade.*Proprietas,p.c.proprietatis,gen.f. Cicero 1.Academ. Singularum rerum singulas proprietates esse.
Huius proprietas, vt ventiletur in coquendo

do,nèc desinat olere,Plin.lib.13.c.1.

propriamente.Propriè,aduerb. Vt,

Magìs propriè nihil possùm dicere, Cicero Philip.1.

propriedade,i.fazenda de raiz. Possessio,onis. Vt,Cui tãta possessio est,vt liberalitèr possit viuere,diues est,Cic.in Paradox.

Is habet in Volaterrano possessionẽ, Cic. Valerio lib.13.epist.5.

Vel,res immobilis. Vel,bona immobilia. Ex l.penult. D.Qui satisdare cog.

prorogar tempo.Vide *Alargar tempo*.

prosa.Oratio soluta. Vel,prosa,ę. Vel,prorsa oratio.

Colum.lib.10.in Præfat. Prorsa oratione prioribus subnectentur exordijs.

Alij scribunt prosa. Alij prorsa.

prospera cousa. Prosper,prospera,prosperum, p.c.adiect. Vt,

Prospera fortuna, Cic.2.de Nat.Deor.

Vti prospero flatu fortunæ,Cic.2.Offic.

Fortunatus,a,um,p.p.adiect. Vt,

Fortunatus,& potens,Cic.2.Offic.

Fortuna fortunatior,Cic.2.de Diuin.

prosperidade. Prosperitas,p.c.prosperitatis,g.f. Vel, Res secundæ.

Cicero 3.de Nat.Deor. Improborum igitùr prosperitates,secundæq; res redarguũt, vt Diogenes dicebat, vim omnem Deorũ, ac potestatem.

prosperamentę.Prosperè,p.c.aduerb. Vt,

Euenire prosperè,Cic.App.lib.3.Epist.12.

Fortunatè,p.p.aduerb.Cic.3.de Fin.

prosperar,i.fazer prospero. Prospero,as,pen.cor. Secundo,as. Vt,

Victoriam prosperare,Liu.8.ab Vrbe.

Virg.7.Æn. Dij nostra incœpta secundent.

Fortuno,as,p.p. Cic.Curioni lib.2.epist.2. Tibi patrimonium Dij fortunent.

prouar,alias fazer certo. Vt,

Probare diligentiam suam in re aliqua. Cic.1. Ver.

Exitus acta probat,Ouid.Epist.2.

Probare sententiam,Cic.4.Acad.

prouar com testimunhas. Testibus planum facere,Cic.pro Quinct.

Testimonijs rem aliquam comprobare. Cic.4.Ver.

proua de testemunhas. Probatio,onis. Comprobatio,onis,verbalia.

Cicero 3.Verr. Probatio futura est tua,qui locas.

Comprobatio honestatis,Cic.5.de Fin.

prouauelmente. Probabilitèr,p.c.aduerb. Cic.4. Acad.& lib.3.de Fin.

prouador,que faz proua. Probator,oris. Vt,rationis alicuius probator,Cic.pro Cecin.

probabilidade. Probabilitas,p.c.probabilitatis, Cic.4.Academ.

prouauel cousa. Probabilis,& e,p.c.adiect. Cic.in Parad.Nihil est tã incredibile, quod non dicendo fiat probabile.

Orator probabilis,Cic.in Orat.

prouar com a boca. Degusto,as. Delibo,as, p.p.

proua nesta forma. Delibatio,onis,l.Legatum. D.de legat.1.

prouar,i.fazer experiencia. Probo,as. Tento,as. Experior,experiris,p.p.

Periclitor,p.cor.periclitaris. Vel, Facere periculum. Vt,

Tentare,& periclitari belli fortunam, Cic. 7.Verr.

Periclitari,& experiri pueros, Cicero 2.de Diuination.

Vires suas experiri,Ouid.2.de Arte.

Prouar suas forças.

Probare diligentiam suam in re aliqua.Cic. Verr.1.

proueytò. Vtilitas,p.c.vtilitatis,g.f.

Commodum,i,p.c.Commoditas,pen.corr. Commoditatis.

Emolumentum,i.Omnia apud Ciceronem multis in locis.

Boni nullo emolumento impelluntur in fraudem,Cic.pro Milone.

Ser proueyto.Conduco,is,p.p.

Expedio,expedis,p.c.

Ambos nas terceyras pessoas. Vt,

Conducit hoc tuæ laudi,Cicer. Rufo lib.13. epist.48.

Rationibus nostris conducit hoc fieri,Cic. Attico lib.1.1.

Vtile est,& expedit,Cic.3.Offic.

Expedit bonos esse vobis, Ter.Phorm.5.2.

proueytosa cousa. Vtilis,& e,pen.c. adiectiuum, Cic.3.Offic.

Conducibilis,& e,p.c.adiect. Plaut.Epidic. Auctor ad Herennium lib.2.

Commodus,a,um,p.c.adiect.

Cousa muyto proueytosa. Percommodus,a,um, pen-

pen.cor.
Perutilis,& e,p.c.adiect.Cic.Att.lib.9.
proueytosa cousa,i.amiga de seu proueyto. Lucri cupidus. Lucri auidus.
Lucri appetentissimus,Cic.2.Tusc.
Ser amigo de seu proueyto, aliàs querer tudo pera si. Intùs sibi canere,Cic.2.de lege Agrar.
Fazer proueyto. Vide *Aproueytar*.
prouer. Prospicio,is,p.cor.
Prouideo,prouides,pen.cor.
Consulo,is,pen.cor.
Vt,prospicere in posterum,Cic.pro Mur.
Longè prospicere futuros casus.*Ver de longe*,Cic.de Amic.
Prospicere alicui malo, Cic.de Arusp.resp.
Prospicere, & consulere rationibus alicuius,Cic.Appio lib. 3.epist.2.
Consulo accusatiuo Personæ iunctum significat petere consilium,Cicero pro Quinctio,& Ver.2.
prouida cousa,aliàs acautelada. Cautus,a,um.
Prouidus,a,um,p.c.adiect.Cicer. pro Rosc. Amer.& alijs locis.
prouidamente,aliàs acauteladamente. Cautè.Cautissimè,p.c.aduerb.Cic.pro Deiot. & lib.2. de Orat.& alijs locis.
Prouidè,p.c.aduerb.Plin.lib.10.c.33.
prouer a outrem. Suppedito,as,p.c. Vt,
Suppeditare frumentum,Cic.4.Ver.
Omnium rerum abundantiam, & copiam alicui suppeditare.Cic.de Amic.
prouimento de mantimento. Annona,ę,p.p.Cic. lib.2.de Diuination. At si Epicuri de voluptate liber corrosus esset,putarē annonā in macello cariorem fore.
Lactis annona,Colum.lib.9.
prouida cousa,aliàs rica. Abundans,tis.Diues, diuitis,p.c.
Locuples,p.c.locupletis,p.p.adiect.
prouerbio. Adagium, ij. Adagio,onis,Varr. lib.6.de ling.Lat.
Prouerbium,ij,Cicer.1.& 2.Offic.3.Ver.de Senect.& alibi.
prouincia. Prouincia,ę.
De prouincia em prouincia. Per prouincias,vel prouinciatim,pen.prod.aduerb. Sueton. in Augusto,c.49.
prouincial. Prouincialis pręsul.
prouisão de cousa pera comer. Penus,us.
Penus,i.Penus,penoris,p.c. Penum,i.
prouisão del Rey,aliàs aluará. Diploma,p.prod. diplomatis. Vel,
Diploma regium,Cic.Balbo. lib.6.& 13.
prouisor. Vicarius Episcopi.Officialis Episcopi.Vicarius generalis.
proximo. Proximus,a,um,p.c.adiect.apud Lucam Euangelistam,c.10. Vel,
Frater, fratris.
prudencia. Prudentia,æ. Vt,Malitia imitatur prudentiam,Cic.in Partitionib.
Prudentia in iudicando,Cic.10.Phil.
prudente cousa. Prudens,tis,adiect. Vt,
Prudens in iure ciuili,Cic.de Amic.
Prudens ingenio,Cic.pro Cluentio.
Prudens administrandi, Cic.5.de Fin.
prudentemente,i.com prudencia. Prudentèr,aduerb.Cic.de Amic.& lib.5.de Fin.
pruir,ou ter pruido. Prurio,is,iui,itum, p.cor.
Vermino,as, p.c.
Vt,Caput prurit,Plaut.Bacchid.23.
Dentes pruriunt,Plaut.Pænul.
Martial.lib.14. Si tibi morosa prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.
pruido. Pruritus,us,p.p.Plin.lib.9.c.45.
Prurigo,p.prod.pruriginis,g.fem. Colum. lib.7.c.5.
prumo dos pedreyros. Perpendiculum,i,p.c.
Libella,ę,Plin.lib.36.c.22.
Vide Lambinum apud Lucret.
prumo dos marinheyros. Bolis,bolidis, p.c.g.f.
Vel,perpendiculum nauticum. Thesaurus ling.Lat.
publicamente, ou em publico. Publicè,pen.cor.
Palàm.Propalàm,p.c. Apertè. Manifestè.
Manifestò. Apertissimè,p.c.aduerb. Apud Cicer.passìm.
publicar. Publico,as,p.c. Diuulgo,as. Euulgo, as,omnia cum accusatiuo.
In publico proponere,vel in publicū, Cic. Att.lib.7. & lib.2.de lege Agrar.
In apertum proferre,Cic.in Parad.
Proferre palàm,Ter.Adelph.3.2.
In lucem,vel in medium proferre, Cic.4. Acad.& Ver.7.
Priuata publicare,Cic.2.de lege Agrar.
Vulgare dolorem, Cic.10.Æneid.
Vulgare famam,Liu.lib.7.bel. Pun.
Sermonibus aliquid diuulgare.Cicero pro Fonteio.

Cousa publica. Publicus,a,um,p.c.
Manifestus,a,um. Apertus,a,um.
Propatulus,a,um,p.c.adiectiua.
Cic.6.Ver. Ante ædem in aperto,atq; propatulo loco signa duo sunt,&c.
Pecunia publica,Cic.6.Ver.
Loca vrbis publica,Cic.2.de lege Agrar.
pucara,aliàs panela. Olla,æ.Col.lib.8.c.8.
Fidelia,æ,Colum.lib.12.c.38.
Testa,ę,Horat.1.epist.2.
De eadem fidelia duos parietes dealbare. Adagium.
De hũa cajatada matar dous coelhos, ou de hum caminho fazer dous mandados. Curio Ciceroni lib.7.epist.29.
pucarinha. Ollula,æ,p.c.Dimin. Varro lib.1.de Re rust.c.54.
Auxilla,æ,Festus apud Thes.
pucaro. Vrceus,ei,Plaut.Milit.11.
Culullus,i,Horat.de Arte poetica.
pucarinho. Vrceolus,i,p.c. Dimin. Colum.lib.12.cap.16.
pucaro de agoa. Aqualis,is,p.p.m.g. Varr.lib.4.de ling.Lat.Plaut.Curcul.7.
pular,ou saltar. Salio,i,salui,vel,salij,saltum.
Salto,as. Frequentatiuum, *significa tambem baylar,* per similitudinem, *porque quem bayla, salta.*
pulo,i.salto. Saltus,us.Saltatio,onis.Saltatus,us,p.p.Virg.lib.9.ad fin. Cic.pro Muræna. Liu.lib.1.ab Vrbe.
Saltatura,æ,p.p. Plaut.Curcul.5.
Todos estes nomes significão baylo.
pular as eruas,ou aruores,i.crecer. Pullulo,as,p.c.Virg.2.Georg.
Pullasco,cis,Colum.lib.4.c.21.
Pullesco,cis,Colum.eodem loco.
Pulga. Pulex,pulicis, p.c. g.m. *Algũs fazem este nome feminino.* Vt in illo.
Parua pulex,& amara lues inimica puellis.
pulgosa cousa. Pulicosus,a,um,p.p.adiect. Col. lib.7.c.13.Plin.lib.17.c.5.
pulga,peyxe. Asellus,i,Plin.lib.9.c.17.
pulha. Scomma,scommatis,p.c.g.n.
Cauilla,æ.Cauillũ,i. Cauillatio,onis, Plaut. Aulul.20.Cicero 2.de Orat.Liuius 8.bell. Macedon.
pulpito. Pulpitum,i,pen.c. Suetonius de Clar. Grammaticis.
Suggestum,i.Suggestus,us,Liuius lib.8.ab Vrbe,Cic.5.Tusc.
pulso. Pulsus,us,g.m.Plin.lib.2.c.97.& lib.11. cap.37.
Index morborum,Plin.lib.11.c.37.
pumar,aliàs pomar. Pomarium,ij,Cic.de Senect. Colum.lib.1.c.6.
punho. Pugnus,i.Pugillus,i.Diminutiuum,Cic. in Orator.
punhado. Pugnus plenus.
punhada. Pugnus,i.
Dar punhada. Conscindere aliquem pugnis. Cic.5.Ver.
Cædere pugnis,Plaut.Curcul.4.
Contundere aliquem pugnis, Plautus Amphit.4.
Pugnum alicui impingere, Plaut. Bacchid. 18.& Rud.18.
Onerare aliquem pugnis,Plaut.Amphit.4.
Andar ás punhadas. Cõtendere,vel certare pugnis,Cic.in Paradox.
punhos de espada. Capulus,i,p.c. Vel, Manubrium,ij, Vt,
Manubrium aureum,Cic.6.Ver.
Eburnus capulus gladij,Ouid.7.Metam.
Capulo tenus abdidit ensem, Virg.2.Æn.
punhetes de camisa. Redimicula manuum.
punhal. Pugio,onis,g.m.Cic.2.Phil.
punhalzinho. Pugiunculus,i,p.c. Diminutiuũ, Cicer.in Orat.
punhalada. Pugionis ictus,vel,vulnus.
pura cousa. Purus,a,um.Merus,a,um, adiect.
Vt,Argentum purum,Cic.6.Ver.
Aqua pura,Horat.3.Carm.Ode 16.
Ouid.15.Metam. Clitorio quicumq; sitim de fonte leuauit,
Vina fugit, gaudetq; meris abstemius vndis.
Vinum merum, Plautus Amphit.4.Ouid. 15. Metam.
pureza. Castitas,pen.c.castitatis, Cicero 2.de Legib.
Castimonia,æ,Cic.6.Ver.
Puritas,p.c.puritatis,g.f.Thes.
Com pureza. Purè,aduerb. Cic.1. de Orat.& 1. de Nat.Deor.
purga. Pharmacum,i,p.c.
Potio medicorum,Plaut.Menæh.20.
purgação,i.a obra,que se faz com a purga. Purgatio,onis,Cic.Tironi lib.16.epist.12.& lib.3. de Nat.Deor.

purgarse. Purgare aluum, Cic.2.de Nat.Deor. Sumere potionem.
purgação das molheres. Menstrua, orum, Plinius lib.7.cap.15.Columel.lib.11.cap.3.Celsus lib.6.c.6.
purgatorio. Purgatorium, ij. Apud Ecclesiast.
Fogo do purgatorio. Lustralis ignis.
puridade, i. segredo. Arcanum, i. Secretum, i, penultimis prod. Fortassè deest verbum, vel quid simile, quum hæc nomina sint adiect. Vt, Arcana nox. Ouid. Epist.9.
Præcepta arcana, Plin.lib.29.c.1.
Colloquium secretum, Plin.de Viris Illustribus.
Cubilia secreta, Ouid.1.Fast.
Fallar á puridade. Secreto colloqui, Cic. Attico lib.7. epist.128.
Secreto loqui, Horat.1.Serm.Satyr.9.
Ad aurem admonere, Cic.2.de Fin.
puta. Meritrix, p.c. meritricis, pen, prod. g. fem. Lupa, æ. Scortum, i.
Prostibula, æ, p.c. Prostibulũ, i, p.c. Plaut. Pers.23.& in Aulul.9.
putinha. Meretricula, æ, p.c. Cic.5.Verr.
Ganho destas maas molheres. Meretricius quęstus, Cic.2.Philip.
putear. Meretricor, p.p. meretricaris, Colum. lib.11.c.1.
Scortor, aris, Ter.Heaut.1.2.& Adelph.1.2.
Libidinor, p.c. aris. Suetonius in Nerone, cap.28.
Dedere se libidinibus, Cic.1.Tusc.
Indulgere luxurię, Sueton.de Clar.Gram.
putanheyro. Libidinosus, a, um, p.p. adiect. Cic. de Senect. Horat. Epod.10.
Salax, salacis, p.p. adiect. Ouid.lib.4. Fast.
Scortator, p.p. scortatoris, Cic.2.in Catil.
Mulierosus homo, Cic.de Fato.
Mulierarius, a, ium, adiect. Cic. pro Cælio.
Venerius, a, ium, vel, Venereus, ea, eum, adiect. Cic.4.Tusc.& de Senect.
Ganeo, onis.
putanheyros olhos. Oculi lubrici, & mobiles, Cic.lib.2.de Nat.Deor.
putaria. Libido, p.p. libidinis, g.f.
Luxuria, æ. Luxuries, ei. Vel,
Salacitas, p.c. salacitatis, Plin.lib.10.c.36.
putaria, i. mancebia, & casa publica das maas molheres. Lupanar, p.p. lupanaris, Iuuen.Sat.6.
Ganea, eę, Cic.in Pis. Liu.lib.6.bel. Pun.
Lupanariũ, ij, Vlpian.de Petition.hered.
Estar na putaria. Prosto, as, prostiti, prostitum, penultimis correptis.
Prostituo, is, prostitui, prostitutum, p. prod. Ouid.1.Amor.eleg.10.& 15.Plaut.Curcul.
Cousa de putas, ou que pertence a putas. Meretricius, a, ium. Vt,
Meretricia domus, Ter.Eunuc.5.5.
Meretricij amores. Meretriciæ opes, Cic. pro Cælio.
puto. Cinædus, i, Catul.epigr.22.& 52.Plautus Aulul.Act.3.Scen.2.
Mœchocinædus, i, Lucilius apud Thes.
putegas. Hypocystis, hypocystidis, p.c.g.fem. Dioscorides.
puxar arrancando algũa cousa. Vello, is, vulsi, vulsum, cum compositis. Vt,
Spinas vellere, Cic.4.de Finib.
Postes vellere è cardine, Virg.2.Æneid.
puxar trazendo algũa cousa. Traho, is, traxi, tractum. Vt,
Altaria ad ipsa trementem traxit, Virg.2. Æneid.
puxar pondo força. Contendere viribus. Contendere neruis, Cic.5.Ver.
puxar pella orelha. Vellere aurem, Virg.eclog. 6.per Metaphoram accipitur pro admonere. Seruius.
puxar a molher, que pare. Parturio, parturis, p.cor. parturiui, pen.prod. Terent. Adelph. 3.4.Horat.2.de Arte.
puxos da que pare. Pariendi, vel parturientis conatus, vel nisus.
puxos de camaras. Tenasmus, i, m.g. Plin.lib.20. c.6.& lib.28.c.14.
puxauante dos ferradores. Scalprum, i, vel, scalper excisorius. Vide Thes.

Q

QVa, ou aqui. Hîc.
De qua pera laa. Hûc, illûc.
Para qua, ou pera aqui. Hûc.
Quaderno de liuro. Quaternio, onis.
Quadrar. Quadro, as. Cado, is.
Cohæreo, es. Cohæresco, cis. Vt,
Neque in vnam formam cadunt omnia. Cic.de Orat.
Quadrare alicui, vel ad multa, Cic.de Clar. Orat.

Orat.& Attico lib.4.

Nihil est, quod in huiusmodi mulierẽ non cadere videatur, Cic.pro Cęlio.

Quadrada cousa. Quadratus,a,um,p.p.Partic. vel nomen ex participio, idest, *Cousa,que tẽ quatro quantos.* Vt,

Quadratum agmen, Cic.2.Phil.

Quadratum,& rotundum,contraria, Cic. 2.de Finib.

Mutat quadrata rotundis, Horat.1. epist.1.

Quadrilha. Curia,æ,l.2.D.de Origine iuris.Cic. de Senect.Plaut. Aulul.5.

Tribus,us,f.g.Cic.3.de Leg.Vide Thes.

Quadrilheyro. Pręfectus curiæ. Vel, Curio,onis. Vel.

Irenarcha, æ. Lex Diuus Adrianus. D. de custod la reorum.

Qual. Qualis,& e, adiect.

Com qual te achares, com tal te afaze.

Dum fueris Romæ, Romano viuito more.

Qual de dous. Vter,vtra,vtrum

Qualquer. Qualiscumq;.Qualislibet.Cicero 1. Tusc.& 2.de Nat.Deor.

Qualis qualis.

Qualquer de dous. Vtercumq; , vtracumq;. Vtrumcumq;.

Qualquer de dous, que vos agradar. Vteruis,vtrauis, vtrumuis.

Qualquer que. Quicũq;,quæcumq;,quodcũq;.

Por qualquer preço que. Quanticumq;. Vel, Quanti quanti.

Quam grande. Quantus,a,um,adiect. Terent. Hęaut.2.3.

Væ misero mihi quanta de spe decidi.

Quam grande quer que. Quantus quantus. Vel, Quantuscumq;,quantacumq;, quantũcũq;, Cic.pro Corn.Balb.Ter.Adelph.3.3.

Quando. Quandò.Quùm.Cùm,aduerb.

Quando quer que, ou em qualquer tempo. Quãdocumq;,Colum.lib.2.

Quocumq; tempore,Cic.lib.9.Famil.

De quando em quando. Quandoquè.Aliquandò. Nonnumquàm.Interdùm,apud Cic.Teren. & alios.

Quando te derem o bacorinho, tomao pollo baracinho. Fruere,dum datur.

Quando pegas, gralhas: quando gralhas, pegas. Romæ Tybur amo, ventosam Tybure Romã.

Quantas vezes. Quotiès. Quotiescũq;, aduerb. Cic.4.Ver.& pro Cluentio.

Quantidade. Quantitas,p.c.quantitatis,g.fem. Plin.lib.17.c.24.

Quanto. Quantùm. Quantò,aduerb.

Quantò iungitur comparatiuo, cui respõdet tantò,Ter.Heaut.3.1.Virg.4.Georg.

Quanto mais. Quantò magis.Nedùm.Coniunctio.Cic.Curio lib.7.28.

Quanto quiserdes. Quantumuìs.Quantũlibet.

Em quanto. Quòad.Donèc,aduerbium.

Quandiù. Vt,

Quoàd potuit,restitit,Cic.de Senect.

Quoàd possem,Cic.de Amic.

Ouidius. Donèc eris felix, multos numerabis amicos.

Cic.7.Ver.Homo quandiù vixit,&c.

Quantos em numero. Quot, nomen numerale. Vt,Quot homines, tot sententiæ, Terent. Phorm.2.4.Cic.1.de Finib.

Quot,quantæ, quàm incredibiles calamitates,Cic.1.Tusc.

Quantos em numero, ou em ordem. Quotus,a,um, adiect. Vt,

Quota hora est? prima,aut secunda, Duę an tres?

Sum primus in ciuitate,quotus es in tua?

Quantos quer que. Quotquot,commune trium indeclinabile,in plurali tantùm.

Si duæ leges,si plures, aut quotquot erũt, Cic.2.de Inuent.

Quarenta. Quadraginta, nomen indeclinabile. Vt,quadraginta annos natus.

Quadrageni,æ,a,p.p. Vt,

Quadragena millia,Cic.Attico lib.4.

Quatuor deciès,aduerb.Plin.lib.3.c.8.

Quarenta em ordem. Quadragesimus,a,um,p.c. nomen numerale ordinale. Vt,

Quadragesima pars,Plin.lib.14.c.20.

Quarenta reaes. Denarius, ij. Decussis,is.

Quarenta vezes. Quadragiès,aduerb.Cicero pro Flacco.

Quaresma. Quadragesima,ę,p.c. Vel, Tempus quadragesimale.

Quarta feyra. Mercurij dies.

Quarta de agoa. Vrna,æ.Vrnula,e,p.c.Diminut. Cicer.in Paradox.

Quartaãs. Febris quartana,Cic.3.de Nat.Deo.

Quartilho, medida. Cheopina,æ,p.p.Budæus de Asse lib.5. Vel,

Dimidia pinta.

Quasi. Penè,Ferè. Quasì,aduerb. Vt, Penè ami-

amicus, Cic. Lentulo lib. 1. 4.
Scripsit igitùr his ferè verbis, Cic. 4. Academ.
Terent. Adelph. 4. 7. Ità vita est hominum, quasi quum ludas tesseris.
Quasi todos. Pleriq; omnes, Ter. Andr. 1. 1.
Quatorze. Quatuordecim, pen. cor. Plinius lib. 8. cap. 36.
Quatorze em ordem. Quatuordecimus, a, ũ, p. c. nomen numerale ordinale.
Quatro. Quatuor. Nomen numerale indeclinabile, Virg. 5. eclog. En quatuor aras.
Quaterni, æ, a. Vt, quaterni denarij, Cicer. pro Fonteio.
Numerus quaternarius, Plin. lib. 28. c. 6.
Quatro vezes. Quatèr, aduerb. numerale, Virg. 1. & 2. Æneid.
Quatro dias. Quatriduò, aduerb. Cic. pro Rosc. Amerino.
Mors Sexti Roscij quatriduò, quo is occisus est, Chrysogono nuntiatur.
Tempo, ou espaço de quatro dias. Quatriduũ, quatridui. Vt,
Quatriduũ per vastas solitudines absumptum est, Curtius lib. 4.
Quatridui iter, Lentulus Senatui, lib. 12. 15.
Quatro pontos no dado. Quaternio, onis, gener. mascul.
Quatrocentos. Quadringenti, æ, a, Cic. in Pison. & lib. 2. de Diuin.
Quatrocentas vezes. Quadringentiès, aduerbiũ, Cic. 4. Ver.
Quatro mil. Quatuor millia.
Quatro centos mil. Quadringenta millia.
Quatro annos. Quadriennium, ij, Cicero 5. Verr.
Cousa de quatro annos. Quadrimus, a, um, p. p. Liu. lib. 7. bel. Pun.
Merum quadrimum, Horat. 1. Car. Ode 9.
Quadriennis, & e, adiect. Florus lib. 2. c. 6.
Quatro reaes. As, assis, g. m.
Quatro vinteẽs. Vigessis, is.
De quatro maneyras. Quadrifariàm, aduerb.
Vt, quadrifariàm diuiso exercitu, Liu. lib. 4. ab Vrbe.
Quadruplicitèr, p. c. aduerbium, ex Recentioribus.
Cousa fendida, ou que se pode fender em quatro partes. Quadrifidus, a, um, pen. cor. Virgil. 2. Georg.

Cousa de quatro buracos, ou de quatro portas. Quadriforis, & e, pen. corr. Plinius lib. 11. cap. 21. Vespæ nidos verè faciunt ferè quadrifores.
Cousa repartida em quatro partes. Quadripartitus, a, um, p. p. Vel,
Quadripertitus, a, um, p. p. Cic. 3. Ver. & lib. 3. de Nat. Deor.
Galé de quatro ordẽs de remos. Quadriremis, is, p. p. f. g. Liu. 4. bel. Pun. Cic. 7. Verr.
Tem 28. bancos.
Logar onde encontrão quatro caminhos. Quadriuium, ij, Iuuen. Saty. 1.
Dobrar quatro vezes. Quadruplico, as, pen. cor. Plaut. Sticho 7.
Cousa dobrada quatro vezes. Quadruplicatus, a, um, p. p. Particip.
Quadrigeminus, a, um, p. c. Pli. lib. 8. c. 23.
Cousa de quatro tanto. Quadruplus, a, um, p. cor. adiect. Cic. 5. Ver.
Cousa de quatro dobras. Quadruplex, quadruplicis, p. c. adiect. Plin. lib. 12. c. 11.
Cousa de quatro pés. Quadrupes, p. c. quadrupedis, p. c. adiect.
Cic. in Parad. Nihil inter te, atq; inter quadrupedem interest,
Cousa, que anda em quatro pés. Quadrupedans, p. c. quadrupedantis, adiect. Pli. lib. 8. c. 45. Virg. 11. Æneid.
Carro de quatro caualos. Quadrigæ, p. prod. quadrigarum.
Quadrigula, æ, p. c. Dimin. Cic. de Fato.
Quatro a hum jugo. Quadrijugus, a, um, p. c. Vel, quadrijuges, um, p. c. adiect.
Quadrijuges equi, Virg. 10. Æneid. Ouid. 2. Metam.
Quadrijugus currus, Virg. 3. Georg. Plin. in Paneg.
Quebrar. Frango, is, fregi, fractum. Rumpo, is. Vt, frangere brachium, ceruices, oua, Cic. 2. de Orat. & 2. de Nat. Deor.
Rumpere catenas, Cic. 7. Ver.
Quebrar a palaura. Fidem frangere, Cicero pro Roscio comœdo.
Fallere fidem, Cic. 1. Offic.
Abrumpere fidem, Tacitus lib. 20.
Rumpere fidem, Liu. lib. 9. ab Vrbe.
Cousa quebrada. Fractus, a, um. Partic. Vel, nomen ex participio.
Ruptus, a, um, participium.

Con-

Coniectu lapidum fracta domus, Cic. Att. lib. 4. epist. 72.
Testamentum ruptum, Cic. 1. de Orat.
Vincula rupta. Virg. 8. Æneid.
Rupta pacis fides, Liu. 4. bell. Pun.
Quebradura. Fractura, æ, pen. prod. Plin. lib. 29. cap. 6.
Pedaço de cousa quebrada, ou partida. Fragmentum, i. Vt, fragmentum lapidis, Cic. 2. de Nat. Deor.
Fragmentum panis, Plin. lib. 9. c. 8.
Fragmen, fragminis, p. c. g. n. Vt,
Fulua resplendent fragmina arena, Virgil. 11. Æneid.
Fragmina fauorum, Col. lib. 9. c. 15.
Quebrado, i. potroso. Herniosus, a, um, p. prod. adiectiuum.
Ruptus, a, um. Partic. Plin. lib. 20. c. 6.
Quebradura assi. Hernia, æ, Mart. lib. 5. 81.
Ingens iratis apparuit hernia sacris.
Funda dos quebrados. Funda, æ.
Quebrar o deuedor. Decoquere creditoribus. Plin. lib. 33. c. 10.
Quebrado assi. Decoctor, oris, Cic. 2. in Catil.
Quebrar pazes. Frangere fœdera, rumpere, vel violare, Cic. in Pison. pro Cornelio Balbo, & Philip. 13.
Quebrantador de pazes. Fœdifragus, a, um, p. c. adiect. Cic. lib. 2. Offic.
Pœni fœdifragi, crudelis Annibal.
Quebrantar. Frango, is, fregi, fractum. Comminuo, is. Contundo, is, contudi, p. c. contusum, pen. prod.
Debilito, as, pen. cor. omnia cum accusat.
Vt, frangere, & comminuere aliquem, Cic. 2. Officior.
Frangere se laboribus, Cic. pro Archia.
Contundere, & frangere latronis audaciã, Cic. 13. Philip.
Debilitare vim aliquam, Cic. pro Marcel.
Quebrantada cousa. Fractus, a, um. Particip. vel nomen ex participio.
Debilitatus, a, um, p. p. Particip. Vt,
Virtus debilitata, animus fractus, Cic. Post reditum, ad Quirites.
Debilitatus stupris, Cic. in Catil.
Fractus prælio, Cæsar lib. 1. bel. Gal.
Fractus animo, Cic. Att. lib. 12. 36.
Quebranto. Defectio animi, Cic. Att. lib. 3.
Defectio virium, Cic. de Senect.
Debilitas, vel debilitatio animi, Cic. lib. 1. de Finib. & in Pisonem.
Quécer, ou estar quente. Caleo, es. Vide infrà.
Queda cousa, i. cousa, que estaa queda. Immotus, a, um, p. p. adiect. Vt,
Mens immota manet, Virg. 4. Æneid.
Fixum, immotumq; animo sedet, Virgil. 4. Æneid.
Estar quedo. Sto, as, Cic. 2. Tusc.
Consisto, is, constiti, constitum, penult. corr.
Bestiæ sæpè immanes cantu flectuntur, atquè consistunt.
Sisto, is, stiti, statum, Cic. 5. Ver.
Qui Rempub. sistere negat posse, &c.
Virg. 1. Georg. Sistunt amnes, terræq; dehiscunt.
Sistere gradum, Virg. 6. Æneid. Siste gradũ, teq; aspectu ne subtrahe nostro.
Fazer estar quedo. Sisto, is, stiti, statum, cum accusatiuo. *He o mesmo, que estancar.*
Vt, sistere aquam fluuijs. Virg. 4. Æneid.
Sanguinis profluuium sistit herbæ pæoniæ semen rubrum, Plin. lib. 26. c. 12.
Sistere lacrymas, Ouidius 6. Fast. *Estancar as lagrimas.*
Quéda, ou caída. Ruina, æ, pen. prod.
Casus, us, Cic. 5. de Diuin. Horat. 2. Car. Ode 10. & 19. Virg. 1. Æneid.
Dar quéda, ou cair. Cado, is, cecidi, p. c. casum.
Ruo, is, rui, ruitum, p. c. Vt,
Altè cadere, i. ex alto, Cic. in Orat.
Cadere in morbum, Cic. 1. Tusc.
Virg. 2. Æn. Ruit alto à culmine Troia.
Ruit cœlum imbribus, Martial. lib. 3.
Et subito casu quę valuere ruunt, Ouid. 4. de Ponto, eleg. 3.
Dar quéda, aliás derribar a algum lutando, &c.
Prosterno, is, prostraui, prostratum, p. p.
Deijcio, deijcis, p. c. deieci, deiectum.
Vt, hostes prosternere, Cic. 12. Philip.
Humi aliquem prosternere, Ouidius lib. 5. Metam.
Deijcere auem ab alto cœlo, Virg. 5. Æn.
Deijcere de ponte, Cic. pro Rosc. Amer.
Derribar com çancadilha. Supplanto, as, cum accusatiuo, Cic. 3. Offic.
Queijo. Caseus, ei, g. m. Cic. de Senect.
Queijo fresco. Caseus musteus, Pli. lib. 11. c. 42.
Caseus recens, Plin. lib. 28. c. 8.
Queijo, que tem olhos. Caseus fistulosus, Colum.

lib.7.cap.8.

Fazer queijos. Figurare caseũ, Plin.lib.18.c.38.

Queijo molle. Caseus mollis, Plin.lib.28.cap.9.

Logar onde se fazem, ou se guardão os queijos. Cascale, is, p.p. Colum.lib.2.c.15.

Queymar. Cremo, as. Vro, is, vssi, ustum. Comburo, is, p.p. Exuro is, p.p. Incendo, is, incendi, incensum. Inflammo, as. Concremo, as, p.c. Vt, Cremari igni, Cic.2.de Legib. Cremare vrbem, Plin.lib.17.c.1. Vri calore, Cic.1.Tusc. Pernoctant venatores in niue, in montibus vri se patiuntur, Cic.2.Tuscul. Viuos aliquos comburere, Cicer. Q.Frat. lib.1.epist.2. Inflammari nauem, incendiq; iussit, Cice.7. Verr.

Queymada cousa. Crematus, a, um, pen. prod. Particip. Cic.1.de Diuinat. Combustus, a, um. Particip. Cic. Att.lib.14. Vstus, a, um. Particip. Ouid.3. Trist. eleg.11. & lib.1.Metam. Exustus, a, um, Cic.3.Ver. Virg.1.Geor.

Queyma. Exustio, onis, Cic.in Somnio. Vstio, onis. Cato cap.38. Incensio, onis, Cic. pro Sylla, & in Catilin. Incendium, ij. Cic.3.Ver.

Queyxada. Mala, æ. Vt, horribilis mala leonis. Horat.1.Carm. Ode 19.

Queyxo da barba. Mentum, i, Cic.1.Tusc. Mento summam aquam attingens, siti enectus Tantalus.

Queyxarse. Queror, quereris, penult. corr. questus sum. Habere querelam, vel querimoniam de re aliqua, Cic.Trebon.lib.10.28.& Ver.7. Iacere ore querelas, Cic.1. de Diuinat. Queror de re aliqua Cæsar 4.bel. Gall. Queri cum aliquo, Cic.4.Academ. Iungitur accusatiuo apud Ciceronem multis in locis. Queri multa de aliquo, Cic. Lentulo lib.1. epist.9. Queri iniuriam suam per litteras, Cicero Attico lib.5.

Queyxa, ou queyxume. Questus, us, in datiuo, & ablatiuo, questibus, vel, questubus. Querela, æ, pen. prod. Querimonia, æ, Cicero multis in locis.

Queyxosa cousa, i. que se queyxa. Querulus, a, um, pen.cor. adiectiuum. Queribundus, a, um, adiect. Vt, Chordæ querulæ. Ouid.5. Metam. Cic.pro Sylla. De supplicio P. Lentuli, de carcere magna, & querebũda voce dicebat.

Quelha. Angiportus, i, vel, angiportum, i, masculini, & neutrius generis. Ter. Adelph.4.2. Cic.4.Ver.& lib.1. de Diuinat.

Quem. Quis, vel qui, &c.

Quem tolo vay a Santarem, tolo vem. Cælum non animum mutant, qui trans mare currunt. Adag Horat.lib.1.epist.11.

Quem ama a Beltrão, ama a seu cão. Qui me amat, & meos amabit, ex recentioribus.

Quem he vosso inimigo, homem do vosso officio. Figulus figulo inuidet.

Quem quiser comer, trabalhe. Qui nucleum è nuce esse vult, frangat nucem. Adag. Plaut. Curcul.2.

Quem torto nace tarde, ou nunqua se endereyta. Naturam expellas furca licèt, vsq; recurret. Horat.1.epist.10. Adagium.

Quem com o Diabo caua a vinha, com o Diabo a vindima. Qui amat periculum, peribit in illo.

Quem não tem que coma, hospedes conuida. Qui se non habet, Samum habere postulat.

Quente cousa. Calidus, a, um, pen.c. adiectiuum. simplici, l, Cic.2. de Natur.Deor.

Esquentada cousa. Calfactus, a, um. Vel, Calefactus, a, um. Participium, Ouid. in Ibin, Nondùm calfacti velitis hasta solum.

Estar quente. Caleo, es, calui, *sem supino.* Virg. lib.1.Æneid.

Esquentarse, ou ir tomando calor. Calesco, cis. Terent. Ennuch.1.2. Accede ad ignem hũc, iàm calesces plùs satis.

Quentar, ou aquentar. Calefacio, calefacis, pen. corr. vel, Calfacio, is, Cicero de Natur. Deor. Foueo, es, foui, fotum. Vt, Pennis pullos suos fouent aues, ne frigore lędantur, Cic.2.de Natur.Deor. Humum fouet coluber. Virg.3.Georg.

Quentarse, ou aquentarse. Calefacere seipsum.

Quentura. Calor, oris, g.m.

Querençosa cousa. Curiosus, a, um, pen. prod. adiectiuum. Vt. In re aliqua curiosus. Cic. Attico lib.5.

Belle

Belle curiosus, Cic. Attico lib. 6.

Querer. Volo, uis, vult. Velle, duplici, l.

Não querer. Nolo, non vis, nolle.

Nollem dixisse. Cic. 6. Ver.

Non nolle, idest velle, Cic. 4. Ver. exempla litterarum ipsi habere non nollent.

Querer bem, i. amar Amo, as. Diligo, is, pen. cor.

Amore amplecti, vel complecti.

Amore prosequi, omnia apud Ciceronem.

Amare plus est, quàm diligere, vt constat ex Cicerone Dolabellæ lib. 9. epist. 14.

Querer bem de coração, i. desejar bem a alguem. Benè velle alicui ex animo. Ter. Heaut. 5. 2.

Querer mal. Odi, odisti, cum accusatiuo. Vel, Habere odiũ in aliquem. Cic. 2. de Inuent.

O que Deos não queyra. Quod Dij omẽ obruãt, Cicer. de Arusp. responsis, vel, auertant, Cicero Attic. & lib. 1. Academ.

Querido, i. amado de todos. Omnibus charus.

Omnibus acceptus.

Cæsar lib. 1. bell. Gall. Maximè plebi acceptus erat.

Questão. Quæstio, onis, Cicer. multis in locis.

Quiçá, i. por ventura. Fortassè, forsàn. Fortè. Fortassis. Forsitàn, penult. cor. aduerb. apud Ciceronem, Terent. & alios.

Forsìt, aduerb. Horatius lib. 1. Saty. 6. Virg. lib. 11. Æneid.

Quieta cousa. Quietus, a, um, p. p.

Tranquillus, a, um.

Mitis, & c. Placidus, a, um, p. c.

Sedatus, a, um, p. p. adiectiua.

Quieto animo viuere, Cic. 2. Tuscul.

Placida senectus, Cic. de Senect.

Sedatiore animo scribere, Cic. Att. li. 8. 147.

Tranquillo animo esse, Cic. de Senect.

Cousa muyto quieta. Quietissimus, a, um, pen. c. adiectiuum. Vt,

Quietissimus homo, Cic. 6. Verr.

Quietarse depois de algum agastamento. Seipsum colligere.

Cicero 4. Tuscul. Quid est autèm seipsum colligere, nisi dissepatas animi partes rursũm in suum locum cogere?

Quietar a outrem. Paco, as. Placo, as. Sedo, as. Mitigo, as, p. c. Tranquillo, as. Omnia apud Ciceronem.

Tranquillare animos, Cic. 1. de Finib.

Quietarse. Quiesco, cis. Mitigari. Placari. Mitesco, cis. Freta mitescunt. Ouid. 7. Epist.

Quietamente. Quietè, p. p. Placatè, p. p. Sedatè, p. p. Placidè, p. c.

Tranquillè, aduerb. Omnia apud Ciceron.

Quietação. Quies, quietis, p. p. g. f.

Tranquillitas, p. c. tranquillitatis.

Requies, ei, vel requies, requietis, pen. prod. omnia apud Ciceronem.

Quilha da nao. Carina, æ, p. p.

Quinhão. Pars, partis. Portio, onis, g. f.

Quinhoeyro cõ outro, ou cõ outros. Partiarius, ij. Deest aliquod substantiuum, quum partiarius adiectiuum redoleat. Vt,

Partiarius collonus. Cato cap. 16.

Redemptor partiarius. Cato cap. 136.

Quinhentos. Quingenti, æ, a, Vt,

Quingenti milites, i, quinquies centum, Cic. Attic. lib. 16.

Quinhentas vezes. Quingentiès, aduerb. Cic. 4. (Ver.

Quinta. i. Villa, æ.

Quinteyro, que grangea a quintaã. Villicus procurator, Cic. Attico lib. 14. 314.

Si villicus ponatur absolutè, deest procurator, vel aliud substantiuum.

Grangear a quintaã. Villico, as, p. c. Apud sacrũ euangelium.

Morar na quintaã. Rusticor, p. c. rusticaris, Cic. Tironi lib. 16. 23. & pro Archia.

Vitam ruri agere, vel rure.

Ruri se continere. Terent. in Phorm.

Quintal. Horti, orum. Viridarium, ij, Cicer. 3. Offic. & pro Cælio. Plin. lib. 18. cap. 2.

Quintal de peso. Centum pondium, ij, Plaut. Asinar. 7. Cato cap. 13.

Quinta feyra. Dies Iouis. l. feria quinta.

Quinta cousa em ordem. Quintus, a, um, nomen adiectiuum numerale ordinale.

Quinze em numero. Quindecim, pen. c. nomen numerale indiclinabile, Plaut. Pseud. 5.

Quinze vezes. Quindeciès, aduer. Cic. 4. Verr.

De quinze em quinze, ou cada quinze. Quindeceni, æ, a, penul. prod.

Quitar a diuida, aliàs perdoala. Condonare pecunias creditoribus, Cic. 1. Officior.

Condonare aliquem pecuniam. *com dous accusatiuos.* Terent. Phorm. 5. 8.

Debitum remittere, Cic. Attico lib. 13.

Quitação da diuida, ou perdão. Remissio debiti.

Escritura de quitação. Apocha, æ, penult. corr. Vlpianus in l. Si acceptolatum, 19. D. de Acceptilation.

Acceptilatio,onis. Modest.in l.1.D.eodem.
Quitarse da molher. Facere diuortium cum vxore,Cic.2. Philip.
Quitarse do marido. Facere diuortium cũ viro.
Quomo,aliàs assi como. Vt.Tanquàm.
Quasi. Sicùt. Velùt.Coniunctiones.
Quomo,i.de que modo.Quomodò. Quo modo, Qua ratione.
Quomodo Græci ineptum appellent,non reperies,Cic.2. de Orator.
Ponitur interogatiuè, Plaut.Aulul.4.8.
Quo modo tibi se res habet?
Aliquandò admiratiuè, Cicer. de Amicit.
Quomodò (vt alia omittam) mortem filij tulit?

R

RAã.Rana,æ.
Raã das moutas.Rubeta,æ,pen.prod.Plin. lib.8.cap.31.
Raã macho.Ranunculus,i,p.c. nec est diminutium ex Brocensi in sua Mineruá lib. 1. cap.10.
Cantar a raã. Coaxo,as. Aristophanes in comædia,quæ inscribitur Ranæ.
Cano,is, cecini sem supino. Virg.lib.1. Georg. Et veterem in limo ranę cecinere querelam.
Rabaças. Lauer,laueris,pen.c.g.f. Plin.lib.26. cap.8.
Sion,sij,n.g.Plin.lib.22.c.22.
Rabada de pão,alias fatia.Frustum panis.
Rabadilha.Vropigium,ij. Vel,
Oropygium,ij.Mart.lib.3.
Rabão. Raphanus,i,pen.cor.g.m.Plin.lib.19. cap.5.
Rabear.Caudam mouere.Ouid.13.Metam.
Rabo dos animais,ou das aues. Cauda,æ. Vt,
Cauda equina.Horat.2.epist.1.
Cauda serpentis.Ouid.9.Metam.
Cauda pauonis. Lucret.lib.2.
De rabo de porco nunqua bom virote. Mali corui, malum ouum.
Rabo de vestidura. Syrma,syrmatis,pen.c.g.n.
He genero de vestido comprido.Mart.lib.12.
Apralti longum tu quoque syrma tibi.
Trazer rabo. Caudam trahere. Horat. 2.Serm. Saty.3.

Rabiça do arado. Stiua,ę,p.c. Manicula,ę,p.c. Manibula,æ,pen. cor.Var. lib.4. de lingua Latina.Vide Turnebum.
Rabicho da sela. Postilena,æ, pen. prod. Plaut. Casinat.3.
Rabisco, ou rabusco da vindima. Racematio, onis.Thesaur.
Chænis,chænicis,p.c.g.fem.Thesaur.
Rabil,ou rabeca. Lyra rustica.
Rabileyro.Lyricen.p.c.lyricinis,p.c.g.m.
Raça do sol.Solis radius,Cic.5.de Finib.
Raça,i.casta,ou geração. Genus,generis,penult. corr.g.n.
Ração de comer, que se daa cadadia. Diarium,ij. Martial. lib. 11. epig. vlt. Horatius lib.1. epist.14.
Ração de cada mes. Demensum,i. Terentius Phorm.1.1.
Raçoeyro de algũ beneficio.Beneficiarius,ij. Vel, Beneficiatus,i,p.p.
Racha de pao. Assula,æ,pen.c. Diminut.Plaut. Mercat.4.
Rachar. Findo,is,fidi, fissum. Scindo,is, scidi, scissum.
Cousa rachada,ou fendida.Fissus,a,um.
Scissus,a,um. Participia. Ouid. 4. Metam. Liu.lib.3.ab Vrbe.
Rachadura,ou fendedura. Fissio,onis, Cicer.2. de Natur.Deor.
Fissus,us,Cic.3.de Natur.Deor.
Fissum,i,Celsus lib.5. cap.21.
Fissura,æ,p.p. Colum.lib.4.c.29.
Scissura,æ,p.p.Plin.lib.11.ca.28.
Rafeyro. Molossus canis. Horatius 2.Serm. Saty.6.
Raya pescado.Raia,ę,Plin.lib.lib.9.c.42.
Raya do Reyno.Extremitas ,vel ora regni , Cic. 2.de Finib.vel,limes regni.
Virg.1.Æneid.Arma, virumq; cano,Troięqui primus ab oris.
Rainha.Regina,æ,p.p.
Rayo.Fulmen,fulminis,p.c.gen.n.Cic.2. Tusc. & 7.de Natur.Deor.
Rayo,i.relampago,que vem antes dos trouões.
Fulgetrum,i. Fulgur, fulguris, pen.c.g.n. Plin.lib.2.c.43.Cic.1.de Diuinat.
Rayo do sol.Radius solis, Cic.5.de Finib.Virgil.4 & 7. Aeneid.Lucret.lib.1.
Lançar de si rayos. Radio,as, Ouid. 2. Metam. & 3.Amor.eleg.3.

Radior,

Radior,aris.Ouid.4.de Ponto,eleg.4.

Rayua, doença dos cães. Rabies,ei, Plin.lib.29. cap.5.Ouid.4.Metam.Cic.3. Tusc.

Rayua,i.ira. Rabies,ei,per translationem, Cic. 4.Tuscul.

*Rayuosa cousa.*Rabidus,a,um p.c.

Rabiosus,a,um,p.p.adiectiua.

Vt,homo rabiosus,Plaut.Capt.11.

Canis rabiosa.Horat.2.epist.2.

Fortitudo rabiosa,Cic.4.Tusc.

Rayua,i.ter rayua,ou estar com rayua. Rabie corripi. Rabie inflammari, Plinius. lib. 25. cap.8.

Rabie agi,vel agitari.

*Rayuosamente.*Rabidè,p.c. Rabiosè,pen.prod. aduerb.Cic.4.& 5.Tuscul.

Raiz. Radix,radicis,pen.prod.gen.fem.Cicer. 5.de Finib.

*Raiz pequena.*Radicula,æ,p.corr. Diminut.Cicero 2.de Diuinat.

*De raiz,ou té a raiz.*Radicitùs,p.c.aduerb.Cic. 2.Tusc.& 2.de Finib.

Sterpitùs,p.c.aduerb.Cic.4.Tusc.

Eradicitùs,p.c.aduerb.Plaut.Mostel.15.

*Deytar,ou fazer raizes.*Agere radices,Cic.lib.2. Offic.

Radicor,p.p. radicaris, Plin.lib.18.cap.7.

Frumenta multis radicantur fibris.

*Raizes muyto miudas, & bastas das aruores,ou das eruas.*Fibræ,arum.

Virg.1.Georg.Et amaris intuba fibris, Cic. de Senect.& Tusc.3.Radicũ fibras euellere.

*Criar raizes.*Radicesco,cis. Seneca Epist.87.

*Cousa de muytas raizes.*Radicosus,a,um,p.prod. adiect.Plin.lib.16.c.34.

Ralo pera ralar. Scobina,æ,pen.p.Plin.lib.11. cap.37.per similitudinem.

*Ramo.*Ramus,i.

*Raminho de hum anno, que serue pera enxertar, aliàs garfo.*Surculus,i,p.c.Cic.2.& 3.de Orat.

Não poẽ pee em ramo verde. Pedem vbi ponat, non habet,Adag.Cic.Attic.lib.13.

*Ramo pequeno.*Ramulus,i,pen.cor.Cic.lib.1.de Diuinat.Diminut.

Ramusculus,i,pen. corr. Diminut.Plin.lib. 20.cap.23.

Ramo de videyra,aliàs gomo. Palmes,palmitis, pen.cor.g.m.

Cousa de muytos ramos. Ramosus,a,um,p.prod. adiectiuum.

Garula ramosa prospexit ab ilice perdix. Ouid.8.Metam.

*Cousa chea de raminhos.*Ramulosus,a,um,pen.p. adiectiuum,Plin.lib.16.c.24.

*Cousa de ramo.*Rameus,ea,eum, adiect. Virg.4. Georg. Et ramea costis

Subijciunt framẽta,thymũ,casiasq; recẽtes.

Ramo de aruore velha, ou ramo cortado, ou sem proueyto. Ramale,is,p.p.g.n.

Viteris ramalia fagi. Pers.Saty.5.

Ramalia arida.Ouid.8.Metam.

Ramalhada de ramos. Ramorum vmbraculum.

*Ramada.*Pergulana vitis.Colum.lib.3.c.2.

Vmbraculum viteum. *porque* Viteus *he adjectiuo de vitis.* Vt,

Pocula vitea.Virg.3.Georg.

Ramalhete de eruas cheyrosas. Fasciculus,i,p.c. Diminut.à fascis.

Cic.3.Tusc. Fasciculum ad nares admouebis,incendes odores,&c.

Olfactorium,ij, Plin.lib.20.c.9.

*Rancor,i. odio.*Odium,ij. Simultas,tis,g.f.Cic. pro Cluent.& pro Flacco,& alibi sæpè.

Ter rancor,ou odio. Habere simultatem cũ alio.

Vel,Aliquem odisse,Cic. pro Cluent.

Hostili odio odisse aliquẽ, Cic. pro Milon.

Habere odium in aliquem,Cic.2. de Inuẽt.

*Ranço.*Rancor,oris. Palladius lib.1.c.20.

Rançosa cousa. Rancidus,a,um,p.c.

Rancens,tis. Particip.à verbo ranceo,quod non est in vsu.Lucret.lib.3.

Rançosa cousa algum tanto. Subrãcidus,a,um, adiect.Cic.in Pisonem.

Rancidulus,a,um,pen.cor. Diminut. Mart. lib.7.33.

Ranho dos narizes. Stiria,æ. Mucus, muci.

Virg. 3. Georg. Stiriaq; impexis induruit horrida barbis.

Martial lib.7. Turpis ab inuiso pendebat stiria naso.

Ranhoso, aliàs moncoso. Mucosus, a, um,p.p. adiect.Colum.lib.6.c.7.

*Rapar,raspar.*Rado,is,rasi,rasum, Vt,

Radit coruus terram,Plaut. Aulul.23.

Cousa,que rapa,ou raspa. Radens,tis.Participiũ. Lucret.lib.5.Stat.Thebaid.5.

Rapada cousa,ou raspada. Rasus,a,um. Particip. tabellæ rasæ,Ouid.1. de Arte.

Liber rasus lima. Ouidius 2. de Ponto, eleg.4.

Rasilis,& e,p.c.adiect. Vt,
Hasta rasilis. Silius lib.4.
Rapar muytas vezes. Rasito,as,p.c. Frequentatiuum. Gellius lib.3.c.4.
Rapadura, ou raspadura. Rasura,ę.Colum.lib.4. cap.29.
Rapadoura, instrumento com que rapão. Radula, ę,p.c.Colum.lib.12.c.18.
Rapina. Rapina,æ,p.p.Cicer.Ver.1.Cæsar lib.1. bell.Gall.
Rapaz,i.moço qualquer. Puer,pueri,p.c.g m.
Rapaz de soldado, aliàs criado. Cacula,æ,pen.c. g.m.Plaut. Trinum.10.
Calones,calonum,p.p.g.m.
Cicer.3.de Natur. Deor. Porphyr. in illud Horat.1.Serm.Saty.2.
Hunc perminxerunt calones.
Rapazinho. Puerulus,i,p.c. Diminut.Cicer. in Topicis.
Rapaz roym, aliàs velhaco. Flagitiosus puer,scelestus puer, vel sceleratus.
Rapazia,i.velhacaria. Flagitium,ij.
Scelus,sceleris, p.c.g.n.
Raposa. Vulpes,is,g.fem.
Raposinha. Vulpecula,æ,p.c,Diminut.Cic.1.de Natur.Deor.
Pella semana faz a raposa por onde no domingo não vay á Igreja. Ex conscientia malorum timor exoritur,Cic. in Paradox.
Cousa de raposa. Vulpinus,a,um,penult. prod. adiectiuum. Vt,
Vulpina lingua, Plin.lib.28.c.11.
Fazerse raposa, aliàs dissimular. Vulpem imitari.
Vulpem agere.
Vulpinor,p.p.vulpinaris.Nonius.
Raposinho, fedor. Hircus,i.Horat. Epod.12.
Cheyrar a raposinhos. Olere hircum, Horat.1. Serm.Saty.2.
Rara cousa. Rarus,a,um,adiect. Virg.4.Aeneid.
Retia rara plagæ, & lato venabula ferro.
Rarefactus,a,um.Particip.Lucret.lib.2.
Pro præstanti accipitur,Cic. de Amicit.
Rarum genus, (& quidèm omnia præclara rara)nec quidquam difficilius, quàm reperire quod sit omni ex parte in suo genere perfectum.
Rareza. Raritas,p.c.raritatis,g.f.
Vt,raritas arborum,Plin.lib.11,cap.17.
Raritudo,p.p. raritudinis,g.f. Columel.de Arboribus cap.3.

Raramente. Rarè. *Mais raremente.* Rarius.
Muyto raramente. Rarissimè,pen.cor.omnia sunt aduerb. Vt,
Rarè conserere. Colum.lib.2. c.9.
Rarius tondere *.mais poucas vezes*, Plin.lib, 17.cap.27.
Rarius facere,Cic.Lentulo lib.1.7.
Raramente, aliàs poucas vezes. Rarò aduerbiū, Cicero pro Rosc.Amer.& lib.1. de Inuent.
Fazer raro. Rarefacio, rarefacis, pen.c. Colum lib.3.cap.9.
Fazerse raro. Rarefio,is,rarefieri. Lucret.lib.1, Raresco,cis. Vt,
Vetustate rarescere.Virg.3.Aeneid.
Cousa, que tem os cabelos raros. Raripilus,a,um, p.c.adiect.Colum.in Præfat. lib.1.
Rascão,i,homem de pee. Pedester,tris, vel,hic,& hæc pedestris,& hoc pedestre.
Pedes, peditis,p.c. Famulus, vel seruus à pedibus,Cicer.Attico lib.8.Martial.lib.5.in Inuitatorem.
Rasar,i.fazer raso. Complano,as,p.p.Cic. pro Domo sua.
Planum facere,Cic.2.Ver.
Aequo,as.Virg.1.Georg.
Rasa cousa. Planus,a,um. Aequus,a,um,adiectiua.Cic.pro Cecinna.
Campo raso. Campus planus. Lucret.lib.3.
Rasura de campo, ou de veyga. Planities agri.
Rasar medida. Aequare mensuram.
Hostio,is, hostiui, hostitum, penult. prod. Plaut. Asinar.7.
Rasão de rasar medida. Hostorium,ij.
Radius,ij.Thesaur.Plaut.
Rasgar. Scindo,is,scidi,scissum. Discindo,is. Discidi,p.c. discissum. Vt,
Scindere epistolam,Cicer.Rufo.lib.5.epist. 20.in vltimis verbis.
Vestem discindere.Terent.Eunuch.4.3.
Discindere amicitias,Cic. de Amicit.
Rasgada cousa. Scissus,a, um. Discissus,a,um. Participia. Vt,
Vestis scissa.Virg.12. Aeneid.
Artus discissi.Virg.3. Georg.
Rasgadura. Scissura,æ, p.prod. Plin.lib.11.c.28. & lib.5.cap.9.
Scissus,us.Var.
Cousa, que se pode rasgar. Scissilis,& e,p.c.adiect. Celsus lib.6.cap.11.
Raspar. Rado, is, rasi, rasum. *he o mesmo, que rapar.*

rapar. Vide.

Rastejar. Vestigo,as,p.p. Inuestigo,as. Peruestigo,as,p.p.
Odoror,p.p.odoraris.l.Vestigio indagare. Vestigare,& odorari voluptates,Cicer.Post reditum in senatu.
Mirandum in modum (canes venaticos diceres) ità odorabantur omnia, & peruestigabant,&c.

Rastejadura. Inuestigatio,onis. Indagatio,onis. Indago,p.p.indaginis,p.cor.Virg.4. Æneid. Cæsar lib.8.bel. Gall.

Rastejador. Indagator,pen.prod. indagatoris. Inuestigator,pen.p. inuestigatoris.Colum. lib.2.cap.2.& lib.9.cap.8.Cic.de Vniuersit. & pro Sylla.

Rasto. Vestigium,ij.

Deyxar rasto. Vestigium relinquere,Cicero pro Muræna.

Fazer rasto. Ponere vestigium,Cic.3.Philip.
Imprimere vestigium,Cic.pro Cecinnna.
Facere vestigium, Cic. pro Rabirio Posth.

Rato,animal. Mus,muris,m.g. Vt,
Derosi à muribus clypei.Cic.1. de Diuinat.

Ratinho. Musculus,i,p.c. Diminut. Cicer.2. de Diuinat. Nam & musculorum iecuscula bruma dicuntur augeri.

Ratoeyra. Muscipula,æ, pen.c.Var.lib.1. de Re rust. cap.8.

Ratificar. Ratum habere. Cicero pro Roscio. Comœdo.
Ratum facere,Cic.1.de Diuinat.

Ratificada cousa. Ratus,a,um. Participium à verbo reor, Cicer.2.de Natur.Deor.& alibì sæpè.
Firmus,a,um,adiect.Cic.4. Academ.

Ratinho,aliàs jornaleyro. Operarius homo,Cic. pro Roscio Amerino, & Attic.lib.7.
Mercenarius,a,um, adiectiuum. Cic.lib.1. Offic. & pro Fonteio.

Rayada cousa. Coloribus distinctus. Catull. Argonaut.

Razão. Ratio,onis. Vel, Ratiuncula,æ.Diminutium.p.c. Vt,
Concludunt ratiunculis Stoici, Cicero 2. Tuscul.
Suggerere ratiunculas,Cic.3.de Nat. Deor.

Razão natural. Ratio naturalis. Lucret.lib.6.
Communis sensus,Cic.5.de Orat. Horat.1. Serm.Saty.3.

He razão. Æquum est. Par est.
Consentaneum est.Omnia apud Ciceronem lib.2.de Legib. & Attico lib.9. epist. 180. Terent.Eunuch.2.3.Cicer.2. de Nat. Deor. & lib.1.Offic.
Nec est à ratione alienum.

Sem razão. Immeritò,p.c.aduerb. Immeritissimò,p.c.aduerb.Cicer.2. de Orat. Terent. Phorm.2.1.

Dar razão. Suggerere ratiũculas,Cic.3.de Nat. Deor.
Afferre rationes,Cic. Figulo lib.4.13.

Com razão. Meritò,p.c.aduerb. Cic.5.Ver.
Iure,in ablatiuo,Cicero 7. Verr. Terentius Andr.2.3.
Iustis de causis,Cic.Rufo lib.5.epist.20.

Razoada cousa,i.justa. Æquus,a,um. Iustus,a,ũ, adiectiua.Cicero 4.de Finib.& pro Cornelio Balbo.

Razoada cousa,alias mediana. Mediocris, & hoc mediocre,p.c.adiectiuum.
Vt, Status mediocris.Cic. Q.Fr.lib.1.1.
Orator mediocris,Cic. de Clar.Orat.
Omne malum etiàm mediocre magnum est,Cic.3.Tusc.

Racional cousa,i.que vsa de razão. Rationis particeps,Cic.1. Offic.
Rationalis,& e,pen.prod.adiect. Auctor ad Herennium,& Quintil.

Irracional cousa. Rationis expers, Cic.in Topic.

Razoar, aliàs vsar de razoẽs. Vti rationibus, Plaut. Casinat.2.

Rezoar feyto. Perorare litem,vel in litibus,Cicero 3.Officior.

Razoamento de feyto, ou demanda. Causæ, vel litis peroratio.

Razoadamente. Iustè,aduerb.Cic.lib.1.Offic.

Fazer o que he razão. Aequum facere.Terent. Heaut.

Pedir o que he razão. Aequum postulare, Cicer. Attico lib.11.

Real cousa. Regius,a,um,adiect. Vt,
Ornatus,vel apparatus regius, Cic.1. Tusc. & in Somnio.

Casa real. Domus regia.Ouid.lib.2.Metam.
Regia Solis erat sublimibus alta colũnis, subauditur domus.

Cousa de Rey, ou digna de Rey. Regalis,& e,p.p. adiectiuum. Vt,
Nomen regale,Cic pro lege Manilia.

Ornatus regalis,Cic.pro 2.de Finib.
Potestas regalis,Cic.de Arusp.Respons.
*Realmente,i.como Rey.*Regiè,aduerb. Cicero 5. Verr.
Basilicè,p.c.aduerb.Plaut.Pœn.7.& Pers.2.
Regalitèr,p.c.aduerb.Ouid.2.Metam.
Realmente,i.com verdade. Re vera.
Verè, Verissimè,p.c. aduerb. apud Cicer. pro Quinctio,pro Cluentio, pro Muræna, pro Domo,& Ver.4.
Real de cobre. Teruncius,ij,Cicer.Attic.lib.5. epist.105.
Quadrans,tis.Horat.2.Serm.Saty.3.Iuuen. Saty.6.& 7.
Real de prata,ou dous venteēs. Drachma,æ.
Denarius,ij.
Reatar,i,atar muyto. Religo,as,p.c. Cicer.2.de Inuent.& Tuscul.1.
Cousa bem atada. Religatus,a,um,penult. prod. Particip. Vt,
Funiculus à puppi religatus,Cicero 2.de Inuent.
Rebanho de gado,aues,ou de outros animaes. Grex, gregis,m.g. Vel,
Armentum,i. Vt,
Grex equarum,Cic.3.Ver.
Grex armentorum,Cic.3. Philip.
Armenta boum.Virg.2. Gerog.
Pecorum grex.Ouid.11.Metam.
Auium grex.Horat.1.epist.3.
Anserum greges. Varr. lib. 3. de Re rust. cap.10.
Rebate de inimigos. Tumultus,us,Cic.Philip.8.
Dar rebate. Facere tumultũ. Sallust.in Iugurt.
Inijcere tumultum ciuitati,Cic. in Catilin.
Rebater. Retundo,is, retudi,pen.cor.retusum, pen.prod.
Rebatida cousa. Retusus,a,um,penult. prod. Participium,siue nomen ex participio.Horat.1.Carm. Ode 35.
Rebatinha. Rapina,æ,p.p.Cic.1.Ver.
Rebelião. Rebellio,onis.Cæsar lib.3.bell. Gall.
Rebellio facta post obsidionem.
Rebellium,ij.Liuius 5.Decad. lib.2. Qui deditis contra ius, & fas bellum intulisset, & pacatos ad rebellium incitasset.
Reboliço,ou aluoroço. Tumultus,us.
Rebo,alias cascalho de pedras, ou telhas quebradas. Rudus nouum.Vitruuius lib.7.cap.1.Plin. lib.36.cap.25.
Rebotada cousa. Retusus,a,um,pen.prod.
Hebes,hebetis,p.c. Obtusus,a,um,pen.p. adiectiua,apud Ciceron.passim.
Rebotar. Obtundo,is, obtudi, p.c. obtusum, pen.prod. Retundo,is,retudi,p.c.retusum, pen.prod. Hebeto,as,pen.cor.omnia apud Ciceronem Tuscul.1.& de Orat.2.Pro Domo,& Attico lib.9.190.
Reboutalho. Quisquiliæ,arum,Cic. pro Sextio.
Purgamentum,i,Colum. lib.1.c.6.
Ramentum,i,Plin.lib.33.c.4.
Cousa de reboutalho,aliàs cousa regeytada,ou engeytada. Reijculus,a,um,pen.c.
Reiectaneus,ea,eum,adiectiua. Vt,
Reijculæ oues. Reijculi boues.Varr.lib.2. de Re rust.
Cicero 4.de Finib. Illa autèm morbum, egestatem, dolorem non appello mala,sed, si libet, reiectanea.
Recacho. Corporis elatio, vel inflatio.
Recachada cousa. Elatus,a,um,p.p.
Inflatus,a,um,pen.prod. Particip.vel, nomina ex participijs.
Recacharse. Seipsum efferre. Vel,
Insflatus,vel elatus incedit.
Recado. Mandatum,i.
Leuar recados. Mandata alicuius ad aliquem deferre.Cæsar lib.1.bel. Ciuilis.
Perferre mandata ad aliquem. Ouid.de Pôto eleg.2.
Mandar recados por alguem. Dare mandata alicui ad aliquem,Cic.Appio lib.3.epist.1.
Mandata mittere,Cic.4.Ver.
Dar o recado,i. declaralo. Explicare mandatum, Cic.Attic.
Exhaurire mandata,Cic. Attic. lib.5. epist. 88. Reliquum est,vt antequàm proficiscare,mandata nostra exhaurias.
Ter recado d'alguem. Habere mãdata ab aliquo, Cic.2.Philip.
Recaida nas doenças. Recidiuę febres, Plin.lib. 30.cap.11.
Recair,i. tornar a adoecer. De integro in morbũ incidere,Cic.Cornific.lib.12.epist.29.
Recalcar. Refercio,refercis,refersi, refertum. Confercio,cis,confersi,confertum, Cicer.de Senect.& pro Sextio. Lucret.lib.6.Varr.de Re rust.Pliu.lib.12.c.15.
Recalcada cousa. Refertus,a,um. Particip. siue nomen ex participio.

Confertus,

Confertus,a,um.Particip. Vt,
Mare refertum prædonum Cicer.pro Rabir. Posth.
Referto foro, repletisq; omnibus tēplis, Cic.pro Lege Manilia.
Liber confertus voluptatibus,Cic. Tusc.3.

Recalcadamente. Confertim, aduerb. Liuius de bello Punico.

Recamara. Conclaue,is,pen.prod.Terent. Heaut.5.1.Cic.lib.1.de Diuinat.
Conclauium,ij,Plaut.Aulul.12.

Recambiar. Permutare pecuniam,Cicer.Sallust. lib.2.epist.17.

Recambio. Publica permutatio, Cicer.Appio lib.3.epist.5.

Recatado. Circunspectus, a, um. Nomen ex particip.
Sagax,sagacis, penult. prod. adiect. Celsus lib.3.cap. 10. Sueton. in Tiberio cap. 21. Cic.2.de Finib.

Reclamar. Reclamo,as,pen. prod. Repugno, as, Cicero Ver.6.Res agitur in Senatu, vehementer ab omnibus reclamatur.
Theatra tota reclamant,Cic.3.de Orat.
Omnibus viribus alicui rei repugnare,Cicero Tusc.3.

Reclamação. Reclamatio,onis.
Reclamatio apud Ciceronem Philip. 4. pro acclamatione,& iterato clamore accipitur, ex Cælio Secundo.Vide Thesaurum.

Recobrar,i.recuperar. Recupero,as,p.c. Vt,
Recuperare victoriam,Cic.4. Ver.
Recuperare imperium. Liu.lib.1.ab Vrbe.

Recobrada cousa, aliàs recuperada. Recuperatus, a,um,p.p. Particip. Vt,
Vires recuperatæ.Tacitus lib.19.

Recobramento, aliàs recuperação. Recuperatio, onis. Vt,recuperatio libertatis, Cicero 10. Philip.

Recolher a alguem,ou agasalhar. Recipio,is,pen. corr. Vt,
Recipere hospitem in domum, Cic.1.Offic. & Ver.3.
Recipere mensa,tecto,ciuitate, Cic.4. Verr. pro Cluent.& pro Cornel.Balbo.
Recipere in amicitiam, vel in gratiam,Cic. Attic.lib.2.& pro Rabir.Posth.
Recipere in eamdem nauem, Cicero 3. de Natur.Deor.

Recolhimento,ou logar onde se recolhem.
Receptus,us. Liuius lib.4. ab Vrbe, Cicero 3.Tuscul.
Virg.11.Æneid. Planities ignota iacet, tutiq; receptus.
Receptui canere, est tuba è prælio exercitum remouere, Cic. Philip.12. Quis enim reuocante,& receptui canente senatu properet dimicare?

Recolherse em algũ logar. Recipio,is,p.c. Vt,
Recipere se Romam,Cic.Att.lib.1.epist.15.
Recipere se domũ, vel domo.Ter. Phorm, 5.4.Cic. Attic.lib.11.
Recipere se in portum,Cic.5. de Finib.

Recolher os frutos. Percipere fructus, Cicer.de Senect.

Recolher os frutos,i.metelos na tulha. Condere, vel reponere fructus in horreum. Cice.2.de Natur.Deor.

Reconciliar. Reconcilio,as. Reducere, vel restituere in gratiam.
Cic.de Prouinc.Consul.Hic me meus animus in rempub. pristinus cum Cæsare reducit,reconciliat,restituit in gratiam.
Veterem gratiam reconciliare, Cic. Attico lib.1.epist.7.

Reconciliarse com alguem. Redere in gratiam cum aliquo.
In gratiam reconciliari,reduci,vel restitui.
Omnia apud Ciceronem de Prouinc. Consular.& pro Domo.

Reconciliação. Reconciliatio,onis, Cicero pro Cluentio.
Gratiarum reconciliationes,Cicer. Post reditum, ad Quirites.

Reconciliada cousa. Reconciliatus,a,um,p.prod. Particip. Vt,
Reconciliata gratia, Cicero Metello lib.5. epist.2.

Reconciliador. Reconciliator,p.p.reconciliatoris. Liu.lib.5.bell. Macedon.

Recompensar. Compenso,as. Repenso,as. Frequentat. Penso,as. Vt,
Voluptatem cũ maximis curis,& laboribus compensare, Cic.5.de Finib.
Necem pudore pensare. Ouid.Epist.2.
Compensabatur cum summis doloribus lętitia,Cic.2.de Finib.
Fatis contraria fata rependens.Virg.1.Æn.
Id tamen incommodum repensat vuarum multitudine,Colum.lib.3.cap.2.

Damna pensans meliore marito. Seneca Oedip.5.

Recompensada cousa. Repensus,a,um. Partic. Cic. 2. de Orat. Plin. lib. 33. c.3.

Reconhecer. Recognosco,cis, recognoui, pen.p. recognitum,p.c. Cic. pro Deiotaro,& Tusc. 1. Ver.4.& pro Cornelio Balbo.

Reconhecimento. Recognitio,onis. Vt,
Recognitio scelerum suorum, Cic.6.Ver.

Reconualecer. Vide *Conualecer.*

Recordar,i.lembrarse. Memini, p.c. meministi.
Recordor, aris. Reminiscor, reminisceris, pen. corr.
Memini cum genitiuo, Ter. Eunuc.4.7.
Memini de Repub. Cic. pro Sylla.
Memini cum accusatiuo, Cic. de Amicit. Plaut. Casin.5.
Recordor, vel reminiscor huius rei, de hac re, vel hanc rem, Cicero pro Plancio, de Senectute, & Tuscul.1. pro Ligario, & Attico lib.4.

Recordação,i.lembrança. Recordatio, onis.
Vt, conscientia benè actę vitæ, multorũq; beneficiorum recordatio iucundissima est, Cic. de Senect.
Præteriti doloris secura recordatio, Cicero Luceio lib.5.12.

Recordar a lição. Recolere dictata memoritèr
Dictata memoriæ mandare, Cic. de Amic.

Recoua de bestas. Grex iumentorum. Grex mulorum.

Recoua de asnos. Asinorum grex.

Recoueyro. Mulio, onis. Agaso, p.p. agasonis.

Recontar. Recenseo, es, recensui, recensum, Cic. Attico lib.16. Ouid. Epist.9.

Recozer. Recoquo, is, pen.c. recoxi, recoctum, Martial. lib.11.46.

Recozida cousa. Recoctus,a,um. Particip.
Vide Lambinum in Horatium lib.2. Serm. Satyr.5.

Recramar,i.fazer em pregas. Plico,as, plicui, plicitum,p.c. *A verdade be, que não tem preterito, nem supino.*
Complico,as, p.c. complicaui, complicatũ, vel complicui, complicitum, p.cor. Plaut. Rudent.23.

Recramo nesta forma. Plicatura,æ,p.prod. Plin. lib.7.c.51.

Cousa, que se pode fazer em pregas. Plicatilis,& e,p.cor. adiectiuum. Plinius lib.5. cap.9.& lib.10. cap.29.

Recramo com que se cação as codornizes. Fistula, æ, pen.cor. Vt,
Fistula dulce canit, volucrem dum decipit auceps.

Recramo dos cabelos. Calamistrata coma, Cicero pro Sextio.

Recrear. Recreo, eas, aui, atum. Vt,
Afflictus bonorum animos recreare, Cic. Attico lib.1.

Recrearse. Recreor, aris, passiuum.
Animum relaxare, vel animis relaxari, Cicero Tironi lib.16. epist.6. lib.1. Officior. & Philip.2.

Recreação. Recreatio, onis, Plin. lib.22. c.23.
Animi relaxatio, Cic. Gallo lib.7. epist.26.

Recrecer. Superuenio, superuenis, p.c. superueni, p.p. superuentum. Vt,
Grata superueniet, quæ non sperabitur, hora. Horat. Epist.4.

Recuar, aliàs tornar pera tras. Retrocedo, is, Liu. lib.8. ab Vrbe.
Retroeo retrois, retroiui, Plin. lib.12. c.16.
Retroire incipiunt stellę.
Retrogradior, retrograderis, p.c. retrogressus sum, Plin. lib.2. c.15.& lib.8. c.15.
Regredior, regrederis, pen.c. regressus sum, Cic.1. Offic.
Ire cessim. Iustinus lib.2. Paulus in l. Boue. D. de ædilitio edicto.
Redire cessim. Alphenus in l. Si ex plagis. §. Quod si neq; mulæ. D. ad leg. Aquil.
Referre pedem, Virg.4. Æneid.

Receber. Accipio, is, p.c. Capio, is, cepi, captum. Cicer. in Paradox. Capit ille ex suis prædijs sexcenta sestertia.
Accipere litteras, Cic. Sulpit. lib.4.2.
Accipere pecuniam ob rem iudicandam, Cic.2. Ver.

Recebedor del Rey. Exactor regis. Vel,
Exactor regius. Liu. lib.9. ab Vrbe.

Recebimento. Acceptio, onis. Cic. in Top.19.

Receber o marido a molher. Ducere vxorem.
Vxorem sibi adiungere, Cic. pro Sext.& lib. 3. de Finib.

Receber a molher o marido. Nubo, is, nupsi, nuptum. Vt,
Nubere alicui, Cic. pro Cluent.
Nubere in familiam claram, Cic. pro Cęl.
Nupta est malè, Plaut. Casin.

Rece-

Recebimento assi, aliàs casamento. Nuptus, us. Nuptiæ, arum. Vt,
Nuptui collocare, Colum. lib. 4. c. 3.
Multarum nuptiarum mulier vetula, Cicer. Attico lib. 3.
Nuptiæ plenæ dignitatis, plenæ concordiæ, Cic. pro Cluent.

Receber escusa. Accipere causam, Cicer. Tironi lib. 16. 19.
Accipere excusationem, Cic. Cornific. lib. 12. epist. 25.

Receyta, aliàs liuro de receyta. Commentarius, ij. Vel, Commentarium, ij. Commentariolũ, i, p.c. Dimin. Cic. 1. Philip.

Receytar, aliàs fazer receyta, ou memoriaes. Conficere commentarios. Cicero Luceio lib. 5. epist. 12.
Referre in commentarium, Cic. 3. Tusc.
Scribere commentarios, Cicero de Clar. Orator.

Rechaçar. Repercutio, repercutis, p.c. repercussi, repercussum, Virg. 8. Æneid. Ouidius 3. Metam.
Repello, is, repuli, p.c. repulsum. Vt, Iugũ seruitutis à corpore suo repellere, Cicero Antequàm iret in exilium.

Rechaçada cousa. Repercussus, a, ũm. Participiũ. Virg. 8. Æneid. Plin. lib. 17. c. 21.
Repulsus, a, um. Partic. Ouid. lib. 1. Amor. eleg. 8. & lib. 4. Fast.

Rechaço. Repercussus, us. Plin. Epist. 282.
Repercussus Solis, *reuerberação do Sol,* Plin. lib. 5. cap. 5.

Rechear. Refercio, is, refersi, refertum. Confercio, confercis, conseci, cconfertum, Cic. pro lege Manilia.

Recheada cousa. Refertus, a, um. Confertus, a, ũ. Participia, siue nomina ex particip. Omnia apud Cicer.
Vide suprà. *Recalcada cousa.*

Cousa muyto recheada. Refertissimus, a, um. Confertissimus, a, um, penultimis cor. adiect. Cicero Quint. Frat. lib. 1, epist. 1. Liu. lib. 2. ab Vrbe.

Rede. Rete, is, n.g. Cassis, is, g.m.
Este vltimo he mais vsado no plural, que no singular.
Incidit in casses præda petita meos, Ouid. 2. de Arte.

Rede grande pera caçar feras. Plagæ, arum, Cicero 3. Officior.

Rede de pescar, que por outro nome se chama nassa. Nassa, æ, Cic. Att. lib. 15. Silius lib. 5.

Rede, que se chama chumbeyra, ou tarrafa. Fũda, ę. Iaculum, i, p.c. Vide Turnebum.
Funda verberat amnem, Virg. 1. Georg.
Vel rete iaculum, Plautus Truculent. 3. & Asinar. 3.

Rede varredoura. Verriculum, i, p.c. Valer. Max. lib. 4. cap. 1.
Euerriculum, i, p.c. Cicer. 6. Ver. & lib. 3. de Nat. Deor.
Sagena, æ, pen. prod. Nomen Græcum, ex Thesauro.

Redenho das tripas. Omentum, i. Plinius lib. 11. cap. 37.

Redeas do freo. Lorum, i. Habena, æ, pen. prod. Ouid. 2. Metam. Colla iugo rumpunt, abruptaq; lora relinquunt.
Liber habenis equus, Virg. 3. Georg.

Redarguir. Redarguo, is. Coarguo, is, coargui, coargutum, pen. prod. *He o mesmo, que accusar.* Vt,
Redargue me, si mentior, Cic. pro Cluent.
Coarguere aliquem auaritię, Cic. 7. Ver.

Redoma de vidro. Ampulla vitrea, Plinius lib. 20. cap. 14.
Nimbus vitreus, Martial. lib. 14. 117.

Rodemoinho de vento, ou de agoa. Vertex, verticis, pen. cor. g. m.
Vortex, vorticis, p.c. g. m.
Turbo, turbinis, p.c. m. g.
Densi vortices, Ouid. 6. Fast.
Insanus vortex, Virg. lib. 1. Georg.
Immanis turbo, Cic. 6. Æneid.
Vnda exęstuat vorticibus, Virg. 3. Georg.
Voluit flumen vortices, Horat. 2. Carmin. Ode 9.
Gubernare nauem in maximis turbinibus, Cic. in Pison.

Redomoinho da cabeça. Vertex capitis, Plin. lib. 7. in Præfat.
Nudo vertice fulua cæsaries, Virg 11. Æn.
Vertex montis etiam dicitur eminentissima montis pars. Virg 1. Æneid. Geminiq; minantur In cœlum scopuli, quorũ sub vertice latè Æquora tuta silent.
Vertices, altissimæ cœli partes, quas Græci polos vocant, quòd circa hos mundus rotetur.

tetur. Virg. lib. 1. Georg.
Hic vertex nobis semper sublimis: at illum Sub pedibus styx atra videt, manesq; profundi.

Cousa que faz redomoinho. Verticosus, a, ũ, p. p. adiect. Vt,
Verticosus amnis, Liu. lib. 1. bel. Pun.

Redonda cousa. Rotundus, a, um, adiect.
Vt, forma rotunda, Cic. 1. de Nat. Deor.

edondeza da cousa redonda. Rotunditas, p. cor. rotunditatis, g. f. Vt,
Rotunditas oris, Plin. lib. 9. c. 36.

Redondeza do Mundo. Orbis terræ. Vel,
Orbis terrarum, Cic. de leg. Agrar. pro Domo, & Verr. 6.

Fazer redondo. Rotundo, as. Cic. de Vniuersit. Plin. lib. 20. c. 18.

Arredondar he o mesmo, que fazer redondo.

Ao redor. Circum, *preposição de accusatiuo, & ás vezes aduerbio*.
Circumcircà, aduerb. compositum ex duabus præpositionibus.
Ter. Heaut. 2. 3. Capillus passus, prolixus, circum caput reiectus.
Hedera circum tempora serpit, Virgil. 8. eclog.
Collo dare brachia circum, Virg. 3. Æn.
Sulpicius Ciceroni lib. 4. epist. 5.
Ex Asia rediens, cum ab Ægina Megaram versus nauigarem, cœpi regiones circumcircà prospicere.

Estar ao redor, ou darredor d'algũa cousa. Circũsto, as. Vt,
Tribunal prætoris circumstare, Cicero 1. in Catilin.
Omnia nos circumstãt, Cic. Phil. 10.

Trazer ao redor. Circumago, is, p. c. circumegi, p. p. circumactum, Liu. 1. ab Vrbe.

Redrar vinhas. Repastino, as, p. c. Colum. lib. 4. cap. 32.
Vndè repastinatio, onis. Cic. de Senect.

Reduzir. Redigo, is, p. c. redegi, pen. prod. redactum. Vt,
Totum quæstum ad se redigere, Cicero de Arusp. respons.
Redigere in deditionem imperij, Cicero 4. Philip.
Redigere ad paucos, Cic. pro Marcello.
Redigere in vnum, Cic. 5. Philip.
Redigere aliquem ad inopiam, Terentius Heaut. 5. 1.

Reduzida cousa. Redactus, a, um. Particip. Vlp. de in ius vocando.

Refazer, aliàs renouar. Reficio, cis, p. c.
Renouo, as, p. c. Instauro, as.
Vt, ædes reficere, quæ vitium fecerunt, Cic. in Topicis.
Reficere aliquid ex pecunia alterius, Cicer. Verr. 3.
Renouare vetera, Cic. 1. Acad.
Renouare, & instaurare, Cic. 2. Verr.

Refazer o dãno. Damnum resarcire, Cic. Lentulo lib. 1. 9.

Refalsada cousa. Dolosus, a, um, p. p.
Fraudulentus, a, um. Malitiosus, a, ũ, p. p. adiect. apud Cicer.
Versipellis, & e, adiectiuum, Plaut. Amph. 3. & Persa 6.

Refeytorio. Refectionis domus. Triclinium, ij. Cic. Att. lib. 13. epist. 298.

Refeyto do corpo. Corpulentus, a, um, adiectiuũ. Plaut. Epid. 2. Col. lib. 6. c. 3.
Carnosus, a, um, pen. prod. adiectiuum, Pli. lib. 11. c. 37.

Referta, i. persia. Verborum contentio. Contumacia, æ. Pertinacia, æ. Obstinatio, onis. Omnia apud Cicer.

Refertar, aliàs persiar. Verbis contendere.
Verbis decertare. Discepto, as.
Obfirmo, as, Ter. Eunuc. 2. 1.
Obstino, as, pen. c. Plaut. Aulul. 7. Liu. lib. 3. bell. Pun.

Referteyra cousa, i. persiosa. Pertinax, pen. corr. pertinacis.
Obfirmatus, a, um. Contumax, p. cor. contumacis. Obstinatus, a, um, p. p. adiect. apud Ciceronem.
Refractarius, a, ium, adiectiuum, Seneca epist. 74.
Refractariolus, a, um, p. c. Dimin. Cic. Attic. lib. 2. 1.

Referteyramente. Pertinacitèr, pen. corr.
Contumacitèr, pen. cor. Obfirmatè, pen. prod. Obstinatè, pen. prod. aduerbia, apud Terentium, Liuium, Plin. & Cic. 2. de Diuin. & Q. Fr. lib. 2. epist. 5.

Refem. Obses, obsedis, p. c. com. duo. Cicero 1. Ver. & alibì.

Refião. Vide *Rufião*.

Refinar. Repurgo, as, Plin. lib. 19. c. 10.

Prata refinada. Argentum pustulatum, Sueton. in Nerone, c.44.

Ouro refinado. Aurum obryzum. Vel obrizũ, Plin. lib. 33. c.3.

Refolhada cousa. Subdolus, a, um, p.p. adiectiuũ. Malitiosus, a, um, pen. prod. adiectiuum.
He o mesmo, que Refalsado.

Reformar. Reformo, as, Ouid. 11. Metam.
Corrigo, is, p.c. Plin. in Paneg.
Corrigere mores ciuitatis, Cic. 3. de Leg.

Reformador. Reformator, pen. p. reformatoris, Plin. Epist. 165. lib. 8.
Prefectus moribus, Cic. Papyrio lib. 9. 15.

Reformar escriptura, ou instrumento. Nouare instrumentum. Nouare scripta, Mart. lib. 14.
Facere nouationem. Scæuola in l. Chirographis. D. de Administ tutor.

Reformação assi. Nouatio, onis.

Refrear. Fræno, as. Refræno, as. Cohibeo, cohibes, p. c. cohibui, cohibitum, pen. cor.
Comprimo, is, pen. cor.
Reprimo, is, pen. cor.
Contineo, contines, pen. cor.
Coerceo, es, coercui, coercitum, p.c.
Compesco, cis. Vt, compescere aliquem catenis, vel compedibus, Ouid. Epist. 19. & 14.
Comprimere audaciam alicuius, Cic. Catoni lib. 15. epist. 4.
Cohibere iracundiam, Cic. pro Marcello.
Frænare voluptates, Liu. 10. bel. Pun.
Frænare animum, Cic. 5. Ver.
Coercere temeritatem, Cic. 2. Tusc.
Continere odium conceptum iamdiù in aliquem, Cic. Post reditum.

Refreada cousa. Refrænatus, a, um, p.p.
Repressus, a, um. Compressus, a, um.
Coercitus, a, um, p.c. Partic. siue nomina ex participijs. Vt,
Religione refrænatus, Lucret. lib. 5.
Impetus hostium repressi, Cicero pro lege Manilia.
Impetus compressi, Virg. 2. Æneid.
Voluptates compressæ, Cic. pro Cælio.
Vinclis coercita. Ouid. 14. Epist.

Refreamento. Cohibitio, onis, Cic. 5. Ver.
Refrænatio, onis. Seneca 3. de Ira.
Necessaria est ista doloris refrænatio, &c.

Refrescar. Refrigero, as, p.c. Vt,
Refrigerare, & extinguere calorem, Cicer. 2. de Nat. Deor.

Refresco. Refrigeratio, onis. Vt,
Auræ refrigeratio, Col. lib. 11. c.1.
Et refrigeratio æstate, & vicissim aut Sol, aut ignis hybernus, Cic. de Senect.

Refresco, alias logar fresco, & deleytoso. Amænus locus, Cic. 6. Ver.

Refrigerio. Recreatio, onis, Plin. lib. 22. c.23.
Animi relaxatio, Cic. Gallo lib. 7. epist. 26.

Regaliz, aliàs requerizerua. Glycyrrhiza, ę. Græce.

Regar. Rigo, as. Irrigo, as, p.c.
Vt, arma cruore rigare, Virg. 6. Æneid.
Rore rigare, Cic. 1. de Diuin.
Ægyptum Nilus irrigat, Cic. 2. de Nat. Deor.

Cousa regada. Rigatus, a, um, p.p.
Irrigatus, a, um, pen. prod. Particip. Plautus Epid. 3.

Cousa regadia, i, que se costuma regar. Riguus, a, um. Irriguus, a, um, adiect.
Vt, Amnes rigui, Virg. 2. Georg.
Hortus riguus, Ouid. 8. Metam.
Campi irrigui, Lucan. lib. 4.
Hortus irriguus, Hor. 2. Serm. Saty. 4.

Regadura. Rigatio, onis, Colum. lib. 11. c.3.
Irrigatio, onis, Cic. 2. Offic.

Rego por onde leuão agoa pera regar. Incile, is, p. p. g. n. Colum. lib. 5. c.9. l. Vnica. §. 2. D. Ne quid in flumine publico.
Tambem significa leuada, que sae d'algũ rio. Vlpianus in l. 1. D. De aqua quotidiana, & ęstiua.

Rego entre margens. Sulcus, i, Cic. 2. de Diuinat. Plin. lib. 18. c.21.

Regato, ou ribeyro, que leua agoa. Riuus, i, gen. m. Cicero in Topicis, Virg. Horat. & Ouidius, multis in locis.
Riuulus, i, p.c. Diminutiuum, Cic. pro Cæl. & lib. 1. Acad.

Regato, ou rio, que seca no verão. Torrens, tis, Virg. 2. Æneid. Ouid. 3. Metam. adiectiuum. Subauditur fluuius, vel riuus.

Regatão. Propala, æ, p.p. Alij legunt propola. Thesaurus, & Turnebus.
Dardanarius, ij. Vlpianus in l. Annonam. D. De extraordin. crimin. Plin. lib. 30. c.1.

Regatar, alias vender por muyto. Plurimo vendere, vel quamplurimo, Cic. 5. Ver. & lib. 3. Officior. In quibus deest ablatiuus pretio, Valer. Max. lib. 1. c.4. Magno vbi q; pretio virtus æstimatur.

Regatar,

Regatar,i.perfiar sobre o preço. De pretio certare,vel contendere.

Regedor. Rector,oris.Moderator,p.p.moderatoris.Gubernator,p.p.gubernatoris, omnia apud Cicer.

Reger,ou gouernar. Rego,is,rexi,rectum.Guberno,as.Moderor,p.c.moderaris,omnia apud Ciceronem.

Regedora,ou gouernadora. Gubernatrix,p.prod. gubernatricis,p.p.g.f.Cic.1.de Orat.
Moderatrix,p.p.moderatricis,g.f. Cic.pro Flacco, & Philip.5.

Regimento,ou gouerno. Gubernatio,onis, Cicero 4.de Finib.
Regimen,p.c.regiminis,p.c. n.gen. Liuius 3.ab Vrbe.

Regimento no comer, & beber. Parsimonia, æ, Terent.Heaut.31.
Victus temperantia,Cic.5.Tusc.
Temperantia in cibis,Plin.lib.28.c.5.

Regelo,ou geada. Gelu,u,indeclinabile. Glacies, ei,Virg.3.Georg. Sed iacet aggeribus niueis informis,& alto Terra gelu.
Glacies aspera,Virg.eclog.10.

Regelar a outrem,i.conuerter em regelo. Gelo,as. Congelo,as,pen.cor.Glacio,as. Verba actiua. Vt,
Pauidoq; gelantur pectore,Iuuen.Sat.6.
Gelatus caseus,Plin.lib.14.c.3.
Martial.lib.14. Quid prodest si te congelat vxor anus?
Lacrymas congelare, Ouid.ad Liuiam.
Iupiter glaciat niues, Hor.3.Car.Ode 10.

Regelarse. Gelo,as. Congelo,as. Vel congelor, aris,p.p.Glacio,as.Gelasco,is.Cõglacio,as. Concresco,cis.Gelu astringi. Vt,
Gelant frigora,Plin.lib.15.c.6.
Congelare pro congelari,Ouid.11.Metam.
Vini natura non gelascit,Pli.lib.14.c.22.
Plin.lib.29.c.3.Fit autem hyeme, quoniã æstate non glaciat,nisi accepta cera.
Mare concrescit glacie, Ouidius 3.Trist. eleg.12.
Sanguis concreuit frigore, Virg.12.Æneid.
Cõglaciat Tribunatus Curioni. Cælius Ciceroni lib.8.6.

Regelada cousa. Gelatus,a,um,p.p.
Glaciatus,a,um,p.p.Particip. Vt,
Caseus gelatus,vel glaciatus,Pli.lib.14.c.3.
Colum.lib.7.c.82.
Manus Aquilone gelatæ, Martialis lib.5. Epigram.9.
Humor glaciatus in grandines, Plinius lib.2.cap.39.

Cousa,que regela,ou congela. Glacialis, & e,p.p. adiect. Vt,
Frigus glaciale,Ouid.9.Metam.
Oceanus glacialis,Iuuen.Satyr.2.

Cousa,que se não regela,ou congela. Incongelabilis,& e,pen.cor.adiectiuum. Gellius lib. 17.cap.8.

Região. Regio,onis,f.g.Cic.1.de Nat.Deorum, & de Orat.
Ora,æ,Cicero 2.de Natur.Deorum, & pro Cornelio Balbo.
Plaga,æ.prima correpta, Cic.2.de Diuinat. Virg.7.Æneid.

Registo de liuro. Regestum,i.Budæus.

Registar. Profiteor,profiteris,p.p.professus sũ. Cic.2.de lege Agrar.

Regoa de carpinteyro,ou pedreyro. Regula,æ,p.c. Cic.2.Offic.& lib.1.de Fin.

Regra de liuro. Linea,eæ.

Regra no comer,& nos gastos. Parsimonia,æ,Cicer.in Paradox.& pro Quinctio.
Temperantia in cibis,Plin.lib.28.c.5.
Temperantia in victu,Cic.5.Tusc.

Regrada cousa,aliàs temperada no comer,& gastos. Parcus,a,um.
Parcissimus,a,um,p.c.adiect. Cic.pro Cæl. & lib.2.de Orat.

Regradamente. Parcè,aduerb.Ter.Andr.1.1.

Cousa regrada,& temperada em tudo o que faz. Parcus,a,um.Parcissimus,a,um,p.c.
Frugalis,& e. Frugalissimus,a,um,p.c.
Temperatus,a,um,p.p.
Temperatissimus,a,um,p.c. adiectiua apud Cicer.passim.

Temperadamente assi. Frugalitèr,pen.cor.
Parcè,aduerbia,Cicero pro Domo, Horat. 1.Ser.Satyr.4.

Rey. Rex,regis.

Rey pequeno.i.Rey de pequeno Reyno. Regulus,i, p.c.Diminut.Plin.lib.18.cap.3. Liu.lib.1. bel.Pun.

Cousa de Rey,ou que pertence a Rey, ou digna de Rey. Regius,a,ium,adiect. Vt,
Bellum regium,Cic.pro lege Manil.
Potestas regia,Cic.1.Philip.
Ornatus regius,Cic.1.Tusc.

Cousa real. Regalis,& e. Basilicus,a,um,p.c.
Nomen regale,Cic.de Arusp.resp.
Ornatus regalis, Cic.2.de Finib.
Sententia regalis,Cic.1.Offic.
Basilicus status,Plaut.Pseud.7.
Basilicus victus,i.magnificus, Plaut.Persa.
Como Rey. Regiè,aduerbium,Cic.5. Ver.
Basilicè,pen.cor.
Casa del Rey. Regia,æ,Cic.3.de Fin.Ouidius 2. Metam.Deest domus.
Casa del Rey publica,onde morão os Reys,ou principes,ou onde se fazem as audiencias reaes.
Basilica,æ,p.c.Cic.6.Ver. & pro Muræna,& alibi. Deest domus.
Reyno. Regnum,i.
Reynar. Regno,as. Vt,regnare vrbi, vel in vrbe,vel per vrbem,Cic.in Ver.& Bruto lib. 11.16.Virg.3.Æneid.
Rey d'armas. Fecialis,is,p.p.Varr. lib. 2.de vita Populi Rom.Cic.7.Ver.& lib.1.Offic.
Reyxa. Rixa,æ,Cic.Pęto lib.9.epist.21.
Relação. Relatio,onis,Plin.Epist.190.
Cic.in Pisonem.Nam relatio illa salutaris, & diligens fuerat,&c. Vetus exemplar legit,delatio.
Relação onde despachão os desembargadores..
Senatus,us,p.p.
Este nome tambẽ se toma pellos mesmos desembargadores. Cic.de Arusp.respons.& lib.3.de Legib.& lib.4.epist.1.
Relatar. Refero,p.c.refers,retuli,p.c.relatum, pen prod.
Narro,as. Nuncio,as, Virg.lib.2.Æneid.
Referes ergò hæc,& nuntius ibis.
Ter.Eunuc.5.5. Tu isti narrato omnem rẽ ordine,&c.
Ne sensus quidèm vera nuntiant. Cicer.4. Academ.
Prælium nuntiare,Cęs.5. bel.Gall.
Cic.Bruto.At illa retulit, quæsiuitq; quidnam mihi videretur?
Relãpago, que vem antes dos trouões. Fulgur,fulguris,p.c.n.g.Cicer.2.de Legib. & lib.1. de Diuination.
Fulgetra,æ,Plin.lib.28.c.2.
Fulgetrum,i,Plin.lib.2.c.43.
Cousa de relampago. Fulguralis, & e, pen prod. adiect. Vt,
Libri fulgurales, qui de fulgurũ inspectione tractant,Cic.1.de Diuin.

Relampaguear. Fulguro,as,p.c. Vt,
Ioue tonante,& fulgurante comitię populi habere nefas,Cic.2.de Diuin.
Quum ex omnibus quatuor partibus cœli fulgurabit,Plin.lib.18.c.35.
Releuar,aliàs importar. Interest. Refert.
Vt,illorum refert,Sallust.in Iugurtha.
Socratis interest.Cic.pro Domo.
Parui refert,Cic.Q.F.lib.1.epist.1.
Iunguntur cũ his aduerbijs, multùm,plùs, plurimùm, parùm, paululùm, nihil, aliquid,magìs,minùs,maximè,minimè.
Vt,minimè interest,Cic.5. Ver.
Iunguntur etiàm his accusatiuis, mea, tua, sua,nostra,vestra,cuia.
Qui à Grãmaticis falsò ablatiui vocantur.
Vide omnium testimonia apud Cic.passìm.
Consule etiàm Mineruam Brocensis,& nouam Grammatices institutionem iussu regis Philippi tertij editam,& correctam.
Releuar,leuar em conta, ou dissimular, & passar por isso,& fazer,que não vee. Dissimulo,as, pen.cor. Vel,
Conniueo,es,p.p.per translationem.
Conniuere in re aliqua,Cic.pro Cælio.
Plautus Milite 14. Dissimulabo hos,quasi non videam.
Religião. Religio,onis,Cic.2.de Inuent.
Religiosa cousa. Religiosus,a,um, pen. prod. adiectiuum,Cicer.pro Domo, & Virg.6.& alibì.
Religiosamente. Religiosè,pen.prod.aduerbiũ, Cic.Sulpit.lib.13.18.
Religiosissimè,p.c.aduerb. Cic.2.de Inuẽt.
Templum Iunonis,quod religiosissimè colebant, egregijs picturis locupletare voluerunt.
Reliquiario, què tem reliquias. Amuletum,i,p.p.
Bulla,ę,Plin.lib.25.c.9.& lib.37.c.3.& lib. 33.c.1.Cic.3.Verr.
Vide Macrobium lib.1.Saturn. c.6.
Reliquiario de ouro. Bulla aurea,Propert.lib.4. eleg.1.
De prata. Bulla argentea,Ouid.10.Metam.
Reliquias de Sanctos. Sanctorum reliquiæ, vel ossa. Sueton. in Augusto, & Domitiano, c.8.Virg.4.& 7.Æneid.
Relogio. Horologium,ij, Cicero Tironi lib.16. epist.18.
Relogio de sol. Gnomon,onis. Vel,Gnomon solis,

lis, Plin.lib.2.c.72. Vel,
Horologium solarium, Pli.lib.7.c.60. Vel,
Solarium,ij, Cic.2.de Nat Deor. Deest horologium.
Relogio de agoa. Clepsydra,æ, pen prod. Cic.lib.3.de Orator.
Reluzir. Luceo,es,luxi. Reluceo,reluces,p.p. Cic.2.de Nat.Deor.
Fulgeo,es,fulsi. Niteo,es,nitui, omnia apud Ciceronem.
Barba reluxit flammis, Virg.12.Æneid.
Remanecer. Remaneo,remanes, pen.c. remansi, absq; supino.
Vt, causa iniuriæ remanet, Cic.1.Ver.
Vestigia antiqui officij in illo remanent. Cic.pro Rosc.Amer.
Supersum, superes,p.c. vt ex Cicer.& alijs passim.
Remanecente cousa. Reliquus,a,um,p.c.
Residuus,a,um, adiectiua.
Vt, reliquum vitæ, Cic.7. Ver.
De reliquo iam nostra culpa fuerit, si te dimiserimus, Cic.1.de Orat.
Omnibus pecunijs residuis exactis, &c. Liu.lib.3.bell.Maced.
Quid relatum, quid residuum sit, Cic.2.de lege Agrar.
Remar. Remigo,as,p.c Cic.4 Tusc.
Obra de remar. Remigium, ij, Virg.1.Georg.& lib.8.Æneid.Ouid.2.de Arte.
Remo. Remus,i,g.m.
Remeyro. Remex, remigis, pen.c.g.m. Cic.2.de Orat.Ouid.13.Metam.
Remate, ou fim. Coronis,p.p, coronidis, p.c.f.g. Martial.lib.10. Vide *Fim*.
Remedear. Remedium adhibere, Cic.Octauio, epist.1.
Remedio. Remedium,ij, Cic.3.Ver.
Ter remedio. Habere remedium, Cicero 2.de Nat.Deor.
Buscar remedio. Comparare remedium, Cicero Verr.7.
Quærere remedium, Cicero 5.Ver.& pro Cluentio.
Cousa, que não tem remedio, ou a que se não pode dar remedio. Irremediabili, & e, p.c. adiect. Plin.lib.25.c.13.& lib.28.c.7.
Remela. Lippitudo,p.p. lippitudinis, p.c.g.f. Cic.Att.lib.7. Plin.lib.16.c.37.
Remelada cousa. Lippus,a,um, adiect. Horat.1. Serm.Saty.3.
Omnibus & lippis,& tonsoribus notum. Adag.Hor.1.Serm.Saty.7. *He cousa curriqueyra. Sabêno caës, & gatos.*
Fazerse remelado. Lippio,is, lippiui,p.p. Cic.Att.lib.7. Quum leuitèr lippirem, has litteras dedi.
Remendar. Resarcio,cis, resarsi, resartum. Vt, Resarcire vestem, Terent.Adelph. Cicero pro Cælio.
Sarcio,is, sarsi, sartum.
Remendão alfayate. Veteramentarius sartor. Vel, veteramentarius sarcinator.
Remendão çapateyro. Veteramentarius sutor. Sueton.de Vitellio,c.2.
Cerdo,onis, Cic.1. de Nat.Deor. Martial. lib.3.16.
Remendo. Auctarium, ij. Budæus ad linguam Græcam, pag.380.
Vestidura de remendos. Cento, onis, Iuuenal. Satyr.6. Intrauit calidum veteri centone lupanar.
Remeter a alguem com impeto. Impetum facere in aliquem, Cic.pro Rosc.Amer.
Inuado,is,p.p. Adorior, adoriris, p.p. Adortus, vel adorsus sum.
Irruo,is, irrui, irrutum,p.c. Vt,
Inuadere in aliquem, Cic.pro Cluent.
In vrbes inuadere. Cic.3.Ver.
Piratæ nauem adoriebantur, Cic.7.Ver.
Irruere in mediam aciem, Cic.2.de Fin.
Remeter, ou cometer algũa cousa, ou suas vezes a outrem. Delego,as. Demando,as. Committo,is. Vt,
Delegare aliquid amico, Cic.pro Domo.
Demandare vices suas alicui, Suetonius in Caligula,c.41.
Vel committere. Seneca, Hercul.Oeth.2.
Causam alicui committere, Cicero.7.de Orator.
Remir, ou resgatar. Redimo,is,p.c. redemi, redemptum, Cic.2.Offic.
Remissamente. Oscitantèr. Negligentèr. Vide *Descuydadamente*.
Remoer. Rumino,as,p.c. Vel,
Ruminor,p.c. ruminaris. Vt, herbas ruminare, Ouid. in fragm.
Remoer, aliàs rayuar. Rabio,is. Vel iracundia, uel rabie agi.
Varro quid est, quod blateras? quid rabis? quid

quid vis ?

Remolhar. Aqua macerare,Ter.Adelp.3.3.Pli. lib.11 c.41.

Remorder. Remordeo,es,remordi,remorsum, Vt,conscientia malè actæ vitæ omnes remordet.

Virg.1.Æneid. Quãdò hæc te cura remordet,i.cruciat.

Præteritisq; admissa malis peccata remordent,Lucret.lib.1.

Renço. Vide *Ranço.*

Rendar os milhos,aliàs sachalos segunda vez. Resarrio,is,iui,itum,Plin.lib.18.c.20.

Renda,que se paga,i.foro. Pensio,onis,g.f. Cic. pro Roscio Comœdo.

Vectigal,pen.prod.vectigalis, g.n. Cicero multis locis.

Vectigal duplex est, publicum, & priuatũ, Vide Thesaur.

Pagar a renda,ou o foro. Pendere vectigal, Cic. pro lege Manilia.

Soluere pensionem, Cicer.Attico lib.16.& pro Roscio Comœdo.

Render. Redeo,is,vel fructum reddere,Terent. Phorm.4.3.Fructum quem Lemni vxoris reddunt prędia.

Varro lib.3.de Re rust.c.3. Vt lx. eo anno reddiderit ea pars villæ bis tantum,quantũ tuus fundus reddit.

Varro lib.1.de Re rust.c.44. Vt ex eodem semine aliubì cum decimo redeat, aliubì cum quinto decimo.Vt in Hetruria, & locis aliquot in Italia. In Sybaritano dicunt etiàm cum centesimo redire solitum.

Rendimento. Reditus,us,p.c. Prouentus,us. Vt,prouentus lactis,Plin.lib.20. cap.12. Ouid.lib.4.de Ponto, eleg.5. Aut populi reditus positam componet ad hastam, Et minui magnæ non sinet vrbis opes.

Rendosa cousa. Quęstuosus,a,um,p.p. Lucrosus,a,um,p.p.

Vt,Mercatura quæstuosa,Cic.5.de Fin. Pœna est lucrosa poetę.Ouid.2.Trist.

Rendeyro das rendas das Cidades, ou villas, ou das camaras. Publicanus,i,p.p.

Rendeyro qualquer,que arrenda. Conductor,oris.

Renderse,ou entregarse. Dedo,is,dedidi, p.c. deditum,p.c. Vt,

Dedere se hostibus,Cæs.lib.2.bel.Gal.

Dedere se alijs,Terent.Andr.1.1.

Rendimento assi. Deditio,onis, Cic. pro lege Manil.& Phil.4.

Cousa rendida a outrem, ou cousa,que se rendéo,& entregou nas mãos d'outrem. Deditius,a,um, adiect. Cic.Bruto 3.5.

Deditus,a,um, p. c. *He participio do verbo, dedo,dedis, propriamente quer dizer cousa affeiçoada,ou entregue.* Vt,

Deditus amatorijs leuitatibus,Cic.1.deFin.

Deditus litteris à pueritia,Cic.Lentulo lib. 1.epist.7.

Vita vitijs,flagitijsq; omnibus dedita, Cic. pro Rosc.Amer.

Voluntati alicuius deditus,Cic pro Mil.

Renouar. Renouo,as,p.c.Instauro,as.Reficio, is,p.c. Reparo,as,p.c.

Vt,vetera renouare,Cic.1.Academ.

Scelus pristinum in aliquem renouare, & instaurare,Cic.2.Ver.

Acies instaurare.Virg.10.Æneid.

Ædes reficere,quę vitium fecerunt,Cicero in Topicis.

Amissas res reparare, Horatius 2. Serm. Satyr.5.

Renunciar officio. Abdicare se magistratu,Cicer. 2.de Diuin.

Deponere magistratum,Cæs.lib.7.bel.Gal.

Abdicare magistratum,Sallust.in Catil.

Renuciação nesta forma. Abdicatio,onis, Plinius lib.7.c.45.

Renunciar beneficio ecclesiastico. Deponere, vel abdicare, vel dimittere beneficium ecclesiasticum.

Abdicare se beneficio ecclesiastico. Vel, Cedere beneficio ecclesiastico.

Por renũciar vsa o direyto Canonico destes verbos. Renuncio,as,cum datiuo.

Cedo,cedis,cum datiuo.

Resigno,as,cum datiuo,vel accusatiuo.

In titulo de Renunt.c.Ex transmissa,c. Super hoc,& c.Veniens,& c.1.lib.6. Renuntiare Papatui. Renuntiare deposito, ex l.Si hominem.§.Quotiès.D.Depositi.

Renunciação assi. Renunciatio,onis. Resignatio,onis. Ex iure Pontificio de Renuntiatione.

Repayrar,ou reparar. Reparo,as,p.c.

Reficio,reficis,p.c.refeci,refectum.

Instauro,as.Plin.Epist.291.

Sed quæ sunt vetustate sublapsa, reparen-

 tur

tur in melius. Vide *Renouar.*

Repayro, ou reparo. Reparatio,onis. Sallust.in Iugurtha.

Reparador, aliàs reparador. Reparator,pen.p. reparatoris.Stat.lib.4.Syl.1.

Repartir. Partior,partiris,pen.p. partitus sum. Diuido,is,p.c.

Vt,partiri æqualitèr,Cic. pro Rosc.Comœ.

In mēbra aliquid partiri, Cic. de Vniuersit.

Diuidere agros viritim,Cic. de Senect.

Mons regionem à regione diuidit, Cicero Attico lib.5.108.

Repartição,ou diuisão. Partitio,onis. Diuisio,onis. Vt,

Æquabilis prędæ partitio,Cic.2.Officior.

Quadripartita diuisio, Cicero 3. de Natur. Deor.

Repartidor. Partitor,p.p. partitoris,Cicero in Vatinium.

Diuisor,p.p.diuisoris,Cic.Ver.5.

Cousa,que partio. Partitus,a,um,p.p.

Vt, Vires socias partitus. Actiuè, Silius lib.7.

Cousa partida. Partitus,a,um. Actiuè. Vt,

Anima partita per artus, idest distributa. Lucretius lib.3.

Fœdera partita lecti.Ouid.3.de Arte.

Repartida cousa em tres partes. Tripartitus,a,ũ, penult.prod. vel, Tripertitus, pen. prod. Participium. Cicero Ver. 5.& lib.1. Acad.

Repentina cousa. Repentinus,a,um,p.p.

Subitus,a,um,p.c.adiectiua. Vt,

Mors repentina,Cic.2. de Diu nat.

Nuntius repentinus,Cic.7. Ver.

Subita lętitia,Cic.2.Ver.

Morte subita sternere aliquem. Virg. lib. 11.Æneid.

De repente,aliàs repentinamente. Repètè,aduerb.

De repentè. Improuisò,pen prod. aduerb.

De improuiso.

Ex improuiso. Subitò,pen.corr. de subitò aduerb. Vt,

Modò egens, repentè diues,Cicer.2.Philip.

Lapsa repentè turris.Virg.2.Æneid.

Cic. pro Ligario, Tu de repentè irrupisses, & clamare cæpisses,&c.

Terent Hecyr.4.1.Ita corripuit de repentè tacitus sese ad filiam.

Cic.12.Philip.Cur hoc tempore? Cur tam improuisò? cur tam repentè pacis est facta mentio?

De improuiso in aliquem incidere, Cicero pro Roscio Amerino.

De improuiso interuenire. Terentius Adelph.3.3.

Ex improuiso decernere,Cic.3.Ver.

Subitò in febrim incidere, Cicero Terent. lib.14.8.

Plaut. Capt. 2. Conari de subitò nos agere tragœdiam.

Repertorio de liuro. Index,indicis, penult.corr. g.com.duor.Cicero Attico lib.4.73. & lib. 2.de Orat. *por outro nome se chama taboada.*

Repeso. Æquipondium. ij. Vitruuius lib. 10. cap.8.

Sacoma,p. prod. sacomatis, g.n. Vitruuius lib.9.cap.3.

Repetir. Repeto,is,p.c.iui, itum. Vt,

Bona sua repetere,ac persequi lite,atq; iudicio, Cic.5.Ver.

Repetere pœnas ab aliquo,Cic.7. Ver. *tomar vingança.*

Repetir a lição. Recolere lectionem memoria, vel memoritèr.

Repetere dictata memoria, vel memoritèr.

Repetição. Repetitio,onis,Cic.3.de Orat.

Repetidor. Hypodidascalus,p.c. Cic. Pæto lib. 9.epist.18.in vltimis verbis.

Repetir palauras. Iterare verba,Cic.in Partit.

Repicar sinos. Festiuo sono cymbala pulsare.

Repique de sinos. Cymbalorum festiua pulsatio.

Replica. Replicatio, onis. Iustinianus lib.4. Institut.de Replicationib.

Replicar. Replico,as,per translationem, idest rursùs explicare, Plin.

Quum sæpiùs ille replicasset, tandèm persuasit.

Replicare memoriam annalium, vel temporum,Cic.pro Sylla, & lib.1. de Diuinat.

Replicar, aliàs contradizer. Contradico, is, pen.prod. cum accusatiuo, Cic. pro Rosc. Amerino.Vide suo loco.

Repolho. Brassica capitata. Vel,

Brassica sessilis.Laguna in Dioscord.

Reportarse. Referre se ad aliquid.

Reposta. Responsum,i.Responsio,onis,Cic. pro Plancio,& pro Cornelio Balbo.

Reposta de Deos. Oraculum,i,p.c, Cic. multis locis.Virg.2.Æneid.

Reposteyro.

Reposteyro. Tapes,tapetis,pen.prod.g.m. Tapetum,i,p.p.

Repousar, ou descansar. Quiesco, quiescis, quieui,quietum,p.p. Requiesco,cis. Conquiesco, cis, omnia apud Cicer. passim.

Repousada cousa, ou quieta, ou descançada. Quietus,a, um, penult. prod. Participium, vel nomen ex participio,Cic.multis locis.
Quietissimus,a,um,penult.cor.adiect. Vt. quietissimus homo,Cic.6. Ver.
Requietus,a,um, p.p.adiect.
Vt, ager requietus,i, qui aliquantulùm requieuit.Ouid.2.de Arte.
Lac requietum.Colum.lib.7.c.8.
Terra requietior.Colum.lib.2.c.1.

Repouso, ou descanço. Quies,tis. Requies, requietis,p.p.g.f. Vel,
Requies,requiei,Cic.de Senect. & lib.1. de Finib.& Attico lib. 1.13. pro Archia, & pro Lege Manilia.

Reprender. Reprehendo,is, reprehendi reprehensum. Carpo,is,carpsi,carptum.
Increpo,as, increpui,increpitum,p.c.
Obiurgo,as,aui,atum.
Vt,Discessum alicuius reprehendere,Cicero pro Plancio.
Maledicto dente carpere, Cicero pro Cornelio Balbo.
Totus timeo,ità me increpuit Iupiter,Cic. Q.Fr.lib.2.7.
Monendi amici sæpè sunt, & obiurgandi, Cic.de Amicit.

Reprensão. Obiurgatio,onis, Cic. de Amicit. & lib.1.Offic.
Reprehensio,onis,Cic.1. de Finib.

Reprendedor.Reprehensor,oris.
Obiurgator, oris, Cicero 1,& 2. de Natur. Deor.& Ver.5.

Represar. Reprimo,is,penult.corr.
Concludo, is,p.p.

Represada cousa. Conclusus,a,ũ,p.p. Particip.
Reses,residis,p.c.adiect.
Vt,reses aqua.Var.3.de Re rust.c.17.
Conclusa aqua facilè corrumpitur, Cic.2. de Natur.Deor.

Representar.Repræsento,as. Vt,
Improbitatem repræsentare,Cicer. Attico lib.16.2.
Libertatem repræsentare,Cic.2. Philip.

Representação. Repræsentatio, onis, Plinius lib.9.cap.6.

Representar comedia, ou tragedia. Agere comœdiam,vel tragædiam,Cic.Philip.11.Terent. in Prologo Eunuchi.

Representação de comedias. Actio comœdiarũ.

Representador de comedias. Actor comœdiarũ.

Reprimir. Contineo,contines,p.c. Reprimo. is,p.c.&c. Vide *Refrear*.

Reprouar.Reprobo,as,penult,cor.
Refello,is,refelli. Improbo,as,p.c.
Refuto,as, pen.prod.Reijcio,reijcis,p. cor. reieci,reiectum. Omnia apud Ciceronem multis locis,iunguntur accusatiuo.

Republica.Respublica,reipublicæ,p.c.

Repunhar. Repugno,as. Resisto,is,restiti,p.c. Refragor,aris.
Obsisto,is,obstiti,penult. corr. sine supino. Omnia iunguntur datiuo,Cicero multis in locis.
Reluctor,aris.Horat.4.Carm.Ode 4. Ouid. 2.Amor.eleg.9.

Repunhancia.Repugnantia,æ,Cic. Phil.2.

Cousa, que repunha, ou resiste. Repugnans,repugnantis. Aduersans,tis. Participia. Vt, Aduersans, & repugnans natura, Cicero 3. Offic.
Cicero de Senect. Quod idem contigit adolescentibus aduersante, & repugnante natura.
Reluctans,tis. Participium.Horat.4.Carm. Ode 4.Ouid.2.Amor. eleg.9.& 3.eleg.4.

Com repunhancia, & resistencia. Regugnantèr, aduerbium, cui contrarium est, patientèr, Cic.de Amicitia.

Reputação.Fama,æ. Opinio,onis.
Existimatio,onis,passiuè. Vt,
Amittere famam,& existimationem,Cicer. pro Quinctio.
Opinio, & existimatio, Cicero Antequàm reti in exilium.
Gratulor tibi,quòd ex prouincia saluum te ad tuos recepisti incolumi fama, & repub. Cic.Philippo.13.
Sine honore, sine existimatione, sine censu homo,Cic.pro Flacco.

Requebrarse com fantesia. Corpus arrogantèr mouere.

Requebro. Motus, vel motio corporis arrogantèr,Cicero 2.de Natur. Deor. Quintil. lib.2.cap.11.

Requeijão.Caseus recens. Caseus mollis, Plin. lib.28.cap.9.
Requerer sua justiça.Ius suum postulare,Cicer. 2.Philip.
Ius suum exequi,vel persequi. Cæsar lib.1. bel.Gall.Cic.Ver.1. & pro Cecinnna.
Causam suam defendere,vel tueri , Cicero lib.1.de Orat.
Requerente.Causidicus,i,pen.cor
Procurator,p prod.procuratoris, Cic.1. de Orat.pro Cecinna,& de Clar.Orat.
Requeriz erua.Glycirrhiza,æ. Vel, Dulcis radix.Thesaur.Lagun.in Dioscorid.
Requesta. Contentio,onis. Concertatio,onis, Cicer.pro Muræna,pro Sext.lib.1. de Finib. & lib.1.de Orat.
Requestar,i.ter requesta.Habere contentionem cum aliquo,Cic.3.de Legib.
Contendere , vel concertare cum aliquo, Cic.pro Cecinna,& pro Quinct. & lib.3.de Natur. Deor.
Res,i.gado.Pecus,pecudis,p.c.g.f.
Pecus,pecoris,penult.cor.n.g. Vt,
Tarda , & languida pecus , Cicero 2. de Legib.
Consilio istius pecudis vti volebam , Cicero in Pisonem,per translationē vocat hominem pecudem.
Depascuntur à pecore agri publici, Cic.2. de Orat.
Resenha.Recognitio,onis.
Fazer resenha. Recognoscere exercitum.
Vel recensere, vel,Lustrare,Cicer.lib.1. de Diuinat.Cæsar lib.8.bell.Gall.
Resfriar algũa cousa.Refrigero,as,pen.c. Vt,
Refrigerare,& extinguere calorem,Cic.2. de Natur.Deor.
Perfrigero,as,penult.corr. Plinius lib. 25. cap.13.
Resfriador,i.vaso em que se resfria o vinho,ou agoa. Baucalis,is,penult.prod. Alciatus in Prætermissis.Thesaurus.
Baucalium,ij. Nibrissensis.
Resfriada cousa. Refrigeratus,a,um,pen.prod. Participium. Vt,
Refrigeratus sermo, Cicero Appio lib. 3. epist.8.
Refrigerata accusatio,Cic.2.Ver.
Resfriamento , ou refresco. Refrigeratio, onis, Cic.de Senect. Et refrigeratio æstate , & vicissim aút sol, aut ignis hibernus.
Homem,ou molher, que tem cargo de resfriar algũa cousa.Refrigerator,pen.prod.refrigeratoris. Refrigeratrix,cis,penult.prod. Plin.lib.19. cap.8.
Resgatar. Redimo,is,p.c. redemi,pen.prod.redemptum. Vt,
Redimere seipsum.Terent.Eunuc.1.1.
Redimere captos,Cic.2.Offic.
Redimere captiuos, auctor ad Herennium, lib.3.
Resgatada cousa. Redemptus,a,um. Participiũ. Virg.9.Æneid.
Resgate. Redemptio,onis,Plin.de Vir. Illust. Valer.Max.lib.4.c.3.de Scipione. Aurum quoquè quod pro redēptione puellæ allatum erat,&c.
Residir.Resideo,es,p.c.resedi, p.p. Vt,
In corpore mortui nullus residet sensus. Cic.1.Tuscul.
Si quid residet in te amoris erga me,Cicer. Antonio lib.5.5. *se me tens algum amor*.
Residencia. Residentia,æ. Ex iure Pontificio lib. 3. Decretalium titulo de clericis non residentibus Cap.Ex parte.2.
Residencia , que se toma aos corregedores , & a outros. Syndicatus, us, penult. prod. apud iureconsultos.
Dar residencia . Gesti magistratus rationem reddere.
Tomar residencia.Repetere , vel reposcere rationem magistratus.
Resio.Area,eæ.Varr.4. ling. Latin. Florent.in l.Fundi 211.de Verbor. significat.
Resio onde se custuma ajuntar o Povo. Platea,eç.
Resistencia.Repugnantia,æ,Cicero 2.Philip.
Resistir.Resisto,is,restiti,pen.c. Vt.
Resistere armis,Cic.2. Tuscul.
Repugno,as. Vt,
Dictis , & factis repugnare , & resistere crudelitati , Cicero pro Rabirio perduel.reo.
Reluctor,aris.Horat.4.Carm.Ode 4.
Obsisto,is,obstiti,p.c. Vt,
Odijs multorum nullæ opes possunt obsistere,Cic.2.Offic.
Resma de papel. Scapus,i,Plin.lib.13.cap.12. Vide Thesaurum.
Tambem se toma pella mão de papel.

Resoluer algua duuida. Dubium aperire, Cicer.4. de Finib.
Inuoluta aperire, Cic.1.de Finib.
Dubium explicare, vel enodare, vel explanare.
Resolução de duuida, Rei dubię, vel obscuræ explicatio, vel enodatio, Cic. lib. 3. de Nat. Deor. Quid vos delectat illa explicatio fabularum, & enodatio nominum?
Cousa resoluta, i. declarada. Explicitus,a, um, penult. corr. vel Explicatus,a,um, pen.p. Participia, vel nomina ex participijs. Vide *Cousa declarada*.
Respeytar, i. ter respeyto. Habere rationem, Cic. Planco lib.10.2.& lib.2.Offic.
Habere respectum, Cic.5.Philip.
Itaq; quum respectum ad Senatum, & ad bonos non haberet.
Respeyto. Ratio, onis. Respectus,us, Cicer. ad Brutum, Meus quidèm animus in acie est, nequè respectum vllum quęrit, &c.
Liuius lib. 2. ab Vrbe. Sede, factione, respectuq; rerum priuatarum, &c.
Por justos respeytos. Iustis de causis, Cic. Rufo lib.5. epist.20. (de Orat.
Por certos respeytos. Certis de causis, Cic. lib.1.
Respingar. Calcitro, as, p.c. per Metaphoram, Cic. pro Cęlio.
Respuo,is, Cic. passim.
Respirar, ou tomar folego. Respiro,as,p.p. Vt, Respiraui, liberatus sum, Cic. pro Milone.
A metu respirare, Cic. pro Cluent.
Respiração. Respiratio, onis. Respiratus,us, penult. prod. g.m.
Spiritus,us penult.corr. Cicer. 2. de Natur. Deor.& lib.1.de Orat.
Respiração com força. Anhelitus,us,p.c.
Vt, Aridus à lasso veniebat anhelitus ore. Ouid.10.Metam.
Mouere anhelitus, Cic.1.Offic.
Respiradouro. Spiramē, p.prod. spiraminis, g.n. Lucan.lib.2.
Respiramen, pen.prod. respiraminis, Ouid. 2.Metam.
Spiraculum,i, pen.cor. Virg.7.Aeneid. Plin. lib.2.c.29.
Spiramentum,i, Virg.lib.4.Georg. & lib.9. Aeneid. Plin.lib.34.c.17.
Resplandecer. Luceo,es, luxi. Fulgeo,es,fulsi. Splendeo,es. Splendesco,cis.
Resplendeo,es. Omnia apud Ciceronem.
Rutilo,as, penult.corr. Virg. lib.8. Aeneid. Plin.lib.16.cap.11.
Fulgo,is, per tertiam coniugationem apud Lucretium.lib.5.
Mico,as, micui.
Colluceo,es, Cic.2. de Nat.Deor. & lib. 4. Academ. Micare in tenebris, Cicero 3. Offic.
Resplandor. Fulgor,oris,p.p.
Splendor,oris,p.p. Cic. multis locis.
Cousa resplandecente, ou cousa, que resplandece. Fulgens,tis. Particip. Cic.in.Parad.
Coruscus,a,um, adiect. Cic.2.Tuscul.
Lucidus,a,um, pen.cor. adiect. Ouid.lib.1. Fast.& Epist.21.
Splendidus,a,um, p.c. adiect. Cic.in Paradox. & Ver.9.
Rutilus,a,um, pen.c. adiectiuum. Ouid.2. Metam.
Resplandecer no meyo. Interluceo,es, Liuius 9. bell.Pun.
Responder. Respondeo,es, respondi, responsum.
Responso,as. Frequentat.
Dare responsum, Cic.6. Ver. Virg. eclog.1.
Redere responsum, Cic. pro Plancio.
Dicimus, Respondere ad rogatum, Cicero pro Flacco.
Respondere ad voluntatem alicuius. Cæsar lib.4.bell.Gall.
Respondere quod, Cicero pro Rosc. Amer.
Responsa, aut loquere, Plaut.Menęh.14.
Respondeo quum pro conuenire, & parem esse, accipitur, datiuo iungitur. Vt, Dictis respondent cetera matris. Virg.lib.1. Aeneid.
Vt omnia omnibus, paria paribus respondeant, Cic.1.de Nat.Deor
Resposta. Responsum,i.
Responsio, responsionis, Cicer. multis locis. Vide *Reposta*.
Responder por carta. Rescribo,is, rescripsi rescriptum. Vt,
Epistolæ alicuius rescribere, Cicer. Attic. lib.7.
Ad omnia quæ quæruntur rescribere, Cic. Lentulo lib.1.9.
Rescribere de aliquo, Cicero Attico lib.2. epist.20.
Resta. Restat, bat, impersonalitèr. Vel,

Reliquum est Cic.Curio lib.7.31.
Cicer.1.de Diuinat. Restat etiam de Chaldæis sed primùm auspicia videamus.
Cicero 4.Academ. Restat, vt his respondeam,&c.
Ire restat.Horat.1.epist.6.
Restante cousa. Reliquus,a,um,p.c.
Residuus,a,um,adiectiua. Vt,
Reliqua dies,Cic. pro Sextio.
Tempus reliquum,Cic.3. Ver.
Reliquum vitæ,Cic.7.Verr.
Omnibus residuis pecunijs exactis,&c. Liu. lib.3.bell. Macedon.
Quid relatum, quid residuum sit,Cic.lib.2. de lege Agrar.
Residua, & vetus simultas. Liu. lib.9.bell. Pun.
De resto. Ex residuo.
Reste de albos. Restis,is, accusatiuo restim, vel restem,g.f. Plin. lib.20.c.6. Martial.lib.12. epigr.32.
Restelar linho,ou estopa. Pectere linum, vel stupam hamis ferreis,Plin.lib.19.c.1.
Restelo de arrestelar linho, ou estopa. Hamus ferreus,Plin.loco citato.
Restituir. Restituo,is,restitui,restitutum.
Restituere in gratiam,Cic.de Prouinc.Consf.
Restituere in integrum,Cic.7. Ver.
Restituere in antiquum statum,Cic.2. Verr.
Rem alicui restituere, Cicero pro Roscio Amerino.
Restituição. Restitutio,onis,verbale, Cic. Attic. lib.4.& in Pisonem.
Restituidor. Restitutor,pen. prod.restitutoris, Verbale. Vt,
Restitutor salutis meæ,Cic. pro Milone.
Restolho. Stipula,æ,pen.cor. Terent. Adelph. 5.3. Præter hæc
Meridie ipso faciam,vt stipulam colligat.
Resualar. Labor,laberis,p.c. lapsus sum. Vt,
Labi in officio. In procliue. Imprudentia,&c. Cic.2.& 4.Tusc.& pro Rabirio.
Resurgir, ou resuscitar. Resurgo,is, resurrexi, resurrectum.
Liuius lib.4.bell. Pun. Resurgunt res Romanæ contra spem.
Ouid.1.Fast.Victa tamèn vinces, euersaq; Troia resurges.
Resuscitar a outrem. Resuscito,as,pen.c. Ouid. 8.Metam. Positamq; resuscitat iram.

Retabolo. Pictæ tabulæ imaginibus Sanctorũ. Vel simulachris.
Retabalo de nossa Senhora. Picta tabula Deiparæ simulachro.
Retalhar. Incido,is,p.p.incisi, incisum,p.prod.
Insculpo,is,insculpsi,insculptum.
Incidere in ære, ved in æs,Cicer.6. Verr. & Philip.2.
Incidere in tabula,Cic.Acil.lib.13.epist.36.
Saxo aliquo insculpere.Hor.2. Serm.Sat.3.
Postibus insculpunt cornua.Ouid.15.Met.
Retalhada cousa. Incisus,a,um,p.p.
Insculptus,a,um.Participia.
Carmen incisum in sepulchro,Cic.de Senect.
In animo insculptum, Cic.2. de Nat. Deor.
Retalho nesta forma. Incisio,onis, Cicero in Orat.
Incisura,æ,p.p,Plin.lib.11.cap.39.
Reter,ou deter. Retineo,retines,pen.c. retinui, retentum. Moror,moraris.
Remoror,p.c.remoraris.
Retardo,as. Tardo, as. Detineo, detines, pen.cor. Vt.
Euntem retinere.Ouid.Epist.17.
Morari conuiuas.Terent.Heaut.1.1.
Morari celeritatem belli,Cic.5. Philip.
Remorari aliquem à re aliqua,Cicero 1.in Catilin.
Remorari spem alicuius.Cic.Att.lib.3.
Retardare aliquem in via,Cicer.10.Philip.
Profectionem tardare, Cic. Cæsar.lib.7.5.
Detinere aliquem lepore,Cic. Att.lib.4.
Detinere aliquem inani gloria Columel. lib.8.cap.5.
Cousa retenda,ou detida. Retentus,a,um.
Remoratus,a,um,p.p. Participia. Vt,
Calamitas remorata longiùs serpit, Cicero Antequàm iret in exilium.
Potamonem scribam, & familiarem tuum retentum esse à Verre in prouincia, quum tu decederes.Cic.1.Ver.
Lingua retenta metu.Ouid.Epist.11.
Retirarse pera algum logar. Recipio,is, p.c. Vt,
Recipere se Romam,Cicero Atttico lib.1. epist.15.
Recipere se domo,vel domum, Cic. Attico lib.11.Terent.Phorm. Actu 5. Scena.4.
Recipere se in portum,Cic.5. de Finib.
Retirarse,i. tornar atraz. Retrocedo,is,p. prod.
Retrogradior, retrograderis, penult. corr. retro-

retrogressus sum. Liuius 8. ab Vrbe. Plin. lib.2.cap.15.

Rhetorica, i. Arte da Rhetorica. Rhetorica, æ, p.c. Rhetorice, es, pen. corr. Cic. lib. 2. de Finib. Rhetorica, pen. cor. Rhetoricorum, Cicero de Fato.

Rhetorico, ou mestre de Rhetorica. Rhetor, rhetoris, penult. corr. accusatiuo Rhetorem, vel rhetora, Cic. multis locis.

Rhetoricar, i. fallar como rhetorico. Rhetorico more loqui, Cic. de Fato.
Rhetoricor, p.c. rhetoricaris. Thesaurus.

Rhetoricamente, i. como rhetorico. Rhetoricè, p.c. aduerb. Cic. de Clar. Orat.

Liuros, que tratão de Rhetorica. Rhetorici, pen. c. rhetoricorum. Quintilian. lib. 3. c. 1.

Cousa, que pertence a Rhetorica, ou a rhetorico.
Rhetoricus, a, um, p.c. Vt,
Libri rhetorici, Cic. 2. de Orat.
Rhetoricoteros, pen. corr. idest magis rhetor, Cic. lib. 3. de Orat.

Retorno de merce, ou de boa obra, &c. Remuneratio, onis. Vt,
Remuneratio beneficij, vel beneuolentiæ, Cic. de Amicit. & lib. 2. Offic.

Retranca. Postilena, ę, penult. prod. Plautus Casinat. 3.

Retratar. Effingo, is, effinxi, effictum.
Figuro, as, pen. prod. *Ambos com accusatiuo.* Cic. multis locis.
Exprimere effigiem alicuius, Cic. 3. Offic.

Retrato. Effigies, ei. Imago, penult, prod. imaginis, g. f. Simulachrum, i, Cic. Ver. 4. & lib. 1. de Natur. Deor.

Retrete. Penetrale, is, p.p. n.g.
Virg. 6. Aeneid. Te quoque magna manēt regnis penetralia nostris.

Retumbar. Resono, as, p.c. resonui resonitum.

Reuel cousa. Rebellis, & e, adiectiuum. Stat. Thebaid. 1.

Rebelião. Rebellio, onis. Rebellium, ij. Cæsar lib. 3. bel. Gall. Liu. 5. Decad. lib. 2.

Reuelar, i. descobrir. Aperio, is, p.c.
Detego, is, p.c. detexi, detectum.
Patefacio, cis, p.c. Cic. multis locis.
Reuelo, as, p.p. Ouid. 6. Fast.
todos estes verbos pedem accusatiuo.

Reuelação, i. descobrimento. Patefatio, onis, Cic. 2. de Finib.

Reuelação d'outro modo. Apocalypsis, is. Græcè, Reuelatio, onis. Vatablus c. 1. Apocalypsis Diui Ioan. Euangelistæ.

Reuista. Recognitio, onis. Verbale. Vt, Recognitio rei iudicatæ. Thesaurus.
A barbaris dicitur reuisio.

Reuer. Reconosco, cis, Cicero 4. Verr. lib. 3. de Legib.

Reuedor de liuros. Corrector, oris. Vel, Emendator, pen. prod, emendatoris, Cicero pro Cornelio Balbo.

Reuer liuros. Corrigo, is, pen. corr. Emendo, as. Recognosco, cis, recognoui, pen. p. recognitum, pen. cor.

Reuerberar. Repercutio, repercutis, p.c. repercussi, repercussum.

Reuerberação. Repercussus, us. Vt, repercussus solis, Plin. lib. 5. cap. 5.
Repercussus ventorum, Plin. lib. 5. c. 9.

Reuerdecer. Reuiresco, cis, Cic. de Prou. consul.

Reuerencear. Reuereor, reuereris, p.p. reueritus sum, Cic. 2. de Inuent.
Veneror, p.c. veneraris, veneratus sum, Cicero 3. Ver. & lib. 6. de Natur. Deor.
Colo, is, colui, cultum, Cic. 1. de Nat. Deo. & de lege Agrar.
Obseruo, as, Cic. Licinio lib. 5. epist. 8.
Suspicio, is, per Metaphoram, Cic. 2. Offic. & de Orat.
Adhibere reuerentiam, Cic. lib. 1. Offic.

Reuerencia. Obseruantia, æ, Cic. pro Quinctio. pro Cornelio Balbo, & alibi sæpè.
Reuerentia, æ, Cic. 1. Officior.

Com reuerencia. Reuerēter, aduer. Pli. Epis. 115.
Reuerentissimè, p.c. aduerb. superlatiuum Sueton. in Octauio cap. 93.

Reuerenda cousa. Reuerendus, a, um. Ouidius in Ibin. Caudian. de Raptu Proserp.
Venerandus, a, um. Participia, Cicer. 2. de lege Agrar. Horat. 1. epist. 19.

Falando com reuerencia. Sit honor auribus.
Si licet dicere. Si fas est. *se assi se pode dizer.*

Reues. Transuersus ictus. Obliquus ictus, Plin. lib. 11. c. 25.

De reués. Obliquè, pen. prod. aduerbium, Cicer. 1. de Finib.
A latere. Vt, ictum à latere alicui inferre.

Reuocar paredes, ou telhados. Incrusto, as. Varro lib. 3. de Re rust. cap. 14. Textus in l. Quidam, D. de Seruit. Vrban. prędi.

Arenatum inducere,Plin.lib.38.cap.23.
Reuogar.Reuoco,as,p.c.Ouid.9.Metam.
Si facta mihi reuocare liceret.
Reuocare promissum. Seneca de Benef.4.
Retracto,as.Virg.12.Æneid.
Nihil est quod dicta retractent. *Desdizerse be melbor lingoagem.*
Reuolta.Turba,æ. Tumultus,us,g.m. Terent. Andr.4.5.Di vestram fidem,quid turbæ est apud forum?
Cic.6.Ver. Ecce autẽ noua turba,atq; rixa.
Sedare tumultum.Liu.de bello Punico.
Repentini tumultus.Ouid.5.Metam.
Seditio,onis,Cicero pro Muræna, & Attico lib.2.16.
Reuoltosa cousa. Turbulentus,a,um,adiectiuũ. Cic.2.de Orat.
Tumultuosus,a,um,pen.prod. adiectiuum. Liuius 4. ab Vrbe. In otio tumultuosi, in bello segnes?
Seditiosus,a,um,pen.prod.adiect.Cicero 3. Verr.
Factiosus,a,um,pen.prod.adiect. Sallust.in Catilin.
Reuoltosamente.Turbulentè. Turbulentèr,aduerbia. Cicero pro Domo sua, & Cælio lib.2.16.
Seditiosè,p.p.aduerb.Cic. pro Cluent.
Homem,que faz reuolta.Turbator,p.p. turbatoris.Liu.lib.2.& 4.ab Vrbe.
Reuma.Rheuma,rheumatis,p.c. Thesaur.
Rheutisma,æ.Cælius lib.7.cap.27.
Rheumatismus,i,Plin.lib.22.c.18.
Grauedo,p.p.grauedinis,p.c.f.g.Cic. Attic. lib.16.338.
Reumosa cousa,i. doente de reuma. Rheumaticus,a,um,p.c.adiect.Plin.lib.29.c.6.
Reuoluer,ou virar. Voluo,is,volui,volutũ,p.p.
Reuoluo,is,reuolui,reuolutum.
Vt,libros voluere,Cic.de Clar.Orat.
Saxum ingens voluere.Virg.3.Aeneid.
Reuoluere libros. Liu.4.bell.Maced.
Reuoluere iter.Virg.9.Aeneid.
Cousa reuoluida,ou virada. Volutus,a,ũ. Reuolutus,a,um p.p.Patticipia. Vt,
Amnis per saxa volutus.Virg.3.Georg.
Saxa æstu reuoluta Pontus resorbet. Virg. 11.Aeneid.
Reuoluer a memoria.Replico,as,p.c. Vt,
Replicare memoriam annalium, vel temporum,Cic.pro Sylla,& lib.1. de Diuinat.
Rezão. Vide *Razão.*
Rezar. Recito,as,p.c.
Rezar o rosario de nossa Senhora. Beatæ Virginis rosarium percurrere, vel recitare.
Rezente cousa,i. fresca,& de poucos dias.Recens, tis,adiectiuum. Vt,
Recens memoria,Cic.2.de Nat.Deor.
Recentes litteræ,Cic.Attico lib.6.
Negotium recens,Cic.3.Ver.
Vestigia recentia.Cic.5.Ver.
Rezentemente, i. de fresco , ou haa pouco tempo. Recèns , aduerbialitèr. Recentes,in plurali. Vt.
Sole recèns orto.Virg.3.Georg.
Recèns condita Roma. Sueton. in Tiberio cap.1.idest nupèr.
Recentès Roma venerunt , Cicero Attico lib.16.
Recèns natus,Plaut.Cistel.3.
Algũs modernos vsão deste aduerbio.Recẽtè,sed nullo adhibito testimonio.
Rezina.Resina,æ,p.p.Plaut.Mercat.4.Plin.lib. 16.cap.10.
Cousa enrezinada,i. vntada com rezina. Resinatus,a,um,pen. prod. adiectiuum. Iuuenal. Saty.8.
Resinatum vinum.*Vinho,que tem rezina*,Pli. lib.13.cap.1.
Resinata bibis vina, Falerna fugis.Martial. lib.3.
Resinaceus,ea,eum,quod resinã refert. Vt,
Semen resinaceum,Plin.lib.24.cap.11.
Cousa,que tem muyta rezina. Resinosus,a,um, p.p.adiect.Plin.lib.15.c.7.
Riba,ou ribada. Cliuus,i,g.m. Cliuum,i, Cicer. Attico lib.2. epist.16.
Cliuulus,i,pen.cor. Diminut. Columel.lib. 6.cap.37.
Cousa,que tem muytas ribas. Cliuosus,a,um,p.p. adiect.Colum.de Arborib.c.4.
De riba,aliàs decima. Supernè,aduerb. Virg.6. Aeneid.
De riba pera bayxo.Sursum deorsùm. Vt,
Surùm deorsùm cursitare,Cicer.2.de Nat. Deor.Terent.Eunuch.2.2.
Ribaldo.Nebulo,p.c.nebulonis,m.g.
Impostor,oris.
Ribaldaria. Impostura,æ,p.prod.Vlpian.in l. tertia,D.de Crimine Stellionatus.

Ribeyra do mar. Littus, littoris, pen.cor.n.g. Virg.passim.

Ribeyra dos rios. Ripa, æ, Cic.1.de Legib.
Littus, & ripa pro eodẽ accipiuntur apud Columel.lib.1.c.5.
Villa semper mare rectè conspicit, quum pulsatur, ac fluctu respergitur, nunquàm ex ripa, sed paulùm summota à littore.

Ribeyro de agoa. Riuus, i, vel, Riuulus, i, p.corr. Diminut.Cic.1. Academ.

Rica cousa. Diues, diuitis, p.c. Locuples, p.c. locupletis, p.p. Dis, & hoc dite, à quo ditior, ditissimus. Omnia sunt adiectiua, Cicer.1. Offic. De Amicit. In Vatinium, in Paradox. Ver.4.& 5.
Copiosus, a, um, p.p. Cic.3.Ver.
Opulentus, a, um, adiect. Cic. de Amicit.

Cousa muyto rica. Homo magnis opibus pręditus, Cic. pro Cluent.
Affluens opibus, & copijs, Cicero pro lege Agrar.
Ditissimus, a, um, pen.corr. adiect. Cicer.2. Officior.
Opulentissimus, a, um, p.c. Cic.5.Tusc.

Cousa rica de dinheyro. Pecuniosus, a, um, pen.p. Nummatus, a, um, p.p. adiect. Cic. pro Rosc. Amerino, & lib.2. de lege Agrar

Riqueza. Diuitiæ, arum. Opes, opum, Cicero multis locis.
Opulentia, ę. Ouid.4. de Ponto, eleg.3. Virg. 7. Aeneid.
Bona bonorum. Vt, patria bona alicui eripere, Cic.3.Verr.

Cousa rica, i. de muyto feytio, ou de muyta obra.
Operosus, a, um, p.p. adiect. Vt,
Sepulchrum operosum, Cicer.2. de Legib.
Operosus, & molestus labor, Cic.2. de Nat. Deor.
Operosum opus, Cic. Q. Fr. lib.2.15.
Operosus. *tambem significa cousa, que trabalha, & que faz alguã cousa.* Vt,
Senectus operosa, Cic. de Senect.
Mulier operosa capillis ornandis. Ouid.2. Amor.eleg.7.

Rifão. Adagium, ij. Adagio, onis. Varr.lib.6. de ling. Latina. Plaut. Amphit.15.
Prouerbium, ij. Cicer.4. Acad. lib.1.& 2. Officior. Varr.3.& de Senect.
Parœmia, æ. Thesaurus.

Rigueyfa de pão, ou rosca. Spira panis.

Rigorosa cousa. Seuerus, a, um, penult. prod. Cicero 3.Offic. Magnus vir in primis, & qui perindulgens in patrem, idem acerbè seuerus in filium.

Rigor. Seueritas, p.c. seueritatis, Cic.7. Verr. & Dolabellæ lib.9.epist.14.
Rigor, oris, Vt, rigor iuris, l. Si expressum, D. de Appellat. Non est Ciceronianum.

Rija cousa, i. dura. Durus, a, um. Rigidus, a, um, p.c. adiectiua.
Virg.4. Aeneid. Sed duris genuit te cautibus horrens Caucasus.
Virg. eclog.6. Tum rigidas motare cacumina quercus.
Æsculus rigida. Horat.3.Carm.Ode 10.
Ibes, aues rigidis cruribus, Cic.1.de Natur. Deor.
Rigidus *propriamente singifica cousa fria.* Vt, Tellus rigida. Virg.2.Georg.
Nec poterit rigidas scindere remus aquas. Ouid.3.Trist.eleg.10.

Rijeza, i. dureza. Rigor, oris. Duritia, æ. Durities, ei. Duritas, p.c. duritatis, f.g.
Virg.2.Geor. Tum ferri rigor, atq; argutæ lamina serræ.
Duritia virilis, Cic.5.Tusc.
Animi durities, Cic. pro Domo sua.
Alij duritatem, & seueritatem quandam verbis, & orationis quasi mœstitiam sequuntur, Cic. in Orat.

Cousa rija, i. que tem muyta força. Robustus, a, ũ. Valens, tis. Valentissimus, a, um, penult.cor. Fortis, & e, adiectiua, Cic.2. de lege Agrar. Ver.7. pro Domo, & pro Fonteio.

Rijo, ou rijamente, i. de pressa. Properè, pen.corr. Celeritèr, p.cor. Velocitèr, p.c. Festinantèr. Properatò, pen.prod. aduerb. omnia apud Ciceronem, Vide *Pressa.*

Rilhar. Rodo, is, rosi, rosum, Cic.2. de Diuinat. *Tomase por murmurar,* Cicero pro Cornelio Balbo.
Amicum absentem rodere. Horat.1. Serm. Saty.4.

Rilhadura. Rosio, onis, Plin.lib.20.c.14.

Rim, aliàs ril. Ren, renis, m.g.
Laborare è renibus. *Ser doente dos rins,* Cic. 2.Tuscul.

Doença dos rins. Nephritis, p.cor. nephritidis, Cælius lib.4.cap.20.

Rima de qualquer cousa. Agger, aggeris, m.g. Congeries,

Congeries,ei,f.g. Vt,
Agger arenę,Virg.1.Æneid.
Agger gramineus,Virg.7.Æneid.
Pulueris congeries,Lucan.lib.8.
Rima de corpos mortos. Strages,is,f.g.Cic.Att. lib.1.epist.11.
Rinchar. Hinnio,is,hinniui,hinnitum, p.p.
Rincho. Hinnitus,us,p.p.Cic.1.de Diuin.
Rinchar,aliàs rir demasiadamente. Vide *Rir.*
Rio. Amnis,is. Fluuius,ij. Flumen,fluminis, n.g.omnia apud Cicer.
Rio de choro. Cocytus,i,p.p.Cic.Tusc.1.
Tomase por rio do Inferno.
Rio do Inferno. Acheron,p c.acherontis,g.m.
He hum rio de Epiro Reyno de Grecia,& outro de Lucania.
Rio de esquecimento. Lethe,es. *He hum rio do Inferno,* apud Poetas,Lucan.lib.9.
Propriamente he o Lima rio de Portugal,ou o rio Guadalete em Andaluzia.
Rio de fogo. Phlegeton,p c.phlegetontis. *He rio infernal.* Virg.6.Æneid.
Rio de muytas voltas. Fluuius flexuosus, vel Sinuosus.
Todos os rios correm pera o mar. Omnes fluuij influunt mare,vel in mare.
Pontum,vel in Pontum,Cic.1.Tusc.& lib. 1.de Diuinat.
Ripa de madeyra. Scandula,æ,pen.cor. Plin.lib. 61.cap.10.
Riquezas. Vide suprà. *Rica cousa.*
Rir. Rideo,es,risi,risum. Edere risum. Facere risum,Cicero Quint.Frat.lib.2.epistol.13. & Ver.6.
Riso. Risus,us.Risio,onis,Plaut.Sticho 2.Hor. 1.Serm.Saty.9.
Cousa de riso,& de zombaria. Ridiculus,a,um, p.c.adiect.Cic.4.Ver.& lib.2.de Orat.
Rirse pera outrem com mostras de alegria.
Arrideo,es,cum datiuo,Terent.Eunuc.2.2. Cic.de Somnio.
Cousa,que ri muyto. Ridibundus,a,um,adiect. Plaut.Epid.9.
Rir demasiadamente Cachinno,as. Vel, Cachinnor,aris,deponens,Cic.Ver.5.
Riso demasiado. Cachinnus,i,Cic.de Clar.Orat. Cachinnatio,onis, Cic.Tusc.4.
Homem,que ri demasiadamente. Cachinno, cachinnonis.Pers.Saty.1.
Risco qualquer. Linea,æ.
Fazer riscos. Ducere lineas,Plin.lib.35.c.10.
Risco das maõs. Linea,eæ. Incisura,æ,p. prod. Plin.lib.11.c.52.
Risco de penedia. Crepido,pen.prod.crepidinis, g.f.Virg.10.Æneid.
Risco,aliàs perigo. Periculum,i,p.c. Discrimen, p.p.discriminis.
Correr risco. In discrimen venire,vel incidere, Cic.5.Ver.& Att.lib.7.epist.121.
Riscar, aliàs borrar, & apagar o que está escrito.
Deleo,es,deleui,deletum,p.p. Vt,
Delere epistolam lacrymis,Cicer.Terentiæ lib.14.3.
Per Metaphoram, se toma por destruir. Vt,
Delere vrbem,Cæs.lib.2.bell.Ciuil.
Delere patriam,Cic.4.Academ.
Cousa riscada,& apagada. Deletus,a,um,pen.p. Particip.Vel nomen ex participio.
Per Metaphoram, *se toma por cousa destruida.* Vt,
Ædificia deleta,Cic.2.de lege Agrar.
Homines deleti,Cic.2.Offic.& pro Mur.
Riscar,i fazer riscos,& borraduras. Illino, is, p.c.illini,illeui,illiui,pen.p.Horat.1.Serm. Satyr.4.
Cousa riscada,ou borrada,ou vntada. Illitus, a,ũ, p.c.Participium, Cic.3.de Orator.Ouid.3. de Arte.
Rispida cousa. Asper,aspera,asperum,pen.corr. Durus,a,um,adiect.Cic.4. de Finib. & pro Plancio,& lib.2.Offic.
Robalo peyxe. Lupus,i,Plin.lib.32.c.2.Hor.2. Serm.Saty.2.Martial.lib.13.
Roçar mato,ou eruas. Runco,as,Plin.lib.18.cap. 21.Cato cap.2.
Auerrunco,as.Verbum antiquum.
Auerrunco per Metaphoram pro auertere,& depellere accipitur.Liu.8.ab Vrbe.
Placuit auerruncandæ Deûm iræ victimas cædi.
Cic.Att.lib.9. Dij,inquis,auerruncent.
Roça. Runcatio,onis,Plin.lib.18.c.21.
Roçador,que roça. Runcator,pen.p.runcatoris, Colum.lib.11.c.3.
Roca de fiar. Colus,i,vel,colus,us,f.g. Cicer.2. de Orator.
Ouid.4.Metam.Et colus,& fusus digitis cecidere remissis.
Roca de roda. Rhombus,i.Thes.
Rocada de linho,estopa,ou laã. Pensum,i.
Ouid.

Ouid.2.Fast. Lumen ad exiguum famulæ data pensa trahebant.

Rocim.Caballus,i,Horat.lib.1.epist.19. & lib. 1.Serm.Saty.6.

Cousa de rocim.Caballinus,a,um, pen.prod.adiectiuum. Vt,

Caballina caro,Plin.lib.28.c.20.

Rocha Rupes,is,Virg.1.& 10.eclog.

Roda.Rota,æ,Ouid.2.Metam.

Rodinha.Rotula,æ,p.cor.Diminutiuum, Plin. lib.18.c.18.

Roda da fortuna.Rota fortunæ,Cic.in Pison.

Fazer andar como roda.Roto,as. Vt.

More fundæ rotare aliquem. Ouidius 4. Metam.

Aper rotat canes,Ouid.2.de Arte.

Rodaualbo peyxe. Rhombus,i,g.m.Hor.2.Ser. Saty.2.& lib.2.Saty.11.

Rodear.Lustro as.Circumeo,is,circumiui,circumitum,p.c. Vel ablato,m.

Circueo,is,vel,circuo,is,circuiui,circuitũ, pen.cor.

Ambio,is,ambiui,ambitum,p.p. Vt,

Ægyptum lustrauit,Cic.6.de Fin.

Oculis lustrare campos,Lucan.lib.7.

Lustrare exercitum, i. recognoscere, & recensere,Cic.1.de Diuin.

Prędia circumire, Cic.pro Cecinna.

Oceanus ambit terram aquis, Ouidius 5. Fast.

Rodear a caualo.Obequito,as,pen.cor. Liu.2.& 9.ab Vrbe.

Obequitare cum accusat.Curtius lib.3.

Rodeo.Ambitus,us,p.c. Anfractus,us. Circuitus,us,p.c. Circuitio,onis.

Vt, Ambitus ędium,Cic.in Topic.

Circuitus solis,Cic.2.de Nat.Deor.

Anfractus solis,Cic.in Somnio.

Circuitio verborum,Ter.Andr.1.2.

Rodeo de palauras.Ambage in ablatiuo singul.

Ambages, *no nominatiuo, & accusatiuo do plural*.Ambagibus, *no datiuo, & ablatiuo do plural*, ceteris caret, Virg.1.& 6.Æn. Liu. lib.9.ab Vrbe,Ouid.Epist.7.& Fast.3.

Ambitus verborum,Cic.de Orat.

Circuitio verborum,Ter.And.1.2.

Rodeada cousa.Ambitus,a,um,p.p.Partic.

Ouid.lib.1.Metam. Iussit,& ambitæ circũdare littora terræ.

Cousa de rodeos.Ambagiosus,a,um, p.p.adiect.

Gellius lib.14.c.1. Non est Ciceronianũ.

Rodeo de caminho. Anfractus,us,g.m.Cæsar de bello Gallico.

Rodela. Clypeus,ei,m.g.

Rodilha,aliàs trapo. Cento,onis, g.m. Vlp.in l. 12.§.12.D.de Instr.& instr.

Rodizio de moinho. Rota molendinaria,vel rota molendaria.

Molendinarius adiect. legit Paulus in l.cũ de lanionis.D.de fundo inst.

Holoander,& Pandectę Florentinę legunt molendarius.

Rodopio.Vertigo,p.c.vertiginis,g.f.

He o mesmo, que volta ao redor.

Roer.Rodo,is,rosi,rosum,Cic.2.de Diuin.

Per Metaphoram, *quer dizer murmurar*,Cic. pro Cornelio Balbo.

Amicũ absentem rodere,Hor.1.Serm.Sat.4.

Roedura.Rosio,onis,Plin.lib.20.c.14.

Rogar. Rogo,as.Oro,as. Quęso,quæsumus. Obsecro,as,p.c.

Precor,precaris,p.p. Deprecor,p.c.deprecaris. Obtestor,obtestaris.

Vt,rogare,& orare ne,Cic.1.Ver.

Precor,quęso,& obtestor vos. Cicero pro Domo sua.

Cum multis lacrymis orare aliquem, atq; obsecrare,Cic 4.Ver.

Fac quæso,qui ego sum,esse te, Cic.Gallo lib.7.23.

Quamobrem aggredere quęsumus,&c. Cic.lib.1.de Legib.

Precari aliquid,& precari ab aliquo, Cic.in Pison.& de Amic.

Deprecari ab aliquo,Cic.7.Ver.

Aliquandò precari,& deprecari contraria sunt,Ouid.de Pont. lib.1.eleg.2.Sæpè precor mortem,mortem quoq; deprecor idẽ.

De modo, que aqui precor, *significa rogar a morte, &* deprecor,*rogar,que não venha.*

Deprecor illum pro te. *Rogolhe por ti.*

Deprecor à te pœnas. *Rogo que te não castiguem.* Liu.10.bel.Maced.

Deprecari supplicium. *Rogar que não haja castigo.*

Rogar chorando.Imploro,as,p.p.

Vt,Implorare fidem alicuius, Cic.pro Rosc. Amerino.

Implorare misericordiam alicuius,Cic.pro Milone.

Rogar

Rogar, ou pedir com efficacia. Efflagito,as,p.cor. Cic.3.Ver.& pro Milone.

Rogar com humildade. Supplico,as,p.c. Vt, Prosternere se, & fracto animo supplicare alicui,Cic.pro Plancio.

Rogador. Precator,p.p.precatoris. Deprecator, oris. Rogator,pen.prod.rogatoris, Teren. Heaut.5.2.Cic.pro Plancio,& pro Flacco, & lib.1.de Diuin.

Rogo. Rogatus,us,pen.p. Rogatio,onis. Precis,preci,precem,prece. Pluraliter. Preces,precum,precibus. Precatio, onis. Deprecatio, onis. Vt,
Rogatu alicuius impetrare, Cicero Attico lib.13.
Ad rogatum alicui non respondere,Cicero pro Flacco.
Alicuius rogatione aliquem diligere, Cic. Q. Fr.lib.3.17.
Prece vti,Cic.1.de Inuent.
Nullus locus preci,Ter.Andr.3.4.
Petere aliquid precibus,Cic.pro Sylla.
Solemnis comitiorum precatio, Cicero pro Murena.
Vti deprecatione,Cic.pro Cluentio.

Rogo com importunação. Efflagitatus,us,p.prod. Cic.7.Verr.
Efflagitatio,onis,Cic.Rufo lib.5.epist.19.

Rogatiuas em mal. Diræ deprecationes,Plin.lib. 28.cap.29.

Rogar mal a alguem. Malè,vel mala precari alicui,Cic.in Pison.Plaut.Mercat.5.
Imprecari mala alicui,vel pœnas,Plin.lib. 8.c.7.Virg.4.Æneid.

Rogar bem. Benè precari alicui. Vel salutem,& incolumitatem alicui precari, Cicero in Pisonem.

Rojada cousa. Tostus,a,um.Partic. Vt, Caro tosta,Ouid.12.Metam.

Roym cousa. Malus,a,um. Pessimus,a,um,p.c. Peruersus,a,um. Malitiosus,a,um,p.c. Improbus,a,um,p.c. Sceleratus,a,um,p.p. Flagitiosus,a,um,adiect.. apud Ciceronem passim.
Nequam, nomē adiectiuum indeclinabile. Vt,homo nequam, Cicero 2.Philip.& pro Cælio.
Nequior,nequissimus,p.c.adiect.
Vt,nunquàm vidi hominem nequiorem. Cic.Attico lib.9.
Homo omnium nequissimus, Cicer.Bruto lib.11.21.

Royndade. Nequitia,æ. Malitia,æ. Scelus,sceleris,pen.cor.g.n.Flagitium,ij. Improbitas,p.c.improbitatis,g.f. Peruersitas,p.c.peruersitatis. Omnia apud Ciceronem.

Roymmente. Nequitèr,p.c.aduerb.Cic. Tusc.3. Malitiosè,p.p.aduerb.Cic.4.Ver.
Improbè,p.c.aduerb.Cic.3.Ver.
Improbissimè,p.c.aduerb.Cic.7.Ver.
Nequissimè,p.c.aduerb.Plin.lib.12.c.25.
Flagitiosè,p p.aduerb.Cic.pro Fonteio.
Perperàm,p.c.aduerb.Cic.1.de Inuent.
Sceleratè,p.p.aduerb. Cic. Antequàm iret in exilium.
Sceleratissimè,pen.cor.aduerbium, Cicero pro Sextio.

Ao roym,roym, & meyo. Vulpinari cum vulpe, ex Recentioribus. Vel,
Cretizare cum Cretensi,Adag. Erasmus in Chiliad.

Rojões, que ficão do pingo quando se derrete, ou de seuo. Cremium,ij,Plin.lib.12.c.19.

Royxinol, aue. Luscinia,æ. Philomela,æ,pen.p. Plin.lib.10.c.29.Martial.lib.14.75.
Aedon,aedonis,p.c.g.f. Virg. de Cantu Sirenum,est dictio trisyllaba.

Royxo da cor. Fuluus,a,um,adiect.
Rutilus,a,um,p.c.adiectiuum.
Outros dizem Roxo.

Royxo da barba. Ahenobarbus,i. Vel, Ænobarbus,i,Sueton.in Nerone cap.1.

Rola, aue. Turtur,turturis,p.c.m.g.

Cantar a rola. Gemo,is,gemui,gemitum,p.cor. Virg.1.eclog. Nec gemere aeria cessabit turtur ab vlmo.

Rolão da farinha. Farina secunda,vel farina secundaria.

Pão feyto do rolão da farinha. Panis secundus, panis secundarius,Horat.2.epist.1.Sueton. in Augusto c.76.

Roldar a Cidade, ou villa. Lustrare vrbem, vel oppidum,Plin.lib.10.c.13.

Roldar os muros a caualo. Lustrare muros equo.Virg.9.Æneid.

Rolda assi. Lustratio,onis,Cic.Phil.2.

Roldar,i.velar. Excubo,as,p.c.
Vt,excubare in muris, Liu.4.bel. Maced. Cæs.lib.3.bel.Ciuil.

Rolda, aliàs vigia. Excubiæ, arum.
Vigilia, æ.
Vigiliæ, arum, Cicer. pro Milone, Verr. 6.
De Roldão. Turmatim, pen. prod. aduerbium, Cæsar lib. 8. bell. Gall. Liuius lib. 5. ab Vrb. Lucret. lib. 2.
Roldana. Rotula, æ, p. c. Diminut.
Trochlea, eæ, Lucret. lib. 4. Cato de Re rust.
Epago, p. p. epagonis, Thes.
Rolha. Obthuramentum, i, Plin. lib. 16 cap. 8. & lib. 33. c. 4.
Roliça cousa. Teres, teretis, pen. c. adiectiuum, Cicero 2. de Natur. Deor. & de Orat. Ouid. 10. Metam.
Rolo de cera. Globulus cereus.
Romaã. Malum punicum. Martial. lib. 1. 127.
Malum granatum, Plin. lib. 26. c. 8.
Grana punica, Ouid. 4. de Pont. eleg. 15.
Poma punica, Ouid. 4. Fast.
Romaã doce. Malum apyrinũ, p. c. Mart. lib. 13. Plin. lib. 13. c. 19. & lib. 23. c. 6.
Romeyra aruore. Malus Punica.
Romance, i. lingoagem. Lingua vernacula.
Sermo vernaculus. Lingua materna. Thes. ling. Latin.
Romancear. In sermonem vernaculũ vertere.
Romance, i. canção. Cantio, onis. Cantus, us.
Romaria. Votiua peregrinatio,
Votiuus, a, um. Ciceronianum est, *significa cousa, que se promete.* Vt,
Legatio votiua, Cic. Att. lib. 14. 320.
Ludos votiuos vocat Cicero, quos vouerat. 2. Verr. Vide Plinium lib. 7.
Romeyro. Peregrinus ex voto.
Ir em romaria descalço. Votiuas peregrinationes nudis pedibus suscipere.
Romba cousa. Simus, a, um. Vel, Simulus, a, um, pen. cor. Diminut. adiectiua, Virg. eclog. 10. Martial. lib. 6.
Ronceyra cousa. Desidiosus, a, um, p. p.
Ignauus, a, um, p. p.
Iners, tis. Deses, desidis, p. c. adiect. apud Ciceron. & Liuium.
Romper ou quebrar. Rumpo, is, rupi, ruptum.
Frango, is, fregi, fractum.
Vt, rumpere catenas, Cic. 7. Ver.
Rumpere fœdera, Cic. pro Corn Balbo.
Rumpere testamentum, Cic. 1. de Orat.
Rota cousa, ou quebrada. Ruptus, a, um. Particip.
Fractus, a, um. Participium, siuè nomen ex participio. Vt,
Rupta pacis fides, Liu. 4. bel. Pun.
Vincula rupta, Virg. 8. Æneid.
Testamentum ruptum, Cic. 1. de Orat.
Coniectu lapidum fracta domus, Cic. Att. lib. 4. 72.
Romper, ou rasgar. Scindo, is, scidi, scissum. Vt,
Scindere epistolam, Cicer. Rufo lib. 5. epist. 20. in fine.
Discindo, is, discidi, p. c. discissum. Vt,
Vestem omnem miserè discidit, Terent. Eunuch. 4. 3.
Amictus discindere, Virg. 12. Æneid.
Scindere penulam, per Metaphoram, i. retinere hospitem, atq; inuitare prolixiùs, Cic. Attic. lib. 13. 288.
Romper, ou rasgar em muytas partes. Conscindo, is, conscidi, p. c. conscissum. Vt
Epistolam innocentem conscindere, Cicer. Trebatio lib. 7. epist. 18.
Rota cousa, ou rasgada. Scissus, a, um. Particip.
Conscissus, a, um.
Vestis scissa, Virg. 12. Æneid.
Viscera scissa, Ouid. in Ibin.
Epistola conscissa, Cic. Gallo lib. 7. 25.
Romper o vestido, ou calçado, i. çafalo, ou gastalo.
Attero, is, p. c. attriui, attritum.
Rosa, aruore, ou o fruyto. Rosa, æ.
Cousa de cor de rosa. Roseus, ea, eum. Vt.
Os roseum, Virg. 12. Æneid.
Genæ roseæ, Virg. 12. Æneid.
Cousa rosada, ou feyta de rosas. Rosaceus, ea, eũ. adiectiuum. Vt,
Oleum rosaceum. Corona rosacea, Plinius lib. 20. c. 3. & lib. 21. c. 3.
Rosal. Rosarium, ij, Plin. lib. 21. c. 11.
Rosetum, i, p. p. Virg. 5. eclog.
Rosario de rezar. Globuli orarij.
Sphærulæ precarorïæ. Erasmus.
Rosarium Beatæ Virginis.
Rezar o rosayro. Rosarium Beatæ Virginis percurrere.
Rosalgar. Aconitum, i, p. p.
Ouid. lib. 1. Metam. Lurida terribiles miscent aconita nouercæ.
Rosca. Spira, æ. Vt, anguis se colligit in spirã, Virg. 2. Georg.
Rosca de pão. Spira panis.
Rosmaninho Sthæcas, dis, pen. cor. Plinius lib. 27. cap. 12.

Rosto. Facies,ei,Plin.lib.11.c.37.
Os,oris,apud Virg.lib.1.Æneid.
Os,humerosq; Deo similis.
Homem de grande rosto. Mento,onis. Apud Nomenclatorem,sed absq; teste.
Fazer bom rosto. Explicare frontem,Horat.3. Carm.Ode 29.
Exporrigere frontem,Ter.Adelph.5.3.
Dar em rosto. Exprobro,as,p.c.aui,atum.
Obijcio,is,pen.cor. Commemoro,as,pen. corr. Vt,
Exprobrare officia,vel commemorare, Cic. de Amic.
Furta, largitiones, libidines obijcere alicui,Cic.pro Domo.
Obijcere alicui de aliqua re, Brutus Antonio lib.11.3.
Rotolo. Inscriptio,onis, Plin.lib.29.cap.1.& lib.7.cap.58.
Roubar. Latrocinor,p.c.latrocinaris, Cic.1.de Nat.Deor & lib.1. de Legib.
Diripio,is,p.c.diripui, direptum, cũ accusatiuo.Cic.1.Offic.& Philip.11.
Expilo,as,p.p.cum accusat. Cic. in Parad. & Verr.6.
Prædor,aris,Cicer.3.Offic.Ouid.3.de Arte, accusatiuum postulat.
Vt,pastorum stabula prædari, Cicero pro Sextio.
Populor,p.c.popularis. Depopulor,p.cor. depopularis.Deponentia. Vt,populari,vel depopulari agros,Cic.5.Ver.
Roubo. Latrocinium,ij,Cic.3.Ver.& pro Rosc. Amerino.
Expilatio,onis.Direptio,onis. Cic.2.Offic. & Verr.5.
Populatio,onis,Liu.3.ab Vrbe.
Depopulatio,onis,Cic.in Pisonem,& pro Domo sua.
Populatus,us,p.p.Lucan.lib.2.
Roubador. Prædo,onis,Cic.pro Domo.
Prædator,p.p.prædatoris,Cic.2.in Catil.
Direptor,oris,Cic.3.Ver.
Expilator,p.p.expilatoris,Cic.Quint.Frat. lib.1.epist.1.
Depopulator,p.p.depopulatoris, Cic.pro Domo.
Roubada cousa. Direptus,a,um. Partic.Cic.lib. 1.de Finib.Virg.2.Æneid.
Expilatus,a,um,p.p.Partic. Cic.pro Cluet. & lib.3.de Orat.
Roubadora. Prędatrix,prędatricis,p.p.g.f. Statius lib.1.Syl.5.
Rouca cousa. Raucus,a,um,adiect.Virg.11.Æn. Orator raucus,Cic.1.de Orat.
Roufenho,i.rouco algum tanto. Subraucus,a,um, adiect.Cic.de Clar.Orat.
Outros dizem rouquenhô.
Rouquidão. Rauis,is.g f.Plaut.Aulul.10.
Raucitas,pen.c.raucitatis,f.g. Plin.lib.11.c. 51.& lib.22.c.23.
Vox obtusa.
Roupa de linho. Panni linei.
Roupa de vestir,i.vestido. Vestis,is. Vestimentum,i.Vestitus,us.p.p.Cic. Att.lib.1. epist. 8.pro Sextio,& pro Flacco.
Guarda roupa. Vestiarium,ij,Plin.lib.15.c.8.
Roupão. Palla,æ,Cic.3.Phil.Ouid.Epist.20.& lib.6.Metam.
Roupauelheyro,ou aljabebe. Propala,æ,p.p. Vide Thesaurum.
Roupeta. Tunica,æ,p.c.
Roupeta curta. Tunica breuis,vel tunica decurtata.
Roupeta comprida. Tunica prolixa.
Tunica talaris, *té o tornozelo*. Vel,
Vsquè ad talos demissa,Cic.7.Ver. & pro Cluentio.
Roupeta,que daa pollos giolhos. Tunica æquans genua.
Que daa pello meyo da perna. Tunica media crura æquans. Vel,
Ad media crura demissa.
Rua. Via,æ.
De rua em rua. Per vias.
Rubi pedra preciosa. Pyropus,i,p.p.g.m.
Carbunculus,i,p.c.Ouid.2.Metam. Plinius lib.37.c.7.
Ruço rodado,caualo. Equus scutulatus,Thesaurus ling. Latin.
Ruda,erua. Ruta, æ.
Cousa feyta de ruda. Rutatus,a,um,p.p.adiect. Plin.lib.19.c.8.
Rutati lacerti,idest,ruta inuoluti, Martial. lib. 10.
Rude cousa. Hebes,hebetis,p.c.
Rudis,& hoc rude. Tardus,a,um.
Indocilis,& hoc indocile, p.c.adiect. Vt,
Hebes æquè,ac pecus,Cic.1.de Diuin.
Hebes ingenium.Cic.10.Philip.

Genus

Genus hominum rude, hebes, & impolitũ, Cic.2.de Orat.
Indocilis,& tardus,Cic.1.de Nat.Deor. Terent.Eunuc.5.9.Fatuus est,insulsus, tardus ltertit noctesq;,& dies.
Rudeza.Tarditas ingenij,Cic.in Pisonem.
Tardum ingenium,Cic.2 de Orat.
Tortuosum ingenium,Cic.de Amic.
Hebes ingenium,Cic.10.Philip.
Retusum ingenium,Cic.1.de Diuin.
Rufião.Leno,lenonis,p.p.m.g Ter.Adelp.2.1. Hor.2.epist.1.Ouid.1.Amor.eleg.10.
Rufiar. Lenocinor,p.c.lenocinaris.
Per translationem pro blandiri,siue allicere accipitur, quemadmodùm lenones facere solent,Cic.1.Ver.
Facere lenocinium. Vlpianus in l. *Palàm*. D.de Ritu nupt.
Ruga,aliàs enruga.Ruga,æ,Cic.de Senect.
Aniles rugæ,Ouid.14.Metam.
Iàm venient rugæ,quę tibi corpus arent. Ouid.2.de Arte.
Rugas, ou enrugas nos panos, ou cousa semelhante. Ruga,ę,Plin.lib.35.c.8.*Præter* quæ in veste & rugas,& sinus inuenit.
Rugas,ou enrugas nas aruores.Ruga,æ,Pli.li.12. c.7.Deest tota illa maturitas, ideoq; & rugarum,colorisq; similitudo.
Cousa chea de rugas,aliàs enrugada. Rugosus,a,ũ, p.p.adiect. Vt,
Cortex rugosus,Plin.lib.16.c.31.
Palmæ rugosæ,Ouid. 8 Metam.
Rugir. Strideo,es,stridi,sine supino,vel,strido, is,per tertiam coniugationem.
Cardo foribus stridebat ahenis, Virgil.1. Æneid.
Stridere secreta diuersos aure susurros. Horat.2.Serm.Saty.8.
Rugido.Stridor,oris.
Rugir as orelhas. Tinniunt aures, Cic.Att.lib. 14.epist.319.Catullus ad Lesbiam.48.
Rugido das orelhas.Aurium tinnitus.
Ruym cousa.Vide suprà. *Roym cousa*.
Ruybarbo das boticas.Rhaponticum,i,p.cor. Laguna in Dioscorid.
Ruyponto erua.Centauria,æ,Pli.lib.25.c.6.
Centaurea,per e, in penultima, in plurali, legitur apud Virg.4.Georg. *E vem de* Centaureum,ei,Turnebus apud Thes.
Panaces,is,p.c.g.n.Plin.lib.25.c.3.
Panax,cis,f.g.Colum.lib.11.c.3.
Panacea,eæ.Virg.12.Æneid.
Cousa ruyua,ou vermelha. Rufus,a,um, adiect. Ter.Phorm.1.2.& Heaut.5.5. Mart.lib.14.
Rubeus,ea,eum,adiect.Colum.lib.6.cap.1. Firmicus lib.4.c.12.
Rubicundus,a,um,adiect.Ter.Hecyr.3.4.
Rubidus,a,um,pen.c.adiectiuum, Plautus Sticho 4.
Ruber,rubra,rubrum,adiect. Vt,
Mare rubrum,*Plin*.lib.6.cap.23.Cicer.1.de Nat.Deor.
Rubens,tis.*Participium*. Vt,
Vina rubentia,Ouid.5.Fast.
Rubens color,Plin.lib.9.c.36.
Cousa ruyua algum tanto. Rufulus,a,um,pen.c. Diminut.Plaut.Amphit.16.
Subrufus,a,um,adiect.Plin.lib.37.c.10.
Subrubicnndus,a,um,adiectiuum, Plinius lib.25.cap.13.
Ruyuo peyxe.Milurus,i.Lucerna,æ. Plinius lib. 9.cap.37.
Rumor.Rumor,oris,Cic.5.Ver.Phil.14.& Att. lib.11.epist.vltima.
Rumorzinho.Rumusculus,i,p.c. Diminutiuũ. Cic.pro Cluentio.
Rustica cousa.Rusticus,a,um,p.c.
Rusticanus,a,um, p.p.
Agrestis, &c. Barbarus,a,um, pen. corr, adiectiua. Vt,
Homines rustici,& agrestes,Cic.10.Phil.
Nemo tam rusticanus homo, Cicero 3. & 7.Verr.
Agrestes,ac barbari serui, Cic. pro Milone.
Inhumanus,& barbarus,Cic.5.Ver.
Rustico algum tanto.Rusticulus,a,um, pen.cor. Dimin.Cic.pro Sextio.
Rusticidade.Rusticitas,p.cor.rusticitatis,Ouid. Epist.16.& 19.& lib.1.Amor.eleg.8. Plinius lib.35.c.4.
Rusticamente.Rusticè,p.c.aduerbium, Cicer.3. de Orator.
Inurbanè,p.prod.aduerbium, Cicero 3. de Nat. Deor.
Ruuinhosa cousa,aliàs pichosa. Morosus,a,um, pen.prod.
Difficilis,& e,pen.c.adiect. Cic.de Senect. & in Orat.
Dyscolus,a,um,p.c.nomen Græcum.
Diuus Petrus Apost. Epist.1,c.2.

S

Saã cousa,i.que tem saúde. Sanus,a,um, adiect. Cic.pro Sextio,& lib.3.Offic.

Cousa saã, & salua. Incolumis,& e, pen.corr. adiectiuum. Vt,

Saluę,& incolumes ciuitates, Cicero 2. de Diuination.

Saã cousa,i.desenganada. Fidelis,& e, p.p.

Fidelissimus,a,um,p.c.

Fidus,a,um. Fidissimus,a,um,p.c.

Simplex,simplicis, p.c.

Apertus,a,um,adiect. Apud Cic.de Amicit.Verr.5.Quint.Frat.lib.1.3.& Terentiæ lib.14.epist.4.

Sabbado. Sabbathum,i,p.c. Vox Hebraica.

Prima sabbathi, dicitur primus dies septimanæ, quem Dominicum etiàm nominamus.

Secunda sabbathi,secundus dies,&c.

Sabbatharius significat eum,qui sabbathũ obseruat,& colit,quod faciunt nunc Iudæi. Vndè Sabbatharij à Martiale dicũtur lib.4.

Quòd ieiunia sabbathariorum,

Mœstorum quod anhelitus reorum.

Sabão. Sapo,onis,g.m.Plin.lib.28.c.12.

Saber. Scio,scis,sciui,scitum. Vt,

Scire Latinè,vel Grçcè, Cic.de Clar.Orat.

Non sum nescius,Cic.de Orat.

Scire certum,Ter.Eunuch. 5.3. & Phorm. 1.2. *Saber de certeza.*

Certè scire,Cic.12.Philip.

Certo scire,Cic.pro Cecinna, & Torquato lib.6.epist.4.

Cognitum habere, Cic.de Clar.Orat.

Ser sabedor de algũa cousa. Fieri certiorem,Cic. Verr.5.

Fazer a saber, ou fazer sabedor. Facere aliquem certiorem,Cic.2.de Diuin.& Ver.6.

Sabedora cousa. Sciens,tis.Partic.

Conscius,a,um,adiect.

Vt,scientibus omnibus, *sendo todos sabedores.* Cic.6.Ver.

Homo omnium meorum studiorum,& officiorum maximè conscius, Cic. Antonio lib.5.epist.5.

Gnarus,a,um,idem significat. Vt,Reipubl. gnarus Sisenna,Cic.de Clar.Orat.

Rerum gnarus, Silius lib.7.

Nihil me fugit. *Tudo sey.*

Neminem fugit hoc. *Todos sabem isto.*

Hoc me fugit. *Não sey isto.* Cic.1.Tusc. pro Cecinna,Ouid.3.Fast.

Cousa,que sabe pouco. Indoctus, a, um,adiect, Cic.de Clar.Orat.& 2.de Diuin.

Ignarus,a,ũ,p.p. Vt,ignarus philosophiæ, Cic.1.Academ.

Imperitus,a,um,p.p.adiect.Cic.de Orat.& Ver.3.& 4.Tusc.

Cousa,que não he sabedora. Inscius,a,iũ,adiect.

Ignarus,a,um,p.p.adiect. Vt,

Inscius omnium rerum, Cicero de Clar. Orator.

Æui venturi inscius,Virg.8.Aneid.

Inscij quid in Heduis gereretur, Cæs.lib. 7.bel.Gall.

Ignarus fortunarum suarum, Cicero pro Quinctio.

Ignarus morum meorum, Ter.Adelp.2.1.

Saber,i.ser sabio. Sapio,is,sapui,vel sapij, absq; supino.

Ter.Adelph.3.3.Istuc est sapere,non quod ante pedes modò est,videre,&c.

Sapere sibi semitam.Cic.1.de Diuin.

Nihil sapere,Cic.2. de Diuin.

Cousa sabia. Sapiens,tis,adiect.

Cic.4.in Catil. Misera mors sapienti non potest accidere.

Vir bonus,& sapiens,Horat.1.epist.7.

Cousa muyto sabia. Sapientissimus,a,um,p.corr. adiect.Cic.1.Offic.& pro Cluent.

Cousa sabida,ou que se sabe. Gnarus,a,um,cum datiuo,passiuè,adiect.

Tacitus lib.1. Trudebanturq; in paludem gnaram vincentibus,iniquam nescijs.

Idem lib.15.Idq; nulli magìs gnarũ,quàm Neroni.

Sabedoria. Sapientia,æ. Vt,

Sapientia moderatrix omnium rerum,Cic. lib.1.de Inuent.

Sabiamente. Sapientèr,aduerb. Cic.pro Domo, & Verr.7.

Sabio, & visto nas cousas. Sapiens homo,& multarum rerum peritus, Cicer.pro Fonteio.

Saber,i.ter sabor, & gosto. Sapio,is,sapui. Vel, Sapij. Vt,

Palatus sapit, Cic.2.de Finib.

Qui

Qui meminit calidæ sapiat quid vulua popinæ, Iuuen. Saty. 11.

Sabor. Sapor, oris, m.g. Vt,

Aliquo sapore capi, Cic. pro Cælio.

Ferrug nei saporis aqua, Plin. lib. 31. c. 2.

Dulcis sapor, Hor. 3. Carm. Ode 1.

Cousa saborosa. Sapidus, a, um, p.cor. adiectiuũ, Thesaurus.

Suauis, & e, p.p. adiect.

Dulcis, & e, Virg 4. Georg. Hor. 3 Car.. Od. 8.

Cousa de roym sabor, ou enxabida. Insipidus, a, ũ, pen. cor. adiectiuum, Aulus Gellius lib. 6. cap. 1.

Insuauis, & e, p.p. adiect.

Sabugueyro aruore. Sambucus, i, p.p. f.g. Plinius lib. 24. c. 8.

Cousa de sabugueyro. Sambuceus, ea, eum, adiectiuum. Vt,

Baculus sambuceus, Plin. de Viris Illust.

Sambucea arbor, Plin. lib. 29. c. 4.

Sabujo cão. Plaudus canis, Fest. apud Thes.

Saca, ou saco. Saccus, i m.g. Cic. 3. Ver.

Não o botastes em saco roto. Beneficium officioso contulisti.

Sacculus, i, p.c. Dimin. Plaut. Capt. 3.

Saca de pão, ou de mercadorias, quando se leua pera outra parte. Exportatio, onis, Cicero 2. Offic. & Ver. 4.

Saco de vila, ou Cidade, quando aroubão os vencedores. Direptio, onis, Cicero Sulpic. lib. 4. epist. 1.

Expilatio, onis, Cic. 5. Ver.

Sacabuxa. Sambuca, æ, p.p. Pers. Saty. 5.

Tangedora de sacabuxa. Sambucina, æ, p.c. gen. f. Plaut. Stich. 6.

Sambustria, æ, Liu. lib. 9. bel. Maced.

Sacerdote. Sacerdos, tis, Cic. pro Corn. Balbo, & pro Domo sua.

Cousa de Sacerdote, ou que pertence a Sacerdote.

Sacerdotalis, & e, p.p. adiect. Liuius lib. 5. ab Vrbe.

Sachar. Sarrio, is, iui, itum, Plaut. Capt. 12. Var. de Re rust. lib. 1. c. 29.

Sarculo, as, p.c. Colum. lib. 5.

Sachador. Sarritor, p.p. sarritoris, Columel. lib. 2. cap. 13.

Sachadura. Sarritura, æ, p.p. Vel,

Sarritio, onis, Columel. lib. 11. cap. 2. & lib. 2. cap. 9.

Sacho. Sarculum, i, p.c. Cic. lib. 2. de Finib. Ouid. lib. 1. Fast. Plinius lib. 18. c. 19 Hor. 1. Carm. Ode 1.

Sacrario. Sacrarium, ij, Liu. 7. ab Vrbe.

Sacrificar, i. fazer sacrificio. Sacrifico, as, p.c. Vt, sacrificare Deo, Plaut. Mustel. 4.

Sacrificare suem, Ouid. 4. Fast.

Immolo, as, p.c. Vt, Immolare homines, vel hostias, Cic. pro Font. & Tusc. 4.

Sacrificium facere, Cic. de Clar. Orat.

Sacrificio. Sacrificium, ij, Cic. 6. Ver.

Holocaustum, i, Thes.

Sacrificio, que se faz pella victoria. Hostia, ę, Cæs. 8. bel. Gal. Cic. 2. de Leg.

Victima, æ, p.c. Cic. Att. lib. 1. epist. 8.

Obra de sacrificar. Immolatio, onis, Cicero 1, de Diuinat.

Sacrificatio, onis, Cic. 2. de Nat. Deor.

Sacrilegio. Sacrilegium, ij, Cic. in Sallust.

Sacrilega cousa, i. que furta cousas sagradas.

Sacrilegus, a, um, p.c. adiect.

Cicero 2. de Legibus. Sacrilego pœna est, nec ei solùm qui sacrum abstulerit, sed etiàm ei, &c.

Sacudir. Quatio, quatis, quassi, quassum.

Excutio, excutis, p.c. excussi, excussum, omnia apud Cic.

Quatefacio, quatefacis, p.c. quatefeci, p.p. Cic. Bruto 10.

Concutio, concutis, p.c. concussi, concussũ, Cic. Phil. 12. Ouid. 6. Metam.

Sacudida cousa. Quassus, a, um, nomen ex part.

Tomase por cousa quebrada,

Vt, rates quassæ, Hor. 1. Carm. Ode 8.

Quassatus, a, um, p.p. Particip. Vt,

Quassata Resp. & afflicta, Cic. pro Marcel.

Sacudir muytas vezes. Quasso, as, Frequentat. Virg. 1. & 4. Æneid.

Sacudidura. Quassus, us, Cic. 2. Tusc.

Concussus, us, Plin. lib. 35. c. 16.

Sadia cousa. Saluber, hæc salubris, hoc salubre, Vel, hic, & hæc salubris, & hoc salubre, pen. prod.

Salutaris, & e, p.p. adiect. Vt,

Annus salubris, Cic. 1. de Diuin.

Fluuius saluber, Virg. 1. Georg.

Nec amœnum, nec salutarem locum censeo, Cic. de Orat.

Maluæ salubres corpori, Horat. Epod. 2.

Cultura agrorum generi vniuerso salutaris, Cic. de Senect.

Tractatio litterarum mihi salutaris fuit. Cic.de Clar.Orat.

Cousa, que não he sádia. Insaluber, bris, insalubre, pen.prod.adiect. Plin. lib.18. c.5.& lib. 23.cap.1.

Sagaz cousa. Sagax, sagacis, p.p.

Solers, tis. Acutus, a, um, p.p.

Astutus, a, um, p.p.

Callidus, a, um, p.c.adiect. Omnia apud Cicer.lib.2.de Finib. de Senect. pro Roscio, lib.1.Officior.& lib.1. de Natur. Deorum, lib.3.Offic.

In eadem significatione sunt perspicax, pen.cor.perspicacis, adiectiuum, Cic.lib.1. & 3.Offic.

Vafer, vafra, vafrum, Cic.3.Offic. & lib.3. de Repub.

Sagacidade. Sagacitas, p.cor.sagacitatis, Cicero Ver.3.& 6.

Solertia, æ, Cic.de Senect.& lib.1.Offic.

Perspicacia, perspicaciæ, Cic. Attic.lib.15.

Perspicacitas, p.c. perspicacitatis, g.f. Cic. Att.lib.13.

Astutia, æ, Cic.3.Offic.

Calliditas, p.c.calliditatis, Cic.1. & 3.Offic.

Sagazmente, i.com sagacidade. Vafrè, aduerbium, Cic.4.Ver.

Solertèr, aduerb.Cic.1.de Leg.

Sagacitèr, p.c.aduerb.Cic.1.de Orat.

Sagacissimè, p.c.aduerb.Cic.2. de Orat.

Astutè, p.p.aduerb. Cic.Q.Fr. lib.1.2.Ter. Andr.1.2.

Callidè.p.c.aduerb.Cic.2.de Finib.

Sagrar, ou consagrar. Sacro, as, Cic.de Diuin.

Aras sacrare, Virg.5.Æneid.

Consecro, as, p.c.Cicer.1.de Nat.Deor.& de Arusp.respon.cum accusatiuo.

Sagrada cousa. Sacer, sacra, sacrum, adiect.

Sacratus, a, um, p.p. Particip.siue nomen ex participio. Vt,

Locus sacer, Cic.1.de Inuent.

Aræ sacræ, Virg.3.Georg.

Caput sacratum, Virg.3.Æneid.

Saya de molher. Tunica muliebris.

Sayo de homem. Tunica virilis.

Saybro. Sabulum, i, p.c. Sabulo, p.c.sabulonis, Col.lib.4.c.33.Plin.lib.17.c.4.

Sair fora, ou em publico. Exeo, is. Egredior, egrederis, egressus sum. Prodeo, is. Vt,

Domo exire, Cic.Lentulo lib.1.epist.9.

Exire è portu, vel in solitudinem, Cic.Ver. 7.& lib.1.Offic.

Exire foràs, Ter. Eunuc.4.4.

E portu egredi, Cic.Att.lib.6.119.

Extra fines, & terminos egredi, Cicero pro Quinctio.

Prodire ex portu, Cæs.lib.3.bel.Ciuil.

Prodire in publicum, Cic.3.Ver.

Saida. Exitus, us, p.corr. Egressus, us, Cicero in Pisonem.

Felix exitus, Cic.Cæl.lib.2.epist.10.

Sair do proposito. A re proposita digredi. Vel, A proposito egredi, Cic.de Clar.Orat.

Saida de proposito. Digressio à proposito, Cicer. lib.3.de Orat.

A proposita oratione digressio, Cicero de Clar.Orat.

Sair de diuidas. Ære alieno exire, Cic.11.Phil.

Liberare se, vel leuare se ære alieno, Cicero Att.lib.6.

Sair a terreyro, ou sair a campo. Descendere in æquum, vel, in campũ, Liu.li.7.ab Vrbe, Hor.3.Carm.Ode 1.

Sair com impeto. Erumpo, is, erupi, eruptum. Vt,

Coniuratio ex latebris, atq; ex tenebris erupit, Cic.pro Sextio.

Ignes ex Ætnę vertice erũpunt, Cic.Ver.7.

Erumpit ignis ex vaporario, Cic.Q.Fr.lib. 3.epist.17.

Sair do caminho. Decedere de via, Cicero pro Cælio.

Declinare de via, Cicero 5. de Finib. & de Amicit.

Sair de siso, aliàs endoudecer. Desipio, desipis, p.c.desipui, vel desipij.

Deliro, as, pen.prod.

Dementum esse. Vel, mente captum esse.

Desipere, delirare, dementem esse, Cic.lib.1. de Nat.Deor.

Sair de bayxo da agoa. Emergo, is. Vt,

E flumine emergere, Cicero lib.2. de Diuinatione.

Sair ao encontro. Ire, vel exire obuiàm alicui.

Obuiam fieri. Obuiam procedere.

Obuiam prodire. Obuiam venire.

Omnia apud Ciceronem pro Muræna, pro Milone, Verr.4.& Attico lib.2. Liu.lib.4. bell.Pun.

Sairse. Excedo, is, pen.prod.

Vt

Vt,excedere acie, vel ex acie. Prælio, vel ex prælio.*Sairse da peleja*.Liu.2.& 4.ab Vrbe,Cæsar 4.bel.Gal.

Sair a seu pay.Patrisso,as, Ter.Adelph.4.2. Vel patrem,vel paternos mores imitari. Patrissat filius,Plaut.Pseud.

Sair a sua may. Matresco,cis. Pacuuius. Vel, Maternos mores imitari. Vel, Matri similem esse.

Sair á sua casta.Imitari maiores. Vel, Imitari genus. Vel, Similem esse maiorum,vel maioribus.

Sair a nado.Enato,as,p.c.Cic.Tusc.5.

Sair de lazeyra.E miserijs exire,Cicer. Emergere ex mendicitate,Cic.in Vatin.

Sair de trabalhos.Ærumna exire,Cic.

Saymento dos defunctos,i.exequias. Iusta,orum. Exequiæ,arum,Cic.multis locis.

Fazer saymento,i.exequias. Facere iusta,Cicero pro Flacco. Iusta soluere,Cic.pro Rosc.Amer. Prosequi exequias,Cic.pro Cluent. Celebrare exequias,Liu.2.ab Vrbe.

Sal.Sal,salis,m.g.& aliquandò neut.

Salgar carnes.Carnes sale aspergere, Plin.lib. 15.cap.5. Aspergere salem carnibus, Plinius lib.8. cap.38. Sallo,is,salli,salsum. Sallio,is,salliui,sallitũ.Vel salio,is,simplici l.Ouid.4.Fast. Farra Deæ,micæq; licet salientis honorẽ Detis,& in veteres thurea grana focos.

Cousa,que pertence a sal. Salarius,a,ium,adiectiuum. Vt, Salaria annona,Liu.lib.9.bel.Pun. Salaria via,qua sal in Sabinos portari cõsueuerat,Plin.lib.31.c.7.

Salgada cousa.Salsus,a,um.Salitus,a,um,pen.p. Partic.Vel nomina ex participijs. Vt, Sudor salsus,Virg.2.Æneid. Per Metaphorã pro faceto accipitur. Vt, homo salsus,i.facetus,Cic.11.Phil. Salsamentum,i,Ter.Adelph.3.3.

Salgadeyra de salgar carne. Carnariũ,ij,Colum. lib.12.c.53.Plaut.Capt.15.

Salmoura. Muria,æ,Col.lib.12. c.25. Salsamentum,i,Cic.2.de Diuin.

Salgadura.Salsura,æ,pen.prod. Columel.lib.8. cap.17.

Salmoura,ou sal derretido.Salsugo,p.p.salsuginis,p.c.f.g. Salsilago,penultim.prod.salsilaginis,feminini gener.Plinius lib.31.cap.7. & lib.18. cap.12. Salsitudo,p.p.salsitudinis,p.c.f.g. Plin. lib. 20.cap.14.

Escabeche feyto com sal.Salitura,æ,p.p. Colum. lib.12.c.21.

Salgadamente,i.com graça. Salsè,aduerb.Cic.2. de Orat.Quintil.lib.6.c.3.

Saleyro.Salinum,i, p.p. Liu.lib.6.bel.Punic. Persius Saty.3. Salillum,i.Dimin. Plaut.Trinum.8.

Salinas,i.logar onde se faz o sal. Salinę, p.prod. salinarum,Cicer.3.de Nat.Deor. & pro lege Manilia.

Sala,ou casa pera cear. Cœnatio, onis, Columella,lib.1.cap.6. Suetonius in Nerone, cap.31.

Sala franca,i.banquete,ou conuite.Epulum,epuli, p.c.Epulæ,p.c.epularum,Cic.in Vatinium, Gellius lib.11.

Salario.Salarium,ij. Vide Thes. Stipendium,ij.

Salamantega.Salamandra,æ,Pli.lib.10.c.67.

Salema,peyxe.Salpa,æ,Plin.lib.9.c.18.& 51.

Salitre.Nitrum,i,Plin.lib.31.c.10.

Saloya. Mulier villica.Mulier rustica,vel mulier rusticana.

Salmão,peyxe.Salmo,onis,Plin.lib.6.c.18. Aliqui legunt Sulmo.

Salmista.Psaltes,is. Vel Psalterius,ij,Cicer.de Arusp.respon.

Salmista,molher.Psaltria,ę, Cic.pro Sext. Ter. Adelph.3.3.

Salmo.Psalmus,i.

Salmear,i.cantar Salmos.Psallo,is,psalli,Hor.2. epist.1.& 4.Carm.Ode 13.

Salteyro,instrumento musico.Psalterium,psalterij,Virg.in Cyri. Nõ arguta sonant tenui psalteria chorda. Nablium,ij,Ouid.3.de Arte.

Canto,ou musica de Salmos.Psalmodia,æ.

Salmoura.Muria,æ. Vide *Sal*.

Salpicar. Aspergere carnem sale. Vel salem carnalibus,Plinius lib.15. capitul.6.& lib. 8.cap.38.

Salsa,i.perrexil.Petroselinum,i, p.p. Plin.lib. 20.cap.12. Apium hortense. Apium domesticum.

Saltar. Salio,is, ſalij, vel ſalui, diuiſis ſyllabis.
Vti ſaltis,Cic.de Senect.
Dare ſaltum,Ouid.1.Faſt.
Salire de muro,Liu.5.bel.Pun.
Salire è terra,Lucret.lib.1.
Salit mihi cor præ gaudio, Plautus Ciſtell.7.
*Salto.*Saltus,us,m.g. Vt,
Superbus ſaltus,Virg.12.Æneid.
Fera ſaltu fertur ſuper venabula.Virg.lib. 9.Æneid.
De ſobre ſalto. Subitò, pen.c. Improuiſò, pen. prod.aduerbia, Cic. pro Fonteio,& lib.2. Officior.
De improuiſò,Cic.pro Roſcio Amer.
Ex improuiſò,Cic.3.Verr.
Ex inſperato,p.p.Liu.8.bel.Pun. Plin. lib. 25.cap.2.
Inopinatè,vel inopinatò, pen.prod. aduerbia,Liuius 4.bell. Macedon. & lib.6.bell. Punic.
Prçter ſpem,Cicero Attico lib.15.Terēt. Andr.2.6.
Saltar de cima pera bayxo.Deſilio,deſilis, p.cor. deſilui,vel deſilij. Vt,
Deſilire equo, vel ex equo. Virg.11.Æneid. Liu. 9. ab Vrbe.
Deſilire de nauibus.De Rheda, Cicero pro Milone,Cçſ.4.bel.Gall.
*Couſa,que ſalta.*Saliens,tis.Partic. Vt,
Vena ſaliens ſanguine,Virg.3.Georg.
Saltar com prazer,& com alegria. Geſtire voluptate,Cic.1.Offic.
Efferri gaudio,Cic.Planco lib.10.12.
Efferre ſe lætitia,Cic.5.de Fin.
Lçtitia,vel gaudio exultare, Cicer.Att.lib. 15.epiſt.329.& lib.6.112.
*Salteador de caminhos.*Latro,onis,g.m.Cicero 2. Phil.Hor.2.Serm.Saty.1.
Graſſator,p.p.graſſatoris,Cic.de Fato.
*Saltear.*Latrocinor,p.c.latrocinaris,Cicero 1. de Nat.Deor. Tot millia latrocinâtur morte propoſita.
Graſſor,graſſaris, pen. prod. Liuius lib.2. ab Vrbe.
Trecenti cōiurauimus Principes iuuētutis Romanæ,vt in te hac via graſſaremur.
*Salteyro.*Vide ſuperiùs.
*Salua,erua.*Saluia,æ,Plin.lib.22.c.25.
*Salua couſa.*Saluus,a,um,adiect.Cic.Cornific. lib.12.23.
Saluo iure amicitiæ,Cic.Sulpic. lib.13.77.
Salua no comer,ou beber. Delibatio,onis, Textus in l.Legatum eſt.D.de Leg.1.
Prægustatio,onis.
*Tomar a ſalua.*Delibo,as,p.prod. Prægusto,as. Ouid.1.Faſt.Quiſq; ſuas artes ob idē delibat agendo.
Claudian.de bello Getico. Contentus delibaſſe cibos.
Prægustare cibos,Ouid.1.Amor. eleg.4.
Prægustare pócula,Iuuen.Saty.6.
Homem da ſalua. Prçgustator,p.p.prægustatoris,Suet.in Claudio Cæſare c.44.
Prægustator libidinum,Cic.pro Domo.
*Saluar.*Seruo,as.Libero,as,p.c. cū accuſatiuo, Cic.& alij.
*Saluação.*Salus,ſalutis,p.p.f.g.
*Saluador.*Seruator,p.p.ſeruatoris, Liu. lib.4. bel.Maced.
Saluator,penult.prod. Apud ſacros Scriptores.
Em ſaluo. Tuto.In tuto.Tuto loco.In portu, Cic. Varr.lib.9.6.Terentiæ lib.14.epiſt.3.
*Pôr em ſaluo.*Collocare in tuto,Cic.de Aruſp. reſpon.Ter.Heaut.4.3.
Loco tuto ponere.
*Saluo conducto.*Fides publica,Sall.in Catil.
Concilium Trid.poſt ſeſſion.14.
Securitas,p.c.ſecuritatis. Vel,
Saluus conductus,Concilium loco citato. & ſeſs.18.in principio,& 15.
Aſſecuratio,onis, Concilium locis citatis, ſed hæ voces ſaluus conductus, & aſſecuratio non ſunt Ciceronianæ.
Saluage,aliàs ſeluage. Syluester,hæc ſyluestris, hoc ſyluestre. Vel hic,& hæc ſyluestris,& hoc ſyluestre,adiect. Vt,
Vita ſyluestrium,Cic.2.de Nat.Deor.
Syluicola,æ,pen.cor. g.m. Propertius lib. 3.eleg.13. (Plancio.
Saluço, alias ſoluço. Singultus,us,m.g.Cic.pro
*Saluçar,ou impar.*Singultio,tis,iui,itum ; Plin. lib.23.c.1.
*Couſa,que ſaluça.*Singultiens,tis.Partic. Vt,
Singultiens Gallina,Col.lib.8.c.11.
Couſa,que ſaluça muytas vezes. Singultans,ſingultantis,adiect.Virg. 2.Æneid.
Singultans anima, Ouid.5.Metamor.ideſt, animam

animam cum singultu exhalans.

Saluçada cousa. Singultatus,a,um,p.p.Ouid.lib. 3.Trist.eleg.5.

Brachiaq; excepi presso pendentia collo,
Et singultatis oscula mista sonis.
Hoc est cum frequenti singultu emissis.

Com saluço. Singultim.aduerb. *Vt,*
Singultim loqui,Horat.1.Serm.Saty.6.

Sancristão. Æditimus,i,p.c. Vel,
Ædituus,æditui, Cic.in Topic. Pli.lib.32. c.2.Horat.2.epist.1.

Sancristia. Sacrarium,ij,Liu.6.ab Vrbe.

Sandalos. Sandalum,i,p.c.

Sandeu,ou cousa sandia. Amens,tis. Demens,tis. Insanus,a,um,p.p. *Vel,*
Mentecaptus,a,um. Vel captus mente,omnia apud Cicer.passim. Vel,
Alienus à sanitate mentis,Cic.pro Sylla.
Mentis inops,Ouid.2.Metam.
Vesanus,a,um,p.p.adiect.Cic.pro Domo.

Sandice. Amentia,æ. Dementia,æ. Vesania,ę. Insania,æ.

Sangrar. Venam incidere, Cic.in Pison.
Venam abscindere,Plaut.& Plin.
Pertundere venam,Iuuen.Saty.6.
Intercidere venam,Plin.lib.11.c.37.
Mittere sanguinem,Cic.Att.lib.6.
Venam secare.

Sangria. .Phlebotomia,ę,p.c. Vel,
Venarum sectio,Thesaur.

Sangrador. Venarum sector. Veniseca,ę,pen.c. masc.gen.

Sangue Sanguis,nis,m.g

Cousa de sangue,ou de cor de sangue. Sanguineus, ea,eum,adiect. Vt,
Imber sanguineus,Cic.2.de Diuin,
Mora sanguinea,Virg.6.eclog.
Color sanguineus,Plin.lib.14.c.3.
Bellum sanguineum,Stat.5.Thebaid.

Cousa chea de sangue,ou cousa ensangoentada.
Sanguinolentus,a,um. Cruentus,a,um,adiectiua.
Cruentatus,a,um,p.p. Particip.
Vt,pectora sanguinolenta,Ouid.Epist.3.
Cruentus sanguine ciuium,Cic.4.Phil.
Cruentum cadauer,Cic.pro Milone.
Manus cruentatæ,Ouid.in Ibin.

Ensangoentar. Cruento,as,cum accusat. Cicero 2.Phil.& Post reditum in Senatu.

Cousa amiga de sangue humano. Sanguinarius,a, um,adiect. Vt,
Iuuentus sanguinaria,Cic.Att.lib.2.22.
Nuntius sæuus, sanguinarius, Plinius lib. 19.cap.4.

Sangue de porco, de carneyro , de cabrito guisado pera se comer. Sanguiculus,i, pen.corr. Plin. lib.28.c.14.
Ao de porco chamamos debulho, em outras partes çarapatel.

Sangue de Dragão. Cinnabaris,cinnabaris, pen. cor.gen.fem. Laguna apud Dioscorid. lib. 5.cap.68.

Sangue fluxo,ou sangue chu uo,aliàs fluxo do sangue,doença. Sanguinis fluxus, Plinius lib.20. cap.14.
Profluuium sanguinis, Columel.lib.6.cap. 26.& 33.

Cousa sem sangue. Exanguis,& e,adiect-Cicero 7.Ver.& pro Sextio.

Sanguisuga. Sanguisuga,æ,p.prod. Plinius lib. 32.cap.7.
Hirudo,p.p.hirudinis,f.g.Plin.lib.32.c.10.
Hor.de Arte,Plaut.Epid.5.

Sanha. Iracundia,æ.

Assanhada cousa. Iracundus,a,um,adiect. Plaut. Bacchid.14.

Assanhar. Adducere aliquem ad iracundiam, Auctor ad Heren.3.

Assanharse. Irascor,irasceris,p.c.
Succenseo,es,succensui , *ambos com datiuo.*
Stomachor,p.c.stomacharis , omnia apud Cic.pro Roscio Comœdo,& de Clar.Orat.

Estar muyto assanhado. Iracundia ardere,Teren. Adelph.3.2.
Iracundia exardescere,Cic.Lent.lib.1.9.
Inflammari iracundia,Cic.4.Tusc.

Refrear a sanha. Cohibere iracundiam, Cic.pro Marcello.
Reprimere iracundiam,Ter.Adelph.5.3.
Continere iracũdiam.Brutus Antonio lib. 11.epist.3.
Resistere iracundiæ, Cic.Q.Fr.

Sancta cousa. Sanctus,a,um. Almus,a,um.
Diuus,a,um,adiect. Vt ,
Diuos colere,Cic.2.de Legib.
Amor sanctus,Cic.3.de Fin.
Almus *propriamente significa cousa criadora,* Vt,lux alma,Virg.1.Æneid.
Nutrix alma,Plaut.Curcul.7.

Cousa muyto sancta. Sanctissimus,a,um, pen.c. adiect.

adiect.Cic.pro Rosc.Comœd.Virg.li.6.Æn. Plancus Ciceroni lib.10.epist.21.

Santo padroeyro. Sanctus tutelaris.

Dia de todos os Sanctos. Pandicularis dies. Vide Thesaur.

Santeyro, i.deuoto, & amigo de Romarias. Religiosus,a,um,p.p.Cic.de Orat.& Ver.6.
Deuotus,a,um.p.p.Particip.siuè nomen ex particip.Apud Ecclesiast.

Santeyro com superstição. Superstitiosus,a,um, p.p.adiect.Cic.2.de Natur.Deorum, Plaut. Amphit.4.

Santidade. Sanctitas,p.c.sanctitatis. Cicer.1.de Nat.Deor.
Sanctimonia,æ,Cic pro Quinctio.
Sanctitudo,p.p.sanctitudinis,g.f.Cic.lib.4. de Repub.

Sapo. Bufo,onis,m.g.Virg lib.1 Georg.

Sa po raã, i.raã das moutas. Rubeta,æ, p.p.Plin. lib.8. c.31.

Saquear. Diripio,diripis,p.c.diripui,direptũ Cic.Tironi lib.16.11.Expilo,as,p.p.
Prædor,aris,Cic.3.Offi.Valer.lib.5.Argon.
Ærarium expilare,vel socios, Cic.in Paradox.& pro lege Manil.

Saqueador, q̃ daa saco. Direptor,oris,Cic.3.Verr.
Prædator,p.p.prædatoris, Cic.2 in Catil.
Expilator,p.p.expilatoris, Cic. Q.Fr.lib.1. epist.1.

Cousa saqueada. Direptus,a,um. Partic.Cic.lib. 1.de Finib.Virg.2.Æneid.
Expilatus,a,um,p.p.Partic. Cic.3.de Orat, & pro Cluentio.

Saco. Direptio,onis.Expilatio,onis,Cic.2.Offic. & Figulo lib. 4.13.& Ver.5.

Saramago, erua. Armoracia,æ. Armoraciũ,ij, Colum.lib.6.cap.17.& lib.12.c.9.Plin.lib. 19.c.5. Vel,
Raphanus syluestris.

Sarar. Sanesco,cis. Vel,sanum fieri,Col.lib.8. c.7.Plin.lib.17.c.23.Cic.3.Offic.

Sarar a outrem. Sano,as,cum accusat. Cicer.4 Tusc.& Ver.7.
Sanum facere aliquem,Cic.2.Phil.
Reddere sanitatem,Celsus lib.8.c.2.

Sanidade. Sanitas,p.c.sanitatis,g.f.
Accipitur pro bono statu mentis, & animo quieto. Vt,
Animi sanitas. *Siso.* Alienus à sanitate.

Sem siso. Cic.3.Tusc.& pro Sylla.

Sarabanda. Saltatio cinædica.

Serampelo, doença dos mininos. Morbillus,i,ex Recentioribus.

Sarayua. Grando,grandinis,p.c.f.g. Cicero 3.de Nat.Deor.Ouid.4.de Ponto,eleg 7.
Lapideus imber,Cic.2.de Diuin.

Sarayuar. Grandino,as,p.c.Thesaur.

Sardas do rosto. Lentigo,p.p.lentiginis,g.f.
Lenticulæ,p.c.lenticularum, Plin.lib.20.c. 6.& c.20.Celsus lib.6.c.5.

Sarda peyxe. Sarda,æ,Plin.lib.32.c.vlt.

Sardinha. Sardinia,æ,Colum.lib.8.c.17.
Trichia,æ,Plin.lib.9.c.15.

Pilha de sardinhas. Sardiniarum, vel Trichiarum strues.

Sarjar. Scarifico,as,p.c.Plin.lib.22.c.23.& lib. 32.c.7.Iungitur accusatiuo.

Sarjadura. Scarificatio,onis, Columell.lib.6. cap.12.

Sarilho. Girgillus,i,Thes.

Sarna. Scabies,ei,g.f.
Psora,æ,Græcè, Plin.lib.2.c.17.& lib.20. c.1.Cic.lib.1.de Legib.

Sarnosa cousa. Scabiosus,a,um,p.p.adiectiuũ, Plin.lib.29.c.2.

Sarro do vinho. Fœx,fœcis,f.g.

Sartaem. Sartago,p.prod.sartaginis,f.g. Plinius lib.16.c.11.

Saruga das espigas. Arista,æ, Cicero de Senectute.

Satisfazer. Satisfacio,satisfacis,pen.corr.cum datiuo. Vt,
Deo piè,& castè satisfacere,Cic,Terent.lib. 14.epist.7.
Suspitioni alicuius satisfacere,Cicero pro Rabirio Posth.

Satisfação. Satisfactio,onis. Vt,
Accipere satisfactionem, idest excusationẽ Cic.Attico lib.4.epist.75.

Saudar. Saluto,as,p.p.cum accusatiuo, Cicero Attico,& de Vniuersit.
Dicere salutem alicui,Cic.5.Tusc.
Consaluto,as,p.p.Cic.2.de Orat.Qui quum inter se,vt ipsorum vsus ferebat, amicissimè consalutassent,&c.

Mandar saudar. Mittere salutem alicui,Cicer. Attico lib.16.333.Ouid.Epist.15.
Impertire salutem alicui,Cic.Att.lib.2.27.
Terentia delectata est tuis litteris, impertit tibi multam salutem.

Resaudar.

Resaudar. Referre salutem, Cic. Att. lib. 16. 333.
Saudação. Salutatio, onis, Cic. de Vniuersit.
Consalutatio, onis, Cic. Att. lib. 2.
Saudador. Salutator, p.c. salutatoris, Cicero de Petitio n. consulatus.
Saudador, que encanta as serpentes. Psyllus, i, Pli. lib. 7. c. 2. Celsus lib. 5. c. 27. Plutarchus in Catone.
Marsus, i, Aul. Gell. lib. 16. c. 11.
Saudauel cousa. Saluber, hæc salubris, hoc salubre, p.p.
Salutaris, & salutare p.p. adiect. Vel hic, & hæc salubris, & hoc salubre. Vt,
Aquæ salubres, Horat.
Consilium salubre, Cic. Att. lib. 8. 160.
Dicere sententiam Reip. saluberrimã, Cic. pro Domo.
Salutaris calor, Cic. 2. de Nat. Deor.
Saudade. Desiderium, ij.
Ter saudade. Teneri desiderio, Cic. de Senect.
Laborare ex desiderio, Cic. Tiron. li. 16. 10.
Flagrare desiderio. Cic. Attic. lib. 5.
Premi desiderio, Cic. Att. lib. 2.
Esse in desiderio alicuius rei, Cic. 10. Phil.
Incendi desiderio, Cic. in Orat.
Saudosa cousa, i. sojeyta a saudade. Desiderio obnoxius, vel subiectus.
Saúde do corpo. Salus, salutis, p.p. f.g. Terent. Adelph. 4. 1. & Actu 3. Scena 2. Cicero pro Rosc. Amer.
Sanitas, pen. cor. sanitatis, f.g. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Dar saúde, ou sarar a outrem. Sano, as, Cicero 4. Tusc. Citiùsq; repentinus oculorum tumor sanatur, quã diuturna lippitudo depellitur.
Sanum facere, Cic. 2. Phil. Quasi medicus ille te sanum fecisset.
Saúde, i. boa dispoſição. Valetudo, pen. prod. valetudinis, f.g.
Bona valetudo, Cic. 1. de Finib.
Confirmata valetudo à morbo, Cic. Att. lib. 11. 208.
Integra valetudo, lib. 2. de Finib.
Ter conta com a saúde. Indulgere valetudini, Cic. Tironi lib. 16. 18.
Inseruire valetudini, Cic. Tironi lib. 16. 17.
Habere rationem valetudinis, Cic. lib. citato, epist. 11.
Dare operam valetudini, Cic. 1. de Orat.
Seruire valetudini, Cic. Q. Fr. lib. 1. 1.
Curare valetudinẽ, Cic. Ter. lib. 14. epist. 8.
Sauel. Alosa, æ, p.p. Ausonius in Mosella.
Thrissa, æ, Aristot. apud Thes.
Sazão de maleytas. Accessus, vel accessio febris. Plin. lib. 38. c. 14. Cels. lib. 3. c. 5. Vel Græcè, paroxismus, i, apud Galenum.
Seara. Seges, segetis, p.c. f.g. Virg. 1. Georg. Cic. in Pis. *Tambem significa sementeyra*.
Sebe aliàs seue. Sepes, sepis, vel, Seps, sepis, f.g.
Sepimentum, i, Cic. 1. de Legib.
Septum, i, Varro lib. 1. de Re rust. c. 14.
Cercar com sebe, ou com outra cousa. Sepio, is, sepsi, septum. Circumdo, as, circumdedi, p. cor. circumdatum, p.c. Vt,
Vallo, & fossa circumdare, castellis, castrisq; sepire, Cic. Catoni lib. 15. 4.
Circumuallo, as, Cæs. lib. 7. bel. Gall.
Circũsepio, circũsepis, p.p. Liu. li. 1. ab Vrb.
Cousa cercada com sebe, ou com outra cousa.
Septus, a, um. Circumdatus, a, um. Participia. Vt,
Armis septus, Virg. 1. Æneid.
Opibus septus, & munitus, Cic. 1. de Fin.
Præsidijs philosophiæ septus, Cicer. Tiron. lib. 16. 23.
Secar, ou enxugar. Sicco, as. Exsicco, as. Vel, Exicco, as. Arefacio, arefacis, p.c. Vt,
Capreoli siccant vbera ouis, Virg. 2. eclog.
Arefacere amurcam, Cato c. 69.
Cousa seca. Siccus, a, um. Aridus, a, um, pen. cor. adiectiua.
Arefactus, a, um. Siccatus, a, um, p.p. exsiccatus, a, um, p.p. Partic.
Vt, littus siccũm, Virg. 3. Æneid.
Puluis siccus, Ouid. 1. Trist. eleg. 4.
Loci aridi, & exsiccati, Cic. de Fato.
Nutrimenta arida, Virg. 1. Æneid.
Arbores exsiccatę, Cic. 1. de Diuin.
Secarse. Aresco, cis. Siccesco, cis. Vt,
Lacryma citò arescit, præsertìm in alienis malis, Cic. in Partition.
Fœnum Græcum vetere vino macerato, deindè in sole exponito, aut in furno, vt siccescat, Col. lib. 2. c. 28.
Secar ao Sol. Insolo, as, p.p. cum accusat. Colum. lib. 4. c. 17.
Cousa seca ao Sol. Insolatus, a, um, p. prod. Participium. Vt,
Insolatę vuę, Colum. lib. 5.
Secura. Siccitas, pen. cor. siccitatis, gen. femin.

Cic.Q.Fr.lib.3,17.
Ariditas,penult.cor.ariditatis, Plin.lib.11. cap.35.
Aritudo,p.p.aritudinis,f.g. Varr.lib.1. de Re rust.cap.12.
Secamente. Siccè,aduerb.Columel.lib.6.cap.12. Cic.de Orat.
Secreto,alias segredo. Arcanum,i,p.p.
Secretum,i,p.p. Vel,res secreta Res arcana.
Secreto profundo. Misterium,ij,Cicero multis locis.
Cousa secreta. Arcanus,a,um,p.p.adiect.
Secretus,a,um,pen. prod. Particip. vel nomen ex participio. Vt,
Arcana nox.Ouid.Epist.9.
Arcana cubilia,Plin.Iunior in Paneg.
Locus secretus,Cic.2.de Leg.
Est mihi libertas tecum secreta loquendi. Ouid.9.Metam.
Secretamente.alias,em segredo. Arcanè,pen.prod. aduerb. Colum.lib.3.c.2.
Arcanò,pen. prod. aduerbium. Cæsar.lib.1. bell.ciuilis.
Secretò,p.p.aduerb.Cicer. Gallo lib.7.epist. 25.& Ver.6.
Sine arbitris.Liu.lib.1.
Remotis arbitris.Liu.lib.2.
Clam,præpositio ablatiui. Clanculùm,pen. c.aduerb.Terent.& Cic.multis locis.
Secretario. A secretis. Budæus apud Thesaur.
Ab scriptoribus ecclesiasticis dicitur secretarius.
Seda. Sericum,ci,p.c. Propertius lib.1.eleg.13.
Bombyx,bombycis.p.p. feminini generis, Plin.lib.11.cap.23.
Bicho da seda. Bombyx,bombycis,generis masc ul.Martial.lib.8.in Paulum.
Cousa de seda. Bombycinus,a,um, pen.cor. adiectiuum.Iuuenal.Saty.6.
Sericus,a,um,pen.cor. adiect. Vt,
Vestis serica,Plin.lib.21.c.3.
Seda de cauallo, porco, leão, ou de cousa semelhante.
Seta,æ. Vt,
Seta equina,Cic.5.Tusc.
Seta leonis,Cic.3.de Orat.
Cousa,que traz sedas. Setiger,pen.cor. setigera, setigerum,p.c.adiect. Vt,
Sus setigera. Virg.12.Æneid.
Pecus setigerum.Ouid.14.Metam.
Cousa de muytas sedas. Setosus,a,um, pen.prod. adiectiuum. Vt,
Aper setosus. Virg.7.eclog.
Aures setosæ,Plin.lib.8.cap.45.
Sedela de pescar. Linea,eæ,Plin.lib.9.c.43.
Tremula linea.Martial.lib.5.
Se. Si.Coniunctio.
See,i. Igreja maior,& principal. Ecclesia primas.
Sé Apostolica. Sedes Apostolica.
Sede. Sitis,sitis,f.g.
Ter sede. Sitio,sitis,sitiui,p.p.ab ꝙ supino,Cicero in Pisonem,& in Oratore.
Per translationem significat vehementèr cupere,Cic.Q.Fr.lib.3.c.21.
Nec sitio honores, nec desidero gloriam.
Idem Verr. 5. Qui sanguinem nostrum sitiebat.
Matar a sede. Depellere sitim,Cicer.lib.1. de Finib.
Explere sitim,Cicer.de Senect.& in Parad.
Satiare sitim,Cic.in Paradox.
Restinguere sitim, Cicer.2. de Finib. Virg. eclog.5.
Extinguere sitim.Ouid.7.Metam.
Sedare sitim.Lucret.lib.2.
Leuare sitim de fonte.Ouid.15. Metam.
Pellere sitim.Horat.1. Carm.Ode 2.
Cousa, que tem sede. Sitiens, tis. Participium. Vel nomen ex participio. Vt,
Sitiens voluptates,Cic.5.Tuscul.
Sitiens virtutis,Cic.pro Plancio.
Cousa, que tem muyta sede. Sitibundus,a,um, adiectiuum.Thesaur.
Siticulosus,a,um,p. prod. adiect. Plin.lib. 23.cap.6.
Com sede,i.com grandes desejos. Sitientèr,aduerb. Cic.4.Tuscul.
Sedeyro de assedar linho. Hamus,i,Plin.lib.19. cap.1.
Sega de ferro com que os lauradores fendem a terra para se laurar melhor. Culter,cultri, Plin.lib. 18.cap.18.
Segar. Meto,is,messui,messum,cũ accusatiuo.
Mihi hîc nec seritur, nec metitur. Adag. Plaut.Epid.5. *Não ganho aqui cousa algũa, ou não se trata aqui de meu proueyto.*
Segar segunda vez o prado. Sicilire pratum,Plin. lib 18.c.28.Varr.lib.1.de Re rust.c.49.
Segador. Messor,oris,Cic.3.de Orat.
Cousa, que pertence a segador. Messorius,a,ium, adiectiuum. Vt,

Messoria se corbe contexit, Cic. pro Sext.

Tempo de sega. Messis,is, Cic.1.de Orat. Plin. lib.6.c.17.

Seguir. Sequor,sequeris, p.c. Vt,

Militiam sequi,Cic.pro Muræna.

Vtilitates sequi,Cic.de Amicit.

Seguinte cousa. Consequens,p.c. consequentis. Participium,siuè nomen ex participio. Vt, Anni consequentes,Cic.de Senect.

Spe eriguntur cõsequentis, ac posteri temporis,Cic.1.de Finib.

Connexum sit principium cõsequenti orationi,Cic.1.de Orat.

Segunda feyra. Dies lunę. Vel,feria secunda.

Segundo. Secundus,a,um, nomen numerale ordinale.

Vt,secundus de tribus,Cic.in Orat.

Secundus à rege. Hirtius 4.bell. Alexand.

Mensa secunda,Cic.Tironi lib.16.21.

Res secundæ,i.prosperæ,Cic.de Amic.Terent.Heaut.2.2.

Ventus secundus,i.prosper,gratus,Cic.Att. lib.2.16. Virg.3.Æneid.

Segunda vez. Secundò,aduerb. Vt,

Secundò consul.

Secundum,præpositio accusatiui , pro iuxta,siuè Propè,nam quod secundo loco positum est,propè est

Cic.Att.lib.8.epist.163. Etsi secundũ mare ad me ire cœpisset, &c.

Secundum,pro Post,Plaut.Capt.5.Nam secundum patrem,tu es pater proximus.

Cic.2.Offic. Proximè autèm,& secundum Deos , homines hominibus maximè vtiles esse possunt.

Cic.3.Ver. Appellat heredem, vel Anniũ, qui erat institutus secundum filiam .

Cic.1.de Orat. Sed opinor secũdũ hoc diẽ: atis enim multa à nobis hodiè dicta sunt. eccundum hunc diem,i.cràs.

Secundum te nihil est mihi amicius solitudine,Cic.Att.lib.2.241.

Secundum,pro Pro.Vt,secundum præsentem iudicare,i.pro præsente,Cic.4.Ver.

Nuntiat iam populo Pontifices secundum se decreuisse,Cic.Att.lib.4.71. idest pro se.

Secundum. *Segundo.* Vt, secundũ arbitrium tuum.*Segundo vosso parecer.*Cic.7.Ver.

Secundum Platonem, idest iuxta sent ntiã Platonis.

Secundum quietem , i.in quiete , *dormindo,* Cic.lib.1.de Diuin.

Secundum,in alia significatione, Terentius Eunuch.5.9.

Postquàm eis mores ostendi tuos , & collaudaui, secundum facta , & virtutes tuas impetraui.

Liu.lib.10.bel.Pun. Dij testes sunt, qui & illius belli exitum secundum ius,fasq; dederunt. *Conforme a direito,& a razão.*

Segundariamente. Secundo loco, Cic.pro Cecin.

Segundo meu parecer. Vt mea fert opinio, Cicero Seruilio,lib.13.67.

Sicùt mihi videtur., Quantũ iudicare possim,Cic.lib.2.de Orat. 57.

Cousa da segunda ordem,ou da segunda clasße.

Secundarius,a,ium,adiect. Vt,

Panis secundarius,Suet.in August. cap.76. Plin.lib.18.c.9.

Cic.de clar. Orat. Quod idem faciebat Q. Arrius,qui fuit M. Crassi quasi secũdarius, idest secundę classis,& à Crasso proximæ,

Segurelha erua. Satureia,æ. Thymbia,ę,Pli.lib. 19.c.8.Colum.lib.10.

Segura cousa de perigo. Tutus,a,um,adiect.

*Vt,*vita tuta,Cic.1.de Fin.

Portus tutissimus,Cæs.lib.3.bel.Ciuil.

Seguramente,i.sem perigo. Tutò,aduerb.Cicero Cassio lib.12.epist.2.

Tutè,aduerb.Auctor ad Heren.lib.3.

Segura cousa.i.sem cuydado. Securus,a,um,p.p. adiect. *Vt,*

Animi securi homo,Cic.Att.lib.12.26.

Securus de bello,Liu.lib.6.bel.Maced.

Seguridade nesta forma. Securitas,p.c.securitatis,f.g.Cic.1.Offic.& Tusc.4.

Tomase tambem pello saluo conduto.

Seguro , que se daa aos,que se querem liurar de algũ delicto. Fides interposita.

Segurar nesta forma. Præstare fidem,Cicer.2.de Diuination.

Segurar algũa cousa , ou ficar por ella , ou tomala á sua conta. Præsto,as. Pręstare culpam, Cic.de Orat.

Pręstare periculum iudicij. Cic.pro Mur.

In pariete communi demoliendo , qui dãni infecti promiserit , non debebit præstare, quod fornix virij fecerit,Cic.in Topic.

Me non ingratum esse præstabo,Cicero de Prouinc.Consular.

Præ-

Prędones nullos fore quis præstare poterit? Cic.pro Flacco.
Quicquid enim inest prędio vitij, id iuris consulti statuerunt, si venditor sciret, nisi nominatim dictum esset, pręstari oportere, Cic.de Offic.
Præstare damnum, Cic.3.Offic.
Sumptum nusquā meliùs posse poni, præstabo, Cic.Q.Fr.lib.3.17.
Felicitatem de se præstare nemo potest. Cic.pro lege Manilia.
Seyra. Sporta,æ.Col.lib.8.c.7. Sportula,æ,p.c. Vel, Sportella,æ. Diminut. Plaut. Curcul.7. Cic.Pæto,lib.9.20.
Seys. Sex, nomen numerale indeclinabile.
Seys vezes. Sexiès, aduerb. Liu.lib.4.ab Vrbe.
Seys vezes dez. Sexdeciès, aduerb. Pli.li.6.c.29.
Seys a seys, ou cada seys. Seni,æ,a. Nomen numerale distributiuum.
Seyscentos em numero. Sexcenti,æ,a. In Plurali tantùm, Cic.2.de Diuin.& pro Rosc.Amer.
Seyscentos em ordem. Sexcentesimus,a,um,p.cor. idest. *O vltimo de seyscentos.* Plin.lib.8.c.7.
Seyscentos a seyscentos, ou cada seyscentos. Sexceteni,æ,a. Nomen numerale distributiuum. Colum.lib.3.c.3. Vel, Sexceni,æ,a. Cicero 7.Verr.
Seyscentas vezes. Sexcentiès, aduerb. Cic. Att. lib.4.epist.86.
Seys annos. Sexennium,ij, Cic.1.de Diuinat.& Att.lib.6.epist.111.
Cousa de seys annos Sexennis,& e,p.p.adiectiuū. Plaut.Pœnul.14.Plin.lib.8.c.32.
Seys dias. Sextus dies.
Haa dezaseys dias. Nudius sextus, Plaut.Trinum.10.
Seys mil. Sex millia.
Cousa de seys cantos. Sexangulus,a,ū,p.c.adiect. Plin.lib.11.c.11. Ouid.lib.15.Metam.
Seyta. Secta,ę. Hæresis,is,p. c.g.f. Cic.de Orat.& 2.de Nat.Deor.& Ver.7.
Seyxo. Saxum,i. Saxulum,i,p.c. Dimin. Cic.1. de Orator.
Seyxal. Saxetum,i,p.p.Cic.pro lege Agrar.
Cousa de seyxos. Saxeus,ea,eum,adiect.
Vmbra saxea, Virg.3.Georg.
Tecta saxea, Ouid.Epist.10.
Cousa, que tem muytos seyxos. Saxosus,a,um,p.p. adiect. Vt,
Flumina saxosa. Mōtes saxosi, Vir.5.eclog. & lib.2.Georg.
Cousa, que mora entre seyxos. Saxetanus,a,ū,p.p. Saxatilis,& e,p.c.adiect. Vt,
Lacertus saxetanus, Martial.lib.7.
Pisces saxatiles, Colum.lib.8.c.16. Plinius lib.9.c.15.
Sella de cavalo. Ephippium,ij, Horat.in Epist.ad Villicum. Optat Ephippia bos piger, optat arare caballus.
Sellar o cavalo. Sternere equum ephippio, vel, ephippium equo. Vel,
Imponere ephippium equo.
Cousa, que anda em caualgadura de sella. Ephippiatus,a,um,p.p.adiect. Cæs.lib.4.bel.Gal.
Sellar com sello. Sigillo,as. Obsigno,as, vel sigillū imprimere, Cic.6.Ver.& ad Brut.2.
Annulo sigilla imprimere, Cic.4. Acad.
Sello. Sigillum,i.
Sello falso. Sigillum adulterinum.
Sem. Sine. Absq; *preposiçoēs de ablatiuo.* Vt,
Sine cortice nare, Hor.1.Serm.Saty.4.
Absq; iniuria. Absq; peccato.
Sine causa. Cic.pro Rosc.Amer.
Sem cuydado, i. cousa sem cuydado. Securus,a,um, p.p.adiect.Cic.Att.lib.12.epist.260.
Sem culpa, i. cousa sem culpa. Inculpatus,a,um, p.p.adiect.Gel.lib.1.c.6.Ouid.9.Metam.
Sem olhos, i. cousa sem olhos. Exoculatus,a,um, p.p.adiect.Apuleius.
Captus oculis, Cic.6.Ver.
Sem honra, i. cousa sem honra. Inglorius,a,iū, adiect.Cic.1.de Legib.& Tusc.3.
Sem testamento. Intestatus,a,um,p.p. adiectiuū, Cic.pro Cluent.
Sem medida, i. cousa sem medida. Immensus,a,ū. Vt, aer immensus,& infinitus, Cicero 1.de Nat.Deor.
Vorago vitiorum immensa, Cic.5.Ver.
Sem sabor, i. cousa sem sabor. Insipidus,a,ū, p.c. adiectiuum.
Sem sal. i. ensossamente. Insulsè, aduerb. Cicer.2. de Orator.
Cousa sem sal, aliàs cousa ensossa. Insulsus,a,um, adiect.Cic.Att.lib.13.286.& Tusc.1.
Sem vergonha. Impudentèr, aduerb. Cicero de Amicitia.
Cousa sem vergonha. Vide *Vergonha.*
Cousa sem sangue. Vide *Sangue.*
Sem ley, i. cousa sem ley. Exlex, exlegis, pen.prod. adiect.Cic.pro Cluent.Horat.in Arte.

Sem duuida,i.cousa sem duuida. Indubitatus,a,ũ, p.p.adiect. Plin.lib.31.c.3.
Indubitabil.s,& e,p.c.adiect. Quintil.lib. 4.c.1. Vide *Duuida.*
Sembrante. Vultus,us, m.g. Vt,
Imago animi vultus est,indi ces oculi, Cic. lib.3.de Orat.
Semea Panis secundus. Prnis secundarius,Hor. 2.epist.1.Plin.lib.18.c.9.
Semeada,ou sementeyra. Satus,us.Satio,onis,Cic. de Vniuersit.Ver. 5.& alibi.
Seminatio,onis,Varr.lib.2.de Re rust.c.6.
Semētis,is,f.g.Cæs.1.bel.Gal. Col.lib. 2.c.9.
Sementis pro semine accipitur apud Columel.lib.2.c.8.
Fazer sementeyra. Sementem facere,Cicer.2.de Orator.
Cousa semeada. Satus,a,um. Seminatus,a,ũ, p.p. Particip. Vt,
Messes satę,Virg.eclog.8.
Seminatus puer,Plaut.Amphit.5.
Semeador. Sator,oris,Cic.2.Tusc.Col.li.3.c.15.
Seminator,p.p.seminatoris, Cic.2.de Nat. Deor. Virg.1.Æneid.
Tempo de semear. Sationis tempus,Cic.5.Ver.
Semear. Semino,as,p.c.Col.lib.2.c.4.& 9.
Sero,seui,satum.Consero,conseui,consitũ, p.c.Virg.1.& 2.Georg.
Committere semen sulcis,Virg.Georg.1.
Mandare semina terræ,vel arenæ, Ouidius Epist.5.
Iactare semen,Varr.lib.1.de Re rust.c.42.
Ingerere semen solo,Col.lib.2.c.10.
Spargere semina per arua,Ouid.Epist.12.
Mittere in humum,Ouid.3.Trist,eleg.8.
Sero,is,significat etiã plantare, Cic.1.Tusc.
Serit arbores,quæ alteri sæculo prosint.
Semear em margẽs. Liratim serere,vel per liras.
Cousa de sementeyra, ou que pertence a sementeyra.
Seminalis,& e,p.p.adiect.Col.lib.11.c.2.
Cousa,que daa muyta semente. Seminosus,a,um, p.p.adiect. Vt,
Cucurbita seminosa, Vide Thes.
Sementinus,a,um.p.p.adiect. Vt,
Sementina pyra, *Catão no cap.7.diz que são peras,que vem no tempo da sementeyra, peras serodeas.*
Cousa,que se pode semear,ou que se semea. Sementicus,a,um,p.c.
Sementiuus,a,um,p.p.adiect. Plin.lib.18, c.7.Varro de Re rust.lib.1.c.2.
Dar semente. Semento,as, Plin.lib.18.c.28.
Est enim in primis inutile nasci herbas sementaturas.
Sementesco,cis.Ruellius lib.2.c.82.
Semelhança. Similitudo,p.prod.similitudinis, gen.fem. Vt,
Morum bonorum similitudo. Cic.1.Offic.
Semelhante cousa. Similis,& e,p.c.adiect.cũ genitiuo,vel datiuo. Vndè similior, & simillimus.
Cousa semelhante á verdade. Verisimilis, & hoc verisimile,p.c.adiectiuum, Cic.3.de Natur. Deor.& Phil.1.
Semelhantemente. Similitèr,p.c.aduerb.Cic.3.de Nat.Deor. Eodem modo.
Sempiterna cousa. Sempiternus,a,um. Æternus, a,um,adiect. De vtroq; Cicero Post reditũ in Senatu.
Sempre. Sempèr,aduerbium temporis, Cic.1. Tusc.& lib.1.Offic.
Pera sempre. In perpetuum. Vt,
In perpetuum res suas alienare, Cic.2.de lege Agrar.
Se não. Nisi, coniunctio. Hanc,nisi mors,mihi adimet nemo,Ter.And.4.2.
Cic.de Amic. Iudicare difficile sanè, nisi expertum.
Præterquàm. Vt,nullas his,præterquàm ad te,dedi litteras,Cic.Appio lib.3.7.
Sendal. Cingulum sericum.
Senhor. Dominus,i,p.c. Herus,i. Cic.1. de Fin.
In discordia dominorum domus beata esse non potest.
Ter.And.5.2.Herus est:quid agam?
Virg.3.Æn.Nec victoris heri tetigit captiua cubile. *Propriamente significão estes nomes senhor,que tem criados a que tambem chamamos amos,meu senhor,ou meu amo.*
Senhora. Domina,æ,p.c.Hera,æ,Ter.Andr.3.2. Idem Andr.4.3.
Formosa hera,Ouid.Epist.9.
Dominæ rerum omnium virtutes,Cicer.2. de Finib.
Cousa de senhor,ou que pertence a senhor. Herilis, & e,p.p.adiect.
Dominicus,a,um,p.c.adiect. Vt,
Herilis filius,i.filius heri,Ter.Eun.2.2.
Verna ministerijs ad nutus aptus heriles, Horat.2.epist.2.

Domini.

Dominicus dies, vel dominica dies, Thes.
Dominicæ habitationes, Col. lib. 9. c. 1.

Senhorio, i. mando, ou imperio. Dominiũ, ij, Suet. in Tiberio c. 59.
Imperium, ij, Virg. 1. Æn. Imperiũ Oceano famam qui terminet astris.
Cic. 1. de lege Agrar. His insignibus, atquè insulis imperij venditis.
Ditio, onis, f.g. Vt cadere sub imperiũ, ditionemq; alicuius, Cic. pro Font.
Ditione, atq; numine Deorum gerũtur res, Cic. 2. de Legib.

Senhorio respeyto dos caseyros, he o mesmo, que senhor. Dominus, i.

Senhoria, i. dignidade do senhor. Dominatus, us, p.p. Dominatio, onis, Cic. Tusc. 5. in Parad. & Verr. 2. & 5.

Senhoria, i. dignidade de grande senhor. Dignitas, p.c. dignitatis, f.g.
Dignatio, onis, Amplitudo, p.p. amplitudinis, f.g. Cicer. Att. lib. 10. epist. 9. & lib. 1. de Finib & Appio lib. 3. epistol. 9. & lib. 2. de Inuention.

Sensualidade. Libido, p.p. libidinis, g.f. Tacitus lib. 17. Horat. 2. epist. 1.
Venus, veneris, p.c.g.f. Terent. Eunuc. Sine Cerere, & Baccho friges venus.
Voluptas venerea, Cic. 4. Tusc.
Libidinosa voluptas, Cic. 1. de Finib.

Sensual cousa. Libidinosus, a, um, p.p.
Venerius, a, ium. Venereus, ea, eum, adiectiua. Vt,
Res venereæ, Cic. de Senect.
Salax, salacis, p.p. adiect. Col. lib. 7. c. 9.
Libidinosa adolescentia, Cic. de Senect.

Darse á sensualidade. Dedere se libidinibus, Cic. 1. Tusc.

Sentença. Sententia, æ.

Sentença, aliàs parecer. Sententia, æ. Iudicium, ij.
Vt, in ea sum sententia, Cic. 3. de Legib. i. ità sentio.
Frangere sententiam alicuius, i. infirmare, Cic. Lentulo lib. 1. epist. 4.
Meum iudicium fuit, i. ità existimaui, Cic. 1. Tuscul.
De amicorum sententia non defert ad Senatum, Cic. pro Milone.

Sentenciada cousa. Iudicatus, a, um, penult. prod. Particip. Vt,
Res iudicata, Cic. pro Sylla.
Homo iudicatus, i. damnatus, Liu. lib. 6. Cic. 2. de Orat.

Sentenciosa cousa. Sententiosus, a, um, p. prod. adiect. Vt,
Genus dictionis Asiaticæ sententiosũ, Cic. de Clar. Orat.

Sentenciosamente. Sententiosè, p.p. aduerb. Cic. 2. de Orat.

Sentido. Sensus, us, Cic. 3. & 7. Ver.
Sensa, orum. *Conceytos do entendimento.*

Cousa sem sentido, i. que não sente. Res sensu cassa, Lucret. lib. 4.

Sentir. Sentio, sentis, sensi, sensum. Vt,
Animo sentire, Cic. 1. de Fin.
Famem sentire, Liu. 5. bel. Pun.
Lętitiã toto pectore sentire, Ouid. 15. Met.

Sentir, i. tomar payxão. Affici sensu doloris, Cic. 7. Verr.
Ægrè ferre, Cic. 1. de Diuin.
Ægrè pati, Ter. Adelph. 1. 2.
Molestè ferre, Cic. 4. Academ.
Iniquo animo ferre, Ter. Eunuch. 2. 1.

Sentimento, i. payxão. Dolor, oris. Molestia, æ.
Ægritudo, p.p. ægritudinis, f.g.
Ægrimonia, æ. Mœror, oris.
Mœstitia, æ, omnia apud Cic. passim.

Sepultar. Sepelio, is, p.c. iui, sepultum, Cicero 2. de Legib.
Humo, as, aui, atum, Cic. 1. Tusc.
In sepulchro condere, Cic. 2. de Leg.
Reddere corpus sepulchro, Virg. 2. Æn.
Condere corpus sepulchro, Ouid. 8. Met.
Afficere aliquem sepultura, Cic. 1. de Diuin.
Dare corpora tumulo, Ouid. 2. Metam.
Mandare corpus tumulo, Cic. 3. Tusc.
Inferre mortuum in aliquem locum, Cic. pro Milone, & 2. de Legib. Vlp. in l. 2 D. de Relig. & sumpt. funer.
Contegere corpus tumulo, Liuius lib. 6. bel. Pun.
Contegere corpus humo iniecta, Cicero 2. de Legib.
Tumulo, as, pen. corr. Ouid. 8. Metam. Martial. lib. 11.

Cousa sepultada. Tumulatus, a, um, p.p. Partic. Martial. lib. 11.
Sepultus, a, um. Partic. Cic. in Pison.
Humatus, a, um, p.p. Partic. Plin. lib. 7. c. 54.

Sepulcro, ou sepultura. Sepulchrum, i. Sepultura, æ, p.p. Seruius Ciceroni lib. 4. epist. 12.

Monumen-

Monumentum,i, vel monimentum, i, Cic. pro Archia,& Tusc.1.
Bustum,i,Cic.Att.lib.7.128.
Conditorium,ij,Plin.lib.6.epist.10.
Tumulus,i,p.cor.Virg.3.Æneid.;& eclog.5. Ouid.2.Metam.

Sepultura,i.enterramento. Sepultura,æ,p.p.
Humatio,onis,Cic.1.Tusc.Cuius hoc dicto admoneor,vt aliquid etiam de humatione, & sepultura dicendum existimem.
Funus,funeris,p.c. n.g.
Sepultura interdum etiam funus proprie, & exequias denotat, Cic.1.Phil. Qui illam in sepultam sepulturam effecerant.
Idem lib.2.de Legib.Nec de mortui laude, nisi in publicis sepulturis,&c.

Sepultura vaã,aliàs essa. Cenotaphium,ij. Vel, Tumulus honorarius , Budæus,Sueton,in Claudio,c.1.

Sepultura Real,& sumptuosa . Mausoleũ,mausolei,p.p.Suet.in Augusto, c.100. & in Caligula.Propertius lib.3. eleg.2.

Cousa de sepulchro. Sepulchralis,& e,pen. prod. adiect. Vt,
Sepulchrales aræ,Ouid.8.Metam.

Sequeyro,i.cousa de sequeyro. Siccaneus,ea,eum.
Siccanus,a,um,p.p.adiect. Col.lib.2.c.17. & lib.16.c.17.

Sequestrar. Sequestro,as,verbũ iuriscõsultorũ.
Vide titulum de sequestratione possessionum,& fructuum in Decretalibus, & titulũ Cod.de Prohibit.sequestrat.

Pessoa em cujo poder se sequestrão os fruytos, ou alguũs bẽs. Sequester, hæc sequestris, hoc sequestre. Vel,
Sequester,sequestra, sequestrum , Plautus Rudent.23.& Mercat.15. Cicero pro Cęlio, & Verr.4.

Sequestro. Sequestratio,onis. Vide titulos suprà citatos.

Ser,ou estar. Sum,es,fui,esse.

Não ser quem soia. Deficere à seipso, Cic.Cælio lib.2. epist.16.

Serampelo,doença. Morbillus,i,ex Recentiorib.

Serea do mar. Siren,sirenis,p.p. Vel,
Sirena,æ,p.p.Virg.5.Æn.Hor.1.epist.2.

Fazer sereno,& claro. Sereno,as,p.p. Vt,
Serenare tempestates.Serenare cœlum. Virg.1.Æneid.Olli subridens hominum sator,atq; Deorum
Vultu,quo cœlum, tempestatesq; serenat.

Sereno,i.ao sereno,ou ao ar. Sub dio. Sub Ioue.
Vt, sub dio agere,Hor.lib.2.Carm.
Morari sub dio, Hor.2.Carm.Ode 3.
Sub Ioue,Hor.1.Carm.Ode 1.

Serenar,i.pôr ao sereno. Sub dio ponere.

Serenidade. Serenitas,p.c.serenitatis,p.c.g.fem.
Tranquillitas,p.c.tranquillitatis , Cic.2.de Diuin.Liu.6.bel.Pun.& Decad.1. lib.2.

Seringa. Syringa,æ, vel, syringę,arum,Cęlius lib.9.Lectionum antiquarum c.3.

Sermão. Concio,onis.

Serodea cousa. Serotinus,a,um,p.c.adiect.
Vt,pulli serotini,Colum.lib.8.c.5.& lib.dę Arborib.c.21.

Serpão erua. Serpyllus,i.Serpyllum,i,Plinius lib.20.c.22.

Serpente,ou serpe. Serpens,tis.Dubij gen. Plin. lib.8.c.14.

Nacido de serpentes. Serpentigena,ę,p.c.Ouid. 7.Metam.

Serra he o mesmo,que monte.

Serra de serrar madeyra. Serra,æ,Colum.de Arboribus,c.9.
Serrula,æ,p.c.Dimin.Colum.c.6.

Serra grande. Runcina,ę,p.p. Plin.lib.16.c.42.

Serrar com serra. Serra findere. Vel,
Serra secare. Serra scindere. Vel,
Serro,as,Silius lib.6.

Cousa serrada com serra. Serratus,a,um,p.prod. Particip.Plin.lib.25.c.6.

Serra,peyxe. Serra,æ,Plin.lib.32.c.11.

Serralheyro. Faber ferrarius.

Sertão. Mediterraneus,ea,eum,adiect. Cic.1.de Nat.Deor.Ità fit,vt mediterranei mare esse non credant.

Seruilhas. Vdo,onis,m.g.Martial.lib.14.
Non hos lana dedit,sed olentis barba mariti. Vide *Escarpins.*

Seruir. Seruio,is,iui,itum.Seruitutem seruire, Plaut.Aulul.21.Liu.lib.10.bel.Maced.
Famulor,p.c.famularis,cum datiuo, Plin. lib.2.c.63.& c.7.

Seruo,ou escrauo. Seruus,i,Cic.5.Ver.
Seruulus,i,p.c.Dimin.Cic.lib.3.Offic.

Seruo,ou serua,aliàs escrauo, ou escraua. Mancipium,ij,Ouid.4.de Ponto,eleg.5.
Seruitium,ij,Cic.7.Ver. Sueton.in Cæsare, cap.47.

Seruiço do escrauo. Seruitium,ij, Ter. Andr.4.1. Per.

Perf.Satyr.5.

Serua,aliàs escraua. Ancilla,æ,Cic.5.Ver.

Serua, æ, Vlpianus in l.Doli.D.de Seruo corrupto.

Seruula,æ,pen.cor.Diminutiuum. Cicero Attico lib.17.

Ancillula,æ,p.c.Dimin.Cic 3.de Orat.

Seruidão do seruo,ou escrauo, i. captiueyro.

Seruitus,pen.cor.seruitutis,g.fem. Cicero Philip.2.

Seruitudo,p.p.seruitudinis,f.g. Liu.lib.4. bel.Pun.

Seruidor,aliàs criado,que serue. Minister,tri.

Famulus,i,p.c.Cic.1.de Orat.de Amic.lib. 2.Offic.& Tusc.2.

Famulus etiàm est adiect.Ouid.1.Fast.

Tradiderat famulas iã tibi Rhenus aquas.

Dextras famulas ad prælia excitare, Lucan.lib.3.

Seruiço,que faz o criado. Famulatus,us,pen.p. g.m.Cic.3.Offic.& de Amic.

Ministerium,ij. Virg.6. Æneid. Ouid.4.& 11.Metam.

Seruidora,i.criada,que serue. Famula,æ, p.c.Cic. 5.Tusc.

Ministra,æ,vel,Ministratrix,ministratricis, p.p.g.f.Cic.1.de Orat.

Cousa seruil,ou que pertence aos escrauos. Seruilis,& hoc seruile,p.p.adiect.

Vt,bellum seruile,Cic.pro lege Manil.

Iugum seruile,Cic.1.Phil.

Cousa,que pertence a seruidor,ou seruidora.

Famularis,& e, p.p.adiect.

Vt,vestis famularis,Cic.1 Tusc.

Iura famularia dare,Ouid.15.Metam.

Seruilmente,i.como escrauo. Seruilitèr, p.cor.aduerb.Cic.2.Tusc.

Seruidor,aliàs amigo,que faz boas obras. Officiosus,a,um,p.p.adiect. Vt,

Officiosus homo,Cic.Att.lib.13.

Officiosus in aliquem,Cic.3.Verr.

Seruidor,uaso pera fazer camara. Lasanum,i,p.c. Horat.1.Serm.Saty.6.

Scaphium,ij,Vlp.in l. Quintus Mutius.D. de Auro,argento,&c.

Trulla,æ,Martial. lib. 9. Clinicus Herodes trullam subduxerat ægro.

Seruentia. Seruitus,p.c.seruitutis,g.f.

Vt,Seruitus vrbana. Seruitus rustica, &c. Consule ius ciuile.

Seruirse de algũa cousa,ou vsar della.

Vtor,vteris,penultim.cor. Vsus sum, cum ablatiuo.

Serzir. Resuo,is.

Vt,homine aliquo ad furta vti, Cic.5.Ver.

Vti suis bonis,Cic.1.de Nat.Deor.

Vti voce,Cic.1.Ver.

Cum accusat uo,Cic.in Acad.Et quæ à superioribus acceperant,vtebantur.

Plaut. Asin.5. Cetera, quæ volumus vti, Græca mereamur fide.

Sessẽta. Sexaginta,Nomen numerale,cardinale,indeclinabile.

Sexageni,æ,a,p.p.Numerale distributiuũ.

Vt,Sexagena millia modiorum,Cic.7.Verr.

Sessenta em ordem. Sexagesimus,a,um,p.c. Nomen adiectiuum,numerale,ordinale.

Sessenta vezes. Sexagiès,aduerb.Cic.4.Phil.

Sessenta mil. Sexaginta millia.

Cousa de sessenta. Sexagenarius,a,ium,adiect.

Vt,sexagenarius numerus.

Sexagenarius homo. *De sessenta annos.*

Sesso. Podex,podicis,p.c.m.g. Horat. Epod.8. Iuuen.Saty.2.

Anus,i,g.m.Cic.Peto lib.9.22.

Secessus,us,Iosephus de Antiq.lib.15.c.13. Sanguine multò per secessum profluente.

Sésta. Meridianum tempus.

Sésta de calma. Æstus,us, Virg.3.Georg.

Æstibus & medijs vmbrosam exquirere vallem.

Dormir a sésta,ou ao meyo dia. Meridio,as. Meridior,aris.Suet.in Caligula,c.38.

Vel,somnum meridianum capere.

Tambem estes verbos significão comer ao meyo dia,ou pella sésta. Catul.Epigr.30.

Passar a sésta. Æstiuo,as,p.prod. Statius 4.Syl. eleg.4. Latijs æstiuat in oris.

Logar onde se passa a sésta. Æstiua,p.p. æstiuarũ, Liu.3.bel.Maced.Virg.3.Georg.

Sõno de sésta,ou do meyo dia. Meridiatio,onis, Cic.2.de Diuin. Nunc quidèm propter intermissionem forensis operę,& lucubrationes detraxi,& meridiationes addidi,quibus vti anteà non solebam.

Sesta feyra. Dies Veneris.

Feria sexta. *Sesuda cousa.* Cordatus,a,um, p.p.adiect. Cic.1.Tusc.

Maturus,a,um,p.p.adiectiuum, Cicero de Clar.Orat.

Prudens,

Prudens,tis adiect.Cic.passim.

Sesudamente. Cordatè,p.prod.aduerb.Plautus Pænul.3.

Prudentèr,aduerb.Cicero 6.de Finib.& de Amicit.

*Séta.*Sagitta,æ.*He o mesmo, que virote, ou frecha.*

Sétada. Sagittę ictus.

Cousa de seta, ou de que se podem fazer setas.

Sagittarius,a,ium,adiect. Vt,

Sagittarius calamus,Plin.lib.16.c.36.

O que atira com seta, ou com frecha, alias besteyro, ou frecheyro. Sagittarius,a,ium. *Falta o nome do frecheyro, ou besteyro, porque* Sagittarius,a,ium, *he adjectiuo, como he claro, & manifesto,*quidquid ganniant Grammatici.

*Sete.*Septem.Nomen numerale indeclinabile. Vel,Septenus,a,um,p.p.adiect. Cic.4.Verr. & in Somn. Plin.lib.7.c.25.

*Sete vezes.*Septiès,aduerb.Cic.2.Phil.

Peso, ou medida de sete onças. Septunx,septũcis, g.m.Colum.lib.5.c.1.

*Septima cousa.*Septimus,a,um,p.c. Nomen adiect.numerale,ordinale.

Vt,septimus annus,Plin.lib.7.c.52.

*Ha sete dias.*Nudius septimus.

Sete estrelo. Vergiliæ,arum. Pleiades,pleiadũ, p.c.Cic.2.de Nat.Deor.Plin.lib.16.cap.25. Ouid.4.Fast.Horat.4.Carm. Ode 14.

*Cousa de sete.*Septenarius,a,ium,adiect.

Vt,Septenarius numerus.

Septenarius versus,Cic.1.Tusc.

*Cousa diuidida, ou repartida em sete partes.*Septẽplex,septemplicis,p.c.adiect. Vt,

Clypeus septemplex,Virg.12.Æneid.

Nilus septemplex,Ouid.15.Metam.

Cousa de sete annos. Septennis,& hoc septẽne, adiect.Plaut.Bacch.8.& Menæh.2.

Sete a sete, ou cada sete. Septenni,æ,a. Nomen numerale distributiuum.

*Setecentos em numero.*Septingenti,æ,a, Liu.lib. 3.bel.Pun.Plin.lib.35.c.2.

Setecentas vezes. Septingentiès, aduerbium. Nebrissensis.

De setecentos, em setecentos, ou cada setecentos.

Septingenteni,ę,a, p.p. Nomen numerale distributiuum.

Setecentas em ordem. Septingentesimus,a,ũ,p.c. adiect. Liu.lib.1.ab Vrbe in Procem.

Setenta Septuaginta. Plural.nomen numerale cardinale,

Septuagenus,a,um,p.p.Plin.lib.26.c.10.

Cousa, que tem numero de setenta. Septingenarius,a,ium,adiect. Vt,

Septingenarius grex, Varro de Re rustic. cap.10.

Setenta vezes. Septuagiès,aduerbium, Colum. lib.5.cap.2.

Setembro. September,septembris.Deest mensis, quum September,& omnia mensiũ nomina sint adiect. Vt,

Horę septẽbres,Hor.1.epist.17. Vide *Mes.*

Setentrião. Septentrio,onis,gen.masc. Gellius lib.2.cap.21.

*Setim raso.*Vestis bombicina rasa.

*Setim laurado.*Vestis bombicina villosa, & intercisa,

Seue. Sepes,is.Seps,sepis,g.f. Vel,

Sepimentum,i. Varro lib.1.de Re rust.

Vide *Sebe.*

Seuo. Seuum,i,Plin.lib.28.c.9.

Cousa, que vnta como seuo. Seuosus,a,um,pen.p. adiect. Plin.lib.11.c.37.

Enseuar. Seuo, as,Colum.lib.2.c.22.

*Fazer candeas de seuo.*Seuare candelas, Colum. loco citato.

Concinnare candelas seuo.

Sexo de homem, ou da molher, ou a natureza.

Sexus,us,g.m.Col.lib.6. c.24. Varro lib.1. de Animalibus.

*Si.*Etiàm,aduerb.affirmãtis,Cicer.4.Academ. Quasi aut etiàm,aut non,&c.

*Siba, peyxe.*Sepia,ę,Cic.2.de Nat.Deor.

Sepiola,æ,pen.cor.Diminutiuum. Plautus Casin.11.

*Sieyro, i. tempo aspero.*Tempus asperum,Cic.pro Cornelio Balbo.

Siladas. Insidiæ,arum.

*Fazer siladas.*Insidior,aris,cum datiuo, Cic.de Orat.Virg.9.Æneid.

Parare insidias alicui,vel comparare,Cicer pro Sexto Roscio,& pro Cluent.

Facere insidias,Ter. Eunuc 3.3.Cic.Senatui lib.15.2.

Locare,vel collocare insidias alicui,Plaut. Rud.12.Cic.pro Milone.

Instruere insidias,pro Cluent.

Ponere insidias.De lege Agrar.

Tendere insidias,pro Roscio Comœdo.

Moliri insidias alicui,pro Cluent.

Silua. Rubus,i,g.m.vel fem.Col.lib.11.c.3.

Sentis canis,Colum.ibidèm.

Silueyro,ou siluado. Rubetum,i,pen.prod.Ouid. 1.Metam.

Simples cousa,i.singela. Simplex,simplicis, p.c. adiect.Cic.2.de Fin.Academ.1.

Cousa simples,i.paruoa. Stultus,a,um. Stolidus, a,um,p.c.adiect.

Fatuus,a,um,adiect.Cic.2.de Finib. & pro Deiot.Ter. And.3.2.Cic.3.Phil.

Homem simples,i.paruo. Morio,onis,Martial. lib.12.epigr.90.

Simplesmente,i.paruoamente. Stultè.Stolidè,p.c. adiect.Ter.Heaut.2.3. Cic.2.de Orat.Liu. 5.bel.Pun.

Sinal. Signum,i.

Sinal falso. Signum adulterinum, Cicero pro Cluentio.

Fazer seu sinal, ou assinar. Obsigno,as.Subscribo,is. Vt.

Obsignare testamentum,Cic.pro Cluentio, Cęs.1.bell.Gal.

Subscribere nomen suum epistolæ.

Subscribere odijs alicuius,Liu. 3.bel. Macedon.

Sinalar. Imprimere signum. Vt,

Imprimere signum pecori. *Marcar.* Virg.3.Georg.

Dar sinal. Dare signum,Cic.7.Ver.

Dare signum militibus,Ter.Eunuc.4.7.

Sinal,que se daa nas compras. Arrha,æ. Arrhabo,pen.cor.arrhabonis,pen.prod. Plin.lib. 32.cap.1.

Dar sinal nas compras. Dare arrhabonem,Plaut. Rud.2.

Sinal no rosto,ou em qualquer parte do corpo.

Næuus,i,m.g. Vt,

Næuo aliquem cognoscere,Cic.in Bruto.

Nullus in egregio corpore næuus erit. Ouid.5.de Trist.eleg.14.

Sino. Cymbalum,i,p.c. Cic.in Pison.

Tintinnabulum,i,pen.cor. Iuuen. Satyr.6. Martial.lib.14.

Sineyro, que o tange. Cymbalista,æ, Apuleius apud Thes.

Tanger os sinos. Pulsare cymbala.

Cymbalisso,as,Nonius.Antiquum est.

Singela cousa, i. que não he dobrada. Simplex, simplicis,p.c.adiect.

Simplus,a,um,Ter.in Prolog.Heaut.

Duplex,quæ ex argumento facta est simplici.

Ouid.8.Metam.Crinis simplex collectus in vnum nodum.

Plaut.Mostel.7.Scelestæ hæ sunt ædes, simpla est habitatio.

Singela cousa,i.desenganada. Simplex,cis.Sincerus,a,um,pen.prod. Candidus,a,um,p.c. adiect. Vt,

Animus simplex. Matius Ciceroni lib.11. epist.28.in fine.

Verum,& simplex bonum, Cic.1.Acad.

Homo simplex, purus, apertus, nihil tectum,nihil simulatum habens, Cicero 4. Academ.

Prudens, sincerumq; iudicium,Cic.inOrat.

Sincera fide agere,Liu.lib.9.bel.Pun.

Purum,& candidum genus dicendi. Cic.in Orator.

Candida vita,Cic.Att.lib.9.

Singeleza. Simplicitas,p.c.simplicitatis, f. gen.

Nuda simplicitas,Ouid.1.Amor.eleg.3.

Sinceritas,p.c.sinceritatis,f.g.

Candor animi,Cicero multis locis,Ouid.3. Trist.eleg.6.

Singelamente. Simpliciter,p.c. aduerb.

Vt,viuere simplicitèr,Cic.1.Offic.

Dicere simplicitèr,Martial.lib.14.

Sincerè,p.p.aduerbium, Cicero Attico lib. 3.epist.55.

Singular cousa. Singularis,& hoc singulare, p.p. adiect. Vt,

Singulare certamen. Pugna singularis,Macrob.lib.5.Saturn.c.2.

Cousa singular,i.excellente. Singularis,& e,p.p. adiect.

Sumitur in bonam,& in malam partem.

Vt, singulari immanitate, & crudelitate præditus,Cic.pro Sylla.

Singularis impudentia,4.Ver.

Singulari nequitia præditus,1.de Fin.

Aristoteles singularis in philosophia, Cic. 4. Academ.

Singularmente,i.grandemente, excellentemente.

Singularitèr,p.c.aduerb. Vt,

Diligere aliquem singularitèr, Cic.4. Verr. Plin.Iun.lib.1.epist.22.

Sirga,i.á sirga,ou a destro. Remulco, in ablatiuo. Vt,

Remulco trahere,Liu.lib.5.bel.Pun.

Sirgo,alias seda,ou retros. Bombix, bombicis, p.p.f.g. Vt,

Bombix Coa.Bombix Assyria, Plinius lib. 11.cap.23. Vide *Seda.*

Sirgueyro,ou homem,que trata em sedas. Metaxarius,ij,Iustinian.lib.8.Cod.tit.14. de Pign. & Hypoth.

Cousa de sirgo,ou de seda. Bombicinus,a,ũ,p.c. adiect. Vt,

Vestis bombicina,Iuuen.Sat.6.

Sisa. Gabella,æ.Tributum,i,p.p.

Siseyro. Publicanus,i,p.p. Vel,Tributorum exactor,Cic.pro Plancio, & pro lege Manilia, Cæs.3.bel.Ciuil.

Pagar sisa. Pendere gabellam,vel tributum.

Siso. Mens sana.Animi sanitas, Cic.2.de Nat. Deor.& Tusc.3.

Ter pouco siso,ou não estar em seu siso, & juizo perfeyto. Desipio,desipis, p.c. desipui, vel desipiui.

Alienũ esse à sanitate mentis,Cic.pro Syll.

Delirare,& mente captum esse,Cic.1.Offic. & lib.2.de Orat.

Desipere,delirare,dementem esse,Cicero 1. de Nat.Deor.

Tirar de seu siso a alguem. Excutere cerebrum alicui,vel mentem, Plaut.Aulul.6. Plinius Epist.18.lib.1.

Estar em seu siso. Sanum esse,vel homo sanæ mentis,Cic.2.de Nat.Deor.

Incorrupta sanitate esse, Cicẽ.de Opt.gen. Orat.

Sitio. Situs,us.Positus,us,p.c.m.g.

Positio,onis. Vt,

Situs membrorum,Cic.1.Tusc.

Situs oppidorum,Cæs.lib.1.bel.Gal.

Positio vrbis,Cic.pro Flac.

Trinacria à positu nomen adepta loci. Ouid.4.Fast.

Situada cousa,ou posta. Situs,a,um. Positus,a,ũ, p.c.Particip.siue nomina ex partic. (11.

Vt,res omnis in incerto sita est,Plaut.Capt.

Situm in potestate alicuius,Cic.4.Acad.

Positus in potestate illius, Cicer.pro lege Manilia.

Positis omnium aliarum rerum curis,Liu. lib.7.ab Vrbe,i.depositis,& relictis, *porque o que se poem, deyxase.*

Situatus, a, um, pro eodem vtitur Florus lib.2.c.18.Numantia edito in tumulo apud flumen Durium situata.

Situs,a,um.Particip.idest permissus, Cic. pro Sext.Accusare eũ moderatè,à quo ipse nefariè accusatur,nõ est situs, i.nõ est permissus.*Não o deyxarão,ou não lhe permitirão.*

Situar. Loco,as.Colloco,as,p.c.Pono,is,Cicero 7.Ver.& ad Senatum lib.15.

Sou. Sum,es,est,fui.

Só,aliàs soo. Solus,a,um, adiect.

Cic. 3. Offic.Cui quum visum esse, vtilius solum se,quam cum altero regnare,fratrẽ interemit.

Soão vento do verão Oriental. Subsolanus,i,pen. prod.m.g.

Apeliotes,æ,p.p.Græcè,Plin. lib.2.c.7.

Soão do Inuerno. Vulturnus,i,g.m.Eurus,i,Gell. lib.2.c.22.Colum.lib.2.

Virg.1.& 2.Georg.*Chamão lhe os nauegantes Leste.*

Soar,i.fazer sõ. Sono,as,sonui,sonitum, pen. corr. Vt,

Ripæ sonant balatu pecorum, Virg.3.Geor.

Rupes sonant carmina,Virg.5.eclog.

Cousa,que soa. Sonans,tis. Partic. siue nomẽ ex particip. Vt,

Æs sonans,Ouid.12.Metam.

Sonabilis,& e,p.c.adiect. Vt,

Sistrum sonabile,Ouid.9.Metam.

Sõ. Sonitus,us,p.c. Vt,

Armorum sonitus,Virg.1.Georg.

Terrere aues sonitu,Virg.ibidẽm.

Soada,i.fama. Rumor,oris.Fama,æ, Cicero,& alij passim.

Soada cousa,i.famosa. Famosus,a,ũ,pen.prod. adiect. Vt,

Famosus exercitus,Plin.lib.9. epist.13.

Mors famosa,Horat.de Arte.

Famigerabilis,& e,pen.c.adiect. Aupul.de Asino.

Soalhas de pandeyro,ou o mesmo pandeyro. Crepitaculum,i,p.c.Colum.lib.9.c.12.

Crusma,crusmatis,p.c.Mart.lib.6.71.

Soalheyro. Locus apricus. Locus soli expositus, Virg.9.eclog.Cic.in Partition.

Estar ao soalheyro. Apricor,p.p.apricaris,Cic.5. Tusc.Colum.lib.8.c.4.

Assoalhamẽto asi. Apricatio,onis,Cic.Att.li.7.

Apricitas,p.c.apricitatis,g.f.Colum. lib.8. c.15.Plin.lib. 6.c.16.

Soar da porta. Limen,liminis,p.c.n.g.

Vel limen inferum,Plaut.

Sobaco. Ala,æ,

Leuar, ou trazer algũa cousa debayxo do braço. Ferre aliquid sub ala, l. Sub alis.

Sobeja cousa, i. demasiada. Nimius, a, um, adiect. Cic. pro Milone, & de Senect.
Immodicus, a, um, p.c. adiect. Ouid. lib. 2. Fast. & 3. de Ponto, eleg. 1.

Sobegidão assi. Nimietas, p.c. nimietatis, g. fem. Col. lib. 6. c. 24. Naturalia congruunt desideria, quoniam nimietate verni pabuli, pecudes exhilaratæ lasciuiunt.

Sobeja cousa. i. que trasborda. Redundans, tis. Superfluens, tis, nomina ex participijs.
Superfluus, a, uum, adiect. Cic. de Fato, & de Clar. Orat.
Flumina campis superflua, Plin. in Paneg.

Sobegidão nesta forma. Redũdãtia, æ, Cic. in Orat.
Superfluitas, p. cor. superfluitatis, Plin. lib. 14. cap. 1.

Sobejamente, i. demasiadamente. Nimiùm, aduerbialitèr, Cic. multis locis.
Nimiè, aduerb. Plaut. Milit. 8.
Nimioperè, p. c. aduerb. Cic. in Parad.

Sobeja cousa, alias enfadonha. Molestus, a, um.
Importunus, a, um, p.p. adiect. Vt, Senex importunus, Ter. Heaut. 1. 2.
Molesta veritas est, siquidèm ex ea nascitur odium, Cic. de Amic.

Sobejar. Supersum, superes, Cicer. Silio lib. 13. epist. 23. Sed vereor ne iam mihi superesse verba putes, quæ dixeram defutura.

De sobejo. Affatim, p. c Satis superq; Copiosè, p.p. Satis abundantèr.
Affluentèr. Affluentissimè, p.c. aduerb.
Copiosè, & abundantèr loqui de re aliqua, Cic. 2. de Orat.
Vt, vesci re aliqua affatim, Cic. 2. de Natur. Deorum.
Satis superq; dictum est, Cic. de Nat. Deor.
Satis abundantèr, Auctor ad Heren. 3.
Haurire voluptates affluentiùs, Cic. 5. Tusc.

Sobejos da mesa. Analecta, orum, Martial. lib. 14 Cælius lib. 13. c. 31.

Soberba. Superbia, æ. Arrogantia, ę. Insolẽtia, æ. omnia apud Cic.
Fastus, us, g. m. Plin. lib. 11. c. 37.

Soberbamente. Superbè. Arrogantèr. Insolẽtèr aduerb. omnia apud Cic.

Cousa soberba. Insolens, pen. c. insolentis, adiect. Cic. pro Marcello.
Superbus, a, um, adiect. Cic. Att. lib. 6. 114.
Arrogans, p.c. arrogantis, adiectiuum, Cic. 3. Verr.

Cousa muyto soberba, ou inchada com soberba. Arrogantia elatus, Cic. 2. Phil.
Inflatus insolentia. 14. Phil.
Fastosus, a, um, pen. p. adiectiuum, Ouid. ad Pisonem.

Sobornar. Suborno, as. Corrumpo, is, Cicer. pro Deiotar. pro Rosc. Comœd. pro Cecinna, 2. Offic. & alibì, & Philip. 13.

Soborno. Largitio, onis. Vt, corrumpere aliquẽ largitionibus, vel pecunia, Cic. 3. de Legib. & lib. 2. Offic.

Sobornada cousa. Subornatus, a, um, p.p. nomen ex particip. Cic. in Vatinium.
Pecunia, & largitionibus corruptus, Cicer. 1. de Finibus, & lib. 3. de Legibus. Sallust. in Ciceronem.

Sobraçar, i. leuar, ou trazer de bayxo do braço. Ferre sub ala, vel sub alis.
Suffarcino, as, p.c. Ter. Andr. 4. 5.

Sobrado. Pauimentum, i. Tabulatum, i, p. prod. Cicero 2. Philip. & Quint. Frat. lib. 3. 17. Virg. 2. Æneid.
Contignatio, onis, Col. lib. 1. c. 6.
Tabulatio, onis, Cęsar lib. 2. bel. Ciuil.

Sobradar. Pauimento, as, Cic. pro Domo, Plin. lib. 2. cap. 4.
Pauimenta facere, Cicero Quinto Fr. lib. 3. epist. 17.
Contabulo, as, p.c. Plin. lib. 15. c. 16.

Sobrancelha. Supercilium, ij, Cic. 1. Offic. & pro Sextio.

Sobre. Supèr. *Preposição de accusatiuo. & de ablatiuo.*
Cic. 2. de Leg. Demetrius super terræ tumulum noluit quid statui, nisi columellã.
Virg. 1. Æneid. Fama super æthera notus.
Cic. Att. lib. 16. 333. Hac super re rescribã ad te Rhegio.
Virg. 1. Æneid. Multa super Priamo rogitans, super Hectore multa.

Sobre maneyra. Suprà modũ, Liu. li. 1. bel. Pun.
Mirum in modum, vel, Miris modis, Plaut. Amphit. 17. Plinius lib. 17. cap. 24. Virg. 4. Georg.
Mirandum in modum, Cicer. Marcello lib. 11. epistol. 9. pro Plancio, & 6. Ver. & Attico lib. 1.

Sobreestar. Supersedeo, es, cum ablatiuo, Cicero lib.

lib.1. de Inuent. Verborum multitudine supersedendum est.

Sobre nome. Cognomen,p.p.cognominis. Cognomentū,i, Agnomen,p.p.agnominis. n.g.Cic.de Amic.& 3.Offic. & lib.2.de Fin. Ouid.3.de Ponto,eleg.2.

Sobrepelis. Tunica lintea. Vestis lintea.

Clerigos com sobrepelizes. Albati Sacerdotes, vel linteati,ex Maphæo.

Sobrepojar. Anteeo,is. Antecello,is,antecellui. Præsto,as,pręstiti,præstitum, p.cor.vel præstatum,p.p. Vt,

Anteire ceteris,vel alicui virtute,Cicero 2. Offic.& Phil.9.

Antecello tibi,vel te hac re,Cic.1.Offic. & pro Cornelio.

Ætate alteri pręstare, de Clar.Orat.

Præsto tibi scientia,Cic.pro Deiotaro.

Præstare aliquē virtute,Liu.lib.5.ab Vrb.

Sobrepensado,i.de sobrepensado. Cogitatò,p.p. Cogitatè,p.p.Consultè,aduerb. Cic.lib.1. Offic.lib.1.de Legib.& pro Archia.

Præmeditatè,p.p.aduerb.

Sobresalto. Repentinus metus. Timor subitus, Ouid.2. Metam.

De sobresalto. Vide *Salto.*

Sobreuir. Interuenio,interuenis,p.c.Superuenio,superuenis,p.c. *Ambos com datiuo.* Vt,

Plures cecidissent, ni nox prælio interuenisset,Liu.3.bel.pub.

Quā orationem,quū ingressus essē.Cassius interuenit,Cic.Att.lib.15.326. (bel.Pun.

Interuenit maiori minor cogitatio, Liu.9.

Supuenire lætitiæ alicuius, Liu.4.bel.Mac.

Grata superueniet,quæ non sperabitur hora,Horat.epist. 4.

Vinda nesta forma. Interuentus,us, m.g.

Superuentus,us. Vt,

Nullo malorū interuētu,Cic.1.de Nat.Deo.

Acescunt superuentu musta, sterilescunt tactę fruges,Plin.lib.17.c.15.

Sobrinho Filius fratris.Filius sororis, *Algūs dizē que* Nepos,tis, *significa sobrinho, como* nepos ex fratre,nepos ex sorore, *&* Neptis *sobrinha. Enganãose,porque nem Cicero, nem os Antiguos tal dizem.*

Sobrinha. Filia fratris.Filia sororis.

Sobro,ou soboreyro,aruore. Suber,suberis,p.cor, m.g. Vide *Soureyro.*

Soceder a outrem. Succedere alicui, vel in locū alterius,Cic.de Clar.Orat.Ver.6.& Offic.3.

Nihil sempèr floret,ætas succedit ætati,Cicer.Philip.11.

Succedere in paternas opes,Liu.1.bel.Pun.

Socceder,i.acontecer. Succedo,is,pen.p.in tertijs personis tantùm. Vt,

Hac non successit, alia aggrediamur via. Ter.Andr.4.1.

Cic.Q.Fr.lib.2.epist.15.Si ex sentētia successerit,benè erit opera posita.

Succesfū est.Impersonalitèr, Cicer.Planco lib.13.29. Qui cū fortè Quęstor Macedoniā obtineret,neq; ei successum esset,&c.

Cousa,que soccedeo bem. Successus,a,um,adiect. passiuum,Cicero filius Tironi lib.16.21. Nam quum omnia mea causa velles mihi successa,tum etiàm tua.

Socceßo. Successus,us,m.g.In malā,& in bonā partē,frequentiùs tamèn in bonā, Virg.2. Æneid. Atq; hic successu exultans animisq; Chorœbus. Carere successu,Ouid.epis.1.

Successa,orū,in Plur.Ouid.2.Met.Murmura parua dedit, successorūq; Mineruæ Indoluit.

Soccessor,que soccede a outro. Successor,oris,p.p. Cic.Q.F.li.1,2.Successorē habes ꝑblandū. Martial.lib.9. Sic quasi Pythagorę loqueris successor,& heres.

Ouid.lib.4.de Ponto,eleg.9.Successor tanti frater honoris erit.

Soccessão. Successio,onis.Vt,successio voluptatis,Cic.lib.1.de Fin.

Successio in locum. Brutus Att.in epist.ad Brutum 17.

Soccessão de herança. Successio, onis. Verbale, Plin.lib.12.cap.14.

Soccessores,ou descendentes. Posteri,p.c.posterorum,Cic.3.de Nat.Deor. & lib.5. de Fin.& pro Domo.

Sochiar. Vide *Esconder.*

Socorrer. Succurro,is,succurri, Opitulor,p.c. opitularis. Subuenio,subuenis, p.c. omnia cū datiuo,Cic.1.Offic.& Ver.2.& 6.

Opem ferre,uel auxilium,Cic.4.Ver.

Auxilior,aris,cum datiuo,Ter.Adelph.2.4.

Non ignara mali,miseris succurrere disco, Virg.1.Æneid.

Socorro. Subsidiū,ij.Auxiliū,ij.Vel Præsidiū,ij. Vt,subsidiū senectutis, Cic.Att.lib.15.327.

Fortissimum pręsidiū pudoris,Cic.pro Syl.

Mittere auxilium alicui, Cic. pro Deiot.
Sofrer. Fero, fers, tuli, latum. Tolero, as, p. corr.
Patior, pateris, p. c. passus sum, Cic. passim, cum accusatiuo.
Sofrer com paciencia. Æquo animo ferre, Terent. Phorm. 1. 21.
Æquo animo pati, Cic. 12. Phil.
Toleranter ferre, Cic. Sulpicio lib. 4. 6.
Toleranter pati, Cic. 2. Tusc.
Patienter ferre, Cic. Lent. lib. 1. 8.
Leni animo pati, Ter. Andr. 1. 5.
Sofrer mal, ou sofrer com pouca paciencia. Ægrè pati, Plaut. Pan. 16.
Ægrè ferre, Cic. 1. de Diuin.
Iniquo animo ferre, Ter. Eun. 2. 1.
Periniquo animo pati, Cic. Cornif. li. 12. 18.
Molestè ferre, Cic. de Amic.
Indignè pati, Cic. 7. Ver.
Sofrimento. Tolerantia, æ, Cic. in Parad.
Toleratio, onis, Cic. 2. de Fin.
Patientia, æ, Cic. pro Domo, & Phil. 10.
Sofrida cousa, ou que sofre. Patiens, tis. Particip. vel nomen ex particip. Vt,
Patiens laborum, Cic. pro Sextio.
Operum patiens iuuentus, Virg. 2. Æneid.
Aures patientissimæ, Cic. pro Ligar.
Cousa sofriuel, ou que se pode sofrer. Tolerabilis, & e, p. c. adiect. Vt,
Tolerabilis senectus, Cic. de Senect.
Homo tolerabilis, Terent. Heaut. 1. 2.
Cousa insofriuel, ou que se não pode sofrer. Intolerabilis, & e, p. c. Intolerandus, a, um.
Impatibilis, & e, p. c. adiect. Vt,
Intolerabile frigus, Cic. pro Rosc. Amer.
Intolerandus dolor, Cic. 7. Ver.
Impatibilis pœna, Cic. 2. de Fin.
Insofriuelmente, i. com pouco sofrimento. Intoleranter. Intolerantissimè, p. c. aduerb. Cic. 2. Tusc. & in Vatinium.
Soga. Lorum, i. *Os Castelhanos chamão ás cordas sogas.*
Sogra Socrus, us, f. g. Nubit genero socrus, nullis auspicibus, nullis auctoribus, funestis omnibus omnium, Cic. pro Cluent.
Sogro. Socer, soceri, p. c. m. g. Vel,
Socerus, i, p. c. Plaut. Menæch. 20.
Sogeyta cousa. Subiectus, a, um. Particip.
Obnoxius, a, ium, adiect. Vt,
Subiectus miserijs, Cic. 3. Tusc.
Subiecta sub varios casus virtus, Cicero 5. Tuscul.
Terra procellis obnoxia. Col. lib. 4. c. 19.
Vxori obnoxius, Ter. Hecyr. 3. 1.
Sogeytarse. Subijcio, subijcis, p. c. Vt,
Subijci tutelæ alicuius, Cic. 4. de Fin.
Subijcere se imperio, Cic. 2. Offic.
Sogeytar, ou sogiguar a outrem. Subijcio, is, p. cor. subieci, subiectum. Domo, as, domui, domitum, p. c.
Subigo, is, subegi, subactum.
Subiugo, as, p. c. Frango, is, fregi, fractum.
Redigo, is, p. c. Vt,
Frangere, & domare nationes, Cic. de Prouinc. Consul.
Subigere armis, & in deditionem redigere, Cic. pro Corn. Balbo.
Subijcere sub alterum regem, Cic. 5. Tusc.
Redigere aliquem in potestatem alicuius, Cic. 3. Offic.
Redigere in seruitutem, Plaut. Aulul. 6.
Cousa sogeyta, ou sogiguada por força. Subactus, a, um. Domitus, a, um, p. c. Partic. Vt,
Subacti, & bello domiti, Cic. pro Font.
Soido, ou som. Sonitus, us, pen. cor. Sonus, i. Sonor, oris. Vt,
Armorum sonitus, Virg. 1. Georg.
Dulcis sonus, Cic. in Somnio.
Virg. 9. Æneid. Et crines albos, & sæua sonoribus arma.
Sol. Sol, solis, g. m.
Sol cris. Solis eclypsis. Auctor ad Heren. lib. 3.
Cousa de Sol. Solaris, & e, pen. prod. adiect.
Vt, Annus solaris. Lumen solare, Ouid. 5. Trist. eleg. 10.
Pór ao Sol. In sole exponere. In solē proferre.
In sole ponere, Col. lib. 12. c. 28. & lib. 9. c. 13. & lib. 12. c. 14.
Solstitio do Verão. Solstitium æstiuum, Cic. 2. de Nat. Deor. *São os mayores dias do anno a 21. de Iunho.*
Solstitio do Inuerno. Solstitium hybernum. Vel,
Solstitium brumale, Colum. lib. 7. cap. 3. & lib. 11. c. 2.
A 21. de Dezembro dia do Apost. São Thome.
Cousa, que pertence ao Sol, ou ao solstitio. Solstitialis. & e, p. p. adiect. Vt,
Solstitialis dies. Solstitialis orbis, Cic. Tusc. 1. & lib. 3. de Nat. Deor.
Sol nado, i. ao nascer do Sol. A primo Sole. A Sole orto, Iuuen Sat. 2. Liu. lib. 7. bel. Pun.
Vel à Solis ortu.

Ao Sol posto. Sub solis occasum. Vel,
Supremo Sole,Horat.1.epist.5.

De Sol a Sol. Ab ortu ad occasum.

Varanda onde se poem ao Sol. Solarium,ij. Diuus Isidorus lib.15.c.3. Macrob.lib.2.cap.4.de Augusto.

Secar ao Sol. Insolo,as,pen.prod. Columel. lib. 4.cap.17.

Cousa seca ao Sol. Insolatus,a,um,pen.prod.adiectiuum. Vt,
Vuç insolatæ,Colum.lib.5.

Relogio do Sol. Solarium,ij,Cicero 2.de Natur. Deor. Vel,
Horologium solare,Plin.lib.7.c.60.

Soalheyro. Locus solis positus. Vel,
Locus apricus,Cicero in Partition. Virg. eclog.9.

Soalhar. Soli exponere. Insolo,as, Colum.lib. 4.cap.17.

Sola do pee Solum,i,Cicero 5.Tusc. Mihi amictui est Scythicum tegmen,calceamentum solorum callum,cubile terra.

Sola do calçado. Solea,æ. Vel solum,i,Martial. lib.6.in Sutorem.

Solar calçado. Solum, vel sola assuere.

Solapar. Suffodio,is,suffodi,suffossum,Colum. lib.2.c.18.

Solda. Ferrumen,pen.prod.ferruminis;p.c.g.n. Plin.36.c.23.

Soldar. Ferrumino,as,p.c.Plin.lib.27.c.4.
Solido,as,p.c.Plin.Iun.lib 8.c.20.
Consolido,as,p.c.aui,atum, Vlp.in l.Idem Neratius,de Vsufructu.

Solda erua Symphytũ petreum.Vel symphytũ magnum,vel maius,Galen.
Consolida maior,Lag.in Diosc.

Soldada. Merces,mercedis,p.p.f.g.

Pagar a soldada. Soluere,vel persoluere mercedem,Cic.pro Domo sua.

Soldado. Miles,militis,p.c.

Soldados de presidio. Milites præsidiarij, Liuius lib.9.bel.Pun.
Milites stationarij,l.1.§.Hoc autem. D. de Fugitiuis,& in l.4.eod.tit.

Soldo,que se daa ao soldado. Stipendium,ij, Cic. pro Corn.Balbo,& pro lege Manil.

Soldo á liura. Pro rata.Pro rata parte, vel pro rata portione,Cic.1.Tusc.& in Somn. *He palaura de Ordenação,* lib.4.tit.101.in princ. *Os mais polidos dizem,* pro rata.

Soledade,alias, [illegible]dão. Solitudo,p.p.solitudinis, fem.gen.
Solitudo ante ostium, Ter.Andr.2.2.idest nemo erat ante ostium.
Solitudo erat ea,quam volueramus,Cic.5. de Fin.

Solene cousa. Sollemnis,& hoc sollẽne,adiect. Vt,dies sollemnis,Hor.4.Carm.Ode 11.
Festum sollemne,Ouid.2. Fast.

Solenidade. Sollemnitas,p.c.sollẽnitatis. Aulus Gel.lib.2.c.24. Vel,
Sollemne,is,& in Plurali.Sollemnia,orum, Virg.lib.5.& 6.Æneid.

Solenemente,i.com solenidade. Sollemnitèr,p.c. aduerb.Liu.lib.5.ab Vrbe.
Sollemnitùs,p.c. aduerb.Liuius Ægystho.

Solenizar. Sollemnitèr celebrare.

Soletrar. Litteras annectere,vel cõnectere.

Solfa de canto chão,ou d'orgão. Numerus,i,p.c.

Solha,peyxe. Solea,eæ,Plin.lib.9.c.20.

Solha grande. Paller marinus, Horatius lib.2. Satyr.2.

Solho,peyxe. Lupus,i,Hor.2.Serm.Saty.2.

Solhar. Vide *Sobradar.*

Solhado, ou sobrado de ladrilhos. Pauimentum lateritium.

Solicitar negocios. Procurare negocia, Cic.Cornific.lib.12.24.

Solicitador de negocios. Procurator,p.p. procuratoris,Cic.pro Cecinna,& Att.lib.4.
Pragmaticus,a,um,p.c.adiect. Vt,
Pragmaticus homo,Cic.Att.lib.2.20.

Cousa solicita. Solicitus,a,um,p.c.
Anxius,a,ium,adiect. Vt,
Anxio,& solicito animo esse, Cic.2.de Fin.

Andar,ou estar solicito. Anxio,& solicito animo esse,Cic.2.de Fin.
Solicitum esse,& angi,Cic.Att.lib.9.173.
Habere solicitudinem, Cic.pro Cluent.
Satago,is,p.c.Ter.Heaut.2.1.

Estar muyto solicito. Vrgeri solicitudine, Cicero Att.lib.6.116.
Excedi solicitudine,Cic.1.de Fin.
Discrucior,aris,Cic.pro Rosc.Comœd.

Solicitamente. Solicitè,pen.c. Anxiè,aduerbia, Ouidius 4. de Ponto, eleg.6.Sallustius in Iugurtha.

Solicitidão. Solicitudo,p.p.solicitudinis,f.g.
Anxitudo,p.p.anxitudinis. Anxietas,p.cor. anxietatis. Vt,

Perpetua anxietas, Iuuen. Saty. 13.
Quarta anxitudo prona ad luctum, Cic. 2. de Repub.
Afficit me soli citudo duplex, Cicer. de Clar. Orator.
Solimão. Argentum viuum sublimatũ, Lag. in Diosc. lib. 5. Vide Plin. lib. 33. c. 6.
Solitaria cousa. Solitarius, a, ium. Soliuagus, a, ũ, p c. adiect. Vt,
Solitarius homo, Cic. 2. Offic.
Soliuaga cognitio, Cic. 1. Offic.
Soliuagum cœlum, Cic. de Vniuersit.
Solta de pear bestas. Compes, compedis, p. c. f. g Hor. Epod. 4. & lib. 4. Carm. Ode 11.
Soltar. Soluo, is, solui, solutum, p. p. Vt,
Vincula soluere alicui, Tibul. lib. 2. eleg. 1.
Soltura. Solutio, onis.
Soltamente, aliàs desembaraçadamente Solutè, p. p. aduerb. Cic. 2. de Diuin.
Expeditè, p. p. aduerb. Cic. de Clar. Orator.
Soltar as redeas ao caualo. Remittere habenas equo, Cic. de Amic.
Dare habenas equo, Virg. 1. Æneid.
Immittere habenas equo, Virg. 6. Æneid.
Solteyro, ou solteyra. Cœlebs, cœlibis, Cic. lib. 3. de Legib.
Cœlebs arbor, Plin. lib. 17. c. 23.
cœlebs sine palmite truncus, Ouid. 14. Met.
Só por só. Remotis arbitris, Liu. lib. 2.
Sine arbitris, Plaut. Capt. 5.
Soma. Summa, æ.
Em soma. Summatìm p. p. aduerb. Cic. Attico lib. 5. 104.
Breuitèr, & sũmatìm describere, Cic. de Or.
Somar. Facere summam, Cic. 4. Ver.
Conficere summam, Cic. de lege Agrar.
Subducere summam, Cic. Att. lib. 5. 110.
Somar em poucas palauras. In pauca conferre Plaut. Pæn. 18.
Somana, aliàs semana. Hebdomada, æ, p. c. Vel, Hebdomas, p. c. hebdomadis, p. c. Cic. Tironi lib. 16. 9.
Pella somana faz a Raposa por onde ao Domingo não vay á Igreja. Ex conscientia peccatorum timor exoritur, Cic. in Parad.
Sombra. *Abayxo*.
Somenos cousa. *Abayxo*.
Somente. Solùm. Tantùm. Dumtaxàt, aduerbia, Cic. pro Deiot. Quod ipsum, & si non iniquum est, in tuo dumtaxàt periculo.

Somerger, i. mergulhar, ou meter de bayxo de agoa. Mergo, is, mersi, mersum. Submergo, is.
Obruo, is, obrui, obrutum, p. c. Vt,
Mergere aliquẽ in aquã, Cic. 2. de Nat. Deor.
Vel in mari, Cic. loco citato.
Sub aquas mergere, lib. 1. de Nat. Deor.
Medio in fluctu submersus, Virg. 1. Æn.
Aquis obruere, Ouid. 1. Epist.
Cousa somergida. Submersus, a, um. Partic. Vt,
Voraginibus submersus, Cic. 1. de Diuin.
Obrutus, a, um, p. c. Particip. Vt,
Classis obruta aquis, Ouid. 6. Fast.
Someter, i. meter de bayxo. Submitto, is, submisi, submissum. Suppono, is. Subijcio, subijcis, p. c. Vt,
Submittere fœtum matribus, Col. li. 3. c. 10.
Supponere oua gallinis, Cic. 2. de Nat. Deo.
Supponere colla oneri, Ouid. 1. de Remedio Amor.
Subijcere ignem, Cic. 3. Ver.
Subijcere oua gallinis, Plin. lib. 10. c. 53.
Subijcere ceruices securi, Cic. 2. Phil.
Submitto, etiàm significat clanculũ, & furtìm mittere, Cic. 5. Ver. Submittebat iste Timarchidem, qui moneret eos, &c.
Cæs. lib. 4. bel. Gal. Et quos laborantes cõspexerat, ijs subsidia submittebat.
Suppono, i. loco alterius pono. Vel, Falsum pro vero, Ter. Eunuc. 5. 3.
Qui referam illi sacrilego gratiã, qui hunc supposuit nobis?
Cic. pro Cluen. Qui supposita persona falsum testimonium obsignare curarit.
Idem in Paradox. Si socios spolias, ærarium expilas, si testamentum amicorum expectas, aut ne expectas quidèm, at ipse supponis.
Sombra. Vmbra, æ. Vmbella, æ. Dimin.
Cousa sombria. Vmbrosus, a, um, p. p.
Opacus, a, um, p. p. adiect.
Vt, arbos vmbrosa, Virg. 2. Georg.
Arbor opaca, Virg. 6. Æneid.
Cousa de sombra. Vmbraticus, a, um, p. c.
Vmbratilis, & e, p. c. adiect.
Vt, vmbraticus homo, i. *trapezita*, qui in vmbra sub tecto vitam agit otiosam, Plau. in Curcul. 11.
Vmbraticæ litteræ, Plin. lib. 9. epist. 2.
Vita vmbratilis, & delicatæ, Cic. 2. Tusc.
Vmbratilis exercitatio, i. quæ fit in vmbra, Cic.

Cic.lib.1.de Orat.
Oratio vmbratilis,& molis,Cic.de Orat.
Fazer sombra. Vmbro,as. Opaco,as,pen.prod.
Plinius lib.19.c.1. Marcellus velis forum vmbrauit.
Tempora vmbrata quercu,Virg.6.Æneid.
Cic.2.de Nat.Deor. Vt quum terras larga luce compleuerit,easdem modò his, modò illis partibus opacet.
Ramus opacat humum,Virg.6.Æneid.
Cousa,q̃ faz sombra. Vmbrifer,p.c.vmbrifera, vmbriferum,p.c.adiect.
Vt,nemus vmbriferum,Virg.6.Æneid.
Academia vmbrifera,Cic.1.de Diuin.
Mal assombrada cousa,i.de roym cara. Toruus,a, um,adiect.
Terribilis aspectu,Cic.pro Sext.
Truculentus,a,um,adiect. Cic.ibidèm, & lib.2.de Nat.Deor.
Sombreyro. Galerus,i,p.p.m.g. Vmbella,ę.Diminutiuum.
Petasus,i,p.c.m.g.Plaut.Amphit.3.
Sombreyro de Sol. Vmbella,æ. Vmbraculum,i,p. c.Iuuen.Saty.9.Et cui tu viridem vmbellã, cui succina mittas Grandia.
Ouid.2.Fast.Aurea pellebant tepidos vmbracula soles.
Martial.lib.14.Epigr.28.Accipe quæ nimios vincant vmbracula soles,
Sit licet & ventus,te tua vela tegent.
Sombreyro cuscuzeyro. Galerus fastigiatus,vel galerus acuminatus.
Sombreyro d'abalroar. Galerus,vel petasus marginatus.
Somenos cousa,aliàs inferior. Inferior, & inferius.Vt,inferior belli laude,Cic.1.Offic.
Multò inferior Marte,& armis,Proper.lib. 2.eleg.2.
Somitico. Exoletus,i,p.p.Cic.pro Milone.¶Ille qui sempèr secum scorta,sempèr exoletos, sempèr lupas ducebat.
Sonegar. Subnego,as,p.c. Cic.Trebatio,lib.7. epist.19. Verumtamèn quod pręsenti tibi propè subnegarem, non tribuerem certè: id absente debere non potui.
Soneto. Sonettum,i.Brocensis in Minerua lib. 4.pag.265.col.2.
Sono. Somnus,i.
Sonorenta cousa. Somniculosus,a,um,p.p. Cic. de Senect.Colum.lib.3.c.8.
Cousa,que causa,ou prouoca sono Somnifer,p.c. somnifera,somniferum, p.c.
Somnificus,a,um,p.c.adiect.
Vt,venena somnifera,Ouid.9.Metam.
Medicamenta somnifica, Plin.lib.37.c.10.
Sonho. Somnium,ij.Insomnium,ij.Cic.de lege Agrar.&.4.Acad.& de Senect.
Visum,i,Cic.2.de Diuin. & Tuscul.1.Virg. 4.Æneid.
Cousa,que sonha muyto. Somniosus,a,um, p.p. Insomniosus,a,um,adiect.
Plin.lib.28.c.19. Somniosos fieri lepore sumpto in cibis Cato arbitratur.
Cato cap.157. Omnis qui insomniosus est, hoc eadem curatione sanum facies.
Em sonhos, ou por sonho. In somnijs,Cicero 1. de Diuin.
Per visum,Cic.de Amic.
Sonhar. Somnio,as,Ter.Andr.5.5.
Mortuum esse somniare,Cic.4.Acad.
Somniare ineptias.Colum.lib.1.c.8.
Sopas. Offa,æ,Varro lib.3.de Re rust.c.5.
Sopas de mel. Offa melle saporata, Virg.6.Æn.
Alij legunt soporatam,sed decipiuntur.
Sopear,aliàs atropelar. Pessundo,as,pessundedi, p.c.pessundatum, p.c.
Ter.Andr.1.3.Quæ si non astu prouidentur,me,aut herum pessundabunt.
Soportar he o mesmo,que sofrer. Patior,pateris, p.c.passus sum.Tolero,as,p.c.
Vide *Sofrer.*
Sopro. Flatus,us,Cic.2.Offic.Virg lib.7.Æn.
Sopro de vento. Flamen,flaminis,p.c.n.g.Cic. 2.de Nat.Deor.
Flabra,orum,plurali caret, Virg.2.Georg. Lucret.lib.1.
Soprar. Flo,as,flaui,flatum.
Flare simùl,& sorbere, Adagium,Plautus, Mostel.10.
Tum quum Fauonius flaret, Cicer.Papirio lib.9.24.
Sorça,aliàs capoeyra. Cauea,eę.
Soro de leyte. Serum,i,Virg.3.Georg.Acremq; molossum Pasco sero pingui.
Liquidum serum,Ouid.4.Fast.
Fazerse soro. Seresco,cis,Plin.lib.11.cap.41.
Omne lac igne spissatur,frigore serescit.
Sorrirse. Subrideo,es,subrisi,subrisum,Cicero pro Rosc.Comœd.Virg.1.Æneid.
Sorrobolhadouro do forno. Rutabulum,i.pen.c. Colum.

Colum.lib.12.c.18.

Sorte. Sors,ſortis,f.g.

Lançar ſortes. Sortior,ſortiris,cum accuſat.

Sortem ducere,Cic.2.de Diuin.

Sortiri iudices,i.per ſortem eligere,Cicero Q. Fr.lib.2.epiſt.5.

Ducere ſortem prædæ,Virg.9.Æneid.

Stat ductis ſortibus vrna, Virg.6.Æneid.

Lançar dinheyro nas ſortes. Pecuniam ſorti cõmittere.

Sorua,ou ſorueyra,aruore. Sorbus,i,f.g.Colum. lib.5.c.10.

Soruas fruyta deſta aruore. Sorbum,i, Plin.lib. 15.cap.21.

Martial.lib.13. Sorba ſumus,molles nimiũ durantia ventres:

Aptiùs hęc puero, quàm tibi poma dabis.

Soruer. Sorbeo,es,ſorbui,abſq; ſupino.

Soruo. Sorbitio,onis.Hauſtus,us,m.g.

Perſ.Saty.4. Sorbitio tollit quem dira cicutæ.

Exiguis hauſtibus bibere, Ouid.3.Faſt.

Soruer pouco a pouco,& a meudo. Sorbillo,as, Ter.Adelph.4.2.

Couſa ſoruida. Hauſtus,a,um. Exhauſtus,a,um, participia,Cicero 2.de Nat.Deor. Cæſar 8. bel.Gal.

Couſa facil de ſoruer. Sorbilis,& e,pen.p.adiect. Colum.lib.8.c.17.

Oua ſorbilia craſſiorem faciunt pituitam. Celſus lib.2.c.23.

Soſsegar a outrem. Tranquillo,as.Mitigo,as,p.c. Sedo,as.Placo,as,omnia cum accuſat. Cic. & alij paſſim.

Soſsegarſe. Tranquillor,aris.Mitigor,p.c.mitigaris. Verba paſſiua,Cic.de Orat.

Miteſco,cis. Quieſco,cis.

Mare tranquillatur oleo, Plin.lib.2. c.103.

Miteſcunt diſcordiæ,Liu.lib.5.ab Vrbe.

Paſcitur in viuis liuor,poſt ſata quieſcit. Ouid.lib.1.Amor.eleg.15.

Couſa ſoſsegada: Tranquillus,a,um. Quietus, a,um,penultim.prod. Serenus,a,um, p.p. adiectiua.

Placatus,a,um,p.p.Sedatus,a,um,p.p. Particip.vel nomina ex participijs.

Frons tranquilla,& ſerena,Cic.1.Tuſc.

Placata,tranquilla,quieta,beata vita,Cic.1. de Finib.

Homo ſedatus,Horat.1.epiſt.19.

Animo ſedatiore ſcribere, Cicero Attico lib.8.epiſt.147.

Soſsego. Tranquillitas,p.c.tranquillitatis. Quies,quietis.Serenitas,p.c.ſerenitatis. Sedatio,onis. Vt,

Serenitas,& tranquillitas, Liuius lib.6.bel. Punic.

Locus quietis, & tranquillitatis pleniſſimus,Cic.1.de Orat.

Tranquillitas maris,Cic.4.Acad.

Sedatio animi,Cic.1.de Fin.

Sedatio perturbationum,Cic.1.Offic.

Soſpeyta. Suſpicio,onis.Suſpectio,onis,Teren. Andr.3.2. Nam quî iſtæc tibi incidit ſuſpectio?

Soſpeytar. Suſpicor,p.c.ſuſpicaris. Vt,

Res nefarias ſuſpicari,Cic.pro Milon.

Aliquid mali,Cic.pro Cluent.

De ingenio alicuius ſuſpicari, Cic.de Clar. Orator.

Venire in ſuſpicionem,Cic. Q. Fr.

Habere alicuius rei ſuſpicionem, Cic.pro Planc.& Att.lib.16.133.

Tirar de ſoſpeyta. Remouere ſuſpicionem, Cic. 6.Verr.

Delere,vel depellere ſuſpicionem,Cic.pro Roſc.Amer.& Phil.10.

Extenuare ſuſpicionem. Auctor ad Heren. lib.2.

Tollere ſuſpicionem, Cic.2.de Inuent.

Expurgare ſuſpicionem, Cic.Antequã iret in exilium.

Soſpeytoſa couſa. Suſpicioſus,a,um,p.p.adiect. Terent.Adelph.4.3.

Ciuitas maledica,& ſuſpicioſa, Cicero pro Flacco.

Soſpeytoſamente,aliàs com ſoſpeyta. Suſpicioſè, pen.prod.Cic.pro Deiotaro, & pro Roſcio Amerino.

Couſa ſoſpeyta,i.de quem ſe tem ſoſpeyta. Suſpectus,a,um,adiect.

Cic.Sulpicio lib.13.25. Poſteaquàm ex litteris illius cognoui, tibi eum falsò ſuſpectum fuiſſe,&c.

Idem Tuſcul.3. Medicina animi ſuſpecta, atq; inuiſa pluribus.

Soſtentar. Suſtineo,ſuſtines,p.c.

Suſtento,as. Vt, ceruicibus ſuis Rempub. ſuſtinere,Cic.pro Domo.

Rempub.humeris ſuſtinere,Cic.pro Flac.

Moles sustentata per multos annos, Lucr. lib.5.

Sostentar,i.manter. Sustineo,sustines, p.cor.
Sustento,as. Alo,is. Vt,
Milites fluuiatili pisce,& herbis sustinebãtur, Liuius.
Virg.2.Georg. Hinc patriam,paruosq; nepotes Sustinet.
Alicuius tenuitatem sustentare, Cic.Tironi lib.16.21.
Alere,& sustentare,Cic.1.Tusc.
Alere copias militum,Cic.pro Deiot.
Casus suos aliorum opibus sustentare,Cic. Figulo lib.4.13.

Sostentação,i.mantença. Victus,us,Vlpianus de Verb.sign.
Cic.1.Offic. Ob easq; causas student parare ea,quę suppeditent & ad cultum, & ad victum. Tenuis victus,Cic.de Amic.
Parsimonia aliquorum in victu, Cicero 5. Tuscul.

Sostentarse,i.manterse. Victito,as,p.cor.Plautus Trucul.7.cum ablatiuo. Vt,
Victitare herbis,&c.
Sustẽtor,aris. Sustineor,eris,verba passiua.
Vt,consolatione sustentari, Cicero de Clar. Orator.
Cibo aliquo sustineri.Col.lib.8.c.4.

Sotea. Menianum,i,pen.prod.Sueton. in Caligula,cap.18.

Soterrar. Defodio,defodis,p.c.defodi, p.p. defossum. Obruo,is,obrui, obrutum,p.c.
Defodere Thesaurum,Cic. 2.de Diuin.
Defodere in terram,Liu.8.ab Vrbe.
Humo defodi,Ouid.7.Fast.
Thesaurum obruere,Cic.de Senect.

Soterrada cousa. Defossus,a,um. Obrutus,a,um, p.c.Particip. Vt,
Aurum defossum,Cic.2.de Orat.
Semina obruta longis sulcis, Ouidius 1. Metam.

Sotrancão alias malicioso. Versipellis,& e,adiect. Plaut.Amphit.3.& Persa 6.
Astutus,a,um,p.p.
Callidus,a,um,pen.cor.
Malitiosus,a,um,p. p.
Versutus,a,um,p.p.adiect.apud Ciceronem passim.

Sou. Sum,es,fui.Verbum substantiuum.

Souar. Tundo,is,tutudi,p.c.tunsum.
Batuo,is, Plautus Casin.11. Cicero Pæto, lib.9.22.

souar o pão,ou amassar. Subigere massam.

Souela de çapateyro. Subula,æ,p.c.Col.lib.6.c. 5.Martial.lib.1.

Souereyro,aruore,ou sobreyro. Suber,suberis,p.c. gen.neut.

Souerter. Funditùs euertere. Funditùs delere. Funditùs perdere, Cic.de Amic. Ver.5.& 6.pro Quinctio,& Att.lib.6.epist.111.

Souto de castanheyros. Castanetum,i,p.p.Colum. lib.4.c.33.

Suar. Sudo,as.Manare,vel fluere sudore.
Vt,sine causa sudare,Cic.2.de Orat.
Nuntiatum est alicui, Deorum sudasse simulachra,Cic.2.de Diuin.
Et duræ quercus sudabunt roscida mella. Virg.8.eclog.
Herculis simulachrum multò sudore manauit,Cic.1.de Diuin.
Fluunt sudore,& lassitudine membra, Liu. lib.8.bel. Maced.
Sudare,per translationem significat vehementèr laborare,quòd,qui vehementèr laborant,frequentèr sudant,Ter.Phor.4.3.
Eià sudibus satis,&c.
Pro communibus bonis sudare,Cicero pro Sextio.

Cousa suada. Sudatus,a,um,p.p.Particip. Ouid 10.Metam. Sudataq; ligno
Thura ferat,&c.
Vestis sudata,idest madefacta, Quintilian. lib.11.c.3.

Suador,que sua. Sudator,p.p.sudatoris, Plinius lib. 23.c.1.

Cousa,que sua muyto,ou muyto suada. Sudabũdus, a,um,adiect. Totaq; ludos
Turba repentè suos iàm sudabunda reliquit,Ouid.ad Pison.

Suor. Sudor,oris.Nec enim sanguis, nec sudor nisi è corpore fluit,Cic.2.de Diuin.

Suaue cousa. Suauis,& e,p.p.adiect.
Vt,amicus suauis.Consuetudo suauis,Cic. Cælio lib.2.epist.13.
Comes,benigni,faciles,suaues homines esse dicuntur,Cic.pro Corn.Balbo.

Suauidade. Suauitas,p.c.suauitatis,g.f.
Vt,suauitas ingenij, Cicero Appio lib.3. epist.1.
Odoris suauitas,Plin.lib.12. c.12.

Suauitudo,p.p.ſuauitudinis,g.f. Plaut.Stic. 15. Auctor ad Heren.lib.3.

Suauemente.Suauitèr,p.c.aduerbium,Cicero 4. Academ.

Suauè,p.c.aduerb. Virg.3.eclog. Et ſuauè rubens hyacinthus.

Subir.Scando,is,ſcandi,ſine ſupino.

Aſcendo,is,aſcendi,aſcenſum. Vt,

Scandere malos,Cic.de Senect.

Scandere muros,Virg.2.Æneid.

Aſcendere equum,vel in equum, Liu.3.& 10.bel.Pun.Cic.de Senect.

Aſcendere in honorem, vel ad honorem. Cic.de Orat.& de Clar.Orat.

Subida.Aſcenſus,us.Aſcenſio,onis, Cicero pro Domo,de Aruſp.reſp.& de Clar.Orat.

Couſa ſubida,i.alta.Arduus,a,ũ. Sublimis, & e, p.p.Altus,a,um,adiect.Cic.1.Tuſc.Virg.7. Æneid.Ouid.2.de Arte.

Subida,i.coſta arriba.Accliuitas,p.c.accliuitatis, Cæſ.2.bel.Gal.Colum.lib.2.c.4.

Locus accliuis,vel via accliuis,Cic.Q.Fr.

Sufficiente couſa.Idoneus,ea,eum.

Ser ſufficiente.Idoneum eſſe.

Subita couſa.Subitus,a,um,p.c.

Repentinus,a,um, p.p.

Improuiſus,a,um,p.p.adiect. Vt,

Subita lętitia,Cic.2.Ver.

Mors repentina, lib.2.de Diuin.

Res improuiſa.Cic.3.Ver.

Subitaneus,ea,eum,adiect.Col.lib.1.c.6.

Subitamente. Repentè,aduerb.Cic.Philip.2.& lib.1.Offic.

Improuiſò,p.prod.aduerb. Cic.2. Offic.& Philip.12.

Subitò,p.c.aduerb.Cic.pro Font.

De repentè,Cic.pro Ligario.

De ſubitò,Plaut.Capt.2.

De improuiſò,Cic.pro Roſc.Amer.

Repentinò,p.p.aduerb.Cic.pro Quinct.

Sul, vento.Auſter,Auſtri, Cic.Att.lib.16.334.

Notus,i,Græcè,Virg.3.& 5.Æneid. Ouidius Epiſt.2.

Couſa deſte vento.Auſtralis,& e,p.p. Auſtrinus, a,um,p.p.adiect. Vt,

Nimbi auſtrales,Ouid.4.de Pont.eleg.4.

Auſtrinum cœlum,Plin.lib.16.c.26.

Sumario.Summarium,ij,Seneca Epiſt.39.

Sumariamente.Summatìm,p.p.aduerb. Cicero Trebat.lib.10.epiſt.28.& lib.2.de Orat.

Sumir.Sorbeo,es,ſorbui,a bſq; ſupino.

Terra arida ſorbet cœleſtes aquas, Ouid. 2.de Arte.

Charybdis ſorbet fluctus in abruptum. Virg.lib.3.Æneid.

Sumirſe,i.deſaparecer.Euaneſco,cis.

Vt,euanuerunt,& exaruerunt amnes, Cic. 1.de Diuin.

Superflua couſa.Superuacaneus,ea,eum, adiect. Cic.1.de Nat.Deor. Quidquid vſum non habet,ſuperuacaneum eſt.

Superuacuus,a,uum,adiect. Plin.in Paneg. 82.Colum.lib.5.c.4.

Superfluus,a,uum,adiect.per Metaphorã. Vide Theſaurum.

Superfluidade. Superfluitas,p.c.ſuperfluitatis, gen.fem.

Redundantia,æ,Plin.lib.14.c.1. Cicero de Orator.

Supita couſa. Vide *Subita*.

Suprir. Suppleo,es,eui,etum, Cic.12.Philip. & Ver.5.

Supplere bibliothecam, Cic.Quint.Frat. lib.3.20.

Suprida couſa.Suppletus,a,ũm,p.p.Participiũ, Cic.8.Philip.

Suprimento.Supplementum,i, Cic. Appio lib. 3.epiſt.3. Cenſebant enim omnes ferè,vt in Italia ſupplementum meis,& Bibuli legionibus ſcriberetur.

Surda couſa.Surdus,a,um,adiect.Cic.pro Fonteio,& Tuſc.5.

Couſa ſurda hum pouco.Surdaſter,ſurdaſtra,ſurdaſtrum,Cic.5.Tuſc.

Surdeza.Surditas,p.c.ſurditatis, Cic.Tuſc.1. In ſurditate verò quidnam eſt mali? &c.

Surdir as naos.Appello,is,appuli,p.c. appulſũ. Verbum actiuum.

Nauis appulſa eſt,non tamèn dicemus, nauis appulit, ſed homo,aut ventus nauem appulit.

Cic.7.Ver. Poſteaquàm paulùm prouecta claſſis eſt,& Pachynnum quinto die deniq; appulſa eſt.

Idem ibidèm. Appellitur nauis Syracuſas.

Appellere nauem, aut claſſem ad locũ aliquem,Cic.3.de Nat.Deor.

Appellit ſe homo,Ter.Andr.4.6.

Haud auſpicato hũc me appuli.

Couſa ſurdida neſta forma.Appulſus,a,um, Particip.

ticip. Cic.7.Ver.

Vt,eos,qui essent appulsi nauigijs, interficere possent.

Suspensa cousa. Suspensus,a,um. Particip.siuè nomen ex particip.

Incertus,a,um. Dubius,a,ium,adiect.

Vt,suspensus expectatione nouarum rerũ, Cic.ad Consules lib.15.

Vultus incertus,& suspensus, Cicero pro Cluentio.

Estar suspenso. Pendeo,es. Vel,pendere animis, vel animi.

Cic. Attico lib.4. Ne diutiùs pendeas, palmam tulit.

Ego quidèm vehementèr animi pendeo, Cęlius Ciceroni lib.8.epist.5.

Cic.Att.lib.8. Pendeo animi expectatione Corfiniensi in qua,&c.

Suspirar. Suspiro,as,p.p. Cic. Att. lib.5.epist. 13.Reperire ex magna turba neminè possumus,quo cum iocari liberè,aut suspirare familiaritèr possimus.

Amore ficto suspirat mulier, Lucretius lib.4.

Suspirar por algũa cousa,i.desejala,ou pretendela. Aspirare ad aliquam rem, Cic.Ver.1.& 3.

Aspirare ad laudem,Cic. de Clar.Orat.

Suspiro. Suspirium,ij. Suspiratio,onis.Suspiratus,us,p.p.Cic.4.Tusc.Pli.in Præfatione, Ouid.14.Metam.

Sustancia. Substantia,ę. Vt,substantia omnis orationis fuit cohortatio eius ad pacem. Plin. Quintil.in Procemio lib.1.

Sustancial cousa,i.que poem sustancia. Alibilis,& e,p.c.adiect.

Varro de Re rust.lib.2. c.11. Est enim lac omnium rerum, quas tibi causa capimus, liquentium,maximè alibile.

Idem Varro eodem loco. Casei quũ molles sunt magìs alibiles, in corpore non residès, veteres,& aridi,contrà.

Substituir,i.por algũa cousa em logar d'outra. Sufficio,sufficis,p.c.

Subrogo,as,p.c.Substituo,is. Vt,

Subrogare aliquem in locum alterius, Cic. Brut.5.Liu.lib.1.& 9.ab Vrbe.

Substituere aliquem pro altero, Cicero 2. de Diuin.

Substituere in locum, & in vicem alterius, Col. lib.11.c.1.& lib.5.c.6.

Sufficere in locum alterius, Cic.pro Mur. Cic.6.Ver.

Subtil cousa. Subtilis,& e,p.p.Acutus,a,ũ, p.p. Argutus,a,um,p.p.

Ingeniosus,a,um,pen.prod.adiect. Cicer.& alij passim.

Subtilezas. Argutię,arum. Subtilitas, p.c.subtilitatis. Acumen ingenij. Vt,

Argutiæ,& acumen,Cic.de Orat.

Ingeniorum acumen,Cic.pro Flac.

Subtilitas,& elegantia scriptorum, Cicero Sulpicio lib.4.4.

Apud nostros enim non ignoras,quæ sit, & quanta subtilitas,Cic.1.Academ.

Subtilmente. Subtilitèr, p.c.aduerb. p.p.

Argutè,p.p.Subtilissimè,p. c. aduerb. Vt, Acutè,argutèq; respondere,Cic.pro Cæl.

Subtilitèr iudicare,Cic 6.Ver.

Subtilissimè sunt omnia perpolita, Cic.pro Cornelio Balbo.

Suxa cousa. Laxus,a,um.Remissus,a,um.Nomina ex participijs. Vt,

Arcas laxus,Virg.11.Æneid.

Funes laxi,Virg.8.Æneid.

Ramus adductus, quum remissus esset, in oculum recidit.Cic.1.de Diuin.

Fazer suxo. Laxo,as,aui,atum. Remitto,is,remisi,remissum,Cic Att.lib.4.

Remittere fręna equo,Ouid.1.Trist.eleg.3.

Laxo,pro aperire,& liberare accipitur. Virg.lib.2.Æn.Laxat claustra Sinon.

Laxari à vinculis,Cic.de Senect.

T

T*Abalião.* Tabellio,onis.Notarius,ij,Firmicus lib.5.c.2.Plin.Iun.lib.9.epist. 36.

Taboa. Tabula,æ,p.c.Tabella,æ.Dimin. Cicero Gallo lib.7.23.

Taboas enceradas, ou quaesquer outras pera escreuer. Pugillar,aris.Pugillare,is. Vel,pugillares, pugillariũ,Pli.li.13.c.11.Apul.lib.6.

Taboada de liuro. Index,indicis,p.c.

Taboado. Tabularum strues.

Taboleyro aonde jogão. Tabula lusoria,Plin.lib. 17.c.56.

Alueolus,i,p.c.

Cic.5.de Fin. Aut alueolum poscere, aut quęrere quempiam ludum.

Tabo. Tabanus,i,p.c. Asilus,i,p.p. Plinius lib. 11 c.28. Varro de Re rust. c.5. *He hum genero de moscas.*
Oestrum,i, Græcè, Virg.3.Georg.Col.lib.9. c.14. *Outros lhe chamão Tauão.*
Tabûa, planta. Typha,æ, Lag. in Diosc.
Taça. Patera,æ,p.c. Cicer.3. de Nat.Deor.& in Paradox.
Phiala,æ,p.c. Iuuen.Saty.5. Mart.lib.8.
Tacanho. Tenax,cis,p.p. Parcus,a,ũ. Auarus,a, um,p.p.
Restrictus,a,um,adiect. Vt,
Pater parcus,& tenax, Cic.pro Cæl.
Quum & natura sempèr ad largiendum ex alieno fuerim restrictior, Cic. Appio lib. 3. epist.8.ante finem.
Restrictus,& tenax, Cic.pro Plancio.
Tacha. Vitium,ij. Vitiositas,p.corr. vitiositatis, Cic.4.Tusc. Huius igitùr virtutis,contraria est vitiositas,&c. Nam malitia certi cuiusdã vitij nomen est, vitiositas omnium.
Tachar, ou pór tacha a algũa cousa. Vertere vitio aliquid, Cic.Trebat.lib.7.6.
Dare vitio aliquid, Cic pro Rosc.Amer.
Vitupero,as,p.c.aui,atũ,cũ accusat. Terẽt. in Prologo Andriæ, Cic.pro Muræna.
Noto,as, Cic.de Senect. Sed notandũ nimiã putaui libidinem.
Notare hominem re aliqua, Cicero pro Cluentio.
Tachas de facas. Bulla,æ, Plaut.Asin.9. Cicer.in Verrem.
Tacho de cobre. Coquulũ,i,p.c. Plaut.
Tafetá. Vestis Melitensis. Vestis bombicino leui.
Taful. Aleator,pen.prod.aleatoris, Cicero 2. Philip.
Tagueda erua. Coniza,æ, Plin.lib.21.c.9.
Tainha, peyxe. Capito,p.c.capitonis, masc.gen. Cato c.158.
Taypa. Paries cratitius. Paries concratitius.
Paries intergerinus,p.p. Vitr.lib.2. Pli.lib. 35.c.14. Vlpian.in l.Cũ duobus §. Itẽ Mella.D.pro Socio.
Paries ex terra. Vel, paries fornaceus. Plin.lib.35.cap.14. Quid? non & in Africa, Hispaniaq; ex terra parietes, quos appellãt fornaceos,&c. Galenius legit formaceos. Vide Thesaur.
Tal. Talis,& e,adiect.

Tal por tal, i. dar tal por tal. Parem gratiam referre. Par pro pari referre. Vel paria paribus, Cic.3.de Orat.
Par pari respondere, Ter.Eunuc.4.4. Cicer. Att.lib.16.& lib.1 de Nat. Deor.
Talabartes. Balteus,ei, Virg.5.Æneid. Cæs.lib.5.bel.Gal. Alij scribunt baltheus cum aspiratione.
Em talas. A tergo, à fronte, à lateribus tenetur, Cic.3.Phil. Vel,
Lupum auribus tenere, Ter.Phorm.3.2.
Inter malleum,& incudem, ex Recent.
Taleyga. Sacculus,i,pen.cor.Diminut. Cicero 2.de Fin.
Talha, aliàs enfusa. Vrna,æ.
Talha, i. finta. Collecta,æ, Cic.de Orat.
Talhar. carne no açougue. Lanio,as, Liuius lib. 9.ab Vrbe. l. Quum delanionis. D. de fundo instruct.
Talhar carne no prato. Secare carnem in frusta, Virg.1.Æneid.
Scindere,vel discindere in frusta.
Talhador de carne, i. carniceyro. Lanius,ij. Vel lanio,onis, Ter.Eunuc.2.2.
Talhador, i. prato grande onde se leua a carne á mesa, aliàs trincho. Mazonomum,i,p.c. Hor.2. Serm.Saty.vlt.
Talho dos cozinheyros, ou carniceyros. Epixenũ,i, Cælius Rhodiginius,lib.18.c.5.
Talhada de carne, de queijo, ou de cousa semelhante. Frustum,i. Vt,
Lardi frusta, Horat.2.Ser.Saty.6.
Frusta casei, Col.lib.12.c.42.
Talhar lenha ou mato. Cædo,is,cecidi,p.p.cæsũ.
Excido,is,pen.prod.excidi,pen.prod. excisum, p.p. Vt,
Cædere,vel excidere arbores, Cic.2.de Diuin.& Att.lib.15.epist.323.
Cędere syluas, Cęs.3.bel.Gal.
Cædere montes, Plin.lib.36.c.1.
Talo das eruas. Caulis,is,masc.gen. Plinius lib. 18.cap.7.
Talo d'alface, ou de coune. Thyrsus,i, Plinius lib. 19.cap.8.
Talúda cousa, i. crecida. Adultus,a,um,adiect. Vt, ætate adulta puer, Cic.5.Ver.
Talúda cousa, aliàs rija. Durus,a,um,adiect. Vt, Durus ad studia, Cic.pro Archia.
Tamalaues. Tantispèr,aduerb. Vt,
Tantispèr de aliquo reo cogitare, Cicero pro

pro Cecinna.
Tantulùm,p.c.aduerb. Vt,
Tantulùm commotus,Cic.4.Ver.
Si tantulùm oculos deiecerimus præstò esse insidias,Cic.7.Ver.
Tamanha cousa,ou tão grande. Tantus,a,um,adiect. Vt,
In his tot,& tantis malis.Cic.5.Tusc.
Vrbs tanta,atq; talis,Cic.3.de Nat.Deor.
*Tamaninha cousa.*Tantulus,a,um,p.c.
Tantillus, a,um.Dimin. Vt,
Tantulo venire,subaudi pretio,Cicero pro Roscio Amer.
Sol tantulus,Cic.4.Academ.
Malum tantulum,Cic.2.Tusc.
Ter.Adelph.4.2. Quem ego modò puerũ tantillum in manibus gestaui meis.
Tamancas. Soleæ ligneæ. Vel,Crepidæ ligneæ, Cic.2.de Inuent.
Sculponeę,arum, Varro,& Cato.
Calones,um,p.p.Festus apud Thes.
Grallę,arum,Nonius,
Homem que anda em tamancas. Grallator, oris, Plautus Pænul.7.Arnobius lib.2. Aduersus gentes.
*Tamara,fruyta da palma.*Caryota,æ,p.p.Plinius lib.13.c.4.
Palma,æ,Plin. ibidèm. Alexandri milites palmis viridibus strangulari sunt.
Rugosæ palmæ,Ouid.8.Metam.
Dactylus,i,p.c.m.g.Thes.
Tambeyra,que vay com a noyua. Pronuba,æ,p.c. Virg.4.Æneid.
*Tambem.*Quoq;.Etiàm.Coniunctiones, Terẽt. Eun.2.2.Andr.4.4.Cic.& alij passim.
*Tambo.*Thalamus,i, p.c. *He propriamente a camara dos noyuos.*
*Tamboril.*Tympanum,i,pen.c. Ouid.4.Fast.& 4.Metam.
*Tamobrileyro.*Tympanistes,ę,Nebriss.
Tamborileyra,que tange tamboril. Tympanistria, æ.Sidonis lib.1.
Tanger tamboril. Tympanizo,as, Suet.de Augusto,c.68.
Tympanum tundere,Ouid.4.Fast.
Pulsare tympanum.
*Tamoeyro.*Lorum,i,Gellius lib.5.c.14. Cic.8. & 13.Philip.
Taurea,eæ,Iuuen.Saty.6.Lucr.lib.6.
Tanger qualquer instrumento musico. Pulso,as.
Tanger harpa. Citharizo,as,Thes.
Vel citharam pulsare.
*Tangedor de harpa.*Citharista,ę,Cic.3.Ver.
Citharædus,i,Cic.5.Tusc.
Tangedora de harpa. Citharistria,æ, Terentius Phorm.1.2.
*Tanger frauta.*Tibijs canere,Cic.2.de Orat.
Tangedor de frauta. Tibicen,pen.prod.tibicinis,pen.cor.
*Tangedora de frauta.*Tibicina,æ,p.cor. Horat.1. epist.14.
Tanger viola,ou discante. Fidibus canere,Cic. 1.Tusc.Lyra canere.
*Tangedor de viola,ou discante.*Lyricen, pen.cor. lyricinis.
Fidicen,p.c.fidicinis, Cic.2.de Nat.Deor.& Pæto lib.9.22.
*Tangedora de viola.*Fidicina,æ,p.c. Terent. Eunuch.3.2.
Tanger bestas, ou qualquer outro animal, i.guialas. Duco,is. Ago,is,egi,actum. Agito,as,p.c. Virg.1.eclog. Plaut.Asin.12.
Tango mao. Profugus,a,um,p.c.adiect.
Tanoeyro. Doliarius,ij,Plin.lib.3.c.6.
Vietor,p.p.vietoris,m.g. Vlpianus in l.Si seruus seruum.§.vltimo in fine. D.ad legẽ Aquiliam.
Melhor diremos Tonoeyro,de Tonel.
*Tanque.*Stagnum,i.Piscina,æ,pen.p.Plin.epist. 6.lib.5.
Tanque de peyxes. Piscina,ę,p.p.Cic. Q. Fr.lib. 3.23.& Att.lib.2.
Tão somente. Dumtaxàt. Solùm.Tantùm,aduerb.Cicer.pro Deiotaro, pro Quinctio, 3.Tusc.& pro Muræna.
Tanta cousa,ou tão grande. Tantus,a,um,adiectiuum. Vt,
Quę tanta animum dementia cepit? Virg. 5.Æneid.
*Tanto que.*Vt primùm. Quum primùm, Cicer in Somnio, Atq; ego vt primùm fletu represso loqui posse cœpi.
Ter.in Prologo Andr. Poeta,quum primũ animum ad scribendum appulit
Simùl ac,Cic.3.Ver.Verres simùl ac tetigit prouinciam, statim Messanã litteras dedit.
Tanto me daa assi como assi : Tanto me daa pollo que vay,como pollo que vem. Susq;,deq; fero. Susq;, deq; habeo,Aulus Gell. lib.16.c.9. Plaut.Amphit.10.

Tanto como. Æquè ac, Cic. Tironi, li. 16. epiſ. 21.
Æquè ac tu doleo.
Peſame tanto como a vos. Ou tenho tanta dor como vos
Idem 4. Academ. Et ſomnia dormienti non æquè, ac vigilanti probantur.
Tantas vezes. Totiès, aduerb. Cicero Attico lib. 7. 131.
Virg. 4. Æneid. Quos ego iàm totiès ſum dedignata maritos.
Tanto tempo. Tādiù, Cic. Curioni lib. 2. epiſ. 1.
Ego te abfuiſſe tamdiù à nobis doleo.
Tapar. Obſtruo, is. Obthuro, as, p. p.
Occludo, is, p. p. *Vt,*
Obſtruere iter, Cic. de Senect.
Obthurare aures, Hor. 2. epiſt. 2.
Occludere tabernas, Cic. 4. Academ.
Tapadoura. Obthuramentum, i. *Vt,*
Obthuramentum cædorum, Pli. lib. 16. c. 8.
Obthuramentum ſtagni, Plin. lib. 33. c. 4.
Outros dizem çapadoura.
Tapar com tapadoura. Obthuramento aperire.
Obthuramentū apponere dolio, vel cado.
Tapar com ſebe. Sepio, is, ſepſi, ſeptum. Vel, Sepibus claudere, Colum. lib. 10.
Tapadura, ſebe, ou tapagem. Seps, ſepis, vel ſepes, is, f. g.
Septum, i. Septimentum, i, Varro lib. 1. de Re ruſt. c. 14.
Tapete, aliàs alcatifa. Tapes, tapetis, p. p. m. g.
Tapetum, i. Tapetium, ij.
Virg. 9. Æneid. Armaq; craterаſq; ſimul pulchroſq;, tapetas.
Silius lib. 17. Nullo decorare tapete.
Tardança, ou detença. Mora, æ, tarditas, p. c. tarditatis.
Retardatio, onis. Procraſtinatio, onis. Cunctatio, onis. Omnia apud Ciceronem pro Sextio, Philip. 5. & 6. prò Rabirio perduel. reo, & in Piſon.
Tardar. Moror, aris. Detineor, detineris, p. p.
Vt, morari in Vrbe. Morari in dicendo, Cic. pro Cluent. Ouid. 2. de Ponto, eleg. 8.
Detineri in alienis negotijs, Cicero 2. de Inuention.
Moram facere, vel interponere, Cic. Att. lib. 16. lib. 2. Acad. & Phil. 10.
Tardeyro. Tardus, a, um, adiect. Vt,
Tardus ad iniuriam, Cic. 1. Offic.
Tardus in cogitando, de Clar. Orat.
Ad referendam gratiam tardiorē eſſe, Cic. Antequàm iret in exilium.
Paſſu tardo incedere, Ouid. 10. Metam.
Tarde. Tardè. Serò, aduerb. Vt,
Longè abſum, audio ſerò, Cic. Curioni lib. 2. epiſt. 7.
Tarde nauigare, Cic. Terentiæ lib. 14. 5.
Mais tarde. Tardiùs, aduerb. Cic. 2. Tuſc. & 2. de Nat. Deor.
Seriùs, aduerb. Plin. lib. 16. c. 26.
Muyto tarde. Tardiſſimè, pen. cor. aduerb. Plin. lib. 18. c. 7.
Seriſſimè, p. c. aduerb. Plin. lib. 17. c. 2.
Nimìs ſerò, Cic. 2. Phil.
Aa tarde, i. á veſpera. Veſperi, vel veſperè, p. c. aduerb. Vt,
Ad octauum iduum Martij veſperè, Cicero Att. lib. 11, 220.
Pridiè veſperi, Cic. 1. Academ.
Veſperi, & tardè, Cic. pro Milone.
Tarde, junto da noyte. Veſpera, æ, p. c. Cicero 2. in Catilin.
Veſper, veſpera, veſperum, p. c. adiect.
Vt, veſperum tempus, Plin. lib. 10. c. 12.
Matutinum tempus, atq; veſperum, Plin.
Couſa da tarde, ou da veſpera, ou que ſe faz a tarde, & a veſpera. Veſpertinus, a, um, pen. prod. adiectiuum. Vt,
Veſpertinum tempus, Cicer. 2. de Natur. Deorum.
Veſpertinæ litteræ, Cic. Att. lib. 13. 281.
Fazerſe tarde. Veſperaſcit, ebat. *Vel*, adueſperaſcit, in tertijs perſonis tantùm, Te. Heaut. 2. 3. Andr. 3. 4. Cicero 6. *Verr.* Plinius lib. 7. cap. 52.
Veſpero, as, p. c. Gel. lib. 1. c. 8.
Eſtrella da tarde. Heſperus, i, p. c. *Virg.* eclog. 7.
Veſper, eris, p. c. *Vel* veſperus, i, p. c.
Veſperugo, veſperuginis, f. g. Hor. 2. Carm. Ode 9. *Virg.* eclog. 6. Plaut. Amphit. 4.
Tareſa. Penſum, i, Cic. 3. de Orat. Nunc ad reliqua progrediar, meq; ad meum munus pēſumq; reuocabo. *
Exigere penſum, Cic. 5. *Ver.*
Acabar a Tareſa. Abſoluere penſum. *Varro* de Re ruſt. lib. 2. c. 2.
Conficere penſum, Plaut. Mercat. 7.
Peragere penſum, Colum. lib. 3. c. 10.
Tarro pera leyte. Sinum, i. Sinus, i, *Virgilius*, & Plautus.

Mulctra,

Mulctra,æ.Mulctrum,i. Mulctrale,is, p.p. gen.neut.

Hor Epod.16.Col.lib.7.c.8.Virg.3. Georg. Implebunt mulctralia vaccæ.

Tartamudo.Balbus,a,ũ,adiect. Cic.1.de Orat. Horat.2.epist.1.

Balbi non sumus,ad rem redeamus, Cicero Cęlio lib.2.10.

Atypus,p.c.Blæsus,a,um,adiect.

Ouid.3.de Arte. Vlpianus in l.Itẽ Osilius, 10.D.de Ædil.edict.

Tartamudear.Balbutio,tis,Cic. 5.Tusc.

Tartaraneto. Trinepos,pen.corr. trinepotis, pen.prod.Paulus in l. Iurisconsultus.D.de Gradibus.

Tartaraneta. Trineptis,tis,Paulus loco citato.

Tartaruga,ou cagado. Testudo,pen.prod.testudinis,fem.gen.Plin.lib.9.c.10. Cicero 2.de Nat.Deor.

Tataranho,aue.Tinunculus,i,p.c.m.g. Col.lib. 8.c.8.Plin.lib.10.c.37.

Tataro he o mesmo,que tartamudo.

Tauão.Tabanus,i,p.c.m.g.

Asilus,i,p.p.Plin.lib.11.c.28.Varr.lib.2.de Re rust.c.5.

Oestrum,i,Græcè, Virg.3.Georg.Columel. lib.9.c.14.

Tauanes.Ardelio,onis,Martial.lib.2.

Tauerna,ou venda.Taberna,æ, Cic.2.de Inuent.

Caupona,æ,p.p.Cic.in Pison.

Ganea,eæ.Vel,Ganeũ,ei,Liu.lib.6.bel.Pun. Ter.Adelph.3.3.

Tauerninha.Cauponula,æ,p.c.Diminut.Cicer. 2.Philip.

Tauerneyro,ou vendeyro.Tabernarius,ij,Cic.pro Flacco.

Caupo,onis,m g.Cic.1.de Diuin.

Tauoa. Vide *Taboa.*

Taxa.Taxatio,onis,Plin.lib.13.c.15.

Taxar.Pretium rebus imponere,Cic.4.Ver.

Pretium præfinire,Cic. Mario lib.7.2.

Æstimo,as p.c.Cic.7.Ver.

Pretia rerum æstimare,Cic.7.Ver.

Taxador,que taxa.Æstimator,p.p. ęstimatoris. Cic in Pison. Vnus tu dominus,vnus æstimator,vnus venditor.

Idem in Paradox. Isti callidi rerum æstimatores prata,& areas quasdam magno æstimant,&c.

Tea,ou tear. Tela,æ.

Algodão,que tem a tea.Textiuilitium,ij,Fulgentius,& Turnebus.

Alij legunt Titiuilitium.

Tea d'aranha. Aranea,eę,Ouid.lib.4.Metam. Non illud opus tenuissima vincant Stamina,nec summo quæ pendet aranea tigno.

Tea do coração. Præcordia,orum. Phręnę,arũ. Diaphragma,diaphragmatis,p.c. Galenus lib.5.de Interioribus.

Tecer. Texo,is,texui,textum,vel,Telã texere, Cic.3.de Orat.Ter.Heaut.2.3.

Tecelão.Textor,oris,Cic.pro Planc.

Tecedeyra.Textrix,textricis,p.p.f.g. Tibul.lib. 2.eleg.1.

Casa onde tecem.Textrina,ę,p.p.

Textrinum,i,p.p.Cic.6.Ver.

Tecedura.Textura,æ,p.p.Lucret.lib.3.

Textus,us,Plin.lib.9.c.35.

Cousa tecida.Textus,a,um .Particip.

Textilis,& hoc textile,p.c.adiect. Vt, Textile stragulum,Cic.5.Tusc.

Textilis pictura,Cic.6.Ver.

Liços da tea.Licium,ij.Licia,orum, in plurali, Plin.lib.8.c.48.

Premedeyras.Insile,is,p.c.n.g.Lucret.lib.5. Vide Thesaur.

Tea de pinho.Teda,ę, Plin.lib 17.c.24.

Teda pinea,Colum,lib.5.c.10.

Teyma.Pertinacia,ę. Obstinatio,onis.Peruicacia,æ,Cic.1.Offic.& lib.4.Academ.Tusc.4. & de Prouinc.Cõsul.

Teymosa cousa.Pertinax,p.c.pertinacis,adiect. Cic. 1.de Finib.& pro Ligar.

Peruicax,pen.cor.peruicacis,adiect.Terẽt. Hecyr.4.1.

Obstinatus,a,um,p.p.adiect.Cic.Att.lib.1. 7.Liu.3.ab Vrbe.

Teymosamente,i.cõ teyma.Obstinatè,p.p.aduerb. Cæsar lib.5.bel.Gal.

Pertinacitèr,pen.cor.aduerb. Liu.lib.2.& 6.ab Vrbe.

Teyxo aruore.Taxus,i,f.gen. Smilax, smilacis, p.c.f.g.nomen Græcum , Plin.lib.16.c.10. Virg.9.eclog Diosc.lib.4.c.83.

Tela de ouro.Aurum textile.

Tela de prata.Argentum textile.

Telha.Tegula,æ,p.c.

Imbrex,imbricis p c.dubij gen.

Tambem quer dizer o cano do telhado.

Imbricium,ij,Plaut. Milit.9.Mart.lib.2.35.

Cicero

Cicero Philip.2.
*Telhar.*Tegulis tegere.
*Telhado.*Tectum,i.
*Telhada cousa.*Tegulis tectus.
*Telhador,ou retelhador.*Domorum tector
*Telha aruore.*Tilia,æ,Plin.lib.16.c.4. Columel. lib.9.c.4.
*Cousa feyta desta aruore.*Tiliaceus,ea,eum,adiectiuum,Col.lib.12.c.45.
Tema. Thema, thematis,pen.cor. Quintilian. lib.7.cap.2.
Temão do arado. Temo,onis,masc.gen.Ouid. lib.2.Metam.
Tambem significa a cabeçalha do carro. Col.lib.6.c.2.Cic.2. de Nat.Deor.
*Temer.*Timeo,es,timui.Metuo,is,metui. Formido,as,p.prod.Paueo,es,paui. Vereor,vereris,p.p. Vt,
Timere casum,Cic.2.de Diuin.
Timere de Repub.Attico lib.7.126.
Timeo ne non impetrem,Attico lib 9.173.
Metuebant eum serui, verebantur liberi,de Senect.
Vereri annonę caritatem,Ver.5.
Iracundiam alicuius formidare,Cic.Attico lib.9.epist.169.
Nã,& intùs paueo,& formido forìs, Plaut. Cistel.18.
Pauere noctem,Cic.2. Tusc.ex Poeta.
Illud paues,ne ducas illam, Ter.Andr.2.2.
*Temerosa cousa,i.de que se haa medo.*Formidolosus,a,um,p.p.passiuè.
Formidabilis,& e,p.c.adiect.
Timendus,a,um. Metuendus,a, um. Participia.
Vt,res formidolosæ,4.Tusc.
Formidolosus locus,pro Cluent.
Dente timendus aper,Ouid.Epist.4.
Serpens formidabilis,Ouid.2.Metam.
Res metuendę,Cicero de Arusp.resp.
Temida cousa,alias medrosa. Timidus,a,um,p.c.
Meticulosus,a,um,p.p.
Pauidus,a,um, p.c.adiect.
Formidolosus,a,um,p.p.actiuè,adiect.
Vt,Timidus ad mortem,Cic.de Fin.
Nullus est hoc meticulosus æquè, Plautus Amphit.4.
Stant pauidæ in muris matres,Virgilius 8. Æneid.
Apagesis ego formidolosus? Terentius Eunuch.4.6.
Temor. Timor,oris. Metus,us.Pauor,oris.
Formido,p.p.formidinis,p.c.g.f.
Timiditas,p.c.timiditatis, g.f. omnia apud Ciceronem.
Verecundiam timiditas imitatur, Cicero in Partitionib.
*Com temor.*Timidè,p c. Pauidè,p.c.
Formidolosè,p.p.aduerb. Cic.2.Tuscul. & pro Sextio,Liu.5.ab Vrbe.
*Temperar.*Tempero,as,pen.cor. Moderor,p.c. moderaris. Vt,
Temperare Rempub. melioribus institutis, & legibus,Cic.1.Tusc.
Iras temperare,Virg.1.Æneid.
Res rusticas venti,& tempestates moderantur,Cic.5.Ver.
Moderor cum datiuo. Vt moderari alicui rei,Cic.pro Cælio.
Animo, & orationi moderari,quũ sis iratus,non mediocris ingenij est,Cic.Quin.F. lib.1.epist.1.
Tẽpero,cũ datiuo,vel ablat.& præpositione à,vel ab,pro abstinere accipitur.Vt,hostibus superatis temperare,Cic.4.Ver.
Cædibus temperare,Liu.2.ab Vrbe.
Temperare alicui in re aliqua,Cic.4.Ver.
Temperare à lacrymis, Virg.2.Æneid.
Temperare ab iniuria,Cęs.lib.1.bel.Gal.
*Temperador.*Temperator,p.p.temperatoris.
Salon armorum temperator, Martial.lib. 14. 33.
Salon est fluuius Hispaniæ, cuius aquis tẽperãtur enses.
Moderator,p.p.moderatoris. Vt,
Moderator aratri,Ouid.1.de Pont.eleg.9.
Moderator iuuentæ,Martial.lib.2.89.
*Tẽperadora.*Moderatrix,moderatricis, p.p.f.g. Cic.1.de Inuent.& lib.1.de Orat.
*Temperança.*Temperantia,æ. Moderatio, onis, Cic.Lentulo lib.1.epist.9.
Noui enim temperantiam, & moderationẽ naturæ tuę.
*Temperança no gasto.*Frugalitas,pen.cor.frugalitatis. Parsimonia,æ. Parcitas, p.c. parcitatis,ex Seneca lib.1. Declamat.
Parsimonia est magnum vectigal, Cicer.in Parad.
*Temperada cousa.*Temperans, p.c.temperantis, Particip.siuè nomen ex participijs.

Temperatus,a,um,p.p.Particip. siuè nomẽ ex particip.
Moderatus,a,um,p.p.Particip. siuè nomen ex particip. Vt,
Moderatus,& temperatus,Cic.pro Font.
Mores temperati,& moderati, Cic.Cornif. lib.12.27.

Temperada cousa no gasto. Parcus,a,um. Fragilis,& hoc fragile,p.p.adiect. Vt,
Frugalissimus homo, Cic.3.Ver.
Optimus colonus, parcissimus, frugalissimus,Cic.2.de Orat.
Parcus in ædificando, Cicero pro Cornelio Balbo.

Temperada cousa no comer,& beber. Sobrius,a,ium,adiectiuum, Cicero 4.Academ.& in Orator.

Tempera. Temperatio,onis. Temperamentũ,i.
Temperatura,æ,p.p.
Temperies,ei. Vt,
Temperatio æris,Cic.6.Ver.
Temperatio corporis,Cic.4.Tusc.
Inuentum est temperamentum, quo tenuiores cum principibus æquari putarint,Cic. 3.de Legib.
Linguæ temperamentum, Liu.8.bel.Pun.
Temperatura ferri,Plin.lib.34.c.15.
Temperies cœli,Plin.lib.5.epist.101.Ouid. 2.de Ponto, eleg.7.

Temperadamente. Temperantèr,aduerb. Cicero Att.lib.9.171.
Temperatè,pen.prod.aduerb. Cicero Att. lib.12.249.

Mais temperadamente. Temperantiùs. Vel, Temperiùs,aduerb.Cic.lib.9.Famil.
Memini te mihi Phameæ cœnam narrare, temperiùs fiet,cetera eodem modo.

Temperadamente no comer,& beber. Sobriè. Frugalitèr,p.c.aduerb.Cicer. lib.1.Offic.& pro Domo sua.

Tempestade. Tempestas,tis.Procella,ę,Cicer.2. Offic.& 3.de Nat.Deor.

Tempestuosa cousa. Procellosus,a,ũ, p.p.adiect. Liu.lib.10.bel.Maced.& lib.8. bell. Punic. Ouid.2.Epist.

Tempo. Tempus,temporis,p.c.n.g.
Dies,diei. Vt,
Tempus adimit ægritudinem hominibus, Ter.Heaut.3.1.

Cousa, que dura certo tempo. Temporarius,a,ũ.
Temporaneus,& e,p.p.adiect. Vt,
Temporaria vis,Plin.lib.16.c.33.
Damnum temporale, Vlpian.in l.2.ad finẽ. D.de Iudicijs.

Tempo bom,i.tempo de Sol. Tempestas,tempestatis,g.f.Cic.Terentię lib.14.4.
Bona tempestas,Cic.Q.F.lib.2.6.
Egregia tempestas,Cic.Att.lib.9.185.
Serena tempestas,Cic.2.de Diuin.
Serenum tempus,Plin.lib.11.c.24.
Clara tempestas,Virg.9.Æneid.
Serenitas,pen.cor.serenitatis, Plinius lib. 10.cap.67.

Tempo de chuua. Pluuiosum tempus.

Roym tempo. Turbulentum tempus, Cic.Phor. lib.2.18.
Asperum tempus, Cic.pro Corn.Balbo.

Tempo vindouro. Posteritas, pen.c. posteritatis, Cic.2.Phil. Omnium sęculorum posteritas huius rei immemor non erit.

Em tempo de figos não haa migos. Tempora si fuerint nubila, solus eris, Ouid. 1.Trist. eleg.8.

Cousa de muyto tempo. Diuturnus,a,um.
Diutinus,a,um,p.c.adiect. Vt,
Bellum diutinum,vel diuturnũ, Liu.5.bel. Pun.Cic.pro lege Manil.
Pace diuturna se recreare,Cic.de Prouinc. Consul.
Diuturnus labor,Cęs.lib.2.bel.Ciuil.

Breue tempo,i.em breue tempo. Breui tempore, Cic.7.Ver. Breui posteà est mortuus.

Muyto tempo. Diù,aduerb. Vt,
Sępè,& diù ad pedes iacuit stratus, Cicero pro Quinct.
Diù,multùmq; dubitare,Cic.de Orat.
Multùm,diùq; viuere,Cic.de Senect.

Mais tempo. Diutiùs,aduerb.
Cic.6.Ver. Non obtundam diutiùs aures vestras.
Ne diutiùs anno in prouincia essem, Cic. Att.lib.7.

Muyto mais tempo. Diutissimè,p.c.aduerb.
Cic.in Pison. Mitto aurum coronarium, quod te diutissimè torsit.

De tempo em tempo. Aliquandò. Aliquotiès, aduerb.Cic.& alij. *He o mesmo, que de quando em quando, ou alguas vezes.*

Temporaã cousa. Præcox,præcocis,p.c.adiect. Vel,præcox,pręcoquis,p.c.adiect.

Vt, persica præcocia, Plin. lib. 15. c. 12.
Modestia præcox, Stat. 2. Sylu. 1.
Præcoquus, a, um, p. cor. adiect.
Martial. lib. 13. 46. Vilia maternis fueramus præcoqua ramis.
Præcoqua mala, Col. lib. 12. c. 37.
Tenaz. Forceps, forcipis, p. c. f. g.
Vir. 4. Geor. *Versantq;* tenaci forcipe ferrũ.
Curua forceps, Ouid. 12. Metam.
Tenção, i. proposito. Propositum, i, p. c. Mens, tis. *Voluntas*, tis.
Tenção de juiz louuado. Arbitrium, ij, Cic. pro Rosc. Comœd. & lib. 3. Offic.
Tenda onde trabalhão os officiaes. Officina, æ, p. p. Vt,
Armorum officinas in vrbe videtis, Cicero 7. Philip.
Tenda onde se vendẽ panos, ou outras mercadorias, Taberna, æ, Hor. 1. Serm. Saty. 4.
Tenda onde se vendem liuros. Taberna libraria, Cic. 2. Phil.
Tenda de barbeyro. Tonstrina, æ, p. p. Terentius Phorm. 1. 2.
Tenda onde se vendem especiarias. Taberna aromatum. Taberna aromataria.
Tendeyro que vende especias. Aromatarius, ij, Budæus.
Tendeyro, que vende papel, ataquas, alfanetes, agulhas, & cousas semelhantes, que por outro nome se chama bofoninheyro. Institor, p. c. institoris, Iuuen. Sat. 7. Liu. 6. ab Vrb. Ouid. 1. de Arte.
Tenda do Arrayal. Tabernaculum, i, p. c. Cic. 2. de Nat. Deor.
Tabernaculum militare, Cic. de Clar. Orat.
Tentorium, ij, Lucan. lib. 1. Ouid. 3. Fast. & lib. 8. Metam.
Tenda real. Tabernaculum regium. Vel, Tabernaculum regale.
Augurale, is, pen. prod. Quintilian. lib. 8. cap. 2.
Tendilhão. Tentoriolum, i, p. c. Dimin. Hirtius lib. 6. bel. Africani.
Tenir. Tinnio, is, iui, itum. Tinnit aurum, argẽtum, æs, ferrum, stannum, orichalcum, &c. Varr. 3. de Re rustic. cap. 16. Cicero Attico lib. 14. 319.
Aures tinniunt, Catul. ad Lesbiam 48.
Tenor na musica. Vox grauis, & canora. Vel vox media. Vel vox ex acuta, grauiq; tẽperata.
Tenra cousa. Tener, tenera, tenerum, p. c.
Mollis, & e, adiect. *Vt*,
Puer tener, Cic. 3. de Fin.
Oratio mollis, tenera, & flexibilis, Cicero in Orator.
Tenellus, a, um. Vel, Tenellulus, a, um, p. c. Diminutiua, Plautus Casin. 3. Catul. ad Coloniam 17.
Tenta de surujão. Specillum, i, Cornel. Cels. lib. 5. c. 28. & lib. 7. c. 7.
Tentar, ou experimentar. Tento, as. Periclitor, p. c. periclitaris.
Experior, experiris, p. p. a
Periculum facere, Ter. Andr. 3. 3.
Fortunam belli tentare, ac periclitari, Cic. 7. Verr.
Tentare iudicium, Cic. pro Cluent.
Cum periculo aliquid experiri, Cicero pro Flacco.
Tento te, quo animo accipias, Cicer. Cassio lib. 15. 16.
Tentação. Tentatio, onis. Tentamentum, i. Tentamen, p. p. tentaminis, n. g.
Vt, tentationes morbi, Cicero Attic. lib. 10. epist. penult.
Tentamenta meditata, vel mortalia, Ouid. lib. 7. & 15. Metam.
Prima fidẽ vocisq; datæ tentamina sumpsit. Ouidius lib. 3. Metam. Tentamina, idest experimenta.
Tento, alias atenção. Attentio, onis. Cõsideratio, onis. Animaduersio, onis. Vt,
Attentio animi, Cic. 2. de Orat.
Circumspectio, & accurata consideratio. Cic. 4. Acad.
Atentar. Animaduerto, is. Attendo, is. Cõsidero as, p. c.
Contemplor, aris, omnia apud Cic. passim.
Diligentèr attendere, Cic. 3. de Fin.
Animum attendere, Cic. lib. 3. Offic. Terent. Phorm. 5. 6.
Tento de jogo. Calculus, i, p. c. m. g.
Teor. Tenor, oris, m. g. *Vt*,
Pugnæ tenor, Liu. 8. ab Vrbe.
Tenore vno rem peragere, Liu. 5. ab Vrb.
Isq; vno tenore, vt aiunt, in dicendo fluit, Cic. in Orat.
Ter. Habeo, es, habui, habitum, p. c.
Teneo, es, tenui, tentum. Vt,
Magnum animum, & spem bonam habere, Cic. Q. Fr. lib. 1. 2.

Habere

Habere in animo, Cic. pro Rosc. Amer.
Consuetudinem suam tenere, Cic. 1. Phil.
Tenere causam apud iudices, Cicero pro Cecinna.
Não me posso ter. Tenere me non possũ, Cic. pro Flac. & lib. 2. de Finib.
Ter autoridade. Valere authoritate.
Habere, vel obtinere, vel tenere authoritatem, omnia apud Ciceron. Antequàm iret in exilium, pro Roscio Comœdo, pro Archia, & de Senect.
Authoritate florere, Cic. Nigidio, lib. 4. 13.
Alij scribunt auctoritas sine aspiratione.
Ter muyta autoridade. Satis authoritatis habere, Cic. 2. Offic. Vel auctoritatis.
Vel plurimum auctoritatis habere.
Ter pouca autoridade. Parum auctoritatis habere, Cic. de Clar. Orat.
Ter por bem. Approbo, as, p.c.
Ter a alguem por bom homẽ. Aliquem optimum perhibere, Cic. 2. de Diuin.
Ser tido. Vide infrà.
Ter em merce. Habere gratiam, vel gratias, Cic. Mario lib. 11. epist. 27. Ter. Andr. 4. 4.
Ter pera si. Credo, is, credidi, creditum, p.c.
Suspicor, p.c. suspicaris. Vt,
Credo te audisse aliquid, Cicero Cælio lib. 2. 13.
Suspicari aliquid mali, Cic. pro Cluent.
Conijcio, conijcis, p.c. Ter. Heaut. 1. 1.
Annos sexaginta natus es, Aut plus eo, vt conijcio.
Ter por certo. Exploratum habere, Cicero 4. Academ.
Pro certo habere, Cic. Brut. 5.
Certè aliquid habere, Cic. li. 1. de Nat. Deo.
Compertum habere, vel pro cõperto, Liu. lib. 6. ab Vrbe, & lib. 7. bel. Pun.
Ter em muyto. Magni pendere. Magni facere, Maximi facere, Ter. Andr. 3. 3.
Magni, vel magno ęstimare, Cic. lib. 2. & 3. de Fin.
Magno pretio æstimare, Valer. Max. lib. 5. c. 4. in princip.
Ter em pouco. Nullo loco habere, Cicero 2. de Legibus.
Flocci facio, is, Cic. Att. lib. 4. 84.
Parui facio, is. Flocci pendo, is.
Parui pendo, is. Nihili pendo, is.
Parui duco. Parui æstimo. Omnia apud Cic. Ter. & alios passim.
Ter por cousa perdida. In perditis, & desperatis habere, Cic. Thermo, lib. 13. epist. 56.
Ter pouco de seu, ou nada. Pedem vbi ponat, non habet, Cic. Att. lib. 13.
Ter na ponta da lingoa. In ore habere, Cicero Bruto 17. In promptu habere, Cic. 4. Acad.
Ter gosto. Affici voluptate, Cic. 3. de Fin.
Capi voluptate, Cic. lib. 1. de Leg.
Perfundi voluptate, Cic. de Clar. Orar.
Ter vergonha. Pudet, ebat. Pudore affici, Cicero lib. 1. de Orat. & pro Cecin.
Verecundor, aris, Cic. 2. de Orat.
Ter parte, ou quinhão em algũa cousa. Partem in re aliqua tenere, Cic. Q. F. lib. 1. epist. 1.
Ter conta com a saude. Habere rationem valetudinis, Cic. de Senect.
Ter conta com algũa cousa. Habere rationẽ alicuĩ rei. Vel in aliqua re, Cic. de Amic.
Ter respeyto. Habere respectum, Cicero Philip. 5.
Itáq; quum respectum ad Senatũ, & ad bonos non haberet.
Ter necessidade. Egeo, es, egui. Indigeo, indiges, pen. corr. Vt,
Egere consilij, Cic. Att. lib. 7. 140.
Egere consilio, in ablatiuo, Cic. Plancio lib. 10. epist. 16.
Ter razão de parentesco com alguem. Attingere aliquem cognatione, Cic. 4. Ver.
Ter jornada pera fazer. Iter habere, Cic. Quinto Frat. lib. 2. 8.
Ter febre. Febrem habere, Cicero Gallo lib. 7. epist. 27. & de Fato.
Corripi febre, Plin. lib. 7. c. 51.
Febricito, as, penultim. cor. Columel. lib. 6. cap. 9.
Ter odio a alguem. Habere odium in aliquem, Cic. pro Cluent.
Odi, odisti. Vt, improbos omnes ciuili odio odimus, Cic. pro Milone.
Terçãs, maleytas. Tertiana febris, Cic. 3. de Nat. Deorum.
Terça feyra. Dies Martis, vel, Tertia feria.
Terceyro ẽ cuja mão se poẽ, & deposita algũa cousa litigiosa. Sequester, sequestra, sequestrũ.
Sequester, hæc sequestris, hoc sequestre.
Vel hic, & hęc sequestris, & hoc sequestre. adiect. Cic. 4. Ver.
Vide titulum de Verb. signific. D.

Terceyra cousa. Tertius,a,ium,adiect.
Vt tertio quoq; dic, Cic.2.Tusc.
Tertio quoq; verbo,Cic.pro Rab.Posth.
Terçar,i.entreuir, & metterse em meyo. Intercedo,is,p.p. Vt,
Intercessit annus, Cic.2.de Fin.
Intercessit dies,vel nox,Cicero pro Cluent. & Ver.4.
Intercedit mihi cum illo amicitia,affinitas, vel necessitudo,i.amicitia,affinitas, necessitudo inter nos est medium quoddam,quod nos conciliat,Cic.1.Verr.
Terceyro,quese poem em meyo. Intercessor,oris, Cic.3.de Legib.& Planco lib.10.12.
Termo. Terminus,i,p.c.Finis,is. Vt,
Omnium ætatum certus est terminus. Senectutis autèm nullus est certus terminus, Cic. de Senect.
Cõstituere sibi certos fines, terminosq;, extra quos egredi non possit,Cic.pro Quinct.
Terra. Terra,æ.Humus,i,g.f.
Tellus,telluris,p.p. f.g.
Solum,i. Vt ferax,& fœcundum solũ,Ouid. 7. Metam.
Natale solum, i. terra,in qua nati sumus, Ouid.lib.1.de Ponto,eleg.47.
Cousa de terra ou feyta de terra. Terrenus,a,um, p.p. Terreus,ea,eum,adiect. Vt,
Solum terreum,Col.lib.1.c.6.
Agger terrenus,Suet.in Caligula c.19.
Genus terrenum,Cic.1.Tusc.
Cousa,que nasce, ou viue na terra,ou que tem algũa cousa de terra. Terrenus,a,um,p.p.
Terrestris,& e,adiect. Vt,
Corpus terrenum,Cic.1.Tusc.
Soliditas terrena,Cic.2.de Nat.Deor.
Archipirata terrestris,Cic.7.Ver.
Dij terrestres,i.in terra habitantes, Liuius lib.1.ab Vrbe.
Cousa gerada de terra. Terrigenus,a,um,pen.c. adiect. Vel,Terrigena,æ,m.g. Vt,
Gigantes terrigenæ,Lucan.lib.3.
Fratres terrigenę,Ouid.Epist.12.
Terra cansada. Tellus effœta,Lucret.lib.2.
Solum defatigatum,& effœtum,Colum.in Præfatione.
Pôr em terra. Exponere in terram, Liu.lib.3. bel.Pun.
Terrão. Gleba,æ,Cic.pro Cecin.
Terrão com erua. Cespes,cespitis,penultim.cor. Cic.loco citato.
Outros escreuem com diphthongo. Cæspes,m.g.
Terra firme. Continens,p.c.continentis, Plin. lib. 5.c. 29.subauditur terra.
Terradas,embarcaçoẽs da India. Schedia,æ,Vlp.in l.1.D.de Exercit.act.
Terreyro. Area,eæ.Vitruuius lib.1.c.7. Varro lib.4.de ling.Lat.
Terremoto. Terremotus,us,p.p.m.g. Cic.2. Offic.& lib.1.de Diuin.
Por terra. Terra.Pedibus, Cic.Att.lib.10. Me tamèn consilio iuua, pedibus ne Rhegiũ, an hìnc statìm in nauim.
conficere iter pedibus, *caminhar por terra*, Cic.in Vatinium,quem vide. Vel,
Terra iter facere,Cic.pro Planc.
Pôr por terra. Solo æquare,Liu.6.ab Vrbe.
Iungitur accusatiuo.
Terribel cousa,aliàs espantosa. Terribilis,& e,p.c. adiectiuum.
Cic.in Parad.Mors terribilis est ijs, quorũ cum vita omnia extinguuntur.
Aspectu terribilis,Cic.pro Sextio.
Terror,i.espanto. Terror,oris.
Pôr terror,aliàs espantar. Terreo,es,terrui,territum,p.c.cum accusat. Cic. pro Plancio,& de Arusp.resp.
Territo,as,p.c. Frequentatiuum,Ter.Andr. 4.5.Cęs.lib.5.bel.Gal.
Terrifico,as,p.c.Virg.4.Æneid.
Vide Espantar. Pôr medo.
Tesa cousa. Tensus,a, um. Vel,Tentus,a,um. Particip. Vt,
Arcus tensus,Stat.3.Sylu.1.
Neruus tentus, Ouid.6. Metam.
Tesouro. Thesaurus,i.
Tesouro publico. Ærarium,ij.
Fazer tesouro,i.entesourar. Cumulare,vel accumulare pecunias,vel coaceruare.
Thesaurizo,as,apud Ecclesiast.
Vide Entesourar.
Tesoureyro. Quæstor,oris,Budęus.
Tesoureyro de tesouro publico. Ærarij præfectus
Tribunus ærarius. Ascon.Var.li.4.de ling. Lat. *Por outro nome se chama cõtador mayor.*
Tésta. Frons,tis,f.g.Cic.de Petit.Consul.
Ianua animi frons est, *sua cara defende sua pousada.*
Tésta cousa,tesa,ou dura. Durus,a,um,adiect.
Vt, Cautes dura,Virg.4.Æneid.

Dura silex, Virg. 6. Æneid.
Testamento. Testamentum, i.
Fazer testamento. Facere testamentum, Cicero Verr. 3.
Conscribere testamentum, Cicer. de Arusp. respon.
Componere testamentum, Cicero Att. lib. 15. epist. 328.
Deyxar em testamento. Relinquere aliquid testamento, Cic. 3. Offic.
Lego, as, Cic. pro Cecinn. Vsumfructũ omnium bonorum suorum Cesenniæ legat.
Cousa, que se deyxa em testamento. Legatum, i, pen. prod.
Testemunha. Testis, testis.
Testemunha de ouuida. Testis auritus, Plautus Trucul. 10.
Testemunha de vista. Testis oculatus, Plautus Trucul. 10.
Testemunhar. Testor, aris, Cic. 2. de Nat. Deor. Ouid. 1. de Pont. eleg. 10. (Ver. 7.
Testificor, p. c. testificaris. Cicero 4. Tusc. & Dare, vel dicere testimonium, Cicero Cæsari lib. 13. epist. 16. Ver. 3. & lib. 3. de Nat. Deorum.
Testari, & testificari significant etiam testẽ inuocare. Vt,
Testari Deum, Cic. Quint. Fr. lib. 1. 3. Ter. Hecy. 3. 5.
Testor Deos, Deasq; immortales, &c. Cicer. Antequam iret in exilium.
Cic. Att. lib. 10. 201. Nam Deos, hominesq; amicitiamq; nostram testificor, &c.
Dar testemunhas. Vti testibus, Cic. 2. de Diuin.
Dare testes, Ver. 6.
Producere testes, Ver. 3.
Adhibere testes, Cic. 2. de Finibus, Terent. Phorm. 4. 5.
Prouar com testemunhas. Planũ facere testibus, Cic. pro Quinct.
Comprobare testibus, vel testimonijs, Cic. Ver. 4.
Testo com que se cobrem as panellas, ou cousas semelhantes. Operculum, i, p. c. Cato de Re rustic. cap. 10.
Operimentum, i, Cato loco citato.
Opertorium, ij, Senec. Epist. 88.
Teta. Papilla, æ, Plin. lib. 11. c. 37. Varro lib. 2. de Re rust. c. 9.
Forma papillarum apta premi, Ouidius 1. Amor. eleg. 5.
Tez de qualquer cousa. Superficies, ei.
Tia, irmãa do pay. Amita, æ, pen. cor. Cicero pro Cluentio.
Tia, irmãa da may. Matertera, æ, pen. cor. Cicero 2. de Orat.
Tia, irmãa do auo. Amita magna.
Tia do auo. Amita maior.
Tia, irmãa da auoo. Matertera magna.
Tia da auoo. Matertera maior. Absque testimonio.
Tição. Titio, onis. Torris, is, m. g. Cels. lib. 3. c. 12. Virg. 12. Æneid.
Tido, i. ser tido. Perhiberi. Vt,
Si vis perhiberi probus, virtutem cole.
Tigela. Gabata, æ, penultim. corr. Martial. lib. 11. 32.
Tijolo. Later, lateris, p. c. m. g.
Laterem lauare, Adag. Terent. Phorm. 1. 4. *Trabalhar em vão.*
Til que se poem em cima das letras vogaes. Apex, apicis, pen. cor. m. g. Quintilian. lib. 1. c. 7.
Tingir. Inficio, inficis, p. c. infeci, infectum.
Tingo, is, tinxi, tinctum. Vt,
Inficere gladios sanguine, Horat. 3. Carm. Ode 13.
Tingere conchylio, Cic. 6. Ver.
Tinta cousa, ou tingida. Tinctus, a, um. Infectus, a, um. Particip. Vt,
Tela infecta sanguine, Stat. 9. Thebaid.
Tunica sanguine tincta, Cic. 3. de Nat. Deo.
Tingidura. Infectus, us, Plin. lib. 8. c. 48.
Tintoreyro, que tinge. Infector, oris. Vt,
Infector lanarum, Plin. lib. 20. c. 7.
Tinha. Alopecia, ę, Plin. lib. 24. c. 19.
Tinhoso. Alopecus, i, Calepinus absq; testimonio, Sed meliùs, Alopecia laborans.
Tinido. Tinnitus, us, p. p.
Plin. lib. 11. c. 20. Apes gaudent plausu, atq; tinnitu æris.
Tinir. Tinnio, is, Cic. Att. lib. 14. epist. 319.
Tino he o mesmo, que tento, ou atenção. Animaduersio, onis. Consideratio, onis. Attentio, onis. Vide *Atenção.*
Tinta. Atramentum, i, Cicero Quinto Fratr. lib. 12. 16.
Tinta de çapateyros. Atramentum sutorium, Cic. Paeto lib. 9. epist. 21.
Tinteyro. Atramentarium, ij.

Valla absq; testimonio.

Tio,irmão do pay.Patruus,patrui, Cic.3.Verr. Ter.Phorm.2.1.

Tio,irmão do auo.Patruus magnus.

Tio,irmão do bisauo.Patruus maximus. Vel, Propatruus,propatrui , Caius in l.1.D.de Gradibus.

Tio da parte da may.Auunculus,i,pen.c. Cic.3. de Fin.

Tio, irmão da auoo.Magnus auunculus , Cic.de Clar.Orat.

Tio, irmão da bisauoo. Auunculus maior, idest, *Tio do pay,ou da may*,Persius.

Tiple na musica.Vox acuta.

Vox tinnula,Catul.Epithal.Iuliæ 56.

Tiracolo .Balteus,ei.Balteum,ei,Virg.5.Æneid. Cęs.lib.5.bel.Gal.

Tiray lá. Apage,pen.cor. Interiectio,Plautus Amphit.4.

Tiray láse querejs.Apagesis,p.c.Interiectio,Ter. Eunuc.4.6.Cic.2.Tusc.

Tirando.Præter.Præpositio accusatiui. Vt,omnes pręter eum reũ me facere rentur, Cic. Att.lib.7.

Tirania.Tyrannis,tyrannidis,p.c.f.g.

Tiranizar. Exercere tyrannidem.

Com tirania.Tyrannidè,pen.cor.aduerb.Cic.5. Verr.

Tirano.Tyrannus,i.

Cousa de tirano.Tyrannicus,a,um,pen.cor, adiect. Vt,

Tyrannicæ leges,Cic.1.de Legib.

Matador de tirano . Tyrannicida,æ,p.p.m.gen. Plin.lib.7.c.23.

Tyrannoctonus,i,pen.corr. Cicero Attico lib.14.313.

Tirar.Aufero,p.c.aufers,abstuli,p.c.ablatum. p.p.Detraho,detrahis , detraxi,detractum. Tollo,is,sustuli,p.c.sublatum. Amoueo, amoues,p.c. Vt,

Detrahit pręterea actionis dolorem , aufert humanum sensum actoris,tollit funditùs ueritatem,& fidem,Cic.in Orat.

Auferre mordicùs auriculam, Quint.Frat. lib.3.

Auaritiam si tollere vultis, mater eius tollenda est luxuries,Cic.2.de Orat.

Detrahere amiculum,Cic.3.de Nat.Deor.

Detrahere annulum de digito , Terentius Heaut.4.1.

Et nebulo illum,si quo pacto potes,ex istis locis amoue,Cic.Att lib.1.7.

Tirar o tutano . Emedullo,as,Plinius lib.22. cap.22.

Tirar agoa do poço. Haurire aquam de puteo. Cic.lib.1.de Diuin.

Tirar da cabeça. Dissuadeo,es,dissuasi,dissuasũ, p.p. Vt,

Dissuadere legem,Cic.2.de lege Agrar.

Dissuadere de re aliqua,Cic.3.Offic.

Tirar pera fora o que está guardado . Promo, is, prompsi,promptum. Vt,

Promere aurum ex armario , Cicero pro Cælio.

Promere pecuniam ex ęrario,Cic.5.Ver.

Tirar por força.Extorqueo,es,extorsi, extortũ. Abstraho,is.Auello,is,auelli,auulsi,auulsũ. Elicio,elicis,p.c.elicui,elicitum. Vt,

Arma è manibus ciuium extorquere , Cic. de Clar.Orat.

Elicere ignem conflictu,& ictu lapidũ,Cic. 2.de Nat Deor.

Sanguinem elicere,Cic.2.Tusc.

Extorsisti,vt faterer,Cic.1.Tusc.

Auulsus à suis,Cic.pro Domo sua.

Auellere,& abstrahere de complexu,Cicer. pro Font.

Tirar a alguem de seu siso. De mente aliquẽ exturbare,Cic.in Pison.

Abstrahere aliquem à sensu mentis, Cic.1. de Diuin.

Tirar deuassa. Habere , vel adhibere quæstionem,Cicero 2.de Orator. & lib.1.de Diuinatione.

Tirar os olhos.Exoculo,as,p.c.Apuleius.

Oculis priuare,Cic.2.de Fin.

Tirar hum olho.Elusco,as,Vlpian.in l.5. ad leg. Aquiliam.

Tirar o sono. Priuare aliquem somno, Cicero Att.lib.9.

Tirar a vida. Priuare aliquem vita.Cicero in Paradox.

Tirar escrupulo. Euellere,vel exprimere scrupulum,Cicero pro Roscio Amerino, & Att. lib.5.epist.100.

Tirar o barrete.Aperire caput Cic.2.Phil.

Nudare,vel detegere caput.

Tiricia doença.Morbus regius.Vel morbus arquatus,Plinius lib.22.cap.24. Celsus lib.3. cap.24.

Ictcrus,i,p.c.m.g.Thesaur.

Aurigo,p.p.auriginis,p.c.f.g. Scribonius Largus 109.

Cousa doente de Tiricia. Ictericus,a,um, pen.c. adiectiuum,Plinius lib.20.cap.9 .Iuuenal. Satyr.6.

Consulit Ictericæ lento de funere matris.

*Tiritana erua.*Parietaria,æ. Vel,

Herba muralis,Plin.lib.24.c.19.

*Tiro de pedra.*Iactus lapidis. Vel,

Coniectus lapidis,Cic.Att.lib.4.

*Tiro de besta.*Iactus sagittæ.

Venire sub iactum sagittę. *A tiro de besta.*

*Tisica doença.*Phthisis,is,Col.lib.6.c.14.

*Tisoura.*Forfex,forficis,p.c.f.g. Columel. lib. 12.c.43.

Tisoura de espauitar. Forfex emunctoria. Vel,Emunctorium, ij.Vtrùmq; absq; testimonio.

*Titulo de liuro.*Titulus,i,Ouid.2. de Art.& lib. 1.de Remed.

Inscriptio,onis, Plinius lib.29.c.1.& lib. 7.cap.58.

*Toar,ou fazer trouões.*Tono,as,tonui,tonitum, pen.cor. Vt,

Tonat Iupiter,Cic.2.de Nat.Deor.

Si fulserit,si tonuerit,si tactum aliquid erit de cœlo,Cic.2.de Diuin.

Tõ,ou sõ. Tonus,i.Sonus,i. Sonitus,us,pen.c.

Sonor,oris,m.g. Vt,

Sonus vocis,Cic.1.de Diuin.

Dulcis sonus,Cic.in Somn.

Vastos sonitus dare,Virg.5.Æneid.

Armorum sonitus,Virg.1.Georg.

Magnus sonor,Virg.7.Æneid.

*Cousa,que toa,ou soa muyto.*Sonorus,a,um,pen. prod. Vt,

Tempestates sonoræ,Virg.1.Æneid.

Flumina sonora,Virg.12.Æneid.

*Toalhas de mesa.*Mappa,æ.

Toalhas de lauar mãos. Mantelum,i,p.p. Vel, Mantelium,ij. Mantile,is,p.p. Varro lib.5. de ling.Lat.Ouid.4.Fast.

Toalha de barbeyro. Inuolucre,is,p.prod.Plaut. Capt.6. Nę is quidèm inuolucre inijcere voluit,vestem vt ne inquinet.

Tocar. Tango,is, tetigi, tactum. Attingo,is, attigi,pen.cor. Contingo,is,contigi,pen.c. Contactum. Vt,

Genu terram tangere,Cic.2.Tusc.

Attinge[illegible] aliquem cognatione,affinitate, necessitudine,Cic. 4.Ver.

Aquam mento attingere,Cic.1.Tusc.

Cibum rostris contingunt animalia quædam,Cic.2.de Nat.Deor.

Attingere aliquid extremis digitis,vel primoribus labris. Vtrumq; apud Cic.pro Cælio,& lib.1.de Orat.

*Toque.*Tactus,us.Tactio,onis,Cic.4.Tusculan. Plin.lib.10.c.69.

*Cousa facil de ser tocada.*Tactilis,& e,pen.corr. Lucret.lib.5.

Tocar de parente. Attingere aliquem sanguine. Vel cognatione,Cic.4.Ver.

*Tocar de amigo.*Attingere aliquem necessitudine,Cic.4.Ver.

*Tocha.*Funale,is,p.prod. Cic.de Senect. Ouid. 12.Metam.

*Todas as vezes que.*Totiès quotiès,Cic.1.de Or.

Todo poderoso, i.cousa toda poderosa.

Omnipotens,omnipotentis,adiect. Cicero 4.Tuscul.

Toda,ou todo. Omnis,& e. Totus,a,um,adiectiua. Vt,

Tota mente, atq; omni animo intueri aliquem,Cic.2.de Orat.

Eo tempore omni Neapoli fui,Cicero pro Sylla.

Totus ego,Plaut.Trucul.15.

Totus gaudeo,Plaut.Aulul.16.

Clamor intereà fit tota domo inter seruos, Cic.3.Ver.

Cogitare totos dies, & noctes de aliquo, Cic.pro Muræna.

Totus est alienus à physicis, Cicero lib.1. de Fin.

*De todo.*Omninò,p.c. Prorsùs.

Penitùs,pen.corr.

Funditùs,pen.cor.

Radicitùs,p.c.aduerb.quibus passim vtuntur Cicero,& alij.

Excutere opinionem radicitùs, Cicero 2. Tuscul.

Perdere penitùs seipsum,Cic.1.de Fin.

Omninò omnis eruditionis expers vir,Cic. 2.de Orat.

Verbum prorsùs nullum intelligo, Cicero 2.de Orat.

Funditùs tollere fidem,Cic.in Orat.

Tojo. Dumus,i.

Tojal. Dumetum,i,p.p.Cic.5.Tusc.
Cousa chea de tojo. Dumosus,a,um,p. prod.adiectiuum. Vt,
Rupes dumosa,Virg.1.eclog.
Dumosi montes,Colum.lib.4.c.33.
Tola cousa Stultus,a,um.Stolidus,a,um, p.c.
Fatuus,a,uum,adiectiua , Cic.Terent.Liu. Ouid.& alij.
Tolo. Morio,onis,Martial.lib.12.epig.90.
Fazer tolo. Infatuo,as,cum accusat. Vt,
Hominem infatuare,Cicero pro Flacco, & Philip.13.
Entolecer. Infatuari. Vel fatuum fieri.
Tolamente,i.como tolo. Stultè.Stolidè,pen.corr. aduerb.Cic.& alij.
Fatuè,aduerb.Quintil.lib.6.c.5.
Tolice. Stultitia,æ. Fatuitas,penultim.corr. fatuitatis,femin.gen.Cicero 3. Tuscul. & 3. de Orator. Attico lib.11.epist.231.& lib.2. de Inuent.
Fazerse tolo , aliàs dissimular. Vide *Dissimular.*
Mais tem mular de tolo,que de roym. Magìs ineptijs,quam improbitate peccat,Cic. Memmio lib.13.1.
Tolete da nao. Scalmus,i,Cicer. 3.Offic.& lib.1. de Orat.
Tolher,i.vedar. Veto,as,vetui, vetitum,pen.cor. Prohibeo,prohibes,p.cor.prohibui,prohibitum,pen.cor. Interdico,is,p.p. Vt, Interdico tibi ingressum,vel ingressu. Domũ vel domo.
Tolhida cousa,i.vedada . Prohibitus,a,um, penult.corr.
Vetitus,a,um,p.c. Partic. Vt,
Arma vetita,Virg.9.Æneid.
Equitem Romanum scitote biduum cibo tectoq; prohibitum,Cic.5.Ver.
Tolhido do ar. Sideratus,a,um,p.p.adiect.Plin. lib.28.c.16.
Tolhido,i.entréuado. Membris omnibus captus. Cic.pro Rabirio.
Toldar. Vmbro,as,Plin.lib.19 c.1.
Marcellus velis forum vmbrauit.
Tempora vmbrata quercu,Virg.6.Æn.
Toldo. Vmbraculum,i,p.c. Varro lib.1.de Re rust.c.51.
Tomar. Capio,is,cepi,captum. Capesso,is,capessui,pen.prod.capessum , vel capessij per syncopen. Vt,
Capere cibum,Ter.Eunuc.2.3.
Cepit me amor, Cic.2.de Fin.
Capessere cibum hiatu oris, & dentibus ipsis,Cic.2.de Nat.Deor.
Tomar na mão. Sumere in manum,vel in manu,Cic.2.de lege Agrar.& Tusc.2.
Tomar por combate. Expugno,as. Vt,
Expugnare castella,Cic.de Clar.Orat.
Expugnare pudicitiam puellæ, Cicero pro Cælio.
Tomada por combate. Expugnatio,onis. Vt,
Nocturnæ expugnationes, Cic. Attico lib. 11.epist.229.
Vt vrbium expugnationes recordentur. Cic.de Senect.
O que toma por combate . Expugnator,p.p.expugnatoris. Vt,
Expugnator pudicitię,Cic.3.Ver.
Tomar exemplo. Sumere exemplum ab aliquo, Cic.pro Lege Manilia,Ter.Adelph.3.3.
Tomar payxão. Molestia affici. Mœrore affligi. Mœrore confici,vel lacerari.
Dolorẽ capere,vel suscipere, omnia apud Cic.passim.
Tombar,i.dar volta. Voluo,is,volui,volutũ,p.p. Vt,voluere saxum,Virg 6.& 9.Æneid.
Tombo das cousas, ou rendas das Igrejas , ou cousas semelhantes . Monimenta,orum, vel monumenta,orum.
Tomentos,que saem do linho. Tomentũ,i,Varro lib.4.de ling.Lat.
Tona das aruores,ou das eruas . Cortex,corticis, p.c.dub.gen. Cic.Virg.& alij.
Auesso da tona. Liber,libri,Col.lib.5.c.10.
Tirar a tona,ou a casca. Deglubo,is,pen.p.Varro lib.1.de Re rust.c.48.
Glubo,is,Cato de Re rust.c.33.
Tona,ou casca de fruyta,&c. Putamen,p.p.putaminis,n.g. Vt,
Putamen iuglandis,Cic.5.Tusc.
Putamina ouorum,Plin.lib.7.c.2.
Tona de cebola. Tunica cepæ, Vndè tunicatum cepe,Pers.Saty.4.
Toninha peyxe. Porcus marinus.
Topar com alguem. Offendo,is. Occurro,is.
Obuiam fieri alicui,Cic.pro Milone.
Terent.Eunuc.5. Si in platea hac te offendero,&c.
Topetar os carneyros. Arieto,as,p.c.
Accius in Bruto apud Ciceronem lib.1.de

Diui-

Diuination.

Per translationem significat more arietis deijcere. Vt,

Arietare in terram, Curtius lib. 9.

Arietare in portam, Virg. 12. Aeneid.

Topete. Cirrus, i, Plin. lib. 11. c. 37.

Cincinnus, i, Cic. in Pisonem.

Topetuda cousa, i. que traz topete. Cirratus, a, um, pen. prod. adiectiuum, Martial. lib. 9. epig. 30.

Calamistratus, a, um, p. p. adiectiuum, Cicer. pro Sextio.

Cincinnatus, a, um, p. p. adiect. Cic. Post reditum in Senatu.

Topete das molheres. Antiæ, arum, Festus apud Thesaurum.

Toque, i. pedra de toque. Lydius lapis. Vel, Heraclius lapis, Coticula, ę, p. c. Pli. lib. 33. c. 8. quem vide.

Index, indicis, p. c. Ouid. 2. Metam.

Torcer. Torqueo, es, torsi, tortum. Vt,

Torquere, os, Cic. 2. Offic.

Torquere stamina pollice, Ouid. 12. Met.

Torcer vergas. Vieo, vies, vieui, vietum, penult. prod. cum accusatiuo, Varro lib. 1. de ling. Lat. & lib. 2. de Re rust. c. 23.

Cousa torcida, ou torta. Tortus, a, um. Partic.

Tortuosus, a, um, p. p. adiect. Vt,

Baculus tortus, Ouid. 2. Metam.

Capillus tortus, Ouid. 2. de Arte.

Tortuosa serrula, Cic. pro Cluent.

Ingenium multiplex, & tortuosum, Cicero de Amicit.

Cousa torcida, ou facil de torcer. Tortilis, & e, p. c. Ouid. Epist. 15. Tortilis à digitis excidit ansa meis.

Buccina tortilis in latum, Ouid. 1. Met.

Torcedura. Tortus, us, Cic. 2. Tusc.

Torcer as palauras. Verba inuertere, Cicero 2. de Orat.

Palauras torcidas. Verba inuersa. Vel, Verborum inuersio, Ter. Heaut. 2. 3.

Torcida de candieyro. Mergulus, i, penultim. cor. Thesaurus.

Ellychnium, ij. Græcè, Plin. lib. 23. cap. 4. & lib. 35. c. 15.

Tordo, aue. Turdus, i, m. g.

Torga, que por outro nome se chama Vrs. Erica, æ, p. p. Erice, ericis, p. p. Vel, Erix, ericis, g. f.

Vlex, v[illegible], p. c. f. g. Plin. lib. 33. c. 4.

Tormenta. Procella, æ. Tempestas, tis. Vt,

Imbres, nimbi, procellæ, turbines, reliquęq; tempestates, Cic. 3. de Nat. Deor.

Procella, tempestas, naufragium, ruina, incendium, Cic. 2. Offic.

Cousa de tormenta. Procellosus, a, um, pen. prod. adiect. Vt,

Ver procellosum, Liu. lib. 10. bel. Maced.

Tormento. Quęstio, onis. Tormentum, i. Cruciatus, us, pen. prod. Cruciamentum, i. Cic. pro Syll. Quæstiones nobis seruorum, ac tormentum accusator minitatur.

Perferre vim tormentorum, Cicero in Partitionib.

Facti in equuleo quæstio est, iuris in iudicio, Cic. pro Milon.

Alij scribunt eculeus.

Nec grauiora vere sunt carnificum tormēta, quam interdùm cruciamenta morborum, Cic. 11. Phil.

Dari in cruciatum, Cic. pro Sext. Rosc.

Per cruciatum interfici, Cæs. 2. bel. Gal.

Dar tormento. Adhibere tormentũ, Cic. 3. Offic.

Adhibere quæstionem, Cic. 1. de Diuin.

Constituere quæstionem. Pro Cluent.

Exercere quæstionem, lib. 2. de Fin.

Habere quæstionem tormentis, Liu. lib. 3. bell. Maced.

Torna nas vessadas. Versura, æ, p. p. Colum. lib. 2. c. 2. & 8. *Palaura vsada em entre Douro, & Minho, aonde semeão milho.*

Tornasol erua. Heliotropiũ, ij, Pli. lib. 2. c. 41.

Tornar de algũa parte. Redeo, is. Reuertor, reuerteris, p. c. Repeto, is, p. c.

Ter. Andr. 1. 1. Redeo indè iratus, atquè ægrè ferens.

Tytire dum redeo (breuis est via) pasce capellas. Virg. 9. eclog.

Redire in memoriam alicuius rei, Cicer. de Senect. Ter. Phorm. 5. 3. *Lembrarse.*

Domum reuertor mæstus, Ter. Heaut. 1. 1.

Ad propositum reuerti, Cic. 2. de Fin.

Vndè cum honore discesseris, eódem cum ignominia reuerti, Cic. pro Muręna.

Repetere castra, Liu. lib. 1. bel. Maced.

Vrbem repetere, Virg. 2. Æneid.

Tornada assi. Reditus, us, pen. cor. Reditio, onis. Reuersio, onis.

Cic. 1. Phil. Exponam vobis breuiter con-

silium

silium & profectionis, & reuersionis meæ.
Prohibere reditum, Cic.8.Phil.
Reditus in gratiam, Cic. Appio lib.3.
Vt domum reditionis spe sublata paratiores ad omnia pericula subeunda essent, Cæsar lib.1.bel.Gal.
Reuersio, & reditus nonnihil differre videtur apud Cic.Att.lib. 16.

Tornar á vacafria. Eandem cantilenam canere, Adag. Ter.Phorm. 3.2. Vel,
Actum agere, Cicero Attico lib.9.Terent. Adelph.2.2.

Tornar a culpa a outrem. Conferre, vel conijcere culpam in aliquem, Ter.Eun.2.3.Cicer. Att.lib.9.Cæs.4.bel.Gal.

Tornar em si. Redire ad se, Cic. Att.lib.7. Terēt. Andr.3.5.Adelph.5.3.
Recipere se, Cic.in Som.Vt me recepi.
Colligere se, vel seipsum, Cic.1.de Diuin.& Tusc.4.
Recipere animum, Ter.Adelph.3.2.

Tornar a tras. Regredior, regrederis, p.c.
Retrogradior, retrograderis, pen.cor. retrogressus sum.
Cicero Attico lib.9. Quamobrem nolito commoueri, si audieris me regredi, si fortè Cæsar ad me veniet.
Plin.lib.2.c.15. Ab his retrogradiuntur ad solem, & occasu vespertino delitescunt.

Tornada atras. Regressus, us. Regressio, onis. Cic.2.de Nat.Deor.& Phil.1.

Tornar a pedir. Repeto, is, pen.cor. Reposco, is, repoposci. Vt,
Repetere res suas, Cic.6.Ver.
Reposcere aliquid ab aliquo, Cic.Post reditum in Senatu.
Reposco cum duobus accusatiuis, Plautus Curc.13. Quam virginem me reposcis.

Tornar a mastigar. Rumino, as, p.cor.
Vel Remando, is. Vel, Ruminor, pen.corr. ruminaris.
Colum.lib.6. Propter quę bos neq; ruminat, neq; lingua se detergit.
Herbas ruminare, Ouid.in Fragm.
Plin.lib.10.c.73. Pontici mures simili modo remandunt, Quintil.lib.11.c.2.

Tornar o pee atras. Referre pedem, Liu.lib.3.ab Vrbe.

Tornarse moço. Repuerasco, cis, Cic.de Senect.

Tornarse mancebo. Repubesco, cis, Col.lib.2.c.1.

Tornarse amarelo. Pallesco, cis, Pli.lib.19.c.10.

Tornarse vermelho. Rubesco, cis, Virgil.3.& 7. Æneid.

Torno das cubas, ou pipas, &c. Epistomium, ij, Surius in vita D.Antonij Paduani. Vitru. lib.10.c.13. Vel cananiculus, i, p.c. Dimin.

Esquiça com que se tapa o torno. Epitonium, ij. Idem Surius loco citato, & Thes.

Torno de pao, que se mete como prego. Clauus ligneus. Subscus, dis, f.g. Vitr.lib.10.c.10.
Securicla, æ, p.p. Vitr.loco citato.

Torneyro. Tornator, p.p. tornatoris, Firmicus lib.4.c.7.
Fulcrarius, ij. Budæus in Pandectis, fortassè deest faber, vel artifex, quum fulcrarius videatur adiect. iudicent Doctiores.

Tornear. Torno, as, Cic.de Vniuersit. Plin. lib. 36.cap.22.

Torneada cousa, i feyta ao torno. Tornatus, a, um, Partic. vel nomen ex participio.
Tornatilis, & e, p.c. Thesaurus absq; teste.

Vaso torneado. Toreuma, toreumatis, p.c. n.g. Cic.4.& 6.Ver.Mart.lib.14.& 33.

Tornozelo do pee. Talus, i. Vt,
Purpura vsq; ad talos demissa, Cicero pro Cluentio.

Toronja aruore. Malus citrea. Malus medica.

Toronja fruyta. Malum citreum, vel malū medicum, Lag.apud Diosc.

Torpe cousa, ou fea. Fœdus, a, um. Turpis, & e.
Deformatus, a, um, p.p. Partic.
Sordidus, a, um, p.c.
Absurdus, a, um. Deformis, & e, adiectiua. Vt,
Fœdissima senectuti luxuria, Cicero lib.1. Officior.
Quid hoc turpius, quid fœdius, Cic.Phil.2.
Vitijs deformatus, Cic.3.de Arusp.resp.
Turpe senex miles, turpe senilis amor. Ouid.lib.1.Amor.eleg.9.
Turpificatus, a, um, p.p. Partic. Cic.3.Offic.
Quæstus sordidus, Cic.1. Offic.
Absurda res est, Cic.pro Cornelio Balbo.
Est hoc quidèm auribus, animisq; hominū absurdum, Cicero pro Roscio Comœdo, & Philip.8.
Turpiculæ res, & quasi deformes, Cicero 2. de Orator.
Spectaculum deforme, Liu.lib.1.ab Vrbe.
Sordidatus, participium idē significat, Ter. Heaut.

Heaut.2.3. Scisne hanc,quam dicit sordidatam,& sordidam?

Cicero 4. *Verr.* Sordidati,maxima barba,& capillo Romæ biennium propè fuerunt.

Fazer torpe,i.afear. Turpo,as. Fœdo,as. Sordido,as, penultim.cor. Deformo, as. Deturpo,as. Vt,

Rugæ turpant te,Horat.4.Carm.Ode 13.

Nefario scelere fœdare aliquem, Cicero de Arusp.resp.

Argentea vasa collisa, sordidata mancipia, Cic.2.Phil.

Nec malè deformet rigidos tonsura capillos,Ouid.1.de Arte.

Deformatus, atq; ornamẽtis omnibus spoliatus,Cic.pro Quinctio.

Torpeza,ou fealdade. Turpitudo,pen.p.turpitudinis,f.g.

Fœditas,p.c.fœditatis.

Deformitas,p.c.deformitatis, f.gen. omnia apud Cicer.

Fœditas oris,fœditas vestitus, Cicero 2.de Nat.Deor.& Phil.11.

Deformitas,& corporis vitium, Cicero 2. de Orat.

Torpemente. Turpitèr,p.c. Sordidè,p.c.Fœdè, aduerb.Cic.Att.lib.9.epist.175.

Extimesco, ne quid turpitèr faciam.

Sordidè dicere,Cic.Att.lib.15.322.

Fœdè diuexari,Cic.1.Tusc.

Torques. Forceps,forcipis,p.c.g.f.

Torrão de terra cõ erua. Cespes,cespitis, p.c.m.g.

Torrão sem erua. Gleba, æ, Cicero pro Cecinna.

Torrar,ou tostar. Torreo,es,torrui,tostum,Cic. in Somnio.

Torrefacio,torrefacis,p.c.torrefeci, pen.p. torrefactum, Col.lib.2.c.21.

Cousa torrada. Tostus,a,um.Particip.Cicero 3. Tuscul.

Torridus,a,ũ,p.c.adiect.Cic.de leg.Agrar.

Torre. Turris,is,f.g.

Cousa,que tem torres,ou alta como torres. Turritus,a,um,p.p.adiect. Vt,

Puppes turritę,i.altę,& sublimes,& ad similitudinem turris factæ,*Virg.*8.Æneid.

Muri turriti,Ouid.3.de Ponto,eleg.4.

Torre dos sinos. Turris cymbalaria.

Torresmo de toucinho. Lardi frustum, Horat.2. Serm.Sa...

Torta cousa. Tortuosus,a,um,pen.prod.adiect. Vt,tortuosa serrula,Cic.pro Cluent.

Tortura. Torsio,onis,Firmicus lib.8.c.15.

Homem dos olhos tortos. Strabo,onis,Cicer.1. de Nat.Deor.

Por outro nome se chama vesgo.

Tortulho,que se come. Boletus,i, p.p.masc.gen. Plin.lib.22.c.22.

Tortulho,que se não come. Fungus, i,m.g. Plin. lib.22.c.23.

Tosquenejar. Dormito,as,pen.prod. Cic.Attico lib.2.31.

Aliquandò significat dormire,Cic.1.de Diuinat. Ad lucem deniq; arctè, & grauitèr dormitare cœpisse.

Cousa,que tosqueneja. Dormitans,p.p.dormitantis,Cic.2.de Orat.Particip.

Tosar. Tundo,is,tutudi,p.c.tunsum.

Polire pannos.

Tosador. Pannorum politor.

Lãa dos tosadores. Tomentum,i,Varro lib.4.de ling.Latin.

Tosse. Tussis,is,f.g.

Tossir. Tussio,is,tussiui,pen.prod. Plinius lib. 20.c.2.

Tossegoso,que tosse muyto. Tussicus,a,um,p.cor. adiect.Firmicus lib.5.c.16.

Tostar he o mesmo,que torrar. Torreo,es,torrui, tostum. Torrefacio,torrefacis,p.c. Cicer.in Somnio,Col.lib.2.c.21.

Tostada cousa. Tostus,a,um.Particip.

Torridus,a,um,p.c.adiect. Vt,

Caro tosta,Ouid.12.Metam.

Torridus macie,Cic.de lege Agrar.

Toucado de molher. Caliendrum,i,Hor.1.Serm. Satyr.9.

Toucinho. Petaso,pen.c.petasonis,p.p. Martial. lib.13.

Lardum,i. Vt, frusta semesa lardi,Horat. 2.Serm.Saty.6.

Toupeyra. Talpa,æ,dub.gen.Cic.4.Acad.

Touro. Taurus,i,m.g.

Cousa de touro. Taurinus,a,um,pen.prod. adiectiuum. Vt,

Vultus taurinus,*Virg.*4.Georg.

Cousa feyta de couro de touro,ou de boy. Taureus, ea,eum,adiect. Vt,

Taurea vincla,Lucret.lib.6.

Cousa,que tem figura,ou forma de touro. Tauriformis,

formis,& e,adiect.Hor.3.Carm. Ode 14.

Correr touros. Agitare tauros.

Toutiço. Occiput,p.c.occipitis,n.g. Vel, Occipitium,ij,Plaut.Aulul.4.

Frons occipitio prior,Adag. *Mais chegados são dentes,que parentes.* Vide Erasmum.

Trabalhar. Laboro,as,p.p. Vel,

Dare operam alicui rei.

Cic.5.Ver.Omnibus enim neruis mihi cõtendendum est, atq; in hoc laborandum, vt omnes, &c.

Laboro,vt assentiar Epicuro, aut Aristippo,Cic.4.Academ.

Laborare ad rem aliquam,Cic.7.Ver.

Dare operam in exercitationem aliquam, Cic.Tusc.1.

Dare operam studio iuris ciuilis,Cicer.de Clar.Orat.

Laboro,as. *Tambem significa estar mal,ou estar doente.* Vt,

Laborare ex renibus, Cic.2.Tusc.

Laborare ex pedibus,Cic.Pæto lib.9.23.

Laborare ex desiderio,Cic.Tironi lib.16. *Ter saudades.*

Trabalho. Labor,oris. Vel labos,oris. Opera,æ, pen.cor.

Cousa feyta com trabalho , & industria , ou cousa laurada. Laboratus,a,um , penultim.prod. adiect. Vt,

Vestes arte laboratæ,Virg.2.Æneid.

Trabalhosa cousa, i.que custa trabalho. Laboriosus,a,um,p.p.adiect.

Operosus,a,um,p.p.adiect. Vt,

Laboriosum opus,i.difficile,& quod magno labore perficitur.

Laboriosę exercitationes,Cic.2.Tuscul. & lib.1.de Finib.

Sed res operosa est,& homini perdiligentis,Cic.Q. Fr.lib.3.21.

Æs operosum, i. magno artificio , & opere fabricatum,Ouid.Epist.3.

Cousa,que trabalha,ou faz algũa cousa trabalhãdo. Operosus,a,um,p.p. Laboriosus,a,um,p.p. adiect.Operarius,a,um.

Cic.de Sen.Sed videtis,vt senectus nõ modò languida, atq; iners non sit, verũ etiã sit operosa,& semper agens aliquid,& moliẽs.

Operarius homo,Cic.pro Rosc.Amerin. & Att.lib.7.

Laboriosus homo,Cic.5.Tusc.& Phil.11.

Laboriosissimus arator,Cic.5.Verr. *Que atura muyto na lauoura.*

Trabalhosamente. Laboriosè,p.p.aduerb.

Operosè,p.p. Difficilitèr,p.c.

Laboriosissimè,p.c.aduerb. Cic.pro Quint. Rosc.& Ver.5.de Orat.4.Acad.

Difficilè,p.c.aduerb.Cic.2. de Inuent.

Difficultèr,aduerb.Cęs.1.bel.Ciuil.

Trabalhar debalde. Oleum,& operam perdere, Plaut.Pænul.4.

Piscari in aere,Plaut.Asin.3.Adag.

Venari apros in mari, Adag.Plaut.ibidèm.

Operam ludere,Adag.Plaut.Pseud. 5. Ter. Phorm.2.2.

Trabuco. Tormentum, i. Balista,æ, Cicero 2. Tuscul.

Trabucar,i.negocear. Negotior,aris, Cic.3.Offic.

Trabucador. Negotiator,oris, Cic.5.Ver.

Trabuco nesta forma. Negotiatio,onis,Cic.Cecinnæ lib.6.8.

Traça, bicho. Tinea,eæ.Blatta,ę,Horat.2.Serm. Saty.3.

Traça de edificio,ou cousa semelhante. Forma,æ. Cic.Cælio lib.2.epist.7.

Ichnographia,æ,Vitruuius lib.1.

Traçar edificio,ou cousa semelhante. Dilinio,as, aui,atum,Plin.lib.35. c.10.

Dimetior,dimetiris,penult.prod. dimensus sum.

Trado. Terebra,æ,pen.cor.

Trado pequeno,ou barruma. Terebella,æ.

Furar com trado. Terebra perforare.

Trafego. Tumultus,us.

Trago de agoa. Haustus aquę, Cicero pro Cecin. Sorbillum aquæ,Plaut.Pæn.4.

Tragar. Deuoro,as,p.c.Obligurio,is.

Cousa tragada. Deuoratus,a,um,p p. Partic.Cic. in Pisonem.

Trampas,aliàs engano. Frau,dis,f.g.Dolus,i. Fallacia,æ.Malitia,æ,omnia apud Cic. Techna,ę,Ter.Heauth.3.2.

Tramposa cousa,ou trapaceyra. Dolosus,a,ũ, p.p. Fraudulentus,a,um. Malitiosus,a,um,p.p. adiect. Cic.passim.

Tramposamente,i.com trampas. Dolosè,p.p. Malitiosè,p.p.aduerb. Cic.3.Offic. Fraudulentèr,aduerb.Col.lib.1.c.8.

Trançado de molher. Redimiculum,i,p.c.Cicero Ver.5. *Ou coysa de rede.*

Tranqua. Repagulum,i,p.c.Cic.6.Ver.

Trapa.

Trapaça.Versura,æ,p.p.
Trapaçar,i.fazer trapaças. Versuram facere, Cic.Att.lib.5.epist.110. pro *Flacco*, & pro Fonteio.
Trapaceyro. Vide *Tramposo*.
Trapeyra.Impluuium,ij,Cic.3.Ver. Terentius Eunuch.3.5.
Trapo.Panniculus,i,p.c.Dim.Cels.lib.5.
Cousa com trapos,ou vestida de trapos. Pãnosus, a,um,p.p.adiect.
Iustinus lib.2.Permutato regis habitu,pãnosus sarmenta collo gerens castra hostiũ ingreditur.
Traque.Crepitus ventris.
Traquejar.Pedo,is, pepedi,p.p.Horat.1.Serm. Saty.8.Martial.lib.12.74.
Traquete da nao. Artemon,p.c.artemonis,p.c. masc.gen.
Traquinada. Strepitus,us,p.c.Cic.de Clar.Or. & lib.1.de Leg.& alibi.
Fazer traquinada,ou matinada.Strepo,is,strepui, strepitum,p.c.Cic.1.de Diuin.
Tras,i.pera tras.Rursùs.Rursùm,aduerb. Terẽ. Hecyr.3.
Retrorsùs.Retrorsùm,aduerb.Cic.2.de Natur.Deor.
De tras,ou por de tras.Retrò,aduerb. Cicer.1.de Diuinat.
Ponè,aduerb.& præpositio accusatiui.
Traseyra cousa.Posterior,& hoc posterius. Vt, Posteriores cogitationes,vt aiunt,sapiẽtiores esse solent,Cic.12.Phil.
Traseyro,aliàs sesso. Podex,podicis,p.c.Iuuen. Satyr.2.
Anus,i,m.g.Cic.Peto lib.9.22.
Trasegar vinho.Diffundere uinũ, Ouid.5.Fast. Elutriare vinum,Plin.lib.14.c.17.
Vide *Vinho*.
Trasladar.Transfero,pen.c.transfers,transtuli, p.c.translatum.
Transcribo,is. Exscribo,is.
Conuerto,is,conuerti,conuersum. Vt, Lituras,& litteras de tabulis in libros trãsferre,Cic.4.Ver.
Transferre in linguam latinam, Plin. lib. 18.cap.3.
Tabulas publicas transcribere,Cic.de Nat. Deorum.
Fabulas,& orationes sua manu transcribere.Auctor ad Heren.lib.4.
Exscribere tabulas,Cic.4.Ver.
Varro lib.2.de Re rust.c.5. De saniate sunt complura, quę exscripta ẽ Magonis libris armentarium meum crebro vt legat curo.
Traslado,que se tira do original. Exemplum,i.
Trasnoytar.Pernocto,as,Cic. pro Cluentio, & Ver.6.& 7.
Trasportado.Exanimatus,a,um,p.p.Partic. Cic. 3.Ver. Vide *Desmayado*.
Tratar. Tracto,as. *Vt*,causas amicorum tractare,& agere,Cic.1.de Orat.
Tratar bem a alguem. Liberalitèr aliquem tractare,Cic.4.*Ver*.
Honorificentissimè, & liberalissimè aliquẽ tractare,Cic.Att.lib.54.311.
Magnificè aliquem tractare,Ter.Heaut.3.2.
Habere aliquem nimium delicatum,Plaut. Menęh.4.8.
Tratar mal.Aliquem nimìs asperè tractare. Cic.Q.Fr.lib.2.epist.10.
Parùm piè,Cic.pro Cęlio.
Sceleratè,& insidiosè,Cic.Q.Fr.lib.1.3.
Improbissimè,Cic.Att.lib.16.
Iniuriosè,Cic.pro lege Manil.
Sempre te tratey como filho. Nũquã secùs habui te,ac si meus esses natus, Ter.Hecyr.2.3.
Tratada cousa.Tractatus,a,um,p.p.Partic.
Vt,locus tractatus,Cic.2.de Legib.
Tractatus malè,Cic.Att.lib.13.epist.284.
Tratado.Tractatus,us,p.p. *Vt*,
Artium tractatus,Cic.3.de Orat.
Tratamento.Tractatio,onis. *Vt*,
Armorum tractatio,Cic.3 de Orat.
Litterarum tractatio,*Varro*.
Materia,& tractatio,Cic.in Orat.
Cousa tratauel,ou que se pode tratar.Tractabilis, & hoc tractabile,p.c.adiect. *Vt*, Nihil est in eo tractabilius,Cic.Att.lib.10.203. (Leg.
Tratar de historias.Historias tractare, Cic.1. de
Tratarse bem do vestido. Pretiosis vestibus vti.
Tratarse mal do vestido.*Vilibus* vestibus vti.
Incultè,& horridè viuere,Cic.pro Quinct.
Mal vestido,i.mal tratado do vestido, ou que veste çujamente. Homo pannosus.
Squalore obsitus.
Squaloris, & pulueris plenus, Cicero 5. *Verr*.
Malè vestitus,Cic.in Pisonem.
Bem tratado do vestido.Candidè vestitus,Plaut. Casin.17.

Tratar

Tratar em mercadorias. Mercor,aris, Ter.Heaut. 1.1.Cic.Gallo lib.7.23.
Mercaturam facere,Cic.7.Ver.
Mercaturam exercere.
Tratante,i. que trata em mercadorias Mercator,p.p.mercatoris,Cic.in Orat.
Hor.epist.1. Impiger extremos currit mercator ad Indos.
Negotiator,p.p.negotiatoris,Cic.5. Ver.
Improbus negotiator,paulò cupidior publicanus,Cic.Q.F.lib.1.1.
Trato nesta forma. Commercium,ij, Cicero 4.& 5.Verr.
Non habet commercium cum virtute voluptas Cic.de Senect.
Tratos, que se dão aos malfeytores. Tormentũ,i.
Quæstio,onis,Cic.pro Sylla,pro Cluent. & pro Milone.
Dar tratos. Adhibere tormenta. Cic.3.Offic.
Adhibere quæstionem, Cic.lib.1.de Diuin.
Traua,aliàs pea das bestas. Compes,compedis, pen.c.f.g. Plautus Capt.12.& 19.Terentius Phorm.2.1.
Trauar,aliàs pear bestas. Compedio,compedis, p.c.compediui,compeditum, p.p.
Trauada cousa,aliàs peada. Compeditus,a,ũ,p.p. Particip.Plaut.Capt.16.
Trauar de alguem,i.lançar mão. Inijcere manum in aliquem,Plautus Trucul.16. Cicero pro Roscio Comœdo.
Traue. Trabs,trabis,f.g. Tignus,i. Tignum,i, Cęs.lib.4.bell.Gall.
Cousa de traue,ou que pertence a traue. Trabalis, & hoc trabale,p.p.adiect. Vt,
Telum trabale, i.ingens,quanta est trabs, Virg.12.Æneid.
Trabali clauo beneficium figere, Adagiũ, Cic.7.Ver. *Obrigar muyto.*
Traue,que serue de cume. Columen,p.c.columinis,Vitr.lib.4.c.2.
Trauejar. Contigno,as. Vt,
Contignare tecta,Plin.lib.9.c.3.
Cęs.lib.2.bel.Ciuil. Et quidquid est cõtignatum,cratibus consternitur.
Traués,i.de traués. De transuerso,Cic.4.Acad.& Att.lib.15.
Olhar de traués. Limis oculis aspicere, vel intueri,Plaut.Mili.18. Vel,
Limulis oculis,Plaut Bacchid.23.
Trauessa cousa. Inquinatum,p.p.
Irrequietus,a,um,p.p.adiect.
Liuius lib.1.& 3. ab Vrbe. Martial.lib.4. 34.Plin.lib.2.c.3.
Trauessa de pao,com que se vnem, ou ajuntão as taboas Subscus,subscudis,p.p. Vitr.lib.4.c.7.
Vide Turnebum.
Trauessa. Angiportus,i,vel angiportus,us,vel, Angiportum,i. Ter.Adelph.4.2. Cicero 4. Verr.& lib.1.de Diuination. Horat.1.Car. Ode 25. Vel,
Via transuersa. *Tambem* Angiportus *significa via estreyta, & sem saida.*
Trauessura. Maleficium,ij.
Trauesso Maleficus,a,um,p.c.
Trazer,ou leuar. Fero,fers,tuli,latũ. Porto,as.
Affero,affers,attuli,p.c.allatum,p.p.
Ferre ad aliquem argentum,Plaut.Asin.12.
Lectica per oppidum ferri,Cic.2.Phil.
Lectica portari,Cic.Att.lib 10.
Omnia mea mecum porto,Cic.in Parad.
Afferre nuntium alicui,Cic.7.Ver.
Fastidium,pro Muręna.
Cladem,vel calamitatem alicui afferre,Cic. 2.de Nat.Deor.& pro Cluent.
Hoc verbũ affero multa significat pro varia accusatiuorum significatione, quibus iungitur.
Trazer ás costas,ou aos ombros. Portare aliquid humeris,vel gestare,Hor.lib.1.Ser.Saty.5. Liu.7.bel.Pun.
Trazer ao pescoço. Collo aliquid portare, Col. lib.9.c.8.
Gestare collo,Plin.in Procemio lib.1.
Trazer no seo. Gestare in sinu,Ter.Adelp.4.5.
Trazer,ou leuar em carro. Vehere curru, Cicero Tusc.1.
Vehere plaustro,Horat.in Arte.
Trazer,ou leuar em caualo. Equo vehere,Cicer. lib.1.de Diuin.
Trazer,ou leuar por mar. Vehere naui, Lucret. lib.4.
Cousa trazida,ou leuada nesta forma. Vectus,a,ũ. Particip.Virg.1.& 7.Æneid.
Homem que leua em carro,ou em caualo, &c. Vector,vectoris,m.g.
Ouid.1.Fast.Ecce rudens rauco Sileni vector asellus
Intempestiuos edidit ore sonos.
Trazer á memoria. Redigere in memoriã, Terẽ. Phorm.2.3.Cic.2.Phil.

Refricare

Refricare memoriam,Cic.Phil.3.
Reuocare in memoriam,Cic. pro Flac.
Renouare memoriam,Cic.pro Mur.
Reducere in memoriam,Cic.1.de Inuent.
Trebelho de mininos. Crepitaculum,i,p.c.Lucr. lib.5.& Lambinus.
Crepundia,crepundiorũ,n.g. Plaut.Cist.8. Cic.in Bruto.
*Trebolha pera vinho.*Culeus,ei, Cic.2.de Diuin. Plin.lib.7.c.20. *Outros dizem* Culleus, *com dous ll,ou* Culleum,ei.
*Trédor.*Proditor,pen.cor.proditoris, Cic.lib. 3.de Fin.
*Treyção.*Proditio,onis,Cic.4.Acad.
*Tregeytos.*Prҿstigiæ,arum,Cic.6.Ver.
*Tregeytador.*Præstigiator,pen.p.præstigiatoris, Plaut.Pæn.17.
*Tregeytadora.*Præstigiatrix,cis,fem.gen. Plaut. Amphit.8.
*Tregoas na guerra.*Induciæ,arum.
Fazer tregoas. Facere inducias,Cic.Att.lib.5.
Pacisci inducias,Cic.1.Offic.
Pangere inducias,Liu.7.bel.Pun.
Condicere inducias, Iust.lib.3.sub finem.
*Trela de galgo.*Copula,ҿ,pen.c. Plaut.Epid.13. Ouid.7.Metam.
Treladar,ou tresladar. Vide *Trasladar.*
Tremelga,peyxe. Torpedo, pen.prod.torpedinis,fem.gen.Cic.1.de Nat.Deorum.Plinius lib.32.c.1.
*Tremer.*Tremo,is,tremui,Cic.4.Tusc.
Tremisco,cis,cum accusat.Virg.3.Æneid.
Contremisco,scis,Cic.1.de Orat.
Tremor do que treme. Tremor,oris, Cicero pro Flacco.
*Cousa,que treme.*Tremens,tis.Participium,Cic. in Pison.
Tremulus,a,um,p.c.adiect. Vt,
Flamma tremula,Cic.2.de Nat.Deor.
*Fazer tremor.*Tremefacio,tremefacis , p.c.Cic. lib.1.de Diuin.& Offic.2.
Tremoço. Lupinus,i,p.p.m.g. Plinius lib.18. cap.14.
Tremoço de cão. Apocynum, i, Galenus lib.6. Simplic.
Tremonha dos moinhos,ou canoura. Infundibulũ, i,p.c.Vitr.lib.10.c.10.
*Trempe.*Chytrapus,p.c. chytrapodis,p.c.m.g. Thesaurus.
*Trepar.*Repo,is.Erepo,is,p.p. Plaut.Aulul.20.
*Trepador de corda.*Funambulus,i,p.c. Teren.in Prolog Hecy. 4. Funirepus,i. p.p. Apul.
Trepar por corda. Repere per funem.
*Trepeça,de tres pés.*Tripus,tripodis,p.c.m.gen. Cic.3.de Nat. Deor.
*Tres.*Tres,tria.
*Tres,& tres, ou cada tres.*Terni,æ,a.
De tres maneyras,ou de tres modos. Tribus modis.Trifariàm,aduerb.Sueton.in Vitel.cap. 13.Liu.5.ab Vrbe.
*Tres dias.*Triduum,i,Cic.2.de Legib.
*Tres noytes.*Trinoctium,ij,Gell.lib.3.c.2. Tres noctes.
*Tres annos.*Triennium,ij,Cic.4. Ver.
*Cousa de tres annos.*Triennis,& e. Trietericus,a, um,p.c,adiect.Virg.4.Æn.Ouid.6.Met.
Tresbordar,aliàs trasbordar. Inundo,as,Cic.1.de Nat.Deor.
Fossҿ inundant sanguine,Virg.10.Æneid.
*Tres mil.*Tria millia.Termille.
Mille,*por mil he adjectiuo por todos os casos, no plural somente.*
Tresmontar,i.desapparecer. Euanesco,cis, Cic.& alij.
*Tresualiar.*Deliro,as,pen.prod. Cic.1. Offic.& lib.1.Offic.
*Tresualio.*Deliratio,onis,Cic.2.de Diuin.
Deliramentum,i,Plaut.Amph.8.
Delirium,ij,Cels.lib.5.c.27.
Tresualiada cousa. Delirus,a,um,p.prod. adiectiuum. Vt,
Anus delira,Cic.lib.2.de Diuin.
*Treuas.*Tenebræ,p.c.tenebrarum.
*Em treuas,ou ás escuras.*In tenebris.
*Treuo,erua.*Trifolium,ij.
*Treze.*Tredecim,p.c. Nomen numerale cardinale indeclinabile.
*Treze em ordem.*Tredecimus,a,um,p.c.adiect. Vel,Decimus tertius.
Haa treze dias. Nudius tertius decimus, Cic.5. Philip.
*Trezentos.*Tercentùm,aduerb.Virg.8.Æn.
Vel,tercenti,vel trecenti,æ, a , nomen numerale cardinale,Cic.2. de Fin.
*Trezentas vezes.*Trecentiès,aduerb.Catull.
*Trezentos mil.*Trecentum mille.
*Triaga.*Theriaca,ҿ,p.c.Plin.lib.20.c.24.
Tribu de gente Tribus,us. *He o mesmo , que geração,ou quadrilha de gente.*
*Tribunal.*Tribunal,pen.prod.tribunalis,Cic.4. Ver.n.g.

Tribuno do pouo. Tribunus,i,m.g. *He o mesmo, que procurador, ou defensor do pouo.*
Cic.2.de lege Agrar.

Tributo. Tributum,i,p.p.
Vectigal,p.p.vectigalis, Cic.pro leg. Manil. in Parad.& alibi.

Tributo, ou estipendio, que se daa aos soldados.
Stipendium,ij,Cic.pro Corn.Balbo. *Varro* de vita Populi Romani.

Tributaria cousa. Stipendiarius,a,ium,adiect. Cic.1.Ver.& pro Corn.Balb.cum datiuo.
Tributarius,a,ium,adiect.Cic.6.Ver. Iustinus lib.1.
Vectigalis,& e,p.p.adiect.Cic.3.Offic.& in Pison.& alibi.

Pagar tributo. Pendere tributũ, Plaut.Epid.5.
Persoluere stipendium,Cic.Att.lib.5.

Pôr tributo á cidade. Imperare pecuniam vrbi, Cic.4.& 7.
Imperare tributum,Plin.Epid.5.
Imponere tributum,Caes.lib.3.bel.Ciuil.
Imponere vectigal, Cic.pro lege Agrar.

Cousa liure de tributo. Immunis,& e,p.p.
Liber,a,rum,adiect. Vt,
Agri liberi,atq; immunes, Cic.4.Ver.
Immunes,& liberae ciuitates,Cic.5.Ver.

Trigo. Triticum,i,p.c.Plin.lib.18.c.7.
Far triticeum.

Cousa de trigo. Triticeus,ea,eum,adiect. Virg.1. Georg.

Trigo candial. Siligo,p.p.siliginis,f.g. Plin.lib. 18.cap.10.
Ador,oris,p.c.Auson.
Far adoreum,Plin.lib.18.c.8.

Cousa, que se faz deste trigo. Siligineus,ea,eum, adiect. Vt,siliginea farina,Plin.lib.18.c.9.
Siligineus panis,Seneca Epist.124.

Trigo tremês. Alicastrum,i,Col.lib.2.c.6.

Trilhar. Tero,is,triui,tritum.

Trilho de trilhar o pão nas eyras. Tribula,ae.Tribulum,i,p.c.Virg.3.Georg. Varro lib.1.de Re rust.c.52.

Trincado. Versutus,a,ũ,p.p. Callidus,a,ũ,p.c.
Malitiosus,a,um,p.p.
Astutus,a,um,p.p.adiect.
Vide *Astuta cousa, ou Sagaz cousa.*

Trinchar. Incidere carnes.

Trincho de pao pera trinchar. Orbis,orbis,m.g. Martial.lib.2.43. Tu lybicos Indis suspendis dentibus orbes.
Fulcitur testa fagina mensa mihi.

Trinchete de çapateyro. Scalprum sutoriũ, Hor. 2.Serm.Satyr.3.

Trindade. Trinitas, p.c.trinitatis.

Trinta. Triginta.Nomen numerale indeclinabile.

Trinta em ordem. Trigesimus,a,um,p.c.adiect. Cic.de Senect. Vel,
Tricesimus,a,um,p.c.Cic.2.Offic.

De trinta, em trinta, ou trinta, & trinta, ou cada trinta. Triceni,ae,a,p.p. *Vel,*
Tercenteni,ae,a,adiect.

Trinta vezes. Tricies,aduerb.Cic.3.*Ver.*

Trinta mil. Triginta millia.

Tripas. Intestinum,i,penult.prod. Ilia,ium,in plurali.
Lactes,lactium, Pers.Sat.2.Plaut.Curcul. Actu 2.Scena vlt.& Pseud.2.3.
Intestinus,a,ũ,pro interiore accipitur. Vt, Intestinum malum,Cic.Bruto 10.1.
Dolor intestinus,Sulpic.Cic.lib.4.epist.5.

Triste cousa. Tristis,& e. Moestus,a,um,adiect. Cic.multis locis.

Estar triste. Moereo,es,caret praeterito,& supino, Vt,
Moerere alienis bonis,in ablatiuo, Cic.pro Corn.Balbo.
Moerere casum alicuius, Cic.Terentiae lib. 14.epist.2.
At illa sicût acerbissimam rem moeret, Cic. Tusc.1.
Mortem filij moerere,Cic.loco citato.

Tristeza. Moeror,oris. Tristitia,ae. Moestitia,ae, Cic.& alij.

Cousa algum tanto triste. Tristiculus,a,um,p.c. adiect.Cic.1.de Diuin.

Cousa, que faz tristeza. Tristificus,a,um,pen.c. adiect.Cic.1.de Diuin.

Tirar a tristeza. Mitigare tristitiam, Cic.2.de Orat.
Minuere moerorem,Cic.Att.lib.12.
Deducere à tristitia.Cic.2.de Orat.

Entristecer a outrem. Afficere aliquam moerore,vel tristitia.

Acrecentar a tristeza. Moerorem moerori addere,vel augere tristitiam.

Triunfo. Triumphus,i,m.g.Cic.14.Phil.

Cousa, que pertence a triunfo. Triumphalis,& e, p.p.adiect. Vt,
Porta triumphalis,Cic.in Pison.

Vehicula triumphalia,Cic.loco citato.

Triunfar. Triumpho,as. Vt de sententia alicuius triumphare,Cic.Att.lib.7.121.

Vel de aliquo triumphare, Cic.de Senect.

Habere triumphos,Cic.pro Corn.Balb.

Agere triumphum,Cicero 7.Ver.& Appio lib.3.10.

Trocar hũa cousa por outra. Muto,as. Permuto, as,p.p. Vt,

Mutare aliquid cũ aliquo, Ter.Eun.3.5.

Mutare ęre aliquid cum altero, Sallustius in Iugurtha.

Mutare incerta pro certis,Sall.in Iugur.

Mutare alia re aliam, Horatius 2.Serm. Satyr.7.

Permutare fauorem odijs, Claudianus ad Adrianum 1.

Permutare locum cum aliquo,Plinius lib. 11.cap.37.

Troca. Permutatio,onis, Cicero Appio lib.3. epist.5.

Trocada cousa. Permutatus,a,um,p.p. Participium,Lucret.lib.1.

Tromba do Elefante. Proboscis,proboscidis,p.c. f.g.Plin.lib.8.c.7.

Manus,us,Plin.lib.8.c.12.

Trombeta. Tuba,æ.

Trombeteyro. Tubicen,p.c.tubicinis,m.g.Seneca Epist.79.

Trombeteyro,que faz trombetas. Tubarius,ij.Aurel.Arcadius in l.vlt.D.de Iure immunit.

Tronco de aruore. Truncus,ci, Cic.de Senect.

Tronco,aliàs prisão dos escrauos. Ergastulum,i, pen.cor.

Homem que guarda os escrauos no tronco. Ergastulus,i,p.c.Lucilius lib.15.

Homem que tem mando sobre os escrauos,que estão no tronco. Ergastularius,ij, Columel.lib.1. cap.8.

Troncho de couue,ou alface. Thyrsus,i,Plin.lib. 19.cap. 8.

Tropeçar. Offendo,is,offendi,offensum. Vt, Offendere scopulũ, vel in scopulo,Cic.pro Rosc.Amer.Ouid.4.de Ponto,eleg.14.

Offendere ad stipitem,Col.lib.2.c.3.

Tropel de gente. Agmen,agminis,p.c.n.g.

Liu.lib.2.ab Vrbe. Nuntiaruntq; Coriolano adesse ingens mulierum agmen.

Tropega cousa,aliàs hidropica. Hydropicus,a,ũ, p.c.adiect.Plin.lib.20.c.6.Hor.1.epist.2.

Tropesia,[aliàs h]idropisia. Hydrops,hydropis,p. p.m.g Horat.2.Carm. Ode 2. Plinius lib. 24.cap.11.

Hydropisis,hydropisis,pen.cor. f.g. Plinius lib.20.c.1.

Trosquear. Tondeo,es,totondi,tonsum. Vt, Tondere barbam,Cic.5.Tusc.

Outros dizem Tresquear.

Trosquea Tonsura,æ p.p.Col.lib.7.c.4.

Tonsus,us,Plaut.Amphit.

Trosquedor. Tonsor,oris,Cic.5.Tusc.

Trosqueadora. Tonstrix,cis,pen.prod. gen.fem. Plaut.Trucul.

Tonstricula,æ,penult.cor.Diminut. Cicero Tuscul.5.

Cousa de trosquea,ou que pertence a trosquea. Tonsor.us,a,ium,adiect. Vt,

Culter tonsorius. *Naualha.* Cicero lib.2. Officior.

Trosqueada cousa. Tonsus,a,um.Partic. Vt, Saltatrix tonsa,Cic.in Pison.

Cousa,que se trosquea,ou pode trosquear. Tõsilis, & hoc tonsile,p.c. Vt,

Nemus tonsile,Plin.lib.12.c.2.

Logar onde se faz a trosquea. Tonstrina,æ,pen. prod.Plautus Amphit.14.Terentius Phor. 1. 2.

Trouar,i.fazer trouas. Versifico,as,p.c.Quintil. lib.9.c.4.

Trouador,que faz trouas. Versificator vernaculus. Vel,vernaculus poeta.

Trouas. Carmen vernaculum.

Trouarse no fallar. Titubo,as,pen.cor.per Metaphoram.

Cic.3.de Orat. Versus debilitatur in quacumq; sit parte titubatum.

Horat.1.epist.13.Caue,ne titubes,mãdataq; frangas.

Lingua titubante loqui, Ouidius 3.Trist. eleg.1.

Trouão. Tonitrus,us,p.c.m.g.

Tonitruum,tonitrui. *Vel,*

Tonitru,u,p.c.indeclinabile in singulari.

In plurali tonitrua, Ouid.2.Metam.Iuuen. Saty.5. Plin.lib.8.c.47. Cic.2.de Diuinat. & lib.3.de Orat.Plin.lib.2.c.43.

Trouoar,ou fazer trouões. Tono,as,tonui,tonitum,p.c. Vt,

Tonat Iupiter,Cic.2.de Nat. Deor.

Si fulserit, si tonuerit, si tactum aliquid

erit de cœlo,Cic.2.de Diuin.

Trouoada. Tonatio,onis,Senec.lib.2.Naturalium quæstionum,c.12.

Chuua de trouoada Nimbus,i, m.g. Cicero 2.de Natur.Deorum,*V*irg.1.Georg.& lib.3.& 5. Æneid.

Relampago,q̃ vem antes dos trouoẽs. Fulgetrum, i,p.p.Plin.lib.2.c.43.& lib.35.c.10.

Fulgur,fulguris,pen.cor.n.g. Cicero 1.de Diuinat.& lib.2.de Legib. Sueton. in Augusto cap.29.

*Trouisco.*Thymelæa,eæ. Dioscorides.

Truão,ou chocarreyro. Scurra, æ. Parasitus,i, penultim.prod. Cicero pro Cluentio, & de Amic.

Truanear,i.fazer do truão, aliàs chocarrear.

Scurror,aris,Horat.1.epist.18.

Parasitor,p.p.parasitaris,Plaut.

*Truão contrafeyto.*Parasitaster, Ter.Adelp.5.2.

Cousa de truão,ou que pertence a truão. Scurrilis, & hoc scurrile,p.c.adiect. *V*t,

Iocus scurrilis,Cic.2.de Orat.

*Trufa da cabeça.*Infula,æ,p.c.Cic.*V*er.6.

*Truyta.*Tructa,æ.Absq; testimonio. *V*el, Trocta,æ,ex Andrea Resendio,nullo tamẽ adhibito veterum testimonio, & ex Antonio Nebriss.in suo Dictionario.

Tu.Tu,genit.tui,datiuo tibi.

*Tu mesmo.*Tu ipse.Tute,Cicero 4.*V*err.& lib. 2.de Fin.

*Tubera da terra.*Tuber,tuberis,p.c. n.g. Plinius lib.19.c.2.

*Tubera de carneyro.*Testiculus arietinus.Auctor ad Heren.lib.3.

Tulha em que se recolhe o pão. Horreũ,ei,Virg. 1.Georg.Cic.5.*V*er.

Granarium,ij,*V*ar.lib.1.de Re rust.c.57.

*Tulha feyta de espar to,ou de colmo, ou de cousa semelhante.*Cumera,æ,p.c.

Hor.1.Serm.Sat.1. Cur tua plus laudes cumeris granaria nostris?

*Tumba,ou leyto dos defuntos.*Feretrum,i,p.c.

Vel,Pheretrum,i,*V*irg.6.& 11.Æneid.

*Tumba da misericordia.*Sandapila,æ,p.c. Fulg.

Outros lhe chamão esquife.

*Os que leuão esta tumba.*Sandapilarij. *V*el, *V*espillo,onis,Suet.in Domit.c.17. Corpus eius populari sandapila per vespillones exportatum.

Turbar. Turbo,as.Perturbo,as. Conturbo,as.

Commoueo,commoues,p.c. commoui,cõmotum,p.p. *V*t,

Turbare animos,*V*irg.1.Æneid.

Aristoteles multa turbat à magistro Platone dissentiens,Cic.1.de Nat.Deor.

De Reip.salute magìs, quàm de sua perturbari,Cic.pro Milon.

Conturbare animos,Cic.3.Offic.

Nihil me clamor iste commouet, sed consolatur,Cic.pro Rab.

Accendi,aut commoueri re aliqua, Cic.1. de Orat.

*Turbada cousa.*Turbatus,a,um,p.p.

Conturbatus,a,um,p.p. Perturbatus,a,um. Partic. Turbulentus,a,um,adiect.

Commotus,a,um,p.p. Particip.& nomen ex particip. Vt, (Ciuil.

Turbatus ex inopinato malo, Cæsar.2.bel.

Placare res turbatas,Cic.pro Planc.

Tristis,& conturbatus,Cic.6.*V*er.

Quidnã ille cõmotus venit? Ter.Phor.1.4.

Animus commotior, Cic.1.de Diuin.

Animus turbulentus,Cic.4. Tusc.

Tempus turbulentum, Cic. Thermo lib.2. 8.& in Pison.

*Turba cousa.*Turbidus,a,um,p.c.adiect.

Turbulentus,a,um,adiect.

Turbatus,a,um,p.p.Particip.

Turbida,& inquinata aqua,Cic.5.Tusc.

Imber turbidus aqua,Virg.5.Æneid.

Tempestas turbida,Cic.1.de Inuent.

Tempestas turbulenta,Cic.7.Ver.

Aquæ turbatæ,Ouid.Epist.18.

Turbadamente,i.com perturbação. Turbidè,p. c. Turbulentèr.Turbulentè,aduerb. Cicer.4. Tusc.pro Domo,& Cælio lib.2.16.

*Turibulo.*Thuribulum,i,p.c.Cic.Verr.6.Liuiu lib. 6.bel.Pun.

*Turquesa pedra.*Cyanus,i,Plin.lib.37.c.9.

Turquesada cor,aliàs azul. Cyaneus color,Plin. lib.10.c.32.

Tutano. Medulla,æ.

*Tutor.*Tutor,oris, Cic.pro Cecin.*V*ide ius ciuile.D.de legit.tut.& de Tutelis,& alijs locis.

Fazer,ou dar tutor a seu filho. Instituere tutorẽ filio suo,Cic.Silio lib.13.61.

*Tutoria.*Tutela,æ,p.p. Cic.Att.lib.1.epist.3.& lib.1. de Orat.

V

VAcca. Vacca,æ,Cic.1.de Nat.Deor.
vacca,ou boy. Bos,bouis,g.com.duo. Vt,
Bos viuus,Cic.de Senect.
Formosæ boues,Ouid.1.de Arte.
Incustoditæ boues,Ouid.1.Fast.
vacca pequena. Bucula,æ,p.c.Cic.6.Ver. Virg.8. eclog.Diminut.
Vaccula,æ,p.c.Virg.
vaqueyro,que guarda vaccas,ou boys. Bubulcus,i, m.g. Virg.10.eclog.
Cousa de vacca. Vaccinus,a,um,penultim.prod. adiect. *Vt*,
Lac vaccinum,Plin.lib.24.c.3.
Cousa de vacca,ou de boy. Bubulus,a,um,p.c. Vt lac bubulum,Plin.lib.28.c.13.
Si inueniatur bubula absolutè, subauditur caro,Plaut.Aull.13. Agninam caram, caram bubulam,deest carnem.
vacca loura,bicho negro com cornos. Scarabeus,ei, m.g.Plin.lib.11.c.28.
vacações,i.ferias. Feriæ,arum, Cic.2.de Legib. lib.3.Offic.& alibi.
Estar vago,ou ter ferias. Ferio,as, vel ferior,feriaris,deponens. Vt,
Feriari ab studijs,Trebon.Cic. lib.12.16.
Dar ferias. Ferias indicere, Liuius lib.3.ab Vrbe.
vacações das demandas. Iustitium,ij, Cic. Attico lib.4.87.& de Arusp.respon. Liuius lib.3. ab *Vrbe*.
Dar vacações,ou ferias nas demandas. Indicere iustitium,Cicero 5.Philip. Liuius lib.10. ab Vrbe.
vadio. Balatro,pen.cor.balatronis, Hor.1.Ser. Saty.2.
vagar. Otium,ij, Ter.Adelph.3.3. Non herclè otium est nunc mihi auscultandi.
vagar,i.estar vago,ou ter vagar. Vaco,as, Cicero Cornific.lib.12.epist.30. Aut, si ne tu quidē vacas,&c.
Idem Attico lib.12. epist.252. Scribes aliquid,si vacabis.
Vacat,bat,impersonale,Virg.1.Æn. Et vacet annales nostrorum audire laborum.
Ouid.2.Trist.Non vacat exiguis rebus adesse Ioui.
Non vacat mihi scribere. *Não tenho vagar pera escreuer.*
De vagar. Lentè.Tardè.Tardissimè, penult.cor. Lentissimè,p.c.aduerb. *Vt*,
Asellus lentè gradiens,Ouid.11.Met.
Lentissimè mandere,Col.lib.2.c.15.
Tardè nauigare,Cic.Terentiæ lib.14.5.
Quatuor,aut quinq; tardissimè diebus,florere incipiunt,Plin.lib.18.c.7.
Andar,ou ir de vagar. Deside passu ire,Stat.lib. 5. Sylu.2.
Inerti passu in cedere,vel tardo, Ouid.2.& 10.Metam.
Anili passu procedere,Ouid.13.Met.
Modico gradu ire,Plaut.Pœn.7.
Passibus lentis iter peragere, Ouid.1.Trist. eleg.11.
vagarosa cousa. Lentus,a,ū. Tardus,a,ū,adiect. Vt,passus lenti,Ouid.2.Metam.
Tarda,& languida ad pastum pecus,Cicero lib.2.de Fin.
Tardus ad iniuriam,Cic.1.Offic.
Spissus,a, um, pro tardo interdū accipitur, Plaut.Pæn.11. Qui si quid boni promittūt, pro spisso euenit.
Idem Plaut.Cistel.2. Spissum istud amāti est verbum,veniet,nisi venit.
Cic.Att.lib.10.208. Sed hoc quoq; timidè scribo,ità omnia adhùc tarda,& spissa.
Idem lib.3. de Orat.
vaga cousa,i.ociosa,et desoccupada. Vacuus,a,uū, adiect. Vt,
Cic.de Clar.Orat. Nunc verò, si es animo vacuo,expone nobis,quod quærimus.
Animus vacuus ad res difficiles scribēdas, Cic.Att.lib.12.252.
Dies vacuos habere,Cic.2.Verr.
vagabundo. Vagus,a,um,adiect. Cic.pro Cluent.
Vagabundus,a,um,adiect. Seneca de Vita beata. Ille effusus in voluptates, ac vagabundus sempèr, & ebrius.
Errabundus,a,um,adiect. Liu.lib.1.ab Vrb. Nunc in luminibus starent, nunc errabundi domos suas, vltimum illud visuri peruagarentur.
Erro,onis,idem significat:de seruis propriè dicitur,Horat.2.Serm.Sat.7.Ouid.Epist.21.
Erroneus,ea,eum,adiectiuum,Columel.lib. 7.cap.12.
Erraticus,a,um,p.c.adiect.Gel.lib.2.c.1.

Multiplici lapſu,& erratico, Cic.de Seneɛt.

vaã couſa,ou vazia. Inanis,& e, p.p.

Vacuus,a,uum. Caſſus,a, um.

Vanus,a,um,adieɛt. Vt,

Inanis nauis,vel locus,Cic.7.Ver.

Locus vacuus à turba,Cic.5.de Fin.

Gladius vagina vacuus, Cic.pro Marcel.

Nux caſſa,Plaut.Pſeud.

Em vão. Incaſsùm,aduerb.Virg.7.Æneid.

Turne tot incaſsũ fuſos patiere labores?

Nequicquàm,aduerb.Cic.3. Offi.

Ex quo Ennius, Nequicquã ſapere ſapientem,qui ipſe ſibi prodeſſe nequiret.

Fruſtrà,aduerb.Cic.de Seneɛt. Nec me vixiſſe pœnitet,quoniàm ità vixi, vt nõ fruſtrà me natum exiſtimem.

Implorare fruſtrà auxilium alicuius, Cic. 2.de Orat.

Inanitèr,p.c.aduerb.Ouid.2.Met. Et medicas exercet inanitèr artes.

vaãgloria. Inanis gloria. Vel,

Cenodoxia,ę,Græcum.

vaãgloriarſe. Inſtare ſe, vel iactare ſe magnificentiſſimè,Cic.pro Roſcio Amerin. & Att. lib.2.36.

Oſtento,as,Cic.pro Cælio.In alijs rebus ſe oſtentent.

Glorior, aris. Vt, gloriari in multis, inter ſuos, apud aliquem,vel contra aliquem.

De re aliqua,vel aliquid, Cic.5.Ver. Cæſar lib.1.bel.Ciuil.Cic.1.Offic.Tuſc.5.& lib.3. de Fin.& de Seneɛt.

Efferre ſe inſolentiùs,Cic.4.Tuſc.

Efferre ſe magnificè,Ter.Heaut.4.3.

Gloriari inſolentèr,Cęſ.lib.8. bel.Gal.

vaãglorioſo. Glorioſus,a,um,pen.prod. adieɛt. Cic.1.Offic.

Iactator,pen.prod.iactatoris , Claudianus lib.3.Paneg. Immodicus proprij iactator honoris.

Moſtra de vaãgloria. Iactatio,onis,Cicero pro Cluent.Tuſc.4.

vaguedo da cabeça. Vertigo,p.p.vertiginis,f.gen. Plin.lib.20.c.17.

vaidade. Vanitas,p.c.vanitatis,f.g. Cicero de Amic.& Tuſc.3.& alibì.

Vanitudo,pen.prod.vanitudinis,f. g.Plaut. Capt.11.

Inanitas,p.c.inanitatis,f.g. Vt,

In ſumma inanitate verſatur , Cicero 3. Tuſculan.

Inanitas,& error,Cic.1.de Fin.

vayuem. Aries,arietis,p.c.m.g.Cic.1.Offic. Vegetius lib.4.c.14.

Combater com vayuem. Arieto,as,.pen.cor. Virg.12.Æneid. Immiſſis pars cæca,& concita frænis

Arietat in portas,& duros obijce poſtes.

vay pouco. Parum refert. Non multum refert, Col.lib.8.de Canibus loquens.

vallo. Vallum,i.

Fazer vallo. Vallo,as,cum accuſatiuo,Cic.de Aruſp.reſpon.

Cercar com vallo. Vallo,as,Cic.& alij.

Vallo cingere,Cic.Att.lib.108.

Vallo circumdare,Cic.Catoni, lib.15.4.

Interſepire vallo,Liu.5.bel.Pun.

Couſa cercada com vallo. Vallatus,a,um,penult. prod. Participium, Cicero pro Murena, Silius lib.7.

Vallo circumdatus. Vallo cinɛtus.

valle. Valles,is.Vallis,is,f.g.

valer,i.ter valia.poder,ou autoridade. Valeo,es. Valui,valitum. *Os Doɛtos não lhe dão ſupino,nem ſe vſa.*

Poſſum,potes, potui.

Polleo,es, abſq; præterito,& ſupino. Vt,

Non tantum valet,vt tollat è vita amicitiã, Cic.de Amic.

Valere apud aliquem, Cic.Dolabellæ lib.9. epiſt.14. Pollere ſcientia, Cic.in Partit.

Plurimum poſſe apud aliquem, Cic.5.Ver. & pro Roſc.Amer.

Valere authoritate,Cic.4.Ver.

Nec eſt ulla res, quæ plus apud eũ polleat, quam ipſius uoluntas,atq; iudicium , Cic.in Paradox.

Valeo,ad pretium, & æſtimationẽ refertur, tuncq; pretium in ablatiuo ponitur.

Plin.lib.30.c.3. Aureus nummus poſt annum ſexageſimum ſecundũ percuſſus eſt, quàm argenteus , ità vt ſcrupulum valeret ſeſtertijs vicenis.

Varro accuſatiuo vtitur.Denarij quod denos aris valebant,quinarij quod quinos.

Vale,in imperatiuo vtimur,quũ recedimus, quum remanentes reſpondemus abeunti, Ter.Eun.1.2.In hoc biduum Thais vale.

Cic.Terentiæ lib.14. epiſt. 2. Valete mea deſideria,valete.

Cicer.

Cic.Tironi lib.16. epist. 6. *Vale* mi Tiro, vale,& salue.

Valeo,interdùm pro discedere,& abire ponitur,Ter.Andr.4.2. *Valeant*,qui inter nos dissidium volunt.

Idem Adelph.4.4.*Valeas*,habeas illam,quæ placet.

valente cousa na saude,ou nas forças. *Valens*,tis. Participium.

Validus,a,um,p.c.adiect.

Cicero Tironi lib.16. epist.9. Sed tamèn Asclapo medicus planè confirmat propediem te valentem fore.

Idem loco citato epist.6. Omnia viceris,si,. vt spero,te validum videro.

valente cousa do corpo. *Valens* corpore. Præstās corpore.*Vel*,præstanti corpore præditus.

Ser valente no corpo,aliàs bem desposto. *Valere* corpore,Cic.de Clar.Orat.

Præstare corpore.

Ser valente,aliàs esforçado. *Valere* animo,Cicer. Mario lib.7.epist.1.

Præstare virtute,Cic.pro Plancio.

Ser valente nas forças,i.ter boas forças. *Valere* viribus,Cic.1.Offic.

*valentia.*Animus,i,p.c. *Virtus*,tis. Fortitudo, p.p.fortitudinis,f.g.

Robur animi. *Vel*,

Magnitudo animi, Cic.2. de Orat. & 4.de Fin.lib.3 .Offic.& in *Part.*

valia,aliàs priuança. Gratia,æ.Fauor,oris. *Vt*, *Valere* gratia apud aliquem, Cic.Cecin.lib. 6.epist.6.

Tutus fauore alicuius,Ouid.9.Metam.

*valido,i.priuado.*Gratiosus,a,um,p.p.

Vt,apud omnes ordines gratiosus, Cic.lib. 3.Officior.

*valia,i.preço.*Pretium,ij.

Cousa de muyta valia,i. de muyto preço. Pretiosus,a,um,p.p.adiect. Cic.3.Offic.

Cousa de pouca valia,i.de pouco preço. *Vilis*,& e, adiect.Cic.3.Offic. Quęrit,si in mari iactura facienda sit, equinè pretiosi potiùs iacturam faciat,an serui vilis.

*valiosa cousa,i.firme.*Ratus,a,um.Partic.

Stabilis,& e,p.c.adiect.

Firmus,a,um,adiect.

Immutabilis,& e,p.c.adiect.

Fixus,a,um.*Particip.* *Vt*,

Cursus astrorum rati, & immutabiles,Cic. 2.de N[at.Deor.]

Habere aliquid ratum, Cic.pro Rosc.Com.

Stabile,& immutabile,Cic.4.Acad.

Stabilis,& firmus animus,Cic.3.de Fin.

Stabile, & fixum bonum,Cic.5.Tusc.

Ratum,firmum,fixum,Cic.4.Acad.

valhacouto. Perfugium, ij. Refugium,ij.Portus,us. Præsidium,ij.

Cic.2.Offic. Regum,populorum,nationum portus erat,& refugium Senatus.

Perfugium,& præsidiū salutis,Cic.pro Rab.

Portus, & perfugiū miserę fortunæ alicuius, multumq; iactatæ,Cic.pro Cluent.

Asylum,i, p.p. In eadem est significatione.

Vt constat ex Cicer. *Ver*.3.Liu.5.bel.Mac. *Virg*.8.Æneid.

Hinc lucum ingentem quem Romulus acer asylum Retulit.

valhame Deos.Pro Dei,atq; hominum fidē?Cic. de Amic.Ter.Heaut.1.1.

Pro Dij immortales,Cic.1.Tusc.

vao. *Vadum*,i.

*Passar a vao.*Per vadum transire. *Vel*,

Vado,as. *Vt*,flumen, quod propter breuitatem facilè vadari poterat Solinus.

Cousa,que tem vao. *Vadosus*,a,um, p.p.adiect.

Vt,vadosum mare,Cęs.lib.1.bel.Ciuil.

Aquæ vadosæ,Lucan.lib.8.

vapor.Vapor,vaporis,p.p.m.g. *Vt*,

Vapor aquæ,Cic.1.de Nat.Deor.

Dar de si vapor.Vaporo,as,pen.prod. *Plin.lib.* 31.cap.2.

Vaporare pro suffire. Actiuū est,*Pli.*lib.28. cap.11.

Virg.11.Æneid.Succedunt matres, & tēplū thure vaporant.

*vaqueyro.*Bubulcus,ci,m.g. *Virg*.eclog.10.Cic. 2.de Diuin.

vara.Virga,æ.*Virgula*,ę,p.c.Dim.Cic.8.*Phil.*

Fustis,is,m.g. *Vt*,non opus est verbis, sed fustibus,Cic.in Pison.

Quid igitùr si glebis,aut saxis,aut fustibus aliquem de fundo præcipitem egeris? Cic. pro Cecin.

Cousa feyta de varas. *Virgeus*,ea, eum, adiect.

Vt,pabula virgee.*Pastos de ramos de aruores*, *Virg*.3.Georg.

Flamma virgea,*Virg*.7.Æneid.

Logar onde se crião varas.Virgetum,i,p.p.Cic.2. de lege Agrar.

vara grande para varejar. Pertica,æ,penult.cor. Varro lib.3.de Re rustic.cap.5. Ouidius de Nuce.

varejar com vara. Quatio,quatis, absq; præterito,& supino.
Concutio,concutis,p.c. concussi, concussũ.
Quatefacio,quatefacis, p.c. quatefeci,quatefactum.

vara de medir. Mensura,ę,p.p.

varanda. Menianum,i,Sueton.in Calig.c.18.
Xistum,i.Cic.de Clar.Orat.ex Budæo.

varão. Vir,viri.

varonilmente. Viriliter,pen.cor.aduerb. Cicero 2.Tuscul.
Magno animo,Cic.1.Offic.
Fortitèr,p.c.Fortissimè,p.c.aduerb. Cicero 7.Ver.& pro Quinct.
Animosè,p.p.aduerb. Phil.4.

Cousa de varão. Virilis,& hoc virile,pen.prod. adiect. Vt,
Ratio fortis,& virilis,Cic.3.Tusc.
Vox virilis,Cic.pro Sextio.

varejo dos Vereadores,& Almotaceys. Examẽ,p.p. examinis,n.g.

Dar varejo nesta forma. Examino,as,penult cor. Horat.2.Serm.Saty.2. Malè verum examinat omnis
Corruptus iudex.

varrão,porco não capado. Verres,is, m.g. Hor.3. Carm.Ode 22.

Cousa de varrão. Verrinus,a,um, penult.prod. adiect. Vt,
Verrinum iecur,Plin.lib.28.c.10.
Adeps verrinus,Plin.lib.8.c.9.

varrer. Verro,is,verri,versum, Virg.1.Æn.
Et versa puluis inscribitur hasta.

variar. Vario,as.Vel varietatem facere, Cicero 2.de Finib.
Oratoris est orationem variare , & distinguere,Cic.2.de Orat.
Vocem variare,& mutare,Cic.in Orat.

Cousa varia. Varius,a,ium,adiect.
Variatus,a,um,p p.Particip.
Deputationes variæ,& diuersæ, Cicer.3.de Orator.
Sententias varię,& discrepantes, Cic.lib.1. de Nat.Deor.
Variata sententia,Cic.pro Milone.

variamente. Variè,aduerb.Cic.Tir.li.16.epis.6.
Variè sum affectus tuis litteris.

variedade. Varietas,penultim.cor. varietatis , fem.g. Vt,
Surdus vocum varietates noscere non potest,Cic.2.de Diuin.

vasilha,ou vaso. Vas,vasis, per tertiam declinationem in singulari,n.g.
In plurali,Vasa,vasorum, per secundã declinationem.

vasilha pequena. Vasculum,i,pen.cor. Plin.lib. 15.cap.28.

vaso de ouro. Phiala,æ,p.c.Iuuenal.Saty.5.
Varro tenet phialas, tibi non committitur aurum.

vasos esmaltados. Chrysendeta,penultim.cor. chrysendetorum, Martial.& Turneb. apud Thesaurum.

vaso dourado. Vas deauratum. Vel , vas auro tectum.

vaso de prata. Vas argenteum.

vaso de pao. Vas ligneum.

vaso cheo té as bordas. Vas plenum ad margines.

vaso do fundo largo. Obba,æ,Pers.Saty.5.

vaso de barro. Vas fictile.

vaso de lauar os pés. Pelluuium,ij,Festus.
Peluis,is,femin.gen. Varro lib.4.de lingua Latina.

vassalo. Cliens,tis.Cic.pro Sexto Rosc.Cæsar lib.1.bel.Gal.

vassalagem. Clientela,ę,penult.prod. Terentius Eunuch.5.9.Cicero pro Rosc. Amer. Cic. Silio lib.13.64.

vassoura de varrer. Scopæ,arum, Plaut.Stic.6.
Scopula,æ,pen.cor. Diminutiuum, Colum. lib.12.c.18.

varredor, que varre com vassoura. Scoparius , ij. Vlpianus in l.Instrumẽto fundi. D.de fundo instructo.

vazar,aliàs vaziar . Exhaurio,is, exhausi,exhaustum.
Exinanio,nis,exinaniui,exinanitum,pen.p. Cicero Att.lib.9.c.14. pro Cluent. & Ver. 1.5.&7.
Vacuo,as,Martial.lib.11.
Euacuo,as,Plinius lib.20.cap.6. & lib.32. cap.9.
Vacuefacio,vacuefacis,pen.cor.Valer.Max. lib.5.cap.4.

vazia cousa. Vacuus,a,uum. Cassus,a,um.
Inanis,& hoc inane,penult.prod.adiectiua, Cicero

Cicero 2.de lege Agraria, & Tusculan.5.& alibì.
Nux cassa, Plaut.Pseud.5.
vazia cousa de todo, aliàs esgotada. Exhaustus,a, um.Particip. Vt,
Aqua exhausta,Cic.2.de Nat.Deor.
Ciuitates bonis exhaustæ.Cic.in Pison.
*vazante da Maré.*Maris recessus, Cicero lib.2. de Diuin.
*vasquinha de molher.*Tunica muliebris.
*vea.*Vena,æ.
*vea do pulso.*Arteria,æ.Arteria,orum, Cicer.2. de Natur.Deorum,Plinius lib.11.c.37. Lucret.lib.4.
Cousa,que tem muytas veas. Venosus,a,um,p.p. adiect. Vt,
Venosus liber,Persius Saty. 1.
Venosa folia,Plin.lib.24.c.10.
veado,aliàs ceruo. Ceruus,i.
*Cousa de veado.*Ceruinus,a,um, penultim.prod. adiect. Vt,
Ceruinus sanguis,Plin.lib.28.c.9.
*vedar,i.tolher.*Prohibeo,prohibes, p.c. prohibui,prohibitum,p.c.
Veto,as,vetui,vetitum,p.c. Vt,
Eum saluti desperare vetuit, Cicero pro Cluentio.
Vetare,& prohibere,Cæs.7.bel.Gal.
Bella vetare,Virg.2.Æneid.
Rempublicam à periculo prohibere, Cic. pro lege Manil.
Prohibere aliquem calamitate,Cic.pro lege Manilia.
Tributa exigere vetare, Cic.Appio lib.3.7.
Cousa vedada,aliàs tolhida. Prohibitus, a,um, pen.cor.
Vetitus,a,um,p.c.Partic.
Terent.Phorm. 5.6. Ait esse vetitum,initio ad heram accedere.
Cic.5.Ver. Equitem Romanum scitote biduum cibo,tectoq; prohibitum.
*védor de agoas.*Aquilex,pen.cor.aquilegis,pen. etiàm corr. Textus in l. 1. de Excusation. artific.
*védor da fazenda.*Oeconomus,i,p.c.
Vel, rei familiaris administrator, Cicero Tuscul.6.
*Officio do védor.*Oeconomia,æ,p.c.
Vel,rei familiaris administratio.
vehemente cousa,aliàs forte. Vehemens, p.c.vehemen..is,adiect.
Acris,& hoc acre,adiect.
Oratio vehemens,Cic.2.de Orat.
Vehemens causa ad obiurgandum,Terent. Andr.1.1.
Acer in rebus inueniendis, & iudicandis, Cic.in Orat.
Dolor acer,Virg.11.Æneid.
Animus acer.Cic.pro Milone.
Aduersarius acerrimus,Cic.Att.lib.10.
*vehemencia.*Vehementia,ę,Plin.lib.13.c.8.
Acrimonia,æ. Vt,
Acrimonia orationis,Cic.2.de Inuent.
Com vehemencia,aliàs fortemente. Vehementèr.
Acritèr,p.c.aduerb.
Cic.8.Phil. Vehementèr me agere fateor: iracundè,nego.
Acritèr intelligere,Cic.in Pisonem.
Acritèr se morti efferre, Cic.pro Milone.
Acritèr, & vehementèr dixerat accusator, Cic.pro Flac.
*veyga.*Campus,i.
*veyga grande, & espaçosa.*Ingens, vel immensus campus,Cic.3.de Orat.
*vela.*Velum,i.
*vela grande da nao.*Acatium,ij,ex Polluce,Hermolao,& Baifio.
*vela do papafigo,aliàs vela pequena.*Dolon,dolonis.Ex Polluce,Hermolao,& Baifio.
*velar.*Vigilo,as,p.c. Excubo,as,p.c.
Vt,excubare,& vigilare pro aliquo,Cicero Philip.6.
Excubias agere, Ouid.3.Fast.
Vigilias agere,Cic.6.Ver.
*vela,ou vigia.*Vigilia,æ.Excubiæ,arum, Cicero Appio lib.3.7.
*Compor, ou fazer algũa cousa velando de noyte á candea.*Lucubro,as,p.c.
Cicero in Parad. Accipies igitùr hoc paruum opusculum lucubratum his iàm cõtractioribus noctibus.
*vela,ou vigia á candea.*Lucubratio,onis, Cic.lib. 1.de Nat.Deor. Nam ista,quæ vos dicitis, sunt tota commentitia,vix digna lucubratione anicularum.
Per lucubrationem ferramenta acuere,Col. lib.11.c.2.
Cousa,que trabalha de noyte á cãdea,ou ao cãdieyro.
Lucubrans,p.c.lucubrantis.Particip.
Liu.lib.1.ab Vrbe. Sed nocte sera deditam

lanæ inter lucubrantes ancillas in medio ędium ſedentem inueniunt. De Lucretia loquitur.

velhaca cousa. Sceleſtus,a,um. Sceleratus,a,ũ, p.p. Scleroſus,a,um,p.p.
Flagitioſus,a,um,p.p.
Vitioſus,a,um,p.p.
Facinoroſus,a,um,p.p.adiect.Cic.& Terēt. multis locis.

velhaquaria. Scelus,ſceleris,p.c.n.g.
Flagitium,ij.*V*itioſitas,p.c.vitioſitatis, Cic. paſſim,& Tuſc.4.

velhaca cousa, aliàs luxurioſa. Libidinoſus,a,ũ, p.p.adiect.Cic.de Senect.& pro Cæl.

velhaquear. Libidinor, p.c.libidinaris, Suet.in Nerone,c.28.
Dedere ſe libidinibus, Cic.1.Tuſc.
Dedere ſe vitijs,flagitijſq́;, Cic.pro Roſcio Amerino.

velha. Anus,us. Vetula,æ,p.c.
Cic.1.Tuſcul. Quę eſt anus tam delira,quæ timeat iſta?
Vetulæ edentulæ, Plaut. Moſtel.1.3.

Coſtumou a velha o mel,comer o quer. Coſtumou os bredos,quer comelos. Aſſuetus corio canis, vel canis à corio, Adagium, Horat.2.Serm. Satyr.4.

velhinha. Anicula,æ,p.c.Diminutiuum, Cicero pro Flacco.

Cousa de velha. Anilis,& e,p.p.adiect.
Vt ſuperſtitiones aniles, Cicero 2.de Nat. Deor. *V*el,
Anicularis,& e,p.p.adiect.Diuus Aug.

velhice. Senectus,ſenectutis,p.p.f.g. Cicero de Senect.
Senecta,æ,Virg.& Ouid.paſſim.
Senium,ij,Ter.Eunuch.2,3.*P*ro triſtitia,& ſqualore vſurpauit,Cic.pro Milone.
Ætas ingraueſcens,ſenectutem ſignificat. Cic.de Amic.
Canities,ei,pro ſenectute etiam accipitur, Horat.lib.1.Carm. Ode 9.

velhice das velhas. Anilitas,pen.cor. anilitatis, Catull.

Como velhas. Aniliter, pen.cor.aduerb.Cic.3.de Nat.Deor.

Cousa velha. Senex,ſenis. *V*etus,veteris,pen.c. adiectiua.
*V*etulus,i,p.c.Dimin. adiect.
Veter,veteris,p.c. adiectiuum antiquum, à quo veterior,comparatiuum,&veterrimus ſuperlatiuum.
Vt,ſenex memoria,Cic.pro Sext.
Turpe ſenex miles, turpe ſenilis amor. Ouid.1.Amor.eleg.9.
Hoſpita vetus,Cic.4.Ver.
Arbor vetula,Cic.5.de Fin.
Equus vetulus,Cic.de Amic.
Senex veterior,Plaut.Bacch.23.
Cic.de Amic.Veterrima quęq;, vt ea vina, quę vetuſtatem ferunt, eſſe debent ſuauiſſima.

velho. Senex,ſenis,adiect. *V*el, ſenio confectus.

Cousa de velho. Senilis,& e,p.p.adiect.
Vt,adoleſcens iudicio ſenili,Cic.pro Sext.
Senilis ſtatua,Cic.4.Ver.

Como velho. Seniliter,p.c.aduerb. Quintil. lib. 1.cap.11.

Fazerſe velho,ou enuelhecer. Seneo,es,ſenui,Cat.
Seneſco,cis. Vt,
Seneſcit hyems,Cic.2.de Nat. Deor. ideſt declinat.
Vetero,as,p.c.Celſ.lib.3.c.12.
Vetuſteſco,cis,Col.lib.1.c.7.
Veteraſco,cis.Col.lib.2.c.15.
Inueteraſco,cis,Cic.pro lege Manil.

Cousa,que ſe faz velha. Seneſcens,tis. *P*artic. *V*t, Seneſcentis morbi remiſſio, Cicero Gallo, lib.7.26.
Equus ſeneſcens, Horat.1.epiſt.1.

Cousa velha,i.antigua, & de muyto tempo. Vetus, veteris,p.c. *V*etuſtus,a,um.
Vt,hoſpita vetus,Cic.4.Ver.
Vetuſtus hoſpitium, Cicero Acilio lib.13. epiſt.37.
Inueteratus,a,um,p.p.*P*artic. Vt,
Inueteratus dolor.Inueteratum malũ, Cic. 3.Tuſc.& Philip.5.

Mais velho. Maior natu,Cic.1.Tuſc.
Audiui à maioribus natu hoc idem fuiſſe, Cic.1.Offic.
Maximus natu,Ter.Adelph.5.4.

velhice, i.antiguidade. Vetuſtas,tatis. Vt,
Euaneſcit vetuſtate vinum, Cicero 2. de Diuination.
Vt enim non omne vinum, ſic non omnis ætas vetuſtate coaceſcit,Cic.de Senect.
Inueteratio,onis,Cic.4.Tuſc.

velida dos olhos. Glaucoma,p.p.glaucomatis, neut.gen.

Glauco-

Glaucomatũ,i.p.c. *Vel*,Glaucoma,æ, p.p. Plaut.Milit.4.Plin.lib.29.c.6.

velisçar. Vellico,as,p.c. frequentatiuum à vello,is,Plaut.Mostel.10.

Per translationẽ accipitur pro criminari, mordere, siue lacerare, Plautus Mercat.7. Hor.1.Serm.Saty.10.

velisço. Vellicatus,us,p.p. masc.gen. Plin.lib. 28.cap.7.

Vellicatio,onis, Seneca de Vita beata.

Outros dizem bilisçar,bilisço.

velo de laã. Vellus,velleris,p.c. Vt,

Stamina facta de nigro vellere, Ouidius 4. Trist.eleg.1.

veludo. Sericum villosum, vel sericum gausapinum,p.c.

vencer. Vinco,is,vici,victum. Supero,as,p.cor. aui,atum.Cicero 1.de Orat. *Ambos com accusatiuo.*

Consequi,vel reportare victoriam ab aliquo,Cic.pro Cælio,& pro lege Manil.

vencedor. Victor,oris.

vencedora. Victrix,victricis,p.p.g.f. Cicero pro Cluent.& Tusc.1.

Victricia arma dixit Virg.3.Æneid.

vencida cousa. Victus,a,um. Superatus,a,ũ, p.p. Particip. Vt,

Galli victi silere solent, canere victores. Cic.2.de Diuin.

Bello superatus Amyntor,Ouid.12.Met.

vencimento. Victoria,æ,Cic.pro Marco Marcel.

Cousa facil de ser vencida. Vincibilis,& e, pen.c. adiect.Terent.Phorm.1.4. Columel.lib.3. cap.12.

Superabilis,& e,p.c.adiectiuum, Liu.lib.5. bel.Pun.

vencilho. Vinculum,i,p.c. Ligamen,p.p. ligaminis,n.gen.Ouid.4.Fast. Colum.lib.3.& lib.11.cap.2.

venda. Venditio,onis.

venda a pregão,ou em almoeda, ou ao leylão.

Auctio,onis,Cic.pro Cecin.& Ver.7.

Licitatio,onis,Cic.4.Ver.& Att. lib.11.

vender. Vendo,is,vendidi,venditum,p.c.

Venundo,as,venundedi,p.c. venundatum, p.c.Plin.lib.35.

vender a pregão,ou ao leylão,ou em almoeda.

Auctionor,p.p.auctionaris,pen.p. Cic.pro Quinctio.

Hastę subijcere,Cic.3.Offic.

Addico,is,p.p.addixi,addictum,cũ accusat. Cic.pro Domo,& pro Cecinna,& pro Rabirio,Cęs.2.bel.Ciuil.

Ser vendido. Veneo,is,veniui, vel venij, per syncopen.

Venum ire,Gellius lib.7.c.4. Liuius lib.3. ab Vrbe.

Dari venum,Claudian.1 in Ruff.

Ser vendido em almoeda,ou ao leylão. Liceo,lices.

Lançar no que se vende em almoeda. Liceor,liceris,p.p.

Licitor,p.c.licitaris,Cic.Att.lib.12. Ver.5.

vender muytas vezes. Vendito,as,p.cor. Cicero 4.Verr.

Tambem per Metaphorã, *quer dizer abonarse*,Cic.Att.lib.8.epist.vlt.

vendauel cousa. Vendibilis,& e,p.c. adiect. Vt,

Oratio vendibilis,Cic.de Amic.

Orator vendibilis,Cic.de Clar.Orat.

Puella vendibilis,Ouid.3.Amor.eleg.11.

Cousa,que se vende. Venalis,& e,p.p.adiect. Cicero 3.Offic. Venales quidẽ se hortos non habere dixit.

vender barato. Paruo pretio rem aliquam vendere,Cic.6.Ver.

Malè vendere,Cic.5.Verr. *He o mesmo, que vender mal.*

vender caro. Plurimo vendere,Cic.5.Ver.

Quam plurimo vendere,Cic.3.Offic.

In quibus deest pretio.

Quam optimè vendere,Cic.3.Offic.

Rectè vendere,Cic.5.Ver. *He o mesmo, que vender bem.*

vendaual vento. Auster, Austri. Vel,

Notus,i,Græcè,m.g.Virg. & Ouidius multis locis.

venda,aliàs tauerna. Taberna vinaria. Vel,

Caupona,æ,p.p.Cic.in Pis.Hor. 1.epist.11. Cic.pro Cluent.

Cauponula,æ,p.c.Dimin.Cic.2.Phil.

Cousa de venda,ou de tauerna. Cauponius,a,ium, adiect. Vt,

Puer cauponius,Plaut.Pæn.19.

vendeyro,i.tauerneyro. Caupo,onis,Cicero 1.de Diuinat.

Tabernarius,ij,Cic.pro Flac.& pro Domo. Fortassè deest caupo,quum tabernarius sit adiectiuum.

veneração. Veneratio,onis,Cic.1.de Nat.Deor.

Cultus,us.Cic.2.de Nat.Deor.

Religio Deorum cultu pio continetur.
Cultu, & honore dignari, Cic. 2. de Inuent.

Cousa digna de veneração. Venerabilis, & e, p.c. adiect. Ouid. 1. Trist. eleg. 7. & lib. 2. de Remedio.
Venerandus, a, um. Colendus, a, um. Partic. Cic. 2. de lege Agrar. Non eos in Deorum immortalium numen venerandos a nobis, & colendos putatis?
Amicus venerandus, Horat. 1. epist. 19.

venerar. Veneror, p.c. veneraris. Deponens, Colo, is, colui, cultum.
Deos auguste omnes, sanctéq; veneramur, Cic. 3. de Nat. Deor.
Summa religione colere, Cicero de Arusp. respons.
Aliquem sanctissimum colere, Cicero 3. de Nat. Deor.
Deos colere, Ouid. 1. de Pont. eleg. 10.

venerador, que venera. Venerator, p.p. veneratoris, m. gen.
Ouid. 2. de Pont. eleg. 2. Illæ domus vestræ primis venerator ab annis.

ventagem. Excellentia, æ. Præstantia, æ, Cic. lib. 1. Offic. Nobis personam imposuit ipsa natura magna cum excellentia, præstantiaq; animantium reliquorum.
Outros escreuem auentagem.

Fazer, ou leuar auentagem. Antecedo, is, pen. p. Anteeo, is. Antecello, is, antecellui *sem sup.* Antesto, as, antestiti, p.c. per Metaphoram. Prę sto, as, præstiti, præstitum, p.c. Vel, Prastatum, pen. prod.
Todos estes verbos querem datiuo, ou accusatiuo, com ablatiuo com preposição, ou sem ella. Vt,
Antecedere alteri, vel alterum ętate, Cic. de Clar. Orat. lib. 1. Offic. & Ver. 6.
Anteire ceteris virtute, Cic. 2. Officior.
Vel ceteros.
Antecello tibi, vel te hac re, vel in hac re. Cic. lib. 1. Offic. pro Corn. & lib. 1. de Inuent.
Antestare alicui dignitatibus, Cic. 2. de Inuention.
Antestare ceteros robore, Apuleius.
Virtus præstat ceteris rebus, Cic. 4. de Fin.
Ætate alicui præstare. de Clar. Orat.
Inter suos æquales longe præstare, de Clar. Orator.
Excello, is, excellui, absq; supino in eadem est significatione. Vt,
Excellere alijs in re aliqua, Cic. 2. de Orat.
Excellere inter aliquos, vel præter ceteros, in re aliqua, Cic. 1. de Inuention. & lib. 2. de Orator.

Auentajar, i. antepor. Antefero, p.c. antefers. Præfero, præfers. Antehabeo, es. Antepono, is. Præpono, is. p.p. Omnia cum accusatiuo, & datiuo. Vt,
Incredibilia veris ante habere, Tacit. lib. 4.

vento. Ventus, i. Ventulus, i, p.c. Dimin. Terent. Eunuc. 3. 5.

ventosa cousa. Ventosus, a, um, p.p. adiect. Vt,
Ventosus aer, Plin. lib. 2. c. 18.

vento Galego. Caurus, i, vel, Corus, i.
Semper hyems, semper spirantes frigora Cauri, Virg. 3. Georg.

venta, i faz vento. Ventus est. Vel,
Ventus surgit. Ventus spirat. Ventus flat.

ventas. Nares, narium, f.g. Plin. lib. 11. cap. 2.
Lactantius de Opificio Dei, cap. 11. Cic. 2. de Nat. Deor.

ventar. i sospeytar. Suspicor, p.c. suspicaris.
Venire in suspicionem, Cic. Q. Fr.
Habere suspicionem, Cicero Attico lib. 16. 133.
Res nefarias suspicari, Cic. pro Milone.
Vel, aliquid mali, Cic. pro Cluent.
Suspicor fore, Cic. Lent. lib. 1. 6.

ventosas. Cucurbitula, æ, p.c. Cels. lib. 2. c. 11.

ventre. Venter, tris, m.g. Vnde ventriculus, i, p.c. Dimin. Cic. 2. de Nat. Deor.

Cousa de grande ventre. Ventriosus, a, um, pen. p. Plaut. Asin. 8.
Ventrosus, a, um, p. prod. adiectiuum, Plin. lib. 14 c. 21.

Fayxa com que se cenge o ventre. Ventrale, is, p.p. Plin. lib. 8. c. 48.

ventura. Casus, us. Fortuna, æ, p.p. Cic. 2. Offic. & alijs locis.

venturoso, i. ditoso. Fortunatus, a, um, p.p. Felix, felicis, p.p. adiect.
Virg. 1. eclog. Fortunate senex ergo tua rura manebunt.
Cic. 2. Phil. Fuit felix, si potest vlla esse in scelere felicitas.

véo. Velamen, p.p. velaminis, n.g. Vt,
Scisso velamine retegit vultus, Lucanus lib. 8.
Et circumtextum croceo, velamē achanto. Virg. 1. Æneid.

Velamen-

Velamentum,i,Liu.4.bel.Pun. Tac.lib.19.

ver. Video es,visi,visum.Cerno,is,creui,cretū, Cic.lib.3.de Orat.

Videre oculis,Terent.Eunuch.4. 4. Cic.3. in Catilin.

Cernere oculis,Cic.pro Cluent.

ver os touros de palanque. In portu nauigare, Adag.Ter.And.3.1.

vista. Visus,us,m.g. Vide inferiùs.

visão,que se vee. Visio,onis, Cic.4.Academ.& Tusc.2.

Visus,us.Vt tremefactus visu,Vir.2.Æneid.

Obstupuit visu Æneas,Virg.5.Æneid.

Vide Cicer.lib.1.Academ.

Species,ei,Liu.Decad. 3.lib.6.Virg.3.Geor. Cic.4.Acad.& Tusc. 2.

ver pouco,aliàs ser curto da vista. Cæcutio,cæcutis,ex Festo.

Cæculto,as,apud Plaut.sed antiquum est.

Fazer,que não vemos. Conniueo,conniues,p.p. per translationem.

Cic.pro Cælio.Pro Dij immortales,cur interdùm in hominum sceleribus maximis aut conniuetis,&c.

Virtus conniuet sopita blandimentis, Cic. loco citato.

verão. Ver,veris,m.g. Vel,tempus vernū, Cic. de Senect.& Tusc.5.

Cousa de verão. Vernus,a,um,adiect. Vt, Sol vernus,Ouid. 3.Trist.eleg.12.

Aura verna,Ouid.Epist. 6.

Fazer verão,ou florecer. Verno,as. Vt, Arbores vernantes,Plin.lib.22.c.22.

Quam tibi vernarent dubia lanugine mala,Martial.lib.2. idest pilos emittere inciperent.

verbalmente Verbo tenus,Cic.3.de Legib.

verça. Brassica,æ,p.c.Caulis,is,m.g.Plin.lib.17. c.24.Cic.2.de Nat.Deor.

verdade. Veritas,p.c.veritatis,f.g.

Verum,i. Vt,

Veritatis amicus,Cic.1.Offic.

Similitudo veri,Cic.4.Acad.

Confundere vera falsis,Cic.4.Acad.

verdadeyra cousa. Verus,a,um,adiect. Vt, Nuntius verus,Virg.6.Æneid.

Laus vera,Ter.Eunuc.5.4.

Em verdade,de certeza,por certo, certamente.

Medius fidius,Cic.pro Rosc.Amer.

Herclè. Meherclè. Herculè,p.c. Hercu..s,pen.cor. Mehercules,p.c.

Ædepòl,p.c.aduerbia apud Cicer. lib. 3. de Leg.in Catil.pro Quinct.Att.li.5.104.pro Rosc.Amer.& Cæl.lib.2.epist.9.pro Planc.

Verè. Verissimè,p.c.aduerb.Cic.3.Offic.& Ver.4.

Cousa verdadeyra,i.que falla, ou diz verdade.

Verax,veracis,p.p.

Viridicus,a,um,p.c.adiect.

Cic.1.de Diuin. Multis seclis verax fuisse id oraculum.

Idem pro Flacco. Veridicas adiungis causas inimicitiarum.

Cousa semelbante a verdade. Verisimilis,& hoc verisimile,p.c.adiect.Cic.pro Rosc. Amer. & de Clar.Orat.& alibì.

Amigo da verdade. Amicus veritatis. Vel, Cultor veritatis. Vtrumq; apud Ciceronem, lib.1.Offic.

He amigo da verdade. Veritas valet apud ipsum, vel apud illum.

verde de porco, de boy, de carneyro, ou de cabrito, &c.idest,o sangue que se guisa pera comer.

Sanguiculus,i,p.c.Plin.lib.28.c.14.

verde cousa. Viridis,& e,p.c.adiect. Vt, Inambulare in viridi,& opaca ripa, Cicero lib.1.de Legib.

Estar verde. Vireo,es,Cic.5.Tusc.

Fazerse verde. Viresco,cis,Col.lib.11.c.2.

verdura. Viriditas,p.c.viriditatis,f.g.

Vt,viriditas pratorum,Cic.de Senect.

verdenegro, Cęrulus,a,um,p.c. Cęruleus,ea,eū, adiectiua.

verdete. Ærugo rasilis, Galenus lib.9.simpl. medicam.

vereador. Consul,consulis,p.c.m.g.

vereda. Trames,tramitis,p.c.masc.gen. Cicero Philip.13.

Semita,æ,p.c.Plautus Casin.3.Cæsar lib. 7. bel.Gal.

verga com que atão. Vimen,viminis, p.cor.n.g

Vt,fœcundæ viminibus salices,Vir.2.Geor.

Vimina fiunt ex populorum virgis, vlmi, & sanguineorum fruticum,& betulæ, & vitis,& coryli intortæ,& salicis, quę principatum obtinent,Col.lib.4.cap.14. & 30.& lib.9.c.151.

Cousa feyta de vergas. Vimineus,ea,eum,adiectiuum. Vt,

Vasa viminea,Plaut.Epid.2.

Viminea

Viminea tegumenta, Cęs.lib.3.bel.Ciuil.
Crates viminee, Plaut.Epid.2.
Cousa de que se fazem vergas, ou que pertence a vergas. Viminalis, & e, p.p.adiect. Vt,
Viminalium cultura, Plin.lib.17.c.20.
Salices viminales. Col.lib.4.c.30.
verga de ferro. Virga ferrea.
verga alta da nao. Antennæ, arum, Liuius lib.10.bel.Pun.
vergão, ou sinal dos açoutes. Vibex, vibicis, p.p.f.g. Plaut.Mostel.12.
vergonha. Pudor, oris. Verecundia, æ, Cic. multis locis.
Vergonhosa cousa, i. que tem vergonha. Pudens, tis, nomen ex particip.
Verecundus, a, um, adiect.
Pudentissimus, a, um, p.c. superlatiuum.
Pudibundus, a, um, adiect. Vt,
Adolescens bonus, ac pudens, Cic.5.Ver.
Verecundus in re aliqua, Cic.2.Phil.
Pudentissimus, atq; optimus vir, Cicer. pro Flacco.
Matrona pudibunda, Hor.de Arte.
Vergonhosa cousa, i. que causa vergonha a quem a vee. Pudendus, a, um, adiect. Vt,
Amor pudendus, Ouid.Epist.5.
Multa pudenda pati, Ouid.2.de Trist.
vergonhosamente, i. com vergonha. Pudentèr.
Verecundè, aduerb. Vt,
Viuere pudentèr, Cic.in Vatinium.
Appellare aliquem pudentèr, Cic. pro Plác.
Nimis verecundè alicui gratulari, Cicero Mario lib.7.2.
vergonha dos laurado res. Rusticitas, p.c. rusticitatis, Ouid.1.Amor.eleg.8. Ludunt formosæ, casta est, quam nemo rogauit,
Sed si rusticitas non vetat, ipsa rogat.
Cousa sem vergonha. Impudens, p.c impudentis, adiect.
Inuerecundus, a, um. Proteruus, a, um, adiect. Vt,
Impudens mendacium, Cic. pro Cluent.
Impudens intemperantia adolescentium, Cic.lib.1.Offic.
Cic.1.de Finib. Alij audaces, proterui, ijdē intemperantes, & ignaui.
Inuerecundum animi ingenium, Cicero 1. de Inuent.
Ter vergonha. Affici pudore, Cic. pro Cecin.
Verecundor, aris, Cic.2.de Orat.
Plau.Trinum.8. Verecundari neminē apud mensam decet.
Pudor est mihi dicere, Ouidius 1. de Remed.Amor.
Tomoume a vergonha. Cepit me verecundia, Liu.lib.4.bel.Pun.
Perder a vergonha. Perijt pudor, Plaut.Bacc.8.
Deponere pudorem, Ouid.Epist.16.
Sem vergonha. Impudentèr. Impudētissimè, p.c. aduerb. Cic.de Amic.& lib.1.Offic. Terent. Andr.4.5.
Sine verecundia. Vt, sine verecundia nihil potest esse rectum, nihil honestū, Cic. 1.Offic.
vermelha cousa. Ruber, rubra, rubrum. Rubicūdus, a, um, adiect.
Rubicundulus, a, um, pen.cor. Dimin. Iuuenal.Saty.6.
Rubrus, a, um, Solin.c.53.
Rubens, tis. Participium, Ouidius 5.Fast.& Metam.12.
vermelhidão. Rubor, oris, m.g. Vt pudorē rubor consequitur, Cic.4.Tusc.
Rubedo, pen.prod. rubedinis, f.g. Firmicus lib.2.c.12.
Estar vermelho. Rubeo, es, Cic.4.Ver.
Fazerse vermelho. Rubesco, cis, Virgil.3.& 7. Æneid.
Fazer vermelho a outrem. Rubefacio, rubefacis, p.c. cum accusat. Silius lib.16.
vermelhão. Minium, ij. Sandix, sandicis, p.p.f.g. Sed Gratius apud Thesaurum penult. corripit in genere masculino.
Interdùm lybico fucantur sandice pinnę,
Vide Thes.
De minio, vide Plin.lib.33.c.7.
Mina donde se tira o vermelhão. Miniaria, æ, Pli. lib.33.c.7.
Cousa de vermelhão. Miniaceus, ea, eum. Vel, Miniarius, a, ium, adiect. Vitruuius lib.7 cap.4.& 5.
Cousa de cor de vermelhão. Miniatus, a, um, p.p.
Miniatulus, a, um, p.c. Dimin. Vt,
Miniatula cera, *que tem vermelhão, ou cera vermelha*, Cic. Dolabellæ in epist. ad Atticū lib.15.& Att.lib.16.
Tingir com vermelhão. Minio, as, Plin.lib.10. c.42. cum accusat. Vel,
Minio tingere.
verniz. Sandaracha, æ, Plin.lib.34.c.18.

verruga. Verruca,æ,p.p. Plin.lib.20. c.12.
verruguinha .Verrucula,æ,p.c. Dimin. Colum. lib.7.c.6.
verruguenta cousa. Verrucosus,a,ũ,p.p.adiect. Pers.Saty.1.
verruma. Terebella,æ. Diminut.
verso. Carmen,carminis,p.c. n.g.
Versus,us.
Fazer versos. Condere,vel contexere,vel facere carmina,Cic.4.Tusc.& pro Cælio.
Componere carmen,Horat.2.epist.2.
Facere,vel conficere versus, Cic.7. Ver.& lib.3.de Orat.
Scribere versus,vel versibus, Horat.lib.1. Ser.Saty.9.Cic.Lentulo lib.1.epist.9.
Fazer versos de repente. Fundere versus ex tẽpore,Cic.3.de Orat.
versificador. Versificator, pen.p. versificatoris. Quintil.lib.10. c.1.
vesgo dos olhos. Strabo,onis, Cic.1.de Nat.Deo.
vespa. Vespa,æ,f g.Cic.5.de Fin.
vespão,aliàs abesouro. Crabro,onis,m.g. Plinius lib. 11.c.21.
vespera.i.á tarde. Vespera,æ,p.c. Vel,
Vesper,vesperis,p.c.m.g. Vt,
Serus vesper, Virg.1.Georg.
Primo vespere,Cæs.2.bel.Ciuil. Ouid. lib. 1.Trist.eleg.2.
Plaut.Curcul.2. Si media nox est,siuè est prima vespera.
Cic.2.in Catil.Si accelerare volent,ad vesperam consequentur.
Aa vespera,i.á tarde. Vesperi,siuè vesperè, aduerb.p.c. Vt,
Herì vesperi,Cic.2.de Orat.
Pridiè vesperi,Cic.1.Acad.
Ad octauum Iduum Martij vesperè, Cic. Att.lib.11.epist.220.
Cousa da tarde,ou da vespera. Vesper, vespera, vesperum,p.c.adiect.
Quum vesperum dicimus, neutro genere intelligimus tempus.
Plin.lib.10.c.12. His hora rigandi matutina,atq; vespera.
Idem,matutinum tempus,atq; vesperum.
Cousa da tarde,ou que se faz á tarde, ou á vespera. Vespertinus,a,um,p.p.adiect.
Cic.2.de Nat.Deor.Tum verspertinis temporibus delitescendo, tum matutinis rursùs se aperiendo.
Hospes vespertinus,Hor.2.Serm.Saty.4.
Litteræ vespertinæ, Cic. Att.lib.13.281.
Fazerse vespera. Vesperascit, vel aduesperascit, in tertijs personis tantùm.
Ter.Heaut.2.3. Vesperascit,& non nouerũt diem.
Vesperascente die,Tacit.lib.18.
Cic.6.Ver. Quum iàm aduesperasceret, discessimus.
Ter.And.3.4.Iàm aduesperascit.
Plin.lib.7.c.52. Deindè quum aduesperauisset.
Aas vessas. Præposterè,pen.cor.aduerb.Cicer.4. Academ.
Inuersò ordine. *Porque* inuertere ordinẽ *he de Cicero* in Partit.
Præpostere,& ordine, contraria sunt inter se,Cic.Att.lib.7.& 4.Acad.
Ser feyto ás vessas. In re frigidissima calere, & in feruentissima frigere. Auctor ad Herenniũ lib.4.
vessada de terra. Iugerũ,i, p.c.vel,iuger,datiuo, Iugero,accusatiuo,& vocatiuo iugerũ, ablatiuo iugero,& iugere. Pluralitèr nominatiuo,accusatiuo, & vocatiuo iugera, genitiuo iugerum. Datiuo, & ablatiuo iugeris,vel iugeribus.
Iuuen.Saty.9. Quantum erat exhausti lũbos donare clientis
Iugeribus paucis.
Tibul.lib.2.eleg.3. Vt multò innumeram iugere pascat ouem.
Vestido,ou vestidura. Vestis,is,f.g.
Vestitus,us,p.p. Vestimentum,i. Vt,
Vestis muliebris,Cic.6.Ver.
Vir muliebri indutus vestitu, Cic.Att.lib.1. epist.8.
Funebre vestimentum, Cic.2.de Legib.
Vestido de doo. Lugubris vestis, Ter.Heaut.2.3.
Funebre vestimentum,Cic. 2.de Legib.
Vestis pulla,Cic.in Vatin. Qui in funere familiari cœnauit cum toga pulla?
Idem 6.Ver.
Cousa vestida de doo. Vestitus veste lugubri,Ter. Heaut.2.3.
Atratus,a,um,p.p.adiect.
Cic.in Vatin. Quis vnquàm cœnauit atratus? &c.
Pullatus,a,um,p.p.adiectiuum. Sueton.in Augusto,c.44.

Cousa

Cousa vestida de branco. Albatus,a,um,p.p.adiect.Cic.in Vatin.
Albati sacerdotes. *Clerigos cõ sobrepellizes,* ex Mapheo Iesuita.
vestido de tela de ouro. Vestis filis aureis intertexta.
vestido cosido em ouro. Vestis auro rigens.
vestimentas das Igrejas. Vestes sacrę.
vestido de festa. Vestis festiua.
vestido de cada dia. Vestis quotidiana.
vestido de caminho. Vestis viatoria.
vestido de chamalote. Vestis vndulata.
vestido de Damasco. Vestis serica, Pli.lib.21.c.3.
vestido de sêda,ou de tafetaa. Multitia,orum,g.n.Budæus.
Quæro, an deceant multitia teste, Iuuen. Satyr.2.
vestido de burel. Sagum,i, Sueton.in Othone, cap.2.
Cousa vestida de burel. Sagatus,a,um, p.p.
vestido de pelles. Vestis pellicea,
Cousa vestida de pelles,ou que traz vestido de pelles. Pellitus,a,um,p.p. Vt,
Oues pellitæ,Hor.2.Carm.Ode 6.
Getæ pelliti,Ouid.4.de Pont. eleg.10.
vesugo,pescado. Rubellio,onis.
vexar. Vexo,as,Cicero multis locis,cum accusatiuo. Vt,
Contumelijs, & probris vexare aliquem, Cic.pro Quinct.
Vxorem alterius vexare, Cicero pro Domo sua.
vexada cousa. Vexatus,a,um,p.p. Participium, Cic.3.Phil.
Vexatus febre,Plin.lib.234.
vexação. Vexatio,onis,fem.gen. Cic.4.Tuscul. & Ver.5.
O que vexa. Vexator,p.p.vexatoris. Vt,
Direptor,& vexator vrbis,Cic.3.Phil.
vexiga. Vesica,æ, p.p.Cic.2.de Fin.
Vesicula,æ,p.c.Dimin.Cic.2.de Diuin.
vexigas,doença dos mininos. Variolæ,p.c.variolarum,ex Recentioribus.
Papulæ,pen.cor.papularum, Galenus apud Nomenclatorem.
vez. Vicem,in accusatiuo. Vice in ablatiuo. Plural.Vices in nominat. & accusat. Vicibus in datiuo,vel ablat.
Pro loco accipitur. Vt,vice mea,i.meo loco, Cic.1.de Leg. Nulla est enim persona, quæ ad vicem eius, qui è vita emigrarit, propiùs accedat,quam heres.
Cousa de vez. Tempestiuus,a,um, penult.prod. adiect. Vt,
Fructus tempestiuos capere, Cic.2.Offic.
As vezes. Vicissim,aduerb.Virg.eclog.5.Cic.2. de Nat.Deor.
Vicissatim,p.p. aduerb. Plaut.Pæn.2.antiquum est,& inusitatum.
As vezes hũa cousa, ás vezes outra, i. mudança de hũa cousa em outra. Vicissitudo, p.p.vicissitudinis,f.g. Vt,
Diurnæ,nocturnæq; vicissitudines, Cicer.1. de Inuent.
Laboris,atq; voluptatis vicissitudo, Cicero pro Muræna.
Tędium aufert vicissitudo, Cicero 3. de Orator.
Algũas vezes. Aliquandò.Interdùm. Nonnumquàm,aduerb.Ter.Eunuc.2.3. Cic.4.Acad. & lib.3.Offic.
vez de vinho,ou de agoa. Sorbitio vini,vel aquę. Vel,haustus aquæ,vel vini.
Pers.Saty.4.Sorbitio tollit quem dira cicutę.De Socrate.
vezarse. Assuesco,cis,assueui,assuetum, pen.p. Consuesco,cis. Vt,
Assuescere à teneris,Virg.2.Georg.
Assuescere legibus,in datiuo, Liuius lib.1. ab Vrbe.
Pluribus mentem assuescere, Hor.2.Serm. Saty.2.
Consuescere mori,Cic.1.Tusc.
Consuescere alicui,Ter.Adelph.4.4.
Consuescere cum aliqua muliere, Terent. Hecyr.4.1.
Consuescere iuuencum aratro,Colum.lib. 6.cap.2.
Outros dizem Auezarse.
vezar a outrem. Assuefacio,assuefacis,p.c. Consuefacio,cis. Vt,
Assuefacere aliquem alicui rei, Cic.Figulo lib.4.13.Ter.Adelph.3.3.
Cousa vezada. Assuetus,a,um,p.p.
Consuetus,a,um,p.p.Particip.siuè nomina ex particip.
Assuefactus,a,um.Particip.Vt,
Assuetus labore assiduo,Cic. 3.de Orat.
Paruo assueta iuuentus,Virg.2.Georg.
Assuetus mendacijs, Cic.pro Planc.

Assuefactus cum aliquo,Cęs.lib.1.bel.Ciu.
Consuetus amor,Ter.Andr.1.1.
Consueta petens è fluctibus antra,Virg.4. Georg.
vezo.Assuetudo,p.p.assuetudinis,f.g.
Consuetudo,p.p.consuetudinis,f.g.
Liu.lib.5.bel.Pun. Postremò ità assuetudine mali efferauerant animos.
Consuetudine animus rursùs te hûc inducet,Plaut.Mercat.24.
vezeyra de porcos.Porcorum grex.
vga peyxe.Pastinaca,æ,pen.prod. Plinius lib.9. cap.4.
via,i.modo,ou maneyra. Modus,i.
vianda,ou mantimento. Cibus,i.Cibaria,orum.
Vt,cibaria menstrua,Cic.5.*Ver*.
Varietas,& copia ciborum, Cicer.2.de Nat. Deorum.
Cousa de vianda,ou de mantimento.Cibarius,a,ũ, adiect. Vt,
Cibarius panis,Cic.5.Tusc.
Cibalis,& e,p.p.adiect.Varr. de Re rust.lib. 2.c.11.Lactant.de Opific.Dei, c.11.
viagem.Profectio,onis.
Torna viagem. Reuersio,onis, Cicero Philip.1. Exponam vobis breuitèr consiliũ & profectionis,& reuersionis meę.
vibora.Vipera,ę,p.c.
Cousa de vibora.*V*ipereus,ea,eum. Viperinus,a, um,p.p.adiect. *Vt*,
Crinis vipereus,*V*irg.6.Æneid.
Morsus viperinus,Cic.2.de Fin.
vicio.Vitium,ij. Vitiositas,p.c. vitiositatis,f.g. Cic.pro Cluent.& Tusc.4.& alibì sępè.
viciosa cousa.*V*itiosus,a,um,p.p.adiect. *Vt*,
*V*ita vitiosa,Cic.2.de Fin.
Ciuitas vitiosa,Cic.de Petit.Consul.
*V*itiosus etiàm significat rem corruptam,& putridam. *Vt*,
Nux vitiosa, Plaut.Milit.6.
corpus vitiosum,Cic.1.de Diuin.
viço.Luxuria,æ.Luxuries,ei,Cic.1.Offic.Ver.1. & pro Rosc.Amer.
viçosa cousa. Luxuriosus,a,um. Vt,
Frumenta luxuriosa,Cic.in Orat.
viço dos paẽs.Luxuries segetum,Cic.2.de Orat. Plin.lib.18.c.17.
Ser viçoso. Luxurio,as,vel luxurior,aris. Deponens. Vel,luxuria defluere.
Animi luxuriant iuuenilibus annis, Ouid. lib.5.Fa[illegible].
Pecus luxuriat in pratis,Ouid 1.Fast.
Luxuriant animi otio,Liu.lib.1.ab Vrbe.
Cic.lib.2.Offic. Intelligimus,quam sit turpe defluere luxuria,&c.
Cacumina virgarum ,ne luxuriētur,demutilato,Col.de Arborib.c.11.
Estão viçosos os paẽs. Frumenta luxuriant.
vida.Vita,æ.
Cousa de vida,ou que daa,ou tem vida. Vitalis,& e,p.p. adiect. *Vt*,
Caloris natura vim habet in se vitalẽ, Cic. 2.de Natur.Deor.
Salutaris,& vitalis calor,Cic.eodem loco.
Lumina vitalia,Cic.1.de Diuin.
Fazer vida,ou viuer.*V*iuo,is,vixi,victum. Vt,
*V*iuere cum aliquo,Cic.pro Quinct.
Agere vitam,Cic.4.de Fin.Liu.7.ab *V*rbe.
Vitam ducere,Virg.2.Æneid.
Traducere vitam,Cic.de Senect.& Tusc.3.
Viuere vitam,Cic.4.Ver.
*V*ide *Viuer*.
Tornar á vida.Reuocare aliquem ad vitam.
Cicero Att.lib.7.Litterę tuæ me ad vitam reuocarunt.
Pór a vida.Vitam ponere pro aliquo, vel in re aliqua,Cic.pro Quinct.& Pæto lib.9.14.
Por minha vida,ou assi eu viua.Ità viuam,Cicer. Att.lib.5.103.
Ità me Deus amet,Ter.Eun.3.2.
Nunqua eu viua,ou nunqua Deos me dee saude.
Nè viuam,Cic.Att.lib.4.85.
vide. *V*itis,is,f.g.
vide pequena.Viticula,æ,p.c.Diminut.Cic.3.de Nat.Deor.
vide de enforcado.Vitis arbustiua , Col.de Arb. c.16. *Chamase vueyra*.
Gauião das vides.Capreolus,i.p.c.
*V*iticulum,i,p.c. *V*ar.lib.1.de Re rust.c.31. Plin lib.24.c.11.
Mergulhar vides.Propagare vitem,Cat.c.32.
Deprimere vites in propagines,Plinius lib. 14.cap.1.
Empar vides. Vitem adminiculare, Colum.de Arborib.c.16.
Vitem iugare,Colum.
Palare vites,Colum.lib.11.c.2.
Pedare vites,Colum.lib.4.cap.12. Plinius lib.17.c.21.
Statuminare vineam,Plin.lib.17.c.22.

Encados

Encados pera vides, ou pera vinhas. Statumen, pen.prod.statuminis,n.gen.Columel.lib.4. cap.16.
Adminiculum,i,p.c.Cic.2.de Nat.Deorum.
Pedamentum,i,Plin.lib.17.c.30.
Pedamen,p. p.pedaminis,n.g. Colum.lib.4. cap.30.
Cousa de vide. Viteus,ea,eum. Vitigineus,ea,eũ, adiect. Vt,
Pocula vitea,Virg.2.Georg.
Folia vitiginea,Col.lib.12.c.16.
Cousa gerada de vide. Vitigenus,a,um,pen.corr. adiect. Vt,
Liquor vitigenus.Latices vitigeni, Lucret. lib.5.& lib.6.
Vide,que se mergulha,ou deyta de cabeça. Tradux, traducis,p.c.dub.gen.Col.lib.5. c.7.
Propago,p.p.propaginis,p.c. f g.Cicero de Senect.
Mergus,i,Col.lib.4.c.15.& lib.5.c.5.
Cousa,que daa vides. Vitifer,p.c. vitifera, vitiferum,p.c.adiect. Vt,
Regio vitifera,Plin.lib.6.c.16.
Plantador de vides. Vitisator,pen.c.vitisatoris, m g.Virg.7.Æneid.
Fazerse vide,ou crecer como vide. Vitesco, cis, Col.de Arborib.c.7. Ne in summa radice vitescat. Ità legit Calepinus, sed decipitur,vt in multis alijs:tu lege,Ne in summo radices vitis citet.
vidro. Vitrum,i.
Cousa de vidro Vitreus,ea,eum,adiect. Vt,
Vasa vitrea,Col.lib.12.c.4.
vidreyro. Vitrearius,ij,Seneca Epist.91.
vidraça. Speculare,specularis,p.p. n.g.Seneca Epist.87.Martial.lib.8.
vigayro. Vicarius,ij,Cic.5.Ver. pro Murena,& alibi.
vigia Vigilia,æ.
vigia de toda a noyte. Peruigilatio,onis, Cic.2. de Legib.
vigias. Vigiliæ,arum.Excubiæ,arum. *São do genero feminino, ainda que estas vigias sejão homẽs.*
vigiar. Vigilo,as,p.c. Vt,vigilare,vsq; ad lucẽ, Ter.Eunuc.2.2.
vigiador,ou, vigiadora. Vigil,vigilis,p.c.
vigiar toda a noyte. Pernocto,as,Cic.6.&7.Ver.
Peruigilo,as,p.c.
Cic.pro Rosc.Amer. Non orat,vt eam noctem peruigilet?
Liu.4.bel.Pun.Peruigilando in armis.
Pernoctare ad ostium carceris,Cic.7.Ver.
Cum curis pernoctare,Cic.5.Tusc.
vigiar atè alta noyte,ou muyta parte da noyte.
Ad multam noctem vigilare, Cic.in Som.
De multa nocte vigilare,Cic.Quint.Fr.lib. 2.epist.16.
Cousa,que vigia. Vigilans,tis. Particip.Terent. Andr.5.6.
Accipitur etiàm pro prouido,Cic.2.Ver.
Perficiam,vt nemo vnquàm post hominũ memoriam paratior, vigilantior, compositior ad iudicium venisse videatur.
Vigilans,sobrius,& industrius, Cicero pro Cælio.
Cousa,que vigia toda a noyte. Pernox, pernoctis, adiect.
Liu.lib.5.ab Vrbe. Præliumq; ante lucem (sed Luna pernox erat)commissum est: & haùd incertius diurno prælium fuit.
Hoc est totam noctem lucens.
O que,ou a que vigia té o fim. Peruigil,p.c.peruigilis,p.c. Vt,
Anguis peruigil,Ouid.Epist.12.
Custodia peruigil,Lucan.lib.4.
vigilancia,aliàs cuydado. Vigilantia,æ,Cic.Attic. lib.8.epist.153.
Com vigilancia. Vigilantèr,aduerbium,Cic.pro Muræna.
vigilante cousa. Vigilans,tis.Partic.Cic.pro Cælio,& pro Rosc.Amer.
Vigilax,p.c.vigilacis,p.p.adiect.
Vt,canes vigilaces,Col.lib.7. c.12.
vigor. Vigor,oris, Vt,
Animi vigor,Ouid.Epist.15.
Ingenij vigor,Ouid.8.Metam.
Cousa,que tem vigor. Vigens,tis.Partic. Vt,
Mens vigens,Cic.2.de Fin.
Ter vigor. Vigeo,es,vigui,caret supino.
Vigere memoria,Cic.2.de Orat.
Vigere animo,Cic.Att.lib.4.?2.
Apud quos venandi, & equitãdi laus viget, Cic.1.Tusc.
villa. Oppidum,i, p.c. vel,
Oppidulum,i,p.c.Diminut.
Municipium, ij.
Morador em villa. Oppidanus,i,p.p.Cæs.2.bell. Gall.
Municeps,p.c.municipis, pen.corr. m.gen.
Cic.

Cicero 2.de Legib.
villa pequena cercada. Castrum,i. Cuius diminutiuum est Castellum,i, Cic. Catoni lib.1. epist.4.pro Cecin.& in Pison.
De villa em villa. Municipatim,p.p.Sueton.in Iulio,c.4.
villão. Rusticus,i,p.c.Villicus,i,p.c.Villanus,i,p.p.Budæus,Cic.pro Quinctio.
Rusticulus,i,p.c.Dimin.Cic.pro Sext.
Rusticanus,i,p.p.Cic.7.*Ver.*
*villaã.*Rustica,æ,p.c.Villica,æ,p.c.
*villania,i.bayxeza.*Rusticitas,pen.c.rusticitatis, gen.fem.
*vilancete.*Cantiuncula,ę,p.c.Dimin.
*vil cousa.*Vilis,& e,adiect.
Abiectus,a,um.Contemptus,a,um.Partic.
*vilmente.*Rusticè,p.c.Inurbanè,p.p. aduerbia, Cic.3.de Orat.& lib.3.de Nat.Deor.
Fazerse vil. Euilesco,cis, Sueton. in Claudio cap.15.
*vilhete.*Epistolium,ij, Catull.ad Mallium 63.
Chirographum,i,p.c. vel,Chirographus,i.
*vimem,aruore.*Siler,sileris,p.c.m.g.
Molle siler,apud Virg.2.Georg. subintelligitur lignum.
*vinagre.*Acetum,i, p.p.
*vinagre forte.*Acetum acre,Colum.lib.3.& lib. 12.cap.5.
*vincilho.*Vinculum,i,p.c.
vinco da roda,i.sinal,que faz a roda por onde passa. Orbita,æ,p.c. Plin.lib.8.c.58.
Accipitur etiam pro ipsa rota,apud Cicer, Att.lib.2.
*vinda.*Aduentus,us,m.g. Vt,
Aduentus ad vrbem,vel in vrbem, Cic.pro Milone,& pro lege Manil.
vindima. Vindemia,æ. *Vel* vindemiola,æ,p.c. Dimin.Cic.Att.lib.1.epist.6.
*vindimar.*Vindemio,as,Plin.lib.14.c.2.
*Cousa,que pertence a vindima.*Vindemiatorius,a, ium,adiect. Vt,
Vasa vindemiatoria,Varro lib.3.de Re rustic.cap.2.
vindimador. Vindemiator,p.p.vindemiatoris, Col.lib.3.c.21.
*vindoura cousa.*Posterus,a,um,p.c.adiect. Vt,
Postera dies.Posterus annus, Cic.4.*Ver.*
*vindouros.*Posteri,p.c.posterorum. Cicero pro Domo sua, Apud posteros nostros non vt extinctor coniurationis,& sceleris, sed auctor,& dux fuisse videar.
vingar,vingarse,ou tomar vingança. *Vlciscor*,vlcisceris,p.c.vltus sum.
Vindico,as,p.c.Persequor,p.c.persequeris, pen.c. Vt,
Vlcisci iniurias, *Vingarse das afrontas*,Cicer. 2.de Inuent.
Vlcisci mortem alicuius. *Vingar a morte de alguem*,Cic.pro Rab.Perduel.reo.
Vindicare se de aliquo, Cic. pro Deiotaro. *Vingarse de alguem*.
In aliquem scelera alterius vindicare, Cic. 5.Ver.
Pœnas alicuius persequi,Cic.Att.lib.9.
Repetere pœnas ab aliquo. *Tomar vingãça*, Cic.7.Ver.*Tambem* Repetere pœnas,*significa castigar.*
*vingança.Vl*tio,onis,Plin.lib.11.c.28.
Vindicatio,onis,Cic.2.de Inuent.
Vindicta,ę,Ouid.4.de Ponto,eleg.6.
*vingador.*Vindex,vindicis,p.c.Vltor,oris. Vt,
Vindex sceleris,Cic.3.de Nat.Deor.
Vindex pœna,Catul.Argon.59.
Vltor inimicorum,Cic.Cęlio lib.2.epist.9.
*vingadora.*Vltrix,vltricis, p.p. Cic. pro Domo sua.Hæc vltrix afflictæ ciuitatis, Reip.spolijs ornabitur.
In plurali vltrices, & vltricia, g.f. & neutrius,*Cousa vingadora.*
Tela vltricia , genere neutro dixit Statius lib.5.Thebaid.
vinha. Vinea,eæ.
*Deytala de cabeça.*Propagare vineam,Cat.c.32.
Deprimere vites in propagines,Plinius lib. 14.cap.1.
*vinheyro,ou vinhadeyro , que guarda , ou grangea a vinha.*Vinitor,p.c.vinitoris,Cic.5. de Fin.
Cousa de vinha,ou que pertence a vinha. Vinearius,a,ium.
Vineaticus,a,um,p.c.adiect. Vt,
Collis vinearius,Col.lib.5.c.6.
Falces vineaticæ, *V*arro lib.1.de Re rustic. cap.22.
*Alimpão as vinhas.*Deflorescunt vineæ.
*Arrendar as vinhas.*Repastinare vineas,Colum. lib.2,cap.15.& lib.4.c.32. *He o mesmo, que cauar segunda vez.*
vinho. *V*inum,i.Temetum,i,pen.prod. Plaut. Aulul.11.
*Cousa de vinho,ou que pertence a vinho.Vi*narius,

a,ium. Vt,
Vas vinarium,Cic.6.Ver.
Taberna vinaria,Plin.lib.14.c.13.
vendeyro,que vende vinho. Vinarius,ij, Plautus Asin.9.& Pæn.14.
Bebedor de vinho. Vini potor, p.p.vinipotoris, Plin.lib.14.c.54.
vinho puro. Vinum merum, Plaut. Amphit. 4. Ouid.15.Metam.
Vinum meracum,Cic.3.de Nat.Deor.
Vinum purum,Ouid.7.Metam.
Aliquandò merum sine substantiuo ponitur pro vino. Vt,
Dulce merum,Horat.3.Carm. Ode 13.
Diffusum pateris merum, Horat.4. Carm. Ode 5.
Bebedor de vinho puro. Meribulus,a,um, p.corr. Thes.adiect.
Merobibus,a,um,p.c.adiect. Plaut. Curc.2.
vinho deste anno. Vinum hornum,Hor.Epod.2.
vinho de dous annos. Vinum bimum, Hor.lib.1. Carm. Ode 19.
vinho de tres annos. Vinum trimum.
vinho de quatro annos. Merum quadrimum,p.p. Hor.3.Carm.Ode 9.
vinho nouo. Vinum nouũ, Cic.de Clar.Orat.
Vinum nouitium,Plin.lib.23.c.1.
vinho velho. Vinum vetus,Cic.de Clar.Orat.
Vinum vetulum,Colum.lib.10.
vinho fraco. Vinũ edentulum, Plaut.Pęn.3.3.
Outros dizem,que he vinho velho,
vinho de muytos annos. Vinũ magnæ vetustatis.
vinho limpo. Defœcatum vinum. Plin.lib.18. c.26.Col.lib.vlt.
vinho verde. Vinum austerum,Col.lib.3.cap.2.
Vinum asperum,Ter.Heaut.3.1.
vinho azedo,ou aziumado. Vinum acerbum.
Vinum acidum.
vinho da terra. Vinum vernaculum.
Vinum indigena,Plin.lib.14. c.6.
vinho de fora. Vinum externum.
vinho forte. Vinum acre.Vinum forte. Vel. Vinum vehemens.
vinho agoado. Vinum dilutum.Mart.lib.1.
vinho de toneys. Vinum doliare,Vlp.in l.1.D.de Periculo,& commodo rei venditę.
vinho brando,ou donzel. Vinum lene, Cicero 5. Tuscul.
vinho de repisa. Vinum tortiuum,Colum.lib. 12.cap.26.

vinho botado. Vappa,æ,Horat.1. Serm.Saty.3. Plin.lib.14.c.20.
vinho de pouca dura. Vinum fugiens,Cicero 3. Offic.
vinho palhete. Vinum heluum,Budæus de Asse, fol. 183.
Vinum signinum,Plin.lib.15.c.15.
vinho branco. Vinum album,Plaut.Menæh.20.
vinho tinto. Vinum rubeum. Vinum rubens. Vinum sanguineum.
vinho muyto tinto. Vinum atrum,Plautus Menæh. 20.
vinho fino. Vinum pramnium, Plin.lib.14.c.4. Bellissimum vinum, Col. lib.12.c.19.
Aminæum vinum,vel Falernum, Colum. lib.3.c.9. Textus in l.vlt.§.1. D.de vino, oleo,tritico legat.
vinho de cheyro. Vinum odoriferum. Vel, Vinum odorum.
vinho a que chamão Maluasia. Vinum Aruisium, Virg.eclog.5.Plin.lib.14.c.7.
Vinum Maluaticum, vel vinum Maluasiũ, Cic.lib.13.c.11.
Vinho de pez. Vinum picatum,Plin.lib.23.c.1.
vinho trasfegado. Vinũ diffusũ, Cic.2.de Fin. Iuuen.Saty.5. Ille capillato diffusum consule potat.
Trasfegar vinho. Diffundere vinũ,Ouid.5.Fast. Vinum elutriare,Plin.lib.14.c.17.
vinho,que tem confeyção de canela, & açucar. Aromatites,aromatitæ, p.c.m.g. Plin.lib. 14.c.16.
vinho,que tem liria. Vinum mucidum, Martial. lib.8.
vinhogo,i.logar de muyto vinho, ou de muytas vinhas. Vinetum,i,p.p. Cic.2.de Nat.Deor.& lib.2.de Legib.& Col.lib.3.c.2.
Cousa amiga de vinho. Vinosus,a,um,pen.prod, adiect. Vt,
Vinosus senex,Ouid.3.de Arte.
Vinosior ætas,Ouid.3.Fast.
Cousa chea de vinho,ou cousa bebada. Vinolentus, a,um. Ebrius,a,ium,adiect. Vt,
Somnia vinolentorum, Cic.1.de leg.Agrar.
Medicamenta vinolenta,Cic.in Pison.
Insanis,& ebrijs multa falsa videntur, Cic 2.de Diuin.
Anus ebria,Ouid.2.Fast.
vaso,que serue de trazer vinho. Oenophorum,i, p.c.Mart.lib.6.89.Cic.2.de Fin.

vinte. *V*iginti, Nomen numerale indeclinabile.
vinte em ordem. *V*igesimus,a,um,p.c. *Vel*, *V*icesimus,a,um,p.c.adiect. *Vt*,
*V*no, & vigesimo die, Cicero Terentiæ lib.14.5.
Altero vicesimo die, Cicer. Cornific. lib.12. epist. 25.
vinte vezes. *V*iciès,aduerb. Cicero Attico lib. 11. 209.
De vinte em vinte, ou cada vinte. *V*igeni,æ,a. *Vel*, *V*iceni,æ,a,p.p.
vinte mil. *V*iginti millia.
vintem. Argenteus,ei.
viola. Lyra,æ. Fides,fidis,f.g.
Fidicula,æ,p.c. Diminutiuum, Cicero 2.de Nat. Deor.
viola temperada. Fides contenta numeris.
viola destemperada, Fides incontenta numeris. *V*trumq; apud Cic.lib.4.de Fin.
violeyro, que tange viola. Lyricen,p.c.lyricinis, pen.cor.
Fidicen,pen.c.fidicinis,pen.c. Cicero Pæto lib.9.22.
Lyristes,lyristis, masc.gen. Plinius Iunior ad Genitorem lib.9.
Temperar viola. Temperare lyram. *Vel*, Lyram ad harmoniam reducere.
violeyro, que faz violas. Fidicularius artifex.
Cousa, que pertence a viola. Lyricus,a,um,pen.c. adiect. *Vt*,
*V*ates lyrici, Hor.lib.1.Carm. Ode 1.
Tanger viola. Fidibus canere, Cicero 1.Tuscul. Horat.de Arte.
Ensinar a tanger viola. Docere aliquem fidibus, Cicero Pæto lib.9.22.
violeta, erua. *V*iola,æ,p.c. Cicero 5.Tusc. Plin. lib.21.c.6.& c.11.
Cousa de cor de violeta. *V*iolaceus,ea,eum, adiectiuum. *Vt*,
Purpura violacea. Color violaceus, Plinius lib.9.c.39.& lib.35.c.16.
Logar aonde nacem violetas. *V*iolarium,ij, *V*irg. 4.Georg.
vir. *V*enio,is,veni,ventum. *Vt*,
*V*enire ab aliquo, Cic.pro Roscio Comœd.
De aliquo loco venire, Cic.Att.lib.5.100.
Ex Arabia venerunt legati, Pli.lib.12. c.14.
*V*enire ad vrbem, Cic.Tironi.lib.16.3.
In solitudines venire, Cic.Cælio lib.2.15.
*V*enire obuiàm alicui, Cicero loco citato.
Sub aspectum venire, Cicero 2.de Orat.
*V*enire in amicitiã aliquorum, Liu.5.bel. Punic.
Ad aures alicuius venire. *Vt*,
Mulier est, muliebris vox mihi ad aures venit, Cicero pro Marcel.
Scribere, quod in buccam venerit, Cicero Attico lib.1.epist.7.
*V*enire in certamen cum aliquo, *Sair a campo a pelejar*, Cicero de Clar. Orat.
*V*enire in discrimen, idest esse in periculo, Cicero pro Roscio Amer.
*V*ide plura apud Thes.
*V*enire subsidio, Cicero Attico lib.6.116.
*V*enire sub iactum telorũ, *A tiro de lança.*
Sub iactum sagittæ, *A tiro de bésta.*
virar. *V*erto,is,verti,versum. Inuerto,is, apud Ciceronem,& alios.
*V*oluo,is,volui,volutum,p.p.
Reuoluo,is,reuolui,reuolutũ, Cic.& alij.
virada cousa. *V*ersus,a,um. Inuersus,a,um.
*V*olutus,a,um. Reuolutus,a,um. Particip. Cic.passim.
viracão, i. vento brando, & suaue. Aura,æ, *V*irg.4. Georg. Dulcis compositis spirauit crinibus aura.
Faz viracão. Spirat aura. Flat aura.
virgem, ou cousa virgem. *V*irgo,virginis, pen.c. gen.com.trium. *Vt*,
Animosa virgo, Ouid. Epist.19.
Corrupta virgo, Ouid.3.Amor.eleg.7.
*V*irgo incorrupta, Cicero in Orat.
*V*irgo porca, Martial.lib.3.56.
*V*irgo equa, Plinius lib.28.c.9.
Carnes virgines, Plin.lib.28.c.4.
Cousa de virgem, ou que pertence a virgem. *V*irginalis,& e,p.p.
*V*irgineus,ea,eum, adiect. *Vt*,
*V*irginalis habitus, atq; vestitus, Cicero 6. *V*err.
Rubor virgineus, *V*irg.1.Georg.
*V*irginea ętas, Plin.lib.28.c.7.
virgindade. *V*irginitas,p.c.virginitatis,f.g. Cicero 3.de Nat.Deorum. Minerua patrẽ dicitur interemisse virginitatem suam violare conantem.
Leuar virgindade. Corrumpere virginẽ, Ouidius 3.Amor.eleg.7.
*V*itiare virginem, Plautus Prolog. Aulu.5.
Violare virginem, vel puellam, Tibullus lib.

lib.1.eleg.6.
Violare virginitatē,Cic.3.de Nat.Deorum.
Virginitatem eripere,*V*irg.12.Æneid.
*V*irginitatem libare,Ouid.Epist.2.
*virilha.*Inguen,inguinis,p.c.g.n. Liu.lib.7.ab Vrbe,Suet.in Nerone.
*virote.*Sagitta,æ.
*virtude.*Virtus,virtutis,p.p.Probitas,p.c.probitatis,g.f.Cic.pro Plancio.
virtuosa cousa. Virtute præditus,Cic.pro Domo sua,& pro Corn. Balbo.
Probus,a,um.Sanctus,a,ū, Cic.pro Cluent.
*Ser virtuoso.*Præstare virtute,Cic.pro Planc.
visão de dia,ou de noyte. Visio, onis. *V*isum,i. Visus,us.Phantasma,tis,p.c. Pli.lib.7.c.22. Liu.lib.6. bel.Pun.
Visiones inanes,Cic.4.Acad.
*visconde.*Viceccomes,vicecomitis,p.c.
*visgo pera caçar aues.*Viscus,i.*V*iscum,i.
In visco inhęrescere,Cic.2.de Nat.Deor.
Viscatus,a,um,i.visco oblitus,Oui.2.de Ar.
*visitar.*Visito,as,p.c. Frequentatiuū à viso, is, Plaut.Curcul.7.Cic.lib.5.de Fin.
visitação. *V*isitatio,onis.
Reuisitar. Recognosco,is, recognoui,p.prod. recognitum,p.c.Cic.3.de Leg.& *V*er.4.
Reuisito,as,p.c.Plin.lib.18.c.3.
Nundinis vrbem reuisitabant.
visorey. Prorex,proregis,p.p.
*vista.*Visus,us. Aspectus,us. *Vt*,
Effugere visus alicuius,Ouid.3.Fast.
Fallere visum,Plin.lib.9.c.50.
Contorquere aspectum,vel aliquò conuertere,Cic.2.de Nat.Deor.
*vista dos olhos.*Oculorum acies, Cic.2.de Leg. lib.4.de Fin.Virg.4.Æn.
Obtutus oculorum,Cic.2.de Diuin.
Oculorum visus,Lucret.lib.5.
*Aa primeyra vista.*Primo aspectu, Cic.Att.li.7. & lib.4.Acad.
Prima specie,Cic.4.de Fin.
Prima fronte,Quintil.lib.7.c.2.
*Ter boa vista.*Insignem,& illustrem visum habere,Cic.1. de Nat.Deor.
*vista curta.*Acies oculorum hebes, Cicer.4.de Finib.
Acies oculorum obtusa,Cic.de Senect.
*Cousa vista.*Visus,a,um.Particip. Vt,
*V*isa est pedum via,Ter.Phorm.2.2.
Imago visa mihi ante oculos.*V*irg.2.Æn.

*visto nas cousas.*Peritus,a,um,p.p.adiect. *V*el, Expertus,a,um. Particip.vel nomē ex participio. *Vt*,
Peritus belligerandi,Cic.pro Font.
Peritus definiendi,Cic.3.Offic.
In rebus suis,& alterius expertus,Cic.Lentulo lib.1.9.
*Cousa vistosa.*Conspicuus,a,uum,adiect. Vt, Conspicuus homo, i.quem omnes admirātur,& reuerentur,Liu.lib.1.ab Vrbe.
Conspicuus magnitudine caseus lunensis, Plin.lib.11.c.42.
*vitela.*Vitula,æ,p.c.*V*irg.3.eclog.
*Cousa de vitela.*Vitulinus,a,um,p.p.adiect. Vt, *V*itulina caro,Cic.2.de Diuin.
Assum vitulinum,Cic.Pæto lib.9.20.
Fortassè deest frustum.
*vitualha, ou mantimento pera o exercito,ou pera a Repub.*Commeatus,us,m.g.
Cic.pro lege Manil. Commeatu & priuato, & publico prohibeamur.
Subministrare commeatus copiam, Cæsar lib.4.bel.Ciuil.
*vituperar.*Vitupero,as,p.c.cum accusat. Cicero pro Muræna.
Aliquid vitio dare,Cic.pro Rosc.Amer.
Aliquid vitio vertere,Cic.Treb.lib.7.6.
*vituperio.*Vituperatio,onis,*V*erbale. Vt,
*V*ituperatione liberare,Cic.de Arusp.resp.
*V*ituperationem vitare, Cic.de Prouin.Cōs.
Si iungatur cum hoc verbo Venio,& similibus passiuè accipitur, Cic.6.*V*er.Vt propter eū in sermonem hominū, atq; in tantā vituperationem veniret.
Idē Phil.lib.13.epist.73. Sed mihi ità persuadeo(potest fieri,vt fallar) eam rem laudi tibi potiùs,quàm vituperationi fore.
Idem de Clar.Orator. Eaq; res P.Africano vituperationi fuit.
*vituparador,que vitupera.*Vituperator,p.p.vituperatoris,Cic.2.Tusc.
*Cousa digna de ser vituperada.*Vituperabilis,& e, p.c.adiect. Vt,
Consulatus vituperabilis,Cic.3.de Leg.
*vitoria.*Victoria,æ.
*Alcançar vitoria.*Consequi victoriam, Cic.pro Cælio.
Reportare victoriam,Cic.pro lege Manil.
*vitorioso,ou vencedor.*Victor,oris. Vel, Victoriam consequutus,Cic.pro Cæl.

vitoriosa, ou vencedora. Victrix, victricis, p.p.f.g. Cic. pro Cluent.
Arma victricia dixit, Virg. 3. Æneid.
viuer. Viuo, vixi, victum. Viuere vitam, Cicero 4. Ver.
Agere, vel degere ætatem, Cic. de Clar. Ora. & pro Rosc. Amer.
Vitam ducere, Cic. pro lege Manil.
viuer muytos annos. Satis diù viuere, Cicer. pro Marcello.
viuer virtuosamente. Sanctissimè viuere, Cicero lib. 1. de Orat.
Vitam cum virtute degere, Cic. 4. de Fin.
viuer mal, & desconcertadamente. Luxuria diffluere, vel mollitèr viuere, Cic. 1. Offic.
viuer concertadamente, & com prouisão. Parcè, & continentèr viuere, Cic. lib. 1. Offic.
viuer ao lume de seu fuzil. De suo viuere, Terēt. Adelph. 1. 2. Plaut. Bacch. 1.
viuer a seu gosto. Arbitratu suo viuere, Cicero Mario lib. 7. epist. 1.
viuer com gosto, ou regaladamente. Iucundissimè viuere, Cic. 2. de Fin.
viuer em paz. In tranquillitate viuere, Cicer.
viuer pobremente. Malè viuere, Plaut. Trinū. 13.
viuo, per Metaphorā significat sustentari.
Vt, de lucro viuere, Cic. Pæto lib. 9. 17.
Studijs viuere, Cic. Sulpic. lib. 13. 28.
Rapto viuere, Ouid. 11. Metam.
Viuere aliena misericordia, Cic. pro Roscio Amer. *Sostentarse de esmolas*.
viua cousa. Viuus, a, uum, adiect.
Cousa viuidoura, ou aguda. Viuidus, a, um, pen. c. adiect. Vt,
Viuidus animus, Plin. in Paneg.
Ingenium viuidum, Liu. 2. ab Vrbe.
viueza. Viuacitas, p.c. viuacitatis, f.g. Colum. lib. 11. c. 3.
viueza de ingenho, i. agudeza, & habilidade.
Ingenij acies, Cic. 4. Academ.
Ingenij acumen, Cic. pro Flac.
Cousa, que viue muyto. Viuax, viuacis, p. prod. adiect. Vt,
Oliua viuax, Virg. 3. Georg.
Tornar a viuer. Reuiuisco, cis, reuixi.
Cic. in Pison. Is, vbi galli cantum audiuit, auum suum reuixisse putat.
Cicero 4. de Fin. Quid si reuiuiscant Platonici illi, qui auditores eorum fuerunt, & tecum ità loquantur?
Cousa, que torna a viuer. Rediuiuus, a, um, p.p. adiect.
Cic. 3. Ver. Vtrùm existimatis minùs operis esse, vnam columnam efficere ab integro nouam, nullo lapide rediuiuo, an quatuor illas reponere?
Bella rediuiua, i. renouata, Silius lib. 10.
viueyro de aues, ou de peyxes. Viuariū, ij, Pli. lib. 9. c. 54. Ostrearū viuaria primus omnium Sergius Orata inuenit in Baiano.
Iuuen. Saty. 4. Non dubitaturi fugitiuū dicere piscem,
Depastumq; diù viuaria Cæsaris.
viueyro de peyxes sómente. Piscina, æ, p.p. Vt, In piscinis sunt muli barbati, Cic. Att. lib. 2
viúua cousa. Viduus, a, um, adiect. Vt,
Viduus vir, Plaut. Mercat. 20.
Puellæ viduę, Ouid. 2. Fast.
Propriamente significa cousa, que carece de algūa cousa. Vt, Pectus viduum amoris, Ouid. 3 Amor. eleg. 9.
Viduus pharetra risit Apollo, Hor. 1. Carm. Ode 10.
Ager viduus pecudibus, Col. lib. 2. c. 15.
Fazer viúuo. Viduo, as, cum accusat. Vt,
Vrbem viduare ciuibus Virg. 8. Æneid.
Estar viúuo. Esse in viduitate. Vel carere coniuge. Carere vxore.
vezinhança. Vicinia, æ. Vicinitas, p.c. vicinitatis, fem. g.
Propinquitas, p.c. propinquitatis. Vt,
Vrbis vicinia, Col. lib. 7. c. 3.
Solis vicinia mollit ceras, Ouid. 8. Met.
Cic. pro Roscio Amer. Cantu vocū, & neruorum, & tibiarum, nocturnisq; conuiuijs tota vicinitas personet.
Cic. 3. Offic. Nimìs enìm eminebat propter propinquitatem Ægina Pireo.
vezinhança, que tem as herdades, & campos hūs com outros, &c. Confinium, ij. Vt,
Terræ alicuius confinia, Lucan. lib. 3.
Confinium Caspij maris, Plin. lib. 6. c. 9.
Ponere arbores in confinio, Vlpian. in l. 2. D. Finium regund.
Mediocritas in lectione loci maximè probatur: quoniàm in confinio boni, maliq; posita est.
Cousa vezinha. Vicinus, a, um. p.p.
Propinquus, a, um. Finitimus, a, um, p. corr. adiect. Vt,

Vicina, & finitima Rhetoricæ Dialectica, Cic.in Orat.
Si vicinus, vel vicina ponantur absolutè, subintelligendũ est aliquod substantiuum.
vm, vm dia antes, vm dia depois, vm soo, aliàs Hum. Vide littera H.
vmano, vmedo, vmilde. Vide littera H.
vnção. Sacra vnctio.
vngir, ou vntar. Vngo, is, vnxi, vnctum. Vt,
Vngere aliquid vnguentis, Cic.6.Ver.
Vide *vntar.*
Dar a Sancta vnção. Sacro oleo moribundũ ritè perungere.
vnha. Vnguis, is, m.g. Plin.lib.11.c.45.
vnha pequena. Vnguiculus, i, p.c. Cicer.lib.5.de Fin.& Lentulo lib.1.epist.6.
vnha dos animaes. Vngula, æ, p.c. Cic.3. de Nat. Deorum.
vnha de asno, erua. Tussilago, p.prod. tussilaginis, f.g.
Dar vnhada. Vnguibus percutere. Vel, Vnguibus lacerare. Vngues imprimere.
vnheyro. Paronychia, æ. Paronychium, ij, Plin. lib.23.c.3.& lib.24.c.vlt.
Rediuia, æ, vel reduuia, æ, Plin.lib.29.c.2. Cic.pro Rosc.Amer.
vnião de gente, aliàs multidão. Turba, ę. Vel, Multitudo, p.p.multitudinis, g.f.
vnir, i.ajuntar. In vnum colligere, & conferre. Auctor ad Heren.lib.4.
Coaduno, as, pen.prod. Plin.Iunior de Viris Illustribus.
vnir beneficios. Vnio, is, iui, itum, apud ius Pontificium, & Concilium Tridentinũ, sed non est latinum.
vnicornio animal. Vnicornis, is, m.g. Vnicornius, ij. Vnicornium, ij.
Gręcè dicitur Monoceros, p.c. monocerotis, p.p. Plin.lib.8.c.21.
vnidade. Vnitas, p.c. vnitatis, g f. Plin.lib.5. c.9. Colum.lib.7.c.3.
vnicamente, i.singularmente. Vnicè, penult.corr. aduerb. Vt,
Vnicè aliquem diligere, Cic.5.de Fin.
Vnicè patriam amare, Cic.3.in Catil.
vnico, i.singular, ou hũ soo. Vnicus, a, um, pen.c. adiect. Vt,
Vnicum solatium in malis, Cic.Sulpic.lib. 4.epist.4.
Cic.pro Rosc.Amerin. Et quæramus, quæ tanta vitia fuerint in vnico filio.
Marito vnico gaudens mulier, Horat.lib.3. Carm.Ode 14.
vniuersal cousa, ou geral. Vniuersalis, & e, pen.p. adiect. Auctor ad Heren.lib.2.
Generalis, & e, p.p.adiect. Cic.lib.1.Offic.
vniuersalmente, ou geralmente. Vniuersè. Generatim, p.p.aduerb. Cic.7.Verr.
Generalitèr, pen.cor.aduerbium, Cicero 1. de Inuent.
vniuersidade. Vniuersitas, pen.cor. vniuersitatis, fem gen. Vt,
Rerum vniuersitas, Cic.1.de Nat.Deor.
Corpus vniuersitatis, Cic.de Vniuersit.
vniuersidade, i.escolas geraes. Academia, ę.
vniuerso, i.o todo de partes. Vniuersus, a, um, adiect. Vt,
Vniuersum in partes diuidere, Cic.de Orat.
Familia vniuersa, Cic.pro Cecin.
Mare vniuersum, Cic. 2.de Fin.
Pars, & vniuersũ, contraria, Cic.pro Quin.
vntar. Vngo, is, vnxi, vnctum. Oblino, is, p.cor. Obliui, obliui, obleui, pen.prod. oblitum, pen.cor. Vt,
Vngere vnguentis, Cic.6.Ver.
Moribus externis se oblinere, Cic.de Clar. Orator.
vntada cousa. Vnctus, a, um. Particip, siuè nomẽ ex particip.
Oblitus, a, um, p.c. Particip.
Delibutus, a, um, p.p.adiect. Vt,
Manus vncta, Hor.2.Serm.Sat.4.
Oluscula vncta pingui lardo, Hor.2.Serm. Saty.6.
Cera, vel cœno oblitus, Cic.7.Ver.
Libellus oblitus à cœde, Ouid.Epist.11.
Delibutus capillus, Cic.pro Rosc.Amerin.
Delibutus medicamentis, Cic.de Clar.Orat.
vntura. Vnctio, onis, Cic.2.de Orat.
Vnctura, æ, p.p. Cic.2.de Legib.
vntador, que vnta. Vnctor, oris, Mart.lib.7.
Aliptes, æ, m.g. Cic.Lent.lib.1.9.
vnto. Axungia, ę, Plin.lib.28.c.9.
voar. Volo, as, aui, atum. Ætas volat, Cicer.1. Tuscul.
voar com impeto pera algũa cousa. Inuolo, as, p.c. Aduolo, as, p.c. Vt,
Inuolare alicui in oculos, Ter.Eunuc.4.3.
Inuolare, vel aduolare oculis, vel in oculos alicui, vel ad aliquid, Plin lib.10.cap.40. Cic.2.

Cic.2.de Nat.Deor.

voar juntamente. Conuolo,as,pen.cor.

*Per translationem festinare significat, Cic. pro Domo sua. Conuolarunt ex Italia ad me reuocandum.

vodas. Nuptiæ,arum. *Vt,*

Multarum nuptiarum mulier vetula, Cic. Attico lib.13.

Nuptiæ plenæ dignitatis, plenæ cōcordiæ, Cic.pro Cluent.

Teda,æ,pro nuptijs accipitur, *Virg.* 4.Æn. Si non pertæsum thalami,tedæq; fuisset. Apta tedis tempora,Ouid.6.Fast.

Cousa de vodas. Nuptialis,& e,pen.prod. adiectiuum. *Vt,*

Nuptialis cœna,Plaut.Curcul.14.

Dona nuptialia. Faces nuptiales,Cicer.pro Cluentio.

Padrinho da voda da parte do homem. Auspex, auspicis,p.c.

Paranymphus,i.*Vide* Thesaurum.

Madrinha da voda da parte da molher. Pronuba, æ,p.c.*Virg.*4.Æneid.

vontade. *Voluntas*,tis,f.g. *Vt,*

Nihil obscurius voluntate hominum,Cic. pro Muræna.

Por vontade de todos. Omnium voluntate. Cic.*Valerio* lib.13.epist.5. Reditus tamēn in patriam voluntate omnium concedi videretur,&c.

Aa vontade d'alguem. Ex voluntate alicuius,Cic. loco citato.

Neq; tamēn te impedio,quo minùs susceptum negotium pro tua fide,& diligentia ex voluntate Cæsaris gerere possis.

Idem Planco lib.13.epist.29. Quam vide.

Por sua vontade. Sua voluntate, Cicero 2.de Finibus.

De boa vontade. *Voluntariè*, aduerb. Cæsar.3. bel.Ciuil.Liu.1. ab *Vrbe.*

Spontè,ablatiuus,Cic.de Senect.& Lentulo lib.1.epist.7.

Italiam non spontè sequor, *Virg.*4. Æneid.

Cousa voluntaria, ou que se faz por vontade. *Voluntarius*,a,ium,adiect. *Vt,*

Amicus voluntarius,Cic.pro Cecin.

Obliuio voluntaria,Cic.Lent.lib.1.9.

Interitus voluntarius,Cic.pro Marcel.

Mors voluntaria,Cic.3.de Finib.

Ter vontade he o mesmo,q̄ desejar. *Vide* suo loco.

Ter vontade, ou desejar de cear. Cœnaturio, p.c. is,cœnaturire,Mart.lib.11.in *Vacerram.*

Ter vontade de ourinar. Micturio, p.c.micturis, micturire,Iuuen.Saty.6.

Ter vontade de fazer camara. Cacaturio,p.c. cacaturis,Martial.lib.11.in *Vacerram*,Cœnaturit *Vacerra*,non cacaturit.

Ter vontade de comer. Esurio,esuris,p.c.esuriui, esuritum,p.p.Plaut. Curcul.8. Mart.lib.7. Ouid.lib.1.de Ponto,eleg.11.

voz. *Vox*,vocis,f.g. *Vt,*

Vox absona,atq; absurda, Cic.3.de Orat.

Clara,& suauis,Cic.1.Offic.

Vox suauis,& canora, Cic.in Bruto.

Voce bona esse,Plau.Most.*Ter grande voz.* *Vox* magna,Cic.de Senect.*Voz grande.*

Dar vozes. *Vociferor*,p.c.vociferaris, Cicero 6. *Ver.*& pro Rosc.Amer.

Clamo,as. Exclamo,as,p.p.

Clamorem edere,vel tollere, omnia apud Ciceronem.

Aleuantar a voz. Contendere voce.

Cic.pro Lig. Quantum potero,voce cōtēdam, vt hoc Populus Romanus exaudiat.

voz de molher. *Vox* mollis,Cic.3 de Orat.

voz alta. *Vox* contenta,Cic. in Orat.

voz bayxa. *Vox* submissa,Ouidius 4.de Ponto, eleg 3.

Requebros da voz. Vocis flexiones, Cic.in Orat.

vcho das cubas. Obthuramentum,i,Plin.lib.16. c.8.& lib.33.c.4.

vrdir tea. Ordior,ordiris,p.p. Exordior,exordiris,exorsus sum,Plin.lib.11.c.24.

Estes verbos propriamente significão começar, & porque a tea se vrde, antes que se teça,por isso, &c. *Vt,*

Ordiri causam,Cic.1.de Legib.

Ordiamur à facillimis, Cic.1.de Fin.

Dicere in foro orsus est Hortensius admodùm adolescens, Cic.de Clar.Orat.

Exordiri à principio,Cic.2.de Diuin.

Exordiri,& retexere, cōtraria, Cic.2.de Or.

vrdimalas. Doli machinator,vel malorum,Tacit.lib.1.

vrz,mata. Erica,æ,p.p.

Erice,erices,p.p.f.g. Vel,

Erix,ericis,p.p.Plin.lib.24.c.6.

Vlex,vlicis,p.c.g.f.Plin.lib.33.c.4.

vrtiga *Vrtica*,æ, p.p.Plin.lib.21.c.15.

vrtiga morta. Lamium,ij,Plin.lib.21.c.15.

O Doctor Laguna in Diost. lib.4.c.95.& 96. *diz que tambem esta vrtiga morta se chama em Latim*, Vrtica labeo,& *Vrtica* iners,&c. *mas a ningue allega.*

vsar. Vtor,vteris,vsus sum.Abutor, p.p. abuteris,p.c.abusus sum, *querem depois de si accusatiuo,ou ablatiuo.*

Plaut.Asinar.5. Cætera,quæ volumus vti, Græca mercamur fide.

Cic.in Acad. Et quæ à superioribus acceperant,vtebantur.

Terent.in Prolog. Andriæ. Nam in prologis scribundis operam abutitur, i.collocat, & consumit.Ex doctissimo Turnebo contra receptam interpretationem.

Plaut.Trinum.1 ó.Me qui abusus sum tantam rem patriam.

De ablatiuo innumera sunt testimonia, Cicer.3.*Ver*.Nisi omni tempore, quod mihi lege concessum est,abusus ero . Idest , nisi omne tempus,quod mihi lex concessit, dicendo consumpsero.

Cato de Re rust. Linito vsq; adeò donèc omnem caseum cum molle abusus eris. Idest consumpseris.

Abuti,veteres passiuè dixerunt, pro consumor.Varro apud Prisc.lib.8. Vtile vtamur potiùs,quàm ab rege abutamur.

Plaut.Asin.5.Vbi quę dedi ante? C.Abusa. In quem locum Nonius.

Abusa,vtendo,vel in vsum consumpta.

Hinc abuti per Metaphoram , pro malè vti. Vt,

Abuti muliere,Ter. Phorm.2.3.

Vbi Donatus. Vtimur cum honore,abutimur cum iniuria.

Abuti legibus ad quæstum , Cic.pro Rosc. Amer.

Abuti festiuitatibus,Cic.in Orat.

vsar de officio. Fungor,fungeris,functus sum, accusatiuo iungitur,vel ablatiuo.

Fungor officio meo,*faço o que deuo*,Cicero pro Cælio,& lib.5. de Fin.

*vso.*Vsus,us. *Vsura*,æ,p.p. Vt,

Virtutis vsus,Cic.1.Acad.

Vsus est magister optimus, Cic.pro Rabir. Posthum.

Dare alicui diuturnam lucis vsurã, Cicero Verr.7.

Vsura temporis,Cic.Appio lib.3.epist.1.

Vsura falsi gaudij frui,Cic.Balb.lib.6.13.

Isto está em vso,ou isto se vsa,& costuma. Hoc in vsu est positum,Cic.pro lege Manil.

Vsus,& abusus,contraria,Cic.in Topic.

Vsus enim,non abusus legatus est.

vsufructo. Vsusfructus,us. Vt,

Vsumfructum alicui legare,Cic.pro Cecin.

vsufructuario. Vsufructuarius,a,ium, adiect.

vsura. Vsura,æ,p.p.Cic.5. Ver. Vt,quum Senatus publicanos vsura sæpè iuuisset.

Mos fuit apud veteres,vt Idibus vsuræ soluerentur,Cic.1.in Catil.

Pagar vsura. Pendere vsuram , Cicero Attico lib.12.

Soluere vsuram,Cic.1.in Catil.

vsso animal. *Vrsus*,i,m.g. *Vt*,

Informes vrsi,Virg.3.Georg.

vssa. Vrsa,æ,*Plin*.lib.10.c.63.

Cousa de vsso. Vrsinus,a,um,p.p.adiect. Vt,

Vrsinus sanguis , Colum.de Arborib.c.15. Plin.lib.8.c.36.

vulgar cousa,& cõmũ. Vulgaris,& e,p.p.

Communis,& e,p.p.adiect. Vt,

Prudentia communis,& vulgaris, Cicer.2. de Orat.

Ieiunus stomachus raro vulgaria temnit. Hor.2.Serm.Sat.12.

Triuialis,& e,pen.p.adiect. idem significat, Suet.de Clar.Rhetorib.

Scientia triuialis, Quintil.lib.1.c.4.

vulgarmente. Vulgò.*Vulgaritèr*,p.c. Passim.

Communitèr,p.c.aduerb. Vt,

Vulgò audieram,Cic.5.Verr.

Vulgò loquuntur,Cic.7.*Ver*.

Hùc,& illùc passim vagantes volucres naturæ efficit,Cic.2.de Diuin.

Communitèr cum alijs litteras scribere . Cic.Att.lib.11.

Consolari communitèr, Cicero Attico lib. 3.epist.55.

*vua.*Vua,æ. *Vt*,

Vua mirabili magnitudine,Cic.1.de Diuin.

*vua azeda.*Vua acerba.

*Muyto azeda.*Vua peracerba. Verumq; apud Cic.de Senect.

*vua temporaã.*Vua præcoqua, Col.lib.12.c.37.

Vuæ preciæ,Virg.2.Georg.

vua serodea.Vua serotina.

Vua chorda,Colum.lib.7.c.3.

Vide Thesaurum.

vua moscatel. Vua apiana, Plin.lib.14.c.2.
vuas ferraes. Vuæ duracinæ, Plin.lib.14.cap.1. Suet.ex epist.Augusti, c.76.
vua que não tem graã. Agyargathos vua. Vide Thesaur.
vua que chamão olho de galo. Bumastos, vel, Bumastus,i,f.g. Plin.lib.14.c.1.
vua de lebre. Lageos, Virg.2.Georg.
vuas d'Alicante. Dactylides vuę, Pli.lib.14.c.3.
vuas passas. Vua passa, Plin.lib.23.
vuas boas pera comer. Vua cibaria, Plin.lib.14. cap.3.
Vua escaria, Plin.ibidèm.
Vua edulis.
vuas de dependura. Vuæ pensiles, Horat.2.Serm. Satyr.2.
vuas roxas. Vuæ heluolæ, Colum.lib.3.c.2.
Vel helueolæ.
vuas de boa casta. Vuæ generosæ, Ouid.lib.2.de Remed.Amor.
vua braua. Vua Taminia. Vua syluestris.
vuas pretas. Vuæ nigerrimæ, Catull.
vuas pintas. Vuæ variantes, Col.lib.4.c.20.
As vuas começão a pintar. Variant vuæ. Vel, Variare incipiunt, Col.lib.12.c.50.
Monte de vuas. Strues vuarum, Plin.lib.14.c.4.
Pisar vuas. Calcare vuas, Ouid.4.Fast.
Vel pedibus premere.
Lagar aonde se pisão as vuas. Calcatori, ij, Palladius lib.1.titulo 18.
Carro de vuas. Bennæ, arũ. Nomen Gallicum.
Empesar vuas. Scapos cum folliculis prelo subijcere.
Cercear o pee das vuas. Pedem circumcidere.
vueyras. Arbustiuæ vites, Colum.de Arborib. cap.16.
Plantar vueyras. Arbusto, as. *Vt*,
Arbustare agros, Plin.lib.17.c.23.

X

X*Ara.* Lada, ę, Plinius lib.12. c.17.& lib. 26.cap.8.
Xarope. Syrupum,i. Vel, syrupus,i. Vel, Potio medica.
Xaroparse. Sumere syrupum. Vel, potionem medicam.
Xarroco peyxe. Lacertus,i, Plin.lib.32.c.vlt.
Xergão. Culcitra paleata. Aliàs *Enxargão.*

Z

Z*Aguncho.* Veru,u, indeclinabile, n.g. Virg.7.Æneid. Et tereti pugnant mucrone, veruq; Sabello.
Zambro das pernas. Valgus,a,um, adiect. Plautus Milit.10.
Varus,a,um, adiect. Plin.lib.11.c.45. Hor.1. Serm.Saty.3.
Vatius,a,ium, adiect. Plin.loco citato. Varro lib.2.de Re rust.c.9.
Zambujo. Oleaster,tri,m.g. Virg.12.Æneid.
Oleastellus,i. Dimin. Col.lib.12.c.49.
Zanolho, ou zargo, ou vesgo. Strabo,onis, Cic.lib. 1.de Nat. Deor.
Zangão das colmeas. Fucus,i, Varro lib.3.de Re rust.c.16. Col.lib.9.c.5.
Zaragatoa, erua. Psyllium,ij, Plin.lib.29.c.7.
Zarbatana. Zarbatana,æ, pen.p. Nouum est ex Nebrissensi.
Zebra. Mula Syria.
Zenir. Tinnio,is, tinniui,p.p.
Zenir os ouuidos. Tinniunt aures.
Zenido dos ouuidos. Aurium tinnitus, Plin.lib. 28.cap.2.
Cousa, que zine, ou tine muyto. Tinnulus,a,um, pen.cor. Vt,
Vox tinnula. *O tipre.* Catull.
Chordæ tinnulæ, Seneca Troade 9.
Zimbro aruore. Iuniperus,i,p.c.f.g.
Zoar, ou soar. Sono,as, sonui, sonitum,p.c. *Vt*,
Amabo cuia vox auribus sonat procùl. Plaut.Curcul.3.
Grauitèr sonare, Virg.4.Georg.
Nimbi sonuerunt toto æthere, Virg.2.Æn.
Cousa, que zoa, ou que soa. Sonans,tis, Partic. *Vt*,
Scopuli sonantes, Virg.1.Æneid.
Turba sonans, Virg.3.Æneid.
Zombar. Ludo,is, ludi, lusum. Iocor,aris. Cauillor,aris. Nugor,aris. Vel, Nugas agere. Vel, Irridere per iocum, Cic.2.de Nat. Deor.
Terent.And.4.5. Hic ille est non te credes Dauum ludere. (equidèm.
Terent. Eunuch.2.3. Quid agis? iocabar
Cic.4.de Fin. *Vt* mihi in hoc Stoici iocari videantur.
Cauillari cum aliquo,& iocari, Cic.Attico lib.2.16.
Cauillari aliquid in aliquo, Cic.3.de Nat. Deorum.

Democri-

Democritus tamèn non inscitè nugatur. Cic.2.de Diuin.
Cum aliquo nugari,Hor.2.Serm.Saty.1.
Nugas agere,Plaut.Cist.7.
Facere ludos,Ter.Phor.5.8.Lucret.lib.4.

Zombaria. Iocus,i. Pluralitèr,hi ioci,vel hæc ioca,iocorum,Cic.2.de Fin.
Iocatio,onis,Cic.Papirio lib.9.16.
Ioculatio,onis,Firmicus lib.5.c.4.
Nugę,arum,Cic.2.de Diuin.
Ludus,i,Horat.1. Serm.Saty.1.Sed tamèn amoto quæramus seria ludo.
Lusus,us,Plin.Iun.Aristoni lib.5.epist.3.

Cousa de zombaria. Iocosus,a,um,p.p.
Iocularis,& e,p.p. Iocularius,a,ium.
Nugatorius,a,ium,adiect. Vt,
Furtum iocosum,Hor.1.Carm.Ode 10.
Ludi iocosi,Ouid.5.Fast.
O licentiam iocularem,Cic.de Fato.
Iocularíũ in malum insciens penè incidi, Ter.Andr.4.5.
Tota res Vellei nugatoria est,Cic.1.de Nat. Deorum.

Zombador. Ioculator,p.p. ioculatoris,Cic.Att. lib.4.epist.85.

Cousa,que zomba. Iocans,tis.Particip. Cicer. 4. Academ.
Ioculans,p.c.adiect.Liu.lib.7.ab Vrbe.

Zombando,ou de zombaria. Iocò.Iocosè,pen.p. aduerb. Vt,
Ioco ne,an serio illæc dicat,nescio, Teren. Heaut.3.2.& Eun.1.2.
Eumq; lusi iocosè satìs,Cic.Quint.Fr.lib. 2.epist.14.
Iocularitèr,p.c.aduerb.Plin.lib.22.c.22.

Hęc est,quam Aristophanes Euripidi poetæ obijcit iocularitèr.

Zombar escarnecendo. Irrideo,es,irrisi,irrisum, Cic.2.de Diuin.Doleo tantam Stoicos nostros Epicureis irridendi sui facultatem dedisse.

Zombaria nesta forma. Irrisio,onis, Verbale, Cic.1.Offic. Deforme etiàm est de se ipso prædicare falsa præsertìm, & cum irrisione audientium imitari militem gloriosum.
Irrisus,us,p.p.m.g.Plin.lib.37.c.9.

Zombador escarnecendo. Irrisor,pen.p. Cic.in Paradox. Veniant igitùr isti irrisores huius orationis, ac sententię, & iã vel ipsi iudicent,&c.

Zombar maliciosamente. Cauillor,aris,cauillatus sum.

Zombaria maliciosa. Cauilla,æ.Cauillum,i.Cauillatio,onis,Plaut.Aulul.20.Liu.bel.Maced.lib.8.Valla lib.6.

Zombador malicioso. Cauillator, p.p.cauillatoris,Cic.Att.lib.1.epist.8.

Sem zombaria. Extrà iocum, Cic.Trebat.lib.7. 16.& Volumnio lib.7.32.
Amoto ludo,Hor.1.Serm.Saty.1.

A Zorros. Remulco trahere,Liu.li.1.bel.Pun. & lib.7.bel.Maced.

Zumbar as abelhas. Bõbilo,as,p.c.Auct.Philom. Bombilat ore legens munera mellis apes.

Zumbido das abelhas. Bombus,i, Varro lib.3.de Re rust.c.16.
Bombisatio,onis, Festus apud Thes.
Susurrus,i,Virg.1.eclog.Cic.5.Tusc.

Zurrar os machos,ou os asnos. Rudo,is,Pers.Sat. 3.Turgescit vitrea bilis, Finditur, Arcadię pecuaria rudere credas.

L A V S   D E O.

REGISTRVM.

ABCDEFGHIKLMNOPQRSTVXYZ.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm.

Omnes ſunt Quaterniones, præter Mm, qui eſt Ternio.

B R A C H A R Æ.

Typis, & expēſis Fructuoſi Laurentij de Baſto. M. DC. XI.

REGISTRUM.

ABCDEFGHIKLMNOPQRSTVXYZ.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm.

Omnes sunt Quaterniones, praeter Mm, qui est Ternio.

BRACHARAE.

Typis, & expensis Fructuosi Laurentij de Basto. M. DC. XI.

DICTIONARIVM

ALIQVARVM REGIONVM, CIVITATVM, & Oppidorum, Fluuiorum, Montium, & Locorum, quibus antiqua tempora vti solebant, ex probatis Auctoribus collectum.

ABrantes vila de Portugal. Tubucci.
Abruço, Prouinc. de Italia. Sānites, vel Prægutij populi.
Acca, ou Acon, cid. de Asia. Ptolemaida, vel Tolomaida.
Açumar, log. de Portugal. Ad septem aras.
Adda, Rio de Italia. Abdua.
Adem, cid. da India. Ocellis.
Africa, Prouinc. Africa, Getulia, Numidia.
Africa, cid. desta Prouinc. Aphrodiseum.
Agde, log. de Frãça. Agatha, vel Agathopolis.
Agoa de Moura, log. de Portug. Ceciliana.
Agoas mortas, vil. de França. Fossæ marianæ.
Agesta, cid. da Ilha de Sicilia. Megaris.
Agreda, vila de Castela. Gracuris.
Agueda, log. de Port. antigoamente cid. Episcopal. Eminium.
Aix, cid. de França. Aquę sextiæ.
Aix, cid. de Alemanha. Aquisgranum.
Alagon, vila do Reyno de Aragão. Alauona.
Alanquer, vila de Portug. Gerabrica, alijs Alanorum domus.
Alha de Monferrato, vila de França. Alha pompeia.
Albania, Prouincia de Grecia. Macedonia, & Epirus.
Alcacer do sal, vila de Portug. Salacia. Vrbs imperatoria cognominata.
Alcacer seguer, vila do Reyno de Fez. Valone.
Alcala de Henares, vila de Castela. Cōplutū.
Alcanis, vila de Aragão. Erganicium.
Alcantara, vila de Castela. Norba cæsarea.
Alcaraz, vila de Andaluzia. Castaon.
Alcatoe, cid. da Grecia. Megara.
Alcolea, log. em Andaluzia. Municipium flauium Aruence.
Alcudia, cid. do Reyno de Tunes em Africa. Antomalazo.
Aldea el muro, log. de Castela. Augustobriga.
Alfaqués, vila de Africa. Rhuspe, vel Rhuspina.
Algar, castelo em Italia. Aquileia.
Algezira, vila de Castela. Carteia, alijs Mellaria.
Alhama, vila do Reyno de Granada. Artigis.
Alhana, vila do Reyno de Aragão. Aquę Bilbilitanorum.
Alicante, vila de Andaluzia. Illice, vel Alone, aut Alana.
Almelina, cid. em Italia. Ameria.
Almeria, vila dę Granada. Vrgi, vel Virgi, alijs Abdara.
Almourol, log. de Port. Moro.
Alpheo, Rio de Sicilia. Anopus.
Alphatenia, cid. de Italia. Nuceria.
Alter do chão, vila de Port. Elteri.
Amam, cid. da Suria. Apamia, vel Apamea.
Amarante, vila de Port. Amaranthus Resendio, mihi autèm potiùs videtur Antemaranum dicendū, quasi ante o Marão.
Ambrum, cid. de França. Ebrodunum. vel Epebrodunum.
Amburgo, vila de França. Treua.
Amiaēs, vila de França. Ambianum.
Amergo, cid. de Fez. Tocolosia.
Ampurias, vila de Catalunha. Emporiæ.
Andaluzia, Prouincia de Hespanha. Batica, vel Turdetania.

Andaluzes,os pouos dahi. Turduli.
Andro Ilha no Arcipelago de Grecia. Cauros,vel Antandros.
Andrinopoli,cid.de Natolia,ou Turquia. Philippopolis, vel Adrianopolis, anteà Vlcadama,vel Oresta.
Andujar,vila de Castela. Iliturgi, vel forum Iulium.
Anna,cid.de Sicilia. Enna.
Antequera,vila de Andaluzia. Singilia flauia.
Anuers,cid.de Frandes. Atuacatum, vel Anuerpia,aut Antuerpia.
Apherat,Rio de Armenia. Euphrates.
Aquila,cid.de Ital ia. Amiternum.
Arabia,Prouinc. Arabia.
Aranda do Douro,vila de Castela. Rauda.
Aragão Reyno. Tarraconense regnum.
Arcos,vila de Castela. Arcobrica.
Arcudia,vila de Africa. Rustadirum.
Arezo,vila de Italia. Aretium.
Argel,cid.em Africa. Iulia Cæsarea, alijs Saldæcolonia,vel Mesgana.
Ariona,vila de Castela. Vrgauo,vel municipium Albense,vel Argauonense.
Arac,Prouinc.da Persia. Parthia.
Arath,Rio de Armenia. Aranes.
Arles,cid.de França. Arelate.
Aroche, log.de Andaluzia. Arucci,vel Aruccitana ciuitas.
Arrades, cid.de Africa no Reyno de Tunes. Cuyna.
Arrayolos,vila de Portug. Calantria.
Arras,cid.de França. Atrebatum.
Arriana, cidade do Reyno de Tunes. Abdirana.
Arrexil, vila do Reyno de Nauarra. Arracillum.
Argeo,cid.do Reyno de Tremecē em Africa. Arcenaria colonia.
Arzila,vila do Reyno de Fez em Africa. Zeles,vel Zilia,vel Iulia Ioza.
Ascoli.cid.de Italia. Arpinum.
Aspropótamo,Rio de Grecia. Achelous.
Assis,cid.de Italia. Esisium,vel Assisium.
Asta,log.de Andaluzia. Asta.
Aste,cid.de Italia. Asta colonia.
Astorga, cid.nas Asturias. Asturica augusta.
Astorca,cid.de Africa. Rusicade.
Athena,cid.de Grecia. Athenæ.
Aue,Rio de Portug.entre Douro,& Minho. Auus,vel Auo.
Aueyro,vila de Port. Auerium,alijs Talabrica:sed falsò,quià fuit ibi propè.
Aude, Rio de França. Araurius,vel Arax.
Auignão,cid.de França. Auenio.
Auila,cid.de Castela. Obila.
Austria,Ducado. Pannonia superior.
Austun,cid.de Borgonha. Augustodunum.
Aux,cid.de França. Elu saberris.
Azamor,vila de Africa. Rusibilis portus.

B

Baça,vila de Andaluzia. Bacia.
Badajos,cid.de Castela. Pax augusta.
Badalona,logar do Reyno de Valença. Betulo.
Baduço,logar em campanha de Roma. Bouillæ.
Baeça,vila de Andaluzia. Beatia, vel Biatia.
Bayona,cid.de França. Aquę augustæ, alijs Gennus.
Bayona,vila de Galiza. Valcagia.
Bagdar,cid.de Ægypto. Babilon.
Bagrada,Rio do Reyno de Napoles, Galesus.
Baldino,Rio do mesmo Reyno. Axufenus.
Bamberg, cidade de Alemanha. Grauionarium.
Barbastro,vila de Hespanha. Burtinoo.
Barbate,vila de Andaluzia, Bello,
Barcelona, cidade de Catalunha. Barcino, vel Fauentia.
Barcha, Prouincia de Egypto. Marmarica.
Barua,log. de Castela. Baruij.
Baruto,cid.de Asia. Berytus, vel Felix Iulia.
Basas,cid.de França. Vasatæ.
Basignana, vila de Italia. Augusta Battienorum,vel Vacienorum.
Basilea,cid.de Alemanha. Raurica,vel Augusta Rauracorum.
Basilica,cid.da Grecia. Sicyon.

Basilicata,Prou.de Italia. Lucania.
Basilopotamon,Rio da Grecia.
Eurotas.
Batha,cid.do Reyno de Tremecem.
Bunobura.
Bauera,Ducado de Alemanha. *Vindilicia.*
Bedoe,Rio de Africa. Tamuada.
Beja,cid.de Portug. Pax Iulia.
Bejar de Lamel,vila de Andaluzia.
Mellaria,vel Bigerra.
Belalcaçar,vila de Andaluzia.
Gahete,antiquitùs.
Belgrado,cid.do Reyno de Vngria.
Alba Græca,vel Taurinum.
Belina,cid.da Palestina. Cæsarea Philippi, vel Paneas,vel Cæsarea Paneadis.
Beluedér,cid.da Morea em Grecia.
Helis,vel Elis.
Benasco,Rio de Italia. Renessus.
Benauente,vila de Castela. Maliaca.
Benauente,log.de Portugal.
Aricium prætorium.
Benauento,cid.de Italia. Maleuentum.
Benauar,vila de Aragão. Bernaba.
Bengala,Reyno da India. Gangaridarũ regio.
Bengala,cid.do mesmo Reyno. Baracura.
Benintendi,cid.do Reyno de Fez.
Baba, vel Iulia campestris.
Berberia,Prou.de Africa. Africa minor.
Berga,vila de Aragão. Berginium.
Berlanga,vila de Castela. *Valeranica.*
Berlengas,ilhas da Costa de Portug.
Landobrix.
Bernio,cid.de Asia. Hesperia.
Besiers,cidade de França. Biliterræ,vel Beterræ.
Bessons,Rio do Reyno de Valença.
Betullo.
Betancos,vila de Galiza. Flauium Brigantium.
Betta,cid.do Ducado de Austria.
Bætouium.
Bilbao,vila de Biscaya. Flauiobriga.
Birbesca,vila da mesma. Virdubesca,vel *Viruesta.*
Bisançon,cid.de França. Vesontium, [illegible]
Bisano,Rio de Italia. Tifernus.
Biscaya,Prou.de Hespanha. Cantabria.
Biserta,cid.de Africa. *Vtica*,vel Bincantium.

Blanes,log.do Reyno de Valença.
Blanda.
Belitri,vila de Italia. Velitræ.
Bolonha,cid.da mesma, Bononia.
Bona,cid.do Reyno de Tunes em Africa.
Hippo,vel Hippo regius.
Bonandria,cid.de Syria. Apollonia.
Bordeos,cid.de França. Burdigala.
Borgo do S.Sepulchro,log.de Italia.Beturgia.
Borgonha Ducado de Alemanha.
Burgundia.
Bourges,cid.de França. Botarix.
Botan,Prou.da Assyria. Adiabena.
Bouga,log.de Port. Vacca, vel *Vacua.*
Bouierca,vila de Aragão. Voberta.
Bourg em bressa,vila de França.
Forum Seguicianorum.
Braço de S.Iorge,estreyto da parte de Asia.
Hellespontus.
Braga,cid.de Port. Brachara Augusta.
Bragança,cid.de Port. Celiobriga.
Brandicio,cid.de Italia. Brundusium.
Bressa,cid.de Italia. Brixia.
Brianson,log.de França. Briganciũ, vel *Virgantia.*
Bugia,cid.de Africa. Neptuni aræ, alijs Lol,vel colonia Cæsarea.
Bulgaria,Prou.de Alemanha. Pannonia.
Burela,certa parte das Asturias.
Bardulia,
Burges,cid.de Frandes. Auaricum.

C

Cabo de Spichel em Portug.
Barbaricum Promont.
Cabo de São *Vicente* no mesmo.
Sacrum Promont.
Cabo de Finisterra,em Galiza. Artabrũ,vel Nerium,vel Celticum Prom.
Cabo *Verde* na costa de Guiné. Hespericum, vel Arsinarium Prom.
Cabo da Boa esperança na Æthiopia.
Hesperiomeras,vel frons Africæ.
Cabo de Martin no mar Mediterraneo.
Ferraria Promont.
Cabo de Carbonero,no mesmo.
Caridemum Promont.

Cabo de Monju. no mesmo. Mons Iouis, vel Scallæ Annibalis.
Cabo de Esparcel, no mesmo. Ampelusium Prom.
Cabo de Creux, no mesmo, Portus Veneris.
Cabo de Nubia em Africa. Hermæa, vel Mercurij Promont.
Cabo Figalo, na Grecia. Actium Prom.
Cabo de Chio, na Grecia. Gnidus.
Cabo de Maluasia, ou Cabo de S. Angelo. Malea, vel Maleum Prom.
Cabo de Collone, na Grecia. Lynosura.
Cabo de Santa Maria, na mesma. Acra Iapigia, vel Iapygium, vel Salentinum.
Cabo Melazo, na Ilha de Sicilia. Falacrium, Prom.
Cabo de S. Maria, na Asia. Sigæum, Prom.
Cabo de One em Africa. Mega. Prom.
Cabo de Roscalgate, na India. Siagrum Prom.
Cabo nas portas do estreyto de Meca, na India. Posidium Prom.
Cabo Mocandan, na India. Asaborum Prom.
Cabo de Squillachó, na Grecia. Scillæum Prom.
Cabo de Guardafú, na India. Aromata Prom.
Cabo de Moçambique, na India. Prassum Prom.
Cabo de Mar em Hibernia. Notium Prom.
Cabra, vila de Castela. Gabrum.
Cacaca, cid. de Fez. Metagonite.
Cacatora, Ilha da India. Dioscorida.
Caceres, vila de Castela. Castra Iulia, vel Gerea.
Cacia, vila de Port. Talabrica.
Cacorla, vila de Castela. Aurelia.
Cahors, cid. de França, patria de São Giraldo Arcebispo de Braga. Cadurci.
Cayro, cid. do Ægypto. Memphis.
Calabria a bayxa, Prouincia de Italia. Magna Grecia.
Calabria a alta. Brutij.
Calahorra, cid. de Castela. Calagurrium, vel Calagurris.
Calaiate, cidade da India. Metacum.
Calamea, vila de Castela. Ilipula, vel Ilipa minor.
Calatajud, vila de Aragão. Bilbilis, aut ibì propè.
Calatraua, vila de Castela. Oretum Germanicum.
Calés, vila de França. Gessoriacum.
Cales, Ilha de Hespanha. Gades, ium.
Calibia, castello de Tunes. Clupea, vel Curobi.
Calicut, cidade da India. Camanes, alijs Cattiara.
Cambray, cid. de Frandes. Cameracum.
Cammate, Rio de Italia, ou Rio Mosso. Allia.
Cam Mart. cid. de Tunes. Valachia.
C,amora, cid. de Castela. Numantia.
Campagna, Prou. de Italia. Latium.
Cananor, cid. da India. Calligaris.
Candia, ilha. Creta.
Canea, cid. desta ilha. Lydon.
Canete, vila de Andaluzía. Sabora.
Cantoēs, Pouos de Alemanha. Heluetij.
Caparra, vila de Andaluzía. Capara, vel Cappara.
Capha, cid nas partes Septentrionaes. Theodosia, alijs Dromus Achilleus.
Capilla, vila de Andaluzia. Mirobriga.
Capua, cid. de Italia. Capua.
C,aragoça, cid. de Aragão. Augusta Cæsarea vel Cæsaraugusta.
C,aragosa, cid. de Cicilia. Syracusæ.
Caramania, Prouincia de Asia. Cilicia, & Pamphilia.
Carcassone, vila de França. Carcossum.
Carcouia, cid. de Polonia. Carodunum.
Carmona, vila de Andaluzia. Carmo.
Carmola, Prou. de Italia. Carni, orum.
Carona, Rio de França. Garumna.
Carossa, vila de Andaluzía. Carisa Aurelia.
Carpentrás, cid. de França. Carpenctorate.
Carruão, cid. de Tunes. Caruanum.
Caruaggio cid. de Italia. Carraca.
Cartagena, cid. de Hespanha. Carthago noua, vel Carthago Spartaria.
Caslona, vila de Andaluzia. Castulo.
Castela a velha, Prouinc. de Hespanha. Bardulia.
Castela, Reyno. Iberia.

Castel a mar, vila de Italia. Stabicirum.
Castelo de Almourol, logar em Portug. Morum, vel Moro.
Castro elstio, vila de Castela. Castra Posthumiana, alijs Aspauia.
Castro Xeriz, vila de Castela. Castrum Cæsaris.
Cataro, cid. de Esclauonia. Ascriuium.
Catalunha, Prouinc. de Hespanha. Laletania, vel Cathalonia.
Cauado, Rio dentre Douro, & Minho. Celandus, alijs Cadauus.
Ceice, vila de Port. Celium, alijs Cælliũ.
Celano, vila de Italia. Cliternia, vel Cliternum.
Ceylão, ilha da India. Taprobana.
Cepa, cid. de Tartaria. Mapeta.
Cephalonia, Ilha de Grecia. Cephalenia.
Cercelo, cid. de Africa. Iulia Cæsarea.
Cerron cid. da Grecia. Cherronea,
Ceruera, vila de Catalunha. Ascerri.
Cezimbra, vila de Port. Zambra.
Chapena, vila de Andaluzia. Capionis turris.
Chartes, cid. de França. Carnutum.
Chaues, vila de Portug. Aquæ flauiæ.
Chaul, cid. da India. Camanes.
Chermain, Prouincia da Persia. Carmania.
Cheromandel, cid. da India.
Chiaurlic, Rio de Thracia. Arsus.
China, Prouincia da India. Sinarum regio.
Chipona, vila de Castela. Suel.
Chiroga, vila de Aragão. Caronium.
Cilia, cid. de Esclauonia. Celeia.
Cinca, Rio de Aragão. Cinga.
Circe, cid. de Asia. Lampsacus.
Ciudad Real, vila de Castela. Colonia Aretana.
Ciudad Rodrigo, cid. de Castela. Mirobriga, alijs Augustobriga.
Ciuita vecha, vila ẽ Italia. Pyrgos, vel Pyrgi.
Clarencia, cid. de Grecia. Cyllene.
Clesemberg, cid. de Dinamarca. Zeugma.
Cloucestre, cid. de Inglaterra. Coronium, vel Claudiana castra.
Coa, Rio de Port. Cuda.
Cohelenay, cidade de Alemanha. Confluentia.
Coca, vila de Castela. Cauca.
Cochim, cid. da India. Cottiara.
Coermanden, cidade da Inglaterra. Maridunum.
Cogni, cid. de Asia. Iconium.
Coimbra, cid. de Portug. Conimbrica, alijs Colimbria.
Col, cid. de Tunes. Collops magnus.
Comidia, cid. de Asia. Turcis Nichar, Neomedia.
Conca, Rio de Italia. Crustuminum.
Condexa a velha, logar de Portug. Conimbriga.
Congedo, Rio de Aragão. Cogedus.
Constancia, cid. de Alemanha. Vitodura, vel Ganuodurum.
Constantina, cid. do Reyno de Tunes. Culca colonia.
Constantinopla, cid. de Thracia, ou Turquia. Byzantium, vel Constantinopolis.
Consuegra, vila de Aragão. Consabura.
Conuey, Rio de Inglaterra. Tisobis.
Corçolares, Ilhas junto a Lepanto. Equinades.
Corduua, cid. de Andaluzia. Corduba, vel Colonia patricia.
Coria, cid. de Castela. Caurium, vel Cacurita.
Corneto, vila de Italia. Castrum nouum, vel castrum Inui.
Corfú, ou Gulfó, Ilha. Corcyra, vel Melæna.
Corasan, Prou. da Persia. Bactriana.
Corcega, Ilha. Corsica.
Corunha, vila de Galiza. Flauiobriga.
O porto da Corunha. Amanum.
Couilhaã, vila de Port. Conca Iulia, alijs Caua Iuliani.
Cruna del Conde, vila de Castela. Clunia.
Cuenca, cid. da mesma. Concia, vel Valeria.
Cucufas, vila de Hespanha. Castrum Octauianum.
Cursula, Ilha junto a Veneza. Corcyra nigra.

D

Damiata, vila no Ægypto. Pelusium, vel Canopus, alijs Heliopolis.

Dar el Hamar,cid.de Fez. Hepticiana.
Denia,vila do Reyno de Valença. Dianium.
Desna,Rio de Moscouia. Hipanis.
Diarbeca,Prou.de Asia. Mesopotamia.
Dinamarca,Reyno. Dania, vel Cymbria.
Dobre,vila de Inglaterra. Dubris.
Doria mayor,Rio de Piamonte. Durias.
Doria menor,Rio dahi. Duria, vel Duria riparia,vel Dorieta.
Douro Rio de Portug. Durius.
Drago,Rio de Sicilia. Acragas.
Druenza,Rio de França. Druentia.
Ducado de Espoleto em Italia. Vmbria.
Duenas,vila de Castela. Eldæua, vel Eldana.
Durazo,cid.da Grecia. Dirrachium.

E

EBro,Rio de Hespanha. Iberus.
Ecija,cid.de Andaluzia. Astigi,cognominara Iulia Firmitas. vel Astyr,vel Astigis.
Edemburg, cid. cabeça do Reyno de Escocia. Castrum puellarum, vel Allata castra.
Eger,cid.de Alemanha. Menoscada.
Elba,Ilha de Italia. Ilua.
Elche,vila do Reyno de Valença. Ilicen.
Elsaba,Ilha do Nilo. Meroe.
Elnira,vila do Reyno de Granada. Illiberis.
Eluas,cid.de Port. Heluis.
Empurias,logar no Reyno de Valença. Emperiæ.
Entre Douro,& Minho, comarca de Portug. Prou. Inter amnis, vel Duriminia.
Epila,vila de Aragão. Epilæ.
Eraclea,cid.do Reyno de Tunes. Aspi.
Eraut,Rio de França. Araurio, vel Rhauraris.
Escandinauia, Ilha. Vergion.
Esclauonia,Prouinc. Illiricum, vel Illiris, vel Dalmatia.
Esfacos,cidade do Reyno de Tunes. Tasso,vel Ruspina,vel Ruspi.
Esino,Rio de Italia. Esius.
Espejo, vila de Castela. Attubi, vel Claritas Iulia.
Espoleto, Ducado de Italia. Vmbria.
Este,Rio junto a Braga. Alestes.

Estepa, vila do Reyno de Castela. Astapa,vel Ostippo.
Estombar, vila do Reyno do Algarue. Ossonoba.
Estreyto de Gibraltar. Fretum Herculeũ, vel Fretum Gaditanum.
Estreyto de Magalhaés. Fretum Magalanicum.
Estreyto de Constantinopla. Bosphorus Thracius.
Estreyto de Callipoli, ou braço de São Iorge na Grecia. Hellespontus.
Estreyto de Meca. Sinus Arabicus.
Estreyto de Cafa, ou cabo de São Lourenço. Bosphorus Cimericus.
Euora,cid.de Portug. Ebora, vel Liberalitas Iulia.
Ex,Rio de Inglaterra. Isaca.

F

FAbregas,log.de França. Eirodomiri.
Falconara,Rio de Sicilia. Asines, vel Asinarius.
Farfaro,Rio de Asia. Orontes.
Faro de Mecina. Farum Mamertinum.
Feyra,vila de Port. Lancobriga.
Fez,Reyno de Africa. Mauritania.
Figena,cid.de Asia. Ephesus.
Florença, cid.de Italia. Fluentia.
Fluuião,Rio de Aragão. Clodianus.
Foligno,vila de Italia. Forum Flaminij.
Fomillão, vila de Hespanha. Forum Biballorum.
Fonte encalada,log.do Reyno de Leão. Interamnium flauium.
Fonte oueiuna, vila de Castela. Mellaria.
Fonte rabia, vila de Biscaya. Olearso.
Forliuio,ou Forli,cid.do Ducado de Milão. Forum Liuij.
Fosso nouo, vila de Italia. Fossæ Papirianæ.
Fossombrone, cidade de Italia. Forum Sempronij.
Fraha,vila de Aragão. Flauia Gallica.
França,Reyno. Gallia.
Frandes,Ducado. Belgia.
Frascati,vila de Italia. Tusculum.

Frexenal,

Frexenal,vila de Castela. Nertobriga.
Frias,vila de Biscaya. Alberacinum, vel Securium.
Friduual, cidade de Alemanha. Colocaurum.
Frius,vila do Delfinado de França. Forum Iulij.

G

GAdix, cid. do Reyno de Granada. Acci.
Galiza,Reyno. Gallecia.
Gallipoli,cid.de Thracia. Callipolis.
Gallipolo,vila de Italia. Anxa.
Ganga,Rio da India. Ganges.
Garilhano,Rio de Campanha em Italia. Liris.
Gauião,log.de Portug. Traxinum.
Geldria, Prouincia de Alemanha. Sicambria.
Gelues,Ilha de Africa. Lotophagitis.
Genoua,cid.de Italia. Genua.
& sua comarca. Liguria.
Gergenti,cid.de Sicilia. Agragas, vel Acragas,vel Agrigentum.
Gigõ,log.nas Asturias. Aræ sextianæ.
Golfo de Veneza. Hadriaticum sinus.
Guadiana, Rio de Andaluzia. Ana,vel Anas.
Guadalauiuo,Rio no Reyno de Valença. Durias,vel Turia,vel Turium.
Guadalquibir, Rio de Andaluzia. Bœtis.
Guadalquiuireio, Rio do Reyno de Granada. Salduba.
Guadiaro, Rio do mesmo Reyno. Cryssius.
Guadaxox, Rio de Castela. Flumen salsum.
Guadioro, Rio de Andaluzia. Barbesula.
Guadalajara,vila de Castela. Caraca.
Guante,cid.de Frandes. Gandauum.
Guarda,cid. de Portug. Ægitania.
Guasto,cid.de Napoles. Histonium.
Guengraue,Ilha do Nilo, Meroe.
Guiene,Prouinc.de França. Aquitania,vel Gallia comata.
Guimarães,vila de Port. Vimaranum.
Guine,Prouinc.de Æthiopia. Guinea, vel Nigritarum regio.
Guipuscoa,comarca de Biscaya. Bardulia,vel Vasconia.
Gulfó, Ilha. Corcyra.
Guzaria,Prouinc.junto á lagoa Mæotis. Taurica Chersonessus.

H

HAlapia, Prouincia de Asia. Mesopotamia.
Hamam, Prouincia da mesma. Arabia felix.
Haresgol,cid.de Tremecem. Siga colonia,vel Cirta.
Hariza,vila de Aragão. Arcobriga.
Henares,Rio de Castela. Tagonius.
Hibernia,Ilha. Hiberna,vel Iuerna, vel Verna.
Hita,vila de Castela. Cessata.
Hitona,vila da mesma. Octogesa.
Hubet,vila de Tremecem. Emmaria.
Huet elquibir,Rio do mesmo Reyno. Nasaua,vel Nabar.
Huesca,vila do Reyno de Valença. Osca.
Hyurea, vila junto aos Alpes. Eporedia.

I

IAen,cid.de Andaluzia. Aurige.
Iassanto, Ilha do Arcipelago. Zacinthos.
Idanha a velha. Igædita.
Ierusalẽ,cid.de Palestina. Hierosolyma.
Iguoalada, log.de Catalunha. Ergauia.
Ilhas das Canarias. Fortunatæ.
Ilhas do Cabo verde. Gorgades.
Ilha de São Lourenço. Memithias.
Ilha de Camatra na India. Aurea Chersonessus.
Imola, cid.de Italia. Forum Cornelij.
Indiuina,vila da mesma. Lanuuium.
Indistan, Prou.de Asia. Mesopotamia, vel India intra Gangem.
Inglaterra, Ilha. Britannia,vel Anglia.
Ingesta,vila do Reyno de Aragão. Egolasta.
Iorgia, Prou.de Europa. Iberia.
Iorx,cid.de Inglaterra. Eboracum.
Ischia, Ilha de Italia. Pithecusa,vel Ænaria.

Islandra,Ilha. Thule,vel Thyle.
Ispan,cid.de Persia. Ecatompile.
Istigias,Prouinc.de Persia. Margiana.
Italia,Prouinc. Italia.
Iudicelo,Rio de Sicilia. Amenanus, vel Amenis.
Iuisa,Ilha do mar Mediterraneo. Ebusus, vel Pituisa maior.
Iuuenatio,vila de Italia. Egnatia.

L

LAdise Rio de Italia. Athesis.
Lago de Como em Italia. Larius lacus.
Lago de Perosa,na mesma. Trasimenus lacus.
Lago de Guarda,na mesma Prouincia. Benacus lacus.
Lago mayor ahi. Verbanus lacus.
Lago de Genoua,da mesma Prouincia. Lemanus lacus.
Lagos,vila do Algarue. Lacobriga.
Laliza,ou Liche,cidade de Grecia. Laodicea.
Lamas de Orelhão,vila de Portugal. Medobriga.
Lamego,cid.de Portug. Lama, vel Lameca,vel Laconimurgi.
Lamires,Ilha do Arcipelago. Smyrna.
Languedoc,Prouinc.de França. Volcæ, vel Narbonensis Prou.
Langos,Ilha do Arcipelago. Cos,vel Coos, vel Coum.
Larache,vila de Africa. Lixa.
Larta,cid.de Grecia. Ambracia.
Latitana,vila de Italia. Altinum.
Laussois, cid.Metropoli de Borgonha. Alexia,vel Regiacum.
Ledesma,vila de Castela. Bletissa,alijs Letisa.
Leyrea,cidade de Portug. Colippo,aut ibi propè.
Lembro,Ilha de Thracia. Imbrus.
Leodulo,cid.de França. Neodunum,vel Naodunum.
Leona,cid.de Capadocia. Polemonium.
Lepanto,cid de Grecia. Naupastus.
Lepide,cid.do Reyno de Tunes. Eoa,vel Ullo.
Leyda,vila de Olanda. Lugdunum Batauorum.
Lez,Rio de França. Ledum.
Lezuja, log.de Andaluzia. Libisosa.
Lião,cid.de França. Lugdunum.
Lião,cid.de Hespanha. Legio,vel Lega gemina.
Limoges,cid.de França. Ratiastum.
Lima,Rio de Portugal. Limia , vel Lethe.
Lincolon , cidade de Inglaterra. Lindum.
Liria,vila do Reyno de Valença. Laurona.
Liri,Rio de Italia. Sinope.
Liris,cid.de Austria. Arelate.
Lisboa,cid.cabeça de Port. Olisipo.
Lobrega,Rio de Catalunha . Rubricatum.
Lodi,vila de Italia. Laus Pompeia.
Lofanto,vila da mesma. Aufidus.
Logronho, vila de Castela. Iuliobriga, alijs Cantabria,vel Varia.
Lombardia,aquẽ do Poo. Æmilia.
Lombardia,alem do Poo. Insubria , vel Gallia transpadana .
Londario,cid.de Grecia. Megalopolis.
Londres,cid.de Inglaterra, cabeça do Reyno. Londinum,vel Trinouantum.
Loreto,vila de Italia, Lauretum , vel Potentia.
Louen,ou Louania,cidade de Frandes. Louanium.
Louino, cid.de Italia. Vaunia.
Loure,Rio de França. Liger.
Lugo,cid.das Asturias. Lucus Augusti.
Lunemburg , cidade de Alemanha. Marionis.

M

MAcromisi , Ilha do Arcipelago . Helena.
Macúa, Ilha da India. Ptolemais.
Madrid,vila de Castela. Mantua Carpetana.
Mahemedia,ou Mahometa,vila de Africa. Leptis parua,vel Neapolis.
Malaca,cid.da India. Tacolao.
Malega, vila de Andaluzia. Malace, vel Malaca.

Malaca.
Malta,Ilha do mar Hadriatico. Melite, vel Melita.
Man,Ilha junto a Hibernia. Monoeda.
Mancha de Aragão. Campus spartarius.
Manechia,Rio de Italia. Ariminum.
Manfredonia,cid.de Italia. Sipontus.
Mar negro. Mæotis.
Mar do Sul. Sinus magnus.
Marateça,log.de Portug. Malceca.
Marbela,vila de Andaluzia. Ruilum, alijs Barbesola.
Marca de Ancona,Prouincia de Italia. Picenum.
Marca Triuigiana da mesma Prou. os Pouos. Veneti.
Marca Elquibir, vila de Tremecem. Portus magnus.
Marchena,vila de Andaluzia. Martia,vel colonia Martia.
Margath,cid.de Phenicia. Marathes.
Marissa,ou Mariza,ou Ibar, Rio de Thracia. Hebrus.
Marmora,Ilha de Grecia. Neuris.
Martis,vila de Andaluzia. Tucci,vel Tuccitana,vel Augusta gemella.
Marselha,cid.de França. Marsilia Phocensium colonia.
Mastagan, logar de Africa. Carcenna colonia.
Mastrio,cid.de Frandes. Traiectum.
Meca,cid.de Persia. Elana, vel Leana, alijs Petra.
Medelim,vila de Castela. Augusta Medellina, vel colonia Metalinensis, alijs Castra Vitelliana.
Medina Sidonia,vila de Andaluzia. Asidonia,vel Asyla.
Medina de Rio seco,vila de Castela. Forum Egurrorum.
Medina ce li,vila da mesma. Arocelium vel Mediolum.
Megeima,cid.de Fez. Acrat.
Megrada,Rio de Africa. Megiada.
Mehedia,cid.do Reyno de Tremecē. Alfara.
Melasa,cid.de Asia. Miletum.
Melilla, cidade do Reyno de Fez. Russadiro.
Mequines, cidade de Africa. Silda.

Merida, cidade de Castela. Emerita Augusta.
Mertola, vila de Portug. Myrtilis, vel Iulia Myrtilis.
Mesrata,comarca do Reyno de Tunes. Cirenaica,vel Pentapolis.
Messa, cidade do Reyno de Marrocos. Temest.
Messi,cid.de Asia. Halicarnassus.
Metafaz,cid.de Fez. Rustonio.
Metelim,Ilha do Arcipelago. Lesbos.
Mets de Lorena, cidade de Alemanha. Medromatrix.
Mezoruta,cid.de Africa. Macodama.
Micone,Ilha do Arcipelago. Micone.
Migana,cid.de Tremecem. Lare.
Milão,cid.de Italia. Mediolanum.
Miliana,cid.de Africa. Magnana.
Milo,Ilha do Arcipelago. Melos.
Minho,Rio que diuide Portugal de Galiza. Minius,vel Bœnis.
Miranda do Douro, cid.de Portug. Contia,vel Contium.
Misitia, Prou.de Grecia. Lacedemonia.
Modena,cid.de Italia. Mutina.
Moguncia, cidade de Alemanha. Nouiomagus.
Mondonhedo,cid.das Asturias. Glandomiron, alijs Mindon, vel Valabria, aut Vallobria.
Monuedre,log.de Catalunha. Saguntus.
Montemor,log.de Andaluzia. Vllia,alijs Manliana.
Mondego,Rio de Portugal. Monda, vel Muliadas.
Mompiller,cid.de França. Mons pessulanus,alijs Agatho,vel Agathopolis.
Moldauia, Prouin.d'Europa. Dacia.
Monda,log.do Reyno de Granada. Munda.
Mondragão,vila de Biscaia. Arrasate.
Moniciso, Monte nos Alpes. Vesulus mons.
Montalto,log.de Italia, Patria do Papa Xisto Quinto. Grauiscæ.
Monte Sinay. Melanes, vel Nigri montes.
Montejo,log.de Andaluzia. Montesa.
Montense,Prou.de Europa. Sicambria.
Montes d'Oca em Aragão,& Asturias. Vindius.Edulius Egdubeda,Ortospeda.
Montoro,vila de Andaluzia. Epora.

Morgo

Morgo,Ilha do Arcipelago. Amorgus.
Morea, Prouinc.de Grecia. Pelops, vel Peloponessus.
Moron,vila de Andaluzia. Arucci.
Motril,vila no Reyno de Granada. Sexi cognomento Firmium Iulium.
Moura,vila de Portug. Noua ciuitas Aruccitana.
Muela,vila no Reyno de Aragão. Secontia.
Mulbeim,cid.de Alemanha. Lirimiris.
Muluto,Rio de Africa. Munda.
Munster, cidade de Alemanha. Mediolanium.
Murcia, Reyno em Hespanha. Turdetania.

N

NAjara,vila de Castela. Tritium tubolicum.
Nanfro,Ilha no Arcipelago. Anaphe.
Nantes, cid.de França. Condiuincum.
Naphos,cid.de Palestina. Samaria.
Napoles,cabeça do Reyno. Neapolis, vel Parthenope.
Napoles de Romania,Castelo na Grecia. Nauplias.
Narceja,Rio das Asturias. Narius.
Narenta,Rio del Esclauonia. Narona, vel Nar.
Narni, cidade de Italia. Narquinum, vel Nagnia.
Natolia,ou Turquia,Prouincia de Asia. Bithynia,vel Asia minor.
Nebel,cid.de Tunes. Napolis colonia.
Nebrixa,vila de Andaluzia. Nebriassa Venerea.
Necaus,cid.de Tremecem. Vaga.
Ned stoma,cid.do mesmo. Calama.
Negroponte,Ilha do Arcipelago. Chalcis,vel Eubæa.
Neyua,Rio de Portug.entre Duuro,&Minho. Nebis,vel Nibenis.
Nemours,cid.de França. Neomagus.
Nettuno,vila de campagna em Italia. Antium.
Neucastel,cid.de Inglaterra. Orrea.
Neuers,cid,de França. Æduorum, vel Nourodunum.
Neufobastel, vila de França. Equestris.
Nicosia, cidade da Ilha de Chipre. Tremitus.
Nicaria,Ilha do Arcipelago. Icaria.
Niebla,vila de Castela. Ilipa.
Nicotara,vila de Italia. Medama.
Nilo,Rio de Ægypto. Nilus.
Nio,Ilha do Arcipelago. Los.
Nimis,cid.de França. Nemausus.
Nitia,alijs Leuca,Rio de Italia. Anitia.
Nixia,Ilha do Arcipelago. Naxos.
Noba,Ilha do Rio Nilo. Meros.
Noya,vila de Galiza. Noela, vel Nouium.
Noyon, cidade de França. Nouiodunum.
Nola,cid.de Italia. Formiæ.
Norcia,cid.da mesma. Nurcia.
Nordling, cidade de Alemanha. Arx Flauiæ.
Norimberga,cid.de Alemanha. Segodunũ.
Nossa Senhora de Betone,log.de Portug. Budua.
Nouara,vila de Italia. Nouaria.

O

OLanda,Ilha. Batauia.
Olit,vila de Aragão. Oliba.
Oliueyro,Rio de Sicilia. Helicon.
Olmuns, cid.de Alemanha, cabeça de Morauia. Eburum.
Olsacia,Ducado. Cimbrica Chersonessus.
Omirabi,Rio de Africa. Asama, vel Casa.
Orão,cid.do Reyno de Tremecem. Vnica colonia, vel Madauria Plino Quiza, Ptolom. Vuifa.
Orange, cidade de França. Arausio Secundanorum.
Orbitel,vila de Italia. Cossa.
Origuela,vila de Castela. Orcelis.
Orliẽs,cid.de França. Aurelia,vel Aurelianum,alijs Genabum.
Osma, cid.de Castela. Vxama.
Ossiforda,cid.de Inglaterra. Nalcua.
Ossuna,vila de Andaluzia. Vrsao,vel Vrso, vel Genua vrba, nomina alijs Orsona.
Osta,vila nos Alpes. Augusta prætoria.

Otranto

Otranto,cid. do Reyno de Napoles. Hidruntum.
Oueirserie,cid.na Palestina. Cæsarea.
Ouiedo,cid.nas Asturias. Brigentium,vel Brigatium.
Ourense,cid.de Galiza, Aquæ calidæ, vel Auria Callaicorum, vel Aquæ calidæ Cilinorum,vel Amphilochia.
Ours,vila do Delfinado em França. Ocellum.
Outeuo de Rey,log. de Portug. Ocellum.

P

PAdrão, vila de Galiza. Iria Flauia.
Padua,cid.de Italia. Patauium.
Pallazzia,Rio de Asia. Mæander.
Palencia,cid.de Castela. Pallantia.
Palmosa,Ilha do Arcipelago. Pathmos.
Pamplona, cid.de Nauarra. Pompeiopolis, vel Pompilos,vel Martua,Ptolom.
Panaro,Rio de Italia. Scultenna.
Paris,cid de França. Lutetia,vel Parisium, vel Leucodecta.
Pario,Ilha do Arcipelago. Paros.
Pastrana,vila de Castela. Paterniana.
Patias,cid.de Grecia. Patra.
Pauia,cid.de Italia. Ticinum.
Pedraça da serra, vila de Castela. Menterusa.
Pegú,cidade da India. Balinga, vel Balonga.
Penafrol,vila de Andaluzia. Ilipula.
Peralta,vila de Aragão. Petra lata.
Persia, Prouincia de Asia. Perseda, vel Persia,vel Persis.
Pescara,Rio de Italia. Aternus.
Piamonte,Ducado. Prouinc.Transpadana.
Piaue,Rio no estado de Veneza. Anaxus.
Picardia,Prou.de França. Aquitania.
Pietra di Pirati,vila de Italia. Orten.
Pisorga,Rio de Castela. Pisoraca.
Plazencia,cid.da mesma, Strubatia.
Pluso,Rio de Italia. Apresa.
Poicters,cid.de França. Augustoritum, vel Pictorum vrbs,alijs Ambracia.
Policastro,cidade de Napoles. Pæstum.
Polmen,cid.de Bithinia. Lybissa.

Ponte do sor,log.de Port. Matusarum.
Ponte de Lima,vila de Portug. Forum Limicorum.
Poo,Rio de Italia. Padus,vel Eridanus.
Potencia,cid.de Italia. Traiana.
Pouos,logar de Portug. Hierabrica, vel Lerabrica.
Porchena,vila de Castela. Illiberis.
Porcuna,vila da mesma. Obulco,cognomento. Municipium Pontificense.
Portalegre,cid.de Port. Amæa.
Porto,cid.de Port. Portucale.
Portugal,Reyno. Portucalia, olim Lusitania.
Porto de Saba,logar de Africa. Ara Philenorum.
Porto farina, log.da mesma. Vtica.
Porto de Santa Maria,vila de Andaluzia. Iunonis promontorium, vel Menestheus portus.
Porto de Sur,cid.de Phenícia. Tyros.
Porto de Cercelo,log. no Reyno de Tunes. Iulia Cæsarea.
Porto Leon, log.na Grecia,junto a Athenas. Piræum,vel Piræus,vel Pirçeus.
Possembrone, cid. do Ducado de Spoleto em Italia. Forum Sempronij.
Possenaua,cid.de Alemanha. Stragona.
Precopia,Prouincia na Europa. Taurica Chersonessus.
Preuisa,cid.na Grecia. Nicopolis.
Principado,Prouinc.no Reyno de Napoles. Lucania.
Prouence,Prouincia de França. Analitiorum regio.
Puglia piana,Prouincia de Italia. Apulia Paunia.
Pulimaleon, Rio de Asia. Arius.

R

RAguza, cidade de Esclauonia. Epidaurus.
Ratisbona,cidade de Alemanha. Artobriga, alijs Augusta Tiberij.
Recanate,cid.de Italia. Ælia ricina.
Rendino,Rio de Thracia. Strimon.

Rezo,

Rezo,cid.de Italia. Aretium.
Rhamata,cid.de Syria. Laodicea.
Rhin,Rio de França. Rhenus.
Rhona,Rio da mesma. Rhodanus.
Riba de Coa,comarca de Port. Prouincia transcudana.
Riba Tejo,ou Alentejo,comarca de Port. Prouincia trantagana.
Riola,vila de Aragão. Nertobriga.
Rioxa,certa parte de Biscaya. Rucobia.
Roca de Sintra em Portug. Lunæ promontorium.
Rochela,cid.de França. Santoniũ, vel Santonum portus,vel Rupela.
Roma,cid.de Italia. Roma.
Romagna,Prouinc. de Italia. Flaminia.
Romania,Prou.de Grecia. Thracia.
Romandiola,cid.de Italia. Senogallia.
Ronda,vila do Reyno de Granada. Munda,alijs Perunda.
Roses,vila no Reyno de Valença. Rhodope.
Ruão,cid.de França. Rhotomagus,
Russia, Prouincia de Europa. Missia inferior,vel Sarmatia.

S

SAuoya,Ducado. Sabaudia.
Seus pouos. Mobriges.
Sahagun, vila de Castela. Sancti Facundi oppidum.
Salado,Rio de Castela. Flumen salsum.
Salamanca , cidade de Castela. Salmantica.
Salé, cidade do Reyno de Fez. Salla.
Salino,Rio de Italia. Tifernus.
Salonique,cid.da Grecia. Thessalonica .
Salsas, vila de Catalunha. Testosagum , alijs Salsulę.
Saluce,Marquesado em Italia. Salina.
Samondrachi,ilha do Arcipelago. Samothracia,vel Thalassia.Ptolom.
São Lucar de Berramedo,log.em Andaluzia. Asta, vel Luciferi templum.
Santiaguo,cid.de Galiza. Compostela, olìm Prigantium, vel Flauium Brigantium.
Sanctiaguo de Cacẽ, vila de Portug l. Merobriga.
Santa Marta , vila de Castela. Flauium brigantium.
São Quintim,cid.de Frandes . Augusta Veromanduorum,alijs Samobrina.
Santa Marta,Ilha do Arcipelago. Nerites,alijs Leucas .
Santilhana,vila de Biscaya. Cintilia, vel Bauiana.
Santarem,vila de Port. Scallabis, cognominata præsidium Iulium.
Sanceloni,vila do Reyno de Valença. Secerræ.
São Nicolao,cid.de Sicilia. Herbita.
Santa Suzana,ou Sejusiana , log. do Delfinado de França. Scingomagus,
São Sebastião, vila de Biscaya. Easo.
Santirino,Ilha do Arcipelago. Theusia.
Sancthuberi,vila de França. Cessero, alijs Araura.
Santerno,Rio de Italia . Vaternus.
Saona,cid.de Italia. Sauena.Ptol.Sabbatium.Melæ sabbatio.
Saone,ou Sona,Rio de França. Araris,vel Arar.
Sarabar,Rio de Asia. Ermas.
Sarrazana,vila da Ribeyra de Genoua. Luna.
Sardenha,Ilha. Sardinia.
Saxoferrato,vila de Italia. Sentinum.
Senhir,cid.de Alemanha. Marionis.
Schuuol,cid.de Alemanha. Naualia.
Scandinauia,ou Scandia Ilha do Oceano Septentrional. Thule,vel Thyle.
Schuriutz,cid.dos Cantoẽs. Forum Tiberij.
Scutario,cid.da Grecia. Calcedonia.
Sdille,Ilha do Arcipelago. Delos.
Seringa,cid.de Dalmacia. Sidronas, vel Stridona.
Seblestan,Prouincia da Persia. Parapomisidi.
Sechia,Rio de Lombardia em Italia. Gabella.
Segorbe,vila do Reyno de Aragão . Segobriga,
Segre,Rio do mesmo Reyno. Sicoris.
Seyda, cid.de Phenicia. Sidonia.
Seyre, log.de Port. Seilia.
Seila,Rio das Asturias. Scyla.
Sena.cid.de Italia. Senæ.

Senega, Rio de Africa. Nigir.
Sens, Pouos de França. Senones.
Seyta, cid. de Africa. Essilissa, vel ciuitas Romanorum.
Sepulueda, vila de Castela. Setubia.
Serfina, Ilha do Arcipelago. Seriphus.
Serchio, Rio de Italia. Auserus, vel Auxeris, vel Etaris, vel Bractus.
Serpa, vila de Portug. Serpa.
Serra de Alcaraz em Andaluzia. Argentum mons.
Serra de Estrela em Portugal. Herminius mons.
Serra de Ansião em Portugal. Tapiæus mons.
Serra Morena em Andaluzia. Marianus mõs, vel Saltus Castulonensis.
Serra Lioa, ou cabo de Lope Gonçalues em Guiné. Deorum vehiculum.
Seruan, Prouinc. da Persia. Atropatia, vel Media.
Seruia, Prouinc. na Europa. Mysia inferior, vel Pannonia.
Setuuel, vila de Portug. Cetobriga.
Seuilha, cid. de Andaluzia. Hispalis cognominata colonia Romulea, em tempo del Rey Dom Fernando o sancto, anno de mil & cento, & hum se começou a chamar Seuilha, como refere o Senhor Bispo de Tuy Dom Prudencio de Sandoual, na primeyra parte dos mysterios de S. Bento, no titulo de Sahagun. §. 36.
Sifano, Ilha do Arcipelago. Siphnus.
Sigestan, Prou. da Persia. Drangiana.
Siguença, cid. de Castela. Seguntia.
Silefé, cid. de Africa. Cartenna.
Sirás, cid. cabeça do Reyno da Persia. Persepolis.
Simancas, vila de Castela. Sentica, alijs Gureba.
Similcasae, cid. da Arabia. Saba.
Soesa, cid. de Tremecẽ. Tipasa.
Sollana, log. do Reyno de Leão em Hespanha. Sublancia.
Sor, Rio de Portug. Subur.
Sorga, Rio de França. Sulgas.
Soria, vila de Castela. Quam aliqui falsò putauerunt esse Namantiam, nomen nouum deductum à Sancta Auria, quam vulgò appellant Sanctam Oriam: cuius ossa seruantur in Cœnobio Sancti Æmiliani de la Cogolla.
Soure, vila de Portug. Saurium.
Spalato, cid. de Esclauonia. Epetium.
Stampalia, Ilha do Arcipelago. Actypalea.
Stibes, cidade da Grecia. Athenæ, nunc Vicus.
Straburg, cid. de França. Argentoratum, vel Argentina.
Straua, Prou. da Persia. Hircania.
Sudeica, vila do Reyno de Tunes. Trieri.
Sués, cid. no sino Persico. Ciuitas heroum, alijs Arsinoe.
Sufegemal, Rio de Tremecem. Ampsaga.
Sur, cid. de Phenícia. Tyro.
Susa, vila do Ducado de Piamonte. Segusium.
Susana, vila de Aragão. Lucentum.

T

Taccasi, Rio de Africa. Astaboras.
Tagaza, cid. de Fez. Taluda.
Tafalla, vila de Castela. Tritium metalum.
Talaueyra de la Reyna, vila de Castela. Deobriga.
Tamega, Rio dentre Douro, & Minho. Tamaca.
Tanar, Rio de Italia. Tanarus.
Tangere, cid. de Africa. Tingi Cæsarea, vel Iulia traducta.
Taracona, vila de Aragão. Turiasso.
Targa, cidade do Reyno de Fez. Tagat, vel Tagasta.
Tarentesia, cidade de Saboya. Forum Claudij.
Tarifa, vila de Andaluzia. Carteia, vel Tartessus, vel templum Iunonis.
Tarraga, log. de Catalunha. Tarraga.
Tarragona, cidade de Aragão. Tarraco.
Tarso, cid. de Cilicia. Tarsus.
Tartaria, Prouinc. de Asia. Sarmatia Asiatica, vel Scythia Asiatica.
Tartaros, pouos. Sauromatæ, vel Sarmatæ, vel Nomades.

Taſo,ilha da Grecia. Thaſſus.
Tauernera,vila de Sicilia. Tauromininium.
Tauila,cid.da Portug. Balſa.
Tauns,cid.da Perſia. Ecbatana.
Teba a velha,cid. de Andaluzia.
Atecua,alijs Atega.
Ted de Lez,cid.de Tremecẽ. Addyma.
Tefenſara,cid.do Reyno de Fez. Banaſa
Ptol.vel Valencia,Plinio.
Tefezera,vila de Tremecem. Eſtacile.
Tejo,Rio em Portug. Tagus.
Teneſe,cid.de Africa. Tipaſa.
Tenez,cid.de Tremecem. Laguntium,
vel Laguntum.
Terouenne,cid.de França. Taruanua.
Terra de Otranto em Italia.
Regio Salentinorum.
Terra de Barri em Italia.
Apulia peucetia.
Terra de Lauoro,Prou.da meſma.
Campania felix.
Teuere,Rio que paſſa por Roma.
Tiberis,vel Albala.
Teuerone,Rio de Italia.
Anio,vel Anien.
Tieti,cid.de Italia. Teatea.
Tine,Ilha do Arcipelago. Tenis.
Tine,Rio de Inglaterra. Tina.
Tiſſe,cid. do Reyno de Sicilia. Tiſſa.
Tiuoli,vila de Italia. Tybur.
Tobulha,cid.do Reyno de Tunes.
Aphrodiſium.
Toledo,cid.de Caſtela. Toletum.
Sua comarca. Carpetania.
Toloſa,cid. de França. Toloſa.
Tomar,vila de Portug. Nabantia.
Tone,Rio de Inglaterra. Tamarus.
Torquemada,vila de Caſtela. Porta Auguſta,
alijs Auguſta noua,
Torim,cid.de Piamonte. Taurium,vel
Auguſta Taurinorum.
Tornay,cid.de Frandes. Tornacum.
Torres vedras,vila de Port. Araudis.
Tortoſa,cid.de Phenicia. Antaradus.
Tortoſa,vila do Reyno de Valença.
Dertoſa,alija Lertoſa.
Toſcana,Prouinc.de Italia.
Hetruria,vel Thuſcia.
Touro, vila de Caſtela. Octodurum,
alijs Sarabis.

Trafalgar,Rio de Andaluzia. Belon.
Traiecte,cid.de Italia. Minturnum.
Tranſiluania,Reyno. Dacia.
Trapana,vila de Sicilia. Drepanum.
Tremecem,Reyno. Mauritania Cæſarienſis.
Tremecem,cid.deſte Reyno.
Teleſinum,vel Timiſi.
Trento,cid.de Alemanha. Tridentum.
Tripol,cid.de Capadocia. Iſchopolis.
Tripol,cid.de Berberia. Leptis magnę,
vel Neapolis.
Trocare,cid.do Reyno de Tunes.
Arſione,vel Teucria.
Truzilho,vila de Caſtela. Caſtra Cæcilia.
Tudecio,cidade de Italia. Turde,vel
Turdea.
Tudela,vila de Nauarra. Tucris.
Tunes,cid.de Africa. Tunetum.
Turqueſtan,Prou.de Aſia. Ionia.
Turquia menor. Thracia.
Turol,vila de Aragão. Turrupia, vel
Tintana.
Tuy,cidade de Galiza. Tyde,vel Tude.

V

VAladria,Prouinc.de Europa.
Dacia.
Valdenebro,vila de Aragão.
Nemetobriga.
Valença,cid.do meſmo Aragão.
Valentia,vel Iuliana Valencia.
Valença Reyno tinha antiguamẽte os pouos
Cõteſtanos,Edetanos,Baſſetanos,Oretanos.
Valera la vieja,vila de Caſtela. Valeria.
Valladolid,cid.de Caſtela. Pincia, vel
Valiſoletum.
Vbeda,vila de Andaluzia. Salduba.
Veles,Malega,vila da meſma. Menoba.
Veles de la Gomera em Africa.
Acrath.
Velona,cidade de Grecia. Apollonia,
vel Audon.
Venoſa,vila de Apulha. Venuſium,
Verona,cid de Italia. Verona,vel Neua
Galleniana.
Victoria,vila de Heſpanha. Vellica.
Viana de Lima,vila de Port. Viana teſte
Rufo Feſto Auieno.
Viena,cidade de Vngria. Ala Flauiana,
vel Caſtra Flauiana.

Vila

Vila Franqua, montes de Oca, vila de Castela. Auca, vel Auca patricia.
Vila Franqua de Nisa, vila de França. Herculis portus.
Vilanoua de Portimão, vila do Algarue. Portus Annibalis.
Vilanoua de Fascóa, log. de Portugal. Aut ibi propè. Caliabria.
Vilauiçosa, vila de Portugal. Callipolis Resendio.
Villalão, uila de Castela. Auia, vel Liuia.
Vilar de Pedroso, vila de Castela. Augustobriga.
Vililla, logar de Aragão. Iulia celsa.
Vique, cid. do Reyno de Catalunha. Ausetana, vel Ause, alijs Aquariouicum.
Viterbo, cid. de Italia. Vetulonia, vel Vetulonium.
Viseu, cid. de Portug. Visonium.
Vizela, Rio dentre Douro, & Minho. Auicela.
Vngria Reyno. Vngaria, vel Pannonia inferior.
Voden a, cid. de Macedonia. Aedessa.
Vrgel, cid. de Catalunha. Ilergetum, alijs Bergidum.
Vtreira, log. junto a Seuilha. Italica.
Vualachia, Prouinc. de Europa. Dacia.
Vuere, Rio de Inglaterra. Vedra.
Vuique, Ilha junto a Inglaterra. Vectis.

X

XAmberi, vila de Sauoya. Ciuarum.
Xainozes, cid. de França. Mediolaniũ, vel Mediolanum.
Xantones, Pouos de França. Sanctones.
Xatiua, cid. de Aragão. Sætabis, vel Augusta Valeria.
Xerés de la Frontera, vila de Castela. Cæsariana.
Xilef, Rio do Reyno de Tremecẽ. Cartenno.
Xucar, Rio de Hespanha. Sucro.

Z

ZEdra, cid. de Tunes. Eptholomayda, vel Ausigada.
Zagar, Rio de Galacia. Sangaris.
Zante, Ilha do Arcipelago. Zacinthos.
Zelanda, Ilha. Mattiacam.
Zezere, Rio de Portug. Ozecarus.

LAVS DEO.